Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi

xua Jesucristo yabara tinatsi

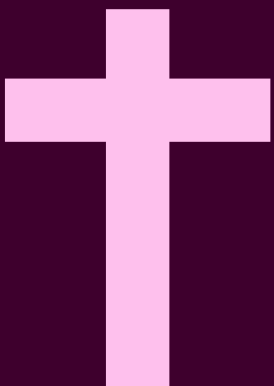

New Testament in Guambiano

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi

New Testament in Guambiano

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9

Contents

San Mateo 1
San Marcos 93
San Lucas 150
San Juan 247
Los Hechos 318
Romanos 409
1 Corintios 453
2 Corintios 492
Gálatas 518
Efesios 533
Filipenses 547
Colosenses 557
1 Tesalonicenses 566
2 Tesalonicenses 574
1 Timoteo 579
2 Timoteo 591
Tito 600
Filemón 606
Hebreos 608
Santiago 639
1 San Pedro 649
2 San Pedro 660
1 San Juan 667
2 San Juan 677
3 San Juan 679
San Judas 681
El Apocalipsis 684

San Mateo

Jesucristoi merrab misaamera
(Lc 3.23-38)

1 Iibe Jesucristoi merrabsrø misaamerai munchimera køn,
tru Davidweinukkurrimba, Abrahamweinukkurrimba amr-
rub misag.

2 Abrahambe Isaacwei møskain køben;
Isaacbe Jacobwei møskain køben;
Jacobpe Judába, nui nunelaimba møskain købig køn.
3 Judábe Faresweimba, Zaraimba møskain køben, tru ureg-
wei usrimbe Tamar købig køn.
Faresbe Esromwei møskain køben;
Esrombe Aramwei møskain købig køn.
4 Arambe Aminadabwei møskain køben;
Aminadabpe Naasónwei møskain købig køn.
Inchen Naasónbe Salmónwei møskaingue.
5 Salmónbe Boozwei møskain køben, nui usrimbe Rahab
købig køn.
Boozbe Obedwei møskain køben, nui usrimbe Rut købig køn.
Obedbe Isaíwei møskain køben;
6 Isaíbe Davidwei møskain købig køn.

Inchen rey Davidba, Uríaswei srain købiibabe Salomónwei
møskalø købig køn.
7 Salomónbe Roboamwei møskain køben;
Roboambe Abíaswei møskain køben;
Abíasbe Asaiwei møskain købig køn.
8 Inchen Asabe Josafatwei møskain køben;
Josafatbe Joramwei møskain køben;
Jorambe Uzíaswei møskain købig køn.
9 Uzíasbe Jotamwei møskain køben;
Jotambe Acazwei møskain køben;
Acazbe Ezequíaswei møskain købig køn.
10 Ezequíasbe Manasészwei møskain køben;
Manasésbe Amonwei møskain køben;
Amonbe Josíaswei møskain købig køn.
11 Inchen Josíasbe Jeconíasweimba, nunelaimba møskain
købig køn, tru israelitasmeran Babiloniamay merrar-
rawa srua ambub uras.

12 Øyeeg chab srua amben, Jeconíasbe Salatielwei møskain
køben;
Salatielbe Zorobabelwei møskain køben;

13 Zorobabelbe Abiudwei møskain køben;
Abiudbe Eliaquimwei møskain køben;
Eliaquimbe Azorwei møskain købig køn.
14 Azorbe Sadocwei møskain køben;
Sadocbe Aquimwei møskain købig køn.
Inchen Aquimbe Eliudwei møskaingue.
15 Inchen Eliudbe Eleazarwei møskain køben;
Eleazarbe Matánwei møskain køben;
Matánbe Jacobwei møskain køben;
16 Jacobpe Joséwei møskain købig køn. Inchen tru Josébe Maríai keg køben, tru Maríagurri Jesús kal-laig købig køn, tru Cristo taig.

17 Inchawei Abraham køb uraskurri merrabsrø køllí misaamerai ureemera katøle srøig, srøig kurrab arrubig David køb uraskatiibe catorce købig køn. Inchen David køb uraskurri tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrawa srua ambub uraskatig katøgan catorce treetøwei katøle srøig, srøig misaamera kurrab arrig købig køn. Incha tru israelitasmeran Babiloniamay srua ambub uraskurri tru Cristo kallamnegatiibe misaamera katøgan catorce treetøwei kurrab arrig køn.

Jesucristo kal-laig
(Lc 2.1-7)

18 Jesucristo kal-laibe øyeeg kuig køn: María nui usrimbe Joséba kasharanrrab misra uñen, Josébe kasharanrrab permøwatø Maríabe Espíritu Santogurri kwanrriig kenamisrøptinchibig køn.
19 Inchen José tru nui keg kønrrabiibe sølgandø tabig kua, Maríane maya misagwei malau 'øyeeg kuin køn' chib kenamarmønrrab, nuinetø niløtø tarømisrøptinchab isubig køn.
20 Nøbe treeg martrab chab isubguen inchen, Señorwei kan ángel piabyu kenamisrabe trenchibig køn:
—José, ñi Davidwei misagugurri arrubig, Marían ñui srain kønrrai utamigwan kørig kui inchimøta cha. Kaguende tru unø tøgagømibe Espíritu Santoin køn cha.
21 Nøbe kan møg-unø tøgagøben, truigwane Jesús munchi pasrtrig chibig køn. Nøbe øyeeg wamig kønrrun chibig køn, kaguende nui misagwan kaig mariiløyugurri wesranrrabig kuimba.—
22 Kerrigu øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabigwan Señor truigwan øyah taig nebunrrai treeg kuig køn:
23 "Kan srusrø mu møøbagucha kimíig kwanrriig kørrømisra, kan unø tøgagønrrun taig. Truibe Emanuel cha wamig kønrrun" cha, trenchibig køn.
(Tru Emanuel munchibe "Tiusbe namba pasran" taig.)

24 Incha José tru piabyugurri kiagasrabe, Señorwei ángel
maig karuig køben treeg mara, Maríane nui srain kønrrai
kørrømarøbig køn.
25 Incha Josébe Marían nui nusrkawan tøgagømnegatig keeba,
sraimba lataig nømui asrtøga chi marmuig køn. Incha Josébe
unane Jesús munchi pasrøbig køn.

2

Pørr kal-labgatøsreelø tru estrellameran ashib kusrebelø Jesúswan ashchab amrrub

1 Jesúsbe Judea pirau Belén puebloyu kal-labig køn, Herodes
tru pirau rey køb uras. Inchen tru uras pørr kal-labgatøsrø
kusreb møguelø tru estrellameran ashib kusrebelø Jerusalén
puabe,
2 trenchib payibelø køn:
—¿Judíosmerai tru rey kal-labiibe chu tsuh? cha. Kaguende
nambe nui estrellan webarri asha, køriibala nune tabig
waminchab amrruer— cha.
3 Inchen rey Herodesbe trendaigwan mørabe, ni mu-
maygucha kømui inchibig køn. Inchen katø Jerusalén mis-
aameranguchа treetøweim pubig køn.
4 Inchen reybe sacerdotesmeran karubelanba, tru Moisés
pørigwan kusrenanøbelanba wama, payibig køn:
—¿Cristobe chu kal-lanrrabig kø?— cha.
5 Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Judea pirau Belén cha. Kaguende Tius maig karuigwan
eshkabig øyah pørig køn cha:
6 Judea pirau, ñi Belén pueblo-unøbe,
tru pirau purø wamindig ciudamerai utu
ñibe chigucha kømøzhig lataig kønrrab kømø,
purø nuig køn cha.
Kaguende ñuinukkurrimbe misagwan ashib karunrrabig kan
webattrun cha,
nai Israel misagwan nø pera marøb ashib pasrønrrabig.—
7 Inchen Herodesbe tru srømbalasrø estrellameran ashib
kusrebelan mu ashmøwatø wama, estrellabe tappe chu uras
kenamisrigwan payibig køn.
8 Incha nømune Belénmay ørabe, trenchibig køn:
—Trusrømay amba, tru unaimburab tab payrrigay cha.
Incha wetørrawabe, eshkarrunrrigay cha, nagucha køriibala
tabig waminchab inrrab— cha.
9 Tru kusrebeløbe rey øyeeg eshkailø ambubelø køn. Inchen
estrella tru pørr kal-labgatøsrø asiibe nømui merraptø ya,
yandø tru unø tsuim pala pasramisren,
10 tru kusreb møguelø estrellan ashabe, truba truba kas-
raarabelø køn.

11 Incha yau kebambabe, unamba, usri Maríanba ashabe,
tømbønsra, køriibala tabig wamincha, nømui ketamelan kura,
oro køben, incienso køben, mirra køben ketøbelø køn.
12 Incha yandø nømune piabyu Herodesweimburab
ammønrrain cha, eshkailø kua, nømui pirausrømaybe peg
maywan ambubelø køn.

Egiptosrømay trubab ambub

13 Yandø tru kusreb møguelø chab amben, Señorwei kan
ángel Joséwan piabyu kenamisrabe, trenchibig køn:
—Kurra, unan usranba perøb Egiptosrømay trubab in-
rrø cha. Incha trusrø na eshkamnegatig kørrømisrtrig cha.
Kaguende Herodesbe unan kwetchab lanrrab køn— cha.
14 Inchen Josébe kurra, unan usranba pera, yem Egip-
tosrømay webya, ya,
15 trusrø tru Herodes kwamnegatig waraig købig køn. Øyeeg
nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabikkurri øyah taig, truig
nebunrrain kuig køn: "Nai Nusrkawan Egiptogurri wamar"
taig.

Herodes uregwan kwetchai karub

16 Inchen Herodes nun tru kusreb møguelø isin kui
mørabe, truba truba nama, tru kusreb møguelø tru ureg
chu uras kal-laigwan eshkaigwan, trunun cuenta mara kal-
laingurrimbunø pa pilagatiguelø Belén pøtøgatan warabelan
kerriguba kwetchain karubig køn.
17 Øyamay nebuig køn Tius maig karuigwan eshkabig
Jeremías øyah pørig:
18 Ramá pueblosrø kan wam mørig køn cha.
Truibe kan truba truba isuig wamab kishib,
tru Raquel nui uregweimburab isua, kishibig køn.
Incha 'kishmø, ka awentau' taingucha, awentanrrab
kaimabig køn cha,
kaguende yandø ureemera chab kwaikken køben.

Egiptogurri katø amrruig

19 Inchen yandø Herodes kwaben, Señorwei kan ángel
Joséwan Egiptosrø piabyu kenamisra, trenchibig køn:
20 —Kurra, unanba usranba pera, Israel pirausrømay katø
inrrø cha. Kaguende unan kwetchab inchibeløbe yandø chab
kwan— cha.
21 Inchen Josébe kurra, unanba usranba Israel pirausrømay
pera, ibig køn.
22 Inchen Herodeswein cuentabe nui nusrkai Arquelau
Judea pirau truig karub wan taig mørøppe, Josébe trusrømay
yamig køriimatøben, Tius piabyu Judeasrømay imønrrai eshk-
aben, Galileasrømay ambig køn.

23 Incha Josébe trusrø puabe, Nazaret pueblosrø tsunrrab
ibig køn. Iig øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkab
møguelø øyah taig nebunrrain kuig køn: "Jesúsbe nazaretsriig
cha wamig kønrrun" taig.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb
(Mc 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Tru kwalømmerawan Juan Bautista Judea pirau mu misag
warab waraimønug
2 trenchib eshkab kusrenanøb arrubig køn:
—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chib.
Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe lutau
pasran— cha.
3 Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah pørig
Juanbe truig kuig køn:
Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan, taig:
"Señorwei maywan tamarøb,
nuyasig maymerane ølmarøb inday," chib.
4 Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen
nui pørønaibe kaluswan marig køben, nui mamibe nørrø cha-
pullba kaambu mielba købig køn.
5 Jerusalén misaameraba, mayeelø Judea pirau misaamer-
aba, Jordán pi puluwaneløba nun mørtrab werrubelø køn.
6 Incha nømui kaig mariilan 'kaig marig køn' chib eshkaben,
Juanbe truilan Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.
7 Inchen Juanbe fariseosmera køben, saduceosmera køben,
truba nørrø nø piu umbu ulsrailø kønrrab amrrui ashabe,
trenchibig køn:
—¡Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata
cha, Tiuswei purø kørig kømdiig ñimuim pala attrabig pub
pasrabigugurri wegørrønrraimbe?
8 Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy,
chibig køn, tørgandø asamdiig kønrrain cha.
9 Incha ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: "Nambe
Abrahamwei misaamera ker" chib. Kaguende nabe tren-
damønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei mis-
aamera kønrrai marøg købene, martrun cha.
10 Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen
srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab
mamig niimíigwane para, nagu kegutsan cha.
11 Nabe ñimune ciertonwei pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar
cha, kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirain kønmab
asamdiig kønrrai. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu

Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibe si, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømíig kua, nui alpargatiswanguen srua inrrabgaig kur cha.

12 Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kala kutsamig tsig utigwan sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tirigu esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu pattrun— chibig køn Juanbe.

Jesúswan piu umbu ulsrøb
(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Jesúsbe Galileasrøngurri Jordán piyumay arrubig køn, tru Juan uninuumay nun piu umbu ulsrønrrai.

14 Srøtøbe Juanbe nune piu umbu ulsrøg kømui incha, trenchibig køn:

—Nane ñiguen treeg marig kømdiig købendø, ¿ñiguen nan attirru?— cha.

15 Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Møimbatøbe øyamay ka mar cha. Tius tru sølgandø tabig maramigwane nambe kutøgue øyamay maramig køn— cha.

Inchen Juanbe ka treeg marøbig køn.

16 Incha Juanbe Jesúswan piu umbu ulsrøben, piyugurri webibig køn. Inchen møimbe srømbalabe kurøptinchen, Jesúsbe Tiuswei Espíritu nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashibig køn.

17 Inchen srømbalasrøngurri kan wam trenchib waminchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war— cha.

4

Satanás Jesúswan chinchibig køtashchab inchib
(Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Inchen Espíritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay Jesúswan pera yaig køn, nugwaimandzig nun kebenøsrkønrrab inchai.

2 Inchen cuarenta días yem kwaløm chigucha mamøwa, yandø parøgwai mørøbig køn.

3 Inchen tru kebenøsrkønrrab inchibiibe Jesúswan kemallabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, i sruumeran pirri misringaru— cha.

4 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: "Møøbe pirrindøgatø øsig tsumøtø, kerrigu Tiuswei wamdøgagucha tsumig køn"— cha.

5 Incha nugwaimandziibe Jesúswan Jerusalén tru
Tiusweindø tarømari ciudasrømay srua ya, tru Tiuswei yau
purø palasrø pasrabe,
6 trenchibig køn:
—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, pirausrø pørsrau
cha. Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran
cha:
Tiusbe nui ángelesmeran ñun ashchai ørtrun chibig.
Incha ñui srøbwan srugu srurrengwamønrrai
nømui tasiimeratøga ñun kusranrrun— chibig.
7 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Katø Tiuswei wamwan pørigube treekkucha chibig
køn cha: "Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab
lataikkucha maramig kømøn"— cha.
8 Katøbe nugwaimandziibe kan truba pala tunsrømay
srua yabe, yu pirau chutøgucha nørreelø tru nøm ashib
karub purrailanba, katø nømui chigurrimbunø tabig tørig
tøgagúigwanba kenamarabe,
9 trenchibig køn:
—Iigwan nabe kerriguba tranrrumøn cha, ñi nan srala,
køriibala tabig waminchene.—
10 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¡Satanás, møi møi iptsu! cha. Kaguende Tiuswei wamwan
pørigube trenchibig køn cha: "Señor ñui Tiuswandø køriibala
tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn"— cha.
11 Inchen nugwaimandziibe nuinukkurri tarømisren,
ángelesmera amrrua, purugubelø køn Jesúswan.

Jesús tru nui maramigwan Galilea pølbasrøb
(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Juan Bautistan kailan keeri yau keerin køn taig Jesús
wammørabe, Galileamay ibig køn.
13 Incha Nazaret puebloyugurri webyabe, Capernaum
pueblosrø pisu menda, Zabulónwei misag warainuuba, Nef-
talíwei misag warainuuba tru pirau tsunrrab ibig køn.
14 Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías
øyah taig nebunrrain kuig køn:
15 Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainu-
uba tru pirau,
Jordán pi ambøgatø tru nu pisugatømaysrø,
Galilea tru judío kømeelø warainug,
16 misaamera løstøyu warabeløbe
kan truba tørig asan chib.
Kwamig nømuim pala itøgasraig lataig warabelø købelane
kan tørig kebilin køn, chib pørig.

17 Trugurrimbunø Jesúsbe eshkab kusrenanøb trenchibig køn:
—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray cha. Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran— cha.

Jesús pibgatø peskabelan wamab
(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, pa nunelan ashibig køn, kane Simón, truigwane katø Pedrogucha taig, kane Andrés taig. Truiløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran piyu keguchib warøben,
19 Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun— cha.
20 Inchen tru urastø nømbe nømui atarrayasmeran warøb, nøba ambuptinchibelø køn.
21 Incha Jesúsbe katøguchi mas ambuurø yabe, katøgan pa nunelø warai ashibig køn, truiløbe Zebedeowei nusrkalø, Santiagoba, Juanba. Nømbe nui møskaimba barcoyu atarrayamera kølsrailan tamarøb purrøbene, Jesúsbe tru nusrkalan wamabig køn.
22 Inchen nømbe tru urastø barconba, nømui møskawanba kørrømarøppa, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.17-19)

23 Jesúsbe Galilea pirau ørøba llirab ibig køn, judíosmera tulundzuni yamørig Tius nø ashib karub pasrainuguig tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb. Incha misaameran chi kwanrreelan køben, chi pusrkwailan køben tamarøbig køn.
24 Jesúswane Siria pirausrø kerrigu wammøra kua, mayan kwanrreelan srua amrrubelø køn. Tru chi kwanrrø køben tøgarmeran, katø ni mumayguen tab kømui mørøb inchibelan, tru kwaimandziimera tøgarmeran køben, itønab pesannabig tøgarmeran køben, kønønrrab kaimabelan køben srua amrrubelø køn. Inchen Jesúsbe tamarøbig køn.
25 Inchen misaamera galileasreelø køben, decápolissreelø køben, jerusalénsreelø køben, judeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøsreelø køben Jesúswei mendig truba nu ambubelø køn.

5

Jesús nu tunyu wamisra kusrenanøb wamindig

1 Incha Jesúsbe misag truba truba nuwan ashabe, kan tun pala nebya wamisren, nui kusrenanøb pera uniilø kemallen,
2 nøbe øyeeg chib kusrenanøb mendabig køn:

3 —Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tiusweimburabigwan ke kagømønrraindøzhig tøgaguermab isua palai mørøbelaimbe.
Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nømuiwein køn cha.
4 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru truba isuig kishibelaimbe.
Kaguende Tiusbe nømun chi isui inchimønrrai tab købigwan tranrrun cha.
5 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru larrø tammayelø lata lata inchimeelaimbe.
Kaguende nømbe tru pirøwan Tius trannrrab misrigwan ketig utønrrun cha.
6 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru sølgandø tabigwan kan parøgwaig mørøb lataig, pi mulgwaig mørøb lataig inchibelaimbe.
Kaguende maig isua palai melaigwan Tiusbe nømun nørrø traniilø kønrrun cha.
7 Mayanguen tab kuilø køn cha, katøganelan lastima ashibelaimbe.
Kaguende nømungucha Tiusbe treetøwei lastima ashib tøgagønrrun cha.
8 Mayanguen tab kuilø køn cha, chi kaig isumø manrrømera chishig tøgarweimbe.
Kaguende nømbe Tiuswan ashchun cha.
9 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru ambugurri igurri tab kømigwan lab marøbelaimbe.
Kaguende truilane Tiusbe 'nai ureg køn' chinrrun cha.
10 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tius mandø martrai miaigwan marikkurri kaig martraindinab kaig nebui melabelaimbe.
Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nømuin køn cha.
11 'Ñimbe mayanguen tab kuilø køn cha, nagurrindø misaamera tsalø waminab, kaig marinab, katø ñimun chine, chine isa wamindinab melabelaimbe.
12 Pøs truba kasraarab tab kui møray cha. Kaguende srømbalasrømbe truba truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Ñimguen kømøwatøsrøwei tru Tius maig karuigwan eshkabelan øyeetøwei kaig marig købig køn cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tiuswei ureebe yu pirau treba, tørba lataig køn
(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

13 'Ñimbe yu pirau tre latailø køn. Inchendø yandø tre larrmíig misrabe, ¿katøbe chincha kui larrøbig misriasamø? Yandø mas chiweingucha larrmíig misrene, wambig petøben, misaamerabe itøbunan, chibig køn.

14 'Ñimbe yu pirauelayasig tør latailø køn. Kan ciudama tun
palasrø pasrabiibe trubønrrab kaiman cha.
15 Katø kan aceite lámparan chigucha piløgøppe, køtsø umbu
pasrtrab piløgømøn cha. Treeg kømøtø, masken pala pasrene,
mayeelan yau purrabelan pilan chibig køn.
16 Øyeetøwei ñimgucha misaamerai merrab ñimui tør pilønrrai
inday chibig køn, ñimui tabig mariilan asha, nømbe ñimui
Møskai srømbalasrø wabigwan truba tabig waminchain cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pørigwan Jesús kusrenanøb
17 'Nabe arruppe, maig maramigwan martrai Moisés
pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø kusrenaniilanba
na patsøgønrrab arritamab isumøtay chibig køn. Nabe treeg
kømøtø, arruppe, tru Moisés pørigu maig chibig køben, trunun
newan mara kørrømartrab arrig køn.
18 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srømbalaba,
pirøba pønrrøbenbatøbe, tru maig maramigwan martrai
Moisés pørigu maya lamøzhig pørig pønrrabeløguen
pinappe, purainrraamøn cha, kerrigu tru pørigu maig taig
nebumnegatig.
19 Inchawei møikkøben tru maig maramigwan martrai
Moisés pøriiløyu karua pønsrailan møigu køben maya
lamøzhigwandøguen kalø marøb, katø misagwan treetøwei
kalø martrai kusrenanøbiibe srømbalasrø Tius nø ashib karub
waisrømbe truibe purø lamíig kui asig køn taig kønrrun. Trune
møikkøben martrai karua pønsrailan marøb, katø treetøwei
martrai kusrenanøbiibe, truibe si, srømbalasrø Tius nø ashib
karub waisrømbe nuig kui asig kønrrun cha.
20 'Inchawei nabe ñimune eshkar: Ñimui sølgandø marigwan
tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba marøb
pønrrai lataitøguen kømø, katøguchi tabig marmuisruandøbe,
srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe managuen ke-
bamrraamøn cha.

Trømbøig namiguelø kømumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 12.57-59)
21 'Ñimbe mørøbelø kuinrrun ñimui merrabsreelane
trendaigwan: "Kweechimøta cha. Møikkøben kweechibiibe
kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun" cha.
22 Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben nui nunewan
namig kørrømisrøbiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun
cha. Nunewan tsalø wamabigwane tru Setenteelø maig
maramigwan asha marøbelø asha marig kønrrun cha. Inchen
møikkøben nunewan trømbøig inchib: "Larrø kaig chugúi
mørmíig køn" chib wamabiibe, tru kwamø nagu møra
melamnug kegutsig kømigwan lab pasran cha.

23 'Inchawei ñi Tiuswei tranamigwan altaryumay srua arrua, ñui nunewan ñi chigøben kaig mara tøgagúigwan ñi isuptinchabe,
24 tru ñi Tiuswan tranamigwan altaryu pasrøppa, ñui nuneeba tab kørrømisramigwanmerrig lanrrab yamig køn. Trugurrimbe si, altaryumay arrua, ñui tranamigwan tranø.
25 'Møikkøben ñun kejawa, juezweimay merranene, tru kejabiiba mayu ib pasrappatø, tammay kørrømisrkun cha, petø wamindam lau, tru juezwei tasku tranmønrraimbe. Inchippa juezbe policíameran tranen, truiløbe ñun kailan keeri yau kegutsinamønrrappe.
26 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maig pagaramigwan chishtø pagarawatøwei webinrrabguen cha.

Kasharawaig itølulmumigwan Jesús waminchib

27 'Merrabsrø øyah taigwan ñimbe mørøbelø kuinrrun: "Møikkøben kasharawaig købendø, peg ishuuba itølulamig kømøn", taigwan.
28 Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben kan ishuwan trømbøig martrab isub chull ashibiibe nui manrraube yandø chabguen itølulig lataig kørrømisran cha.
29 'Inchawei treekkurri ñui kusrmay kab kaig maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palab misrikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe.
30 Ñui kusrmay tasig kaig maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene, tasigwane para, kuchi, chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palabikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe.

Kasharawar petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)

31 'Katø merrabsrømbe trendaig købig køn: "Møikkøben nui srawan kucha, tarømisrtrappe, kan kilga tarømisrtrab chibig mara, nun purøøramig køn" cha.
32 Trune nabe trendamønrrun: Mu møøtøgucha nui srai, itølulmubendø, srawan kucha, tarømisrøbiibe, nui srawane itøluløb uñchai maran cha. Inchen mu møøtøgucha kan tarømisra ishuuba kasharabiibe nøgucha treetøwei itølulan cha.

Isa waminchimumigwan Jesús kusrenanøb

33 'Katø ñimbe møriinrrun ñimui merrabsreelan øyah tailan 'Señorwei merrab, ¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' cha kørrømisrigwane wamindiitø kømø, maramig køn taigwan.
34 Inchendø nabe ñimun trendamønrrun: '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chib mumaygucha ke treeg

chimøtay cha. Srømbalawei merrab pasramisra '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende srømbalabe Tius nø wamisra waig køn cha.

35 Katø ñimbe pirøwei merrab pasramisra, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende pirøbe Tius itøbuna waig køn cha. Ni katø Jerusalénwei merrab chigucha treeg maramig kømøn. Kaguende truibe Tius, tru purø nu Reywei ciuda køn.

36 Ni katø ñimui turwan '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay chibig køn. Kaguende ñimbe pusrugwan ni kandøguen puliig martrab kaimabwei, ni kandøguen yaliig martrab kaimabwei inchun cha.

37 Inchen ñimbe martrappe: "Øø" tamig køn. Inchen marmønrrappe: "Ka" tamig køn. Pøs yandø i trendaigugurri mas nemarøb, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taibe nugwaimandzigweinukkurri arrubig køn.

Kaig inchen lata marmumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.29-30)

38 'Katø ñimbe merrabsrø trendaigwan mørøbelø kuinrrun: "Katøganui kabwan mindishibigwane nuin kabwangucha mindisamig køn", taigwan. "Katøganui trugulwan lanchibigwane nuin trugulwangucha landamig køn", taigwan.

39 Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben ñun kaig marene, lata inchimøta cha. Treeg kømøtø, møikkøben ñun kusrmay maløbøtø pashene, kandarømayigwangucha yul cha.

40 Møikkøben kejawa kewagúigwan kerranrrab inchene, turiwangucha srua ibasingaru cha.

41 Møikkøben ñun nama, kan kilómetro chigøben niguingarubene, trube, pa kilómetro nig cha.

42 Inchen møikkøben ñun chi miabigwane tranø cha. Møikkøben 'pebrra' cha, miabene, 'ka' chimø, peb cha.

Ashig kømui inchibelan undaaramigwan Jesús waminchib
(Lc 6.27-28, 32-36)

43 'Ñimbe katø merrabsrø trendaigwan mørig kuinrrun: "Ñui tab linchibigwane isua, undaaramig køn chippe. Ñun tsaliigwane ashig kømui indamig køn", taigwan.

44 Trune nabe ñimun trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaaray cha. Inchen ñimun kaig martrabgøba inchibelaimbe nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha.

45 Treeg marabe, ñimbe Møskai srømbalasrø wabigwei ureg kønrrabguen. Kaguende nøma nui nøsigwan kailaim pala lata, tabelaim pala lata pørr patingarub, katø sølgandø tabig marøbelaim pala lata, chi sølgandø tabig marmeelaim pala lata sre punrrai ørøb inchibig køn cha.

46 Kaguende ñimun undaarabelandø undaarawabe,
¿truburøbe chigúi utønrrague? ¿Romasreelayasig an utabeløguen
treetøweimbe marøbelø kømuitarru?
47 Inchen ñimui nunelandø tab wamabiibe, ¿chigúi srøig peg
marig kønrrautah? Kaguende ¿Tiuswan ashmeelø tru judíos
kømø misaameraguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru?
48 Ñimbe sølgandø newan tabelø kuy, ñimui Møskai
srømbalasrø wabig newan tabig køb lataitøweingue.

6

Tabig maramigwan Jesús kusrenanøb

1 'Ñimui tabig mariilan misaamerai malau marmøtay, mis-
aamera ka ashchaindø lataig. Ñim treeg marene, ñimui Møskai
srømbalasrø wabiibe chigucha truburøbe tranrraamøn.
2 Inchawei palai inchibelan ñi puruguppe, mayeelø
wammørtrai waminchib kenamarmøta. Tru palatø tab
inchibelø latawei judíosmera tulundzuni yamerayu,
callesmerayu misaamera nømun tabig waminchai
marøbelø lataig marmøta. Kaguende nabe ñimun cierton
trendamønrrun: Yandø treeg marøbeløbe nømui truburø ketig
utamigwane utabguen indan cha.
3 Inchen palai inchibelan ñi puruguppe, ñui kusrmay tasig
marigwane atsimay tasig asha kønrrai marmøta.
4 Inchen ñi mun kenamarmøtø mariilan Tius ñui Møskai
ashibiibe ñun truburø ketamigwan kettrun.

Tiusba mandø wamindamigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 11.2-4)

5 'Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, tru palatø tab inchibelø
lataig kømøtay. Truiløma judíosmera tulundzuni yamerayu
køben, plazayu ya tsøbmerasrøn køben pønrramisra, Tiusba wa-
mindamig chullelø køn, misaamera ashchai. Nabe ñimun cier-
ton trendamønrrun: Nømun misaamera tabig wamindiibe,
truibe truburø ketig chabguen utabguen indan cha.
6 Trune ñibe Tiusba waminchappe, ñui kwartuyu kebya,
yaskabwan kasra, ñui Møskai Tiusba waminchi cha, mu
asiimíig truyu ñibatø pasrabigwan. Inchen ñi mun kena-
marmøtø marigwan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø
ketamigwan kettrun.
7 'Tiusba waminchib pasrappe, trunundø katøle, katøle ka
yandø wama mørmøta, judíos kømeelø latawei. Kaguende
truiløbe truba truba waminchene, Tiusbe katøguchinguen
mørtraitamab isubelø køn.
8 Ñimbe nøm latailøwein kømøtay. Kaguende ñimui Møskai
Tiusbe ñim miamøwatø ñimui chi palai indigwane chab ash-
aguen wan.

9 Ñimbe Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay:
Namui Møskai srømbalasrø wabig, ñui munchibe tabigweindø
tarømara, newan tab indig kønrrun.
10 Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø,
srømbalasrø latawei yu piraugucha,
ñi maig maramdiig køben, treegwei marig kønrrai.
11 Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan møi tranøb,
12 namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib,
nam namun kaig marøbelan ulø paymø, pesannawa
kørrømisrøb lataitøwei.
13 Chigøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene,
truwane namun ambashmørrunrrig. Masken tru
kaigweinukkurrimbe tarømartra. Kaguende, tru ashib
karub waiba, maramburab mariiba, purø nuig, purø
tabiibabe managatig ñuin køn chib.
14 'Kaguende katøganelø ñimun kaig maren, truilan ñim
ulø paymø, ñim pesannabene, ñimui Møskai srømbalasrø
wabikkucha ñimun ulø payamigwan paymønrrun cha.
15 Inchen katøganelan ñim pesannamø, ulø payene, ñimui
Møskai srømbalasrø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mari-
ilan ulø payrrun chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigwan Jesús kusrenanøb

16 'Ñim ayunappe, malømera kwa isuig lataig misrmøtay.
Tru palatø tab inchibeløma malømerabe kwa isuig latailø
kenamarøbelø køn, misaamera nømbe ayunab kui ashchai.
Treeløwein kønrrab kømø. Pøs nabe ñimun cierton tren-
damønrrun: Yandø nømun misaamera tabig wamindiibe, tru-
ibe truburø keti lataig chabguen utabguen indan cha.
17 Inchen ñibe ayunappe, maløwan kwalla, pusrugwan tabig
tamar cha,
18 misaamerabe ñun ayunab wain kønmab ashmønrrai.
Ñuinetø marigwan ñui Møskai ashib pasrabiibe trunun asha,
nøbe ñune truburø tranamigwan tranrrun chibig køn.

Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabig
(Lc 12.33-34)

19 'Yu pirau chine, chine tulishimøtay, pullillamera mab,
trerawa pinab, nileelø kebamba nilab indinug.
20 Trembe srømbalasrøwei tøgamisrøb tulisay, pullilla
mamøwei, trerawa pinømøwei, nileelø nilønrrab kebammøwei
indinug.
21 Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene,
ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Kabmerabe asrwei lámpara køn
(Lc 11.34-36)

22 'Asru kappe kan lámpara køn cha. Inchawei ñui kab tabig køb̃ene, ñui asrube kerriguba tørsulu kønrrun.
23 Inchen ñui kab kaig køb̃ene, ñui asrube kerriguba løstiig
kønrrun. Inchawei tru tør ñuinug pasrabikken løstiig køb̃ene,
tru løstiibe mas maig løstøgølig kerah chibig køn Jesúsbe.

Møigwanmerrig mas isua tøgagømig
(Lc 16.13)

24 'Nun karunrrabelø muguen pagatøbe tøgagønrrab
kaimanrrun. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune
undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab
mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha.
Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba,
anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe
martrab kaimanrrun cha, pabalø̃babe.

Tiusbe nui uregwan ashibig køn
(Lc 12.22-31)

25 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Øsig amønamig,
ñim mamigwanba, mutsamigwanba, asru chi kemermab
isumigwanba menrra isumøtay cha. Øsig amønamikkan kan
mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø
lataitø kuitarru cha.
26 Pala amøñibelø illimeran asay chibig køn. Ellguamøwei,
ellmarig tulishimøwei, ellmarig tulisaigwan esegainug
esegamøwei inchibelanguen, truilanma ñimui Møskai
srømbalasrø wabiibe manrrai mannøbig køn cha. ¿Ñimbe
illimera lataguen kømø, maselø kømøtirru? chibig køn.
27 ¿Ñim møiløgøben maya, maya incha katøgan tøbø
metrotøguen nurabsruguh? cha.
28 '¿Chindimbarre ñimbe asru keegwan truba truba
isubelø køgue? cha. Wambig umeranma asay chibig køn.
Kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørrøran cha.
29 Inchendø nabe trendamønrrun: Rey Salomónguen nui
chine purø tabzhig tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuig køn
cha.
30 Wambig kaumera, møi ka pønrrøwa, srønabe nagu
parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb
lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken
marmønrraitarru cha, ñim ya ñimui isubigwan Tiusweinug
pasra ke kagømønrraindøzhig tøgarwan.
31 Inchawei øyeeg chib chi isumøtay chibig køn: "¿Chi
mamer?" chib; "¿Chi mutsamer?" chib; "¿Chi kemer?" chib.
32 Kaguende tru Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaam-
erabe iigwandø isub labelø køn. Inchen ñimui Møskai
srømbalasrø wabiibe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn.

33 Inchawei Tius nø ashib karub wainuguigwanba, katø tru sølgandø tabigwanba, truilanmerrig lab maramig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig kerrigu utønrrun.
34 Inchawei srøna kwalømweyigwane chi isumøtay. Kaguende srøna kwalømweyigwane srøna isumig nøørø køn. Kaguende kwalømmørig chi pub arrubiitø tsabø køn isumibe.

7

Katøganelan 'øyeelø, øyeelø køn' chimøtay
(Lc 6.37-38, 41-42)

1 'Ñimbe katøganelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø køn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø køn' tainamønrrappe.
2 Ñim katøganelan 'øyeelø, øyeelø køn' chib wamindiibe, ñimungucha treetøwei martrun. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun.
3 ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe?
4 Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chincha øyeeg chinrragu: "Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?" cha.
5 Ñi, palatø tabig, ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig køn. Treenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.
6 'Chigøben Tiusweindø tarømarigwane werameran tranmøtay. Katø ñimui perlasmerane kuchimeran kebusrmøtay, inchippa truilan itølula, llirawa, amrrua, kurmillustøga kwanaguchib ñimun pitis marinamønrrappe.

Tiuswan miab, nun lab, katø yaskabu wamab inday
(Lc 11.9-13; 6.31)

7 'Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun. Lawabe, wetørranrrun. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun.
8 Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabu wamabigwane kurtrun.
9 'Kabe ñimma møikkøben ñui nusrkai pirri miabene, kabe, ¿kan pillisrugwan tranøbsruguh?
10 Kabe kan peskau miabene, ¿kan ulwan tranøbsruguh?
11 Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben, kan mas ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe nun miabelane, maig tabig tranrrer chibig køn.
12 'Inchawei ñimma katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñimgucha katøganelan treetøwei maray chibig køn. Kaguende maig maramigwan martrai Moisés

pørigu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata iigwanwei martrai karubig køn.

Trag yaskappa, lendø yaskappa
(Lc 13.24)

13 'Trag yaskabwan kebambay chibig køn. Kaguende tru kan lendø yaskappa, tru lendø maybabe managuen werrumikkaig kegørra pønrramsrømay pera ibig køben, truwane si, møiløgøben truba nu kebamban cha.
14 Inchen tru trag yaskappa, trag mayba managuen patsømø øsig purramsrømay pera ibiibe, truiløbe traguelø, trurrigu murelø køben, trunun wetørrabeløbe mamdø køn chibig køn.

Tusrbe mamikkurri asamdiig køn
(Lc 6.43-44)

15 'Tab asha kuy, chibig køn, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø isa waminchibelan, ñimuimay kan ubisha lataig amrrubendø, nømui umbube kan namig lobosmera latailø køn cha.
16 Trune ñimbe nømui maig mariiløyutøguen tsabø ashchun, tusryu mamig niguigwan latawei. Kaguende kal tusryugurrima uvas lurrmøwei, katø kaldø misrøb tusryugurri yashig lurrmøwei indan.
17 Inchawei kan tab tusrbe tab mamig niguen. Trune kan kaig tusrbe kaig mamitøwei nigan cha.
18 Inchawei kan tab tusrbe kaig mamig niirrab kaimabwei, katø kan kaig tusrbe tab mamig niirrab kaimabwei indan cha.
19 Inchawei chi tusrwandøgucha tab mamig niimíigwane para, nagu kegutsan.
20 Inchawei nømui mariiløyu ñimbe ashchabguen chibig køn.

Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun
(Lc 13.25-27)

21 'Nan: "Señor, Señor" chibelø srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun. Treeg kømøtø, nai Møskai srømbalasrø wabig maig maringaruben, trunun marøbeløtøwei kebamrrun.
22 Tru srabe kwaløbe nane møiløgøben truba nu trenchinrrun: "Señor, Señor, yamba nambe ñui munchiyu ñi maig karuigwan eshkab, ñui munchiyu kwaimandziimeran webetab, ñui munchiyu maramburab mariilan marig købig køn" cha.
23 Inchene nabe trendamønrrun: "Managuen nabe ñimune ashmíig kur cha. Ñim larrø kaig marøbeløbe, nainukkurri tarømisray" cha.

Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mc 1.22; Lc 6.47-49)

24 'Møikkøben na wamindigwan mørøb, na maig taigwan
møra marøbigwane kan møg tab isua marøbig lataig køn chin-
rrab. Nui yawan srug pala marøbig lataikke.
25 Sre pub, pimera nurab, yawan isig megambub itsin-
gucha, yabe peñmøn cha, kaguen srug pala marig pasrøwa.
26 Inchen nan mørøppe, mørendø, na maig taigwan
marmíigwane, kan møg tab isua marmíig lataig køn tamønrrun
cha, nui yawan pisrum palatø marøbig lataikke.
27 Sre puben, pimera nuraben, yawan isig megambub
ichen, yabe peña, purø isumdiig mindisaig kørrømisran— cha,
trenchibig køn Jesúsbe.
28 Inchen Jesús iilan kerrigu chab waminchen, maya mis-
aaba kwaara asha kørrømisrøbelø køn øyeeg kusrenaniilan.
29 Kaguende nøbe kusrenanøppe, nuinukkurrindøwei mu
mandamgaig kusrenanøbig køn, tru Moisés pørigwan nømui
kusrenanøbelø lata kømø.

8

Asr trerab kwanrrø tøgaigwan Jesús tamarøb
(Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Yandø Jesús tun palasrøngurri kørraarruben, misag truba nu
mendig amrrubelø køn.
2 Inchene kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgaig
kemallippa, Jesúswei merrab tømbønsrabe trenchibig køn:
—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.
3 Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig
køn:
—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.
Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig
kørrømisren,
4 Jesúsbe trenchibig køn:
—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui as-
rwan sacerdotendø kenamara, katø Tiusweyasig tru Moisés
tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwan-
rrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

Suldau søtøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

5 Yandø Jesús Capernaumsrø kebibene, romanosmerai sul-
dau cienelan ashibig, kan centurión taig, nuimay arruabe,
nun purugurra chib,
6 trenchibig køn:

—Señor, nai mendig megabiibe yau kwanrrø tsun cha, truba truba pusrkwai inchib, kerrigu kønønrrab kaimaig.—

7 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe arrua, tamaramønrrun— cha.

8 Inchen tru centuriónbe trenchibig køn:

—Señor, ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuinatan cha. Tammisr cha, treetø chirra cha. Nai karuindiig megabiibe tammisrtrun cha.

9 Kaguende nagucha mas nørreelø karuig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagúilø suldaumera tøgagur cha. Truilanma na møigwan køben: "Inrrø" chibene, ib; katø na møigwan køben: "Amø" chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan chigøben: "Mar" chibene, marøb inchibig køn— cha.

10 Jesús iigwan møra, kwaara asha kørrømisrabe, nui mendig amrrubelan trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Israelsrø møigweinukken isubigwan nainug pasra tøgagúig øyangatig nuig wetørramur cha, i møwei lataig.

11 Incha nabe ñimune trendamønrrun chibig køn: Pørr kal-labgatøsrøngurrin køben, pørr kebibgatøsrøngurrin køben truba nu amrrua, Abrahamba, Isaacba, Jacobpa manrrab purramisrtrun cha, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrø.

12 Trune Tius nø ashib karub waisrø purrønrrab ureemerabe wambig purø trømbø løstøyu webusriilø kønrrun cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

13 Incha Jesúsbe tru centuriónwan trenchibig køn:

—Yamay inrrø cha. Ñi maig køreig treeg kønrrun— cha.

Inchen tru urastø tru mendig megabiibe tammisrig køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb (Mc 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Jesús Pedroi yamay arrua, kebyabe, Pedroi sueerabe camayu pachiiba tsui ashibig køn.

15 Incha Jesúsbe tru ishuwei tasigwan katørabene, pachiibe weetaptinchen, nøbe kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb (Mc 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Yandø yem misren Jesúsweimay truba yamelan kwaimandzig tøgarwan misaabe srua amrruben, kan wamitøgatø tru kwaimandziimeran webetab, katø chi kwanrrø køben tøgarwan mayeelan tamarøbig køn.

17 Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:

Nøtøwei namui pusrkwabelanba,

namui kwanrrømeranba kerran, taig.

Jesucristoi mendig ambamibe murig køn
(Lc 9.57-62)

18 Jesúsbe nuin pøtøgatan misaamera truba nu tulsrua kui
ashabe, nui kusrenanøb pera uniilane pisu ambøgatømaysrø
larramrrai karubig køn.
19 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan
kan kusrenanøbig kemallabe trenchibig køn:
—Kusrennøbig, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun—
cha.
20 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Zorramerabe waramig trab tøgagøben, katø pala amøñib
illimeragucha nømui lemera tøgar køn cha. Trune na, Møg
Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig
kur— cha.
21 Inchen katøgan møikkøsrøn, Jesúswan mendig uñibiibe,
trenchibig køn:
—Señor, nai møskawan sørønrrabmerrig ibashcha— cha.
22 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñibe nai wendau amø cha. Tiusweimburabigu kwaig
latailøbe nømui kwailan sørøbash— cha.

Jesús isig ichibigwanba, pi latøgushibigwanba kønøbashmub
(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Jesús yandø barcoyu nebiben, nui kusrenanøb pera uni-
iløbe nun lincha ambubelø køn.
24 Inchene møimbe maryube truba trømbøig mur isig ichib
kurra, pi welarmera barcoyu mas, mas negutsingucha,
Jesúsbe kib tsubig køn.
25 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kasrønanrrab amba,
trenchibelø køn:
—¡Señor, namun wesrurra chib, chab asentab meler!— cha.
26 Inchen nøbe trenchibig køn:
—¿Chindimbarre kørig køta? cha. Ñim kui ñimui isubigwan
nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgar— cha.
Incha kurrabe, isigwanba, marwanba kønømønrrai kandø
wamuben, ¡katø! yandø kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig køn.
27 Inchen nømbe kwaara asha kørrømisra, trenchibelø køn:
—¿Øyeebe chi møg kerah? cha. ¡Isig ichibig lata, mar lata,
iiløguen nun mørtrappe!—

Jesús Gadarasrø pailø kwaimandzig tøgarmeran tamarøb
(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Jesús pisu ambøgatø Gadara pirausrø larraibene, pailø
kwaimandzig tøgarmera sørin trabmerayugurri werrua,
Jesúswan kemallibelø køn. Truiløbe truba namiguelø køptø,
tru maywane mugucha puramrrab kaimabelø køn.

29 Inchabe trenchib trashibelø køn:

—Tiuswei Nusrkai, ¿namune chi martrab inchigu? cha. ¿Namun ¡katø! purø trømbøig møra melønrrai martrab attirru cha, tru treeg maramig pumøwatøbe?—

30 Truyugurri maya yab køsrøn kuchimera truba nu lawa mab amøñibelø køn.

31 Inchen tru kwaimandziimerabe Jesúswan trenchib rugabelø køn:

—Namun webetappe, trube, tru kuchimerayu kebambingarurrunrrig— cha.

32 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ambay pøs— cha.

Inchen tru kwaimandziimerabe møguelainukkurri webamba, kuchimerayu kebamben, tru urastø kuchimerabe luløb mendappe, truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.

33 Inchen tru kuchi ashibeløbe chab lula, pueblosrø puabe, tru kwaimandzig tøgar købelan maig purayaigwan kerriguh waminchib mendabelø køn.

34 Inchen puebloyu maya misaabe Jesúswan katønrrab webamba, nun ashabe, tru piraugurri 'irra' cha, truba rugabelø køn.

9

Jesús kan kønønrrab kaimabigwan tamarøb
(Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Inchen Jesúsbe kan barcoyu nebya, pisu ambøgatøsrø larraya, nui puebloyu pubig køn.

2 Inchen truyube kan møg kønønrrab kaimabigwan kan tsigalyu muta amrruben, Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, kullaaramøta cha. Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørrømisran— cha.

3 Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe treeg isubelø køn: "Nøbe Tiusweimburab purø trømbøig waman" chib.

4 Inchen Jesúsbe nøm chi isub kuilan ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeeg kaig isub køgue? cha.

5 ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: "Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran", ¿tamiteh? Kabe: "Kurrab, inrrø", ¿tamiteh? cha.

6 Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui møimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchiptinchibig køn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø!— cha.

7 Inchen kwanrriibe kurra, nui yamay ibig køn.

8 Inchen misaamera iigwan ashabe, truba kørig kui inchibelø køn, Tiusbe møguelan øyeeg mu mandamgaig maramig tranitamab isua. Incha øyeeg marikkurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Mateowan wamab
(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Jesús truyugurri yabe, kan Mateo taig møwan romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

10 Indiibe Jesúsbe tru Mateowei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben puabe, Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu trubalatø purrøben, 11 møiløgøsrøn fariseosmera trunun ashabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibelø køn:

—¿Ñimui kusrennøbiibe an utabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

12 Inchene Jesús trunun mørabe, trenchibig køn:

—Tabelø kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha.

13 Amba, i pørigu chi chibig kuigwan kusrey cha, tru Tiuswei wamyu øyah chibigwan: "Animal kweecha, nan tranøb kømøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar" taigwan. Kaguende nabe sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn— chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigweimburab Jesúswan payib
(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Juan Bautistai mendig amøñibelø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—Namba, fariseosmerababe ayunamigwan katø katø marer cha. ¿Inchen ñui kusrenanøb pera uniiløbe chindimbarre trunun marmeelø køh?— cha.

15 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma novio nømba wabengan isuin purrønrraitarru? cha. Inchendø yandø

novion srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen ayun-abwei inchun cha.

16 'Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimíigwan waya, tsushimøn cha. Kaguende tru srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken kølsraig kørrømisrtrun cha.

17 Katø srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei inchibelø køn cha. Kaguende treeg marene, kalusmerabe srurrøben, vinobe lushen, yandø kalusmerabe ka pinønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha. Trumaybe møigwandøgucha chi mindisaig kømønrrun — chibig køn Jesúsbe.

Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb
(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Jesús waminchib pasramne, judíosmeran chi maramigwan kan karubig puabe, nui merrab tømbønsra, trenchibig køn:

—Nai nimbasr ke møindø kwan cha. Øyeeg kuindøgucha, ñi arrua, tasigwan nuim pala estsarene, katø øsiiranrrun— cha.

19 Inchen Jesúsbe kurra iben, nui kusrenanøb pera uniilø nun lincha amben, nøbe tru møøba ibig køn.

20 Indiibe kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgaig chiguen tab kømui megawa, Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagúig urøzhigwandø katørabig køn.

21 Kaguende nøbe treeg isubig køn: "Nui kewagúigwan ka katøraitø tammisrig kørrømisramønrrun" cha.

22 Inchen Jesúsbe keesha asha, tru ishuwan ashabe, trenchibig køn:

—Chi isumøta cha. Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørrømisran— cha.

Indiibe tru uraskurri yandø tammisrig kørrømisrig køn.

Kan ishug-unan Jesús øsiiranøb

23 Incha Jesús tru judíosmeran karubigwei yau pubene, lus urrabelø køben, katø misaamera truba trashib kishib kui ashibig køn.

24 Inchabe trenchibig køn:

—Yugurri webambay cha. Ishug-unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn.

25 Incha nømun webambingaruben, Jesúsbe kebya, ishug-unan tasigu kemørene, unøbe kurraptinchibig køn.

26 Inchen tru piraube muba kuimburab treeg purayaigwan wammørig kørrømisrøbig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

27 Jesús truyugurri webya ibene, pailø kabgailø trenchib
trashib wendautø amrrubelø køn:
—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nus-
rkai!—
28 Inchen Jesúsbe yau kebiben, tru kabgailø kemallene, nøbe
trencha payibig køn:
—¿Ñimbe na øyeegwan martraitamab køregueh?— cha.
Inchen nømbe:
—Señor, øø— cha, løtabelø køn.
29 Inchene Jesúsbe nømui kabmeran katørawabe, trenchibig
køn:
—Ñim ñimui isubigwan nainug maig tøgagúig treeg kønrrain
— cha.
30 Inchen nømui kabmerabe ashibelø misren, Jesúsbe
trenchib karubig køn:
—Mun køben eshkab kønrrab kømø cha, i marigwan.—
31 Trendaingucha nømbe webambuptø, Jesús nø chi marig-
wan tru pirau mayeelan waminchibelø køn.

Kwaimandzig tøgaig waminchab kaimabigwan Jesús tamarøb

32 Inchen tru kabgailø købeløbe webambub kømnetø,
møiløgøsrøn Jesúsweimay kan wamgaig kwaimandzig
tøgaigwan srua amrrubelø køn.
33 Inchen Jesús tru kwaimandzigwan weguchen latatø,
tru wamgaibe waminchiptinchen, misaabe kwaara asha
kørrømisra, trenchibelø køn:
—¡Managuen nam Israel misaamerai utube øyeekkatiibe ash-
mer!— cha.
34 Inchen fariseosmerabe trenchibelø køn:
—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabikkurri
kwaimandziimeran nøbe webusrøbig køn cha.—

Jesús misagwan yeekkucha nebuig melaitamab lastima ashib

35 Jesús maya pueblomerasrø, yamera tsitsø pønrrabsrø,
judíosmera tulundzuni yamørig kusrenanøb, tabig srø wam
Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab waminchib,
chi kwanrrømeragurrimbunø tøgarwan pusrkwabelan tamarøb
llirab ibig køn.
36 Incha truba nu søtø misagwan ashabe, lastima isui
inchibig køn. Kaguende nømbe truba isuilø, chinchabguen
kaimar, kan ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben.
37 Incha nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Ellmarig tulisamibe truba nørrø køben, trune tulishinrra-
beløbe mamdø køn cha.
38 Inchawei tru ellmarig puaig Tiuswan miay chibig køn,
nui ellmarigwan tulishinrrabelø ørtrai.—

10

Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub
(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)

1 Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wamabe, mu
mandamgaig maramig tøgagønrrai tranøbig køn, trømbøig
maringarub kwaimandziimeran webusrøb, katø chine kwan-
rrømeranba, pusrkwabelanba tamartrai.

2 Iilø køn tru doce nøashib karua øriilai munchimera:
Srøsriibe Simón truigwane katø Pedrogucha taig, nui nuneg
Andrésba, Zebedeowei nusrkai Santiagoba, nui nuneg
Juanba,

3 Felipe køben, Bartolomé køben, Tomás køben, Mateo tru
romasreelayasig an utabig køben, Alfeowei nusrkai Santiago
køben, Tadeo køben,

4 Simón tru Cananistameraingatiig køben, Judas Iscari-
ote tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø misra
tranøbig købengue.

Jesús tru doceelan kusrenanrrai ørøb
(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Jesús i doceelan øyah martrigay chib karua ørøbig køn:

—Judíos kømeelø waraisrø ammøwei, samaritanosmerai
pueblomerasrø kebammøwei inchigay cha.

6 Trembe tru Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø
latailaimaytø amrrigay cha.

7 Trusrø ambabe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe
lutau pasran chib eshkab kusrenanrrigay cha.

8 Kwanrreelane tamarøb, kwailan øsiiranøb, asr trerab
kwanrrø tøgarwan tamarøb, kwaimandziimeran webetab
inchigay cha ñimbe. Ñimun øyeeg martrai tranigwan ñimma
ka ketig utig køn cha, ñimgucha katø treegwei marøppe, anwei
marmøtay cha.

9 'Oro køben, an køben, cobre køben ñimui pørønailøyu pusra
ammøwei,

10 katø mayuwei murral ila ammøwei, turingucha
yunømaramiba kømøtø, kandø tøga; alpargatiskucha keeta
kømøwei; ni pøtønain tsikkucha srua ammøwei inday cha.
Kaguende chigøben marøbiibe nui marimburøbe mu chi
chinrrainga mamigwane utamig køn cha.

11 'Ñim kan puebloyu kui, ya tsitsø pønrrabyu kui puabe,
kan misag chi isumgaig tabigwan lawa, truigwei yau
kørrømisrtrigay ñim truyugurri ambamnegatig.

12 Yau kebambuppe, 'ñimun chi isumgaig tab køn' chib
wamønrrigay.

13 Tru yau misaamera truburab tabelø køb̃ene, tru ñimui
tab køb̃iibe nømuim pala treeg kønrrun. Inchen trengatig
kønrrabgailø køb̃ene, ñimui tab køb̃iibe ñimuinuutøwein kønrrun.
14 Inchen ñimun wamømøwei, ñim wamindigwan mørmøwei
inchene, nømui yaugurrin kui, nømui puebloyugurrin kui
webambuppe, srøb̃yu usrøwan chishtø kørrøga webamrrigay
chibig køn.
15 Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srabe
kwaløm̃be tru puebloimbe Sodomaimba, Gomorraimba pirau
lataitøguen kømø, Tiuswei tru maig kønrrab̃igwan asha maram
kwaløm attrabiibe mas purø trøm̃bøig kønrrun cha.

Wendøsrø kaig indinab melamig attrabig

16 'Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar.
Chiyugøben kegørrømønrrab ñimbe ul latailø kuy. Inchen chi
kaig inchimeeløm̃aybe palomamera latailø kømig køn.
17 Ashiptø kønrrigay misaameran. Kaguende nøm̃be ñimune
karubelai tasku tranøb, katø judíosmera tulundzuni yamerayu
ñimune ichabetab inchun.
18 Katø karubelø nørreelai merrab, reymerai merrab nagur-
rindø srua amrrun, trumay ñimbe nømunba, judío køm̃eelanba
naimburabigwan wamindamig kønrrai.
19 Inchen tru karubelan ñimun tranene, ñimbe mandø
løtamigwan chi isumøwei, mandamermab chi isumøwei inchi-
gay. Kaguende tru wamindamig pubene, wamindamig
tøgagønrrai Tius tranrrun, chibig køn.
20 Kaguende ñim waminchain køm̃øtø, Tius ñimui Møskawei
Espíritu ñimgurri waminchun.
21 'Inchen nuneebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen,
møskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe møskalan namig
kurra, kwetchai tranrrun cha.
22 Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø
kønrrabguen cha. Inchen srabe kwaløm̃gatig chigúingucha
megabig megabiibe kebeñchabig køm̃íig kaigyugurri wesraig
kønrrun chibig køn.
23 Ñimun kan ciudayu chigøben kaig martrab inchene,
katøgansrømay wegørra ambay. Pøs nabe ñimun cierton tren-
damønrrun: Møg Misra Arrubiibe Israel pirau ciudamerayu
ñim kerrigu naimburab eshkab lliramøwatø attrun cha.
24 'Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan
purab nuig køm̃øn. Katø kan karuindiig megabiibe nui ya
puaigwan purab nuig køm̃øn.
25 Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbig
lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Inchen tru
karuindiig megabiibe tru ya puaig lataitøwei misrabe, trutø
tsabø kui møramig køn. Yau møskai ashib wabigwanguen

kwaimandzig Beelzebú cha wamibe, mas nui yau purrabelane chitø tai asamø chibig køn.

Mun kørig tøgagømig
(Lc 12.2-7)

26 'Inchawei misaameran kørig kui inchimøtay. Pøs chitøgucha søriibe søriitø kørrømisrmø, kenamisrtrun. Katø kan søratø tøgagúibe søratø kørrømarig kømø, wammørig kørrømisrtrun.
27 Na ñimun løstøyu wamindigwane ñimbe kwaløm tøryu waminday. Katø na ñimun nilø wamindigwane ñimbe yabal-asrøngurri trasay.
28 Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay. Kaguende ñui møsigwane kwetchab kaimanrrun. Treeg kømøtø, asrwanba, møsigwanba managatig tru møra melamnug pinishinrrabigwan, tru Tiuswane si, kørig tøgaguy, chibig køn.
29 '¿Pagatø illinzheelan kan centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? Treweindøzhigwanguen ñimui Møskai pirau kørrøbashmubene, ni kanzhikken kørrømøn.
30 Pøs, ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn.
31 Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn.
32 'Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane nagucha nai Møskai srømbalasrø wabigwei merrab treetøwei truigwane 'nuingatiig kur' tamønrrun.
33 Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane nagucha nune nai Møskai srømbalasrø wabigwei merrab 'nuingatiig kømur' cha, trendamønrrun chibig køn, Jesúsbe.

Jesúskurri misaamera nøørøtø misrøb
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 'Nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab købigwan srua arritamab isumøtay. Nabe truigwan srua arrumøtø, kwayab kømigwan srua arrur cha.
35 Nabe arruppe,
møøbe møskaimba namig kurrøben, nimbasrbe usrimba namig kurrøben, yernabe sueeraba namig kurrønrrai martrab arrur.
36 Inchawei møigwandøgucha ashig kømui inchibeløbe yaueløtøwein kønrrun.
37 'Møikkøben møskawan kui, kabe usran kui, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. Nui nusrkawan, kabe nui nimbasrwan, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn.

38 Inchen møikkøben kuruswan mutab nai mendig arrumíibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn.
39 Inchen møikkøben øsig kømigwan wetørrabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa tøgagønrrun cha.

Ketigwan utab
(Mc 9.41)

40 'Møikkøben ñimun tab wamab utabiibe nan utan. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan.
41 Inchen møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kui ashiptø nun tab wamab utabiibe, tru Tius maig karuigwan eshkabigwan ketigwandøwei nøbe Tius tranig utønrrun chibig køn. Katø møikkøben kan sølgandø tabig marøbigwan, sølgandø tabig marøbig kuimburø utabiibe, sølgandø tabig marøb møwan ketigwandøwei Tius tranig utønrrun cha.
42 Inchen møikkøben nai mendig amoñibelø kui ashiptø trengatig kømøzheelan kan pi pishi pasuzhiitøguen srørrøbiibe, truburø nui ketig utamigwane utømø kømø, utønrrun cha, ñimun trendamønrrun.—

11

1 Jesús yandø nui doce kusrenanøb pera uniilan øyeeg, øyeeg marøb amoñinrrigay cha, chab kusrenanabe, truyugurri ibig køn, tru pirau katøgan pueblomerasrø nui srø wam tabigwan kusrenanøb katø eshkab waminchib inchab.

Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø
(Lc 7.18-35)

2 Juan Bautista kailan keeri yau keerig pasrøwa, Cristo chi marøb uniilan wammørøbig køn. Inchabe møilan køsrøn nui mendig amoñibelan Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn:
3 —¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramøh? chinrrai.—
4 Inchene Jesúsbe nømun løtappe trenchibig køn:
—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha.
5 Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmerane nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø køn cha.
6 Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—
7 Inchen yandø nøm amben, Jesúsbe Juanweimburab misagwan trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

—¿Mu misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay imay ka isig srua yainaptiigwandeh? cha.

8 Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. Kabe, ¿kan møg truba tabig keweigwandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn, truba tabig kebeløbe reymerai yau purrabelø kui.

9 Trube, treeg købene, ¿chi ashchab webambig kø? Kabe, ¿Tius maig karuigwan kan eshkabigwandeh? Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, katø treetøguen kømø, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataguen kømø, mas purø nuigwan.

10 Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn:

Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha,
truibe ñui maywan tamartrai ñui merrab.

11 'Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Maya møguelø kallaelai utu Juan Bautista lata nuibe muguen kurrømuig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuube chigucha kømíikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.

12 'Juan Bautista marøb pølbasrøb uraskurri møingatig srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe truba kaig indinab pasran. Inchen tru treeg kaig marøbeløbe treeg mara, trunun nøm kanammørø indan.

13 Mayeelø Tius maig karuigwan eshkabeløba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibabe Juan arrumnegatig Tius maig karuigwan eshkaig købig køn.

14 Ñim iigwan kørewa utønrrappe; Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig Elías attrabig købig, truigwein køn.

15 ¡Møramig kalu pønsraibe mør!

16 '¿Møin kwaløm misaamerane chi latailø køn chinrrab køh? chibig køn. Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, nømui linchibelan øyah chib trashib purrabelø latailø køn cha:

17 Nambe ñimuyasig luswan urringucha,
ñimbe pailamuig køn chib.
Cantailø isumdeelø cantaben,
ñimbe miirab kishmuig køn, chib.

18 Pøs Juan mamøwei, muchimøwei inchibig arrubene, nømbe: "Kwaimandzig tøgaig køn" chibelø køn cha.

19 Inchen Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, nømbe: "Menrra maptiig køn", tamba: "Menrra muchiptiig køn", tamba: "Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn", tamba inchibelø køn nømbe. Inchendø mu møkken nebua isumgaig Tius marøb

pasraibe nui mariiløtøga treeg kuitamab ashchai tørgandø kenamaran— chibig køn.

Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig
(Lc 10.13-15)

20 Incha Jesúsbe maramburab mariilan nø truba mari pueblomerasrø namig waminchibig køn, kaguende tru pueblomerayu warab misaamerabe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuikkurri. Incha Jesúsbe trenchibig køn:

21 —¡Ay, ñi Corazín pueblo waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo waacha! Kaguende Tirosrø Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagusrøwan itøbusrøb inchibsruinrrun cha.

22 Pøs nabe trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø trømbøigwan utønrrun cha.

23 ¿Inchen ñi Capernaum pueblogan, purø tab incha srømbalasrøngatig kusruig kønrrurmab isutirru? Treeg kømøtø, tru møra melamnug kegutsig kønrrabguen ñibe. Kaguende ñimui utu maramburab mariilan Sodomasrø na marig købig kuimbe, møingatig tru ciudabe pinømubsruinrrun cha.

24 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe tru Sodoma pirausrø misaamerai lataitøguen kømø, ñimuimbe mas purø trømbøig kønrrun— cha.

Naimay amrrua isray
(Lc 10.21-22)

25 Tru uras Jesús trenchibig køn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeelø kusremeelan kenamarikkurri.

26 Treegwein køn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.

27 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan. Mugucha na Nusrkawane mu ashmuben, Møskaindøwei asan. Mugucha Møskawane mu ashmuben, na Nusrkaimbah, møiløgøben na kenamariilø truiløbatø asan.

28 Ñim mayeeløba ñimui amønailøyu chine chine nebuig truba muraarailø, trurrigu kwatsig nigarbe naimay amrruy, nabe ñimun isramig tranrrumøn.

29 Arau merrarrabig tru nai nukabala trarrigwan kashmø,
uta, naba latatø srua amun chibig køn. Incha na maig køben
nan treeg asha kusrey cha. Nama purø tammayig, manr-
raugurri newan tabig chish inchimíig, nabe treeg kur cha.
Øyamaybe ñimui møsiimerayasig isramig wetørranrrun cha.
30 Kaguende nuka pala trarrig arau merrarrab tsig naimbe
kwatsiguig kømø, ka niga ambamdiig køn— chibig køn Jesúsbe.

12

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb
(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Inchen tru uras kan isrin kwaløm Jesús tirigu ell-
mari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe
parøgwaben, tirigu turwan lurra, trulwan mab mendabelø
køn.
2 Inchen fariseosmerabe asha, Jesúswan trenchibelø køn:
—Au, ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwaløm chigøben
marmønrrai merigwan marøb køn— cha.
3 Inchene nøbe trencha løtabig køn:
—¿Ñimgan lemeelø køtirru cha, mana køsrøn Davidwanba
nui linchibelanba parøgwaben mandø indigwan?
4 Pøs truima Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, nøba nui
linchibeløba Tiusweyasiitø tarømarig pirrimeran maig købig
køn tan cha, ni nun lata, nui linchibelan lata mamønrrai
merigwan, tru sacerdotesmeratø mamigwan.
5 ¿Kabe ñimgan tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu
lemeelø køtirru cha, isrin kwaløm kuindøgucha sacerdotes-
mera Tiuswei yau marøb purrappe, isrin kwaløm kømui
lataig, isrømø, marøb purrøben, truigwanma Tiusbe kalø kui
asig kuitarru? cha.
6 'Inchen køben nabe ñimune trenchar: Tiuswei ya
lataitøguen kømøtø, mas purø nuikken kur cha, na yu
pasrabiibe.
7 Ñimbe ni chi tainguen mørmuin køn: "Animal kweecha,
Tiuswan tranøb kømøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai in-
char" taigwan. Tru trendaigwan ñim mandø kui mørig
kuimbe, kaig mara kømeelane 'øyeeg kaig marøbelø køn'
chimubsruinrrun cha.
8 Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan
nø karunrrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaig-
wane marmub, nabe na asha karubig kur— chibig køn,
Jesúsbe.

Kan møg tasig mul-laig
(Mc 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Incha Jesúsbe truyugurri ya, judíosmera tulundzuni yau
kebibene,
10 truyube kan møg tasig mul-laig wabig køn. Inchen
kaguen møiløgøsrøn Jesúswan chigøben chi køptø, Jesúswane
trencha payibelø køn:
—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan ka tamartrain kø chin-
dah?— cha.
11 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimma møikkøben kan ubisha tøgagua, isrin kwaløm tra-
byu kebeñene, ya, kemøra, wesramønrraguh? cha.
12 Pøs kan møøbe kan ubisha lataitøguen kømø,
purab nuikken køn cha. Inchawei treeg købene, isrin
kwalømmerawangucha tabig maramigwane merømø, ka
marbasamig køn— chibig køn.
13 Incha tru møwane trenchibig køn:
—Kwalwan larrøbichi— cha.
Inchen nøbe larrøbichene, kandarø kwal latawei tabig
kørrømisrøptinchibig køn.
14 Inchen fariseosmerabe webamba, Jesúswan namig kurra,
mandø incha pinisamigwan waminchib mendabelø køn.

Jesúsweimburab maig nebunrrabigwan wamindig

15 Inchen Jesús iigwan wammørabe, truyugurri iben, misag
truba nu mendig ambubelø køn. Inchen Jesúsbe mayan kwan-
rreelan tamarøbig køn.
16 Incha nune mu køn cha, mun køben misaameran mørø
waminchimønrrain karubig køn.
17 Iibe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaskurri øyeeg
taig nebunrrain kuig køn:
18 Iibe tru nai karuig marøb megabig køn cha, tru na lawa
wesruig,
na undaaraig, truigweimburappe nabe truba tab kui
mørøb kasrag war taig.
Nabe nai Espíritun nuim pala pasren,
chu pirausreelø køben maya misaameran tru sølgandø
tabigwan nø eshkab kusrenanrrun taig.
19 Nøbe kwayam lamøwei, trashimøwei,
callesmerayu nui wamwan wamindi mørmøwei indig
kønrrun taig.
20 Kan caña kegurisaigwan nøbe kebinab lanchimøwei,
katø mecha ke chab kwab pilab pasrabigwan
kweechimøwei inchun taig,
tru sølgandø tabigwan kerrigu kanawa wesrawa pasram-
negatig.
21 Inchen judíos kømø misaamerabe nui munchiyutø isua
muniirab kønrrun, taig.

Jesúswan kwaimandzigwei maramburab mariitøga maran chib
(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Inchen Jesúsweimay kan møg kabgaig, wamgaig kwaimandzig tøgaigwan srua amben, nøbe nun tamarene, tru wamgaibe waminchib, ashib inchibig køn.
23 Inchene mayeeløba kwaara ashib trenchib payiyabelø køn:
—¿Iibe tru merrabsrø Davidwei Nusrkain køppeendi?— cha.
24 Inchen fariseosmera iigwan mørabe, trenchibelø køn:
—Nugwaimandzig, Beelzebú, tru kwaimandziimeran ke nøasha karubig treeg martrai tranig kua, truikkurri kwaimandziimeran weeran— cha.
25 Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrraigwan ashabe, trenchibig køn:
—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, pinønrrun cha. Katø kan ciuda lata, katø kan yauelø lata nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, warønrrab kaimanrrun cha.
26 Øyeetøwei Satanáskucha Satanáswandøwei weguchabe, nøasiitø nøørøtø misran cha. Inchen nø ashib karub waibe, trube, ¿chincha pasrabig pasrønrrab kø? cha.
27 Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun uyube nøm kusrenrrun chibig køn.
28 Trune na Tiuswei Espíritutøga kwaimandziimeran webetøbene, Tius nø ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.
29 'Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur møwan lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, ¿nui chi tøgagúigwan chincha kerranrrab kø? cha. Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn.
30 'Naingatø pasrømíibe, nan tsaleelaingatø maran. Inchen naba tulishimíibe truørøtø wiitan.
31 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Misaamera kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamab wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa ulø paymønrrun cha. Trune Espíritu Santon purø trømbøig wamab wamindiilane si, Tiusbe pesannamø, ulø payrrun chibig køn.
32 Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe ulø paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espíritu Santon kaig waminchibigwaneguende ni møi yu lata, ni kansrø lata pesannamø, ulø payrrun cha.

Tusrwane mamikkurri asan
(Lc 6.43-45)

33 'Pøs kan tab tusrbe, tab mamitøwei niirrun. Inchen kan
kaig tusrbe kaig mamitøwei niirrun. Kaguende kan tusrwane
mamig niguinug asan.
34 ¡Ul lataig inchib misaamera! ¿Ñim chincha tabig wamin-
chague, trendø kailøbe? Kaguende nui manrrau chine isua
tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan.
35 Kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua,
truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg
kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe
kaig wesrub wamindan.
36 Inchawei nabe trendamønrrun: Chigøben wamin-
damgailan misag ke ka wamincha møriilan Tiuswei tru maig
kønrrabigwan asha maram kwaløm mayeeløba tru urasbe
kerriguh maig kuigwan eshkamig kønrrun cha.
37 Pøs ñui wamindiitøgatøwei 'tabig køn' tain kui, kabe 'kaig
køn' tain kui Tius treeg marig kørrømisrtrabguen.—

Jesúswan mu køremgaig mana asiimíig martrai miab
(Mc 8.12; Lc 11.29-32)

38 Inchen møiløgøsrøn Moisés pørigwan kusrenanøbeløba,
fariseosmeraba Jesúswan trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, Tius ñiba pasrain kui nam asha kønrrab
mar— cha.
39 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peeba
itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø,
Tius naba pasrain kui ashchab maramig miatan cha.
Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara
tranmøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Jonásweiwandø
eshkamønrrun cha.
40 Tru Jonás truba nu peskau umbu pøn kwaløm, pøn yem
wab lataitøwei Møg Misra Arrubikkucha pøn kwaløm, pøn
yem pirø umbu wanrrab køn cha.
41 Tru Nínive ciudasrø misaamerabe Tiuswei tru maig
kønrrabigwan asha maram kwalømbe kenamisrtrun cha, tru
møin kwaløm misaameran kaiyu pønsrønrrab. Kaguende
nínivesreeløbe Jonás eshkaigwan møra, nømui kaig mariilan
isua møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe
Jonás lataitø kømø, mas nuig kur cha.
42 'Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig
kønrrabigwan asha maram kwalømbe kurrønrrun cha. Incha
nøbe tru møin kwaløm misaamera ñimun møra melønrrai
maringarunrrun. Kaguende nøma purø yabsrøngurringuen

pirau arrig købig køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn.

Kwaimandzig møweinuumay katøle arrub
(Lc 11.24-26)

43 'Kan trømbøig maringarub kwaimandzig møweinukkurri webippe, chugøben purmerasrø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, treeg isun:

44 "Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinuumaytøwei". Incha katø arruabe, tru møwane kan yawan chiguchagaig chishtø paluuncha tamara pasrig lataig wetørranrrun cha.

45 Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nø lataguen kømø, mas larrø trømbøig marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru møweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru møøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørrømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø. Inchawei i møin kwaløm misaameran kailan treetøwei purainrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesúswei usrimba, nui nuneløba
(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Jesús misaameran waminchib srø pasramne nui usrimba, nui nuneløba pua, nøba waminchig kui wambiitø pønrrabelø køn.

47 Inchen møikkøsrøn Jesúswan eshkabig køn:

—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñiba waminchab ñun payib.—

48 Inchene Jesúsbe tru eshkabigwane trenchibig køn:

—¿Nai usri, nai nuneløbe mumera køh?— cha.

49 Inchabe nui kusrenanøb pera uniilan kwaneshkab trenchibig køn:

—Nai usri, nai nuneløbe iilø køn cha.

50 Kaguende møikkøben nai Møskai srømbalasrø wabig maig martrai karuben, treeg marøbig, truibe sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

13

Kan ellmarøb kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Tru kwalømdøwei Jesús yaugurri webya, nu pisu menda wamisrøbig køn.

2 Inchen misag truba nu tulundzunikkurri, Jesúsbe kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø pønrrabelø køn.

3 Inchen nøbe waminchib pølbasrøbig køn ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga chineh kemesra kusrenanøb.
Incha trenchibig køn:
—Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha.
4 Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, illimera amrrua, man cha.
5 Katøganbaløbe sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørra, pirø palatiikkurri tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø,
6 pørr webarruabe, mergurangaruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha.
7 Katøganbalø yellbe kal shau utu kørrøben, kalmera nørrørab mendappe, chab kasrøb tsibisan cha.
8 Inchen katøganbalø tab pirau kørrabiibe si, tabig ellmarig misra, møiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien niguen, møiløbe sesenta niguen, katøganeløbe kan trulzhikkurrindø treinta nigan cha.
9 ¡Kalu pønsraibe, mør!— chibig køn.

Mandøgurri ‘iilan øyeeg lataig køn’ cha Jesús wamindig (Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemalla, trenchib payibelø køn:
—‘Øyeeg lataitøwein køn’ chib, ¿misaamerane chindimba øyamay waminchigu?— cha.
11 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Srømbalasrø Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane treeg kømøn cha.
12 Kaguende tøgaigwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha.
13 Inchawei nabe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga chineh kemesra waminchar chibig køn. Kaguende:
nømbe ashendø, ashmøn cha,
mørendø mørmøwei, ni katø chigúinguen mørmøwei indan cha.
14 Inchawei nømune øyeeg køben, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah wamindig ciertonwei nebun cha:
Maya, maya mørendø, ni chi tainguen mørmønrrun cha.
Ashippe, ashendø, chigúi ashmønrrun cha.
15 Kaguende i misaamerai manrrøbe larrø tranrreelø srug lataig misrin køn cha.
Kalumera, kabmera kasrailø tøgar køn cha,
ashmøwei, mørmøwei,
ni chi tainguen mørmøwei,
nuimay amrrumøwei inchai,

katø na tamariilø kømøwein kønrrain taig.
16 'Trune ñimbe mayanguen tab kuilø køn, kaguende ñimui
kabmera Tiusweimburabigwan ashib, kalumera nuimbura-
bigwan chigúi mørøb inchibelø tøgarbe.
17 Inchawei nabe ñimun cierton trenchar: Tius maig karuig-
wan eshkabelø køben, sølgandø tabig marøb misaamera køben,
truilø truba nu, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø,
ashmuig køn cha. I ñim mørigwan mørinrrabna kui inchendø,
mørmuig køn cha, trenchibig køn.

'Øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindigwan Jesús tab eshkab
(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 'Au, ñim møray, tru kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein køn'
cha, kemesra wamincha pasrigwan na eshkanrrab.
19 Tiuswei tru srø wam srømbalasrø karub waisriigwan
mørendø, chigúinguen mørmeelane tru nugwaimandziibe ar-
rua, tru manrrau ellgwaigwane kerran cha. Inchen truiløbe
tru yell mayu kørrabelø latailø køn.
20 Inchen tru sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørrab
yellbe tru misag Tiuswei wamwan tru urastøbe truba tab kui
mørøb utabelan trunun eshkabig køn.
21 Inchendø srøl tre umbu keetiimíig kua, maya yanaguen
amøñimøn. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben,
katø chigøben kaig nebub arruben, møi møin kørran.
22 Inchen tsuren, tru kal shau utu kørrab yellbe øyeeg mis-
agwan eshkabig køn: Tiuswei wamwan mørøppe, mørendø, i
pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømø
tøgagúilø purø tabig lataig asønaikkurrimbatø, tru Tiuswei
wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe
ellmarig misrmøn cha.
23 Inchen tru yell tab pirau tsuriiløbe tru misag Tiuswei
wamwan møra, katø tab chigúi møra, truibe sí, tab ellmarig
misrigwan eshkabig køn. Truiløbe tru kan yellgurrindø
mamig trulzheelø cien, kaneløbe sesenta, kaneløbe treinta
nigabelø latailø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tirigu utu arrucillu kal-labigwan kemesra wamindig

24 Incha Jesús katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha eshkawa
pasrøb trenchibig køn:
—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan møg nui trau
tab yellwan tsuri lataig køn cha.
25 Inchen søteeløba kib waramne nun kan ashig kømui
inchibig arrua, tirigu tsuri utu kaig yellwan wiitappa, yan
cha.
26 Inchen tirigu nørrørawa, urø weetøbene, tru kaig kau
arrucillugucha kenamisrøptindan cha.

27 Inchen tru tra puaigwei marøb melabeløbe nune trench-
inrrab ambubelø køn: “Señor, ñi trau tru tsurig yellbe tabig
købendøbe, ¿tru kaig kaube chugurrin kal-lah?” cha.
28 Inchene tru ellmarig puaibe trenchibig køn: “Mutø tsaliig
øyeeg mariinrrun” cha. Inchen truyu marøb melabeløbe
trencha payibelø køn: “¿Kabe tru kaig kauwan nam kitønrrab
ambamøh?” cha.
29 Inchene nøbe trenchibig køn: “Kagøbasay cha. Inchippa
kaig kauwan kitønrrab incha, tirigungucha tøga kitabgun cha.
30 Trembe paramnegatig trubalatø ka nørrørabasay chibig
køn. Tru uras tru tulishinrrabelan øra, tru kaig kauwan-
merrig tulisha, lusrø mara, pattrai karumønrrun cha. Incha
tirigune nai tirigu esegainug keeringarumønrrun”, tan— cha,
trenchibig køn Jesúsbe.

Murtasa yellwan kemesra wamindig
(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Jesús katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra
waminchibig køn:
—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan murtasa yell
lataig køn cha, kan møg nui trau tsurig.
32 Maya yellmerai utu purø lamø yellzhig købendø, nu-
rappe, tru ellmarig shush tusrmerai utu mas nuibe murtasa
køn cha. Yandø kan tusrburabig misren, nuig køptø, illimera
pala amoñibeløguen amrrua, tru srarmerayu le marøbelø køn
— chibig køn.

Levaduran ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindig
(Lc 13.20-21)

33 Katø Jesúsbe katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra
waminchibig køn:
—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe levadura lataig
køn cha, kan ishuuma pa arruba harina sømara, levaduran
pusren, maya sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig køn
— cha.

Mandøgurri ‘iilan øyeeg latailø køn’ chib Jesús kemesra wa-
mindig
(Mc 4.33-34)

34 Jesúsbe misaamera nørrø pasrabigwan kerrigu iigwan
kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiitøga
eshkabsulu waminchibig køn. ‘Øyeeg lataitøwein køn’ cha,
eshkawa pønsra kømuppe, waminchimíig køn.
35 Øyeeg nebuppe, tru Tius maig karuigwan eshkabig maig
taig nebunrrain kuig køn, tru øyah taig:
Waminchib kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chibgøba
eshkab wamindamønrrun cha.

Tius pirøwan marøb uraskurri sørig pønrrabelan tørgandø
eshkab wamindamønrrun cha.

Tirigu utu arrucillu kauwan kemesra wamindigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, Jesús tab eshkab

36 Incha Jesús tru nu søtø misagwan ungwa cha, yau ke-
bibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe trenchibelø
køn:
—Tru ellmarinug kaig kauwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha,
namun eshkab wamindigwan tab eshkarra— cha.
37 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Tru tab yellwan ellmarøbiibe Møg Misra Arrubigwan
eshkabig køn cha.
38 Inchen tru ellmarig trabe yu pirau maya misagwan
eshkabig køben, tru tab yellbe Tius nø ashib karub waigwei
ureemeran eshkabig køn cha. Inchen tru kaig kaube nug-
waimandzigwei ureg køn cha, eshkabig køn.
39 Inchen tru ashig kømui inchib tsaliig tru kaig kauwan
ellguawa pasrøbiibe nugwaimandzigwan eshkabig køn cha.
Inchen tru ellmarig srønøbe srabe kwaløm patsønrrabigwan
eshkabig køben, tru ellmarigwan tulishibeløbe ángelesmeran
eshkabig køn cha.
40 Tru kaig kauwan tulisha, nagu pattrai kebetab lataitøwei
srabe kwaløm patsab uraskucha øyeeg punrrun chibig køn.
41 Tru Møg Misra Arrubiibe tru katøganelan kaig
maringarub pønrrabelanba, ke kaigwandø marøb
pønrrabelanba nø ashib karub wainukkurri truilane mayamba
nui ángelesmeran tulishinrrai ørtrun cha.
42 Inchen nu nag naarabigu kebusren, truyube kishib,
trugulmeran tsatsamig kønrrun cha.
43 Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe nømui Møskai ashib
karub waisrømbe kan nøsig pilab latailø pilønrrun cha. ¡Kalu
pønsraibe, mør! chibig køn.

Purø tabig søra tøgagúigwan kemesra wamindig

44 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan
chigøben truba tabzhigwan pirø umbu søra pasrig lataig
køn. Kan møg tru tabig sørig pasrabigwan wetørrawa, katøle
truyutøwei søra pasran. Incha truba kasrag ya, nui chi
tøgagúilan kerrigu yanabe, tru pirøwan penaptindan.

Tørguebilab sruuzheelø truba nuweyig lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

45 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe
kan tørbilab sruuzheelan lawa, penab, yanøb inchibig lataig
køn cha.

46 Incha kan tørbilab sruuzhig truba truba tabzhig nuweyig
wetørrappe, ya, nui chi tøgagúigwan kerriguh yana, tru purø
tab sruuzhigwan penan, chibig køn.

Atarraya lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

47 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainugui-
ibe kan atarrayan maryu keguchen, chi peskaugurrimbunø
kemørøb lataig køn cha.

48 Incha atarrayayu peskau netsabene, tru peskabeløbe pi
menda wesrua, peskaumeran lawa tarømartrab purramisran
cha, tabelane tasinyu pusrøppe, kailane petaptø petan cha.

49 Srabe kwaløm patsab uraskucha øyeetøweih purainrrun,
chibig køn. Inchen ángelesmera webamrrun cha, kailanba,
sølgandø tabig marøbelanba nøørø tarømartrab.

50 Incha kailane nu nag naarabigu kebetønrrun cha,
truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

Kusrenaniilø køllíiba, srøiløba

51 Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe iilan kerriguba chigúi mørgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

52 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Mutøgucha Moisés pørigwan kan kusrenanøbig srømbalasrø
Tius nø ashib karub wainuguigweimburab kusrebig
misrabe, kan ya puaig møskai latawei nui tabzheelø esegaig
tøgagúinukkurri srøilø køben, køllеelø køben wesrub lataitøwei
maran— cha.

Jesús Nazaretsrø
(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Yandø Jesús tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib iilan eshkab
chab waminchabe, truyugurri webya ibig køn.

54 Incha nuim pirausrøndøwei puabe, tru judíosmera tu-
lundzuni yau kusrenanøb mendøbene, misaamerabe truba
kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿I møøbe øyeeløbe churre øyeeg kusreh? cha. ¿Katø tru
maramburab mariilan chincharre marerah? cha.

55 ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbigwei nusrkai, katø
nui usrimbe María taig køмuitarru? cha. ¿Santiagoin køben,
Joséwein køben, Simónwein køben, Judaswein køben nuneg
køмuitarru? cha.

56 ¿Yamba nui nuchaløgucha kerriguba namui ututøwei
warabelø køмuitarru? cha. ¿Trube, kerrigu iigwane i møøbe
chugurrinrre øyeelø tøgaguerah?— cha.

57 Treeg isua nune kaashibelø køn. Inchen Jesúsbe
trenchibig køn:

—Chutøgucha Tius maig karuigwan kan eshkabigwane tab indan cha. Inchendø nui piraueløba, nui yaueløba, truiløbe chi tab inchimøn— cha.

58 Incha truyube maramburab mariilø tre marmíig køn, kaguende truyu misaamerabe nømui isubigwan nuinug pasrmuikkurri.

14

Juan Bautista kwaig
(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Tru kwalømmerawan Galilea pirau karubig Herodesbe Jesúsweimburabgøba wamindi mørabe,

2 nui karuindiig melabelane trenchibig køn:

—Truibe tru Juan Bautista kuinrrun cha, kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre øyeeg maramburab maramig tøgaig kuinrrun— chibig køn.

3 Kaguende Herodesbe tru Juanwan kemøringarua, lusra, kailan keeri yaumay kertrai srua ambingaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíaskurrindø.

4 Kaguende Juan Bautistabe Herodeswane trendaig købig køn:

—Tru Herodíaswan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha,

5 Herodesbe Juanwan kwetchab inchendø, misagwan køriimatabig køn, kaguende mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig kui kørewa køben.

6 Inchen tru Herodeswei kal-lain kwalømwan isub kasrag waram kwaløm, tru Herodíaswei nimbasrbe tru linchai eshkailø mayeelø purrabelai merrab pailaben, Herodeswane truba tabig asønaptø, tru srusrane:

7 —¡Katø, tranmø kømø! chi miabendø tranrrumøn— chibig køn.

8 Inchen tru srusrøbe usri øyeeg chinrrig cha eshkaig køppe, Herodeswane trenchiptinchibig køn:

—Juan Bautistai turwan kan platilloyu trannrra— cha.

9 Inchen reybe truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau, treeg tranrrumøn cha, trannrrab misrig køppe, traningarubig køn.

10 Incha Juanbe kailan keeri yau waben, Herodesbe turwan paringarubig køn.

11 Inchen tunwan para, kan platilloyu srua ya, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn.

12 Inchen Juanwei mendig amøñibeløbe amrrua, Juanwei asrwan srua amba, sørabelø køn. Incha Jesúswan trunun eshkanrrab ambubelø køn.

Trattrø mil misagwan Jesús manrrai tranøb
(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Inchen Jesús Juanwan kweetsin kui wammørabe, truyugurri nøtø kan barcoyu nøørø mu misag warab waraimøsrømay ibig køn. Inchen misaamerabe truba nu wammørøppe, pueblomerayugurri webamba, nuimay katsikkatø ambub mendabelø køn.
14 Inchen Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, nømun lastima køben, nømui utu kwanrreelan tamarøbig køn.
15 Inchen yandø mawabrab købene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:
—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø maabenwein køn cha, misagwan amrrai 'ungwa' chi cha, yamera pønrrabsrø amba, nømuyasig mamig pena manrrain— cha.
16 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Chi ambamibe palømøn cha. Manrrai ñim mannay— cha.
17 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Nambe trattrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.
18 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Yu srua amrrurray— cha.
19 Incha tru nu misagwan pubilayu purramisringarua, tru trattrøgatø pirrimeranba, pagatø peskaumeranba, tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan 'mayanguen pay' chibig køn. Incha pirrimeran pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn.
20 Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn.
21 Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø trattrø mil købig køn.

Jesús pi palawan arrub
(Mc 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Incha yandø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatøsrømay merrab amrrai barcoyu nebambingarubig køn, tru nu misagwan 'ungwa' chib pasrappatø.
23 Incha yandø misagwan chab 'ungwa' chabe, nøbe nøtø kan tunbalasrø Tiusba waminchab ya, yem køben nøtø trusrø wabig køn.
24 Trune yandø barcobe pisuyu yabsrønguen iben, pi welarmerabe barcongøba megambubig køn, kaguende isiibe nømui malaugøba megambub ichen.
25 Inchen løtsøzhig yemdø Jesús pi palawan katsikka nømuimay kemallib ibene,

26 nui kusrenanøb pera uniilø pi palawan arri ashippe,
truba kwaarøb kørig købiitø trenchib trashibelø køn:
—Kan møsig køn— cha.
27 Inchen Jesúsbe møi møi nømune waminchib trenchibig
køn:
—¡Kørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui
inchimøtay— cha.
28 Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:
—Señor, trube, ñi kuabe, nan ñuimay pi palawan: "Amø"
chirra— cha.
29 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Amø pøs— cha.
Inchen Pedrobe barcoyugurri pinaya, pi palawan
Jesúsweimay ib mendabig køn.
30 Incha tru mur isig ichibigwan tab ashippe,
køriimataptinchibig køn. Inchen nune asentab mendaptinchen
trashibig køn:
—¡Señor, wesrurra!— chib.
31 Inchene Jesúsbe møi møi tasigu kemørabe, trenchibig køn:
—Ñi kui ñui isubigwane nainug ke ka kømønrraindiitø pasra
tøgaig cha. ¿Chindimbarre kaimamuitamab isugu?— cha.
32 Incha barcoyu nebamben latatø, isiibe wasrøngandø pas-
ramisrøptinchen,
33 barcoyu purrabeløbe nune køriibala tabig waminchib
trenchibelø køn:
—Isa kømø, ñibe Tiuswei Nusrkain køn— cha.

Jesús Genesaretsrø kwanrreelan truba nu tamarøb
(Mc 6.53-56)

34 Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pi-
rausrø pubene,
35 misaamera Jesús kui nebua ashabe,
wammørøsrøngarubelø køn tru pirau ørøba. Inchen nuimay
maya kwanrreelan srua amrrua:
36 —Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwan namun katørabashcha—
chib, rugabelø køn.
Incha mayeeløba katørabeløbe tabig kørrømisrøbelø køn.

15

Møwan trømbøig kaig marøbiibe ¿chi kerah?
(Mc 7.1-23)

1 Møiløgøsrøn Jerusalénsrøngurri amrrubelø fariseosmer-
aba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswan kemallabe,
trencha payibelø køn:
2 —¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsreelø
trendø treeg marøb tøgagúigwane chindimbarre itøbunabelø

køh? cha; pøs mappe, nømbe tasigwan kinømø mabelø køn— cha.

3 Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:

—Trube, ¿ñimgucha Tius maig maramigwan martrai pønsrailane chindimbarre marmeelø køgue cha, ñim ñimuimburab trendø treeg marigwan marøg købiitø?

4 Kaguende Tiusbe trendaig køn: "Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn" cha. Katø: "Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun" cha.

5 Trune ñimbe trenchibelø køn: "Kan møøbe møskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: 'Na ñimun purugumig tøgagúigwan Tiuswan tranar cha. Ñimune purugunrrab kaimamønrrun' chinrrun cha.

6 Incha møikkøben øyeeg taikkurrimbe, yandø møskawan, usrane lastima ashib purugumibe chi palømøn" cha, ñimbe trenchibelø køn cha. Øyeeg marøppe, ñimbe Tius martrai karua pasrigwane chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui trendø treeg marøb tøgagúilan marøg køptø.

7 ¡Palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabig Isaías ñimuimburab sølwein tain køn øyah chippe:

8 I misaamerabe nan ka triitøgatø tab inndan cha.
Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.
9 Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha,
møguelø martrai karua pønsrailan øyeeg maramig køn chib kusrenanøb.—

10 Incha Jesús misagwan nuimay wama trenchibig køn:

—Kalutøga mørøb, katø chigúi mørøb inday cha.

11 Møwan trigu kebibiibe nune chi kaig trømbøig marmøn cha. Treeg kømøtø, møwan kaig trømbøig marøbiibe trigugurri webibig, truibe si, nune trømbøig maran— chibig køn.

12 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe trenchibelø køn:

—¿Ñi øyeeg tailan fariseosmera mørabe, namig mørigwan ashtirru?— cha.

13 Inchene nøbe trenchibig køn:

—Chi tusr køben nai Møskai srømbalasrø wabig ellgwaimíigwane srølbañau kitig kønrrun cha.

14 Nømune kagøbasay cha. Kaguen nømbe kabgailø katøgan kabgailandøwei srua ambubelø køn cha. Kan kabgaima katøgan kabgaigwan srua yabe, trabyu pailøba kegørrønrrun — cha.

15 Inchene Pedrobe Jesúswan trenchibig køn:

—Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan namun tab eshkarra— cha.
16 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru cha?
17 ¿Chitøgucha trigu kebibiibe patsau kørraibig kui ashmeelø køtirru? cha, katø asrugurri webinrrab.
18 Trune trigugurri webarrubiibe si, møwei manrraugurri arrubig kua, truibe nune trømbøig marøb mindisan cha.
19 Kaguende møwei manrrø umbugurrimbe kaig isuilø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera itølulamig køben, kasharameelø købendø ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, isa wamindiilø køben, tsalø wamiilø køben, øyeelø kerriguh werrun cha.
20 Iiløbe si, møwan kaig trømbøig maran cha. Inchen manrraptø tasigwan kinømuitøbe møwane chi trømbøig marøb mindishimøn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Kan ishug peg pirausriig Jesúswan køreig
(Mc 7.24-30)
21 Incha Jesúsbe truyugurri tarømisra, Tiroba, Sidónba tru ciudamera pønrrab piraumay ibig køn.
22 Inchen kan ishug canaansriig tru pirau tsubiibe arrua, Jesúswan trenchib wamab kemallibig køn:
—Señor, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha chib. Nai nimbasrbe kan kwaimandzig ni mumayguen tab uñchaingaig indinab megan— cha.
23 Inchen Jesúsbe chigucha løtømuben, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe, trenchibelø køn:
—Tiusmanda, ishuwane ‘inrrø’ chi cha, namui wendautø trashib arrun— cha.
24 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nane Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latailaimaytø ørig køn— cha.
25 Inchene tru ishuube nui merrab arrua, tømbønsrøb trenchibig køn:
—¡Señor, purugurra!— cha.
26 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.
27 Inchene ishuube trenchibig køn:
—Øø, Señor, treebe treegwein købendø, wera-ureezheeløguen nømui puarwei mishatsigugurri kørrabzhigwan man— cha.
28 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¡Ishug, ñui isubigwan nainug pasra tøgagúibe purø nuig køn! cha. Ñi maig palain pasraig, treeg kønrrun— cha.
Inchen tru uraskurri nui nimbasrbe tabig kørrømisrig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb

29 Jesús truyugurri webya, Galilea pisu puluwan purayabe,
kan tunbalasrø nebya, truyu wamisrøbig køn.
30 Misag truba truba nørrø nø wainug tulundzuna, co-
josmera køben, kabgailø køben, asru chiyu køben kesruilø
køben, waminchab kaimabelø køben, katøgan chi kwanrrø
køben tøgarmera truba nu treelan køben Jesúswei merrab srua
amrrua, pønsrøben, nøbe tamarøbig køn.
31 Treekkurri tru nu misaabe ashippe, ke kwaara asha
kørrømisrøbelø køn, waminchab kaimabeløbe wamindamba,
asru chiyu køben kesruiløbe tabig kørrømisramba, cojosmerabe
ambamba, kabgailøbe asamba indi ashabe, nømbe Israel mis-
aamerai Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

Jesús pib mil misagwan manrrai tranøb
(Mc 8.1-10)

32 Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan wamabe,
trenchibig køn:
—Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn
kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig chigar køn
cha. Nømui yamay chi mameeløbe ambashig kømøtan cha.
Kaguende mayutø pesannabgun— cha.
33 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:
—Ya nu misagweimbe ¿nambe chincha mamig
wetørrayasamø? cha, ya yu mu misag warab warømøsrømbe.—
34 Inchene Jesúsbe payibig køn:
—¿Ñimbe pirri mam tøgagøgue?— cha. Inchene nømbe:
—Pirri sietebah, katø mamdø peskau-ureebatø tøgaguer—
chibelø køn.
35 Inchen nøbe misagwan pirau purramisringarua,
36 nui tasigu tru pirri sietenba, peskaumeranba muta,
Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, pirisha, nui kusrenanøb
pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn.
37 Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha tru
pirisaig undailan tasinmerayu siete netsøbateelø tulishibelø
køn.
38 Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan
munchimuben, møgueløtø pib mil købig køn.
39 Incha Jesúsbe yandø misagwan chab ungwa chabe, bar-
coyu kebya, Magadan pirausrømay ibig køn.

16

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kan mana asiimíig mar-
trai miab
(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Fariseosmera køben, saduceosmera køben Jesúswan
ashchab ambabe, nun chiyugøben kebenøsrkøg køptø, mana
asiimíig miabelø køn Tius nøba pasrain kui ashchab.
2 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Yandø maaben misrene, ñimbe øyah chibelø køn cha: "Tab
kwaløm kønrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke pigøzhig
pasran" cha.
3 Inchene løtsøbe ñimbe trenchibelø køn cha: "Møimbe kaig
kwaløm kønrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke wañindø
kasraim pasran" cha. Pøs pala wañi maig pasrai asha, ñim
'øyeeg kønrrun' chib, 'øyeeg kønrrun' chib waminchibeløbe,
¡Møin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, 'øyeeg kønrrun'
chinrrab wetøgørrønrrab kaimabeløbe mailø køgue! cha.
4 Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peeba
itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø,
Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø
asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru
Jonásweiwandø eshkamønrrun— cha.
Incha nømune pønrramnetø, iptinchibig køn.

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenanigwan ashiptø kuy
(Mc 8.14-21)

5 Nui kusrenanøb pera uniilø pisu ambøgatøsrø chab lar-
raambabe, pirri srua amrrumigwan pesan amrrubrain kui
isuptinchibelø køn.
6 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmerai-
wanba ashiptø kuy— cha.
7 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe kangurrin kan-
gurri trenchibelø køn:
—Nam pirriwan srua amrrumuimbarre trenda chindah—
cha.
8 Inchene Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe trenchibig
køn:
—¿Chindimbarre kangurrin kangurri 'pirringar ker' chib
purrøgue? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke
kagømønrraindøzhig pasra tøgar cha.
9 ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmeelø kø chindah? cha.
¿Tru na trattrøgatø pirriwan trattrø mil møguelan pirishiben,
undailø mam tasin tulisaigwan ni trunundøguen ke isumeelø
kø chindah? cha.
10 Katø tru siete pirriwan tru pib milwan pirishiben, ¿tru
unchibigwan mam tasin tulisaigwan isumeelø kø chindah?
cha.
11 ¿Ñimbe mandeelø køh cha, chigúinguen mørmønrrappe,
na pirriwan waminchib wamubendøbe, nabe tru levaduran

fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy cha, nabe trunun waminche?—

12 Inchen nømune 'tru pirriyu pusri levaduran ashiptø kønrrigay' chimøtø, 'tru fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenaniilan ashiptø kønrrigay' tain kui yandø wetøgørrabelø køn nømbe.

Pedrobe Jesúswan: "Cristo køn" chib
(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Jesús Filipo pirau Cesareasrø puabe, nui kusrenanøb pera uniilan payibig køn:

—¿Misaamerabe Møg Misra Arrubigwane mu køn tah?— cha.

14 Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe 'Juan Bautista køn' chiben; møiløbe 'Elías køn' chiben; møiløbe 'Jeremías kuinrrun' tan cha, kabe møikkøben 'Tius maig karuigwan eshkabig kui'.—

15 Inchene nøbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

16 Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe tru Cristo, Øsig wab Tiuswei Nusrkain køn— cha.

17 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe mayanguen tab kuig køn cha, Simón Jonáswei nusrkai. Kaguende ñune iigwane yaumbaig, animbaig, ka møg kenamarøb eshkamøtø, nai Møskai srømbalasrø wabig eshkan cha.

18 Inchen nagucha ñune, ñibe Pedro køn char cha. Nai iglesian i srug pala mara pasramønrrun cha. Inchen kwamig kønrrai marøb pasrabigwei maramburab marøbikken tru iglesiane ni chinchaguen kananrrab kaimanrrun cha.

19 Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug llavimeran ñun tranamønrrun cha. Ñi yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Ñi yu pirau pichib lataig marene, srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun— cha.

20 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan mungøben eshkab kønrrain kømø karua pasrøbig køn, nøbe tru Cristo kui.

Jesús nø kwamigwan eshkab
(Mc 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Incha tru uraskurrimbunø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan 'øyeeg kønrrabig køn' cha, eshkab mendabig køn. Nune Jerusalénsrømay yamig nebuben, misagwan karubelø kølli misaamera, sacerdotesmeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, truba truba kaig indinab megawa, kweetsig kømig nebunrrun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun chibig køn.

22 Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib
mendabig køn:
—Tius ashib wawa, Señor, ñun øyeeg puraimuimbe— cha.
23 Inchen Jesúsbe keeshabe Pedrone trenchibig køn:
—Satanás, nainukkurri tarømisr cha. Ñibe nane peñchai ke
ka srurrengwangarub attan cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius
lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.
24 Inchabe Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig
køn:
—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabig-
wangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum
nebunrrun cha.
25 Inchen møikkøben øsig kømigwangøba isubiibe yandø
pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe
managatig øsig kømigwan wetørrawa, tøgagønrrun cha.
26 ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø
maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig
kønrrab kø? cha. Kabe ¿kan møøbe kwamønrrappe, chi
tranøbsruerah? cha.
27 Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe Møskawei purø nuig
tørguegwalmabigu nui ángelesmeraba arrua, møilandøgucha nøm
maig marig køben treeg tranrrun cha.
28 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møiløgøben yu
purrabelø tru Møg Misra Arrubig nø ashib karunrrab attrab
kenamisren, trunun nebua ashmøwatøbe, kwanrraamøn —
cha.

17

Jesús ke peemayig misrøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Øyeeg taig yandø trunewei kan kwaløndø paløben, Jesúsbe
Pedronba, Santiagonba, nui nuneg Juanwanba nøørø kan
pala tunsrømay pera ibig køn.
2 Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig
køn. Inchen nui maløbe nøsig lataig tørbilabig misren, nui
kewagúiløbe puløzhig pilabig lataig misrøbig køn.
3 Inchene møimbe Moisésba, Elíasba, Jesúsba waminchib
pønrrai ashiptinchibelø køn.
4 Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:
—Señor, nam yu pønrramibe purø tab køtan cha. Ñi mar-
train købene, pøngatø ya-ureg na maramøh cha, kan ñui, kan
Moiséswei, kan Elíasweingue.—
5 Inchen Pedro waminchib pasramnetø, kan wañi tørbilabig
nømun pinøbulen, wañi umbugurri kan wam trenchibig køn:
—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab
truba tab kui war cha. Nune møray— chibig køn.

6 Inchen iigwan mørøppe, nui kusrenanøb pera uniiløbe truba truba kørig kuilø, maløwan pirau kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn.
7 Inchen Jesúsbe nømun kemalla katørab trenchibig køn:
—Chi køriimatømøtø, kurray— cha.
8 Inchen nøm kurraashene, mugucha kenamuben, Jesúswane nøtø pasrai ashibelø køn.
9 Incha tru tunsrøngurri kørrørrub amrruabe, Jesúsbe trenchib karubig køn:
—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru asigwan, tru Møg Misra Arrubig kwailai utugurri øsiirawa katø kurram-negatig.—
10 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan payibelø køn:
—Trube, treeg købene, Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerrig arrumig køn tah?— cha.
11 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Elíasbe arrubwei inchun cha. Incha nøbe kerrigu katøyug tamara pønsrønrrun cha.
12 Inchendø nabe trendamønrrun: Elíasbe arrubguen inchen, nune mu kui nebua ashmøtø, nømun maig marøg købendø, marig køn cha. Møg Misra Arrubikkucha treetøwei nømui tasku kaig marinab meganrrun— cha.
13 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsbe tru Juan Bautistan wamindin kui wetøgørrabelø køn.

Kwaimandzig tøga unan Jesús tamarøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

14 Misag truba nu pasrainug nøm chab pubene, kan møg pua, nui merrab tømbønsrabe, trenchibig køn:
15 —Au, nai nusrkawan lastima ashcha cha. Kaguende pesannabig tøgaig kua, truba trømbøig nebuinab megabig køn cha. Katø katø nagu kebeñib, piyu kebeñib inchibig køn cha.
16 Na ñui kusrenanøb pera uniilaimay pera arrubendø, tamartrab kaiman— cha.
17 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¡Kan ñim møi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø! cha, ¿nabe managatig ñimba unamig kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan yusrø naimay srua amrruy— chibig køn.
18 Inchen Jesúsbe tru kwaimandzigwan nama, unainukkurri wambig weguchen latatø, unøbe tabig kørrømisrøbig køn.
19 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø nøørø Jesúswan kemalla, trencha payibelø køn:

—¿Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, chindimba kaimah?— cha.
20 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Kaguende ñimbe ñimui isubigwan nainug ke ka kømønrraindiig pasra tøgar køn cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen ñimui isubigwan nainug pasra tøgar kuimbe, ñim i tunwan: "Yugurri mendamisra, katøgansrø purainrrø" chibene, tru tunbe purainrrun cha. Pøs ñimuimbe chitøgucha kaimamdiibe chi kaagøn cha.
21 Kaguende øyeeg kwaimandziibe Tiuswan purugurra chib miaitøgaba, ayunab indiitøgaba treeg marendøwei webibig køn— cha.

Jesús katøle nui kwamigwan eshkab
(Mc 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Galilea pirausrø ketøtø amøñippatø Jesúsbe trenchibig køn:
—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranig kønrrun cha.
23 Inchen kweechen, pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— cha.
Iigwan wammørabe, nømbe truba isui inchibelø køn.

Tiuswei yawan tøgagúimburø an pagaramigwan Jesús pagarangarub

24 Jesúsba nui kusrenanøb pera uniiløba Capernaumsrø pubene, Tiuswei yaburø trendø an pagaranrrain taigwan an utabelø Pedroimay ambabe trenchibelø køn:
—¿Ñimui kusrennøbikkan Tiuswei yaburø trendø truburø an pagarab kømigwan pagaramíig kuitarru?— cha.
25 Inchen Pedrobe:
—Øø, pagarabwei inchibig køn— cha løtabig køn.
Incha Pedro yau kebibene, Jesúsbe øyeemerrig trenchib waminchibig køn:
—¿Simón, ñibe maig isuguh? cha. ¿Yu pirau reymerabe trendø pagaramigwan pagaraig utappe, mumeran utah? cha: ¿Nømui misaamerandøweindeh? Kabe: ¿Peesrøngurri amrrub misaamerandeh?— cha.
26 Inchene Pedrobe trenchibig køn:
—Peesrøngurri amrrub misaameran utabelø køn— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Trube, treeg købene, tru pirau misaameratøweimbe chi pagaramikken palømuinrrun cha.
27 Treeg kuingucha, nambe mungucha namishimønrrab, nu pisuyumay ya, anzuelun ke keguchendø, megamisrøb peskauwan wesrunrrig, chibig køn. Incha peskauwei

trigwan kurabe, kan an wetørranrrabguen cha, maya tranamigwan neikke. Incha naimburøba, ñuimburøba srua ya, pagarau— chibig køn.

18

¿Tiuswei merrab mas nuibe mu kerah?
(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Inchen tru urastøwei nui kusrenanøb pera uniilø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe mas nuibe mu køh?— cha.

2 Inchene Jesúsbe kan unan wama, nømuin tøbøtag pasrabe,
3 trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim peemayelø misrøb, ureg lataig misrmuisruandøbe, srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuube managuen kebamrraamøn cha.

4 Nøasiitø 'nuig kurmab' isumíig, i unø lataig misrøbiibe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waigu mas nuig køn cha.

5 Inchen møikkøben kan i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan chibig køn.

Kaig mara kebenamibe kørig kømdiig køn
(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 'Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe, trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu mesra, mar umbusrø kegucha, pi keesra kwangaruinguen søl købsruinrrun cha.

7 Yu nam waraig pirøwaimburappe kan yeekkucha kuita, chine pønrrabelø misagwan kaig martrai inchib pønrrøben, trune kaigwan nø pera mara kebenøsrkøb møwaimbe ¿maig kønrrerah?

8 'Inchawei ñui tasig kui, ñui srøb kui kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, para, kuchi. Managatig øsig wamsrø tasig palabig kui, cojo kui kebyamikken søl kønrrun, pa tasig tøgaig, pa srøb tøgaig tru managuen kwamø nagu kegutsig købgunrriibe.

9 Inchen ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig køn, managatig øsig wamsrø kan kaptø tøgaig kebyamikken søl kønrrun cha, pa kab pusraig møra melamnug kwamø nagu kegutsig købgunrriibe.

Kan ubisha trubigwan kemesra wamindig
(Lc 15.3-7)

10 'Au, i shushmeran møilandøgucha kashmøtay. Kaguende
srømbalasrø nømui ángelesmerabe nai Møskai srømbalasrø
wabigwei maløwan chu urastøgucha ashib pønrran char nabe.
11 Kaguende Møg Misra Arrubiibe tru trubig købigwan
kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha.
12 ¿Ñimune maig asønata? chibig køn. Kan møg cien
ubishamera tøgagua, kan pella ya, trubøbenma, noventa y
nueven tunbalawan waramnetø, tru pella trubabigwan kabe
¿chugøben lanrrab imønrraitarru? cha.
13 Incha nabe ñimun cierton trendamønrrun: Wetørrappe,
tru trubabigweimburab mas purø kasraaranrrun cha, tru
noventa y nueve ka amøñibelaimburab lataguen kømø.
14 Øyeetøwei ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe i shushmeran
ni kanguen trubømuimbemab indan chibig køn.

Ñui nuneg ñun kalø maren, ulø paymø mandø pesannamig (Lc 17.3)

15 'Inchawei ñui nuneg ñun chigøben kaig marene, ya, ñibe
nundø mara, waminchi. Incha nui kalø marigwan kalø marig
kui ashchai nebua isungaru. Inchen ñun mørene, ñibe ñui
nunewane tab kørrømisrtrai kusrawa pasran.
16 Inchen ñundø mørøg kømui inchene, trube, kandø kui, pa-
gatø kui wamø, chi pub arrubigwandøgucha pailø kui, pønelø
kui maig kuigwan nøm wamindigu treeg kørrømarig kønrrai.
17 Inchen truilangucha mørøg kømui inchene, trube, iglesi-
ayuelan eshkau chibig køn. Inchen katø iglesiayuelan mørøg
kømui inchene, trubeguende, yandø Tiuswan ashmíig judío
kømíig lataig, kabe kan romasreelayasig an utaptø wabig
lataig mara kørrømaray cha.
18 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim yu pi-
rau lusrøb lataig marene, srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei
martrun cha. Inchen ñim yu pirau pichib lataig marene,
srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun cha.
19 'Nabe katø ñimun trendamønrrun: Ñim møikkøben pailø
yu pirau chigøben Tiuswan mianrrab lata kandø isua
purramisra, miabene, nai Møskai srømbalasrø wabiibe ñim
miaigwan tranrrun cha.
20 Kaguende pailø kui, pønelø kui nai munchiyu tu-
lundzuna purrainuube nabe nømui utu pasrar— cha.
21 Inchen Pedrobe Jesúswan kemalla, trencha payibig køn:
—Señor, nai nuneg nan chigøben kaig marøbig marene, nabe
¿mam piejegatig pesannab ulø paymumig kønrrab kø? cha.
¿Kabe sietegatiitøteh?— cha.
22 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe siete nebumnegatiitø chimur cha. Treeg kømøtø, sietebatø setenta piejeskatig char— chibig køn.

Karuig megabig larrø kaigwan kemesra wamindig

23 —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan rey nui karuindiig melabelø nømui ulø misriilan mayambatø ulø køtashchab ashchab wamisrøb lataig køn.
24 Incha truigwan ashib mendøbene, kan truba truba nu an ulø misraigwan pera amrrubelø køn.
25 Inchen tru i møøbe katøburø anwan ungwa chinrrab kaimaptinchene, nui reybe nunba, nui srawanba, nui uregwanba nui chi tøgagúigwanbañau yanrrai karubig køn, tru ulømisri anwan wartrai.
26 Inchen nui karuindiig megabiibe reywei merrab tømbønsra trenchibig køn: "Au, nai rey, tiusmanda, nan øyeeg nebui megaben lastima ashibsrumugu cha, kerrigu nai uløwan wartrumøn" cha.
27 Inchene reybe waachawan yeeg nebuitamab isua, nui ulø misrigwan paymønrrab kaabasha, ka inrrai, ka elachibig køn.
28 'Inchen tru karuindiig megabiibe webya ya, katøgan nøba lincha karuindiig megabig nun lamøtiig ulø misraigwan katappe, naashigu merrarrawa, ke chab isrømbuløsrkøb trenchibig køn: "Nai uløwan trannrra" chib.
29 Inchene tru nøba lincha karuindiig megabiibe nui merrab tømbasra trenchibig køn: "Tiusmanda, nan lastima ashcha chib. Uløwan tranrrumøn" cha.
30 Inchen kane kagøbashig kømuptø, kailan keeri yau keeringarubig køn nui uløwan tranamnegatikke.

31 'Inchen katøganelø tru karuindiig lincha melabeløbe øyeeg inchen trunun asha, nømune truba pusrkwaben, chi purayaigwan kerriguh reywan eshkanrrab ambubelø køn.
32 Inchen reybe tru kagøbashmø ulø payiptiigwan wamønrrab øra trenchibig køn: "¡Karuindiig megabig, larrø kaig! cha. Ñi nan ulø kuigwan nagurrima ñun ulø paymø, pesannar cha, ñi kaabashcha chib truba truba rugaben.
33 Pøs ñigucha tru karuindiig ñui lincha megabigwane maindi lastima asambala chibig køn, na ñun lastima ashib lataitøwei."
34 Incha reybe truba namaptø, maya ulø kuigwan kerrigu anwan waramnegatig kaigyu møra meganrrai marøbelan tranøbig køn cha.
35 Inchabe Jesúsbe trenchibig køn:

'Nai Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimune øyeetøwei martrun cha, ñim møitøgucha ñimui nunewan manrraugurri kerrigu newan pesannab, kagøbashmuisruandøbe.—

19

Sraimba, keeba petiyamumigwan kusrenanøb
(Mc 10.1-12; Lc 16.18)

1 Jesús øyeelan chab waminchabe, Galileasrøngurri ya, Judea pirausrø pubig køn, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrø.

2 Inchen misag truba nu mendig amben, truyu kwanrreelan tamarøbig køn.

3 Inchen fariseosmera Jesúswan kemallabe, chincha køben kebenøsrkønrrab isua, trencha payibelø køn:

—¿Ka chigurrin køben srawan kutsamig chi merømíig kø chindah?— cha.

4 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu lemeelø køtirru cha, tru srøsrø marøb uras marøbig Tiusbe: "Møwanba, ishuwanba ellmarigwan"?

5 Incha Tiusbe trendaig køn: "Øyeekkurri møøbe møskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun" cha.

6 Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn. Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane møøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.

7 Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Trube treeg købene, Moisésbe chindimba kilga mara, purørtrain karuig køh? cha, srawan tarømisrtrab— cha eshkabig.

8 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri Moisésbe ñimui sralan ka treeg marbasig køn cha. Inchendø srøsrøbe øyeeg kømuig købig køn cha.

9 Trune nabe trendamønrrun: Kan møg, nui sraimbe katøgan møøba trømbøig marøb itølulmubendø, nui srawan kucha, katøgan ishuuba kasharabiibe, itølulan— cha.

10 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Srawanba, kewanba øyeeg pubig købene, trembe kasharamuinguen— cha.

11 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Kasharamønrrab tamibe mayeelain kømøn cha. Tius truburab kønrrai traniilaindøwein køn cha.

12 Møguelane kasharamumig chigurrin køben øyeeg katabelø lataig pønrran cha. Kan utueløbe kasharamigwane chi palai mørtrabgailø usrai patsaugurri treeg kal-lawar køn cha. Inchen kan utuelane sralø palai mørmønrrai kapawa kørrømariilø køben, kan utueløbe srømbalasrø Tius nø ashib karubweimburabikkurri ka trendø nømuinetø tre latailøtøwei

misran cha. Møikkøben Tiusweimburabeløyu marøb uñchab treeg kørrømisramdiig kui mørabe, treeg kørrømisr— chibig køn.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Inchen Jesúsweimay ureemeran srua amrrubelø køn, nømuim pala tasigwan estsara, nømuimburab Tiuswan mianrrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelan namaptinchibelø køn.

14 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Uregwane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn— cha.

15 Incha tasigwan uregweim pala estsarabe, nøbe truyugurri ibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Kan møg Jesúswan ashchab yabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig, managatig øsig kømigwan na tøgagønrrappe, ¿chigøben tabiibe chi maramø?— cha.

17 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nane tru tabigweimburappe chindimba paygu? cha. Mugucha tabiibe kaaben, Tiustøwein køn cha, tabiibe. Inchawei managatig øsig kømigwan tøga pasrønrrappe, Tius maig maramigwan martrai pønsraigwan møra, mar— chibig køn.

18 Inchen matsinøbe:

—¿Møilø køh?— chibene,

Jesúsbe trenchibig køn:

—Kweechimøwei, itølulmøwei, nilømøwei, katøganuimburab isa waminchimøwei,

19 usri møskawan maig købash inchimø, tab inchib, katø ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaarab inchi— chibig køn.

20 Inchene matsinøbe trenchibig køn:

—Nabe iilane kerriguh marøbig kur cha. Masbe ¿chitø palerah?— chiben,

21 Jesúsbe trenchibig køn:

—Chigucha palømíig newan tabig kønrrappe, ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrrabguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

22 Inchen tru matsinøbe iigwan mørøppe, truba isui ibig køn, kaguende truba puaig kua.

Chi tøgagúigwangøba isubigweimbe køramdiig køn

23 Incha Jesúsbe trenchibig køn nui kusrenanøb pera uni-
ilan:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrø Tius
nø ashib karub wainug kan puaig kebyamibe truba murig
køn cha.
24 Kan camelloguen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig
køben, kan puaibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab
kaimanrrun— cha.
25 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe iigwan mørabe,
truba kwaarøb trenchibelø køn:
—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?
— cha.
26 Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:
—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune
Tiusweimbe si, chitøgucha maramdiitø køn— cha.
27 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig
amrruig køn cha. ¿Nambe, trube, chi utamig kønrrerah?— cha.
28 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Katøyug
chi købigwan srøig tamarøb uras tru Møg Misra Arrubig nø
wamisrig tørguegwalmabigu nø wamisrøb uras, ñim nai mendig
amøñibeløbe tru purramisra karub purraig doce pønrrabeløyu
purramisra, tru doce nusrkalø Israelwainukkurri karrab
misaameran ñim ashib karub purramisrtrun cha.
29 Inchen mayeeløba yameran, nunelan, nuchalan, usri
møskawan, uregwan, pirømeran nai munchigurrindø elachi-
beløbe cien piejes menrraguen utab, katø managatig øsig
kømigwangucha Tius tranig utønrrun cha.
30 Inchen møiløgøben møi ya yu pirau nømmerrig
pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu
pirau srabe melabeløbe, trusrømbe nømmerrig pønrrønrrun—
chibig køn Jesúsbe.

20

Uvas trau kwallibelan kemesra wamindig

1 —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn,
kan pirø puaig truba løtsøzhig nui uvas ellguailøyu kwallcha-
belø lanrrab webibig lataikke.
2 Incha tru piunmeran mawawan mayan pagaramig
køben treeg pagaranrrab misra, incha nui uvas ellgwainug
kwallchay øran cha.
3 Incha tru løtsø las nueve katøyug webarruabe, katøganelø
plazayu chi maramikkar purrai ashabe,

4 trenchibig køn cha: "Ñimgucha nai uvas ellgwainug
kwallchab ambay cha, maig pagaramigwan treeg pagarar-
rumøn" cha. Inchen nømbe ambubelø køn.
5 Incha puaibe katøyug kwaløm tøbøtag webya, katø
maaben las treskucha webya, treetøwei marøbig køn.
6 Incha maaben las cinco køsrøn katøyug plazayumay yabe,
katø møiløgøsrøn chigucha maramikkar purrai ashabe, tren-
cha payibig køn: "¿Ñimbe mawa ørøba chi marmøbe yube
chinchib purrøgue?" cha.
7 Inchene nømbe trencha løtabelø køn: "Namune muguen
chi maramig tranmøtan" cha. Inchen nøbe trenchibig køn:
"Ñimgucha ambay cha, nai uvas ellgwainug kwallchab."
8 'Inchen yandø yem misren, tru ellmarig puaibe nui kwal-
libelan ashibigwane trenchibig køn: "Kwallib melabelan
wama, pagarau cha. Tru srabe kerrubelanmerrig pølbasra,
srøsrø kerrubelane srabe pagaranrrig" cha.
9 Tru maaben las cinco lutau køben kebambubeløm errig
kemalla, møitøgucha mawa ørøba marøb meløwa lataitøwei
neig utabelø køn.
10 Inchen yandø merrab kebambubeløbe mas utamuita-
mab isua meløbenba, nøm møitøgucha mawa ørøba marøb
melaigwandøwei utabelø køn.
11 Incha tru marøb melaimburø anwan utabe, tru ellmarig
puaigwane nømdø truba namig waminchib mendabe,
12 tru puaigwane trenchibelø køn: "I tru srabe kerrubelø
kan urazhiitø marendø, ñibe truilangucha nam pørryu mawa
mawa marøb melabelan lataitøwei lata pagaran" cha.
13 Inchen tru tra puaibe nømun møigwan køsrøn trenchibig
køn: "Kasuku, nabe ñune chigucha chi kalø marmur cha.
¿Yamba mawa marigwan ñune øyah pagararrumøn chiben,
ñibe treeg kørrømisrømmørgøppeh? cha.
14 Ñui an kanaigwan cha, chibig køn. Møimbe inrrø cha. I
srabe martrab kebarrubigwan ñun lataitøwei pagarag køben
treeg pagarar cha.
15 ¿Nan maig maramdiig køben, naiwane nabe na asha
maramig kømuitarru? cha. ¿Kabe na merøgømíig menrra tabig
kui ashiptø ñibe pusrkwai ashkuh?" cha.
16 'Inchawei møi ya srabe melabeløbe nømmerrig pønrrøben,
møi ya nømmerrig pønrrabeløbe srabe melønrrun— cha.

Jesús nui kwamigwan pønmayguen eshkab
(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesús yandø Jerusalénsrømay nebib yabe, nui doce kusre-
nanøb pera uniilan nøørø wama, trenchibig køn:
18 —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha.
Trusrømbe Møg Misra Arrubigwane sacerdotesmeran

karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasrtrun cha.

19 Incha nømbe nun indzatø ashib, kurraguchib, kurusyu mesrøb inchai judíos kømeelan tranrrun cha. Inchen pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— chibig køn.

Santiagonba, Juanwanba pinrrø menda purrønnøbsrumugu cha, Señorwan usri treeg miab
(Mc 10.35-45)

20 Zebedeowei nusrkalai usrimbe nui nusrkaløba Jesúswei merrab chigøsrøn mianrrab, nøbe tømbasrøbig køn.

21 Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi paløta?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñi ashib karub wainug nai nusrkalan, kanun kusrmay, kanun ñui atsimay purramisringarurra— cha.

22 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan, kabe ñim muchibsrugueh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Øø, mutsamønrrun— cha.

23 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane si, ñimbe muchibwei inchun cha. Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purrønnamigwane na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nai Møskai tru purrønrrabelayasig tamariilaindøwein køn— cha.

24 Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, tru pa nunelane namabelø køn.

25 Inchen Jesúsbe nømun wamabe trenchibig køn:

—Ñimguen ashen, judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinrraingaig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha.

26 Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuikkug købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha.

27 Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha.

28 Kaguende øyeetøwei tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø, nøguen katøganelayasig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb
(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Nøm Jericógurri webamba ambene, misaamerabe truba
nu wendautø ambubelø køn.
30 Inchen pailø kabgailø may menda purrøwabe, Jesús pu-
rayai mørøppe, trenchib trashibelø køn:
—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nus-
rkai!—
31 Inchen misaamerabe niløtø purrønrrai namingucha,
nømbe mas mur trashib trenchibelø køn:
—¡Señor, namun lastima ashcha chib, Davidwei Nusrkai!—
32 Inchen Jesúsbe pasramisra, kabgailan wamabe, trencha
payibig køn:
—¿Ñimuyasig na chi maramig paløta?— cha.
33 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Señor, namune namui kabmera ashibig misrimbe køtan—
cha.
34 Inchen Jesúsbe nømun lastima asha, nømui kabmeran
katørabene, tru urastø kabgailøbe ashibelø misra, Jesúswei
mendig ambubelø køn.

21

Jesús Jerusalénsrø kebib
(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagé pueblo tru
Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uni-
ilø pailan
2 trenchib karua ørøbig køn:
—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha.
Trusrømbe pubyutø kan burra, burro-unøzhig peraig, lit-
sig wetørranrrun cha. Incha picha, srua amrrunrrigay cha
naimay.
3 Inchippa møikkøben chigøben chibene, øyah chinrrigay
chibig køn: "Señor palai indan" cha. Inchen truibe pebrrun—
cha.
4 Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig maig taig
treeg nebunrrain kuig køn, tru øyah chib pørig:
5 Sion ciudayuelan øyah chib eshkau cha:
"Asay chib, ñimui Rey ñimuimay arruppe,
chigucha chi nuig kømíig lataig kan burroyu,
burro-unøyu itøguana arrun taig, kan carga nigab animal
lluig unøyu."
6 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuig-
wan treeg mara,
7 burran unanbañau srua amrrua, nømbe nømui kewagúilan
burranba, unanba kayen, Jesúsbe itøguanabig køn.

8 Inchen misag truba nu pasrabiibe møiløbe nømui
kewagúilandøwei maywan kayen, møiløbe kullag srarcheelø
lutiicha kayibelø køn.
9 Inchen merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata,
øyah chib trashib amrrubelø køn:
"¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna! chib.
¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab
kuig køn! chib.
¡Srømbalasrømbe Hosanna!" chib.
10 Jesús Jerusalénsrø kebibene, maya misaamera ke chi indi
asamgaig inchib, møiløgøben trenchib payibelø køn:
—¿Iibe mu køh?— chib.
11 Inchen tru nu misag søtøbe trenchibelø køn:
—Iibe Tius maig karuigwan eshkabig Jesús Galilea pirau
nazaretsriig køn— cha.

Jesús Tiuswei yawan chish marøb
(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Jesús Tiuswei yau kebya, truyu mayeelø yanøb, penab
inchib warabelan søtøba wambig webetabig køn. Katø misag-
wan an yunømarøbelai mishatsiimeran utsøbetab, palomam-
era yanøbelø purraigwan utsøbetab inchibig køn.
13 Incha trenchibig køn:
—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: "Nai tab
yabe Tiuswan wamindi ya køn cha, trencha wamig kønrrun"
cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.
14 Inchen tru Tiuswei yau kabgailø køben, cojosmera køben
Jesúswan kemallen, nøbe tamarøbig køn.
15 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan
kusrenanøbeløba Jesúswei tru purø nørreelø mariilan ashib
katø Tiuswei yau shush ureemera: "¡Rey Davidwei Nusrkai
Hosanna!" chib trasai mørabe, truba namabelø køn.
16 Incha Jesúswan trenchibelø køn:
—¿Iilø øyeeg chib køben mørtirru?— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Øø, mørar cha. ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iig øyeeg
chibigwan managuen lemeelø køtirru? cha:
Pitsø muchib shush ureemeran køben, katø nørrø ureemeran
køben
ñun newan tabzhig waminchai, ñi Tius treeg marin køn
taigwan.—
17 Incha nømun pønrramnetø, ciudayugurri webya, Betani-
asrømay yabe, trusrø kørrømisrøbig køn.

Higuera tusr mamig niimígwan Jesús kaig nebunrrai wamab
(Mc 11.12-14, 20-26)

18 Incha løtsø katø ciudayumay arruabe, Jesúsbe parøgwai
mørøbig køn.
19 Incha kan higuera tusr may pulu pasrai asha, kemallabe,
tru higuera tusrbe ka ishiitø tøgaig kui ashabe, Jesúsbe tru
higuerane trenchibig køn:
—¡Møingurrimbe yandø managucha mas mamig
niimubash!— cha.
Inchen tru urastø higuerabe mul-laptinchibig køn.
20 Inchen tru chi purayaigwan nui kusrenanøb pera uni-
iløbe ashabe, truba kwaarøb, Jesúswan trenchib payibelø køn:
—Higuerabe møi møi mul-lanrrappe ¿mandø indah?— cha.
21 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim
ñimui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagua treeg
kømuptinchaitamab isumubene, na higueran øyeeg mari
lataitøguen kømøtø, ñim i tunwanma: "Yugurri mendamisra,
maryu kebeñ" chibene, treeg purainrrun cha.
22 Inchawei ñim Tiusba waminchib miappe, chiwandøgucha
nø martraitamab kørewa, miawabe, ñimbe utønrrun— chibig
køn.

Jesúswei karumburab karuig mu mandamgaig
(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Jesús Tiuswei yau kebya, kusrenanøb wamnetø, sacer-
dotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaamer-
aba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:
—¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi
øyeeg maramigwane mu karua pasrta?— cha.
24 Inchen Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:
—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Ñim
iigwan løtøbene, trube, nagucha eshkarrumøn chibig køn,
iilan mu karuitøga marar cha.
25 ¿Misagwan Juan piu umbu ulsraibe chugurri arrig køh?
cha: ¿Srømbalasrøngurrin kønrrab køh? Kabe: ¿Møgueløgurrin
kønrrab kø chindah?— cha.
Inchen kangurrin kangurri payiyab mendabelø køn: "
'Srømbalasrøngurrin kuig køn' chibene, nøbe namune trench-
inrrun cha: Trube, '¿chindimba nune køremøgue?' cha.
26 Katø: 'Møgueløgurrin kuig køn', tamgawein køn cha.
Kaguende misagwan namune kørig køtan cha. Kaguen ya
mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig købig kui
asha tøgar køn" cha.
27 Treekkurri Jesúswane trencha løtabelø køn:
—Maig kuindøbeh— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Pagatø nusrkalø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

28 Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe iigwan maig isugue? cha. Kan møg pagatø nusrkalø tøgagua, kanunmerrig trendan cha: "Nai nusrkai, nai uvas ellgwain trau møi kwallchab inrrø" cha.

29 Inchene nøbe trencha løtabig køn cha: "Ig kømøtan" cha. Inchendø nøbe yanayube treeg marmønrrurmab isua møra, ka yan cha.

30 Inchen møskaimbe katøgan nusrkaweimay yabe, katø treetøwein chiben, nusrkaimbe: "Øø, Papa, na inrrur" chibendø, imøn cha.

31 Trube, tru i pa nusrkaløyu møskai maig maringaruigwan ¿møig marerah?— chiben, nømbe:

—Tru srøsrø karuinab nusrkai— chibelø køn.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Romasreelayasig an utabeløba, ishumburmera asrwan anwei yanøbeløba Tius nø ashib karub waisrømbe nømmerrikken kebamrrun cha, ñimguen kebammøwatø.

32 Kaguende Juan Bautistabe sølgandø tabig mandø amønamigwan kusrenanrrab arruben, ñimbe køremuig køn cha. Trune tru an utabeløba, tru ishumbur an pagarwei trømbøig marøptø warabeløba, truiløguen køreig køn cha. Trune ñimbe iilan kerrigu ashendø, kørenrrab isua mørmuig køn chibig køn.

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 'Incha møray, chibig køn, katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindigwan. Kan møg pirø puaig uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan chu wesrumigwan truyu tamara pasra, incha tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran chibig køn. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha.

34 'Incha yandø tru mamig misrigwan lurramig lutauraben, møilan køsrøn nui karuindiig melabelan tru nuimburabigwan tru kwallchab utabelan mianrrab øriibe,

35 tru kwallibeløbe karua øriilan merrarrawa, kanune kurraguchib, kanune kweechib, kanune sruutøga petab inchibelø køn cha.

36 Inchen tru pirø puaibe srøsrø lataguen kømø, katøbe karuindiig melabelan mas yam øren, tru kwallibeløbe søteelanba treetøweih maran cha.

37 'Incha yandø trugurrimbe nui trag nusrkawan ørøbig køn
cha, treeg isub: "Nai nusrkawane chinchimønrrun" cha.
38 Treendingucha tru kwallibeløbe nusrkawan ashippe,
nømdø trenchibelø køn: "Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein
køn cha. Kwetchab amun chibelø køn, nuimburab nø
utamigwan nam tøga kørrømisrtrab" cha.
39 Incha merrarrawa, uvas traugurri wegucha, nune
kweechibelø køn cha.
40 'Møimbe, trube, ¿tru uvas tra puaig arruabe, tru kwalli-
belane chi martrerah?— chibig køn.
41 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Tru larrø kailane treetøwei kaig mara kwetchun cha.
Incha tru uvas trawane katøgan mendailan tranrrun cha,
lurrimørig nuimburabigwan trannrrai.—
42 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibigwan man-
aguen lemeelø køtirru? cha:
Ya marøbelø kaasig sruube
katsiisrø pølbasra wayamig mas purø tab srukken misrin
køn taigwan.
Señor Tius øyeeg marene,
namuin kabyube truba tabig asønatan cha.
43 Inchawei nabe ñimune trenchar: Tius nø ashib karub
waigwane ñimune kerrawa, katøgan peg misaameran Tius
tranrrun cha, ellmarig maig misrtrabig køben, treeg ellmarig
misrtrabelan.
44 Inchen møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha.
Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø
martrun— chibig køn.
45 Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba
tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib Jesús eshkab wamindiilan
mørabe, nømun kemesra wamindin kui wetøgørrabelø køn.
46 Incha Jesúswan merrarranrrab inchendø, misag søtøwan
køriimatabelø køn, kaguende misaamerabe Jesúswane Tius
maig karuigwan eshkabig kui treeg tøgagøben.

22

*Kasharab yaumay linchab amrrunrrai eshkai lataitøwein
køn cha, kemesra wamindig*
(Lc 14.15-24)
1 Katø Jesúsbe nømun 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra
kusrenaniilan waminchib mendappe trenchibig køn:
2 —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn
cha. Kan rey nui nusrkai kasharaben fiesta marøbig lataikke.

3 Incha nui karuindiig melabelan novios yaumay linchunrrigay cha eshkailan wamønrrab øriibe, tru linchab amrrunrrai eshkailøbe amrrug kømui indin køn cha.

4 Inchen nui karuindiig melabelan katøganelan katøyug trencha karua ørøbig køn: "Nai tsal-lanin toromeran kweetsingarua mamigwane yandø chab tamaraguen war cha, møimbe si yandø kerrigu ke chab tamarikken pønrran cha, novios yaumay linchubash tan" chinrrai.

5 Trune tru linchai eshkailøbe cuentaguen marmø, møikkøsrønbe nui trausrømay iben, katøgane penab, yanøb inchab ibig køn cha.

6 Inchen katøganeløbe tru reywei karua øriilan merrarrawa, truba kaig marøb kurrabetab køptø kweechibelø køn cha.

7 Inchen reybe truba namaptø, tru kweechibelane nui suldaumeran truilane kweetsingarua, nømui pueblone parringarun cha.

8 'Incha nui karuindiig melabelane trendan cha: "Isa kømø, tru noviosmerai fiesta maramibe chab tamarig pønrrøben, tru linchab amrrunrrai eshkailøbe treegube linchabgailø kuig kua, amrrumuig køn cha.

9 Incha mas nørrø callesmerawan amba, mun wetørrabashtø novios yaumay linchab amrrunrrai eshkanrrigay" tan cha.

10 Inchen tru karuindiig melabeløbe callesmerawan webamba, mun wetørrabashtø tulundzunabelø køn, tabelan køben, kailan købengue. Inchen kasharabelø purrai salayube ¡katø! misaatø netsaptinchibig køn.

11 'Inchen reybe tru linchab amrrunrrai eshkailan ashchab kebyabe, kan møg noviosyu linchab keegwan keweig pasrømui ashabe, trenchiptinchibig køn:

12 "Au, kasuku, kasharabyu keegwan keweig kømubendøbe, ñibe ¿chincha kebarrugu?" cha. Inchen nøbe ke wamguen pinim pasramisrøbig køn cha.

13 Inchen reybe tru mishatsigu ashib pønrrabelane trenchiptindan cha: "Srøbwanba, tasiimeranba lusra, wambig purø trømbø løstøyu wegutsay cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun" cha.

14 Kaguende wamiiløbe truba nu køben, lawa wesruiløbe mamdø køn— chibig køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb

(Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Øyeelø chab puraiben, fariseosmerabe nøørø mendamisra, nømdø waminchibelø køn, Jesúswan chigøben payen, kalø løtøbene, kebenøsrkønrrab cha.

16 Inchabe møilan køsrøn nømui mendig amøñibelanba,
Herodesweingateelanba øyah chinrrai ørøbelø køn:
—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg, Tius
maig amøñinrrai karuigwan, isa kømø, trunun treeg kusre-
nanøb, katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømíig kui
ashibelø ker cha. Kaguende ñibe mundøgucha nømun mailø
køtasha kandarøtø imøwei inchibig køn cha.
17 ¿Ñune maig købsruerah? cha, namun eshkarra chibelø
køn. ¿Tru Romasrø maya misagwan karub wabigwan nam
an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?—
chinrrai.
18 Inchen Jesúsbe nømun ka kaig martraptø isua inchib
pønrrain kui ashabe, trenchibig køn:
—Ñim palatø tabelø, ¿nane chindimbarre kebenøsrkønrrab
inchigue? cha.
19 Tru pagaram anwan eshkarra— chibig køn.
Inchen nømbe kan an srua amrruben,
20 Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.
21 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Tru Césarwein køn— cha.
Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Inchawei Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen
Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.
22 Inchen iigwan mørabe, kwaara asha kørrømisra, nømbe
nune pasramnetø, ambuptinchibelø køn.

Kwawa katø øsiiramigwan payib
(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Tru kwaløмdøwei kan møiløgøsrøn saduceosmera
Jesúswan ashchab ambubelø køn, truiløbe tru kwabeløbe
øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:
24 —Kusrennøbig, Moisésbe trendaig køn cha: "Møikkøben
kan møg urekkaig kwabene, nuneebe tru piudan kasharam
nebunrrun cha, tru nuneg kwabigweimburab ureg
kørrømartrab."
25 Pøs yu namui utuma sieteelø nunelø købig køn cha. Indi-
ibe srøsriibe kasharawa, urekkaig kwawa, srawane nunewan
kørrømaran cha.
26 Katø tru wendø nunewan treetøweim puraiben, katø tru
wendau nunewan treetøweim puraiben, sieteelanba treetø
treetø puraibig køn cha.
27 Yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha.
28 ¿Pøs treeg købene, tru kwabelø katø øsiirabene, tru maya
nunelø tru ishuwan kasharaig kuig køppe, nøbe sieteelai utu
møigwei srain kønrrerah?— chibelø køn.
29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa, pella pønrran cha, kaguende Tiuswei wamwan pørigwan lata, Tiuswei marambburab marøbigwan lata nebua ashmeelø kua.

30 Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanrrab kømøwein kønrrun cha. Treeg kømøtø, srømbalasrø ángelesmera latailøtøwein kønrrun chibig køn.

31 Inchen tru kwailø øsiiranrrun taigweimburappe, ¿ñimgan lemeelø køtirru? cha, Tius nøtøwei øyah taigwan:

32 “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha, trendaigwan. Inchawei Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn— chibig køn.

33 Inchen misag truba nu pasrabiibe iigwan mørabe, Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha kørrømisrøbelø køn.

Martrai karua pasrig mas nuig
(Mc 12.28-34)

34 Fariseosmera tru saduceosmeran Jesús niløtø pønrram wamindin kui wammørabe, tulundzuna,

35 kan møikkøsrøn tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbiibe Jesús kalø løtøbene kebenøsrkønrrab isua, trencha payibig køn:

36 —Kusrennøbig, ¿maig maramigwan martrai Moisés pørigu karua pønsrailø, mas nuibe møig køh?— cha.

37 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn, chibig køn” cha.

38 Tru maig maramigwan martrai pønsrailøyu, iimerrig køn cha, trurrigu mas nuibe.

39 Inchen tru wendauikkucha treeg lataitøwei chibig køn: “Ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn” cha.

40 Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kerrigu pønrrabig lata, Tius maig karuigwan eshkabelø kerrigu kusrenaniilø lata i pagatø maig maramigwan martrai pønsrailøyugurri pølbasra amrrubig køn— cha, trenchibig køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?
(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Inchen fariseosmera tulaamba srø purramnetø,

42 Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Cristoimburab maig isugue? cha. ¿Mui misagugurri arritamague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn— cha.

43 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Trube, treeg købene, Davidbe Cristone chindimba Señor tah? cha, nun Espíritu trendingaruben. Kaguende Davidbe trendaig køn:

44 Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:
"Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønsramnegatig."

45 Cristone Davidbe: "Señor" cha, øyeeg wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh? —chiben,

46 muguen mancha kusrua løtønrrab kaimabelø køn. Incha tru kwaløngurri mugucha chigøben mas payrrab inchimeelø køn.

23

Fariseosmeranba, Moisés pørigwan kusrenanøbelanba Jesús 'øyeelø køn' chib
(Mc 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Øyeelø chab puraiben, Jesúsbe misaameranba, nui kusrenanøb pera uniilanba trenchibig køn:

2 —Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe tru Moisés pørigwan øyeeg chibig køn cha eshkab nømui marøb purramibe truig køn cha.

3 Inchawei nøm ñimun chi maringaruben, kerrigu møra marøb esegay cha. Inchendø nøm maig marigwane, trunun asha marmønrrigay chibig køn. Kaguende nømbe chigøben tabig martrappe chibendø, peemaytø marøbelø køn cha.

4 Incha nømbe tru pørigu mas nemarøb, mutamguenga kwatsiguelø latailø mara, katøganelane kildunyu muta ambub lataitøwei inchai marendø, nømgurrimbe ni tasig-unøtøgaguen kebachig kømui inchibelø køn cha.

5 Chiwandøgucha marøppe, misaamera ka ashchaindø marøbelø køn, cha. Tiuswei wamwan pørigwan kappaløyu køben, kwalmerayu køben nørriig kena melsra amønamig tab kui inchibelø køn cha, katø u tulurmera yab srølmera melsra amønamiba.

6 Lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba, judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba inchibelø køn cha.

7 Incha misaamerabe penab yanøb indinug nømune purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha, trurrigu nømune "Kusrennøbig" cha, wamønrraingue.

8 'Trune ñimbe "Kusrennøbig" cha, wamønrrai inchimumig køn. Kaguende ñimbe søteeløba nunelø latailø køn. Incha ñimbe kusrennøbiibe kandø tøgar køn cha.

9 Katø ñimbe yu piraube mungucha, “Møskain” chimøtay. Kaguende ñimbe Møskaimbe kandø tøgar køn, truibe srømbalasrø wabig.

10 Katø ñimune “Kusrennøbig” cha, wamønrrain kømøwein kui, kaguende ñimuimbe ashibig mas nuibe Cristo, nøtø køn.

11 Ñimui utu mas nuibe katøganelø karuindiig megamig køn.

12 Kaguende nøasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen chigucha kømíig ‘nuig kurmab’ isumíigwane ‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun, chibig køn.

13 ’¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kebambam yaskabwan katøganelø kebammønrrai kasrøb, ni ñimdøweinguen kebammøwei, ni katøganelø kebambug kui inchen kebambashmøwei inchibelø køn cha ñimbe.

14 ’¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pøs ñimbe piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Øyeekkurri ñimbe møra melamig mas nuigwan utanrrun chibig køn.

15 ’¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pirau lata, maryu lata munabatsø ambubelø køn cha, kandøguen ñimuingatø purøsrunrrab. Incha yandø ñimuingatø purøsruabe, ñim lataitøguen kømø, purab tabelø chibelø kønrrai mara, truigwane tru managuen kwamø nagu kegutsam unø kønrrai marøbelø køn cha.

16 ’¡Ay, ñim waachamera chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! “Møikkøben Tiuswei yawei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan treeg marmuingucha, ñimbe chigucha kømøn chibelø køn. Inchendø tru Tiuswei yau oro pasrabigwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan trenchibig, trube, martrab taigwane nune maramig nebunrrun” cha, trenchibelø køn, ñimbe.

17 ¡Tontos, chigúinguen ashmeelø! ¿Møimerrig mas nuig kerah? cha. ¿Oroteh? Kabe ¿tru oron Tiusweyasig tabig kønrrai nøørø tarømarøbig, Tiuswei yateh?

18 ’Katø ñimbe trenchibelø køn: “Møikkøben, chigøben martrab cha altarwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan, marmuingucha, chigønrraamøn cha. Inchendø tru altar pala Tiusweyasig trana pasrigwan truigwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwane, nune maramitøwei nebunrrun” cha, trenchibelø køn.

19 ¡Chigúinguen ashmeelø! ¿Mas nuibe chigø? ¿Tiuswan traniiteh? Kabe ¿tru Tiusweyasig tranigwan tabig kønrrai nøørø tarømarøbig, tru altarteh?

20 Altar merrab pasramisra, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, altarwandø ke treeg maramønrrun chimøtø, tru pala chi pønrrabigwangucha kerriguba treeg maramønrrun cha, tøga trendan cha.

21 Tiuswei yawei munchiyu '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, tru yawandø kømøtø, Tius truyu pasrabigwangucha tøga trenchib pasran cha.

22 Inchen srømbalawei munchiyu '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, purø tabzhig Tius wamisra waigwanba, katø tru tabzhigu wamisra wabigwanba tøga trencha pasran chibig køn.

23 '¡Ay, ñim waachamera, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Ñimbe erbabunanba, aniswanba, cominoswanba, truilane Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa tranøbelø køn cha. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kusrennøbig mas nørreelø pønrrabigwane marmø, pinab amban cha, tru sølgandø tabig maramigwanba, lastima ashibelø kømigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgagømigwanba. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb.

24 ¡Ñim chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! Pøløm-unøzhigwane tøga muchimønrrab larruusra muchendø, camellone kebinab pinan cha.

25 '¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøsra kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha.

26 ¡Fariseo chigúinguen ashmíig! Pasun umbumaymerrig chish mar cha, wambiimaygucha chishig kørrømisrtrai.

27 '¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Kwaig sørin trabmera wambiimaybe puløzhig pisig latailø tabzhig latailø købendø, umbumaybe kwabelain tsutsiimerabah, chigøben køsøngønrraptiibatø netsailø, ñimbe tre latailø køn cha.

28 Ñimbe øyeeg latailø køn: Misaamerai merrappe sølgandø tabelø lataig asønabendø, wambiimay maig køben treegwein kømøtø, umbumaybe isatø tabig lataig indiiløbah, larrø kaibatø netsailø køn cha ñimbe.

29 '¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba,
fariseosmeraba, palatø tabelø! Tius maig karuigwan
eshkabelai søriiløyu ñimbe tamara pønsrøb, sølgandø tabig
amøñibelan sørim pala tabzhig tamarøb inchibelø køn cha.
30 Inchabe ñimbe trenchibelø køn: "Namui merrabsreelø
warab uras nam warabelø kuig kuimbe, Tius maig karuig-
wan eshkabelan kweechib ani lushib nømba tøgatø marøb
pønrrømubsrubrainrrun" cha.
31 Pøs øyeeg taikkurri ñimbe Tius maig karuigwan eshk-
abelan kweechibelainukkurri amrrub misaamera ker cha
ñimdøweinguen wamindan cha.
32 Inchawei ñimui merrabsreelø pølbasra marig købigwane,
trube, ñimbe patsøga pasray chibig køn.
33 '¡Ulmera latailø, ñim namig ulmera latailainukkurri
karrab misaamera! Inchawei ñimbe tru møra melamnug
kebusriilø kømønrrab ¿chincha wegørrønrrague? cha.
34 Inchawei asay chibig køn. Nabe Tius maig karuigwan
eshkabelø køben, nørrø kusrebelø køben, Moisés pørigwan
kusrennøbelø køben ñimuimay øren, møilan køben ñimbe
truilane kweechib, kurusyu melsrøb inchun cha. Katø
judíosmera tulundzuni yamerayu maig købash marøb
ichabetab, pueblosmørig chu amben, chu amben, ñimbe
pasraørøb wendautø amrrun cha.
35 Øyeekkurri tru sølgandø tabig amøñibelan kweetsiilai ani
mayamba pirau lusiibe ñimuim pala kønrrun cha, tru Abel
sølgandø tabigwei ani lusikkurrimbunø, Berequíaswei nus-
rkai Zacarías tru altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag
pasrøben, ñim kweecha, truigwei ani lusigwangatig.
36 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Kerrigu øyeeg
marikkurri Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

Jesús Jerusalénwan isua kishib (Lc 13.34-35)

37 '¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshka-
belan kweechibig, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sru-
utøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall
nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara,
maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen,
ñibe nane kaasig køn! cha.
38 Au, ñim waraig yamerabe elatsig muguchagaig
kørrømisrtrun cha.
39 Kaguende nabe trendamønrrun chibig køn: Nane katøbe
mas ashchaamøn cha, øya tamnegatig: "¡Señorwei munchiyu
nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!" cha.—

24

Jesús Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib
(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Jesús Tiuswei yaugurri webya iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kemallibelø køn, tru Tiuswei yau yameran eshkanrrab.
2 Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:
—¿Iilan kerrigu ashke? cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørrømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— cha.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb
(Mc 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Incha Jesús Olivos Tunsrø wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø nøørø trencha payrrab kemallabe trenchibelø køn:
—Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. Katø ñi katøle arrumigwanba, yandø srabe kwaløm punrrabigwanba asamibe ¿chitø kenamisrtrerah?— cha.
4 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø.
5 Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: "Nabe Cristo kur" chib. Trumay misaameran isa wamincha, truba nu peløsrkønrrun cha.
6 Incha 'misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn' chib, katø 'purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab køn' chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kønrrun chibig køn.
7 Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune parø arruben, chusrøn køben pirø trømbøig kønønrrun cha.
8 Inchendø kerrigu øyeeg pureb arrubiibe kan ishuwan unø tammisrtrab pusrkwab pølbasri lataitø kønrrun cha.
9 'Inchen ñimune maig købash inchib kaig marøb srua kønrrai tranen, ñimune kwetchun. Katø chu pirauelø køben maya misaamerabe nagurrindø ñimun tsalø asiilø kønrrun cha.
10 Inchen tru kwalømmerawane møiløgøben truba nu nan tarømisra, kangurrin kangurri tsalø inchibelai tasku pønsrøb, kangurrin kangurri ashig kømui indiyab inchun chibig køn.
11 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø eshkabelø truba truba kurra, isatø misagwan truba nu peløsrkønrrun cha.

12 Kaibe purø trømbøig larrøbichib arruptø, misaamerabe kerrigu lutau kangurrin kangurri katøganelan isua undaaramigwane yandø isumønrrun cha.
13 Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig kønrrun cha.
14 Tius nø ashib karub waigwei tabig srø wambe yu pirau pirø muba kuimburab chi misaamerandøgucha eshkab kusrenanig kønrrun, chigúi nebua ashchai misaamera. Inchen yandø srabe kwaløm punrrun chibig køn

15 'Inchawei Tius maig karuigwan eshkabig Daniel wamindig tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptiig Tiusweyasiitø marinug marøb pasramisrin kui ashabe, (lebiibe iigwan tab chigúi mør),
16 yandø treeg pubene, Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay.
17 Katø nui ya pala wambig wabiibe kørraarrua chigucha wesranrrab kebimumig køn.
18 Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrrab arrumumig køn.
19 ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmeraimbe maig kønrrer! chibig køn.
20 Ñimbe Tiuswan miay cha, pishin kwalømmerawan wegørra lulamig nebumøwei, katø isrin kwaløm nebumøwei inchain cha.
21 Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun. Pirøwan pølbasra marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun chibig køn.
22 Tius tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø tru nuyasiitø tarømariiløgurri landøranrrun cha.

Ka isatø 'Cristo ker' chibeløba, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibeløba

23 'Incha møikkøben ñimun: "Au, Cristo yu pasran" chib, kabe: "Au, Cristo uyu pasran", taingucha, køremøtay.
24 Kaguende møiløgøben 'Cristo ker' chib isatø inchibeløba, katø, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab mariilø truba nørreelø asha kømig kenamariiløba, kwaara asha kønrrai nørreelø mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun.
25 Au, nabe ñimune øyeelø puraimøwatø chab eshkar.

26 Inchawei ñimun møikkøben: “Au, øsrø mu misag warab
waraimønug pasran” chibene, ashchab webammøtay cha.
Kabe: “Yu yaambusrø wan”, taingucha, køremøtay cha.
27 Kaguende kan palaig pilabig wagurri walli umbusrø ke-
bilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arruppe, treeg attrun
chibig køn.
28 Kwaig chu tsubene, truyube kallinasumera
tulundzunønrrun cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mc 13.24-37; Lc 17.26-30, 34-36; 21.25-33)

29 ’Inchen tru treeg isumdø kwalømmera chab puraiben
latatø,
nøsiibe yandø kwaben,
pølbe yandø pilømuben,
estrellamerabe srømbalasrøngurri kørrøben,
katø srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelane kønøgøb sru-
agutsiilø kønrrun chibig køn.
30 ’Inchen Møg Misra Arrubig tru arrumigwan eshkabig
srømbalasrø kenamisren, chu pirausrøn køben misag nørrø
pønrrabelø truba truba isub kishchun cha. Inchen Møg Misra
Arrubiibe maramburab maramig tøgaig srømbalasrøngurri
purø nuig tørguegwalmabig wañiyu arruben ashchab køn,
chibig køn.
31 Inchen trompetan truba mur urrøben, nøbe nui
ángelesmeran amrrai ørtrun chibig køn, ambugurri, igurri,
walligurri, wagurri, srømbalasrø kandarømaysrøngurri
katøgandarømaysrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø
tulishinrrai.
32 ’Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui srarmera
uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig
kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø køn cha.
33 Øyeetøwei ñim kerrigu iilan ashabe, attrabiibe attrab
yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig køn.
34 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møin kwaløm
misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha.
35 Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wa-
mindiitøbe purainrraamøn cha.
36 ’Inchen tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe
mugucha ashmøn cha. Srømbalasrø ángelesmeraguen
ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun
ashippe, Møskaindøwei asan chibig køn.
37 Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra
Arrubig katø arrum kwalømgucha treetøwei purainrrun cha.
38 Kaguende tru kwalømmerawan sre puben pi pulabig at-
trab srø købenbatø, tru urasma misaamerabe mab, muchib,

kasharab, kasharanøb waraig købig køn cha, Noé nui truba nu barcoyu kebyam kwalømgatikke.
39 Incha treeg pumnegatig øyeeg kønrraitamab isumø warøbenba tru pi pulab arrubiibe maya misagwan patsø srua yaig købig køn cha. Øyeetøwei purainrrun chibig køn, tru Møg Misra Arrubikkucha katøle arruben.
40 Incha tru uras pailø møguelø trau warøben, kanune srua iben, kanune kørrømarig kønrrun cha.
41 Pailø ishumburmera kitsøsrugu kichib køben, kanune srua iben, kanune kørrømarig kønrrun chibig køn.
42 'Ñimbe pesannamø, isua, ashiptø kuy. Kaguende ñimui Señor chi kwaløm attrab kui ashmøwa køn.
43 Trube, treeg købene, iigwan isua kuy, kan ya puaima niliig yem chu uras attrab kui mørimbe, ashib megawa, yau niløнrrab kebibashmubsruinrrun cha.
44 Inchawei ñimgucha tamara melay chibig køn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptinchun cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmúigwanba kemesra wamindig
(Lc 12.41-48)

45 'Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø asha marøbigwan, ya puaig nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha.
46 Truibe mayanguen tab kuig køn nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaig puptindinabigweimbe.
47 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaibe nui chi tøgagúigwan kerrigu nø asha marøb pasrønrrai tranrrun cha.
48 Inchen karuindiig megabig larrø kaibe nuinetø treeg isubig køn: "Nai ashib karubiibe peguen attraamøn" cha.
49 Katøgan karuindiig melabelan kurrabetab menda, katø mutsigueløba mab, muchib, tsubenba,
50 nui ya puaibe ni attraitamab isuinguen kømø kwaløm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha,
51 purø trømbøig ichagucha, palatø tabelø pønrrainug kertrun cha. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun chibig køn Jesúsbe.

25

Diez srusralmera novian linchab webambubelø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

1 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig kønrrun: Diez srusralmera mu møøba kimeelø aceite

lámparameran piløga muta, tru keg misrtrabigwan linchab katønrrab webambubelø lataikke.
2 Truilø tru trattrøgatøbe ni chiguen tre isumeelø køben,
katøgan trattrøgatøbe tamara isuatø muniitø melabeløgue.
3 Tru trattrøgatø chi tre isumeeløbe lámparamerane srua
ambendø, aceitebe srua ammuin købig køn, tru patsøben katø
usramig.
4 Trune tru isuptø melabeløbe lámparamerayu usriilø
kømnetø, katø usramig nøørø køtsø-ureezhigu srua ambubelø
køn.
5 Inchen tru keg misrtrabig peguen arrumubene, nømune
søteelanba yandø ki kanaben, søteeløba kiptindin købig køn.
6 'Inchen yem tøbøtasrømbe trenchib trasay møran: "¡Keg
misrtrabiibe yu arrun cha. Katønrrab amrrab werruy!" chib.
7 Inchen søteeløba tru srusralmerabe kurra, nømui
lámparameran tamarøb mendabelø køn.
8 Inchen tru trattrøgatø tre isumeeløbe, tru trattrøgatø isu-
atø melabelane trenchibelø køn cha: "Ñimui aceiten kuchi
namun ketøbsrumugu cha, namui lámparamerabe ke chab kwab
amrrun" cha.
9 Inchen tru srusralmera tamara isuatø melabeløbe trencha
løtabelø køn: "Kaimaysruandøbe cha. Kaguende ñimui lata na-
mui lata nebunrraamøn cha. Trembe yanøbelaisrø penønrrab
ambay chibelø køn, ñimuyasiitøwei."
10 Inchen tru trattrøgatø srusralmera aceiten penønrrab
ambamnetø tru keg misrtrabiibe puptinchen, tru trattrøgatø
isuatø melabeløbe keg misrtrabiiba kasharab fiestayumay
kebamben, yandø yaskabwan kasrøbig køn.
11 'Inchen yana wendau tru kan srusralmeragucha
trenchib pubelø køn: "¡Señor, Señor, namun yaskabwan
kurtra!" chib.
12 Inchen nøbe trencha løtabig køn: "Pøs nabe isa kømø,
ñimune mumera kui ashmíig kur" cha.
13 'Inchawei ñimbe pesannamø, ashiptø melay chibig køn
Jesúsbe. Kaguende tru Møg Misra Arrubig arrumigwane
ñimbe chi kwaløm attrab kui mørmøwei, ni chu uras attrab kui
mørmøwei indan cha.

Anwan uta øyeeg marøbig lataig køn cha, kemesra wamindig (Lc 19.11-27)

14 'Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha: Kan møg
yabsrømay inrrab, nui karuindiig melabelan wama, nui chi
tøgagúilan asha marøb kønrrai trana ib lataikke.
15 Kan møigwan køsrønbe an trattrø mil tranøppe, møigwan
køsrønbe pa mil, møigwan køsrømbe milgue, møigwandøgucha
nøm maig martrapteelø køben treeg trana, yandø inrrab yan
cha.

16 Tru karuindiig megabig an trattrø mil utabiibe trutøga
penab, yanøb incha, katøgan trattrø mil nemaran cha.
17 Inchen katø tru pa milwan utabikkucha katøgan pa mil
nemaran cha.
18 Inchen tru milwan utabiibe pirau kan trab lalla, tru an
tranøbigwei anwane truyu søraptindan cha.

19 'Indiibe yandø truba yana misrøb iben, tru karuindiig
melabelan treeg marøb meløNRRai karua pasrøbiibe katø ar-
rua, nøm chitø maritashchab wamisra ashib mendan cha.
20 Inchen tru an trattrø mil utabig puabe, trendan cha: "Nai
ashib karubig, ñibe nan trattrø mil tranig kømøh cha. Møimbe
tru kømnetø nabe katøgan trattrø mil nemara, yu srua arrur"
tan cha.
21 Inchen truibe trendan cha: "Øyambesin cha, ñi nai
karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan
marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas
nuwan martrai pasrtrumøn tan chibig køn. Incha kebarrua,
naba truba kasraarau" tan cha.
22 'Inchen tru karuindiig megabig pa mil utabiibe trendan
cha: "Nai ashib karubig, ñi nan pa mil tranig kømøh cha.
Møimbe katøgan pa mil nemara, yu tøgagur" tan cha.
23 Inchen tru an tranøbiibe trendan cha: "Øyambesin
cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig
maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl
mariibe, mas nuwan martrai pasramønrrun cha, trendan cha.
Kebarrua, incha naba truba kasraarau" tan chibig køn.

24 'Inchen tru mendig megabig tru milwan utabiibe tren-
dan cha: "Nai ashib karubig, ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø,
ellmarigwan tulishib, ñiashib tsurig kømubendø, parøb, katø
ñibe chiwandøgucha chi chippe, ke kandø chibig kui nabe
ashibig kuabe, treekkurri nane kørig køben,
25 ñui anwan srua ya, pirau sørig køn cha. Inchendø ñui
anwan utørra" tan chibig køn.
26 Inchene nui ashib karubiibe trendan cha: "Karuindiig
megabig larrø kaig, trurrigu pøig køn cha. Pøs naashib ell-
gwainug kømubendø, ellmarigwan tulishib, naashib tsurinug
kømubendø, parøb inchibig kui ashabe,
27 trube, maindi nai anwan bancoyu an utabelan pastrai
tranamdiigwan tan chibig køn, na katøle arrua, nai anwan
nemisrigwanbañau utamig kønrrain cha.
28 Inchawei, nai anwan kerrawa, tru an diez mil tøgaigwan
tranay tan.
29 Kaguende tøgaigwane masken tranen, uñchaguen
tøgagønrrun cha. Inchen chigaigwane nui lamøtiig
tøgagúigwanguen kerranrrun cha.

30 Incha i karuindiig megabig chigucha chi marmíigwane wambig purø trømbø løstøyu wegutsay tan chibig køn. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun" cha.

Chu pirausrø misaamerandøgucha Tius maig kønrrabigwan asha marøb

31 'Møg Misra Arrubig nui tørguegwalmabigu tru maya ángelesmeraba arrua, wamisra nui ashib karub waig tørguegwalmabigu wamisrtrun.

32 Inchen yu pirau chi misaameratøgucha nui merrab tulundzunøben, nøbe nøørø, nøørø tarømartrun cha, kan ubisha ashibig ubishameranba, kabrameranba nøørø, nøørø tarømarøb lataitøweingue.

33 Incha ubishamerane kusrmay pønsrøppe, kabramerane atsimay pønsrønrrun.

34 'Incha Reybe tru kusrmay pønrrabelane trenchinrrun: "Nai Møskai ñimun mayanguen tab indiiløbe naimay amrruy cha. Incha Tius pirøwan marøb uraskurri ñimuyasig tamarig pasrabig tru ashib karub wainuguigwan ñimuyasig utay chinrrun cha.

35 Kaguende na parøgwai uñen, ñimbe na manrrai nan srørrig køn cha. Na pi mulgwai inchen, ñimbe pi mutchai srørrig køn cha. Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, ñimbe tab wamab, ya pebøb indig køn cha.

36 Asru chi kemig chigaig uñen, ñimbe nan tranig køn cha. Na kwanrrø tsuben, nan ñimbe ashchab amrruig køn cha. Kailan keeri yau na pasrøben, nan ñimbe neshchab amrruig køn" chinrrun cha.

37 'Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe trenchib løtab pønrrønrrun cha: "Señor, ¿ñi parøgwai uñen, nambe mana mamig srørrøb, katø ñi pi mulgwai indi ashabe, nambe pi mutchai mana srørrig køh? cha.

38 ¿Arruatiig chugucha pumikkaig uñen, nambe ñune tab wamab mana ya pebig køh? cha. ¿Asru kemig palai uñene, nambe mana tranig køh? cha.

39 Kabe ¿kwanrrø tsuben kui, kailan keeri yau keerig pasrøben kui, nambe mana neshchab amrrubrah?" chinrrun cha.

40 Inchen Reybe trencha løtønrrun cha: "Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan mariibe, nan marig køn" cha.

41 'Incha katø atsimay pønrrabelangucha Reybe trenchinrrun cha: "Ñimbe nainukkurri tarømisray cha; kaigyu pønrrønrrai pønsrailøbe, nugwaimandzigweimba, nui ángelesweimba tru managuen kwamø nag tamarig pasrabigumay ambay cha.

42 Na parøgwai uñen, ñimbe mamig srørrmuig køn cha. Pi
mulgwai inchen, pi mutchai srørrmøwei indig køn cha.
43 Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, tab wamab nan
ya pebmuig køn cha. Asru chi kemikkaig uñen, ñimbe nan
tranmuig køn cha. Na kwanrrø tsub, katø kailan keeri yau na
pasrab inchen, ashchab amrrumuig køn" chinrrun cha.
44 'Inchen nømbe trenchib pønrrønrrun cha: "Señor, ñune
parøgwai uni ashib, pi mulgwai uni ashib, kabe chugucha
pumikkaig uni ashib, asru chi kemikkaig uni ashib, kabe
kwanrrø tsui ashib, kailan keeri yau pasrai ashib inchendø,
¿namgan ñun purugumuig kuitarru?" chinrrun cha.
45 Inchen Reybe trencha løtønrrun chibig køn: "Pøs, nabe
ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha
kømøzheelø latailan ñim chigucha marmuibe, nan treeg mar-
muig køn cha.
46 Iiløbe managatig purø trømbøig møra melamnuumay
tarømisra amrrun cha. Inchen tru sølgandø tabeløbe mana-
gatig øsig purramsrømay amrrun" chinrrun— cha, trenchibig
køn Jesúsbe.

26

Jesúswan kemøra kwetchab waminchib
(Mc 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Jesús iilan kerrigu chab waminchabe nui kusrenanøb
pera uniilan trenchibig køn:
2 —Ñimguen ashen pa kwalømyube Pascua Fiestan martrab
køn cha. Inchen tru Møg Misra Arrubiibe kurusyu mesraig
kønrrai tranig kønrrun— cha.
3 Inchen tru urastøwei sacerdotesmeran karubeløba, misag-
wan karubelø køl li misaameraba Caifás, tru maya sacerdotes-
meran nø karub sacerdotei palacioyu tulundzunabelø køn.
4 Incha Jesúswan chinchagøben tammaytø chi isa køben
kemøra, kwetchab waminchendø,
5 trenchibelø køn:
—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asam-
gaig inchimønrrain— cha.

Betaniasrø kan ishug may irrabigwan Jesúswan itølushib
(Mc 14.3-9; Jn 12.1-8)

6 Betaniasrø tru Simón leproso taigwei yau Jesús wabene,
7 kan ishug alabastro limetayu truba may irrabig netsiig
truba nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø,
tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn.
8 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, ishuwan
trenchib namabelø køn:
—¿Ke ka yandøbe iigwane chinchabrre lushibig køh? cha.

9 Waachameran purugumig purø nuwei yanøbsruinrrun—
cha.
10 Inchen Jesús wetøbeñabe, trenchibig køn:
—¿Ishuwane chi chibrren purrøgue? cha. Pøs iig nan mariibe
truba tabig maran chibig køn.
11 Kaguende waachamerane chu uragucha ñimui utu
tøgagønrrun cha. Trune nane treeg kønrraamøn cha.
12 Ishug tru may irrabigwan nan asru itølusiibe nan
søramigweyasig tamaran cha.
13 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yu pirau
chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan
eshkab kusrenaniisrømbe tru nø marigwangucha tøga
waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrain— chibig
køn.

Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb
(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Judas, tru Iscariote taig, Jesús doce kusrenanøb pera
uniilai utuig, sacerdotesmeran karubelan ashchab yabe,
15 trenchibig køn:
—¿Jesúswan ñimui tasku tranene, nane chi tranrrunr-
rague?— cha.
Inchen nømbe an treinta tranøbelø køn.
16 Inchen tru uraskurri Judasbe Jesúswan mandø incha
tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig
(Mc 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

17 Tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta pølbasrøb kwaløm
Jesúswei kusrenanøb pera uniilø nun kemallabe, trencha pay-
ibelø køn:
—¿Pascua mamigwan ñuimbe nambe chu tamaramø?— cha.
18 Inchene nøbe trenchibig køn:
—Ciudayu kan møweimay ambabe trenchinrrigay cha:
"Kusrennøbiibe trendan cha: 'Nai urabe yandø puin køn' cha.
'Pascua maramigwan nai kusrenanøb pera uniiløba ñui yau
martrab' tan"— cha.
19 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuig-
wan mara, tru Pascuan tamarøbelø køn.
20 Inchen yandø yem køben, nui kusrenanøb pera uniiløba
mishatsigu wawa,
21 mab wappe, trenchibig køn:
—Pøs nabe ñimun trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan
ashig kømui inchibelaingatø misra, nan trannrrab køn— cha.
22 Inchen nømbe truba truba isui incha, kan kan nun payib
mendabelø køn:
—¿Señor, kabe na købra chinderah?— chib.
23 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Kan møikkøsrøn pirriwan i nindagutøwei naba kebishibig, truig nan ashig kømui inchibelaingatø misra, trannrrautan cha.
24 Tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune ¡tru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchibelan trannrrabigweimburappe, yeekkucha kuita chibig køn, trembe truibe kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun— cha.
25 Inchen tru Judas, tru ashig kømui inchibelaingatø misra trannrrabiibe:
—¿Kusrennøbig, kabe na købra chinderah?— cha payene, Jesúsbe:
—Ñibe sølwein tan— chibig køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

26 Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan 'mayanguen pay' cha, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan trenchib srørrøbig køn:
—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.
27 Incha katø copan muta, Tiuswan 'mayanguen pay' cha, nømun trenchib purøørøbig køn:
—Søteeløba i copayuigwan mutsay cha.
28 Kaguende iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig kaig mariilan ulø paymø pesannaig kønrrai lusig køn cha.
29 Incha nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwaløngatig.—

Jesús Pedron, nan 'ashmíig kur' chinrrautan cha, kanmaytø eshkab
(Mc 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Incha yandø kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba,
31 Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimbe mayeeløba nagurrindø møi yembe nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig pørig pasran cha:
Ubisha ashibigwan na kweechen,
ubishamerabe nøørøtø chab lulrrun, chibig.
32 Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun— chibig køn.
33 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe managuen tarømisrmumønrrun— cha.
34 Inchen Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Pøs nabe cierton ñun trendamønrrun cha: Møi yemdøweinguen kallu wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan— cha.

35 Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe managuen ñun ‘ashmíig kur’ chimumønrrun— cha.

Inchen mayeeløba nui kusrenanøb pera uniiløgucha treetøwein chibelø køn.

Jesús Getsemanísrø Tiusba waminchib
(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba, kanbalø Getsemaní taisrømay ambabe, trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, na øsrø nai Møskaimba waminchab yamne.—

37 Incha Pedronba, Zebedeowei nusrkalan pailanba pera yabe, truba isui, ni mumayguen tab kømui inchib menda,

38 trenchibig køn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørrømisra, naba ñimgucha kimø, purray— chibig køn.

39 Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, nui maløwan piraugatig kebachib sraløptinchabe, trenchib Tius Møskaimba waminchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— cha.

40 Incha katø nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—¿Kan uratøguen kimø, naba kasrig purrønrrab kaimatirru? cha.

41 Kimø, Tiusba waminchib purray chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.

42 Incha katøle Jesús Tius Møskaimba waminchab ya, trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan na muchimønrrai tarømaramgaig købene, trube, ñun maig maramdiig køben treeg martra— cha.

43 Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøweim purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanain purrøwa.

44 Incha nømun purramnetø katø pønmay kønrrabyu Tius Møskaimba waminchab ya, srøsrø mandø wamindig treetøwein chib waminchibig køn.

45 Incha nui kusrenanøb pera uniilaimay arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø ura pun cha, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku tranamig.

46 ¡Kurray, chibig køn, amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan trannrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúswan kemøra srua ambub
(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Jesús waminchib pasramne, Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø køIli misaameraba misra, karua øriilø købig køn.

48 Tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: "Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay cha, eshkain købig køn. Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Kemørtrigay" cha.

49 Incha Judasbe møi møi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, yandø yem køn!— cha.

Incha muchabene,

50 Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai trendø lincha uñibig, chi martrab arruabe, mar— cha.

Inchen kaneløbe kemalla, Jesúswan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.

51 Inchen møikkøsrøn Jesúsba pasrabiibe espadan wesrub, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn.

52 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñui espadane wayinug way cha. Kaguende mutøgucha espadatøga kwayabiibe, espadatøgatøwei kweetsig kønrrun cha.

53 Ñi isubgan nai Møskawan miamønrraitamatirru cha. Na miabene, nøbe møindøweinguen ángelesmera muguen nebua mundzamgaig ørøbsruinrrun cha.

54 Pøs treeg købene, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg purainrrun taibe, trube, ¿chincha purainrrab kø?— cha.

55 Incha tru urastø Jesúsbe misaameran payibig køn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrugue cha, nan kemørtrab, nabe kan niliig kui lata? Nabe kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig køn chibig køn.

56 Inchendø iig kerrigu øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabelø Tiuswei wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig køn— cha.

Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø elachippa, mayeeløba chab luløptinchibelø køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Incha Jesúswan merrarrabeløbe tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Caifáswei yamay nune srua ambubelø køn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø køIli misaameraba tulundzuna pasrainuumay.

58 Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei ya wambiisrøngatig ya, umbu kebyabe, tru ashchay pønsraig pønrrabeløba wabig køn maig kørrømisrtashchab ashchab.

59 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløbabe Jesúswan kwanrrai pasrtrab møilan køben 'Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig køn' chib isa waminchabelø labendø,

60 wetørranrrab kaimabelø køn, møiløgøben 'øyeeg køn' chib, 'øyeeg marøbig køn' chib isa waminchibelø, truba werruppe werrubendø. Yandø truinchib køptø, pailø werrua,

61 trenchibelø køn:

—I møøbe øyah taig køn cha: "Nabe Tiuswei yawan pøtiicha, pøn kwalømyutø katø mara pasramønrrun"— cha.

62 Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Caifásbe kurra, Jesúswan payibig køn:

—¿Chigucha løtømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib køh?— cha.

63 Inchen trendaingucha, Jesúsbe chigucha løtømuben, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Øsig wab Tiuswei munchiyu nabe ñun, ñi Cristo Tiuswei Nusrkain kuabe, 'truig kur' cha, namun eshkau tamønrrun— cha.

64 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan cha. Katø nabe ñimune trendamønrrun cha: Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalasrøngurri wañiyu arruben ashib inchun— cha.

65 Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe nui kewagúigwandøwei kølsrøb, trenchibig køn:

—I møøbe Tiuswane purø trømbøig waman cha. ¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kø? cha. Ñimdøweinguen Tiuswan tru purø trømbøig wamab wamindigwan møran chibig køn.

66 Incha ¿ñimune maig asønata?— chiben, nømbe trencha løtabelø køn:

—Kaigwein køn cha. Kwabash— cha.
67 Inchen nømbe malau illimbi itøtutamba, kurramba
inchen, katøganeløbe pashaguchib
68 trenchibelø køn:
—¡Cristo, mu kurragutsin kui, namun kelarrab eshkau pøs!
— chib.

Pedro Jesúswan 'ashmíig kur' cha isab
(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69 Inchen Pedrobe ya wambig wabene, kan mendig megabig srusrø kemallabe, trenchibig køn:
—Ñigucha galileasriig Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.
70 Inchen Pedrobe mayeelai merrab 'ashmíig kur' chib trenchibig køn:
—Ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.
71 Incha yaskabyu Pedro webibene, katøgan srusrø nun ashabe, katøganelan trenchibig køn:
—Øikkucha Nazaretsrø Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.
72 Inchene Pedrobe katøyug:
—'Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur' chib, trenchibig køn. Nabe tru møwane ashmíig kur— cha.
73 Inchen yanayu truyu purrabeløbe Pedron kemallabe, trenchibelø køn:
—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha. Waminchibyutøguen møramdiig waminchibig køn— cha.
74 Inchen Pedrobe:
—'Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib, Tiusken ashen katø nabe isa waminchibgucha pasrømur chibig køn'. Tru møwane nabe ashmíig kur— chib.
Inchen tru urastø kan kallu wamaptinchen,
75 Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: "Kalluguen wamømøwatø, ñibe nan pønmayguen ashmíig kur chinrrun", taigwan. Incha Pedrobe truyugurri webya, truba truba isuig kishibig køn.

27

Jesúswan Pilaton tranøb
(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Yandø tør-rraben, sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø køl̈li misaameraba mayeelø Jesúswan kwetchab treeg martrab kandø isua pønrramisrøbelø køn.
2 Inchen nun lusra, srua amba, kubenadur Pilaton tranøbelø køn.

Judas kwaig

3 Judas, tru Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pas-
ramisrøbiibe, Jesúswan kwanrrai pasrig kui ashabe, treeg
marmumøtømab, truba truba isua, sacerdotesmeran karube-
lanba, misagwan karubelø køllí misaameranba tru an trein-
tan
4 trenchib katø kebusrøbig køn:

—Nabe kaig marar cha, chi kaig marmø møwan kwanrrai
tranøb.—

Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Øibe ñuimburab køn cha, namune trununе man-
guaasamø— cha.

5 Inchene Judasbe anwan Tiuswei yau kebetappa,
truyugurri webya yabe, naashigu tsi pasra, megamisrøppa,
kwaptinchibig køn.

6 Inchen tru sacerdotesmeran karubeløbe tru anwan tul-
ishabe, trenchibelø køn:

—I anbe yandø ani lushaig kaig an køn cha, Tiusweyasig an
pusrinuube pusrmønrrai, merig køn— cha.

7 Incha nømbe tru andøga køtsø marøbigwei tulwan
penønrrab cha, treeg martrab kandø isua kørrømisrøbelø køn,
tru peesrøngurri amrrub misaameran søramig tøgagønrrab
cha.
8 Inchawei tru pirøbe møin kwaløмgatig "Ani Lusra Tul" cha
wamig køn.

9 Øyamay tru Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah
taig treeg nebuig køn: "Tru an treinta, tru israelitasmera nune
an øya pagaranrrab taig anwan nøm srua pønrramisra,

10 trutøgabe køtsø marøbigwei tulwan penan taig, Señor nan
maig karuig køben treeg" taig.

Pilato Jesúswan '¿øyeebe maig kø?' cha payib (Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

11 Incha Jesúsbe yandø kubenadurwei merrab pasrøben,
nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

12 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan
karubelø køllí misaameraba 'øyeeg køn' chib, 'øyeeg marøbig
køn' chib kømne, Jesúsbe chigucha løtømíig køn.

13 Inchene Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñun chigøben yeeg chib kømne mørmøtirru?— cha.

14 Inchen Jesúsbe ni chi chib kuingucha manchagucha
løtømuben, tru kubenadurbe 'øyeebe maig kermab' ke kwaara
asha kørrømisrøbig køn.

Jesúswan yandø kwanrrai pasrøb
(Mc 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Tru fiesta kwalømmerawane kubenadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig købig køn.

16 Inchen truyu Barrabás taig mayeelø mu kui asig kailan keerig yau pasrabig køn.

17 Inchen tru nøm tulundzuna kømne, Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe møigwan na elatsamig palain køgue cha, Barrabáswandeh, kabe Jesús tru Cristo taigwandeh?— cha.

18 Kaguende Pilatobe Jesúswane uni ashig køməptø nun tranin kui ashibig køn.

19 Inchen Pilatobe nø wamisra karub waigu srø wamnetø, nui sraimbe trenchinrrai eshkawa ørøbig køn: "Ñibe ñuimburappe chigucha marmøta cha, ø møwan sølgandø tabigwane. Kaguende mira yem purø trømbøig nan piaig køn cha, ø møkkurrindø."

20 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misaamerane miamne indingarubelø køn, Barrabáswane elatchai miappe, Jesúswane kweetsingarunrrai.

21 Incha kubenadurbe katøle payibig køn:

—¿Ñimbe i pailan møigwan elatsamig palain køgue?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Barrabáswan!— cha.

22 Inchen Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Jesús, tru Cristo køn taigwane, nabe mandø indamø?— cha.

Inchene mayeeløba:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chiben,

23 Pilatobe trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martreenchigue? cha. ¿Nøbe chi kalø marig kø?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chib.

24 Inchen Pilatobe mumaygucha yandø chi maramgaig kui asha, trune mas mas trømbøig inchen, pi tranrrab øra, mayeelai malau trenchib tasigwan kinabig køn:

—Nabe naimburappe i kwanrrabigweimburappe, chi marig kaagøn cha. Iibe ñimuimburab kønrrun— chib.

25 Inchen maya misaabe trencha løtabelø køn:

—Nø kwawa ani lusiibe namuimburappa, namui uregweimburappa kønrrun— cha.

26 Inchen yandø Pilatobe Barrabáswan ka inrrai elacha,
Jesúswane chab ichagutsingaruabe, kurusyu mesrønrrai
tranøbig køn.
27 Incha tru kubenadurwei suldaumerabe tru palacioyu
Jesúswan mas umbusrø srua amba, maya suldau søtø nuim
pøtøgatan tulundzunøben,
28 Jesúswan nui kewagúigwan wesrua, kan keeg kørrabig
piguiig kørrabig itøguenanøbelø køn.
29 Incha kan kaldiig corona mara, petsøsra, kusrmay
taskube kan caña tsig trana, nui merrab tømbønsrabe, ka
indzatø ashib trenchibelø køn:
—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.
30 Katø illimbi tutamba, tru cañatøga turbøtø itsamba inchi-
belø køn.
31 Nun øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru
kørrabig kenanigwan wesrawa, nuiwan kenanabe, kurusyu
mesrønrrab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesrøb
(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Incha truyugurri webamba amben, kan møg Simón taig
cirenesriig arrub pasrain køben, tru møwane Jesúswei ku-
ruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.
33 Incha kanbalø Gólgota tainug pubelø køn (tru trenchippe,
“Calaverasrøn” tainug).
34 Incha truyu Jesúswan vinoba, purø trømbø møb piba
lindisaigwan mutchai yuuløbelø køn. Inchen Jesúsbe kaizhig
muchamørabe, muchimuptinchibig køn.
35 Incha yandø kurusyu chab mesrabe, suldaumerabe
Jesúswei kewagúilan mu merrarramig køtashchab suerte
kuchibelø køn.
36 Inchabe truyu chindashchab ashib purrabelø køn.
37 Inchen nui tur palabe kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin
kwanrrai mesraig køn cha eshkabig. Truibe trenchibig pørig
købig køn:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY JESUS KØN

chibig.
38 Katø pagatø nileelangucha nøba kurusyu melsrøbelø køn,
kanun kusrmay, kanune atsimaygue.
39 Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø
kønøgøb,
40 trenchibelø køn:
—¡Ñi tru Tiuswei yawan pøtiicha, katø pøn kwalømyutø
kusranrrabiibe ñi kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha.
¡Tiuswei Nusrkain kuabe, kurusyugurri pinaamø!— chib.

41 Incha sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan kus-
renanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra,
ka indzatø ashib trenchibelø køn:
42 —Kanelane kaigyugurri wesrubendø, nøasiitøweimbe
kaiman cha. Israel misagwei rey kuabe, møimbe
kurusyugurri kørraarrubash cha, treenchene, nambe nun
køremønrrun chibelø køn.
43 Nøbe ¡katø! Tiuswandø isun cha. Trube, Tius nun
undaguig kuabe, møimbe nun kwamønrrai marbash cha.
Kaguende nøbe: "Tiuswei Nusrkain kur" taig køn— cha.
44 Inchen nileelø nøba kurusyu melsraig melabeløguen
treetøwei nun tøga tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig
(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Inchen kwaløm tøbøtakkurri maaben las treskatig pirø ørø
kerrigu løstiig kørrømisrøbig køn.
46 Tre uras Jesúsbe truba mur trashib trenchibig køn:
—Elí, Elí ¿lama sabactani?— cha. (Trenchippe, "Nai Tius, nai
Tius ¿chindimba nandø elachigu?" chib.)
47 Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø
køn:
—Øibe Elíaswan wamøtan— cha.
48 Inchen møi møi nømui utu møikkøsrøn kan ñab esponja
lataigwan tranrrab lula, trunun køchiibiyu kebisha, kan caña
tsigu pucha, trunun mutchai trig pulusrøngatig nun yuuløbig
køn.
49 Inchene kaneløbe trenchibelø køn:
—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsranrrab Elías
attashchab— cha.
50 Inchen Jesús katøle mur trashabe, kwaptinchibig køn.
51 Inchen tru urastø Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig
kelarrab søtø mesraibe pabaliig misrøb palasrøngurri kørrab
kølsrøbig køn. Inchen pirøbe mur kønøben, nørrø sruumerabe
pushen,
52 kwabelan sørin trabmerabe kuren inchibig køn. Inchen
Tiuswei tarømari misaamera truba nørrø kwabelai asrmer-
aguen øsiiraig købig køn.
53 Inchen Jesús kwawa, yandø katø øsiirabene, nømbe tru
sørin trabmerayugurri webamba, tru Tiuswei tarømari ciuda
Jerusalénsrø kebambubelø køn. Incha misaameran mamdee-
landø kømø, kenamisrøbelø køn.
54 Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiiba, truyu
Jesúswan chindashchab ashib pønrrabelø katøganeløba pirø
kønabigwan køben, chine purayaigwan køben ashabe, ¡katø
kørig købiitø! ke chinchimmørø inchib trenchibelø køn:
—¡Isa kømø, iibe Tiuswei Nusrkain købwei indin køn!— cha.

55 Inchen truyube ishumburmera truba nu yabsrøngurrindø
ashib pønrrabelø køn. Truiløbe Galileasrøngurri Jesúswei
mendig amrruar, katø nømbe nun purugub linchibelø købig
køn.
56 Inchen tru ishumburwei utube María Magdalena køben,
katø Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Zebede-
owei nusrkalai usrin køben pønrrabelø køn.

Jesúswan sørig
(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Yandø yem misren, kan truba pua møg Arimatea pirausriig José taig pubig køn, truikkucha Jesúswei mendig uñibig
købig.
58 Truibe Pilatoimay yabe, Jesúswei asrwan miaben, Pilatobe truigwan traningarubig køn.
59 Inchen Josébe asrwan srua ya, kan lino llensu chishchiitøga kirra,
60 kan peñayu José tru nuyasig søramig trab lalig srøig
pasrabigu wayibig køn. Incha tru trabyu truba nu srugwan merrana, kebambinug kasra pasrabe, yandø ibig køn.
61 Inchen María Magdalenaba, katøgan Maríaba sørinug pinrrøgue purrabelø køn.

Jesúswan sørinug ashib pønrrønrrai pønsrailø

62 Inchen katø kwaløm tru isram kwalømweyasig tamarøb
kuin kwaløm chab puraiben, katø kwaløm, tru sábado isrin
kwalømbe, tru sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba
kanbalatø misra Pilaton ashchab ambabe,
63 trenchibelø køn:
—Au, namui kubenadur, nambe isua ker cha; tru isa
waminchiptiibe øsig uñippatø trendaig køn cha: "Kwawa, pøn
kwalømyube katø øsiiramønrrun" cha.
64 Inchawei treeg købene, ñibe pøn kwalømgatig sørigwan tab
ashib tøgagønrrai karu, chibelø køn. Inchippa nui kusrenanøb
pera uniilø yem amrrua, nui asrwan nilabgun cha. Incha
misaameran 'katø øsiirain køn' chimønrrai. Treeg purayaisruandøbe si, trube, srøsrø isa wamindi lataikken kømø, katøbe
purø trømbøig isa wamindig kønrrun— cha.
65 Inchen Pilatobe trenchibig køn:
—Suldaumera pønrrabelan pera ambay, cha. Ñim maig
tamaramdiig køben, treeg tamartrigay— cha.
66 Incha ambabe, tru sørin trabwan mu chinchimønrrai may
tamarøbelø køn. Tru kasrøb srugwane kan sello mesrøb, katø
truyu suldaumera ashib pønrrønrrai pønsrøb, treeg inchibelø
køn.

28

Jesús kwawa katø øsiirab
(Mc 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Indiibe yandø isrin kwaløm puraiben, tru srø trune
pølbasrøb kwaløm ullarbatø, María Magdalenaba, katøgan
Maríaba tru sørinug ashchab ambubelø køn.
2 Inchen møimbe pirø truba mur kønaptinchibig køn,
kaguende Señorwei ángel srømbalasrøngurri kørraarruben.
Inchabe sørin trabyu kemalla, tru srug truyu kasrøbigwan
wemalsra, tru srug pala wamisrøbig køn.
3 Tru ángelbe kan sre pilabig lataig tørbilabzhig købig køn, nui
kewagúibe puløzhig kan pulø wañi latazhikke.
4 Inchen suldaumerabe trunun ashabe, kørig købiitø itønab,
ke kwailø latailø warambuben,
5 ángelbe tru ishumburmerane trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtay cha. Ñimbe tru Jesús kurusyu mes-
raigwan lab kui, nabe ashar cha.
6 Yube mu kaagøn cha. Nøbe kwailai utugurri katø øsiirain
køn cha, nø maig taig. Nun wayinug ashchab amrruy cha.
7 Incha møimbe malla ambay chibig køn, nui kusrenanøb
pera uniilan øyah chinrrab: "Jesúsbe øsiirawa, Galileasrømay
ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha.
Trusrø ñimbe nun ashchun tan" chinrrab. Nabe ñimune yandø
chab eshkar— cha, ángelbe trenchibig køn.

Jesús ishumburmeran kenamisrøb

8 Inchen ishumburmerabe tru sørinukkurri truba kwaariilø
webambuppe, webambendø, truba kasrag luløb ambubelø
køn, nui kusrenanøb pera uniilan eshkanrrab.
9 Inchen trunetø Jesúsbe nømun kenamisra, wamapt-
inchibig køn. Inchen nømbe Jesúswan kemalla, nui srøbmeran
ira, køriibala tabig waminchibelø køn.
10 Inchen nøbe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. Nai nunelan Galileasrømay
amrrai eshkanrrab ambay chibig køn. Nømbe trusrø nan
ashchun— cha.

Maig purayaigwan mørø waminchimønrrai suldaumeran an nørrø pagarab

11 Incha ishumburmera ambub kømne, suldaumera
møiløgøsrøn tru ashib pønrrabelø ciudayumay ambabe,
tru chi purayaigwan sacerdotesmeran karubelan kerriguh
eshkabene,
12 truiløbe tru misagwan karubelø køIli misaameraba maig
maramigwan wamincha kørrømisrtrab tulundzunabe, sul-
daumerane an truba nørrø pagarabelø køn.

13 Incha:
—Ñimbe øya chinrrigay chibelø køn: “Nam kib waramnetø,
nui kusrenanøb pera uniilø amrrua, Jesúswei asrwane nilin
køn” cha.
14 Inchippa kubenadur wammørøb chinchene, trube, tru-
nune nam asamønrrun chibelø køn. Ñimun chi puraimønrrai.
—
15 Inchen suldaumerabe anwan uta, maig karuben treeg
marøbelø køn. Incha øyeeg purayaig køn chib wamindiibe
judíosmerai utube møin kwalømgatig wambe larrøbitsig pasra-
big køn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan martrai purø nuig karua pasrig
(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Inchen tru once kusrenanøb pera uniiløbe Galilea pirau
tunsrø Jesús eshkainuumay ambubelø køn.
17 Incha Jesúswan ashippe, køriibala tabig waminchibelø
køn, møiløbe ‘¿truig køh? kabe, ¿peg køh? chindermab’ isu-
atøgucha.
18 Inchen Jesúsbe nømun kemallabe, trenchibig køn:
—Tiusbe srømbalasrø lata, pirau lata chiwandøgucha mu
mandamgaig marøb karumigwane nan tranig køn cha.
19 Treeg købene, yu pirau maya misaameran mundøgucha
na kusrenanigwan marøb melabelø kønrrai martrab am-
rrigay cha, Møskaweimba, Nusrkaweimba, Espíritu Santoi
munchiyuba misaameran piu umbu ulsrøb.
20 Incha na ñimun maig karuigwan kerriguh trunun møra
martrai kusrenrrigay chibig køn. Inchen nabe naimburappe
kwalømmørig srabe kwalømgatig ñimba pasramønrrun— cha,
trenchibig køn Jesúsbe.

San Marcos

Juan misagwan piu umbu ulsrøbig mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Tiuswei Nusrkai Jesucristoimburab tru tabig srø wambe øyamay pølbasrig køn:
2 Tru Isaías Tius maig karuigwan eshkabig maig pørimbala:
Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha,
truibe ñui maywan tamartrai.
3 Mu misag warab waraimøsrø kan wam trenchib trasan chib:
"Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb
inday" tan, chib.
4 Treekkurri Juan Bautistabe mu misag warab waraimønug kenamisra, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøbig køn, kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannailø kønrrai.
5 Inchen maya misag Judea pirausreelø køben, Jerusalén ciudasreelø køben nuimay mørtrab amrruabe, nømui kaig mariilan 'øyeeg marig køn' chib eshkabene, truilan Juanbe Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.
6 Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønaibe kaluswan marig køben, nui mamibe nørrø chapullba, kaambu mielba købig køn.
7 Incha misagwan eshkab waminchibig køn:
—Nai wendaube katøgan na lataguen kømø, maramburab marøbig maskenig attrun cha. Trunune nabe nui alpargatisyu tsiwan utsøbasra, pichibguen pitchabgaig kur chibig køn.
8 Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha. Trune nøbe ñimun Espíritu Santotøga pinøbulrrun— chibig køn.

Jesús piu umbu ulsraig
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9 Inchen tru kwalømmerawan Galilea pirau, Nazaret puebloyugurri Jesús webiben, nune Jordán piyu Juan piu umbu ulsrøbig køn.
10 Inchen piu umbugurri webarrub latatø, Jesúsbe srømbala kuri ashib, Espíritu Santo nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashib inchen,
11 Srømbalasrøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:

—Ñibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe ñuimburab truba tab kui war— cha.

Nugwaimandzig Jesúswan chindashchab inchib
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Inchen tru urastø Espíritu Santobe Jesúswan mu misag warab waraimøsrø møi møi ingarubig køn.
13 Inchen Jesúsbe truyu kwalømmera cuarenta nemisramne tsuben, Satanásbe kebenøsrkønrrab ke chinetø maringarunrrab inchibig køn. Inchen ángelesmera purugubelø køn, Jesúsbe namig animalmerai utu tsuben.

Jesús Galilea pirau nui chi maramigwan pølbasrøb
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Juanwan kailan keeri yau keeri wendø, Jesúsbe Tiusweimburab tabig srø wamwan Galilea pirausrø eshkab kusrenanøb ya,
15 trenchibig køn:

—Yandø øyeeg kønrrabig puben, Tius nø ashib karub pasraibe lutau pasran cha. Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirab, tabig srø wamwan kørey— cha.

Jesús pibgatø peskabelan nui mendig amrrunrrai wamab
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, Simónwanba, nuneg Andréswanba, truiløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran pisuyu keguchib warai ashibig køn.
17 Inchabe Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun— cha.
18 Inchen nømbe møi møi nømui atarrayameran waramnetø Jesúswei mendig ambubelø køn.
19 Inchen Jesúsbe katøguchi ambuurø yabe, Zebedeowei nusrkalø Santiagonba, nuneg Juanwanba ashibig køn. Truiløbe kan barcoyu nømui atarrayameran tamara tsushib purrabelø køn.
20 Inchabe tru urastø wamøben, nømbe nømui møskai Zebedeowanba, purugubelanba barcoyu purramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Kan møg kwaimandzig tøgaigwan Jesús tamarøb
(Lc 4.31-37)

21 Incha Capernaum puebloyu pua, tru isrin kwaløbe Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanøb mendøben,
22 nø wamindiilan møra, misaamerabe kwaara ashibelø køn. Kaguende kusrenanøppe, nuinukkurrindøwei mu

mandamgaig kusrenanøbig køn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø lata kømø.
23 Inchen tru puebloyu judíosmera tulundzuni yaube kan møg trømbøig maringarub kwaimandzigwan tøgaig wawa, trenchib trashibig køn:
24 —¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig køn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig køn— cha.
25 Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig køn:
—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurrimbe webinrrø!— cha.
26 Inchen trømbøig marøngarub kwaimandziibe møwan truba mur sruagucha, tru møweinukkurri mur trashib webibig køn.
27 Inchen mayeeløba kwaara asha, nømasiyaitø trenchib payiyabelø køn:
—¿Øyeebe chi kerah? cha. ¡Kusrenanig iibe ke srøig, trurrigu nø maig chippe ke treeg kønrrai maran! cha. I møøbe trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen mu chindamgaig wamøben, nune møran— cha.
28 Inchen petø Galilea pirau ørøba misaamerabe Jesús nø chi marigwan wammørøbelø køn.

Jesús Simón Pedroi sueeran kwanrrøwan tamarøb
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Incha tru urastø judíosmera tulundzuni yaugurri webambabe, Jesúsbe Jacoboba, Juanba, Simónweimba, Andrésweimba yamay amben,
30 Simónwei sueerabe camayu pachiiba tsuben: “Kwanrrø tsun” cha, tru urastø Jesúswan eshkaben,
31 Jesúsbe kemalla, tasigu kemørøb kusrabene, pachiibe weetaptinchen, nøbe tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Jesús truba yam kwanrreelan tamarøb
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, Jesúsweimay mayeelø kwanrrø tøgarmeranba, kwaimandziimera tøgarwanba srua amrruben,
33 puebloyu maya misaaba yaskabugøba tulundzuna pasrøben,
34 Jesúsbe truba yamelø chi kwanrrø køben tøgarmeran tamarøb, katø truba yam kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrøbig køn. Incha kwaimandziimerane waminchibashmíig køn, kaguende truiløbe nune mu kui ashibelø køben.

Jesús Galilea pirau truørø srø wam tabelan eshkab kusrenanøb
(Lc 4.42-44)

35 Incha løtsøzhig ullarbatø, Jesúsbe kurra, ciudayugurri wambig mu misakkasrø, trusrø Tius Møskaimba waminchib wabig køn.

36 Inchen Simónba, nui linchibeløba lanrrab webamba,

37 wetørrawabe, trenchibelø køn:

—Mayeeløba ñune lab køn— cha.

38 Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Misaamera puluwandø katøganbaløмera warabsrømay amrrab cha. Trusrøngucha srø wam tabelan eshkab kusrennrrab, kaguende nabe truweiwei arrur— cha.

39 Incha Jesúsbe Galilea pirau ørøba judíosmera tulundzuni yamerayu chutøgucha eshkab kusrenanøb, katø kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrøb inchibig køn.

Asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgaigwan Jesús tamarøb
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgaig Jesúswan kemalla, tømbønsrabe trenchibig køn:

—Ñi nan tamaramdiig købene, tamartra— cha.

41 Inchen Jesúsbe lastima asha, tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

42 Inchen møi møi nui trerab kwanrrøbe pinøben, nøbe chishig kørrømisren,

43 Jesúsbe yandø 'inrrø' cha, nune kuchi murtø waminchib trenchibig køn:

44 —Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, tru ñi yandø chishig kørrømisrimburø tru Moisés trannrrig taigwane srua ya, trannrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

45 Trendaingucha møøbe ya, chi purayaigwan mayeelan waminchib mendøben, treekkurri Jesúsbe chu puebloyutøgucha misag ashene, yandø kebinrrab kaima, mendawansrø misakkanug uñibig køn. Inchen chugurrielø køben nun ashchab amrrubelø køn.

2

Jesús nui maramburab mariitøga kaig marigwan ulø paymumig kønrrai marøbig kui ashchai kenamarøb
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Mam kwaløm wendau køsrøn, Jesús katø Capernaum puebloyu kebiben, nø yau wan taig wammørøppe,

2 misaabe petø truba nu tulundzuna, ni yaskabuguen kemuben, nøbe Tiuswei srø wam tabelan waminchibig køn.
3 Inchen pibgatø møguelø kan møg kønønrrab kaimabigwan muta, puben,
4 menrra misag køptø, Jesúsweim pulugatig kemallchab kaimappe, tru nø pasraim pala yawan picha, trugurrimbe tru trabyu kwanrriigwane kan tsigalyu kørrøørøbelø køn.
5 Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, Jesúsbe kwanrriigwane trenchibig køn:
—Nai nusrkai, ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørrømisran— cha.
6 Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe nømui manrrautø truba isub purrabelø køn:
7 "¿Nøbe øyeebe chi waminchib pasrarmah? cha. Øyeeg chib pasrappe, Tiusweimburab purø trømbøig wamab pasran cha. Kaig mariilane ulø payamig kømíig pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha. Tiustøwei øyeeg martrun" chib.
8 Inchen tru urastø Jesúsbe nømuinetø øyeeg isub pønrrailan kelarrab ashabe, trencha payibig køn:
—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeeg isugue? cha.
9 ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha, tru kønønrrab kaimabigwan: "Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran" ¿tamiteh? Kabe: "Kurrab, ñui tsigalwan muta, inrrø" ¿tamiteh? cha.
10 Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui møimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.
Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchibig køn:
11 —Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, yamay inrrø— cha.
12 Inchen truibe kurrappa, nui tsigalwan muta, mayeelø ashen, truyugurri webibig køn. Inchen trugurrimbe mayeeløba truba kwaara ashib, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:
—Managuen nambe kan øyeekkatiibe ashmuig køn— cha.

Jesús Levíwan wamab
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Incha katø Jesús nu pisu mendasrømay iben, maya misag nuim pulu kemallen, nøbe kusrenanøbig køn.
14 Incha pureb ya, Alfeowei nusrkai Leví, romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:
—Nai mendig amø— cha.
Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

15 Indiibe Jesúsbe Leví wei yau mab wabene, truba yamelø
romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb
misaamera køben Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba
mishatsigu trubalatø purrøben, kaguende truba nu købig køn
nui mendig amøñibeløbe.
16 Inchen fariseosmerai utu tru Moisés pørigwan kusre-
nanøbeløbe Jesúswane mayeelø tru kaig marøbeløba, an utab
purrabeløba mishatsigu mab wai ashabe, nui kusrenanøb
pera uniilane trencha payibelø køn:
—¿Nøbe an utaptø purrabeløba, kaig marøbeløba mab,
muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.
17 Inchene Jesúsbe trunun mørabe, nømun trenchibig køn:
—Tabelø, kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha.
Kwanrreeløbeguende palain køn cha. Nabe tru sølgandø
amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab
arrig køn— cha.

Ayunamigwan payib
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Juanwei mendig amøñibeløba, fariseosmerai mendig
amøñibeløbabe ayunab køben, møiløgøsrøn amrrua, Jesúswan
payibelø køn:
—Juanwei mendig amøñibeløba, fariseosmerai mendig
amøñibeløbabe tru ayunamigwan katø katø maren, ¿ñui
kusrenanøb pera uniiløbe chindimbarre trununе marmeelø
køh?— cha.
19 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig
nømba wabengan, mamø purrønrraitarru? cha. Keg misrtra-
big nømba wabene, manrrun cha.
20 Inchendø keg misrtrabigwan srua ambam kwalømmera
punrrun cha. Tru kwalømbeguende, trube, nømbe ayunabwei
inchun cha.
21 'Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu
søtiimígwan waya tsushimøn chibig køn. Treeg marene, srø
llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken
kølsraig kørrømisrtrun cha.
22 Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei
indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe køllin
kalusmeran srurrøgøben, vinobe lushen, kalusmerabe ka
kølsrønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu
usrøbelø køn— cha.

Isrin kwaløm maramgaigwan maran cha, Jesúswan alegab
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb
ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe puraambub ambuppe,
tirigu tur lurrøb mendøben,
24 fariseosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:
—Au, ¿ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwalømbe
chigøben marmønrrai merigwan chindimba øyeeg marøb
køh?— cha.
25 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimgan managuen lemeelø køtirru cha, mana køsrøn
Davidwanba, nui linchibelanba chindamgaig palabig ar-
ruben, parøgwaben, mandø indigwan?
26 Abiatar, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote
køben, Davidbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasi-
itø tarømarig pirrimera, tru sacerdotesmeratø maim pir-
rimeran mendaibe mu mamønrrai merigwan nø mab, katø
nøba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—
27 Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:
—Isrin kwalømwane møweyasig marig køn cha, møwan isrin
kwalømweyasig kømøtø.
28 Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan
nø karunrrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaig-
wane marmub, isrin kwalømwanguen nabe na asha karubig
kur— chibig køn.

3

Tasig mul-laig møwan Jesús tamarøb
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Jesús katø judíosmera tulundzuni yau kebibene, truyu kan
møg tasig mul-laig tøgaig waben,
2 Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig
køtashchab, chigøben chi køptø.
3 Inchen Jesúsbe tru tasig mul-laig tøga møwane trenchibig
køn:
—Kurra, yu tøbøtag pasramisr— cha.
4 Inchabe katøganelan trenchibig køn:
—¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyube is-
rin kwalømbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe
kaiteh? cha. ¿Kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø,
chindah?— cha.
Inchen nømbe chigucha chimuben,
5 Jesúsbe nuingatan pønrrabelan namig ashib, truba isui
inchibig køn, kaguende nømui manrrømerabe purø murelø
kuimba. Incha tru møwan trenchibig køn:
—Kwalwan larrøbichi— cha.
Inchen nøbe larrøbichene, nui kwalbe tabig kørrømisrøbig
køn.

6 Inchen fariseosmerabe webamba, tru urastø
Herodesweingateeløba Jesúswan namig kurra, mandø incha
pinisamigwan waminchib mendabelø køn.

Nu pisu menda misag truba nuwan Jesús kusrenanøb
7 Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba tarømisra, nu
pisu mendasrømay iben, misag truba nu Galilea pirausreelø
nui mendig ambubelø køn.
8 Inchen nø chinetø nørreelø marigwan wammørabe,
judeasreelø køben, jerusalénsreelø køben, idumeasreelø køben,
Jordán pi tru pørr kal-labgatøsreelø køben, tirosreelø køben,
sidónsreelø køben, truba nu ashchab amrrubelø køn.
9 Incha tru treeg nu misakkurri Jesúsbe nui kusrenanøb
pera uniilan kan barco ke tamara tøgagønrrai eshkabig køn,
tru nu misag nun menrra trag marmønrrai.
10 Kaguende Jesúsbe kwanrreelan truba truba tamarin
køben, mayan kwanrreeløba katøranrrab nuimaygøba ke-
mallchab tranrrabelø køn.
11 Inchen trømbøig maringarub kwaimandziimera nun
ashippe, nui merrab tømbønsra, trenchib trashibelø køn:
—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.
12 Inchen Jesúsbe nune mu køn cha, mun køben misaameran
mørø waminchimønrrain karubig køn.

Jesús nøashib karua øramelan doce lawa pønsrøb
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)
13 Incha Jesúsbe kan tunsrø nebya, nø wamønrrab asiilan
wamøben, nømbe nuimay amrrubelø køn.
14 Incha doce wesrawa pønsra treeg kørrømara, iilane
nøashib karua øriilø køn cha, wamabig køn, nøba
amøñibelø kønrraimba, katø eshkab kusrenanrrab amrrai
øramigweyasiiba,
15 katø kwaimandziimeran webusramig mu chindamgaig
marøbelø kønrraimba.
16 Tru doce wesrawa pønsrailøbe iilø køn: Simón, nundøwei
katø Pedro cha, munchi pasrig køben,
17 Zebedeowei nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, tru-
ilane Boanerges cha, munchi pasriilø, tru treeg munchibe:
“palaig trashibig taigwei nusrkalø”,
18 katø Andrés køben, Felipe køben, Bartolomé køben, Mateo
køben, Tomás køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo
køben, Simón Cananistameraingatiig køben,
19 katø Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui
inchibelaingatø pasramisra, trannrrabig købengue.

Møiløgøsrøn Jesúswan Beelzebúwei maramburab marigwan tøgaig køn chib
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Inchen Jesús katø nui kusrenanøb pera uniiløba kan
yau kebiben, katø misag menrra tinmarøb tulundzunaptø,
manrrabguen kaima købig køn.
21 Inchen Jesúswei yaueløbe treeg inchib køn taig
wammørabe, nune merrarrawa, sruamrrunrrab ambubelø
køn. Kaguende lukiain køn chib køben.
22 Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø
Jerusalénsrøngurri amrrubeløgucha trenchibelø køn:
—Nugwaimandzig, tru Beelzebúwan tøgaig køn cha.
Treekkurri, tru kwaimandziimeran nøasha karubigwan
tøgaig kua, i møøbe kwaimandziimeran weeran— cha.
23 Inchen Jesúsbe nømun wama, 'øyeeg lataitøwein køn' chib,
kemesra wamindiiløtøga trenchib waminchibig køn:
—¿Satanásbe Satanáswandøweimbe chincha wegutchaitam-
ague? cha.
24 Kan rey karub tøgaweim pirau misaama nømasiitø nøørøtø
misrøb kurrabe, warabig warønrrab kaimanrrun cha.
25 Katø kan yauelø nømasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, chab
pinønrrun cha.
26 Inchawei Satanás nøasiitøwei nøørø, nøørø misrøb
kurrabe, treegu yandø pasrønrrab kaimaben, truyu
patsønrrun, chibig køn.
27 'Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru
mur møwan lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, nui chi tøgagúigwan
kerranrrab kaimanrrun cha. Lusra trarratøwei nui chi
tøgagúilan kerranrrun chibig køn.
28 Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Misaamera chi
kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamindi-
ilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa, ulø paymønrrun cha.
29 Trune Espíritu Santon purø trømbøig wamab
waminchibigwane ulø payamigwane managuen
pesannaimíig kønrrun cha. Treeg kømøtø, nui kaig marigwan
managatig tøga kørrømisrtrun— chibig køn.
30 Jesúsbe øyah chippe, kaguende nømbe nun trømbøig
marøngarub kwaimandzigwan tøgaig køn chib køben, trendaig
køn.

Jesúswei usrimba, nuneløba
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba pua, wambiitø
pønrramisra, wamønrrab øren,
32 Jesúsweim pøtøgatan truba nu purrabeløbe trenchibelø
køn:
—Au, ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun
payib.—
33 Inchen nøbe trencha løtabig køn:
—¿Nai usri nai nuneløbe mumera køh?— cha.

34 Incha nuim pøtøgatan purrabelan ashabe, trenchibig køn:
—Nai usri nai nuneløbe iilø køn cha.
35 Kaguende møikkøben Tius maig martrai karuben, treeg marøbig, truibe sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

4

Kan møg mandø kwaligwan trunun Jesús kemesra wamindig
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Jesús katø nu pisu menda kusrenanøb mendøben, nø wainug misag truba nu tulundzunøben, treekkurri Jesúsbe pisuyu kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø kørrømisrøbelø køn.
2 Inchen nøbe nømun 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra, kusrenanøbig køn.
3 Inchabe nui kusrenanigube trenchibig køn:
—Iigwan møray cha. Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha.
4 Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, illimera amrrua, man cha.
5 Inchen katøganbaløbe srug trøldø pirau pirø tre chiganug kørrøben, pirø palatiig kua, tru yellbe kal-lappe, petø kallabendø,
6 pørr webarrua, mergurangaruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha.
7 Katøganbalø yellbe kal shau utu kørrøben, kalmera nørrørab mendappe, chab kasrøb tsibishiben, truibe chigucha misrmøn cha.
8 Inchen katøganbalø tab pirau kørrabiibe sí, kal-lawa, tabig nørrørawa, truba nu nigan cha. Møiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø treinta niguen, møiløbe sesenta niguen, møiløbe cien nigan— chibig køn.
9 Incha trenchibig køn:
—¡Møramig kalu pønsraibe, mør!— cha.

Mandøgurri Jesús 'iigwan øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindig
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Jesús yandø nøtø kørrømisren, tru doce kusrenanøb pera uniiløba kanbalatø Jesúsweim pulu pønrrabeløbe trenchibelø køn:
—¿Tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra wamindiiløbe chi chibig køh?— cha.
11 Inchen nøbe trenchibig køn:
—Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimune ashchai tranan cha. Inchendø misaamera nøøreelø

truyuilø kømeelane ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesragøba wamindiiløtøga wamindig køn cha,
12 nømbe ashippe ashendø, ashmøwa lataig kørrømisrøb;
mørøppe mørendø, chi tainguen mørmøwa lataig kørrømisrøb inchain cha.
Incha isua møra Tiusweimay lliramøwei, nømui kaig mariilan Tius ulø payamigwan pesannamø,
ulø payamig kønrrain kuig køn— cha.

Tru kwaliibe ‘øyeeg lataig køn’ cha, kemesra wamindigwan Jesús øyeeg køn cha eshkab
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Incha katø trenchibig køn:

—Ñimgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, tru kemesra wamincha pasrigwane ¿chigúi wetøgørrøtirru? cha. Katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra tru wamindiilangucha kerriguba ¿chincha wetøgørrønrrague? cha.

14 Tiuswei wamwan waminchibiibe yellwan tsurøbig lataig køn cha.

15 Inchen tru mayu kørrab yellmerabe iilø latailø køn cha. Nømbe Tiuswei wamwan møren latatø, Satanásbe arrub, tru tab wamwan nømuinug ellmarigwane kerran cha.

16 Inchen tru srug trøldø pirau pirø tre chiganug tsuri yellmera latailøbe iilø køn cha: Tiuswei wamwan møra, tru urastøbe truba tab kui utøbendø,

17 nømasiitø srøl tre umbu keetiimeelø kua, maya yanaguen amøñimøn cha. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, nømbe møi møin elachiptindan cha.

18 Inchen katøganeløbe tsuren, tru kal shau utu kørrab yell latailø køn cha.

19 Tiuswei wamwam mørøppe mørendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømø tøgagúilø purø tabig lataig asønaikkurrimba, trugurri chine tøgagømmørø chull inchib isuiløbatø Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig misrmøn cha.

20 Inchen tru tab pirau tsuriiløbe tru Tiuswei wamwam møra, ellmarig misrøbelø, truilø køn: kan trulzhikkurrindø treinta, kabe sesenta, kabe kan trulzhikkurrindø cien nigabelø latailøgue.—

Lámparan kemesra wamindig
(Lc 8.16-18)

21 Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kabe kan lámparanma køtsø umbu pasrtrab, kabe cama umbu pasrtrab srua kerrubelø kuitarru? cha. Treeg kømøtø, ¿tør kønrraimbe, pala pasramig køtuitarru? cha.

22 Chigøben sørig pasrabiibe søriitø pasrømøtø, kenamaramig kønrrun cha. Katø chinchaguen asamgaig kasra pasrigwane ashchai tøryu wesraig kønrrun cha.
23 Møikkøben møramig kalu pønsraig kuabe, mør— cha.
24 Incha katø trenchibig køn:

—Ñim chi mørigwane tab isua kuy cha. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha trana, ñimune nemariibaguen tranrrun cha.
25 Kaguende tøgaigwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun— cha.

Yell nurab lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

26 Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Tius nø ashib karub pasraibe kan møg pirau yellwan tsuri lataig køn cha.
27 Incha kib tsui lata, kurra uni lata, yem kui lata, kwaløm kui lata, yellbe kal-lawa nuran cha, møøbe mandø indinguen ashmøwatø.
28 Kaguende pirøbe nøasiitø mamig niguingarubig køn cha. Srøsrøbe ishiimerrig kal-laben, trugurrimbe urø weetøben, urøyube trulmera netsan cha.
29 Inchen yandø trul srønøben latatø, usestøga paran cha, kaguende yandø param kwaløm puin køben.—

Iibe murtasa yell lataitøwein køn cha, kemesra wamindig (Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asøna cha, kabe chiwan kemesra, 'øyeeg lataitøwein køn' chinrrab køh? cha.
31 Kan murtasa yell lataig køn cha. Tsurøb uras truibe yu pirau maya yellmerai utu purø lamøzhig købendø,
32 tsurinukkurrimbe shush mamig tusrmerai utu katøguchinguen palaig nu tusr-unø srarmerabaig nuraben, illimera pala amøñibeløguen truyu le martrun— cha.

Jesús 'iibe øyeeg latailø køn' cha, kemesra wamindig (Mt 13.34-35)

33 Jesúsbe Tiuswei wamwan øyamay kusrennøbig køn, 'øyeeg lataitøwein køn' chib, truba yambalø kemesra eshkab. Møi eshkaig latailø, nøm mayangatig chigúi nebua mørtrapteelø køben, treetøh marøbig køn.
34 'Øyeeg lataitøwein køn' chib kemesrømøbe, waminchimíig køn. Inchendø nui kusrenanøb pera uniilane nømundø nøørø kerrigu tør marøb eshkabig køn.

Isig ichibigwanba, pi welar kurrabigwanba Jesús pasramisringarub

35 Incha tru kwaløмdøwei yandø pilliraben, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.

36 Inchen nømbe misagwan 'ungwa' cha, Jesúswan tru nø waig barcoyutøwei pera amben, katøgan barcomeragucha lincha ambubelø køn.

37 Inchen truba mur isig ichibig webarruben, pi welarmerabe barcoyu keguchen, yandø ke pitø netsab arruben,

38 Jesúsbe wendau kan labzhigu ne kib waben, nømbe kasrønanabe trenchibelø køn:

—¡Au, Kusrennøbig! ¿nam asentanrreenchib melamne, ñigan isubguengaig watirru?— cha,

39 Inchen Jesúsbe kurra, isigwan kønømønrrai kandø wama, piwane trenchibig køn:

—¡Wanrrømø, møi møi wasrørau!— cha.

Inchene isiibe pasramisren, yandø kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig køn.

40 Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan:

—¿Chindimbarre kørig køta? chibig køn. ¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra kømeelø kø chindah?— cha.

41 Inchen nømbe truba kwaariilø kørrømisra, kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Iibe mu kerah cha, isig ichibig lata, mar lata, nun mørtrappe?—

5

Gerasasriig kwaimandzig tøga møg
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Pisu ambøgatømaysrø larraamba, Gerasa pirausrø puben,

2 Jesús barcoyugurri webiben latatø, kan møg trømbøig maringarub kwaimandzig tøgaig sørin trabmerayugurri webarrua, Jesúswan kemallibig køn.

3 Tru møøbe sørin tulyutø tsubig, muguen lusrtrab kaimaig købig køn, ni cadenastøgaguen.

4 Kanmaybe srøbmeran tasiimeran cadenastøga køben, katø chitøga køben lusrendø, lusrimørig pitischig marøb lurren, muguen kaimabelø køn.

5 Incha yem kwaløm chu uragucha tunmerasrø, sørin tulmerasrø trashib, sruutøga nøasiitø kørriinchib uñibig køn.

6 Incha Jesúswane yabgurrindø asha, lula, nui merrab tømbønsra,

7 trenchib trashibig køn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu? cha, Jesús, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai. Purø trømbøig møra megamig

kømønrrai Tiuswei munchiyu ka købash cha, chib miarrumøn — cha.

8 Pøs øyeeg chippe, kaguende Jesúsbe:

—¡Ñi, trømbøig maringarub kwaimandzig, i møweinukkurri webinrrø!— chib pasrøben, trendaig køn.

9 Inchene Jesúsbe nun trencha payibig køn:

—¿Chi munchi kugu?— cha

Inchen nøbe:

—Legión munchi kur, chibig køn. Kaguende nambe purø nu ker— cha.

10 Inchabe tru piraugurri nøørø peesrømay ørmørrunrrig chib, Jesúswan truba truba rugabig køn.

11 Inchen tru tun puluwan kuchimera lawa mab truba nu amøñibelø køn.

12 Inchen tru kwaimandziimerabe rugab trenchibelø køn:

—Kuchimeraimay ambingarurra cha, nam truilainug kebamrrab— cha.

13 Inchen Jesúsbe ka kebambashen, trømbøig maringarub kwaimandziimerabe møweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, truyu kuchimerabe pa milburab warabeløbe truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.

14 Inchene kuchi ashibeløbe kwaariilø lula, puebloyu køben, wambig nøørøwansrøn køben eshkab ambubelø køn. Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab amrrubelø køn.

15 Incha Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tøgaig købiibe møimbe køsaatiig kømø, keweig, tabig wai ashabe, truiløbe kørig kui inchibelø køn.

16 Inchen tru kwaimandzig tøgaig købigwanba, kuchimeranba maig purayaigwan ashibeløbe nømun eshkaben,

17 nømbe Jesúswan nømuim piraugurri 'irra' chib truba rugabelø køn.

18 Inchen Jesús barcoyu kebibene, tru kwaimandzig tøgaig købiibe:

—¿Ñui mendig arruah?— cha, truba inchen,

19 Jesúsbe arrubashmøtø, trenchibig køn:

—Ñui yamay inrrø cha, ñui yau misaameraimay Señor ñun yeeg nørriig mara, mandø lastima asigwan nømun eshkanrrab.—

20 Inchen tru møøbe ya, Decápolis pueblosrø Jesús nun yeeg nørriig marigwan truba eshkab mendøbene, mayeeløba kwaara ashibelø køn.

Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Jesús barcoyu katø pisu ambøgatømay larraibene, nuim
pøtøgatan misag truba truba nu tulundzunøben, nøbe pisu
mendatø kørrømisrøbig køn.
22 Inchen judíosmera tulundzuni yau ashib karubig, Jairo
taig, puabe, Jesúswan ashippe, nui srøb pulu tømbønsra,
23 arrubsrumugu chib truba inchib, trenchibig køn:
—Nai nimbasr-unø kwanrrab inchib tsun cha. Kwanrrø
tammisren, katø øsig uñchai ñui tasigwan nuim pala estsar-
trab attra— cha.
24 Inchen Jesúsbe nøba iben, menrra misag mendig am-
buptø nun trag maren,
25 tru misag utube kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø
tøgaig kua,
26 chu uraskucha purø trømbøig kui uña, mø marøbelai yam
tasku pureb megawa, nui chi tøgagúigwan kerrigu patsøgøben,
chiweingucha puraimø, kwanrrøbe masken inchib iben,
27 Jesúswan wamindi mørøppe, tru ishuube misag utu
wendaugurri Jesúsweim pulu kemallippa, nø kewagúigwan
katørabig køn.
28 Kaguende nøbe treeg isubig køn: "Kewagúilandøguen
katøraitø, tammisrig kørrømisramønrrun" cha.
29 Inchen tru ani ibiibe møi møi pasramisrøptinchen, asru
nui kwanrrøbe yandø purayai møren,
30 Jesúsbe nø mun køsrøn nui maramburab mariitøga
tamarøbrain kui mørabe, nu misag søtøwan keeshabe, payibig
køn:
—¿Na kewagúigwane mu katørah?— cha.
31 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:
—Misag søtø yeeg trag mari ashatø, ñibe: "¿Mu katørah?"
taibe— cha.
32 Inchen Jesúsbe mu katøraitashchab ambumay, imay
ashene,
33 tru ishuube kørig købiitø itønab, nun maig purayaig-
wan møra, ya, Jesúswei merrab tømbønsrøb srala, isømø, ker-
riguwan eshkaben,
34 Jesúsbe trenchibig køn:
—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri
tamarig kørrømisran cha. Chi isumø, inrrø cha. Ñui kwanrrøbe
yandø purayaig køn— cha.

Jesús Jairoi nimbasrwan øsiiranøb

35 Trune Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tu-
lundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møiløgøsrøn amr-
ruppe, unai møskawane trenchibelø køn:
—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. ¿Kusrennøbigwan
mas chinrrabrre øyeeg chigu?— cha.

36 Inchen nøm trenchib kuingucha Jesúsbe trunun mørøb pasrømøtø, tru tulundzuni yau ashibigwane trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtø, køreptø køreu— cha.

37 Incha mas mungucha amrrubashmøwa, Pedronbah, Jacobonbah, Jacoboi nuneg Juanwanbatø amrrungarubig køn.

38 Incha tru judíosmera tulundzuni yau ashibigwei yau puabe, ke chindi asamgaig misaabe kishib, miirab, trashib inchib kui ashabe,

39 Jesúsbe kebya, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre øyeeg inchib, kishib køh? cha. Unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

40 Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. Inchen Jesúsbe mayeelan møi møi webambingarua, møskawanbah, usranbah, tru nøba ambubelanbatø pera ya, tru ishug-unø tsuinug kebya,

41 tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Talita, cumi— cha. (Trenchippe: "Ishug-unø, ñun kurrø char" chib.)

42 Inchene tru doce años tøga ishug-unøbe møi møi kurrappa, llirab mendøben, misaamerabe truba truba kwaara asha kørrømisrøbelø køn.

43 Inchen Jesúsbe mun køben eshkab kønrrab kømø cha, unan mamig srøttrai karubig køn.

6

Jesús Nazaret pueblosrø
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Jesúsbe truyugurri webya, katø nui pirausrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba ambubelø køn.

2 Incha isrin kwaløm pubene, Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøben, møiløgøben mørøbeløbe truba kwaara asha, trenchibelø køn:

—¿I møøbe kerrigube churre øyeeg kusreh? cha. ¿Iig nui øyeeg truba truba kusreibe chiguerah? cha. ¡Kan i møg nui tasiimeratøga maramburab mariilø yeekkucha kuita! cha.

3 ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbig kømuitarru? cha, tru Maríai nusrkai. Katø ¿Santiagoimba, Joséweimba, Judasweimba, Simónweimba nøbe nuneg kømuitarru? cha. ¿Yamba nui nuchaløgucha yu namui ututøwei warabelø kømuitarru?— cha.

Treekkurri nømbe nune chinetø cha mørøbelø køn.

4 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha peesrømbe Tius maig karuigwan eshkabigwane tab indan cha. Trune nui piraueløba, nømmisaameraba, nui yaueløbabe chi tab inchimøn— cha.

5 Incha truyube maramburab marig chi martrab kaima,
mamdø kwanrreelan nui tasiitøga estsara, trutøh tamarøbig
køn.
6 Inchen Jesúsbe yeekkucha køremø misaamera kønrrabmab
ke kwaara ashibig køn.

Jesús nui doce pera uniilan kusrenanrrai ørøb
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Incha Jesúsbe tru puluwan yamera tsitsø pønrrabwan kusre-
nanøb uñibig køn.
7 Incha nøbe nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, pa-
gatø, pagatø ørøb menda, trømbøig maringarub kwaimandzi-
imeran mu chindamgaig marøb amrrai tranøbig køn.
8 Incha treeg karubig køn:

—Mayuweimbe chigucha sruammønrrain cha. Kan pøtønain
tsiitø srua amrrain cha. Pirri srua ammøwei, wasr ila
ammøwei, pørønailøyu an pusra ammøwei inchain cha.
9 Alpargatistø keeta amrrain cha. Pala itøgueikkucha
yunømaramiba kømøtø, kandø kewa amrrain— cha.
10 Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñim kan yau kebambuppe, tru puebloyugurri ambam-
negatig kørrømisrtrigay cha.
11 Inchen ñimun wamømøwei, ñimun mørøg kømui indinu-
ube, trube, tru puebloyugurri webamrrappe, ñimui srøbyu
usrøwan chishtø kørrøgønrrigay cha. Treeg marøppe, trube:
“Ñim kaasig købene, møimbe ñim kusrenrrigay” chib eshkab.—
12 Inchen nømbe webamba, misagwan:

—Ñim kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay lliray— chib
eshkab kusrenanøbelø køn.
13 Incha misagweinukkurri kwaimandziimeran truba yam
webetab, truba yam kwanrreelan aceite srøla, tamarøb inchi-
belø køn.

Juan Bautista kwaig
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Rey Herodesbe Jesúswan wamindi mørøbig køn, kaguende
Jesúswei munchiwane misaamerabe nun, nun waminchib
køben. Inchen møiløbe trenchibelø køn:

—Juan Bautista kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. In-
charre tru maramburab øyeeg maramig tøgaig kuinrrun—
cha.
15 Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—Tius maig karuigwan eshkabig Elías kuinrrun— cha.
Inchen kaneløbe:

—Nøbe Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun, chibelø
køn, tru møikkøben merrabsreelø lataitøwei.—
16 Inchen Herodes trunun mørabe, trenchibig køn:

—Iibe Juan, na tru turwan paringaruig kuinrrun cha. Møimbe kwailai utugurri katø kurriinrrun— cha.

17 Kaguende Herodesbe tru Juanwane kemøringarua, kailan keeri yau lusra wanningaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíaskurrindø. Tru Herodíasbe Herodeswei nuneg Felipei srain købig køn. Inchen Herodesbe truigwane nui srai marin køben,

18 Juanbe Herodeswane trenchibig køn:

—Ñi ñui nunewei srawan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha.

19 Inchen tru ishug Herodíasbe Juanwan tsalø køptø kwetchab inchendø, kaimabig købig køn.

20 Kaguende Herodesbe Juanwane sølgandø tabig, katø Tiusweindø tarømari møg kwaasha, køriimata, trugurri nune mu chinchimønrrai ashib tøgagøbig køn. Incha Herodesbe Juan wamindigwane mandøguen kømui inchendø, tammay ka mørøbig køn.

21 Indiibe Herodíasbe Juanwan maig maramigwan yandø treeg maramdiig puin kui ashibig køn. Kaguende Herodesbe tru chiwangucha nøm asha karubelaimba, suldaumeran karubelø nørreelaimba, Galilea mas kusreb møguelaimba nui kal-lain kwalømwan isub kasrag waram kwaløm tabig maren,

22 møimbe Herodíaswei nimbasrbe truyu kebya, pailaben, Herodeswanba, truyu mab purrabelanba tru pailaibe truba tabig asønaben, reybe tru srusrane trenchibig køn:

23 —Ñun chi miag købendø, miarra cha. Na tranrrumøn cha. ¡Katø! ñune tranmø kømø, nabe trunun tranamønrrun chib. Ñi chi miaben, tranrrumøn cha. Na muburab ashib karub waigwan tøbøtakkatikken tranrrumøn— chibig køn.

24 Inchen nimbasrbe webya, usran:

—¿Chi miamø?— cha payen, usri Herodíasbe trenchibig køn:

—Juan Bautistai turwan miau— cha.

25 Inchen tru srusrøbe tru urastø tru rey waisrø petøzhiitø kebyabe, trenchib miabig køn:

—Møindøwei Juan Bautistai turwan kan platilloyu tran-nrra— cha.

26 Inchen reybe truba truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau 'treeg tranrrumøn' cha, trannrrab misrig køppe, tru miaigwan ka chimø, ka tranøbig køn.

27 Incha tru urastø reybe kan suldauwan Juanwei turwan para, srua arringaruben,

28 truibe tru kailan keeri yaumay ya, Juanwei turwan para, kan platilloyu srua arruabe, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn.

29 Inchen Juanwei mendig amøñibelø iigwan wammørabe,
amrrua, nui asrwan kusrua, srua amba sørabelø køn.

Jesús trattrø mil møguelan manrrai tranøb
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Inchen Jesús nøashib karua øriilø katø amrrua, nøba tulundzuna, nøm chi marigwanba, kusrenanigwanba kerriguh eshkaben,

31 Jesúsbe trenchibig køn:

—Nøørøsrø mu misakkasrø kuchi isrønrrab ñimbe amrruy— cha.

Kaguende menrra misag køptø amben, amrruben inchen, nømune mab purramikken nebumíig køn.

32 Incha Jesúsba, nui nøashib karua øriiløba nømdø kan barcoyu mu misakkasrømay ambubelø køn.

33 Inchen møiløgøben nøm amben asha, Jesúswan mu kui nebua asha, chu puebloyuelø køben trusrømay lula, nømmerrig pubelø køn.

34 Incha Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, lastima isui inchibig køn, kaguende nømbe ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben. Incha chine truba kusrenanøb mendabig køn.

35 Inchen yandø menrra maaben køben, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø kwa maaben køn cha.

36 Misagwan amrrai, 'ungwa' chi cha, chugøben nøørøsrøn køben, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben amba, nømuyasig chigøben pena manrrain— cha.

37 Inchen Jesús løtappe trenchibig køn:

—Manrrai ñim mannay— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Manrrai mannamig kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim penønrrab ambam nebunrrautah?— cha.

38 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue? cha. Ashchab ambay— cha.

Inchen nømbe ashabe, trenchibelø køn:

—Trattrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

39 Inchen Jesúsbe misaameran kan søtø, kan søtø pillim pubilayu purramisringarubig køn.

40 Inchen kan søtømørig cienbatø, cienbatø purramisren; kan søtømerabe cincuentabatø, cincuentabatø purramisrøbelø køn.

41 Inchen Jesúsbe tru trattrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, pirrimeran pirisha, nui

kusrenanøb pera uniilan misagwan pirishinrrai trana, katø tru pagatø peskaumerangucha mayeelan pirishinrrai tranøbig køn.

42 Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren,

43 tru pirrim pitis, peskau pitis pirisaig undailan tasinmerayu tulishiben, tasinmera doce netsabig køn.

44 Inchen tru pirriwan mabeløbe møgueløtø trattrø mil købig køn.

Jesús pi palawan arrub
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

45 Incha tru urastø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatø Betsaidasrømay merrab amrrai barcoyu nebambingarubig køn, nø tru nu søtø misagwan 'ungwa' chib pasrappatø.

46 Incha yandø misagwan chab 'ungwa' chabe, tunsrø Tius Møskaimba waminchab ibig køn.

47 Incha yem køben, barcobe chabguen pisu tøbøtaasrønguen iben, Jesúsbe nøtø pirau kørrømisrøbig køn.

48 Inchen kaguen isiibe nømui malaugøba megambub ichen, nømbe barcoyu amrrab kaima, muraaraig remab melai ashib pasrabig køn Jesúsbe. Incha løtsøzhig yemdø nøbe pi palawan katsikka nømuimay kemallib ya, purab inrrab lataig inchen,

49 pi palawan arri ashippe, nømbe møsig kønmab isua, trashibelø køn.

50 Kaguende mayeeløba ashagurri purø trømbøig kørig kui inchen, Jesúsbe møi møi nømune waminchib trenchibig køn:

—¡Kørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.

51 Incha nø barcoyu nebibene, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, kan øyeebe chi maig kermab nømbe truba kwaarøbelø køn.

52 Kaguende tru pirriwan øyeeg marigwanma katøgucha nømbe tab chigúi mørmøwa kørrømisrin købig køn, larrø mur manrrømera tøgar srø kua.

Jesús Genesaretsrø kwanreelan tamarøb
(Mt 14.34-36)

53 Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pua, truyu barcon pi menda licha pasrøbelø køn.

54 Incha barcoyugurri nøm webamben latatø, misaamerabe Jesús kui nebua asha,

55 nømbe tru pirau truørø lula, Jesús chu wan taig mørøppe, trusrømay kwanrreelan tsigalyu muta, amrrub mendabelø køn.

56 Inchen Jesúsbe yamera tsitsø pønrrabsrø, pueblomerasrø,
wambig nøørøsrø chugøben kebibene, penab, yanøb indiisrø
kwanrreelan wara:
—Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwandøguen namun
katørabashcha— chib, Jesúswan rugabelø køn.
Incha mayeeløba katørabeløbe yandø tamariilø
kørrømisrøbelø køn.

7

Fariseosmerai kusrenaniilø
(Mt 15.1-20)

1 Inchen fariseosmeraba, Jerusaléngurri amrrubelø
møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe
Jesúsweim pulu kemallibelø køn.
2 Incha truiløbe Jesúswei kusrenanøb pera uniilø
møiløgøsrøn nømui tasigwan kinømø mai ashibelø køn, tru
kaigwan chish misrøb chib, tasig kinigwan.
3 Kaguende fariseosmeraba, maya judíosmeraba merrab-
sreelø maig marøb, amrruilane ke tindøga pønrrabelø kua,
maig taigwan tasigwanmerrig kinømuppe, mameelø køn.
4 Katø penab, yanøb indiisrøngurri amrrua chigucha, tru
tasig kinønrrain taigwan kinømuppe, mameelø køn. Katø
nømbe chigøben katøgan trendø treeg mariilan pesannamø
marøb tøgagøbelø kuabe, mutsim pasumeran pillmab,
katø køtsømeran, tsandzøn nindaameran pillmab, manrrab
purramisriilan chishmarøb inchibelø køn.
5 Incha fariseosmeraba, katø tru Moisés pørigwan kusre-
nanøbeløbabe Jesúswan trencha payibelø køn:
—¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsrø
kølleeløgurrimbunø trendø treeg marøb amrruig købigwan
treegwan marøb amøñimøtø, kaigwan chish misrøb tasigwan
kinømø, maptø manrrappe, chindimba treelø køh?— cha.
6 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíasbe ñim palatø
tabelaimburab maig kønrrabigwan kanmaytø trenchippe,
sølwein tain køn cha, øyah chib pørøppe:
I misaamerabe nane ka triitøgatø tab inndan cha.
Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran
cha.
7 Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig
marig kømøn cha,
møguelø martrai karua pønsrailan øyeeg maramig køn chib
kusrenanøb.
8 Kaguende ñimbe Tius maig maramigwan martrai
pønsraigwan elacha, møguelø ka trendø treeg marøb
tøgagúilangøba kebasrøbelø køn— cha.

9 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe ñim trendø treeg marøb kuilan tøgagøbig tøgagug køptø, Tius maig maramigwan martrai pønsraigwane elachippa, møguelø marøb amrruigwangøba marøbelø køn cha.

10 'Kaguende Moisésbe trendaig køn: "Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn" cha. Katø: "Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun" cha.

11 Trune ñimbe trenchibelø køn: "Kan møøbe møskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: 'Na ñimun purugumig tøgagúibe *Korban* køn cha, (trenchippe, "Tiuswan keta, tranig køn" chib) ñimune purugunrrab kaymamønrrun' chinrrun" cha.

12 Treeg chippe, yandø ñimbe usri møskawane isua ashib purugumibe chi palømøn tan cha.

13 Treekkurri Tius martrai karua pønsraigwane chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui kusrenaniilø kanun kanun puraarrub arrubiitøga. Incha ñimbe katøgan øyeelø latailøtøwei truba marøbelø køn— cha.

14 Incha katø Jesúsbe misagwan nuimay wama, trenchibig køn:

—Ñim mayeeløba nan mørøb, katø chigúi mørøb inday cha.

15 Chitøgucha møwan wambikkurri kebibiibe truigwane kaig trømbøig marøb mindishinrraamøn cha. Møwei manrrøyugurri webarrubiibe sí, nun trømbøig marøb mindishibwei indan cha.

16 ¡Møikkøben møramig kalu pønsraig kuabe, mør! — chibig køn.

17 Incha Jesús misagwan tarømisra, kan yau kebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra kusrenanigwan chi chibig køh?— cha payene,

18 nøbe trenchibig køn:

—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru? cha. ¿Møwan chitøgucha wambikkurri kebibiibe kaig trømbøig marøb mindishimíig kui ashmeelø køtirru? cha.

19 Kaguende manrrau kebimøtø, patsau kørraya, katø asrugurri webinrrun— cha.

Iigwan øyah chippe, chi mamitøgucha kaig marmíig 'chishelø' køn, chibig køn.

20 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Møweinukkurri webarrubiibe sí, nune kaig trømbøig marøb mindishibwei indan cha.

21 Kaguende umbu manrraugurri webarrubiibe sí, kaig isuilø køben, ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø

køben, nilamelø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera peeba itølulamelø køben,
22 katøganuiwan tøgagønrrab isumelø køben, trømbøig kaig maramelø køben, may wamincha isamelø køben, chine kaig marøg købiitø srua yaig kømig køben, chigurrin køben pusrk-wai asamelø køben, chi purayailan trømbøig wam kusramelø køben, ke purø nuig kømmørø indamelø køben, chugúi mørmíig lataig unamelø køben werrun cha.
23 Iiløbe si, kerriguba umbugurri webarrubig kua, møwan kaig trømbøig marøb mindisha kørrømaran— chibig køn.

Judío kømø ishug nui isubigwan Jesúsweinuutø pasra tøgagøb (Mt 15.21-28)

24 Incha Jesúsbe kurra, truyugurri Tiroba, Sidónba, tru ciudamera pønrrab piraumayba yabe, kan yau kebya, mugucha wammørmønrraimab isubig køn. Inchendø trubønrrab kaimabig køn.
25 Inchen trømbøig maringarub kwaimandzig kebyainab ishug-unai usri, tru urastø wammørabe, arrua, Jesúsweim pulu tømbønsrøbig køn.
26 Tru ishuube griega Sirofenicia pirausriig købig køn. Truibe arrua, nui nimbasrweinukkurri kwaimandzigwan wegutcha chib, Jesúswan miab megaben,
27 Jesúsbe trenchibig køn:
—Nusrkalømerrig pirriwan mamne mabash cha. Kaguende pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.
Inchene ishuube trenchibig køn:
28 —Øø, Señor, pøs treebe treegwein køn cha. Inchendø tru mishatsig umbu wera-ureezheeløguen pitischigwan man cha, nusrkalø kørrøgaigwan.—
29 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñi ya may isua tab løtiitøgabe, møimbe inrrø cha. Tru kwaimandziibe ñui nimbasrweinukkurri webyainguen køn— cha.
30 Inchen nøbe yau pubene, kwaimandziibe unainukkurri webyainguen køben, nui nimbasr-unøbe camayu tsuin købig køn.

Kalu mørmøwei, waminchimøwei inchibigwan Jesús tamarøb

31 Jesús katø Tiro piraugurri webya, Sidónwansrø pureb ya, trugurrimbe Decápolis pirau pueblomerawan puraarrub arrua, Galilea nu pisuyu pubig køn.
32 Inchen truyube kan møg kalu mørmøwei, tør waminchimøwei inchibigwan srua amrrua, truba inchibelø køn:
—Ñui tasigwan nuim pala estsarøbsrumuguh— chib.

33 Inchen Jesúsbe menda nøørøsrø pera ya, tasig-uregwan
kalumerayu keera, illimbi tucha, niløwangucha katørawabe,
34 srømbalaneb neesha, nu israbe, trenchibig køn:
—¡Efata!— cha, (trenchippe, "¡Kur!" chib).
35 Inchene tru mørtrab kaimabigwein kalumerabe møi møi
kuren, nilø kemendikkucha kønab tammisren, yandø tab
waminchibig køn.
36 Inchen Jesúsbe nømune mungucha waminchimønrrain
karua, maya eshkamønrrain taingucha, nømbe masken wam
larrøbichibelø køn.
37 Incha misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:
—Chiwandøgucha nøbe tab maran cha. Kalugarwanguen
møringarub, waminchimeelanguen wamindingarub indan—
cha.

8

Jesús misag pib milwan mannrrai tranøb
(Mt 15.32-39)

1 Tru kwalømmerawan misag truba nu tulundzuna pasrøben,
mamibe chigucha kaaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uni-
ilan nuimay wamabe, trenchibig køn:
2 —Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn
kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig chigar køn cha.
3 Chi mameelan na nømui yamay ka ambashendøbe, mayu
parøgwab chab pesannanrrun cha. Kaguende kan utueløbe
yabsrøngurri amrruar køn— cha.
4 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trencha løtabelø køn:
—¿Yu ya mu misag warømønuube pirri manrrai nømun chin-
cha srøttrab?— cha.
5 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue?— cha.
Inchen nømbe løtappe:
—Siete tøgaguer— chiben,
6 Jesúsbe misagwan pirau purramisringarua, nui tasku
tru pirri sieten muta, Tiuswan 'mayanguen pay' chabe,
pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misag-
wan pirishibelø køn.
7 Katø peskau-urekkucha mamdø tøgagøben, Jesúsbe trunun
Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, katø trunungucha misag-
wan pirishinrrai karubig køn.
8 Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis
undailan tasinmerayu netsøbateelø siete tulishibelø køn.
9 Inchen tru mabeløbe pib milburab købig køn. Incha
Jesúsbe misagwan 'ungwa' chabe,
10 nui kusrenanøb pera uniiløba barcoyu kebya, Dalmanuta
pirausrømay ibig køn.

Fariseosmera Jesúswan kan mana asiimíig martrai miab (Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Inchen fariseosmera amrruabe, Jesúswan '¿øyeebe maig køh?' chib payib menda, nune srømbalasrøngurriigwan asamig martrai miabelø køn, Tius nøba pasrain kui ashchab, ke chinchibig køtashchab ashig køptø.

12 Inchen Jesúsbe truba isui inchib, nu israbe, trenchibig køn:

—¿Møin kwaløm misaamerabe Tius naba pasrain kui ashchab chindimba maramig miah? cha. Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaameran ashig kui indigwane chigucha marig kømønrrun— cha.

13 Incha nøbe nømun pønrramnetø, katø barcoyu kebya, pisu ambøgatøsrømay ibig køn.

Fariseosmerai levadura (Mt 16.5-12)

14 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe pirri srua amrrumigwan pesan amba, barcoyube pirri kandø tøgar purrabelø køn.

15 Inchen Jesúsbe nømune trenchib eshkabig køn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.

16 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kaguen nam pirrin chigar kuimba, nøbe trendan— cha.

17 Inchen Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre ñimasiyaitø 'pirringar ker' chib purrøgue? cha. ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmøwei, chiwan wamindinguen mørmøwei inchigueh? cha. ¿Katøgucha ñimui manrrømerane mur mara tøga pønrrøtirru? cha.

18 ¿Ñimbe kabmera tøgar købendø ashmøwei, kalumera tøgar købendø mørmøwei inchigue? cha. ¿Yamba isumuitarru? cha.

19 Tru na trattrøgatø pirriwan trattrø mil møguelan pirishib urasma tasinyu netsøbatø ñimbe ¿mam tasin tulisaig køh?— cha.

Inchen nømbe løtappe:

—Doce— chibelø køn.

20 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru na siete pirriwan pib mil misagwan pirishib uras chigucha netseelø mam tasin tulisaig køh?— cha payene:

—Siete— chibelø køn:

21 Inchen nømune Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Inchendø katøgucha chigúi mørmøwa køtirru?— cha.

Betsaidasriig kabgaigwan Jesús tamarøb

22 Incha Betsaida pueblosrø pubene, Jesúsweimay kan
kab ashmíigwan srua amrrua, kabyu katørabsrumugu chib,
meløben,
23 nøbe nun tasku kemøra, puebloyugurri wambiisrø srua
ya, kabyu illimbitøga srøla, nui tasigwan kabgaigweim pala
estsarabe:
—¿Maytøguen ashkuh?— cha payibig køn.
24 Inchen tru møøbe ashabe, trenchibig køn:
—Møguelan ashar cha. Tusrmera latailø købendø, amønan—
cha.
25 Inchen Jesúsbe katøyug nui tasiimeran kab pala est-
sarabe, nune asingaruben, yandø tabig ashibig kørrømisra,
chiwandøgucha tørgandø nebua ashibig misrøbig køn.
26 Inchen Jesúsbe nui yamay ørøppe, trencha ørøbig køn:
—Puebloyu kebimøwei, truyu mungucha eshkamøwei
inchig— cha.

Pedro Jesúswan: "Cristo køn" chib
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Filipo pirau
Cesareasrø yamera tsitsø pønrrabsrømay webamba ambabe,
mayu nømun trencha payibig køn:
—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.
28 Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Møiløbe Juan Bautista køn chiben; katøganeløbe Elías køn
chiben; møiløbe møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig
kuinrrun tan— cha.
29 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.
Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:
—Ñibe Cristo køn— cha.
30 Inchen Jesúsbe nømun mungucha eshkamønrrain karubig
køn.

Jesús nø kwamigwan eshkab
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Incha nø tru Møg Misra Arrubiibe truba truba kaig in-
dinab megamig nebunrrun chib, kusrennøb mendabig køn.
Misagwan karubelø kølli misaamera køben, sacerdotesmeran
karubelø køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben
nune kaasig kømig nebunrrain køn chib. Nune kweechen, pøn
kwalømyube øsiiranrrun chib.
32 Iigwane Jesúsbe nømune tørgandø eshkabig køn. Inchen
Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig
køn.
33 Inchen Jesúsbe keesha asha, nui kusrenanøb pera uniilan
ashabe, Pedrone trenchib namabig køn:

—Satanás, ¡nainukkurri tarømisr! cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

34 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilanba, misagwanba wama, trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha.

35 Inchen møikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrimba, Tiuswei tabig srø wamgurrimba kwabiibe, managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha.

36 ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha.

37 ¿Kabe kan møøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? chibig køn.

38 Inchawei møikkøben i møin kwaløm misaamera itøluløpteelø, kaig marøb misaamerai merrab naimburappa, na wamindiilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nungucha kørig purørtrun, chibig køn, Møg Misra Arrubig tru nui Møskawei tørguegwalmabigu Tiusweindø tarømari ángelesmeraba arrua.—

9

1 Incha Jesúsbe katø trendaig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub waig maramburab marøb arri ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, Juanwanba nømundø kan pala tunsrømay pera ibig køn. Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn.

3 Inchen nui kewagúiløbe pulø tørchig tør pilabig misrøbig køn, muguen i pirau kewagúigwan tsara, øyeeg puløzhig mariinrraamønikke.

4 Inchen Elíasba, Moisésba kenamisra, truiløbe Jesúsba waminchib pønrrai nømbe ashibelø køn. 5 Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, nam yu pønrramibe purø tab køtan! cha. Pøngatø ya-ureg margun, chibig køn, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

6 Kaguende nømbe kwariilø pønrrøwa, Pedrobe ni chi chib pasrarmabguen isumíig køn.

7 Inchene kan wañi nømun pinøbulen, wañi umbugurrimbe
kan wam trenchibig køn:
—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nune møray— cha.
8 Inchen møimbe nømuim pøtøgatan ashene, mu katøgan
peebe nømba kenamuptinchen, Jesústø pasrai ashibelø køn.
9 Incha tru tunsrøngurri kørrørrub amrruabe, Jesúsbe tren-
cha karubig køn:
—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru ñim
asigwane, Møg Misra Arrubig kwailai utugurri katøle
øsiiramnegatig.—
10 Inchen nømbe truigwane nømuinetø isub esegabendø, tru
kwailai utugurri øsiiramnegatig taigwane, treebe mandø cha
trendermab nømdø payiyabelø køn.
11 Inchabe Jesúswane trencha payibelø køn:
—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba
Elíasmerrig arrumig køn tah?— cha.
12 Inchen Jesúsbe nømun trencha løtabig køn:
—Elíasmerrig arrubwei inchun cha, kerrigu katøyug tamara
kørrømartrab. Katø Tiuswei wamwan pørigube tru Møg Misra
Arrubiibe truba kaig indinab, kaasinab indig kønrrun chippe,
¿mandøgurrin trendah? cha.
13 Inchendø nabe ñimune trendamønrrun, chibig køn: Elíasbe
manawei arrubguen inchen, nømbe maig marøg købendø nun
kerrigu treeg marig køn cha, Tiuswei wamyu Elíasweimburab
maig taig treekke.—

Jesús kan unan kwaimandzig tøgaigwan tamarøb
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Incha nømbe katøle nui kusrenanøb pera uniilø purrain-
uumay amrrubene, nømune misag truba nu pøtøgatan tu-
lundzuna kuin købig køn. Inchen truyube katø møiløgøsrøn
tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløgucha Jesúswei kusrennøb
pera unielane øyeebe maig kø chib kuin købig køn.
15 Incha Jesúswan ashippe, maya misaaba truba kwaara
ashib 'manguen attirru' chinrrab luløbelø køn.
16 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Nømbabe chi køn chibrren køgue?— cha.
17 Inchen møikkøsrøn tru nu misag utu pasrabiibe
trenchibig køn:
—Kusrennøbig, yu nai nusrkawan kan kwaimandzig
waminchimíig marig srua arrur cha.
18 Chugøben pasrøben, kwaimandziibe kemøra, pirausrøn
kuchen, nøbe triimay chall kuchib, trugulwan tsachib ¡katø!
tinrranrrig misrøbig køn cha. Inchen nabe ñui kusrenanøb
pera uniilan kwaimandzigwan wegutcha chiben, nømbe
kaiman— cha.

19 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Kan møi misaamera øyeebe mailø kwaasamø cha, chigucha køremeeløbe! ¿Nabe managatig ñimba unamig kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan naimay srua amrruy— chibig køn.

20 Inchen srua amrruben, kwaimandziibe Jesúswan ashippe, unan møi møi purø trømbøig sruaguchen, unøbe pirau peña, latøgushib triimay chall kuchibig køn.

21 Inchen Jesúsbe møskawan trencha payibig køn:

—¿Øyeeg indiibe maya yana køh?— cha.

Inchen møskaimbe trenchibig køn:

—Unøgurri treeg kuig køn cha.

22 Katø katø kwaimandziibe kwetchab nagu kui, piyu kui keguchibig køn cha. Ñi chi maramdiig købene, namun øyeeg kui meløben lastima asha, purugurra— chiben,

23 Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe: "Chi maramdiig købene, martra" taibe cha, pøs, ke treeg martraitamab kørebigweimbe chitøgucha maramdiitø køn— cha.

24 Inchen tru urastø unai møskaimbe øyah chib trashibig køn:

—¡Treeg martraitamab kører cha. Kørenrrab inchimíig kømønrrab purugurra!— chib.

25 Inchen Jesúsbe misag ke kanbalatø tulundzunab amrrui ashabe, trømbøig maringarub kwaimandzigwan trenchib namabig køn:

—Kwaimandzig wamgaig, kalugaig, na ñun i unainukkurri møi møi webinrrø tamønrrun cha. Katøbe yandø nuinug kebarrumønrrabgue.—

26 Inchene kwaimandziibe trashib, unan purø trømbøig sruagucha, webiben, unøbe kwaig lataig kørrømisren, møiløgøben trenchibelø køn: "Kwain tsun" cha.

27 Inchen Jesúsbe kwalyu kemørøb kusrabene, unøbe pasramisrøptinchibig køn.

28 Incha Jesúsbe yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø trencha payibelø køn:

—Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, ¿chindimba kaimah?— cha.

29 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Øyeeg kwaimandzigwane Tiusba waminchib miawatøwei weeramig køn— cha.

Jesús nø kwamigwan katø eshkab
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30 Incha truyugurri ambabe, Galileawan puraambub amba, Jesúsbe mugucha wammørmønrrai inchibig køn.

31 Kaguende nui kusrenanøb pera uniilan trenchib kusrenanøb arrig køn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranen, nømbe kwetchun cha. Inchendø kwaig pøn kwalømyube katø øsiiranrrun— chib.

32 Inchen nømun treeg wamindigwane nømbe chi tainguen mørmøwa, payamibe kørig kui inchibelø køn.

¿Mas nuibe mu kerah?
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Incha Capernaumsrø pua, Jesúsbe yau kebyabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibig køn:

—¿Mayube chi charre payiyab amrrub køgue?— cha.

34 Inchen nømbe chigucha løtømeelø køn, kaguende mayube nømui utube møig mas nuig kønrrerah charre payiyab kuig kua.

35 Incha Jesúsbe wamisra, tru doceelan wamabe, trenchibig køn:

—Møikkøben nømerrig merrab pasrag købene, mayeelai wendau pasramisra, mayeelø karuindiig megamig køn— cha.

36 Incha kan unan srua ya, nømui tøbøtag pasra, nui kwalyu mutabe, trenchibig køn:

37 —Møikkøben i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen nan utabiibe, nan utømø, nan karua ørøbigwan utan— cha.

Katøganelaingatiig kømíibe namuingatiig køn
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

38 Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha. Inchendø namba uñibig kømubene, nambe truigwane merer— cha.

39 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Merømøtay cha. Kaguende mugøben kan maramburab marig nai munchiyu mara, katøburøbe nan trømbøig waminchaamøn cha.

40 Namun namig kurrømíibe namuingatiig køn cha.

41 Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben ñimun Cristoielø kua asha, kan pi pasutøguen nai muchiyu ñimun srørrøbiibe, truburø nui ketigwane utømø kømø, utønrrun cha.

Katøganun kaig mariiløyu kebenøsrkamibe kørig kømdiig køn
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 'Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrrun cha.

43 Pøs ñui tasig kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene,
par, chibig køn. Trembe managatig øsig wamsrø kan tasiitø
tøgaig kebyamikken søl kønrrun cha, pa tasig tøgaig tru møra
melamnug tru managuen kwamø naasrø kebibgunrriibe;
44 truyube nømui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag
managuen kwamøwei inchibsrø.
45 'Katø ñui srøb kaig maringarua kaigu ñun
kebenøsrkøbene, trunungucha par, chibig køn. Trembe
managatig øsig wamsrø kandarø srøbgaig kebyamikken
søl kønrrun cha, tru møra melamnug pa srøppaig kegutsig
købgunrriibe,
46 truyube nømui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag
managuen kwamøwei inchibsrø.
47 'Kabe ñui kab kaig maringarua kaigu ñun
kebenøsrkøbene, trunun wesru, chibig køn. Trembe Tius
nø ashib karub wainug kan kaptø tøgaig kebyamikken søl køn
cha, pa kab pusraig tru møra melamnug kegutsig købgunrriibe;
48 nømui yau mab kushimera kwamøwei,
nag managuen kwamøwei inchibsrø.
49 'Kaguende mayeeløba tretøga larrøsrkøb lataitøwei
naatøga larrøsrkailø kønrrun cha.
50 Trebe tabig køn. Inchendø yandø tre larrmíig misrene,
¿katøbe ñimbe chincha larrøbig martrague? Incha ñimbe
ñimasiitø tre may larrig latailø kuy. Inchawei ñimbe am-
bugurri igurri lata tab waramig køn— cha, Jesúsbe trenchibig
køn.

10

Keeba, sraimba petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Jesúsbe truyugurri webya, Judea pirausrømayba, Jordán pi
ambøgatø pørr kal-labgatøsrømayba iben, katø trusrøngucha
misaamera tulundzunab mendøben, nøbe trendø treeg
marøbig kua, katø nømun kusrenanøb mendabig køn.
2 Inchen møiløgøsrøn fariseosmera Jesúswan kemallabe,
trencha payibelø køn, maig inchibig køtashchab:
—¿Keebe srawan kutsamig chi meriimíig kø, chindah?— cha.
3 Inchen nømune trencha løtabig køn:
—¿Moisésbe ñimune maig karuig køh?— cha.
4 Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Moisésbe ka tarømisriyabasig køn cha. Srawan treeg mar-
trab cha, eshkabig kilga marabe, ka tarømisramig køn taig køn
— cha.
5 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Moisés treeg marbashippe, ñimui manrrømera isumíig
larrø mureløgurri ka treeg martrai ñimun pørig køn cha.

6 Inchendø srøsrø kwaløm chiwandøgucha marøb uras:
“Tiusbe møwanba, ishuwanba ellmarig køn cha.
7 Øyeekkurri møøbe møskawanba, usranba elatchun cha, nui
sraimba kandø kønrrab.
8 Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. Inchawei yandø
pailø kømø, kan asrtø køn cha.
9 Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane
møøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.
10 Incha yausrø purrøwabe, nui kusrenanøb pera uniiløbe
trunun katøyug payen,
11 Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Møikkøben srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabi-
ibe nune itølula kørrømaran cha.
12 Kabe sraingurringucha kewan kucha, tarømisra,
katøganba katø kasharawabe, treetøwei itølulan— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Inchen ureemeran Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø
estsartrai. Inchen kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amr-
rubelane namaptinchen,
14 Jesúsbe trunun ashabe, nama, trenchibig køn:
—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha.
Kaguende Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn
cha.
15 Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben Tius
nø ashib karub wainuguigwan kan unø lataitøwei utapt-
inchimíibe managuen truyube kebinrraamøn— cha.
16 Incha nui kwalyu muta, tasigwan uregweim pala est-
sarabe, ‘mayanguen tabelø kønrrigay’ chibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Jesús nui maywan inrrab ibene, kan møg luløb arrua, nui
merrab tømbønsrabe, trencha payibig køn:
—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig
tøgagønrrappe nabe chi maramerah?— cha.
18 Inchen Jesúsbe nune trencha løtabig køn:
—¿Chindimba nane: “tabig” cha wamøgu? cha. Tabiibe
kandø køben, truibe Tiustø køn cha.
19 Ñibe Tius maig maramigwan martrai pønsrailane yandø
ashibig køn cha: “Kweechimøwei, itølulømøwei, nilømøwei,
katøganelaimburab isa waminchimøwei, may wamincha
chiyugøben kebenøsrkømøwei, ñui usri møskawane maig købash
inchimø, tab indamig køn” tailan.—
20 Inchen tru møøbe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— cha.
21 Inchen Jesúsbe tru matsinan tab ashabe, nun undag køptinchen, nøbe trenchibig køn:
—Kan chigøsrøndø palan cha. Ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, ñibe srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrrun cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.
22 Inchen tru møøbe øyeeg taigwan mørøppe, nui maløbe minchiptinchibig køn. Incha truba isui ibig køn, kaguen truba puaig kua.
23 Inchen Jesúsbe pøtøburab ashabe, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—¡Tius nø ashib karub wainug puarmera kebambamibe truba murig kønrrun!— cha.
24 Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun mørabe, truba kwaaren, Jesúsbe katøyug nømun trenchibig køn:
—Ñim nai ureezheelø, Tius nø ashib karub wainug kebambamibe truba murig køn cha.
25 Kan camelloguen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.
26 Inchen iigwan mørabe, nømbe masken kwaara, nømasiyaitø trenchib payiyabelø køn:
—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah? — cha.
27 Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:
—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe, chi treeg kømøn cha. Kaguen Tiusweimbe chitøgucha maramdiitø køn— cha.
28 Inchen Pedrobe trenchib mendabig køn:
—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn— cha.
29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben nui yawan, nunelan, nuchalan, kabe usri møskawan, ureemeran, pirømeran nagurrimba, Tiuswei tabig srø wamgurrimba elachibiibe,
30 møi yu piraube cien piejes menrraguen yamera, nunelø, nuchalø, usral, nusrkalø, pirømera utønrrun cha, chigøbendø indinab melamig kuindøgucha. Inchen kansrømbe managatig øsig kømigwan utønrrun cha.
31 Inchen møiløgøben møi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe trusrømbe nømmerrig pønrrønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús katøyug nø kwamigwan eshkab
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Katø Jerusalénmay nebambub amba, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilai merrab ib pasrøbene, nømbe truba kwaariilø ambub køben, kaneløbe wendau kørig kuilø ambubelø køn. Inchen Jesúsbe katø tru doceelan nøørø wama, nun chi purainrrabigwan eshkab menda trenchibig køn:

33 —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe tru Møg Misra Arrubigwane sacerdotesmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasra, judíos kømeelan tranrrun cha.

34 Inchen nune indzaashib, illimbi tuchib, ichib srua kua, kweechen, pøn kwalømyube katøle øsiiranrrun— chibig køn.

Jacoboba, Juanba kan chigøsrøn nømuyasig miab
(Mt 20.20-28)

35 Inchen Zebedeowei nusrkalø Santiagoba, Juanba, Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, namuyasig nam kan chigøsrøn mianrreender cha. Kan treeg marøbsrumuguh— cha.

36 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig chi maramig palain køgue?— cha.

37 Inchen nømbe løtappe:

—Ñi wainug tørguegwalmabiisrø namun kanun ñui kusrmay, kanun atsimay purrønnøbsrumuguh— cha trenchibelø køn.

38 Inchen Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan kabe ñim muchib, katø nan treeg chine trømbøig nebub pinøbuløb arrubig na utamigwan ñim trunun utab inchague?— cha.

39 Inchen nømbe løtappe:

—Øø, maramønrrundø— chibelø køn.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane ñimbe muchibwei inchun cha. Katø tru nan purø trømbøig nebub pinøbuløb arrubig na utamigwangucha ñimbe utabwei inchun cha.

40 Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purramigwane, na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nøm purrønrrabelayasig tamariilaindø køn— cha.

41 Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, Juanwanba, Jacobonba namab mendabelø køn.

42 Inchen Jesúsbe nømun wamabe, trenchibig køn:

—Ñimguen ashen judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib, ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub

purrabeløbe mungucha manchinrraingaig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha.
43 Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuig kukkøbene, katøganelø karuindiig megamig køn cha.
44 Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, mayeelø karuindiig megamig køn cha.
45 Pøs tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø, nøguen katøganelayasig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

Tru kabgaig Bartimeowan Jesús tamarøb
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Incha Jericósrø pua, Jesúsbe tru ciudayugurri nui kusrenanøb pera uniiløba misag truba nu peraig webya iben, kan kabgaig Bartimeo taig Timeowei nusrkai, 'anzhig kettra' chib, miab may menda wawabe,
47 Jesús nazaretsriig kemallib arri mørøppe, trashib mendabig køn:

—¡Jesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.
48 Inchen ke møiløgøben niløtø wanrrai namingucha, nøbe trenchib mas mur trashibig køn:

—¡Merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.
49 Inchen Jesúsbe pasramisrabe:

—Wamay— chiben, nømbe kabgaigwane trenchibelø køn:

—¡Chi isumø, kurraptinchi! cha. Kaguende ñune wamab pasran— cha.
50 Inchene nøbe nui tsina waigwan kuchib, pørtrappe, pasrambua, Jesúsweim pulusrø pubig køn.
51 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñuyasig na chi maramig paløta?— cha.

Inchen tru kabgaibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.
52 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Inrrø cha, ñui isubigwan nainug pasriitøgatø, tabig kørrømisran— cha.

Inchen tru urastø tru kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig ibig køn maywan.

11

Jesús Jerusalén kebib
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagéba, Betaniaba
pueblomerayu tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui
kusrenanøb pera uniilø pailan trenchib karua ørøbig køn:
2 —Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha.
Trusrømbe pubyutø kan burro-unø muguen itøguaniimíig lit-
sig wetørranrrabguen cha. Picha, srua amrrunrrigay cha.
3 Inchippa møikkøben: "¿Chinchainchigue?" cha payene:
"Señor palai indan cha. Katø petø pegutchun" chinrrigay—
cha.
4 Inchen nømbe ambene, burrobe mayu kan yaskab pulu
litsig pasrain købene, nømbe pichen,
5 møiløgøsrøn truyu pønrrabeløbe trenchibelø køn:
—¿Burrone chinchab pichigue?— cha.
6 Inchen nømbe Jesús maig taigwan treeg løtøben, truiløbe ka
sruambashen,
7 nømbe Jesúsweimay burro-unane srua amba, nømuim pala
kewagúilan burron kayen, Jesúsbe itøguanabig køn.
8 Inchen truba yamelø nømui pala kewagúilan maywan
kayen, kaneløbe chugøben nøørøsrø kullag srarcheelø luti-
icha, maywan kayen,
9 merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata trenchib
trashibelø køn:
—¡Hosanna! chib;
¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab
kuig køn! chib.
10 ¡Namui merrabsrø møskai David nø ashib karub waig købig
arrubiibe mayanguen tab indig køn! chib.
¡Srømbalasrømbe Hosanna!— chib, trashibelø køn.
11 Inchen Jesúsbe Jerusalén pua, Tiuswei yau kebyabe,
truyu chiwan køben ambumay imay tab ashabe, yandø
maaben køben, Betaniasrømay nui doce kusrenanøb pera uni-
iløba ibig køn.

Jesús mamig niimø higuera tusrwan kaig nebunrrain chib
(Mt 21.18-19)

12 Katø kwaløm Betaniagurri webamba, Jesúsbe parøgwai
møra,
13 yabgurri kan higuera tusr ishiibaig pasrai ashabe,
mamig niga tusr køtashchab ibene, tru higos nigam pølmera
kømuben, ka ishiitø tøgaig wetørrabig køn.
14 Incha Jesúsbe tru higuerane trenchibig køn:
—Managuen ñuinukkurri mamig niguigwan muguen man-
rrab tamibe chi kaanrrun— cha. Inchen nui kusrenanøb pera
uniiløbe nø trendaigwan mørøbelø køn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Incha nømbe Jerusalénsrø pua, Jesúsbe Tiuswei yau kebyabe, truyu yanøb, penab inchib warabelan wambig webetab mendaptinchibig køn. Katø misagwan an yunømarøb purraig mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab incha,
16 katø mungucha truyube chigøben srua puramrramamíig køn.
17 Incha trenchib kusrenanøbig køn:
—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kømuitarru cha:
"Nai tab yabe mayeelø chu pirausrø misaameraindøgucha
Tiuswan wamindi ya køn cha wamig kønrrun" taig.
Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.
18 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba mørabe, mandø incha kweetsamdiig køtashchab lab mendabelø køn, nun køriimata, kaguende maya misaamera Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha køben.
19 Inchen yandø yem køben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba ciudayugurri webya ibig køn.

Higuera tusr mamig niimíig yandø mul-laig
(Mt 21.20-22)

20 Incha katø løtsø truwan puraamben, tru higuerabe kutøgue srølbañau mul-lain kui ashabe,
21 Pedrobe Jesús trendaigwan isua, nune trenchibig køn:
—Au, Kusrennøbig, tru ñi kaig nebubash cha trendaig higuerabe chab mul-labguen indin køn— cha.
22 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimui isubigwan ke Tiusweinuutø pasra pønrray cha.
23 Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben i tunwanma øyah taimbe: "Yugurri mendamisra, maryu kebeñ" cha. Incha nui manrrøyu treeg kømuptinchaitamab isumøtø, maig taig ke treeg marig kønrraitamab kørebene, treeg marig kønrrun cha.
24 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Ñim chiwandøgucha Tiusba waminchib miappe, chabguen trunun utabguen indermab kørewabe, ñimbe utønrrun cha.
25 Incha ñim Tiusba waminchib pønrrappe, møigwan køben namig isuig tøgaguabe, nø kaig marigwan ulø paymønrrab, pesannamig køn cha, srømbalasrø wabig ñimui Møskaingucha ñimui kaig mariilan treetøwei ulø paymø, pesannaig kønrraimbe.
26 Kaguende katøgan ñimun kaig maren, ñimma pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun— chibig køn.

Jesúswei karumburab karuibe mu mandamgaig
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Incha katøle Jerusalénmay amrrua, Jesúsbe Tiuswei yau llirab uñene, sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nun kemallabe, trencha payibelø køn:

28 —¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. Kabe ¿øyeeg maramelane mu karua pasrta?— cha.

29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Nan løtøbene, øyeelan martraimbe nan i mu mandamgaig marig chugurriig kuig na ñimun eshkarrumøn cha.

30 Juan misagwan piu umbu ulsrøb uniibe ¿srømbalasrøngurrin kuig kø chindah, kabe møgueløgurrin kuig kø chindah? cha. Løtørray— chibig køn.

31 Inchene nømdø trenchib payiyab mendabelø køn:

—Trube, nam: "Srømbalasrøngurrin kuig køn" chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: "¿Chindimba nune køremøgue?" cha.

32 Kabe: "Møgueløgurrin kuig køn chinrrab ashendø, ¿maig købsruerah?"— cha. Øyan chippe, kaguende nømbe misagwan kørig isuarre inchibelø køn, kaguende mayeeløba Juanwane cierton Tius maig karuigwan eshkabig kui asha tøgagøbelø køben.

33 Treekkurri Jesúswane trenchibelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

12

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Incha Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra wamindiiløtøga eshkab menda, trenchibig køn:

—Kan møg nuim pirau uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan wesrumikkucha pirau tamara pasra, katø tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran cha. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha.

2 Incha yandø lurramig puben, nui kan karuindiig megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan utønrrai karua øriibe,

3 nømbe nun kemøra, kurragucha, chiguchagaig ørøbelø køn cha.

4 Inchen tru puaibe katøgan karuindiig megabigwan øren, truigwane turyu larrøgucha, nømbe tsaløwamabelø køn.

5 Inchen tru ellmarig puaibe katøgucha katøgan karua øren,
truigwane kweetsin køben, katøbe mas yam øren, kanelane
kurrabetab, kanelane kweechib inchibelø køn.
6 'Inchen srabe yandø katøgucha kandø kørrømisrøbig
køn, truibe nui trag nusrkai, undaaraig. Incha yandø
srabebe truigwan ørøbig køn, trenchib: "Nai nusrkawane
chinchimønrrun" cha.
7 Treendingucha tru kwallibeløbe kangurrin kangurri
nømasiyaitø trenchibelø køn: "Pirøwan ketig utønrrabiibe iig-
wein køn cha. Kwetchab amun cha. Pirøbe namuin
kørrømisrtrun" cha.
8 Incha nusrkawane kemøra, kweecha, asrwane tru uvas
traugurri weguchibelø køn— cha.
9 Incha Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Tru uvas tra puaibe chi martrerah? cha. Arrua, tru
kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katøganelan tranr-
run cha.
10 '¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iigwan mana lemeelø
køtirru? cha:
Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasra wayamig
mas purø tab srukken misrin køn taigwan.
11 Señor Tius øyeeg marene,
namuin kabyube truba tabig asønatan cha.—
12 Inchen Jesúswan merrarrawa sruamrrab kemørtrab
inchibelø køn, kaguende tru 'øyeeg lataitøwein køn' cha
waminchippe, nømun kemesra wamindi møra. Inchendø
nømbe misag truba nuwan køriimata, kagøbasha, pasramnetø
ambuptinchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein
kønrrabigwane Césarwan tranøb
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Incha Jesúsweimay mø fariseosmeran køsrønba,
Herodesweingateelanba ørøbelø køn, chigøben wamindin-
garua, nø kalø løtøbene, truyu kebenøsrkønrrab isua.
14 Inchen truiløbe amrrua, trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg kui aser
cha. Katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømíig køn cha.
Kaguende ñibe mundøgucha nømun mailø køtasha kandarøtø
imøtø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cier-
ton sølwan kusrenanøbig køn cha. Trube, ¿tru Roma maya
misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merømuig
køh? Kabe, ¿merig køh, chinderah? cha. ¿Tranrrautah? Kabe
¿tranmønrrautah?— chibelø køn.
15 Inchen Jesúsbe nømune ka isatø, palatø tab inchib chib
pønrrai ashabe, trenchibig køn:

—¿Nane chindimbarre kebenøsrkønrrab inchigue? cha. Kan pagaram anwan srua amrruy cha, na ashchab.—

16 Inchen srua amrruben, Jesúsbe trenchibig køn:

—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.

Inchen nømbe:

—Tru Césarwein køn— chiben,

17 Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Césarwein købene, trube, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

Inchen nune ke kwaara ashibelø køn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Inchen mø saduceosmera køsrøn Jesúswan ashchab ambubelø køn. Truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:

19 —Kusrennøbig, Moisésbe namun treeg pøra kørrømarig køn cha: "Møigwei nuneg køben kwawa, srawan urekkaig kørrømarene, trube, tru nuneebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig køn" chibig.

20 Trube, siete nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, chi urekkaig kwaben,

21 tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben, katø tru pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebuben,

22 yandø søteeløba tru ishuuba kasharawa, møikkucha ureg kørrømarmøn cha. Inchen yandø srabebe ishukkucha kwan cha.

23 Trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah? cha payibelø køn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagúig købene.—

24 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa pella pønrrappe, ¿Tiuswei wamwan pørigwanba, katø Tiuswei maramburab marigwanba tab nebua ashmeelø kuarre pella pønrrømøtirru? cha.

25 Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanmøwei inchun cha. Treeg kømøtø, srømbalasrø ángelesmera latailøtøwein kønrrun cha.

26 Inchen tru kwailø katø øsiiramigweimburappe ¿ñimgan Moisés pørigu lemeelø køtirru? cha, tru tusr-unø naarabigugurri Tius nun øyah taigwan: "Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur" cha trendaigwan.

27 Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn cha. Inchawei ñimbe purø nu pella pønrran— chibig køn.

Tius karua martrai pønsrailai utuig mas nuig
(Mt 22.34-40)

28 Inchen tru Moisés pørigwan kan kusrenanøbig tru 'maig køh' cha, payiyab køben mørøb pasrabiibe, Jesúsbe søl løti møra, nun kemallabe, trencha payibig køn:

—¿Tius martrai karua pønsrailai utuig mas nuibe møig køh? — cha.

29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tru martrai karua pasrig mas nuibe iig køn cha: "Au, Israel misag, møray cha. Namui Señor Tiusbe, Señor nøtø køn cha.

30 Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba undaaramig køn" tan cha.

31 Inchen tru wendauibe iig køn cha: "Ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn" cha. Tru maig maramigwan martrai pønsrailø i pagatø lataig nørreeløbe katøgane chi kaagøn — cha, trenchibig køn.

32 Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbiibe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñibe sølwein tan cha. Tiusbe kandø køn chib, katøgane mu kaagøn chib,

33 Tiuswan kerrigu ñui manrrøtøgaba, kerrigu ñui isumburab isuitøgaba, kerrigu ñui asru chish køm burab chish kuitøgaba undaarab, katø mendaigwangucha nøasiitø lataitøwei undaarab indamig køn cha trenchippe. Iilan mariibe Tiusweyasig traniiba, katø animalmeran kweecha Tiusweyasig parriiløba lataitøguen kømøtø, mas nuig køn — cha.

34 Inchen Jesúsbe truibe ke tab isua løti ashabe, nune trenchibig køn:

—Tius nø ashib karub pasrainug pumibe ñibe ke tre yab pasrømøn— cha.

Inchen yandø katøbe Jesúswane mugucha chi payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui Nusrkain køh?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Jesús Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwabe, trencha payibig køn:

—¿Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe chindimba tru Cristone Davidwei misagugurri arrubig køn tah? cha.

36 Kaguende Davidtøweinguen Espíritu Santo eshkaig trendaig køn cha:
Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

"Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønsramnegatig."
37 Pøs Cristone David nøtøweinguen: "Señor" cha wamøbene,
trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?
— chibig køn.

Inchen misaamera truba nu pasrabiibe truba chull mørøbelø køn.

Moisés pørigwan kusrenanøbelan nøm mailø kuigwan Jesús waminchib
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

38 Jesús kusrenanøb pasrøwabe trenchibig køn:

—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelane ashiptø kuy cha. Truiløbe kørrabelø kewa llirab amønamig chullelø køn cha, katø penab, yanøb indiisrø nømune maig købash kømø, truba tab wamønrrai inchib,

39 katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha.

40 Incha katø piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun — chibig køn.

Waacha piudai an kegutsig
(Lc 21.1-4)

41 Mana køsrøn Jesús Tiuswei yau Tiusweyasig an kebusrinug tru pinrrøgue wabene, truba nu misaabe truyu an kebusrøb køben, truba yamelø puarmerabe truba nørrøweyig an kebusri ashibig køn.

42 Inchen truyu kan waacha piuda arruabe, truyu pagatø øskø andø purø lamøzhig kebusren,

43 Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe cajayu pusrøbelø kanelø lataguen kømø, mas nu kebusran cha.

44 Kaguen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune nøbe waacha køptø, nui kerrigu tøgagúigwan tranan cha, tru nui øsig tsumig kerrigu tøgagúigwan.—

13

Tiuswei yawan pinisaig kønrrun cha, Jesús eshkab
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Jesús Tiuswei yaugurri webibene, møikkøsrøn nui kusrenanøb pera uniilai utuibe, trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, ñiguen ash cha, kan yeeg nørrø sruumera, yeeg nørrø yamera kuita!— cha.

2 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Yeeg nørrø yamera mariilan ñigan ashkuh? cha. Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørrømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— chibig køn.

Señor arrum lutau chigøben kønrrabig
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Incha Jesús Olivos Tunsrø Tiuswei ya pasrab pinrrøguesrø wabene, Pedroba, Jacoboba, Juanba, Andrésbabe nundø nøørø trencha payibelø køn:

4 —Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. ¿Tru kerrigu treeg nebunrrabigwan asamibe chitø kenamisrtrerah?— cha.

5 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø.

6 Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: "Nabe truig kur" chib. Trumay misaameran isa wamincha truba nu peløsrkønrrun chibig køn.

7 Incha, 'misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn' chib, katø, 'purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab køn' chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kønrrun chibig køn.

8 Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune chusrøn køben pirø trømbøig kønøben, parø arruben, iiløbe kan ishuwan unø tammisrtrab pusrkwab pølbasri lataitø kønrrun cha.

9 'Inchawei ñimasiyaitø tab ashiptø kuy cha. Kaguende ñimune karubelai tasku tranen, katø judíosmera tulundzuni yamerayu ichabetab inchun cha. Katø ñimune karubelø nørreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø pønrramig kønrrai martrun cha, trumay ñimbe naimburabigwan wamindamig kønrrain cha.

10 Srabe kwaløm pumøwatø Tiuswei tabig srø wamwan yu pirau maya misaameran eshkab kusrenanamig nebunrrun cha.

11 Inchen ñimun merrarrawa, tru misagwan ashib karub purrabelaimay trannrrab srua ambene, chi tamermab merrabwei isumønrrigay cha. Tru uras wamincheenchen Tius maig waminchai tranen, treeg waminchigay cha. Kaguende ñim kømøtø, Espíritu Santo waminchun, chibig køn.

12 Inchen nuneebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen,
møskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe møskalan namig
kurra, kwetchai tranrrun cha.
13 Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø
kønrrabguen cha. Inchendø srabe kwaløngatig chigúingucha
megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig
kønrrun, chibig køn.
14 'Tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptiig truig nø
pasramnug kømubendø, ñim truyu pasrai ashabe (lebiibe iig-
wan tab chigúi mør), trube, Judea pirau warabeløbe tun
palasrømay wegørra lulay cha.
15 Inchen tru kwaløm nui ya pala wambig wabiibe chigøben
wesrunrrab kørraarrua, umbu kelulmumig køn cha.
16 Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrrab
arrumumig køn.
17 ¡Ishumbur waachamera, tru kwaløngmerawan patsø kwan-
rreelø, kabe muchib ureg tøgarmeraimbe maig kønrrer! chibig
køn.
18 Inchawei ñimbe Tiusba waminchib miay cha, trømbøig
pishin kwaløngmerawan lulamig nebumønrrai.
19 Kaguende tru kwaløngmerawane purø trømbøig nebuinab
melamig attrun cha. Tius chigurrimbunø købigwan marøb
uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe
kaanrrun cha.
20 Señor tru kwaløngmerawan landøranmuisruandøbe,
mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø nuyasiitø
kønrrai tarømariilø, tru nø lawa wesruiløgurri landøranin køn
cha.
21 'Inchawei tru kwaløngmerawan møikkøben ñimun: "Asay,
yu Cristo pasran" chib, kabe: "Asay, uyu pasran" taingucha,
køremøtay cha.
22 Kaguende møiløgøben 'Cristo ker' chib, isatø inchibeløba,
katø 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø inchi-
beløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab marøb
mariilø, nørreelø asha køngig kenamariiløba, nørreelø kwaara
asha kønrrai mariiløba martrun cha, misagwan treeg in-
cha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen
kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun, chibig køn.
23 Inchawei ñimbe tab isua ashiptø kuy cha. Nabe ñimune
iigwan kerriguba puraimøwatø chab eshkar cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

24 'Inchen tru kwaløngmerawan, tru treeg isumdø
kwaløngmmera chab puraibene,
nøsiibe yandø kwaben, pølbe yandø piløngmuben,
25 estrellamerabe srømbalasrøngurri kørrab amrruben,

katø srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelan
kønøgøb sruagutsiilø kønrrun chibig køn.
26 Inchen tru Møg Misra Arrubiibe purø nuig maramburab
maramig tøgaig tørguegwalmabig wañiyu arruben, misaamer-
abe ashchun chibig køn.
27 Incha nøbe nui ángelesmeran øra, ambugurri, igurri,
walligurri, wagurri pirau maya yabsrøngurri kandarø
srømbalasrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrun
cha.
28 'Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui srarmera
uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig
kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø køn cha.
29 Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, attrabiibe attrab
yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig køn.
30 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm
misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha.
31 Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wa-
mindiitøbe purainrraamøn cha.
32 'Inchendø tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe
mugucha ashmøn cha. Srømbalasrø ángelesmeraguen
ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun
ashippe, Møskaindøwei asan, chibig køn.
33 'Inchawei ñimbe pesannamø, tab ashiptø kuy cha,
kaguende ñimbe øyeebe mana purainrrabig kui ashmøwabe.
34 Kaguende iibe kan møg nui yaugurri yabsrømay webya
inrraptø, nui karuindiig melabelane nui yawan ashib kønrrai
kørrømara, kanun kanun nømui maramigwan marøb kønrrai
karua pønsra, tru yaskabu ashib pasrabigwane chigøben
kømønrrai ashib pasrønrrai karua pasra ibig lataitøwein køn
cha.
35 Inchawei ñimbe ashiptø kuy, chibig køn. Ya puaig pil-
liraben kui, kabe yem tøbøtag kui, kabe kallu wamøben kui,
kabe løtsø kui, mana attrab kui mørmøwabe.
36 Inchippa møi møi arrua, kib warøben wetørrainanrrab
kømø cha.
37 Inchawei na ñimun maig taibe, mayeelan katø treetøwein
tamønrrun: ¡Munig, kasriitø kuy!— cha.

14

Jesúswan mandø incha kemøramigwan waminchib
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Pascua fiestan maramiba, tru Pirri Levaduragaig maig
Fiestan maramiba yandø pa kwalømdø paløben, sacerdotes-
meran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe
Jesúswan kwetchab chigøben isa mandø incha kemøramdiig
køtashchab inchib kuabe,

2 trenchibelø køn:
—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Kan ishug Jesúswan may irrabzhiitøga itø lushib
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3 Betaniasrø tru Simón Leproso taigwei yau Jesús wabene, kan ishug alabastro limetayu nardotøzhig chi undisaimíig, netsiig, truba may irrabig, purø nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, limetan pushippa, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn. 4 Inchen møiløgøsrøn truyu purrabeløbe nama, nømdø trenchibelø køn:
—¿Purø may irrabzhigwan ke ka yandøbe chinchabrre lusah? cha.
5 Waachameran purugumig kan trescientos denarios menrraweinguen yanøbsruinrrun— cha.
Nømbe tru ishuwane truba namig waminchib købelø køn.
6 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—¡Kagøbasay! cha. ¿Chinchabrre inchigue? cha. Nøbe nayasig truba tabzhig maran cha.
7 Waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagua, ñim nømun tabig maramdiig købene, tabig martrun cha. Trune nane yube chu uragucha tøgagønrraamøn cha.
8 I ishuube nun maig maramdiig nebuben treeg maran cha. Nai asrwan manawei kanmaytø may irrabzhigwan srølan cha, nan søramigweyasig.
9 Nabe ñimune cierton trendamønrrun chibig køn: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe, tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrai.—

Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Inchen Judas Iscariote, tru doce Jesús kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotesmeran karubelan Jesúswan nømui tasku trannrrab waminchab ibene,
11 nømbe trunun mørøppe, truba kasraarawa, an trannrrab misrøbelø køn. Inchen Judasbe Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

12 Tru Pirri Levaduragaig maig Fiesta pølbasrøb kwaløm, tru Pascuayasig ubisha-unan kweechib kwaløm, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe nun trencha payibelø køn:
—¿Pascua mamigwan ñuimbe chu tamartrab ambamø? —cha.

13 Inchen nøbe nui kusrenanøb pera uniilan pailan trencha
karua ørøbig køn:
—Ciudayumay ambay cha. Truyube kan møg pigøtsø mu-
taig ñimun katøben, truigwei wendautø amrrigay cha.
14 Incha truig kebyainug kebambabe, ya puaigwane ñimbe
trenchinrrigay cha: "Kusrennøbiibe ñun trendan cha: '¿Nai
kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab purram
salabe chu køh?' " cha.
15 Inchene ya puaibe pala pisusrø kan nu sala chiguen
palømíig yandø ke chab tamarikken ñimun eshkanrrun cha.
Inchen ñimbe namuyasig truyu tamartrigay— chibig køn
Jesúsbe.
16 Inchen nømbe amba, ciudayu puabe, Jesús nømun maig
taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.
17 Inchen yandø yem køben Jesúsbe nui doce kusrenanøb
pera uniiløba pua,
18 mishatsigu mab purrøwabe, Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn
naba mab wabig nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan
trannrrab køn— cha.
19 Inchen nømbe truba isui inchib menda, Jesúswan kan kan
payibelø køn:
—¿Kabe na købra, chinderah?— chib.
20 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñim doceelai utuig køn cha, naba i nindagutøwei pirriwan
kebishibig.
21 Pøs, tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu
maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune ¡tru møg
waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchi-
belan trannrrabigweimburappe, yeekkucha kuita, chibig
køn. Trembe truibe kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun—
cha.
22 Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan
'mayanguen pay' cha, pirishabe, nømun trenchib srørrøbig
køn:
—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.
23 Incha katø copan muta, Tiuswan 'mayanguen pay' chabe,
nømun purøørøbig køn. Inchen tru copayuigwan søteeløba
muchibelø køn. Inchen nøbe nømun trenchibig køn:
24 —Iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon
mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig lusig
køn cha
25 Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Uvas piwane
mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø
katøyug ñimba mutsam kwaløngatig.—

Pedro nan 'ashmíig kur' chinrrautan cha, Jesús trenchib
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26 Incha kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba,
27 Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe mayeeløba nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig pørig pasran cha:
"Ubisha ashibigwan na kweechen,
ubishamerabe nøørøtø chab lulrrun" chibig.
28 Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun— cha.
29 Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe tarømisrmumønrrun— cha.
Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
30 —Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møi yemdøweinguen kallu pamay wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan 'ashmíig kur' chinrrautan— cha.
31 Inchen Pedrobe truba inchib trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe managuen ñun 'ashmíig kur' chimumønrrun— cha.
Inchen søteeløba treetøwein chibelø køn.

Jesús nui Møskaimba Getsemanísrø waminchib
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Incha nømbe kanbalø Getsemaní taisrø puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, nai Møskaimba na wamindamne.—
33 Incha Pedronba, Jacobonba, Juanwanba pera yabe, truba truba isui, ni mumayguen tab kømui inchib menda,
34 trenchibig køn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørrømisra, kimø purray— chibig køn.
35 Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, pirau sraløptincha, Møskaimba waminchib miabig køn:

—Tru purø trømbøig attrabig nan treeg punrrain kømubene, treeg pumugasam— chib.
36 Katø Tiuswan trenchib miabig køn:

—Abba, nai Møskain chib, ñuimbe chitøgucha kaimamø, maramdiitø køn cha. I copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— chib.
37 Incha nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—Simón, ¿kib watirru? cha. ¿Kan uratøguen kimø, kasriibe wanrrab kaimatirru? cha.
38 Kimø, Tiusba waminchib purray, chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.
39 Incha katøle Jesúsbe ya, treetøwein chib Møskaimba waminchibig køn.
40 Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøwei purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanaim purrøwa. Incha nømbe mancha løtønrrab kaimabelø køn.
41 Inchen Jesúsbe pønmay kønrrabyu arruabe, trenchibig køn:
—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø tsabø køn cha. Ura pun cha. Yandø tranan, chibig køn, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku.
42 ¡Kurray, chibig køn. Amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan trannrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúswan merrarrawa srua ambub
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Incha Jesús waminchib pasramne, tru Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn.
44 Tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: "Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay" cha, eshkain købig køn. "Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Truigwan kemøra, suldaumeraba sruamrrigay" cha.
45 Inchen Judas puabe, møi møi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:
—¡Nai Kusrennøbig!— cha.
Inchabe muchabig køn.
46 Inchene nømbe Jesúswan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.
47 Inchen møikkøsrøn truyu pasrabiibe nui espadan wesrub, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn.
48 Inchen Jesúsbe misaameran trenchibig køn:
—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrugue cha, nan kemørtrab, nabe kan niliig kui lata?
49 Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig køn cha. Inchendø Tiuswei

wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig køn— chibig køn.
50 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø pasramnetø, mayeeløba chab luløptinchibelø køn.
51 Inchen kan matsinube køsaatiig llensutø tsinaig tru wendautø iben, nune kemørøptinchen,
52 nøbe llensun wesølønnøb, køsaatiig ¡katø! pinaptinchibig køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mt 26.57-68; Jn 18.12-14, 19-24)

53 Incha Jesúswan tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteimay srua ambubelø køn. Inchen mayeelø sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba kerriguh tulundzunabelø køn.
54 Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei ya wambiisrøngatig ya, tru ashchai pønsraig pønrrabeløba pachiirab naabulu wamisra wabig køn.
55 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløba misra Jesúswan kwanrrai pasrtrab, møilan køben 'Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig køn' chib, waminchabelø labendø, treeg waminchabelø wetørranrrab kaimabelø køn.
56 Inchen møiløgøben nuimburab chigøben isa waminchendø, nøm wamindiibe ka peetø, peetø webibig køn.
57 Inchen møiløgøben kurra, isatø Jesúswan trenchibelø køn:
58 —Nambe nø trendai mørig køn cha: "Nabe i Tiuswei yawan møguelø marigwan pinisha, pøn kwalømyube Tiuswei ya katøgan, møguelø marig kømøtø, mara pasramønrrun" tan—chib.
59 Inchen treendingucha, katøgucha nømui wamindiibe peetø, peetø webiben,
60 tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe mayeelai utu kurra pasramisra, Jesúswane payibig køn:

—¿Chigucha løtømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib køh?— cha.
61 Inchen Jesúsbe niløtø pasrøwa, chigucha løtømuben, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe katøyug trencha payibig køn:

—¿Ñigan tru Cristo køtirru cha, tru Tius mayanguen Tab Indigwei Nusrkai?—
62 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe truigwein kur cha. Inchagucha tru Møg Misra Arrubig tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalasrøngurri wañiyu arruben ashib inchun— cha.
63 Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe nø kewagúigwandøwei køls røb, trenchibig køn:
—¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kø? cha.
64 Ñimdøweinguen Tiuswan purø trømbøig wamab wamindigwan møran cha. ¿Ñimune maig asønata?— chibig køn.
Inchen nømbe mayeeløba treeg kaig kuin kui mara, kwanrrai kørrømara pasrøbelø køn.
65 Inchen møiløgøben nun illimbi tuchib, maløwan kasra, nun kurraguchib mendabe trenchibelø køn:
—¡Namun kelarrab eshkau pøs, chib, mu kurragutsin kui!—
Inchen tru Tiuswei yau ashchay pønsraig pønrrabeløbe Jesúswan merrarrawa, pashaguchibelø køn.

Pedro Jesúswan 'ashmíig kur' chib
(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

66 Inchen Pedrobe pinaamay yawambig waben, trunetø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei mendig megabig kan srusrø puabe,
67 Pedro nag pulu pachiirab waben, nun tab ashabe, trenchibig køn:
—Ñigucha tru nazaretsriig Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.
68 Inchen Pedrobe trenchib isabig køn:
—Ashmíig kur cha. Ni chi wamindinguen mørmur— cha.
Incha wambig kerruisrø webibene, kan kallu wamabig køn.
69 Inchen tru srusrøbe katøle Pedron ashabe, truyu purrabelan katø eshkab mendappe:
—Iibe truilai utuigwein køn— chiben,
70 Pedrobe katøguen 'ashmíig kur' chib isabig køn. Inchen truyu purrabeløbe yanayutø katøguen Pedrone trenchibelø køn:
—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha; kaguende ñibe galileasriig køn— cha.
71 Inchen Pedrobe:
—Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib. Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur, chibig køn. Ñim waminchib kui møwane ni ashibguen ashmíig kur— cha.
72 Inchen trenchiben latatø kallube katøganguen wamaptinchibig køn. Inchene Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: "Kallu pamayguen wamømøwatø, ñibe nan

pønmayguen ‘ashmíig kur’ chinrrautan” taigwan. Incha trunun isuabe, truba truba isuig kishibig køn.

15

Jesús Pilatoi merrab
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Inchen yandø chab tør-rrabendø sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø køllli misaameraba, katø tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø kerrigueløba tulundzunabelø køn. Incha nømbe Jesúswane lusra, srua amba, Pilaton tranøbelø køn.
2 Inchen Pilatobe Jesúswan trenchibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

3 Inchen sacerdotesmeran karubeløbe nune chine, chine ‘øyeeg marøbig kuig køn’ chiben,
4 Pilatobe katøyug trenchibig køn:

—¿Chigucha løtømønrrapteh? cha. Ñiguen ash cha, ñune chigøben yeeg waminchib køn cha, nømbe.—
5 Inchen Jesúsbe treeg indingucha løtømuben, Pilatobe ‘kan øyeebe maig kermab’ isub kørrømisrøbig køn.

Jesúswan kwanrrai pasrøb
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6 Fiesta kwalømmerawane kubernadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig køn.
7 Inchen tru keeri yaube kan møg Barrabás taibe keerig pasrabig køn, nøbe larrø kailøba søtømisra, ashib karubelan namig kurrabyu misag kweechaig.
8 Inchen misaamerabe amrrua:
—Ñi trendø treeg marøbiibe, treeg mar— chib, Pilatone miab mendøben,
9 Pilatobe trencha løtabig køn:

—¿Ñimbe judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha.
10 Kaguende Pilatobe tru sacerdotesmeran karubeløbe Jesúswane uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig køn.
11 Inchen sacerdotesmeran karubeløbe Jesúswan kømøtø, nømbe Barrabáswane elatchai inchibelø køn.
12 Inchen Pilatobe katøyug payippe, trenchibig køn:

—Trube, ¿ñim tru judíosmerai rey køn taigwane nabe mandø indamø?— cha.
13 Inchen nømbe katø trenchib trashib løtabelø køn:

—¡Kurusyu mesrø!— chib.
14 Inchen Pilatobe trenchibig køn:
—¿Nøbe chi kalø marindørre øyeeg martrainchigue?— cha.
Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:
—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.
15 Inchen Pilatobe tru nu misagwan ka tab kønrrai inchig køptø Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane ichagutsingaruabe, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

Suldaumera Jesúswan indzatø ashib

16 Inchen suldaumerabe palacioyu mas umbusrø srua amba, maya suldau søtøwan tulundzuningarua,
17 kan yalø piguiig itøguenana, kaldiigwan corona mara, petsøsrøbelø køn.
18 Incha trugurrimbe trenchib trashib mendabelø køn:
—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.
19 Incha cañatøga turbøtø itsamba, illimbi tutamba, tab inchib chib, nui merrab tømbønsramba inchibelø køn.
20 Incha øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru yalø piguiig itøguenanigwan wesrawa, nuiwan katøle kenana, kurusyu mesrønrrab nune wesrubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesraig
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Kan møg cirenesriig Simón taig, Alejandroimba, Rufoimba møskai wambig nøørøsrøngurri purainrrab arruben, nune Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.
22 Incha kanbalø Gólgota taisrømay nune srua ambubelø køn, (tru trenchippe, "Calaverasrø" tainug).
23 Jesúswane vinoba, mirraba lindisaig yuulingucha, Jesúsbe muchimíig køn.
24 Inchen kurusyu mesra, suldaumerabe Jesúswei kewagúilan mu merrarramig nebutashchab suerte kuchibelø køn.
25 Inchen løtsø las nuevetø købig køn, tru Jesúswan kurusyu mesrøben.
26 Incha kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig:

JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.
27 Incha katø pagatø nileelangucha kanun kusrmay, kanun atsimay nunba kurusyu melsrøbelø køn.
28 Inchen tru Tiuswei wamwan øyah chib pøriibe nebuig køn: "Tru kailai utu nune tøga pasrig kønrrun" taig.
29 Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb trenchibelø køn:

—¡Au, ñi Tiuswei yawan pøtiicha, katø tru pøn kwalømyutø kusranrrabiibe,
30 kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Kurusyugurri pinaamø!— cha.
31 Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba treetøweih nun indzatø ashib kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—Kanelane kaigyugurri wesrabendø, nøasiitøweimbe kaiman cha.
32 Tru Cristo, Israel misagwei reybe, møi kurusyugurri pinaarrubash cha, nam asha, nø kuitamab kørenrrab— cha.
Inchen nøba kurusyu melsraig melabeløgucha Jesúswan tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Yandø kwaløm tøbøtag misrene, maaben las treskatig pirau ørøba løstiig kørrømisren,
34 tre uras Jesúsbe truba mur trashibig køn:
—¡Eloi, Eloi! ¿Lama sabactani?— cha. (Trenchippe: "¡Nai Tius, nai Tius! ¿Chindimba nandø elachigu?" chib.)
35 Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:
—Møray cha. Elíaswan wamøtan— cha.
36 Inchen møikkøsrøn lulabe, ñab esponjan køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, mutchai pulusrø yuuløb trenchibig køn:
—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsranrrab Elías attashchab— cha.
37 Inchene Jesúsbe mur trashippe, yandø isrømuptinchibig køn.
38 Inchen Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraibe palasrøngurri kørrab kølsra, yandø paig misrøbig køn.
39 Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe Jesúsweim pinrrøgue pasrøwa, øyeeg trasaigwan mørøb, mandø kwaigwan ashib inchabe, trenchibig køn:
—Isa kømø, i møøbe Tiuswei Nusrkaiwein kuin køn— cha.
40 Inchen ishumburmera møiløgøsrøn yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Tru utube María Magdalena køben, tru Wendiig Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Salomé købengue.
41 Inchen tru ishumburmerabe Jesús Galileasrø uñen, nui mendig amøñib, purugub inchibelø købig køn. Inchen truyube truiløtø kømøtø, katøgan ishumburmera Jerusalénmay Jesúsba nebamba yam pasrabig køn.

Jesúswan sørig
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42 Inchen yandø yem misrøb køben, tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm købig køn, kaguende katø kwalømbe isram kwaløm kønrrab køben.
43 Inchen José arimateasriig, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba nuig tabig kui asig møg, nøgucha Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabig arrua, Pilato wainug kørmø kebinrrab isua, nøbe kebya, Jesúswei asrwan miabig køn.
44 Inchen Pilatobe, trube, kwabguen inditamab isua, nøbe truba kwaara, kan suldau cienelan nø karubigwan wama, kwabguen inditarru cha, payibig køn.
45 Inchen truibe nun eshkaben, Pilatobe Jesúswei asrwan Joséwan pinøsrungarubig køn.
46 Inchen Josébe kan lino llensutøga kirra, Jesúswei asrwan pinøsrua, truyu pulabe, kan peñayu søramig trab lalig pasrabigu waya, trugurrimbe kan nu srugwan merrana, kebambinug kasrøbig køn.
47 Inchen María Magdalenaba, María Joséwei usrimbabe chu sørøben ashibelø køn.

16

Jesús øsiiraig
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Inchen sábado kwaløm puraiben, María Magdalenaba, katø Jacobwei usri Maríaba, Saloméba Jesúswei asrwan srølrrab ambamig may irrabzheelø penabelø køn.
2 Incha tru srø trune pølbasrøb kwaløbe, ullarbatø ambubelø køn søriisrømay.
3 Inchendø nøbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Sørin trabyu kebambamnug srugwane namune mu tarømara traniasamø?— cha.

4 Incha møimbe ashene, tru sørinug truba nu srug kasraibe truyu kømøtø, manawei malsrainguen tsuptinchen,
5 umbu sørinug kebambabe, kan matsinø puliig kørrabig keweig truyu kusrmay wai ashiptinchibelø køn. Inchen nøbe kwaaren,
6 truibe trenchibig køn:

—Kwarmøtay cha. Ñimbe Jesús nazaretsriig tru kurusyu mesraigwan lan cha. Øsiirain køn cha. Yube mu kaagøn cha. Ñimguen asay, chibig køn, yu nun wayinug.

7 Møimbe ambay, chibig køn, nui kusrenanøb pera unilanba, katø Pedrongucha øyah chinrrab: "Galileasrømay

ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan cha, ñimun nø maig taig."—

8 Inchene tru ishumburmerabe sørinukkurri wegørra ambuppe, kwaarøptø ke itønab chab luløbelø køn. Incha mungucha chigucha eshkameelø køn, kaguende kwaariilø kua.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb
(Jn 20.11-18)

9 Tru truaaløm ullarbatø Jesúsbe katøyug øsiirawabe, María Magdalena tru siete kwaimandziimeran webusrinabigwanmerrig kenamisrøbig køn.

10 Inchen nøbe ya, Jesúsba amøñibelan eshkabig køn, truiløbe isuilø kishib køben.

11 Inchen nømbe 'Jesús øsiirain køn' taigwanba, katø María 'nø ashar' taigwanba mørabe, nømbe køremeelø køn.

Jesús nui pagatø kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Lc 24.13-35)

12 Indiibe iilø chab puraiben, kusrenanøb pera uniilø pailø wambig nøørøsrømay ambub pønrrøbene, Jesúsbe, nø kømø, peg lataig kenamisrøbig køn.

13 Inchen nømbe amba, katøganelan eshkaben, truiløgucha nømune køremeelø køn.

Jesús nui pera uniilan nøashib karua ørøb
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

14 Indiibe mas wendøbe tru once pera uniilø mishatsigu mab purramnetø Jesúsbe truyu nømun kenamisrabe, namabig køn, tru 'nø katøle øsiirawa uni aser' cha eshkabelan nømui manrrømera murelø kuikkurrimbah, katø kørenrrab inchimeelø kuikkurrimbatø.

15 Inchabe trenchibig køn:

—Ñimbe yu pirau truørø amba, Tiuswei tabig srø wamwan mu misagwandøgucha eshkab kusrenanrrigay cha.

16 Inchen møikkøben køreb, katø piu umbu ulsraig køb inchibiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Inchen møikkøben køremíigwane kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun cha.

17 Inchen nan kørebelane, nabe nømba pasrain kui asamig iig tru øyeeg asha kønrrai mariiløbe nømba pønrrabig pønrrønrrun cha: nai munchiyube kwaimandziimeran webusrøb, srøig peg wammera waminchib,

18 nømui taska ulmeran kemørinaingucha, chinchimub, katø inchippa chigøben kwetchaptiig tøga mutsinaingucha, chi kømub, katø nømui tasiimeran kwanrreelaim pala estsarene, truiløbe tabelø kørrømisrøb inchun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús srømbalasrømay nebib
(Lc 24.50-53)

19 Incha Señor Jesúsbe nømun chab waminchene,
nune srømbalasrømay kusraben, Tiusweim pulu kusrmay
wamisrøbig køn.
20 Inchen nømbe webamba, Jesucristoimburabelan
chutøgucha truørø eshkab kusrenanøbelø køn. Inchen Señorbe
nømba marøb pasrabig køn, nøm wamindigwane nui wam
kui asig kønrrai maramburab mariiløtøga kenamarøb.

San Lucas

Maig kuigwan eshkab pølbasrøbig

1 Pøs møiløgøben maig purayaigwan eshkabig kan pørig
tamara kørrømartrab indig købig køn lutøgurri, namui utu isa
kømøtø, cierton treeg purayeelan.
2 Tru srøsrøgurri nømui kaptøga nømashib ashibelø, katø
Tiuswei wamwan nøm waminchib pønrrabelø namun maig
eshkaig køben, treeg.
3 Inchen nagucha kerriguba chitø purayailø maig kuigwan
srøsrøgurriigwan tab nebua ashene, nangucha tabig asønaben,
lutøgurri tamara ñun pørtrab inchar, ñi nai purø tab Teófilon,
4 tru ñun maig kusrenanig købigwan, tru ciertonigwan ñi tab
nebua asamig kønrrai.

Kan ángel Juan kal-lamigwan eshkab

5 Herodes Judea rey køben, judíosmerai kan sacerdote
Zacarías taig merrabsrø Abíaswei sacerdotesmerai utuig
tsubig køn. Sraimbe Aarónwei misagugurri arrubig købig køn,
Elizabet taig.
6 Tiuswei merrab pailøba sølgandø amøñibelø kua, Señor chi
martrain taigwanba, katø chi maramigwan martrai karua
pønsrailanba muguen chi tamgaig marøbelø købig køn.
7 Inchendø chi urekkar købig køn, kaguende Elisabetbe
trendø ureg chigaig, pailøba yandø køllеelø kua.
8 Indiibe kan kwaløm Zacaríaswei sacerdotes søtøwan
Tiuswei merrab Tiusweiwan maramig nømun nebuben,
9 sacerdotesmerai utu trendø treeg marøbelø kua, suerte
kucha ashene, Zacaríaswan Tiuswei yau incienso pattrab ke-
byamig nun nebubig køn.
10 Inchen incienso parrøb pasramne, maya misaabe
wambig Tiusba waminchib købig køn.
11 Inchen møimbe incienso parri altar pulu kusrmay-
gatømay Señorwei ángel Zacaríaswan kenamisrøptinchen,
12 Zacaríasbe ángelwan ashabe, ¡katø! mandøguen
kømuptinchen, ke chinchimmørø inchib kørig kui inchibig
køn.
13 Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Zacarías, kørig kui inchimøta cha. Kaguende Tiusbe ñi
nun miaigwan mørig kua, ñui srai Elisabetbe kan nusrkai
tøgagønrrun cha, truigwane ñibe Juan munchi pasrtrig chibig
køn.
14 Inchen ñibe truba tab kui mørøb kasraaraben, nø kal-
labene, katøganelø møiløgøben tab kui mørtrun cha.

15 Kaguende ñui nusrkaimbe Tiuswei merrab truba nuig kønrrun cha, managuen vino muchimøwei, mutsiiranrraptiig kørap pi muchimøwei inchabig. Incha usrai patsau wappatøwei Espíritu Santotø netsaig kua,
16 møilan køben, Israelwei misaameran nømui Señor Tiusweimay truba nu llirangarunrrun cha.
17 Tru Juanbe Señorwei merrab ippe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Elías maig isubig køben treetøwei isubig, katø truigwei maramburab marigwan tøgaig inrrun cha. Møskaløbe nusrkaløba katøle tabig waramig kønrrai marøb, katø kailø mørmeeløbe sølgandø amøñibelø misaasun marigu amøñinrrab lliranrrai inchun cha. Kan nu søtø misaamera Señorwan utønrrab ke muniitø melønrrabelø kønrrai tamarøb.—
18 Inchen Zacaríasbe ángelwan payippe:

—¿Iigwane mandø incha treeg kønrraitamab isumø? cha, trencha payibig køn. Kaguende nabe yandø køllig køben, nai sraingucha treetøwein køn— cha.

19 Inchen ángelbe trencha løtabig køn:

—Na, Gabrielbe Tiuswei merrab pasrabig kur cha. Incha nane i tabig srøigwan ñun wammørøsrkønrrai ørtan cha.
20 Incha møimbe tru treeg nebum kwalømgatig ñibe wamgaig, chigucha waminchab kaimabig kørrømisrtrabguen cha, na maig taigwan køremikkurri. Tru na trendailøbe treeg pum kwaløm punrrun— cha.

21 Trune misaabe wambig munig kua, Zacarías Tiuswei yaugurri ke peguen webarrumuben, chindermab isub køben,
22 Zacarías webarruppe, waminchab kaimabig webarruptinchen, Tiuswei yau chitø kenamisren, asiitamab isubelø køn. Inchen nøbe wamgaig kørrømisra, nømune ka señas maratø eshkabig køn.

23 Inchen Zacaríasbe Tiuswei yau Tiusweiwan maram kwaløm mera chab patsøben, nøbe nui yamay iben,
24 tru kwaløm mera puraiben, Elisabetbe kwanrriig kørrømisra, nui yaugurri trattrø pøl webimíig køn, øyeeg isub:
25 "Møi i kwaløm merawan Señor nayasig øyeeg tabig martan cha, misaamera kaasiinab megamig kømønrrai martrab."

Kan ángel Jesús kal-lamigwan eshkab

26 Indiibe tøbø pilayu ángel Gabrielwan Galilea, kan pueblo Nazaret tainuumay Tiusbe ørøbig køn,

27 kan managuen mu møøba kimø srusrø, María taigwan
ashchai. Truibe kan møg, José taig, merrabsrø rey David-
weinukkurrin karrab misaaba kasharanrrab misraig købig
køn.
28 Inchen ángelbe María wainug kebyabe, trenchibig køn:
—¡Ka watirru! cha. ¡Tius mayanguen tab indig! Señorbe ñiba
pasran cha. Katøgan ishumburmeran lata kømø, ñundø purø
tab indig køn— cha.
29 Inchen Maríabe ángel wamindiilan mørabe, kan øyeeg chib
tab wamibe maig kermab isubig køn. Katø ángel øyeeg chib tab
wamibe chi chibig kermab isubig køn.
30 Inchen ángelbe trenchibig køn:
—María kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Tiuswei
merrab mayanguen tabig asønaig køn cha.
31 Møimbe kwanrriig kørrømisra, kan nusrkai kal-labene,
Jesús munchi pasrtrig chibig køn.
32 Nøbe purø nuig, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nus-
rkain cha wamig kønrrun cha. Inchen Señor Tiusbe tru møskai
David wamisra ashib karub waigwan tranrrun cha.
33 Inchen nøbe Jacobwei misaameran managatig ashib
karub wanrrun cha. Inchen tru nø ashib karub wamibe
managuen patsønrraamøn— chibig køn.
34 Inchene Maríabe:
—¿Na mu møøbagucha kimíigwane øyeebe chincha purain-
rrab kø?— cha, payene,
35 ángelbe trenchibig køn:
—Espíritu Santo ñuim pala kørraarruben, Tius Mayeelaim
Pala Pasrabigwei maramburab marøbig kan wañi lataig
ñun pinøbulen, treekkurri tru newan tabig kal-lanrrabiibe,
Tiuswei Nusrkain cha wamig kønrrun chibig køn.
36 Katø ñimui Elisabetgucha ya køllim palasrø kan nusrkai
tøgagønrrab køn cha. Chi ureg tøgagønrrab kaimabig køn
taikken seis mesesken kwanrriig køn cha.
37 Kaguende Tiusweimbe chitøgucha kaimamdiibe kaabig
køn— cha, trenchibig køn.
38 Inchene Maríabe trenchibig køn:
—Nabe Señor maig karuigwan marøb megabig kur cha.
Ñi nan maig taig treeg kønrrain — chiben, yandø ángelbe
truyugurri ibig køn.

María Elisabetwan ashchab ib

39 Tru kwaløммerawan Maríabe tamara, Judea pirau tun-
meragøba tøga pirømerasrø kan puebloyumay petø ya,
40 Zacaríaswei yau kebyabe, Elisabetwan 'ka undirru' chibig
køn.

41 Inchen Elisabet María ‘ka undirru’ taigwan mørene, unøbe patsø umbu kønaptinchen, Elisabetbe Espíritu Santo
netsaig kørrømisra,
42 nøbe truba mur wamab trenchibig køn:
—Tiusbe maya ishumburmerai utu ñune mayanguen tab
kuig kønrrai indig køben, katø ñui patsau tøgagúig unangucha
mayanguen tab kuig kønrrai indig køn cha.
43 ¿Nan øyeeg lastima asiibe chugurri arrerah? cha, ¿Nai
Señorwei usri nan ashchab punrraimbe?
44 Kaguende ñi nan ‘ka undirru’ cha wamigwan møren
latatø, nai unøbe kasrag køptø nai patsø umbu kønaptinndan
cha.
45 Kørebigweimbe mayanguen tab køn cha. Kaguende Señor
maig kønrrun cha, chi taibe, nøbe treeg nebunrrai martrun—
chibig køn.
46 Inchen Maríabe trenchibig køn:
“Nai møsiibe Señorwan maya nuguen tabig wamindan cha.
47 Katø nai espíritube Tius nai Kaigyugurri Wesrabigweinug
truba kasraaran cha.
48 Kaguende Tiusbe na nø karuigwan marøb megabig, na
chigucha kømø waachawan isua asin køn cha. Pøs
møingurrimbunøbe misaamera srøig srøig kurrab amr-
rubeløbe nane mayanguen tab kuig køn chinrrautan
cha.
49 Kaguende Tius maramburab marøbiibe nan purø nørriig
tabelø marin køn cha, nui munchibe newan tabig
køben.
50 Inchen nui lastima asiibe, nun køriibala melabelaimbe,
srøig srøig misag kurrab arrimørig truilain kønrrun cha.
51 Nui taska chigøben purø nørreelø mara, tru nørreelø truba
møg inchib, chigøben martrab isuilane chindinguen
møriimíig ka isuitø purainrrai kørrømarin køn cha.
52 Karumburab karub purrabelane nøm purramisra karub
purraigwan kerrawa, chigucha kømeelan tabigu neerin
køn cha.
53 Parøgúilane tabig tøgagønrrai unchaguen tranøppe,
puarmerane chiguchagar ambasan cha.
54 Katø nø karuigwan marøb megabig Israelwan purugun
cha, nø lastima asigwan isub,
55 tru merrabsrø namui kølli misag Abrahamwanba,
nuinukkurri karrab misaameranba maig wamindig
managatig treeg kønrrai.”
56 Incha Maríabe Elisabetba pøn pølburab kørrømisra, nui
yamay katø ibig køn.

Juan kal-laigwan waminchibig

57 Yandø Elisabetwan unø kal-lam kwaløm puben, kan nusrkai tøgagøbig køn.
58 Inchen nui ya pulueløba, nui yaueløba Señor nun truba lastima asin kui ashabe, nømbe Elisabetba truba kasraarabelø køn.
59 Indiibe ke trune kwaløm yube unan circuncidanrrab srua amba, unane munchi pasrøppe, møskawei munchi Zacarías pasrtrab inchen,
60 usrimbe trenchibig køn:
—Kah, treeg kømøtø, unøbe Juan munchi kønrrun— cha.
61 Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Mugucha ñimui yaueløbe treeg munchi tøgarbe kaagøn— cha.
62 Incha møskawan: "¿Chi munchi pasrtrab?" cha, señas maratø payene,
63 Møskaimbe pøramig kan tabla-unø miawabe: "Nui munchibe Juan køn" chib, pørøbig køn.
64 Inchen tru urastø Zacaríaswane nilø kemendikkucha kurrøben, wam larraiben, Tiuswan tabig waminchib mendabig køn.
65 Treekkurri mayeeløba nui ya pulueløbe truba truba kwaariilø kørrømisren, tru Judea pirau tunmeragøba tøga pirømerasrø warab misaamerabe, øyeelø purayaigwangøba waminchib købelø køn.
66 Inchen mayeelø wammørøbeløbe nømui manrrautø esegab trenchibelø køn:
—¿I unøbe chi maig kønrrabig kerah?— cha.
Kaguende Señorwei tasiibe nøba pasrøben.

Zacarías cantaig

67 Zacarías tru unai møskawane Espíritu Santo netsaben, maig pub attrabigwan øyah chib waminchibig køn:
68 "Israelwei Señor Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrain cha. Kaguende namun ashchab arrua, nui misagwane katøle nuielø kønrrai wesrun cha.
69 Maramburab Marøbig Kaigyugurri Wesranrrabig kusrain køn cha, tru karuigwan marøb megabig Davidwei yaugurri.
70 Tru merrab manasrøngurri tru Tiusweindø tarømariilø Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nø maig taig:
71 Namun tru ashikken kømui inchibelainukkurrimba, katø mayeelø namun tsalø inchibelainukkurrimbe wesranrrab cha trendaigwan.
72 Merrabsrø namui kølli misaameran truba lastima asigwanba, katø Tius tru misaaba øyeeg martrab cha, tru newan tabig nuinukkurri nø lata kandø isua martrab pasrigwan isumig kønrraimba,

73 tru namui kølli misag Abrahamwan treeg marmø kømø
¡katø! treeg marig kønrrun cha kørrømarig købigwan.
74 Tru namun ashig kømui inchibelai taskugurri namun wes-
raikkurrimbe, chigucha chi kørig kuin kømø, nuiwan
marøb,
75 katø nam amønain kwalømmerawan kwalømmørig chu
urastøgucha nui merrab kerrigu newan tabig, sølgandø
marøb kømig kønrrai.
76 Inchen ñi nai unøzhiibe, Tius maig karuigwan eshkabig
tru Mayeelaim Pala Pasrabigweimburab waminchibig
køn taig kønrrun cha. Kaguende ñibe Señorwei merrab
inrrabig køn cha, nui maymeran tamarøb,
77 katø kaigyugurri wesrailø kømigwan misaameran
nebua ashchai kenamarøb inchab, tru nømui kaig
mariilan ulø paymø pesannab indikkurri.
78 Namui Tius purø nu lastima asikkurri, kan srø kwaløm pørr
tørguegwalmabig neeshibig lataig kal-lanrrun cha,
79 purø løstøyu warabelanba, katø kwamitø itøgasraig
warabelanba kebilønrrab. Incha ambumay imay tabig
amønam maywan ambamig kønrrai martrab."
80 Inchen unøbe nurab ippe, Tiusweimburabeløyu treetøwei
mur pasrabig nurab ya, Israel misaameran kenamisram
kwalømgatig mu misag warab waraimøsrø tsubig køn.

2

Jesús kal-laigwan eshkab
(Mt 1.18-25)

1 Tru kwalømmerawan Roma maya misagwan ashib karub
wabig César Augustobe treeg maramig kønrrai kan kilga
treeg pøra weerig købig køn, chutøgucha misaamera maya nu
køtashchab munchimeran tulisamig.
2 Iig køn, tru srøsrøwan munchimeran tulisingaruig, Cirenio
Siria pirausrø kubenadur køb uras.
3 Inchen mayeeløba tru trendø nømuim pirau pueblom-
erasrø munchiwan pøra kørrømartrab ambamig nebubig køn.
4 Treekkurri Josébe Galilea pirau Nazaret puebloyugurri
webya, Judea pirau Belén tru Davidweim pueblo tainuumay
ibig køn, kaguende nøbe merrabsrø Davidwei misagugurri
arrubig kua.
5 Incha Maríaba Belénsrø nømui munchiwan pøra
kørrømartrab ibig køn. Maríabe Joséba kasharanrrab misraig
kwanrriig købig køn.
6 Indiibe Belén waramnetø, Maríane unan tammisramig ura
puben,

7 nui mayor nusrkawan tøgamisra, may pula, animal
maig kan patiayu wayibig køn, kaguende nømuimbe ya
pebøbelainuube chu kørrømisramig kaaben.

Angelesmera ubisha ashibelan eshkab

8 Inchen tru pirau Belén pulu møiløgøsrøn ubisha ashibelø
ubisha ashib yem warøbene,
9 møimbe Señorwei ángel nømun kenamisren, Señorwei
tørguegwalmabig nømuim pøtøgatan kebiløben, nømbe truba
truba kørig kui inchibelø køn.
10 Inchen ángelbe trenchibig køn:
—Kørig kui inchimøtay cha. Kaguende ñimun
wammørøsrkønrrab kan tabig srøig wam srua arrur cha,
mayeelø kasraaramig kønrrai.
11 Møi Davidwei puebloyu ñimuyasig kan Kaigyugurri
Wesrabig kal-lain køn cha, Cristo tru Señor.
12 Incha truig kuitamab asamibe, unane pula, animal maig
kan patiayu wayig wetørranrrabguen— cha, trenchibig køn
ángelbe.
13 Inchen møimbe tru urastø ángelweim pulube katøgan
ángelesmera srømbalasreelø kenamisra, Tiuswan tabig
waminchib trenchibelø køn:
14 "¡Srømbalasrømbe Tiusweimbe purø tabig køn chib kas-
raarab,
katø piraube misaamera Señor nø mayanguen tab kui
wamig kønrrai,
treeg pønrrabelaimbe ambumay imay mayanguen tab køn!"
chib.
15 Inchen ángelesmera katø srømbalasrømay amben, ubisha
ashibeløbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—Chi purayaitashchab, Señor namun chi taitashchab,
møindøwei Belénsrø ashchab amun— cha.
16 Incha malla amba, Maríanba, Joséwanba wetørrabelø køn,
unane animal main patiayu wayig.
17 Incha ashabe, ángel tru unaimburab chi taigwan tru
ubisha ashibeløbe eshkaben,
18 mayeeløba chi eshkaigwan mørabe, truba kwaarøbelø
køn.
19 Inchen Maríabe chi tailane treebe maig kermab isub,
nuinetø esegabig køn.
20 Inchen ubisha ashibeløbe katøle ambuppe:
—Tiusbe maya nuguen tabig køn chib— truba tabig
waminchib ambubelø køn, nøm chi mørigwan nøm chi
asigwan, tru ángelesmera maig taig treeg purayaigwan asha.

Jesús-unan Tiuswei yaumay srua ambub

21 Inchen trune kwalømyube unan circuncidamig puben,
treeg mara, Jesús munchi pasrøbelø køn. María kwanrriig
kømøwatø ángel chi munchi pasringaruig, treeg pasrig købig
køn.
22 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu
maig chibig køben, tru chilliguig kørrømisrigwan chish maram
kwalømmera puben, unan Jerusalén ciudayu Señorwan 'nuin
kønrrai tranrrumøn' chinrrab srua ambubelø køn.
23 Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig
chibig køben treeg: "Mutøgucha srøsrø kal-lab nusrkawane
Señorweindø tarømarig kønrrain" taigwan.
24 Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig
chibig køben, pagatø nushin kui, kabe pagatø paloma-
ureezheelø kui Tiusweyasig trannrrab ambubelø køn.

Simeón cantaig

25 Inchen tru kwalømmerawan kan møg Jerusalén Simeón
taig tsubig køn, sølgandø tabig, Tiuswan chu uragucha pesan-
namíig, Israel misaamera tab kømui melaigugurri webam-
bamigwan muniirabig. Inchen Espíritu Santobe Simeónba
pasrabig køn.
26 Incha nune Espíritu Santobe maig kønrrabigwan eshkain
købig køn, Criston tru Señorwan ashmøwatøbe ñibe kwanr-
raamøn cha.
27 Inchen tru møøbe Espíritu Santo inrrai inchen Tiuswei
yaumay ya, tru Jesús-unai møskalø tru maig maramigwan
martrai Moisés pørigu maig chibig køben, nuimburab martrab
Tiuswei yaumay srua amrrubene,
28 Simeónbe Jesús-unan nui kwalyu muta, Tiuswan tabig
waminchib, trenchibig køn:
29 "Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,
na ñi karuig megabigwan
chi isumø pishindø tabig kwabashcha chib,
ñi nan maig eshkaig købiibe yandø treeg nebui ashar cha.
30 Kaguende nai kaptøga kaigyugurri ñi wesraig kømigwan
ashar cha.
31 Truigwane maya misaamera ashen, ñi tamara pasrin køn
cha.
32 Iibe tru maya misag judíos kømeelaimbe ñun kenamaramig
tør køben,
katø ñui misag israelitasmeraimbe maya nuguen tabig
køn" cha.
33 Inchen Joséba, Jesúswei usrimba unaimburab tru Simeón
maig taigwan mørabe, kan øyeebe maig kermab isub kwaara
ashen,
34 Simeónbe mayanguen tab kuilø kønrrain chabe, Jesúswei
usri Maríane trenchibig køn:

—Au, i unøbe Israel misagwan truba nuwan møilane nørreelø kuigwan chigucha kømeelø kønrrai marøb, møilane nørreelø kønrrai marøb inchabig, treeg køn cha. Tiusweimburabigwan nø kenamaren, misaamera nun kashchab kui asamig, nøbe truig køn cha.

35 Truba nu møilaiwan køben, nømui manrrømerayu maig isubelø kuigwan kenamarig kønrrain cha. Inchen ñibe ñui manrrau isubigube kan espadatøga kelarrab kwani lataig isub pusrkwaig kørrømisramig kønrrun— chibig køn.

Ana maig kuigwan waminchibig

36 Inchen truyu kan ishug, Tius maig karuigwan eshkabig, Fenuelwei nimbasr, Aserwei misagugurri arrubig, Ana taikkucha wabig køn. Truibe yandø truba køllig købig køn. Truba unø kasharawa, siete años keeba tsua,

37 yandø keg kwaben nøtiig kørrømisra, yandø ochenta y cuatro años tøgaig købig køn. Tiuswei yaugurri managucha tarømisrmíig købig køn, Tiuswan køriibala tabig waminchib, ayunab, katø Tiusba waminchib yem, kwaløm Tiusweyasig treeg marøb.

38 Inchen Anabe tru urastøwei arrua, Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chibig køn. Incha nøbe tru unaimburab waminchib mendabig køn tru mayeelø Jerusalén misag Tiusweilø kønrrai kaigyugurri wesrailø kømigwan isub munirabelane.

Nazaretmay katø ambub

39 Incha tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig karuilan kerrigu chab marabe, Galilea pirau Nazaretsrømay ambubelø køn, tru nømuim puebloyumay.

40 Inchen unøbe nurab ippe, murig chishig, purø kusrebig misrøb iben, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe nuim pala pasrabig køn.

Jesús-unø kusrebelø̈ba waminchib Tiuswei yau

41 Inchen nui møskaløbe Jerusalén pascua fiestayumay pilamørig ambubelø købig køn.

42 Incha Jesúsbe doce años tøgaig misren, fiestayumay ambubelø køn, trendø maig marøbelø køben, treeg martrab.

43 Inchen fiesta chab patsøben, nømbe yamay katø amrruben, Jesús-unøbe Jerusalén kørrømisrin køben, møskaløbe ashmuin købig køn.

44 Nømbe tru misag utu unøbe arritamab isua, mawa ambiisrø amba, nømui nømmisaamerai utuba, asiilai utuba lab menda,

45 kalawabe, Jerusalénmay katø llirabelø køn, trusrø lanrrab.

46 Incha pøn kwalømyube Tiuswei yau tru Moisés pørigwan
kusrenanøbelai utu mørøb, nøgurri payib wabyu wetørrabelø
køn.
47 Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kusrebig kui
ashib, katø nø maig løtiilan mørøb inchabe, ke kwaara
ashibelø køn.
48 Inchen møskalø ashabe, ke kwaara asha, Jesúswei us-
rimbe trenchibig køn:
—¿Nai nusrkai, namun chindimbarre øyeeg margu? cha.
Ñui møskaimba, nababe truba truba isuilø lab ker— cha.
49 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Nane chinchabrre lague? cha. ¿Nabe nai Møskawei chi
maramelan na marøb wamigwan ñimgan ashmeelø køtirru?—
cha.
50 Inchen nømbe ni chi tainguen mørmeelø køn.
51 Inchabe nui møskaløba Nazaretsrømay katø mendig ya,
maig karuben treeg mørøb megabig køn. Inchen nui usrimbe
kutøgue iilan nui manrrautø isua esegabig køn.
52 Inchen Jesúsbe trurrigu kusrebig misrøb, nurab ibig køn,
Tius lata, misaamera lata mayanguen tab indinab.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimønug waminchib
(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Jn 1.19-28)

1 Roma maya misagwan ashib karub wabig Tiberio
chabguen quince años karub waben, Pilatobe Judea pirau
kubenadur køben, Herodesbe Galilea pirau ashib karub
wabig køn. Inchen Herodeswei nuneg Felipebe Iturea
pirøwanba, Traconite pirøwanba karub waben, Lisaníasbe
Abilinia pirau ashib karub wabig køn.
2 Inchen Anásba, Caifásbabe maya sacerdotesmeran tru uras
nøm karubelø køben, Zacaríaswei nusrkai Juanwan Tius wa-
mindig køn, mu misag warab waraimønug tsuben.
3 Inchen Juanbe Jordán pi puluwan chuguen palømø
pureb ippe, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra,
Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø
kømigwan eshkab kusrenanøbig køn, kaig mariilan ulø paymø
pesannailø kønrrai.
4 Truibe merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Isaías
pørigu maig taig øyeeg:
"Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan cha:
'Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb
inday tan chib.
5 Kullimera købeløbe netsøganiilø køben, nørrø tunmeraba,
shush tunmerababe kanguelarrøtø chag mariilø
køben,

andul maymerabe ølmariilø køben, mitør maymerabe min mariilø kønrrun chib.
6 Inchen maya misaabe Tius misagwan kaigyugurri wesranrrai ørigwan ashchun' " taig køn.

7 Inchen misaamera Juan piu umbu ulsrailø kønrrab webambene, trenchibig køn:

—¡Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kømdiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe?

8 Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy tørgandø asamdiig kønrrai treelø kua, ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: "Nambe, Abrahamwei misaamera ker" chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kønrrai marøg købene, martrun cha.
9 Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimíigwane para, nagu kegutsan— cha.

10 Inchene misaamerabe truba nu pasrabiibe trencha payibelø køn:

—¿Nambe chi maramø?— cha.

11 Inchen Juanbe trencha løtabig køn:

—Møikkøben pa turin tøgaibe chiguchagaigwan kan tranø cha. Inchen møikkøben mamig tøgaibe, chigaigwan pirishi— cha.

12 Inchen katø møiløgøsrøn tru romasreelayasig an utabelø piu umbu ulsrailø kønrrab amrruabe, Juanwane trencha payibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿nambe chi maramø?— cha.

13 Inchen Juanbe trenchibig køn:

—Anwan maya utønrrai karua pasrigwan menrra utønrrab kømø, maig utamigwandø utønrrigay— cha.

14 Inchen katø mø suldaumera køsrøn trencha payibelø køn:

—¿Nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Mun køben 'chigøben martrumøn' cha kwaarøsra chigøben kerramøwei, katø mun køben ka isatø chigøben kemesra kebenøsrkømøwei inday cha. Ñim chigøben marøb kuimburø ñimun maig pagaraitøgatø kasraaray— cha, trenchibig køn.

15 Inchen misaamerabe ke nungøba isua ashib kuig køppe, Juanwane nømuinetøbe Cristo køppeendimab isub købelø køn.

16 Inchen Juanbe mayeelan trenchibig køn:

—Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba

pinøbulrrun cha. Truibeguende, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømíig kua, nui alpargatisyu tsiwanguen pitchabgaig kur chibig køn.
17 Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kalagutsamig tsig utigwane sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tru esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu pattrab.—
18 Incha maig melamigwan treeg marøb melay chib, katøgan øyeelø latailøba misaameran waminchibig køn, Tiuswei tabig srø wamwan.
19 Inchen tru Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe nui nuneg Felipei srai Herodíaswan nø pera tsumba, katø chigurrimbunø kaig mariiløgurrimba Juanbe Herodeswane 'øyeebe kalø køn' chib namuben,
20 Herodesbe møri urasbe, trubalatø mas kaig marøb, Juanwane merrarrawa, kailan keeri yau pasrøbig køn.

Jesúswan piu umbu ulsraig
(Mt 3.13-17; Mc 1.9-11)

21 Inchen Juan maya misagwan piu umbu ulsrøb uñib uras, Jesúswangucha piu umbu ulsraig kuig køn. Inchen Jesús Tius Møskaimba waminchib pasramne, srømbalabe kuren,
22 Espíritu Santobe nuim pala kan paloma lataig kørraarruben, srømbalasrøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:

—Ñibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe ñuimburab truba tab kui war— cha.

Jesucristoi merrab misaamera
(Mt 1.1-17)

23 Jesúsbe nui maramigwan pølbasrøppe chabguen treinta años køsrøn tøgaig købig køn.
Jesúsbe Joséwei nusrkain kuitamab isubelø køn.
24 Joséwei møskaimbe Elí køben,
Elíwei møskaimbe Matat købig køn.
Matatwei møskaimbe Leví køben,
Leviwei møskaimbe Melqui køben,
Melquiwei møskaimbe Jana køben,
Janai møskaimbe José købig køn.
25 Joséwei møskaimbe Matatías køben,
Matatíaswei møskaimbe Amós køben,
Amóswei møskaimbe Nahum køben,
Nahumwei møskaimbe Esli køben,
Esliwei møskaimbe Nagai købig køn.
26 Nagaiwei møskaimbe Maat køben,
Maatwei møskaimbe Matatías køben,
Matatíaswei møskaimbe Semei køben,

Semeiwei møskaimbe José køben,
Joséwei møskaimbe Judá køb̃ig køn.
27 Judáwei møskaimbe Joanan køben,
Joananwei møskaimbe Resa køben,
Resai møskaimbe Zorobabel køben,
Zorobabelwei møskaimbe Salatiel køben,
Salatielwei møskaimbe Neri køb̃ig køn.
28 Nerii møskaimbe Melqui køben,
Melquiwei møskaimbe Adi køben,
Adii møskaimbe Cosam køben,
Cosamwei møskaimbe Elmodam køben,
Elmodamwei møskaimbe Er køb̃ig køn.
29 Erwei møskaimbe Josué køben,
Josuéwei møskaimbe Eliezer køben,
Eliezerwei møskaimbe Jorim køben,
Jorimwei møskaimbe Matat køb̃ig køn.
30 Matatwei møskaimbe Leví køben,
Levíwei møskaimbe Simeón køben,
Simeónwei møskaimbe Judá køben,
Judáwei møskaimbe José køben,
Joséwei møskaimbe Jonám køben,
Jonámwei møskaimbe Eliaquim køben,
Eliaquimwei møskaimbe Melea køb̃ig køn.
31 Meleai møskaimbe Mena køben,
Menai møskaimbe Matata køben,
Matatai møskaimbe Natán køb̃ig køn.
32 Natánwei møskaimbe David køben,
Davidwei møskaimbe Isaí køben,
Isaíwei møskaimbe Obed køben,
Obedwei møskaimbe Booz køben,
Boozwei møskaimbe Salomón køben,
Salomónwei møskaimbe Naasón køb̃ig køn.
33 Naasónwei møskaimbe Aminadab køben,
Aminadabwei møskaimbe Admin køben,
Adminwei møskaimbe Arni køben,
Arnii møskaimbe Esrom køben,
Esromwei møskaimbe Fares køben,
Fareswei møskaimbe Judá køb̃ig køn.
34 Judáwei møskaimbe Jacob køben,
Jacobwei møskaimbe Isaac køben,
Isaacwei møskaimbe Abraham køben,
Abrahamwei møskaimbe Taré køben,
Taréwei møskaimbe Nacor køben,
Nacorwei møskaimbe Serug køb̃ig køn.
35 Serugwei møskaimbe Ragau køben,
Ragauwei møskaimbe Peleg køben,
Pelegwei møskaimbe Heber køben,

Heberwei møskaimbe Sélaj køben,
Sélajwei møskaimbe Cainán købig køn.
36 Cainánwei møskaimbe Arfaxad køben,
Arfaxadwei møskaimbe Sem køben,
Semwei møskaimbe Noé køben,
Noéwei møskaimbe Lamec købig køn.
37 Lamecwei møskaimbe Matusalén køben,
Matusalénwei møskaimbe Enoc køben,
Enocwei møskaimbe Jared køben,
Jaredwei møskaimbe Mahalaleel køben,
Mahalaleelwei møskaimbe Cainán købig køn.
38 Cainánwei møskaimbe Enós køben
Enóswei møskaimbe Set køben,
Setwei møskaimbe Adán køben,
Adánwei Møskaimbe Tius køn.

4

Nugwaimandzig Jesúswan chinchibig køtashchab marøb (Mt 4.1-11; Mc 1.12-13)

1 Jesús Espíritu Santotø netsaig Jordán piyugurri katø arruben, Espíritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay pera iben,
2 truyu kwalømmera cuarenta nemisramne tsuben, nugwaimandziibe ke kebenøsrkønrrab marøbig køn. Tru kwalømmerawan chigucha mamøwa, yandø parøgwai møren,
3 nugwaimandziibe:

—Ñi isa kømø, Tiuswei nusrkain kuabe, i srugwan 'pirri misr' cha, trenchi— chibig køn.

4 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig pørig pasran cha: "Møøbe pirrindøgatø øsig tsumig kømøn" chibig.—

5 Inchen nugwaimandziibe kan tun palasrømay pera ya, yu pirau chutøgucha nørreelø nøm ashib karub purrailan kerriguba ke pestø Jesúswan eshkab kenamarabe,
6 trenchibig køn:

—Nabe ñi karumburab karumigwan kerrigu ñun tranøb, katø nømui chigurrimbunø purø tabig tørigwan tranøb inchumøn cha. Kaguende nane iilan kerrigu tranig køn cha. Incha nabe mun tranøg køben, tranamønrrun cha.

7 Inchawei ñi nan tømbasra, køriibala tabig waminchene, iibe kerriguba ñuin kønrrun— cha.

8 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Trenchibig pørig pasran cha: "Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn" chibig.—

9 Inchen trugurrimbe nugwaimandziibe Jerusalén ciudasrømay pera ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, yugurri pirausrø pørsrau cha,

10 kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:
"Tiusbe nui ángelesmeran ñun chinchimønrrai ashchai ørtrun chibig.
11 Incha ñui srøbwan srugu srurrengwamønrrai nømui tasimeratøga ñune kusranrrun" chibig.—

12 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Øyeeg chibig pasran cha: "Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn" chibig.—

13 Inchen nugwaimandziibe øyeeg chiyutø kebenøsrkønrrab indamigwan kerrigu chab marabe, Jesúsweim pulugurri maya yana køsrøn tarømisrøbig køn, katøle treeg maramdiig pumnegatig.

Jesús Galilea nui maramigwan pølbasrøb
(Mt 4.12-17; Mc 1.14-15)

14 Jesús Espíritu Santoi maramburab maramigwan tøgaig Galileamay katø arruben, tru pirau tru pøtøgatanbe chutøgucha nungøba, nungøba waminchib købelø køn.

15 Inchen judíosmera tulundzuni yamørig nøbe kusrenanen, mayeeløba nun truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Nazaretsrø
(Mt 13.53-58; Mc 6.1-6)

16 Incha Jesúsbe nø nurainuumay Nazaretsrømay ya, nø trendø treeg marøbig køppe, isrin kwaløbe judíosmera tulundzuni yau kebya, lenrrab pasramisren,

17 Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaswei pørigwan lenrrai tranen, larrøbicha kurøppe, øyeeg pørig pasrabigu kurøbig køn:
18 "Señor Tiuswei Espíritube naim pala pasran cha.
Kaguende nane waachameran tabig srøigwan
eshkanrrai aceite itølusha tarømarig køn cha;
merrarraig pønrrabelan 'Elatsiilø kønrrun' chinrraimba,
katø kabgarwan ashibelø kønrrai martraimba,
katø kaig indinab melabelane, amrrai wesrab inchaimba,
19 katø Señorwei truba tab pila attrabigwangucha
eshkanrraimba nane ørig køn" chibigwan.

20 Incha Jesúsbe tru pørig tøgaigwan judíosmera tulundzuni yau purugubigwan katøle kirra tranabe, wamisrøbig køn. Inchen mayeeløba judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe ke nungøba ashib purrabelø køn.

21 Inchen nøbe trenchib eshkab mendabig køn:

—Na leben ñim mørig, i Tiuswei wam pøriibe, ñimui merrab møi yandø treeg nebun— cha.

22 Inchen misaabe mayeeløba nuimburab tabig waminchib,
katø nui trigugurri purø tabzhig wamindi wammeran ke
kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿Iibe Joséwei nusrkain kømmørgøppeh?— cha.

23 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe nane indzabelø chibgunrrig øyeeg chinrrautan cha:
"Ñi mø marøbiibe ñiasiitøwei mø mar" cha. Katø nane: "Ñi
Capernaumsrø chine, chine mariilan nam tru wammørigwan,
yu ñuim piraugucha treegwei mar",— cha.

24 Inchabe katø trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Tius maig
karuigwan eshkabigwane møigwanguen nui piraueløtøweimbe
chi tab indiimíig køn cha.

25 Isa kømø, Tius maig karuigwan eshkabig Elías uñib uras
tru pøn pila y tøbø pila sre pumubenma, tru pirau ørøba truba
truba parø pasrøben, Israel misaamerai utube piudamera
truba yam waraingucha,

26 Tiusbe Elíaswane Israel pirau warabelan purugunrrab
ørmøtø, Sidón ciuda pulu Sareptasrø tsub piudan purugun-
rrab ørig købig køn cha.

27 Katø Tius maig karuigwan eshkabig Eliseo uñib uras
chigucha, Israel misaamerai utube lepra kwanrreelø truba
nu kuig køn cha. Inchendø truiløbe ni kanguen kwanrrøwan
chishmariimeelø køben, Siria pirausriig Naamánwane kwan-
rrøwan chishmarig købig køn— cha.

28 Inchen iigwan mørøppe, judíosmera tulundzuni yau
purrabeløbe namig købiitø ke chinchimmørø incha,

29 kurra pønrramisra, puebloyugurri weera, tru nøm
waramig ciuda marim pasrab tunyu pala trømbøsrømay
pera ambubelø køn, trusrø pinørtrab.

30 Inchen Jesúsbe nømuin tøbøtagwan pureppa, iptinchibig
køn.

Kan møg kwaimandzig tøgaig
(Mc 1.21-28)

31 Incha Jesúsbe Galilea pirau Capernaum puebloyumay ya,
isrin kwalømmerawan misagwan kusrenanøbig køn.

32 Inchen nø kusrenanigwane kwaara ashibelø køn,
kaguende nø wamindiiløbe mu mandamgaig wamindig
køben.

33 Inchen judíosmera tulundzuni yau kan trømbøig
maringarub kwaimandzig tøgaig wawabe, mur trashib
trenchibig køn:

34 —¡Au! ¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig køn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig køn— cha.

35 Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig køn:

—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurrimbe webinrrø!— cha.

Inchen kwaimandziibe nøm mayeelai merrab møwane pirau penøsrka, tru møweinukkurri webibig køn, chigucha chi kørriinchimøtø.

36 Inchen mayeeløba kwaara, kangurrin kangurri:

—¿Kan øyeeg wamindi wammerabe chi køh? chibelø køn. ¡I møøbe mu mandamgaig karuitøgaba, maramburab maritøgaba trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen webingaruben, truilø webamrrappe!—

37 Inchen nune tru pirau ørøba chutøgucha nun, nun waminchibelø køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb
(Mt 8.14-15; Mc 1.29-31)

38 Incha Jesús judíosmera tulundzuni yaugurri webya, Simónwei yau kebibene, Simónwei sueerabe mur pachiiba kwanrrø tsuben, nømbe kwanrriigweyasig Jesúswan:

—Purugurra— cha, rugaben,

39 Jesúsbe kwanrriigweimbala utsøbasrabe, pachigwan webinrrai kandø wamøben, pachiibe weetaptinchen, nøbe tru urastø kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Jesús truba yam kwanreelan tamarøb
(Mt 8.16-17; Mc 1.32-34)

40 Yandø nøsig pinaiben mayeeløba chi kwanrrø køben tøgarmeran misaamerabe Jesúsweimay srua amrruben, kwanrreelømørig nøbe nui tasiimeran nømuim pala estsara, tamarøbig køn.

41 Inchen katø truyu møilan køben truba yamelainukkurri kwaimandziimerabe trenchib trashib webambubelø køn:

—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.

Inchen Jesúsbe kwaimandziimerane kandø wamab, waminchibashmíig køn, kaguende nømbe Cristo kui ashibelø køben.

Jesús Galileasrø eshkab kusrenanøb
(Mc 1.35-39)

42 Yandø chab tør-rraben Jesúsbe ciudayugurri webya, katøganbalø mu misakkasrø tarømisra iben, misaamerabe lab kua, nø waisrø puabe, ibashmønrrab inchen,

43 Jesúsbe trenchibig køn:

—Misag søtømera katøganbaløsrø warabelangucha nabe Tius nø ashib karub pasrainuguigwei tabig srøigwan eshkab kusrenanamig køn cha. Kaguende truweiwei ørig kur— cha.

44 Incha Judeasrø judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsbe eshkab kusrenanøb uñibig køn Tiuswei wamwan.

5

Mana øyeeg asiimíig peskaumera purø nørrø wesrub (Mt 4.18-22; Mc 1.16-20)

1 Kan kwaløm Jesús Genesaret nu pisu menda pasrøbene, misaamerabe Tiuswei wamwan mørtrab nuingatan ke nømdø trawaguchib tulundzunøben,

2 nøbe tru pisu mendabe pagatø barcomera mu misakkar pønrrai ashibig køn, kaguende peskabeløbe truyugurri webamba, nømui atarrayameran chishmarøb warøben.

3 Inchen Jesúsbe tru pagatø barcomera pønrrabyu tru Simónwei barcoyu kebyabe, pi mendagurri katøguchi amburøsrø ørtra cha, nøbe tru barcoyu wamisra, truyugurri misagwan kusrenanøb mendabig køn.

4 Incha yandø chab waminchabe, Simónwane trenchibig køn:

—Barcon amburø mas umbu pisrø øra, peskanrrab ñimui atarrayameran kebetay— cha.

5 Inchen Simónbe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nambe kwalma kwalma peskab meløbendø, kanguen wesranrrab kaymer cha. Inchendø ke ñi trendaig køptø, atarrayan kegutchab— cha.

6 Incha keguchene, peskaube nu kegørraptø atarrayabe kølsrøb mendøben,

7 nømbe nømui lincha amøñibelø katøgan barcoyu purrabelan, purugunrrab amrrunrrai keberen, nømbe amrrua, pa barcomeran peskautø netsøganen, barcomerabe piu ke asentanrraptiig inchibelø køn.

8 Inchen trunun ashabe, Simón Pedrobe Jesúswei srøb pulu tømbønsrøb trenchibig køn:

—Señor, naim pulugurri tarømisrtra cha. Kaguen nabe kaig marøb møg kur— cha.

9 Peskau treeg nørrø wesraikkurri Simónbe truyu mayeelø nøba pønrrabeløba kwaarøbiitø ke chindamdiig kui inchibelø køn.

10 Katø tru Zebedeowei nusrkalø Jacoboba, Juanba, tru Simónwei trendø lincha peskab amøñibeløgucha treetøwein kørig kui inchibelø køn. Inchene Jesúsbe Simónwan trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøta cha, møingurrimbunøbe misaameran peskabig kønrrig— cha.

11 Inchen nømbe barcomeran pisu mendasrø wesrawabe,
kerrigu pønrramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Jesús kan lepra kwanrrø tøgaigwan tamarøb
(Mt 8.1-4; Mc 1.40-45)

12 Jesús mø pueblomerayu køsrøn tsubene, kan møg asr
trerab kwanrrø, lepra taig, tøgaig pua, Jesúswan ashabe,
tømbønsra, maløwanguen pirau kebatamnegatig utsøbasrabe,
trenchib miabig køn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.

13 Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig
køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig
kørrømisren,

14 Jesúsbe trencha karubig køn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui
asrwan sacerdotendø kenamara, tru ñi yandø chishig
kørrømisrimburø tru Moisés trannrrig taigwane srua ya,
tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin
kui ashchain— cha.

15 Treendingucha Jesúswane ke nun, nun waminchen, nune
mas wammørig kørrømisren, misaamerabe truba nørrø nun
mørtrappa, katø nømui kwanrrømeran tamariilø kønrrappa tu-
lundzunabelø køn.

16 Inchendø Jesúsbe chugøben mu misakkasrø ya, truyu Tius
Møskaimba waminchibig køn.

Jesús kønønrrab kaimabigwan tamarøb
(Mt 9.1-8; Mc 2.1-12)

17 Kan kwaløm Jesús kusrenanøb wabene, møiløgøsrøn
fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai
Moisés pørigwan kusrenanøbeløba truyu purrabelø køn.
Truiløbe Galilea pirau maya pueblosrøngurrimba, Judea
pirausrøngurrimba, Jerusalémgurrimba amrruar. Inchen
Tiuswei maramburab maramibe Jesúsba pasrabig køn
kwanrreelan tamarøb.

18 Inchen mø møguelø køsrøn katøgan møg kønønrrab
kaimabigwan tsigalyu muta pua, yau keera, Jesúswei merrab
pasrtrab inchendø,

19 mumayguen kebambamig wetørranrrab kaimabelø
køn. Kaguende menrra misag pasrøben, trugurri ya pala
nebamba, tejameran picha, trab kura, kwanrriigwan
tsigalbañau misag utu Jesúswei merrab kørrøørøbelø køn.

20 Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra
ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñui kaig mariilane yandø ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran— cha.

21 Inchene tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba fariseosmerababe treeg isub mendabelø køn: “I møg Tiusweimburab purø trømbøig wamab waminchibiibe, ¿mu køh? cha. Kaguende kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha, Tiustøweimbe treeg martrun” chib, isubelø køn.

22 Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrrailan kelarrab ashabe, trenchibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimba øyeeg isugue? cha.

23 ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran” ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø” ¿tamiteh? cha.

24 Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui møimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchibig køn:

—Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø— cha.

25 Inchen tru urastø tru kwanrriibe nømui merrabgurri kurra, nø tsuig tsigalwan muta, Tiuswan truba tabig waminchib nui yamay ibig køn.

26 Inchene mayeeløba kwaara asha kørrømisra, Tiuswan truba tabig waminchib, truba kwaariilø:

—Møin kwaløm kan yeekkucha tabelø mari aser— cha trenchibelø køn.

Jesús Levíwan wamab (Mt 9.9-13; Mc 2.13-17)

27 Øyeeg purayaig wendø Jesús webyabe, kan møg Leví taig, romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

28 Inchen Levíbe chi tøgagúigwan kerrigu kørrømarabe, kurrappa, Jesúswei mendig ibig køn.

29 Incha trugurrimbe Levíbe Jesúsweyasig nui yau truba nu fiesta maren, tru romasreelayasig an utabelø truba yameløba, katøganeløba mishatsigu nømba truba nu purrabelø køn.

30 Inchen fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe nui kusrenanøb pera uniilane namig, Jesúsweimburab chinetø chib, trenchibelø køn:

—¿An utabeløba, kaig marøbeløba ñimbe truiløbabe chindimba lincha mab, muchigue?— cha.

31 Inchene Jesúsbe nømune trencha løtabig køn:

—Tabelø, kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha.

32 Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn cha, yandø nømui kaig marilan isua mørøb, Tiusweimay lliranrrai.—

Ayunamigwan Jesúswan payib
(Mt 9.14-17; Mc 2.18-22)

33 Inchen kaneløbe Jesúswan trencha payibelø køn:

—Juanwei mendig amøñibeløbe katø katø truba ayunab, katø Tiusba waminchib indamigwan marøbelø køn cha. Katø fariseosmerai mendig amøñibelø treetøwei maren, trune ñuieløbe ka mab, ka muchib inchibelø køn— cha.

34 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nømba wabengan, mamø purrønrrai inchaitarru? cha.

35 Inchendø yandø keg mistrabigwan srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen tru kwalømmerawane ayunabwei inchun— cha.

36 Incha katø Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra trenchibig køn:

—Mugucha kan srø camisanma para wesrumøn cha, køllin camisayu waya tsushinrrab. Treeg marene, srø camisabe ka minchen, inchagucha srøigwan waya tsusaibe køllin camisayube chi tab punrraamøn chibig køn.

37 Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe kalusmeran srurrøgøben, vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsran cha.

38 Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha.

39 Katø mugucha øl-laig vinon muchibiima srø vinone mugucha muchig kømui indan cha. Kaguende: "Øl-laibe mas mayig køn" chibelø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

6

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb
(Mt 12.1-8; Mc 2.23-28)

1 Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmarig utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tirigu turmeran lurrøb ambabe, tirigu turwan tasiitøga katsøsra, mabene,

2 mø fariseosmera køsrøn nømune trenchibelø køn:

—Ya isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan ¿ñimbe chindimba øyeeg margue?— cha.

3 Inchene Jesús trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø køtirru cha, tru mana køsrøn Davidwan parøgwab, nui linchibelan parøgwab inchen, nø mandø indigwan?
4 Nøbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotesmeratø maim pirrimeran mendaibe mu mamønrrai meriilan nø mab, katø nøba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—
5 Incha katø trenchibig køn:
—Møg Misra Arrubiibe tru isrin kwaløm nan nø karunrrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— cha.

Kan møg tasig mul-laig
(Mt 12.9-14; Mc 3.1-6)

6 Indiibe katøgan kwaløm isrin kwalømdøwei Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanøb pasrøbene, truyube kan møg nui kusrmay tasig mul-laig tøgaig waben,
7 tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig køtashchab, chigøben chi køptø.
8 Inchen nøbe chi isub pønrrailan asha, tru tasig mul-laig tøga møwane:
—Kurra, uyu tøbøtag pasramisr— cha trenchibig køn.
Inchen tru møøbe nømuin tøbøtag kurra pasramisrøbig køn.
9 Inchen Jesúsbe katøganelan trenchibig køn:
—Na ñimun payrrab inchar cha: ¿Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe isrin kwalømbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh cha; kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø, chindah?— cha.
10 Incha Jesúsbe mayeelø nuim pøtøgatan pønrrabelan ashabe, tru møwan trenchibig køn:
—Kwalwan larrøbichi— cha.
Inchen møøbe treeg inchen, nui kwalbe tabig kørrømisrøptinchibig køn.
11 Inchen treekkurri kaneløbe truba nama, kangurrin kangurri Jesúswan chi kaig maramdiig køtashchab payib mendabelø køn.

Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub
(Mt 10.1-4; Mc 3.13-19)

12 Tru kwalømmerawan Jesús kan tun palasrø Tius Møskaimba waminchab ya, kwalma ørøba treeg marøb wawa,
13 tør-rrabene, nui kusrenanøb pera uniilan wama, truilai utu doce lawa, wesrawa, truilane nøashib karua øriilø køn cha, wamabig køn.
14 Truiløbe iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro cha munchi pasrig køben, Simónwei nuneg Andrés køben, Santiago køben, Juan køben, Felipe køben, Bartolomé køben,

15 Mateo køben, Tomás køben, Alfeowei nusrkai Santiago
køben, Simón Zelote cha wamig køben,
16 Judas Santiagoi nusrkain køben, Judas Iscariote, tru
wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisra,
trannrrabig købengue.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb
(Mt 4.23-25)

17 Incha Jesús tun palasrøngurri nømba kørraarrua, kan chagu
pasramisrøbig køn. Inchen truyu nui mendig amøñibeløbe
truba nu tulundzuna, pasrabig køn, Judea pirauelø kerrigu,
jerusalénsreelø køben, Tiroba, Sidónba tru mar pulusreelø
køben,
18 truiløbe Jesúswan mørtrab amrruin købig køn, nømui
kwanrrømeran tamartraimba. Inchen tru kwanrreelø
trømbøig maringarub kwaimandziimera larrø trømbøig kuig
melønrrai marinabeløbe tamariilø køben,
19 maya misaabe nun katøranrrab inchibelø køn, kaguende
Jesúswei maramburab marøbig nuinukkurri webarrua, may-
eelanba tamaren.

Kasrag købiiba, chigucha tab kømíiba
(Mt 5.1-12)

20 Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan ashabe
trenchibig køn:
—Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim waachamerabe.
Kaguende Tius nø ashib karub waibe ñimuiwein køn cha.
21 Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim møi ya parøgwailøbe.
Kaguende maig palai melaigwan Tiusbe nømun unch-
aguen traniilø kønrrun cha.
Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim møi ya kishibeløbe.
Kaguende wendøbe indzønrrabguen cha.
22 Mayanguen tab kuilø køn cha,
ñimun misaamera tsalø ashib,
ñimune nøørø kønrrai tarømarøb,
ñimun tsalø waminab,
ñimui munchiwan ke kaigwan lataig indinab,
tru na, Møg Misra Arrubikkurrindø ñimun treeg marene.
23 'Treeg pureb kwalømbe ñimbe truba truba tab kui mørøb,
truba kasraarab pørtray chibig køn. Kaguende truburø ñimbe
srømbalasrømbe truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha.
Kaguende merrabsrø nømui kølli misaamerama Tius maig
karuigwan eshkabelan øyeegwei kaig marøbelø kuig køn cha.
24 ¡Ay, ñim waacha, puarmeraimbe!
Kaguende yandø tsabøtø utarguen køn cha, kasrag
købigwan.
25 ¡Ay, ñim waacha, møi ya chi palømø tøgarbe!

Parøgwai mørtrun cha.
¡Ay, ñim waacha, møi ya indzabeløbe!
Ñimbe wamamøra isub kishchun cha.
26 ¡Ay, ñim waacha, ñimun mayeelø tabig wamindinabelaimbe!
Kaguende ñimui merrabsrø køllí misaamerama treetøwei tabig waminchibelø købig køn cha, tru 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isabelan.

Ñimun ashig kømui inchibelan tsalø ashmumig
(Mt 5.38-48; 7.12)

27 'Inchendø ñim nan mørøbelane nabe trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaarab, ñimun tsalø kui inchibelane tabig marøb inday cha.
28 Ñimun 'trømbøig nebubash' chib wamabelaimbe ñimbe nømune 'mayanguen tabig nebunrray' chib trenday cha. Ñimun kaig marøbelaimbe, nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha.
29 Møikkøben ñun kandarø maløbøtø pashene, kandariig-wangucha yul cha. Møikkøben ñui turiwan kerrabene, ñui camisangucha ka srua ibasingaru cha.
30 Ñun mu chi miabigwane tranøb, chiwan køben ñuiwan kerrabene, miamøta cha.
31 Ñimgurrima katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñimgucha katøganelan treetøwei tab inday chibig køn.
32 'Ñim ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløguen nømun undaguelane nømgucha undaarabelø køn cha.
33 Ñim ñimun tab inchibelandøwei tab inchabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha treetøweimbe marøbelø køn cha.
34 Peba tranøppe, katø utamdeelandø pebøbeløbe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha katøganelø kaig marøbelandøweimbe, katø kerriguwan treetøwei utønrrab pebøbelø køn cha.
35 Trune ñimbe ñimui ashig kømui inchibelan undaarab, tabig marøb, pebøb indamig køn, katøyug utønrrab isua kømøtø. Treeg marene, ñimui utamibe truba nuig køben, ñimbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei ureemera kønrrun chibig køn. Kaguende nøma chiweinguen ungwaguengar-wan, larrø kailan, tab inchibig køn cha.
36 Ñimui Tius Møskaima lastima ashibig købene, ñimgucha treetøwei lastima ashibelø kuy cha.

Katøganelane 'kailø køn' chib
(Mt 7.1-5)

37 'Ñimbe katøganelan 'øyeeg køn, øyeeg marøbelø køn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø, øyeelø køn' chimønrraimbe. Katøganelan kaigyu pønrrønrrai pønsrømøtay, ñimun treetøwei kaigyu pønrrønrrai pønsrømønrraimbe. Ñimun kaig maren, ulø paymø pesannay, ñimungucha Tius ulø paymø pesannailø kønrrappe.

38 Katøganelan tranay; ñimungucha tranrrun, talegayu tab unaasig tingandø kørrøguana, pinølusam netsøganig. Kaguende ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun— chibig køn.

39 Incha katø Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra trenchibig køn:

—¿Kan ashchab kaimabiima katøgan ashchab kaimabigwandøwei srua inrrautah? cha. ¿Pailøba treeløtøbe trabyu kegørrømønrraitarru? chibig køn.

40 Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Inchendø chi kusremigwan ne kusrewabeguende, nun kusrenanøbig lataitøwein kønrrun.

41 '¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe?

42 Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chincha øyeeg chinrragu: "Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?" cha. ¡Ñi, palatø tabig! Ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig køn. Treenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

Tusrbe mamikkurri asig køn
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 'Kan tab tusrbe kaig mamig niimíig køben, katø kan kaig tusrbe tab mamig niimíig køn cha.

44 Kaguende tusrmørig chi mamig niguen tabig kui, kaig kui truyu asan cha. Kal tusrmerayugurri yashig lurrmøwei, kaldø misrøb tusryugurri uvas lurrmøwei inchibelø køn cha.

45 Inchawei kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan. Inchawei nui manrrau chine isua tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan chibig køn.

Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mt 7.24-27)

46 '¿Ñimbe nane chindimba: "Señor, Señor" chib wamøgue cha, na maig karuigwane møra marmeelø købendøbe?

47 Mugucha naimay arrua, nan møra, na maig taigwan
marøbigwane, øyeeg møg lataig køn tamønrrun cha:
48 Truibe kan møg yawan martraptø pirøwanmerrig srugu
larrayamnegatig umbu lalla, trugurrimbe tru srug pala
yawan niga pasrønrrabigwan marøbig lataig køn cha. Inchen
pibe nurawa, arrua, tru yawan purø trømbøig neguchib
megambuagucha, kønøgønrrab kaiman cha, kaguende purø
may mara pasrig kua.
49 Inchen kan møg nan mørendø, na maig karuigwan
marmíibe, nui yawan niga pasrønrrabig srug pusrmøtø, ka
pirø palatø kusrubig lataig køn cha. Pi nurawa arrubig,
tru yawan mur megambub neguchene, tru yabe kebeñen,
kerrigu pinisaig kørrømisran— cha, trenchibig køn.

7

Suldau søtøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

1 Yandø misagwan Jesúsbe chab waminchabe, Capernaum-
srø kebibene,
2 truyu kan romanosmerai suldau, cienelan ashibig,
centurión taig, kan karuindiig megabig truba undaaraig
tøgagúibe, truibe kwanrrøtøga yandø ke pinamdø palabig
tsubig køn.
3 Inchen tru cien suldaumeran ashibiibe, Jesúswan wa-
mindi mørabe, judío misaameran karubelø køllí misaameran
karua ørøbig køn, nui kwanrriigwan tamartrab attrai.
4 Inchen nømbe amba, Jesúsweim pulu kemallabe, ke tius-
manda chib truba inchib trenchibelø køn:
—Tru møwane ñi treeg ka purugumdiig treeg møg køn cha.
5 Kaguende yu nam warain pirau maya misagwan
undaguig kua, nøashib nam judíosmera tulundzuni yawan
maringaruig køn— chib.
6 Inchen Jesúsbe nømba iben, yandø yau pub lutau ambene,
tru suldaumeran ashibiibe nui trendø linchibelan møilan
køsrøn trenchinrrai karua ørøbig køn:
—Señor, øyangatiizhiitø attra tan chinrrai. Kaguende ñi nai
yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuinatan cha.
7 Incha treekkurri ni naashibguen ñun lanrrab arrumur
cha. Tammisr cha, treetø chirra chibig køn. Nai karuindiig
megabig tammisrig kønrrai.
8 Kaguende nagucha mas nørreelø karua pasrig kur cha.
Katø treeg køben na karub tøgagúilø suldaumera tøgaig kur
cha. Truilanma na møigwan køben: “Inrrø” chibene, ib; katø
na møigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig

megabigwan: “Chigøben mar” chibene, marøb inchibig køn cha. Nøbe trendan— chibelø køn.
9 Inchen Jesús iigwan mørabe, tru møwan nøguen kwaara asha, nui mendig truba nu misag amøñibelan keesha ashabe, trenchibig køn:
—Nabe ñimun trendamønrrun cha: israelitasmerai utuguen isubigwan nainug pasrig øya nuig wetørramur cha, i møwei lataig.—
10 Indiibe tru karua øriilø katøle yau pubene, tru karuindiig megabiibe tabikken waptinchibig køn.

Jesús kan piudai nusrkawan katø øsiirangarub

11 Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kan pueblo Naín taisrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløba, truba nu misaaba linchibelø køn.
12 Inchen tru puebloyu kebambam yaskab pulu pubene, kan kwaigwan sørønrrab muta, amrrubelø køn, tru kwabiibe kandø nusrkain køben, usrimbe piuda.
13 Inchen Señorbe tru ishuwan lastima ashabe, trenchibig køn:
—Kishmøta— cha.
14 Incha Jesúsbe kemalla, taulwan katøraben, muta ambubeløbe pønrramisren, Jesúsbe kwaigwane trenchiptinchibig køn:
—Matsinø, na ñun ¡kurrø! char— cha.
15 Inchen tru kwabiibe kurra, wamisra, waminchib mendøben, Jesúsbe usran tranøbig køn, pera inrrai.
16 Inchen iigwan ashene, nømune mayeelanba kørig købiitø ke chindamdiig køben, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:
—¡Tius maig karuigwan eshkabig purø nuig namui utu kurrin køn! chib. ¡Tiusbe nui misagwan purugunrrab arrin køn!— chib.
17 Inchen Judea pirau kerriguba, katø tru pirau tru pøtøgatanwan kerriguba Jesús chi marigwan wammørøbelø køn.

Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø
(Mt 11.2-19)

18 Inchen Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe øyeeg purayailan kerrigu nun eshkaben, Juanbe nui mendig amøñibelan pailan wama,
19 Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn: ¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiram kuin kui?
20 Inchen tru Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe amrrua, Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Juan Bautistabe, ñun payrrai, namun karua ørtan cha. ¿Tru attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramig kuin chindi?—

21 Inchen tru uras, Jesúsbe kwanrreelø truba yamelan tamarøbig køn, chigurrimbunø kaig kwanrrø tøgarmeran køben, kwaimandzig tøgarmeran købengue. Katø truba yam kabgailan ashchai tamarøb inchibig køn.

22 Inchabe Jesúsbe Juan karua øriilan trenchibig køn:

—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha. Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmerane nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø køn cha.

23 Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

Juan Bautistaimburab maig kuigwan Jesús waminchib

24 Incha Juanwei kusrenanøb pera uniilø ambene, Jesúsbe Juanweimburab truba nu misagwan trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

—¿Misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay, imay isig srua yainaptiigwandeh? cha.

25 Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. ¿Kabe kan møg truba tabig keweigwandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn cha, truba tabig kebeløbe nømun maig marøg købendø marøb, reymerai yau purrabelø kui cha.

26 ¿Trube, treeg købene, chi ashchab webambig kø? chibig køn. ¿Kabe Tius maig karuigwan kan eshkabigwandeh? cha. Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataitøguen kømø, mas nuigwan.

27 Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn cha:

“Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar taig, ñui
maywan ñui merrab tamartrai.”

28 Nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Maya møguelø kallabelai utu tru Juan lata nuibe muguen kaagúig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, Tius nø ashib karub wainuube kan møg chigucha kømíikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.—

29 Inchen maya misaameraba, tru romasreelayasig an utabeløba Jesús wamindigwan mørabe, Tiusbe maig kønrrabigwan tabig sølgandø marøbig kuin køn chibelø køn, tru Juan piu umbu ulsrainabeløbe.

30 Trune tru fariseosmeraba, tru maig maramigwan
martrai Moisés pørigwan treeg maramig køn chib
kusrenanøbeløbabe nømuimburab Tius maig martrab isua
indigwan kaashibelø køn, kaguende truiløbe Juan piu umbu
ulsraimeelø kua.
31 Katø Señorbe trenchibig køn:
—¿Møin kwaløm møguelane chi latailø køn chinrrab køh?
cha. ¿Chi lataig asønan chinrrab køh? cha.
32 Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, kangurrin
kangurri øyeeg chib trashib purrabelø latailø køn cha:
"Nambe ñimuyasig luswan urringucha,
ñimbe pailamøwei;
cantailø isumdeelø cantaben,
ñimbe miirab kishmøwei indan" chibelø latailø.
33 Pøs Juan Bautista pirri mamøwei, vino muchimøwei
inchibig arrubene, ñimbe nune, kwaimandzig tøgaig køn,
chibelø køn.
34 Inchen tru Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig ar-
rubene, trube, ñimbe menrra maptiig køn tamba, menrra
muchiptiig køn tamba, romasreelayasig an utabeløba, kaig
marøb misaameraba linchibig køn tamba inchibelø køn.
35 Inchendø mu møkken nebua isumgaig tru Tius marøb
pasraigwane nui ureemerainug ashchai kenamaran— chibig
køn.

Jesús Simón fariseowei yau

36 Kan møikkøsrøn fariseo Jesúswan nøba lincha manrrab
attrai eshkaben, Jesúsbe truigwei yau kebyabe, mishatsigu
wamisrøbig køn.
37 Inchen tru puebloyutøwei kan kaig marøb ishug tsubig,
tru fariseowei yau Jesús mab wan tai wammørøppe, kan
alabastro limetayu truba may irrab aceite srua puabe,
38 kishib Jesúswei wendau srøb pulu wamisra, nui kap-
pinwan Jesúswei katsig tambal pala kørrøgøb sømara, trugur-
rimbe nui pusruutøga pinømøra, katsigu muchawa, yandø tru
may irrab aceiten nui srøb pala itølushibig køn.
39 Inchen tru fariseo Jesúswan manrrab attrai eshkabig
ashabe, nuinetø treeg isubig køn: "I møg Tius maig karuigwan
eshkabig kuimbe, nun katørabiibe mu ishug kui, kaig marøb
ishug kui asin kømbala" cha.
40 Inchen Jesúsbe fariseowan trenchibig køn:
—Simón, ñun chigøsrøn tamig tøga war— cha.
Inchen fariseobe:
—Kusrennøbig, eshkarra— chiben,
41 Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan an pebigwan pailø møguelø nun ulømisrar købig køn cha, kane quinientos denarios ulø købene, kane cincuenta ulø købig køn cha.

42 Indiibe truiløbe chugurringuen trannrrabgailø køben, tru an pebøbiibe pailanba paymønrrab kagøbashiptindig køn cha. Treeg købene, ¿i pailøbe tru an pebøbigwan møig mas undaarerah?— cha.

43 Inchen Simónbe trenchibig køn:

—Tru mas nu anwan ulø paymø, kagøbasinabig, na møren truig kømmørgøtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Søl isua trendan— cha.

44 Inchen Jesúsbe ishuwan keesha ashabe, Simónwane trenchibig køn:

—¿I ishuwan ashkuh? cha. Nabe ñui yau kebarruben, nai katsigwan kwalamig ñibe nan pi tranmuben, trune i ishuube nui kappinwan kørrøga sømara, nui pusruutøga pinømørtan cha.

45 Ñibe nan muchamuben, trune nøbe na kebarrinukkurri nai srøbmeran muchab wan cha.

46 Ñibe nai tur pala aceite srølmuben, nøbe may irrab aceiten nai srøb pala itø lushtan cha.

47 Inchawei ñun trendamønrrun chibig køn: I ishuwei truba nørrø kalø mariilan nun ulø paymø pesannaikkurri nøbe truba truba undaaran cha. Inchen møikkøben tre nu kømíigwan ulø paymø pesannainabiibe, tru ulø paymø kagøbashibigwane tre undaaramøn— cha.

48 Inchabe tru ishuwane trenchibig køn:

—Ñui kaig mariiløbe payamig kømíig, pesannaig kørrømisran — cha.

49 Inchen truyu lincha mab nøba purrabeløbe, nømasiyaitø trenchib mendabelø køn:

—¿Chigøben kaig mariilanguen ulø paymø pesannamig kønrrai marøbiibe, iibe mu møg køh?— cha.

50 Inchen Jesúsbe ishuwan trenchibig køn:

—Ñi ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri, kaigyugurri wesraig kørrømisran cha, møimbe chi isumø, inrrø— cha.

8

Ishumburmera Jesúswan mendig amøñibelø

1 Yandø iig chab puraiben, Jesúsbe tru tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab kusrenanøb pueblomerasrø yamera tsitsø pønrrabsrø uñibig køn, nui doce kusrenanøb pera uniiløba.

2 Inchen katø mø ishumburmera køsrøn nø kwaimandziimeran webusriiløba, kwanrrømeran tamariiløba linchibelø køn. Inchen truilai utube tru siete kwaimandziimera webambinabig, María Magdalena køben,
3 Herodeswei yau ya ashib tsubig Cuzai srai Joana køben, Susana køben, katøgan ishumburmera køben linchibelø køn. Iiløbe nømui chi tøgagúiløtøga Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba purugubelø købig køn.

Kan kwallibig mandø kwaligwan kemesra kusrenanøb
(Mt 13.1-9; Mc 4.1-9)

4 Misag truba nørrø tulundzuna, chu puebloyuelø køben, Jesúswan itømaytø ashchab webamben, nøbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchib trenchibig køn:
5 —Kan kwallibiibe nui yellwan tsurøb kwallchab webyan cha. Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, itøbunøben, illimera amrrua, man cha.
6 Inchen katøganbaløbe srug trølyu kørra, kal-lappe, kal-labendø, pirø søig kømøwagurri mul-lan cha.
7 Kan utu yellmerabe kalshau utu kørra, kal-laben, kalbe kanbalatø nørrørawa, chab tsibisan cha.
8 Inchen kanbaløbe yell tab pirau kørra, nørrørawa, tabig misra, kan yellgurrindø trulzheelø ciengatig nigan— cha.
Iigwan trenchabe, Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:
—¡Møramig kalu pønsraibe, mør!— cha.

Mandøgurri 'iibe øyeelø latailø køn' cha Jesús wamindig
(Mt 13.10-17; Mc 4.10-12)

9 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe:
—¿Tru 'øyeeg lataitøwein køn' cha wamindiibe tappe, mandø køh?— cha payen,
10 Jesúsbe trenchibig køn:
—Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga eshkab waminchar cha,
"nømbe ashippe ashendø,
ashmøwa lataig kørrømisrøb;
mørøppe mørendø,
chigúi mørmøwa kørrømisrøb inchain" cha.

'Iibe kan ellmarøbig lataitøwein køn' cha wamincha pasrigwan Jesús tab eshkab
(Mt 13.18-23; Mc 4.13-20)

11 'Tru 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindiibe øyeeg chibig køn cha: Tru yellbe Tiuswei wamwan eshkabig køben,

12 tru may pulu kørrab yellmerabe, tru Tiuswei wamwan
mørøbelan truilan eshkabig køn cha. Inchen nugwaimandzi-
ibe arruppa, nømui manrrau tru wam ellmarigwan kerran
cha, nøm Tiuswan køreben, kaigyugurri wesrailø kømønrrai.
13 Inchen srug trølyu kørrab yellbe tru Tiuswei wamwan
møra, truba truba tab kui mørøb utabelan, truilan eshkabig
køn cha. Inchendø truiløbe chi srølgar kua, maya yanagatiitø
kørewa amøña, chigøben maig inchibelø køtashchab pubene,
tarømisrøptinchibelø, truilø køn cha.
14 Inchen tru kal shau utu kørrab yellbe tru wamindig-
wan mørøbelan eshkabig køn cha. Inchendø truiløbe nømui
ambam maywan ambub køben, tru chine, chine menrra
isubiibah, puamisrøg købiibah, chigurrimbunø marøb kasrag
amøñinrrab treeg marøg købiibatø kasran cha. Incha tru
ellmarigwane nørrørabashmøn cha.
15 Inchen tru tab pirau kørrabiibe tru nømui manrrau purø
tabig isub, trurrigu sølwan isub, Tiuswei wamwan møra, truig-
wan elachimø, tøgagua, melabig meløwa, ellmarig misrøbelan
eshkabig køn cha.

'Aceite lámpara lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Mc 4.21-25)

16 'Mugucha kan aceite lámparan piløgøppe, chitøgagøben
kasrømøwei, kabe cama umbu pasrtrab kømøweim piløgøbelø
køn cha. Treeg kømøtø, kerrubelan tør kønrrai, pala pasrøbelø
køn cha.
17 Inchawei chitøgucha søriibe søriitø kørrømisrmø, kenamis-
rtrun cha. Katø chigøben ashmønrrai kasra pasriibe, nebua
asiimíig kørrømisrmøtø, tøryu webattrun cha.
18 'Inchawei ñim mørigwane tab isua asha kuy cha. Kaguen
tøgaigwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig
tøgagurmab isuigwanguen kerraig kønrrun — chibig køn,
Jesúsbe.

Jesúswei usrimba, nuneløba nun lab
(Mt 12.46-50; Mc 3.31-35)

19 Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba nø wainug pubendø,
menrra nu misag pasrøwa, nuim pulugatig kemallchab kaima
køben,
20 møikkøsrøn Jesúswan trencha eshkabig køn:
—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun
ashchab isua amrrua.—
21 Inchene Jesúsbe løtappe trenchibig køn:
—Tiuswei wamwan møra, trunun marøbeløbe, nai usri, nai
nunelø køn— cha.

Isig ichibigwanba, pi welarmeranba Jesús kønøbashmub
(Mt 8.23-27; Mc 4.35-41)

22 Kan kwaløm Jesús nui kusrenanøb pera uniiløba barcoyu kebyabe, trenchibig køn:

—Pisu ambøgatøsrømay larraamun— cha.

Inchabe ambubelø køn.

23 Incha larraambub ambub købene, Jesúsbe barcoyu kipt-inchen, møimbe tru nu pisuyube isig ichibig purø trømbøig namab webarruben, pibe barcoyu michab mendøben, yandø ke asentanrraptiig inchibig køn.

24 Inchen Jesúswan kasrønanabe trenchibelø køn:

—¡Kusrennøbig! ¡Kusrennøbig! ¡Nambe piu ke chab asentab meler!— cha.

Inchen Jesúsbe kurra, isig ichibigwanba, pi welar trømbøig latøgushib kurrabelanba pasrambunrrai kandø wamabig køn. Inchen truiløbe pønrrambuben, yandø kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig køn.

25 Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwane chinchigue?— cha.

Inchen nømbe truba kwaariilø, kan øyeebe mandø kermab isub kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Iibe mu kerah cha, isig ichibig lata, pi latøgushib kurrabig lata, nø pasrambungarubene, iiløguen nun mørtrappe?—

Kan gadarasriig kwaimandzig tøgaig
(Mt 8.28-34; Mc 5.1-20)

26 Incha yandø gadarenosmeraim pirausrø larraambubelø køn, tru Galilea nu pisu ambøgatømaysrø.

27 Incha Jesús barcoyugurri pirau pinaiben latatø, tru puebloyuig kan møg kwaimandziimera tøgaig katønrrab we-bibig køn, truibe manasrøngurri chigucha kemøwei, yau tsumøwei inchibig, sørin trabmerayutø tsubig.

28 Incha Jesúswan ashippe, nui merrab mur trashib tømbasrøb peñabe, trenchibig køn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu cha, Jesús, Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai? ¡Ñi nan purø trømbøig møra megamig kømønrrai marmørrunrrig!— chib.

29 Kaguende Jesúsbe tru trømbøig maringarub kwaimandzigwane: "Møweinukkurri webinrrø" chibguen indin køben nøbe trendaig køn, kaguende truigwane kwaimandziibe katø katø nø merrarrawa sruaig købig kua. Inchen chu imønrrai, misaamerabe tasiimeran srøbmeran cadenastøga lusra tøgagúingucha, nøbe cadenasmeran lurren, kwaimandziibe mu misag warab waraimøsrø ingarubig køn.

30 Inchen nune Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi munchi kugu?— cha.

Inchen nøbe løtappe:

—Nabe: "Legión", munchi kur— chibig køn, kaguende tru møweinuube kwaimandziimera purø nu kebamba kua.

31 Incha tru kwaimandziimerabe 'tru purø trømbø umbu trabyumay ørmørrunrrig' chib truba rugabelø køn, Jesúswane.

32 Inchen tru tunyube kuchimera truba nu søtø mab llirab amøñiben, tru kwaimandziimerabe 'tru kuchimerayu kebambingarurra' chiben, Jesúsbe ka kebambashibig køn.

33 Inchen kwaimandziimerabe møweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, tru kuchi søtøbe truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, pisuyu kegørra, pi keesra chab kwabelø køn.

34 Inchen tru kuchi ashibelø treeg purayaigwan ashabe, kwaariilø lula, puebloyu køben, wambig nøørøwansrøn køben eshkab ambubelø køn.

35 Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab werrua, Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tøga møg købiibe Jesúswei srøb pulu, yandø asru keweig ke yandø tabig wai ashibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchibelø køn.

36 Inchen tru treeg purayaigwan ashibeløbe tru kwaimandzig tøga møwan Jesús mandø incha tamarigwan katøganelan eshkaben,

37 tru Gadara pirau maya misaamerabe Jesúswan nømuinukkurri 'irra' chib truba rugabelø køn, kaguende nømbe truba truba kørig kuilø kua. Inchen Jesúsbe barcoyu kebya ibig køn.

38 Inchen tru kwaimandziimera webambinab møøbe:

—¿Ñui mendig arruah?— chib truba inchen,

Jesúsbe trenchibig køn:

39 —Ñui yamay katø inrrø cha, ñun Tius chigøben yeeg nørriig mariilan kerriguh eshkanrrab.—

Inchen tru møøbe, Jesús nun øyeeg nørreelø marigwan kerrigu eshkab ibig køn tru pueblo ørøba.

Kan ishuwei kwanrrøwan Jesús tamarøb (Mt 9.18-26; Mc 5.21-43)

40 Incha katø Jesús pisu ambøgatøsrømay larraibene, mayeeløba munig kuig køppe, misaabe nune truba kasrag utabelø køn.

41 Inchen kan møg judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashibig, Jairo taig, puabe, Jesúswei katsig pulu tømbønsra, nui yamay tiusmanda arrubsrumugu chibig køn,

42 kaguende nui kandø nimbasr doce añosig tøgagúibe ke kwanrrab inchib tsuben.

Inchen Jesús ibene, nu misag søtøbe nui mendig trag marøb ambubelø køn.

43 Inchen tru ututø kan ishug doce años ørøba ani ib
kwanrrø tøgaig kua, nui chi tøgagúigwan kerrigu patsøgøben,
mugucha tamartrab kaimaig købig køn.
44 Tru ishuube Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nø
kewagúig urøzhigwandø katørabene, tru urastø tru ani ibiibe
pasramisrøptinchibig køn.
45 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Nane mu katørah?— cha.
Inchen mayeeløba: "Ñune mu katøramer" chiben, Pedrobe
trenchibig køn:
—Kusrennøbig, misag søtøbe ñun yeeg tinmarøb ambumay
imay trawagutsan— cha.
46 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Møikkøben nan katørainrrun cha. Kaguende nai maram-
burab marig nainukkurri webrain kui mørar— cha.
47 Inchen ishuube nø treeg marigwan chi søramgaig kuin kui
ashabe, itønab arrua, Jesúswei merrab tømbønsrøb srala, maya
misagwei merrab chindimba katøraigwanba, katø tru urastø
mandø tabig kørrømisrigwanba eshkabene,
48 Jesúsbe trenchibig køn:
—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri
tamarig kørrømisran cha. Chi isumø, inrrø— cha.

Jairoi nimbasrwan Jesús øsiiranøb

49 Inchen Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tu-
lundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møikkøsrøn puabe,
unai møskawane trenchibig køn:
—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. Kusrennøbigwan
mas chi chimøta— cha.
50 Inchen Jesúsbe mørabe trenchibig køn:
—Kørig kui inchimøtø, køreptø køreu cha, ñui nimbasrbe
tammisrtrun— cha.
51 Incha yau puabe, Jesúsbe mungucha kerrubashmøtø Pe-
dronbah, Jacobonbah, Juanwanbah unai møskalanbatø ker-
rubashibig køn.
52 Inchen mayeeløba unan isub waminchib truba kishib
køben, Jesúsbe trenchibig køn:
—Kishmøtay cha, unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.
53 Inchen nømbe kwain tsui asha kua, Jesúswane ka indzatø
mørøbelø køn.
54 Inchen unan Jesúsbe tasigu kemøra, mur wamab
trenchibig køn:
—Ishug-unø, ¡kurrø!— cha.
55 Inchen espíritube katø nuinug puben, øsiirawa tru urastø
kurraptinchen, Jesúsbe manrrai manningarubig køn.

56 Inchen møskaløbe ke kwaara asha kørrømisren, Jesúsbe chi purayaigwan nømune mungucha eshkamønrrain karubig køn.

9

Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan karua ørøb
(Mt 10.5-15; Mc 6.7-13)

1 Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, tulundzunabe, mayan kwaimandziimeran wambig webusrøb, kwanrrømeran tamarøb inchai, maramburab maramigwanba, mu chindamgaig karumigwanba tranøbig køn.

2 Incha Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab kusrenanrraimba, kwanrreelan tamartraimba karua ørabe,

3 nømune trenchibig køn:

—Mayuweimbe chigøben srua ammønrrigay cha. Pøtønain tsig srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pirri srua ammøwei, an srua ammøwei, turingucha pagatø kømø, kandø kewa ambay cha.

4 Chugøben puebloyu yau puppe, webamba ambamnegatig truyutø kørrømisrtrigay cha.

5 Inchen ñimun wamab utag kømui indinuube, trube, tru puebloyugurri webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrøgønrrigay cha. Treeg marøppe, trube 'ñim kaasig købene, møimbe ñim kusrenrrigay' chib eshkab.—

6 Inchen nømbe webamba, pueblomørig puraambub ambuppe, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, chutøgucha kwanrreelan tamarøb ambubelø køn.

Jesúswan Herodes mu kuinguen mørmub
(Mt 14.1-12; Mc 6.14-29)

7 Inchen Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe Jesúsweimburab wamindi mørøb nø chi mariilan kerrigu wammørabe, chi isum kuinguen mørmíig køn, kaguen møiløgøsrøn: "Juan Bautista kwailai utugurri katø kurriinrrun" chiben.

8 Inchen kan utueløbe: "Tius maig karuigwan eshkabig Elías kenamisrin køn" chiben, kan utueløbe: "Tius maig karuigwan eshkabig merrabsriig møikkøben katø øsiirain køn" chiben, inchibelø køn.

9 Inchen Herodesbe trenchibig køn:

—Juanwane natøwei turwan paringaruig køn cha. ¿Trube, chigøben na yeeg wamindig wammøriiløbe mu kønrrab køh?— cha.

Incha Herodesbe Jesúswan ashig kui inchibig køn.

Trattrø mil møguelan Jesús mamig tranøb
(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Jn 6.1-14)

10 Jesús nøashib karua øriilø katø amrruabe, nøm chi marigwan nun eshkaben, nømune Jesúsbe Betsaida pueblosrømay nømundø nøørø pera ibig køn.
11 Inchendø tru nu misag søtøbe wammørøppe, wendautø amben, Jesúsbe tabig wamab uta, nømun Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, kwanrrøwan tamaramig palai melabelane tamarøb inchibig køn.
12 Inchen yandø mawab misrøb arruben, nui doce kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:
—Misaameran yandø amrrai, ungwa chi cha, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben, chugøben nøørøsrøn køben, ya peba kørrømisrtrappa, mamig penønrrappa amrrain cha. Kaguende yube nambe mugucha warømønug pønrrer— cha.
13 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Manrrai ñim mannay— cha.
Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Nambe trattrøgatø pirrimbah pagatø peskaubatø tøgaguer cha. Ya nu misagweimbe srøig penønrrab ambatøwein kønrrun — cha.
14 Kaguende møgueløtø trattrø milburab købig køn. Inchen Jesúsbe nui doce kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Kan søtø, cincuentabatø, cincuentabatø purramisringaruy— cha.
15 Inchen treeg maren, misaabe mayeeløba chab purramisrøbelø køn.
16 Inchen Jesúsbe tru trattrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan 'mayanguen pay' cha, pirrimeran pirishabe, nui kusrenanøb pera uniilan misagwan pirishinrrai tranøbig køn.
17 Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn.

Pedrobe Jesúswan: "Cristo køn" chib
(Mt 16.13-19; Mc 8.27-29)

18 Kan kwaløm Jesús nøørøsrø Tius Møskaimba waminchib wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba purrøben, Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.
19 Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Møiløbe: "Juan Bautista køn" chiben, møiløbe: "Elías køn" chiben, møiløbe: "Tius maig karuigwan kan eshkabig merrabsriig katø øsiirainrrun" chiben indan— cha.
20 Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.
Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:
—Ñibe Tiuswei tru Cristo køn— cha.

Jesús nø kwamigwan eshkab
(Mt 16.20-28; Mc 8.30-9.1)

21 Inchen Jesúsbe iigwane mungøben eshkamønrrain karubig køn.

22 Inchabe trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubiibe chinetø kaig indinab megamig nebunrrun cha. Katø misagwan karubelø køllі misaamera køben, sacerdotemeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig kønrrab køn cha. Incha kweechen, pøn kwalømyube kusraig kønrrun— chibig køn.

23 Incha mayeelan trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, kwalømmørig nui kuruswan muta, nai mendig arrum nebunrrun cha.

24 Inchen møikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha.

25 ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nøasiitø minchib, nøasiitø pinamigwei marøb indiibe, chiwein kui tabig kønrrab kø?

26 Pøs møikkøben naimburappa, na wamindiilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nune kørig purørtrun chibig køn, tru Møg Misra Arrubig tru nui tørguegwalmabiiba, nui Møskawei tørguegwalmabiiba, Tiusweindø tarømari ángelesmerai tør pilabiiba arrua.

27 Nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub pasraigwan ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb
(Mt 17.1-8; Mc 9.2-8)

28 Øyeeg taig trune wendau køsrøn Jesúsbe Pedronba, Juanwanba, Santiagonba pera, kan tun palasrø Tius Møskaimba waminchab nebibig køn.

29 Inchen Jesúsbe Tiusba waminchib pasramnetø, nui maløbe ke peg lataig misrøptinchen, nui kewagúiløbe truba puløzhig tørgwalmabelø misrøbig køn.

30 Inchen møimbe pailø møguelø nøba waminchib kenamisrøptinchibelø køn. Truiløbe Moisésba, Elíasba,

31 nømbe tørguegwalmabig pinøgasrailø, Jesús Jerusalénsrø mandø kaig indinab megawa, kwamigwan waminchib pønrrabelø køn.

32 Inchen Pedroba, nui linchibeløba kigøbiitø ke chindamdø kuim purrøwagucha, kimø kasrig ka purrøwa, Jesúswei tørguegwalmabigwanba, tru pagatø møguelø nøba pønrrabelanba ashibelø køn.

33 Inchen tru møguelø yandø Jesúsweim pulugurri
tarømisra ambene, Pedrobe nøtøwei chi chib pasrarmabguen
mørmubendø, trenchibig køn:
—Kusrennøbig, ¡nam yu pønrramibe purø tab køtan! cha.
Pøngatø ya-ureg margun cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan
Elíaswei.—
34 Inchen tru waminchib pasramnetø kan wañi arrua,
nømun kasrøben, nømbe wañi umbu kørrømisra, Pedroba,
Juanba, Santiagobabe truba truba kørig kui inchibelø køn.
35 Inchen wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig køn:
—Iibe nai Nusrkai, nai lawa wesruig køn cha. Nune møray—
cha.
36 Tru wambe yandø mas mørø waminchimuptinchen,
Jesúsbe katø nøtø pasrai ashibelø køn. Incha nømbe tru chi
asigwane tru kwalømmerawane mungucha maizhikken mørø
waminchimeelø køn.

Jesús kan kwaimandzig tøga unan tamarøb
(Mt 17.14-21; Mc 9.14-29)

37 Katø kwaløm tunbalasrøngurri kørrørrubene, Jesúswan
katønrrab truba nu misag werruben,
38 møimbe kan møg tru misaamerai utugurri truba mur
wamab trenchibig køn:
—Au, Kusrennøbig, kabe tiusmanda nai nusrkawan ashib-
srumuguh cha, nai kandø nusrkain køn cha.
39 Nune kwaimandziibe merrarraben, nøbe møi møin
trashibig køn cha. Inchen kwaimandziibe pirausrø kucha,
itønangarub, triimay chall kutsingarub, purø trømbøig lasti-
maig marøb, ¡katø! elachimøsraatø inchibig køn cha.
40 Inchen ñui kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan
webusrtrai na rugaben, kaiman— cha.
41 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—¡Kan ñim møi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø!
cha, ¿Nabe managatig ñimba unamig kønrrerah cha, ñimun
øyeeg ashiptø? Ñui nusrkawan yu srua amø— chibig køn.
42 Inchen unøbe kemallib iben, kwaimandziibe unan
pirausrø kucha, sruaguchen, Jesúsbe trømbøig maringarub
kwaimandzigwan nama, webingarua, unane tamara,
møskawan tranøbig køn.
43 Inchen Tiuswei purø nuig tabigwan mayeeløba kwaara
ashibelø køn.

Jesús nø kwamigwan katø eshkab
(Mt 17.22-23; Mc 9.30-32)

Inchen mayeeløba Jesús øyeeg marigwan kwaarøb kømne
Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

44 —Pesannanrrab kømø, iigwan tab møray cha, tru Møg
Misra Arrubigwane møguelai tasku tranig kønrrabigwan.—
45 Inchen nømun øyeeg taigwane nømbe chi tainguen
mørmeelø køn, kaguende Tius chigúinguen mørmønrrai indiilø
kua. Incha nø øyeeg taigwan chi chibig kø cha payamibe
nømbe kørig kui inchibelø køn.

Mas nuibe mu kerah
(Mt 18.1-5; Mc 9.33-37)

46 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømui utu nømbe
møig mas nuig kønrraptiig kuin kui waminchib payiyab mend-
abelø køn.
47 Inchen nøm chi isub purraigwan Jesúsbe wetøbeña, kan
unan srua ya, nuim pulu pasrabe,
48 trenchibig køn:
—Møikkøben i unan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan
utan cha. Inchen nan utabiibe, nan karua ørøbigwangucha
utan cha. Inchawei ñimui utu mas chigucha kømíig lataig kui
asiibe, truibe si, mas nuig køn— chibig køn.

Namun maig købash inchimíibe namuingatø pasran
(Mc 9.38-40)

49 Inchene Juanbe trenchibig køn:
—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandzi-
imeran webusri aser cha. Inchendø namba uñmíig købene,
nambe truigwane merer— cha.
50 Inchen Jesúsbe nun løtappe trenchibig køn:
—Merømøtay cha. Kaguende ñimun namig kurrømíibe
ñimuingatiig køn— cha.

Jesús Jacobonba, Juanwanba namab

51 Yandø Jesús srømbalasrø utig kømig lutau køben,
Jerusalénmay ke punrrab isua ib menda,
52 eshkanrrabelø wam sruar merrab øren, nømbe Samaria
pirau kan pueblosrø chigøben nuyasig tamartrab ambene,
53 samaritanosmerabe Jesúswane utømeelø køn, kaguende
nøbe Jerusalénsrømay inrrab arri asha.
54 Inchen nui kusrenanøb pera uniilø Jacoboba, Juanba
øyeeg indi ashabe, trenchibelø køn:
—¿Señor, nømun pinishinrrab srømbalasrøngurri nam nag
kørraarringaruah cha, Tius maig karuigwan eshkab møg Elías
latawei?—
55 Inchen Jesúsbe nømun keesha ashabe, namabig køn.
56 Incha katøganbalø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambubelø
køn.

Jesúswei mendig ambamibe murig køn
(Mt 8.19-22)

57 Nøm maywan ambub køben, kan møg Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.

58 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Zorramerabe waramig trabmera tøgar køben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemera tøgar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig kur— cha.

59 Incha Jesúsbe katøganun trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe:

—Señor, nai møskawan sørønrrabmerrig ibashcha— chiben,

60 Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nai wendautø amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nømui kwailan sørøbash cha. Inchen ñibe ya, Tius nø ashib karub wainuguigwan katøganelan eshkab kusrenan— cha.

61 Inchen katøgangucha trenchibig køn:

—Señor, ñui mendig arrug køtan cha. Inchendø nai yauelanmerrig ungwa chinrrab ibashcha— cha.

62 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Mutøgucha arauwan kemøra arab pasrøbendø, wendømaygøba keeshibiibe, Tius nø ashib karub wainuguigwane chi tab martrabgaig køn— cha.

10

Jesús setenteelan karua ørøb

1 Øyeeg chab puraiben, Señor katø setenta lawa wesrua, pagatø pagatø pueblosmørig katøganbalømerasrø nø yamsrømay nui merrab ørøbig køn.

2 Incha nømun trenchibig køn:

—Ellmarig tulisamibe truba nørrø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha. Inchawei tru ellmarig puaig Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø ørtrai.

3 Ñimbe ambay cha. Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar cha.

4 An pusramig urasr ila ammøwei, wasr ila ammøwei, alpargatis katø nøørø srua ammøwei, ñim maywan ambuppe, mun køben wamab waminchib pønrrømøwei inchigay cha.

5 'Incha kan yau kebambuppe, øyeemerrig chinrrigay cha: "I yaube chi isumgaig mayanguen tab kønrrun" cha.

6 Inchen truyu chi isumgaig tab købigwan tøga møg wabene, tru: "Chi isumgaig tab kønrrun" cha ñim trendaibe nuinug kørrømisrtrun chibig køn. Inchen treeg møg kaabene, tru ñim trendaibe ñimuinuutøwei kørrømisrtrun cha.

7 Inchen ñimbe tru yautøwei kørrømisra, nøm chi srørrendø
mab, mutchigay cha. Kaguen chi marøbiibe nui marimburøbe
mu chi chinrrainga, utamig køn cha. Yamørig, yamørig
ammønrrigay cha.
8 Ñim kan puebloyu kebamben, ñimun wamab utøbene, chi
srørrendø manrrigay cha.
9 Incha truyu kwanreelan tamarøb, tru misaameran: "Tius
nø ashib karub wainuguiibe ñimuinuube lutaurab pasran"
chinrrigay cha.
10 'Inchen ñim kan puebloyu puben, ñimun wamømubene,
trube, callesmerayu webamba, misagwan øyeeg chinrrigay
cha:
11 "Ñimui puebloyu usrø namui srøbmerayu mendigwan
møimbe trube, ñim kusrenrrigay chib pabørrguer chib.
Inchendø møimbe yandø ñimbe isua kuy cha, Tius nø ashib
karub wainuguiibe ñimuinuube lutaurain køn" chib.
12 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Srabe kwaløm be
tru puebloimbe Sodomai lataitøguen kømø, Tiuswei tru
maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas purø
trømbøig kønrrun cha.

Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig
(Mt 11.20-24)

13 '¡Ay, ñi Corazín pueblo, waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo,
waacha! Kaguende Tirosrø, Sidónsrø tru maramburab mari-
ilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei tru-
iløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabsruig
kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører
chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagusrøyu purramisrøb
inchibsruinrrun cha.
14 Pøs Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm be
Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø
trømbøigwan utønrrun cha.
15 Inchen ñi Capernaum pueblogan, ¿purø tab incha
srømbalasrøngatig kusruig kønrrurmab isutirru? cha. Treeg
kømøtø, ñibe tru møra melamnug kegutsig kønrrabguen —
chibig køn.
16 Incha nui pera uniilan trenchibig køn:

—Ñimun mørøbiibe, nan møran cha. Inchen ñimun kaashibi-
ibe, nan kaasan cha. Inchen tru nan kaashibiibe, nan karua
ørøbigwan kaasan— cha.

Karua ørig setenteelø katø amrrub

17 Inchen tru setenteeløbe truba kasrag katø amrruabe,
trenchibelø køn:

—Señor, ñui munchiyube kwaimandziimeraguen namune
mørtan— cha.

18 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Satanásbe srømbalasrøngurri kan palaig peñib lataig peñen, nabe asig køn cha.
19 Nabe mu mandamgaig maramburab maramigwan ñimun tranamønrrun cha, ulmeran, alacránmeran itøbunønrrai, katø tru ashig kømui inchibig, Satanás, nø kanawa, chi martrab kaimanrraimba. Inchen ñimbe chi indiimeelø puramrrun cha.
20 Inchen ñimbe, kwaimandziimera ñimun mørimba kasraaramøtø, ñimui munchimera srømbalasrø pørig pønrraimba kasraaray— chibig køn.

Jesús nuielaimburab kasraarab
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Incha tru uras Jesúsbe Espíritu Santogurri truba kasraarawa, trenchibig køn:
—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeelø kusremeelan kenamarikkurri. Treewein køn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.
22 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan cha. Mugucha na Nusrkawane mu kui ashmuben, Møskaindøwei asan cha. Mugucha Møskawane mu kui ashmuben, na Nusrkaimba, møiløgøben na asingaruilø truiløbatø asan— chibig køn.
23 Incha nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, nømundø trenchibig køn:
—Tru ñimui kabmera nebua asigwan ñim ashibeløbe mayanguen tab kuilø køn cha.
24 Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Truba nørrø Tius maig karuigwan eshkabelø køben, reymera køben, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn cha; i ñim mørigwan mørinrrabna kui inchendø, mørmuig køn— cha.

Kan tabig marøb samaritanon Jesús kemesra wamindig

25 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig Jesúswan mandø inchibig køtashchab nøba waminchab kurra yabe, trencha payibig køn:
—Kusrennøbig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrappe, nabe chi maramerah?— cha.
26 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Maig maramigwan martrai Moisés pørigube ¿chi pørig pasrah? cha. ¿Ñibe truigwane mandø taitamab isugu?— cha.
27 Inchen nøbe trenchibig køn:
—"Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, katø kerrigu ñui

asru chishkømburab chish kuitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn cha. Katø ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn" cha, trenchibig pørig pasran— cha.

28 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe sølwei løtan cha. Iigwan mar cha. Treeg marabe si, ñibe managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrabguen— cha.

29 Inchen tru møøbe nø payigwan tab webig køb, Jesúswane trencha payibig køn:

—¿Naimbe mendaibe mu kerah?— cha.

30 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Kan møg Jerusalénmay ambi maywan Jericómay kørraarrub arrubene, nileelø merrarrawa, kerrigu nui kewagúigwanbañau nila, kurragucha, kwaig lataig mara trarra ambubelø køn cha.

31 Inchen kan judíosmerai sacerdote tru maywandøwei chi isumø purainrrab arrub pasrøwa, tsui ashippe, yabwansrøndø purayan cha.

32 Katø treetøwei kan levitagucha truyu pubendø, ashabe, mendawansrøndø pureppa ib ibig køn cha.

33 Trune kan Samariasrø møg tru maywandøwei purainrrab arrua, nun ashabe, lastima isua,

34 møwan kemallabe, nui pisrøwan aceiteba, vinoba srøla, llensutøga lusra, trugurrimbe nui burroyutøwei itøguanøsra, kan ya pebøbelainuumay srua ya, truyu ashib tøgagúig køn cha.

35 Incha katø kwaløm samaritanobe inrrappe, tru ya puaigwan pagatø an wesrawa, trana: "I møwan ashchunrrig tan cha. Ñi mas kastain købene, katø arruabe, pagararrumøn" tan— cha.

36 Incha Jesúsbe tru Moisés pørigwan kusrenanøbigwane trenchibig køn:

—¿Tru nileelø kemørinab møwan, tru i pønelø nøasi lataitøwei isua ashibiibe, ñune møig truig kønrraptiig køta?— cha.

37 Inchen nøbe løtappe trenchibig køn:

—Tru møwan lastima ashibig, truig kømmørgøtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñigucha ya, treetøwei mar— cha.

Jesús Martaba, Maríaba waminchib

38 Incha Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba nui maywan amba, yamera tsitsø pønrrabsrø pubene, truyube kan ishug, Marta taig, nui yaumay amø cha, utabig køn.

39 Martabe kan numøsrai María taig tøgaig købig køn. Inchen truibe Jesúswei srøb pulu nø chi taigwan mørtrab wamisren,

40 trune Martabe, ke chi maram kuinguen mørmíig wawa,
Jesúswan kemallabe, trenchibig køn:
—Señor, chi maramelan nai numøsrai ke nandø keguchen,
ñungan isumuitarru cha, nan puruguptøguen wau taindø—
cha.
41 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Marta, Marta, ñi kui ke chinsraatø inchib, ñui chigurrim-
bunø maramelangøba isun cha.
42 Inchendø kanbaløtø mas isumig pasran cha. Inchen
Maríabe tru mas tabigwan trunun lawa wan cha. Truigwane
kerraig kømønrrun— chibig køn.

11

Jesús Tius Møskaimba mandø wamindamigwan kusrenanøb
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Kan pieje kanbaløsrø Jesúsbe Tius Møskaimba waminchib
wawa, chab patsøgøbene, møikkøsrøn kan nui kusrenanøb
pera uniibe trenchibig køn:
—Señor, tru Juan nui kusrenanøb pera uniilan kusrennøb
lataitøwei, namungucha Tiusba wamindam kusrenanrra—
cha.
2 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay cha:
"Namui Møskai,
ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig
kønrrun.
Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø.
3 Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan namun møi
tranøb,
4 namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib.
Kaguende namma namun kaig marøbelan mayeelan ulø
paymø, pesannabelø ker chib.
Chiyugøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene, truwane
ambashmørrunrrig chib.
Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra"—
chib.
5 Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:
—Ñimma møikkøben kan trendø asig tøgagua, yem tøbøtag
truigwei yamay ya: "Au, nai kasuku, pøngatø pirrim
pebøbsrumugu chinrrun cha.
6 Pøs nai trendø asig inrrab arrua, nai yau puben, chigucha
srørramig chi kaagur" cha.
7 Inchen kane yaambugurri trencha løtimbeh: "Yaskappe
yandø kasraig pasran cha. Mas wamab fregamørrunrrig
chib. Nabe nai ureemeraba camayuguen warøwa, chigucha
pebrrab kurrønrrab kaimamønrrun" cha.

8 Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Pebrrab kurrappe,
nui trendø asig kuimbatø pebrrab kurrømøtø, ke wamabig
wamab tsuikkurri kurra, chi palabigwan nøbe kerriguh tran-
rrun cha.
9 Inchawei nabe ñimune trendamønrrun: Miabene, Tiusbe
ñimune tranrrun cha. Lawabe, ñimbe wetørranrrun cha. Yask-
abu wamubene, ñimune kurtrun cha.
10 Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben,
yaskabyu wamabigwane kurtrun cha.
11 '¿Ñimma møikkøben, møskain kua, ñui nusrkai pirri mi-
aben, pisrugwan tranrraitirru? ¿Kabe peskau miabene, ul-
wan tranøbsruguh?
12 ¿Kabe kan atøwall srug miabene, alacránwan tranøbsruguh?
13 Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta
tranøbelø køben, ¿kan mas ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe
nun miabelane Espíritu Santon tranmønrraitarru? — chibig
køn.

*Møiløgøsrøn Jesúswan kwaimandzigwei maramburab marig-
wan tøgaig køn chib*
(Mt 12.22-30; Mc 3.20-27)

14 Kan møwan kan kwaimandzig wamgaig marigwan
Jesúsbe wambig weguchen, kwaimandzig webibene, tru
wamgaibe waminchiptinchen, misaamerabe truba kwaara
ashen,
15 kan utueløbe trenchibelø køn:
—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabig, tru
Beelzebúgurri kwaimandziimeran nøbe webusrøbig køn —
cha.
16 Inchen kaneløbe Jesúswan maig inchibig køtashchab ashig
køptø, nune srømbalasrøngurriig asamig martrai miabelø køn,
Tius nøba pasrain kui ashchab.
17 Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrraigwan ashabe,
trenchibig køn:
—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nømasiitø nøørøtø
misrøb kurrabe, pinønrrun cha. Katø kan yauelø nømasiitø
nøørøtø misrøb kurrabe, chab pinønrrun cha.
18 Inchawei Satanáskucha nøasiitø nøørøtø misrene, nui
ashib karub waibe ¿chincha pasrabig pasrønrrab kø? cha.
Kaguende ñimbe nane trendan, chibig køn, Beelzebú martrai
tranikkurri kwaimandziimeran webetan cha.
19 Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri
webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe
kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre webetah?
cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun uyube nøm
chibig køn.

20 Trune na Tiuswei tasig-unøtøga kwaimandziimeran we-
betøbene, Tius nø ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen
pasran cha.
21 'Kan mur møøma iitøgabe chinchamamønrrurmab may
tamara, nui tab yawan tab ashib tøgagøbene, truyu nui chig-
urrimbunø tøgagúibe chi isumgaig pasran cha.
22 Inchen katøgan møg, nø lataguen kømø, mas murig
arrua, nun merrarrawa kanawa, tru chinchamamumig,
iiløtøgabesimab isua tøgagúilan kerrawa, tru nø chi tøgagúilane
katøganeløba pirisan cha.
23 'Naingatø pasrømíibe, nan tsaleelaingatø maran. Naba
tulishimíibe truørøtø wiitan cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Kaig espíritu katøle møweimay arrub
(Mt 12.43-45)

24 'Kan trømbøig maringarub kwaimandzig møweinukkurri
webippe, chugøben purmerasrø isramig lab uña, yandø
wetørranrrab kaimappe, trenchibig køn: "Katø nai yamay
inrrab cha, na chugurri webarrua arrinuumaytøwei."
25 Incha katø arruabe, tru møwane kan yawan chishtø palu-
uncha, tamara pasrig lataig wetørranrrun cha.
26 Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nø lataguen
kømø, mas larrø trømbøig marøbelan sieteba tulundzuna,
søteeløba trubalatø tru møweinug purrønrrab kebamrrun
cha. Inchen tru møøbe yandø srabebe mas purø kaikken
kørrømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø.—

Isa kømø, purø tab købig

27 Jesús iilan waminchib pasramne, misag utu kan ishug
øyeeg chib trashibig køn:
—¡Ñun tøgagøb, mutsøsrøb ishuube mayanguen tab kuig
køn!— cha.
28 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Tius maig taigwan mørøb, maig karuilan mørøbelø, tru-
iløbeguende mayanguen tab kuilø køn— cha.

Kaig misag Jesúswan mana asiimíig martrai miab
(Mt 12.38-42; Mc 8.12)

29 Misaamera Jesúsweim pøtøgatan mas mas tulundzunøben,
nøbe trenchib waminchib pølbasrøbig køn:
—Møin kwaløm larrø kaig misaamera, Tius naba pasrain
kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kønrrai
katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø
eshkamønrrun cha.
30 Jonásma Nínivesrø warab misaameraimbe chigøben
kønrrab kuitamab isua asha kømig kønrrai nune treeg pasrig

køn cha. Treetøwei na, Møg Misra Arrubikkucha møin kwaløm misaameraimbe isua asha kømig kønrrai pasrig kønrrun cha.

31 Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløмbe kurrønrrun cha. Incha nøbe tru møin kwaløm møguelø ñimun møra melønrrai maringarunrrun. Kaguende nøma purø yabsrøngurringuen arrig købig køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn.

32 Tru Nínive ciudasrø misaamerabe Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløмbe kenamisrtrun cha, tru møin kwaløm misaameran kaiyu pønsrønrrab. Kaguende Nínivesrø misaamerabe Jonás eshkaigwan møra, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig køn— cha, trenchibig køn.

Kabmerabe asru kan lámpara latailø køn
(Mt 5.15; 6.22-23)

33 —Muguen kan aceite lámparan piløga srørrøyu pasrmøwei, ni køtsø umbu pasrmøwei indan, masken kerrubelan tør kønrraimbe, pala pasran.

34 Asru kappe kan lámpara lataig køn. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tør kebilig kønrrun. Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kønrrun.

35 Inchawei ashiptø kuy, ñim tør tøgagúibe løstiig købgunmab.

36 Kaguen asru kerriguba tør køben, katø truyu chigucha løstiig kaabene, ñibe kerriguba tørgandø ashchun chibig køn, kan lámpara purø tørig, ñun piløben lataitøwei.—

Jesús fariseosmeranba, maig maramigwan martrai pørigwan kusrebelanba øyeelø køn chib
(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 20.45-47)

37 Yandø Jesús chab waminchene, kan fariseo nui yau lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe kebya, mishatsigu wamisrene,

38 fariseobe Jesús mamigwan mamøwatø, tasig kinømø mai ashabe, truba kwaaren,

39 Señorbe trenchibig køn:

—Trube, ñim fariseosmerabe pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøsra kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha.

40 ¡Ñim chugúinguen mørmeelø! Tiusbe palamay asrwanma marig køppe, ¿katø umbuigwangucha nøtøwei marig kømuitarru? cha.

41 Treeg inchibgunrriibe, tru umbu tøgagúigwan waachameran lastima asha, srørray chibig køn, treenchene, ñimune kerriguba chishig kørrømisrtrun cha.

42 '¡Ay, ñim fariseos waachamera! Ñimbe erbabunan, rudan, chigurrimbunø katøgan shush tusrmeran Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa, tranendø, tru sølgandø tabig maramigwanba, katø Tiuswei tru undag købigwanbabe, ñimbe pinab marøbelø køn cha. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa, Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb.

43 '¡Ay, ñim fariseos waachamera! Judíosmera tulundzuni yamerayu purø tab misaamera purrainug purramig chullelø, katø penab, yanøb indinug ñimune maig købash kømø, purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha.

44 '¡Ay, ñim waachamera, kwaig sørin trabmera latailø, chi kenameelø! Misaamera tru sørim palawan chigúinguen ashmø llirab kuilø latailø køn— chibig køn.

45 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbiibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, ñi øyeeg chippe, namungucha tøga wamøtan — cha.

46 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø chigucha! Ñimbe katøganelane niga ambamga kwatsiguelø neguanendø, ñimbe ñimdøweinguen ni kan tasig-unøtøgaguen kuñab kebachig kømui indan cha.

47 '¡Ay, ñim waachamera! Tius maig karuigwan eshkabelan ñimui merrabsrø misaameratøwei kweecha, søriilø købelan ñimbe tamara pønsrøbelø køn cha.

48 Treeg mariitøga ñimbe ñimui merrabsreelø treeg marigwane lata kandø isubelø kui kenamaran cha. Kaguende nømuimburappe kweechen, ñimuimburappe tru sørin trabmeran tamaran cha.

49 'Inchawei Tius nø kusremburab kusrebig kuigu, trendaig køn: "Na maig karuigwan eshkabelanba, katø naashib karua øriilanba nabe øren, truilan kan utuelane kweechen, kanelane kaig martrun" cha.

50 Inchawei pirøwan marøb uraskurri Tius maig karuigwan eshkabelan mayeelan kweetsiilai ani lusigwan Tiusbe møin kwaløm misaameran ulø payrrun cha,

51 tru Abelwan kweecha ani lusigwangurrimbunø, tru Zacarías altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben kweetsig, tru Zacaríaswei ani lusigwangatig. Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Tru misaameran kweetsiilan Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

52 '¡Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø! Kaguen tru nebua ashib kusreb kømig kan llavi lataig tøgagúigwan ñim kerrawa tøgagua, ñimdøweinguen kebammøwei, ni kebambug kui inchibelan chigucha kebambashmøwei indan— chibig køn.

53 Jesús truyugurri webibene, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúswan truba nama, ke chine payib mendabelø køn,

54 kebenøsrkøg køptø, nø chi kusrua løtøbene, chigøben tamig tøgagønrrab.

12

Jesús palatø tabelø kømønrrai kusrenanøb
(Mt 10.26-27)

1 Trune misaabe truba truba nørrø tulundzuna, nu køptø ke nømdø melambub itøbuniyaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan nømunmerrig trenchib pølbasrøbig køn:

—Au, fariseosmerai levaduran ashiptø kuy cha, tru palatøbe truba tab indigwan.

2 Pøs chitøgucha søra pasriibe søriitø kørrømisrmø, ashchai kenamarig køben, katø wammørmønrrai søra tøgagúibe wammøriimíibe kørrømisrtraamøn cha.

3 Inchawei ñim løstøyu wamindigwane tøryu wammørøbguen inchen, ñim yaskabwan kasra nilø wamindigwane yabalasrøngurri trasaig kønrrun cha.

Jesús møigwan kørig tøgagømigwan waminchib
(Mt 10.28-31)

4 'Na ñim nai linchibelane trenchar: Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay cha. Kaguen asrwane kweechendø, mas trømbøibe chi martrab kaiman cha.

5 Inchendø nabe ñim møigwan kørig tøgagømigwan eshkarrumøn cha. Kweecha, mu manchinrrainga tru møra melamnug kegutchabig, truigwane kørig tøgaguy cha. Nabe katøle trendamønrrun: Trunune si, kørig tøgaguy cha.

6 '¿Trattrøgatø illinzheelan pa centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? chibig køn. Inchendø Tiusbe treelanguen pesannamø, ashibig køn cha.

7 Pøs ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn cha. Inchawei chi kørig kui inchimøtay chibig køn. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn cha.

Misaamerai malau 'Jesucriston ashmíig kur' chib pønrrømeelø
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 'Katø nabe ñimun trendamønrrun: Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane na, tru Møg Misra Arrubikkucha Tiuswei ángelesmerai merrab treetøwei truigwane 'nuingatiig kur' cha, nabe trendamønrrun cha.

9 Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane Tiuswei ángelesmerai merrab nabe nungucha 'nuingatiig kømur' tamønrrun cha.

10 'Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe uløwan paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espíritu Santon purø trømbøig waminchibigwaneguende pesannamø, ulø payrrun cha.

11 'Ñimun payrrab judíosmera tulundzuni yamerayumay, kabe juezmeraimay, kabe karubelaimay srua ambene, mandø cha løtamermab, mancha løtamermab, chi tamermab chi isumøtay chibig køn.

12 Kaguende yandø wamindamig puben, Espíritu Santobe maig tamigwan ñimun kusrenanrrun— cha.

Kan pua møg chugúi mørmíig lataigwan kemesra wamindig

13 Kan møikkøsrøn misag utu Jesúswan trenchibig køn:

—Kusrennøbig, nai nunewan naimburabig kønrrabigwan pirisha, nan tranø chirra— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

14 —Au, kasuku, ¿nan kan juez lataig, kabe kan pirø pirishibig lataig kønrraimbe nane mu pasrah?— cha.

15 Incha katø trenchibig køn:

—Parø indamigwane treenchimønrrab ashiptø kuy cha. Kaguende kan møg øsig kømibe chi nørrø tøgagúinug pasrømíig køn— cha.

16 Incha katø 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

—Kan truba pua møwan nui pirømerayu truba truba ellmarig misren,

17 tru puaibe nuinetø isub mendabe trendan cha: "¿Chindamer? cha. Nai ellmarig tulisailan yandø chu esegamig chigagur" cha.

18 Inchabe treeg isubig køn cha: "Møimbe sí chi maram kui ashar cha. Nai mamig keerøb esegailan picha, mas nørreelø mara, truyu nai ellmarig tulisailanba, chi tøgagúilanba kerrigu esegamønrrun cha.

19 Incha nabe naasiitøwei trendamønrrun tan cha: 'Møimbe si, chigøben truba nørrø esegailø yam pilawei pønsra war cha. Møimbe israb, mab, muchib kasraarau' tamønrrun" cha.

20 Inchene Tiusbe trendan: "Chugúinguen mørmø møg, møi yemdøwei ñui møsigwan miaben, kwamig nebuben, ñi esegawa tøgagúibe, ¿muin kørrømisrtrerah?" cha.

21 'Kan møøbe nuyasiitø chine palømø, tun pønsraindøgucha,
Tiusweimburabigwan chiguchaga waachawane øyeeg pu-
rainrrun— chibig køn, Jesúsbe.

Tiusbe nui uregwane chi palabigwan tranøbig køn
(Mt 6.25-34)

22 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig
køn:
—Ñimune trendamønrrun cha: Øsig amønamig, ñim
mamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra
isumøtay cha.
23 Pøs øsig amønamikkan kan mamig lataitø kuitarru cha.
Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha.
24 Pøñiimeranma asay cha, chi ellguamøwei, ellmarig tul-
ishimøwei, mamig esegamig chi kawei, mamig nørrø keera
tun pønsra esegamig chi kaweyelanguen Tiusbe manrrai
mannøbig køn cha. Ñimbe illimera lataguen kømø, maseløguen
køn cha.
25 ¿Ñim møiløgøben, maya maya incha, katøgan tøbø
metrotøguen nurabsruguh? cha.
26 Ñim yandøzhigwanguen martrab kaimabeløbe, ¿katøgan
peg maramelane chinchabrre isugue? cha.
27 'Umeranma asay chibig køn, kwallmøwei, kumøwei inchi-
belø købendø, tabig nørrøran cha. Inchendø nabe ñimune
trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig
tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuig køn cha.
28 Wambig kaumera, møi ka pønrrøwa, srønabe nagu
parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb
lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken
marmønrraitarru cha, ñim isubigwan Tiusweinug pasra
tøgagúigwan ke kagømønrraindøzhig tøgarwan.
29 Inchawei chindamermab isuptø menrra isui inchib
lamøtay chibig køn, chi mamermab, chi mutsamermab.
30 Kaguende yu pirau misaamerabe mutøgucha iilan isua
labelø køn cha. Trune ñimui Møskaimbe ñimui chi palabelan
ashaguen wabig køn cha.
31 Treeg kømøtø, ñimbe Tius nø ashib karub wainuguigwan
isua lay chibig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelan-
gucha ñimbe nemarig utønrrun cha.

Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabelø
(Mt 6.19-21)

32 'Nai mamdø ubishazheelø, chi kørig kui inchimøtay.
Kaguende ñimui Møskaimbe nui karub wainuguigwan
tranamig tab kui indin køn.
33 Chi tøgagúilan yana, chigarwan tranay, treeg
marabeguende, an pusrig urasrmera, pinønrrabig kømeelø

tøgagønrrabguen, chi tøgagúilø managuen pinønrrabgailan srømbalasrø eseganrrab. Truyube niliig kebinrrab kaimabwei, ni pullilla parmøwei inchibnug.

34 Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Tamara muniitø kømig køn

35 'Ñimbe kewa, tamara, pørønawa, martrab ke muniitø kuy; katø ñimui aceite usri lámparamerangucha piløga kuy;

36 ñimbe kan mendig melabelø latailø kønrrigay ya puaig novios yaugurri attrab køben muniirabelø latawei. Incha pua, nø yaskabwan pinrrøgøbene, kurtrab muniitø melabelø latailø kømig køn.

37 Mayanguen tab kuilø køn tru karuindiig melabelø ya puaig nømun kib køben kømø, kasrig purrabyuh puinabeløbe. Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaig nøashib tamara pørønawa, mishatsigu nømun purramisringarua, mamigwan nøashib pirishinrrun cha.

38 Yem tøbøtag pui lata, løtsø pui lata nømun kib kømø, kasrig purrøben puinabeløbe mayanguen tab kuilø kønrrun cha.

39 Kan ya puaima niliig chu uras attrab kui mørimbe, yau nilønrrab kebibashmubsruinrrun cha.

40 Ñimgucha tamara melay chibig køn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptinchun— cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmúigwanba kemesra wamindig

(Mt 24.45-51)

41 Inchene Pedrobe trencha payibig køn:

—Señor, ¿iig 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindigwangan namuyasiitø waminchitirru? cha, kabe ¿mayeelain kuitarru?— cha.

42 Inchen Señorbe trenchibig køn:

—Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø asha marøbigwan, ya puaig nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha.

43 Truibe mayanguen tab kuig køn cha, nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puaig puptindinabigweimbe.

44 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaibe nui chi tøgagúigwan kerrigu nø asha marøb pasrønrrai tranrrun cha.

45 Inchen tru karuindiig megabig nuinetø ya puaibe peguen arrumønrraitamab isua, katøgan karuindiig melabelan møguelan lata, ishumburmeran lata kurrabetab menda, katø mab, muchib, mutsiirab tsubenba,

46 nui ya puaibe ni attraitamab isuinguen kømø kwaløm,
ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha, purø
trømbøig ichagucha, maig taigwan marmeelø pønrrainug
kertrun cha.
47 'Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya
puaig maig maramig palai indi ashibig købendø, tamarmøwei
maig chiben mørmøwei inchibigwane truba yam ichagutsig
kønrrun cha.
48 Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrøbig ya
puaig maig maramig palai indi mørmøwa, kørrø ichagut-
samdiig marøbigwane trengatig yam ichagutsig kømønrrun
cha. Inchen møigwan køben maramigwan mas nu tranøppe,
treetøwei nu ulø payrrun cha. Inchen møigwan køben mas
purø nørrø maramig traninabigwane, trunune masken nu
ulø payrrun chibig køn.

Jesúskurri misaamera ke nøørøtø misrøb
(Mt 10.34-36)

49 'Nabe yu pirau nag lataig kegutchab arrig køn. ¡Nabe
yambe manawei pilabguen pasrømønrrammab truba isur!
50 Nane purø trømbøig pinøbuløb arrubigu pureb yamig
nebunrrautan. ¡Nane purø isutan treeg nebumnegatiibe!
51 ¿Ñim isubgan nabe piraumay arruppe, ambumay imay
tab købigwan srua arritamab isugueh? Nabe treeg kømøtø,
nøørøtø, nøørøtø inchib kønrrai arrur cha trendamønrrun.
52 Kaguen møingurrimbunøbe kan yau trattrøgatø purram-
nuube nøørøtø inchib kønrrun cha, pøneløbe pailan namig
kurra tarømisren, pailøbe pønelan namig kurra tarømisrtrun
cha.
53 Møskaimbe nusrkawan namig kurrøben, nusrkaingur-
rimbe møskawan namig kurrøben, usrimbe nimbasrwan
namig kurrøben, nimbasrkurrimbe usran namig kurrøben,
sueeragurrimbe yernan, katø yernagurrimbe sueeran namig
kurrønrrun— cha, trenchibig køn.

Maig pub attrabigwan wamindig
(Mt 16.1-4; Mc 8.11-13)

54 Incha katø Jesúsbe misagwan trenchibig køn:
—Wañimera pørr kebibsrø kurrab arrubene, ñimbe trenchi-
belø køn cha: "Sre punrrun" cha. Inchen pubwei inchibig køn
cha.
55 Inchen isig ambø umbusrøngurri webarrubene: "Pachig
kønrrun" chiben, treegwein købig køn cha.
56 ¡Palatø tabelø! Pala waña maig pasrai asha, pirau maig kui
asha ñim øyeeg kønrrun chib, øyeeg kønrrun chib waminchibelø
købendø, ¿møin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, øyeeg

kønrrun chinrrab wetøgørrønrrab kaimabeløbe mailø køgue? cha.

Ñui ashig kømui inchibiiba ambumay imay lata tab kønrrai mar
(Mt 5.25-26)

57 ’¿Sølgandø tabig maig kønrrabigwan ñimasiyaitøwei chindimba asha tamarmøgue?

58 Ñun maig maramigwan asha marig kønrrai tru kejabiiba, tru maig maramigwan asha marøbigweinuumay ambub pønrrappatø, mallatø trunun mayutø nøba tamara kørrømisrtrab inchi. Inchippa ñun juezweimay srua amben, juezbe policíameran trana øren, truiløbe ñun merrarrawa kailan keeri yau keera pasrmønrraimbe.

59 Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maya ulø misrigwan ke chishtø pagarawatøwei webinrrabguen— cha.

13

Kaig marmønrrab isua mørtrai wamiilø

1 Inchen tru urastøwei møiløgøsrøn truyu pønrrøwabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Pilatobe mø møguelan køsrøn galileasreelan kweecha, truilai aniwane tru nøm Tiuswan tranamig animal kweetsiilai animba lindisain køn— cha.

2 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñim isuppe, Galilea møguelø treeg nebuinabeløbe, tru nømui pirau katøganelø lataguen kømø, purab kailø kuimbarre treeg nebuitamab isugueh? cha.

3 Nabe ñimune treeg kømøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuisruandøbe, ñimgucha mayeeløba truilø lataitøwei kwanrrabguen cha.

4 ¿Kabe ñim isubgan Siloésrø tru purøbala ya itøguebeñen kwabelø tru dieciochoeløgan Jerusalénsrø maya misag warabelan purab kailø kuitamatirru? chibig køn.

5 Nabe ñimune chi treeg kømøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuisruandøbe, truilø lataitøwei ñimgucha mayeeløba kwanrrabguen— cha.

Higuera tusr mamig niimíigwan kemesra wamindig

6 Incha Jesús katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, iigwan kemesra waminchibig køn:

—Kan møg nui pirau kan higuera tusr ellguawa, tøgagua, higos niguitashchab ashchab ya, chigucha wetørramíig lataig køn cha.

7 Inchabe tru pirø ashib møwane trendan cha: “Au, na pøn pilawan mamig lanrrab i tusryu arrua, managuen wetørramur cha. ¡Lutiichi! tan cha. ¿Tusrwan pirøyu ke ka yandøbe chinchib pasrøbashchab?” tan cha.

8 Inchen tru pirø ashibiibe trenchibig køn cha: “Au, nai ashib karubig, møim pilatøbe ka pasrøbashchab cha. Na pirøwan alaaranøb, animal pøy pusrtrab cha.

9 Inchippa, treenchene mamig misrøbgun cha. Inchendø katøgucha misrmubene, trube, lutitchig” tan cha, trendan—chibig køn.

Kan ishug kesruig kurrashchab kaimabigwan isrin kwaløm Jesús tamarøb

10 Kan isrin kwaløm Jesús judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb pasrøbene,

11 truyube kan ishug dieciocho años ørøba kwanrrø uñibig wabig køn, kwaimandzig utsømay kesrungaruig, ni chinchagucha kurrashchab kaimabig.

12 Inchen Jesúsbe nun asha, wamabe trenchibig køn:

—Au, ishug, yandø ñibe kwanrrø kømø, tabig kørrømisran— cha.

13 Incha nui tasigwan tru ishuweim pala estsarene, ishuube møi møi ølmisrøb, kurraashibig køn. Incha Tiuswan truba tabig waminchib mendabig køn.

14 Inchen tru tulundzuni yau ashib karubiibe, Jesús isrin kwaløm treeg tamarikkurri truba nama, misaamerane trenchibig køn:

—Chigøben maramigwan maram kwalømmerabe seis días køn cha. Ñimui kwanrrømeran tamariilø kønrrappe, tru kwalømmerawan tamartrai amrrumbala cha, isrin kwaløm kømøtø.—

15 Inchen Señorbe kusrub trenchibig køn:

—¡Palatø tabelø! ¿Ñimma møikkøben ñimui weywan, kabe ñimui burron isrin kwaløm pi mutsøsrønrrab sruamrrab pichimeelø køtirru? cha.

16 I ishug Abrahamwei misagwan Satanás kwanrrøtøga dieciocho años ørøba lusra lataig tøgagúigwan, ¿Kabe isrin kwaløm køn chiptø i kwanrriigwane øyeeg iløsrkaig megaigugurri elatsamig kømø, chindah?— cha.

17 Jesús nø øyeelan waminchene, nui ashig kømui inchibeløbe søteeløba køriimisra kørrømisren, trune katøganeløbe Jesús tabig mana asiimíig mari ashabe, truba kasraarabelø køn.

Iibe murtasa yell lataig køn cha, kemesra wamindig (Mt 13.31-32; Mc 4.30-32)

18 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asønan chinrrab køh? cha. Kabe ¿møig lataig køn chinrrab køh? cha.
19 Pøs kan murtasa yellwan kan møg nui trau tsurøb lataig køn cha, nurawa, kan tusr-unøburabig misren, pala amøñibelø illimeraguen tru srarmerayu le maran— cha.

Iibe levadura lataig køn cha, kemesra wamindig
(Mt 13.33)

20 Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraigwane chi lataig køn chinrrab køh? cha.
21 Pøs levadura lataig køn cha. Kan ishug pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig.—

Trag yaskab
(Mt 7.13-14, 21-23)

22 Pueblomerasrømba, yamera tsitsø pønrrabsrømba Jesúsbe kusrenanøb Jerusalénsrømay pureb ibig køn.
23 Inchen møikkøsrøn trencha payibig køn:

—¿Señor, kaigyugurri wesrainanrrabeløgan mamdeelø kønrrab kuitarru?— cha.
24 Inchene nøbe trenchibig køn:

—Trag yaskabwan kebambamigwan ñimbe kebamrrab tranrray cha. Kaguende nabe ñimun trendamønrrun: Mayamba kebamrrab inchendø, kaimanrrun cha.
25 Ya puaig kurra, yaskabwan kasrøbene, ñim wambig kørrømisrøbeløbe yaskabwan pinrrøgøb trenchinrrun cha: "Señor yaskabwan kurtra" cha. Inchen nøbe ñimune trencha løtønrrun cha: "Nabe ñimune chuelø kui ashmíig kur" cha.
26 Inchen ñimbe trenchinrrun cha: "Nambe ñiba mab, muchib inchen, katø ñibe namui callesmerayu kusrenanøb indig kømøh" cha.
27 Inchene nøbe ñimune trencha løtønrrun: "Nabe ñimune chuelø kui ashmur cha. Kaig marøbeløbe mayeeløba nainukkurrimbe tarømisray" cha.
28 Inchen ñimbe truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha, Abrahamwan, Isaacwan, Jacobwan, katø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelan, Tius nø ashib karub waisrø nøm trusrø purrøben ñim asha, ñimbe wambig webetiilø kua.
29 Kaguen pørr kal-labgatøsrøngurrielø køben, pørr kebibgatøsrøngurrielø køben, ambøgurrielø køben, igurrielø køben, yu pirau chugurrieløtøgucha amrrunrrun, Tius nø ashib karub wainug purramisra manrrab.

30 Inchen møiløgøben møi ya yu pirau srabe melabeløbe
srømbalasrømbe nømmerrig pønrrønrrun. Inchen møi ya yu pi-
rau nømmerrig pønrrabeløbe srømbalasrømbe srabe melønrrun—
chibig køn Jesúsbe.

Jesús Jerusalénwan isua kishib
(Mt 23.37-39)

31 Inchen tru kwaløмdøwei mø fariseosmera køsrøn puabe,
Jesúswan trenchibelø køn:

—Ñiguen yugurri webya, inrrø cha. Kaguende Herodesbe
ñune kweechig kuin køn— cha.

32 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ø zorra lataigwan trenchinrrab ambay cha: "Au, møimba,
srønaba nabe kwaimandziimeran webetab, kwanrreelan
tamarøb, trumarbe nai maramigwan patsøgamønrrun" tan
chinrrab.

33 Inchendø nabe møimba, srønaba, trumarba nai maywan
ib yamig køn cha. Kaguen Tius maig karuigwan kan eshkabi-
ibe nøørøsrøn kømø, Jerusalénsrø kwamig nebunrrun chibig
køn.

34 '¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshk-
abelan kweechib, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sru-
utøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall
nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara,
maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen,
ñibe nane kaasig køn! cha.

35 Au, ñim waraig yamerabe elatsig kørrømisrtrun cha.
Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn: Nane mas
ashchaamøn cha, øyah tamnegatig: "¡Señorwei munchiyu
nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!"— cha.

14

Kan møg parab kwanrrø tøgaigwan Jesús tamarøb

1 Kan isrin kwaløm Jesúsbe kan fariseo chi maramigwan
nø ashibigwei yausrø manrrab kebya wabene, kaneløbe ke
chindashchab ashibelø køn.

2 Inchene truyube kan møg Jesúswei merrab parab kwanrrø
tøgaig wabene,

3 Jesúsbe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan
kusrenanøbelanba, fariseosmeranba trencha payibig køn:

—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan tamarmønrrai merig kø,
chindah, kabe merømuig kø, chindah?— cha.

4 Inchen nømbe chigucha løtømeelø køn. Inchene nøbe
kwanrriigwan srua arrua, tamarabe, yandø inrrai 'ungwa'
chibig køn.

5 Incha nømune trenchibig køn:

—¿Ñimma møikkøben, ñui nusrkain kui, kabe ñui wey kui pisuyu kebeñenma, isrin kwaløm kuingucha, tru urastø wesramønrraitirru?— cha.

6 Inchen nømbe øyeelan chigucha løtønrrab kaimabelø køn.

Novios yaumay linchab amrrunrrai eshkailø

7 Linchab amrrunrrai eshkaig misaamera mishatsigu mas tab purramdønug, tab purramdønug laben, Jesúsbe treeg indi ashabe, øyeeg kømig køn chib eshkab waminchibig køn:

8 —Møikkøben ñun kan novios yaumay linchab attrai eshkabene, mas tab wamdønug merrarramøta cha. Inchippa ñi lataguen kømø, mas nuigwan linchab attrai eshkaig kua, truig puben,

9 tru ñunba, truigwanba linchai eshkabiibe arruppa: "Ñi waigwan ønun tranø" chibene, ñibe køriimisra wendausrø wanrrab purainrrabguen cha.

10 Treeg inchimøtø, masken ñun lincha cha eshkabene, wendausrø wamisr cha, tru ñun lincha chibig arrua: "Ñi, kasukube, yu merrabsrø wanrrab puraamø" cha, ñun trenchinrrai. Inchen ñibe tru mishatsigu ñiba purrabelai merrab truba tab indig kønrrabguen cha.

11 Kaguen møikkøben nøasiitø 'nuig kurmab' isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen nøasiitø 'nuig kurmab' isumíigwane 'i møøbe si, nuig køn' taig kønrrun— chibig køn.

12 Incha katø Jesúsbe tru lincha cha eshkab møwangucha trenchibig køn:

—Ñi kan mamig srørrøppe, ñui asiilandø kømøwei, ñui nunelandø kømøwei, ñui misagwandø kømøwei, ñui ya pulu puarmerandø kømøwei wama srøsr cha. Kaguen truiløbe ñungucha treetøwei linchai wama, nømgurringucha treetøwei marene, truburø ñibe utamigwan uta kørrømisrtrun cha.

13 Treeg kømøtø, ñi kan fiesta marøppe, waachameran køben, kønønrrab kaimabelan køben, cojosmeran køben, kabgarmeran køben linchab amrrunrrai eshkawabe,

14 ñibe mayanguen tab indig kønrrabguen cha. Kaguende truiløbe ñune katøburø treetøwei marmuindøgucha, sølgandø tabigwan marøbelø katø øsiirab kwaløbe, tru ututø ñungucha Señorbe truburø tranamigwan tøgatø tranig kønrrun— chibig køn.

Iibe mamig truba nu tamara kuigwan kemesra wamindig (Mt 22.1-10)

15 Inchen iigwan mørabe, tru kan mishatsigu wabiibe Jesúswan trenchibig køn:

—Tius nø ashib karub waisrø mamigwan mabiibe mayanguen tab kuig kønrrun— cha.

16 Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—Kan møg truba nørrø mamimera mannamig tamara, misaamera truba nu linchab amrrunrrai eshkawa,

17 yandø mam urasbe nui karuindiig megabigwane tru lincha tailan trenchinrrab ørøbig køn cha: "Yandø ke chab pønsrainguen pønrran cha, amrruy" chinrrai.

18 Inchene møitøgucha ke chine kemesrøb mendabelø køn cha. Srøtiibe: "Kanbalø pirø ke møindø chab pena, trunun ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri kaimamønrrun tan chirrunrrig cha", trendan cha.

19 Inchen kane: "Weymera diez arabelø pena, maig marøbelø køtashchab ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri attrab kaimamønrrun tan chirrunrrig" tan cha.

20 Inchen katøgane: "Ke srø kasharawa kua, trugurri attrab kaimamønrrun tan, chirrunrrig" tan cha.

21 'Inchen karuindiig megabiibe ya, tru nun karub pera wabig ya puaigwan kerrigu eshkaben, nøbe namappe, karuig megabigwane trenchibig køn cha: "Malla inrrø cha, ciudayu calleswanba, maywanba ya, waachameran køben, kønønrrab kaimabelan køben, cojosmeran køben, kabgarwan køben yu pera attrig" cha.

22 Inchen mas yanasrø tru karuindiig megabiibe trenchibig køn cha: "Ñi nan karub pera wabig, ñi maig karuigwan maren, katøgucha aldø pasran" cha.

23 Inchen nøbe tru karuindiig megabigwane: "Ciudayu wambiisrø nørrø maymerawan køben, shush maywan køben ya, nai ya netsanrrai katøganelan amrrumø kømø, ke amrrumne wamønrrig cha, trendan cha.

24 Kaguende nabe trendamønrrun: Tru srøsreelø na lincha cha wamiiløbe møikkucha nai mamigwane maig mamig kuinguen mørtraamøn" cha trendan— chibig køn Jesúsbe.

Jesúswei mendig yamibe murig køn (Mt 10.37-38)

25 Misag truba nørrø Jesúswei mendig amben, nøbe keesha ashabe trenchibig køn:

26 —Møikkøben naimay arrua, nui møskawan, nui usran, nui srawan, nui uregwan, nui nunelan, nui nuchalan lataitøguen kømø, nan mas undaarab, katø nui øsig kømigwan lataitøguen kømø, nan mas isub undaaramíibe nai mendig uñibig kønrraamøn cha.

27 Inchen katø møikkøben nui kuruswan nø muta arrumigwan muta, nai mendig arrumíibe, nai mendig uñibig kønrraamøn chibig køn.

28 Ñimma møikkøben, kan truba pala ya martrab inchabe, ¿patsøgamdiig køtashchab anwanmerrig ashchab wamisrmønrraitirru? cha.
29 Treenchimøtø, pøtøburab pølsrugwandø pølbasra, patsøgønrrab kaimabene, mayeelø ashibeløbe ñune indzatø ashib trenchinrrun cha:
30 "Ø møøbe yawan martrab pølbasra, patsøgønrrab kaiman" cha.
31 Kabe kan reyma katøgan reyba kwayanrrab webinrraptø, ¿suldaumera diez mil nø tøgagúitøgaba, katø tru nøba kwayanrrabig suldaumera veinte mil pera arrubiiba, ka kwayamdiig køtashchab trununmerrig isunrrab wamisrmønrraitarru? cha.
32 Pøs kaimappe, tru katøgan rey yabsrø srø pasrøbenbatø, kwayamø, tammay kørrømisrkun chinrrai karuilø ørtrun cha.
33 Inchawei ñim møikkøben chi tøgagúigwan kerrigu elachimíibe, nai mendig uñibig kønrraamøn chibig køn.

Tre yandø larrmíig misrøb
(Mt 5.13; Mc 9.50)

34 'Trebe tabig køn. Inchendø yandø tru trebe larrmíig misrabe, ¿katøbe chincha kui larrøbig misriasamø?
35 Pirø tamisrtrai pirøyu wiitamdiig kømøwei, animal pøywan abono marigu pusramdiig kømøwein køben, yandø petig kønrrun cha. ¡Møramig kalu pønsraibe mør!— chibig køn.

15

'Iibe ubisha trubabig lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Mt 18.10-14)

1 Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøbeløba Jesúswan mørtrab mayeelø kemallen,
2 fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe yeeg marøbig køn chib, trenchibelø køn:
—I møøbe kaig marøbelan wamab, truiløba mab inchibig køn — chib.
3 Inchen Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn:
4 —¿Ñimma møikkøben ubishamera cien tøgagua, truilø kan palab misrene, noventa y nueven wambig nøørøsrø nømdø warønrrai warøbashippa, wetørramnegatig tru ubisha trubabigwan lanrrab imønrraitirru? cha.
5 Incha wetørrappe, kasrag købiitø, ñui kildunyu muta, arrua,
6 yandø yau puabe, ñui ya puluelanba, ñui trendø asielanba tulundzuna, trenchinrrun cha: "Naba kasraaragun cha. Kaguende nai ubisha trubabigwan wetørrar" cha.

7 Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn:
Srømbalasrøngucha treetøwei kasraaran køn cha, kan kaig
marøbig nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene,
tru noventa y nueve sølgandeelø tabelø isua møramig chi
palømeelaimburab lataguen kømø.

An trubigwan kemesra waminchib

8 'Kabe ¿kan ishuuma anzheelø diez tøgagua, truyu
kan trubøbene, kan lámpara piløga, yawan paluunchib
wetørramnegatig, tab lamønrraitarru? cha,
9 Incha wetørrappe, nui trendø asielanba, nui ya puluelanba
tulundzuna, trenchinrrun cha: "Kaguen nai an trubigwan
wetørrar cha, naba kasraaragun" cha.
10 Inchawei kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua
møra, Tiusweimay llirabene, Tiuswei ángelesmerai utugucha
treetøwei kasraaranrrun— cha trendamønrrun.

Kan nusrkai chi tøgagúigwan maramgaig marøbigwan kemesra wamindig

11 Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Kan møg pagatø nusrkalø tøgagúibe,
12 wendiibe møskawane trenchibig køn cha: "Nai møskai,
nan keta tranig naimburab kønrrabigwan pirishirra" cha.
Inchen møskaimbe chi tøgagúilan nømun pirisha, tranen,
13 mam kwalømyutø tru wendø nusrkaimbe nuimburabig-
wan kerrigu tulisha, yabsrø katøgan pirausrømay ya, trusrø
chigøben kaig marøbyutø patsø pinishibig køn cha.
14 Inchen nui anwan yandø chab patsøgøbenba, tru pi-
rausrømbe chutøgucha parøbe truba nuig arruben, nune
yandø palabig arrub mendabig køn cha.
15 Inchen tru pirausrø kan møweinug maramig lanrrab
ibene, truibe nui kuchimera waraisrø, kuchi ashib meganrrai
ørøbig køn cha.
16 Inchen nøbe tru kuchi maig mamimeran øska main-
rrabna isuben, nune muguen chi srørrmeelø køn cha.
17 Inchen nøbe katøle isua mørabe trenchibig køn cha: "¡Kan
nai møskawei yau marøb melabeløbe mamig yeeg nørrø uncha
tøgagøben, trune nabe yu parøgwab kwamønrrun! cha.
18 Trembe nai møskawei yamay katø kurrab ya, nune tren-
damønrrun cha: 'Nai møskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa
kalø mara pasrar cha.
19 Møimbe yandø kan ñui nusrkain kui lataig tøgagømgaig
kur cha, ñui marøb melabelan lataitøwei tøgagørra' chinrrab
tan" cha.
20 Incha møskawei yamay ib mendabig køn cha.

'Inchen møskaimbe yab arrubendø, nebua asha, kan nai unan yeekkucha nebuitamab lastima ashabe, katønrrab lula, irab, muchab indan cha.
21 Inchen nusrkaimbe møskawane trendan cha: "Nai møskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha. Møimbe yandø nai nusrkain køn cha wamig kønrrabgaig kur" cha.
22 Inchen nui møskaimbe nui karuig mendig melabelan wama, trendan cha: "Kenanamelan mas tabelan petø wesrua kenanøb, tasigu surtigas pasrøb, alpargatis keetøsrøb inday cha.
23 Incha tru ø tsal-lanin toron srua amrrua, kweetsay tan cha. Incha fiesta marøb, mab kasraaragun cha.
24 Kaguen i nai nusrkaimbe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha, trubig lataig kuigwan katø wetørrar" tan cha. Incha fiesta marøb mendabelø køn cha.
25 'Inchen tru mayor nusrkai tru trau uñibiibe arrua, ya pulu pub kuabe, truba may wanrrøb, palø ichib, katø pailab kui mørabe,
26 truyu kan møigwan køsrøn karuindiig megabigwan wama payibig køn cha: "¿Chinchibrren køh?" cha.
27 Inchen truibe trenchibig køn cha: "Ñui nuneg puben, ñui møskaimbe tru tsal-lanin toron kweetsingarun cha, kaguen chigucha kømø, tabig ka øsig puben."
28 Inchene mayor nuneebe namaptø, kebarrumønrrab inchen, møskaimbe webya, kebattrai truba inchibig køn cha.
29 Inchen nøbe møskawane trendan cha: "Yamba nabe ñun yeeg yam pila chu uragucha ñi maig karuigwan møra marøb megaben, trune nane managuen kan cabro-unøtøguen ketømíig køn cha, nai linchibeløba fiesta maramig.
30 Trune møimbe ñui nusrkai ñui anwan kaig ishumburmeraba chab patsøga pubene, ñibe tru tsal-lanin toron kweetsin køn" cha.
31 'Inchene møskaimbe trendan chibig køn: "Nai nusrkai, ñibe chu uragucha naba waben, na chigurrimbunø chi tøgagúibe ñuiwein køn cha.
32 Trune ñui nuneebe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha; trubig lataig kuigwan, katø wetørrar cha. Treekkurri møimbe fiesta marøb, kasraaramibe søl køn" tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

16

Iibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig søl marmíigwan kemesra wamindig køn

1 Incha katø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Kan pua møg nui chi købigwan ashib tsunrrai trarrig tøgagøbig køn cha. Indiibe møiløgøsrøn tru pua møwan trencha eshkanrrab ambubelø køn cha: “Tru ñui chi købigwan ashib tsunrrai trarriibe ñi chi tøgagúigwan ke ka yandø chine marøb ka patsøgøb tsun” cha.

2 Inchen tru pua møøbe tru ashib tsunrrai trarrigwan wamabe, trenchibig køn: “¿Chigúindørre ñune øyeeg waminchib køh? cha. Trube møimbe, ñi nai chi købigwan ashib tøgagúigwan nan lutøgurri eshkarra tan cha. Kaguen yandø nai chi købigwan ñibe ashib tsumibe mas kaanrrab køn” cha.

3 Inchen tru ashib tsunrrai trarrinabiibe nuinetø treeg isubig køn cha: “¿Nan øyeegwan martrai tranøbig tru maramelan yandø nan kerrabene, trube, møimbe chi maramerah? cha. Yandø kwallchabgaig kur cha. ‘Chigøben kettra’ cha, miab unamibe kørig køtan cha.

4 Nan yandø ashib tsumønrrai weguchene, mugøben nømui yamerayu nan wamab utønrrai, møimbe si, nabe chi maram kui asha pasrar” tan cha.

5 ’Inchabe nui ashib karubigwan ulø misrarwan kan kan wama, srøsriigwane trencha payibig køn cha: “¿Nai ashib karubigwan ñibe maya ulø kugu?” cha.

6 Inchen nøbe: “Olivo aceite cien galones ulø kur” chiben, tru chi maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan cha chiptinchibig køn. Petøzhiitø wamisrøb møimbe cincuentaindiig kørrøørøb pørøptinchi” tan cha.

7 Incha katøganune: “¿Ñibe maya ulø kugu?” chiben, nøbe: “Tirigu cien cargas ulø kur” chiben, tru maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan utørra chibig køn. Møimbe ochentaindiig truyu pør” cha.

8 Inchen nui ashib karubiibe tru chi købigwan ashib tsunrrai trarrig maig maramigwan marmíigwane ke chi maramdiig køtasha ashib megawa marin kui ashabe, kan trengucha møg isua marøbig kønrrab tan cha. Pøs yu pirauigwandø isum misaamerabe nøm treeløtø misrøppe, purø møg isua marøbelø køn chibig køn, tøryuelai ureemera lata kømøtø.

9 ’Nabe ñimune trendamønrrun cha: Yu tabig kømø pirau ñim an tøgamisriiløtøga misaamera asiimeelan asiilømara tøgagønrrab inday cha. Treeg maren, ñimui tru chi tøgagúilø chab patsindøgucha, ñim managatig purramnug srømbalasrømbe nøm ñimun utønrrabelø purrønrrain cha.

10 ’Inchen lamøtiigu søl marøbiibe nuwangucha treetøwei søl martrun chibig køn. Inchen lamøtiigu søl marmíibe nuwangucha treetøwei søl marmønrrun cha.

11 Inchawei yu pirau chi købig tabig kømíigwanguen ñim maig maramigwan søl asha marmeelane, ¿mas tru newan tabigwane ashib tøgagønrraimbe ñimune mu traniaasamø? cha.

12 Ñimuin kømíig pegwanguen ñim chi tab asha marmeelane, ¿mas ke ñimuyasig tøgagønrraimbe mu traniaasamørra? cha.

13 'Kan karuindiig megabiima muguen pailanbabe tab mara tranrrab kaimanrrun cha. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba, anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.—

14 Inchen fariseosmera anwane ke chinchimmørø inchib undaarabelø iigwan kerrigu mørøb pønrrøwabe, Jesúswan indzatø ashen,

15 Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimwein køn cha, misag malaube ñim ñimasiitøwei sølgandø amøñibelø tabelø misrøb pønrrabeløbe. Trune Tiusbe ñimui manrrømerayu chi isuilan asan cha. Kaguen møguelø purø tabig asønai indigwane, Tiuswein kabyube ashikken kønrrabgaig trømbøig køn cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pøriiba, Tius nø ashib karub waiba

16 'Maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø kusrenaniilanbabe Juan arrub kwalømgatig møra maramig købig køn cha. Inchen tru uraskurrimbunøbe Tius nø ashib karub waigwan tabig srø wamwan eshkab kusrenanen, mayeeløba kebamrrab tranrrabelø køn cha.

17 'Srømbalaba, pirøba pønrrabelø pinamikken chigucha kømuben, trune tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pønrrabikken ka yandøbe, purainrraamøn chibig køn, Jesúsbe.

Keeba, sraimba petiyamumigwan waminchib
(Mt 19.1-12; Mc 10.1-12)

18 'Mu møøtøgucha nui srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabiibe, itølulan cha. Inchen katø tru keg kucha ishuuba kasharabiibe, katø treetøwei itølulan— chibig køn.

Pua møøba, Lázaroba

19 Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan truba pua møg købig køn cha, larrø tab yalø pigøzheelø kemba, linotøga mariilø nuweyelø kemba, kwalømmørig purø tab fiestamera maramba inchibig.

20 Inchen katø kan truba waacha møg Lázaro taibe, asru
pisrøtø netsaig chu uragucha puaigwei yau wambig kerru-
inug yaskabu wamisra,
21 tru waachabe tru puaigwei mishatsigugurri kørriitøga
øska mainrrabna isuben, trune pisrømerane werameratøø
kemalla, nerab købelø køn cha.
22 'Indiibe kan kwaløm tru waachabe kwaben, purø tabzhi-
isrø Abrahamba wanrrai ángelesmera pera ambubelø køn cha.
Inchen tru puaikkucha kwaben, sørabelø køn cha.
23 Inchen tru puaibe tru kwabelø amba møra melainug
purø trømbøig kui megawa, kurraasha, yabgurri Abra-
hamwanba, Lázaronba purrai ashabe,
24 trashibig køn cha: "Abraham, merrabsrø nai møskai, nan
lastima asha, Lázaron ørtra chib, nui tasig-unandøguen piyu
keguana, nai niløwan sømartrab attrai. Kaguende nabe yu i
nag naarabigu mumaygucha kømui purø trømbøig kui megar"
cha.
25 Trendaingucha Abrahambe trenchibig køn: "Nusrkai,
ñiguen isu cha. Ñi pirau øsig tsub urasbe ñibe tabiitø, tabiitø
utøben, Lázarobe treetøwei kaitø, kaitø utig køn cha. Møimbe
Lázarobe yube chi isumgaig tabig wamig utøben, ñibe mu-
maygucha kømui purø trømbøig kui megan cha.
26 Treeg køben katøgucha, namuimba, ñimuimba tøbøtag kan
purø trømbø umbu kulli pasran cha. Yugurri ñimuimay am-
bug kui inchibelø puramrrab kaimabwei, katø ñimuinukkurri
namuimay purørrug kui inchibelø kaimabwei inchai."
27 'Inchen tru puaibe trenchibig køn: "Treeg købene, trube,
Lázaron nai møskawei yamay inrrai ørtra cha.
28 Trusrø nunelø trattrøgatø tøgagur cha, nøm isua kønrrai
truilan waminchai, nømgucha yusrø mumaygucha kømíig
purø trømbøigumay amrrumønrrain" cha.
29 Inchen Abrahambe trenchibig køn: "Nømbe Tius maig
karuigwan eshkabelø pøriilan køben, Moisés pørigwan køben
tøgar køn cha. ¡Truilan mørbash!" cha.
30 Inchen tru pua møøbe trenchibig køn: "Nai møskai
Abraham, kah, treeg kømøtø, møikkøben nømuimay kwailai
utugurri kurra ibenesi, nømbe nømui kaig mariilan isua møra,
Tiusweimay lliranrrun" cha.
31 Inchen Abrahambe trenchibig køn: "Moiséswanba, Tius
maig karuigwan eshkabelanba, truilanma mørmuibe, kwailai
utugurri møikkøben katø øsiiraingucha mana kørenrrab kø"
tan— cha, Jesúsbe trenchibig køn.

17

Kalø marigwan ulø paymumigwan eshkabig
(Mt 18.6-7, 21-22; Mc 9.42)

1 Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Chine chinetø iløsrkøb kegørrøsrkøb attrabigwane arrumønrrai chincha katamgaig køn cha. Inchendø ¡møg waacha! tru kaigwan nø pera mara kebenøsrkøbigweimbe ¡kan maig kuaasamørra! cha.

2 Trembe kan tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrrun cha, i shushmeran kaig mara kegørrøsrkøbgunrriibe.

3 Inchawei ñimdøwei ashiptø kuy cha. Ñui nuneg ñun chigøben kaig marene: "Ñi øyeeg marmumbala" cha, alegau, chibig køn. Inchen nø nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabene, ñibe trunun yandø mas ulø paymønrrab, pesannau cha.

4 Mawawan nøbe katøle, katøle siete nebumnegatig ñun kaig mara, tru kaig marimørig ñun: "Øyeeg maramgaigwan marar" chib arrubene, ñibe trunun mas ulø paymønrrab, yandø pesannamig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Isubigwan nainuutø pasra tøga pønrraibe maramburab martrun

5 Jesús nøashib karua øriiløbe nun trenchibelø køn:

—Namui isubigwan ñuinug mas tøga melaigwan nemartra— cha.

6 Inchen Señorbe trencha løtabig køn:

—Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen isubigwan nainug pasra tøgar kuimbe, i sicomoro tusrwan: "Yugurri ucha, maryu ellgwawa pasrambu" chibene, tusrbe maig chiben mørøbsruinrrun cha.

Karuig mendig megabig chi maramelø

7 'Ñimma møikkøben, kan karuindiig megabig tøgagua arab uña, traugurrin kui, kabe ubisha ashib uña kui pubene: "¿Puraarrua, kabe yusrø manrrab wamisr" chinrraitirru? cha.

8 Treeg chimøtø: "Nai mamigwanmerrig nena, pala itøgueigwan kewa, pørønawa, na chab mab, chab mutsamnegatig chi palain kuindø purørtrab ashib pasrau cha, treebe chinrrun cha. Incha trugurrimbe si, ñigucha mab, muchib inchig" chinrrun cha.

9 Kabe nui karuindiig megabigwanma nø maig karuigwan maren, ¿truburø 'ungwa' chibelø kuitarru? cha.

10 Ñimgucha treetøwei Tius maig karuigwan kerrigu marabe, trenchinrrigay chibig køn: "Nambe mendig melabelø chiguen trengatig marmeelø ker cha. Kaguende ke maig karuizhigwandø nebua marer"— cha.

Diezelø asr trerab kwanrrø tøgarwan Jesús tamarøb

11 Jesús Jerusalénsrømay ippe, Samaria pirøwanba, Galilea
pirøwanba pureb maywan pureb ya,
12 kan yamera tsitsø pønrrabnug pubene, møguelø diezelø
lepra kwanrrø asr ørø trerabig tøgar katønrrab werruppe,
werrubendø, yaptø pønrramisra,
13 trashibelø køn:
—¡Jesús, ñi Kusrennøbig, namun lastima ashcha!— chib.
14 Inchen Jesús ashabe, trenchibig køn:
—Judíosmerai sacerdotesmeran eshkanrrab ambay— cha.
Inchen nøm ambub pønrramnetø nømui kwanrrøbe tam-
misra, chishmisrikken kørrømisrøbig køn.
15 Inchen møikkøsrøn nun chishmisrin kui ashabe, truba
mur trashib Tiuswan truba tabig waminchib katø arruabe,
16 Jesúswei merrab tømbønsra 'ungwa, ungwa' chib maløwan
piraugatig utsøbasrøbig køn. Tru møøbe judíoguen kømøtø,
samariasriig købig køn.
17 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Kwanrrøwan chishmariilø kørrømisrøbeløbe yamba diez
kømmørgøppeh? cha. ¿Nueveeløbe chu ambah? cha.
18 ¿Mu katøgan møikken Tiuswan maya nuguen tabig køn
chib waminchab arrumuben, i peg pirausriitø Tiuswan
'ungwa' chinrrab arru chindah?— cha.
19 Incha tru møwane trenchibig køn:
—Kurra, inrrø cha. Kaguende ñui isubigwan nainuutø
pasra tøgagúikkurri tabig kørrømisran— cha.

Tius Nø ashib karub wainuguiibe møi ya pasrabguen indan
(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Fariseosmera Jesúswan Tius nø ashib karub wainuguiibe
chu ura punrrerah cha, payen, Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Tius nø ashib karub wainuguig pubiibe kaptøga ke asha
kønrrai attrabikkucha kømøn cha.
21 Kabe: "Yu pasran" chimøwei: "Uyu pasran" chimøwei
inchun cha. Kaguen Tius nø ashib karub wainuguiibe ñimui
umbuguen pasran— cha.
22 Incha nui kusrenanøb pera uniilane trenchibig køn:
—Na, Møg Misra Arrubig ñimui utu unin kwalømmera, katø
kan kwalømzhiitøguen pumønrrabmab, ñim isum kwaløm at-
trun cha. Inchendø treebe asamig kaanrrun chibig køn.
23 Ñimun: "Yu pasran" tantø: "Uyu pasran" tantø indin-
gucha, ashchab ammøwei, mendig ammøwei inchigay cha.
24 Kaguen kan palaig pilabig kandarø srømbalasrøngurri
katøgandarøsrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig ar-
rub kwaløbe treeg kønrrun chibig køn.

25 Inchen treeg pumøwatøbe, nabe chigøben marinab,
kaashib indig kømig nebunrrun cha, møi misaamera.
26 Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra
Arrubigwein kwalømmerawangucha treetøwei purainrrun cha.
27 Misaamerabe chi isumø mab, muchib, kasharab, kashar-
anøb inchib kuig køn cha, Noé nui nu barcoyu kebib
kwalømgatig. Inchen sre kwarømíig pub menda, mayeelanba
chab pinisaig købig køn cha.
28 Katø Lot tsub uras chigucha treetøweim purayaig køn
cha. Misaamerabe chi isumø mab, muchib, penab, yanøb,
ellmarøb yamera marøb inchib købenba,
29 Lot Sodoma ciudayugurri yandø webibene,
srømbalasrøngurri naaba, azufreba sre pua, mayeelan patsø
pinisaig købig køn cha.
30 Na, Møg Misra Arrubig kenamisrøb kwalømgucha
treetøwein kønrrun chibig køn.
31 'Tru kwalømbe ya pala wambig wabiibe, yaambu
chigøben tøgaguabe, wesranrrab kørraarrumøta cha. Inchen
møikkøben trau uñibiibe, yamay arrumøta cha.
32 Lotwei srawanma ñimguen isuy chibig køn.
33 Inchen møikkøben chigøben køben kwamønrrab inchibiibe
pinab pinamig nebunrrun cha. Trune tru kwawa pinabiibe
nui øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha.
34 'Inchawei nabe trendamønrrun: Tru arrub yembe pailø
kan camayutø kib warøben, kane pera yaig køben, kane
kørrømarig kønrrun cha.
35 Katø ishumburmera pailø kitsøsrugu kichib køben, ka-
nune srua iben, kane kørrømarig kønrrun cha.
36 Møguelø pailø trau warøben, kane pera yaig køben, ka-
nune kørrømarig kønrrun— cha, trenchibig køn.
37 Inchen iigwan mørabe, nømbe payibelø køn:
—¿Señor, øyeebe churre purainrrerah?— cha.
Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Kwaig chu tsubene, truyu kallinasumera tu-
lundzunønrrun— cha.

18

Maig kønrrabigwan asha marøb wabigwanba, piudanba maig indigwan waminchibig

1 Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachib kul-
laaramø melamig truba palabig køn chinrrab, Jesúsbe nui
kusrenanøb pera uniilan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra
waminchib
2 trenchibig køn:

—Kan puebloyu kan juez wabig køn cha, truibe: “Tiuswan kørmøwei, ni møguelan naimburab kømøbashtømab” isubig.
3 Inchen tru puebloyutøwei kan piudagucha wabig køn cha. Truibe tru juezweimay trenchinrrab arruptø arrubig: “Nan kalø marøbigwan maig maramigwan tamara kettra” chib.
4 Inchen tru juezbe kan maya yana køsrøngatig ke mørøg kømui inchibig køn cha. Inchabe yandø truibe treeg isubig køn cha: “Nabe Tiuswan kørmøwei, ni møguelan naimburab kømøbashtømab isubig kuagucha,
5 i piudabe ke menrra pub llirab, ke pesrøølig inchib ke katø katø arrumønrrai, ka tamara tranrrab isur” tan— cha.
6 Inchabe Señorbe trenchibig køn:
—Tru sølgandø tabigwan marmø juezken, nø øyeeg taigwan møray cha.
7 ¿Inchawei Tiusbe nuindø kønrrai lawa wesruilø yem kwaløm nun miabelane, nømuyasig sølgandø maig kønrrabigwan marøb purømisrmønrraitarru? cha. Kabe ¿muniitø, muniitø melønrrai inchautah? cha.
8 Pøs nabe trendamønrrun cha: Tiusbe sølgandø maig kønrrabigwan petø tamara kettrun cha. Inchen treeg køben, na, tru Møg Misra Arrubig yu piraumay katø arrub kwalømbe ¿isubigwan nainuutø tøga misag pirau katøgucha wetørranrrautah?— chibig køn.

Chigøben tøgagúimburø an utab wabigwanba, Fariseowanba kemesra wamindig

9 Møiløgøben nømdø sølgandiig tabelø kermab isua, katøganelane kaashibelaimburab Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra waminchib trenchibig køn:
10 —Pailø møguelø Tiuswei yau Tiusba waminchab ambubelø køn cha, kane fariseo køben, kane romasreelayasig an utabig.
11 Tru fariseobe pasramisra, øyah chib Tiusba waminchibig køn cha: “Nai Tius, ungwa, ungwa chib, kaguen nabe kanelø lata niliig kømøwei, kalø marøptiig søl marmíig kømøwei, itøluløptiig kømøwei, ni i an utabig lataig kømøwein kur cha.
12 Nabe truneyu pa kwaløm ayunab, na chi tøgagúigugurri diezmørig kan kan tranøb inchibig kur” chib.
13 Trune tru an utabiibe wendausrøndø pasramisra, ni nui kabmeranguen srømbalaneb neeshig kømui inchib, nui pechondø kurrøb, trenchibig køn cha: “Tius, nan lastima ashcha chib. Nabe kaig marøbig kur” cha.
14 Inchawei nabe trendamønrrun chibig køn: Tru an utabiibe nui yamay katø ippe, Tiusba chi kaig kømíig lataig Tius tabig kørrømarig yan cha. Trune fariseobe treeg kømø yan cha. Kaguen møikkøben nøasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane ka

kørig martrun cha. Inchen nøasiitø 'nuig kurmab' isumíigwane 'i møøbe si, nuig køn' taig kønrrun— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mt 19.13-15; Mc 10.13-16)

15 Ureezheelan chigucha Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø estsartrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun ashabe, srua amrrubelan namøben,

16 trune Jesúsbe ureemerane nuimay wama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn cha.

17 Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møikkøben Tius nø ashib karub wainuguigwan kan unø lataitøwei utaptinchimíibe managuen truyube kebinrraamøn — cha.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mt 19.16-30; Mc 10.17-31)

18 Kan møikkøsrøn chi maramigwan nø ashibiibe Jesúswan trencha payibig køn:

—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrappe, nabe chi maramerah?— cha.

19 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Chindimba nane tabig cha wamøgu? cha. Tabiibe kandø køben, truibe Tiustø køn cha.

20 Tius maig maramigwan martrai pønsrailane ñibe yandø ashibig køn cha: "Itølulmøwei, kweechimøwei, nilømøwei, katøganelaimburab isa waminchimøwei, ñui usri møskawan maig købash inchimø, tab indamig køn" tailan.—

21 Inchen tru møøbe:

—Nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— chiben,

22 Jesús iigwan mørabe trenchibig køn:

—Katøgucha kan chigøsrøndø palan cha. Ñui chi tøgagúigwan kerrigu yana, waachameran pirishi cha. Treeg marabe, srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrrabguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

23 Inchen tru møøbe iigwan mørabe, truba isui inchibig køn, kaguen truba puaig kua.

24 Inchen Jesúsbe nun ashabe, trenchibig køn:

—¡Tius nø ashib karub wainug puarmera kebambamibe purø murig køn! cha.

25 Kan camelloguen tsusain kal trabyu illmø larrayamdiig køben, kan puaibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

26 Inchen mørøbeløbe trenchibelø køn:

—Trube, treeg køb*ene*, ¿kaigyugurrim*be* mu kui wesraig køn*r*rautah?— cha.
27 Inchen Jesús*be* løt*appe*:
—Møguelø martrab kaimaigwane Tiusbe sí, martrun— chibig køn.
28 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Au, nambe namui chi tøgagú*ilan* elacha, ñui mendig amrruig køn— cha.
29 Inchen Jesús*be* trenchibig køn:
—Pøs nabe ñ*imun* cierton trendamø*nrrun* cha: Møikkø*ben* nui yawan, srawan, nunelan, møs*kalan*, uregwan Tius nø ashib karub waigweimburabigwan isua elachibiibe,
30 møi yu piraube øyeetøguen kømø, mas purø nu uta tøgagua, kansrø*mbe* managatig øsig kømigwan utønrrun— cha.

Jesús katøyug nø kwamigwan eshkab
(Mt 20.17-19; Mc 10.32-34)

31 Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan nøørø wamabe, trenchibig køn:
—Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrø*mbe* tru Møg Misra Arrubigweimburab Tius maig karuigwan eshkabig pø*riibe* kerrigu maig taig punrrun cha.
32 Kaguende nune judí*os* kø*meelan* tranen, indzaashib, tsalø wamab, illimbi tuchaashib,
33 ichaguchib srua kua, yandø kwetchun cha. Inchendø pøn kwaløm*yube* katø øsiiranrrun— chibig køn.
34 Inchen nø*mbe* trunun mandø kuinguen mørmøwei, ni wamindigwan chi tainguen mørmøwei inchibelø køn. Kaguende iig wamindiilø*be* nømune sørin pasrø*ben*, nø*mbe* ni chiwan tainguen mørmeelø køn.

Jesús kan jericósriig kabgaigwan tamarøb
(Mt 20.29-34; Mc 10.46-52)

35 Jesús yandø Jericó ciuda pub lutau ibene, may menda kan kabgaig 'anzhig kettra' chib, miab wawabe,
36 misag truba nu puraambi mørabe, kabgaibe:
—¿Chindah?— cha, payene:
37 —Nazaretsrø Jesús pureb yan— cha, trenchiptinchibelø køn.
38 Inchen kabgaibe trenchib trashibig køn:
—¡Jesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.
39 Inchen tru merrab ambubeløbe niløtø wanrrai namingucha, nøbe trenchib mas mur trashibig køn:
—¡Merrabsrø Davidwei nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.
40 Inchen Jesús*be* pasramisra, srua amrrungaruben, nuim pulu pubene, trencha payibig køn:
41 —¿Na ñuyasig chi maramig palø*ta*?— cha.

Inchen kabgaibe trencha løtabig køn:
—Señor, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.
42 Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:
—¡Ashibig misr! cha. Ñui isubigwan nainug pasriitøga tabig kørrømisran— cha.
43 Inchen tru urastø kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig Tiuswan truba tabig waminchib iben, mayeelø iigwan ashibeløbe nømgucha Tiuswan tabig waminchibelø køn.

19

Jesúsba, Zaqueoba

1 Incha Jesús Jericó ciudayu kebya, truyu pureb ibene,
2 kan truba pua møg romasreelayasig an utabelan nø asha karubig, kan Zaqueo taig,
3 Jesúswan truba ashig kui inchibig wabig køn. Inchendø menrra misag køben ashchab kaimabig køn, Zaqueobe lamøtø møg kua.
4 Incha merrab lula, Jesús purayam puluwan, kan sicomoro tusryu ashchab nebiben,
5 Jesúsbe tru puluwan puraya, palabunø neeshabe, trenchibig køn:
—Zaqueo, mallatø pinaamø cha. Kaguen møi ñui yau kørrømisram kønrrab køn— cha.
6 Inchen Zaqueobe mallatø pinaarrua, Jesúswan truba tab kui inchib wamab utabig køn.
7 Inchen iigwan ashabe, mayeeløba Jesúswan trenchib nømdø namig mullib mendabelø køn:
—Kan kaig marøbigwei yau kørrømisrtrab yan— chib.
8 Inchen Zaqueobe pasramisra, Señorwan trenchibig køn:
—Au Señor, waachameran na kerrigu chi tøgagúigwan tøbøtagwan trannrrab cha. Inchippa na møigwan køben isatø menrra utab, na kalø marig købene, trube, katøburø pibmaybatø menrra tranamønrrun— cha.
9 Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:
—Kaigyugurri wesrailø kømig møi yu yau puin køn cha. Kaguende i møkkucha Abrahamwei misagugurrindøwein kallaweig køn cha.
10 Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe trubigwan lanrrappa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— cha.

Anmera diez trubigwan kemesra wamindig

11 Jesús øyeeg tailan misaamera mørøb pønrramne, nøbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn. Kaguen nøbe Jerusalén pub lutau iben, nømbe Tius nø ashib karub wainuguiibe møi møi punrraitamab isubelø køn.
12 Inchen treekkurri Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan møg, truba tab misagugurri arrubig, yabsrø katøgan peg pirausrø 'rey kønrrai mara kørrømarig kønrrab ibig køn' cha, katø nuim piraumaytøwei attraptø.

13 'Incha inrraptø nui karuindiig melabelan diezelan wama, kanun kanun kan kan an truba nuweyelø tranabe, trenchibig køn cha: "I anwan nemisrøb larrøbitchai marøb kønrrigay" cha, na arrumnegatiibe.

14 Inchendø nuim pirau misaamerabe tsaleelø kua, møilan køsrøn nui wendautø amrrai wesrawa ørøbelø køn cha, øyah chinrrigay chib: "Nambe i møwane namui rey kønrraimbe palain kømer" cha.

15 'Inchen treeg indingucha, nøbe Rey kønrrai mara kørrømarig, katøle nuimbiraumay arruabe, tru nui karuindiig melabelan tru nø an traniilan, nuimay amrrungarubig køn cha, tru anwan kan kan utabelø mayambatø mariitashchab ashchab.

16 Inchen srøsriig arruabe trendan cha: "Nai ashib karubig, ñi nan kan anzhig traniitøgatø møimbe diez nemarar" cha.

17 Inchen reybe: "Øyambesin tan cha, nai karuindiig megabig tabig. Ñi lamøtiiguma ñi øya søl mariibe, møimbe pueblomera diezwan karubig kønrrai martrumøn" cha, trendan cha.

18 Inchen katøgan karuindiig megabig arrubiibe trenchibig køn cha: "Nai rey, ñi nan kan anzhig traniitøgatø møimbe trattrøgatø nemarar" cha.

19 Inchen trununcha trenchibig køn cha: "Trube, ñigucha trattrø pueblomeran karubig kønrrabguen" cha.

20 'Inchen katøgan karuindiig megabig arruppe, trenchibig køn cha: "Ñi, nai ashib karubig, ñiguen ash cha, ñui anwane kan pañeluyu pula ka esegawa tøgagur cha,

21 pøs ñun kørig køben, kaguende ñibe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kuimba; pøs ñi pønsrømubendø, ñi merrarrab; ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, treeg inchibig kuimba."

22 Inchen nøbe trenchibig køn cha: "Karuindiig megabig larrø kaig, pøs ñi nan øyeeg køn chib, treeg køn taig kuig købene, trube, ñui trig maig wamindiitøgatøwei møimbe ñun trubalawei nebunrrai maig kønrrabigwan marar cha. Nabe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kui ashib, na pønsrømubendø, na merrarrab; na ellgwaig kømubendø, tulishib inchibig kui ashabe,

23 trube, maindi nai anwan bancoyumay srua ya, pasrambala tan cha, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utabsrubrainrrun" cha.

24 Incha truyu purrabelan trenchibig køn cha: "Nune anwan kerrawa, tru diez tøgaigwan tranø" cha.

25 Inchen nømbe trendan cha: “Namui ashib karubig, truibe diezken tøgagøn” cha.
26 Inchen tru an tranøbiibe trencha løtabig køn cha: “Nabe trendamønrrun cha: Tøgaigwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun tan cha.
27 Incha tru nan tsaleelø nømui rey kømønrrai inchibelane yu nai merrab srua amrrua, kweetsay” tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús Jerusalén kebib
(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Iigwan chab waminchabe, Jesúsbe Jerusalénmay ibig køn.
29 Incha yandø Betfagéba, Betaniaba pueblomerayu tru Olivos Tun taisrø, trusrø pub ambabe, nøbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan
30 trenchib karua ørøbig køn:
—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Truyu puabe, kan burro muguen itøguaniimíig litsig wetørranrrabguen cha. Picha, yumay srua amrrunrrigay cha.
31 Inchippa møikkøben: “¿Chinchab pichigue?” cha payene: “Señor palai indan” chinrrigay— chibig køn.
32 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe amba, Jesús nømun maig taig treeg wetørrawa,
33 burron pichib pønrrøbenba, puarbe trenchibelø køn:
—¿Chinchab pichigue?— cha.
34 Inchen nømbe:
—Señor palai indan— cha løtabelø køn.
35 Incha Jesúsweimay srua amba, nømui kewagúilan burrounøyu kaya, itøguanøsrøben,
36 Jesús pureb ibene, misaamerabe nømui kewagúilan maywan kayibelø køn.
37 Incha yandø Olivos Tun lendesrø misrøb ambuppe, mayeelø tru nu søtø nui mendig amøñibeløbe tru maramburab mariilan kerrigu asikkurri Tiuswan truba tabig wamab kasraarab trashib mendappe, trenchibelø køn:
38 —¡Señor Tiuswei munchiyu Rey arrubiibe mayanguen tab kuig køn! cha. ¡Srømbalasrømbe mayanguen tab kuinrrun! chib. ¡Srømbalasrømbe tørguegwalmabig kuinrrun!— cha.
39 Inchen mø fariseosmera køsrøn, tru misag utu pønrrabeløbe trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, ñui mendig amøñibelan niløtø pønrrønrrai namø— cha.
40 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe trendamønrrun cha: Iilø chi chimø, niløtø pønrrøbene, sruumeraguen trashinrrun— cha.

41 Incha Jesús Jerusalén pulusrø pua, ciudawan ashabe,
trunun isua, kishib
42 trenchibig køn:
—¡Chi isumgaig tab købig tøgagømigwan kan møin
kwalømdøguen ñigucha nebua isuimbe køn! cha. Inchendø
truigwane møimbe ñi ashmønrrai sørin pasran cha.
43 Kaguende larrø kaig kwalømmera ñun puben, ñui ashig
kømui inchibeløbe ñuim pøtøgatan chamba mara, ambumay
imay ñun kata kønøbashmønrrun cha.
44 Incha ñune pirau pøtiicha, tru ñui umbu warab mis-
aameran kweechen, ni kan sruutøguen katøgan srug palabe
kørrømisrmønrrun chibig køn, kaguen ñi, Jerusalénbe, Tius
kaigyugurri wesranrrab arrub uras ke ka arrua uni lataitø
indikkurri.—

Jesús Tiuswei yawan chish marøb
(Mt 21.12-17; Mc 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Incha Jesúsbe Tiuswei yau kebya, truyu yanøb warabelan
wambig webetab mendabe,
46 nømun trenchibig køn:
—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: "Nai yabe
Tiuswan wamindi ya køn" cha. Trune ñimbe nileelø warain
trab marin køn— cha.
47 Incha Jesúsbe kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøbig
køn. Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, tru
Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, katø maya misagwan
karubeløbabe Jesúswan mandø incha kwetsamdiig køtashchab
labendø,
48 chinchaguen martrab kaimabelø køn, kaguende misaabe
mayeeløba Jesús wamindigwane purø tab møren.

20

Jesús karumburab karuig
(Mt 21.23-27; Mc 11.27-33)

1 Kan kwaløm Jesús misaameran Tiuswei yau kusre-
nanøb, tabig srø wamwan eshkab pasrøbene, sacerdotes-
meran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, mis-
agwan karubelø køllí misaameraba kemallabe,
2 nune trenchibelø køn:
—Namun eshkarra cha: ¿Ñi mariilane mu karua pasri-
itøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua
pashta?— cha.
3 Inchene Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:
—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab cha. Løtørray pøs
cha.

4 ¿Misagwan Juan piu umbu ulsrøb uniibe srømbalasrøngurrin
kuig kø chindah, kabe møguelainukkurrin kuig kø chindah?—
cha.
5 Inchen nømbe nømasiyaitø trenchib payiyab mendabelø
køn: "Nam: 'Srømbalasrøngurrin kuig køn' chibene, nøbe na-
mune trenchinrrun cha: '¿Chindimba nune køremøgue?' cha.
6 Kabe: 'Møguelainukkurrin kuig køn' chibene, misaamerabe
mayeeløba namune sruutøga petønrrun cha. Kaguen misaabe
Juanwane Tius maig karuigwan eshkabig kui ke yandø tsabø
asha tøgar køn" cha.
7 Incha nømbe trencha løtabelø køn:
—Maig kuindøbeh— cha.
8 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu
karuitøga marigwan.—

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mt 21.33-44; Mc 12.1-11)

9 Incha Jesúsbe misaameran pølbasra waminchib mendappe
'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra iigwan waminchibig køn:
—Kan møg uvas tra mara, trugurrimbe nui misrigwan
pirishinrraptø pirøwan katøganelan kwallchai tranabe, yab-
srømay truba yana yan cha.
10 Incha yandø lurramig puben, nui kan karuindiig
megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan
nøm trannrai karua ørøbig køn. Inchen treeg øringucha, nømbe
nun kurragucha, chiguchagaig ørøbelø køn cha.
11 Inchen puaibe katøgan karuindiig megabigwan øren, tru-
igwangucha tsalø wama, kurragucha, chiguchagaig inrrai
øran chibig køn.
12 Inchen puaibe pønmay kønrrabyu katøgan øren, tru kwalli-
beløbe trunungucha kørriincha, truyugurri wambig weguchi-
belø køn cha.
13 'Inchen yandø tru pirø puaibe trendan cha: "¿Chindamer?
cha. Nai undaaraig nusrkawan ørtrab tan cha. Nune inchippa
chinchimubgun" cha.
14 Inchen tru kwallibelø nun ashabe, nømdø trenchibelø
køn cha: "Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Pirøwan
namui martrab nune kweechigun" tan cha.
15 Inchabe uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn
cha.
'¿Trube tru uvas tra puaibe tru kwallibelane chi martrerah?
cha.
16 Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas trawane
katøganelan tranrrun— chibig køn Jesúsbe.
Inchene misaamera iigwan mørabe:

—¡Managuen kan trengatikkucha puraimuimbe!— chibelø køn.
17 Inchene Jesúsbe nømun ashabe trenchibig køn:
—Trube, treeg købene, ¿Tiuswei wamwan pørigu øyah chibi-ibe mandø cha trendah? cha:
"Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasra wayamig
mas purø tab srukken misrin køn" chippe.
18 Inchawei møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.
19 Inchen tru uras tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, sacerdotesmeran karubeløba tru 'øyeeg lataitøwein køn' cha waminchippe nømun kemesra wamindi møra, Jesúswan ¡katø! møi møi kemørtrab inchendø, misaameran kørig kui inchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb
(Mt 22.15-22; Mc 12.13-17)

20 Inchabe kan møilan køsrøn larønrrai ørøbelø køn, sølgandø amøñibelø misrøb, Jesús chigøben wamindigu kebenøsrka tru-may kubenadurwei tasku purørtrab, nui mu mandamgaig mariitøga nø asha martrai.
21 Inchabe nømbe payibelø køn:
—Kusrennøbig, ñibe søl waminchib, søl kusrenanøb indi nambe ashibelø ker cha. Ñibe misaameran mumera køtasha asha kusrenmø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sølwan kusrenanøbig køn cha.
22 Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— cha.
23 Inchen Jesúsbe nømune ka kaig isuatørre inchib pønrrai ashabe, trenchibig køn:
24 —Kan anwan eshkarra cha. ¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.
Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Tru Césarwein køn— cha.
25 Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.
26 Inchen misagwei malau nø chi tailøyu chiyugucha kebenøsrkønrrab kaimabelø køn. Tru nø løtiilan nømguen kwaara asha, niløtø kørrømisrøbelø køn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib
(Mt 22.23-33; Mc 12.18-27)

27 Inchen møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab amrrubelø køn. Tru saduceosmerabe kwailøbe katøbe øsiiramønrrun chibelø kua, Jesúswane øyeeg chib payibelø køn:
28 —Kusrennøbig, Moisésbe namune øyeeg pøra kørrømarig køn cha: "Møigwei nuneg køben kwawa, srawan urekkaig kørrømarene, trube tru nuneebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig køn" chibig.
29 'Trube, siete nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, chi urekkaig kwaben,
30 tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben,
31 katø tru pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebuben, yandø søteeløba tru ishuuba kasharawa, møikkucha urekkar kwabelø køn cha.
32 Inchen yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha.
33 Pøs treeg købene, trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah? cha, payibelø køn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagúig køben.—
34 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Møi yu piraube kasharab, katø kasharanøb inchibelø køn cha.
35 Trune tru kansrø kanmaytø kebamrrai tøgagúinabeløbe trunun nebub, katø kwabelai utugurri øsiiramigwan nebub incha, truiløbe kasharanrrab kømøwei, kasharanøb kønrrabelø kømøwein køn cha,
36 kaguende nømbe katøle kwanrrabelø kømøwa. Pøs nømbe ángelesmera latailø, katø Tiuswei ureemera køn cha, kwabelai utugurri øsiirab ureg kua.
37 Inchen tru tusr-unø naaraigu maig purayaigwan pøra pasriguma, tru kwabeløbe katø øsiiranrrab kuigwan Moisésken kenamarig køn, tru Señorwan øyah cha wamappe: "Tiusbe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius køn" cha.
38 Pøs Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn cha. Inchawei mayeeløba nuimbe øsigueløtø køn— chibig køn.
39 Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, ñibe sølwein tan— cha.
40 Trugurrimbe yandø mas payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?
(Mt 22.41-46; Mc 12.35-37)

41 Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Misaabe chincha Cristone Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn tamig kønrrab køh? cha.
42 Kaguende Davidbe nøtøweinguen Salmoswan pørigu trenchibig køn cha:
"Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

43 ‘Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñui ashig kømui inchibelan ñi nebuna wamig na
pønsramnegatig.’ ”
44 Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamubene, trube,
¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chibig
køn.

Moisés pørigwan kusrennøbelø nøm mailø kuilan Jesús waminchib
(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Maya misaamera mørøb pønrrøben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

46 —Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelan ashiptø kuy cha. Kaguen nømbe kørrabelø kewa llirab amønamig chullelø, penab yanøb indiisrø maig købash kømø, truba tab wamønrrai indamigwan chullelø køn cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha.

47 Katø piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiusba waminchibelø køn cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig køn.

21

Kan waacha piuda Tiusweyasig an tranøb
(Mc 12.41-44)

1 Tiuswei yau an kebusrinug, puarmera an kebusrøb køben Jesúsbe ashib wabig køn.

2 Inchen katø kan waacha piudagucha, øskø an pagatøtøh kebusri ashabe,

3 Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe mayeelø lataitøguen kømø, menrraguen tranan cha.

4 Kaguen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune nøbe waacha køptø, tru nui øsig tsumig tøgagúigwanguen kerrigu tranan— cha.

Jesúsbe Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib
(Mt 24.1-2; Mc 13.1-2)

5 Møiløgøsrøn Tiuswei yau tru tab sruuzheelanba, chigøben tabzheelø Tiusweyasig tranig pønrrabelanba, truilan waminchib køben, Jesúsbe trenchibig køn:

6 —Iig ñim ashib kuigwan pinisam kwaløm attrun cha. Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørrømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— chibig køn.

*Chigurrimbunø køb*ig *misaabañ*au *patsam lutau chigøb*en *køb*

(Mt 24.3-28; Mc 13.3-23)

7 Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿øyeebe mana purainrrerah? cha. ¿Truilø ke yandø treeg purainrrabigwan asamibe chitø kenamisrtrerah?— cha.

8 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ashiptø kuy cha, ñimun peløsrkønrrain kømø. Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: "Nabe truig kur" chib, katø: "Møi ya srabe kwaløm punrrabiibe lutau køn" chib amrrubene, truilan mendig ammøtay, chibig køn.

9 Incha 'misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn' chib; 'misaamera tru piraueløtøwei trømbøig namig kurra kwayab køn' taig ñim wamindi mørabe, ñimbe kwarmøtay cha. Kaguende iilømerrigwei trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe ke møi møin kønrraamøn — chibig køn.

10 Inchabe katø trenchibig køn:

—Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha.

11 Trune pirø purø trømbøig kønabelø arrumba, chu pirausrøn køben parø amrrumba, kaig kwanrrømera amrrumba inchen, kørig kømdiig chigøben arrumba, katø srømbalasrøngurrimbe chigøben truba nørreelø kenamisrøb inchun cha.

12 'Inchendø øyeelø arrumøwatø, ñimune kemørøb, larrø kaig marøb inchun cha. Katø ñimune judíosmera tulundzuni yamerayumay payib sruagønrrab srua ambamba, kailan keeri yau keera pønsramba inchun cha. Incha nagurrindø reymerai merrab køben, karubelai merrab køben srua amben,

13 naimburab ñim wamindamig kønrrun chibig køn.

14 Ñimui manrrøyube øyeegwan isua pønrrønrrigay chibig køn, mandø løtamigwan ke kanmaytø isua tøga pønrrønrrab inchimønrrab.

15 Kaguen ñimun ashig kømui inchibelø mayeelø, nøm manchaguen løtønrrain kømøwei, nøm ñimun purab waminchib kasrønrrain kømøwei, nabe ñimun muguen øyeeg waminchimuinrrunig wamindamig tranamønrrun chibig køn.

16 Inchen ñimui møskalø køben, nunelø køben, ñimui ñimmisaamera køben, ñimui trendø linchibelø køben, ñimun ashig kømui inchibelan tranen, ñimun møilane kwetchun cha.

17 Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø
kønrrabguen cha.
18 Inchendø ñimui turyu kan pusruuzhikken chi indiimíig
kønrrun chibig køn.
19 Ñim chi arringucha melabig meløwabe, ñimasiitøwei ñimui
møsiimerane øsiguig wesranrrabguen cha trenchibig køn.

Jerusalénwan pinisaig kømig

20 'Jerusalén ciudawan pøtøburab suldautø tulsruig kui
ashabe, petø pinisaig kønrraitamab isua,
21 Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay.
Inchen ciudayu warabeløbe truyugurri webambamig køn.
Inchen ciudayugurri yabsrø warabeløbe ciudayumay katø
ammøtay.
22 Kaguende trømbøig møra melønrrai maram kwalømmera
kønrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taig kerrigu treeg
nebunrrai.
23 ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwan-
rreelø, kabe muchib ureg tøgarmeraimbe maig kønrrer! chibig
køn. Kaguen yu pirau purø isumdiig arruben, katø i misaam-
eraimburab namig købig purø kørig kømdiig attrab køn.
24 Møiløbe espadatøga kweetsiilø køben, møiløbe chugøben
asiimø pirausrømay kemøra srua ambiilø kønrrun chibig køn.
Inchen tru judíos kømeelø Jerusalén ciudawan mindishib
itølulrrun, tru nømui treeg maram kwalømmera patsamnegati-
itø.

Tru Møg Misra Arrubig katø arrumig
(Mt 24.29-35, 42-44; Mc 13.24-37)

25 'Inchen chigøben truba nørreelø kenamisrtrun nøsigu
køben, pølyu køben, estrellamerayu køben. Inchen pirau mis-
aamera nørrø pønrrabiibe purø trømbøig isui inchun, mar purø
trømbøig wanrrab mullib, trømbøig latøgushib kurrøben.
26 Katø misaamerabe yu pirau maig purainrrabelan isubi-
ibah kørig købiibatø pesannanrrun, kaguende srømbalasrø
purø nørreelø pønrrabelan kønøgøb sruagutsiilø køben.
27 Inchen tru Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig
tøgaig purø nuig tørguegwalmabig wañiyu arruben ashchun,
chibig køn.
28 Inchawei iilø pureb arrub mendøbene, ølgandø
pønrramisra, kurraasay chibig køn. Kaguen yandø ñim
kaigyugurri wesruilø kømig lutau kønrrun— cha.

Higueran kemesra wamindig

29 Incha katø 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra trenchibig
køn:
—Higueranma asay cha, katø mayan tusrmeranba,

30 ishiimera weguchib mendøbene, ñimbe pachig
kwalømmera arrumig lutau kui asan cha.
31 Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, Tius nø ashib karub
pasraibe yandø lutau kuitamab isua kuy cha.
32 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møin
kwaløm misaamera pinømøwatø, kerriguh purainrrun cha.
33 Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wa-
mindiitøbe purainrraamøn cha.
34 'Ñimbe ñimdøwei ashiptø kuy cha, ñimui manrrømerayu
øyeeløtø netsailø kømønrrab, mamburab mab, mutsiirab, yu
pirau øsig waramig chigøben tøgagømigwangøba isub indiilø,
tru Señor arrin kwalømbe ñimun kan ilagu kegørrøsrka mer-
rarrab lataig arrindø mørmønrrappe.
35 Kaguen tru kwalømbe yu pirau muba kuimburab mayee-
laim pala treeg attrun chibig køn.
36 Inchawei ñimbe ashiptø melay chibig køn, chu uragucha
Tiuswan purugurra chib, øyeelø kerrigu pureb arrubigu kul-
laaramø, mur pønrramig kønrraimba, tru Møg Misra Arrubig-
wei merrab kemalla, pønrramig kønrraimba.—
37 Incha Jesúsbe kwalømmerawane Tiuswei yau kusrenana,
yembe Olivos taig tunsrø kørrømisrtrab ibig køn.
38 Inchen kwalømmørig ke løtsøzhig, løtsøzhig maya misaam-
erabe Tiuswei yau nun mørtrab pubelø køn.

22

Jesúswan kemørtrab waminchib
(Mt 26.1-5, 14-16; Mc 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

1 Pirri Levaduragaig maig Fiesta, tru Pascua Fiesta taig,
lutau køben,
2 sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kus-
renanøbeløbabe Jesúswan mandø kweetsamigwan labendø,
misagwan køriimatabelø køn.
3 Inchen Jesús tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, Ju-
das, tru Iscariote cha wamigwan, Satanásbe kebiben,
4 Judasbe webya, sacerdotesmeran karubelanba, tru
Tiuswei yau ashib pønrrab suldaumeran karubelanba
ashchab ya, Jesúswan mandø incha nømui tasku tranamigwan
waminchene,
5 nømbe truba kasraarawa, an trannrrab misrøbelø køn.
6 Inchen nøbe treeg martrab misra, misag tre nu kaaben
Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig
køn.

Señorwei pascua mamig
(Mt 26.17-29; Mc 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

7 Yandø Pirri Levaduragaig main kwaløm puben, tru Pascua ubisha-unan kweecha tranamig købig køn.
8 Inchen Jesúsbe Pedronba, Juanwanba trencha karua ørøbig køn:
—Pascua Fiesta mamigwan manrrab tamartrab ambay— cha.
9 Inchen nømbe:
—¿Nambe chu tamaramø?— cha payen,
10 Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñim ciudayu kebambene, kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, truigwei wendautø amrrigay cha, nø kebyam yaugatig.
11 Incha tru ya puaigwane trenchinrrigay chibig køn: "Kusrennøbiibe ñun trendan cha: ¿Nai kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab purram salabe chu køh?" cha.
12 Inchen ya puaibe pala pisusrø kan nu sala chab tamarikken ñimun eshkaben, truyu tamartrigay— chibig køn.
13 Inchen nømbe amba, Jesús maig taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

14 Incha yandø ura puben, Jesúsbe nui karua øriiløba mishatsigu wamisrabe,
15 trenchibig køn:
—¡Nan øyeeg kaig nebuig megamig pumøwatø, Pascua Fiesta mamigwan ñimba manrrab truba truba isuig køn! cha.
16 Kaguende ñimun trendamønrrun chibig køn: Tius nø ashib karub wainug katøle ñimba manrrab wamisramnegatig nabe i mamigwane mamumønrrun— cha.
17 Incha copan muta Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, trenchibig køn:
—Cha iigwan, larrabelø mutsay cha.
18 Kaguende ñimun trendamønrrun cha: Møingurrimbunøbe uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—
19 Incha pirriwan muta, Tiuswan 'mayanguen pay' cha, pirisha, nømun trenchib srørrøbig køn:
—Iibe nai asr køn cha, ñimuyasig tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isunrrab maray— chibig køn.
20 Inchen chab ma, katø treetøwei copan mutabe, trenchibig køn:
—Iibe tru nai anindøga Tius tru misagweyasig srø acuerdon marig, tru copa køn cha, tru ñimuyasig na ani lusig.
21 'Inchendø asay chibig køn. Nan ashig kømui inchibelan trannrrabigwei tasiibe i mishatsigutøwei nain tasiiba trubalatø trarra wan cha.

22 Tru Møg Misra Arrubiibe muwan inrrai pasrig, truwan
iben, trune ¡tru nun ashig kømui inchibelan trannrrab møg
waachaweimbe, kan maig kønrrer!— chibig køn.
23 Inchen nømasiyaitø:
—¿Treeg martrabiibe mu kerah?— cha payiyab mendabelø
køn.

Møig mas nuig kerah cha payiyab

24 Inchabe nømbe nømui utu møig mas nuig kønrraptiig kerah
cha, payib aleguiyab købelø køn.
25 Inchen Jesúsbe kusrub trencha løtabig køn:
—Tru reymera judíos kømeeløbe nøm karub tøgagúilane maig
købash inchib purran cha. Inchen tru nømun ashib karub
purrabelane 'misaamerayasig tabig marøb møguelø køn' chib
wamiilø køn cha.
26 Trune ñimbe øyamay kømøtø kømig køn chibig køn.
Masken ñimui utu tru mas nuibe matsinø-unø lataitø mis-
ramig køn cha. Inchen tru chi maramigwan nø ashibiibe kan
karuig marøb megabig lataitø misramig køn cha.
27 Pøs trube, øyeeg købene, ¿møig mas nuig kønrrab køh? cha.
¿Mishatsigu manrrab wamisrøbiiteh? Kabe ¿tru mishatsigu
mamigwan pønsrøbiiteh? cha. ¿Pøs mishatsigu manrrab
wamisrøbig, truig mas nuig kømuitarru? cha. Øyeeg kuin-
gucha, nabe ñimui utube tru mishatsigu manrrai pønsrøb
megabig lataig kur chibig køn.
28 'Ñim køn chu uragucha nan elachimø, chigøben murig
pub arringucha treegu wendautø lincha melabeløbe.
29 Incha nai Møskai tru ashib karub waigwan nan tranøb
lataitøwei, nabe ñimun tranamønrrun chibig køn,
30 tru na ashib karub waisrø nai mishatsigu mab, muchib,
katø tru ashib karub purramigu purramisra, ñim tru doce
nusrkalø Israelweinukkurri karrab misaameran ashib karub
purramig kønrrain— cha.

Pedro nan 'ashmíig kur' chinrrautan cha, Jesús eshkab
(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Incha Señorbe katø trenchibig køn:
—Au, Simón, Simón cha, Satanásbe ñimun miain køn cha, kan
tirigu trulmeran latawei kønishib sruagutchab.
32 Inchendø nabe ñuimburappe ñui isubigwan nainuutø
tøga pasraigwan elachib pasrømønrrai ñuyasig Møskawan miar
chibig køn 'purugurrunrrig' chib. Ñi nan wendøbasra ya,
naimay katøle arruabe, ñibe ñui nunelan chiyutøgucha kul-
laaramø, mur pønrrønrrai purugunrrig— cha, trenchibig køn.
33 Inchene Simónbe:

—Señor, ñun kailan keeri yau keeren, nabe ñiba truyu pasrønrrab treetø attrab pasrømøtø, nagucha ñiba tøga kwanrrab attrab pasrar— cha, trencha løtabig køn.

34 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pedro, nabe ñune trendamønrrun cha: Møin kwalømdøwei kallu wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan, 'ashmíig kur' chinrrautan— cha.

Purø trømbøig kuim pasramig lutaurab

35 Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—Na ñimun wasrkaig, katø an pusramig chigaig, alpargatiskaig ørenma, ¿ñimun chi palappuig køh?— cha.

Inchen nømbe:

—Chigucha chi palappumuig køn— cha løtabelø køn.

36 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Møimbe treeg kømøtø, an pusrig tøgaibe, srua inrrø cha. Inchen wasr tøgaibe, ila inrrø cha. Inchen espadagaibe, trube, nui pala itøgueigwan yana, kan penø cha.

37 Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Tiuswei wamwan pørigu naimburab iig øyeeg chibig pasrabiibe treeg nebunrrain køn cha: "Larrø kailai utu treeg kui lataitøwei asha tøgagúig køn" taig. Kaguen naimburab chi nebunrrai pørig pasrabiibe kerriguh treeg nebunrrabig køn— cha.

38 Inchen nømbe:

—Señor, yuguen pagatø espadamera køn— chiben,

Jesúsbe:

—Øiløtø tsabø køn— cha, løtabig køn.

Jesús Getsemanísrø Tius Møskaimba waminchib
(Mt 26.36-46; Mc 14.32-42)

39 Incha Jesúsbe nø trendø treeg marøbig kuig køppe, Olivos Tunsrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløgucha mendig ambubelø køn.

40 Incha truyu puabe, trenchibig køn:

—Tiusba waminchib purray cha, chiyugøben kaigyu kegørrab pønrrømønrrappe.—

41 Incha Jesúsbe kan srug kutsimburab lataitø ya, Tius Møskaimba waminchab tømbønsrabe,

42 trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømaramdiig købene, tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñi nan maig maramdiig køben, treegwan maramig kønrrain— cha.

43 Inchen srømbalasriig kan ángel Jesúswan mas kullaaramønrrai purugunrrab kenamisrøbig køn.

44 Inchen truba truba trømbøig køben, katøgucha ¡katø! miabig, miabig køn. Inchen nui pøsrimbiguen pirau kan anim pirrab lataig nørriig pirrabig køn.

45 Incha kurra, nui kusrenanøb pera uniilan ashchab
yabe, isubiitø kamariilø, kib purrain kui wetørrawabe, Jesúsbe
trenchibig køn:
46 —¿Chindimba kib køgue? cha. Kurra, Tiusba waminchib
purray cha, chiyugøben kaigyu kegørrab pønrrømønrrappe.—

Jesúswan kemøra srua ambub
(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Inchen Jesús waminchib pasramne, truba nu misag
puben, Judas taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe,
truilan pera arrua, Jesúswan muchanrrab kemallen,
48 Jesúsbe trenchibig køn:
—Judas, ¿Møg Misra Arrubigwan nan ashig kømui inchi-
belan kan muchawa trannrreendirru?— cha.
49 Inchen Jesúsba pønrrabeløbe tru treeg purainrrabigwan
ashabe, nune payibelø køn:
—Señor, ¿nam espadatøga kørriincha petamøh?— cha.
50 Inchen nømui utu møikkøsrøn tru maya sacerdotes-
meran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kusrmay
kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn.
51 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Au, øyeebe marmøtay— cha.
Incha kaluwan katørawa, treetøwei tamarøbig køn.
52 Incha sacerdotesmeran karubelanba, misagwan
karubelø køl̈li misaameranba, Tiuswei yau ashib pønrrabelø
policíameranba nun tru sruamrrab amrrubelan trenchibig
køn:
—Nabe kan niliig kui lata ñimbe espadamera køben, tsiimera
køben sruar werrunrrappe, ¿chindimba treeg werrugue? cha.
53 Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau waben, kemørmuig
køn cha. Inchendø yandø møimbe tru kaig maringarubig tru
løstøyuig nø merrarrawa nø karub pasramisren, ñimuimburab
ñim maramig ura puin køn— cha.

Pedro Jesúswan 'ashmíig kur' cha isab
(Mt 26.57-58, 69-75; Mc 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Incha Jesúswan kemøra, tru maya sacerdotesmeran nø
karub sacerdotei yamay srua amben, Pedrobe yaptø, yaptø
mendig ibig køn.
55 Incha tru yawambigu nag urra, tru pøtøgatan purramis-
ren, Pedrogucha nømui utu wamisren,
56 kan srusrø mendig megabiibe naabilabig tøryu Pedron
wai ashabe, ashib pasraptø, ashib pasraptø trenchibig køn:
—I møkkucha Jesúsba uñibiitøwein køn— cha.
57 Inchen Pedrobe trenchib isabig køn:
—¡Paare ishuube, nagan ashibig kuitarru!— cha.

58 Inchen yanazhigutø Pedron katøgan ashabe, trenchibig køn:
—Ñigucha truilai utuigwein kørreh— cha.
Inchene Pedrobe:
—¡Paare møøbe! nagan truig kuitarru— chibig køn.
59 Katø kan ura wendau køsrøn katøgan trenchibig trenchig køn:
—Isa kømø, i møkkucha Jesúsba uñibigwein kørreh cha. Kaguende nøbe galileasriitøwein køn— cha.
60 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—¡Paare møøbe! ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur — cha.
Inchen tru urastø Pedro waminchib pasramnetø, kan kallu wamaptinchibig køn.
61 Inchen Señorbe keesha, Pedron ashene, Pedrobe Señor øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: "Møi kallu wamømøwatø nan pønmayguen, 'ashmíig kur' chib isønrrautan" taigwan.
62 Inchabe Pedrobe webya, truba truba isuig kishibig køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab
(Mt 26.59-68; Mc 14.55-65; Jn 18.19-24)

63 Inchen tru møguelø Jesúswan ashib srua købeløbe nun indza ashib, kurrøb incha,
64 kabwan lusra, maløbøtø pashabe, trenchibelø køn:
—¿Mu kurragutsin kui? Namun kelarrab eshkau pøs— cha.
65 Incha trømbøig tsalø wamab, katø chineh chibelø køn.
66 Yandø tør-rraben tru misagwan karubelø køIli misaamer-aba, sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kus-renanøbeløba trubalatømisra, nømui tru Setenteelø tru maig maramigwan asha marøbelai merrab Jesúswan srua amben,
67 nømbe trenchibelø køn:
—¿Ñi Cristo køtirru? cha. Namun eshkarra— cha.
Inchen nøbe trencha løtabig køn:
—Na ñimun: "Truig kur" cha, trenchibene, ñimbe køremøwei,
68 katø na chigøben payene, ñimbe løtømøwei inchautan cha.
69 Inchen møingurrimbunøbe na, Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmaygatø wamisrtrun— chibig køn.
70 Inchene mayeeløba trencha payibelø køn:
—¿Trube, ñibe Tiuswei Nusrkain køtirru?— cha.
Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñimdøweinguen nabe truigwein køn cha chab trendan— cha.
71 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Trube, nuimburab waminchabelø mas chiwein kuin palønrrab kø? cha. Nui triitøgatøwei wamindigwan namashib mører— cha.

23

Jesús Pilatoi merrab
(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Jn 18.28-38)

1 Incha mayeeløba truyu tulundzuna pasrabiibe kurra, Pilatoimay Jesúswan srua amba,

2 truyu 'øyeeg køn, øyeeg marøbig køn' chib mendabelø køn:

—I møøbe namui misagwei isuigwan kaig isubelø kønrrai ke peemaytø chab yunømarøb, Roma maya misagwan karubig Césarwan nam trendø an pagarab kuigwan pagaramumig køndamba, katø nøbe tru Cristo, kan rey kurtamba indi aser— cha.

3 Inchen Pilatobe Jesúswane trenchibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

4 Inchen Pilatobe sacerdotesmeran karubelanba, misaameranba trenchibig køn:

—I møwane nabe chigucha chi kaig mariibe wetørramur— cha.

5 Inchen nømbe masken, masken inchib, trenchibelø køn:

—Judea pirau kerriguba, maya misaameran nui kusrenaniiløtøga ke chindi asamgaig maran cha. Galilea pirausrø pølbasra, møimbe yusrø treeg inchib arrun— cha.

Jesús Herodeswei merrab

6 Inchen Pilatobe trunun mørabe, trencha payibig køn:

—¿Trube, nøbe galileasriig kø chindah?— cha.

7 Inchen:

—Trusriigwein køn— chiben,

Pilatobe Jesúswane tru Galileasrø Herodes karub waim pirauig kuin kui ashabe, nune Herodesweimay purøørøbig køn, kaguen Herodeskucha tru kwalømmerawane Jerusalénsrøwei waben.

8 Inchen Herodesbe Jesúswan ashabe, truba kasraarabig køn, kaguende mas merrabsrøwei ashimmørø inchibig købig kua. Pøs Jesúsweimburab chigøben wamindi mørøbig kua, nøgurri Tius maramburab marigwan mari ashig kui inchibig køn.

9 Incha chigøben truba truba payen, Jesúsbe chigucha kusrua løtømuben,

10 sacerdotesmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe 'øyeeg køn' chib; 'øyeeg marøbig køn' chib, truiløbe truba truba trenchib truyu purrabelø køn.

11 Inchen Herodesbe nui suldaumeraba Jesúswan truba
kaig inchib, indzatø ashib srua kua, truba tabzheelø kenana,
Herodesbe Pilatoimay katøle ørøbig køn.
12 Tru kwaløмbe Pilatoba, Herodesba tab linchibelø
misrøbelø køn, merrappe tsaleelø købig kuig.

Jesúswan yandø kwanrrai pasrøb
(Mt 27.15-26; Mc 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

13 Inchen Pilatobe sacerdotesmeran karubelan køben, tru
pirau ashib karub purrabelan køben misaameran køben tu-
lundzunønrrai wama,
14 trenchibig køn:

—Ñimbe nan i møwan misaameran ke chine martrab isun-
rrai marøb unan chib, naimay srua amrrutan cha. Inchen
nabe ñimui merrab maig kuitashchab ashchab paya ashen,
nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha, tru ñim
'øyeeg, øyeeg kalø marøptiig køn' chib pønrraigwane.
15 Katø Herodeskucha chi maramgaig kui asha, katøle nøbe
namuimaytøwei ørin køn cha. Ñimguen ashke cha, ke kwanr-
raingatig maramdiibe chigucha chi kaig mariibe kaagøn cha.
16 Treekkurri nun ichaguchabe, elatchab— chibig køn.
17 Fiesta kwaløмmerawane Pilatobe kan merrarrawa keerig
pasrabigwan inrrai elatsamig nebubig køn.
18 Inchen mayeeløba trenchib trashib mendabelø køn:
—¡Øigwane patsøgay! cha. ¡Barrabáswan inrrai elachi!— chib.
19 Pøs, tru Barrabásbe tru kailan keerinug pasrappe, tru
Jerusalén ciudayu misaameran pera kaig marøb kurrikkur-
rimba, katø kweetsikkurrimba merrarrawa keerig pasrabig
købig køn.
20 Incha Pilatobe Jesúswan elatchab isua, katøyug nømun
waminchen,
21 nømbe mas mur trashibelø køn:
—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.
22 Inchen pønmayyu Pilatobe katø trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martrainchigue cha? ¿I møøbe chi kalø
mara pasra? cha. Kwamnegatig maramdiibe nuinuube
chigucha chi kaig mariibe nabe wetørramur cha. Ichaguch-
abe, inrrai lelatchab— chibig køn.
23 Inchen nømbe:
—¡Kurusyu mesrø, mesrø! — chib, mur trashib miab
køptø, nøm maig marøg kui indigwan treeg martrab uta
pønrramisrøbelø køn.
24 Inchen Pilatobe tru nøm miaigwane treeg kønrrai
kørrømarøbig køn.
25 Incha tru misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba,
katø kweetsikkurrimba tru kailan keeri yau pasrab møwan

nøm elatchai miaigwan, trunun inrrai elacha, Jesúswane nømun maig marøg køben martrai tranøbig køn.

Jesúswan kurusyu mesramsrømay srua ambub
(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Yandø Jesúswan kurusyu mesrønrrab srua amba, kan Cirenesrø møg, Simón taig, nøørøsrøngurri arruben, nun kemørabe, kuruswan mutøsra, Jesúswei wendautø merranøbelø køn.
27 Inchen misaamera truba nu mendig amben, truba yam ishumburmera nun isua wamamøra kishib, isuilø trashib amrruben,
28 Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Jerusalén ishumburmera, nan isua kishmøtø, ñimuyasiiba, ñimui uregweyasiiba isua kisay cha.

29 Kaguende kwalømmera attrun cha, øyah tamig: "Ureg tøgagønrrab kaimabelø, mana patsø kwanrriig kømeelø købelø, mana urekkar kua mutsøsrøb nørrøranmeelaimbe mayanguen tab kuilø køn" tailø kømig.
30 Katø misaamerabe nørrø tunmeran: "Namuim pala itøgørrørray" chib, shush tunmerane: "Namun itøgasrørray" chib mendønrrun cha.
31 Kaguen ¿tsøg tusrwanguen øyeeg marøbeløbe, mas mulwane chitø martrerah?— chibig køn.

32 Katø pagatø kaig marøbelangucha Jesúsba kegøtø kwetchab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesrøb

33 Incha kanbalø Calavera tainug puabe, truyu Jesúswane kurusyu mesrøbelø køn, tru pagatø nileelangucha, kanun kusrmay, kanun atsimaygatø.
34 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai Møskai, nømun ulø paymø, pesannanrrig cha. Kaguende nømbe chi marermabguen isumøn— cha.

Inchen suldaumerabe Jesús kewagúilan suerte kucha, pirishibelø køn.
35 Inchen misaamera truyu ashib køben, tru ashib karubelø købenguen Jesúswan indzatø ashib trenchibelø køn:

—Kanelanma kaigyugurri wesrabiibe nøasiitøwei pinaarrubash cha, nø tru Cristo, Tius Lawa Wesruig kuabe.—

36 Inchen suldaumeragucha indza ashib, køchiibiwan mutchai yuuløb kemallabe,
37 trenchibelø køn:

—¡Ñi tru judíosmerai rey kuabe, kwamønrrab ñitøwei chigøben mar!— chib.

38 Inchen Jesús megaim palagucha kan pørig mesraig megabig køn, griegomay køben, latínmay køben, hebreomay købengue:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.

Jesúsba, tru pailø kailøba

39 Inchen truyu melsraig melabeløgucha kane trenchib tsalø wamabig køn:

—¿Ñibe tru Cristo kømøtirru? cha. ¡Kwamønrrab ñitøwei chigøben mara, namungucha treetøwei martra!— cha.

40 Inchen kane tru katøganun namig trenchibig køn:

—Ñigucha treegutøwei mesraig megabendø, ¿ñungan Tiuswan kørig kømuitarru? cha.

41 Kaguende nambe øyeeg marig melappe melsrambuawei melsrai meler cha. Kaguende nambe kaig marimburø øyeeg melambuawei møra meløben, trune i møøbe chigucha chi kaig marig kømøn— chib.

42 Inchabe Jesúswan trenchibig køn:

—Jesús, ñi ashib karub wamigwan ñi ashib karub pølbasrabe, nan isurrunrrig— cha.

43 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møindøweinguen naba purø tabzhiisrø wanrrabguen— cha.

Jesús kwaig
(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 Inchen yandø kwaløm tøbøtag køsrøn køben, tre uraskurri maaben las treskatig pirau ørøba løstiig kørrømisren,

45 pørrbe løtsøraben, Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraig megabiibe tøbøtakkørrab kølsrøbig køn.

46 Inchen Jesúsbe mur trashib trenchibig køn:

—Nai Møskai, nai espíritun ñui tasku tranar— chib.

Trenchabe yandø isrømuptinchibig køn.

47 Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe øyeeg purayaigwan ashabe, Tiuswan trenchib truba tabig waminchibig køn:

—I møøbe, isa kømø, sølgandø tabig uñibig kuin køn— chib.

48 Inchen maya misaamera øyeeg purayailan truyu ashib pønrrabeløbe, truba isub nømui pechondø kurramørøb truyugurri ambubelø køn.

49 Inchen mayeelø Jesúswei asiiløba, ishumburmera Galileasrøngurri nui mendig amrrubeløbabe yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn truyu treeg puraiben.

Jesúswan sørig
(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Jn 19.38-42)

50 Kan møg José taig Judea pirau Arimatea pueblosriig købig køn, truibe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba tabig, katø sølgandø uñibig.
51 Katø tru Josébe Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabigwein kuabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø 'øyeelø martrab' chib kørrømara pønsraigwanba, nøm chi mariilanbabe chi tab kømui asig køn.
52 Incha nøbe Pilaton ashchab ya, Jesúswei asrwan miawa,
53 kurusyugurri pinøsrawabe, kan lino llensutøga kirra, peñayu søramig trab lalig munguen søriimíig pasrabigu sørabig køn.
54 Katø judíosmerai isram kwaløm tru sábadoweyasig tamaram kwaløm maaben købene, yandø tru sábado kwaløm pumibe ke pølbasramitø palabig køn.
55 Inchen ishumburmera Jesúswan Galileasrøngurri mendig amrrubeløbe nømgucha mendig amba, sørigwan ashib, Jesúswei asrwan mandø wayigwan ashib inchibelø køn.
56 Incha nømbe katøle ambabe, may irrabzheeløba, srølameløba tamarabe, tru maig maramigwan martrai Moisés maig karuig køben, tru sábado kwaløмbe israbelø køn.

24

Jesús øsiiraig
(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Srø trune pølbasrøb kwaløm tru ishumburmerabe ullarbatø løtsøzhig søriinuumay amrrubelø køn, nømui may irrabzheelø nøm tamariilan srua. Inchen nømba katøgan ishumburmeragucha amrrubelø køn.
2 Incha nøm truyu pua, ashene, tru sørinug kasraig sruube yandø truyu kømø, malsrain tsuptinchen,
3 nømbe kebambabe, Señor Jesúswei asrwane kalaptinchibelø køn.
4 Inchen, treeg køben, kwaariilø chinchabguen kaima pønrrøbene, møimbe pailø møguelø, tør pilabelø kewar, nømuim pulu pønrraptinchen,
5 nømbe kørig køptø malømeran pirausrøngatig kebachen, tru møgueløbe trenchibelø køn:

—¿Ñimbe øsiguigwane kwailai utube chindimba lague? cha.
6 Yube mu kaagøn cha. Katø øsiiraig køn cha. Nø Galileasrø uñib urassrøwei ñimun maig wamindiilan isuy chibelø køn,
7 tru nø øyeeg taigwan: "Na, Møg Misra Arrubigwane kaig marøbelai tasku tranig kømig nebuben, kurusyu mesrøben, pøn kwalømyube katø øsiiranrrun" taigwan.—
8 Inchen ishumburmerabe Jesús chi wamindiilan isua,

9 sørinukkurri katøle amrrua, tru onceelanba, katø mayeelanba maig purayaigwan kerrigu eshkabelø køn.
10 Inchen tru chi purayaigwan tru Jesús nøashib karua øriilan eshkab ishumburmerabe iilø købelø køn, María Magdalenaba, Joanaba, Jacoboi usri Maríaba, katøgan ishumburmeraba.
11 Inchen nømune tru ishumburmera wamindiibe ke ka indzøkken kønrraptiig mørøraben, nømbe køremeelø køn.
12 Inchendøgucha Pedrobe søriisrømay ashchab luløb ya, sørinug trarraashene, tru kirra sørig llensumeratø waraptinchen, treeg purayaigwan ashabe, 'kan øyeebe maig kermab' truba kwaarig, yamay ibig køn.

Jesús Emaússrømay ambi mayu arrub (Mc 16.12-13)

13 Inchen tru kwalømdøwei pailø Jesúswan lincha amøñibelø købeløbe Emaús taig pueblosrømay ambubelø køn, Jerusalémgurri once kilómetrosburab ambiisrø,
14 tru purayailan nømdø kerriguh waminchib.
15 Inchen nøm waminchib payiyab ambub pønrramnetø, Jesúsbe nøashib kemalla, nømba ib mendøben,
16 nømbe nømui kabmerabe kasrailø latailø kua, nune mu kuinguen nebua ashmeelø køn.
17 Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:
—¿Ambub pønrrappe, ñimbe chiwan waminchibrre amgue?— cha.
Inchen nømbe pønrramisrøppe, isubiitø ke maløguen mindiilø købig køn.
18 Inchen møikkøsrøn, Cleofas taibe, nune trenchibig køn:
—Møin kwalømmerawan Jerusalén chi purayaigwan mayeeløba wammøra køben, ¿ke ñitøgan wammørmíig truyu arruatiig pua tsutirru?— cha.
19 Inchen Jesúsbe:
—¿Chi purayah?— cha payen, nømbe trenchibelø køn:
—Nazaretsrø Jesúsweimburab waminder cha. Truibe Tius maig karuigwan kan eshkabig, nui mariiløyu, nui wamindiløyu maramburab marøbig købig køn cha, Tiuswei merrab lata, katø maya misagwei merrab lata.
20 Inchen truigwane sacerdotesmeran karubeløba, namun ashib karub purrabeløba kurusyu mesra, kweetsig kønrrai tranan cha.
21 Nam isuppe, Israel maya misagwan kaigyugurri wesranrrabiibe nøwein kønrraitamab isua muniiraig købig køn cha. Møimbe yandø kweetsig pøn kwalømguen purayan cha.
22 Inchagucha namui utu ishumburmerabe namune kwaarøsrøtan cha, tru ullarbatø søriisrø ashchab ambubeløbe.

23 Incha nui asrwan wetørramuig kuig køppe, namune
trenchib amrrubelø køn cha, nømune: "Angelesmera ke-
namisra: 'Jesúsbe øsig unan' chitan" chib.
24 Inchen møiløgøsrøn namui lincha amøñibelø søriinuumay
amba, ishumburmera maig eshkaig treeg wetørrabwei
inchendø, Jesúswane ashmuin køn— chibelø køn.
25 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¡Ñim kui, chugúinguen mørmeelø! cha. ¡Tius maig karuig-
wan eshkabelø chi wamindiilan kørenrraptøgucha ke yaandø,
yaandø amøñibelø køn! cha.
26 ¿Nui tørguegwalmabigu nø wamnug kebimøwatø, Cristo-
gan øyeeløyumerrig trømbøig marinab purayamig palømuig
kuitarru?— cha.
27 Incha nøbe tru Moisés pøriiløyugurri pølbasra Tius maig
karuigwan eshkabelø pøriiløyu chishtø eshkab pureb ya,
Tiuswei wamyu nuimburab waminchibig pørig pønrrabelan
kerriguba øyeeg køn cha nømun eshkabig køn.
28 Incha tru Emaús pueblosrø pub ambabe, Jesúsbe nui
maywan ke merrabmisra, ib inrrab lataig inchen,
29 nømbe ke kørrømisri ashchab inchibelø køn. Inchabe
trenchibelø køn:
—Namba kørrømisr cha. Kaguen yandø maaben køben,
yandø pilliranrraindan— cha.
Inchen Jesúsbe nømba kørrømisrtrab kebya,
30 nømba mishatsigu wawabe, pirriwan muta, Tius
Møskawan 'mayanguen pay' cha, pirishabe, nømun srørrøbig
køn.
31 Inchen nømbe Jesús kui nebua ashiptindinaben, Jesúsbe
waitø kenamuptinchibig køn.
32 Inchen nømbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—Au yamba, nø namun maysrø Tiuswei wam pørig
pønrrabelan øyeeg køn chib eshkab arrubene, namune namui
manrraube ke nøs, nøs indig kømøh— cha.
33 Inchen nømbe tru urastø Jerusalénmay katø amba,
trusrømbe tru once Jesús kusrenanøb pera uniiløba, truyu
nømba lincha purrabeløba tulaamba purrabyuh pubelø køn.
Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:
34 —Isa kømø, Señorbe katø øsiirain køn cha. Incha Simónwan
kenamisrin køn— cha.
35 Inchen tru pailø pubeløbe maysrø maig purayaigwan
kerrigu eshkabelø køn, katø Jesús pirriwan pirishiben, yandø
nø kui nebua ashiptindigwanba.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Jn 20.19-23)

36 Inchen nøm tru waminchib purramnetø, Jesúsbe nømuin
tøbøtag pasramisrøb:

—Ñimun chi isumgaig, tab køn— chibig køn.
37 Inchen nømbe kwariilø truba kørig kuilø kan møsigwan
asermab isubelø køn.
38 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Chindimbarre kørig kui inchigue? cha. ¿Ñimui manrraube
chindimbarre na kømuitamab isugue? cha.
39 Nai tasiimeranba, srøbmeranba asay cha. Peg kømø,
natøwein kur cha. Nan katørab ashib inday chibig køn. Kan
møsiibe yaungawei, ni tsutsikkawayig køn cha, ñim nan asi
lataig kømø.—
40 Incha iigwan chab trenchabe, tasiimeran srøbmeran
eshkab kenamaren,
41 nømbe kasrag købiibah kan øyeebe maikkermab
kwaarøbiibatø, katøgucha køremø srø pønrrøben, Jesúsbe
trenchibig køn:
—¿Ñimbe yu chigøben mamig tøgagømøgueh?— cha.
42 Inchen nømbe nun peskau piti tsirigwan srørren,
43 nøbe uta, nømui malau mabig køn.
44 Inchabe trenchibig køn:
—Na ñimba uñippatøwei nabe ñimun iilan wamindig køn
cha, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu lata,
Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata, Salmosyu lata
naimburab waminchibig pønrrabiibe truyu maig taig ker-
riguh treeg nebunrrabig køn— chib.
45 Incha nømune Tiuswei wamwan pørigwan tørgandø øyeeg
kuitamab isunrrai nømui isubigwan kura,
46 nømune trenchibig køn:
—Øyah chibig pørig pasran cha, Cristobe trømbøig marinab
megamig nebuben, pøn kwalømyube kwailai utugurri katø
øsiiraben,
47 mas kaig marmønrrab isua møramigwanba, nømui kaig
mariilan ulø paymø pesannailø kømigwanba nui munchiyu
eshkab kusrenanamig kønrrai Jerusalénsrøngurri pølbasra, chu
pirausreelandøgucha kerriguba.
48 Inchen møi øyeeg purayaigwan ashibeløbe ñim køn chibig
køn.
49 Au, nai Møskai trannrrab misra kørrømisrigwane nabe
øramønrrun cha, ñimuim pala. Inchendø ñimbe yu Jerusalén
ciudayutø ka kørrømisray cha, maramburab marøbig
srømbalasrøngurri arrua, ñimun pinøbulamnegatig.—

Jesús srømbalasrømay nebib
(Mc 16.19-20)

50 Incha Jesúsbe ciudayugurri wambig Betaniasrøngatig
nui kusrenanøb pera uniilan pera ya, tasiimeran kusruabe,
nømuimburab ‘mayanguen tabig kønrrain’ chibig køn.

51 Incha trenchib pasraimaytø nømuim pulugurri
tarømisren, nune srømbalasrømay srua yaig køn.
52 Inchen nømbe Señorweimburab truba tabig wamincha,
Jerusalénmay katø truba truba kasrag amba,
53 nømbe chu uragucha Tiuswei yau Tiuswan tabzhig
waminchib købelø køn.

San Juan

Wambe kan møg misrig

1 Chigucha kaabenbatø tru Wambe manawei pasrabguen
inchibig køn. Tru Wambe Tiusba pasrøben, katø tru Wambe
Tius købig køn.
2 Tru Wambe srøsrøgurri Tiusba pasrabig købig køn.
3 Tiusbe chiwandøgucha marøppe, tru Wamgurriwei marig
køn. Inchen chitøgucha Tius mariilø pønrrabiibe, tru Wamgur-
rin kømíibe chigucha mariilø kaagøn.
4 Øsig kømibe nuinug pasrøben, tru øsig kømig pasrabiibe
mayeelayasig tør købig køn.
5 Inchen tru tørbe løstøyu piløben, tru tørwane løstiibe chinch-
aguen kasrønrrab kaimaig køn.
6 Kan møg købig køn, Tius karua ørig, truibe Juan taig,
7 tru maig kuigwan waminchabig. Nøbe tru tørweimburab
maig kuigwan waminchen, nøgurri mayeeløba kørenrrai.
8 Juanbe nøashib tru tør kømøtø, tru tørweimburab maig
kuigwan ka waminchaptø arrig købig køn.
9 Tru tør ciertonig maya misagwan pilabiibe yu pirau ke-
barrub arrubig køn.
10 Inchen truibe yu pirau pasrøben, katø Tiusbe pirøwan
truikkurri marig kuindøgucha, pirau misaamerabe nune mu
kuinguen ashmuig købig køn.
11 Trendø nuinuumay nøbe arrubendø, nui misaamerabe
utømøtø, kaasig køn.
12 Trune mutøgucha nun kashmø, utab, nui munchiyu
kørebelane Tiuswei ureg misra pønrramig kønrrai tranig køn.
13 Truiløbe yu pirau maig kal-labelø køben treeg kal-lawar
kømøwei, ureg tøgagug køben tøgagúig ureg latailø kømøwei,
katø møwei isuig maig køben, trumay kømøtø, Tiusweinug kal-
lawar køn.
14 Tru Wambe kan møg misra, namui utu unig købig køn.
Inchen nambe tru nui tørguegwalmabigwan tab asig købig køn,
tru Møskaweinukkurri arrubig Kandø Nusrkawei ka yandø tab
indiiba, ciertoniibatø netsigwan.
15 Juan truigweimburab maig kuigwan eshkappe, trenchib
waminchibig køn:
—Iig køn cha, tru na øyah taig købiibe, nai wendau arrubiibe,
na lataguen kømø, nøbe purø nuig køn cha, kaguende naguen
kømøwatø, nømerrig købig kua.—
16 Kaguende tru chigucha palømíig nui tab indigugurri
nambe mayeeløba tru ka tab indigwane srøig, srøig itø uter.

17 Tru maig maramigwan martrai pørigwane Moiséskurri
tranig købig køn. Inchen tru ka yandø tab indiiba, newan
ciertoniibabe Jesucristogurri arrig køn.
18 Tiuswane mugucha managuen ashmuinrrun. Inchendø
nui Kandø Nusrkai Tius, managucha Møskaweim pulu trag
lincha pasrabig, truig namun kenamaran, Tiuswan ashibelø
kønrrai.

Juan Bautista Jesucristoimburab waminchib
(Mt 3.11-12; Mc 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Iig køn, tru Jesúsweimburab maig kuigwan Judíosmeran
Juan eshkaig. Judíosmerabe Jerusalénsrøngurri sacerdotesmer-
anba, levitasmeranba karua ørøbelø køn, Juanwan: "¿Ñibe mu
kugu?" cha payrrab.
20 Inchen Juanbe sørømø, maig kuigwan eshkab, masken
maig kuigwan kelarrab eshkaig køn.
—Nabe Cristo kømur— chib.
21 Inchen nømbe katøle payibelø køn:
—Trube, ¿mu kugu? cha. ¿Kabe Tius maig karuigwan tru
eshkabig Elíasteh?— cha.
Inchen Juanbe:
—Tru kømur— chibene, nømbe payibig payibelø køn:
—Trube ñigan, ¿Tius maig karuigwan tru eshkabig køtirru?—
cha.
Inchen nøbe:
—Kah— chibig køn.
22 Inchen:
—Trube, ¿mu kugu? chibelø køn. Kaguende nambe tru na-
mun karua ørøbelan eshkamig køn cha. Trube, ¿ñuimburappe,
ñibe mu kur chinrragu?— cha.
23 Inchen nøbe trenchibig køn:
—Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib
trashibig, truig kur cha: "Señorwei maywan ølgandø kuray"
chib, tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías maig taig,
treekke.—
24 Inchen tru Juanwan payrrai karua ørøbeløbe
fariseosmera købelø køn.
25 Tru karua øriiløbe trenchib payibelø køn:
—Trube, ¿misagwan chindimba piu umbu ulsrøbig kugu cha,
Cristo kømøwei, Elías kømøwei, Tius maig karuigwan tru eshk-
abig kømøwein købendøbe?—
26 Inchene Juanbe trencha løtabig køn:
—Nabe pitøga pi pinøbulrrai ulsrøbig kur cha. Inchendø
ñimui utube, ñim asiimíig, kan mugøsrøn pasran cha,
27 tru nai wendau attrabig. Nabe trununе nui alpargatisyu
tsiwanguen pichib pasramig truburab kømuinatan— cha.

28 Øyeelø kerrigu pureppe, Betaniasrøn purayaig køn,
Jordán pi ambøgatøsrø, tru Juan misagwan piu umbu ulsrøb
uniisrø.

Jesús, tru Tiuswei Ubisha-unø

29 Indiibe katø kwaløm Juanbe Jesús nuim pulumay pub
arri ashabe, trenchibig køn:

—Asay cha, iibe Tiuswei tru Ubisha-unø pirauelø kaig mari-
ilan kerranrrabig køn cha.

30 Iig køn, chibig køn, tru na øyah taig: "Nai wendau attrab
møøbe na lataguen kømø, mas nuig køn cha. Kaguende
naguen kømøwatø, nøbe manawei købig kuig køn" cha.

31 Natøweinguen nabe nune mu kui ashmíig kuig køn cha.
Inchendø Israel misaameran mu kui nebua ashchai kena-
martrab, misagwan piyu ulsrøb arrur— cha.

32 Katø Juanbe maig kuigwan trenchib eshkabig køn:

—Nabe Espíritu Santon kan paloma lataig srømbalasrøngurri
kørraarrua, nuim pala pasramisri ashar cha.

33 Inchen nabe katøgucha nune mu kui ashmuig køn cha.
Inchen misaameran pitøga pinøbulrrai piu ulsrønrrai nan
Karua Ørøbiibe trendaig købig køn cha: "Tru ñi ashen Espíritu
Santo nuim pala kørraarrua, pasramisrinabig, truig kønrrun
cha, Espíritu Santotøga pinøbulrrabiibe."

34 Inchen nabe yandø trunun nai kaptøga asha, truibe
Tiuswei Nusrkain kui nabe eshkabig kur— chibig køn Juanbe.

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø srøsreelø

35 Katø kwaløm Juanbe tru nui mendig amøñibelø parba
katøle truyu pasrøwabe,

36 Jesús pureb pasrai ashabe, Juanbe trenchibig køn:

—Au, asay cha, øibe Tiuswei tru Ubisha-unø køn— cha.

37 Inchen tru Juanwei pailø mendig amøñibeløbe tru
trendaigwan mørabe, Jesúswei mendig ambubelø køn.

38 Inchen Jesúsbe keesha asha, nui mendig amrrui ashabe,
trenchibig køn:

—¿Chi lague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—¿Kusrennøbig, chu wabig kugu?— cha.

39 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Ashchab amrruy— cha.

Inchen nømbe amba, chu wabig kui ashabe, tru kwaløm-
be truyu nøba kørrømisrøbelø køn, kaguende yandø las cuatro
lutau køben.

40 Tru pailø Juan wamindigwan mørøbelø Jesúswei mendig
ambubeløbe, kane Simón Pedroi nuneg Andrés købig køn.

41 Incha Andrésbe nuneg Simónwanmerrig lanrrab ya,
wetørrawabe, trenchibig køn:

—Nambe si, Mesíaswan wetørrer— cha, (Mesías chippe, Cristo taig).

42 Incha Andrésbe Simónwan Jesúsweisrømay pera iben, Jesúsbe Simónwan ashabe, trenchibig køn:

—Ñibe Simón køn cha, Juanwei nusrkai. Inchendø møimbe yandø Cefas taig kønrrun — cha, (trenchippe, Pedro cha wamig).

Felipenba, Natanaelwanba Jesús wamab

43 Katø kwaløm Jesúsbe Galilea pirausrømay inrrab isua, Felipen wetørrawabe, trenchibig køn:

—Nai mendig attra— cha.

44 Tru Felipebe Betsaida pueblosriig købig køn, tru Andrésba, Pedroba waraisriig.

45 Inchen Felipebe Natanaelwan lanrrab yabe, trenchibig køn:

—Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriguba, truiløyu nuimburab pørig pasrab møwan nambe wetørrer cha. Truibe Nazaret puebloyu Joséwei nusrkai, Jesús køn— cha.

46 Inchen Natanaelbe trenchibig køn:

—¿Nazaretkurringan chi tappaig webattraitarru?— cha.

Inchen Felipebe trenchibig køn:

—Trube, ashchab amø pøs— cha.

47 Inchen Jesúsbe Natanael kemallib arri ashabe, trenchibig køn:

—Øibe si, isa kømø, israelita kui asamdiig køn cha. Nuinuube treeg kønmab ashchaindø indiibe chigaig køn— cha.

48 Inchene Natanaelbe trencha payibig køn:

—¿Nane treeg kuimbe mandø incha ashku?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Felipeguen ñun wamømøwatø, ñi higuera tusr umbusrø wabenwei nabe ñun asig køn— cha.

49 Inchen Natanaelbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñibe Tiuswei Nusrkai, Israel misagwei Rey køn— cha.

50 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Na ñun: "Higuera tusr umbusrø waben ashar" cha, na trendaimba, ñigan nan køretirru? cha. Øyeetø kømø, purø nørreeløguen ñibe ashchabguen— cha.

51 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalabe kurim pasrøben, Tiuswei ángelesmerabe Møg Misra Arrubigweinukkurri nebambub, katø nuimay kørrørrub, inchib køben ñimbe ashchabguen— cha.

2

Caná pueblosrø kasharab

1 Pøn kwalømyu Galilea pirau Caná puebloyu kasharab køben, Jesúswei usrimbe truyu wabig køn.

2 Inchen Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba, truilangucha kasharab yaumay linchab amrrunrrai eshkaig købig køn.

3 Inchen vinobe patsaptinchen, Jesúswei usrimbe trenchibig køn:

—Vinone chab patsøgain køn— cha.

4 Inchen Jesúsbe løtappe trenchibig køn:

—Ishug, ¿nane chindimba iigwan maringarunrrab inchigu? cha. Kaguende na treeg maramig urabe pumø srø køn— cha.

5 Inchen usrimbe truyu mendig melabelan trenchibig køn:

—Nø maig chiben, trunun treeg maray— cha.

6 Truyube srug køtsømera seis pønrrabig køn, judíosmera tru nøm kaig marigwan chish misramigweyasig pi usrøb tøgagúilø. Tru køtsømerabe setenta, kabe cincuenta litros kebelø købig køn.

7 Inchen Jesúsbe tru pirishibelan trenchibig køn:

—I køtsømeran pi netsøganay— cha.

Inchen netsøzheelø netsøganen,

8 Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Møimbe lamø truyugurri wesrawa, tru novios yau chi maramigwan ashib pasrabigwan srua amba, tranay— cha.

Inchen nømbe treeg marøbelø køn.

9 Inchen tru ashib pasrabiibe tru pibe vino misrigwan mucha mørendø, chugurri srua amrruimbe ashmíig køn. Truyu purugub pønrrabelø truiløbe asha købig køn, piwane nøm wesraig kua. Inchen truyu ashib pasrabiibe tru novion wama,

10 trenchibig køn:

—Mutøgucha srøsrøbe tab vinon sørrøbelø køn cha. Inchen yandø tru linchai eshkailø lincha purrabelø tsabø muchene, tab vino kømíigwan ka srørrøbelø køn cha. Trune ñibe tab vinon møingatig esegain køn— cha.

11 Iig, tru srøsrøzhiitø Tius nøba pasrain kui asha kønrrai Jesús pølbasra mariibe Galilea pirau Caná pueblosrø marig kuig køn. Tru treeg mariitøga nui tørguegwalmabigwan ashchai kenamaren, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kørebelø køn.

12 Inchen øyeelø chab puraiben, Capernaum pueblosrømay ambubelø køn, Jesúsbe nui usrimba, nui nuneløba, nui kusrenanøb pera uniiløba. Incha truyu mam kwalømdø warabelø køn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb
(Mt 21.12-13; Mc 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Yandø tru judíosmerai Pascua Fiestan maramig pub lutau køben, Jesúsbe Jerusalén ciudasrømay ibig køn.
14 Inchen Tiuswei yaube møimbe waaramera køben, ubishamera køben, palomamera køben yanøbelø purrai ashib, katø misagwan an yunømarøbelø køben purrai ashibig køn.
15 Incha trunun ashippe, Jesúsbe ichabetamig kan latigo mara, mayeelanba tru Tiuswei yaugurri webetabig køn, tru nømui ubishameranba waarameranbañau. Incha tru an yunømarøbelai anwane pirau wiita, mishatsiimeran utsøbetabig køn.
16 Incha tru paloma yanøbelane trenchibig køn:
—Iilane yugurri wesruy cha. Nai Møskawei yawane kan penab, yanøb indi ya maramig kømøn— cha.
17 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Tiuswei wamwan pørigu trenchibigwan isuptinchibelø køn: "Ñui yabe ñuindø kønrraimab isuptø, nane ke chindamdø køtan" chibigwan.
18 Inchen judíosmerabe trencha payibelø køn:
—¿Ñi øyeema mariibe, Tius ñiba pasrain kui asamibe namun chi kenamartrunrragu?— cha.
19 Inchene Jesúsbe kusrub løtappe trenchibig køn:
—I Tiuswei yawan pøtiitsay cha. Inchen nabe pøn kwalømyutø katøyug mara pasramønrrun— cha.
20 Inchene judíosmerabe trenchibelø køn:
—Tiuswei yawane marøb meløwa cuarenta y seis añosyu chab marig købig køn cha. ¿Ñigan pøn kwalømyutø kusranrrurmab isutirru?— cha.
21 Jesúsbe tru Tiuswei yawan waminchippe, nui asrwan wamindig kuig køn.
22 Inchawei Jesús katøyug øsiirabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tru nø trendaigwan isua, Tiuswei wamwan pørigwanba, Jesús nø maig wamindigwanba kørebelø køn.

Jesús mayeelan newan ashibig

23 Jesús Jerusalén ciudasrø Pascua Fiestayu wabene, møiløgøben, truba nu, nui munchiyu kørebelø køn, Tius nøba pasrain kui asamig nørreelø nø mariilan ashabe.
24 Inchendø Jesúsbe ka isatø inchib pønrrai asha køremíig køn, kaguende nøbe mayeelan mailø kuigwan asha pasrøwa.
25 Katø misagweimburab øyeelø køn cha, mu eshkam palaim pasrømíig køn, kaguende nøbe nøashib misaamera maig isubelø kuigwan tørguelarrab asha pasraig kua.

3

Jesús Nicodemoba waminchib

1 Kan fariseo Nicodemo taig købig køn, judíosmerai utu nø
karub møg.
2 Truibe Jesúsweimay yem ashchab arruabe, trenchibig køn:
—Kusrennøbig, ñibe kusrenanøbig Tiusweinukkurri arruaig
kui asha ker cha. Kaguende mugucha Tius maramburab
mariilan asha kønrrai martrab kaiman cha, ñi mari lataibe,
Tius nøba pasrømubene.—
3 Inchene Jesúsbe løtappe trenchibig køn:
—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Katøyug
srøig kal-lamíibe Tius nø ashib karub waisriigwan ashchab
kaimanrrun— cha.
4 Inchen Nicodemobe payibig køn:
—¿Kan møg yandø kølig misra, katøyuube mandø incha kal-
layasamø? cha. ¿Kabe katøyug usrai patsau kebinrrautah cha,
katøyug kal-lanrrab?—
5 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Pig-
urrimba, Espíritu Santogurrimba kal-lamíibe Tius nø ashib
karub wainug kebinrrab kaimanrrun cha.
6 Møskaløgurrin kal-labiibe, misag maig køben treetøwein køn
cha. Inchen Espíritu Santogurrin kal-labiibe, espíritu maig
køben treetøwein køn cha.
7 "Mayeelø katøyug srøig kal-lamig køn" cha, na trendaig-
wan, kan treebe maig kermab isub kwaara ashmøta chibig
køn.
8 Isig ichibiima muba køben itsan cha, wanrrimbe mørendø,
chugurri arri mørmuwei, ni muba yai mørmuwei indan cha.
Øyeetøwein køn chibig køn, mayeeløba Espíritu Santogurrin
kal-labeløbe.—
9 Inchene Nicodemobe katøyug payibig køn:
—¿Treebe maig kønrrab køh?— cha.
10 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñi Israel misaamerai utu kusrennøb møg købendø, ñigan
øyeelan chigúi mørmíig køtirru? cha.
11 Nabe ñune isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nambe
maig kui asha waminchib, katø namashib namui kaptøga
asigwan waminchen, nam eshkaigwan ñim utømøn cha.
12 Na yu pirau chine pønrrabelan waminchen, ñim
trununguen køremuibe, trube ¿srømbalasrøn pønrrabelan
waminchene, chincha kørenrrague? cha.
13 'Srømbalasrømaybe mugucha nebimuben, tru
srømbalasrøngurri kørraarrubig, tru Møg Misra Arrubiitøwei
nebyan cha.
14 'Moisésma mu misag warab waraimønug tsandzøn ulwan
tsigu mesra kusruibe, øyeetøwei tru Møg Misra Arrubigwan-
gucha mesra kusraig kømig palønrrab køn cha.

15 Mutøgucha nun kørebiibe tru managatig øsig kømigwan
tøgagønrrai.

*Tiuswei undag køb*ig *maya misagweyasig*

16 'Tiusbe yu pirau misagwan truba truba isua undag køptø,
nui kandø Nusrkawanguen tranig køn cha, møikkøben nun
kørebiibe kaigyu kebeña pinab pinømøtø, masken managatig
øsig kømigwan tøgagønrrain cha.

17 Kaguende Tiusbe nui Nusrkawan yu piraumay ørøppe,
yu pirau misagwan kaigyu pønrrønrrai pønsrønrrab kømøtø,
masken nøgurri yu pirau misaameran kaigyugurri wesranr-
rai ørig køn cha.

18 'Tiuswei Nusrkawan kørebigwane kaigyu pasrønrrai
pasrimíig køben, trune nui Nusrkawan køremíigwane
manaweinguen kaigyu pasrønrrai pasrikken køn cha,
kaguende Tiuswei kandø Nusrkawei munchiwan
køremuikkurri.

19 Inchen tru kaigyu pønrrønrrai pønsrøppe, treekkurrin køn
cha: tru tørbe piraumay arruben, misaamerabe tørwan kømø,
løstiigwangøba undaarabelø køn cha, kaguen nømui mariiløbe
tabig kømø, kailø kuikkurri.

20 Mutøgucha kaig marøbiibe tørwane ashig kømub, tsalø
kuinchib, tøryumaybe kemallmøn cha, nømui kaig mariilø ke-
namisrtraitamab kørig køptø.

21 Inchen møikkøben tru ciertonig maig køben, treeg uñibiibe
tøryumay kemalan cha, nui mariiløbe Tius maig kønrrain køben
treeg mariilø kuin kui tørgandø kenamisrtrai.—

Juan Bautista katøyug Jesúsweimburab waminchib

22 Tru øyeelø chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera
uniiløba Judea pirausrømay ya, truyu maya yana køsrøn
nømba misagwan piu umbu ulsrøb uñibig køn.

23 Inchen Juangucha treetøwei marøb uñibig køn, Enon
taisrø, Salim pulu, kaguende truyube truba pi køben. Misaam-
erabe nørrø amrrua, piu umbu ulsrailø købig køn.

24 Øyeeg pureppe, Juanwan kailan keeri yau pasrmøwatø
kuig køn.

25 Inchen møiløgøsrøn Juanwei mendig amøñibeløbe kan
judíoba payiyab aleguiyab mendabelø køn, tru kaig marigwan
chish maramig køn taigweimburab.

26 Inchabe Juanweimay amrruabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, tru møg Jordán pi ambøgatømaysrø ñiba
uñibig, tru ñi namun wamindi møøbe, møimbe misaameran
piu umbu ulsrøb uñen, mayeeløba nuimaygøba amban— cha.

27 Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Mugucha chi utønrrab kaimanrrun cha, srømbalasrøngurri
tranmubene.

28 Na øyeeg taigwane pøs ñimdøweinguen mørar køn: “Nabe
Cristo kømøtø, nui merrab attrai karua ørig kur” taigwan.
29 Tru srai misrtrabigwan pera pasrabiibe keg misrtrabig
truig pera pasran cha. Inchen tru keg misrtrabigwei trendø
trag linchibiibe truyu mørøb pasrøwa, nui wamwan mørabe,
truba truba kasraaran cha. Pøs øyeetøwei, nai kasrag købiibe
møimbe neig køn cha.
30 Nøbe purø nuig misrøb yamigwein køben, trune nabe
chigucha kømíig misrøb yamig køn— cha.

Palagurri arrubiibe mayeelaim pala pasran

31 Palagurri arrubiibe kerrigu mayeelaim pala pasran.
Inchen piraugurri arrubiibe, pirauig kua, waminchippe, pi-
rauigwan wamindan. Inchen srømbalasrøngurri arrubiibe
kerrigu mayeelaim pala pasran.
32 Incha nøbe tru maig asigwan, maig mørigwan treeg køn
chib waminchene, tru nø treeg køn taigwane mugucha utag
kømui indan.
33 Inchen møikkøben tru nø trendaigwan utabiibe, Tiusbe
ciertonig køn cha, treeg kørrømara pasran.
34 Kaguende Tius karua øriibe Tiuswei wamwan wa-
mindan, pøs Tiusbe nui Espíritun tøgagømburab tøgagønrrai
tranøbig kua.
35 Møskaimbe Nusrkawane undaguig kua, chiwandøgucha
nø ashchai nui tasku pønsraig køn.
36 Nusrkawan kørebiibe, managatig øsig kømigwan
tøgagønrrun. Trune Nusrkawan kaashibiibe srøig øsig
kømigwan ashmønrrun. Inchen Tiuswei purø trømbøig namig
købiibe nuim pala pasran.

4

Jesús Samariasrø ishuuba waminchib

1 Fariseosmerabe wammørin købig køn Jesúsbe Juan
lataguen kømø, mendig amøñibelø mas tøgagømba, piu umbu
ulsrailø mas tøgagømba indin kui.
2 (Inchendø piu umbu ulsrøppe, Jesús nøashib kømøtø, nui
kusrenanøb pera uniilø marøbelø køn.)
3 Treeg wammøra kuin kui Jesúsbe trunun wammøra, Judea
piraugurri webibig køn, katø Galilea pirausrømay inrrab.
4 Incha nø pureb yamibe Samaria pirauwan pureb yamig
nebunrrab købig køn.
5 Treekkurri Samariasrø kan Sicar taig puebloyu pubig køn,
merrabsrø Jacob nui nusrkai Joséwan tranig pirø pulu.
6 Truyube kan pisu, “Jacobwein køn” taig waben, Jesúsbe
muraaraig arrua, tru pisu pulu wamisrøbig køn, yandø
kwaløm tøbøtag misrøb køben.

7 Inchen kan ishug samariasriibe pi wesrunrrab arruben,
Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Nan pi srøttra— cha.
8 (Pøs nui kusrenanøb pera uniiløbe mamig penønrrab
pueblosrømay ambin køben.)
9 Inchene tru ishug samariasriig løtappe, trenchibig køn:
—Ñibe judío købendø, na ya samariasriigwan: "Pi srøttra"
taibe— cha.
(Kaguende judíosmerabe samaritanosmerababe
linchimeelø købig køn.)
10 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Tius tranamigwan ñi nebua ashib, katø tru: "Pi srøttra"
chibigwan ñi mu kui ashib indimbe, ñibe nun miabsruinrrun
cha. Inchen managuen kølømø piwan srørrøbsruinrrun— cha.
11 Inchene ishuube trenchibig køn:
—Au, kasuku, ñibe piwan chitøga wesramig chigaig wan
cha. Katø pisube purø umbu wan cha. ¿Trube, ñibe tru kølømø
piwane chugurri wesranrragu? cha.
12 ¿Tru merrabsrø namui kølli misag Jacob, nø muchib,
nui ureemera muchib, nui animalmera muchib indim piwan
namun keta kørrømarøbig lataguen kømø, kabe ñigan mas nuig
køtirru?— cha.
13 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Møikkøben i piwan muchibiibe katøyug pimulgwai inchun
cha.
14 Trune tru na tranim piwan muchibiibe managuen
pimulgwai inchimønrrun cha. Kaguende tru na tranim pibe
nuinuube kan pigab pørsrab weguchib lataig kønrrun cha, tru
managatig øsig kømigweyasig.—
15 Inchene ishuube trenchibig køn:
—Trube, kasuku, tru piwan srøttra cha, nagucha pimulgwai
mørmøwei, katø mas yusrø wesranrrab arrumøwei inchab—
cha.
16 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñui kewan wamønrrab ya, katø amø— cha.
17 Inchen ishuube trenchibig køn:
—Nabe kekkaig kur— cha.
Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—"Kekkaig kur" chippe, ñibe sølwein tan cha.
18 Kaguende ñibe trattrøgatø kelø tøgaig købig køn cha.
Inchen møi ya tøgagúibe ñui keg kømøn cha. Isømø, ñibe sølwein
tan— cha.
19 Iigwan mørøppe, ishuube trenchibig køn:
—Au, kasuku, ñibe Tius maig karuigwan eshkabig treeg møg
kømmørgø cha.

20 Namui merrabsreelø samaritanosmerabe i tunyu
Tiuswan køriibala tabig waminchibelø køben, trune ñim
judíosmerabe Tiuswan Jerusalénsrø treeg martrab ambamig
køn chibelø køn— cha.
21 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñiguen ishug, iigwan kørerra cha. Møskawan køriibala
tabig waminchib maramig ura punrrab kui, i tunyu amrrua
kømøwei, kabe Jerusalénsrø amba kømøweingue.
22 Ñim samaritanomerabe chigúi ashmubendø køriibala
tabig waminchibelø køn cha. Inchen nambe køriibala tabig
waminchippe, chigúi asha marøbelø ker cha. Kaguende
kaigyugurri wesraig kømibe judíosmerai misagugurri arrubig
køn cha.
23 Pøs treeg maram kwalømbe punrrun cha; Inchen tru-
ibe møiweinguen pubguen indan cha, tru cierton køriibala
tabig waminchibelø Møskawan køriibala tabig wamindamig
espíritutøga, cierton isua. Pøs Møskaimbe køriibala tabig
waminchibelø øyamay marøbelan lan cha.
24 Tiusbe Espíritu køben, køriibala tabig waminchibeløbe,
espíritutøga, cierton isua wamindamig køn— cha.
25 Inchen ishuube trenchibig køn:
—Mesías attrab kui, nabe asha kur cha (tru Cristo taig).
Truig arruppe, namune maig kuigwan kerriguba tørgandø
eshkanrrun— cha.
26 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Truibe nawein kur cha, tru ñiba waminchib wabig.—

Jesús kusrenanøb pera uniilø katø nuimay amrrub

27 Inchen waminchib pasramnetø nui kusrenanøb pera
uniiløbe katø amrruabe, truba kwaarøbelø køn, Jesús kan
ishuuba waminchib pasrain kui ashippe. Inchendø nømbe
møikkucha chigucha payrrab inchimeelø køn: "¿Chi palai
inchigu?" cha. Kabe: "¿Nøbabe chi waminchigu?" cha.
28 Inchene ishuube nui pi mutingøtsøn pasrøb,
pueblosrømay ya, misagwan trenchib eshkabig køn:
29 —Kan møwan ashchab amrruy cha. Na maig mariilan
kerriguh eshkatan cha. ¿Inchippa Cristo køppeendi?— chib.
30 Inchen puebloyueløbe webamba, Jesúsweisrømay am-
bubelø køn.
31 Trunetø nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan truba
inchib trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, maytøguen manrraurren— cha.
32 Inchen nøbe trenchibig køn:
—Nabe mamig tøgagur cha, ñim asiimíig.—
33 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømasiitø trenchi-
belø køn:
—¿Mugøben kabe mamig srua amrrua srørra chindah?— cha.

34 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai mamibe, tru nan Karua Ørøbig maig kønrrain køben, trunun marøb, katø nui maramigwan patsamnegatig marøb indamig, truig køn cha.

35 Ñimbe trenchibelø kømøtirru chibig køn: "Tirigun paramibe pib pøl palan" cha. Trune nabe ñimun trendamønrrun cha: ¡Ñimguen kabwan larrøbicha tab asay cha, ellmarig warabelan! Kaguende yandø chab øskøraikken waran cha, paramdø palabelø.

36 Parøb, tulishib megabiibe tru parøb megaimburø pagaraig an uta, tru ellmarig misrigwane managatig øsig kømigweyasig tulisan cha, tru tsurøb ellmarøbig lata, parøb tulishibig lata kanguetøtø kasrag purramig kønrrai.

37 Kaguende misaamera øyan chippe, sølwein tan cha: "Kane tsurøb ellmaren, katøgane parøb tulisan" cha.

38 Nabe ñimune parøb tulishinrrai ørar cha, ñim chigucha chi mariimønug. Murig maramigwan marøb kwallibeløbe kanelø køben, truilø kwaligwane ñim tulishinrrab pønrramisrin køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

39 Samaria puebloyu warabelø truba yamelø Jesúswan kørebelø køn, maig kuigwan tru ishug eshkaikkurri: "Na maig marig købigwan kerriguh eshkatan" chib.

40 Inchen samariasreeløbe amrruabe, Jesúswan nømba kørrømisr chib truba rugaben, truyu nøbe pa kwaløm nømba kørrømisrøbig køn.

41 Inchen nø wamindigwan mørabe, masken yamelø kørebelø køn.

42 Inchabe ishuwane trenchibelø køn:

—Møimbe ñi trendaigwan trunun ka møratø kørewa pønrrømøtø, møimbe yandø nambe namashib nun møra, isa kømø, i møøbe yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kuin kui aser— cha.

Kan kusreb møwei nusrkawan Jesús kwanrrøwan tamarøb (Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)

43 Tru pa kwaløm puraiben Jesúsbe Samariagurri Galilea pirausrømay ibig køn,

44 kaguende Jesús nøtøweinguen trendaig købig køn: "Tius maig karuigwan eshkab møwane nuim piraueløtøweimbe chi tab indimíig køn" cha.

45 Incha Galilea pubene, truyueløbe truba tab utabelø køn, kaguende Jerusalén Pascua Fiestayu nømgucha amønaig kua, Jesús tru chine mariilan nømbe ashagurri.

46 Incha Jesúsbe Galilea pirau Canásrømay katø arrubig køn,
tru piwan vino kønrrai mariisrømay. Inchen truyube rey-
weyasig marøb wab møøbe nui nusrkawan kwanrrø trarra
købig køn, Capernaumsrø.
47 Inchen tru møøbe Jesús Judeagurri Galileasrø pun
taig wammørabe, nui nusrkawan tamartrab nui yamay
'tiusmanda kørraarrubsrumugu' chinrrab ashchab ibig køn,
kaguende yandø ke patsønrraptiig tsuben.
48 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Chigøben Tius naba pasrain kui asamig mari ashmøwei,
katø purø nørreelø mariilø ashmøwei inchabe, ñimbe man-
aguen kørenrraamøn— cha.
49 Inchen tru reyweyasig marøb wab møøbe trenchibig køn:
—Señor, petø amun cha, nai unø pinømøwatø.—
50 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Inrrø cha, ñui nusrkaimbe kwanrraamøn— cha.
Inchen tru møøbe Jesús trendaigwan kørewa ib menda,
51 nui yausrø pub ibene, nui karuindiig melabeløbe
katønrrab werruabe, trenchiptinchibelø køn:
—Ñui nusrkaimbe ka øsig tsun— cha.
52 Inchen møøbe nømun payibig køn:
—¿Chu uraskurri tammisrøb ya?— cha. Inchene nømbe
trenchibelø køn:
—Pachiibe marig kwaløm la una weetan— cha.
53 Inchene møskaimbe tre uraswei Jesús øyah taig kømømab
isubig køn, tru: "Ñui nusrkaimbe kwanrraamøn" taigwan.
Incha nøba, nui yauelø kerrigueløba Jesúswan kørebelø køn.
54 Iig køn, tru srøsrø marigwei wendau katøgan Tius nøba
pasrain kui asamig kønrrai mara eshkaig Jesús Judeagurri
Galileasrømay arrua.

5

Betesdasrø kan kwanrriigwan Jesús tamarøb

1 Yandø øyeelø chab puraiben, Jesúsbe Jerusalénsrømay
nebibig køn judíosmerai fiestayumay.
2 Inchen Jerusalén ciudayu tru Ubishamerai Yaskab cha,
wamim pulube, kan pisu wabig køn, pøtøgatan ya-ureezheelø
trattrøgatø wambiiteelø tøgaig, hebreomaybe Betesda taig.
3 Truiløyube kwanrreelø truba nu warabig køn, kabgar
køben, cojosmera køben, kønønrrab kaimabelø købengue piwan
kønøgamne munig.
4 Kaguende kanmay kanmay kan ángel pisuyu kørraarrua,
piwan kønøgøben, møikkøben nømerrig tru piyu kebibiibe chi
kwanrrø tøgaitøgucha tammisrig kørrømisrøbig køn.

5 Inchen kan møg treinta y ocho años ørøba kwanrrø
megabig, truyu pirau tsubig køn.
6 Inchen Jesúsbe truyu tsui ashabe, øyeetø truba yana kwan-
rrø tsubig kuin kui ashabe, trenchibig køn:
—¿Tammisrøg køtah?— cha.
7 Inchene tru kwanrriibe trenchibig køn:
—Kasuku, nane muguen srua ya, pisuyu kertrabig kaatan
cha, tru piwan kønøgøben. Na kebinrrainchib megamne,
katøganguen kebiptø kebibig køn— cha.
8 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, punab inrrø!— cha.
9 Inchen tru urastø tru møøbe tabig kørrømisra, nui tsigal-
wan muta, punab ib mendabig køn. Inchen tru kwaløm be
isrin kwaløm køb ig køn.
10 Treekkurri judíosmerabe tru tamarinabigwane trenchi-
belø køn:
—Møin kwaløm be isrin kwaløm køben, tru maig
maramigwan martrai Moisés pøriibe ñui kaya tsuigwan muta
inrrain kømø merabig køn— cha.
11 Inchene tru møøbe trenchibig køn:
—Tru nan tamarøbiitøwei trenchitan cha: “Ñui kaya tsuig-
wan kusrua muta, inrrø”— cha.
12 Inchene nømbe:
—“Ñui kayigwan tulisha, muta, inrrø” chippe, ñune ¿mu møg
trenchita?— chibelø køn.
13 Inchen tru tamarinab møøbe mu kuinguen mørmíig køn,
kaguende Jesúsbe truyugurri tarømisrin køben, katø truyube
purø nu misag pasrøben.
14 Inchen yanayu Jesúsbe tru tamarig møwan Tiuswei yau
ashabe, trenchibig køn:
—Au, ñi møi yandø tabig kørrømisrabe, møingurrimbe katø
mas kaig martrab kømø cha, katøbe ñun masken trømbøig
nebumønrraimbe.—
15 Inchene tru møøbe ya, judíosmeran eshkabig køn:
—Tru nan tamarøbiibe Jesús kuin køn— cha.
16 Incha treekkurri judíosmerabe Jesúswan kaig martrab
wendautø llirab mendabelø køn, kaguende øyeelan isrin
kwaløm maren.
17 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Nai Møskaima chu uraskucha nui maramigwane møin
kwalømgatig marøb wabig køben, nagucha marøbig kur— cha.
18 Trenchibene, judíosmerabe masken inchibelø køn
Jesúswan kwetchab, kaguende isrin kwaløm be chi
maramig kømøn cha, mera pasrigwandø kalø marmøtø,
Tiuswangucha: “Nai trag Møskain køn” chib, Tiusba lataig
misren.

Jesús nun mu chi tamgaig martrai tranigwan waminchib

19 Inchen Jesúsbe nømun løtappe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Tiuswei Nusrkaimbe ka nuimburaptøbe chigucha marmøn cha. Møskai chi mari asha, trunundø maran cha. Møskai chi marin kuindø Nusrkaingucha treetøwei maran cha.

20 Kaguende Møskaimbe Nusrkawan undaguig kua, nø chi mariilan kerrigu kenamaran cha. Incha treetø kømøtø, mas purø nørreelø marig kenamartrun cha, ñim kwaara asha kørrømisramnegatig.

21 Kaguende Møskaima kwailan øsiirana øsig kømigwan traniibe, treetøwei Nusrkaingucha tru øsig kømigwan møilan tranamdiig asønaben, tranan cha.

22 Katø Møskaimbe maig maramigwan mungucha nø asha marøb wamøtø, tru maig maramigwane Nusrkai nø asha martrai tranig køn cha,

23 mayeeløba Nusrkawangucha purø tab inchai Møskawan purø tab inchib lataitøwei. Nusrkawan tab inchimíibe, Møskai karua ørøbigwangucha chi tabig inchimøn cha.

24 'Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Møikkøben na wamindigwan mørøb, nan Karua Ørøbigwan køreb inchibiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrrun cha. Incha truigwane kaigyu pasrønrrai pasrig kømønrrun cha, kaguende kwamigugurri øsig kømigumay yandø puraya pasramisrikkurri.

25 Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Treeg maramig urabe punrrun cha. Inchen truibe møindøweinguen pubguen indan cha, tru kwabelø Tiuswei Nusrkawei wamwan møramig. Inchen tru mørøbeløbe øsig kønrrun cha.

26 Kaguende Møskaimbe nøashib øsig kømigwan tøgaig kua, Nusrkawangucha treetøwei nøashib øsig kømigwan tøgagønrrai tranan cha.

27 Katø Møskaimbe Nusrkawan maig kørrømisrtrabigwan mu mandamgaig maramigwangucha tranan cha, kaguende nøbe Møg Misra Arrubig kuimba.

28 Iig na trendaigwan maig kønrrermab isub kwarmøtay cha, kaguende treeg kømig urabe punrrun cha, mayan kwabelø søriilø purrabelø nui wamwan møra,

29 truyugurri webambamig. Inchen tru tabig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, srøig øsig kømigwan tøgagønrrab kurrøbene, trune kaig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, kaigyu pønrrønrrai pønsrailø kønrrab kurrønrrun cha.

Jesúsweingatø waminchib

30 'Nabe ka naimburaptøbe chigucha chi marmíig kur cha. Nabe maig kønrrabigwan na asha marøppe, tru nai Møskai maig

taig mørigwandø asha maren, tru maig kønrrabigwan na asha mariibe sølgandø marig køn cha. Kaguende nan treeg marøg kuimba treeg marmøtø, nan karua ørøbig maig martrain køben, trunun marar cha.

31 Na naasiitø maig kuigwan ka naimburaptø wamindiibe, trube, tru na wamindiibe ka wamindiitø købsruinrrun cha.

32 Inchen naimburab maig kuigwan eshkabiibe katøgan køn cha. Inchen nø tru naimburab eshkab wamindiibe isa kømø, maig kuigwan wamindig kui nabe asha kur cha.

33 Ñimbe Juanweisrø payrrai øren, nøbe tru newan cierton maig kuigwan eshkabwei indig køn cha.

34 Pøs nabe kan møg naimburab 'øyeeg køn' cha wamindiitøga pasrømíig kur cha. Inchendø nø trendaigwan na trenchippe, ñim kaigyugurri wesrailø kønrrain trenchar cha.

35 'Juanbe kan lámpara naarab pilabig lataig kuig køn cha. Inchen kan maya yanatø ñimbe tru nui tøryu kasraaramig tab kui mørig købig køn cha.

36 Inchendø naimburab Juan wamindi lataitøguen kømø, mas nuig tøgagur cha. Kaguende nai Møskai nan martrai traniilø, truiløtøwei naimburab na maig kuigwan eshkan cha, nane nai Møskai karua ørig kuin kui.

37 Katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburab na maig kuigwan eshkan cha. Ñimbe managuen nui wamwan mørmøwei, nui maløwan ashmøwei indan cha.

38 Katø ñimbe nui wamindigwan ñimui manrrau chigar køn cha, kaguende nø karua ørigwan ñim køremuikkurri.

39 Ñimbe Tiuswei wamwan pørigwan ashippe, maig køtashchab truba tab ashib labelø køn cha, kaguende managatig øsig kømigwan truyu wetørranrrab isubelø kua. Inchen tru pøriiløbe nan mu kui ashchai naimburab waminchibelø køn cha.

40 Inchendø ñimbe naimay amrrug kømuindan cha, tru srøig øsig kømigwan tøgagønrrab.

41 'Nabe misaamera nan maya nuguen tab inchib taiwane utømíig kur cha.

42 Inchagucha nabe ñimune mailø kui ashib, Tiuswei undag købigwan ñimuinug chigar kui ashar cha.

43 Nabe nai Møskawei munchiyu ørig arruben, ñimbe nane utømøtan cha. Inchen katøgan ka nuimburab nui munchiyutø arrubigwane si, trube, ñimbe utønrrun cha.

44 ¿Ñim mandø incha nan kørenrrague? cha, kangurrin kangurri maya nuguen tab indig kømigwangøba ñim labeløbe, Tius kandø wabigweinukkurri maya nuguen tab indig arrubigwan lamøtø.

45 Nai Møskawei merrab na ñimun 'øyeeg kailø kuig køn' chinrraitamab isumøtay. Moisés, ñim ke trunundø isua melaig, nui pøriiløtøgatøwei ñimune 'øyeeg kaig marøbelø kømøtirru' chinrrun.
46 Kaguende Moisés maig taigwan ñim køreig kuimbe, nan kørebsruig kuinrrun cha. Kaguende Moisésbe naimburabweim pørig køn cha.
47 Tru nø pørigwanma ñim køremeeløbe, na wamindigwangucha chincha kørenrrague— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

6

Jesús trattrø mil møguelan manrrai mamig tranøb
(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)

1 Incha Jesúsbe Galilea pisu ambøgatøsrømay ibig køn, tru Tiberias pisu taisrømay.
2 Inchen truba nu misag Jesúswan mendig ambubelø køn, kaguende Tius nøba pasrain kui asamig kønrrai kwanrreelan tamaren asha kua.
3 Inchen Jesúsbe kan tun palasrø nebya, nui kusrenanøb pera uniiløba truyu wamisrøbig køn.
4 Inchen yandø judíosmerai Pascua Fiestabe lutau købig køn.
5 Incha Jesúsbe kurraasha, truba nu misag mendig amrruin kui ashabe, Felipene trenchibig køn:
—¿Yeeg nu misagweimbe nambe mamig pirrimbe chu penønrrab?— cha.
6 Trenchippe, Felipe ka manchitamørtraptø trenchibig køn, Jesúsbe maig maramigwan asha købendø.
7 Inchene Felipebe trenchibig køn:
—Ni kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim pena, piti piti srørramikken nebunrraamøn— cha.
8 Inchen kusrenanøb pera uniilai utuig Andrés, Simón Pedroi nuneebe trenchibig køn:
9 —Yube kan matsinø-unø trattrøgatø cebada pirrimbah pagatø peskaubatø sruaig pasran cha. Inchendø kan yandiibe ya nu misagweimbe mayanguen kømøn— cha.
10 Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Mayeelanba purramisringaruy— cha.
Truyube pu truba tsitsig køben, møguelø trattrø milburab purramisrøbelø køn.
11 Inchen Jesúsbe tru pirrimeran muta, Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, maya misag truyu purrabelan pirishabe, katø treetøwei peskaumerangucha maya mag kui inchen srørrøbig køn.
12 Inchen yandø øska maben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Pitis unchibelane pirau ka petig warømønrrai, pitiswane tulisay— cha.

13 Inchen tru trattrøgatø cebada pirri pirisaigwan maben, yandø tru undailan tulishiben, tasinmera doce netsabig køn.

14 Inchen misaamerabe Tius maramburab marigwan Jesús mari ashabe, trenchibelø køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkab møg tru yu piraumay attrabig køn taibe, isa kømø, iigwein køn— cha.

15 Inchen Jesúsbe misaamera nun rey martrab ke merrarrawa sruamrrab amrrunrrab kui wetøbeñippe, nøbe katøyug tunbalasrømay inrrab nøtø tarømisrøptinchibig køn.

Jesús pisu palawan ib
(Mt 14.22-27; Mc 6.45-52)

16 Yandø pillirab arruben Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe pisuyu kørrørruabe,

17 kan barcoyu kebamba, Capernaumsrø larramrrab ambub mendabelø køn. Inchen yandø chab pilliraben, Jesúsbe katøgucha nømuimay arrumø srø køben,

18 yandø truba mur isig ichibig webarruben, pi welarmera kurrab mendabig køn.

19 Incha yandø kan trattrø kilómetros, kabe kan seis køsrøn remab ambabe, Jesúswane barco pulusrømay pi palawan arri ashiptinchibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchen, Jesúsbe:

20 —¡Na kur cha. Kørmøtay!— chibig køn.

21 Inchen nømbe barcoyu Jesúswan truba tab kui wamab uta, petøzhiitø tru pum pirausrø pubguen inchibelø køn.

22 Katø kwaløm tru nu misag søtø tru pisu igatømay kørrømisrøbeløbe truyu barco kandøzhiitø pasrabigu Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tru barcoyu amben, Jesúsbe nømba tøga imuin kui ashibelø køn.

23 Inchendøgucha Tiberias ciudasrøngurrimbe katøgan barcomera pua pønrrabelø køn, Señor pirriwan 'mayanguen pay' chiben, tru maim pulusrø.

24 Incha tru nu misaabe Jesús truyu mu kawei, nui kusrenanøb pera uniilø mu kawein kui ashippe, tru barcomerayu kebamba, Capernaumsrø Jesúswan lanrrab chab ambubelø køn.

Jesús tru øsig kømigwan tranøb pirri

25 Incha pisu ambøgatøsrø chab pua, Jesúswan wetørrawabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿yusrømbe ñibe mana pugu?— cha.

26 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe nane lappe, Tius naba pasrain kui asha kønrrai mariilan asha

kømøtø, tru pirrimeran øska mamne maig kua, trugurrinrre lan cha.

27 Ñim marøppe, mamig ka petø patsønrrabigwandø isua marmøtø, managatig øsig køm mamigwan isua maray chibig køn. Truigwane tru Møg Misra Arrubig ñimun tranrrun cha. Kaguende treeg maramigwan tranig kui asig kønrrai Tius Møskaimbe nui sellon nuinug pasrig køn— cha.

28 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Tiuswei maramelan marøb pølbasrtrappe, nambe chi maramig palerah?— cha.

29 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tiuswei maramibe iig køn cha, Tius tru nø karua ørigwan køremig.—

30 Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Tius ñiba pasrain kui nam ashib, ñun køreb inchaimbe, chi martragu? cha. Trube, ¿chi marøbig kugu? cha.

31 Namui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug maná taigwan maig købig køn cha, Tiuswei wam maig pørigu trendaim pala: "Nøbe nømune srømbalasrø pirriwan manrrai tranig køn"— cha.

32 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrøngurri arrub pirri ciertonigwan nømun tranøbiibe, Moisés kømuig køn cha. Treeg kømøtø, tru cierton pirri srømbalagurri arrubigwan ñimun tranøppe, nai Møskai, nø tranig køn cha.

33 Kaguende Tiuswei pirrimbe tru srømbalasrøngurri yu piraumay kørraarrua, katø misaameran srøig øsig kømigwan tøgagønrrai tranøbig, truig køn— cha.

34 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, chu uragucha tru pirriwan srøttra— cha.

35 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru øsig køm pirrimbe na kur cha. Naimay arrubiibe managuen parøgwai mørmøwei, katø nan kørebiibe managucha pimulgwai mørmøwei inchun cha.

36 Inchendø na ñimun trendaim pala ñimbe nan ashippe, ashendø, nane køremøn cha.

37 Møitøgucha Møskai nan traniibe naimay attrun cha. Inchen naimay arrubigwane nabe managuen wambig weguchimumønrrun cha.

38 Pøs, nabe srømbalasrøngurri kørraarruppe, nan maig maramdiig køben treeg martrab arrumøtø, nai Møskai nan karua ørøbig na maig martrain køben, treeg martrab kørraarrig køn cha.

39 Inchen nan karua ørøbig martrai isuibe iig køn cha: Nø
nan traniilane ni kanguen trubishimø, srabe kwaløm katøyug
na nømun øsiirangarunrrain køn cha.
40 Nai Møskai martrai isuibe øyeeg køn cha: mutøgucha Nus-
rkawan nebua asha, nun kørebiibe managatig øsig kømigwan
tøgagønrrain køn cha. Inchen nabe srabe kwaløm nun katøyug
øsiirangarunrrain køn— cha.
41 Inchen judíosmerabe namig nømdø nilø chigøben
chib mullib mendabelø køn, tru: "Pirri srømbalasrøngurri
kørraarrubiibe na kur" taikkurri.
42 Incha trenchibelø køn:
—¿Øibe tru Jesús Joséwei nusrkain kømuitarru? cha. Nambe
usri møskawan ashibelø ker cha. ¿Møimbe mandøgurri nøbe
øyeeg tah cha: "Nabe srømbalasrøngurri kørraarrig køn" cha,
trenchippe?—
43 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimguen ñimdø mas namig mulla mørmøtay cha.
44 Mugucha naimaybe attraamøn cha, Møskai nan karua
ørøbig naimay attrai inchimubene. Inchen naimay arrubig-
wane nabe srabe kwaløm katø øsiirangarumønrrun cha.
45 Tru Tius maig karuigwan eshkabelø pørigube treeg chibig
pørig pasran cha: "Mayeelanba Tius nø kusrenaniilø kønrrun"
chibig. Inchawei mayeeløba Møskawan mørøb, nuiwan kusreb
inchibeløbe naimay amrrunrrun cha.
46 'Pøs Møskawane mugucha asiibe kaagøn cha.
Tiusweinukkurri arrubig, truitøwei Møskawan ashibwei
indan cha.
47 Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nan
kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagøn cha.
48 Tru øsig køm pirrimbe na kur cha.
49 Ñimui merrabsrø køl̈li misaamerabe mu misag warab
waraimønug tru maná taigwan mabendø, kwaig købig køn
cha.
50 Trune tru srømbalasrøngurri kørraarrub pirrimbe yu pas-
ran cha, møikkøben tru pirriwan mabiibe, kwamønrrai.
51 Tru srømbalasrøngurri øsig køm pirrimbe na kur cha.
Møikkøben i pirriwan mabiibe managatig øsig wanrrun cha.
Inchen yu pirau tru maya misagwan srøig øsig kønrrai tru na
tranam pirrimbe nai asrtøwein køn— chibig køn, Jesúsbe.
52 Inchene judíosmerabe nømasiyaitø namig trenchib mend-
abelø køn:
—¿I møøbe nui asrwandøwei manrraimbe namune mandø
trannrrab indah?— cha.
53 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Tru
Møg Misra Arrubigwei asrwan mab, katø nui aniwan muchib

inchimeeløbe srøig øsig kømigwan ñimuinug tøgagønrraamøn cha.
54 Møikkøben nai asrwan mab, nai aniwan muchib inchibiibe managatig øsig kømigwan tøgagøben, nabe srabe kwaløm nune katø øsiirangarumønrrun cha.
55 Kaguende nai asrbe si, cierton mamig køben, katø nai animbe si, mutsamig ciertonig køn cha.
56 Nai asrwan mab, nai aniwan muchib inchibiibe nainug pasrabig pasrøben, katø nagurringucha nuinug pasramønrrun cha.
57 Nan karua ørøbig Øsig Wab Møskaingurri tru øsig kømigwan na tøgagøb lataitøwei, nagurri nøgucha tru øsig kømigwan tøgagønrrun cha tru nai asrwan mabiibe.
58 Iibeguende tru srømbalasrøngurri kørraarrub pirrin køn cha, tru ñimui merrabsrø kølli misaamera maig lataig kømøtø, nømbe mappe, mabendø, kwaig købig køn cha. Trune i srømbalasrøngurrim pirriwan mabiibe managatig øsig kønrrun — chibig køn.
59 Jesús øyeelan kusrenanøppe, judíosmera tulundzuni yau Capernaumsrø kusrenanig køn.

Møiløgøben Jesúswei mendig amba katøyug llirab

60 Møiløgøben Jesúswei mendig amøñibelø i kusrenanigwan mørabe, trenchibelø køn:
—Nø øyeeg kusrenaniibe maramga menrra murig køn cha. ¿Mu kui møriasamø?— cha.
61 Inchen Jesúsbe nømdø chigøben chib mullib kui ashabe, trenchibig køn:
—¿Ñimun øyeeg chibene pusrkwatah? cha.
62 Tru Møg Misra Arrubig tru nø srøsrø waisrøndøwei katøle nebiben asimbe, trube, ¿maig købsruerah? cha.
63 Øsig kømigwan tranøbiibe Espíritu køben, asrbe truburappe chigucha chi purugumíig køn cha. Na ñimun wamindiibe Espíritu køb, øsig kømig køb køn cha.
64 Inchendø katøgucha ñimui utu møiløbe køremeelø køn — cha, trenchibig køn.
Kaguende Jesúsbe manawei srøsrøgurri asig købig køn, mumeratø nun køremeelø kuigwan, katø tru nun ashig kømui inchibelan trannrrabiibe møig kuigwan.
65 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:
—Inchawei treekkurri nabe ñimune trenchar cha: Mugucha naimaybe amrrunrraamøn cha, nai Møskai amrrunrrai inchimubene.—
66 Inchen yandø trugurrimbe møiløgøben nui mendig amøñibeløbe chab llirawa, yandø Jesúsba amøñimeelø køn.
67 Inchen Jesúsbe nui doceelan trenchibig køn:

—¿Kabe ñimgucha treetøwei llirawa ambug køtah?— cha.
68 Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:
—¿Señor, nambe muimay kui ambamø? cha. Tru managatig øsig køm wamwane ñitøwein tøgaig køben,
69 nambe ñun køreb, katø tru Tiuswei Newan Tabiibe ñi kui ashib inder— cha.
70 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Yamba, na ñimun doce lawa wesrab mørgøppeh? cha. Treeg kuindøgucha ñimui utu kane kwaimandzig køn— cha.
71 Øyah chippe, Simón Iscariotei nusrkai, Judaswan waminchibig køn. Kaguende tru doceelai utuig kuatøgucha, tru Jesúswan ashig kømui inchibelan nø trannrrab pasrøben.

7

Jesúswei nunelø nun køremub

1 Yandø øyeelø chab purayaig wendø, Jesúsbe Galilea pirausrø uñibig køn, Judea pirau llirab uñmønrrab, kaguende judíosmera truyube kwetchab lab køben.
2 Tru judíosmerai Ya-ureg Maram Fiesta yandø pub køben,
3 Jesúswei nuneløbe nun trenchibelø køn:
—Yugurri Judea pirausrømay inrrø cha. Ñui mendig amøñibelø ñi chi mariilan ashchain cha.
4 Pøs kan møikkøbenma misaamera mu kui nebua asig kønrrappe, chiwandøgucha søratø marmøn cha. Tru ñi øyeelø marøbiibe, trube, maya misaamera ashchai martraurren— cha.
5 Pøs Jesúswei nuneløtøweinguen nune køremeelø køn.
6 Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:
—Na treeg maramibe pumø srø køn cha. Trune ñimuimbe chu ura marøg køben maramig chi kømøn cha.
7 Yu piraueløbe ñimune chi tsalinchab kaimanrrun cha. Trune nane tsalinndan chibig køn; kaguende nøm marøb kuigwan kaig køn cha, na eshkaben.
8 Ñimbe fiestayumay ambay chibig køn. Nabe katøgucha tru fiestayumaybe nebarrumumønrrun cha, kaguende na treeg maramibe pumø srø køben.—
9 Incha trenchabe, Galileasrø kørrømisrøbig køn.

Jesús Ya-ureg Maram Fiestasrø

10 Inchen yandø nunelø fiestayumay chab amben, Jesúskucha ippe, ibendø, mayeelø ashchain kømøtø, ibig køn.
11 Inchen judíosmerabe fiestayu nun lab kua, trenchibelø køn:
—Tru møøbe ¿chu unerah?— cha.

12 Inchen misag utube Jesúsweimburab mutøgucha niløzhiitø truba waminchib købelø køn, kaneløbe: “Tru møøbe truba tabig køn” chiben, kaneløbe: “Tabig kømøn cha. Misagwan may wamincha, ka isaptiig køn” chibelø køn.

13 Inchendø møitøgucha nuimburab waminchippe, waminchendø, ke mayeelø mørtrain kømøtø waminchibelø køn, judíosmeran kørig køptø.

14 Yandø fiestabe tøbøtakken pureb iben, Jesúsbe tru Tiuswei yau kebya, kusrenanøb mendaptinchibig køn.

15 Inchen judíosmerabe truba kwaarøb trenchibelø køn:

—¿I møøbe kan øyeebe chincharre kusrebig køh cha, chu kusreweig kømubendø?— chib.

16 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na kusrenaniibe nain kømø, nan karua ørøbigwein køn cha.

17 Møikkøben Tius maig martrain køben trunun marøg kui inchibiibe na kusrenaniilane Tiusweinukkurri arrubig kuin kui, kabe naimburaptø kusrenanøbig kuin kui nebua ashchun cha.

18 Møikkøben nuimburaptø waminchibiibe, misaamera ka nun maya nuguen tab inchaindø lan cha. Inchen møikkøben tru karua ørøbigwan maya nuguen tab indig kønrrai labiibe, truibe si, cierton waminchibig, nuinuube chigucha kalø marig chigaig køn cha.

19 ’¿Tru maig maramigwan martrai pørigwane ñimune Moisés nøwein tranig kømuitarru? cha. Inchen ñimbe møikkucha tru martrai pørigwane møra marmøn cha. ¿Nane chindimba kwetchab lague?— chibig køn.

20 Inchene misaamera nu pasrabiibe trencha løtabelø køn:

—Ñibe kwaimandzig tøgaig køn cha. ¿Ñune mu kwetchab lab kø?— cha.

21 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Isrin kwaløm kan mana asiimíig asha kønrrai marigwandø ñimbe mayeeløba kwaara asha køn cha.

22 Pøs inchawei Moisésbe circuncidanrrai ñimune karua pasrig køn cha, (truibe Moisésweinukkurri arrubig kømøtø, ñimui merrabsrø kølli misaamerainukkurri pølbasra arrubigwan). Inchen ñimbe isrin kwaløm kuindøgucha kan møg-unan circuncidabelø køn cha.

23 Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig taigwan kalø mara kørrømarmønrraptø, kan møwan isrin kwaløm kuindøgucha ñimma circuncidabelø købendø, na isrin kwaløm kan møwan kwanrrøwan kerrigu newan tamarene, trube, ¿ñimbe nane chindimba namøgue cha?

24 Ñimuin kabyu maig misag asønaben ke trunundø asha
marøb pønrrømøtø, marøppe, maig kønrrabigwan sølgandø asha
maramig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

¿Jesús tru attrabig Cristo kø chinderah?

25 Inchen møiløgøben jerusalénsreeløbe trenchibelø køn:

—¿Øigwanweinrre kwetchab lab amøñimuitarru? cha.

26 Au, ya mayeelai malau waminchib pasrøben, mugucha
chi chimøn cha. ¿Kabe tru ashib karubeløbe øibe Cristo kui
asha treeg mara tøgagø chinderah? cha.

27 Inchendø nambe ø møøbe chugurri arrig kui asha ker
cha. Trune Cristo arrubene, chugurri arrin kui mugucha
ashchaamøn— chibelø køn.

28 Inchen Jesúsbe Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwa, truba
mur waminchib trenchibig køn:

—Ñimbe nane mu kui ashib, katø nabe chugurri arrig kui
ashawein køn cha. Nabe arrua pasrappe, naimburaptø arrua
pasrømøtø, tru ciertonig nø karua ørig pasrar cha, tru ñim mu
kui nebua asiimíig.

29 Inchen nabe nune mu kui ashibig kur cha, kaguende
nabe nuinukkurri arrub, katø nø nan karua ørig kua.—

30 Inchen nun merrarrawa, sruamrrab inchendø, mugucha
merrarrameelø køn, kaguende nun treeg maramig ura pumø
srø køben.

31 Inchen puebloyu misaamera truba nu nun kørewabe,
trenchibelø køn:

—Cristo arruppe, ¿Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø
i møg lataig maskucha mana martrab kø?— cha.

Fariseosmera Jesúswan merrarranrrab inchib

32 Fariseosmerabe misag truba nørrø Jesúsweimburab niløtø
truba waminchamørøb kui mørabe, nømbe judíos sacerdotes-
meran karubeløba misra, Tiuswei yau ashib pønrrabelan
ørøbelø køn Jesúswan merrarranrrai.

33 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Yu ñimbabe katøgucha kan maya yanatø uñchab kur cha.
Trugurrimbe nan karua ørøbigweisrømay katø inrrab kur cha.

34 Inchen na ibene, ñimbe labendø, nane wetørranrrab
kaimanrrun cha. Katø tru na wanrrab yaisrømbe ñimbe
amrrab kaimanrrun— cha.

35 Inchene judíosmerabe nømasiyaitø trenchib payibelø køn:

—Ø møøbe ¿chumay inrraindah? cha, nam wetørramgaibe.
Kabe ¿tru judíosmera griegosmerai utusrø amba
warabelaisrømay ya, tru griegosmeran kusrenanrrab inrrab
inda, chindah cha?

36 ¿Øyeebe mandø tah? cha, tru: “Nan lappe, labendø, nane
kalanrrun” chib. Katø: “Na waisrømbe ñimbe amrrunrrab
kaimanrrun” chippe.—

Øsig kømigwan tranøb pi

37 Incha tru srabe kwaløm, fiesta purø tabig purayam
kwaløm Jesúsbe pasramisra, mur waminchib trenchibig køn:
—Møikkøben pimulgwaibe naimay arrua, muchi cha.
38 Tiuswei wamwan pørigu maig taig, møikkøben nan
kørebiibe nui manrraugurrimbe managuen kølømø pimera
lulrrun— cha.
39 Øyeeg chippe, Jesúsbe tru nun kørebeløbe Espíritu San-
ton utønrrab køn cha, truigweimburab trendaig køn. Pøs
katøgucha Espíritun tranimíig srø køben, kaguende Jesúsbe
purø nuig purø tabig tørigwan utømø srø kua.

Misaamera nøørøtø misrøb

40 Inchen møiløgøsrøn tru nu misag søtøyuelø nø wamindi-
ilan mørabe, trenchibelø køn:
—Iibeguende, Tius maig karuigwan eshkabig, tru møg køn
— cha.
41 Inchen kaneløbe trenchibelø køn:
—Iibe Cristo køn— cha.
Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:
—¿Cristogan Galileagurri attraitarru? cha.
42 Cristobe Davidwei misagugurri arrub, katø tru David
tsui pueblo, Belén gurri attrabig køn cha. ¿Tiuswei wamwan
pørigube yamba trenchibig køn muitarru?— cha.
43 Incha misaabe Jesúskurrindø nømdø ke nøørøtø misrøb
chab tarømisra,
44 møiløbe kemørtrab inchendø, møikkucha chinchimeelø
køn.

Judíosmeran karubelø Jesúswan køremub

45 Incha tru Tiuswei yau chigøben puraimønrrai ashib
pønrrabeløbe tru sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmer-
aba purraisrø katø pubene, truiløbe nømune trenchibelø køn:
—¿Jesúswane chindimba sruamrrumøgue?— cha.
46 Inchen tru ashib pønrrabeløbe trencha løtabelø køn:
—¡Kan managuen ø møg lataibe muguen wamindig kaagøn!
— cha.
47 Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:
—Kabe ¿may waminchen ñimgucha tabig chitanmab tru
kuindø kørewa pønrrappeendi? cha.
48 Kabe ¿namui ashib karubelø kui, fariseosmera kui
møikkøben truiløma nun køreitarru? cha.
49 Pøs i misag søtø tru maig maramigwan martrai Moisés
pørigwan ashmeeløbe larrø kaig nebuim pønrrønrrai pønsrailø
køn— cha.

50 Inchen Nicodemo, tru srøtøzhiitø Jesúswan yem ashchab
ibig, tru fariseosmerai utuibe trenchiptinchibig køn:
51 —¿Tru maig maramigwan martrai namui pørikkan kan
møwan chi marig kuitashchab ashchab, nø wamindigwan
mørøbmerrig mørmubendøgan kaigyu pasrønrrai pasrøbig
kuitarru?— cha.
52 Inchene nømbe trencha løtabelø køn:
—¿Kabe ñigucha galileasriitøwein køtirru? cha. Tiuswei
wamwan pørigwan maig chibig køtashchab ñiguen tab ashchig
chibelø køn, Tius maig karuigwan eshkab møg Galileagur-
rimbe muguen kurrømuig kuin kui, ñiguen ashchabguen—
cha.
53 Inchabe yandø møitøgucha yamay chab ambubelø køn.

8

Ishug keebaig købendø, katøganba kaig marøb tsuben merrar-
rainabig

1 Inchen Jesúsbe Olivos Tunsrømay ya,
2 katø kwaløm tør-rraben, katø Tiuswei yaumay arrubene,
maya misaabe nun kemallen, nøbe wamisra, kusrenanøb
mendabig køn.
3 Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmer-
ababe kan kasharawa ishug kaig marøb tsuin køben mer-
rarrawa, Jesúsweimay srua amrrua, truyu purrabelai tøbøtag
pasrabe,
4 Jesúswan trenchibelø køn:
—Kusrennøbig, i ishuwane kaig marøb tsuben ke truyu
merrarraig køn cha.
5 Trube, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe øyeeg
ishumburmerane sruutøga peta, kweetsingarubig køn cha.
Treeg købene, trube, ¿ñibe manchinrragu?— cha.
6 Nømbe øyamay payippe, mandø inchibig køtasha, chigøben
chi køptørre trencha mørøbelø køn. Inchene Jesúsbe utsøbasra,
tasig-unøtøga pirau pørøb mendabig køn.
7 Inchen ke payibig payen, katø kurraashabe, nømune
trenchibig køn:
—Ñim møikkøben kaig marig chigaibe, truimerrig pølbasra
sruutøga nun petø pøs— cha.
8 Incha katø Jesúsbe utsøbasra, pirau pørøbig, pørøbig køn.
9 Inchen nømbe tru nø trendaigwan mørabe, mas
kølleelømerrig kan kan pera pølbasra, webamba ambub
mendabelø køn, Jesúsba tru ishug truyu pasrabiibatø
kørrømisram.
10 Inchen Jesúsbe kurraashabe, trenchibig køn:
—Au, ishug ¿kaneløbe chu ambah? cha. ¿Mugucha ñune møra
meganrrai chi marmuitarru?— cha.

11 Inchene nøbe trenchibig køn:
—Kasuku, mugucha nane treeg marmøtan— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Katø nagucha ñune chi marmumønrrun cha. Inrrø, chibig køn. Møingurrimbe katø kaig martra kømø— cha.

Jesús yu pirau maya misagwei tør

12 Jesúsbe katø fariseosmeran trenchib waminchibig køn:
—Nabe yu pirau misagwei tør kur cha. Inchen nai mendig uñibiibe managuen løstøyu uñmøtø, tru øsig kømig tørwan tøgagønrrun— cha.
13 Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:
—Ñibe maig kuigwan eshkab waminchippe, ka ñuimburaptø wamindan cha. Treekkurri ñui wamindiibe ka isatø køn— cha.
14 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Maig kuigwan na naimburaptø wamindinguen, na wamindiibe isa wamindig kømøn cha. Kaguende nabe na chugurri arrigwan ashib, katø chumay yamigwan ashib inchar cha. Trune ñimbe na chugurri arrigwan ashmøwei, ni chumay yainguen ashmøwei indan cha.
15 Ñimbe maig maramigwan asha marøppe, møguelø maig isua marøbelø køben, ñimbe treeg isua marøbelø køn cha. Trune nabe mungucha maig maramigwan treeg mara ashmíig kur cha.
16 Inchen tru maig maramigwan na asha maringuen, truibe maig maramigwan sølgandø asha marig isa kømø, treeg køn cha. Kaguende nabe natø kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbiiba misra marar cha.
17 Maig maramigwan martrai ñimui pøriiløyuma, trenchibig pørig pasran cha, maig kuigwan ashibelø møguelø pailø treetøweih eshkaikkurrimbe, isa kømøn chibig.
18 Pøs naimburabigwan maig kuigwan eshkabiibe natøwein køben, katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburabigwan maig kuigwan eshkan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.
19 Inchene nømbe trencha payibelø køn:
—Ñui møskaimbe ¿chu pasra?— cha.
Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Ñimbe nan ashmøwei, nai Møskawan ashmøwei indan cha. Nan ashibelø kuimbe, nai Møskawangucha ashibelø købsruinrrun— cha.
20 Iilan waminchib pasrappe, Jesúsbe tru Tiuswei yau Tiusweyasig an pusrim pulu kusrenanøb pasrøwa, trendaig køn. Inchen mugucha kemørtrab inchimeelø køn, kaguende nun treeg maramig pumø srø køben.

"Na yamsrømbe ñimbe amrrunrraamøn"

21 Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Nabe inrrainchar cha. Inchen ñimbe nane lappe, labendø, ñimbe ñimui kaig marøb amønainuutø kwanrrun cha. Pøs na yamsrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun— cha.

22 Inchene judíosmerabe nømdø trenchibelø køn:

—¿Kabe nøasiitø kwanrrainchippeendi? cha: "Na yamsrømay iben, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun" chinrrappe.—

23 Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe yuelø køben, nabe palasriig kur cha. Ñimbe yu pirauelø køben, trune nabe yu pirauig kømur cha.

24 Inchawei treekkurri nabe ñimun trendaig køn cha: "Ñimbe kaig marøb amønailøyutø kwanrrun" cha. Kaguende ñim nan na kuitamab isua køreimuikkurrimbe, ñimui kaig marøb amønailøyutø ñimbe kwanrrun— cha.

25 Inchene nun trencha payibelø køn:

—Trube, ¿ñibe mu kugu?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srøsrøgurri na ñimun maig eshkab arrig, truig køn cha.

26 Nabe ñimun chigøben wamindamig truba tøgagur cha, ñimbe øyeelø køn tamig. Inchen nan karua ørøbiibe isa kømø, cierton waminchibig køn cha. Inchen na yu pirauelan wamindiibe na nun wamindi mørigwan, trunun waminchar— cha.

27 Inchen Jesúsbe nui Møskawan waminchen, nømbe ni chiwan wamindinguen wetøgørrømeelø køn.

28 Treekkurri Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe tru Møg Misra Arrubigwan mesra pala kusrabene si, nabe na kui ñimbe nebua ashib, katø chiwandøgucha marøppe, ka naimburaptø marmøtø, iilan waminchippe, nai Møskai maig kusrenanigwan waminchibig kuin kui nebua ashib inchun cha.

29 Kaguende nan karua ørøbiibe naba pasrab, katø nøbe nandø elachimøwei indig køn cha. Pøs nabe managucha marøppe, nø tab kui wanrrai treegwandø marøbig kur— cha, trenchibig køn.

30 Jesús iigwan waminchene, truba yamelø nun kørebelø køn.

Tiuswei ureemeraba, kaig marøptø amøñibeløba

31 Incha tru judíosmera nun kørebelane Jesúsbe trenchibig køn:

—Na maig wamindiilan ñim trunun møra marøb pønrrøwabe, isa kømø, nai mendig amøñibelø kønrrabguen cha.

32 Incha ñimbe tru newan ciertonigwan nebua ashene,
tru ciertoniibe ñimune iløsrkøbeløyugurri elatsiilø kønrrai
martrun— cha.
33 Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Nambe Abrahamweinukkurri amrrub misaamera ker
cha. Nambe managuen mu karua srua kuindiig melømø
misaamera ker cha. Ñibe øyeebe ¿mandø chigu? cha, 'namun
elatsiilø kønrrun' chinrrappe.—
34 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha:
Mutøgucha kaigwan marøb pasrabiibe, tru kaig marøb
pasraig, truitø kanawa srua yaig pasran cha.
35 Kan karuindiig megabiima yaube managatig
kørrømisrmuben, trune kan nusrkaimbe si, managatig truyu
kørrømisran cha.
36 Inchawei Tiuswei Nusrkai ñimun kaig marøb
melaigugurri elachene, ñimbe isa kømø, newan elatsiilø
kønrrabguen cha.
37 Ñimbe Abrahamweinukkurri amrrub misaamera
kui nabe ashaweim pasrar cha. Inchendø ñimbe nane
kwetchab inndan cha. Kaguende na wamindiibe ñimuinuube
kørrømisrmøn cha.
38 Nabe nai Møskaimba pasrøwa asigwan, truigwan
waminchen, ñimbe ñimui møskawan mørigwan trunun maran—
cha.
39 Inchen nømbe trencha løtabelø køn:
—Namui møskaimbe Abraham køn— cha.
Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñim Abrahamwei nusrkalø kuimbe, trube ñimgucha,
Abraham mari lataigwei marøbsruinrrun cha.
40 Inchendø ñimbe møimbe nane kwetchab inndan cha,
Tius mandø taig mørigwan na tru newan cierton waminchib
møwane. ¡Abrahambe managuen øyeebe marmuig købig køn
cha!
41 Ñimbe ñimui møskai mariilan marøbelø køn — cha,
trenchiben, nømbe trencha løtabelø køn:
—Nambe mu mendaigwei tøgamisri ureemeragucha kømer
cha. Nambe møskaimbe kandø tøgar ker cha, truibe Tius.—
42 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ñimui møskai Tius kuimbe, trube, ñimbe nane undaarab-
sruinrrun cha. Kaguende nabe Tiusweinukkurri arrua, yu
pasrar cha. Nabe ka naimburaptø arrig kømøtø, nane Tius
ørig køn cha.
43 Ñimbe na wamindigwane ¿chindimbarre chugúinguen
mørmeelø køh cha? Na wamindigwan ñimbe mørmeelø kuarre
treendan cha.

44 Ñimbe ñimui møskai nugwaimandzigwei ureg kua, ñimui møskai maig palain køben, ñimbe trunun marøb pønrran cha. Nugwaimandziibe srøsrøgurri kweechiptiig kua, managuen tru newan ciertonigube pasramisra marmíig køn cha, kaguende nuinuube ciertoniibe chigaa kua. Inchawei nø chigøben isa waminchippe, nø maig kua, treeg wamindan cha. Kaguende nøbe purø isaptiig køn cha. Incha nøbe isa wamindigwei møskain køn cha.

45 Trune nabe ñimun tru newan cierton waminchene, ñimbe nane køremøn cha.

46 ¿Ñim møikkøben na chigøben kaig mara pasrai ashkeh? cha. Trube na isa kømø cierton waminchene, ñimbe nane ¿chindimba køremøgue? cha.

47 Kaguende Tiuswei unøbe, Tius wamindiilan møran cha. Trune ñimbe Tiusweyelø kømøwa, treekkurri Tius wamindigwane mørmeelø køn— cha.

Abrahamguen kømøwatø Cristobe manawei købig

48 Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Ñibe samaritano kan kwaimandzig tøgaig køn chippe, nambe sølwein chibrain køn— cha.

49 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe kwaimandzig tøgaig kømur cha. Treeg kømøtø, nabe marøppe, nai Møskawan tab indig kønrrai marar cha. Trune ñimbe nane maig købash inndan cha.

50 Nabe nan maya nuguen tab inchaindø lamur cha. Inchendø kan køn cha, naimburab nan tab inchai lab, katø maig maramigwan asha marøb inchibig.

51 Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Na maig taigwan møra marøbiibe managuen kwamigwan ashchaamøn— cha.

52 Inchene judíosmerabe trencha løtabelø køn:

—Møimbe si, aser cha, ñibe kan kwaimandzig tøgaig kui. Abraham lata, Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab kwaben, trune ñibe: "Na maig taigwan møra marøbiibe managuen kwanrraamøn" tan cha.

53 ¿Kabe ñigan namui møskai Abraham lataguen kømø, mas nuig køtirru? cha. Truibe kwaben, katø tru Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab kwaig køn cha. ¿Ñibe mu kurmab isugu?— cha.

54 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na naasiitøwei maya nuguen tab inchib pasraibe, trembe chi marmuinguenig køn cha. Nan maya nuguen tab kønrrai marøbiibe nai Møskain køn cha, tru ñim ñimui Tius køn taig, truig.

55 Inchendø ñimbe nune ashmeelø køn cha. Trune nabe si, ashibig kur cha. Na 'nun ashmíig kur' taimbe, trube, ñim

latawei isaptiig købsrubrainrrun cha. Pøs nabe nun ashib, katø nø maig taigwan møra marøb inchibig kur cha.

56 Merrabsrø ñimui møskai Abrahambe nain kwaløm punrrabigwan asha, truba kasraaraig køn cha. Incha ashabe, truba kasrag kui indig køn— cha.

57 Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Ni cincuenta añosikken kømubendø, ¿ñigan: "Abrahamwan nebua ashibig kur" chitirru?— cha.

58 Inchene Jesúsbe løtappe trenchiptinchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Abrahamguen kømøwatø, Na Kur— cha.

59 Treekkurri nømbe Jesúswan sruutøga petønrrab srug kusruben, nøbe trubabig køn. Incha Tiuswei yaugurri webya, ibig køn.

9

Kan møg kerrigu ashmíigwan Jesús tamarøb

1 Jesús kanbalø pureb pasrøwabe, kan møg srøsrøgurri kerrigu ashmíig kal-laweigwan ashibig køn.

2 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿ø møg ashchab kaimabig kal-lanrraimbe, møig kaig marig kerah? cha. ¿Møskalø kaig marikkurrin køh? Kabe: ¿nøasiitøwei kaig marikkurrin kø, chinderah?— cha.

3 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nø kaig marikkurrin kømøwei, kabe møskalø kaig marikkurrin kømøwein køn cha. Treeg kømøtø, Tiusbe nui maramburab mariilø tru ashmíigweinug kenamisrtrain kuig køn cha.

4 Kwaløm købenbatø nan karua ørøbigwei maramigwan nambe marmø kømø, maramigwein køn cha; kaguende yembe attrun cha, mugucha maramgaikke.

5 Na yu pirau uñippe, pirauelai tør kur— cha.

6 Incha Jesúsbe øyah chib pasrøwabe, pirau illimbi tucha, tru illimbitøga kaizhig chillig marabe, trutøga ashmíigwein kabyu srøløbig køn.

7 Inchabe trenchibig køn:

—Siloé pisusrø maløwan kwallchab inrrø— cha. ("Siloé" chippe, "karua ørig" chib.)

Inchen tru ashmíibe ya, maløwan kwalla, katø arruppe, ashibig arruptinchibig køn.

8 Inchen nui ya pulueløba, katø tru 'chigøben kettra' cha, miab wabigwan ashibelø købeløbabe trenchibelø køn:

—¿Tru 'chigøben kettra' chib, miab wabiibe øigwein kømuitarru?— cha.

9 Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Nøwein køn— cha.

Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:
—Truig lataig asønabendø, nø kømøn— cha.
Inchen nøbe nøashib trenchiptinchibig køn:
—Nawein kur— cha.
10 Inchene nømbe trenchib payibelø køn:
—¿Chincha ashibig misrku?— cha.
11 Inchene nøbe trenchibig køn:
—Kan møg, munchibe Jesús taig, chillig mara, nan kabmerayu srølabe, trenchitan cha: "Siloé pisusrømay ya, maløwan kwallchig" cha. Inchen nabe ya, maløwan kwallene, nai kabmerabe ashibig misrøptinndan— cha.
12 Inchen nune trencha payibelø køn:
—¿Tru møøbe chu yah?— cha.
Inchen nøbe:
—Chindindø— chibig køn.

Fariseosmera tru ashmíig købigwan truba payib srua køb

13 Incha tru kerrigu ashmíig købigwan fariseosmerai merrab pera ambubelø køn.
14 Kaguende tru Jesús chillig mara, ashmíigwan tamarin kwalømbe isrin kwaløm købig køn.
15 Incha fariseosmeragucha tru møwan katøyug payibelø køn:
—¿Mandø incha, ashibig misrku?— cha.
Inchene nøbe trenchibig køn:
—Kappala nane chillig srøldan cha. Inchen nabe maløwan kwaliitø, ashibig misrinatan— cha.
16 Inchen møiløgøben fariseosmerabe trenchibelø køn:
—Kan øyeeg marøb møøbe Tiuswein kømuinrrun cha. Kaguende isrin kwalømwan ke isrin kwaløm kømui lataig marøbig køn— cha.
Trune katøganeløbe trenchibelø køn:
—¿Kan kaig marøb møøbe øyeeg Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø mana martrab kø?— cha.
Incha yandø nømdø ke nøørøtø misrøbelø køn.
17 Inchawei tru ashmíig købigwane katøle payibelø køn:
—Ñibe, ¿tru møweimburab manchinrragu cha, tru ñui kabmeran tamarig købene?—
Inchen nøbe løtappe trenchibig køn:
—Nabe Tius maig karuigwan kan eshkab møg køn tamønrrun— cha.
18 Inchen katøgucha judíosmerabe kørenrrab inchimeelø køn ke ashmíig købig kua, katøle ashibig misritamappe. Incha tru tamarinabigwei møskalanguen amrrunrrai wama,
19 nømune trenchib payibelø køn:

—¿Iig tru ñimui nusrkain kuitarru cha, tru ñim kerrigu ashmíig kal-lan? taig. ¿Trube, møimbe mandø incha ashibig misrah?— cha.

20 Inchene møskaløbe trenchibelø køn:

—Namui nusrkaiwein køn cha, tru kerrigu ashmíig kallabig.

21 Inchendø ashibig misrtrappe, mandø indigwane nambe trunune ashmer cha. Katø ya ashibig misrtraimbe kabmerane mu tamarin kui namgucha ashmer cha. Ñimbe nunashib payay chibelø køn, yandø kølig køn cha, nøashib maig kuigwan eshkanrrun— cha.

22 Møskalø øyeeg chippe, judíosmeran kørig køptørre øyeeg chibelø køn, kaguende judíosmerabe møikkøben: "Jesúswan Cristo køn" chibigwane nømui tulundzuni yaugurri wegutchab waminchaguen køben.

23 Incha treekkurri møskaløbe trendaig købig køn:

—Nunashib payay cha, yandø kølig køn— cha.

24 Incha judíosmerabe tru ashmíig køb møwane katøle wama, trenchibelø køn:

—Tiuswane maya nuguen tabig waminchi cha. Nambe tru møøbe kaig marøbig kui asha ker— cha.

25 Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kaig marøbig køh? Kabe: ¿Kaig marmíig kø, chindi? Nabe trunune ashmur cha. Nabe kerrigu ashmíig købig kuig, møimbe yandø na ashibig misrigwan nabe trunune isua pasrar— cha.

26 Inchen katøyug payibelø køn:

—¿Chi marta? cha. ¿Ashibig misrtraimbe mandinda?— cha.

27 Inchene nøbe løtappe, trenchibig køn:

—Yamba chab eshkaben, ¿mørmeelø kø chindah? cha. ¿Chindimbarre katøyug møramig palaingøgue? cha. ¿Ñimgucha kabe nui mendig amøñibelø misrøg køtah?— cha.

28 Inchene nømbe nun trømbøig tsalø wamabe, trenchibelø køn:

—Ñibeguende tru møwei mendig pasran cha. Trune namuimburappe, nambe Moisés maig chiben treegwan pønrrabelø ker cha.

29 Moiséswane Tius wamindig kui nambe ashibelø ker cha. Trune tru møwane chuig kuinguen nambe ashmeelø ker— cha.

30 Inchen tru møøbe trencha løtabig køn:

—Pøs, kan øyeegweinrre mandø kuinguen møramgaig, ke kwaara asamdiig tabig køn cha. Ñimbe chugurri arringuen ashmuben, trune nane kabmeran ashibig martan cha.

31 Nambe trendø ashibelø ker cha, kaig marøbelane Tiusbe
mørmíig kuin kui, trune møikkøben nun køriibala tabig
waminchibigwane nøbe mørøbig kui.
32 Managuen kan kal-lainukkurri ashmíig kal-labigwan mu
tamaran taig manasrøngurri mugucha wammøra kømøn cha.
33 Tru møg Tiusweinukkurri arrubig kømuimbe, chigucha
martrab kaimain kømbala— chibig køn.
34 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Ñi, yeeg kaig mariitø netsaig kal-lawaig købendø ¿na-
mungan ñibe kusrenanrrab indirru?— cha.
Incha nømbe nune judíosmera tulundzuni yaugurri
weguchibelø køn.

Tiusweiwan ashibelø ker chibendø, ashmeelø

35 Inchen Jesúsbe tru ashmíig købigwan judíosmera tu-
lundzuni yaugurri wegutsin køn taig wammøra, nun katabe,
trenchibig køn:
—¿Ñigan tru Møg Misra Arrubigwan køretirru?— cha.
36 Inchene tru møøbe trencha løtabig køn:
—Au, Kasuku, ¿truibe mu køh? cha, na nun kørenrrab— cha.
37 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Ñibe ashibguen indan cha. Ñiba waminchib pasrabig,
nabe truig kur— cha.
38 Inchene tru møøbe trenchibig køn:
—¡Señor, nabe ñun kører!— cha.
Incha nun køriibala tabig waminchibig køn.
39 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe yu piraumay arruppe, maig kønrrabigwan asha mar-
trab arrig køn cha, ashmeeløbe ashibelø misrtrai; Inchen
ashibeløbe ashmeelø misrtrain— cha.
40 Inchen møiløgøsrøn fariseosmera Jesúsba pønrrabelø tru
trendaigwan mørabe, trenchibelø køn:
—¿Kabe namgucha kabgar ashmeelø købra chindah?— cha.
41 Inchene Jesúsbe løtappe trenchiptinchibig køn:
—Ñim ashmeelø kuig kuimbe, ñim kaig marig chigar
købsruinrrun cha. Inchendø møimbe ñim 'ashibelø ker' chib
pønrraikkurri ñimui kaig mariiløbe ñimuinug pasrabwei indan
cha.

10

Ubishameran tulisha kanbalatø keerigwan kemesra waminchib

1 'Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha:
Ubishameran tulisha kanbalatø keerinug tru yaskabwan
kebimøtø, nøørø pegwan kebibiibe, truibe niliig, katø maig
købash marøb wesrabig, treeg køn cha.

2 Trune tru yaskabmay kebibiibe si, tru ubisha ashibig køn
cha.
3 Yaskab kurøb pasrabiibe nø kebinrrai yaskabwan kuren,
ubishamerabe tru ubisha ashibigwei wamwan mørøbelø køn
cha. Incha nøbe nui ubishameran nømui munchiwan, nømui
munchiwan wama, tru keerinukkurri wambig wesrun cha.
4 Yandø kerrigu nuielan chab wesrawabe, nøbe ubisham-
erai merrab iben, ubishamerabe wendautø ambubelø køn
cha, kaguende nui wamwandø tsabø mørøbelø kua.
5 Trune kan asiimíig pegwane managuen wendautø am-
rraamøn cha. Nuinukkurrimbe luløptinchun cha, kaguende
asiimeelai wamwane mu kui mørmeelø kua.—
6 Jesúsbe iigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra
waminchene, øyeeg chippe, chiwan wamindinguen mørmeelø
køn.

Jesús, tru Ubisha Ashibig Tabig

7 Incha Jesúsbe katø nømun trenchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha:
Ubishamera kebambig yaskappe na kur cha.
8 Mayeeløba na arrumøwatø amrrubeløbe nileelø, maig
købash marøb nila wesrabelø køben, ubishamerabe nømune
mørmuig køn cha.
9 Nabe yaskab kur cha. Møikkøben nai yaskabwan ke-
barrubiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Truibe kebib,
webarrub llirab uña, pumera mamelø wetørranrrun cha.
10 'Kan niliibe nilønrrappah, kwetchappah, ka pinishinr-
rappatø arruben, trune nabe arruppe, srøig øsig kømigwan
tøgagønrrai arrur cha, trurrigu tøgagømburab tøgagønrrai.
11 Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha.
Tru ubishameran tab ashibiibe nui øsig kuigwan ubisham-
erayasig purøbasran cha.
12 Trune tru ka anweindø ashibiibe ubisha mabig lobo
arri ashippe, ubishamerane chinchaindø luløptinchun
cha, kaguende tru ubisha ashibig kømøwei, katø
ubishameragucha nuielø kømøwein kuimba. Inchen lobobe
ubisha søtøyu kelula, merrarraben, yandø tru ubishamerabe
nøørøtø misran cha.
13 Tru anweindø ashibiibe luløptindan cha, kaguende an-
wandø isubig kua, ubishamerane nøm kusrenrraindø.
14-15 'Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur
cha. Nai Møskaimbe nan tab ashen, nagucha nai Møskawan
tab ashar cha. Øyeetøwei nabe nai ubishameran ashen,
nømgurringucha nane ashibelø køn cha. Incha nabe nai øsig
kuigwan ubishamerayasig purøbasrar cha.
16 Nabe katøgan ubishamera tøgagur cha, i tulyuig kømeelø.
Truilangucha nane pera arrumig palønrrautan cha. Truiløbe

nai wamwan mørtrun cha. Trumaybe ubisha søtømera kandø misren, ubishameran ashibikkucha kandø kønrrun cha.
17 'Inchawei nai Møskaimbe nan undaguig køn cha, kaguende katøle utønrraptø, nabe natøwei nai øsig kømigwan tranig kuimba.
18 Nane nai øsig kuigwan mugucha kerranrraamøtan cha. Treeg kømøtø, na naashib tranar cha. Nabe øsig kuigwan mu mandamgaig tranamig tøgagøb, katø mu mandamgaig katøle na utamig tøgaig kur cha. Øyeeg maramigwane nabe nai Møskawan utig køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.
19 Inchen øyeeg wamindigwan judíosmera mørabe, katøguen nøørøtø misrøbelø køn.
20 Incha møiløgøben trenchibelø køn:
—Kwaimandzig tøgaig kua, chugúinguen mørmíig pasran cha. ¿Chinchabrre mørgue?— cha.
21 Trune kaneløbe trenchibelø køn:
—¿Mu kan kwaimandzig tøgaikkan øyeeg waminchaitarru? cha. ¿Kabe kan kwaimandzikkan ashmeelan tamartraitama chindah?— cha.

Judíosmera Jesúswan kaashib

22 Inchen Jerusalénsrømbe fiesta marøb købig køn, tru merrabsrø Tiuswei yawan Tiusweindø kønrrain cha tranøb marigwan katøle trunun isunrrab. Inchen larrø pishim pølmera købig køn.
23 Inchen Jesúsbe tru Tiuswei yau tru yaguetawan, Salomónwei yaskab tainug llirab uñene,
24 truyu judíosmera tulsruabe, trencha payibelø køn:
—¿Nam mu kuinguen mørmíig melønrrai managatiirre øyeetø, øyeetø namun tøgagønrragu? cha. Isa kømø, ñi Cristo kuabe, trube, kanmaytø kelarrab eshkau pøs— cha.
25 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Yamba ñimun eshkaben, ñimbe na Cristo kuitamab køremøn cha. Na nai Møskawei munchiyu na chigøben mariilø, truiløbe naimburab treegwein køn chib eshkan cha.
26 Inchendø ñimbe nai ubisha utuelø kømøwa, nane køremøn cha.
27 Nai ubishamerabe nai wamwan mørøbelø køben, nagucha nømun ashibig kur cha. Incha nømbe nai mendig amrrubelø køn cha.
28 Nabe nømune managatig øsig kømigwan tranen, managuen pinønrrabelø kømøwei, katø nai taskugurrimbe mugucha kerranrraamøn cha.
29 Nai Møskai nan truilan tranøbiibe mayeelan purab nuig køben, Møskawei taskugurrimbe mugucha kerranrrab kaimanrrun chibig køn.
30 Naba, nai Møskaimbabe kandø ker— chibig køn.

31 Inchene judíosmerabe kwetchab srug muta petønrrab katøguen srug kusruben,
32 Jesúsbe trenchibig køn:
—Nabe nai Møskaweimburabelan ñimui merrab chigøben purø nørreelø marøb kenamarig køn cha. ¿Tru na treeg tabig mariiløyu, møig kalø kuindørre nane sruutøga petønrrainchigue?— cha.
33 Inchene tru judíosmerabe trenchibelø køn:
—Nam sruutøga petappe, ñi tabig marikkurrin kømøtø, ñi Tiusweimburab purø trømbøig wamab, tru ñibe ka møøtø købendø: "Tius kur" chib pasraikkurrindø nambe petønrrab inder— cha.
34 Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:
—¿Tru maig maramigwan martrai ñimui pørigube øyeeg chibig pørig pasrømuitarru cha: "Ñimbe tiusmera køn" cha, Tiusbe trendan taig.
35 Tru Tiuswei wam pørigwan wamindinabelandøguen: "Tiusmera køn" cha wamig købene, (katø tru Tiuswei wamwan pørigwane ka treeg kønmab ashatø tarømarøptindamig kømøn cha,)
36 trube, Møskai nuyasiitø tarømara, yu piraumay karua ørig: "Na Tiuswei Nusrkain kur" chibene: "Ñibe purø trømbøig wamab pasran" cha, ñimgan trenchib køtirru? cha.
37 Nai Møskai mariilan na marmubene, trube, køremørrunrrigay cha.
38 Inchen nai Møskai mariilan na marene, trube, nan nui Nusrkain kuitamab køremuindøgucha, tru na mariilandøguen kørey chibig køn. Nai Møskaimbe nainug pasrøben, katø nabe nai Møskaweinug pasrabig kuin kui nebua ashib, chigúi mørøb inchappe.—
39 Inchen nømbe katøguen Jesúswan merrarrawa, sruamrrab inchen, nøbe nømui utugurri iptinchibig køn.
40 Incha Jesúsbe tru Jordán pi ambøgatøsrømay katø ya, truyu kørrømisrøbig køn, Juan tru srøtøzhiitø misaameran pi umbu ulsrøb uniisrø.
41 Inchen misaamerabe Jesúsweimay truba nu ambabe, nømdø trenchibelø køn:
—Juanbe Tius nøba pasrain kui asha kønrrai mariilø marøppe, marmuindøgucha, ø møweimburab nø chi wamindiiløbe kerriguba isa kømubwei indin køn— cha.
42 Incha misaamerabe Jesúswan truba nu kørebelø køn, truyube.

11

Lázaro kwaig

1 Kan møg Lázaro taig Betania pueblosriig tru Maríaimba,
Martaimba nuchaabe kwanrrø tsubig køn.
2 Tru Maríabe, Señorwei srøb pala tru purø may irrabzhig-
wan lusha, nui srøbwan pusruutøga pinømørøbig købig, truig
køben, tru Lázaro kwanrrø tsubiibe nui nuchag købig køn.
3 Inchen tru nui pa nuchaløbe Jesúsweisrømay karua ørøbelø
køn:
—Señor, ñi undaaraibe kwanrrø tsun— cha, eshkanrrai.
4 Inchen Jesúsbe trunun mørabe, trenchibig køn:
—Tru kwanrrøbe kwam kwanrrø kømøtø køn
cha. Treeg kømøtø, Tiuswei maya nuguen tabigwan
kenamaramigweyasig køn cha, treeg mariitøga Tiuswei
Nusrkawan maya nuguen tabig marig kønrrai.—
5 Jesúsbe Martanba, numøsrawanba, nuchawanba truba
undaguig kwagucha,
6 tru Lázarobe kwanrrø tsun taingucha, tru nø tsuinug
katøgucha Jesúsbe pa kwaløm srarrabig køn.
7 Incha nøbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Judeasrømay katø amun— cha.
8 Inchene nømbe trenchiptinchibelø køn:
—Kusrennøbig, judíosmera trusrø yamba ñun srug muta,
peta ñun kwetchab inchib kuig yandø yanatø køben,
¿trusrømay katø inrrapteh?— cha.
9 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Kan mawabe doce uras tøgaig kømuitarru? cha. Pøs, kan
kwaløm uñibiibe srurrengwamøn cha, kaguende yu pirau tør
pilimba.
10 Trune kan yem uñibiibe srurrengwanrrun cha, kaguende
yembe tør chigaig løstiig kua.—
11 Inchabe katø Jesúsbe trenchibig køn:
—Lázaro namui trendø asiibe kiain køn cha. Inchendø nabe
nun kasrønanrrab inrrab— cha.
12 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:
—Señor, trube, kiptø tsuibe, treebe tammisrtrab kuinrrun—
cha.
13 Jesúsbe Lázaro kwain køn cha waminchib pasrøben, trune
nui kusrenanøb pera uniiløbe: “Ka kib tsun” chitanmab isua
pønrrabelø køn.
14 Inchabe Jesúsbe tørgandø trenchibig køn:
—Lázarobe kwabguen indan cha.
15 Nane ñimuimburappe tabguen køtan chibig køn, truyu na
mu kaagúikkurri, kaguende trumaybe ñim nan kørenrrain cha.
Trube, nun ashchab amun— chibig køn.
16 Inchene Tomás, tru Gemelo taibe, tru katøgan kusre-
nanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Namgucha, trube, amun cha, nøba kegøtø kwanrrab.—

Jesúsbe kwabelanguen øsiiranøbig

17 Incha Jesús puabe, Lázarone sørig chabguen pib
kwalømguen purayain kuin kui ashibig køn.
18 Betaniabe Jerusalén pulutø købig køn, truyugurri kan pøn
kilómetro køsrønsrø.
19 Inchen judíosmerabe Martanba, Maríanba nuchag kwain
køben menrra isui inchimønrrai, lincha purrønrrab truba yam
amrruin købig køn.
20 Inchen Martabe Jesús pub arrun taig mørøppe, katønrrab
webiben, trune Maríabe yau ka kørrømisrøbig køn.
21 Inchabe Martabe Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñi yu tsuig kuinguen nai nuchag kwamumba cha.

22 Inchendø møingucha Tiuswan ñi chi miabendø, trannrrab
kui ashar— cha.
23 Inchene Jesúsbe Martane trenchibig køn:

—Ñui nuchaabe katøle øsiiranrrun— cha.

24 Inchen Martabe trenchibig køn:

—Nabe ashaweim pasrar cha, tru kwabelø srabe kwaløm
katøle øsiiraben, Lázarobe øsiirabwei inchab kui.—

25 Inchene Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Katøle øsiiramiba, øsig kømibabe na kur cha. Nan kørebiibe
kwawagucha, øsig kønrrun cha.

26 Inchen mutøgucha øsig uñibig nan kørebiibe managucha
kwanrraamøn chibig køn. ¿Iigwan køretirru?— chibig køn.

27 Inchene Martabe trenchibig køn:

—Nai Señor, øø, cha. Ñibe tru Cristowein kuin kui kørewa
pasrar cha, tru Tiuswei Nusrkai yu piraumay attrabig købig.
—

Jesús kishib

28 Truigwan chab trenchabe, Martabe numøsrai Marían
wamønrrab ya, nundø nilø trenchibig køn:

—Kusrennøbiibe yu pua, ñun waman— cha.

29 Inchen Maríabe møra mallatø kurra, Jesúswan ashchab
ibig køn.
30 Inchen Jesúsbe katøgucha puebloyu pumø, tru Marta kat-
inuutø srø pasrabig køn.
31 Inchen María truba mallatø kurra, webyai ashippe,
judíosmera tru yau nun menrra isui inchimønrrai lincha
purrabeløbe wendautø ambubelø køn, sørin tulsrø kishchab
yaitamab isua.
32 Inchen Maríabe Jesús pasrainug puabe, nui merrab
trenchib tømbønsrøbig køn:

—Señor, ñi yu tsuig kuimbe, nai nuchag kwamumba— chib.

33 Inchen Jesúsbe Maríaba, katø tru lincha amrrubelø judíosmeragucha kisi ashabe, nuinetø truba truba isui inchibig, kan mandøguen kømui inchib køn.
34 Incha nømun trencha payibig køn:
—¿Chu sørøgue?— cha.
Inchene nømbe:
—Señor ashchab amø— chiben,
35 Jesúsbe kishibig køn.
36 Inchen judíosmerabe trenchibelø køn:
—Au, truba undaguig kwaasøna— cha.
37 Inchen møiløgøsrønbe nømdø trenchibelø køn:
—I møg tru kab ashmíigwanma tamarøbiibe, ¿Lázarongucha kwamønrrai inchibsrumøshta?— cha.

Lázaro katø øsiirab
38 Inchen Jesúsbe katøle nuinetø truba truba isuim pasrøwa, tru sørinug kemallibig køn. Truibe kan nu trab købig køn, kebambinuube kan nu sruutøga kasraikke.
39 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Srugwan kusruy— cha.
Inchen Marta tru kwabigwei nuchaabe trenchibig køn:
—Señor, yandø irrøraig kuinrrun cha. Kaguende kwaibe chabguen pib kwaløguen køn— cha.
40 Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:
—¿Yamba na ñun trenchib mørgøppeh cha, ñi nan kørewabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashchabguen?— cha.
41 Inchen yandø srugwan mendamaren, Jesúsbe srømbalaneb neeshabe trenchibig køn:
—Nai Møskai, mayanguen ungwa, ungwa cha, kaguen nan mørtan cha.
42 Ñibe chu uraskucha nane mørøbig køn cha. Inchendø nabe øyeeg chippe, misaamera yu pøtøgatan pønrraikkurri trenchar cha, nane ñi karua ørig kui kørenrrai.—
43 Incha iigwan chab trenchabe, truba mur wamabig køn:
—¡Lázaro, webamø!— cha.
44 Inchene tru kwabiibe tasiimeran srøbmeran llensumeratøga kirrig, maløwane llensutøga pinappulig webarruptinchibig køn. Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:
—Picha, ibasay— cha.

Jesúswan kemørtrab waminchib
(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)
45 Inchen judíosmera truba nu tru Marían ashchab amrrubeløbe, Jesús treeg marigwan asha, Jesúswan kørebelø køn.
46 Inchen truyu møiløgøsrøn fariseosmeraisrømay ambabe Jesús chi marigwan nømun waminchen,

47 sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba misra, tru
maig maramigwan asha marøbelø Setenteelan wama, tu-
lundzunabe, trenchibelø køn:
—¿Nambe mandø inchab? cha. Kaguende tru møøbe Tius
nøba pasrain kui asamig truba truba mariilø kenamaran cha.
48 Øyeetø martrai nam elachene, mayeeløba nun køreben,
Romasrø karubeløbe amrrua, namui Tiuswei yawanba, na-
mui maya misagwanba chab pinishinrrun— cha.
49 Inchen møikkøsrøn nømui utuig, Caifás taig, tru pilawan
maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe trenchibig køn:
—Kan ñimbe ni chigúinguen mørmøwa køn cha.
50 Maya misagwan ørøba pinisailø købgunrriibe, nam
maya misagweyasig kan møøtø kwamikken søl kui,
treegwandøguen ashmeelø kø chindah— cha.
51 Incha Caifásbe trenchippe, ka nø trenchig køptø
trenchimuig køn. Kaguende tru pilawan nøbe tru maya
sacerdotesmeran nø karub sacerdote kuig køppe, Tius
trenchinrrai isungaruben trendaig køn, maya judíosmerayasig
Jesúsbe kwanrrab køn cha.
52 Katø tru i maya misagweindø kømøtø, mayeelø Tiuswei
ureemera truørø amba warabelan kanbalatø tulundzunamig
kønrrai, treegweyasiiba køn cha.
53 Tru kwalømgurri judíosmeran karubeløbe Jesúswane
kwetchab cha waminchibelø køn.
54 Treekkurri yandø Jesúsbe judíosmerai utube mayeelø
ashchai uñmíig køn. Incha Judea piraugurri webya, kanbalø
mu misag warab waraimønug tru puluwansrø, Efraín taig
pueblosrømay ibig køn. Incha trusrø nui kusrenanøb pera
uniiløba kørrømisrøbig køn.
55 Inchen tru judíosmerai Pascua Fiesta pumig yandø
lamø paløben, wambig nøørøsrøngurri misaamerabe
Jerusalénsrømay truba nebambubelø køn, kaig marigwan
chish misrtrab, tru Pascua Fiesta pumøwatø.
56 Jesúswan lab amoña, Tiuswei yau purrøwabe, nømdø kan-
gurrin kangurri trenchib payiyabelø køn:
—¿Ñimbe maig isugue? chib ¿fiestayumaybe ni arrubguen
inchimuisruandø?— chib.
57 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmerababe
karuin købig køn, møikkøben Jesúswan chu wai ashibiibe,
eshkanrrain cha, Jesúswan kemørtrab.

12

Kan ishug purø may irrabzhigwan Jesúswan itølushib
(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)

1 Pascua Fiesta maramig trunewei pa kwaløm paløbenba
Jesúsbe Betaniasrømay ibig køn, tru kwabelai utugurri nø
øsiirangaruig møg, Lázaro tsuisrømay.
2 Truyube Jesúswan tab inchab kan mamig tamara nena,
Martabe pirishiben, Jesúsba mishatsigu purrabelai utu
Lázarogucha wabig køn.
3 Inchene Maríabe purø may irrabzhig nardotøzhig marig
libraburab srua arrubig køn, truibe truba nuweyig. In-
cha nøbe Jesúswei katsig tambalyu itølushabe, nui pusruutøga
pinømørøbig køn. Inchen tru may irrabzhiitø ya ørø kebig køn.
4 Inchen Judas Iscariote, Jesús kusrenanøb pera uniilai
utuig, tru Jesúswan wendø nun ashig kømui inchibelan tran-
nrrabiibe trenchibig køn:
5 —¿Waachameran purugumig i may irrabzhigwan kan tre-
scientos denarioswei yanamdiig kømø, chindah?— cha.
6 Inchendø Judasbe waachameran isubig kua kømøtø, niliig
kua, trendaig køn. Katøgucha nømui anwane nø esegab srua
uñibig kua, truyu pusrigwan wesrubrre inchibig køn.
7 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Ka marbash cha. Nan søram kwalømwei esegawa tøgagúin
køn cha.
8 Waachamerane chu uragucha ñimui utube tøgagønrrun
cha. Trune nane ñimui utube ñimbe chu uragucha
tøgagønrraamøn— cha.

Lázaron kwetchab inchib
9 Truba nu søtø judíosmera Jesús Betaniasrø unan taig
wammørøppe, trusrømay ambubelø køn, nun ashchab isuatø
kømøtø, tru kwailai utugurri nø øsiiranig Lázaron ashchappa.
10 Inchene sacerdotesmeran karubeløbe Lázarongucha
kwetchab wamincha kørrømisrøbelø køn,
11 kaguende Lázarogurrindø judíosmerabe truba nu tarømisra,
Jesúswan køreben.

Jesús Jerusalénsrø kebib
(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)
12 Indiibe katø kwaløm Jesús Jerusalénmay attrab køn taig
wammørøppe, misaamera tru fiestayumay purø nu søtø amr-
rua pasrabiibe,
13 palma ishiimeran muta, Jesúswan trenchib trashib
katønrrab webambubelø køn:
"¡Hosanna! chib.
¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe,
tru Israel misagwei Rey, mayanguen tab kuig køn!" chib.
14 Jesúsbe kan burro-unøzhig pasrain køben, trunun itøguana
ibig køn, Tiuswei wamyu maig pørig køben treekke:
15 "Jerusalén, kørig kui inchimøta cha.

Asay cha, ñimui Reybe kan burra lluig burro-unøyu
itøguana attrun" taig.
16 Srøbatøbe Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe øyeeg mari-
ilane chi chibig kuinguen ashmeelø køn. Inchen yandø
Jesúswan purø nuig, purø tabig mara kusruben, truyu
wetøgørrabelø køn, tru øyeeg pørig pønrrabiibe, nuimburab
pørig pønrrøwa, nun tru øyeeg mariilan eshkabig kuin kui.
17 Tru Lázaro kwaben sørig truyu waben, tru misaam-
era Jesúsba pønrrabelø købeløbe nøm maig asigwan eshkab
waminchibelø køn.
18 Inchagurri tru nu misag søtøgucha Tius nøba pasrain
kui asamig i tru marigwan wammørabe, Jesúswan katønrrab
webambubelø køn.
19 Inchene fariseosmerabe kangurrin kangurri trenchibelø
køn:
—Au, chiguen maramgaig køn cha. Ñimguen asay cha. Maya
misaabe kerriguba nui wendautø chab amban— cha.

Møiløgøsrøn griegosmera Jesúswan lab

20 Misaamera Jerusalén fiestasrø Tiuswan køriibala tabig
waminchab nebambubelai utu truyu møiløgøsrøn griegos-
meragucha tøgagøbig køn.
21 Incha truiløbe tru Felipe Galilea pirau betsaidasriigwan
kemallabe, trenchibelø køn:
—Kasuku, namune Jesúswan ke asinrrabna køtan— cha.
22 Inchen Felipebe ya, Andréswan eshkaben, nømbe pailøba
Jesúswan eshkanrrab ambene,
23 Jesúsbe trenchibig køn:
—Møg Misra Arrubigweyasig purø nuig, purø tabigwan
kenamaramig yandø uta pun cha.
24 Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan
tirigu trulma pirau peña kwamøwabe, chu uragucha kan
truldø kønrrun cha. Trune pirau peña kwawabe si, truba nu
larrøbichib misran cha.
25 Møikkøben nui øsig kømigwan undaguibe yandø pinab
pinamig nebunrrun cha. Trune møikkøben yu pirau nui
øsig kømigwan tsalø inchibiibe, managatig øsig kømigweyasig
esegawa tøgagønrrun cha.
26 Inchen møikkøben naiwan marøb megabiibe, nai mendig
arrumig køn cha. Incha na chu pasrøben, nai mendig
megabikkucha truyutøwei pasrønrrun cha. Møikkøben naiwan
marøb megabigwane nai Møskaimbe nune truba tab inchun
chibig køn.

Jesús nui kwamigwan eshkab

27 'Møimbe nane manrrau isubiitø purø trømbøig køtan
chibig køn. ¿Nabe mandø chinrrab køh? cha: "¿Nai Møskai,

nan øyeeg trømbøig møi pumønrrai purømisrtra" chinrrab kø, chindah? cha. Treeg kømøtø, nabe øyeeg punrrabigu pasrønrrabwei arrur cha.

28 Nai Møskai, ñui munchiwan maya nuguen tabig kønrrai mar— cha, trenchibig køn.

Inchene srømbalasrøngurri kan wam mørø, trenchibig køn:

—Nabe nai munchiwan yandø maya nuguen tabig kønrrai marar cha. Katøyukken maya nuguen tabig kønrrai maramønrrun— cha.

29 Inchen misag truyu mørøb purrabeløbe trenchibelø køn:

—Kan palaig trashitan— cha.

Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Nune kan ángel wamindinrrun— cha.

30 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—I wam mørø wamindiibe, nayasig kømøtø, ñimuyasig køn cha.

31 Møin køn chibig køn, yu pirau maig kønrrabigwan asha maramig. Katø møin køn, chibig køn, yu pirau nø karub pasrabig, Satanáswan wambig wegutsamig.

32 Incha nabe piraugurri kusruig kua, mayeelø naimay amrrug kui inchai maramønrrun— chibig køn.

33 Øyamay Jesúsbe mandø kwamigwan eshkabig køn.

34 Inchen misaabe nune trenchibelø køn:

—Tru maig maramigwan martrai pøriiløyube trenchibig køn taig nambe mørøbelø ker cha: "Cristobe managatig wanrrabig køn" cha. Inchen ¿ñibe mandø chigu cha: "Tru Møg Misra Arrubiibe kusruig kømig nebunrrun" chippe? ¿Tru Møg Misra Arrubiibe mu køh?— cha.

35 Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Katøgucha kan maya yanatø tørbe ñimui utu pasrønrrun cha. Tør tøgagøppatø tøryu amønay cha, løstiig ñimun ke ka inchib latatø merrarramønrraimbe, kaguende løstøyu uñibiibe chumay ib pasrarmabguen ashmøn cha.

36 Ñim tru tørwan tøgagøppatø, tørwan kørey, chibig køn, tørwei ureemera kønrrappe.—

Øyeelan chab trenchabe, Jesúsbe tarømisra, nømuinukkurri trubabig køn.

Judíosmera Jesúswan tru Cristo kømuitamab køremub

37 Yeeg nørreelø chigøben Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø nømui merrab Jesúsbe kenamaringucha, nune køremeelø køn.

38 Kaguende Isaías, tru Tius maig karuigwan eshkab møg øyah chib pørig nebunrrain kuig køn:

"Señor Tius, ¿namui eshkaigwane mu køreitarru? cha.

¿Señor Tiusbe nui maramburab maramigwan mun kenamarah?" cha.

39 Inchawei nømbe treeg kuitamappe køremeelø køn.
Kaguende Isaíasbe trencha pørig købig køn:
40 "Tiusbe nømun kabmeran ashmeelø kønrrai marøb,
katø nømui manrrømeran murelø kønrrai marøb indig køn cha,
kaptøga chigúi ashmøwei,
nømui manrrøtøga chigúinguen mørmøwei inchain cha,
nøm nuimay llirawa amrruben, tamariilø kømønrrain" chib.
41 Isaías øyah chippe, Jesúswei tørguegwalmabigwan nøbe asha kua, nuimburab treeg wamindig købig køn.
42 Treeg kuingucha tru utu ashib karubeløguen nun truba nu kørebelø køn. Inchendø nømbe fariseosmeran kørig køptø nøm kørewa pønrrain kui ashchai mayeelai merrappe chi kenamarmeelø køn, tru judíosmera tulundzuni yaugurri webusriilø kømønrrab.
43 Kaguende nømbe misaamera maya nuguen tab indiilø kømigwan chullelø købig køn, Tius maya nuguen tab indig kømigwan kømøtø.

Jesús wamindiibe misagwan maig kønrrabigwan asha mara kørrømarøb

44 Inchen Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:
—Møikkøben nan kørebiibe nan køremøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwan køren cha.
45 Inchen nan ashibiibe, nan karua ørøbigwan asan cha.
46 Nabe arruppe, yu piraumay kan tør lataig arrig køn chibig køn, mutøgucha nan kørebiibe løstøyu kørrømisra pasrømønrrai.
47 Inchen møikkøben nai wamwan mørendø, maig taigwan møra marmíigwane, nun maig maramigwane na asha marmur cha. Kaguende nabe yu pirauelan maig maramigwan na asha mara kørrømartrab arrumøtø, misagwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha.
48 Inchen møikkøben nan kaashib, na wamindigwan mørmub inchibiibe, maig kønrrabigwan asha kørrømartrabig chabguen nøbe tøgaguen pasran cha. Tru na nun wamindi wamdøwei tru srabe kwaløbe nun maig kønrrabigwan asha mara kørrømartrun cha.
49 Kaguende nabe waminchippe, naimburaptø waminchimøtø, Møskai nan karua ørøbig chi tamigwan chiwan wamindamigwan nane nø karuig køn cha.
50 Incha tru nø martrai karua pasriibe managatig øsig kømig, treeg kui, nabe ashar cha. Inchawei na waminchippe, nai Møskai nan maig wamindingaruigwan nabe treeg waminchar— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

13

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan srøbwan kwallib

1 Yandø tru Pascua Fiesta pumig kan kwalømdø paløben,
yandø yu piraugurri Møskaweisrømay yamig puin kui Jesúsbe
ashibig køn. Yu pirau amøñibelan nuielane chu uragucha nøbe
undaarabig kua, møimbe øyeeg newan srabegatig undaaraig
køn.
2 Inchen mab purramnetø nugwaimandziibe Simónwei
nusrkai, Judas Iscariotei manrraube, Jesúswan ashig kømui
inchibelan trannrrai isungarubig køn.
3 Inchen Jesúsbe chiwandøgucha nø asha martrai Møskaimbe
nui tasku pønsrain kui ashib, katø nøbe Tiusweinukkurri
webarrua arrua, katø Tiusweimaytøwei yamig kui ashib
inchibig køn.
4 Incha Jesúsbe mab wainukkurri kurra pasramisrøb, pala
kewa pasraigwan wesrawa, kan toallan nemøra, pørønawa,
5 trugurrimbe kan paila-unøyu pi usrøb, nui kusrenanøb
pera uniilan srøbmeran kwalla, nui pørønawa pasraig toal-
latøga pinømørøbig køn.
6 Incha tru Simón Pedron srøbwan kwallchab inchene, nøbe
trenchibig køn:
—¿Señor, ñigan nan nai srøbmeran kwallchaindirru?— cha.
7 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Na møi marøb waigwane ñibe chigúinguen ashmøn cha.
Inchendø tsøndasrømbe chigúi ashchun— cha.
8 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Nan kuimbe, managuen ñibe nai srøbmerane
kwallchaamøn— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Na ñui srøbmeran kwallmubene, ñibe nainuube chi asamig
tøgagømønrrabguen— cha.
9 Inchen Simón Pedrobe trenchibig køn:
—Señor, trube, treeg købene, srøbwandø kwallmøtø, tasig-
wan kinøsrøb, turwan chishtø pirtra— cha.
10 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Chab piraibe srøbwandøwein kwalamig palan cha.
Kaguende asr ørøba chishtø køn cha. Ñimbe yandø chisheló
køn cha, søteeløbabe treetø kømuingucha.—
11 Nun tru ashig kømui inchibelan trannrrabiibe nøbe man-
awei mu kui asha kua: "Søteeløbabe chisheló kømøn" cha
trendaig køn.
12 Yandø Jesúsbe nømui srøbmeran chab kwalla, nui pala
kewagúigwan katøle kewa, mishatsigu wamisrabe, trenchibig
køn:
—¿Na ñimun øyeeg marigwan ñimbe chigúi mørgueh? cha.

13 Ñimbe nane: “Kusrennøbig” cha wamamba, katø: “Señor”
cha wamamba indan cha, trumaybe sølwein tan cha. Kaguen
nabe treegwein kur cha.
14 Pøs na Señor, na Kusrennøbikken ñimui srøbmeran kwal-
lene, ñimgucha kangurrin kangurri srøbmeran kwalamig køn
cha.
15 Nabe ñim asha kusrenrrai mara pasrar cha, na mari
lataitøwei ñimgucha martrai.
16 Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha:
Kan mendig megabiibe nun martrai karubigwan purab nuig
kømøn cha. Katø kan karua øriinabiibe tru karua ørøbigwan
purab nuig kømøn cha.
17 Ñim iilan chigúi asha, treegwan marabe, mayanguen tab
kuilø køn cha.
18 ’Nabe ñimun øyeeg waminchippe, søteelanbabe øyeeg
chimur cha. Kaguende møilan na lawa wesruilø kui nabe
asha pasrar cha. Inchendø, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg
pasrabig nebunrrain køn cha: “Tru naba lincha mab wabiibe
nan srøb kusrawa eshkan” taig.
19 Inchawei nabe møingurri nabe ñimun eshkar cha,
øyeeg puraimøwatø, øyeeg puraibene, tru Nabe Na kuin kui
kørenrrai.
20 Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Na
karua ørigwan tab wamab utabiibe nan utan cha. Inchen nan
utabiibe nan karua ørøbigwan utan— chibig køn Jesúsbe.

Judas ashig kømui inchibelaingatø pasramisrtrab køn cha,
Jesús eshkab
(Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Jesúsbe iilan chab trenchabe, nune chindamguengaig
isuben, maig kuigwan kelarrab eshkab trenchibig køn:
—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim
møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tran-
nrrab køn— cha.
22 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe mun waminchib
waig mørmøwa, nømbe kangurrin kangurri malau asiyabelø
køn.
23 Inchen møikkøsrøn nui kusrenanøb pera unig mas un-
daaraibe Jesúsweim pulu mab wabene,
24 Simón Pedrobe mun waminchib wain kui pay chib, señas
marøbig køn.
25 Inchen tru pulu wabiibe pechoyu kemenda, Jesúswan
payibig køn:
—Señor, ¿møig kerah?— cha.
26 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Na pirrim pitin kebisha, møigwan tranen, truig kønrrun—
cha.

Incha pirrim pitin kebisha, Simón Iscariotei nusrkai Judaswan tranøbig køn.
27 Inchen Judas pirriwan utøben latatø, Satanásbe nui manrrau kebiben, Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Tru ñi marøb pasraigwane petø mar— cha.
28 Inchen mishatsigu mab purrabeløbe chindimba trendermab møikkucha chi tainguen mørmeelø køn.
29 Katøgucha Judasbe anwan nø esegawa sruaig købene, møiløbe treeg isubelø køn: "Jesúsbe fiestayuwei chi palabigwan penøtah, kabe waachameran maitøguen tranø" ta, chindermab.
30 Inchen yandø Judasbe pirriwan utaptø webiben, yandø yem købig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

31 Inchen yandø Judas webiben, Jesúsbe trenchibig køn:
—Møimbe tru Møg Misra Arrubiibe maya nuguen tabig indig kønrrai maren, Tiusbe nuinug maya nuguen tabig indig kønrrai maran cha.
32 Tiusma Cristoinug maya nuguen tabig marig kuig køppe, Tius nøgurringucha Nusrkawane nuinuutøwei maya nuguen tabig martrun cha. Tru purø nuig tabig kønrrai maramigwane petø martrun chibig køn.
33 Nai ureezheelø, yandø ñimbabe maya yanatø unamønrrun cha. Ñimbe nane lanrrun cha. Inchendø na judíosmeran trendaig købigwandøwei møimbe ñimun trendamønrrun cha: "Na yamsrømay ibene, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun" cha.
34 Nabe ñimune kan srøig martrai karua pasrar cha: kangurrin kangurri undaarayamig. Na ñimunma mandø undaaraibe, treetøwei ñimgucha kangurrin kangurri undaaramig køn cha.
35 Ñim kangurrin kangurri undaguelø købene, maya misaamera ñimune nai kusrenanøb pera uniilø kui ashchun— chibig køn.

Pedron Jesúsbe nan ashmúig kur chinrrautan chib
(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

36 Inchen Simón Pedrobe Jesúswan trencha payibig køn:
—Señor, ¿Chumay inrrainchigu?— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Na yamsrømay ibene, ñibe nai mendig attraamøn cha møimbe. Inchendø tsøndatøsrømbe si, attrabguen— cha.
37 Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:
—Señor, ¿møimbe nabe chindimba arrumønrrain køh? cha. Nabe ñuimburab nai øsig kuigwan trannrraptøweim pasrar— cha.
38 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—¿Ñigan isa kømø, naimburab ke kwanrraptø pasrar chitirru? cha. Pøs nabe isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kallu wamømøwatø, ñibe pønmayguen nan 'ashmíig kur' chinrrautan cha.

14

Jesúsbe Møskaweinug pumig may køn

1 'Ñimbe ñimui manrrau ke kan mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøtay cha. Tiuswan køreb, katø nangucha kørey chibig køn.

2 Nai Møskawei yaube purramig truba truba pønrran cha. Treeg pønrrømuimbe, trube, kanmaytø eshkabsrubrainrrun cha. Nabe ñimuyasig purramig trusrø tamartrab yar chibig køn.

3 Incha nabe ya, tru purramigwan chab tamarabe, katøle nabe natøwei ñimune pera inrrab arrumønrrun cha, na chu waben, ñimgucha truyutøwei purrønrrai.

4 Ñimbe tru na chumay yamigwan ashib, katø maywan ashib inchibelø køn— chibig køn.

5 Inchene Tomásbe Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñibe chumay inrrab kuinguen mørmer cha. ¿Mas maywane nambe mandø incha asig kwaasamørra?— cha.

6 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe may køb; tru newan ciertonig køb; katø øsig kømig køb kur cha. Inchawei Møskaweimaybe nagurrin kømíibe mugucha attraamøn cha.

7 Ñim nan isa kømø nebua ashibelø kuig kuimbe, nai Møskawangucha nebua ashibelø købsruig kuinrrun cha. Møingurrimbe Møskawan nebua asan cha. Møimbe yandø ñimbe kaptøga asin køn— cha.

8 Inchene Felipebe trenchibig køn:

—Señor, Møskawan namun asingarurra cha. Trutøgabe tsabø kønrrautan— cha.

9 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Felipe, ¿katøgucha nane mu kui ashmøtirru? cha, na ñimui utu ya yana uñen. Nan ashibiibe, Møskawangucha asan cha. Treebe ¿ñibe mandø chigu cha: "Møskawan asingarurra" chippe?

10 ¿Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrain kui ñigan køremøtirru? cha. Na ñimun wamindiiløbe ka naimburaptø wamindiilø kømøn cha. Treeg kømøtø, Møskai nainug pasrabig nui maramelan marøbig køn cha.

11 Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrabig kuin kui kørerray cha. Trengømuppe, na marilandøguen isua asha, kørey chibig køn.

12 Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha:
Nan kørebiibe nøgucha na mariilan martrun cha. Incha
treetøguen kømø, mas nørreeløguen martrun cha. Kaguende
nabe Møskaweisrømay inrrainchar cha.
13 Chiwandøgucha nai munchiyu miabene, trunune nabe
maramønrrun cha, Nusrkai Møskawan maya nuguen tabig
kønrrai martrab.
14 Chiwan køben ñim nai munchiyu miabene, nabe
maramønrrun, chibig køn Jesúsbe.

Jesús Espíritu Santon ørtrab misrøb

15 'Ñim nan undaguelø kuabe, na maig maramigwan mar-
trai pønsrailan møra martrun cha.
16 Inchen nabe Møskawan miamønrrun cha. Inchen nøbe
katøgan chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig ñimun
tranrrun cha, managucha ñimba lincha pasrønrrai,
17 tru Espíritu newan ciertonigwan. Truigwane tru
Tiuswan ashmø misaamerabe utønrrab kaiman cha,
kaguende nune ashmøwei, mu kui mørmøwei inchibelø kua.
Trune ñimbe nun ashibelø køn cha. Kaguende nøbe ñimba
pasrab, katø ñimuinug pasrabig pasrønrrab køn cha.
18 'Nabe ñimundø peta kørrømarmøtø, nabe katøle ñimuimay
arrumønrrun cha.
19 Kan maya yanayutø nane yu pirau misaamerabe nane
mas ashmuben, trune ñimbe nan ashchun cha. Na øsig
waikkurri, ñimgucha øsiguelø kønrrun cha.
20 Inchen ñimbe tru kwaløbe nai Møskaweinug nabe pasra-
big kui ashib, katø ñimbe nainug pønrrøben, nagurrimbe
ñimuinug pasrabig kui ashib inchun chibig køn.
21 Møikkøben na maig maramigwan martrai karuilan uta
tøgagua, trunun møra marøbiibe, truibe nan undaguig køn cha.
Inchen nan undaguigwane nai Møskai undaaraig kønrrun cha.
Inchen nagurringucha nun undaarawa, na maig kuigwan
nuinug kenamisrtrai maramønrrun— cha.
22 Inchen Judas (tru Iscariote kømø, katøgan Judasbe)
trenchibig køn:
—¿Señor, pirau misaamerane ñi maig kuigwan kenamar-
mubendø, namune ñi maig kuigwan mandøgurri kenamar-
trab inchigu?— cha
23 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Møikkøben nan undaguibe na maig taigwan møra
martrun cha. Inchen nai Møskaimbe nun undaaranrrun
cha. Incha naba, nai Møskaimba nuinuumay amrrua, nambe
nuinug purramønrrun cha.
24 Nan undaguig kømíibe na maig taigwan mørmíig køn cha.
Na eshkab wamindigwan ñim mørøb kuibe nain kømøtø, nai
Møskai nan karua ørøbigwein køn cha.

25 'Øyeelan nabe ñimun kerriguh trenchar cha, na ñimba pasrappatø.
26 Inchendø tru Espíritu Santo, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, Møskai nai munchiyu øramig, truibe ñimun chiwandøgucha kusrenanøb, na chi tailane kerriguh katøle isunanøb pasrønrrun cha.
27 'Nabe ippe, ambumay imay chi isumgaig purø tab købigwan ñimun kørrømarøb, katø nai chi isumgaig purø tab købigwan ñimun tranøb inchar cha. Tru ambumay imay tab købigwan na traniibe, yu pirauelø tranig lataig kømøtø køn cha. Ñimui manrrau ke mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøwei, kørig kui inchimøwei inday cha.
28 Na ñimun øyeeg taigwan ñimbe mørig køn cha: "Nabe ya, katøle ñimuimay arrumønrrun" cha trendaigwan, ñim nan, undaguelø kuimbe: "Møskaweimay inrrainchar" taig mørøppe, ñimbe kasraarabsruinrrun cha. Kaguende nai Møskaimbe na lataitøguen kømø, mas nuig køn cha.
29 Øyeeg puraimøwatø, nabe ñimune kanmaytø iigwan eshkar cha, treeg puraibene, nan kørenrrai.
30 'Møimbe yandø ñimbabe menrra waminchimumønrrun cha. Kaguende Satanás, yu pirau ke nø karub pasrabiibe yandø arrun cha. Truibe nababe chigucha chi asamig chigaig køn cha.
31 Inchendø pirau misaamerabe asam kusremig køn cha, nabe nai Møskawan undaguig køb, trurrigu nabe Møskai maig martrai karuigwan treeg marøbig kuin kui.
'Kurray, chibig køn, yugurri amrrab— cha.

15

Uvas tusrba, nui srarmeraba

1 Jesúsbe katø trenchib waminchibig køn:
—Tru uvas tusr ciertoniibe na køben, nai Møskaimbe tru ellmarøb kwallibig køn cha.
2 Nøbe nainug srarmera uvas niimeelane lutiicha, petappe, trune tru uvas nigabelane katøguchinguen may niirrai tamara parøb chishmarøbig køn cha.
3 Ñimbe yandø chishelø køn cha, tru na ñimun wamindig tru wamgurri.
4 Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrray cha. Inchen nabe ñimba kanbalatø pasrabig pasramønrrun cha. Kan srarma nøasiitøbe chigucha mamig niimøn cha, tusryugue pasrømøwabe. Ñimgucha treetøwei chigucha martrab kaimanrrun cha, naba kanbalatø pønrrabig pønrrømøwabe.
5 'Nabe uvas tusr køben, ñimbe truyu srarmera køn cha. Møikkøben naba kanbalatø pasrabig pasrøben, na nuinug

pasrøbene, truibe truba truba mamig nigan cha. Inchen nainukkurri ñim nøørøtø pønrraisruandøbe, ñimbe chigucha martrab kaimanrrun cha.

6 Nainug naba kanbalatø pasrabig pasrømíigwane srarwan latawei wambig weguchen, mul-lan cha. Incha treeg srarmerane tulisha, nagu parriilø køn cha.

7 'Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrrøben, katø na wamindiilø ñimuinug pønrrabig pønrrøbene, ñimun chi miag købendø, miay chibig køn, ñimune tranig kønrrun cha.

8 Ñim øyeeg maren, nai Møskaimbe maya nuguen tab indig utønrrun chibig køn, ñim truba truba mamig misrig nigab, øyamay isa kømø nai mendig amøñibelø kui kenamaren.

9 Nai Møskai nan undaguig køb lataitøwei, nagucha ñimun undaaraig køn cha, nai undag købig tøgagúigu truyu pønrrabig pønrray cha.

10 Na ñimun maig maramigwan martrai pønsrailan møra marabe, nai undag købigu pønrrabig pønrrønrrun cha. Nai Møskai martrai nan karua pønsrailan na møra mara, nui undag købigu pasrabig pasrab lataitøweingue.

11 'Nabe øyeelan ñimun waminchippe, nai kasrag købiibe ñimuinug pasrøben, tru ñimui kasrag købiibe ka palabinøtiig kømø, newanig kønrrai inchar cha.

12 Inchen na maig maramigwan martrai pasriibe iig køn cha, ñim kangurrin kangurri undaguelø kønrrai, na ñimun undaarab lataitøwei.

13 Kan muguen undag købig iigwan purab nuibe tøgagømuinrrun cha, nui øsig kuigwan nui trendø tab lincha amøñibelayasig purøbasra kwamig.

14 Martrai tru na karua pønsrailan marabe, ñimbe nai trendø tab lincha amøñibelø køn cha.

15 Nabe ñimune yandø ka karuindiig melabelø cha wamømur cha. Kaguende kan karuindiig megabiibe nui karub pera wabiibe ni chi marøb uninguen mørmøn cha. Treeg kømøtø, nabe ñimune masken nai trendø tab lincha amøñibelø cha wamar chibig køn, kaguende nabe nai Møskawan na chi møriilane ñimune kerriguh eshkab kenamarikkurri.

16 Nane ñim lawa wesrumøtø, nabe ñimunguen lawa wesrua, ñimune amrrai wesrua pønsraig køn cha, truba truba mamig niirrai. Trurrigu tru mamig misriibe pinømø, misrøbig misrtrain cha. Treekkurri ñim chiwandøgucha nai Møskawan nai munchiyu miabene, nøbe ñimune tranrrun cha.

17 Nabe ñimun martrai karua pasrøppe, iigwan karua pasrar cha: kangurrin kangurri undaarayanrrai.

Tiuswan ashmø misaamera Jesúswanba, nuielanba ashig kømui inchib

18 'Ñimun yu pirauelø tsaliinchene, nanmerrig tsalø indig købigwan isunrrigay cha.

19 Ñim yu pirauelø kuimbe, yu pirau misaamerabe ñimune undaarabsruinrrun cha, nømuielan undaarab lataitøwei. Inchendø nabe ñimune yu pirauelai utugurri lawa, wesruig køn cha. Treekkurri yu piraueløbe ñimune ashig kømui indan cha, kaguende yandø ñimbe i pirauelø kømuben.

20 Na ñimun øyah taig købigwan isua kui chibig køn: "Kan mendig megabiibe nui karubigwan purab nuig kømøn" cha, trendaigwan. Inchawei nanguen kaig martrabgøba, kaig martrabgøba indiibe ñimungucha treetøwei kaig martrabgøba inchun cha. Na wamindiilan ñim møra marøbelø kuisruandøbe, ñim wamindiilangucha møra martrun cha.

21 Pøs chine ñimun øyeelø marøppe, nagurri øyeeg martrun cha, kaguende nan karua ørøbigwan ashmeelø kua.

22 'Na arrumøwei, katø na nømun waminchimøwei indig kuimbe, chi kaig mara pønrrømubsruinrrun cha. Inchendø møimbe nømui kaig marøb pønrraigwane chigøben kemesratø, øyeekkurrin køn chib puraambamig kaanrrun cha.

23 Nan tsalø inchibiibe nai Møskawangucha tsalø indan cha.

24 Katøgan mu møkken øyeelø mariimeelan na nømui utu marmuig kuimbe, nømbe chigucha chi kaig marar pønrrømubsruinrrun cha. Inchendø na mana asiimeelø mariilan møimbe asha pønrrøbendø, nan ashig kømui indamba, nai Møskawan ashig kømui indamba indan cha.

25 Pøs øyeeg pureppe, tru maig maramigwan martrai nømui pøriiløyu maig pørig pasrabig treeg nebunrrain kuig køn cha: "Chigucha kømubendø, nan ka tsalø indan" taig.

26 'Inchendø tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, tru Møskaweinukkurri na ñimuimay øramig, tru Espíritu newan ciertonig, truibe Møskaweinukkurri arrubiibe, naimburab maig kuigwan waminchun cha.

27 Inchen ñimgucha naimburab maig købigwan waminchun chibig køn, kaguende ñimbe srøsrøgurri naba amøñibelø kuikkurri.

16

1 'Nabe ñimun iilan waminchippe, ñimui isubigwan nainuutø pasra pønrraigwan ni chindinguen mørmøwa pønrrømønrrai waminchar cha.

2 Ñimune judíosmera tulundzuni yamerayugurri webetab inchun cha. Inchen møikkøben ñimun kweechabe, truibe 'Tiusweyasig tabig mararmab' inchib pasramig, treekkatikken punrrab køn cha.

3 Ñimun øyeeg marøppe, Møskawan lata, nan lata ashmeelø
kuarre, treeg martrun cha.
4 Na ñimun iilan eshkappe, yandø tru øyeelø pubene, ñimbe
manawei na tru eshkaigwane isua pønrrønrrai eshkar chibig
køn, Jesúsbe.

Espíritu Santoi chigøben maramelø

'Inchendø øyeelane nabe ñimun srøsrøgurri eshkamuig købig
køn cha, kaguende nabe ñimba unig kua.
5 Incha møimbe nan karua ørøbigweisrømay na inrraindin-
gucha, ñimbe møikkucha nane paymøtan cha: "¿Chumay inr-
rainchigu?" cha.
6 Na iilan ñimun trenchib eshkabene, ñimui manrrøbe purø
isui indan cha.
7 Inchendø nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun
cha: Na yamibe ñimuimbe mas tabguen køn cha. Kaguende na
imubene, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabiibe
ñimba pasrønrrab arrumønrrun cha. Inchen na yabe, ñimuyasig
nun øramønrrun cha.
8 Inchen nø arruppe, yu pirau misaamerane tru kaig mari-
ibe chi købig kuin kui ashchai tørgandø kenamarøb, misagwan
Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan kenamarøb, natøwei
kaig mara pasraibe chu pasrig kømigwan kenamarøb inchun
chibig køn:
9 Tru kaig marigwan kenamarøppe, nan køremuikkurrin
køben,
10 misagwan Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan ke-
namarøppe, nabe Møskaweisrømay iben, ñimbe nan mas
ashmønrrab kuikkurrin køben,
11 natøwei kaig mara pasraigwan tru chu pasrig kømigwan
kenamariibe, tru Satanás, yu pirau nø karubigwan, nune chu
pasramigwan pasrønrrai kørrømara pasrabguen indikkurrin
køn cha.
12 'Nabe ñimune chigøben eshkamig katøgucha truba truba
tøgagøbendø, ñimbe møimbatøbe trengatig nebua chigúi
mørtrab kaimanrrun cha.
13 Inchen tru Espíritu newan ciertonig arruppe, truibe ker-
riguwan ciertonigumay ñimune pera inrrun cha. Kaguende
nøbe ka nuimburaptø waminchimøtø, nø maig mørigwan ker-
rigu waminchib, katø chigøben maig pub attrabigwan ñimune
eshkanrrun cha.
14 Nøbe nane maya nuguen tabig kønrrai martrun cha.
Kaguende nøbe naiwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai
kenamartrun cha.
15 Chitøgucha nai Møskai tøgagúibe nain køn cha. Inchawei
nabe trendaig køn, Espíritube naimburabigwan uta, ñimun
maig kuigwan asha kønrrai kenamartrun cha.

Isuig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun

16 'Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashchaamøn cha. Inchendø katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar— cha.

17 Inchen møiløgøsrøn nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø kangurrin kangurri payibelø køn:

—¿Øyeeg chippe, mandø terah? cha: "Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashmønrrun chib; katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun chib. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar" chib.

18 "Maya yanayutø" chippe, ¿mandø chibrreendah? cha. Nøbe ni chi waminchib pasrainguen mørmer— chibelø køn.

19 Inchene Jesúsbe trunun payig køb inchib kui mørabe, trenchibig køn:

—¿Ñimgan na ñimun øyeeg taigwanrre payib køtirru? cha, tru: "Maya yanayutø ñimbe nane ashchaamøn" taigwan: "Yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun" taigwan.

20 Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe isuig wamamøra kishib kømnebe, yu piraueløbe kasraaranrrun cha. Ñimbe truba isuig kullaaraig melønrrun cha. Inchendø tru isuig kullaaraig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun cha.

21 Kan ishuuma tammisrtrappe, truba pusrkwai inchib kullaaran cha, kaguende yandø tru tammisramig ura puben. Inchen yandø unø kal-labene, kasrag købiitø tru treeg pusrkwaigwane isubguen inchimøn cha, kaguende kan srø misaazhig yu pirau kal-laben.

22 Inchawei ñimgucha møimbe øyeetøwei isub kullaaran cha. Inchendø katøle na ñimun ashene, ñimui manrrøbe truba truba kasraaranrrun cha, kasrag købigwan kan muguen kerramgaikke.

23 'Tru kwaløbe ñimbe nane yandø chigucha paymønrrun cha. Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim chiwandøgucha nai Møskawan miappe, nai munchiyu miabene, nøbe ñimune tranrrun cha.

24 Møingatig ñimbe nai Møskawan nai munchiyube chigucha miamuig køn cha. Miay, chibig køn, utønrrabguen cha, ñimui kasrag købigwan chigucha palømíig newanig kønrraimbe.

Jesucristobe yu pirau kaig puingucha, treegu puraya pasramisrøb

25 'Nabe ñimun iilan waminchippe, iibe øyeelø latailø køn chib, kemesratø wamindig køn cha. Inchendø øyeelø latailø køn chib kemesra waminchimumig punrrun cha, nai Møskaweimburabigwan tørgandø kelarrab wamindamig.

26 Tru kwalømbe ñimbe nai munchiyu Tiuswan mianrrigay
cha, pøs nabe ñimuyasig Møskawan miamønrrun chimur.
27 Pøs Møskai nøashib ñimune undaaran cha, kaguende ñimbe
nan undaarab, katø nabe Møskaweinukkurri webarrua arrig
kui køreb indikkurrimba.
28 Nabe nai Møskaweinukkurri webarrua, yu piraumay arrig
køn cha. Incha møimbe katøle yu piraugurri, nai Møskaweimay
yamønrrun— chibig køn.
29 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:
—Møimbeguende ñibe chigøben 'iibe øyeeg latailø køn' chib, ka
kemesratø waminchimøtø, tørgandø kelarrab wamindan cha.
30 Ñibe chiwandøgucha newan ashibig kuin kui
møimbeguende nambe aser cha. Mugøben ñune chi paya
ashib pønrramikken palømøn cha. Øyeekkurriwei, ñibe
Tiusweinukkurri arrubig kuin kui kørewa pønrrer— chibelø
køn.
31 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—¿Møimbesi køregueh? cha.
32 Pøs øyeeg punrrab kuig yandø møiwei pubguen indan
cha, ñimbe nøørøtø, kan kan chab tarømisra, nane yandø
nandø kørrømara ambamig. Inchendø nabe natø pasrømur
cha, kaguende nai Møskaimbe naba pasrøben.
33 Øyeelan nabe ñimun waminchar cha, naba kanbalatø
pønrrøwabe, chi isumø purø tab pønrramigwan tøgagønrrai. Yu
piraube chigøben isumdiig puig melønrrabguen cha. Treeg
kuindøgucha kullaaramø, mur isua pønrrønrrigay cha. Nama
yu pirau chine kaigwan kanawa pasrar— cha, trenchibig køn
Jesúsbe.

17

Jesús nui kusrenanøb pera uniilayasig Møskaimba waminchib

1 Yandø iilan chab trenchabe, Jesúsbe srømbalaneb neesha
trenchibig køn:
—Nai Møskai, yandø treeg maramig pun cha. Ñui Nus-
rkawan maya nuguen tabig indig kønrrai mar cha, ñui Nus-
rkaingucha ñun maya nuguen tabig indig kønrrai martrai.
2 Tru maya misagweim pala nø karub pasrønrrai ñi trana,
tru mayeelan ñi nun traniilane managatig øsig kømigwan tran-
rraima tranig kuig køppe.
3 Inchen tru managatig øsig kømibe iig køn: ñi Tius ciertonig
kandø wabigwan mu kui nebua ashib, katø Jesucriston tru ñi
karua ørigwan mu kui nebua ashib indamig.
4 'Nabe yu pirau ñune maya nuguen tabig kønrrai marar cha,
tru ñi nan martrai karua pasrigwan na chab patsøgøb.

5 Trube møimbe, nai Møskai, ñui merrab nan tørguegwalmabig kønrrai martra cha, tru chigurrimbunø købigwan marig kaabenbatø manasrøwei ñui merrab tru tørguegwalmabigwan na tøga waig købiitøgatøwei.

6 'Yu piraue lai utu ñi nan trannrrab lawa wesruilane ñun mu kui ashchai nabe asingarur cha. Truiløbe ñuielø køben, ñibe nan tranen, nømbe ñi maig wamindigwan møra, maran cha.

7 Møimbe nømbe ashibelø køn chibig køn, chigurrimbunø ñi nan traniibe ñuinukkurri arrubig kuin kui.

8 Kaguende nabe ñi nan eshkaigwan nømun eshkaben, nømbe mørig køn cha. Incha isa kømøtø, nabe ñuinukkurri webarrua arrig kui nebua ashib, katø nane ñi karua ørig kuin kui nømbe køreb indig køn cha.

9 'Nabe nømuyasig ñun miar chibig køn. Nabe yu pirauelaimburab miamøtø, ñi nan traniilayasig miar chibig køn, kaguende ñuielø kuimba.

10 Kerriguba naimbe ñuin køben, katø kerriguba ñuimbe nain køn cha. Incha nømgurri maya nuguen tab indig pasrar cha.

11 'Yandø nabe naimburappe yu pirau uñmuben, trune nømbe yu pirau amøñibig amøñinrrun cha, nabe ñuimay arruben. Nai Møskai Newan Tabig, ñi nan traniilane ñui munchi maramburab marøbiitøga chi nebumønrrai ashib tøgagørra cha, naba, ñiba kanbalatø pønrrab lataitøwei nømgucha mayamba kanbalatø pønrrønrrain cha.

12 Na yu pirau nømba uñib urasma, ñi nan traniilane ñui munchiyu nømune chigøben nebumønrrai, nabe ashib tøgagúig køn cha. Na tab ashib tøgagøben, møikkucha nømbe tarømisra, pinømuig køn cha. Tarømisra pinappe, tru manawei treeg pinønrrab pasrabig truitøwei pinig køn cha, tru Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truig nebunrrai.

13 'Incha møimbe yandø nabe ñi waisrømay katø attrainchar cha. Incha na yu pirau pasrappatø iilan waminchar cha, nai kasrag købigwan nømgucha nømuinug newan tøgagønrrai.

14 Nabe ñui wamwan nømun eshkab waminchen, piraueløbe nømune tsalø kuindan cha, kaguende na i pirauig kømub latawei, nømgucha yu piraueløkømuimba.

15 Nabe ñun miappe, yu piraugurri nømun wesrunrrai miamøtø, Satanás, tru larrø kaig, nømun chinchimønrrai, treegwan miar cha.

16 Na i pirauig kømub latawei, nømgucha i piraueløkømøn cha.

17 Tru newan ciertoniitøga ñuyasiitø tarømariilø kønrrai martra chibig køn. Ñui wambe tru newan ciertonig køn cha.

18 Ñi nan pirauelai karua ørøb lataitøwei, nagucha nømun
pirauelai karua ørar cha.
19 Incha nabe naasiitø nømuyasig ñuindø kønrrab pasramis-
rar cha, nømgucha treetøwei tru newan ciertonigu ñuindø
kønrrab pønrramisrtrain cha.
20 'Inchendø nabe nømuyasiitø miamøtø, katø wendøsrø
nøm wamindigwan møra, nan kørenrrabelayasikkucha tøga
miar chibig køn,
21 mayeeløba nømgucha kandø lataig kønrrai, ñi nai Møskai,
naba, ñiba kandø køb lataitøweingue. Katø nømgucha na-
muinug kanbalatø pønrrønrrai miar cha, pirau misaabe nane
ñi karua ørøbwei indig kui kørenrrai.
22 Ñi nan tørguegwalmabig tranigwane nabe nømun tranar
cha, nømgucha mayamba kandø lataig kønrrai, naba, ñiba
kandø køb lataitøweingue.
23 Nabe nømuinug pasrøben, ñibe nainug pasrøben, tru-
maybe newan ke kanbalatø pønrramigwan nebua tøgagønrrain
cha. Pirau misaabe ñi nan karua ørig købig kuin kui ashib,
katø ñibe nan undaarab lataitøwei nømungucha undaguig kuin
kui ashib inchai.
24 'Nai Møskai, ñi nan traniiløbe, na chu waben nømgucha
truyutøwei naba purrønrrai inchar cha, tru tørguegwalmabig
ñi nan tranig købigwan nøm ashchain cha, tru chiwanguen
marmøwatøsrøwei ñi nan undaguig kua, tranigwan.
25 Nai Møskai sølgandø tabig, yu piraueløbe ñune mu kui
ashmuindøgucha, nabe, ñun ashibig kur cha. Inchen iiløgucha
yandø nane ñi karua ørig kuin kui ashibelø køn cha.
26 Nabe nømune ñui munchiwan mu kui nebua asingarur
cha. Katøgucha nabe asingarubig asingarumønrrun cha,
tru ñui undag købig ñi nayasig tøgagúigwan nømgucha lata
tøgagønrrai. Inchen nabe nømuinug pasramønrrun — cha,
trenchibig køn Jesúsbe.

18

Jesúswan merrarrawa srua ambub
(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Jesús iilan Tiusba chab waminchabe, nui kusrenanøb pera
uniiløba webya ibig køn, Cedrón pi ambøgatøsrø larramrrab.
Tru pi ambøgatømaysrømbe kan olivos tul pasrøben, Jesúsbe
nømba truyu kebibig køn.
2 Inchen tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelain-
gatø pasramisrøbiibe nøgucha tru tulwan ashibig købig køn,
kaguende Jesúsbe katø katø nui kusrenanøb pera uniiløba
truyu tulundzunabig købig køben.

3 Incha Judasbe kan søtø Roma misaamerai suldaumeraba,
policíameraba pubig køn, sacerdotesmeran karubeløba,
fariseosmeraba misra karua øriilø, espadamera køben,
lámparamera køben sruar, nag piløga mutar.
4 Inchene Jesúsbe kerrigu nun øyeeg purainrrabigwan ash-
aguen kua, nømerrig webippa, payibig køn:
—¿Mun lague?— cha.
5 Inchene nømbe trencha løtabelø køn:
—Nazaretsrø Jesúswan ler— cha.
Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Truibe na kur— cha.
Inchen Judas, tru Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø
pasramisrøbiibe, truyu nømba pasrabig køn.
6 Inchene Jesúsbe: "Truibe na kur" chiptinchene, nømbe
wendømay amba, pirausrøn kørrabelø køn.
7 Inchene katøle nøbe payibig køn:
—¿Mun lague?— cha.
Inchene nømbe:
—Nazaretsrø Jesúswan ler— cha, trenchiben,
8 Jesúsbe katøle trenchibig køn:
—Yamba nabe, truibe na kur, chimmørgøppeh cha. Nan lab
amrruabe, trube iilane ambasay— cha.
9 Øyeeg puppe, Jesús nøtøwei øyah taig truig nebunrrain kuig
køn: "Nai Møskai, ñi nan tranielane møigwangucha kanguen
trubishimur" taig.
10 Inchene Simón Pedrobe espada srua kua, wesrawa,
tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei karuindiig
megabig, Malco taigwan, kusrmay kaluwan kelarrab luti-
ichiptinchibig køn.
11 Inchen Jesúsbe Pedron trenchibig køn:
—¡Espadane painayu way! cha. Tru purø trømbøig pun-
rrabig nai Møskai mutchai tranin copan, ¿nagan muchimu-
muitarru?— cha.

Jesús Anáswei merrab
(Mt 26.57-58; Mc 14.53-54; Lc 22.54)

12 Inchen tru Roma suldau søtømeraba, nømun nø
karub pera pasrabiiba, katø Tiuswei yau pønrrabelø judío
policíameraba Jesúswan merrarrawa, lusrøbelø køn.
13 Incha tru Anásweisrømaymerrig srua ambubelø køn.
Anásbe Caifáswei sueeru køben. Katø tru Caifásbe tru pilawan
maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote købig køn.
14 I Caifás nø købig køn, øyeeg marene tab kønrrun cha,
judíosmeran waminchibig: "Maya misagweyasig kan møøtø
kwamikken søl kønrrun" chib.

Pedrobe Jesúswan 'ashmíig kur' chib
(Mt 26.69-70; Mc 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Simón Pedroba, katøgan Jesús kusrenanøb pera uniiba
Jesúswei wendautø ambubelø køn. Tru kane maya sacerdotes-
meran nø karub sacerdotei asig kuig køppe, Jesúsba truigwei
ya wambiisrøngatig kebiben,
16 trune Pedrobe wambig yaskabutø kørrømisrøbig køn.
Inchen Jesús kusrenanøb pera unig kane tru maya sac-
erdotesmeran nø karub sacerdotei nøbe trendø asig kua,
katøle webarrua puramrrai, tru yaskab kurøb pasrab srusran
wamincha, Pedron umbu pera kebibig køn.
17 Inchene tru srusrøbe Pedron trencha payibig køn:
—¿Ñigucha tru ø møwei mendig uñibig kømmørgøppeh?— cha.
Inchene Pedrobe trenchibig køn:
—Kah, nabe tru kømur— cha.
18 Inchen karuindiig melabeløba, tru Tiuswei yau
pønrrabelø policíamerababe nag urra kua, pishi yem køben,
pønrramisratø pachiirab køben, Pedrogucha truyu nømba nag
pulu pachiirab pasrabig køn.

Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Jesúswan maig kuitashchab payib
(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Inchen maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe
Jesúswan payibig køn tru nui mendig amøñibelaimburab maitø
kuigwanba, kusrenanøppe, chitø kusrenaniilanba, truilan.
20 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Nabe maya misaamerai malau wamindig køn cha.
Judíosmeran tulundzuni yamerayuba, Tiuswei yau judíosmera
tulundzuninuuba chu uraskucha kusrenanøbig kur cha.
Inchawei chigucha na søratø wamindiibe kaagøn cha.
21 ¿Nane chindimba paygu? cha. Tru na maig tailan wa-
mindi mørøbelan pay, chibig køn. Truiløbe na maig tailan
ashibelø køn— cha.
22 Jesús iigwan trenchibene, kan policía truyu pulu pasrabi-
ibe Jesúswane maløbøtø pashabe, trenchibig køn:
—¿Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotengan øyeeg
løtamig kuitarru?— cha.
23 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Trube, na chigøben kaig taig købene, chiyu kalø tain kui
eshkau pøs cha. Inchen tru na trendaig chi kalø kømubene,
trube, nane ¿chindimba pashku?— cha.
24 Inchen Anásbe Jesúswan lusrimbatiig tru maya sacer-
dotesmeran nø karub sacerdote Caifásweisrømay ørøbig køn.

Pedro katøle Jesúswan 'ashmíig kur' chib
(Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Trune Pedrobe tru nag pulu pasramisra, pachiirab
pasrøben, trenchibelø køn:
—¿Ñigucha tru møwei mendig uñibig kømmørgøppeh?— cha.
Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Kah, nabe tru kømur— cha.
26 Inchene tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei
kan karuindiig megabig, tru Pedro kaluwan lutiitsinab møwei
nømmisaabe, Pedrone trenchiptinchibig køn:
—¿Nabe ñune tru olivos ellguain tulyu Jesúsba pasrøben ashib
mørgøppeh?— cha.
27 Inchene Pedrobe katøyug 'ashmíig kur' cha isøben,
møimbe tru urastø kan kallu wamaptinchibig køn.

Jesús Pilatoi merrab
(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Inchen yandø tør-rram lutauguen køben Caifáswei yau-
gurrimbe tru Pilato waig palaciosrømay Jesúswane srua am-
bubelø køn. Inchendø judíosmerabe tru yaube kebammeelø
køn, trømbøig marig chillig indi lataig kørrømisrmønrrab, nøm
kebammuikkurrimbe tru pascua mamigwan chi kømø ka
mamig kønrrai.
29 Inchene Pilatobe nømun payrrab webya trenchibig køn:
—¿I møwane ñimbe chitø kalø maran chibrre inchigueh?—
cha.
30 Inchene nømbe trencha løtabelø køn:
—Larrø kaig kømuimbe, ñui merrab nam mana srua amrrub-
sru— cha.
31 Inchene Pilatobe trenchibig køn:
—Ñim srua ambay cha. Tru maig maramigwan martrai
ñimui pørig maig chibig køben, treeg asha maray— cha.
Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Nam judíosmerane ka namuimburaptøbe mungucha
kweechib pønrrømønrrai merig køn— cha.
32 Inchen øyeeg puppe, Jesús tru nui kwamig chiyu punrrab
pasrabigwan, tru nø maig wamindig treeg nebunrrain kuig
køn.
33 Inchen Pilatobe katøyug tru palacioyu kebya, Jesúswan
wamabe, payibig køn:
—¿Ñigan tru judíosmerai rey køtirru?— cha.
34 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Iigwangan ka ñiasiitø trenchitirru? Kabe ¿katøganelø naim-
burab ñun mu trendaimba trenchitirru?— cha.
35 Inchene Pilatobe trenchibig køn:
—¿Kabe nagan judío kuitarru? cha. Ñui piraueløba, katø tru
sacerdotesmeran karubeløba naimay ñune sruamrruig køn
cha. ¿Chi kalø mara pasrøgu?— chibig køn.
36 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na ashib karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn cha. Tru na ashib karub tøgagúig yu pirauig kuimbe, trube, nai mendig melabeløbe nan judíosmerai tasku tranig kømønrrai kwayabsruinrrun cha. Pøs na karumburab ashib karub tøgagúig naimbe yu pirauig kømøn— chibig køn.

37 Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—Trugan, ¿ñibe rey køtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nane rey køn cha, trendan cha. Nabe truweiwei kal-lab, yu piraumay arruppe, truweiwei arrig køn cha, tru newan ciertonigwan eshkanrrab. Mutøgucha tru ciertonigweingatø pasrabiibe, nai wamwan møran— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

38 Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—¿Tru newan ciertoniibe, chi køh?— cha.

Jesúswan kwanrrai pasrøb
(Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25)

Iigwan chab trenchabe, Pilatobe katøle webya, judíosmeran trenchibig køn:

—Nabe tru møweinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha.

39 Inchendø ñimbe trendø treeg maramig tøgar køn cha, Pascua Fiesta kwaløbe kan kailan keeri yau pasrabigwan na elacha wertrai. ¿Trube, tru judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha, trenchibig køn.

40 Inchene nøbe mayeeløba katø trenchib trashibelø køn:

—¡Øigwan kømøtø, Barrabáswan elachi!— chib.

Tru Barrabásbe niliig købig køn.

19

1 Inchene Pilatobe Jesúswan merrarrawa, itsingarubig køn.

2 Inchen suldaumerabe kaldiigwan corona mara, Jesúswei turyu petsøsra, katø asru kan keeg kørrabig yalø piguiig itøguenanøbelø køn.

3 Inchabe nuim pulu kemallabe, trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai rey, viva!— chib.

Incha maløbøtø pashagutsamba inchibelø køn.

4 Inchene Pilatobe katøyug webya, misaamerane trenchibig køn:

—¡Au! Nun wambiisrø pera arrumønrrun cha, nuinuube chigucha chi kalø marig nabe wetørramuin kui ñim ashchai.—

5 Inchen Jesúsbe, tru corona kaldiigwan marigwan petsaig, tru yalø piguiigwan keweig webibig køn. Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¡Asay! cha, i møøbe yu pasran— cha.

6 Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, tru policíameraba
Jesúswan ashippe, trashibelø køn:
—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.
Inchen Pilatobe trenchibig køn:
—Treeg købene, trube, ñimdøwei srua amba, kurusyu mes-
ray cha. Pøs, nabe naimburappe, nuinuube chigucha chi kalø
mariibe wetørramur— cha.
7 Inchen judíosmerabe nune trenchibelø køn:
—Nambe maig maramigwan martrai pørig tøgar ker cha.
Inchawei truyu maig chibig køben, nøbe kwamitøwein køn
cha, kaguende nøbe nøasiitø: "Tiuswei Nusrkain kur" chib
pasraikkurri.—
8 Inchen Pilatobe tru trendaigwan mørabe, mas kørig kui
inchibig køn.
9 Incha katøle palacioyu kebya, Jesúswan payibig køn:
—¿Ñibe chuig kugu?— cha.
Inchen Jesúsbe niløtø pasrøben,
10 Pilatobe trenchibig køn:
—¿Nanguen løtømønrrapteh? cha. Nabe ñun elatsamdiig
købene, elachib, kurusyu mesramdiig købene, mesrøb in-
damig mu mandamgaig maramigwane na asha marøbig kui
¿ashmøtirru?— cha.
11 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Nan øyeeg punrrai ñi marøb wamigwane chigaig
købsruinrrun cha, ñun srømbalasrøngurri treeg marøb wanrrai
tranmuig kuimbe. Inchawei tru nan ñui tasku tranøbiibe
purab kaikken mara pasran— cha.
12 Trugurrimbe Pilatobe Jesúswan mandø incha elatsamdiig
køtashchab labig køn. Trune judíosmerabe trenchib trashibelø
køn:
—Ñi nun elachabe, Roma maya misagwan karub wabig
Césarweingatiig kømøn køn chib. Kaguende møikkøben: "Rey
kur" chib pasrabiibe Roma maya misagwan karub wabig
Césarweingatiig kømøn— chib.
13 Inchene Pilatobe trunun mørøppe, Jesúswan wambig
wesrungarua, maig kønrrabigwan asha martrab wamisrinug
wamisrøbig køn, tru "Sruutøga Kayig" tainug, hebreomaybe
Gabata cha waminug.
14 Pascua Fiesta maramig kan kwalømdø paløben, kwaløm
tøbøtag køsrøn købig køn. Inchen Pilatobe judíosmeran
trenchibig køn:
—¡Au, ñimui rey yu pasran!— cha.
15 Inchene nømbe trashibelø køn:
—¡Kwabash! ¡Kwabash! chib. ¡Kurusyu mesrø!— chib.
Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—¿Nagan ñimui reywan kurusyu mesrønrrab waitarru?— cha.

Inchen sacerdotesmeran karubeløbe trencha løtabelø køn:

—Nambe katøgan rey tøgar kønrrab kømøtø, Roma maya misagwan karub wabig Césarwandø rey wannar ker— cha.

16 Inchen yandø Pilatobe Jesúswan kurusyu mesrønrrai nømun tranøbig køn.

Jesúswan kurusyu mesraig
(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

Inchen nømbe Jesúswan kemøra, srua amben,

17 Jesúsbe nui kuruswan muta, tru Calavera cha wami-isrømay webibig køn, hebreomaybe Gólgota taig.

18 Incha truyu kurusyu mesrøbelø køn, katø pailan pin-rrømenda kan kan, Jesúswane tru tøbøtakke.

19 Incha Pilatobe kurusyu kan pørig mesrønrrai karubig køn:

JESUS NAZARETSRIIG, JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.

20 Inchen tru pøra mesraigwane judíosmera mugøben truba yamelø lebelø køn, kaguende tru Jesúswan kurusyu mesraibe ciuda pulu køben. Inchagucha tru pørig megabiibe hebreomay køben, latínmay køben, griegomay køben pørig købig køn.

21 Incha treekkurri judío sacerdotesmeran karubeløbe Pilatone trenchibelø køn:

—"Judíosmerai rey køn" cha pøra mesrømøta cha. Treeg kømøtø: " 'Nabe judíosmerai rey kur' cha, nø trendaig køn" chibig, treeg pør— cha.

22 Inchen Pilatobe trencha løtabig køn:

—Na pøriibe, pørig megabasay— cha.

23 Incha suldaumerabe Jesúswan kurusyu chab mesrabe, nui kewagúigwan kusrawa, pippalø pirishibelø køn, kanui kan kangue. Incha trugurrimbe tru pala kewagúigwangucha kusrabelø køn. Inchen truibe kemesra tsusaimíig kørrappa kandiig pasrig købig køn.

24 Suldaumerabe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kølsrømugun cha. Trembe tru kewagúigwan muin kørrømisrtashchab suerte kucha ashkun— cha.

Øyeeg maren, Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig truig nebuig køn:

"Nai kewagúilan nømdø pirisha,
tru nai pala itøgueigwane muin kørrømisrtashchab
suerte kucha asan" taig.

Suldaumerabe øyeeg marig købig køn.

25 Jesúswei kurus pulube nui usrin køben, nui usrai numøsrain køben, Cleofaswei srai María køben, katø María Magdalena køben pønrrabelø køn.

26 Inchen Jesúsbe nui usran ashib, katø nui undaaraig kusrenanøb pera uniibe nui usraim pulu pasrai ashib inchabe, usrane trenchibig køn:

—Au, ñui nusrkai lataigwan uyu ñi pera pasran— cha.

27 Inchabe katø tru nui kusrenanøb pera unigwan trenchibig køn:

—Ñui usri lataigwane uyu ñibe pera pasran— cha.

Indig tru uraskurrimbunø tru kusrenanøb pera unig købiibe nui yau pera kørrømisrøbig køn.

Jesús kwaig
(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kerrigu treeg chab nebui ashabe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrai trenchibig køn:

—Pimulgwatan— cha.

29 Inchen truyu kan køtsøyu køchiibi netsiig tøgaig pasrøben, kan ñab espunjan tru piyu kebisha, kan hisopo srarchigu pucha, mutchai Jesúswei triisrø yuuløbelø køn.

30 Inchen Jesúsbe tru vinon yuulen, chab webishabe, trenchibig køn:

—Yandø chab marig kørrømisran— cha.

Incha turwan utsøbasra, yandø nui espíritun tranøbig køn.

Kan suldau lanzatøga Jesúswan tømbulyu larrab kwanøb

31 Inchen yandø Pascua Fiesta punrrabigweyasig tru tamarøb kuin kwaløm køben, judíosmerabe tru asrmeran isrin kwaløмbe kurusyu melsraig melømønrrai inchibelø køn, kaguende tru kwaløмbe, tru isrin kwaløm, purø nu kwaløm kønrrab køben. Treekkurri Pilatone, melabelai srøbmeran landiitsingarunrrai rugabelø køn, asrmeran kurusyugurri pinøsrumig kønrrai.

32 Inchen suldaumerabe amba, kanunmerrig srøbmeran landiicha, trugurrimbe Jesúsba kurusyu mesraig megabigwan kanungucha landiichibelø køn.

33 Incha Jesúswan kemalla ashene, yandø kwainguen megaptinchen, treekkurri nune srøbmeran landiichimeelø køn.

34 Inchendøgucha kan suldaube Jesúswane tømbulyu lanzatøga larrab kwanen latatø, animba, piba weguchibig køn.

35 Inchen nui kaptøga ashibiibe maig kuigwan wamindan. Inchen maig kuigwan tru nø wamindiibe cierton wamindig køn. Nøbe ka isatø waminchib pasrømurmab isua pasran, ñimgucha Jesúswan kørenrrai.

36 Kaguende øyeelø pureppe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrain trenchibig køn: “Nui tsutsigwane kanguen landig kømønrrun” taig.

37 Katøganbaløsrø Tiuswei wamwan pørigugucha katø trenchibig køn: “Misaamerabe tru lanzatøga kwaninabigwan ashchun” cha.

Jesúswan sørab
(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Øyeeg chab puraiben, José Arimatea pueblosriibe Jesúswei asrwan srua inrrab cha, Pilaton miabig køn, tru Josébe judíosmeran kørig køb Jesúswan nui isuigutø uñibig kuagucha. Inchen Pilatobe ka srua ibashen, Josébe asrwan srua ibig køn.

39 Inchen tru Nicodemo, tru merrabsrø Jesúswan yem waminchab ibikkucha, kan treinta kilosburab may irrabzhig mirraba, áloesba lindisaig srua arrubig køn.

40 Incha Josébа, Nicodemoba Jesúswei asrwan srua amba, llensutøga kirrøbelø køn. Tru may irrabzheelantøga, judíosmera sørønrrab maig marøbelø køben, treeg tamara sørabelø køn.

41 Inchen Jesúswan kurusyu mesraim pulube kan tul ellmarig pasrabig køn. Tru tulyube søramig kan trab srøig mungucha wayiimíig, ka pasrabig køn.

42 Kaguende yandø judíosmerai isrin kwaløm pølbasramig lutau køben, katø tru søramikkucha pulutø køben, truyu Jesúswei asrwan wayibelø køn.

20

Jesús øsiirab
(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12)

1 Incha tru srø trune pølbasrøb kwaløm Maríа Magdalenabe løtsøzhig søriisrømay ullarbatø ibene, tru sørin trabyu nu srug kasraibe kusruim pasraptindi ashibig køn.

2 Inchen nøbe luløb ibig køn tru Simón Pedroba, katøgan kusrenanøb pera unig, tru Jesús undaaraig købiiba, truilø purrainuumay. Inchabe Maríabe trenchiptinchibig køn:

—Sørinukkurri Señorwei asrwane srua ambin køn cha. Nambe chu srua amba wayig mørmer— cha.

3 Inchene Pedroba, tru katøgan kusrenanøb pera uniibabe webamba, søriisrømay ambubelø køn.

4 Pailøba kegøtø luløb ambendø, kane Pedro lataguen kømø, katøguchinguen mur lula, tru søriisrø nømerrig luløb pubig køn.

5 Incha trusrø trarraasha ashene, tru llensu kirriiløbe truyu warai ashibig køn. Inchendø kebimíig køn.

6 Inchen nui wendautø Simón Pedrobe pua, sørin trabyu kebyabe, tru llensumerane truyu warai ashibig køn.

7 Inchagucha tru Jesúswei turwan pinøbulig llensugucha,
tru kirri llensumeraba trubalatø kømø, nøørø kurisaig trarrig
tsubig køn.
8 Inchen tru kusrenanøb pera unig tru sørinug nømerrig
merrab pubikkucha, yandø umbøsrøngatig kebya, ashabe,
kørebig køn.
9 Pøs katøgucha nømbe tru Tiuswei wamwan pørigu Jesúsbe
kwabelai utugurri katøle øsiiramig palønrrab køn taigwane
chigúi mørmuin købig køn.
10 Incha tru kusrenanøb pera uniiløbe nømui yamay katø
ambubelø køn.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb
(Mc 16.9-11)

11 Inchen Maríabe sørim pulu wambig kishib pasramisrabe,
kishib sørin trabyu trarraasha ashene,
12 pagatø ángelesmera puliig kørrabig kewar, tru Jesúswei
asrwan wayig købigube kane turgabøryu, kane katsigu purrai
ashiptinchibig køn.
13 Inchen ángelesmerabe payibelø køn:
—Ishug, ¿chindimba kishku?— cha.
Inchene nøbe trenchibig køn:
—Pøs nai Señorwan srua ambin køn cha. Incha chu wayig
mørmur— cha.
14 Iigwan chab trencha, nø keesha ashene, truyu Jesúsbe
pasraptinchibig køn. Inchendø, nøbe Jesús kuitamappe
isumíig køn.
15 Inchene Jesúsbe payibig køn:
—Ishug, ¿chindimba kishku? cha. ¿Mun lagu?— cha.
Inchene nøbe tru tulyu ellmarig ashibig kuitamab isua,
trenchibig køn:
—Au, kasuku, inchippa ñi srua yabe, trube, chu wayigwan
eshkarra cha. Na srua inrrab— cha.
16 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—¡María!— cha.
Inchene nøbe keesha ashabe, hebreomay:
—¡Rabuni!— chibig køn, (trenchippe, "Kusrennøbig" chib).
17 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¡Elatcha! cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrø nebimø
srø pasrar cha. Inchendø ñibe ya, nai nunelan trenchinrrig
cha: "Naimba, ñimuimba Møskaweisrømay, naimba, ñimuimba
Tiusweisrømay nabe inrrab kur tan" cha, eshkanrrab.—
18 Inchen María Magdalenabe yabe, tru kusrenanøb pera
uniilan:
—¡Nabe Señorwan ashar!— chibig køn.
Incha Señor nun maig tailangucha nømun eshkabig køn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Tru truaaløмdøwei yandø yem misren, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tulundzuna purrabelø køn, yaskabmerane mu kurtraingaig kasra pønsra, judíosmeran kørig køb. Inchene Jesúsbe truyu kebib, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.

20 Incha chab trenchabe tasiimeranba, nui tømbulwanba kenamarene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Señorwan ashippe, truba truba kasraarabelø køn.

21 Inchen Jesúsbe katøle trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain! cha. Nabe ñimun karua ørar cha, nai Møskai nan karua ørøb lataitøwei.—

22 Incha iigwan chab trenchabe, Jesúsbe nømuim pala urra, trenchibig køn:

—Espíritu Santon utay cha.

23 Ñim møilan køben nømui kaig mariilan ulø paymø kagøbashene, truilai kaig mariiløbe ulø payamig kømíig kørrømisran cha. Inchen ñim truilai kaig mariilan pesannamø ulø payene, nømune pesannamø ulø payamig kønrrun— chibig køn.

Jesúsba, Tomásba

24 Inchen Tomás, Gemelo taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, truibe tru Jesús arrubene, nømba wamuig kuig køn.

25 Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe trenchibelø køn:

—Nambe Señorwan aser— cha.

Inchene Tomásbe trenchibig køn:

—Nabe nui tasku kølabus larrøøriilan ashmøwei, katø tru kølabus larrøøriiløyu tasig-unan kegwanmøwei, katø tru nui tømbulyu nai tasigwan kegwanmøwei inchimuppe, nabe køremumønrrun— cha.

26 Indig trune wendau tru kusrenanøb pera uniiløbe katøle umbu tulundzuna purrøben, Tomáskucha nømba wabig køn. Inchene yaskabmerabe mu kurtraingaig kasrailø pønrraingucha, Jesúsbe kebya, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.

27 Inchabe Tomáswane trenchiptinchibig køn:

—Ñui tasig-unan yu kegwanøb, nai tasiimeran ash cha. Incha ñui kwalwan larrøbicha, yu nai tømbulyu tasigwan kegwan cha. Ke truig kømuitamaptø isub uñmøtø, ñiguen kørebig ku— cha.

28 Inchene Tomásbe trencha løtabig køn:

—¡Nai Señor! ¡Nai Tius!— cha.

29 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tomás ¿møi ke nan ashagan køretirru? cha. Mayanguen tab kuilø køn cha, ashmøwagucha, kørebeløbe.—

Mandøgurri i kilgameran pørig

30 Jesúsbe truiløtø kømøtø, katøgan Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø truba kenamarøbig køn nui kusrenanøb pera uniilai merrab. Truiløbe i kilgamerayube pørig kaagøn.

31 Inchendø iilan pøriilø køppe, Jesúsbe tru Cristo Tiuswei Nusrkain kuin kui kørenrrain pørig køn. Incha tru treeg køreitøgabe srøig øsig kømigwan nøgurri tøgagønrrai indig køn.

21

Nui kusrenanøb pera uniilan Jesús Galileasrø kenamisrøb

1 Inchen treeg chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan katøle kenamisrøbig køn Tiberias nu pisu menda. Nøbe øyamay kenamisrig køn:

2 Simón Pedro køben, Tomás tru Gemelo taig køben, Natanael tru Galilea pirau canásriig køben, Zebedeowei nusrkalø køben, katøgan pailø Jesúswei kusrenanøb pera uniiløba, trubalatø lincha warøben.

3 Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Nabe peskanrrab inrrainchar— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Namgucha ñiba amrrunrrab— cha.

Incha ambabe, kan barcoyu nebamba, tru yembe chigucha wesrunrrab kaimabelø køn.

4 Inchen yandø tør-rrab arruben, Jesúsbe pi menda nømun kenamisren, tru kusrenanøb pera uniiløbe nune mu kui ashmeelø køn.

5 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, nai ureezheelø, ¿chigucha chi peskau kemørtrab kaimatirru?— cha.

Inchene nømbe:

—Kah— chibelø køn.

6 Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Atarrayan barcoyu kusrmaygatømay kegutsay cha. Treenchabe ñimbe wesranrrabguen— cha.

Inchen nømbe atarrayan keguchibelø køn. Inchabe piyugurri atarrayan wesranrrab kaimaptinchibelø køn, peskau nu køptø.

7 Inchene tru kusrenanøb pera unig Jesúswei undaaraibe Pedrone trenchibig køn:

—¡Au, Señor køn!— cha.

Inchene Pedrobe: “Señor køn” taig mørøppe, nui pala itøgueigwan wesrawa tsuig køppe, truigwan kewa, pørønab, piyu pørsraptinchibig køn.

8 Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe barcon srua pubelø køn, atarrayan peskautø netsiig keetab sruar. Kaguende nømbe pi mendagurri cien metros køsrøndø waraig købig køn.

9 Incha nømbe pirau pinaambabe, kan trøsr nag pasrai ashibelø køn, tru palabe peskauba, pirrimba warig.

10 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Mamdø tru ñim møi wesruim peskaumeran srua amrruy— cha.

11 Inchen Simón Pedrobe barcoyu nebya, atarrayan nørrø peskaumeratø ciento cincuenta y tres netsiig tøgaigwan pi mendagatig keetab srua ibig køn. Inchen maya nu kuingucha, atarrayabe kølsrømíig køn.

12 Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Manrrab amrruy— cha.

Inchen møikkucha kusrenanøb pera uniiløbe: “¿Ñibe mu kugu?” cha payamig kørig kui inchibelø køn, kaguende nømbe Señor kui asha kua.

13 Inchene Jesúsbe kemalla, pirriwan nui tasku srua pasramisrabe, nømun srørrøbig køn, katø peskauwan chigucha.

14 Iibabe chabguen pønmay købig køn, Jesús kwailai utugurri katøle øsiirawa kurra, nui kusrenanøb pera uniilan nø kui ashchai kenamisrig.

Jesús Simón Pedroba waminchib

15 Yandø chab mabe, Jesúsbe Simón Pedron payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿iilø lataguen kømø, nan mas undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai ubisha-ureemeran mannøb ashib tøgagørrunrrig— cha.

16 Katøle Jesúsbe payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nai ubishameran tab ashib tøgagørrunrrig— cha.

17 Pønmay kønrrabyu katøle payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe kullaarab isui inchibig køn, kaguende chabguen pønmayguen: “¿Nan undaguig kuguh?” chib payen. Inchen nøbe trenchibig køn:

—Señor, ñibe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn cha. Nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai ubishameran mannøb ashib tøgagørrunrrig cha.

18 Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñibe matsinøtiig køb urasbe, ñui pørønaigwan ñiasiitø pørønawa, ñun chuikkøben ibig kuig køn cha. Inchendø yandø ñi køllig misrene, ñui kwalmeran ñi larrøbichen, katøgan mendaig ñune pørønana, ñi ig kømui indiisrømay srua inrrun— cha.

19 Øyan chippe, Pedro nø mandø kwamig nebuben, treeg kwaitøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai martrab køn cha, trendaig køn Jesúsbe. Inchabe Pedrone trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Jesús kusrenanøb pera unig tru undaaraig

20 Inchen Pedrobe keesha ashene, Jesús tru kusrenanøb pera unig undaaraibe nui wendau arri ashibig køn. (Truibe tru mab purrab uras Jesúswan pechoyu ne tsumisra: “Señor, ¿ñun ashig køui inchibelan trannrrabiibe mu køh?” cha, payibig, truig købig køn.)

21 Inchen Pedrobe truigwan ashabe, Jesúswan payibig køn:

—Señor ¿inchen øigwane ñibe mandø inchainchigu?— cha.

22 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane chi asamig kaagøn cha? Ñibe nai mendig amø— chibig køn.

23 Indiibe tru trendaigwane nunelai utube treeg wam larrøbitsig købig køn, tru kusrenanøb pera unig, truibe kwamønrrab køn tan cha. Inchen Jesús trenchippe: “Truibe kwamønrrab”, køn cha kømøtø, trenchippe, ka: “Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane ñibe chi asamig kaagøn” cha, treebe taig købig køn.

24 Tru kusrenanøb pera unig trendainabig nøtøwei iilane maig kuigwan eshkab wamincha, katø nøtøwei pørøb indig køn. Incha maig kuigwan nø eshkab wamindiibe isatø kømø, cierton kui asha pønrrer.

25 Katø chigøben Jesúsbe truba truba marig købig køn. Lutøgurrih trumørig pørimbe, tru pørig kilgamerabe yu pirau ørøbaguen kemubsruitamab isur.

Los Hechos

Jesucristo Espíritu Santon trannrrab misrig

1 Nai Teófilo, nai srøsrø pørigube maig purayaigwan eshkab
pørig kuig køn, Jesús tru chigurrimbunø marøb pølbasriilanba
kusrenaniilanba.
2 Katø nøashib karua øramelø lawa wesruilan Espíritu
Santogurri chitø maramelan martrai karua pønsra,
srømbaløsrømay srua yain kwalømgatig købigwan pørig køn.
3 Incha nøbe kwaig tsua, øsiirawa, nømune øsiguig
kenamisrøbig køn, nø kuin kui asamdiig kønrrai chine
marøb. Incha nøbe kwalømmera cuarenta nemisramne
nømun kenamisrøb uña, Tius nø karub waigweimburabigwan
waminchibig køn.
4 Incha Jesúsbe nømba trubalatø purrøwabe:
—Jerusalénsrømaybe ammønrrigay cha karubig køn, nai
Møskai trannrrab misra kørrømisrigwan treeg pumnegatig
munugunrrain cha,
5 tru ñim nan øyah taig mørig købigwan. Pøs Juanbe isa
kømøtø, pitøga pinøbuliilø kønrrai ulsrain køn cha. Trune
ñimbe mam kwalømyutø Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun
— chibig køn.

Jesús srømbalasrømay ib

6 Jesúsba truyu tulaamba purrøwabe, trencha payibelø køn:
—¿Señor, Israel misaamera merrabsrø nøm ashib karub
tøgagúig købigwan katøle treetøwei nøm karub tøgagømig pun-
rrai møi yan tamara pasrtraindirru?— cha.
7 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:
—Treeg maramibe mana punrrabigwanba, Møskai nøashib
nui maram purab mariitøgatøwei chi kwaløm treeg punr-
rai mara kørrømaramigwanbabe, ñimbe wammøra kømig chi
palømøn cha.
8 Inchendø Espíritu Santo yandø ñimuim pala
arrubeneguende maramburab maramigwan ñim uta,
Jerusalénsrø, Judea pirau kerrigu, Samaria pirausrø, pirø
muba kuimburab purø yabsrønguen naimburab maig
kuigwan waminchab webamrrun— chibig køn.
9 Incha yandø iigwan chab waminchene, nøm ashib
pønrramne, Jesúswane pala kusruben, kan wañi arrua, nun
pinøbulen, yandø mas ashchab kaimabelø køn.
10 Inchen Jesús iben, nøm srømbalaneb neeshib pønrramnetø,
møimbe pagatø møguelø puløzheelø kewar nømuim pulu ke-
namisrabe,

11 trenchibelø køn:
—¿Galileasrø møguelø, chindimba srømbalaneb neeshib kørrømisrke? cha. I Jesústøwei ñimui utugurri srømbalasrømay srua yainabiibe, ñim maig yai asig katø nøbe treetøweih attrun— chibelø køn.

Judasweimburø purøbasramig Matíaswan lawa wesrab

12 Inchen tru nøashib karua øriiløbe tru Olivos taig tunsrøngurri Jerusalémgatig katø ambubelø køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu isrin kwaløмbe maya yabgatig amrrain chibig køben, treezhiitø.
13 Jerusalén ciudayu puabe, tru nøm pui yau, pala pisusrø nebambubelø køn, truyube Pedro køben, Juan køben, Jacobo køben, Andrés køben, Felipe køben, Tomás køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Alfeowei nusrkai Jacobo køben, Simón Zelote køben, Jacoboi nusrkai Judas køben, tru iilø ya peba warainug.
14 Truiløbe Tiusba wamindamigwane søtøba kandø isua, maikken elachimø marøbelø købig køn, Jesúswei usri María køben, nui nunelø køben, katøgan ishumburmera køben kanbalatø misra.
15 Inchen tru kwaløммerawan Jesucristo kusrenanigwan marøbelø kan ciento veinte køsrøn tulundzuna køben, Pedrobe truilai utu pasramisra trenchibig køn:
16 —Nai nunelø, Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truibe nebumig palaig kuig køn cha. Tru pørigube Espíritu Santobe David wamindigu kanmaytø Judasweimburab treeg nebunrrun cha wamindig kuig køn. Jesúswan kemøra, sruamrrabelan mandø indamigwan eshkab pasrabigwan.
17 Pøs Judasbe namui utuitøwei, katø namui marameløyu maramig tøgaig købig køn cha.
18 (Indiibe tru nø kaig marimburø an utiitøga kan tul penig køn cha. Inchabe ippa, turmay peñippe, patsøwan srurram peñen, pøitsimerabe kerrigu webølabig køn cha.
19 Inchen Jerusalén mayeelø warabelø wammørabe, tru pirøwane, "Acéldama" cha wamabelø køn, nømuin trikkabe, "Ani Lusin Tul" chibig.)
20 Kaguende Salmosyube trenchibig pørig pasran:
"Nui yabe mugucha waraimíig kutsi ya kørrømisren,
katø truyube muguen tsunrrabig kaanrrain" cha.
Katø:
"Nø chi marøb pasraig købigwane katøgan peg utønrrain" cha.
21 'Inchawei øyeeg købene, tru namui utu Jesús trendø namba lincha llirab uñen,
22 tru Juan Jesúswan piu umbu nun ulsraikkurrimbunø, katø nun namuinukkurri kusraben, nun srømbalasrø utig kømnegatig namba managucha tin lincha amøñibelø yu

møguelø køn cha. Incha kan treeg lincha uñibigwan, tru Jesús kwawa, katøle øsiiraigwan treeg køn chib waminchib, namba tøgatø pasrønrrai maramibe ke søldøwein køn— chibig køn.
23 Incha pailan wesrawa pønsrøbelø køn: Matíaswanba, Joséwandøwei Barsabás cha wamab (katø Justo cha wamab indi) møwanba.
24 Inchabe øyeeg chib Tiusba waminchibelø køn:
—Señor, ñibe mayeelai manrrømeran ashibiibe, i pailan ñi mønun lawa wesrua tøga pasraigwan eshkarra chib,
25 Cristo nøashib karua ørigwei maramigwan uta pasramisra martrabiibe mu kuin kui. Kaguende Judasbe nui yamsrømay inrrab, tru maramigugurrimbe tarømisra pella, peg maywan yaig køn— cha.
26 Inchawei møigweim pala pendashchab suerte kuchene, Matíasweim pala peñen, truibe yandø tru Cristo once nøashib karua øriilai utuig kørrømisrig køn.

2

Espíritu Santo arrigwan waminchibig køn

1 Judíosmerai Pentecostés taig tru kwaløm yandø puben, nømbe mayeeløba kanbalatø tulundzuna købene,
2 møimbe ¡katø! srømbalasrøngurrimbe wanrrabig kan truba mur isig ichibig lataig arrubig køn, tru purrainuube ¡katø! ya ørø tru wanrrabiitø kasramgue.
3 Inchene nømun kanun kanun traniilø kan nagurømera latailø kenamisra, nømun kanuim pala, kanuim pala pønrramisrøbelø køn.
4 Inchene nømbe mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørrømisra, peg, peg wammera waminchib mendabelø køn, Espíritu nømun maig wamindingaruben.
5 Inchen Jerusalénsrømbe judíos misaamera warabelø køn, Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø, chu pirausrøngurringuen palømíikke.
6 Inchen tru misag søtøbe tru wanrrabigwan mørabe, tulundzunabelø køn. Inchabe ¡paare! kan øyeebe chi mandø kermab isubelø køn, kaguende nøm mørene, tru Jesucriston kørebeløbe møitøgucha peg wam peg wam tru nøm mørøb pønrrabelai wamwan, trunun, trunun waminchiptinchene.
7 Inchen nømbe truba kørrø kwaariilø, kangurrin kangurri ¡paare! kan mandø kermab isub, trenchibelø køn:
—¿I mayamba waminchib pønrrabeløbe Galileasrø misaamera kømuitarru? chib.
8 Pøs kan namuin triimay, namuin triimay nam wamindi mørtrappe ¿mandø kerah? cha.

9 Yube Parto pirausreelø køben, medosmera køben, elam-
sreelø køben, mesopotamiasreelø køben, judeasreelø køben,
capadociasreelø køben, pontosreelø køben, Asia pirausreelø
køben,
10 frigiasreelø køben, panfiliasreelø køben, egiptosreelø
køben, tru Cirene pirø pulu Libia pirausreelø køben, katø
Romasrøngurri amrrubelø ka petø amrruarteelø judíosmera
køben, judíos kømeelø Tiusweiwan judíosmera marigu
pønrrønrrab purørruwarmera køben,
11 katø cretasreelø køben, arabiasreelø køben, treeg yam
paløsreelø købendø, nambe mayeeløba Tius truba nørreelø
mariilan namuin triimay, namuin triimay wamindi mører—
chibelø køn.
12 Incha mayeeløba nømbe kwariilø ¡kan paare! øyeebe
mandø kermab isub kangurrin, kangurri trenchibelø køn:
—¿Kan øyeebe chi kerah?— chib.
13 Trune kaneløbe indzatø ashib trenchibelø køn:
—Mutsiguelørre inchib waran— cha.

Espíritu Santo kørraarruben, Pedro misagwan maig kønrrabigwan waminchib

14 Inchen Pedrobe Cristo tru once karua øriiløba kurra
pasramisra, nøbe mur waminchib trenchibig køn:
—Judea møguelø køben, katø mayeelø yu Jerusalén warab
misaamera køben, iigwan ñim chigúi nebua ashchain køn cha.
Na wamindamigwan tab mørtrai chibig køn.
15 Ya løtsø las nuevetø køben, i møguelan ñimbe mutsiguelø
kønmab isuinrrun cha,
16 treeg kømøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Joelgurri
Tius tru øyeeg taig købig, iibe tru køn cha:
17 "Srabe kwalømmerawane treeg pub attrun cha,
Tiusbe trendan chib,
mu misagweim palatøgucha nai Espíritun uncha tøgagønrrai
øramønrrun cha.
Ñimui nusrkalø, ñimui nimbasrmerabe
Tius nømun chi eshkaigwan eshkaben,
ñimui matsøreløbe kan piab lataigu chigøben ashen,
ñimui køllеeløbe piailø tøgagønrrun cha.
18 Tru kwalømmerawane katø ishumbur lata, møguelø lata,
nai karuindiig melabelaim pala
nai Espíritun uncha tøgagønrrai tranen,
nømbe na nømun chi eshkaigwan eshkanrrun cha.
19 Inchen srømbalasrømbe nabe kwaara asha kønrrai mariilø
marøb,
katø yu piraube na maramburab mariilan asha kømig
kenamaramønrrun cha,
anin køben, nag køben, naguish kurrabig købengue.

20 Nøsiibe larrø løstiig misren,
pølbe ani lataig misrtrun cha.
Señor arrum kwaløm truba nuig purø tab kwaløm
pumøwatø, treeg kønrrun cha.
21 Inchen Señor Tiuswei munchiwan wamab, purugurra chib
miab pasrabiibe, kaigyugurri wesraig kønrrun" cha,
trendaig.
Iibe tru køn, chibig køn.
22 'Ñim Israel misaamera, na wamindigwan møray chibig
køn: Nazaretsrø Jesúsbe Tius nø karua øri møg kui ashchai, nø
treeg trani møg købig køn cha, nøgurri ñimui merrab maram-
burab mariitøgaba, kwaara asha kønrrai mariitøgaba, Tius
nøba pasrain kui asha kømig mariiløtøgaba. Pøs ñimdøweinguen
ashibelø køn cha.
23 I møwandøwei Tiusbe merrabsrøngurri manawei nø maig
martrab isuilane tøgaguen kua, ñimun tranen, ñimbe nune
kurusyu mesra, ñim kweetsig køn cha, tru larrø kailai tasku
purøøra.
24 Inchen nune kwailai utugurri Tiusbe kusraig køn cha,
øyeeg purø trømbøig indinawa kwaig tsuigugurri. Kaguende
tru kwab kwanrrai marøb pasrabiibe nune chinchagucha nø
merrarrawa tøgagønrrab kaimaig køn cha.
25 Pøs merrabsrø rey Davidbe Jesúsweimburab
waminchippe, trendaig købig køn cha:
"Nabe Señorwane chu uragucha nai merrab wai ashibig kur
cha.
Kaguende nøbe nai kusrmay pasran cha,
nan amburab, iburab sruagutsig mandøguen kømui pasramig
chigaanrrai.
26 Treekkurri nai manrrøbe truba kasraaraben,
nai niløbe truba truba tabig waminchib kasraaran cha.
Inchen nai asrken, chi isumø muniiramigwan muniirab
isrønrrun cha.
27 Kaguende ñi, Tiusbe, nan kwabelø pønrrainug pasrønrrain
kønrrain kømøwei,
katø ñui Newan Tabigwan trerab tsunrrain kønrrain
kømøwei inchun cha.
28 Ñibe nan øsig køm maymeran nebua asingarua,
ñi naba waikkurri nane truba truba kasraarangarunr-
rautan" taig køn cha, trenchibig køn.
29 'Nai misaamera, nabe maig kuigwan tørgandø kelarrab
ñimun trendamønrrun: Merrabsrø namui kølli misag
Davidbe kwaben, sørig køn cha. Inchen tru nui søriibe møin
kwalømgatig namui utu pasran cha.
30 Inchendø Davidbe, Tius maig karuigwan eshkabig
købig kua, tru kan nuinukkurri kurrab misagwan David

nø wamisra karub wainug wanrrai wannamigwan, Tiusbe: "¡Katø! treeg marmø kømø, treeg kønrrai maramønrrun" cha, trendaigwan ashibig kuig køppe,

31 Davidbe manawei Cristo øsiiramigwane chab asha kua, tru Cristo katøle øsiiramigwan trencha wamindig købig køn cha 'kwabelø pønrrainug truyutø pasrønrrai kørrømarig kømøwei, katø nui asrbe treraig kømøwein kønrrai indig kønrrun' cha.

32 Inchawei Tiusbe tru Jesúswandøwei katø øsiirangaruben, nambe mayeeløba tru øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer chibig køn.

33 Incha nune Tiusweim pulu kusrmay wanrrab attrai kusraben, Møskai trannrrab misra kørrømisrig tru Espíritu Santon uta, uncha tøgagønrrai trunun tranan chibig køn. Inchen ñim møi ashib, mørøb inchib kuibe, tru køn cha.

34-35 Kaguende Davidbe srømbalasrømaybe nebimuig køn cha. Inchendø Davidbe trendaig køn cha:

"Señor Tiusbe nai Señorwane trendan cha:
'Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna wamig kønrrai na
pønsramnegatig.' "

36 'Israel misaamera mayeeløba treeg kømuitamab asha pønrray cha, tru Jesús ñim kurusyu mesraigwandøwei Tiusbe nune Mayeelaim Pala Pasrabig kønrrai maramba, Cristo kønrrai maramba indin køn— chibig køn, Pedrobe.

37 Incha øyeeg tailan mørøppe, truba kullaarab isui inchibelø køn nømui manrrau kebachen. Inchabe Pedronba, trugurri Cristo nøashib karua ørig katøganelanba payibelø køn:

—Ñim nai misaamera, ¿nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

38 Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñim møitøgucha nimui kaig mariilan isua møray cha. Incha Tiusweimay llirawa, Jesucristoi munchiyu piu umbu ulsrailø kuy chibig køn, ñimui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørrømisrtraimbe. Inchen Tiusbe ñimune Espíritu Santon tranrrun cha.

39 Kaguende i tranamigwan nø trannrrab misra kørrømisriibe, ñimuyasig køb, ñimui ureemerayasig køb, katø mayeelø chu uras tsøndatøsrø kønrrabelayasig køb, katø mayeelø namui Tius nun mun wamag køben wamamelai, truilayasig køb køn— chibig køn.

40 Incha Pedrobe øyeelø wamindig kømnetø, katø srøitø waminchib, øyamay melamig køn chib trenchibig køn:

—Yeeg larrø kaig marøb misaamerainukkurrimbe wemallib ambay— cha.

41 Inchen tru nø wamindigwan møra utabelane piu
umbu ulsrailø kørrømisren, tru kwaløмbe Jesucriston kørewa
pønrramisrøbeløbe kan pøn mil køsrøn nemisrig købig køn.
42 Incha nømbe mayeeløba Cristo nøashib karua øriilø kus-
renanigwane tindøga marøb pønrrabelø køn, kanbalatø lincha
kømigu lata, mamig pirisha kanbalatø mab kømigu lata, katø
kanbalatø misra Tiusba waminchib kømigu lata.

Jesucriston kørebelø srøsreelø mandø waraig

43 Inchen nømune mønundøgucha ka nøs nøstø købig køn, tru
Cristo nøashib karua øriiløgurri kwaara asha kønrrai marøb,
katø Tius nømba pasrain kui asha kønrrai truba truba marøb
inchen.
44 Inchen mayeeløba Criston kørebeløbe kanbalatø lincha tu-
lundzunab, katø chimerandøgucha ke kanguelarrøtø tøgagøb
inchibelø køn.
45 Incha nømui pirømeran, yameran, katø chi tøgagúilan
køben yana, søteelan pirishibelø køn, møitøgucha maig palain
køben, treetø.
46 Incha kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau søteeløba
tulundzunabelø køn. Incha mamigwan nømui yamørig truba
truba kasrag, kanbalatø lata pirisha mabelø køn, tabig isua,
ka treeg maranmab ashchaindø kømø,
47 manrraugurri tabig isub Tiuswan truba tabig
waminchib, katø nømbe maya misaamera truba tabig
wamindinabelø køn. Inchen Señorbe kaigyugurri wesraig
kønrrabelan wesrawa, kwalømmørig nømuinuube srøitø, srøitø
nemarøbig køn.

3

Kan uñchab kaimabigwan tamarøb

1 Kan kwaløm Pedroba, Juanba, maaben las tres paileba
kegøtø Tiuswei yaumay nebambubelø køn, Tiusba wamin-
dam uras købene.
2 Inchene truyube kan møg tru kal-lainukkurri uñchab
kaimabig wabig køn. Truigwane Tiuswei yau tru "Tab Yask-
abzhig køn" cha waminug kebambubelan 'an kettra' cha miab
wanrrai, kwalømmørig srua amba wannig wabig køn.
3 Inchen tru uñchab kaimabiibe Pedronba, Juanwanba
Tiuswei yau kebamrrab inchen ashabe 'an kettra' cha mi-
aben,
4 nømbe nun ashabe, Pedrobe trenchibig køn:
—Namun ash— cha.
5 Inchen tru uñchab kaimabiibe chi trannrrab indermab
isua, truba tab ashene,
6 Pedrobe trenchibig køn:

—Angawei, orogawein kur cha. Inchendø na tøgagúigwaneguende tranrrumøn cha. Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu kurrab, inrrø— chibig køn.

7 Incha Pedrobe kusrmay tasigu kemøra kusrabene, tru urastø nui srøbmeraba, nui yetølømeraba mur misren,

8 tru uñchab kaimabiibe ¡katø! kan pørsrappe pasrambua, ib menda, Tiuswan 'Tabiibe ñitø køn' chib, trashib, pørsrab Tiuswei yau Pedroba, Juanba kebibig køn.

9 Inchen maya misaamerabe nune uñibig misrin kui ashib, katø Tiuswan 'Tabiibe ñitø køn' chib, truba tabig wamindi ashib inchibelø køn.

10 Incha tru Tiuswei yau tru "Tab Yaskabzhig" cha waminug tru 'an kettra' cha, miab wabigwan truig kui ashabe, truba kwaarøbelø køn, ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isub tru treeg purayain køben.

Pedro maig pub arrigwan Tiuswei yau waminchib

11 Inchen tru uñchab kaimabig købiibe Pedronba, Juanwanba kemøra pasramnebe, misaabe mayamba kwariilø luløbelø køn Pedromeraimay, tru Tiuswei yau Salomónwei Yaskabumay.

12 Inchen Pedro iigwan ashabe, misagwan trenchibig køn:

—Namui Israel misaamera ¿øyeegwan asha ñimbe chindimbarre kwargue? cha. Kabe tru maramburab maramigwan nam namashib tøgar kua, kabe nam Tiuswei merrab purø tabelø kuikkurri i møwan uñibig kønrrai nam mari lata ¿chindimbarre namungøba ashke? cha.

13 Treeg kømøtø, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe tru nui marøb megabig Jesúswane tørguegwalmabig kønrrai maran cha. Truigwane tru misagwan ashib karub purrabelan ñimbe kemøra, tranøb, katø Pilatobe nune elatchab inchen, ñimbe elachibashmub indig købig køn cha.

14 Tru Newan Tabig katø Kerriguwan Sølgandiigwane ñimbe kaasha, tru kweechiptiigwane, trube, kelachai miaig køn cha.

15 Incha tru øsig kømigwan nø tøga pasrabigwane ñimbe kweechen, truigwan Tiusbe kwailai utugurri katøle øsiirangaruben, nambe tru treeg purayaigwane namashib ashibelø ker chibig køn.

16 Pøs Jesúswei munchibe tru ñim trendø asi møg ñim møi ashib pønrraigwan øyah chishig kønrrai tamaran cha, nui isubigwan tru munchiyu pasrikkurri. Tru isubigwan Jesús tøgagønrrai marig, truibe nune newan tamaran cha, pøs ñim mayeelø asiinrrabguen chibig køn.

17 'Pøs, trube, møimbe ñim nai misaamera, ñimbe chugúi mørmøwa, øyeeg marøb pønrrain kuin kui ashar chibig køn, katø ñimun ashib karub purrabelø chigucha.
18 Inchendø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiitøga nui Cristobe kwamnegatig purø trømbøig indinab meganrrun cha, manawei Tius eshkawa pasrig købigwan treeg nebunrrai marig køn cha.
19 Inchawei treeg købene, nimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chibig køn, ñimui tru kaig mariilan chi kaig mariimíig lataig kørrømisrtraimbe. Trumaybe Señorbe chi isumø, tabig pishindø waram kwalømmera ørøb,
20 katø tru muniirab kui Criston, tru Jesúswan, ñimuyasig manawei nø tarømara wesrua pasrigwan trununguchа ørtrun cha.
21 Inchendø nøbe møimbatøbe srømbalasrø ka wamig køn cha, Tius tru chiwandøgucha lutøgurri tamara pønsramnegatig, tru Tius nuindø tarømariilø nø maig karuigwan eshkabeløgurri nø manasrøwei maig taig, treeg.
22 Inchawei Moisésma trendaig købig køn: "Señor ñimui Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei Tius maig karuigwan kan eshkabig na lataitøwei katøgan kusranrrab køn cha. Inchawei nø maig wamindiilane chiyutøgucha møramig køn cha trendaig købig køn.
23 Kaguende møikkøben Tius maig karuigwan tru eshkabigwan mørmíigwane, Israel misaamerainukkurri kanguen kaagøm, pinisaig kønrrun" taig køn cha.
24 'Inchawei Samuel tsub uraskurrimbunø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø truilø chigucha møin kwalømmera øyeeg punrrabigwan wamindig købig køn cha.
25 Pøs ñimbe tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelai ureemera køb, katø tru namui køl̈li misaameran tru nuinukkurri acuerdo marigwan tøgagøb indan cha. Abrahamwan tru trenchib uras: "Ñigurri karrab larrøbichib misaamerabe pirau maya misaaba mayanguen tab indiilø kønrrun" chib.
26 Inchawei Tius nui Marøb Megabigwan kusrua, trugurri Tiusbe ñimuimaymerrig ørig købig køn, ñim møitøgucha tru kaigwan marmønrrab llirawa pønrramisren, mayanguen tab indiilø kønrrain— chibig køn, Pedrobe.

4

Pedroba, Juanba tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

1 Pedroba, Juanba misagwan waminchib srø pønrramne, judíosmerai sacerdotesmera køben, Tiuswei yau policíamera

ashib pønrrabelan nø karub pasrabig køben, saduceosmera køben truba namikkøleelø pubelø køn,

2 kaguende Pedroba, Juanba misaameran kusrenanøb,
katø tru kwabeløbe katøyug kwailai utugurri øsiiramibe Jesucristoinug køn chib, eshkab kusrennimba.

3 Incha tru karubeløbe Pedronba, Juanwanba kemøra,
yandø maaben køben, katø kwaløngatig kailan keeri yau
keerøbelø køn.

4 Inchendø møiløgøben Tiuswei wamwan wamindi
mørøbeløbe Criston køreben, møguelandø munchen trattrø
milburab nemisrig købig køn.

5 Incha katø kwaløbe tru nømun ashib karub purra-
belø køben, misagwan karubelø kølli misaamera køben, tru
Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, Jerusalén tulundzun-
abelø køn.

6 Truyube maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote tru
Anás køben, Caifás køben, Juan køben, Alejandro køben, maya
sacerdotesmeran karubigwei yauelø køben mayamba, truyu
purrabelø køn.

7 Incha Juanwanba, Pedronba nømuin tøbøtag pønsrabe pay-
ibelø køn:

—¿Ñimbe iigwane maramburab marig muindøgarre mar-
gue? cha. ¿Iilane mui munchiyurre margue?— cha.

8 Inchen Espíritu Santotø netsaig Pedrobe trenchibig køn:

—Misaameran ashib karub purrabelø, katø ñim misagwan
karubelø kølli misaamera,

9 kan møg kwanrriigwan nam tabig marigwan chi
wetøgørramdiig køtashchappa, i møwan mandø incha tamarig
kuitashchappa, ñim namun payib srua kuig købene,

10 trube, ñim mayeeløba, katø Israel maya misaameraba
nebua asig kønrrai eshkanrrab cha. Tru i møg ñim mayeelai
merrab pasrabiibe tru Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu tabig
tammisrig kuig køn cha, tru ñim kurusyu mesra kweechen,
Tiusbe katø øsiirangaruig, truigweinug.

11 Jesúsbe ñim

“ya marøbelø tru kaasig srug køn cha.
Inchendø tru katsiisrømbe pølbasra wayig mas purø tab
srukken misrin køn” cha.

12 ’Pøs nam kaigyugurri wesrailø kømibe mu katøgan peg-
wei munchiyube chi kaagøn cha; kaguende kaigyugurri
wesramigwane yu piraube mungucha treeg martrai tranig
kaagøn— chibig køn.

13 Inchen tru payibeløbe Pedronba, Juanwanbabe chigucha
chi kørig kuin kømø, løtab pønrrai ashib, katø mana chu kusreb
purrømeelø, chigucha kømeelø kuin kui ashib inchabe, truba

kwaara asha, nømune Jesúswei mendig amøñibelø kuin kui nebua ashibelø køn.
14 Inchagucha tru tamari møøbe nømuim pulu kurra pasrabwei indi ashabe, treekkurri Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi tamgaig købig køn.
15 Incha nømune tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø purrainukkurri webambingarua, nømdø kangurrin kangurri payiyab waminchib kørrømisrabe,
16 trenchibelø køn:
—¿Møguelane nambe chi martrab? cha. Kaguende Jerusalén mayeelø warab misaameraimbe Tius nømba pasrain kui asamig marig kan truba nuig kenagøn cha, nømgurri marig. Inchawei nambe chinchagucha chi treeg kømøn tambegaig køn cha.
17 Inchendø tru treeg marigwan misag utu mas mas wam larrøbichimønrraimbe, møingurrimbunøbe mungucha Jesúswei munchiyube waminchimønrrai 'chigøben ñimune maramønrrun' chinrrab— cha, nømbe trenchibelø køn.
18 Incha Pedronba, Juanwanba katø wamabe, chiweingucha Jesúswei munchiyube waminchimøwei, kusrenanmøwei inchai, ¡katø! kandø mera pasrøbelø køn.
19 Trune Pedroba, Juanbabe trencha løtabelø køn:
—Ñimguen tab isuy cha, Tiuswei merrab søl købig kuitashchab nun mørmøtø, ñimun mørøb pønrramig.
20 Kaguende nam ashib, nam mørøb indigwane nambe elachimø, wamindamønrrun— chibelø køn.
21 Inchen tru karubeløbe:
—Ñim namun mørmøwabe, møimbe chi maramigwane nam asamønrrun — chatø, elachibelø køn, tru maya misaameragurri chinchaguen ichabetønrrab kaima. Kaguende truiløbe tru treeg purayaigwan asha, Tiuswan truba tabig waminchib købelø køn.
22 Pøs tru purø nuig tabig marøb, tamarinab møøbe cuarenta años menrra tøgaig købig køn.

Tiuswei ureemera nundø kemenda kørmø pønrrønrrab Tiuswan miab

23 Pedroba, Juanba yandø ka elatsiilø kua nømui lincha amøñibelaisrømay ambabe, tru sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nømun maig taigwan kerrigu eshkaben,
24 tru lincha amøñibelø nøm iigwan mørabe, søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Tiusba trenchib waminchibelø køn:
—Ñi mayeelaim pala ñi ashib pasrabig srømbalawan lata, pirøwan lata, marwan lata, chigurrimbunø truyu chi purrabelan chigucha marøbig,

25 Espíritu Santogurri namui merrabsrø David, ñi karuigwan marøb megabigwan ñi øyeeg chib wamindingaruig købig køn cha:
"¿Judíos kømeelø truba truba namig kurramba,
katø chi misaamera køben ke ka yandø chi marmuinguenig martrab kurramba inchippe, chindimbarre indah? cha.
26 Pirau reymerabe yandø kwayanrrab lutømaytø pønrramisren,
katø tru ashib karubeløgucha wamincha kanbalatø misra,
Señor Tiuswanba, nui Cristonba
kaig martrab namig kurran" cha.
27 'Kaguende isa kømøtø, Herodesba, Poncio Pilatoba, judíos kømø misaameraba, katø maya israelitasmeraba ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswan, tru ñi aceitetøga itølusig lawa wesraigwan tsalø køb, chigøben martrab isub i ciudayu tulundzunig kuig køn cha,
28 ñi Tius manasrøwei øyeelø purainrrai maig martrab isua tøgagúilan treeg nebunrrai, martrab.
29 Señor møimbe tru nøm namun chigøben øyeelø martrumøn cha trencha pønsrailan ashib, katø nam ñuiwan marøb melabelan maikkucha kullaaramø ñui wamwan kørmø waminchib pønrramig kønrrai trannrra chib.
30 Ñui tasigwan larrøbichi cha, tru ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswei munchiyu kwanrreelan tamarøb, ñi namba pasrain kui ashchai mara kørrømarøb, katø kwaara asha kørrømistrai marøb inchi— cha, trenchibelø køn.
31 Incha Tiusba chab waminchene, tru nøm tulaamba purrainuube mur kønøben, mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørrømisra, Tiuswei wamwan maikkucha kullaaramø nømbe waminchibelø køn.

Kanguelarrøtø tøgagøb

32 Incha tru nu misag søtømera mayeeløba tru Jesúswan kørebeløbe møitøgucha lata kan manrrøtø lataig lincha pønrrab, kandø isubelø køn. Møitøgucha nømui chi tøgagúigwane 'nain køn' chimøtø, chi købigwane kanguelarrøtø tøgagøbelø køn.
33 Inchen Cristo tru nøashib karua øriiløbe Señor Jesús øsiirawa kurrigweimburab maig kuigwan waminchippe ¡katø! muguen chindamgaig waminchibelø køn. Incha nømbe warappe, kan møitøgucha tab købigwan tøgagømburab tøgagønrrai traniilø purø tab warabelø køn.
34 Inchawei nømui utube chigøben palai inchibiibe muguen kaabig køn. Kaguende møiløgøben pirømera, yamera tøgarbe yana, maig yanigwan anwane srua amrrua,

35 Cristo tru nøashib karua øriilø nøm ashchai tranøbelø køn. Inchen nømbe trunune nømun maig palain køben kanun kanun treeg pirishibelø køn.
36 Inchen kan levita José taig pi tøbøtag pirø pasrabig Chipre pirausriig, Cristo tru nøashib karua øriiløbe truigwane Bernabé cha wamig (trenchippe, "Isui meløben, isui inchimønrrai tabig waminchib nusrkain køn" taig).
37 Tru møøma kan pirø tøgagua trunun yanabe, anwane srua arrua Cristo tru nøashib karua øriilø nøm asha martrai tranøbig køn.

5

Ananíasba, Safiraba isønrrab indigwan waminchib

1 Inchen kan møg Ananías taiba, srai Safiraba kan pirø tøgagúigwan yanøbelø køn.
2 Inchabe i møøbe nui sraimba misra, tru anwane tøbøtø trannrrab cha, wamincha, tøbøwane kørrømara, Cristo tru nøashib karua øriilaimay tøbøwandø nøm ashchai trannrrab srua ibig køn.
3 Inchen Pedrobe trenchibig køn:
—Ananías, ¿Satanás ñui manrrau nø kebya pasramisra, ñigan øyeekkatig martramab pasrøtirru? cha, ñi Espíritu Santon isab pasramig kønrrai, tru pirø yani anwan kerriguwan tranmøtø kørrømara trannrrappe.
4 ¿Pirøbe ñuiwein kømuitarru? cha. ¿Katø yanen, tru angucha ñi asamig kømuitarru? cha ¿Ñui manrrau chindimba øyeeg martrab isua pasramisrku? cha. Ñibe møguelan isab pasrømøtø, Tiuswan isan— chibig køn.
5 Inchen Ananíasbe iig trendaigwan mørabe, kwain peñiptinchibig køn. Inchen mayeeløba trunun wammørøbeløbe truba truba kørig kui inchibelø køn.
6 Inchen matsøreløbe amrrua, asrwan tamara pula, sørønrrab srua ambubelø køn.
7 Indiibe pøn ura wendau køsrønyu Ananíaswei srai tru treeg purayaigwan chi wammørmø, kebarrubenba,
8 Pedrobe payibig køn:
—Eshkarra cha, tru ¿ñim pirøwan øyawei yaner cha trendaigwan trewei yangueh?— cha.
Inchen nøbe trenchibig køn:
—Øø, treweiwei yanøbwei indig køn— cha.
9 Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:
—¿Ñim pailømisra chindimbarre treeg martrab isua pønrramisrke? cha, Señorwei Espíritun ke maig inchibig køtashchab ashchab inchib. ¡Ñiguen mør! cha, ñui kewan sørønrrab srua ambubeløbe chabguen yaskabyuguen

amrrutan cha, møimbe ñungucha sørønrrab srua amrrun—cha.
10 Inchen tru urastø Pedroi srøb pulu Zafiragucha kwain peñiptinchibig køn. Inchen tru matsørelø kerruabe kwaikken wetørrawa, srua amba, keweim pulu sørabelø køn.
11 Inchen tru iglesian kerriguelanba, katø mayeelø tru treeg purayaigwan wammørøbelanbabe purø trømbøig kørig kui indamig arrubig køn.

Cristo nøashib karua øriilø chine asha kønrrai marøbelø
12 Cristo nøashib karua øriiløbe misaamerai utu chine Tius nømba pasrain kui ashchai mariilan maramba, kwaara asha kønrrai maramba inchibelø køn. Inchen Tiuswei ureemerabe Salomónwei Yaskabyu mayeeløba maig isuppe, treeg kandø isua tulundzunabelø køn.
13 Inchendø katøganeløbe nømbabe linchab inchimeelø køn, tru maya misaamerabe nømune truba truba tab inchib tøgagúingucha.
14 Inchen misaamera Señorwan kørebeløbe møguelø lata, ishumbur lata katøguchinguen katøguchinguen nemisrøb ambubelø køn.
15 Incha kwanrreelanguen tru puraambub lliraig calleswan camamerayu, tsigalmerayu srua amrrua pønsrøbelø køn, Pedro puraiben, nui pørr møsiitøguen møigwan køben kwanrreelaim pala kasrønrrai.
16 Inchen Jerusalén ciuda puluwansreelø misag truba nørrø amrrubelø køn, kwanrreelø køben, trømbøig maringarub kwaimandziimera tøgar kan mandøguen kømui inchibelø, treelø køben sruar. Inchen mayeeløba tamariilø købelø køn.

Pedroba, Juanba kaig indiilø
17 Inchen maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, saduceosmeraingateelø truyu nøba purrabeløba purø pusrkwai ashiptø namig kurra,
18 Cristo nø ashib karua øriilane merrarrawa tru kailan keeri yau keerøbelø køn.
19 Inchen kan Señorwei ángel tru keeri yau yaskabmeran yem kura, wambiisrø wesrawabe, trenchibig køn:
20 —Amba, Tiuswei yau pønrramisra, i srøig øsig kømigweimburab wamwan misaameran trunun kerrigu eshkab waminday— cha.
21 Inchen nømbe iigwan mørabe, yandø tør-rrabene, Tiuswei yau kebamba, kusrenanøb mendabelø køn.

Tru inchib kømnetø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, truyu nøba purrabelø katøganeløba amba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan tulundzuningarubelø køn, katø tru maig maramigwan ashibelø israelitasmerai køIli misaameran mayamba.

Inchabe tru kailan keeri yau purrabelan nømuimay merrana,
amrrunrrabelø ørøbelø køn.
22 Inchen policíamerabe amba, tru kailan keeri yausrømbe
muganug pua, katøle amrruppe, treeg wam srua amrrubelø
køn:
23 —Truyube mugucha chindamgaig kasraig pasrøben,
wegørrømønrrai, ashibeløgucha yaskabmerayu pønrrøbendø,
yaskabmeran nam kurene, umbusrømbe mugucha
kaagøptindig køn— cha.
24 Inchen iigwan mørabe, tru Tiuswei yau policíameran ashib
pera pasrabiiba, sacerdotesmeran karubeløba, ¡kan paare!
øyeebe mandø kermab isubelø køn, kan øyeebe chugatig punr-
rai indamab isubgue.
25 Trunetø møikkøsrøn trenchib puptinchibig køn:

—Ñim tru merrarrawa keerig møgueløbe Tiuswei yau misag-
wan kusrenanøb purran— cha.

26 Inchene Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabi-
ibe, nui policíameraba ya, Pedronba, Juanwanba katø mer-
rana ambendø, maig købash tsag inchimøtø merranøbelø køn,
kaguen misaamera nømun srug muta petamigwan køriimata.
27 Incha merrana amrruabe, tru Setenteelø maig
maramigwan asha marøbelai merrab pønsrøben, maya
sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe, trenchib payibig
køn:
28 —Yamba nambe ñimune Jesúswei munchiyube kusre-
nanmønrrai, ¿kandø mera pasrøb mørgøppeh? cha. ¿Ñimbe
chi margue? cha. Ñimbe Jerusalén ørøba ñimui kusrenanig-
wan larrøbitsingarua, tru møwan kweecha ani lusigwane na-
mungøba, namungøba kemesrøtan— cha.
29 Inchen Pedroba, katøgan Cristo nøashib karua øriiløba
løtappe trenchibelø køn:

—Namuimbe Tiuswanmerrig møramig køn cha, møguelø
taigwan kømøtø.
30 Ñim kurusyu mesra kweetsig tru Jesúswandøwei namui
merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe katø øsiirangaruig køn cha.
31 Incha Tiusbe nune purø nuig kønrrai marøb nui kusrmay
wangarua, Kerrigu Nø Merrab Pasrabig, Kaigyugurri Wesra-
big kønrrai marig køn cha, Israel misaameran nømui kaig
mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai marøb, katø nømui
kaig mariilan ulø payamig kømønrrai marøb inchaimba, treeg
marig køn chibelø køn.
32 Nambe øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer cha.
Inchen nun tru mørøbelan Tius tranig Espíritu Santo chigucha
asha pasrainrrun— cha.

33 Inchen iigwan mørøbeløbe, truba trømbøig nama,
kwetchab inchibelø køn.
34 Inchen kan møg tru Setenteelai utuig kan fariseo
Gamaliel taig, tru maig maramigwan martrai Moisés
pørigwan kusrennøbig, maya misag nune mu chi taimíig, kurra
pasramisra, tru Cristo nøashib karua øriilan kan petøzhiitø
wambig wesrangaruabe,
35 nømune trenchibig køn:
—Namui Israel møguelø, purø ashiptø maray cha, i møguelan
ñim chi martrappe.
36 Ñimguen isuy cha, mana køsrøn kan Teudas taig 'kan truba
nu kusreb møg kur' chibig kurrøben, truigwanma møguelø
cuatrocientos mendig amønaig køn cha. Inchendø nune
kweechen, mayeeløba mendig amøñibeløbe chab tarømisren,
chab pinig køn cha.
37 Katø wendøsrø misag mayan køtashchab munchi tulishib
kwalømmerawan galileasriig Judas kurra, misag nui mendig
amøñinrrabelø truba nu pera kurrig købig køn cha. Indig truig
chigucha kwaben, mayeeløba mendig amøñibeløbe nøørøtø
chab tarømisrig købig køn cha.
38 Inchawei møi øyeeg puim pasrøbene, nabe ñimun tren-
damønrrun cha: Tru møguelane kagøbashippa, ñimguen ka am-
basay cha. Kaguende tru nøm chi martrab isua tøgagúig
nøm chi marøb amønaibe, ka møguelaindø kuisruandøbe,
patsønrrun cha.
39 Inchen Tiuswein kuisruandøbe, ñimbe pinishinrrab
kaimanrrun cha. Inchippa ñimbe Tiusba kwayanrrab inchib
pønrrabgun— chibig køn.
40 Gamaliel wamindiibe treegwein kuitamab isua, Cristo
nøashib karua øriilan wama, ichabetabe, Jesúswei munchiyube
mas waminchimønrrai mera, yandø elachibelø køn.
41 Inchen nømbe tru Setenteelø maig maramigwan asha
marøbelai merrabgurri, truba kasrag webamba ambubelø
køn, Jesúswei munchigurri øyeeg kaig indinab pønrrambuawei
pønrrønrrai Tius i nømun treeg pønsraig kuitamab isua.
42 Incha nømbe kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau
kusrenanøb, katø yamørig kusrenanøbelø køn, tru tabig srø
wambe, Jesúsbe tru Cristo køn chib, maikken elachimøgue.

6

Tiuswei ureemeran chi palabigwan ashchabelø sieteelø wesrawa pønsrailø

1 Inchen tru kwalømmerawan Jesucristoi kusrenanigwan
marøb melabeløbe nørrø nemisrøb iben, judíosmera
griegosmerai wamwan waminchibeløbe mørønnatø

waminchib namig kurrabelø køn tru judíosmerai wamwan waminchibelane. Tru kelø peta kwailø nømui utueløbe, kwalømmørig mamig pirishibyu chi lata asiimeelø køn chib.

2 Inchen Cristo nøashib karua øriilø tru doceeløbe, tru nu misag Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan tulundzuningarua trenchibelø køn:

—Nam Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamigwan elacha, mishatsigu tru mamig pirisamigu ashib pønrramibe søl køm0n cha.

3 Inchawei, namui nunelø, ñimui utu siete møguelø lawa wesruy cha. Mugucha øyeelø køn tainab pønrrømeelø, Espíritu Santotø netsailan, maig kønrrabigwan asha maram kusrebelan. Incha truilan i maramigwan trana pønsrønrrab cha.

4 Inchen nambe namuimburappe Tiusba wamindamigwan elachimø marøb, katø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb amøñibig amøñinrrab— cha trenchibelø køn.

5 Øyeeg chibene, tru misag søtø nu pasrabigwane truba tabig mørøraben, Esteban tru nui isubigwan Tiusweinuutø newan tøga pasrabig Espíritu Santotø netsaig møwan lawa wesrabelø køn. Trugurri Felipen køben, Procoron køben, Nicanorwan køben, Timónwan køben, Parmenaswan køben, kan møg antioquíasriig tru Tiusweiwan judíosmera marøb pønrraigu puraarruaig Nicoláswan købengue.

6 Incha yandø tru Cristo nøashib karua øriilø docelaimay pera amrruben, nømbe Tiusba wamincha, nømui tasiimeran truilaim pala nømun tabig kønrrai estsarøbelø køn.

7 Inchen Tiuswei wambe mas mas larrøbichib iben, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe Jerusalénsrø nørrø nemisrøb arruben, sacerdotesmeraguen truba yam nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagønrrab pønrramisrøbelø køn.

Estebanwan kailan keeri yau pasrtrab srua ambub

8 Inchen Esteban Tiuswei tru ka yandø tab indigwanba, katø maramburab maramigwanba newan tøgaig, truibe kwaara asha kønrrai maramba, Tius nøba pasrain kui ashchai purø nørreelø mariilø maramba inchibig køn, tru misaamerai utu.

9 Inchen møiløgøsrøn mu karuimíig “Elatsiilø” cha wamiilai tulundzuni yaugurrielø namig kurrabelø køn, sirenesreelø køben, alejandríasreelø køben, ciliciasreelø køben, Asia pirausreelø køben misra, Estebanwan ‘¿Maig kø?’ chib, payiyab.

10 Inchendø Esteban kusremburab kusrebig kuigwanba, Espíritu nun wamindingaruitøga wamindigwanbabe, muguen kanab waminchab kaimabelø køn.

11 Inchabe kan mu møguelan køsrøn an keta tranøbelø køn nømuingatø misra, øyeeg chinrrai: “Nambe Moiséswan purø

trømbøig wami mørøb, Tiuswan purø trømbøig wami mørøb inder" chinrrai, tru Estebanbe.

12 Inchabe truiløbe misaameran køben, katø misagwan karubelø kølli misaameran køben, tru Moisés pørigwan kusrebelan køben, ke nøm isuigwan marøb kønrrai inchen, truiløbe namig amrrua, kemøra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelaimay srua ambubelø køn.

13 Katø trugurrimbe nømui kaptøga maig kui ashmubendø, isa waminchabelø øyeeg chibelø pera amrrubelø køn:

—I møøbe chu uragucha i Tiusweyasiitø tarømarig tab yawanba, katø tru maig maramigwan Moisés pøriilanba, trømbøig tsalø wami mører chib.

14 Kaguende nambe trendai mører chib: "Tru Nazaretsrø Jesúsbe i Tiuswei yawane pinishib, Moisés namun maig martrai karua kørrømariilane chishtø yunømarøb inchun" tan mørøb inder— chibelø køn.

15 Inchen mayeelø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøb purrabelø Estebanwan ashene, møimbe nui maløbe kan ángelwei malø lataig kui ashibelø køn.

7

Esteban nø 'treeg mara pasrømur' chib waminchib

1 Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe Estebanwan trencha payibig køn:

—¿Isa kømø, nøm trenchib kuibe treeg kuitarru?— cha.

2 Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Nai misaamera, nai kølli misaamera, nan mørtray cha: Tius tørguegwalmabiibe namui kølli misag Abrahamwan Harán pirausrø tsunrrab imøwatø, Mesopotamia pirau kenamisrig køn cha.

3 Inchabe trendaig købig køn cha: "Ñui pirøwan elachib, ñui yauelan elachib, na eshkam pirøsrømay inrrø" cha.

4 Inchen Abrahambe Caldea misaameraim piraugurri webya, Haramsrø tsunrrab iben, yandø møskai kwabene, Tiusbe Abrahamwan møi ñim waraim pirausrø tsunrrai ørig købig køn cha.

5 Inchendø nune i pirøwan nui srøb trarramikken, nuyasiibe keta tranmuig køn cha. Inchendø nune 'i pirøwane tranrrumøn' cha kørrømisrig købig køn cha, katø nuinukkurri karrab misaameraimba. Tru urasbe Abrahambe nusrkainguen chigaig købenbatøsrøwein købig køn.

6 Incha Tiusbe trendaig købig køn cha: "Ñuinukkurri karrab misaamerabe peg pirausrø ka ambatø warøben, nømune ka karua srua kuindiig melabelø kømig kønrrun cha, larrø kaig indinab cuatrocientos años ørøba."

7 Inchendø Tiusbe: “Tru nømun karua srua kuindiig melønrrai marøb misaameran nømune maig kønrrabigwan asha maramønrrun cha. Inchen trugurrimbe yandø tru pirausrøngurri webamba, nømbe i pirautøwei nane køriibala tabig waminchib kønrrun” cha.

8 Incha Tiusbe Abrahamwan tru circuncisión maram acuerdon tranig køn cha. Treekkurri nui nusrkai Isaac kallabene, Abrahambe Isaacwan trune kwalømyube asru circuncidabig køn cha. Inchen Isaackucha nui nusrkai Jacobwan treetøwei maren, Jacobgucha nui nusrkalan treetøwei marig købig køn cha, tru doce nusrkalø Israelweinukkurri karrab misaamerai møskalan.

9 'Tru Jacobwei nusrkalø namui merrabsreeløbe nømui nuneg Joséwan pusrkwai ashib tsalø køptø, Egipto pirausrømay srua amrrai yanøbelø køn. Inchendø Tiusbe Joséba pasrøwa,

10 nune chine puben isuig megainukkurri treetø megamønrrai wesrawa, Egiptosrø rey Faraónwei merrab nøbe tab indamdiig kui asig kønrraimba, katø larrø kusrebig kønrraimba Tiusbe tranen, Faraónbe Joséwane Egipto pirau maya misagwan ashib karub wanrrai neera wannig køn cha, katø nui purø nuig purø tab yawan chigucha kerriguwan nø ashchai.

11 'Inchen tru urassrø parø arrubig køn, purø trømbøig isuig melamig Egipto pirau ørøba, katø Canaan pirausrøn chigucha. Inchen namui kølli misaamerabe chigucha mamig kalawa købelø køn.

12 Inchen Jacobpe Egiptosrømbe tirigu pønrran tai wammørabe, nui nusrkalø, tru namui kølli misaameran ke srøsrøzhiitø ørøbig køn.

13 Incha katø wendø ambene, Josébe nui nunelane nøbe tru nømui nuneg kuin kui asingaruben, øyamay tru Egipto rey Faraónbe Joséwei misagwane mumera kui nebua asig købig køn cha.

14 Incha Josébe nui møskai Jacobwanba, nui yauelan mayamba Egiptomay amrrunrrai pertrab ørig købig køn cha, kerrigu yauelø setenta i cincoelan.

15 Pøs øyamay Jacobpe Egiptomay yaig købig køn cha, tru nø lata namui merrabsrø kølli misaamera lata chab kwaisrømay.

16 Inchen nømui asrmerane Siquemsrømay srua ambig købig køn cha, tru merrabsrø Abraham Hamorwei nusrkalan søramig anwei penig pasrabigu, Siquem pirausrø sørønrrab.

17 'Inchen yandø, Tius Abrahamwan nø treeg trannrrab cha kørrømisriibe pumig yandø lutaurab køben, Israel misaamerabe Egipto pirau nørrø larrøbichib nurab yaig købig køn cha.

18 Inchen Egiptosrømbe kan rey Joséwan ashmíig ashib
karunrrab pølbasra,
19 tru reybe søratø purø møg isua, namui misaameratøga
møg inchib pasrøwa, namui køIli misaamerane maig købash
indig købig køn cha, tru nømui srø kal-laig møg-ureezheelan
kweetsingarub.
20 Inchen tru kwalømmerawan Moisés kal-labig køn cha, tru
unøbe Tiuswein kabyu larrø tab unøzhig. Inchen møskaløbe
nømui yau pøn pølgatig nurana,
21 yandø kwanrrai elatsamig nebuben, Egipto reywei nim-
basr tru unan wetørrawa, nui nusrkawan lataitøwei nuranig
købig køn cha.
22 Inchen Moisésbe tru Egipto misaamera maig kusrebelø
køben, treeg kusrenanig kusreweig købig køn cha, trurrigu
wamindiiløyu lata nui chi mariilløyu lata purø nuikke.
23 'Incha yandø cuarenta años tøgaig misra, Moisésbe nui
manrraube nui misag israelitasmeran ashchab inrrab isuig
købig køn cha.
24 Inchen truyu kan egipcio israelitan truba kaig inchen
ashabe, purømisra, Moisésbe truburø ulø payib tru egipcione
kweetsig købig køn cha.
25 Øyeeg kaig indinab melainukkurri Moisés nømun pera
webinrrai Tius pasrigwan nui misaamera truigwan nebua
ashchaitamab isua inchene, nømbe treeg kønrrabig kuita-
mappe isubguen inchimeelø køn cha.
26 Inchen katø kwalømbe pailø israelitasmera kwayab kuin
køben, Moisésbe tammay kørrømartrab isua, trenchibig køn:
"¡Au ñimbe! ¿Mu peguelø kømøtø, ñimmisaatøwein køn cha,
kangurrin kangurri chindimbarre øyeeg kaig inchib køgue?"
cha.
27 Inchene tru kanun kaig marøbiibe Moiséswane
trawagucha trenchibig køn: "¿Ñi namun ke ñi asha
karubig kønrraimba, katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig
kønrraimbabe ñune treebe mu pasrta? cha.
28 ¿Kabe nangucha marig kwaløm egipcion latawei ñune
kweechig køtah?" cha.
29 Inchen Moisés trunun mørabe, Madian pirausrømay
trubab ya, trusrømbe kan peg pirausriig lataig tsubig køn.
Incha trusrø pagatø nusrkalø tøgagúig købig køn.
30 'Indig truig yandø cuarenta años puraiben, Sinaí Tun
pulu mu misag warab waraimønug Moiséswan kan ángel
kaldusr naarabigu kenamisrig køn cha.
31 Inchen Moisésbe tru treeg kenamisrigwan ashabe,
truba kwaara, ashchab katøguchi kemallene, Señorwei wam
trenchib mørø waminchibig køn cha:

32 "Nabe ñimui merrabsrø møskalai Tius kur cha, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius". Inchene Moisésbe kørig køb itønab menda, kurrashmíig køn cha.

33 Inchene Señorbe trendaig købig køn cha: "Ñui srøbyu alpargatiswan wesru cha. Kaguende ñi pasraig pirøbe Tiusweindø tarømarig køn cha.

34 Nabe nai misag Egiptosrø yeeg isuig kullaarailø melaigwan tab ashib, katø purø murig nebuptø ke mulliptøø tranrrab melailan mørøb incha, wesranrrab kørraarrur cha. Møimbe ¡amø! taig købig køn, ñune Egiptomay ørtrumøn" cha.

35 '"¿Ñi asha karubig kønrraimba, katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig kønrraimbabe ñune treebe mu pasrta?" chib, nøm trenchib kaashib kuig Moiséswandøwei, Tiusbe nømun nø asha karubig kønrraimba, katø treeg kaigyugurri pera webattraimba ørig køn cha, tru kaldusr naarabigu ángel kenamisrøbikkurri.

36 Inchen nøbe Tius nømba pasrain kui ashchai maramburab mariilan marøb Egiptosrøngurri wesruig købig køn cha, mar Rojoyu lata, mu misag warab waraimønug lata cuarenta años ørøba treeg marøb.

37 Mu peg kømøtø, iibe tru Moiséstøwein køn cha israelitasmeran øyah chibig: "Tius maig karuigwan kan eshkabig nan kusrub lataitøwei, Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei kusrunrrun" cha trenchibig.

38 Moisés nøtøwein kuig køn cha, mu misag warab waraimønug, tru israelitasmera kanbalatø amrrub købeløba pasrab, katø Sinaí Tunyu ángelba waminchib, katø nømui merrabsrø kølli misaameraba pasrab inchibiibe. Incha nøbe tru øsig køm wammeran utig købig køn cha, tru namun trannrrab.

39 'Inchen namui kølli misaamerabe mørøg kømui inchib, kaasha, nømui manrrøwane ke Egiptosrøndø pasra købelø købig køn cha.

40 Incha Aarónwane trenchibelø køn cha: "Namui merrab amrrabelø namuyasig tiusmera mar cha. Kaguende Egipto piraugurri namun wesrabig Moiséswane chindinguen mørmer" cha.

41 Inchabe tru kwalømmerawan kan toro-unø mara pasra, truigweyasig animalmera kweecha, tranig købig køn cha. Inchabe tru nømui tasiitøga mari tiuswane truba kasraarab tøgagøbelø køn cha.

42 Treeg inchen, Tiusbe nømuinukkurri tarømisrøppa, chigøben srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabelan tius kui lataig køriibala tabig waminchib warønrraindø elachiptindig køn cha, Tiusbe. Inchawei Tius maig karuigwan eshkabelai pøriiløyu maig taibe treeg køn cha:

"Israel misaamera ¿ñim mu misag warab waraimønug
cuarenta años ørøba ambub kua,
animal kweetsiilan tranøb,
katø chigøben nayasig kabe nan tranig kø chindah? taig.
43 Nan trani urasbe tru tius Moloc pasraig carpa yawan muta
ambub,
tius Refánwei estrellan muta ambub inchibelø kømøgue taig,
køriibala tabig waminchib kønrrab,
ñimashib ñimui taska mariilan.
Treekkurri Babiloniatøguen kømø,
purø yabsrø warønrrai webetamønrrun" cha.
Tius trendaig købig køn cha.
44 'Merrabsrø namui kølli misaamerabe mu misag warab
waraimøsrø amøñib uras, Tius nø pasrai carpa ya tabzhigwan
tøgar købig køn cha, Tius tru Moiséswan maig karuig køben
treekke, Moisés maig asigwan tru treezhigwei maringaruig-
wan.
45 Inchen merrabsrø namui kølli misaamerabe tru yawan
nømun ketig uta, Josué tru nø karubig køben, tru judíos kømø
misaamera waraisrø muta kebambig køn cha, Tius tru namui
kølli misaamerai merrabgurri tru judíos kømø misaameran
nømuim piraugurri webetiisrø. Inchen tru carpa yabe David
tsub kwalømmerawangatig trusrø pasraig købig køn.
46 Tiuswein kabyu Davidbe tabig kui asig kua, nøbe Jacob-
wei Tius truyu pasrønrrai kan ya tranøbsrumugu cha, miaig
købig køn cha.
47 Inchendø Tiuswei yawan marøppe, Salomón marig købig
køn cha.
48 Inchen køben Tius Mayeelaim Pala Pasrabiibe, mu
møguelø taska mari yamerayu pasrømíig køn cha. Tius maig
karuigwan eshkabig øyah taimbala:
49 "Srømbalabe na wamisra waig købene,
pirøbe na itøbuna waig køn cha.
¿Nayasiibe maig ya martrab inchigue? cha.
¿Na israb wamibe chu køh? cha, Señorbe.
50 ¿Kerrigu iilane nai tasiitøga marig kømuitarru?" cha trendaig.
51 'Incha waminchibig wamincha Estebanbe trenchibig
køn: Ñim kui ke purab, purab pønrramisrøb misaamera køn
cha, manrraube nøsken kebati mørmeelø, møramig kalugailø
latailø. Incha chu uragucha Espíritu Santone mørøg kømub
purø mur pønrrabelø køn cha. Ñimui kølli misaamera mailø
købig køben, ñim treeløtøwein køn cha.
52 ¿Ñimui kølli misaamerama Tius maig karuigwan eshk-
abelan kabe kanundøguen chi kaig marmeelø tabelø købig
kuitarru? cha. Tru Kerriguwan Sølgandiig attrabigweim-
burab manawei eshkab amrrubelane nømbe kweetsig købig

køn cha. Inchen møi truig arrubene, ñimbe kailø køptø tsaleelaingatø pønrramisra, kweetsan cha.

53 Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan ñimbe ángelesmeragurri uta tøgar købendø, truigwane chiweinguen møra marmeelø køn— cha, trenchibig køn Estebanbe.

Esteban kwaigwan waminchib

54 Inchen øyeeg tailan mørøppe, nømui manrraube ke kan chinchimmørø inchib purø trømbøig namig kuilø, ke trugulwandø tsacha mørøbelø køn, Estebanwan namig købiitø.

55 Trune Estebanbe Espíritu Santotø netsaig srømbalaneb neeshabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashib, katø Jesúswane Tiuswei kusrmaygatø pasramisra pasrai ashib inchibig køn.

56 Inchabe trenchibig køn:

—¡Asay! cha. ¡Srømbalamerabe kurin pønrrøben, Møg Misra Arrubiibe Tiuswei kusrmay pasrai ashar!— cha.

57 Inchen nømbe nømui kalumeran kasrøb truba mur trashib, ¡katø! mayamba Estebanweim palatø itø ambubelø køn.

58 Incha ciudayugurri wegucha, sruutøga petabelø køn. Inchen tru øyeeg punrrai waminchib kurrabeløbe nømui kewagúilan wesrua, kan matsinø Saulo taigweim pulu warøbelø køn.

59 Inchen tru nøm sruutøga petab kømne, Estebanbe Tiuswan trenchib wamab miabig køn:

—Señor Jesús, nai espíritun utørra— chib.

60 Incha yandø tømbønsra mur trashib wamab trenchibig køn:

—¡Señor, nøm øyeeg kaig marigwan chi treeg marmuig kui lataig kørrømar!— cha.

Yandø chab trenchabe, kwaptinchibig køn.

8

Saulo Jesucriston kørebelan kaig martrab pasraarøb

1 Inchen Saulobe Estebanwan kweechen, kan øyeeg maramigweim palaig kuig kømømab isub pasrabig køn.

Inchen tru kwaløмdøwei Jerusalénsrømbe iglesiayuelan purø trømbøig martrab yandø kønab kurrab mendøben mayeeløba Judea pirausrømay køben, Samaria pirausrømay køben, ke kan ørøtø chab ambubelø køn, Cristo nøashib karua øriiløtøh ammø Jerusalén ka kørrømisrøbelø køn.

2 Inchen mø møguelø køsrøn Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø Estebanwan isub truba kishib sørabelø køn.

3 Inchen Saulobe iglesiayuelan purø trømbøig inchib, pinishinrrab inchib, yamørig kebya, ishumburwan lata,

møguelan lata kemøra, unchib warambatø srua webya, kailan keeri yausrø pønsrøbig køn.

Tiuswei wam Samariasrø larrøbitsig

4 Inchen tru Jerusalémngurri webamba ke kan ørøtø chab ambubeløbe chu ambatøgucha Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.
5 Inchen tru utuig Felipe Samaria ciudasrømay ya, trusrø Cristoimburabigwan eshkab kusrennøbig køn.
6 Inchen misaamerabe tulundzuna, Felipe maig wamindigwan mørøb, Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe tru mariilan ashib, mørøb inchabe, mayeeløba ke kandø isub, Felipe wamindigwane truba truba tab mørøbelø køn.
7 Kaguende truba yam misaamerainukkurri trømbøig maringarub kwaimandziimera purø trømbøig trashib webamben, katø truba yam kønønrrab kaima warabelø køben, cojosmera køben, tamariilø købig køn.
8 Trugurri misaabe tru ciudayube truba truba kasraarabelø køn.
9 Inchen manasrøngurri kan møg Simón taig tru ciudayube tsubig køn, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig. Samaria misaameran chine mariiløtøga chull asøskøb, nøbe purø nuig misrøb tsubig køn.
10 Inchen nune mu amrrubiitøgucha, kusrebelø lata, chi treeg kømeelø lata nø chi martashchab ke nundø ashibelø kua, trenchibelø køn:

—I møøbeguende Tiuswei tru maramburab marig truig køn cha, tru "Purø Nuig", kui asig.—

11 Incha nune ke chi martashchab ashib melabelø køn, kaguende tru nø magia kusrewa mariiløtøga manasrøngurri nømune keerøba, kwaara ashib kønrrai mara srua køben.
12 Inchen Tius nø ashib karub wainuguig tru tabig srø wamwanba, Jesucristoi munchiwanba Felipebe eshkab kusrennen, trunun kørewabe, ishumbur lata, møguelø lata piu umbu ulsrøbelø køn.
13 Inchen tru Simóndøweinguen trunun køreb, piu umbu ulsraig køb incha, Felipeba lincha, uñibig køn. Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe mariilanba, katø nø maramburab truba nørreelø mariilanba ashabe, Simónbe truba kwaarøb uñibig køn.
14 Inchen Cristo nøashib karua øriilø Jerusalénsrø warabelø tru samariasreelø Tiuswei wamwan uta pønrramisrin køn tai wammørabe, Juanwanba, Pedronba trusrømay ørøbelø køn.
15 Inchen nømbe trusrø puabe, tru kørebelø Espíritu Santon utønrrai, Tiusba waminchibelø køn.

16 Kaguende møigwandøgucha nømuim palabe Espíritu Santo kørraarrumø srø køben, Señor Jesúswei munchiyutø piu umbu ulsrailø købig køn.
17 Incha Pedroba, Juanba truilaim pala tasigwan estsaren, Espíritu Santon utabelø køn.
18 Inchen Cristo nøashib karua øriilø tasigwan truilaim pala estsara, Espíritu Santon kanelan trani ashabe, Simónbe 'an pagararruah' chibig køn:
19 —Nangucha øyeeg maramburab maramigwan trannrra cha, nagucha møigweim pala køben nai tasigwan estsarene, truibe Espíritu Santon utønrrain— chib.
20 Inchene Pedrobe trenchibig køn:
—Ñui anbe ñiba tøgatø pinøbash cha. Kaguende Tius keta tranigwane ñibe andøga pena tøgagømdiig kuitamab indan cha.
21 Ñibe namui utube chi asamig kawei, chi marøb unamig kawein køn cha. Kaguende ñui manrrøbe Tiuswein kabyube chi sølgandø tabig kømøn cha.
22 Inchawei iig øyeeg trømbøig isuigwan isua møra, Tiusweimay llirau cha. Incha ñui manrrau øyeeg isuigwan Tius ñun ulø payiimíig kønrrai treeg mara kørrømartashchab Tiuswan miau chibig køn.
23 Kaguende ñibe purø trømbøig kan køndzø srurri lataig møbgøliitø netsaig kui ashib, katø kaig maramigugurrimbe webinrraingaig pasrig kui ashib inchar— cha.
24 Inchene Simónbe trencha løtabig køn:
—Señorwan nayasig ñim miarray cha. Ñi møi øyeeg chib pasrailøbe møikken nan treeg nebumønrrain— cha.
25 Incha nømbe maig købigwan eshkab, katø Tiuswei wamwan eshkab waminchib kuabe, Jerusalénmay katø amrrubelø køn tru Cristo nøashib karua øriiløbe. Incha Samariasrø truba yambalø misaamera tsitsø warabsrø, tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

Felipeba, kan Etiopíasrø møøba

26 Inchen Felipeimburappe kan Señorwei ángel Felipene trenchib waminchibig køn:
—Kurra, Jerusalémngurri Gazamay kørreb maywan tru pørr pineppurab inrrø— cha. Truibe tru mu misag warab waraimø may køn.
27 Inchene Felipebe kurrab ibene, mayube kan Etiopía pirausrø kan møg eunuco katabig køn. Truibe, Etiopíasrø reina Candacei kan møg karubig nui reinai anwan kerriguba nø esegabig købig køn. Nøbe Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminchab ya,

28 trusrøngurri katøle arrub pasrappe, kaullimera sruin
karruyu Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaswei pørigwan leb
arrub pasrabig køn.
29 Inchen Espíritu Santobe Felipene trenchibig køn:
—Wetøga ø karruyu kemalla linchi— cha.
30 Inchen Felipebe luløb ya, wetøgabe, Tius maig karuigwan
eshkabig Isaías pørigwan leb arri mørøbig køn. Inchabe Fe-
lipebe trenchibig køn
—¿Ñi leb arrigwan chi taig mørtirru?— cha.
31 Inchene nøbe trenchibig køn:
—¿Kan nan mu 'øyeeg køn' cha eshkamubene, nabe mandø
kui møramø?— cha.
Incha nøbe Felipen:
—Tiusmanda naim pulu wanrrab nebamø— chibig køn.
32 Tru Tiuswei wam pørigwan nø leb arriibe iig købig køn:
"Kan ubishawan latawei kwetchab srua ambig køn cha.
Inchen isig parøb kømne,
kan ubisha-unø niløtø tsub lataitøwei,
nøgucha manchibgucha inchimuig køn cha.
33 Incha nømui merrab israbig luchimubashtø niløtø
megaben,
tru sølgandø tabigwan nune treeg asha martrab
inchimøtø,
kagøbashiptindig køn cha.
Nuinukkurri katø srøig misag karrab kurrønrrun tamibe
kaanrrun cha.
Kaguende nui øsig kuigwane yu piraube kerraig købig
køn" taigwan.
34 Incha tru eunucobe Felipen payibig køn:
—Tiusmanda eshkarra cha, ¿Tius maig karuigwan eshkabig
nøasiitøwein trenda chindah, kabe mu katøganun trenda chin-
dah?— cha.
35 Inchen Felipebe tru nø Tiuswei wam pørigwan leb yaig-
wan truyugurri pølbasra, Jesúswei tabig srø wamwan eshkab
kusrenanøbig køn.
36 Incha maywan ambub kua kan pi wabnug puabe, tru
møøbe trenchibig køn:
—Yube pi wan cha. ¿Na piu umbu ulsraig købsrutah?— cha.
37 Inchen Felipebe trenchibig køn:
—Ñi ñui manrrau newan kørebene, treeg marig kønrrun—
cha:
—Inchen møøbe trenchibig køn Jesucristobe Tiuswei Nus-
rkain kui isua pasrar— cha.
38 Incha nøm ambub kuin karrun Felipebe tru møwan pas-
ramisringaru chibig køn. Incha pailøba piumay pinaamba,
Felipebe nun piu umbu ulsrøbig køn.

39 Incha piugurri webambene, Señorwei Espíritube møi møi
Felipen kusrua, srua iben, tru møøbe Felipen mas ashippe
ashmubendø, nui maywan kasrag inrraibig køn.
40 Incha Felipebe Azoto ciudasrø pasraptindinaben, trusrø
Jesucristoi tabig srø wamwan ciudamørig eshkab kusre-
nanøb pureb ya, Cesarea ciudasrø pubig køn.

9

Saulon Tiusbe peemayig kønrrai yunømarig
(Hch 22.6-16; 26.12-18)

1 Trune Saulobe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb
melabelane kaig maramigwanba, kweecha petamigwan-
babe namig købiitø ke chinchimmørø inchib uña, treekkurri
maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoten ashchab yaig
køn.
2 Incha Damascosrø tru judíosmera tulundzuni yamerasrø
treeg marøb kebyamig kilgamera pøriilø tru sacerdotesmeran
karubigwan miabig køn, tru srø maywan amrrab pønrramisra
pønrrabelane ishumbur kui lata møguelø kui lata, Jerusalénsrø
kailan keeri yau pønsrønrrab srua yamig kønrrai.
3 Incha ib menda yandø Damasco pub lutausrø ibene, ¡katø!
møi møi nuingatanbe srømbalasrøngurrimbe kan tørgwalmabig
arrua, nuin pøtøgatan piløben,
4 Saulobe pirau peña tsua, kan wam trendaig mørøbig køn:
—¿Saulo, Saulo chindimbarre nane kaig marøb lliragu?—
cha trenchibig.
5 Inchene Saulobe trenchibig køn:
—¿Señor, ñibe mu kugu?— cha. Inchene nøbe trenchibig køn:
—Nabe Jesús tru ñi nan kaig marøb unig, truig kur cha.
6 Kurrab, Damasco ciudayu kebinrrø chibig køn. Truyube
ñi chi maramigwan ñune eshkanrrun— cha.
7 Inchen møguelø Sauloba ambubeløbe truyutø pønrrambua,
¡katø! wamguen piniilø pønrrabelø køn, mungucha ash-
mubendø, wamindigwan møra.
8 Inchen yandø Saulone piraugurri kusraben, kabwane
kurendø, chigucha ashchab kaimabig køn. Inchen kwalyu
kemøra, srua Damascosrømay ambubelø køn.
9 Truyube pøn kwaløm ørøba ashchab kaimabwei, manrrab
kaimabwei mutchab kaimabwei inchibig køn.
10 Damasco ciudadyube kan Jesucristoi kusrenanigwan
marøb megabig Ananías taig tsubig køn. Inchen truigwane
Señorbe kan piab lataigu kenamisra, trenchibig køn:
—¡Ananías!— cha. Inchene nøbe løtappe:
—Señor, yu war— cha trenchiben,
11 Señorbe nune trenchibig køn:

—Kurra, “Ølgandø” cha wamin callewan pureb inrrø cha. Incha Judaswei yau puabe: ¿Kan møg tarsosriig Saulo taig wah? cha, payrrig chibig køn, truibe Tiusba waminchib wan cha.
12 Tru møøbe kan piab lataigu asin køn cha, kan møg Ananías taig kebarruabe, nui kabmeran katøle piløn rrai, nuim pala tasigwan estsarøbig.—
13 Inchene Ananías iigwan mørøppe trenchibig køn:
—Señor, i møweimburappe, mugøben wamindi wammøra kur cha, ñui misaameran Jerusalénsrø chitø, chitø kaig marøb uniilan.
14 Møima yusrønguen mayeelø, ñui munchiwan wamab tøga pønrrabelane merrarranrrab sacerdotesmeran karubelø nun treeg martrai ørig arrin køn— cha.
15 Inchene Señorbe trenchibig køn:
—Inrrø cha. Kaguende i møøbe na øyeeg marøb tøgagønrrab na lawa wesruig møg køn cha, judíos kømø misaameran køben, reymeran køben, Israelwei misaameran køben nai munchiwan asingarunrrabig.
16 Kaguende nabe nun kenamaramønrrun cha, nai munchigurri chugatig kaig nebuig megamigwan.—
17 Inchene Ananíasbe tru Saulo tsui yamay yabe, kebya, tasigwan nuim pala estsarabe, trenchibig køn:
—Cristogurri nai nuneg Saulo, Señor Jesús mayu arrub pasrøben kenamisrøbiibe ñi katøle ashibig misrøb, katø Espíritu Santotø netsaig kørrømisrøb inchaimba nan ørtan — cha.
18 Inchen tru urastø Sauloi kabmerayugurrimbe kalus pitis latailø kørrøben, katø ashibig misrig køn. Incha kurrøben, Saulone piu umbu ulsraig køn.
19 Incha Saulobe maben, katøle nui asrbe tammisrøbig køn. Incha Damascosrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba mam kwaløm køsrøn tsubig køn.

Saulo Damascosrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb
20 Incha tru urastø Saulobe judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsweimburab eshkab waminchib pølbasrøbig køn: “I Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn” chib.
21 Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kwaariilø trenchibelø køn:
—¿I møg kømmørgøppeh cha, tru Jerusalénsrø purø trømbø inchib pinishinrrab inchibig, i munchiwan wamab tøga pønrrabelane? ¿Yusrømaybe tru inchabwei arrub mørgøppeh? cha, judíos sacerdotesmeran karubelaimay merrarrawa nømun srua inrrab— chib.
22 Inchen Saulobe kusrenanøb eshkaimørig katøguchinguen katøguchinguen mur pasramisrøb ya, judíosmera Damascosrø

warabelane, ¡kan paare! øyeebe mandø kuinguen mørmøwa kønrrai marøbig køn, Jesúsbe tru Cristo muniirab kuig, tru køn chib kenamarøb.

Saulo judíosmeran chinchamamub

23 Inchen yandø yam kwalømyu judíosmera Saulon kwetchab wamincha køben,
24 Saulobe wammørin købig køn. Incha nømbe yem, kwaløm ciudayu yaskabmerayubaguen larab, kwetchab muniirabelø køn.
25 Inchen nui kusrenanigwan marøb melabeløbe Saulone yem pera amrrua, tru ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrig palaig marinug kan nu tasinyu waya, kørrøørøbelø køn.

Sauloba, Señorgurri nuneløba Jerusalénsrø

26 Incha Saulobe Jerusalénsrø puabe, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba linchab inchen, mayeeløba kørig kui inchibelø køn. Kaguende nømbe køremeelø køn Saulobe Jesucriston kørewa unitamappe.
27 Trune Bernabébe nune kashmø uta Cristo nøashib karua øriilaimay pera ya, Saulobe Señorwan maysrø mandø nebua asigwan, Señor nun mandø wamindigwan, Jesúswei munchiyu Damascosrø chigucha kørmø eshkab kusrenanigwan nømun eshkabig køn.
28 Øyamay Saulobe nømba Jerusalénsrø kebib, katø webarrub llirab uñibig køn.
29 Inchen Señorwei munchiyu chigucha kørmø, Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb, katø judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløba waminchib, øyeebe maig kø chib payib inchen, trune nømbe nune kwetchabgøba larabelø køn.
30 Inchen nunelø trunun wammørabe, Saulon Cesareasrøngatig lincha amba, truyugurrimbe Tarsosrømay ørøbelø køn.
31 Inchen Judea pirau kerrigu, katø Galilea pirausrø, Samaria pirausrø kerrigu iglesiabe ambumay imay tab købigwan tøgagøbelø køn. Incha nømbe Tiusweimburabeløyu nørrørab, Señorwei merrab køriibala amøñib inchibelø køn. Inchen Espíritu Santo purugub waminchib pasraitøgabe purø nørrø nemisrøb ibig køn.

Pedro Eneaswei kwanrrøwan tamarøb

32 Pedrobe truørø llirab uñabe, katø Tiuswei misaameran Lidasrø warabelangucha ashchab ibig køn.
33 Inchen trusrømbe kan møg Eneas taig kønønrrab kaimabig kua, ocho años ørøba camayu kwanrrø tsuben, Pedrobe pubig køn.
34 Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Eneas ¡Jesucristobe ñune tamaran! cha. Kurrab, ñui tsuigwan kusru— cha.

Inchen Eneasbe tru urastø kurrøben,
35 mayeelø Lida pirausrømba, Sarón pirausrømba warabeløbe trunun asha, Señorweimay llirawa, pønrramisrøbelø køn.

Dorcas øsiiraigwan waminchib

36 Tru urassrø Jupe ciudayu kan ishug Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Tabita taig, griegomaybe Dorcas cha wamig, tsubig køn. Tru ishuube chigøben tabig maramelangøba marøb, katø chugurrin kømui melabelane purugub inchibig købig køn.
37 Indiibe tru kwalømmerawan Dorcasbe kwanrrø peñippa, kwaptinchen, yandø asrwan chab pirabe, pala katøgan pisosrø kan salayu trarrøbelø køn.
38 Inchen tru Lida ciudabe, Jope pulutø købene, Pedrobe Lidasrø unan tai wammørabe, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe pailø møguelan trenchinrrai ørøbelø køn:

—Ke tiusmanda yu nam warainukkatig peba attra tan— chinrrai.

39 Inchen Pedrobe truiløba kurrab ya, trusrø pubene, tru kwabig tsuisrømay pera amben, mayeelø kelø peta kwailøbe Pedroim pulu tulundzuna, tru Dorcas øsig uña, kewa amønamelø køben, katø pala itøgueelø køben mariilan eshkab truba truba kishibelø køn.
40 Inchen Pedrobe mayeelan wambig webambingarua, tømbønsra, Tiusba wamincha, tru kwaig tsubigwan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Tabita ¡Kurrø!— cha.

Inchen nøbe larraashippa, Pedron ashabe, kurra, wamisrøptinchibig køn.
41 Inchen Pedrobe tasigu kemøra, kusrua, Tiuswei misaameranba, tru kelø peta kwailanba wama, øsiguig nømun kenamarøbig køn.
42 Inchen øyeeg marigwane Jope ciuda ørøba wammøra, møiløgøben Señorwan truba nu kørebelø køn.
43 Inchen Pedrobe yam kwaløm tru Jope ciudayu kørrømisrøbig køn, kan møg Simón taig tru kalusmeran kullaarana, tabzhig tamarøbigwei yausrø.

10

Cornelio kan piab lataig asigwan waminchibig

1 Cesarea ciudayu kan møg Cornelio taig tsubig køn, suldau "Søtøwan Italiano" cha wamig søtøyu, tru suldau cienelan nø karub pera pasrabig.

2 Truibe Tiuswan truba isua pasrabig Tiuswan køriibala
marøb megabig købig køn, mayeelø nui yaueløba kerrigu.
Katø misaameran chugurrin kømuielan isua asha purugub
tabig marøb, katø managucha Tiusba wamindamigwane pe-
sannamø, marøb megabig købig køn.
3 Indiibe kan maaben las tres køsrøn kan piab lataigu
Tiuswei ángel tørgandø kenamisri ashibig køn, nø wainug
kebarrua trenchibig:
—¡Cornelio!— cha.
4 Inchen Corneliobe ángelwan ke tab ashabe, truba kwaarig
trenchibig køn:
—¿Señor, chinda?— cha.
Inchen ángelbe trenchibig køn:
—Tiusbe ñi nøba wamindiilan mørøb, katø tru chugurrin
kømuielan ñi isua asha purugub tabig mariilan pesannawa,
wamøwei indan cha.
5 Møimbe Jope ciudasrømay møguelø ør cha, Simón taigwan
wamønrrab, katø nøbe Pedrogucha munchi køn cha.
6 Truibe katøgan Simónwei yau, ya peba tsun cha, Simónbe
tru kalusmeran kullaarana tabzhig tamarøbig mar pulu ya
pasraig køn— cha.
7 Inchen tru ángel nun waminchibig iben latatø, Corneliobe
pagatø nui karuindiig melabelanba, katø kan suldau nui
trendø trag melabelai utuig Tiuswan truba isua pasrabig-
wanba wamabig køn.
8 Incha maig kuigwan nømun kerrigu eshkawabe, Jopemay
amrrai ørøbig køn.
9 Indiibe katø kwaløm Cornelio øriilø maywan ambub kua,
yandø Jopesrø pub ambub køben, Pedrobe kwaløm tøbøtag
lutau køsrøn wambig yabala Tiusba waminchab nebibig køn.
10 Inchen nune truba mag isub parøgwaben, nuyasig mamig
nenøb kømne, kan piab lataig tøgagøbig køn.
11 Srømbalabe kurim pasrøben, kan nu llensu lataig pib
tsøbmerayu litsig piraumay kørraarri ashibig køn.
12 Inchen tru llensuyube chi animalgurrimbunø tøgaig
købig køn, pib srøppar køben, pirau srala amøñibelø køben, pala
amøñib illimera køben ke.
13 Inchen kan wam trendai mørøbig køn:
—¡Pedro kurrab, kweecha, ma!— cha.
14 Inchene Pedrobe trenchibig køn:
—¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan
nabe managuen maimíig mamønrrai merigwan ma kømøwei,
chish mariimíigwan ma kømøwein kur— cha.
15 Inchen tru wambe katøyug waminchippe trenchibig køn:
—Tius tabig chishig mara kørrømarigwane, ñibe mamgaig
trømbøig kønmab asha tøgagømøta— cha.

16 Treetø treetø pønmay kenamisren, tru llensune ¡katø! møi møi srømbalasrømay kusruptindig købig køn.
17 Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asiibe chi chibig kønrrabgømab isub, nuinetø mumayguen kømui wamnetø, Cornelio ørig møgueløbe Simónwei ya chugúin kui paya, yaskabu chabguen pubguen inchibelø køn.
18 Inchabe:
—Kuaje chabe, payibelø køn: ¿Kan Simón, katø nundøwei Pedrogucha taig, yu ya peba tsuita?— cha.
19 Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asigwan maig kermab isubsrø wamnetø, Espíritu Santobe nun trenchibig køn:
—¡Au! ñune pøngatø møguelø lab køn cha.
20 Kurrab, yugurri kørraya, kan mandø inchab kømab isuptø pasrømøtø, nømba inrrø cha. Kaguende nømune na ørar— cha.
21 Inchen Pedrobe tru Cornelio øri møguelan wamønrrab ashchab kørraarruabe, trenchibig køn:
—Tru ñim lab kuibe, na kur cha. ¿Kan chindamig lataig palai amrrugue?— cha.
22 Inchen nømbe trenchibelø køn:
—Nambe Cornelio ørig amrruer cha. Truibe suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabig, katø sølgandø tabig, Tiuswan køriibala pasrabig, katø truigwane maya judíosmera truba tabig køn chib wamindinab møg køn cha. Truigwane kan Tiusweindø tarømari ángelgurri maig indamigwan kenamarin køn cha, ñun nui yamay arringarua, tru ñi wamindigwan nø mørtrai.—
23 Inchen Pedrobe kebera, ya peba kørrømara, katø kwalømbe nøbe truiløba kurra iben, nunelø tru Jopesrø warabeløgucha Pedron lincha ambubelø køn.
24 Incha katø kwalømbe Cesareasrø pubelø køn, Cornelio nui nammisaameran køben, nui ke trendø linchibelan køben lincha cha pera munig waben.
25 Inchen Pedro yau pubene, Corneliobe wamønrrab webarrua, nui merrab tømbønsrøb, køriibala tabig waminchen,
26 trune Pedrobe nun trenchib kusrabig køn:
—¡Kurra, pasramisr! cha. Nagucha ñi lataitøwei ka møøtø kur— cha.
27 Incha Pedrobe Cornelioba waminchib, waminchib kebyabe, truba nu misag tulundzuna pasrain kui ashibig køn.
28 Inchabe Pedrobe trenchibig køn:
—Ñimbe ashibelø køn cha, kan judíobe judío kømeeløbabe linchimønrrai, merig kui. Inchendø nane Tiusbe kenamartan cha, mu misagwandøgucha chigucha kømíig kui lataig mara wamømøwei, køsøgønrrapteelø køn tamig kømøwein køn cha.

29 Inchawei treekkurri nan wamøben latatø, chi chib pasrømøtø, arrur cha. Inchawei ñimun payrrab inchar chibig køn. ¿Chigurri nan wama ørig kuin kui?—

30 Inchene Corneliobe løtappe trenchibig køn:

—Pib kwaløm køn cha, øya uras lata, tru las tres Tiusba wamindam ura købig købene, nai yau treuras na Tiusba waminchib wabene, møimbe kan møg tørgwalmabig keweig nai merrab pasramisra,

31 trenchitan cha: "Cornelio, Tiusbe ñi nun wamindiilan mørøb, katø chigøben palai melabelan isua ashib purugub indiilan chigucha, Tiusbe pesannamø, isua køn cha.

32 Inchawei Jope ciudasrømay karua ør chibig køn, Simónwan wamønrrab, katøgan munchibe truigwane Pedrogucha taig. Truibe tru Simón kalusmeran tabzhig kullaarana tamarøbig mar pulu ya pasraigweinug ya peba tsun" cha.

33 Inchen nabe tru urastø ñuimay øriibe, manguen arrin køn cha. Møimbe mayeeløba nambe Tiuswei merrab purrer chibig køn, Señor ñun chitø wamindingaruigwan nam kerrigu mørtrab.—

Pedro Cornelioi yau waminchib

34 Inchen Pedrobe waminchib pølbasra, trenchibig køn:

—Møimbe ciertonwei wetøbeñar cha, Tiusbe møilane ørømara katøganelandø tab inchimøtø lata isubig kuin kui.

35 Misaamera nørrø pønrrabig chu pirausreeløtøgucha nun køriibala marøb, sølgandø tabig marøbigwane Tiusbe kashmíig køn cha.

36 Tiusbe Israelweinukkurri amrrub misaameran chi isumø tab amønamig kønrrai marøbig tabig srø wamwan Jesucristogurri eshkab kusrenananig køn cha. Nøbe Mayeelaim Pala Nø Karub Nø Ashib Pasrabig køn cha.

37 Pøs ñimbe ashibelø køn cha, tru srø wamwane Galileasrø pølbasra, Judea pirau kerriguba wammøra kønrrai marig køn cha, tru piu umbu ulsramigweimburabigwan Juan eshkab kusrenanikkurrimbunø.

38 Nabe tru Nazaretsrø Jesúsweimburab truigwan waminchar cha, Tiusbe nune Espíritu Santotøgaba, nui maramburab mariitøgaba itølushen, nøbe tabig marøb, nugwaimandzig mandøguen kømui melønrrai srua kuilan tamarøb unig købig køn cha, Tius nøba pasraikkurri.

39 Inchen nambe Judea pirausrø lata, Jerusalénsrø lata, Jesús chitø mariilane nambe namashib chishtø ashibelø ker cha. Katø nune kurusyu mesra, kweetsig købig køn cha.

40 Inchendø Tiusbe pøn kwalømyube katøle kusrua, nune kenamisringaruig køn cha.

41 Ke maya misagwangucha kenamisrmøtø, tru maig kuigwan nømashib ashib pønrrabelan Tius tru manasrøwei nø lawa wesruilandø kenamisrig køn cha, Jesús tru kwaig tsua, katøle kwailai utugurri kurra, tru namba lincha nøba mab muchibelan.
42 Incha Tiusbe namune misaameran eshkab kusrenanrrai karuig køn cha, tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kønrrabigwan asha martrai Tius pasriibe nø køn chib, nam waminchib eshkanrrai.
43 Katø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø Jesúsweimburab waminchippe, tru mayeeløba nun kørebeløbe Jesúswei munchiyu kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisrtrun taig køn— cha.

Judíos kømeelø Espíritu Santon utab

44 Inchen Pedro øyeeg waminchib pasramnetø, Espíritu Santobe kørraarrubig køn, tru mayeelø Tiuswei wamwan wamindi mørøb pønrrabelaim pala.
45 Inchen Pedroba amrrubelø tru circuncidawar kørewarmerabe, truba kwaariilø kørrømisrøbelø køn, judíos kømø misaameranguchа Espíritu Santon keta nømuim pala itølushib uncha tøgagønrrai trana kørrømaren.
46 Kaguende nømbe møriimíig peg wam wamindi møramba, Tiuswan tabig wamindamba indi ashibelø køn.
47 Inchene Pedrobe trenchibig køn:
—¿I misaameran piu umbu ulsrailø kømønrrai kabe mu købgan merønrraitarru? cha, nam latatøwei Espíritu Santon nøm utøben.—
48 Incha Pedrobe Jesucristoi munchiyu nømun piu umbu ulsrøngarubig køn. Inchen nømbe Pedron:
—Katøgan mam kwaløm køsrøn tiusmanda namba kørrømisr— chibelø køn.

11

Pedro Jerusalénsrø chitø purayaigwan eshkab

1 Cristo nøashib karua øriiløba, nunelø Judeasrø warabeløba tru judíos kømø misaameragucha Tiuswei wamwan utin kui wammørøbelø køn.
2 Incha Pedro Jerusalénsrø katø nebibene, tru asru circuncidawar kørewarbe nune øyeebe maig marøb pasrøgu chib,
3 trenchibelø køn:
—¡Kan ñibe judíos kømø misaamera tru circuncidameelai yau kebya, truiløba lincha main køn!— cha.
4 Inchen Pedrobe lutøgurri maig purayaigwan eshkab, trenchibig køn:
5 —Na Jope ciudasrø tsua, na Tiusba waminchib wabene, kan piab lataigu na øyeeg kenamisri ashibig kur cha. Truyube

kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig srømbalasrøngurri kørraarrub arrua, naim pulugatig kørraarrubig køn cha.

6 Inchen umbu chi tøgaig køtashchab na tab ashene, animalmera pib srøb tøgailø køben, namiguelø køben, pirau srala ambubelø køben, pala amøñib illimera køben tøgaig asinabig køn cha.

7 Katø kan wamgucha trendai mørinabig køn cha: "Pedro, kurrab kweecha, ma" cha.

8 Inchene nabe trenchibig kur cha: "¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen nai trigube mamønrrai merigwanba, chish mariimíigwanbabe mugabguen muga kømur" cha.

9 Inchen srømbalasrøngurrimbe wambe nane katøle løtab trenchibig køn cha: "Tius tabig chishig mara kørrømarigwane ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta" cha.

10 Truibe pønmay treetø treetø incha, katø kerriguba srømbalasrømay nebibig køn cha.

11 'Inchen trunetø pøn møguelø Cesareasrøngurri nan lanrrab øriilø nam purrai yau puptinchibelø køn cha.

12 Inchen Espíritu Santobe nane: "Mandø inchab kømab isuptø pasrømøtø, nømba inrrø" chiben, katø i seiselø nuneløgucha naba lincha amrruig købig køn cha. Incha nambe søtøba Cornelioi yausrø kebambubelø ker cha.

13 Inchen nøbe nui yau kan ángel pasramisra, tru nun øyah chib pasraig asigwan namun eshkabig køn cha: "Jopesrømay ør cha, Simónwan, trunundøwei katø Pedrogucha taigwan attrai wamønrrab.

14 Truibe ñiba, ñui yauelanba kaigyugurri mandø incha ñimun wesrailø køm wammeran waminchun" chitan, chibig køn.

15 'Inchen na pua, truyu waminchib mendøbene, tru srøsrøzhiitø Espíritu Santo namuim pala kørraarrub lataitøwei nømuim pala kørraarruptinchibig køn cha.

16 Inchene nane Señor øyah taigwan isuptinchibig køn cha: "Juanbe piu ulsra pitøga pinøbulingaruben, trune ñimbe Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun" taigwan.

17 Nam judíosmera Señor Jesucriston kørebelan Tius keta tranigwan nøm judíos kømeelangucha trunundøwei keta tranene, ¿Tiuswan treeg marmøta chib pasrønrrappe, nabe mu købrai køh?— chibig køn.

18 Inchen Tiuswei misaamera jerusalénsreelø iilan mørabe, yandø chi chimøtø, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Trube, Tiusbe judíos kømø misaamerangucha øsig kømigwan nebua tøgagønrrai kaig marigwan isua møra, nuimay lliranrrai marin køn— chib.

Siria pirau Antioquíasrø Tiuswei ureemera

19 Inchen tru Estebanwan kweechen isumdiig kaig pub
mendøben trugurri, ke kan ørøtømisra chab ambubeløbe,
Feniciasrøn køben, Chipresrøn køben, Antioquíasrøn køben
øyasrøngatig ambig købig køn, mungucha mendailane Tiuswei
wamwan waminchimøtø, judíosmerandø waminchib.
20 Inchendø nømui utuelø møiløgøsrøn, chipresreeløba, cire-
nesreeløba Antioquía ciudayu puabe, griegosmerangucha
waminchibelø køn, Señor Jesúsweimburab eshkab kusrenanøb.
21 Inchen Señorwei tasiibe nømba pasrøben, misaabe truba
nu kørewa, Señorweimay llirabelø køn.
22 Inchen Jerusalénsrø iglesiayueløbe trunun wammøra,
nømbe Bernabéwane Antioquíasrøngatig ørøbelø køn.
23 Inchen Bernabé trusrø puabe, Tius ka yandø tab
indin kua asha, nøbe truba kasraarawa, Señorwei mayu
pønrrappe nømui manrrau tab isua mur pønrrønrrai mayeelan
waminchibig køn.
24 Kaguende Bernabébe tabig, Espíritu Santoba, nui isubig-
wan Cristoinug pasriiba truitø netsaig købig køn. Inchen
Señorweyasig misaabe nørrø nemisrig købig køn.
25 Incha yandø Bernabébe Saulon lanrrab Tarsosrømay ya,
yandø wetørrawabe, Antioquíasrømay pera ibig køn.
26 Incha nømbe trusrø pila ørøba iglesiayueløba
tulundzunab kua, misagwan nørrø kusrenanøbelø køn. Tru
Antioquíasrøn kuig køn, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb
melabelan ke srøsrøzhiitø pølbasra "Cristoielø" cha munchi
pasra wamig.
27 Inchen tru kwalømmerawan møiløgøsrøn Tius maig
karuigwan eshkabelø Jerusalémgurri Antioquíamay
kørrørrubelø køn.
28 Inchen kan tru ambubelai utuig Agabo taibe, Espíritu
Santo nun maig tamigwan isunrrai inchen, trenchibig køn:
—Pirau ørøba parø truba nuig attrab køn— cha. Indiibe treeg
kønrrun taibe Claudio karubig køben treeg purayaig købig køn.
29 Inchawei Antioquíasrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb
melabeløbe nømun kanun kanun maig tranamdiig køben an
treeg purugua trana, ørtrab chibelø køn, nunelø tru Judeasrø
warabelayasig.
30 Incha treeg mara, Judeasrø Tiusweimburabelan pera
marøb pønrrabelan trannrrai, Bernabéwanba, Saulonba tru
ketamig tulisaigwan trana ørøbelø køn.

12

Jacobo kwaigwanba, Pedron kailan keeri yau keerigwanba waminchib

1 Inchen tru kwalømmerawan rey Herodesbe møilan køsrøn
iglesiayuelan kemørøbig køn, kaig inchib srua kønrrab.
2 Incha Juanwei nuneg Jacobone espadatøga kweetsingaru-
big køn.
3 Treeg marigwane judíosmerane truba tabig asønain køben,
Herodesbe Pedrongucha merrarrangarubig køn. Truibe tru
Pirri Levaduragaig Maig Fiesta kwalømmerawan purayaig køn.
4 Incha Pedron merrarrawabe, Herodesbe kailan keeri yau
keerøbig køn, suldaumera pib søtø ashib pønrrønrrai pønsra
kan søtøyu pib suldaubatø. Herodesbe tru Pascua Fiesta
puraiben, Pedrone misagwei merrab wesranrrab isua treeg
inchibig køn.
5 Inchawei Pedrobe kailan tru keeri yaugurri webimønrrai
truba may ashib tøgagúig waben, iglesiabe nuyasig ¡katø!
elachimø, Tiusba waminchib miab købelø køn.

Pedron kailan keeri yaugurri Tius wesrab

6 Herodes Pedron misagwei merrab løtsø wesramig køben
tru kwalmab yem, Pedrobe pagatø suldaumerai tøbøtag pa
cadenatøga merrarraig, kib tsuben, katøgan suldaumerabe
yaskabu tru kailan keeri yawan ashib pønrrabelø køn.
7 Inchen møi møi kan Señorwei ángel kenamisren, tru kailan
keeri yaube kan tørguegwalmabig kebiløben, ángelbe Pedron
tømbulyu kønøga kasrønanabe, trenchibig køn:

—¡Mallatø kurrø! — cha. Inchen cadenasmerabe Pedroi
taskugurri kørraptinchibig køn.
8 Inchabe ángelbe trenchibig køn:

—Tamara pørønab, ñui alpargatiswan keetab inchi— cha.

Inchen Pedrobe treeg marene, ángelbe trenchibig køn:

—Pala itøguewagúigwan keb, nai mendig amø— cha.

9 Inchen webyabe ángelwei wendautø ibendø, tru ángel
øyeeg punrraig marigwane ka inditamaptø isub, nøbe tab
chigúi nebua ashmíig køn, pøs øyeebe nune kan piaig lataitø
køben.
10 Incha suldaumera ashib pønrrainug srøtiigu puraamba,
trugurrimbe katøganbalø puraamba, trugurri yandø wambig
callegatømaysrø tsandzøn yaskabyu pubene, tru yaskappe
nøtø kurøptinchibig køn. Inchen webamba, kan yabgatig
ambene, tru ángelbe nøtø inrrai tarømisrøptinchibig køn.
11 Inchen Pedrobe yandø chigúi møra trenchibig køn:

—Møimbeguende, Señor nui ángelwan øra, Herodeswei
taskugurrimba, katø maya judíosmera nan maig martashchab
ashig kui inchib pønrraigugurrimba wesratan— cha.

12 Incha Pedrobe yandø iigwan maig kui ashabe, Maríai yamay ibig køn, tru Juanwan katø Marcoskucha taigwei usraimay. Inchen truyube truba yamelø tulundzuna, Tiusba waminchib købelø køn.
13 Incha Pedrobe yagueta pua, yaskabwan pinrrøgøbene, kan srusrø-unø truyu mendig mendabig, Rode taibe, mu køtashchab arruabe,
14 Pedroi wam kui mørøppe, kasrag købiitø yaskabwanguen kurmøtø, katøle umbusrø kelula:
—¡Pedro yaskabu pasrøtan!— cha, eshkabig køn.
15 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—¡Paare! ñibe loca asønan— cha.
Inchen nøbe:
—¡Truigwein køtan!— chiben, nømbe trenchibelø køn:
—Pedro kømøtø, nui møsig kuinrrun— cha.
16 Trune Pedrobe katøgucha yaskabwan pinrrøgøbig, pinrrøgøben, kura ashabe, truba kwaarøbelø køn.
17 Inchen nøbe 'niløtø kønrray' siñal mara, tru kailan keeri yaugurri Señor mandø wesraigwan eshkawabe, trenchibig køn:
—Jacobonba, nunelø katøganelanba iigwan wammørøsrkønrrigay— cha.
Incha webyabe, peesrømay ibig køn.
18 Inchen yandø tør-rraben, suldaumerabe ¡katø! mamdøguen kømuilø truba truba waminchib købig køn, Pedrone ni chindinguen mørmøwa.
19 Inchen Herodesbe langarua, wetørranrrab kaimappe, tru suldau ashib pønrrabelan maig purayaigwan nømun paya ashib srua kuabe, kweetsingaruig købig køn. Incha Herodesbe Judeagurri webya, Cesareasrømay ya, trusrø tsubig køn.

Herodes kwaigwan waminchib

20 Herodesbe Tiroba, Sidónba warab misagwan larrø namig tsuben, trusreeløbe søteeløba maig maramigwan lata ke kandø isua pønrramisra, tru rey Herodeswei yau ke nøashib trag megabig Blasto taigwan nømuingatø misrtrai ubønanøb wamincha, truikkurri ambugurri, igurri lata tab warønrrab cha miabelø køn. Kaguende Tiroba, Sidónbabe tru reyweim piraugurri mamig weerigwan purøsrubelø købig kua.
21 Inchen Herodesbe kan kwaløm treeg martrab cha wesrua pasra, tru kwalømbe Herodesbe tru keilø purø tabelan kewa, tru wamisra ashib karub wainug wamisra chull møramdiig purø may waminchibig køn.
22 Inchen misaamerabe trashib mendappe, trenchibelø køn:
—¡Iigwan waminchibiibe møg kømøtø, kan tius køn!— chib.

23 Inchen tru urastø Señorwei kan ángel Herodeswane
kwanrrø penøsrkøbig køn, kaguende tru maya nuguen tab
kønrrai indigwan Tiuswein kønrrain kømøtø, nuyasig kønrrai
inchib wabenba. Incha nøbe pølømmera maig kwabig køn.
24 Trune Tiuswei wambe larrøbichib nurab ibig køn.
25 Inchen Bernabéba, Saulobabe tru ketamig tulisha trana
øriilan chab peguchabe, Jerusalénsrøngurri Antioquíasrømay
katø ambubelø køn Juanwan pera, truitøwei Marcos taigwan.

13

Bernabéwanba, Saulonba lawa wesrub

1 Antioquía iglesiayube Tius maig karuigwan eshkabelø
køben, kusrennøbelø køben købig køn: Bernabé køben, Simón
(trunundøwei Níger taig) køben, cirenesriig Lucio køben, Man-
aen køben (tru misagwan ashib karubig Herodesba trubalatø
nuraweig), Saulo købengue.
2 Indiibe kan kwaløm Señorwan nøm køriibala tabig
waminchib, ayunab købene, Espíritu Santobe trenchibig
køn:
—Bernabéwanba, Saulonba tarømartray cha, na nømun chi
martrai wamigu marøb pønrrønrrain— cha.
3 Inchen nømbe ayunab, Tiusba waminchib kuabe, tab
kønrrai tasiimeran nømuim pala estsara, yandø, 'trube, ka
amrrigay' cha ørøbelø køn.

Bernabéba, Sauloba Chipre pirausrø

4 Inchen Espíritu Santo øriilø Bernabéba, Sauloba
Seleucíasrømay amba, truyugurrimbe barcoyu Chipre
pirausrømay ambubelø køn.
5 Incha Salaminasrø puabe, judíosmera tulundzuni yam-
erayu Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelø køn. Incha
Juanwangucha nømun purugub uñchai pera amøñibelø køn.
6 Incha tru pi tøbøtag Chipre pirø pasrabigu kandarømaysrø
Pafossrøngatig larraambabe, truyube kan judío Barjesús
taig, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan
marøbig, ka isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibig-
wan wetørrabelø køn.
7 Tru møøbe Sergio Paulo kubenadur maig kømigwan purø
tab isua marøbig treeg møøba, tsubig køn. Inchen tru Sergio
ashib karubigwane Tiuswei wamwan nune mørøg køben,
Bernabéwanba, Saulonba wamønrrab ørøbig køn.
8 Inchen tru Barjesús, griegomaybe Elimas cha wamig,
tru kaig libron kusrebig, truibe tru karubig nui isubigwan
Tiusweinug pasrmønrrai truba søtø luløb megabig køn.
9 Inchen Saulo, katø Pablogucha taibe, Espíritu Santotø
netsaig, tru Elimaswan malau ke tab ashabe, trenchibig køn:

10 —¡Kan ñi kui! ¡Misagwan kegørrøsrkamig, isatø indiibah,
larrø kaig maramibatø netsaig møg, nugwaimandzigwei nus-
rkai! ¡Chigurrimbunø sølgandø tabigwane larrø tsaliig ashig
kømui inchib pasrabig køn! cha. ¿Ñibe Señorwei tab maymer-
ane managatig mindishibig mindishinrragu? cha.
11 Møimbe Señorwei tasiibe ñun trømbøig nebunrrai martrun
cha. Møimbe maya yanagatig kabgaig kørrømisra, pørrwan
ashchab kaimanrrabguen— chibig køn.
Inchen møi møi nune kabyu wañim peñib løstiig misren,
srølamøratø ibig misra, møikkøben tasku nun kemøra srua
amrrai labig køn.
12 Inchen treeg purayaigwan ashabe, tru kubenadur
Señorweimburabelø kusrenaniilan ke kwaara asha, Señorwan
kørebig køn.

Pablo Antioquía ciudasrø tsuig

13 Pabloba, nui linchibeløba Pafos ciudayugurri barcoyu
nebamba amba, Panfilia pirau Perge ciudasrø puben, trune
Juanbe truyu nømun tarømisra, katø Jerusalénsrømay arrubig
køn.
14 Incha Pergegurrimbe nømbe Pisidia pirau Antioquía ciu-
dasrømay amba, truyu sábado isrin kwaløm judíosmera tu-
lundzuni yau kebamba, purramisrøbelø køn.
15 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés
pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelai pøriilanba chab
lebene, judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashib
karubeløbe møigwan køsrøn øyeeg chinrrab, 'inrrø' chibelø
køn:
—Ñim, namui misaamera, mandø melamigwan øyeeg
melønrrigay chib misagwan wamindamig tøgaguabe,
waminday— chinrrai.
16 Inchen Pablobe pasramisra, tasigwan kusrawabe,
trenchibig køn:
—Ñim, Israelwei misaameraba, katø ñim Tiuswan køriibala
tøga pønrrabeløba mørtray cha.
17 Iig Israel misaamerai Tiusbe, namui merrabsrø kølli
misaameran lawa wesrawa, tru misaamerane truba nørreelø
kønrrai marig købig køn cha, nømbe Egipto pirausrø ka ambat-
eelø warøben. Incha tru Egipto pirausrøngurri nui tasiitøga
ashig kui ashchai marøb wesruig købig køn cha.
18 Incha mu misag warab waraimønug Tiusbe cuarenta
añosburab nømune ka awentab tøgagúig købig køn cha.
19 Incha Tiusbe Canaan pirausrø misaamera siete nørrø
søtø pønrrabigwan pinisha, truilaim pirømera købelan nømui
mara tøgagønrrai tranig købig køn cha,
20 kan cuatrocientos cincuenta añosburab.

'Inchen trugurrimbe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrønrrabelø 'asha martrabelø' cha wamiilø Tiusbe tranig købig køn cha, Tius tru maig karuigwan eshkabig Samuel køb uraskatig.

21 Inchen trugurrimbunøbe, israelitasmerabe nømun ashib karub wanrrabig kan rey miaben, Tiusbe Benjaminweinukkurri karrab misagúig Quiswei nusrkai Saulwan cuarenta años ørøba karub wanrrai tranig købig køn cha.

22 Incha trugurrimbe Tiusbe rey Saulwan nø ashib karub waigwan kerrawa, Davidwan rey kønrrai kusruig købig køn cha. Incha trunune Tiusbe nuimburab trendaig købig køn cha: "Isaíwei nusrkai Davidbe na maig isubig køben, treeg isub møg kui asha kur cha. Truibe na chi martrai inchen, treeg martrun" cha.

23 Tru Davidweinukkurri srøig karrab misaameran nø maig martrab cha kørrømisrig købig maig køben, Israel misaamerayasig kan Kaigyugurri Wesranrrabig Jesúswan ørig købig køn cha.

24 Inchen Jesús nø arrumøwatøbe, mayeelø Israel misaameran Juanbe mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøb arrig købig køn cha.

25 Incha Juanbe nui maramigwan yandø chab patsøgøb arruabe trendaig købig køn cha: "¿Nabe mu kuitamab isugue? cha, nabe tru ñim isub kuig truig kømur cha. Inchendø nai wendaube katøgan attrun cha, trunune nabe nui alpargatiswan tsiwan pitsamikken truburab kømuinatan" cha, Juanbe trendaig købig køn cha.

26 'Ñim, nai misaamera, Abrahamweinukkurri srøig larrøbicha amrrubeløba, katø ñimui utu Tiuswan køriibala marøb melabeløba: tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwane yamba namuiwei ørig kuin køn cha.

27 Kaguende Jerusalénsrø warab misaameraba, katø nømun ashib karub purrabeløbabe, Jesúswane mu kuinguen nebua ashmøwei, katø tru isrin kwalømmørig Tius maig karuigwan eshkabelø wamindi wamwan leigwan chigucha, nømbe truigwan chi mørøg kømuindiig kua, nøm Jesúswan øyeeg kwanrrai marøb pønrrappe, tru pørig maig taimbala nømbe treeg nebunrrai marig købig køn cha.

28 Jesúswan chigurri kwanrrai maramdiig nuinuube chi kalø marig wetørramubendø, Pilaton nømbe kwetchai miaig købig køn cha.

29 Inchen nuimburab maig pørig pønrrabelø kerrigu treeg puraiben, kurusyugurri pinøsrua, sørabelø køn cha.

30 Inchendø Tiusbe katø kwailai utugurri øsiirangarubig køn
cha.
31 Inchen Jesúsbe kwamøwatø, tru Galileasrøngurri
Jerusalénsrøngatig nun lincha nerrubelane katø øsiirappe,
nømune truba yam kwalømgatig kenamisrøb unig købig køn
cha. Incha truiløbe møimbe nømashib maig asigwan misagwei
merrab nuiwan waminchibelø, nøm køn cha.
32 'Inchawei namgucha tru merrabsrø namui kølli misaam-
eran Tius trannrrab misra kørrømisrig, tru tabig srø wamwan
ñimun wammørøsrkøb eshker cha.
33 Nam tru truilai ureemerane treeg martrab
kørrømisrigwane maran cha, Jesúswan Tiusbe øsiirangarua.
Inchen katø Salmo dosyugucha øyeeg pørig pasran cha:

"Ñibe nai Nusrkain køn cha.
Møi nabe ñui Møskai misra pasrar" cha.

34 Katøbe mana treranrrabig kømíig Tiusbe Jesúswane kwailai
utugurri katøle kusrua, tru treeg marigweimburappe Tiusbe
trencha pasrig købig køn cha:

"Tru newan tabig, ciertonig treeg martrab cha,
Davidwan trannrrab kørrømisriilane ñun tranrrumøn"
cha.

35 Inchawei katøganbaløsrøngucha trenchibig køn:

"Ñui Newan Tabigwei asrwane trerabashmønrrun" cha.

36 'Pøs Davidbe Tius maig kønrrain køben tru nø tsuin
kwalømmerawan misaameran ashib purugub wawa, yandø
kwawa, nui møskaløba tsumisrene, nui asrbe treraig købig køn
cha.
37 Trune Tius tru kwailai utugurri katøle kusruigwei asrbe
treramuig købig køn cha.
38 Inchawei ñim, nai misaamera, ñim nebua asig kønrrai
inder cha, tru kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig
kønrrun chib eshkab kusrenniibe Jesúskurrin kui.
39 Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés
pøriiløtøga chi kaig kømíig lataig, tabig kørrømisra
pønrrønrrab kaimaigwane, mutøgucha Jesucriston kørebeløbe
nuinuubeguende chi kaig kømeelø lataig, tabig kørrømisrtrun
cha.
40 Inchawei ashiptø kuy chibig køn, Tius maig karuigwan
eshkabelø øyeeg chib pøriibe ñimun nebuig warønrrab kømøtø:
41 "Au, ñim chiwandøgucha ke ka indzatø mørøbelø,
¡katø! ke kwaara ashib kenaguen kømø, pinay taig.
Kaguende nabe, ñim warain kwalømmerawan purø nuig
maramønrrun taig,
ñimun mugøben treeg købig køn chib wamindingucha,
treeg marig købig kuitamappe ke køremgaikke."—

42 Incha Pabloba, nui linchibeløba judíosmera tulundzuni
yaugurri webambene:
—Wendø truwan isrin kwalømgucha øyeelandøwei
waminchurrunrrigay— chibelø køn.
43 Incha truyu misag tulundzuna pasrabigwan yandø
nømbe 'ungwa' cha ambene, møiløgøben truba yam
judíosmeraba, katø møiløgøben judíosmera nøm Tiusweiwan
marøb pønrraigu purørrua Tiuswan purø isua melabeløbabe,
Pablonba, Bernabéwanba mendig amben, nømbe:
—Tiuswei tru ka yandø tab indigu maizhikkucha elachib
pønrrønrrab kømøtø, melabig melønrrigay— chib waminchi-
belø køn.
44 Inchen wendø truwan isrin kwaløm tru ciudayu ke maya
misag lutau Tiuswei wamwan mørtrab tulundzunøben,
45 judíosmerabe misag truba nørrø tul yai ashabe, truba
namig pusrkwai asha, Pablo tru trenchib wamindigwane
'treeg kømøn' chib, tsalø wamabelø køn.
46 Inchen Pabloba, Bernabébabe chigucha kørmø trenchi-
belø køn:
—Tiuswei wamwane ñim judíosmeranmerrigwei eshkamig
kuig køn cha. Inchendø ñim yandø kaashib, managatig øsig
kømigwan ñim tøgagømig truburab kømui indig kuig købene,
trube, nambe møimbe judíos kømeelaimay katø amrrab chibelø
køn.
47 Kaguende Señorbe namun trencha karua pasrig køn cha:
"Judíos kømø misaamerayasig kan tør lataig kønrrai ñune pas-
rar cha,
kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkab pirau munabatsø
srua inrrai."—
48 Inchen iigwan mørabe, judíos kømø misaamerabe truba
kasraarawa, Señorwei wamwan truba tabig waminchibelø
køn. Incha tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai chabguen
tarømariilø købeløbe møiløtøgucha Jesucriston kørebelø køn.
49 Inchen Señorwei wambe tru pirau kerrigu larrøbichibig
køn.
50 Inchen judíosmerabe tru ciudayu møiløgøsrøn ishum-
burmera, Tiuswan purø isua melabelø trurrigu nøm mailø
kui asiilanba, katø ciudayu møguelø nørreelø ashib karube-
lanba kaig marøb kurrønrrai nømune ke treeg isumne incha,
Pablonba, Bernabéwanba nømuim piraugurri webusrøbelø
køn.
51 Inchen nømbe nømui srøbyu usrøwan pabørrgøbelø køn,
ñim øyeeløgurri uyube møimbe ñim kusrenrrigay chib eshkab.
Incha Iconio ciudasrømay ambubelø køn.
52 Inchen tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe
kasrag købiibah, Espíritu Santobatø netsailø købig køn.

14

Pabloba, Bernabéba Iconio pirausrø

1 Iconiosrø Pabloba, Bernabéba judíosmera tulundzuni
yau kegøtø kebamba, purø may waminchib kusrenanen,
judíosmera køben, griegosmera køben truba nørrø Jesucriston
kørebelø køn.
2 Trune judíosmera Jesucriston køremeeløbe tru judíos
kømeelane ke kaig isumne inchibelø køn tru Pabloimburappa,
Bernabéweimburappa.
3 Inchen treeg kuingucha, Pabloba, Bernabébabe truyu
yana warøwa, Tiuswei wamwan chigucha chi kørig kuin kømø
waminchibelø køn. Inchen nui wamwan tru ka yandø tab in-
digwan treegwein kui ashchai, Señorbe nømui tasiimeratøga
mariilø truba nørreelø marøb, kwaara asha kønrrai mariilø
marøb inchai tranig køn.
4 Inchen tru ciudayu misaamerabe kan utueløbe
judíosmeraingatø køben, møiløbe Cristo nøashib karua
øriilaingatø købig køn.
5 Inchen judíosmera køben, judíos kømeelø køben, nømun
ashib karub purrabeløba kandø misra, nømun trømbøig kaig
inchib, sruutøga petønrrab kurrøben,
6 Pabloba, Bernabébabe trunun wammøra Licaonia pirau
tru Listraba, Derbeba, pueblomerasrømayba, katø tru pu-
luwan katøganbalømerasrømayba trubab ambubelø køn.
7 Incha trusrø tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø
køn.

Listrasrø Pablon sruutøga petab

8 Inchen Listrasrømbe kan møg kal-lainukkurri managuen
uñchab kaimabig srøbmera tulundzunig wabig køn.
9 Inchabe tru møøbe Pablo waminchen mørøb wabig køn.
Inchen Pablobe nun ke tab asha, ke tamarig kømuitamab isub
wai ashabe,
10 mur wamab trenchibig køn:
—¡Ølgandø kurrab, pasramisr!— cha.
Inchene tru møøbe pørsrappe, pasrambua, llirab mendabig
køn.
11 Inchen misaamerabe Pablo chi marigwan ashippe,
nømui Licaonia triimay trenchib trashib mendabelø køn:
—¡Møguelø lataig, tiusmera namuinug kørrørruin køn! —
chib.
12 Incha Bernabéwane tius Zeus køn chippe, Pablone tius
Hermes køn cha wamabelø køn, kaguende Tiuswei wamwan
waminchibiibe Pablo køben.
13 Inchen tru tius Zeuswei tab ya, tru ciudayu kebam-
binuutø pasrabigu ashib wab sacerdotebe, toromera køben,
umera purø tabzheelø tamariilø køben, tru ciudayu kebambi

yaskabmerasrø srua arrua, tru toromeran kweecha, misaamerabamisra, Pablonba, Bernabéwanba, nømune tiusmera kui mara trannrrab mendabelø køn.
14 Inchen Cristo nøashib karua øriilø Bernabéba, Pabloba nømun treeg martrab indi mørabe, nømui kewagúilan kølsrøb, misag utusrø kegørra,
15 trenchibelø køn:
—¡Au, yu mayeelø pønrrabelø! ¿Chindimba øyeeg martrab inchigue? cha. Nambe ñim latailøtøwei ka møgueløtø ker cha. Ke ka treeg maranmab ashchaindø mariilan elacha, øsig wab Tius srømbalawan køben, tru pirøwan køben, marwan køben, chigurrimbunø truyu pønrrabelan marøbigweimay llirawa pønrramisrtrai, tru tabig srø wamwan nambe ñimun waminchab amrruer chib.
16 Merrabsrø misag srøig, srøig kurrab amrrubelane misaamera nørrø pønrrabelan chuelandøgucha kerriguelan, nømun maig amøñig køben, treeg ka amøñibasig køn cha.
17 Inchen køben managucha nuimburabigwane maig kuigwan eshkab wamindig købig køn cha, tabig marøb. Srømbalasrøngurri srewan ørøb, ellmariilø misram pølmera pubene, tru kuindø, tru kuindø misringarunrrun cha, chi palømø unchaguen mamig tøgagønrrai tranøb, ñimui manrrømeran truba kasraaranøb.—
18 Inchen nøm øyeeg chib waminchagucha, nømbe misaameran ke trendø merønrrab kaimabsrubelø køn, tru nømun tiusmera kui mara toromeran kweecha tranmønrrai.
19 Inchen Antioquíagurrimba, Iconiogurrimba møiløgøsrøn judíosmera puabe, misag purø nu pasrabigwan ke kaig maramne inchai wamincha, Pablon kwetchab srug muta peta, ciudayugurri wambiisrømay ke paluunchib megam srua webambubelø køn, yandø kwaig kønmab.
20 Trune Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nuin pøtøgatan tulundzunøben, nøbe kurra, katø ciudayu kebibig køn. Incha katø kwaløмbe Pabloba, Bernabéba Derbesrømay ambubelø køn.
21 Incha Derbesrø Jesucristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenana, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø nørrø nemisrtrai mara, trugurrimbe Listramayba, Iconiomayba, Antioquíamayba katø amrruig købig køn.
22 Incha trusrømbe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø mur pønrrønrrai waminchib, isubigwan Tiusweinug pasragúigwane elachib pønrrømø, tindøga pønrrønrrai chib waminchibelø køn. Incha nømune trenchibelø køn: “Tius nø ashib karub waisrø kebambamibe chinetø chinetø murelø puben, truyu puraambub meløwawei kebambamig køn” cha.

23 Incha iglesiamørig nømbe Tiusweimburabelan pera
marøb pønrrabelø wesrawa pønsra, Tiusba waminchib,
ayunab kuabe, nømune tru nøm kørewa pønrraig Señor nø
ashchai pønsrøbelø køn.

Antioquía ciudasrømay katø ambub

24 Incha trugurrimbe Pabloba, Bernabébabe Pisidia pi-
rauwan puraambub amba, Panfilia pirau pubelø køn.
25 Incha Perge ciudayu Tiuswei wamwan eshkab kusre-
nana, trugurrimbe Ataliasrømay amrrubelø køn.
26 Incha truyugurrimbe barcoyu nebamba, Siria pirau
Antioquíasrømay ambubelø køn. Tru nøm møi ya patsøga
pønrraigwan martrab amrrai Tiuswei tru ka yandø tab indi-
itøga tabig ashib tøgagúilø kønrrigay chib, tru nømun pønsraig
købiisrømay.
27 Incha trusrø puabe, iglesiayuelan tulundzuningarua,
Tius nømba chinetø, chinetø mariilanba, tru judíos kømø
misaameragucha isubigwan Señorweinug pasra tøgagønrrai
yaskabmeran mandø kurøb arrigwanba waminchibelø køn.
28 Incha Pabloba, Bernabéba Jesucristoi kusrenanigwan
marøb melabeløba truyu truba yana kørrømisra waraig købig
køn.

15

Jerusalén waminchab tulundzunab

1 Inchen tru uras møiløgøsrøn Judeagurri Antioquíasrømay
amba, nunelan treeg kusrenanin købig køn:
—Moisés kusrennig tru circuncisión maramigwan
marmøwabe, kaigyugurrimbe wesrailø kønrraamøn— chib.
2 Inchen Pabloba, Bernabéba tru treeg kusrenanøbelan
'øyeebe maramig kømøn' chib, nømba purø mur aleguiyabelø
køn. Treekkurri Pablonba, Bernabéwanba katø truyu nømui
utuelø møilan køsrønbamara, Jerusalénsrømay ørtrab wesrawa
pønsrøbelø køn, tru øyeeg pub arrigwan Cristo nøashib karua
øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba trusrø
waminchai.
3 Inchen tru iglesiayuelø tru amrrai karua øriiløbe Fenicia
pirøwanba, Samaria pirøwanba puraambub ambubelø køn,
judíos kømø misaamera nømui trendø marøb kuilan elacha,
Tiuswei maywan amøñinrrab nøm mandø pønrramisrigwan
eshkab. Treekkurri trusrø tru mayeelø nuneløbe truba kas-
raarabelø køn.
4 Incha Pabloba, Bernabéba, tru lincha ambubeløba
Jerusalénsrø chab pubene, trusrø iglesiayueløba, Cristo
nøashib karua øriiløba, katø truyu Tiusweimburabelan pera

marøb pønrrabeløba nømune wamab utøben, nømbe Tius maig marigwan kerriguh waminchibelø køn.

5 Inchene møiløgøsrøn merrappe fariseosmeraingateelø købelø kua, møimbe Jesucriston kørebeløbe trenchibelø køn:

—Tru judíos kømø misaamera Jesucriston kørebelane tru circuncidamigwan maringarub, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maringarumig palan— cha.

6 Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba tru øyeeg puigwan maig køtashchab ashchab tulundzunabelø køn.

7 Inchen purø trømbøig mur aleguiyab kømig puben, Pedrobe kurra pasramisra, trenchibig køn:

—Nai nunelø, ñimbe srøsrø kwalømmerawangurri ashibelø kuinrrun cha, Tiusbe ñimui utugurri nan lawa wesruig køn cha, judíos kømø misaamera tru tabig srø wamwan na waminchen møra, kørenrrai.

8 Tiusbe nømui manrrømeran ashibig kuabe, nam judíosmeran tranøb lataitøwei Espíritu Santon nømungucha tranøb, nømuingatø pasrar chib kenamarig køn cha.

9 Tiusbe nømun nøørø mara namuingatøtø inchib pasrømuig køn cha, nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø nømui manrrømeran chishmarig købig kua.

10 ¡Ñim kui! ¿Ke Tiuswane chinchibig køtashchab inchib pønrrøtirru? cha, tru nam lata, namui merrabsrø kølli misaamera lata, øyeeg maramigwan marøb kønrrab kaimaigwane tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan, trunun nøm niga amrrai møimbe nømun neguanøb.

11 Treeg kømøtø, Señor Jesús tru ka yandø tab incha ketiitøgatø nambe kaigyugurri wesrailø kermab kørewa pønrrer cha, nøm lataitøwei.—

12 Inchen truyu maya misag tulundzuna pasrabiibe niløtø kørrømisra, mørøb purrabelø køn, Bernabéba, Pabloba tru judíos kømø misaamerai utusrø, Tiusbe nømba pasrain kui ashchai nømgurri mariilanba, kwaara asha kønrrai mariilanba waminchen.

13 Inchen nøm chab waminchen, Jacobobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, mørtray cha:

14 Simónbe wamindan cha, judíos kømø misaameran srøtøgurri nømungucha isua pasranmab ashchai, truilai utugurri nui ureg søtømera kønrrai mara, nui munchin nømuinug tøgagønrrai marigwan.

15 Pøs møi øyeeg pubiibe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelø maig pøriiba ke kandø køn cha. Tru øyeeg pørig pasraimbala:

16 "Øyeeg purayaig wendøbe tru Davidwei ya penin tsuigwan
katøle kusrua pasramønrrun chib.

Chab pinabsruigwan katøle tamara kusrub,
srøig mara pasramønrrun taig.
17 Maya misaamera katøganelø uncha pønrrabelø
Señorwan lanrrain cha,
mayeelø judíos kømø misaamerainug
nai munchiwan nømuinug pasra wamig kønrrun cha.
18 Tru Señor iilan marøbig øyeeg tan taig,
tru manasrøngurri øyeeg martrab isua tøgaguen waig
købigwan."

19 'Inchawei nabe, ke treeg maramne inchib pønrramgaig kui ashar cha, judíos kømø misaamera nømui merrabsrø marøb kuilan elacha, Tiusweinug pønrrønrrab llirawa amrrubelan.

20 Treeg kømøtø, taska mari tiusmera tøgagúilan pønsraig mamimeran mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marøb kømigwan marmøwei, kweetsig kømøtø, ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø aniwan mamøwei indamig køn chibig, treegwan eshkawa, pøramitø palan cha.

21 Kaguende merrab manasrøngurri Moiséswei pøriilan ciudamørig judíosmera tulundzuni yamerayube eshkab kusrenanøbelø tøgagøben, truiløbe isrin kwalømmørig tru maig maramigwan martrai pørigwane lebelø købig køn— cha.

Pabloba, Bernabéba Siria pirau Antioquíasrømay katø ambub

22 Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba, katø iglesia mayeeløba tru nømui utugurri lawa wesrawa, øramig tabig asønai inchibelø køn, Antioquíasrømay Pabloba, Bernabéba amrrai. Incha Judas, katø nundøwei Barsabás taigwanba, Silaswanba amrrai wesrubelø køn, nunelai utu tru mas nørreelø kui asi møguelan.

23 Incha nømune ørøppe, kan kilga øyeeg chibig pøra, trana ørøbelø køn:

Nam Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø, nam ñimui nunelø ñim judíos kømeelø Antioquíasrømba, Siriasrømba, Ciliciasrømba warabelø nunelan 'ka amøñigueh' chinrrab inder.

24 Møiløgøsrøn yu namui utuelø amba, namma chigucha treebe marøb kønrrai karumubendø, chinetø cha, ñimune ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønrrai marin køn.

25 Incha treekkurri nam mayeeløba kandø isua pønrramisra, namui utuelan mø møguelan køsrøn lawa wesrua, namui undaaraig nunelø Bernabéba, Pabloba kegøtø nømun ñimuimay ørtrab inder.

26 Tru Pabloba, Bernabébabe Señor Jesucristoi munchigurri ke kwamig nebuinanrraptiikken inchib meløwar køn.

27 Incha nambe Judaswanba, Silaswanba ñimuimay ører.
Truiløbe nam pørigwan, nømashib trunundøwei waminchun.
28 Espíritu Santon lata, namun lata tabig asønatan katøgan
srøig, srøig maramelø ñimun negwanmøtø, iig tru maramig
palønrrapteelandøh martrai karumig:
29 tru taska mari tiusmeran animal kweecha
pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei,
kweetsig kømøtø ka melamisratø kwaig animalmerai
yauwan mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø
trømbøig marmøwei indamigwan. Ñim øyeelan marøb
pønrrømuikkurrimbe, søl marøb pønrrønrrabguen.
Trube, ungwa, mayanguen tab kuilø kønrrigay, chib
pørig køn.
30 Incha yandø nømun, 'trube, ka amrrigay' cha øren,
Siria pirausrø Antioquíamay amba, tru asamigwan ashchab
eshkailø tulundzunøben, tru kilga ørigwan nømbe tranøbelø
køn.
31 Incha trunun nøm lewabe, truba kasraarabelø køn øyeeg
purugub wam tabig wamindigwan møra.
32 Inchen Judasba, Silasba nømgucha Tius maig karuigwan
eshkabeløtøwein kua, tru tabig purugub wam nu wamincha
ketiitøga trusrø nunelan kullaaramø ambub melamig kønrrai
kørrømarøbelø køn.
33 Incha truyu maya yana køsrøn nømbe kørrømisra warøben,
nuneløbe 'chi isumgaig tab kuilø kønrrigay' chib, nømun karua
ørøbelaisrømay 'ungwa' cha, katøle ørøbelø køn.
34 Inchen Silasbe trusrø nø kørrømisramig tab punrrab kui
isubig køn.
35 Inchen Pabloba, Bernabébabe Antioquíasrø
kørrømisrøbelø køn, trusreelø truba yameløba Señorwei
wamwan kusrennøb, katø trunun wammørøsrøb.

Pablo nui martrab yamigwan katøle marøb pølbasrøb

36 Yandø mam kwalømyu køsrønbe Pablobe Bernabéwan
trenchibig køn:
—Ciudamørig nam Señorwei wamwan eshkab kusrenani-
isrø nunelan maig inchib meløtashchab katø ashchab amun—
cha.
37 Inchen Bernabébe Juanwan, katø nundøwei Marcos taig-
wan, pera inrrab inchen,
38 trune Pablobe pera ambamgaig kui ashibig køn,
kaguende tru srøsrø ambenma Marcosbe Panfiliatø nømun
tarømisra, nømba tru maramigwan martrab imuinukkurri.
39 Inchen ke mumayguen kømíig peemaytø puptinchen,
møikkurrindøgucha tarømisra, Bernabébe Marcoswan pera bar-
coyu Chipresrømay ibig køn.

40 Incha Pablobe nuimburappe Silaswan lawa wesrawa,
tru nunelø: "Señorwei ka yandø tab indiitøga tabig ashib
tøgagúilø kønrrigay" cha øriilø ambubelø køn.
41 Inchen Siria pirauwanba, Cilicia pirauwanba pureb ibig
køn, Tiuswei ureemera tru iglesia truørø pønrrabelan kul-
laaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

16

Timoteo Pablonba, Silaswanba lincha ib

1 Pablo Derbesrømba, Listrasrømba pueblomerayu pubene,
truyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Tim-
oteo taig tsubig køn, truibe Criston køreweig judía ishugwei
nusrkai. Inchendø møskaimbe griego købig køn.
2 Inchen Timoteobe tru Listrasrø, Iconiosrø nunelai utu,
chigucha tamgaig tabig købig køn.
3 Inchen Pablobe Timoteowan nøba lincha attrai incha,
tru trusrø warabelø judíosmeragurri nune asru circunci-
damigwan marøbig køn, kaguende mayeeløba møskaimbe
griego kui ashibelø kuimba.
4 Incha nømbe tru pueblomerawan puraambub ambimørig,
Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb
pønrrabelø tru Jerusalénsrø purrabelø, maig marøb kønrrai
karuilane isua mørøb kønrrai eshkab ambubelø køn trusrø
Tiuswei ureemeran.
5 Inchen trusrø tru iglesiamera pønrrabeløbe nømui
isubigwan Tiusweinug pasra pønrramigu, kullaaramø, mur
pønrramisren, misaabe kwalømmørig nemisrøb ibig køn.

Kan møg macedoniasriig Pablon piab lataigu kenamisrøb

6 Incha nømbe Frigia pirøwanba, Galacia pirøwanbabe ka
purab ambubelø køn, kaguende Asia pirausrømbe Espíritu
Santo Tiuswei wamwan waminchibashmuben.
7 Incha Misia linderosrø puabe, Bitinia pirausrø kebam-
rrab inchen, Jesúswei Espíritube trusrø kebambashmuben,
8 Misia pirø puluwan yabwandø puraamba, Troassrø
kørraambubelø køn.
9 Indig trusrø Pablobe yem kan piab lataig asig tøgagúig køn.
Truyube kan møg Macedonia pirausriig pasramisra trenchib
miab pasrai ashibig køn: "Macedoniasrømay larraamø cha,
namun purugunrrab."
10 Inchawei Pablobe tru piab lataigu treeg asin køben
latatø, nambe Macedoniasrømay amrrab inchibelø ker, na-
mun Tius nui tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrai wami-
tamaptøwei isua.
11 Indiibe Troaskurri barcoyu nebamba, Samotraciasrømay
kanmaytø ke purab amba, katø kwalømbe Neápolissrø pua,

12 truyugurrimbe Filipossrø pubelø ker. Tru ciudabe Macedonia pirau mas nuig køb, katø kan søtø Roma misaamera truyube kebamba warab inchibelø køn. Incha tru ciudayu nambe mam kwaløm køsrøn kørrømisrøbelø ker.
13 Inchen kan isrin kwaløm tru ciudayu nu yaskabu wambiisrø webambubelø ker kan pi mendasrømay, truyube judíosmera Tiusba waminchab tulundzuninug kuitamab isua. Incha nambe truyu purramisra, ishumburmera tulaamba purrabelan waminchibelø ker.
14 Inchen tru utube kan ishug, Lidia taig mørig waben, Señorbe nui manrrøwan kurøbig køn Pablo chi chitamørtrab ke tab mørig wanrrai. Truibe, Tiatira ciudasriig, yalø pigø llensumera purø tabig yanøbig, trurrigu Tiuswan køriibala tabig waminchib megabig købig køn.
15 Incha nøba, nui yaueløba piu umbu ulsrailø kørrømisra, ke tiusmanda chib namune trenchibig køn:
—Na, Señorwan cierton kørein kui ashabe, trube, ñim nai yamay amrrua, kørrømisrtrigay— cha.
Incha namune ke kørrømisramne inchibig køn.
16 Nam Tiusba wamindinuumay ambub købene, kan srusrø karuindiig megabig, kebasra tranøb kwaimandzig tøgaig namun katønrrab arrubig køn. Truibe tru nun karub pera købelane truba nørrø an asingarubig købig køn, nø misagwan kebasra ketiiløtøga.
17 Incha tru srusrøbe Pablonba, namunba wendautø trenchib trashib arrubig køn:
—¡I møgueløbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei karuindiig melabelø, kaigyugurri wesrailø køm maywan ñimun eshkab kusrenanøbelø køn!— chib.
18 Inchen ke treetø treetø purø yam kwaløm uñen, yandø Pablon ke pesriikken inchen, nøbe keesha, tru kwaimandzigwane trenchibig køn:
—Jesucristoi munchiyu i srusrainukkurri nabe webinrrø tamønrrun— cha.
Inchen tru urastø kwaimandziibe elachibig køn.
19 Inchen tru karub pera købelø tru treeg an marøb pønrramibe yandø patsi asha, Pablonba, Silaswanba kemøra, misag tulundzuninuumay ke paluunchib waram srua ambubelø køn, tru misagwan ashib karubelaisrømay.
20 Incha merrab pønsrabe, trenchibelø køn:
—¡Kan i møgueløbe ya judíoskøleelø købendø, namui ciudawane ke chi maringuen asamgaig marøb amrrun! cha.
21 Nøm waminchib kusrenanøppe ke peemaytø mariilø nam uta tøgagømig kømøwei, katø treegwan marøb kømig kømøwei inchai namune meriilan kusrenanan cha, nam ya romanosmeran.—

22 Inchen misaabe mayamba kanbalatø misra namig
kurrøben, maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe,
Pablomera kewagúilan tsakkandø wesrawabeta, tsiitøga
itchai karubelø køn.
23 Incha nømune truba yam ichabeta, kailan keeri yau ke-
busra, truyu ashib pasrabigwane webamrraingaig purø may
ashib tøgagungarubelø køn.
24 Inchen tru treeg martrai karuigwan mørabe, truyu
ashibiibe katøguchi umbusrø keera, srøbmeran cepoyu keg-
wana, purrønnøbig køn.
25 Inchen yem tøbøtasrømbe Pabloba, Silasbabe Tiusba
waminchib, Tiusweyasig cantab køben, katøganelø truyu
keerig pønrrabeløbe mørøbelø køn.
26 Inchene ¡katø! møin kagúitø mur pirøgønabig
arruptinchen, tru kailan keeri yawan niga pasrabigwan
truilanguen punø panrrø sruaguchen, ¡katø! tru urastø
truyu maya yaskabmeraba kurig pønrramisren, tru keerig
pønrrabelai cadenasmerabe mayeelaimba picha kørrabelø
køn.
27 Inchen truyu keeriilan ashib pasrabig kiagasrøbene,
møimbe tru kailan keeri yau yaskabmerabe kurim
pønrraptindi ashabe, nui espadan wesrawa, ¡katø! nøasiitø
ke yandø kwanrrab inchibig køn, kaguende truyu pønrrabelø
chab wegørra chab lulitamab isua.
28 Inchene Pablobe mur trashib trenchibig køn:
—¡Ñiguen øyeeg kaig marmøtø kagøbash! cha. ¡Søtøba nambe
yu ka purrer!— cha.
29 Inchene tru kailan keeri yawan ashib pasrabiibe kan
pela piløgaig miawa, umbusrø luløb kebya, Pabloimba,
Silasweimba merrab itønab tømbønsrøbig køn.
30 Incha wambig pera webyabe, payibig køn:
—¡Au kasukumera! ¿na kaigyugurri wesraig kømibe chi
maramig palønrrerah?— cha.
31 Inchene nømbe trenchibelø køn:
—Señor Jesucriston køreu cha. Incha ñiba, ñui yaueløbañau
kaigyugurri wesrailø kønrrabguen— cha.
32 Inchen nømbe Señorwei wamwan nunba, nui yau purra-
belø søteelanba waminchibelø køn.
33 Incha nømun ichabeta tru pisrø mariilan tru yemdøwei
tre uras pillmawa, tru urastø nøba, nui yauelø kerrigueløba
piu umbu ulsrailø købig køn.
34 Incha trugurrimbe Pablonba, Silaswanba nui yamay
pera ya, manna, nøba, nui yaueløbañau Tiuswan køreikkurri
truba kasraarabelø køn.
35 Indiibe tør-rrabene, tru maig maramigwan asha marøb
purrabeløbe tru policíameran karua ørøbelø køn, tru kailan

keeri yawan ashib pasrabigwan, trenchinrrai: “Pablonba, Silaswanbabe elatchain” cha.
36 Inchen tru yawan ashib pasrabiibe Pablone trenchibig køn:
—Tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe yandø ñimun weeriilø kønrrai karua ørin køn cha. Pøs treeg købene, webamba, chi isumøtø, ka ambay— cha.
37 Trune Pablobe trenchibig køn:
—Nam ya Roma pirausrø kal-lawar køb lataitøwei kal-lawarwan, namun maig kuitashchab payaguen ashmubendø, maya misagwei merrab namun ichabeta, namun kailan keeri yau kebusra ¿møingan mugucha wammøriimøzhig namun nilø wertrab inditarru? cha. ¡Pøs chi treeg kønrraamøn! chibig køn. Pøs truiløtøwei namun wesrunrrab amrrubash— cha.
38 Inchen tru policíamerabe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabelan tru treeg taigwan eshkabene, truba kwaarøb kørig kui inchibelø køn, truiløbe Roma kal-lawar lataitøwei kal-lawar kuin kui wammørøppe.
39 Inchen nømbe Pablonba, Silaswanba ‘kan nambe treeg kømui tamab isua indig køn’ chib amba, kailan keeri yaugurri wesrawabe, ‘ciudayugurri ke tiusmanda amrray’ chibelø køn.
40 Incha truyugurri webambabe, nømbe Lidiai yamay amba, truyu Jesucristogurri nømui nunelan ashabe, maig melamigwan treeg marøb meløнrrigay chib wamincha, yandø ambubelø køn.

17

Pabloba, Silasba Tesalónicasrø

1 Pabloba, Silasba ambuppe, Anfípoliswanba, Apoloniawanba puraambub amba, Tesalónica ciudasrø judíosmerai kan tulundzuni ya pasrabnug pubelø køn.
2 Incha Pablobe nøbe trendø treeg marøbig kua, tru judíosmera tulundzuni yausrø nømun ashchab kebya, pøn sábado ørøba tru judíosmeraba Tiuswei wamwan pørigugurri ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyamay køn’ chib, waminchibig køn.
3 ‘Øyeeg kuig køn’ cha, tab eshkab:
—Tru Cristo ñim muniirab kuibe truba kaig indinab megawa, kwawa, katø kwailai utugurri kurrab indamig, trendø treeg purayamig paløнrrabig kuig køn— chib.
Incha nøbe trenchibig køn:
—I Jesús na ñimun eshkab wamindiibe, Cristo truitøwein køn cha, tru ñim muniirab kuig.—
4 Inchen møiløgøsrøn tru Pablo wamindigwan yandø treegwein kuitamab isua, Pablonba, Silaswanba linchen, katø griegosmera Tiuswan truba isua melabelø truba yameløba,

katø ishumburmera truba kusrebelø yameløba truiløgucha linchibelø køn.
5 Inchen judíosmerabe truba pusrkwai namig kui asha, larrø kaig møguelø ka lliraptø pønrrabelan wama, kan nu søtø trubalatømisra, ciudayu misaameran chinetø isunrrai trømbøig inchib kurrabelø køn. Incha Jasónwei yau kegørrabelø køn, Pablonba, Silaswanba merrarrawa, misaamerai merrab wesrunrrab.
6 Incha truyu wetørranrrab kaimappe, Jasónwanba, nunelø katøganelanba kemøra, paluunchib waram srua ambubelø køn, ciudayu misaameran ashib karub purrabelaimay, trenchib trashib:
—Yu pirau kerriguba maya misaameran ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønrrai marøb møgueløbe yusrøngucha amrruin køn chib.
7 Inchen Jasónbe nui yau wama pera wain køn cha. Iiløbe tru Roma maya misagwan ashib karub wabig César tru maig maramigwan martrai pøra wariilane, mørøg kømub utsøbetab ka nømuimburaptø marøbelø køn cha, katøgan rey køn chib, kan Jesús taig.—
8 Inchen iigwan mørabe, maya misaameraba katø tru misagwan ashib karub purrabeløbabe truyu nømgucha ke mandøguen kømui inchibelø køn.
9 Inchendø Jasónwanba, tru kanelanba elatsamig kønrrai truburø an utabe, elachibelø køn.

Pabloba, Silasba Berea ciudasrømay ambub

10 Inchen nuneløbe ke pillirabendø Pablonba, Silaswanbabe Bereasrømay webambingaruben, trusrø puabe, judíosmera tulundzuni yau kebambubelø køn.
11 Tru Bereasrø judíosmerabe tesalónicaelø lata kømø, maig isumigwan isummay isubelø kuabe, Jesucristoi wamindigwan truba chull inchib uta, tru nøm trendaibe ka isatø kømuitashchab ashchab, kwalømmørig Tiuswei wam pørigwan chi køtashchab maig køtashchab ashibelø køn.
12 Inchawei treekkurri truiløbe Criston truba nu køreben, kusreb ishumburmera griegasmera køben, katø møguelø truba yameløba kørebelø køn.
13 Inchen Tesalónicasrø judíosmerabe, Tiuswei wamwan Bereasrøngucha Pablo eshkab kusrenanøb unan taig wammørøppe, trusrø misag nørrø pønrrabigwan namig kui inchib kurrønrrai martrab ambubelø køn.
14 Inchen tru urastø nuneløbe Pablone mar pulusrønmay øren, Silasba, Timoteobatø Berea kørrømisrøbelø køn.
15 Inchen Pablon pera ambubeløbe Atenassrøngatig pera amba pegucha, yandø tru Silaswanba, Timoteowanba ke petø nøba tulundzunønrrab amrrunrrain cha, Pablo trencha

karuigwan mørabe, nømbe katøle Bereamay legucha amrrubelø køn.

Pablo Atenassrø

16 Incha Pablobe Silaswanba, Timoteowanba Atenassrø muniirab uña, ke taska mari tiusmeratø netsaig ciuda kui ashabe, nuinetø chiguen tab kømui inchibig køn.

17 Incha treekkurri judíosmera kusrenani yau judíosmeraba, katøganelø Tiuswan truba isua melabeløba 'iibe øyeeg køn' chib, 'iibe øyamay køn' chib ambugurri igurri waminchibelø køn, katø mayeelø misaamera tulundzuninug kwalømmørig truyu amrrubeløba chigucha.

18 Inchen nørrø kusreb møguelø, tru filósofos "epicúreosmera" tailø, nømui nørrø isuigu asrwan ka tab kønrrai marøb tøgagúinuutø tabig køn chibeløba, katø tru filósofos "estoicosmera" tailø nørrø isuigwan kusrebeløba 'iibe øyeeg køn' chib; 'iibe øyamay køn' chib, Pabloba waminchibelø køn. Inchabe kan utueløbe trenchibelø køn:

—¿I møg ya wamdø nigaibe namune chi wamincherah?— cha.

Inchen kaneløbe:

—Katøgan peg pirausrø tiusmeraiwan eshkab kusrennøbig køb asønan— chibelø køn, kaguende Pablobe Jesúswei tru tabig srø wamwanba, kwawa katø øsiiraigwanba eshkab kusrenanen.

19 Incha nune kanbalø Areópago taig, tru kusrebelø tulundzuninuumay merrarrawa pera amrrua, trencha payibelø køn:

—¿Tru srøig peetø kusrenanøb ñi waminchib arrigwan namun wammørøsrkøbsrumuguh? cha.

20 Pøs namui kalumerayube ñibe chigøben ke ka peesrøtiitø waminndan cha. Inchawei trunun tab chi chibig kui wetøgørrag kuin ker— cha.

21 Kaguende mayeeløba Atenas warab misaameraba, katø tru petø ka amrruatø warabeløba ¡katø! chi peg isumøtø, chigøben ke srøig isuigwandø waminchib kua, nømbe truigwangøba wamindi mørøg kui inchib købig køn.

22 Inchen Pablobe Areópago taig tru kusrebelø tulundzuninug nømuin tøbøtag pasramisra, trenchibig køn:

—Atenas misaamera, ñimbe chiyutøgucha Tiuswan isuer taigu ke maizhikken pinab marmønrrab inchibelø kuin kui ashar cha.

23 Kaguende na truørø llirab ashib uñene, tru tiuswan køriibala tabig waminchib mariiløsrø, kanbaløsrømbe altargucha wetørrar cha. Truyube trenchibig pørig tøgaig,

TIUS ASIIMIIGWAN

chibig. Tru ñim ashmubendø køriibala tabig waminchib marøb tøgagúig, tru Tiuswan nabe ñimun eshkab waminchar, chibig køn.

24 'I Tius køn cha, tru pirøwan marøbig, katø truyu chine købelan chigucha. Inchawei srømbalawan lata, pirøwan lata, nøwei ashib pasrabig kuig køppe, nøbe møguelai taska marig tab yamerayu wamíig køn cha.

25 Katø misag nømui taska mariiløtøga tab inchaim palai wamíig køn cha, chi palai wamíig kuabe. Kaguende nø køn cha, mayeelan øsig kømigwan tranøb, israb amønamig kønrrai tranøb, katø chigurrimbunø tranøb inchibiibe.

26 'Kan møkkurrindø truyugurri chi misaatø larrøbichib inrrabigwan nøbe marig købig køn cha, pirø muba kuimburab warønrrai. Incha merrabsrøwei nøm maya yana waramigwanba, chutø, chutø waramigwanba kanmaytø chab asha pønsraig købig køn cha.

27 Øyeeg marøppe, ka srølamøratøguen Tiuswan lawa inchippa, wetørratashchab indig køn cha. Pøs isa kømø, Tiusbe nam møigweinuutøgucha chi yab pasrømøn cha.

28 Kaguende nambe Tiusweinug øsig pønrrab, nøgurri llirab amøñib, nøgurri misag pønrrer cha. Katø kan ñimui utuitøwei, chiwan køben purø tabzhig isua waminchibiima trendaig købig køn cha: "Nambe Tiusweinukkurri larrøbicha amrrub misaamera ker" cha.

29 Pøs trube, nam Tiuswei ureemera kuig køppe, Tius nø trendø maig kuigwane kabe oron, kabe anwan, kabe srugwan møguelai isuitøga taska purø tabzhig mari lataig kuitamab isumgaig køn.

30 Chigucha nebua ashmeelø køb urassrø øyeeg waraig købigwane, Tiusbe ka treeg purainrraindø kagøbashippa, møi yan kwalømmerawane maya misaameran chuelandøgucha nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai karua pasran cha.

31 Kaguende nøbe pirau maya misaameran maig asha maramig kan kwaløm wesrua pasran cha, tru sølgandø tabig maig kønrrabigwan maramig tru kan møg treegwan martrai nø lawa wesrua pasriitøga martrab. Incha treeg purainrraitamab isua pønrramig kønrraimbe, tru møwane kwailai utugurri kusruig købig køn— cha.

32 Inchen tru mørøbeløbe, tru kwailø katøle øsiiranrrun taigwan mørøppe, kan utueløbe ke ka indzatø møren, katøganeløbe trenchibelø køn:

—I wamindigwane katøwan chi mørtrumøn— cha.

33 Inchen yandø Pablobe nømui utugurri webya ibig køn.

34 Inchen køben, møiløgøsrøn møguelø Pablon mendig amba, Tiuswan kørebelø køn. Inchen tru ututø Dionisio tru

Areópagoyu kusreb møguelai utuiba, katø kan ishug Dámaris taiba, katøganeløba Tiuswan kørebelø køn.

18

Pablo Corintosrø

1 Inchen treeg puraiben, Atenaskurri Pablobe Corinto ciudasrømay webibig køn.

2 Incha trusrømbe kan judío Aquilas taig Ponto pirausriigwan wetørrabig køn, tru Aquilasba, nui srai Priscilababe Italiagurri Corinto ke srø puatø warøben. Kaguende tru Roma maya misagweim pala ashib karub wabig Claudiobe treeg karuin købig køn, judíosmerabe mayamba Romagurri webusriilø kønrraingue. Incha Pablobe truilaimay ibig køn.

3 Inchen Aquilasba, Priscilababe Pablo nø marigwandøwei tru carpas ya-ureg marøb tsushibelø købene, nømba kørrømisra tru marøb warabelø køn. Pøs nøbe carpas ya-ureg marøb tsushibiitøwein købig kua.

4 Incha judíosmera tulundzuni yau isrin kwalømmørig Pablobe øyeeg køn chib, øyamay køn chib waminchibig køn, judíosmeran, griegosmeran maig kuigwan nebua asøskønrrab inchib.

5 Inchen Silasba, Timoteoba Macedoniagurri pubene, Pablobe Jesúsweimburab eshkab kusrenanamigutø kebya pasramisrøbig køn, tru judíosmeran: "Jesúsbe tru ñim muniirab kuig tru Cristo køn" cha eshkab.

6 Inchen judíosmerabe mørøg kømub chi treeg kømubendø indan chib namig kurra, nun tsalø wamøben, Pablobe nui kewagúilan pabørrgøb trenchibig køn:

—¡Ñimui animbe ñimuim palatøwei peñchai møimbe ñimdøwei lawa pønrramisran! cha, ¡Yandø møimbe tru animbe naim pala attraingaig chishig webya pasrar! cha. Møingurrimbunøbe judíos kømø misaameraisrømay yamønrrun— chibig køn.

7 Incha truyugurri webya, kan møg Tito Justo taigwei yamay ibig køn. Truibe Tiuswan køriibala tabig waminchibig købig køn. Inchen nui yabe tru judíosmera tulundzuni ya mendatøweim pasrabig køn.

8 Inchen tru judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig, Crispobe, nui yaueløba kerrigu Señorwan køreben, møiløgøben truba yamelø corintosreeløgucha Pablo wamindigwan mørøbeløbe Criston kørewa, piu umbu ulsrailø kuig køn.

9 Inchen Señorbe Pablon yem kan piab lataigu trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøta cha; waminchibig waminchi cha; ka købashiptinchimøtø.

10 Kaguende nabe ñiba pasrar cha, ñune mugucha kaig
martrab kebatchab kaimanrrun cha. Kaguende i ciudayube
nabe misag truba nu tøga pasrar— cha.
11 Inchen Pablobe Corintosrø pila y tøbø pila kørrømisrøbig
køn, Tiuswei wamwan kusrenanøb.
12 Galión Acaya pirau maya misagwan ashib karubig køb
uras judíosmerabe søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Pablon
ashig kømub namig kurra, tru maig maramigwan asha marøb
purrainuumay srua ambubelø køn,
13 trenchib:
—Tiuswan køriibala tabig wamindamig tru maig
maramigwan martrai Moisés pørig maringaruimay kømøtø,
nøbe misaameran ke peemay maramne inchib unan— chib.
14 Inchen Pablobe ke waminchabguen inchen, Galiónbe
judíosmeran trenchibig køn:
—¡Au, ñim judíosmera! Kan chigøben truba nu kalø marig kui,
kabe purø trømbøig marig treeg chigúimbe, trube na ñimun
treegwan mørøb wabsrubrainrrun cha.
15 Inchendø iibe chi treeg kømøtø, ka wamindiilanbah,
katø tru munchimera chabah, tru ñimui maig maramigwan
martrai pøra wariilø chabatørre inchib kuig købene, uyube
ñim asay cha, øyeegwane nabe asha tranrrabgucha wamur—
chibig køn.
16 Incha tru maig maramigwan asha marøb purrainukkurri
wambig weguchibelø køn.
17 Inchen mayeeløsra judíosmera tulundzuni yau ashib
pera pasrabig Sósteneswan kemøra, tru maig maramigwan
asha marøb purraig merrab truba kurraguchibelø
køn. Inchen Galiónbe trunune chigucha isua ashmø,
chinchibgucha warøbashmab ashibig køn.

Pablo katøle Siria pirau Antioquíasrømay ib

18 Inchen køben Pablobe katøgucha truyu yam kwaløm
kørrømisra, nunelan yandø 'ungwa' chibig køn. Incha
yandø Siria pirausrømay barcoyu iben, Priscilaba, Aquilasba
nøba ambubelø køn. Incha Cencreasrømbe Pablobe pusrug-
wan chishchig parøbig køn, Tiuswan 'nø maig martrab cha
kørrømisrigwan treeg maramønrrun' chib.
19 Incha Efeso ciudasrø puabe, Priscilanba, Aquilaswanba
tarømisra, judíosmera tulundzuni yau kebya, judíosmeraba
maig kuitashchab payiyab waminchibig køn.
20 Inchen nømbe katøguchi nømba truyu kørrømisrtrai tius-
manda chib kuingucha, nøbe kørrømisrmøtø,
21 nøbe yandø:
—Ka inrrab inchar cha 'ungwa' chabe, trenchibig køn: Tius
nan katø yusrømay attrain købene, katø arrumønrrun— cha.

Incha barcoyu nebya, Efesogurri ibig køn.
22 Incha Cesarea ciudasrø puabe, tru iglesian 'ka warøgueh' chinrrab nebya, trugurrimbe Antioquíamay kørraarrubig køn.
23 Incha truyu kan maya yana køsrøn tsuabe, Galacia pirauba, Frigia pirauba, trusrø lutøgurri llirab inrrab webibig køn, mayeeløba tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

Apolos Efeso ciudasrø eshkab kusrenanøb

24 Inchen tru uras kan judío alejandríasriig, Apolos taig, purø may waminchib møg Tiuswei wam pørigwangucha treetøwei purø nu nebua ashibig, Efeso pubig køn.
25 Nøbe Señorwei maywan muba amønamigwan kusrenanigwan kusreweig kua, nøbe ¡katø! treegwan martrab isua marøb, Jesúsweimburab waminchib kusrennøppe, maig kuigwan treeg kusrenanøbig køn. Juan tru misaameran piu umbu ulsrailø kømig kusrennigwandø nebua ashibig kuagucha.
26 Incha Apolosbe judíosmera tulundzuni yau mungucha kørmø waminchib kusrennøb pølbasren, Priscilaba, Aquilasba tru wamindigwan mørabe, Apoloswane nøørø pera amba, Tiuswei maywan katøguchinguen tab nebua asingarub maig kuigwan eshkabelø køn.
27 Inchen Apolos Acaya pirausrømay inrrab inchen, nuneløbe masken ka martrai inchib, trusrø tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kan kilga pørøbelø køn, Apoloswan nøm tabig wamab utønrrai. Inchen nøbe Acayasrø puben, Tius tru nø ka yandø tab indiitøgatø Tiuswan kørebelayasiibe kan maya nuguen tab købig køn.
28 Kaguende judíosmera tru nøm 'treeg kømøn' chib amrruigwane mayeelai merrab Apolosbe mu mandamgaig 'treeg køn' chib waminchibig køn. Tiuswei wamwan pørigu treeg chibig køn cha eshkab: "Jesúsbe tru Cristo ñim muniirab kuig, truig køn" chib.

19

Pablo Efeso ciudasrø Jesucristoiwan eshkab kusrenanøb

1 Apolos Corinto tsumne, Pablobe tru pirauwandøwei pureb ya, Efesosrø kørraarrua, kan møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wetørrabig køn.
2 Inchabe trencha payibig køn:
—¿Ñimbe Criston køreb uras Espíritu Santon utøgueh?— cha.
Inchene nømbe:
—Espíritu Santo købig kuin kui nambe wammørøbguen wammørmeelø ker— cha trenchibelø køn.
3 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Trube, ñimun tru piu umbu ulsraibe ¿chi køn chibigwan utig køh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn

—Nambe Juanwei piu umbu ulsraigwandø utig køn— cha.

4 Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Juanbe nøm mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu nømun ulsrailø kuig køn cha, tru nui wendau attrabig Jesúswan nø kuitamab isua, misaamerabe nun køreinrrain— chib.

5 Inchen misaamerabe øyeegwan mørabe, Señor Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrailø købelø køn.

6 Incha Pablo tasigwan nømuim pala estsarene, nømuim palabe Espíritu Santo kørraarruben, møriimø wammera waminchib menda, Tius maig karuigwan nømbe waminchibelø køn.

7 Truiløbe kerrigube møguelø doceburab købig køn.

8 Incha Pablobe pøn pøl ørøba judíosmera tulundzuni yau nøbe chigucha kørmø kusrenanøb 'øyeeg kømøn' chib, 'øyamay køn' chib waminchibig køn, maig kuigwan nebua asamne inchib Tius nø ashib karub pasraigweimburab.

9 Inchen kan utueløbe nømui manrrømeran mur marøb, trunun treeg kømuitamab isub kaashib, maya misagwei merrab trømbøig wamabelø køn tru srø maywan. Inchen Pablobe nømun tarømisra, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan nøørø pera ya, kan Tirano taigwei kusrenani yau kwalømmørig 'iibe øyamay køn' chib eshkab waminchibig køn.

10 Treetø pa pila ørøba maren, trugurri Asia pirau warab misaamerabe mayeeløba, judíosmera lata, griegosmera lata Señorwei wamwan mørøbelø køn.

11 Incha Tiusbe Pabloi tasikkurri maramburab mariilø purø nørreelø marøbig køn.

12 Pabloi pañelumeran katø chigøben marøb pasramisrtrab pala itøgueelø nui asr kebatiilan, truilanbaguen kwanrreelaim pala wartrab srua amben, treetøgatø nømui kwanrrømerabe chab tammisriilø kørrømisren, kwaimandziimerabe nømuinukkurri webamben inchibelø køn.

13 Inchen mø judíosmera køsrøn kwaimandziimeran tru misaamerainukkurri webusrøb truørø, truørø amøñibeløgucha tru treeg maramig Señor Jesúswei munchitøga mara ashchab inchibelø køn, tru kwaimandziimeran trenchib:

—¡Tru Pablo eshkab kusrenanig Jesúswei munchiyu, nabe webambay tamønrrun!— chib.

14 Inchen tru iigwan marøbeløbe kan judío Esceva taig, tru sacerdotesmeran karubigwei nusrkalø siete købig køn.

15 Inchendø nøm treeg maren, tru kwaimandziibe nømune trencha løtabig køn:

—Jesúswane mu kui ashib, katø Pablongucha mu kui ashib inchibig kur cha. ¿Inchen ñimbe mumera kermah?— cha.

16 Inchen tru kwaimandziitøga møøbe nømuim pala itøbørsrawa, nømune mayeelanba kamaren, ¡katø! nømbe tru yaugurri kegøsaateelø kørriindiilø chab luløbelø køn.

17 Inchen tru øyeeg purayaigwane tru Efeso warab misaamera mayeeløba wammørig kørrømisrøbig køn, judíosmera lata, griegosmera lata. Inchen mayeeløba truba truba køriimatøben, Señor Jesúswei munchibe masken, masken wammørig kørrømisrøb ibig køn.

18 Inchen møiløgøben truba yamelø Criston kørebeløbe øyeeg maramgailanrre marøbelø ker chib mayeelai merrab eshkab amrrubelø køn.

19 Inchen tru kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabelan marøbeløbe truba yamelø truiløgucha treetøwei tru nømui kaig libromeran srua amrrua, mayeelai merrab chab parrøbelø køn. Inchen tru libro peni anmeran mayan køtashchab ashene, cincuenta mil købig køn.

20 Incha øyamay Señorwei wambe larrøbichib nurab, mu chindamgaig kørrømisrøb ibig køn.

21 Inchen øyeelø chab puraiben, Pablobe Macedonia pirauwan køben, Acaya pirauwan køben llirab yabe, nuinetø Jerusalénsrømay inrrab isua, trenchibig køn: "Jerusalénsrømay yabe, Romasrømaygucha yamig tab punrrautan" cha.

22 Incha Macedoniamaybe nui pagatø purugubelan Timoteowanba, Erastonba øra, nøbe Asia pirau katø kan maya yana køsrøn kørrømisrøbig køn.

Efeso misaamera ke chindi asamgaig inchib kurrab

23 Tru kwalømmerawan tru srø mayweimburappe truba namig waminchib kurrabelø køn.

24 Kaguende kan møg, Demetrio taig, andøga chigøben marøbiibe, tiusa Dianai ya-ureemera andøga mariilø tabzheelø marøbig kua, tru katøganelø treeløwei marøbelane tru yaniiløtøga purø kørrø anmera maringarubig købig køn.

25 Incha tru treeg marøbelanba, katøganelø treeg lataitøwei marøbelanba tulundzuna, Demetriobe trenchibig køn:

—¡Ñim mayeelø! nam puarmera misrøb ambamibe øyeeg mariiløyugurri an arrubig kui ñimbe ashibelø køn cha.

26 Katø ñimbe ashib, mørøb indiinrrun cha, Efesotø kømøtø, Asia pirau kerrigu lutau Pablobe: "Møguelø taska mariiløbe tiusmera kømøn" chib, ke treeg kuitamab isumne inchib wamincha, misagwan truba nørrø tarømarin køn cha.

27 Kan nam iitøga yeeg yanøb an marøb kuibe øyeeg inchene, chi tabig kømui ashib kaashib kebamben nambe kegørramsun

køn cha. Katø trutø kønrrab kuindø, tru purø nu tiusa Dianai tab yagucha, chigucha kømíig lataig kørrømisrøb iben, Diana, tru purø nuig, purø tabiibe petø pinab inrrun chibig køn, Asia pirau mayamba, yu pirau katø maya misaameraba, nun køriibala tabig waminchib tøgagúig.—

28 Inchen øyeeg wamindiilan mørabe, purø trømbøig nama, trenchib trashibelø køn:

—¡Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

29 Inchen tru ciudayu maya misaabe ke chindinguen asamgaig inchib mendappe, misaabe ke kanbalatø amba, Pabloi linchibelø Macedoniasrø møguelan, Gayonba, Aristarconba kemøra, ¡katø! paluunchib waram srua ambubelø køn, tru chigøben waminchab misag tulundzuniisrømay.

30 Inchen Pablobe truyu misagwan waminchab kebinrrab inchen, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kebibashmeelø køn.

31 Katø møiløgøsrøn Asia pirau misaameran ashib karub purrabelø Pabloi trendø asiilø chigucha, nuimay ørøbelø køn: "Tru chigøben waminchab tulundzuniisrømbe tiusmanda kebimønrrig" cha eshkanrrai.

32 Inchen misaamera truyu tulundzuna pasrabiibe ke chindinguen asamgaig inchib kuig køppe, kaneløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peg chib trashiben, tru mayeelø lutau tøbø pasrabiibe chinchab tulundzunin kuinguen mørmøwa købig køn.

33 Inchen tru nu misag pasrabigwei utuelø møiløgøsrøn Alejandron webingarumdiig køn chib eshkaben, judíosmerabe maya misaamerai merrabsrøngatig purainrrai trawaguchen, Alejandrobe maya misagwei merrab maig kuigwan eshkab waminchab, 'niløtø kuy' cha, tasig kusrubig køn.

34 Inchendø judío kui wetøgørrappe, katøle søtøbah, søtøbah trashibelø køn, kan pa ura purab trenchib:

—¡Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

35 Inchen tru ciudayu tru chigurrimbunø mariilanba, maramelanba kilga pørøb wabiibe misagwan yandø mas trashimumne inchib megaptø, yandø wasrørangaruabe trenchibig køn:

—Efeso misaamera, tru purø nuig tiusa Dianai tab yawanba, katø tru nø lataigwei srømbalasrøngurri peñibigwanba, yamba i Efeso ciudabe truilan chi kømønrrai ashib pasrabig kui ¿kan mube wammørmíig kønrraitamabelø kø chindah? cha.

36 Inchawei treeg kømubendø chib kan mugucha isan tamgaig købene, ñimbe yandø wasrøramdiig køn chibig køn, chiwandøgucha ke kan chinchaptø inchib marmøtø.

37 Kaguende i møguelø ñim srua amrruiløbe namui tiusmerai tab yamerayugurri nilab wesrub kømøwei, namui tiusan purø trømbøig chi wamab pønrrømøwei indan cha.
38 Inchawei Demetrioba, katø tru nøba treetøwei marøb pønrrabeløba muba køben aleguiyaig tøgaguabe, truweiwei maig kuigwan nøm asha martrai truyu purøøra pønsramelø pønrrab, katø maig kønrrabigwan asha marøbelø purrab indan cha. Møitøgucha truyube kangurrin kangurri ñimun maig punrrabigwan treeg asha martra tay, chibig køn.
39 Inchen ñim katøgan peg wamindamig tøgaguabe, trube, treegwan waminchab tulaamba, trunun purramisra asamig palønrrun cha.
40 Kaguende møi øyeeg puigwane namune ka kailø køptørre, øyeeg martrab kurrig kui inchaptiikken køn cha, kan chigurri nambe øyeeg inchib kurrig køn cha eshkab pønrramig chigaabendøbe.—
41 Incha nøbe øyeeg taitøga misag tru tulya pasrabigwane chab tarømarøbig køn.

20

Pablo Macedoniamayba, Greciamayba ib

1 Yandø tru øyeeg chindinguen asamgaig marøb kuig wasrøraben, Pablobe Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wamingarua, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, trugurrimbe nømun 'ungwa' cha, Macedoniasrømay inrrab ibig køn.
2 Incha tru pirau truørø llirab uña, Tiuswei ureemeran maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib truba nu wamincha ketabe, Greciasrømay ibig køn.
3 Incha nø trusrø pøn pøl kørrømisra, yandø katøguen Siriamay barcoyu ke inrrabguen incha, judíosmerabe nilø trubatø nun kaig martrab inchib kui wammørøbig køn. Incha treekkurri katøyug Macedoniawandøwei purainrrab ibig køn.
4 Inchen bereasriig Pirroi nusrkai Sopater køben, tesalónicasreelø Aristarco køben, Segundo køben, Derbe pirausreelø Gayo køben, Timoteo køben, Asia pirausreelø Tíquico køben, Trófimo køben Pablon linchibelø køn.
5 Incha nømbe namui merrabguen webamba, Troas ciudasrø namun muniirain købig køn.
6 Pirri chi levaduragaig main kwaløммera chab patsøben, nambe Filiposkurri barcoyu webamba amba, trattrø kwaløm wendau Troas ciudasrø nømun wetøgøbelø ker. Incha truyu trune kørrømisrøbelø ker.

Pablo Troassrø ashchab ib

7 Incha nambe truaaløмbe tru pirriwan pirishinrra manrrab tulundzuna køben, Pablobe waminchab pølbasrøbig køn. Kaguende katø kwalømdø nuimbe webyamig køben, nui wamindamigwan waminchippe, yem tøbøtakkatig waminchibig køn.
8 Inchen pala pisusrø nam tulundzuna purrainuube, lámparamera truba yam pilab meløben,
9 kan matsinø, Eutico taig, pendana pala wabigwane yandø ki kanab arruben, Pablobe ¡katø! waminchibig waminchen, tru matsinøwane yandø ke kigøbiitø kamarig kib wawa, tru pøn pisusrøngurri kebinabya, kwabeñen, kwaig kusrabelø køn.
10 Inchen Pablobe kørraarrua, tru matsinan irab kusrawabe, trenchibig køn:

—Øsiiran cha, kwarmøtay— cha.

11 Incha Pablobe katøle palasrø nebarrua, tru pirriwan pirisha mab kua, katø nømui mamigwan chab mabe, tørrramnegatig wamincha, yandø ibig køn.
12 Inchen tru matsinane øsiguig pera amben, mayeeløba truba isuin kua, kasrag kuilø kørrømisrøbelø køn.

Troassrøngurri Miletosrømay ambub

13 Incha nambe merrab misra amba, Asón ciudasrøngatig barcoyu ambubelø ker, Pablon trusrø katønrrab, kaguende nøbe barcoyu kømøtø, katsikkatø inrrab misra, nøbe treeg kørrømisrig køben.
14 Incha Pablobe namba Asónsrø asiyaben, nambe barcoyu nun nebera, Mitilene ciudasrømay ambubelø ker.
15 Incha truyugurri webamba, katø kwalømbe Quío ciuda pinrrøguesrø pubelø ker. Incha wendø kwalømbe Samos ciudasrø pua, katø kwalømsrømbe Mileto ciudasrø pubelø ker.
16 Incha Pablobe Efeso ciudasrømbe barcoyu purab inrrab isuig køn, kaguende Asia pirau menrra yana kørrømisrmønrrab isua. Pøs treeg nebubene, Pentecostés kwaløмbe Jerusalénsrø wanrrab isuig kua, mallatø inchib megaig købig køn.

Iglesiayu ashib pønrrabelan Pablo inrrab 'ungwa' taig

17 Pablobe Miletosrøngurri wamønrrai ørøbig køn, tru Efeso iglesiasrø tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan.
18 Incha amrrubene, trenchibig køn:

—Ñimbe na srøsrø kwaløm Asiasrø puinukkurrimbunø, nabe chu urastøgucha ñimui utu na maig uñibig kuigwan ñimbe tab ashibelø køn cha.
19 Ñimui utu Señorweimburabelan maig køben inchimø, tammay marøb, truba kappin kørrøgøb, judíosmera nan chinetø kaig martrab kurrøben, treeløyu pureb arrigwan.

20 Treeg kuingucha, ñimuyasig chigøben tabig kønrrabigwane nabe kørig kui inchib sørab pasrømø, maya misagwei merrab lata, truørø yamørig eshkab kusrenanig købig køn cha,

21 judíosmeran lata, griegosmeran lata, nømui kaig marilan isua møra, Tiusweimay lliramigwanba, nømui isubigwan namui Señor Jesúsweinug pasra tøgagømigwanba eshkab waminchib.

22 'Incha møimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab inchar cha, ¡katø! nan trusrømay Espíritu ke inrrai inchen, trusrø nan chi purainrrab kuinguen mørmubendø.

23 Ciudamørig na yaisrømbe nane chi peg punrrabig pønrrømøtø, ka kailan keeri yau pasramibah, kaig nebuben isuig megamibatø treeg nebunrrab køn cha. Espíritu Santo eshkaigwan trunundøwei nabe asha pasrar chibig køn.

24 Inchendø nai øsig kømigwangøba isub pasrømøwei, øsig kømibe nayasiibe purø tabig kuitamab isub pasrømøwei inchar cha. Nai chu pumigwan pumsrøngatig pub, katø Tiuswei tru ka yandø tab indig tru tabig srø wamwan eshkab waminchab na Señor Jesúswan utigwan patsøgøb indikkurrimbunøbe chi kømønrrautan cha.

25 'Inchawei mayeeløba møimbe ñim Tius nø ashib karub pasrainuguigwan na eshkab kusrenanøb pureb yaisreeløbe nai maløwane katølebe managuen ashchaamøn cha.

26 Inchawei møimbe kanmaytø nabe kelarrab trendamønrrun cha: Mayeelai ani naim pala attrain kømø, naimburappe yandø chi isumikkaig chish pasrar cha.

27 Kaguende Tius maig martrab isua tøgagúigwane nabe kørig kui inchib chi sørab pasrømø, kerriguh eshkab wamindig kuig køn cha.

28 Inchawei ñimbe ñimasiitøwei tab ashiptø kuy cha, katø ñim ashib tøgagúig Tiuswei iglesia mayeelan chigucha. Truilan ñim Tiusweimburabelan ashib pera pønrrønrrai Espíritu Santo pønsraig købene, mayeelø Señorwei iglesiayuelan maig ashib tøgagømigwan treeg ashib tøgaguy cha. Kaguende truiløbe nuyasig nui anindøga peniilø køn cha.

29 Kaguende na yugurri webya ibene, ñimui utube mendailø kerrunrrun cha, ñim ashib tøgagúi ubisha søtøwan pinishinrrabelø, kan lobosmera larrø namiguelø latailø.

30 Inchen ñimui utueløtøweinguen nømui kaig kusrenaniiløtøga, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan peløsrka nømui mendig amøñibelø kønrrai martrabelø kurrønrrun cha.

31 Inchawei treeg købene, pesannamø tab ashiptø, katø isua kuy cha, tru na pøn pila ørøba yem, kwaløm ñimun møigwandøgucha maig melamigwan ke isuppatø melønrrai,

ñimun chu uraskucha kanun kanun na kappin kørrøgøb wamindig køb̃ig køn cha.

32 'Trube, møimbe øyeeg køb̃ene, Señor Jesucristogurri nunelø, ñimun Tius nø ashib tøgagønrraimba, katø nui tru ka yandø tab indig wamyuba pønsrar cha. Truibe tabig nørrørab amrrai maramburab marøb̃ig køb, katø tru keta trannrrab kørrømisrigwan, nuyasiitø tarømariilø mayamba trunun utamig kønrrai marøb inchibig køn cha.

33 Nabe anwan lata, oron lata, asru keelan lata, muiwangucha naimarømmørø inchib chull incha kømur cha.

34 Ñimbe ashibelø kuinrrun cha, naimburab chi palabelanba, yu purrabelai chi palabigwanba tøgagønrrai, marøb̃iibe i nai tasiimera kui.

35 Chiyutøgucha nabe øyeeg mariiløtøga, truburab kømeelan kuñab purugunrrab, øyamay kømig køb̃ig kuitamab asha kønrrai marøb ñimun kenamarig køb̃ig køn cha. Señor Jesús øyah tailane nai turyube ke tindøgague: "Tranamibe, utamig lataguen kømø, mayanguen tab kuig køn" cha, tru trendaigwan.—

36 Incha iigwan chab trenchabe, Pablobe tømbønsra, søteeløbamisra Tiusba waminchibelø køn.

37 Inchen søteeløba truba truba isub kishib, Pablon irab, muchabelø køn.

38 Incha truba isui kishib waminchibelø køn, kaguende Pablobe nune yandø mas ashmønrrautan chib wamindikkurri. Incha barcosrøngatig lincha ambubelø køn.

21

Pablo Jerusalénsrømay ib

1 Incha yandø nambe nømun 'ungwa' cha, tarømisra amba, barcoyu nebambabe, Cossrømay sølgandø amba, katø kwaløm̃be Rodasrømay, truyugurrimbe Pátarasrømay ambubelø ker.

2 Incha Pátarabe kan barco Feniciasrømay inrrabig pasrain køben, truyu nebamba ambubelø ker.

3 Incha puraambub amba, mar tøbøtag pasrabig tru Chipre pirøwan nebua asha, truigwane yandø atsimaygatø kørrømarøb, Siriasrøngatig puraambub amba, Tirosrø pubelø ker, kaguende tru barcobe tru chi niga arrigwan truyu pinøøramig køben.

4 Incha nambe truyu trune kørrømisrøbelø ker, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø truyu warain køben. Inchen nømbe Espíritu Santogurri eshkailø kua, Pablone Jerusalénsrømay imønrrain chibelø køn.

5 Inchen yandø tru waram kwaløm̃mera nemisren, nambe werruben, mayeelø nømui sraløba, ureeba ciudayugurri

wambiisrø werrumnegatig namune lincha werrubelø køn. Incha truyu pi menda søtøba tømbønsra, nambe Tiusba waminchibelø ker.
6 Incha nambe kangurrin kangurri 'ungwa' chabe, barcoyu nebamben, nømbe nømui yamay katø ambubelø køn.
7 Incha nambe piu treeg puramrrub amrrua, Tirogurrimbe Tolemaidasrø pubelø ker. Incha tru nunelan 'ka lincha warøgue' chib puabe, nømba truyu kan kwaløm kørrømisrøbelø ker.
8 Incha katø kwaløмbe, truyugurri webamba amba, Cesarea ciudasrø puabe, Felipe tru Tiuswei tabig srø wamwan eshkab uñibigwei yau pubelø ker. Truibe tru srøsrø siete wesrawa pønsrailai utuig købig køn. Incha nambe truigwei yau kørrømisrøbelø ker.
9 Inchen Felipebe pibgatø nimbasrmera nømdeelø tøgaig købig køn, truiløbe Tius maig karuigwan eshkabelø.
10 Nam truyu yam kwaløm warøbene, Judeagurri kan møg, Agabo taig, Tius maig karuigwan eshkabig kørraarrubig køn.
11 Incha namuinug puabe, Pabloi pørønaigwan kusrua, nøasiitøwei katsigwanba, tasigwanba lusrabe, trenchibig køn:
—Espíritu Santobe trendan cha: "Jerusalénsrømbe judíosmerabe i pørønaig puaigwane øyeeg lusra, judíos kømø misaameran tranrrun"— cha.
12 Inchen trunun mørabe, nambe truyueløba misra, Pablon 'Jerusalénsrømay imøta' chib truba inchibelø ker.
13 Inchen Pablobe trenchibig køn:
—¿Chinchabrre kishib køgue cha, nai manrrøwan kullaaranøb ke nan ka isui inchai inchib? Pøs nabe ka lusriitø kønrrab kømøtø, kwamig nebubene, Jerusalénsrø ka kwanrraptø pasrar cha, Señor Jesúswei munchigurri.—
14 Inchen nambe imønrrai maya, maya inchib meløwa kaimappe, trenchibelø ker:
—Trube, Señor maig kønrrain køben, treeg kønrrain— cha.
15 Incha yandø truyu treeg warøwa, maig palønrrabigwan srua ambamig chab tamarabe, Jerusalénsrømay nebamben,
16 katø møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø cesareasreeløgucha namba amrrubelø køn, kan chipresriig Mnasun taigwan perar. Tru Mnasunbe manasrøwei Cristoimburabelan marøbig købig køn. Inchen nambe truigwei yausrø pua, kiamig købig køn.

Pablo Jacobon ashchab ib

17 Incha nam Jerusalénsrø pubene, nuneløbe namune truba tab wamab kasrag utabelø køn.
18 Incha katø kwaløмbe Pablobe namba Jacobon ashchab amben, truyu tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløgucha kerrigu tulundzunabelø køn.

19 Inchen Pablobe 'ka lincha warøgue' chabe, lutøgurrih
waminchibig køn, tru judíos kømø misaamerai utu nui
maramelan marøb uniiløtøga Tius chitø mariilan.
20 Inchen trunun mørabe, Tiuswan truba tabig waminchi-
belø køn. Inchabe Pablon trenchibelø køn:
—Trube, namui nuneg, judíosmerai utube purø nørrø
Jesucriston kørewa, truiløbe mayeeløba tru maig maramigwan
martrai Moisés pøriilane nømbe chiwanguen pinab
marmønrrab ke chinsraatø inchibelø kuigwan ñibe ashibig
køn cha.
21 Pøs nømune ñuimburab treeg wammørøsrkain pasran cha,
ñibe tru judíos kømø misaamerai utusrø maya judíosmera
warabelane Moisés pørigwan kusrenaniiløyugurri tarømisrøb
amrrai treeg kusrenana, nømui ureemerane asru circunci-
damøtay chib, katø namui trendø marøb amønailan treeg
marøb amøñimøtay chib kusrenanin kui.
22 Trube, ¿møimbe chi martrab? cha, pøs misaabe ñi arrin
kui wammørøptøwei inchun cha.
23 Inchawei øyeeg købene, nam maig taigwan mar cha. Yu
namui utu pibgatø møguelø køn cha, Tiuswei merrab maig
martrab taigwane treeg martrab kørrømisrar.
24 Truilan ñiguen pera ya, tru nøm kaig marig chigaig
kønrrab chish misrøb marigwan nømba truguegøtø treegwan
ka marøb, nømui pusrugwan køsaazhig partrai tru pusrug
parøbigwan ñi pagarab inchi cha. Ñi treeg marene, tru ñi treeg
inchibig køn chib tru nøm wammøra kuigwane ka isatø inchib
kui mayeeløba wetøgørra, ñigucha tru maig maramigwan mar-
trai Moisés pøriilan maig tailan marøbig kuin kui ashchun
chibelø køn.
25 Inchendø tru judíos kømø misaamera Criston
kørebelaimburappe tru nam isua treeg martrab cha kørrømisrig,
trunundø nambe nømun pørig kuig køn cha: tru animal
kweecha taska mari tiusmeran pønsrai yaumeran mamøwei,
katø aniwan mamøwei, urkawa kweetsi yauwan mamøwei,
katø møguelø lata, ishumbur lata trømbøig marmøwei indamig
køn— chib.

Tiuswei yaugurri Pablon merrarrawa, srua ambub

26 Inchen Pablobe tru pibgatø møguelan pera ya, katø
kwalømbe truiløba kegøtø tru chish misrøb marigwan nømba
kegøtø treeg mara, Pablobe Tiuswei yau kebibig køn, tru
kaig marig chigaig kønrrab marøb kuin kwalømmera chi
kwaløm nemisren, nømui kanuin kanui Tiuswan tru keta
tranamigwan chi kwaløm tranamigwan eshkanrrab.
27 Tru treeg marøb kuin trune patsønrrab kwalømbe, Asia pi-
rausrø warab judíosmerabe Pablon Tiuswei yau ashabe, maya

misag ke chindi asamgaig namig kurrønrrai mara, Pablon kemørabe,
28 trashibelø køn:
—¡Namui misag, israelitasmera purugurray! chib. Chutøgucha mayeelan namui misagweimburappa, tru maig maramigwan martrai pøra wariilaimburappa, katø Tiuswei yaweimburappa tsalø køb ka nøørøtø kusrenanøb uñibiibe, i møg køn cha. Incha kan treetø kønrrab kuindø, Tiusweyasiitø tarømarig i nui tab yau kan treeg ya kømui lata kaig trømbøig marøb, griegosmeran yu kertrab arrin køn— cha.

29 Nøm øyeeg chib køppe, kaguende mana køsrøn Jerusalén ciudayu kan efesosriig Trófimoba lincha uni ashibelø kua, trunun Tiuswei yau Pablobe kertrab arritamab isuarre inchibelø køn.
30 Inchen ciudayu misaabe ke chindi asamgaig inchib kurra, mayeeløba namig kurra, kan tulundø misra, luløb amrrua, Pablon kemøra, Tiuswei yaugurri wambiisrømay ¡katø! paluunchib megam srua amben, tru urastø yaskabmeran kasrøbelø køn.
31 Incha yandø kwetchab inchib køben, Romasrø maya suldau søtømeran ashib karub wabigwan, yu Jerusalén maya misag chindi asamgaig inchib namig kurrin køn chib eshkab wam puben,
32 møi møi tru maya suldaumeran nø karubiibe suldaumeran køben, katø suldau cienbatø nøm karubelan køben, pera luløb kørraarrubig køn. Inchen tru maya suldaumeran nø karubigwanba, suldaumeranba judíosmera ashabe, yandø Pablone mas kurraguchimeelø køn.
33 Inchen tru maya suldaumeran nø karubig puabe, Pablon merrarrawa, pagatø cadenastøga lusringarubig køn. Incha nøbe mu kuin kui, chi marøb unig kuin kui payibig køn.
34 Inchen tru nu misag søtøbe, møiløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peetø chib trashiben, treegu chi tainguen mørtrab kaima, suldaumera waraig muguen chindamga yaumay srua ambingarubig køn.
35 Incha tru nebunab nebambiisrøngatig srua pubene, tru nu misag søtø purø trømbøig inchen, treekkurri yandø truyugurrimbe suldaumerabe Pablone pala muta ambam nebubig køn.
36 Kaguende truyu tru nu misag søtøbe mayeeløba wendautø trenchib trashib amrrubelø køn:
—¡Kweechi!— chib.

Pablo misagwei merrab 'treeg mara pasrømur' chib waminchib

37 Incha Pablon tru suldaumera waraig muguen chindamga yau yandø ke kertrab inchen, tru maya suldaumeran nø karubigwan Pablobe trenchibig køn:

—¿Na chigøsrøn chinrrab, waminchibashchunrraguh?— cha.

Inchen tru nø karubiibe trenchibig køn:

—¿Ñibe griego wamwan waminchibig køtirru? cha.

38 Trube, tru mariizhiitø, misaameran kaig marøb pera kurra, tru pib mil ka kweechabetaptø amøñibelan mu misag warab waraimøsrømay pera webibig ¿ñibe tru egipcio køppeendi?— cha.

39 Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Isa kømøtø, nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig, chigucha kømø ciudazhigu kømøtø. Tiusmanda misagwan ka waminchibashcha— chibig køn.

40 Inchen tru suldaumeran nø karubiibe ka wamindingaruben, Pablobe tru nebunab nebambinug kurra pasramisra, misaameran niløtø kønrrai tasiitøga siñal maren, yandø wasrønzhig pinøben, hebreomay trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

22

1 —Ñim, nai nunelø, nai møskalø, na treeg mara pasrømuigwan waminchab inchar cha, ¡Mørtray!— chib.

2 Inchen nøm wamindig hebreomay wamindi mørøppe, masken wasrønzhig kørrømisren, Pablobe trenchibig køn:

3 —Nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kallaweig. Inchendø nurappe, yu Jerusalén nurawa, katø nabe kusrebgucha Gamaliel maig kusrenanigwan kusreweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan merrabsrø namui kølli misaamera kan maizhikken pinab marmø, marøb tøgagúigu treegwan kusrenanig kur cha. Tiusweimburabigwan kalø marmønrrab ñim møin kwaløm mayeelø ke chinsraatø inchib pønrrab lataitøweingue.

4 Nabe merrappe tru i srø maywan amøñibelane kwamnegatig marøb, møguelan køben, ishumburwan køben merrarrawa, kailan keeri yau keeriingarub indigwan,

5 maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote lata, katø mayeelø misagwan karubelø kølli misaamera lata treegwein kuig køn chib nøm eshkanrrab kuinrrun cha. Inchen nømbe nane kilga pøriilø tranøbelø køn cha, tru nammisag judíosmera Damascosrø warabelan tru na chi martrab isuigwan martrai. Inchen Damascosrømay ibig kur cha, Jesucriston kørebelø trusrø warabelan merrarrawa, yu Jerusalénsrømay sruattrab, ichabetiilø kønrrai.

Pablo nø Tiuswei mayu mandiincha pasramisrigwan waminchib

6 'Indiibe na ib pasrøwa, kwaløm tøbøtag køsrøn Damascosrø na pub lutau ibene, ¡katø! møi møi naingatan srømbalasrøngurri purø nuig tørig pilabig køn cha.
7 Inchen nabe pirausrø peñabe, kan wam trendaig mørinabig køn: "Saulo, Saulo ¿nane chindimbarre kaig martrabgøba inchib arrugu?" chib.
8 Inchene nabe trencha løtabig kur: "¿Señor ñibe mu kugu?" cha. Incha nøbe nan løtappe: "Nabe Nazaretsrø Jesús ñi kaig martrabgøba inchib arrig, truig kur" chibig køn.
9 Inchen naim pulu pønrrabeløbe tru tørwan ashippe ashendø, tru naba waminchibigwei wamwane, chi tainguen mørmeelø køn cha.
10 Inchen nabe trenchibig kur cha: "¿Señor chi maramøh?" cha. Inchen Señorbe nane trenchibig køn: "Kurra, Damascosrømay inrrø cha. Truyube chi maramigwan karua pasrigwan kerriguh eshkanrrun" cha.
11 Inchen nane tru purø tør pilabiibe ashmíig kørrømarig køppe, tru Damascosrømbe naba lincha amrrubelø tasku kemøra, srua ambindiig kebibig kur cha.
12 'Inchen truyube kan møg Ananías taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, Tiuswan purø isua marøb megabig, judíosmera Damascosrø warabelaimbe nøbe chiyuguen chi tamga tab uñib møg,
13 truibe nan ashchab arrua, puabe, trenchibig køn: "Cristogurri nai nuneg Saulo, katøyug ashibig misr" cha. Inchen nabe katøle ashibig misra, nun asinabig køn cha.
14 Inchen Ananíasbe nane trenchibig køn: "Namui merrabsrø møskalai Tiusbe, nø maig marøg kuig waigwan ñi nebua ashchai ñune manasrøwei kanmaytø wesrawa pasrig købig køn cha, tru Kerrigu Sølgandiigwan nebua ashib, katø nui triitøga wamindigwan mørøb inchai.
15 Kaguende ñibe Tiusweyasig maya misagwei merrab maig kuigwan waminchib pasrønrrabig køn cha, ñi asigwan ñi mørigwan.
16 Treeg købene, ¿chi munig tsunrragu? cha. Kurrø, chibig køn. Incha piu umbu ulsrø cha. Katø ñibe Señorwei munchin wamab ñui kaig mariilan chish misr" chibig køn nane.

Pablon judíos kømeelaisrømay ørig

17 'Inchen Jerusalénsrømay katø yabe, Tiuswei yau Tiuswan waminchib wawa, kan piab lataig asamig tøgagúinabig køn cha.
18 Incha truyu na Señorwan ashen, nøbe nan trenchibig køn cha: "Mallatø incha, møi møi Jerusaléngurri webinrrø cha.

Kaguende yube ñi naimburab maig kuigwan waminchen mørtraamøn" cha.
19 Inchen nabe trenchibig kur cha: "Señor, nømbe
ashibelø køn cha, nabe judíosmera tulundzuni yamørig ya,
ñun kørebelane merrarrawa kailan keeri yau srua yamba
ichabetamba indiilan.
20 Katø ñuimburab maig kuigwan waminchibig Estebanwan
kweechib ani lushen, tru uraskucha nabe 'ka kweetsay' chib
truyu pasrøwa, kweechibelø nømui kewagúilan wesra waren,
nabe truilanguen ashib pasrabig kui nømbe ashibelø køn"
cha.
21 Inchene nane Señorbe trenchibig køn: "¡Inrrø! cha.
Kaguende nabe ñune yabsrø judíos kømø misaameraisrømay
inrrai øramønrrun"— cha.

Pablo tru maya suldau søtømeran nø karubigwei merrab

22 Inchen judíosmerabe tru iig srabe trendaigwan ke chab
trendamnegatiitø mørabe, trenchib trashib mendabelø køn:
—¡Øyeeg møwane yu pirau uñmønrrai kweetsay! chib.
¡Kaguende øyeegwane chinchibguen uñbasamgaig køn!— chib.
23 Incha trashibig trasha, nømui pala kewagúilan wesrawa
petamba, usrøwan pala petamba inchibelø køn.
24 Inchen maya suldaumeran ashib nø karub wabiibe,
tru suldaumera waraig muguen chindamga yau Pablon
keeringarua, ichaguchib maig kuigwan payingarubig køn,
misaamerabe chindimbagurrinrre nun tsalø køb øyeeg
trashib kuigwan ashchab.
25 Inchen lusra srua kua ke yandø ichagutchabguen inchen,
Pablobe tru suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabig-
wane trenchiptinchibig køn:
—¿Roma pirau kal-laweigwan chi kalø marig køtashchab
paya ashibguen paya asiimíigwan ñim treeg ichaguchib
pønrramibe merig kømuitarru?— cha.
26 Inchen truigwan mørabe, tru suldau cienwan nø karub
pera pasrabiibe tru maya suldaumeran nø karubigwan
trenchib eshkabig køn:
—¿Ñi chi marøb pasraigwan ñigan maig kui asha pasrøtirru?
cha. ¡Kan! i møøbe Roma pirauig kuin køn— cha.
27 Inchene tru maya suldaumeran nø karubiibe arrua,
Pablon payibig køn:
—Ñibe Roma pirauig kuin chindi, eshkarra— cha.
Inchene Pablobe trenchibig køn:
—Øø, treegwein kur— cha.
28 Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe trenchibig
køn:
—Nama kan Roma pirau kal-lawei køb lataitøwei misr-
trappe, tsabøtø nu an petabe treeg misrar— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nabe treeg mara kømøtø, kal-lainukkurri trendø truig kur— cha.

29 Inchen Pablon payrrab inchib srua købeløbe møi møi nuinukkurri chab tarømisrøptinchen, tru maya suldaumeran nø karubiitøweinguen Roma pirauig kuin kui ashippe, truba kwaarøbig køn, keerøba cadenastøga merrarrawa, srua kuikkurri.

Pablo treeg mara pasrømur chib waminchib

30 Incha katø kwaløмbe tru maya suldaumeran nø karub pasrabiibe tru judíosmera chigurrinrre øyeeg marøbig køn chib kuigwan ke tab ashchab isua, Pablon elacha, sacerdotesmeran karubelanba, katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan mayamba tulundzunønrrai karua, yandø Pablon wesrua, truilai merrab pasrøbig køn.

23

1 Inchen Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan ke tab ashabe, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe møin kwaløмgatig Tiuswei merrab nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishig uñibig kur— cha.

2 Inchene tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Ananíasbe Pabloim pulu purrabelane triibøtø Pablon pashagutsingarubig køn.

3 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—¡Ñi ya pirøbanrrig pullin itsig lataigwan! ¡Tiusbe ñunguen pashagutchun! cha. ¿Ñibe uyu wappe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, nan treeg asha martrab wamøtirru? cha. ¿Ñibe tru pørigwane utsøguchib ka itøbunab ñigan nan pashagutsingarub watirru?— cha.

4 Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Tiusweiwan marøb pasrabigwan, ñigan øyeeg tsalø wamøtirru?— cha.

5 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote køben, nabe ashmø inchibrain køn cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: "Ñui misaameran ashib karub wabigwane kaig nebubash chib trømbøig wamamig kømøn"— cha.

6 Incha Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø, tøbøbe fariseosmera køben, tøbøbe saduceosmera kui ashabe, tru Setenteelan truba mur trashib trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe fariseo køb, fariseowei nusrkain køb kur cha. Katø kwabelø katøle øsiiramigwan muniirabig kuikkurri, øyeeg indinab payib sruagúinab pasrar— cha.

7 Inchen nø trenchibene, fariseosmeraba, saduceosmeraba nømdø aleguiyab mendappe, ke nøørøtø misra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø tulaamba pasrabiibe chab tarømisrøbelø køn.

8 Kaguende saduceosmerabe tru kwabeløbe katølebe øsiiramøwei, ángelesmera kawei, møsiimera kawein køn chibelø køben, trune fariseosmerabe treelane kerriguh treeg købig kuitamab isubelø købig køn.

9 Inchen mayeeløba trashib mendøben, møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø fariseosmeraingateelø kurra pønrramisrabe, trømbøig aleguiyab trenchibelø køn:

—I møwane kaig mariibe chigucha wetørramer cha. Inchippa kan møsig kui, kabe kan ángel kui wamindin købgun cha, Tiuswane esheerrab inchimugun— chibelø køn.

10 Inchen ambumay imay ke nømdø aleguiyab kurra nøørøtø misren, maya suldaumeran nø karub pasrabiibe Pablone ke pitis marøbgunmab isua køriimata, suldaumeran kørraambingarubig køn, nømui utugurri mallatø merrarrawa wesrawa, suldaumera waraig mu chindamga yaumay katø pera amrrai.

11 Inchen katø yembe Pablon Señorbe kenamisra trenchibig køn:

—Pablo, kullaaramø, kørmø mur pasrau cha. Kaguende yu Jerusalénma naimburabigwan maig kuigwan wamindiibe Romasrøngucha naimburabigwan katø treetøwei ñune wamindamig nebunrrun— cha.

Pablon kwetchab inchib

12 Katø løtsø judíosmerabe kaig martrab nømdø nilø wamincha: “Nam treeg martrab taigwan marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweechimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chibelø køn.

13 Inchen tru: “Treegwan marmø kømø, ¡katø! martrab” cha, pønrramisrøbeløbe cuarenta menrra lata købig køn.

14 Incha truiløbe sacerdotesmeran karubelainuumayba, katø misagwan karubelø kølli misaamerainuumayba ambabe, trenchibelø køn:

—Nam martrab taigwan nam marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pønrramisrer cha. ¡Katø! Pablon kweechimuppe, nambe chigucha mamønrrab ter cha.

15 Inchawei møimbe ñimbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbeløbamisra, tru maya suldaumeran nø karubigwan maig chitashchab waminchab ambamdiig

køn cha, ñimui merrab Pablon srøna wesrai chinrrab, nun tru øyeeg puigwan maikkurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. Trune nambe nø trusrø pumøwatø, ke kwetchab tamara munig kømønrrun— cha.

16 Inchen Pabloi nuchawei nusrkaimbe tru chi isumø amrrub køben, larab warøwa, tru kaig martrab inchib kuigwan wamindi, tru suldaumera waraig mugucha chindamga yausrø nøbe kebya, Pablon eshkaben,

17 Pablobe tru suldau søtø cienwan nøm karub pønrrabelan kan møigwan køsrøn wamabe, trenchibig køn:

—I matsinan maya suldaumeran nø karubigweimay pera inrrø cha. Kaguende chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

18 Inchen truibe maya suldaumeran nø karubigweimay, pera yabe, trenchibig køn:

—Pablo kailan keeri yau keerig wabiibe nan wama tiusmanda i matsinan ñuimay pera irra chitan cha, ñun kan chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

19 Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinan tasku kemøra srua ya, nøørø pera yabe nundø mara payibig køn:

—¿Nan chi eshkamig tøgagugu?— cha

20 Inchen matsinøbe trenchibig køn:

—Judíosmerabe Pablon srøna tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab ke tiusmanda ñun wesrabsrumugu chinrrab, ke kandø isua pønrramisrin køn cha, nuimburab maig kurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb.

21 Trendaingucha køremønrrig cha. Kaguende nømui utu møguelø cuarenta menrra lata, kaig martrab larønrrab nilø tamarøb køn cha. “Nam treeg martrab taigwan marmuinabene, namundøwei kaig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweecha kuchimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chib køn cha. Incha nømbe ke yandø chab tamara, møimbe ke ñi mancha løtamigwandø munig køn— cha.

22 Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinane trenchib ‘ungwa’ cha, ørøbig køn:

—Ñi nan eshkaigwane nan eshkar cha, mungucha eshkanrrab kømø— cha.

Pablon Félix kubenadurweimay pera ambub

23 Inchen maya suldaumeran nø karubiibe tru suldau søtø cienwan nøm karub pera pønrrabelan pailan wama, trenchibig køn:

—Yem las nueve webambamig katsikka amrrabelø suldau doscientosba, kaulli palar setentaba, lanza sruar doscientosba Cesareamay amrrai tamaray— cha.

24 Incha katø maya suldaumeran nø karubiibe kaulli itøguanamelø Pabloyasig tamaringarua, kubenadur Félixweimay chi indiimíig, tabig pera amrrai inchibig køn.
25 Incha øyeeg chibig kilgagucha pøra trana ørøbig køn:
26 Na Claudio Lisias, ñi nai purø tab kubenadur Félixwan 'ka uñgu' chinrrab inchar.
27 Judíosmerabe i møwan kemøra srua kua, kwetchab inchen, trune nabe nune kan Roma pirauig kuin kui wammørabe, nai suldau søtøba ya, truyugurri wesrar.
28 Incha nabe chi charre payib srua kuitashchab ashchab isua, Pablone judíosmerai tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pera kørrayar.
29 Incha nabe tru nømui maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ka kalø maran chatørre inchib kuin kui wetøbeñendø, nune kwanrrai maramdiibe nøbe treekkatig chi trømbøig mara pasrømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwein kuin køn.
30 Inchen tru møwan søratø kaig martrab inchib køn taig nane wammørøsrøben, nabe tru urastø ñuisrømay ørar cha, katø tru nun øyeeg mara pasrømøtirru chib payib srua købelan chigucha chigøben tamig tøgaguabe, trube, ñui merrab tørgandø eshkanrrigay cha, nømune trenchar cha nabe.
31 Inchen suldaumerabe nømun maig karuig køben treeg mara, Pablon wesrawa, yem Antípatrissrøngatig pera ambubelø køn.
32 Incha katø kwaløмbe Pablone kaulli pala ambubeløtø lincha amrrai, suldaumera katsikkateeløbe tru nøm waraig mu chindamga yaumay katøle legucha amrrubelø køn.
33 Incha Cesareasrø pua, kubenadurwan tru kilga pøra ørigwan tranabe, Pablongucha nui merrab pera kemallibelø køn.
34 Inchen kubenadurbe tru kilga ørigwan ashabe, Pablone:
—¿Chu pirausriig kugu?— cha payibig køn. Incha ciliciasriig kuin kui ashabe, trenchibig køn:
35 —Trube, ñun øyeeg puigwane tru ñun øyeekkurrin kuig køn chibelø amrruben, trunun ashchab— cha.
Inchabe Herodeswei purø tab yau Pablone keera wanna, tab ashib tøgagønrrai karubig køn.

24

Pablo Félixwei merrab 'øyeeg mara pasrømøtirru' tainab

1 Trattrø kwaløm wendau maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Ananíasba, møiløgøsrøn misagwan karubelø køлli misaameraba, trugurri kan purø maig waminchibig Tértulo

taiba Cesareasrø kørraambubelø køn. Incha truiløbe tru misaameran ashib karub wabigwei merrab Pablon tsalø køb ‘øyeeg, øyeeg mara pasran’ chinrrab amrrua kemallibelø køn.

2 Inchen yandø Pablon wamøben, Tértulobe Pablone ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ chib menda, Félixwane trenchibig køn:

—Namui purø tab kubenadur Félix, kan nambe ñigurri ambumay imay tab warer cha, ñun mayanguen ungwa, ungwa chinrrab inchar cha. Incha ñibe purø tab asha marøbig kuikkurri, nam i pirau mayeelø warabelayasiibe, srøitø, srøitø yunømarøb tammisrøb arrun cha.

3 Kan ñi namui Félix purø tabig, chusrøndøgucha katø chu uratøgucha, ñune kashmø mayanguen ungwa, ungwa chibelø ker cha.

4 Inchendø ñun menrra trømbø inchib menrra waminchimønrrab, kan petøzhiitø tiusmanda kalu pebøbsrumugu chinrrab inder cha, ñibe chiwandøgucha yan tammay mara tranøb wabig købene.

5 Kaguende i møwane nambe kan larrø kaig kwanrrø lataig wetørrer cha. Yu pirau chutøgucha judíosmerai utu misaamerane ke nøørøtø marøb namishib pera kurramba, katø tru Nazarenos taig søtømeran ke nø pera marøb chib pasrabig kømba indan cha.

6 Katø Tiuswei yawan chigucha, Tiuswei yaambu kømui lataig kaig trømbøig martrab indamba inchen, nambe nun kemørig køn cha. Incha nambe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, treeg martrab inchen,

7 tru maya suldaumeran nø karubig Lisiasbe nui suldaumeraba arrua, tsakkandø namui taskugurri Pablone kerraig køn cha,

8 tru øyeeg mara pasrømøtirru chib srua købelane ñuisrømay ambay chib amrrai ørøppa.

’Trube, ‘øyeeg, øyeeg mara pasrømøtirru’ chib kuigwan, ñiashib iigwan kerrigu tab ashabe, maig kuigwan tab ashchabguen— chibig køn.

9 Inchen judíosmera truyu pønrrabeløgucha:

—Iibe kerriguba isa kømø, treegwein køn— chib truba inchibelø køn.

10 Inchen tru kubenadurbe Pablon waminchai señas maren, Pablobe trenchibig køn:

—Ñi ya yam pila i pirau maig maramigwan asha marøb wabig kui ashabe, kalø mara pasrømuigwan nabe chi kørmø eshkanrrab inchar cha.

11 ’Ñitøweinguen asiinrrun cha, na Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminchab arriibe kwalømmera docetøwei purayan cha.

12 Pøs Nane Tiuswei yau muba køben aleguiyab pas-
rai ashmøwei, namishib misag søtø peragurri ashmøwei,
katø judíosmera tulundzuni yamerayu treeg marøb pas-
rai ashmøwei, kabe chugøben ciudasrø treeg marøb pasrai
ashmøwei indig køn cha.
13 Inchawei i misaamerabe møi nan øyeeg mara
pasrømøtirru chibeløbe øyeeg marøbig køn chib kuigwane
treeg køn chinrrappe kaimanrrun cha.
14 Inchendø nabe maig kuigwan kelarrab, trendamønrrun
cha: Nabe merrabsrø namui kølli misaamerai Tiuswan
køriibala tabig waminchibig kur cha, tru nøm Tiusweiwan
peemaytø marøbelø cha wamig, tru srø may maig køben
treekke. Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan lata,
katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilan lata isa kømø,
kerrigu treegwein kuitamab kører cha.
15 Nabe Tius mandø taigwane treeg kønrraitamab isua mu-
nig megabig kur cha, tru nøm muniirab kuigwandøwei, tru
kwabelø sølgandø tabelø lata, katø tru sølgandø tabelø kømeelø
lata katøle øsiirawa kurramigwan.
16 Inchawei treekkurri nabe Tiuswei merrab lata, møguelai
merrab lata chigøben kalø mara treegwan nai isub kebachib
pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig kønrrab inchib megabig
kur cha, chu urastøgucha.
17 'Nabe truba yam pila peesrø llirab uñabe, ketamig tuli-
saigwan naim pirau misaameran kettrappa, katø Tiuswan
keta trannrrappa arrubig kur cha.
18 Incha nabe tru maig maramigwan martrai pørig maig
chibig køben, Tiuswei yau tru chish misrtrab marigwan
chab mara pasrøben, møiløgøsrøn judíosmera Asia pirausreelø
pubelø køn, na misagwan namishib pera kurra kømøwei,
kabe chindinguen asiimíig maringarub pera kurra kømøwein
pasrøben.
19 Inchawei møimbe, truilø nømwei amrrumig køn cha, yu
ñui merrab nan øyeeg mara pasrømøtirru chib nan tsalø køb
chigøben tamig tøgaguabe.
20 Kabe katø tru Setenteelø maig maramigwan asha
marøbelai merrab na kemalla pasrab uras nan chi kalø marig
wetørraig købene, trube, truburappe nømdøwei yu tørmarbash
cha.
21 Nabe tru nømui utu pasrøwa tru urasbeguende mur
trashib øyeeg chibwei indig køn: "Kwabelø katøle øsiiramigwan
na muniirabig kuikkurri, møi ñim øyeeg indinab paya asinab
pasrar"— cha.
22 Inchen Félixbe tru srø maywan tab wammøraig kuabe:
—Maya suldaumeran nø karubig Lisias arruben, iigwan na
maig køtashchab katøwan ashchab— chippa, patsøgøbig køn.

23 Incha Félixbe suldau søtø cienelan nø karub pera
pasrabigwane Pablone elachimø, ashib tøgagønrrai karubig
køn. Inchendø nui chi maramdeelane mu merønrrain kømø
marøb, katø nui asiilø møiløgøben nun purugunrrab inchene
merømøwei inchain karubig køn.

Cesareasrø Pablon kailan keeri yau keerøb

24 Mam kwaløm wendau køsrøn Félixbe nui srai judía Drusil-
aba katø pua, Pablon pertrab ørabe, isubigwan Jesucristoinug
pasra tøgagømigwan waminchen mørøbig køn.
25 Inchen Pablobe tru sølgandø tabigwanba, chiyugucha
srua irramamø amønamigwanba, katø maig kønrrabigwan treeg
asha maramig punrrabigwanba waminchen, Félixbe truba
kwaara, trenchibig køn:

—Møimbatøbe ka inrrø cha. Inchendø katøwan nan utø
køben, wamørrumøn— cha.

26 Inchagucha Pablo nun elatchai kabe kan maya an
tranrrua chinrraitamabrre muniirabig køn Félixbe. Incha
treeg isua, Félixbe nuimay Pablone katø katø wamabig køn
waminchab.
27 Inchen yandø pa pila puraiben, Félixbe webiben, Porcio
Festo truigwan purø wamisrtrab kubenadur kebibig køn.
Incha Félixbe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø Pablone
kailan keeri yau ka wabashippa, webibig køn.

25

Pablo tru srø kubenadur Festoi merrab

1 Inchen tru pirau karub wanrrab uta kebyaig pøn kwaløm
wendau, Festobe Cesareagurri Jerusalénmay nebiben,
2 maya sacerdotesmeran karubeløba, katø judíosmeran
ashib karubeløba Pabloimburab tru treeg puigwan katøle
kønøgønrrab Festoimay ambubelø køn,
3 Pablon tsalø køb, Jerusalénmay pegutcha chib. Kaguende
nømbe Pablone mayu lara kwetchab isua tamarøb købelø køn.
4 Inchen Festobe løtappe trenchibig køn:

—Pablone Cesareasrø ashib tøgagúig wan cha. Naashib
trusrømay menrra yana kømøwatø inrrab isur cha.
5 Inchawei ñimui utu maig maramigwan ñim asha marøb
pønrrabeløbe Cesareasrømay naba kørrørruy chibig køn. I
møweinug chigøben kalø marig pønrrøbene, trube øyeeg mara
pasran chib truyu waminchab.—
6 Incha Festobe Jerusalénsrø trune køh, kabe trune y pa
kwaløm kø chigøsrøn nømba kørrømisra, Cesareasrømay katø
ya, katø kwaløbe tru maig maramigwan asha marøbelø
purrainug wamisra, Pablon pera amrrunrrai karubig køn.

7 Inchen Pablo trusrø pua kebarrubene, tru judíosmera
Jerusalénsrøngurri amrrubeløbe tulsrua, nune chigøben truba
truba trømbøig marøbig køn chibendø, chigucha ke treeg
mariiløbe, wetørranrrab kaimabelø køn.
8 Inchen Pablobe nøbe 'treeg mara pasrømur' chib, trenchib
waminchibig køn:
—Nabe i tru maig maramigwan martrai Moisés pørig
judíosmeraimburabigwan lata, Jerusalén Tiuswei yaweimburab
lata, katø Romasrø maya misagweim pala ashib wabig
Césarweimburab lata chi kalø mara pasrømur— cha.
9 Inchendø Festobe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø,
Pablone trencha payibig køn:
—¿Jerusalénmay attragu? cha, tru øyeeg wamindiilan
ñuimburabigwan maig kønrrabigwan trusrø ashchab— cha.
10 Inchene Pablobe trenchibig køn:
—Roma maya misagweim pala ashib wabig César maig
maramigwan asha marøb wainug nabe truyuweim pas-
rar cha, tru maig kønrrabigwan nan asha maramnug. Pøs
judíosmeran chigucha chi kalø mariibe chigagøn cha, ñiguen
tab asiinrrun cha.
11 Kabe na chigøben kalø mara pasrain kui, ñim nan kwan-
rrai maramdiig na treekkatig kaig mara pasrøbene, nabe
kwanrraptøweim pasrar cha. Inchendø nøm øyeeg mara
pasrømøtirru chib kuig ka isiitø webibene, mugucha nane tru-
ilane trannrrappe kaimanrrun cha. Nabe Romasrø tru maya
misagweim pala ashib karub wabig César maig maramigwan
nø asha martrai miamønrrun— chibig køn.
12 Inchen Festobe tru maig maramigwan nun isum pu-
rugub purrabeløba chab waminchabe, trenchibig køn:
—Ñi maya misagwan ashib karub wabig César nø asha
martrai miaig kuig købene, trube, Césarweimay inrrig— cha.

Pablo rey Agripai merrab

13 Inchen yandø mam kwaløm køsrøn puraiben, rey Agri-
paba, Bereniceba Feston 'ka uñgu' chib tabig wamab punrrab,
Cesareasrømay ambubelø køn.
14 Inchen trusrø nøm truba yam kwaløm waraig køppe, Fes-
tobe tru Pablon øyeeg nebuigwan reywan trenchib eshkabig
køn:
—Yube kan møg wan cha, kailan keeri yau Félix kørrømara
wannig.
15 Na Jerusalénsrømay ya wabene, truigweimburappe sac-
erdotesmeran karubeløba, judíosmeran karubelø kølli mis-
aameraba, ke chinetø køn chib nan eshkab amrrubelø køn
cha, Pablon truyu møra pasrønrrai kørrømara pasramdiig køn
chib.

16 Inchen nabe nømune trencha løtig køb̃ig køn cha: “Tru
‘øyeeg kaig mara pasran’ tainabig; tru ‘ñi øyeeg maraweim
pasrømøtirru’ chibelø nui malaugue trenchib amrruben,
‘øyeeg kømuig køn’ chib; ‘øyeeg mara pasrømur’ chib nøashib
waminchimøwatøbe, romanosmerabe mu møwangucha mana
treebe marmeelø køn” cha.
17 Incha truilø nøm yusrømay naba amrruben, chi
srarrømøtø, katø kwaløm̃dø, nabe tru maig maramigwan
asha marøb wainug wamisra, tru møwan pera amrrunrrai
karuig køn cha.
18 Inchendø tru ‘øyeeg mara pasrømøtirru’ chibeløbe amr-
rubendø, chigøben trømbøig kalø mariilø tre latailøbe marig
wesrumeelø køn cha, pøs nabe nø treeg trømbøig mara pas-
raindøweinrre inditamab isubene.
19 Treeg kømøtø, tru nuimburab waminchib kuibe, tru
Tiusweimburabigwan nø marøb unigwan truikkurrin
chabah, katø kan møg, Jesús taig, kwaig køb̃igwan, Pablobe
trunun kwaig kømøtø, ka øsig wan cha, trenchibrre inchen,
trugurrimbatørre inchib kuin køn chibig køn.
20 Inchen nabe øyeeg maramigwane mandø maram kui
mørmøwa, Jerusalénsrømay inrra kuh chibig kur, tru maig
kønrrabigwan trusrø asha marig kønrrig cha.
21 Inchendø Pablobe tru maig kønrrabigwan Augusto César
asha marig kønrrab cha, ka ashib tøgagúig wanrrab cha nø
miaig køb̃ene, treekkurri Césarweisrømay na øramnegatig nune
tab ashib tøgagønrrai karuig køb̃ig køn— cha.
22 Inchene Agripabe Feston trenchibig køn:
—Nangucha tru møwan mørinrrabna køtan— cha.
Inchene Festobe trenchibig køn:
—Srøna wamindi mørtrabguen— cha.
23 Indiibe katø kwaløm Agripaba, Bereniceba puppe, purø
tabig tamarar ke kan chull asamdiig amrruabe, tru chigøben
waminchappa, katø wamindiilan mørtrappa tru tulundzu-
niisrø kebambambubelø køn, tru suldaumeran karubelø
nørreelø køben, katø nørreelø ashib karubelø ciudayuelø
køb̃engue. Inchen Festobe Pablon pera amrrungaruben, pera
pubelø køn.
24 Inchabe Festobe trenchibig køn:
—Rey Agripaba køben, ñim maya møguelø yu namba purra-
belø køben, i møwan asay cha. I møweimburappe maya
judíosmera søteeløba Jerusalénsrø lata, yu Cesarea lata ‘yeeg-
wane øsig uñbasamgaig køn’ chib, trashib amrrubelø køn cha.
25 Inchendø nabe nun kwanrrai maramdiig chigucha chi
kaig marmuin kui wetørrab, katø tru maig kønrrabigwan asha
marig kømigwan Augusto nø asha martrai nøtøwei miaig kuig
køb̃ene, trusrømay nabe ørtrab isuig køn cha.

26 Inchendø tru Pabloimburabigwan treeg treeg køn chib
nai ashib karub wabig Augusto purø nuigwan na pøra øramig
kan chiguen wetørramur cha. Incha treekkurri ñimuinuumay
pera arrur cha, ñi nai tab rey Agripa. Maig kønrrabigwan
tab asha kørrømarene, na maitøguen Auguston eshkab pøramig
kønrrautan chibig køn.
27 Pøs kan kailan keeri yau keerig wabigwan chiburøgurri
'øyeeg kuig køn' chib kuigwan chi cha eshkamubendø, na
øramibe ke kan ka wainguenig marig lataig punrrautan—
chibig køn Festobe.

26

Pablo nuimburabigwan rey Agripai merrab eshkab

1 Inchene Agripabe Pablon trenchibig køn:
—Ñuimburabigwan maig kuigwan ñitøwei waminchi— cha.
Inchen Pablobe yandø waminchab tasigwan kusrawabe,
tru nuimburab 'chi kalø mara pasrømur' tamigwan
waminchab pølbasrøbig køn:
2 —Møi na naimburab 'treeg mara pasrømur' chib
waminchib pasramig mayaguen tab kuim pasrar cha, nai
rey Agripai merrab, nan judíosmera chigurrimbunø 'øyeeg
mara pasrømøtirru' chib kuigwan.
3 Inchagucha ñibe judíosmera chitø, chitø marøbelø kuigwan
kerrigu ashib, katø nam judíosmera mandø melambuyab am-
rruigwan chigucha ñibe tab nebua ashibig kuig købene, trube,
tiusmanda tammay mørtra chinrrab inchar cha.
4 'Maya judíosmera na matsinø-unøgurri nabe nai misaam-
erai utu Jerusalénsrø maig tsubig kuigwan ashibelø køn cha.
5 Truiløbe manasrøngurri ashibelø køn cha, nømun
eshkamdiig købene, øyeeg købig køn chib maig kuigwan ñun
eshkamdiig kuinrrun cha, Tiusweiwan kan chizhigwanguen
pinab kømø marøb misag søtømerayuig nabe fariseo købig kur
cha.
6 Incha møimbe tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius
tru trannrrab misra kørrømisrigwan muniirabig kuikkurri,
møimbe øyeeg paya ashib srua kuinab pasrar chibig køn.
7 Tru Israelweinukkurri namui doce srøig, srøig karrab
misaamera Tius tru trannrrab kørrømisrigwan nømbe
nebunrrab isua, yem kwaløm Tiuswan køriibala tabig
waminchib kuigwan, nagucha truigwan muniirabig
kuinukkurri, judíosmerabe yu ñi øyeeg kaig marøbig kømøtirru
tainab pasrar chibig køn, nai rey Agripa.
8 ¿Tiusbe kwabelan kwailai utugurri kusrumibe kaimanrre-
tamab isubelø kø chindah ñimui utube?
9 'Pøs isa kømø, naguen Nazaretsrø Jesúswei munchiwane
tsalø køb chinetø martrab isua,

10 Jerusalénsrøma treeg marøbig kur cha. Sacerdotesmeran
karubelø nan treegwan martrai karuigwan uta, Tiuswei mis-
aameran kailan keeri yau pønsrøb, katø kweecha petøbene,
nabe truilaingatøtø inchib pasrabig købig kur cha.
11 Incha katø, katø judíosmera tulundzuni yamørig tru-
ilane ichabetab ibig kur cha, Tiuswan purø trømbøig nømun
wamingarummørø inchib. Incha ¡katø! kan nømun namig
købiitø ke chinchimmørø inchib, nabe peg pirau ciudam-
erasrønguen kaig martrab wendautø ibig købig kur cha.

Pablo mandøgurri Tiuswei mayu pasramisrigwan waminchib

12 'Nabe øyeeg martrab isua, Damasco ciudasrømay ørig
ibig kur cha, tru sacerdotesmeran karubelø maramburab
martrai traniitøga treeg martrab inrrai karua pasrig.
13 ¡Nai tab rey! mayu kwaløm tøbøtaabe srømbalasrøngurri
kan tørbilabig pørr lataguen kømø, purø tørig naingatanba, tru
naba ambubelaingatanba piløben,
14 nambe pirausrø søtøba kørrinabig køn cha. Inchen
kan wam hebreomay trenchib wamindi mørøptindinabig køn
cha: "Saulo, Saulo cha, ¿Chindimbarre nane kaig martrabgøba
inchigucha? cha. Ñibe kan wey kølabus tsøb pønsrailøyu søl
yatab lataitøwei incha, ñibe ka ñiasiitø kørriindan" cha.
15 Inchene nabe: "¿Señor mu kugu?" chiben, nane Señorbe
trenchibig køn cha: "Nabe Jesús, ñi møi kaig martrabgøba
indig, nabe truig kur cha.
16 Inchendø kurra, pasramisr chibig køn. Kaguende nabe
ñun kenamisrøppe, naiwan marøb megabig kønrrai wesrawa
pasrtrappa, katø møi naimburab ñui kaptøga ñi asigwan
waminchibig kønrraimba, katø wendøsrø naimburab maig
kuigwan kenamaramigwan eshkabig kønrraimba treeg mar-
trab kenamisrar cha.
17 Inchawei nabe ñui misaamerai taskugurri kaig
marmønrrai wesrab, katø judíos kømø misaamerai taskugurri
kaig marmønrrai wesrab indamønrrun chibig køn. Pøs nabe
møi tru misaamerayasigwei ørar cha,
18 nebua ashchai ñi nømui kabmeran kuren, løstøyu
amøñibelø købig kuig, tøryumay werrub, katø Satanás
maramburab mariilø kua, Tiusweimay purørrunrrai. Tru
nømui kaig mariilan ulø payiimíig pesannaig kømigwan uta,
tru nømui isubigwan nainug pasrikkurri tru Tiusweyasig
tarømariiløba tøgatø, tru keta tranamig tøgagúigwan utamig
kønrrain" chibig køn.

Piab lataigu Tius kenamisra maig taigwan Pablo møra marøb

19 'Inchawei, nai rey Agripa, tru srømbalasrøngurri piab lataigu kenamisren asigwan nabe mørmønrrab inchimøtø,
20 Damascosrø warabelaisrømaymerrig ibig kur cha. Incha trugurrimbe Jerusalénsrømay, trugurrimbe Judea pirau kerrigu truørø ya, katø trugurrimbe judíos kømø misaameraisrømay ya, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawa, yandø tru kaig marmønrrab isua mørin kui asamdiig kønrrai tabig marøb inday chib eshkab waminchibig kur cha nabe.
21 Incha na øyeegwan marikkurri judíosmerabe Jerusalénsrø Tiuswei yau nane merrarrawa, kwetchab indig køn cha.
22 Inchendø møin kwalømgatig Tius nan purugúitøga nabe yu pasrar cha, kusrebelan lata, kusremeelan lata maig kuigwan na waminchib. Nabe waminchippe, ka nøørøtø peetø waminchimøtø, Tius maig karuigwan eshkabelø maig purainrrun taigwanbah, katø Moisés maig purainrrun cha eshkaigwan, truigwanbatø waminchar chibig køn:
23 Tru Cristobe truba truba kaig nebuinab megawa, trugurrimbe kwawa, nømerrig katø øsiirawa, namui judíosmeran lata, judíos kømø misaameran lata kaigyugurri webambamig tørwan eshkab kusrennrrun chib trendailan.—
24 Pablobe 'kaig mara pasrømur' chib, waminchib pasramnetø, Festobe øyah chib trashibig køn:
—¡Pablo ñibe chugúi mørmíig misriasøna! chib. ¡Menrra kusreptø chugúinguen mørmíig misrin køn!— chib.
25 Inchene Pablobe trenchibig køn:
—Nai purø tab Festo, nabe chugúinguen mørmíig kømøtø pasrar cha. Na waminchippe, ka isatø waminchib pasrømøwei, katø chiwan waminchib pasrarmab isua waminchib pasrar cha.
26 Pøs rey Agripabe, iilane kerrigu ashibig kuimba, nui merrab chigucha chi kørig kuin kømø waminchar cha. Kaguende nøbe iilane ashmíig kønrrab kømøtø, nebua ashibig kuitamab isua pasrar cha. Kaguende iilane kan turiumbu mu søratø marikkucha kømøn cha.
27 ¿Nai rey Agripa, Tius maig karuigwan eshkabelø maig taigwan ñigan treeg kuitamab køretirru? cha. Ñibe kørewa wain kui nabe asha pasrar— cha trenchibig køn Pablobe.
28 Inchene Agripabe trenchibig køn:
—¡Ke yandiitøgatø Tiuswei mayu puraarrua pasramisrtrai indiibe!— cha.
29 Inchene Pablobe trenchibig køn:
—Yandiitøgatø kui lata, kabe nu wamindiitøga kui lata, ñitø kømøtø, møi yu mørøb purrabelan chigucha kerrigueløba na latailøwei misra pønrraimbemab isutan chibig køn, inchendø nan lata cadenatøga øyeeg merrarraimeelø.—

30 Inchen rey kurra pasramisren, kubenadurgucha,
Bereniceba kurrøben, truyu nømba purrabeløgucha kurra,
yandø webamba,
31 nømdø nøørøsrø ambabe, kangurrin kangurri trenchib
waminchibelø køn:
—I møøbe chiburø kwanrrai maramdiig kømøwei, katø
kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwei marøbig kuin køn
— cha.
32 Incha Agripabe Feston trenchibig køn:
—Pablo nøashib César asha marig kønrrab chib miamuig
kuimbe, pøs nøbe elatsikken købsruinrrun— cha.

27

Pablon Romasrømay ørig

1 Yandø Italiasrømay amrrai treeg wamincha kørrømisren,
kan suldau tru cienwan nø karub pera pasrabig tru Augusto
maya misagwan ashib wabigwei suldau søtømerayuig Julio
taigwan ashib tøgagønrrai tranøbelø køn, Pablonba, katøgan
kailan keeri yau pønrrabelanba.
2 Incha adramitiosriig kan barco Asia pirau, tru barcos
puisrømay webinrrab inchib pasrøben, nambe truyu nebam-
bubelø ker. Inchen nambabe Aristarco kan Macedonia pi-
rausriig Tesalónica ciudayuikkucha arrubig køn.
3 Incha katø kwaløm Sidón tru barcos puisrø nam pubene,
truyube Juliobe Pablon truba tab inchib, nune nui trendø asi-
ilaisrømay ibashibig køn, tabig wamab utab tøgagúig uñchai.
4 Incha Sidóngurri webambabe, Chipre pirø pi tøbøtag
pasrabiisrø isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker,
kaguende isig ichibiibe ambamgaig merrammay megambub
ichen.
5 Incha yandø tru nu pi tøbøtaasrø Cilicia pirauba, Panfilia
pirauba pinrrøguesrø misrøb ambabe, yandø Licia pirau Mira
ciudayu pubelø ker.
6 Incha truyu suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabi-
ibe kan barco Alejandría pirausriig Italiamay inrrabig pas-
rain kui wetørrawa, truyu amrrab, namun nebambingarubig
køn.
7 Incha tsøndatø truba yam kwaløm ambub meløwa, isig
ichibig namun merrammaygøba megambub ichen, ke trendø
pumubsruatø Gnido pinrrøguesrø pubelø ker. Incha Salmón
pinrrøguesrø Creta isig srørrø ketawan puraambub ambubelø
ker.
8 Incha mendawandø ke trendø chab kaimab purørrub
amrrua, kanbalø Buenos Puertos taisrø pubelø ker, Lasea
ciuda pulusrø.

Maryu kørig kømdiig pi namab kurrab

9 Inchen amrrub kuig yandø yanaguen misrøb arruben,
yandø tru barcoyu ambamikkucha purø kørig kønrraptiig
misrøb arrubig køn. Kaguende tru ayunain kwaløm puraib-
wei inchen, yandø tru sre pøl kebinrrab købig køn. Incha
Pablobe øyeeg maramdiig køn chib waminchibig køn:
10 —Nai lincha amrrubelø, i barcoyu ambamibe barcon
mindisainab, katø purø nørrø ka yandø pinønrrab kui ashar
cha, barco chigøben niga arriilø lata, barco lata yandø ka
pinøben, katø namdøweinguen kwamigwan lanrrun— chib.
11 Inchen tru suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabiibe
øyeeg maramdiig køn cha Pablo wamindigwane mørmøtø,
tru barco srubigwanba, barco puaigwanba, truilangøba
mørøppe, Pablone mørmíig køn.
12 Inchagucha barcos puinug sre pubweimbe tab
kømøtønug køben, søteelø lutauba truyugurri webamrrab
isubelø køn, Creta pirau Fenice ciudasrø tru barcos puinug
puin chindi. Inchen truibe pørr neeshibgatømayba, pørr
pinebgatømayba pinrrøguesrøn købig køn.

Maryu purø trømbøig isig ichibig webarrub

13 Inchen sursrøngurri kan kaizhig isig ichibig webar-
ruben, chu punrrab isuigwan yandø ke nebuermab isua,
barco imønrrai merrarrabig kuatsig tsandzønwan piugurri
wesrawa, yandø tru Creta pirø pulusrø kemallib ambubelø
køn.
14 Indiibe yanazhigutø Euraquilón cha wamig isig purø
trømbøig pøtømay pailab ichibig tru pørr kal-labgatømaygurri
webarrua, barcon yamgaig megambub arruben,
15 yandø barcobe isig ichibig srua yaig kuig køppe, tru isig
ichibigwane kamara ambamgaig køben, yandø isig ichibig
srua inrraindø ka purrabelø ker.
16 Incha kan pirø, pi tøbøtag pasrabig Cauda tainug isig
srørrøgatømay purørrub amrrua, truba truba inchib meløwa,
tru kwamønrrab webambig tru kan lamø barcozhigwan
nemørøbelø ker.
17 Incha trunun barcoyu neerabe, nu barco nøørøtiig
misrmønrrai, manilastøga pøtøburab kirrøb mendabelø køn.
Inchendø piu umbu pisrum tunmerayu kegalrraitamab kørig
køben, barco inrrai isig utabig velas taigwan kørrøøra, tru mur
isig ichibig barcon ka srua inrraindø ka purrabelø køn.
18 Indig katø kwaløm purø trømbøig namab isig ichib
kurrøben, barco niga arrigwan pinøbusrøb menda,
19 pøn kwalømyube tru barcoyu chi palabelan trendø truyu
tøgagúilan nømashib pinøbusrøbelø køn.
20 Inchen truba yam kwaløm kan pørr kenamisrmøweih,
estrellamera kenamisrmøwei inchen, purø trømbøig isig ichib

pi welarmera namab kurrøben, yandø øsig webammumuitamaptøwei isub melabelø ker.

21 Nambe yandø yam kwalømguen mamø ambig kuig køppe, Pablobe nømui utu pasramisra, trenchibig køn:

—Au, nai lincha amrrubelø, na maig taigwan møra Cretagurri werrumuig kuinguen, barcon øyeeg trømbøig mindisainamøwei, øyeeg nørrø pinisha pønrrømøwei inchibsruinrrun cha.

22 Treeg kuindøgucha tru isuptø chi kullaaramugun chinrrab inchar cha; kaguende barcobe chab pinindøgucha, ñimbe møikkucha kwanrraamøn cha.

23 Kaguende nan tru nuin kønrrai inchib pasrab, katø nui maramigwan nan maringarub inchib pasrab Tiuswei kan ángel mira yem nan kenamisrtan cha.

24 Incha nane tru ángelbe trenchitan cha: "Pablo, chi kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Roma maya misagwan karub ashib wabig César purø nuigwei merrab pasramig palønrrab kuimba, barcoyu ñiba amrrub købelan Tiusbe mayeelanba øsig webambamig kønrrai martrun" chitan cha.

25 Inchawei, nai lincha amrrubelø, chi kullaarab trunun isumøtay cha. Kaguende nabe Tiuswandø isua pasrar cha, nø maig taibe treeg kønrraitamab isuague.

26 Inchen køben, kan pi tøbøtag pirø pasrabiisrø barco namunbañau srua ya trusrø kebusriilø kømig nebunrrun—chibig køn.

27 Indiibe parru kønrrab yembe nam Adriatico maryu ke pi muba srua yaindeelø ambub kua, yem tøbøtasrø tru barcoyu ambubeløbe yandø ke pirø pulu pub yain kui mørabe,

28 piwan maya umbuig køtashchab tsiwan kegucha ashene, treinta y seis metros køben, katøguchi ambuurøsrø katø kegucha unaashene, veintisiete metros købig køn.

29 Inchen nørrø sruumerayu melambumuitamab kørig køben, barcon imønrrai merrarrabig pibgatø wendaumay kuatsiguelø piu kebusriilan kebeta, ke kan petø tør-rraimbemab isub munig melabelø køn.

30 Inchen tru barco srubelø barcoyugurri wegørra amrrab isua, tru merrabmay piu kebusriilø tru kuatsig tsandzønmeran merrarrab tsimeran yabranøbelø misrøb, tru kwamø øsig webambam barco-unan piu kebenøsrkøbelø køn.

31 Inchen Pablobe suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabigwanba, suldaumeranba trenchib eshkabig køn:

—Iilø yu barcoyu ka purrømøtø wegørra ambisruandøbe, ñimbe øsig webamrraamøn— cha.

32 Inchene suldaumerabe tru øsig webambam barco-unan merrarrab tsimeran para, piyu ibashiptinchibelø køn.

33 Inchen yandø tør-rrab arruben, mayeelanba maytøguen chi isumø, ka may chib, Pablobe trenchibig waminchibig køn:

—Yandø møi chabguen parruguen køn cha, chi puraitashchab muniiraptø ñim chigucha mamø melaig.

34 Inchawei nabe tiusmanda ka may tamønrrun cha, pøs ñimui asr tabig chishtø kønrrai. Kaguende ñimune møigwandøgucha kan pusruutøguen mindisaig kønrraamøn — cha.

35 Trunun chab waminchabe, Pablobe nui tasku pirriwan muta, mayeelai merrab Tiuswan 'mayanguen pay' cha, pirisha, trugurrimbe mab pølbasren,

36 mayeeløba ka mamøtømab isua, nømgucha mabelø køn.

37 Inchen tru barcoyu nam mayeelø amrrubeløbe doscientos setenta y seis købelø ker.

38 Incha yandø mamne ma, tirigun maryu kebetabelø køn, barco chairanrrai.

Barco piu umbu ulsra pasrambub

39 Incha tør-rrabene tru pirøwane chu pirau kuinguen ashmubendø, kanbalø barco kebambig wambiitiig pisrum chaabaig nebua asha, trusrø pasrambumdiig købene, barcon trusrø pasrambungarunrrab inchibelø køn.

40 Incha barcon imønrrai merrarrabig tru kuatsig tsandzøn piu kegutsigwan piu wamnetø tsimeran parøppa, trugurrimbe tru barcon muba inrrai lliskaigwan lusrig pasrabigwan alaaranøb, tru isig utabig vela taigwan kusrubene, tru barcobe pisrum chaasrømay ib mendabig køn.

41 Inchendø tru pi ambugurri igurri megambuinug pisrum tunyu pasrambunrrab iben, barcone trusrø kegaløsrka pasrambungarubelø køn. Inchen merrabmayiibe pisrum tunyu ulsra kønømíig pasrambuben, wendaumayiibe tru nørrø pi welarmera purø trømbøig megambuben, barcobe ke nøørøtiig misrøb ibig køn.

42 Inchen suldaumerabe tru kailan keeri yau pønrrabelan srua amrruilan kwetchab isubelø køn, wegørra amba møikkucha lulmønrrai.

43 Inchen tru suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabiibe Pablone kweechimønrrai isua, nøm isuigwane ka isuitø purainrrai marøbig køn. Incha møiløgøben nadam kusrebeløbe truilømerrig kegørra ambingarubig køn pursrø webamrrai.

44 Inchen katøganelane:

—Tablamerayu kui, kabe tru barco nøørøtiig misra wegørriiløyu kui ambay— chibig køn. Øyeeg inchib meløwa mayeeløba pirausrø øsig pubelø køn.

28

Pablo Maltasrø chitø marøb purayailø

1 Incha yandø søtøba øsig webambabe, tru pi tøbøtag pirø
pasrabiibe, Malta cha wamim pirø kuin kui nebua ashibelø
ker.
2 Inchen trendø truyu warab misaamerabe namun kwa tab
inchib tab wama, srebub kwa pishin køben, nømbe nag urra,
namun søteelanba kemallchai wamabelø køn.
3 Inchene Pablobe trar mul nu tulisha, nagu kebusrene,
møimbe kan ul nag pachiiraben truyugurri webarruppe,
Pabloi tasku tsacha megambuben,
4 trendø truyu warab misaamerabe ul Pabloi tasku tsacha
megai ashabe, kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—I møøbe chiguen kømø kweechaitøwein kuinrrun cha.
Maryugurrimbe chindiimíig ka øsig webarrindøgucha, tru
maig kønrrabigwan asha mariibe pinab ashmíig kuabe, øsig
uñbashmønrrab asønan— chibelø køn.
5 Inchen Pablobe ulwan nagu pabørrgøbene, chigucha
inchimíig køn.
6 Inchen nømbe parab mendøtashchab, kabe møi møi kwain
tsumbutashchab ashib muniirab købelø køn. Inchendø tru
chindashchab truba yaana ashib køben, chigucha inchimui
ashabe, katøbe peemaytø isua, Pablone 'kan tius køn' chib
mendabelø køn.
7 Inchen tru warainug trugatanbe Publio taigweim
pirømera købig køn, tru pi tøbøtag pirø pasrabigu misagwan
ashib karubigwei. Truibe namun truba tab wamab uta, pøn
kwaløm ørøba truba tab inchib kørrømisringarubig køn.
8 Inchen tru Publioi møskaimbe pachiibaig, ani larraibiibaig
camayu kwanrrø tsuben, Pablobe ashchab ya, Tiusba wamin-
cha, tasigwan kwanrriigweim pala estsarene, tammisrøbig
køn.
9 Inchen trugurrimbe katøgan kwanrreeløgucha tru pi
tøbøtag pirø pasrabigu warabeløbe Pabloimay amrrua,
tamariilø købelø køn.
10 Incha chigøben truba ketiiløtøga namun truba truba tab
incha, nam amrrab barcoyu nebammøwatø, ambamig chi
palønrrabigwan nømbe chishtø tranøbelø køn.

Pablo Romasrø pub

11 Incha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu pøn pøl warøwabe, kan
barco alejandríasriig tru srebub pølmera chab purayamne,
truyu pasrabigu ambubelø ker. Tru barcobe Cástorwanba,
Póluxwanba marig tøgaig købig køn, chiyuilø kui asamig kønrrai.
12 Incha barcos puinug Siracusasrø puabe, truyu pøn
kwaløm warabelø ker.

13 Trugurrimbe pirø puluwandø purørrub amrrua, Regio
ciudasrøngatig amben, katø kwaløbe sursrøngurri, isig ichib
kurrøben pa kwaløm kønrrabyube Puteolisrø pubelø ker.
14 Incha trusrømbe nunelø warabelø kuin kui wetørrabelø
ker. Inchen nømbe namun truyu kørrømisray chiben nambe
kan trune lincha kørrømisrøbelø ker. Incha øyeeg amba Ro-
masrø pubelø ker.
15 Inchen Romasrø nuneløbe nam amrrunrrab kui
wammøraguen kua, Apio ciudasrø misag amrrua
tulundzuniisrømba, katø tru Tres Tabernas taisrømba namun
wamab utønrrab amrruin købig køn. Inchen Pablobe nømun
ashabe, Tiuswan ungwa, ungwa cha, chi kømui lataig katøle
truba tab kui mørøbig køn.
16 Incha nam Roma chab pubene, Pablone trusrømbe nuin
kui nøørø yau tsubashibig køn, kan suldauwan nun ashchai
pasra.

Pablo Romasrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

17 Incha tru puig pøn kwalømyube judíosmeran ashib karube-
lan Pablobe linchab amrrunrrai eshkangarua, yandø truyu
chab tulundzunøbene, trenchibig køn:
—Nai nunelø, nabe judíosmeran tsalø køb chi kaig
marmøwei, katø namui køl̈li misaamera nømui trendø
chigøben marøb tøgagúilan treelane marmumig køn chib
pasrømøwei inchendø, Jerusalénsrøwei nane merrarrawa,
romanosmerai tasku tranig køn cha.
18 Inchen truiløbe nan maig kuigwan tab ashabe, elatchab
inchibelø køn cha, kwanrrai maramdiig nainug chigucha chi
kalø marig kaaben.
19 Trune judíosmerabe nan elachimønrrai søtølulen, nane
treeg marøg kømuindøgucha nan maig punrrabigwan César
asha martrai nane miamig nebuig køn cha, kabe na naim
pirau, nai misaameraimburab chi køn chinrrab isua kømøtø.
20 Inchawei øyeeg puikkurri ñimun ashchappa, wamin-
chappa nabe wamig køn cha. Nam israelitasmera muni-
iraigwan muniirabikkurri møi yu i cadenastøga merrarraig
pasrar— chibig køn.
21 Inchene nømbe Pablon trenchibelø køn:
—Nambe Judeagurri ñuimburab eshkabig chi kilga pøra ørig
utømøwei, katø namui misag judíosmera trusrøngurri amr-
rubelø møikkucha ñi kalø maran chib ñuimburab namune
chigucha waminchimøwei indig køn cha.
22 Inchendø ñi maig isuigwan wamindi mørinrrabna kuin
ker cha. Kaguende tru i søtø Tiusweiwan srøig peemay
kusrenanøb marigwane chutøgucha ‘kaig køn’ chib, wamindi
ashibelø ker— cha.

23 Incha nømbe kan ø kwaløm Pabloba tulundzunønrrab cha
wesrawa pasra, tru Pablo ya peba tsuinuumay truba nu amr-
ruben, løtsøgurri maabengatig 'Tius tru nø ashib karub wain-
uguigwan øyeeg, øyeeg køn' chib eshkab, nøbe maig kuigwan
waminchibig køn. Jesucristoimburab ke treegwei købig kuin
kønmab nøm nebua isumne inchib, tru maig maramigwan
martrai Moisés pøriilan pølbasra, Tius maig karuigwan eshk-
abelø pøriilanbañau waminchibig køn.
24 Inchen kan utueløbe Pablo wamindigwan treegwein
købig kuin kui isuben, trune kan utueløbe køremeelø køn.
25 Incha nømbe nømui ututøwei lata kandø isumuig køppe,
tarømisra ambub køben, yandø ke srabe Pablobe trenchibig
køn:
—Espíritu Santobe tru Tius maig karuigwan eshkabig
Isaíaskurri tru merrabsrø ñimui kølli misaameran øyah chib,
waminchippe, sølwei wamindin køn cha:
26 "I misaameran iigwan waminchab inrrø cha:
Ñimbe mørøppe, mørendø, managuen chigúi mørmønrrun
chib.
Ashippe ashendø, chigúinguen nebua ashchaamøn chib.
27 Kaguende i misaamerai manrrømerabe nasrkwailø,
katø mørøppe, mørendø, tab chigúinguen mørmeelø køn
chib.
Nømui kabmerabe kasrailø køn cha,
kabmeratøga ashmøwei, nømui kalumeratøga mørmøwei
inchai.
Katø nømui manrrøtøga mandø kuinguen mørmøwei,
katø naimay lliramøwei,
katø na tamariilø kømøwei kønrrun chinrrig," taimbala.
28 'Pøs øyeeg købene, ñimbe isua kuy cha. Judíos kømø
misaameran tru kaigyugurri wesrabig Tiusweiwane
wammørøsrailø køben, truiløbe mørtrun— chibig køn.
29 Inchen Pablo øyeeg chibene, judíosmerabe nømdø truba
truba payiyab waminchib ambubelø køn.
30 Inchen Pablobe tru an pagarawa pebi yau pa pila ørøba
kørrømisra, nun ashchab ambubelane mundøgucha wamab
utab wabig køn truyu.
31 Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, Señor
Jesucristoimburabigwan eshkab kusrenanøb inchibig køn,
mui malautøgucha trurrigu chi søtø luliimíikke.

Romanos

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pablo, Jesucristoi marøb megabig, Jesucristo nøashib
nan karua ørig kønrrai nan wama pasrøb, Tiuswei tabig srø
wamwan eshkab kusrenanøb pasrønrrai nan tarømara pasrøb
indig, i kilga pørigwan ørar.
2 Iig tru tabig srø wambe Tius maig karuigwan eshka-
beløgurri nui newan tab wam pøriiløyu tru merrabsrøwei Tius
trannrrab misra kørrømisri wam køn
3 tru nui Nusrkaweimburab. Tru Nusrkai nø misag kuigwe-
imburappe, nøbe Davidwei misagugurri arrubig køben,
4 tru Espíritu Newan Tabigweimburappe, tru maramburab
mariitøga nune Tiuswei Nusrkain køn cha eshkawa pasrig.
Treeg køn, tru kwabelai utugurri nø katøle øsiirawa kurrig
kuikkurri, truibe Jesucristo, tru namui Señor.
5 Incha nøgurri tru ka yandø tab indigwanba, nøashib karua
ørig kømigwanba nambe utig køn, judíos kømø misaamera chu
pirausreelandøgucha nømui isubigwan nuinuutø pasrikkurri
nø maig taigwan mørøbelø kømigwan nam waminchib am-
bamig kønrrai, Cristoi munchiweyasig.
6 Inchen tru maig taigwan mørøbelai utu Jesucristoielø
kønrrai wamiiløba ñimgucha truyu tøga pønrran.
7 Ñim mayeelø Romasrø warabelø Tius undaarailø,
Tiuswei misaamera kønrrai wamiilan ka yandø tab
indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar, Tius
namui Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba
arrubigwan.

Pablo Romasrømay yainrrabna kui inchib

8 Señor Jesucristogurri nai Tiuswanmerrig ungwa, ungwa
chinrrab inchar ñim mayeelaimburab. Kaguende ñim ñimui
isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagúigwane chutøgucha tabig
waminchibelø køn.
9 Pøs nai manrraugurri kerrigu newan isua, nui Nusrkawei
tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, nuiwan na marøb
pasraig Tiusbe nane asha pasran, tru na nøba wamindigube
managuen pesannamø ñimun isubig kuigwan.
10 Nabe nai Tiuswan 'purugurra' cha, miabig kur, Tius
nan inrrain køben, yandø na chinchagøben ñimun ashchab
arrumig may kurtrai.
11 Kaguende nane ñimun asinrrabna køtan, Tiusweim-
burabeløyuigwan chitøguen ñimun pirishinrrab, ñim mas mur
pønrramig kønrrai,

12 masken tru ñim lata, na lata namui isubigwan Jesucristoinug kanguelarrøtø tøga pønrraitøga nam ambugurri, igurri kuñab pønrramig kønrrai.
13 Pøs nabe ñim, nai nunelan, wammøra kønrrai inchar, nabe ñimuisrømay ñimun ashchab katø katø attrab isub megaigwan, na judíos kømeelø katøgan misaamerai utusrø kan ellmarig tulishib latawei, ñimui utugucha maitøguen tulishinrrab. Inchendø møingatig arrumgaig pasrambuig megabig kur.
14 Nabe griegosmeran lata, griegos kømø misaameran lata, kusreb misaameran lata, chi kusremø misaameran lata ulø pasrar Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamig.
15 Inchawei treekkurri ñim Romasrø warabelangucha nabe Tiuswei tabig srø wamwan truba truba eshkab kusrenanøg kuim pasrar.

Tiuswei tabig srø wambe kaigyugurri wesramig maramburab marøbig køn

16 Pøs Tiuswei tabig srø wamweimburappe nabe chi kørig kui inchib pasrømur, kaguende truibe Tiuswei maramburab marøbig køn kaigyugurri wesrailø kønrrai mutøgucha Jesucriston kørebigweimbe, judíosmeramerrig, trugurrimbe katø griegosmeragucha.
17 Kaguende tru tabig srø wamyu kenamisran tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig Tiusweinukkurri arrubig, truibe isubigwan Cristoinuutø pasra pønrraikkurrimba, katø isubigwan nuinuutø pasra pønrramig kønrraimba. Tru Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: "Tiusba tru mandø pasramigwan sølgandø treeg tabig pasrabiibe nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø uñchun" taig.

Maya misaamera kaig mara pønrraig

18 Tiuswei purø trømbøig namig købiibe srømbalasrøngurri kenamisrøb arrun, tru møguelø larrø trømbøig mariilaim palaba, tru sølgandø tabig kømíigwan mariilaim palaba, tru treeg sølgandø tabig kømíigwan mariiløtøga tru newan cierton tabigwan søtøgatab pønrrabelan.
19 Kaguende Tiusweimburabig kui asamigwane nømbe tørgandø ashibelø køn, pøs Tiusbe nøashib trunun nømun kenamarig kua.
20 Kaguende tru chigurrimbunø pirøwan mara pasrøb uraskurri Tiusweimburabigwan tru kaptøga nebua asiimeelø, tru managurri managatig nui maramburab marøb pasrabiiba, nø trendø Tius køppe, treeg kuibabe tørgandø chigúi nebua asamdiig kenamisran tru nø chi mariiløyu.

Inchawei treekkurriwei chi kemesra køben ‘ashmeelø ker’ chib pønrramibe chigagøn.

21 Kaguende nømbe Tiuswan nebua ashippe ashendø, Tius kui ashabe, Tiuswan lataig tabig inchib tøgagømøwei, mayanguen ungwa, ungwa chimøwei inchibelø købig køn. Treeg kømøtø, nømui isubigube chi purugunrrabgailø isumguengailan isuben, nømui chugúinguen mørmubendø isub manrrøbe løstøraig kørrømisrig købig køn.

22 Nømbe truba truba kusrebelø kermab inchendø, chugúinguen mørmeelø kørrømisrig købig køn.

23 Tius managuen pinønrrabig kømíigwei tru tørguegwalmabigwane møg kwawa pinønrrabigwei asrwan tre lataitøwei maramba, illimera latailø maramba, pib srøptøga animalmera latailø maramba, pirau srala ambub animalmera latailø maramba inchib, øyeeløtøga yunømarøbelø købig køn.

24 Inchawei treekkurri nømui manrrau møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marøg købig arrubigu trømbøig marøb chinchibgucha warønrrai Tiusbe elatsig køn, nømui asrmeran nømasiyaitø larrø trømbøig marøb kønrrai.

25 Nømbe Tiuswei tru newan ciertonig køreigwane lelacha, isa wamindigwan kørewa, Tius tru mara pønsrailan køriibala tabig waminchib, truilayasig marøbelø købig køn, tru chigurrimbunø kønrrai Tius mara pønsrøbig, Tius tru managatig mayanguen tabig wamindigwan tabig wamindi urasbe. Treeg kønrrun.

26 Inchawei øyeekkurri nømune purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb kønrrai Tiusbe elatsig købig køn, ishumburmerabe nømui asrwan møguelan tranamig købigwan treeg marmøtø, ishumburmeraasiyaitø trømbøig marøb kebambben.

27 Katø møgueløbe treetøwei nømui asrtøga ishumburba trendø treeg marigwan elacha, kanikkurri kanikkurri trømbøig marøg købiitø kan chinsraatø inchib, møgueløbe nøm møgueløasiyaitø purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb kebambig købig køn. Nøm treeg trømbøig marøb pønrraimburø nømui asrutøwei nøm møra melamigwan utig købig køn.

28 Inchagucha nømbe Tiuswane ni Tius kuitamabguen isug kømui inchen, Tiusbe elachiptindig købig køn, nømui isubigwane larrø kaig mindiilø tøgagøbashchab chi maramgaigwan marbashib.

29 Nømbe kalø marøb amrruiløtø netsailø, purø trømbøig marøbelø, pareelø, trurrigu yandø larrø kailø, treelø køn. Nømbe chigurrin køben pusrkwai asamig køben, misagwan kweecha petamelø køben, kwayam lamelø køben, isatø may

wamincha kegørrøsrkamelø køben, katøganun kaig martrab isumelø køben, trutø netsailø køn.
30 Katøganuimburab chine wamincha mørøbelø, wam kusrupteelø, Tiuswane larrø tsaleelø, møramguenga trømbøig wamabelø, purab nørreelø mørørai inchibelø, nømasiitø purab nørreelø misrøb waminchibelø, chigurrimbunø kaig maramigwane srøitø, srøitø isua wesrubelø, usri møskalan chigucha mørmeelø,
31 larrø chugúi mørmeelø, chi martrab waminchendø ka wamdø waminchibelø, manrrøga latailø, mungucha lastima ashmeelø, treelø køn.
32 Tru øyeeg marøbeløbe kwamig kønrrai Tius treeg nebunrrai mara pasrigwan nømbe ashibelø købendø, katøgucha nømbe treegwan ka mariitø kønrrab kuindø, katøganelø treeg marene, 'øyambe søldøwei maran' chibelø køn.

2

Tiusbe mayeelan maig maramigwan asha martrab pasrainrrun

1 Inchawei treeg købene, au, ñibe chi kemesra køben 'ashmíig kur' tamibe chigagøn, ni mu kuingucha, ñi katøganun 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chib pasrabiibe. Kaguende ñi katøganun 'øyeeg marøbig køn' chib pasrappe, ñibe ñiasiitøwei kebeñib pasran. Pøs katøganun ñi 'øyeeg, øyeeg marøbig køn', chib pasraptøga ñigucha treetøwei marøb pasran.
2 Inchawei nambe ashibelø ker, tru øyeeg marøbelane Tiusbe maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasrøppe, tru newan ciertonig maig køben treeg marig kui.
3 Au, ñi tru katøganelø treeg marøbelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø køn' chib pasraptøga, ñigucha treetøwei marøb pasrøbendø, ñi isuppe, ¿Tius tru maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasrigugurri chi indiimíig ñigan welulrrurmatirru?
4 ¿Kabe Tiuswei tru purø tab indig tøgagømburab tøgagúilanba, nø chindingucha tammayig kuigwanba, tammay munugubig, munugubig kuigwanba, truilan kashchab inchib pasrøtirru, Tiuswei tru purø tab indiibe ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai inchib pasrøben, trunun isua ashmøtø?
5 Inchendø ñibe ke ñi isuigwandø martrab inchibikkurrimba, mas kaig marmønrrab ñui manrrau ñi isua mørmuikkurrimba, ñibe Tiuswei namig købigwan nui sølgandø maig kønrrabigwan asha maram kwalømwei ñuyasiitøwei tunbasrøb yan, Tiuswei tru maig kønrrabigwan sølgandø asha marig kenamisram kwalømweyasig.

6 Tiusbe møigwandøgucha nøm maig marig køben kanun
kanun truburø nø maig tranamigwan treeg tranrrun.
7 Managatig øsig kømigwan tranrrun Tiusbe, tru managuen
elachimø, tabig marøbig marøb melaigu tru maya nuguen
tab indigwanba, tabig kui asha tab indigwanba, managuen
patsønrrabig kømíigwanba labelane.
8 Inchendø tru nøm maig isuppe, ke treegwandø kønrrai
isua marøb, tru newan ciertonigwan møra marmøtø, tru
sølgandø tabigwan møra marmeelaim pala attrun Tiuswei tru
purø trømbøig namig købiibe.
9 Tru kaig marøbelaimbe muim palatøgucha purø trømbøig
chine nebui melamiba, ni mumayguen kømíig isui melamiba
attrun, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaam-
eran.
10 Trune mønundøgucha tabig marøbelaimbe tru maya
nuguen tab indiiba, tabig kui asha tab indiiba, chi isumgaig
tab købiiba kønrrun nømuimbe, judíosmeranmerrig, trugurrimbe
judíos kømø misaameran.
11 Kaguende Tiusbe muingatøgucha wamøtø, lata ashibig
køn.

Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig

12 Inchawei maig maramigwan martrai Moisés pørigwan
chigarmera kua, mutøgucha kaig marøbeløbe tru maig
maramigwan martrai pørigu asha mariilø kømuingucha, pinab
pinamnuumay amben, katø tru maig maramigwan martrai
Moisés pørigwan tøgarmera kua, kaig marøbeløbe, trube, tru
nømui pørig tøgagúitøwei maig kønrrabigwan asha mariilø
kønrrun.
13 Kaguende maig maramigwan martrai pørig maig tailan
ka møratø amoña, Tiuswein kabyu sølgandø tabelø kønrrab
kømøtø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig
tailan møra marøbelø, truiløbeguende Tius tabig kørrømariilø
kønrrun.
14 Pøs tru judíosmera kømeelø tru maig maramigwan
martrai pørig chigarguen tru pørig maig martrain chibigwan
nømbe ka trendø treeg marøb amoñippe, nømbe tru maig
maramigwan martrai pørigwane chigarmerabe købendø,
nømui mariiløyu tru maig martrai karuigwane pøri latailø
købig køn nømashib.
15 Nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane nømui
manrrau pøri lataig tøgar kuin kui kenamaran. Tru nømui
isub kebachib pasrabiibe nøm maig kuigwan eshkaben, tru
nømui isubiibe, 'ñibe kalø mara pasran' tain kui, kabe 'tabig
mara pasran' tain kui indan.
16 Inchen øyeebe tru møguelø nømui manrrau mu asiimíig
nømuinetø tøgagúilan Cristo Jesúskurri Tius maig kønrrabigwan

asha marøb kwaløm treeg kønrrun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindig maig køben.

Judíosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

17 Ñi, judío misag cha wamig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben ñibe ke truigwandø kemenda pasrøwa, 'Tiusbe namunwei lawa wesrailø ker' chib, ñi nuig misrøb møg inchib pasrab,
18 katø ñibe Tius maig martrai palai waigwan nebua ashib, katø tru purø tabigwane ñibe 'tabigwein køn' chib, pasrab inchibig køn, kaguende ñibe tru Moisés pørigwan kusrenanig kua.
19 Ñibe tru chi ashmeelø kabgar latailan muba ambamigwan 'nabe sí, pera ibig kurmab' isua pasrab, katø løstøyuelaimbe ñibe 'tør kurmab' isub,
20 katø, 'chugúi mørmeelan maig kuigwan kusrenanøb, ureg latailan kusrenanøb inchibig kurmab' isuinrrun, kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigube nebua ashib kusreelanba, tru newan ciertonigwanba maig kuigwan newan trendailan ñibe tøgagua.
21 Ñi katøganelanguen kusrenanøbig købendø ¿ñiasiitøweimbe kusrennrrab inchimøtirru? 'Nilamig kømøn' chib, ñi eshkab kusrenanendø, ¿ñigan niløtirru?
22 Katø 'itølulmumig køn' chib, ñi waminchendø, ¿ñigan itøluldirru? Ñibe taska mari tiusmeran larrø tsaliig købendø, trube, truilø pønrrai yau chi pønrrabigwane ¿ñigan nila wesratirru?
23 Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu ñibe truba nuig misrøb waminchib pasrøbendø, ¿tru pørigwandøwei kalø marøb itøbunab pasraitøga, Tiuswane kaigwan lataig inchib ñigan maig købash marøb pasrøtirru?
24 Tiuswei wam maig pørig pasraimbala: "Ñimgurrindø judíos kømø misaamerabe Tiuswei munchiwan purø trømbøig wamig køn" taig.
25 Pøs ñi circuncisiónwan mara tøgagúibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibigwan møra mareneguende, purugubwei indan. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ñi kalø marøb itøbunøbene, tru ñi circuncidawa pasrab taibe chi circuncidamuig lataitøwein køn.
26 Inchawei tru circuncisiónwan marmíikken tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibigwan treeg marene ¿circuncidamíig kuingucha, Tiuswein kabyube nui misag kui asamig circuncidaweig kui lataitøwei kørrømarig kømuitarru?

27 Inchen tru judío kømø misag, asru tru circuncidamíig købendø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan marøbiibe, ñi, judío, tru Moisés pørigwan tøgaig, katøgucha circuncidaweig købendø, tru pørigwan kalø marøb itøbunøbene, nø maig uniitøga ñune nøguen ñi kalø marøptiig kui kørrømartrun.
28 Kan judío kømibe, ka palatø judío kønrrab kømøwei, asru ka palatø circuncidaweig kuikkurri judío kønrrab kømøwein køn.
29 Treeg kømøtø, kan cierton judíobe nui umbugurri treeg køn. Katø tru circuncisiónwan Espíritu Santogurri manrrau marig køn, tru maig maramigu pøriiløgurrin kønrrab kømøtø. Inchen tru treeg møwane maya nuguen tabig wamindiibe møguelainukkurrin kømøtø, Tiusweinukkurri arrubig køn.

3

1 Trube, treeg købene, ¿kan judíoimbe chiyutørre mas tabig kerah kan judío kømíigwei lata? ¿Katø tru circuncisión mariibe chi purugub pasrah?
2 Pøs, kan judío kømibe chiyutøgucha truba truba tab køn. Srøtøbe, Tiuswei wamwan nømunwei asha marøb tøgagønrraimab isua trana pasrig købig køn.
3 Pøs nøm møiløgøben Tiusba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha, tru nøm Tiusba treeg pønrrømuikkurrindø, Tius nø maig tabig kuigwane treeg kømønrrai mana treeg martrab kø.
4 ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Treeg kømøtø, Tiusbe nø maig martrab taigwane isømø, treeg marøbig køn, misaabe mutøgucha isapteelø kuingucha. Tiuswei wamwan maig pørig pasraimbala:

"Ñi wamindiiløyu sølwan waminchibig kui asig kønrrain køn taig.
Katø ñun 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' tainab pasraigu ñibe tab puraya webyan" taig.

5 Inchen tru nam sølgandø tabig marmub pønrraibe Tius nø sølgandø tabig kuigwane masken tab nebua asig kønrrai kenamarene, trube, ¿nambe chi chinrrab køh? ¿Tru Tius nui namig købiitøga namun møra melønrrai marøppe, søl marmíig køptø, treeg marig kønrrab kø chindah? (Nabe iigwan trenchippe, møguelø maig isubelø køben, trumay isua trenchar.)
6 ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Trube, øyamay kuimbe ¿pirau maya misaameran tru maig kønrrabigwan Tiusbe chincha asha martrab kø?
7 Inchen tru nai isa wamindiibe Tiuswei newan ciertonigwane masken maya nuguen tabikken kønrrai marendøbe, trube ¿nane katøgucha chindimbarre kaig marøptiig kuig mara kørrømarah?

8 Trube, øyah chinrrauta (tru møiløgøsrøn namuimburab
trømbøig waminchib itø amrrubeløma namun ke øyeeg chib
pønrrabelø kui marøbelø køn): "Kaigwan margun cha, tabig
attraimbe". Tru trenchibelane møra pønrrønrrai maramig
sølwein køn.

Tabig sølwan marøbeløbe kanguen mu kaagøn

9 Trube, treeg købene, ¿nam judíosmerabe katøguchi tabelø
købra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn.
Kaguende: "Judíosmeran lata, judíos kømeelan lata, kaibe may-
eelanba nø karub tøga pasran" cha. Yandø nambe: "Treeg
køn" cha chab trendaig kuig køn.

10 Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:
"Sølgandø tabiibe ni kan kandøguen mu kawei,
11 maig kuigwan chi chibig kui mørtrabig muguen kawei,
Tiuswan isub lanrrabiibe muguen kawein køn cha.
12 Mayeeløba peeburabgøba amba,
møitøgucha chi martrabgaig kailø misrin køn cha.
Tabig marøbiibe muguen kaagøn cha,
ni kan kandøguen mu kaagøn cha.
13 Nømui mørambe kan kwaig sørin trabwan kura pasri lataig
køben,
nømui niløtøgabe may wamincha, isa kegørrøsrkøbelø køn.
Nømui trikkalusyube ulmerai venenon muga latailø, treelø
køn cha.
14 Katø nømui trigube kaig nebunrrai trømbø
wamamibah,
larrø pusrkwanrraptiig wamamig møbgølig lataibatø
netsailø køn cha.
15 Nømbe kweechib, ani lushib luløb pønrramig srøbmerabe
unchaguen tøgar køn cha.
16 Nømui amønailøbe purø isumdiig kørrømisra waramig
kønrraimba,
chugurringuen kømuielø isuig kørrømisra waramig
kønrraimba,
treeg marøbelø køn cha.
17 Ambumay imay tab amønamigwane ashmø misaamera køn
cha.
18 Nømbe Tiuswan kørig tøgagømigwane
ni managuen isumeelø, treelø køn" cha,
trenchibig køn.

19 Pøs nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai
Moisés pøriibe tru pørig maig chiben truigwan marøb mela-
belaimburab waminchibig kui, mumeratøgucha chi chinchab
kaima pønrramig kønrraimba, katø Tiuswei merrab pirau maya
misaamera kerriguba nømui chi mariilan eshkab pønrramig
kønrraimba.

20 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun marikkurri Tiuswei merrab chi kaig marmíig lataig munguen tabig kørrømarig kønrraamøn. Treeg kømøtø, tru pøriibe nambe kaig marøbelø kui trunun kenamarøb pasran.

Kaigyugurri webambamibe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúikkurrin køn

21 Inchen møimbe tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai marøbig Tiuswei yandø kenamisrin køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba chi asamikkaig, Tius maig karuigwan tru eshkabeløba, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, tru truigweimburab maig wamindig køben, treeg.

22 Iig tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai marig Tiusweimbe, isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraikkurri arrubig køn mayeelø nun kørebelaimbe, mungucha nøørø marøb kandarøtø inchimø.

23 Kaguende mayeeløba kaig mara, Tiuswei tørguegwalmabigwane chincha nebumøn.

24 Incha tru chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig keta traniibe Tius ka yandø tab indikkurrin køn, Cristo Jesúskurri Tiusweyelø kønrrai wesruilø kuikkurri.

25 Tiusbe Cristone kan animal kweecha tranøb lataitøwei marig køn, Cristoi ani lusinug nømui isubigwan pasrikkurri misag kaig mariilan Tius ulø paymumig kønrrai. Øyeeg marøppe, Tius nui tru sølgandø tabigwan ashchai kenamaran, kaguende tammay muniirabig køptø, tru merrabwan kaig mariilane chi ulø paymønrrab pesannawa.

26 Nøbe øyeeg marøppe, tru møi øyan kwaløm nui sølgandø tabigwan kenamartrab indig køn. Katø nøbe isubigwan Jesúsweinug pasrøbigwane chi kaig kømíig lataig tabig kørrømisrtrai marøbig køn.

27 Trube, treeg købene, ¿chiyu møg inchib pønrrønrrerah? Pøs treeg indamibe yandø patsan. Trube, ¿trunune mumay martrai pasriitøga patsøga pasrah? ¿Chigøben tabig mariiløtøga kønrrab kø chindah? Kah, treeg kømøtø, truibe isubigwan Cristoinug pasrtrai indiitøga patsøgan.

28 Pøs nambe øyamay køn chibrren pønrrer, tru chi kaig kømíig lataig tabig pasramibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurrin køn cha, tru maig maramigwan martrai pørigu truilan mariiløgurrin kønrrab kømøtø.

29 ¿Kabe Tiusbe judíosmerayasiitø Tius kønrrab kø chindah? ¿Nøbe judíos kømø misaameraingucha Tius kømuitarru? ¡Pøs yamba treegwein kømuitarru! Judíos kømø misaameraingucha nøbe Tius køn.

30 Kaguende Tiusbe nøtø kandø køn, isubigwan nuinug pasrikkurri judíosmera, tru asru circuncidawarmeran chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig marøb, katø judíos kømeelø, tru asru circuncidawa kømeelangucha nømui isubigwan nuinug pasrikkurri chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig marøb inchibig.

31 Pøs treeg købene, ¿isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøga tru maig maramigwan martrai pørigwane chigucha kømíig mara kørrømartrautah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Masken nambe tru maig maramigwan martrai pørigwane maig købiibe, treeg kønrrai inchib pønrrer.

4

Abraham isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiuswei merrab chi kaig kømíig lataig kørrømarig

1 Treeg købene, ¿nam judíosmerai tru merrabsrø namui køllí misag Abrahambe chi wetørraig køn, chinrrab?

2 Pøs Abraham chigøben tabig mariitøga chi kaig kømíig lataig tabig pasramig kuig kuimbe, møg inchib waminchib pasramig købwei inchibsruinrrun, inchendø Tiuswei merrab kømøtø.

3 ¿Tiuswei wamwan pørigube mandø chibig køh?: "Abrahambe Tiuswan køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig lataig, tabig treeg asha pasrig køn" cha, trenchibig køn.

4 Pøs møikkøben kan chigøben marenma, truburø traniibe keta tranig kømøtø, nui marimburø tranamigwan tranig, treeg køn.

5 Inchen Tiusba tab pønrrønrrab chi marmuindøgucha, tru kaigwan chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarøb Tiuswan kørebene, tru nui isubigwan nuinug pasrigwane Tiusbe sølgandø tabig kui asan.

6 Davidbe katø treetøwein taig køn: "Maya nuguen tab kuig køn cha, kan møg nui tabig mariiløgurrin kømøtø, Tius ka yandø chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha treeg kørrømarinabigweimbe."

7 Øyah chib:

"Mayanguen tab kuilø køn cha,
kaig mariilan Tius nømun chigucha chi ulø paymønrrab pesannab,
katø nømui kaig mariilan chi isua ashmø kasra kørrømarinabelaimbe.

8 Mayanguen tab kuig køn cha,
Señor nui kaig marigwan trunun isua ashmøtø, Señor kagøbasinab møøbe."

9 Inchen iig tru mayanguen tab købiibe ¿circuncidawarmeraindø kønrrab kø chindah, kabe circuncidameelaingucha kønrrab kø chindah? Pøs nambe trendaig kuig køn: "Abrahambe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha pasrig kuig køn" cha.

10 Inchen ¿tru treeg mara kørrømarøb urasbe nøbe maig uñen kuig køh? ¿Nøbe circuncidaweig køben kuig køh, kabe circuncidamíig srø køben kuig kø chindah? Nøbe circuncidaweig køben kømøtø, nøbe circuncidamíig srø købenbatøsrøwei treeg kørrømarig kuig køn.

11 Inchen Abrahambe tru isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha kørrømari wendøsrø, truigweimburab tru circuncisiónwane kan siñal, kan sello lataig utig køn. Treekkurri Abrahambe circuncidameelø mayeelø Tiuswan kørebelaimbe nøbe møskain køn, nømgucha kaig kømeelø lataig tabig treeg asiilø kømig kønrrai.

12 Katø Abrahambe tru circuncidailaingucha møskain køn, tru treegwan ka mariitø kømøtø, tru namui møskai Abraham circuncidamíig køppatøsrøwei nui isubigwan Tiusweinuutø tøga unigu truwandøwei trappunabelaimbe.

Tius nø martrab kørrømisriibe isubigwan nuinuutø tøgagúikkurri utønrrun

13 Kaguende Tius tru treeg trannrrab cha kørrømisrigwan Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba pirøwan ketig utønrrun chib urasbe, tru maig maramigwan martrai pøra wesruitøga tranmøtø, nø isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúigu chi kaig kømíig lataig nø treeg kuigu tranig køn.

14 Kaguen tru keta trannrrab misrigwan utønrrabeløbe tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelø, truiløtø kuig kuimbe, trube, tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúibe chi tøgagømuinguenig køben, katø tru treeg trannrrab cha kørrømisrikkucha ka treeg martrab taitø purebsruinrrun.

15 Pøs kaguende tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei trømbøig namig købigwan tøgaig arrubig køn mørmeelaim palabe. Inchen tru maig maramigwan martrai pøra wesruig chiganuube, kalø marøb itubunab kømikkucha chigagøn.

16 Inchawei Tius tru treeg trannrrab cha kørrømisriibe misaamera nømui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri arrubig køn, truibe Tiuswei tru ka yandø ketig kønrrai. Incha tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamerai mayeelaimba maig marigwane mu kønøgamgaig treeg marig kørrømisrtrain kuig køn. Tru maig maramigwan martrai pørig maig

taigwan marøbelaindø kømøtø, tru isubigwan Tiusweinuutø pasrig Abraham tøgagúigwandøwei tøgarweimbe nømuingucha kønrrai. Inchawei Abrahambe Tiusweimburabigu nam mayeelai møskain køn.
17 Tiuswei wamyu maig chibig pørig pasraimbala: “Truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai ñune møskain kønrrai marar” taig. Tru Abraham kørewa pasraig Tiuswein kabyube Abrahambe namui møskain køben, tru Tiusbe kwailan øsiirangarub, chi marig kaabendø, chabguen marig pønrrai lataig wamabig, treeg Tius køn.
18 Chi treeg kønrraitamab isua muniiramig chigagúingucha, Abrahambe kørewa, muniirab megaig køn. Treekkurri truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai møskai misrig køn, Tius øyah taimbala: “Ñuinukkurri karrab misaabe øyeeg nørrø kønrrun” taig.
19 Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigube treeg kømuptinchaitamab nui asrwan isua, kullaaramuig køn, nøbe yandø kwai lataig kuinaindøgucha. Kaguende nøbe yandø cien años lutauig købig køn. Katø Saragucha ureg tøgagømibe kwai lataitøwein købig køn.
20 Øyeeg køben Tius tru treeg martrab cha kørrømisrigwane Abrahambe treeg kømuptinchaitamab isumuig køn. Treeg kømøtø, nui isubigwan nø Tiusweinuutø pasra tøgagúibe masken mur pasrønrrai marig pasrøwa, Tiusweyasig maya nuguen tabig marøbig køn.
21 Abrahambe treeg kønrrab kui newan isua pasrabig køn, Tius treeg martrab cha kørrømisrigwane maramburab maramigwan tøga Tius kui.
22 Incha nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe Abrahamwane chi kaig kømíig lataig tabig kui asha utig køn.
23 Inchen tru: “Chi kaig kømíig lataig tabig kui asha utig køn” cha pøriibe Abrahamweyasiitø kømøtø,
24 namuyasikkucha tøga pøra pasrig køn, tru nam chi kaig kømeelø lataig tabig kui asha Tius utiilø kønrrabelaimbe, tru namui Señor Jesucriston kwailai utugurri katøle øsiirangarub Tiuswan nam kørebelaimbe.
25 Cristobe namui kaig mariilaimburø kwanrrai tranig kua, katø nune katøle øsiirangaruig køn, Tius namun chi kaig kømeelø lataig tab kui asiilø kønrrai.

5

Kaig marig chigar kønrrai yandø tabig kørrømarig

1 Inchawei isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurri chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig kua, Tiusba chi isumgaig tab pønrramigwan tøgaguer, Señor Jesucristogurri.

2 Pøs katø nambe nøgurri namui isubigwan nuinuutø pas-
riitøga øyeeg tru ka yandø tabig tranigu kebamba, truyu
pønrrøwa, Tiuswei tørguegwalmabigwan namgucha tøgagønrrab,
treegwan isua muniirab tab kui mørøb pønrrer.
3 Incha øyeetø kømøtø, namun chigøben isumdiig nebuben,
katø nambe mayanguen tab kui kasraarabelø ker, kaguen tru
chigøben isumdiig nebui pønrramig arrubiibe maig kuingucha
tammay melam kusremig arruben,
4 tru maig kuingucha melabig melaigugurri arrubiibe,
chine pub arrubigu chi kømui lataig pønrrabelø kømig arruben,
tru treeg chi kømui lataig pønrrabelø kuigyugurri arrubiibe,
tru tøgagømigwane yandø tøgaguen pønrrermab isua pønrramig
arrubig kui isubelø kuig køppe.
5 Inchen nam tru tøgaguermab isua munig melaibe,
treeg kømuptincha namun ka isuindø pønrramig kønrrai
kørrømartrabig kømøn. Kaguende Tiusbe namui manrrøwan
nui undag købiitøga netsøgana pasrig køn, Espíritu Santon
namun tøgagønrrai tranikkurri.
6 Pøs nambe chigucha chi martrabgailø pønrrøben, Cristobe
kailayasig kwaig køn, yandø ke treeg maramig puben.
7 Tabig sølgandø uñib møweimburø kan mugøben nø
purøbasramisra kwanrrab indamibe purø murig køn, ke
kan larrø tabig marøb møweimburøgan pøs kan mube nø
purøbasramisra kwanrrab pasramisrøbwei inchibsruitarru
køben.
8 Trune Tiusbe nui undag købig namuyasig tøgagúigwan
øyeeg marigu kenamaran, nam kaig marøbelø
købenbatøsrøwei, Cristo namuimburø nø purøbasramisra
kwaigu.
9 Møimbe yandø Señor Jesucristoi ani lusiitøga nam chi kaig
kømeelø lataig tabig pønrraig køppe, møimbeguende Tiuswei
trømbøig namig købig namuim pala attrabig pasrabigwan
Cristogurri treeg pumønrrai mariilø kømønrrun.
10 Pøs nam Tiuswan ashig kømui inchib pønrrab
urassrøweinguen, nui Nusrkai kwaikkurri Tiusba tammay
tabig kørrømisra pønrramig kønrrai mariilø kuig køppe,
møimbeguende, yandø nam nøba tabig kørrømisra pønrrønrrai
mariiløbe, nambe kaigyugurri wesrailø kømønrrun Nusrkai
øsig kuikkurri.
11 Incha katø iitø kømøtø, nambe Tiusweinug maya nuguen
kasrag pønrrer namui Señor Jesucristogurri. Pøs nøgurri
nambe Tiusba tru tammay tabig kørrømisra pønrramigwan
møimbe utig kuig køn.

Adánweiwanba, Cristoiwanba waminchibig

12 Pøs kaig mariima kan møkkurrindø yu pirau kebarruben, kwamibe tru kaig marikkurri arrig køb*e*ne, øyeetøwei tru kwamibe maya misagwan puraarrub arrig køn, kaguende mayeeløba kaig marig kua.

13 Tru maig maramigwan martrai pørig chigaabenbatøwei, kaig mariibe yu piraube pasrabguen indig køn. Inchendø tru maig maramigwan martrai pørig kaabene, kaig marigwangucha chi isua asamig kaabig køn.

14 Treeg kuindøgucha, tru kwamibe Adán tsub urassrøngurri Moiséskatig mayeelaim pala pasrøben, mayeelanba kwamig arrig køn, Tius karua pasrigwan kalø marøb itøbunab Adán mari lataitøwei marigwan marmeelaim palaguen. Adánbe tru wendau attrabigweimbe tre lataitøwein kuig køn.

15 Inchendø Tius nø keta traniiba, tru karua pasrigwan Adán kaig marøb itøbuniibabe treetøwein kømøtø, peg køn. Kaguende Tius karua pasrigwan kan møg kalø marøb itøbunikkurrindø misag truba nørrø kwamima kuibe, treetøguen kømø, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe misag nørrø pønrrabelaim pala arrumburab arrig køn, tru Jesucristo kan møweinukkurrindø ka yandø keta tranig arrubig.

16 Inchagucha Tius tru keta traniibe, tru kan møøtø kaig marigugurri arrubig lataig kømøtø køn. Kaguende tru kaig marimburø maig kønrrabigwan asha mariilø pønrramig arrubiibe, kanbalø kalø marikkurrindø arrua, misagwan kailø kui kørrømara pønsrailø kømigwan tøgaig arrig køn. Trune Tius tru ketiibe møguelø purø nørrø kalø mara pønrrøben, treekkurri arrua, Tiuswein kabyu nam chi kaig køm*e*elø lataig tabig pønrramig kønrrai mariilø kømigwan tøgaig arrig køn.

17 Pøs Tius tru karua pasrigwan kan møg, nøtø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misagweim pala tru kwamig nø karub pasrønrraima, tru kan møøtø øyeeg mariibe, treetøguen kømøtø, tru Jesucristo, nø kan møkkurrindø nøm øsig kuigube chigurrimbunø arrubigwan nøm kanawa puraambub amrrun, tru Tiuswei nørrø ka yandø tab indigwanba, tru chi kaig kømíig lataig kømig ketigwanba Tius tranig utabelø.

18 Pøs Tius karua pasrigwan kan møg kanbalø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misaameran møra pønrrønrrai pønsrailø kømima kuibe, katø treetøwei kan møg kanbalø sølgandø tabig mariitøgatø maya misaameran tru chi kaig køm*e*elø lataig tabig kørrømisramigwan maran, truibe nømuyasig øsig kømigwan tøgaig arrubig.

19 Kaguende kan møøtø maig karuigwan møra marmuikkurrindø misaamera truba nørrø kaig marøbelø kønrrai mara kørrømariibe, katø treetøwei kan møøtø tru maig karuigwan møra mariibe truba nørrø chigucha chi kaig

kømeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrun.

20 Tru maig maramigwan martrai pøriibe tabigwane tabig kui ashchaimba, kaig marigwane kaig kui ashchaimba asøskønrrab kebarrubene, tru kaig marøb itøbunab kømibe masken nurab larrøbitsig køn. Tru kaig marig mas larrøbichib nurabene, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe treetøguen kømø, purab nuikken nurab larrøbitsig køn.

21 Inchawei tru kaig mariibe misagwan Tiusweinukkurri tarømara, kwamigumay srua ib truig kerriguwan nø karub pasrab lataitøwei, tru ka yandø tab indikkucha tru sølgandø tabig mariitøga kerriguwan nø karub pasrønrrain kuig køn, managatig øsig kømigwan tøgaig Jesucristo namui Señorgurri.

6

Kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø

1 Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiuswei tru ka yandø tab indig mas nurab larrøbichib attraimbe, trube, kabe kaig maramigwan marøbig martrab køh?

2 ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende nam kaig maramigweimburappe yandø kwailøbe tru kaig maramigu katøgucha chincha øsig pønrrønrrab.

3 ¿Kabe ñimbe ashmeelø køtirru, nam mayeelø Cristo Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrøbeløbe, tru nø kwaigu namgucha nøba kanguegøtø nø kwab lataitøwei mara pønrrain kui?

4 Kaguende nambe piu umbu ulsraitøga nøba kanguegøtø søri latailø kuig køn, nø kwaigu namgucha kwanrrab, Møskawei tørguegwalmabiitøga kwabelai utugurri Cristo katøle øsiirawa kurrab lataitøwei, namgucha katøgan srøig peemay øsig amønamigwan tøgagønrrab.

5 Cristo kwaiguma trakkandø kanbalatø nam nøba pønrrain kuabe, treetøwei nø øsiirawa kurrigugucha nambe øsiirawa pønrramig kønrrun.

6 Kaguende nambe ashibelø ker, tru nam trendø kaigwan tøga kal-laig tru køllig namui umbu pasrabigwane Criston tru kurusyu mesrøben, tøga mesrøb lataig marigwan, tru namui umbu kaig martrai isungarubigwan pinisaig kønrrai, nam kaig maramigutø melabig melamig kømønrrai.

7 Kaguende yandø kwabiibe, treeg kaig marøb megamigugurrimbe treeg marmønrrab webya pasran.

8 Pøs namgucha Cristoba kanguegøtø kwab lataitøwei marabe, katø nøba øsig purramigwangucha purramig kønrrab kui isua pønrrer.

9 Kaguende nambe ashibelø ker, Cristobe kwabelai utugurri katøle øsiirawa, yandø kurrikkurrimbe katøbe yandø

mana kwamønrrabig køben, tru kwangarub pasrabiibe yandø nune katøbe chigucha martrab kaimanrrab kui.

10 Cristobe kwappe, tru kaig marigweimburab kan pijitø managatigweyasig kwawa, katø møi øsig wappe, Tiusweyasig øsig wan.

11 Inchawei treetøwei ñimbe kaig maramigweimburappe yandø kaig marmønrrab kwailø kermab isua pønrray. Inchendø Tiusweyasiibe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri øsiguelø kermab isuague.

12 Trube, treeg købene, tru kaig maringarub pasrabig tru ñimui patsønrrab asru nø karub pasrønrrain kømøtø kuig, tru kaig marøg købig arrubigwan ñim tru kuindø maramig kømønrrai.

13 Katø ñimui asru tasiimera, srøbmera, øyeelø chine tøgagúilan kaig maramigweyasig trannrrab inchib pønrrømøtay. Treeg kømøtø, masken ñimbe kwailø latailø kua, katøle øsiirawa latailøsun Tiusweyasig trannrrab inchib, ñimui asru chi pønrrabigwane trurrawa sølgandø tabig marøb kømigweyasig trannrrab inday.

14 Pøs tru kaig mariibe ñimune yandø nø karub pasrømønrrun. Kaguende yandø ñimbe tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tius nø ka yandø tab indig truig karuin pønrran.

Møimbe yandø kaigwan kømø, tabig maramigwan marøb melabelø.

15 ¿Trube, treeg købene, mandø inchab? ¿Tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig karuig pønrraig køppe, kabe kaigwan marøb kønrrab køh? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn.

16 ¿Ashmeelø køtirru, ñimma mungøben nø maig karuben treeg karui mørøb melørrumøn cha melamisrabe, nø maig karuben ñim møra marøb melai møwaimbe nø karuindiig melamig købig kuin kui? Pøs, tru kaig maramig nø karub tøga pasraibe kwamigumay srua iben, Tius maig karuigwan møra marig truig karub tøga pasraibe Tiusba tab pønrramigumay srua ibig køn.

17 Inchendø Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa chinrrab. Pøs ñimbe merrappe tru kaig marig karuindø melabelø kuagucha, tru tabig kusrenanigwan ñim maig utig køben, treeg marøb kømigu pønrramisra, ñimui manrraugurri newan isua treegwan møra marig køn.

18 Ñimbe kaig marigugurri yandø wesrailø kua, møimbe ñimbe tru sølgandø tabigweyasig karuindø melønrrabelø misrin køn.

19 Nabe waminchippe, misaamera wamindimay waminchar, kaguen ñim misaamera kuig køppe, isuigu kullaguelø kuimba. Pøs tru merrabwanma ñimui asru tasiimera, srøbmera øyeelø chine tøgagúilan køsøngønrraptiigweyasig treegwandø, treegwandø katøguchinguen, katøguchinguen trømbøig marøb kømima kuibe. Møimbe treetøwei ñimui asru chine pønrrabigwan tru sølgandø tabig marøb kømigweyasig treegwandø marøb kømig trannrrab inday, ñimuyasiitøwei Tiusweindø tarømarig pønrramig kønrrai.

20 Pøs tru ñim kaig maramigu trutø trutø marøb køb urasma tru sølgandø tabig maramig ñimun truig nø karuimíig amøñibelø kuig køn.

21 ¿Inchen tru kaig marigugurrimbe tabiibe chi wesrawa pønrrøgue? Møi yambalasrømbe ñimune kørikken kuim pønrramitø køn. Pøs truibe srabebe ka kwamitøwei srua arrubig køn.

22 Trune møimbe ñimun kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø, Tius karuindø melabelø misrikkurrimbe, Tiusweyasiitø tarømarig pønrramig tøgagøn. Inchen truikkurri arrubiibe tru managatig øsig kømig, truig køn.

23 Kaguende kaig mariibe tru kaigwan marimburø nø tranøppe, kwamigwane tranan. Trune Tius keta traniibe managatig øsig kømig, truig køn, namui Señor Jesucristoba kanbalatø pønrraigu.

7

Kasharawarmera maig køben, treetøwein køn cha wamindig

1 Nai nunelø, tru maig maramigwan martrai karuigwan ashibelan nabe waminchar. ¿Ñimbe ashmeelø køtirru, tru maig maramigwan martrai karuibe kan møwane øsig unamnegatiitø nø tøga pasrabig kui?

2 Kaguen kan kasharawa ishuwanma tru maig maramigwan martrai pasriibe keeba nøørø kønrrain kømø, kandø mara tøgagøn keg øsig wamnegatiibe. Inchendø yandø keg kwabene, tru pørig nui keeba nøørø kønrrain kømø, mara kørrømarig købigwane nøbe yandø truburappe chi asamikkaig kørrømisran.

3 Inchawei keg øsig wamne, katøgan møøba kasharabene, truigwane ‘kewan itøluløptø ishug køn’ cha, nune treeg wamig kørrømisrtrun. Inchen nui keg kwabeneguende, tru maig maramigwan pasrig nui keeba nøørø kønrrain kømø, kørrømarig købigwane, yandø nøbe truburappe, chi asamikkaig kørrømisran. Katøgan møøba ya, kasharaingucha, yandø kewan itøluløptø ishug kønrraamøn.

4 Katø treetøwei ñim, nai nuneløgucha, Cristoi asruelø
kuikkurri tru maig maramigwan martrai pørigweimburappe
ñimbe yandø kwai latailø kørrømisrig kuig køn, tru katøganwei
misra pønrrønrrab, Cristo tru kwailai utugurri øsiirabigwei,
nam øyamay Tiusweyasig tabig marøbelø kønrrab.
5 Kaguende trendø kaig marøb asr namun nø karuim
pønrrab urasbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu
kaigwan marmønrrai tru mera pasriibe namune kaigwan
martrab isunrrai masken kiagasrønanen, tru kaig marøg
købiibe namui asru marøb pasrabig køn, namun øyamay
kwamigumay srua inrrabigweyasig marøbelø kønrrai marøb.
6 Inchendø møimbe tru Moisés pørig nø karub
tøgagúigweimburappe nambe yandø kwaikkurri, nambe
truigweimburappe chi asamikkar kørrømisrig køn, Espíritu
Santoinug peemay øsig kømig srøizhigu nam Tiusweyasig
marøb melamig kønrrai, tru maig maramigwan martrai
merrabsrø køllin pørigu kømøtø.

Tabigwan martrab inchen kaigwan martrai inchibig namui umbu pasrabig

7 ¿Trube, treeg købene, mandø chinrrab? ¿Tru maig
maramigwan martrai pøriibe kaig marøbig kønrrab kø
chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn.
Kaguende tru martrai pørig kømuimbe, kaig mariibe maig
købig kuin kui nabe nebua ashmubsrubrainrrun. Pøs
tru maig maramigwan martrai pørig: "Mendaigweiwane
chull asamig kømøn" cha, trenchimuig kuimbe, trube, tru
mendaigweiwan chull asamibe kalø købig kuig nabe nebua
ashmubsrubrainrrun.
8 Inchen kaig maramibe tru øyeeg marmønrrai karua pas-
rinug nø kelula, pasramisra, nane chigurrimbunø chull ashib
pasramig kønrrai nane masken isunrrai kiagasrønanig køn.
Kaguende tru maig maramigwan martrai pørig chi kaabene,
tru kaig mariibe chi martrabgaig, kwaig lataig køn.
9 Tru maig maramigwan martrai pørig maig maringaruig-
wan merrabsrø chigaig køppatøbe, nabe øsiguig købig kur.
Inchen tru maig maramigwan martrai pasrig arrubene, tru
kaig maramibe nainuube ke øsiirab lata inchen, nabe kwai
lataig kørrømisrinabig køn.
10 Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe tru øsig
kømigumay pera inrrabig kuig købendøbe, nane masken
kwamikken kønrrai marøptinndan.
11 Inchen kaig maramibe tru maig maramigwan
martrai pasrinug nø kelula, pasramisra, nane purø may
kebenøsrka, tru karua pasriitøga nane kwaig lataig mara,
Tiusweinukkurri tarømartan.

12 Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe newan
tabig køben, katø tru martrai karua pasriibe newan tabig,
sølgandø maig maramigwan marøbig, tabig køn.
13 ¿Trube, tru treeg tabig købendøbe nane kwamig kønrrai
marøb pasra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn.
Treeg kømøtø, tru kaig mariibe tru tabig martrai pørigwan nø
merrarrawa marøb pasraitøga nane kwanrrai mara, øyamay
kaig mariibe kaig marigwein købig kuin kui ashchai kena-
marig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai pasriibe
tru kaig marigwane newan kaig købig kui kenamaran.

Møøbe kullaguig køn

14 Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei
newan tabigweimburabigwan nambe asamig køben, trune
nabe asr mumay srua iben treeg kuinawa, trumay isumøtø,
kaig marigu trunundø, trunundø marøb meganrrai yani
lataig kur.
15 Pøs natøweinguen na marøb pasraigwane ni mandø
kuinguen mørmuinatan. Kaguende na marinrrabna indig-
wane marmubendø, tru tsalø kømdiig na marmønrrab isuig-
wane, trube, marøptø marinabig køn.
16 Pøs tru nai isub kebachibigu kalø kui mørendø, na trunun
marøptø marinaig købene, trube, tru maig maramigwan mar-
trai pøriibe chi kaig kømøtø, nabe truigwane tabig kui asha
pasrar.
17 Pøs treeg købene, tru treeg kaig marigwane yandø narre
marøb pasrømøtø, tru nainug kaig martrai inchib pasrabig,
truirre marøb pasran.
18 Pøs Tiusba kømíibe trendø na kaig kuinaigube chigucha
tabiibe pasrømuin kui ashar nabe. Kaguende tabigwan nabe
martrappe isuinabendø, truigwane martrappe kaimainatan.
19 Pøs tru na mariibe tru tabig martrab isuigwan marmøtø,
tru kaigwan marmønrrurmab isuigwane marøptø marinatan.
20 Inchawei tru na marmuinrrabna indigwan na mariibe,
narre marig kømøtø, nainug kaig martrai inchib pasrabig,
truirre marøb pasran.
21 Inchawei nainug kaig martrai inchib pasrabig købig kuin
kui nebua ashar, nabe tabigwan martrab indingucha, tru kaig
maramibe nainuube nømerrig, nømerrig pasrabig kuin kui.
22 Kaguende nabe nai umbube truba truba tab kui mørøb
kasraarar tru maig maramigwan martrai Tius pasrigu kaig-
wane marmub, tabigwane marøb indamigwan nebua asha.
23 Inchendø nai asru tasiimera, srøbmera øyeeg chine
pønrrabigu øyeegwan martrai inchibig katøgan nuin kui
nainug kaig maringarub pasrabig kuin kui ashar, tru nai
turtrawa isuigu maringarub pasrabig tabig karuigwane

marmønrraingøba inchib pasrabiiba kwayab, tru nai asru chine pønrrabigu kaig maringarub pasrabig, truig køn, tru nan iløsrka meganrrai nø merrarrawa srua ibig.

24 ¡Karrengucha kuita kan na waachawane! ¿I tru kaig maringarub pasrabig kwamigumay srua ibigugurrimbe nane mu wesranrrerah?

25 ¡Pøs Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa char, namui Señor Jesucristogurri nan wesranrrab kui! Inchawei natøweinguen nai turyu isuitøgabe Tius martrai karua pasrigu isub megainabendø, tru na trendø kaig kuinaitøgabe kaig martrai karua pasrigu marøb megainatan.

8

Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben amøñibeløbe yandø tabigu webamba pønrran.

1 Inchawei møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelaimbe møra melønrrai maramibe yandø chigaagøn.

2 Kaguende Espíritu tru martrai karua pasrig øsig kømig Cristo Jesúsweinug pasrabiibe, tru kaig marøbig kønrrai indamba, kwamig kønrrai indamba tru martrai karua pasrig treeg inchibigugurri nane wesruig køn.

3 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe truburab martrab kaimaigwan Tiusbe marig køn, pøs tru pøriibe yandø truburab martrabgaig køben, tru namui trendø kaig kuinaigu truikkurri. Inchen Tiusbe nui trag Nusrkai managuen kaig marmíigwan kan kaig marøb møg kui lataig, kaig mariilaimburø kwanrrai øra, øyamay tru kaig marøb kømig namuinug maringarub pasrabigwane chinchaingaig kørrømara pasran,

4 tru maig maramigwan martrai pørigu sølgandø maig marøb kømigwan karuilø namuinug marig kørrømisrtrai, tru namui trendø kaig kuinaigu marøb amønainug kømøtø, tru Espíritu Santo maig kønrrain køben marøb amøñibelainug.

5 Tru trendø kaig kuinaigu treegwan marøb amøñibeløbe, ka truburabigwandø isuben, trune tru Espíritu Santo maig amøñinrrai inchen treegwan marøb amøñibeløbe, Espíritu Santoimburabigwan isubelø køn.

6 Inchen tru trendø kaig kuinaigu isub pasraibe Tiuswan tarømisra, kwaig lataig pasraig, treeg køben, trune Espíritu Santo maig kønrrain køben treegwan isub pasraibe srøig øsig kømiba, Tiusba chi isumgaig tab kømiba, treeg køn.

7 Pøs tru trendø kaig kuinaigu treeg isub tøga pasraibe Tiuswan tsalø isub pasran, kaguende Tiuswei tru maig maramigwan martrai karuilan møra martrab inchimøwei, katø truilan martrab kaimabwei indig kua.

8 Incha tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan møra marøb amøñibeløbe, Tiuswane tab kui wanrrai martrab kaiman.

9 Inchen ñimbe tru ñimui trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan møra marøb amøñibelø kømøtø, Espíritu Santo maig amøñinrrain karuben treeg amøñibelø køn. Treetøgucha Tiuswei Espíritu ñimuinug pasrøbene kønrrun. Pøs møikkøben Cristoi Espíritun chigaibe, Cristoin kømøn.

10 Inchendø Cristo ñimuinug pasraikkurrimbe asrbe kaig mariiløgurri kwamig kuindøgucha, Tius nøba ñimun kaig marmeelø lataig tabig kørrømara pønsraikkurri, ñimui espíritube øsig pasran.

11 Inchen Tiuswei Espíritu Jesúswan kwailai utugurri katøle øsiirangarubig ñimuinug pasrøbene, Criston kwailai utugurri tru katøle kusrubiibe ñimui ka pinønrrab asrmerangucha tru nui Espíritu Santo ñimuinug pasrabiitøga øsig kømigwan tranrrun.

12 Inchawei, nai nunelø, nambe uløbe pønrrøbendø, tru trendø kaig kuinaigu tru kaig maramigwan uløgucha pønrrømer, truig maig marøg kuinchen marøb pønrrønrrab,

13 kaguende tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan marøb amøñabe, ñimbe kwanrrun Tius malø asamikkaig. Inchendø tru ñim asru kaig marøb tøga pønrraigwan Espíritu Santotøga kwai lataig kønrrai kørrømarabe, ñimbe managatig Tiusba øsig kønrrun.

14 Mayeeløba Tiuswei Espíritu maig amøñinrrain køben truwan ambubeløbe Tiuswei ureemera køn.

15 Pøs ñim Espíritu Santon utiibe ke larrø kwaarøsra srua kuilø lataig kørig kuindø katøle treeg melønrrai marøbigwan uta pønrrømøtø, kan trag ureemera lataig kønrrai marøb Espíritu Santon utig køn. Incha nambe nøgurri Tiuswan: “Abba, nai Møskain” chib wamabelø ker.

16 Inchen tru Espíritu Santotøwei namui espíritune eshkabig køn, nambe Tiuswei ureemera kui.

17 Trube, nam nui ureemera kuig køppe, nø keta tranamig tøgagúigwangucha utønrrabelø ker, Tius tru keta tranamigwan nam utønrrabelø køb, katø Cristo utigwan namgucha kanguelarrøtø utønrrabelø købgue. Pøs ka yandø kømø, cierton nun chine nebuinab megaigwan namgucha chine puraambub meløwabe køn, nøba kanbalatø tørguegwalmabiisrø purramig kønrraimbe.

Tru purø tabig wendøsrø attrabig

18 Pøs møin kwaløm nam chine kaig nebuinab melaibe tru tørguegwalmabig namun kenamarig kønrrabiibabe, ni kan ‘øyeeg køn’ cha waminchibguen wamindamgaig purø nuig køn.

19 Tius chigurrimbunø mara pønsrailøbe truba truba ashig
kui muniirab køn Tiuswei ureemera tørguegwalmabelø ke-
namisramigwan.
20 Kaguende tru chigurrimbunø mara pønsrailøbe øyeeg
mumayguen tab pumuig pønrramig kønrrain kuig køn, nøm
treeg pønrrønrrab indikkurrin kømøtø, Tius nø trendø treeg
kønrrai marikkurri. Inchendø treetø kørrømisrtrain kømøtø
muniiramigwan tøgaig marig kua,
21 tru chigurrimbunø mara pønsrailøtøweinguen minchib
trerab inrrai marigugurri mas treramønrrai wesrailø kønrrun,
tru Tiuswei ureemera purø nuig purø tabigu webamba
pønrraigu truiløgucha pønsrailø kønrrab.
22 Pøs tru chigurrimbunø mara pønsrailøbe møin
kwalømgatig kan ishuumisag unø tammisrtrab truba truba
mullib pusrkwai inchib lataig indi aser.
23 Pøs tru treeg tab kømui pønrrappe, tru chigurrimbunø
mara pønsrailø truiløtø kømøtø, Espíritu Santon namun
pølbasra tranigwan uta tøgarmera namdøweinguen namui
umbu truba truba mullib pusrkwai inchib lataitøweim
pønrrer, Tius tru namun nui trag ureg lataig mariilø
kømigwan truba truba muniirab, tru namui pirau asrmeran
kaigyugurri wesruilø kømigwan.
24 Kaguende treeg kønrraitamab isua muniirab melaigu
kaigyugurri wesrailø pønrrer. Pøs tru nam muniirab
melaigwan nam chab ashaguen pønrraimbe, trube, tru
muniirab melamigwane chinchab muniiramubsruinrrun.
¿Kaguen yandø chab ashaguen pønrraigwane chiwan
muniiraiasamørra?
25 Inchen nam chi nebua asiimíigwan ke tøgagønrrurmab isua
muniirab meløwabe, munig melabiitø munig meler.
26 Katø treetøwei Espíritu Santobe namui kullag kuigu
purugubig køn. Pøs nambe Tiusba wamindigu chi wa-
mindam kuinguen mørmuben, Espíritube namuimburø nø
purøbasramisra miappe, wamdøgabe ni mandø chibguen mi-
amgailan truba truba nu israb miabig køn.
27 Inchen Tius namui manrrømeran maig køtashchab um-
busrøngue tab ashibiibe, Espíritu Santo nø maig isua pasraig-
wan ashibig køn. Kaguende Espíritube Tius maig kønrrain
køben, trumay Tiuswei misaamerai purøwaminchib miabig
køn.

Tius namun kaigyugurri wesranrrab øyeeg marig

28 Tiuswan undaguelaimbe chitøgucha pub arrubiibe
tabguen kønrrai Tiusbe treeg marøbig kui nambe ashibelø
ker, tru nø martrab isua tøgagúig truig maig køben trumay
treeg wamiilaimbe.

29 Tius tru manasrøwei nø asiilane manasrøwei kanmaytø
lawa wesrabgucha wesraig kuig køn, nui Nusrkai maig køben,
treeløtøwei misrtrai, Nusrkaimbe truba nørrø nunelø mayee-
lai utu nømerrig kønrrai.
30 Incha tru manasrøwei kanmaytø treelø kønrrai lawa wes-
railane katø nøbe nui misaamera misrtrai wama, katø tru nø
wamiilane chi kaig kømeelø lataig tabig pønrrønrrai mara, tru
treeg tabelø kønrrai kørrømariilane nui tørguegwalmabigugucha
tøgatø pønrrønrrai marig køn.

31 ¿Trube, iibe øyeeg købene, nambe mandø chinrrab
køh? Tiusbe namuingatø pasrøbene ¿namune mugøben
søtøbasramisrøb kurringucha, chigúin kønrrautah?
32 Tiusbe nui trag Nusrkawanguen namun tranmønrrab
inchimøtø, nam mayeelayasig kwanrraima traniibe,
¿chigurrimbunø tranamburab namun tranamigwangucha
tranmønrraitarru, Nusrkaimba kegøtø?
33 ¿Tius nø lawa wesruilane mu kui 'øyeeg, øyeeg kaig
marøbelø køn' chinrrautah? Pøs, chi kaig kømeelø lataig tabig
pønsrøbiibe, Tius, nø køn.
34 Trube, ¿kaigyu pønrrønrrai, mu pønsrønrraitama chindah?
Pøs Cristo Jesúsbe mana treeg martrab kø. Kaguende nøbe
kwawa, katø trutø kømøtø, nøbe katøle øsiirawa, Tiuswei kusr-
maygatø wan, katø namuyasig purøwaminchib.
35 ¿Cristoi undag købigugurri namune mu kui tarømartrab
kø? ¿Chine isui melamig pub arrubiiteh, kabe chigøben murig
pui melamig arrubiiteh, kabe kaig indinab melamig arrubi-
iteh, kabe mamig kaagøbig parø arrubiiteh, kabe asru kemig
chigucha kaagøb arrubiiteh, kabe chigøben kørig kømdiig pub
arrubiiteh, kabe kweecha petiilø kømig arrubiiteh?
36 Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

"Nambe ñigurri chu urastøgucha kwaitø, kwaitø meler cha.
Namune ubishameran kweetsamsrømay srua ambamig
kui lataig mara tøgagúilø ker" cha.

37 Inchendø chigurrimbunø øyeeg pub arrubigu chinchain-
gaig kanawa webamba pønrrer, tru namun undaarabikkurri.
38 Pøs Tiuswei undag købigwane ni chigucha tarømartrab
kaimanrrab kui nabe asha pasrar, kwamig lata, øsig kømig
lata, ángelesmera lata, nøm asha karub pønrrabelø lata, møin
kwalømig lata, katø wendø attrabig lata, katø maramburab
marøb pønrrabelø lata,
39 purø palasriig lata, purø umbusriig lata, chigurrimbunø
Tius mara pønsrailøyu købeløbe møikkucha namune chinch-
agucha tarømartrab kaimanrrun tru Tiuswei undag købig na-
mui Señor Cristo Jesúsweinug pasrabigugurrimbe.

9

Tius Israelwan lawa wesraig

1 Na Cristoinug pasrawa cierton waminchar. Nabe isa waminchimur. Tru nai isub kebachib pasrabiibe Espíritu Santogurri isa kømø, treegwein kui eshkatan,

2 tru nai manrraube truba nu isui pasrab chu uraskucha nabe pusrkwai isuin pasrabig kui.

3 Pøs nai misag israelitasmera, nai nunelø nammisamera, nøm Criston yeeg kaashene, nøm kaigyugurri webamrrai nane Cristoinukkurri tarømisra, Tius trømbøig nebunrrai pasrigu naasiitøweinguen truyu pasrønrrab indamdiig kuimbe, treeg maramdiig køtan.

4 Truiløbe Israelweinukkurri amrrub misaamera, nømbe Tiuswei trag ureemera kønrrai kørrømariilø, Tius nui tørguegwalmabigwan kenamarig lata, Tius nømba tru acuerdomera mara kørrømisriilø lata, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan utig lata, Tiusweiwan marøb tulundzuni yau nun mandø tabig marøb kømigwan eshkaig lata, katø Tius trannrrab kørrømisriilan tranamig lata nømunwei traniilø køn nømbe.

5 Tru merrabsrø køl̃li misaamera nørreeløbe nømuin køben, katø Cristo møg lataig misra arriibe tru misaamerayugurri arrig køben, Cristobe, nø Tius chigurrimbunø købigweim pala pasrabig, ¡managurri managatig mayanguen tab indig køn! Treeg kønrrun.

6 Pøs Tiuswei wambe treeg kønrrabigwan martrab kaimaig kømøtø køn. Kaguen Israelweinukkurri amrrub misaamerabe mayambagucha nømbe Tiuswei misaasunelø kømøn.

7 Maya Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kuagucha, mayambagucha nui ureemera kømøn. Treeg kømøtø, Tiusbe Abrahamwan trendaig køn: "Ñuinukkurri karrab misaamerai utu Isaackurri larrøbichib ambubelandø Abrahamweinukkurri amrrub misaamera cha, wamiilø kønrrun" cha.

8 Pøs øyeeg chippe, tru Abrahamwei misagugurri amruitøgatø Tiuswei ureg kønrrab kømøtø, Tius tru trannrrab kørrømisri unø Isaackurri larrøbichib amrrub ureemerabeguende Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui asiilø køn.

9 Kaguende Tius tru trannrrab kørrømisriibe Abramwan øyeeg taig kuig køn: "Øyan kwaløm̃merawan na arruben, Sarabe kan nusrkai tøgagønrrun" cha.

10 Katø treetø kømøtø, Rebeca ureg tøgagúiløma kan møskaindø tøgarmera købig køn, tru merrabsrø namui møskai Isaacwei.

11 Inchawei tru pa ureemera tru urastø parchig kal-
lanrrabelø kal-lamøwatø, tru ureezheelø tabig marig kawei,
kaig marig kawein købenbatøwei, Tius nø tru martrab isua
tøgagúig pasramisrtraimbe nø lawa wesruigu, trumay kønrrai
indig køn,
12 kabe chigøben tabig maragurrin kømøtø, Tius tru lawa
wesrua wamikkurrin kønrrai. Pøs Tiusbe Rebecane trendaig
købig køn: "Tru srøsrø kal-labiibe wendau kal-labigweyasig
karuig marøb meganrrabig køn" cha.
13 Tru Tiuswei wamwam pørigu maig taimbala: "Jacob-
wane nabe undaarappe, Esaúwane tsalø indig købig køn" taig.
14 Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiusbe sølgandø
tabig marmíig køn, chinrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha
chi treeg kømøn.
15 Kaguen Tiusbe Moiséswane trendaig købig køn:
"Nan mun lastima ashig køben,
truigwan lastima ashib,
nan mun tab inchig køben,
truigwan tab indamønrrun" cha.
16 Inchawei treeg købene, Tius tru lawa wesruig kømibe møg
nø treeg kønrrab isuigu kømøwei, kabe møg nuinetø treegwan
nebunrrab inchib megawa kømøwein køn. Treeg kømøtø, Tius
lastima asiitøgatø køn.
17 Pøs Tiuswei wamwan pørigube Faraónwanma Tiusbe
trenchibig køn: "Øyeeg martrab ñune rey kønrrai kusraig køn
cha, ñi øyeeg inchib pasraigu tru nai maramburab mariilan
kenamartrappa, katø nai munchiwan pirø muba kuimburab
nan mu kui nebua asig kønrrai martrappa."
18 Inchawei Tiusbe mun lastima ashig køben, truigwan las-
tima ashib; møigwei manrrøwan køben murig marøg købene,
murig marøb inchibig køn.

Tiuswei lastima asiiba, nui namig købiiba

19 Pøs ñimui utu møibe nane trenchinrraabe: "Trube, treeg
købene, ¿katøgucha Tiusbe namune chindimbarre kailø køn
tah? cha. Kaguende ¿nø martrab indigwane mu kui treeg
marmønrrai indiasamørra?"
20 ¿Ñi, møøbe, mu kurmagu? Tiuswan: "¿Øyeebe mumay
margu?" chib wamincha mørtrappe. Kabe kan pirøgøtsøma
tru marøbigwan øyeeg chinrrautah: "¿Chindimba nan øyeeg
margu?" cha.
21 ¿Chilliitøga chigøben marøbiima tru chilliitøgatøwei kan
køtsøne tabigutø katørab srua kømig marøppe, katøgan køtsøne
chiyugøben katørab srua kømig nun maig maramdiig køben
treeg maramig kømuitarru?

22 Inchippa Tiusbe nui namig købigwanba, katø nui maram-
burab marigwanba kenamartrab inchib weig køppeendi, tru
manasrøwei kaigu pønrrønrrab amrrai tamariilø nun yeeg
namig kømdø misaameran yeeg tammay awentab.
23 Pøs kabe Tiusbe nui tørguegwalmabigu chine nørrø
købigwan tru nø lastima asiilan kenamartrab indig køppeendi,
manasrøwei nø tamariilan tru tørguegwalmabigweyasig.
24 Inchen tru wamiiløbe namgucha ker. Pøs tru nam wami-
iløbe, judíosmerai utugurrindø wamiilø kømøtø, judíos kømø
misaamerai utugurringucha wamiilø ker.
25 Katø Oseaswei pørigu Tiusbe trenchibig køn:
"Nai misag søtø kømeelan: 'Nai misaamera køn' tamønrrun cha.
Undaaraimíig købigwan: 'Undaaraig' cha, wamamønrrun
cha.
26 Katø tru: 'Ñimbe nai misaamera kømøn' chib pasrainu-
utøwei:
Ñimbe: 'Øsig Wab Tiuswei nusrkalø køn' chib, wamiilø
kønrrun" taig køn.
27 Israelitasmeraimburab Isaíasbe trenchib trasaig købig
køn:
"Israelweinukkurri amrrub misaamera nu køptø,
maryu kan pisrum lataig købendø,
nui misagugurri kan lamø kørrømisrøbiitø
kaigyugurri wesrailø kømigwan tøgagønrrun cha,
28 kaguende Señorbe yu pirau øyeeg nebuiløgucha warøbash
cha,
nø trencha pasrigwane petø kanmaytø newanig
martrun" chib.
29 I wendauigwan trenchimøwatø, mas merrabsrøwei
Isaíasbe nøtøwei trendaig købig køn:
"Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,
tru nam israelitasmeran srøig larrøbichib kurrønrrai
kørrømarmuig kuimbe,
nambe Sodoma lataitøwei nebuilø køb,
Gomorra lataitøwei kerriguwan pinisailø
købsrubrainrrun" cha.

Judíosmeraba, Tiuswei tabig srø wamba

30 ¿Øyeeg købene, trube, nambe mandø chinrrab køh? Judíos
kømø misaamera tru chi kaig kømeelø lataig Tiusba tab
pønrramigwan nebunrrab chi tranrrømeeløguen treeg Tiusba
tabig pønrramigwan nebuig køn, tru isubigwan Cristoinug
pasra tøgagúikkurri.
31 Trune israelitasmera Tiusba tab pønrramigwan nebun-
rrab maig maramigwan martrai pørigu maig taigwan tru
kuindø martrab tranrrabeløguen, tru truigwane chincha
nebua tøgagønrrab kaimaig købig køn.

32 ¿Chindimba? Kaguende tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigu lamøtø, chigøben tabig mariitøga nebunrrab inchibelø køn. Incha tru "srurrengwam srugu" srurrengwaig købig køn. Tru sruube Cristo nøm kaasig, truig køn.

33 Pøs Tiuswei wamwan pørigube øyah chibig køn:

"¡Au! Nabe tru Jerusalén Sionsrø kan srug srurrengwangarubig trarramønrrun cha,
kan srug tru misagwan kørrøsrkønrrabig.
Inchen nun kørebiibe chi køriimisra kørrømisrmønrrun" cha.

10

1 Nai nunelø, na nai manrrau truba isuiba, nai Tiuswan na truba miab wamindiibabe israelitasmera kaigyugurri wesrailø kønrraimab isua inchar.

2 Pøs nabe nømuimburappe, 'treeg køn' cha, tørmarøb wamindamønrrun. Nømbe Tiusweiwane truba truba marøb meløbendø, Tius nø maig martrain kuigwane chigúi møra marøb pønrrømøn.

3 Pøs misaamera mandø incha Tiusba tab pønrramig Tius nø mara pasrigwane israelitasmerabe ashmeelø misra, tru Tiusba tab pønrramigwane nøm marøb tøgagúigu ke treeg nebunrrab inchibelø kuabe, tru chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig Tiusweinukkurri arrubig maig køben, treeg møra martrab inchimeelø købig køn.

4 Kaguende tru maig maramigwan martrai pørigwan øyangatiitø kønrrai mara pasrøbiibe, Cristo, nø køn, mutøgucha isubigwan nuinug pasrøbigwane Tiusba tabig kørrømisra pønrramig kønrrai.

5 Tru chi kaig kømeelø lataig Tiusba tab pønrramig maig maramigwan martrai pørig maig taigu kømigwane Moisésbe øyeeg cha pørig køn: "Møikkøben øyeeg karua pønsrailan marabeguende, truikkurri øsig uñchun" cha.

6 Trune tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tiusba tab kørrømisra pønrramigwan waminchibiibe Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig køn: "Ñui manrraube øyeeg cha, mørmøta cha: '¿Srømbalasrømaybe mu nebinrrerah?' cha, Criston kørrattrai inchib lataig.

7 Kabe: '¿Tru purø umbusrø mu kørrainrrerah?' cha, tru kwabelø pønrraisrø truilai utugurri Criston nebattrai inchib lataig."

8 Treeg chib kunrriibe, trube, ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh?: "Tiuswei wambe ñuim pulu, ñui trigu, ñui manrrau pasran" tan, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagøm wam, i tru nam øyeeg eshkab kusrenanig:

9 Ñi ñui triitøga: "Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn" chib, katø Tiusbe Cristone kwailai utugurri kusraig købig

kuin kui ñui manrrau køreb inchabe, ñibe kaigyugurri wesraig kønrrabguen cha.

10 Kaguende tru chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarig kømigwan nebua tøgagømibe, manrrau køreitøga køben, katø kaigyugurri wesraig kømigwan nebua tøgagømibe, triitøga: "Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn" taigu køn.

11 Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: "Mutøgucha Tiuswan kørebeløbe chi kørig misra kørrømisrmønrrun" cha.

12 Kaguende judíosmera lata, judíos kømeelø lata, møitøgucha chi peg kønrrab kømøtø, treetø køn. Pøs tru Señortøwei mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig kua, mayeelø nun wamab waminchibelane truba truba tab inchibig køn.

13 Kaguende: "Mutøgucha Señorwei munchiwan wamabiibe kaigyugurri wesraig kønrrun" chibig køn, Tiuswei wambe.

14 ¿Inchendø nømbe mandø chib wamiasamø nun køremubendøbe? ¿Katø tru nuimburabigwan wamindi møra kømøwabe, kørebgucha mandø incha køreasamø? ¿Katø nuimburabigwan mu eshkab kusrenanmubene, mørøbgucha chincha møriasamø?

15 ¿Katø tru Tiuswei wamwan eshkab kusrenanrrai nømun mu karua ørmubendøbe, nømbe mandø incha eshkab kusrenaniasamørra? Øyeeg pørig pasraimbala: "Tabig srøigwan wammørøskønrrab srua amrrubelaimbe yeekkucha kasrag kømdiig køn" taig.

16 Inchendø tru tabig srø wamwanma israelitasmera mayeeløbabe møra marmuig køn. Kaguende Isaíasbe trendaig køn: "Señor, ¿nam waminchib eshkaigwanma mu køreig kuitarru?" cha.

17 Inchawei isubigwan Cristoinug pasra tøgagømibe wamwan wamindi mørikkurrin køben, tru wamwan wamindi mørriibe Cristoimburabigwan eshkab kusrenanikkurrin køn.

18 Inchendø nabe payrrab: Trube ¿nømbe mørmuig kønrrab kø chindah? cha. ¡Nømbe mørøbwei indig køn! Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

"Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelai wambe pirau truørø wamindi mørig køben,
katø nømui wamindiiløbe yu pirau maya yabsrøngatikken puig køn" cha.

19 Pøs nabe katøyug payrrab: ¿Trube, israelitasmerabe chi purainrrab kui mørmuig kønrrab kø chindah? cha. Tiusbe Moiséswanmerrig trendingaruig køn tru israelitasmeran:

"Israelitasmera, nai misag søtø kømeeløtøga ñim namig ashib kønrrai marøb,
chugúinguen mørmø misag søtømeratøga ñim namig kui inchib kønrrai indamønrrun" cha.

20 Katø Isaíaskucha tsakkandø kelarrab trendaig køn:
“Nan Tiuswan lameelø israelitasmera kømeeløguen nan wetørraben,
truilø nan paymeelanguen nabe kenamisrig køn” cha.
21 Inchen israelitasmeraimburappe Tiusbe trendaig køn:
“Nabe nømun utønrrab nai kwalmeran chu urastøgucha nabe larrøbicha pasraig køn cha,
yeeg mørmø misaamera, trurrigu nøm maig isuigwandø martrab inchibelan.”

11

Israelwei misagugurri unchibelan Tius nøørø lawa wesruilø

1 Trube, treeg købene, nabe payrrab: Pøs, ¿Tiusbe nui misag søtømera israelitasmeran kaasig kønrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende nama natøweinguen israelita tru Abrahamwei misagugurri arrubig, Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig kur.
2 Tiusbe israelitasmera nui misaameran kanmaytø manasrøwei tru nø asha tøgagúilane chi kashmuig købig køn. ¿Ashmeelø køtirru? Pøs Tiuswei wamwan pørigu nø maig karuigwan eshkabig tru Elíasweimburab waminchibigu, Elías Tiusba waminchib israelitasmeran ‘øyeelø køn’ chib, mandøtø taigwan:
3 “Señor, ñi maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, ñui altarmeran pøtiitsamba inchen, nabe natøzhiitø øsig kørrømisra pasrøben, nangucha kwetchab inchib køtan” chib, trendaigwan.
4 Inchen ¿Tiusbe nune mandø cha løtig køh?: “Tru taska marig tius Baalwei merrab tømbønsrømø møguelø siete mil nayasig tarømarar” cha, trencha løtig køn.
5 Pøs treetøwei møin kwalømgucha israelitasmera kan tøbø uncha kørrømisrøbelø køn, Tius ka yandø tab indiitøgatø lawa wesruilø.
6 Trube, tru lawa wesruilø kømibe ka yandø tab indiitøga kuig købene, yandø chigøben tabig mariiløtøga kømøtø køn. Pøs trumay kuig kuimbe, tru ka yandø tab indiibe, trube, chi tab indig kømubsruinrrun.
7 ¿Trube, treebe mandø kerah? Tru israelitasmera unchibelø Tius tru lawa wesruiløbeguende Tiusba tab pønrramigwan nebua tøgagøben, trune tru lawa wesruimeelø Tiusba tab pønrramigwan ke chinsraatø inchib lab melaigwan nømbe nebumuig køn, nømui manrrømerabe larrø murelø misriilø kua.
8 Tiuswei wamwan pørigu tru nø lawa wesruimeelaimburab maig taimbala:
“Nømui isubig tøgagúigube chigucha isumeelø nasrkwailø,
kabmerabe chi ashmeelø latailø,

kalumeragucha mørmø kalumera kønrrai
møin kwaløмgatig Tius treeg mariilø køn" cha.
9 Incha Davidbe nømuimburaptøwei trendaig købig køn:
"Nøm tulundzuna kasrag warønrrab
mab, muchib waraibe
nøm truyutøwei ka iløsrka melamibah,
kegørra waramibah, treegu srurrengwamibah,
øyeeg marøb kuimburø møra melamigweyasiibatø misrbash
cha.
10 Nømui kabmerabe ashmønrrai løstørailø kørrømisren,
nømui lliibe chu urastøgucha kurraashibguen
kurrashmeelø murigu marøb melamig nebuilø købash" cha.

Judíos kømø misaamera kaigyugurri webambub

11 Trube, treeg købene, nabe payrrab inchar: ¿Judíosmera
treeg srurrengwawa kørrappe, katølebe managuen
kurrønrrabikkaig kørrig kø chindah? cha. ¡Kah! mumaygucha
chi treeg kønrraamøn. Tru Tius karua pasrigwan nøm kalø
marøb itøbunab kuibe judíos kømø misaamera kaigyugurri
wesrailø kømigweyasig arrin køn, judíosmera nømguen
pusrkwai ashib kømig kønrrai.
12 Inchen judíosmera kalø marøb itøbunab kuibe
yu pirau katøgan misaamera Tiusweimburabigwan
nørrø tøgagømigweyasig køben, katø judíosmera nøm
ke ka kømønrraindøzhig tøga pønrraibe judíos kømø
misaamerayasiibe tru Tiusweimburab purø tabigwan nørrø
tøgagømig kønrrai marøb inchene, ¡mas maig tabig kønrrerah
tru judíosmera maig pønrramigu nøm newan pønrramisren,
truyugurri arrubiibe!
13 Nabe møimbe ñim judíos kømø misaameran waminchar.
Pøs judíos kømø misaamerai Cristo nøashib nan karua ørig
kuikkurri, tru na marøb tøgagúigwane truba tabig kui asha
tøga pasrar.
14 Pøs nabe nai misag judíosmeran pusrkwai ashib kønrrai
mumay køben kiagasrønanrrab isua inchar, truilø møiløgøben
kaigyugurri wesrailø kønrrai.
15 Inchen judíosmeran Tius kaashen, yu pirau tru katøgan
misaamera nø Tiusba tabig kørrømisra pønrramima kuibe,
trube, judíosmeran Tius yandø utøbene, ¡ke kwailø latailø kuig,
katøle øsiiraig latailø kønrrun!
16 Pøs tru harina masaigugurrima piti lurra, truigwanmer-
rig pirri mara, Tiusweindø kønrrai tranene, tru masaibe ker-
riguba Tiusweindø kørrømisran. Inchen katø tru srølwanma
Tiusweindø tarømarig kuig købene, srarmeragucha nuindø
tarømariiløtøwein køn.
17 Pøs tru israelitasmera lawa wesruimeeløbe tab olivo tus-
ryu srarmera latailø kua kegølsrailø latailø køben, trune ñibe,

judío kømíig, kan kau umbu olivo, nøtø peña kal-lab tusryu srar-unø lataigwan, tru tab olivo tusryu kal-lanrrai kemesra pasren, ñibe tru ellmarig tab olivo srølyu tab piwan møimbe tøgatø utab pasran.

18 Inchendø tru olivo tusryu trendø truyu srarmerane ñibe purab tabig kurmab ka isaba inchimøta. Inchen ñi treeg ka isaba inchib pasrøwabe, trube, srølwan øsig kømigwan ñi tranøb pasrømøtø, øsig kømigwane srølguen ñun tranøb pasrain kui isuagu.

19 Pøs ñibe inchippa trendaisruandøbe trenchinrrun: "Tru olivoyu mø srarmerane kegølsrailø kuig køn cha, truyu nan kemendøsrka kal-lannrrab."

20 Pøs treebe treegwein køn. Judíosmerabe chigucha chi kørenrrab inchimuben, treekkurri kegølsrailø købwei indig køn. Inchen ñibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri truyu pasran. Pøs inchawei purø nuig kømmørø inchib pasrømøtø, ñibe køriibala isuatø pasrau.

21 Kaguende Tiusbe tru srarmeran trendø truyuelanguen ka pønrrøbashmøtø, para petiibe, ñungucha ka pasrøbashmøtø, treetøwei para kutchun.

22 Pøs isua ash, Tius nø yeeg tammayig kuigwanba, nø chi chippe, kandø wamabig kuigwanba, tru kørra pønrrabelaimbe nøbe kandø kandø wamabig købendø, trune ñune tammay indan. Inchendøgucha tru nø tammay indigu ñi truyu pasrabig pasrøbene kønrrun. Treeg kømuisruandøbe, ñigucha kegølsraig kønrrabguen.

23 Inchen judíosmera nøm køremø, treetø melønrrab inchimøtø, nøm kørebene, katøle tru olivoyutøwei nuranrrai kemesra pønsrailø kønrrun. Kaguende Tiusbe maramburab marøbig køn, katøle kemesra pønsramig.

24 Pøs ñi, judío kømíig, tru ñi kau umbu ka trendø nøtø peña kal-lab olivo lataigwan para, mana treeg mariimíigwan tru ellmari tab olivo tusryu nuranrrai truigwanma kemesra pasriibe, kan mas tru ellmari tab olivo tusryu srarmera kegølsrailø købelane katøle tru tusryutøwei nørrøranrrai kemesrailø kømønrraitarru, tru judíosmeran.

Israel misagweyasig Tius maig martrab isua tøgagúig

25 Nai nunelø, israelitasmera kømeelø, Tiuswei tru mu asiimíig pasrabigwan tab chigúi møra kønrrai inchar, ñim ñimuinetø purø nørreelø misrøb pønrrømønrrai. Israelitasmerabe ke mayambagucha kømø, kan tøbøtø nømui manrrømeran mur marøb pønrraigu kegørra pønrrappe, tru judíos kømø misaamera kaigyugurri webamrrabelø mayeeløba kaigyugurri webambamnegatiitø køn.

26 Inchen øyeeg nebubene, israelitasmerabe mayamba
kaigyugurri wesrailø kønrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig
taimbala:
"Tru Kaigyugurri Wesrawa Pønsrønrrabiibe Jerusalén Sion
Tunsrøngurri arrua,
Jacobweinukkurri amrrub misaamerane nømui kaigwan
kerranrrun cha.
27 Inchen tru kaig marigwan na kerrabene,
tru nømba na acuerdo marig, truig kønrrun" cha.
28 Pøs judíosmerabe Cristoi tabig srø wamwan kaasikkurri,
truburappe Tiusbe tsalø indiiløwein købig køn, tru ñim judíos
kømeelaimburab tabguen kønrrai. Inchendø nømun Tius lawa
wesruikkurri, truburappe tru nømui merrabsrø Tiuswan
mørøbelø kølli misaameragurri nømbe Tius undaarailø køn.
29 Pøs Tiusbe nø keta traniilane katø kerranrrab kømøwei,
katø nø wamigwane wamømuig kui lataig martrabgucha
kømøwein køn.
30 Inchen ñim judíos kømeeløgucha treetøwei merrab-
wansrømbe Tiuswan larrø mørmeelø købig kuig, møimbe
Tiuswei lastima asigwan nebua tøgagøn, judíosmera mørmeelø
kuikkurri.
31 Inchen tru ñim judíos kømeelan Tius lastima asigwan
ñimun tranikkurri nøm judíosmeragucha møi yambe nømbe
larrø mørmeelø misrin køn, nømgucha Tiuswei lastima asig-
wan nebua utamig kønrrai.
32 Pøs Tiusbe maya misaameran larrø mørmeelø misra
melamigu mumaygucha wegønønrraingaig pønsrailø pønrran,
tru maya misaameran nø lastima asha tøgagønrrab.
33 ¡Tiuswei kusremburab kusrebig kuiba,
kusrebig kua nebumburab nebua asiiløbabe
purø nørriig muguen nebua isumgailø køn!
¡Nø maramig tøgagúilane ni mandøguen 'øyeeg køn' tam-
gailø,
nø mandø martrab isuiløbe maig kermab nebua isum-
gailø, treelø køn!
34 Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:
"¿Señor isua tøgagúilane mu nebua asitarru cha?
¿Kabe Señorwane 'ñi øyamay marambala'
chinrrabig mu købig kuig kø chindah cha?
35 ¿Kabe Tiuswanmerrig mugøben chi tranig kø chindah cha,
truburø katøle Tius nun trannrrai?"
36 Kaguende chitøgucha købiibe Tiusweinukkurri arrubig køb,
katø nøgurrim pønrrab, katø nuyasig køn.
Tiuswane managatig tørguegwalmabig kønrrun.
Treeg kønrrun.

12

Tius tab kui wanrrai nam tabig amønaig

1 Inchawei nai nunelø, Tiuswei lastima asiitøga nabe ñimun
tiusmanda trenchinrrab inchar, ñim møitøgucha ñimui as-
rmeran kan øsiguig keta tranøb lataig Tiuswan keta tranay
cha, Tiusweindø kønrrai tarømarig, nuin kabyu truba tab kui
asig, treekke. Iig køn, tru ñim øsig amønaigu Tiusweimburab
køriibala tabig maramibe.

2 Møin kwaløm pirau maig pub arrubigu ñimgucha trumay
ambub pønrrønrrab kømøtø pønrray. Treeg kømøtø, Cristogurri
ñimui srøig peemay isuitøga ñimui amønamigwan yunømariilø
kuy. Treeg marabe, Tiuswei isuigube ñim maramig nø
møigwan maramig palaiwein kui ñimbe nebua ashchabguen,
tru purø tabigwanba, nuinug truba tab kui asigwanba,
newan tabigwanba.

3 Tius nui ka yandø tab indigwan nan traniitøga nabe
ñim mayeelan trendamønrrun: Møitøgucha ñim mayangatig
kuigugurrimbe mas nuig kurmab inchib pasrønrrab kømø
cha. Masken treeg kømøtø, tab isua pasramig køn cha, Tius
møigwandøgucha pirisha ketig, tru isubigwan Cristoinug maya
pasra tøgagúi maig køben, treetøh kuy cha.

4 Pøs nambe møitøgucha asrbe kandø købendø, namui as-
rube chine pønrran. Inchendø truiløbe chi maramigwan
mayambabe truigwandøwei marøbelø kømøn.

5 Øyeetøwei namgucha truba nu købendø, Cristoinuube
nambe kan asrtø misra, nambe mayeeløba nøørø kønrrab
kømøtø, kangurrin kangurri kanbalatø misra pønrrer.

6 Tiusbe namun chigøben peg peg marøbelø kønrrai keta
tranøppe, nui ka yandø tab indig maig køben, treeg tranig køn.
Pøs trube, Tius maig eshkangaruigwan wamindamigwan
ketig uta tøgaibe nui isubigwan Cristoinug maya pasra
tøgagúig maig køben, treetø waminchi.

7 Katøganelan purugub megamigwan ketig uta tøgaibe pu-
rugumigu purugu. Kusrenanøbig kømigwan ketig uta tøgaibe
kusrenanamigwan kusrenan.

8 Katøganelan øyamay maramdiig køn chib waminchibig
kømigwan uta tøgaibe, øyamay maramdiig køn chib waminchi.
Chigøben palai melabelan tranøbiibe, merøbala kømø, treeg
tranøb; chi maramigwan nø pera marøb pasramigwan uta
tøgaibe, trunun martrab isua pera marøb; lastima ashibig
kømigwan uta tøgaibe, larrø tab kui kasraatø marøb; treeg
maramig køn.

Tiuswei ureemerabe øyamay marøb kømigwan waminchibig

9 Ñimui undag købiibe ka palatø kømø, cierton kømig køn.
Kaig maramigwane trømbøig kui mørøb, tabig maramigwane
si, merrarrawa maray.
10 Ñimbe kangurrin kangurri trag nunelø lataig
undaarayay. Nayasig tab kønrrain kømø, katøganelayasig
tab kønrrai, ñimbe treeg marøbelø kuy, ambugurri igurri maig
købash kømø.
11 Ñui chi maramigwane marig kørrømisrtrai marøb, pøilø
kømumig køn, Señorweiwane martrurmab isua marøb.
12 Cristoba purø tabig tørbilabigu pønrramigwan ñim isua
munig melaigu kasrag pønrrab, chigøben isumdiig murig pub
arrubigu tammay melabig melab, Tiusba wamindamigwane
elachimø, marøbig marøb inday.
13 Tiuswei misaameran chigøben palabig arrubigu pu-
rugub, møiløgøben ñimui yau pubelane tabig wamab, treeg
maramig køn ñimbe.
14 Ñimun kaig marøbelane 'chigøben trømbøig nebubash'
chib, treeg inchimøtø; 'mayanguen tabig nebunrrun' chib,
treeg indamig køn.
15 Kasraatø purrøbene, tru kasraatø purrabeløba lata kas-
raarab; kishib purrøbene, tru kishib purrabeløba lata kishib
inday.
16 Ambugurri, igurri lata tabig lincha warab, truba nørreelø
kømmørø inchimøtø, chigucha kømø misaazheeløba chi pes-
riig kui mørmø linchibelø kømig køn. Ñim ñimuinetø truba
kusrebelø kermab isumøtay.
17 Ñimun mugøben kaig maren, truburø ñimgucha treetøwei
marøb kønrrab kømøtø, ñimbe maya misaamerai merrab
tabigwan marøbelø kønrrab inday.
18 Ñimuimburappe, ñimun mayangatig tabig waramdiig køben
mu misaamerabatøgucha ambugurri, igurri tabig warønrrab
inday.
19 Ñim, nai undaarailø, kaig marimburø ñimashib treetøwei
pagaranrrab inchimøtø, Tiuswei namig købigwan nømuim
pala arrubasay. Kaguende Tiuswei wamyube øyeeg chibig
pørig pasran: "Kaig marimburø pagaramibe nain køn cha.
Truburøbe na asha maramig køn" cha, Señorbe trendan.
20 Masken treeg inchimøtø:
"Ñun ashig kømui inchibig chugurri mamig kaagúin købene,
manrrai tranøb,
pi mulgwai inchene, mutchai pi srørrøb indamig køn cha.
Treeg marabe, tru ñun kalø marimburø nune nuba køriimarøb
may parra kørrømartrabguen" cha.
21 Tru chigurrimbunø kaibe ñun nø kananrrain kømøtø,
tru chigurrimbunø kaigwane tabiitøga kanamig køn ñibe.

13

1 Misagwan ashib karub purrønrrai purrønniilane nøm maig chiben mayeeløba truilan møramig køn. Kaguende ashib karub purrønrrai purrønniiløbe Tiuskurrin kømíibe purrømøn. Inchen treeg purrabeløbe nø treeg kønrrai mariiløgurrim burran.

2 Inchawei tru ashib karub purrabelan søtø pasramisrøb kurrabiibe Tius treeg kønrrai mara pasrigwan treeg kømønrrai søtø pasramisrøb kurran. Inchen tru treeg marøb kurrabeløbe nømuyasiitøwei tru møra pønrramig kønrrai marinab kømigwan lab pønrran.

3 Kaguende tru ashib karub purrabeløbe tru tabig marøbelan truba kwaarøsra tøgagønrrab purrømøtø, kaig marøbelane nømbe treeg martrab purran. ¿Ashib karub wabigwan chi kørig isumø, ñune treeg uñig køtah? Pøs, trube, tabigwan mar, trumaybe nø tabig wamindig kønrrabguen.

4 Kaguende tru ashib karub wabiibe Tiusweimburø mara tranøb wan, ñuimburab tab kønrrai. Inchendø ñi chigøben kalø marabe, trube, kørig tøgagu. Kaguende tru ashib karub wabiibe nui espadane kagatø tøgagømøn. Kaguende nøbe Tiusweimburø mara tranøb pasrappe, kalø marøbigwane Tius øyamay martrai palai waitøga møra melønrrai marøbig køn.

5 Inchawei tru ashib karub purrabelane nøm maig taigwan møramig køn, møra melønrrai mariilø kømigwan kørig isuatø kømøtø, namui isub kebachib pasrabigu chi isumig kaanrraingue.

6 Inchawei øyeekkurri ñimbe an pagaramigwan pagarabelø køn. Kaguende tru ashib karub purrabeløbe Tiusweimburø marøb purran, tru nøm mandø maramigwan chu urastøgucha trunun merrarrawa marøb.

7 Pøs mønundøgucha ñim maig pagaramigwan trunun treeg pagaramig køn: chi tøgagúimburø chi pagaramigwane trunun pagarab; yanøb, penab indimburø pagaramigwane treeburø pagaramig køn. Inchen tab inchib tøgagømelane tab inchib; maig købash inchimumelane tab inday.

8 Mungucha chigøben ulø kømøtay. Kangurrin kangurri undaguelø kømigwan, truigwane ulø pønrramig køn. Kaguende mendaigwan undaarabiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan, trunun maran.

9 Kaguende tru maig maramigwan martrai pønsrailø, tru: “Itølulmøwei, kweecha petømøwei, nilømøwei, ñui marømmørø inchib chull ashmøwei indamig køn” chib, tru katøgan maramig karua pasrig chigucha, tru: “Ñui mendaigwan ñiasiitø lataitøwei undaaramig køn” cha, trencha karua pasrigu, truyutø chishtø tøga trendain pasran.

10 Pøs tru undag købiibe mendaigwan chi kalø marmøn. Inchawei undag købiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg marig kørrømisrtrai maran.
11 Pøs ñimbe øyeegwane maramig køn, møi yambe maig kwalømmera kui ashabe. Pøs yandø ñim kiagasramig puin køn. Kaguen nam kaigyugurri wesrailø kømibe møimbe katøguchinguen lutau pasran, tru nam Criston srøtø køreb uras lataguen kømø.
12 Yandø yana yemguen purayain køben, Cristo arrumig tør-rram lutau lataig misrøb arrun. Chigøben kaig marig løstøyuelane yandø elacha, tøryu kwayab kewa pønrrailan kewa pønrrøgun, tru tabig sølgandø marig tøryu marøb pønrrailøtøga.
13 Nambe kan kwalømyu amøñib lataig maig amønamigwan sølwan amøñigun, mabgucha mamburab mab, mutsiirab, ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb, chugatig trømbøig marøg køben treeg marøb, kwayam lab, pusrkwai ashib treeg marøb kømøtø.
14 Masken, Señor Jesucristo nø pinøbuliilø kønrrab inday, trendø kaig kuinaigu asr maig marøg kui inchen, treegwan martrab inchab kømøtø.

14

Cristoimburab nuneløbe kullaateelane isuptø maramig køn

1 Møikkøben nui isubig Cristoinug pasra tøgagúigu newan kømíig kullaatiigwan utappe, nø chigøben øyamay kui tamab isua tøgagúigwane 'øyeeg, øyeeg køn' chib wam lamøtø, utamig køn.
2 Pøs møibe chi mamigwandøgucha maben Tiusweimburappe chi kømíig kui treeg isubene, møibe nui isubigwan Cristoinug pasragúigu kullaatiibe ka mamizhiitø man, kaguende yau mabene, Tiuswein kabyube kalø kønrrai tamab isua.
3 Inchawei møikkøben chi mamigwandøgucha lutøgurri mabiibe tru mø mamimerandø mabigwane kashmumig køn. Inchen tru mø mamimerandø mabiibe, trube, tru chi mamimerandøgucha lutøgurri mabigwane kalø køn chib chinetø cha mørmumig køn. Kaguen Tiusbe nune kashmø, utig køn.
4 Kan karuindiig megabig katøganuiwan ñi 'øyeeg, øyeeg køn' chinrrappe, ¿ñibe mu kurmagu? Pøs nø kebenin kui, kabe kebeñmuin kui tru nø karub pera wabig uyube nø ashchab kuinrrun. Inchen karuig megabig Señorweimbe kebeñmø pasrønrrun. Kaguende Señorbe maramburab marøbig køn nune mur pasrønrrai maramig.
5 Pøs møibe treeg isun, mø kwalømbe katøgan kwaløm lata kømø, mas tabig kuitamab. Inchen katøgane mø

kwalømmeratøgucha treetø kuitamab treeg isun. Pøs øyeeg isuilan ñim møitøgucha maig isua tøgagúigwane chigurri øyan købig kuin kui ashabe, trube, kanmaytø treeg isua kømig køn.
6 Inchen møikkøben mø kwalømbe tabig kuitamab isubiibe tru kwalømwane Señorwan tab indig kønrrai isua maran. Inchen chi mamigwandøgucha mabiibe Señorwan tab indig kønrrai isua man. Kaguende Señorwan ungwa, ungwa tan. Inchen tru mø mamigwan mamíig, truikkucha Señorwan tab indig kønrrai isua trunun mamøwa, Señorwan ungwa, ungwatøwein tan.
7 Kaguende nambe møitøgucha nayasiitøwei øsig uñmøwei, katø kwabgucha nayasiitøwein kwamøwei indan.
8 Pøs nambe øsig warappe, Señorweyasig øsig warab; kwamig nebubene, Señorweyasig kwamig kønrrun. Inchawei øsig waramig nebui lata, kwamig nebui lata, nambe Señorweyelø ker.
9 Kaguende Cristobe øyeeg kønrraiwei kwawa, katøle øsiiraig køn, kwabelai lata, øsiguelai lata mayeelaim pala nø Ashib Karub Pasrabig kønrrab.
10 Trube, treeg købene ¿ñibe ñui nunewane chindimbarre 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chigu? ¿Katø ñui nunewane chindimbarre kashku? Kaguende nambe mayeeløba tru maig kønrrabigwan Tius nø asha marøb wainug kemalamig kønrrab køn.
11 Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran:
"Señorbe trendan cha: 'Na øsig wamma waibe,
treetøwei nai merrappe mayeeløba tømbønsrøben,
katø mui niløtøgucha 'Tiuswan tabig køn' chib, waminchun' " cha.
12 Inchawei nambe møitøgucha naimburabigwan Tiuswan eshkamig nebunrrun.
13 Pøs treeg købene, nambe kangurrin kangurri mas 'øyeeg, øyeeg køn' chimugun. Masken treeg kømøtø, katøganelan ka srurrengwangarub, søtøbasramisrøb nui nunewein kabyu kalø kui asigwane marmønrrab isumig køn.
14 Nabe Señor Jesúsweinuube kerrigu newan øyeeg kuitamab isua pasrar, chi mamimeratøgucha ka yandøbe kaig kømuin kui. Inchendø møikkøben 'i mamibe kaig kuitamab' isubigweimbe, nuimbe kaløwein køn.
15 Inchen ñi kan mamigwan maikkurrindø ñui nunewan ka isui uñchaindø mariibe, yandø ñibe undag købiitøga marøb pasrømøn. Ñui mamikkurrindø ñui nunewan kerriguwan mindisha kørrømarmøta, Cristo nuyasig kwaig købigwan.
16 Øyeeg marigwan tru ñuimburappe søl kui asha, ñi treeg tøgagúigwane katøganeløbe chine kaig wamincha mørøb kønrrain kømøtø kuy, tru ñi øyeeg mariitøgatø.

17 Kaguende Tius nø ashib karub waibe mamimeragurri chi asamig kønrrab kømøwei, mutsiiløgurri chi asamig kønrrab kømøwein køn. Treeg kømøtø, Tius tru nø ashib karub waibe tabig sølgandø mariiba, chi isumgaig tab købiiba, kasrag købiiba, truilø køn, Espíritu Santogurri.

18 Kaguende Criston øyeeg mariitøga nuyasig marøb pasrabiibe Tiuswan truba tab kønrrai marøb, katø misaameragucha nune chi tamgaig marøbig kui asig køn.

19 Inchawei treeg købene, ambumay imay tab kønrrai marøb, ambugurri igurri puruguyab Señorweimburab nørrørab ambamigwan tøgagønrrab inchigun.

20 Tiuswei mariilan mamimeragurrindø ka mindisha kørrømarmøta. Isa kømøtø, chi mamimerane Tiusbe mamønrrain cha meriibe kaaben, tru kalø køppe, tru mamimeragurrindø kan møg katøganelan treegu ka srurrengwanrrai indig, truirren kalø køn.

21 Pøs trembe yau mamøwei, vino muchimøwei, katø ñui nunewan penøsrkønrrabig chigøben marmøwei indikken, søl køn.

22 Pøs ñui isubigwan Cristoinuutø tøgagúigwane ñiba Tiusbatø tøgagu. Pøs nø chi marøb pasraigu nui manrrau isub kebachibigube chi kalø kui mørmø marøb pasrabigweimbe mayanguen tab køn.

23 Trune tru kalø kønrraitamabgøba isubendø mabiibe, maikkurrindø kaig mara pasramisran. Kaguende nui isubigwan Cristoinug tøgagømubendø maran. Inchawei chitøgucha isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigugurrin kømøtø arrubiibe, kaig køn.

15

Ñuimburab kui lataitøwei mendaigwan tab kønrrai marøb

1 Inchawei nam Señorweimburabigu tabig mur pønrrabeløbe tru Señorweimburabigu kullaateelan nambe purugumig køn, nam namasiitøwei tab kui mørøb pønrrømøtø.

2 Nambe møitøgucha namui nuneg kullaatiigwan tab kui mørtrai maramig køn nuimburab tab kønrrai, Señorweimburabigu nurab inrrai marøb.

3 Kaguende Cristo købenguen nøasiitøwei tab kui mørøb pasramigwan lamøtø, Tiuswei wamwan pørigu Cristo maig taimbala kuig køn: "Tru tsalø wamabelø ñi Tiuswan tsalø wamiiløbe naim palatø arrig køn" taig.

4 Kaguende kerrigu tru merrabsrø Tiuswei wamyu pøriibe namun kusrenanrrab pørig købig køn, tru nam tammay melabig melaikkurrimba, tru Tiuswei wam pørig namun tabig purugub wamgurrimba, nam Tiuswei tørguegwalmabigu

nam Cristoba kanbalatø pønrramigwan isua muniiramig tøgagønrrai.
5 Inchen tru namun tammay melabig melamigwan tranøb,
katø tru namun tabig purugub Tiusbe ñim kanikkurri
kanikkurri kandø isua pønrramigwan trannrraimab isur,
Cristo Jesús nø maig isuig køben, treetøwei,
6 ñim mayeeløba kandø isua, kan wamdø misra namui Señor
Jesucristoi Møskai Tiuswan truba tabig wamindamig kønrrai.

Tiuswei tabig srø wambe mu misaameraindøgucha køn

7 Inchawei ñimbe ambugurri, igurri wamab utay, Cristo
ñimun utab lataitøweingue Tiusweyasig tørguegwalmabig
kønrrai.
8 Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Cristobe judíosmera, tru
circuncidawarmeran purugub meganrrab arrig køn cha, tru
Tiuswan mørøbelø merrabsrø køl li misaameran nø maig mar-
trab kørrømisrig købigwan treeg marig kørrømisrtrai, øyamay
Cristobe kenamartrab indig køn, Tiusbe nø maig martrab
taigwane treeg marøbig kui ashchai.
9 Incha katø trutø kømøtø, Cristobe arruppe, tru judíos kømø
misaamera nømun Tius lastima asimburø Tiuswan maya
nuguen tab indig kønrrai arrig køn. Tiuswei wamwan pørigu
maig taimbala:

"Øyeekkurri nabe judíos kømø misaamerai utu
ñi, Tiuswan tabig waminchib,
ñui munchiwan cantab indamønrrun" cha, trendaig.

10 Katø katøganbaløsrø trenchibig køn:

"Ñim, judíos kømø misaamera, Tiuswei misaameraba truba
kasraaray" cha.

11 Incha katøganbaløsrø katø trenchibig køn:

"Mayeelø judíos kømø misaamera Señorwan purø tabig
waminchib,
mu misaameratøgucha nun purø tabig waminday" cha.

12 Katø Isaíaskucha øyeeg taig køn:

"Isaíweinukkurri arrubig kan tusrwan srøldø pasram parig
lataigugurri
srøig kal-lab lataitøwei katøgan srøig kurra,
judíos kømø misaameran ashib karub pasrønrrab pasramis-
ren,
truiløbe nøm isua muniirab melaigwan ke nuinuutø
pasra tøgagønrrun" cha.

13 Pøs tru nam isua muniirab melamigwan tranøb Tiusbe
tru ñim nun køreikkurri maya nu kømburab kasrag købigwanba,
chi isumgaig tab købigwanba ñimun netsøganrrai isur, tru isua
munig melaig, truitø tøgagømburab tøgagønrrai Espíritu Santoi
maramburab mariitøga.

Jesucristo maig karuilan Pablo mariilø

14 Pøs, nai nunelø, nabe ñimuimburab øyeeg kuin kui asha
pasrar, tab inchibelø kømitø netsailø, chigurrimbunø nebua
asamig truitø netsailø, ambugurri igurri maig maramigwan
waminchib eshkab pønrrønrrapteelø, ñimbe treelø kui.
15 Inchendø nabe ñimun iigwan pørøppe, kanmaytø murtø
trencha pørar, tru chimerayube maig kømigwan ñimun katøle
isunanrrab isua, nui ka yandø tab indigwan Tius nan
tranikkurri,
16 tru na Cristo Jesúsweiwan judíos kømø misaamerayasig na
marøb meganrrai. Pøs, na Tiuswei tru tabig srø wamwangøba
eshkab kusrenanøbig kur, kan sacerdote Tiuswan keta tranøb
latawei tru judíos kømø misaameran na Tiuswan keta tranen,
nø ka utamdeelø kønrrai, nuyasiitø tarømariilø Espíritu San-
togurri.
17 Inchawei nabe Cristo Jesúsweinuube truba tab kui mørøb
pasramig tøga pasrar, na mariilø Tiusweimburabeløyu.
18 Pøs nabe katøgan chi pegwan waminchab inchimøtø,
na waminchippe, tru judíos kømø misaamera Tiuswan møra
marøbelø kønrrai, tru nagurri Cristo chi mariilandø wamin-
damønrrun. Iigwane nabe marøppe, wamindiiløtøgaba, mari-
iløtøgaba,
19 Tius naba pasrain kui asamig nørreelø mariiløtøgaba,
kwaara asha kønrrai mariiløtøgaba, iilai tru maramburab
mariitøga marøb, katø Tiuswei Espíritui tru maramburab
mariitøga marøb indiilan, nabe trunundø wamindamønrrun.
Øyamay Jerusalénsrøngurri chutøgucha Ilírico pirausrøngatig
kerrigu chigucha palømíig na Cristoi tabig srø wamwan
eshkab kusrenanig købig køn.
20 Pøs nabe Criston tru mana wamindi møriimøsrø, treegu
tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasramigwan
mas isua martrab inchibig kur, Cristoi tabig srø wamwan
møikkøben eshkab kusrennøbig pølbasra marinug srøig itø
marøb kebimønrrab.
21 Masken Tiuswei wamwan pørig maig taimbala:

“Managuen nuimburabigwan mu wammørøsraimeelø købelø
nun nebua ashib,
wamindigwan mana mørmeelø købelø chigúi nebua
mørøb inchun” taig.

Pablo Romasrømay inrrab isub

22 Inchawei øyeekkurri nabe katø katø ñimun ashchab attrab
inchen, arrumønrrai marinab pasrabig kur.
23 Inchendø møimbe yu na tsuim pirausrømbe naimbe
yandø chu maramig kawein køben, katø merrab pilamer-
awansrøngurri ñimun ashchab truba arrug kui megaig køppe,

24 Españasrømay na inrrab arrua, pua purainrrab inchar. Kaguende nabe ñimun asha purainrrab isur, tru petø purainrrab arrua, kan maya yana ñimba lindigu truba kasraatø puraya, na trusrømay yamigwan ñim nan purugunrrai.

25 Inchendø møimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab yar Tiuswei misaameran an purugúigwan trannrrab.

26 Kaguende macedoniasreeløba, acayasreeløbabe tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamerai utu waachameran purugumig an tulisamig nømune tabig asønaig køn.

27 Pøs nømbe tabig martrab isua marig køn. Inchagucha nømbe judíosmerane uløweim pønrran. Kaguende tru judíos kømø misaamerama Tiusweimburabig purø tabig tru judíosmeraiwan nøm tøga utab pønrraibe, nømgurringucha nøm chi tøgagúiløtøga judíosmeran tranøb pirisamig ulø pønrran.

28 Incha i maramigwan nabe yandø chab mara, tru kan mamig misrizhig latawei tru an purugúigwan nømun purøørabe, Españasrømay inrrab arrua, ñimun ashchab arrumønrrun.

29 Incha na ñimuisrømay arruppe, Cristoi mayanguen tabigwan ñimun pirishinrrab tøgagømburab tøga arrum kui nabe asha pasrar.

30 Inchendø nabe, nai nunelan, namui Señor Jesucristogurrimba, Espíritu Santoi undag købikkurrimba, naimburab ñim Tiusba truba rugab wamindigu, tiusmanda naba kanbalatø misrtrai chinrrab, Tiuswan truba truba miab melamigu.

31 Pøs tru Judea pirau Jesucriston chi kørenrrab inchimø misaamerai tasku na kebeñmønrraimba, katø tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamera tru an purugúig srua yaigwan tabig kui ashib utønrraimba Tiuswan miarrunrrigay,

32 pøs Tius treeg kønrrain købene, na ñimuisrø arruppe, truba truba kasrag pua, ñimba kanbalatø pishindø tab wamig kønrrai.

33 Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe ñim mayeeløba pasrønrrai isur. Treeg kønrrun.

16

'Tab ka amøñigueh' chib, Pablo wam øriilø

1 Cristogurri tru namui nuchag Feben tabig ashib tøgagørrunrrigay chinrrab inchar, tru Cencrea iglesiayu chi maramigu purugubigwan.

2 Señorwein kuimba ñimbe nun truba tab wamab utønrrigay chinrrab, Tiuswei misaameran maig utamig køben, trumay. Katø ñimgurri nun chi purugumig palain købene, purugub inchigay. Kaguende nøma truba yamelan truba truba purugub megabig køn, katø nan chigucha.

3 Cristo Jesúswei maramigu lincha marøb melabelø,
Priscilanba, Aquilanba 'tab ka amøñigueh' tan chirrunrrigay.
4 Truiløbe naimburab nan chi kømønrraindø kwam labguen
inchibelø køn. Truilane nabe mayanguen ungwa, ungwa
tamønrrun. Katø natø kømøtø, judíos kømø misaamerai igle-
siameragucha mayamba nømune ungwa tan.
5 Katø iglesia tru nømui yau tulundzunabelangucha 'ka
amøñigueh' tan chirrunrrigay. Katø tru Epeneto, nai un-
daaraig, Asia pirausrø ke srøsrøzhiitø Criston nømerrig kørewa
pasramisrøbigwangucha 'ka uñgu' tan chirrunrrigay.
6 Katø ñimuyasig truba truba marøb megabig Maríangucha
'tab ka uñgu' tan chirrunrrigay.
7 Andróniconba, Juníaswanba, nai misaameran 'ka
amøñigueh' tan chirrunrrigay, kailan pønsraig yau
merrarrawa keeriilø naba lincha pønrrabelø købelan. Truiløbe
Cristo nøashib karua øriilø nømune tabelø mumera kui asiilø,
katø nømbe Criston naguen køremøwatø, nømmerrig kørewa
pønrrabelø, treelø køn.
8 Señorweimburab nai undaaraig Ampliaswan 'ka uñgu' tan
chirrunrrigay.
9 Katø Cristoi maramigu namun lincha marøb megabig Ur-
banonba, katø nai undaaraig Estaquiswanba 'ka amøñigueh'
tan chirrunrrigay.
10 Apeles, Cristoimburabigu chine nebuinab puraya
møwanba, katø Aristóbuloi yauelanba 'ka amøñigueh' tan
chirrunrrigay.
11 Nai misag Herodiónwanba, Narcisoi yauelø Señorwan
kørewa pønrrabelanba 'ka amøñigueh' tan chirrunrrigay.
12 Señorwei maramigu truba marøb melabelø Trifenanba,
Trifosanba 'ka amøñigueh' tan chirrunrrigay, katø Pérsida,
truba undaaraig, tru Señorwei maramigu truba truba marøb
megabigwanba.
13 Señorweinug purø tabig kui asig Rufonba, nui usranba 'ka
amøñigueh' tan chirrunrrigay, pøs truibe nai usri lataig kuig
køn.
14 Asíncriton køben, Flegonten køben, Hermeswan køben,
Patrobaswan køben, Hermaswan køben, katø nunelø nømba
warabelan køben 'ka amøñigueh' tan chirrunrrigay.
15 Katø 'ka amøñigueh' tan chirrunrrigay Filólogon køben,
Julian køben, Nereowan køben, katø nui nuchawan køben,
Olimpaswan køben, katø tru nømba warabelø mayeelø
Tiuswei misaameran købengue.
16 Kangurrin kangurri 'ka amøñigueh' chib tabig wamab
Tiuswei undag købiitøga tasig traniyay. Cristoi iglesiamerabe
mayamba ñimun 'ka amøñigueh' cha øran.

17 Pøs nabe ñim, nai nunelan, ashiptø kønrrigay chinrrab
inchar ñimun nøørøtø misrtrai indamba, Cristoi maywan
søtøbønrramisramba inchibelan. Truiløbe tru ñimun kusre-
nanigwan ka peemaytø punrrai marøbelø køn. Ñimbe truilane
tarømisray.
18 Kaguende treeg misaamerabe namui Señor Cristoi-
wan marmeelø køn. Treeg kømøtø, ka nømuimburaptø tab
kønrrai labelø kua, waminchibgucha purø tabzhig wamin-
cha, mørøptø wamdiig tabzhig wamincha, chigucha trunun
nebua ashmø misaazheelan kegørrøsrkøbelø køn.
19 Pøs tru tabig srø wam maig taigwan ñim møra marøbelø
kuigwane mayeeløba nebua asha køn. Treekkurri nane
ñimuimburab truba kasrag køtan. Inchendø ñimbe chigøben
tabigwane purø nu kusrebelø, kaigwane kan isubguen
isumeelø kuimbe køtan.
20 Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe kan maya
yanayutø Satanáswane nøbe tambalørtrun ñim itøbuna
pønrrønrrai. Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe
ñimba kønrrun.
21 Timoteo, maramigu nan lincha marøb megabig, ñimune
'ka amøñigueh' cha øran, katø trugurri tru nammisaamera
Lucio køben, Jasón køben, Sosípater køben, truiløgucha.
22 Na, Tercio, Pabloi kilga pørøbikkucha 'ka amøñigueh' cha
ørar, Señorwei munchiyu.
23 Gayogucha ñimun 'ka amøñigueh' cha øran, tru nan truyu
tsumig ya pebøb, katø iglesia mayeelanba pebøb inchibig.
Inchen katø Erasto tru ciudayu an asamigwan nø ashibiiba,
katø trugurri namui nuneg Cuartogucha 'ka amøñigueh' cha
øran.

Tiuswan srabe tabzhig wamindig

24 Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiibe ñim may-
eeløba kønrrun. Treeg kønrrun.
25 Møimbe Tiuswan maya nuguen tabig waminchigun,
Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindiiba, Jesucristoim-
burab na eshkab kusrenaniiba iilø maig køben treegu mur
pønrrønrrai marøbigwan. I tru tabig srø wambe tru man-
asrøngurri mu asiimíig pasrabig Tius nø maramigwan nuinetø
tøgagúigwan tru kenamarig maig køben, treeg køn.
26 Inchendø møimbe Tius tru maig karuigwan eshkabelø
pøriiløgurri tru mu asiimíig pasrabigwane kenamaran judíos
kømeelø chu pirausrø misaamerandøgucha, Tius tru man-
asrøngurri managatig wabig nø maig maramigwan martrain
pasrig, treeg, nømui isubigwan Cristoinug pønsra tøgagúigu
maig taigwan møra marøbelø kønrrai.

27 ¡Tius tru nøtø kandø wabig, tru muguen nebua kusrem-
gaig newan kusrebigwan managatig tørguegwalmabig kønrrun
Jesucristogurri! Treeg kønrrun.

1 Corintios

Pablo pørøb

1 Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain køben, Cristo Jesús
nøashib karua ørig kønrrai wamig, nai nuneg Sóstenesba misra,
i kilgawan pørar,
2 Corintosrø iglesiayuelan, Cristo Jesúskurri tru Tiusweyasig
tarømariilø, nuyasiitø newan tabelø kønrrai wamiilanba, katø
tru mayeelø chutøgucha namui Señor Jesucristoi munchiwan
wamabelanba, truibe namuimba, nømuimba Señorwan.
3 Namui Møskai Tiusweimba, Señor Jesucristoimba tru ka
yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben
ñim tøgagønrrai inchar.

Cristogurri tabig tranigwan 'ungwa, ungwa' taig

4 Chu urastøgucha nabe Tiuswane ñimuimburab 'ungwa,
ungwa' chibig kur, Cristo Jesúskurri ñimun Tius ka yandø tab
indigwan tranikkurri.
5 Kaguende chiyutøgucha ñimbe nuinug purø nørrø
tøgagønrrai traniilø køn, kerrigu wamindigu lata, kerrigu
nebua ashib ambigu lata.
6 Trumay Cristoi tru srøig tabigwan wamindiibe ka wa-
mindiitø kømø, ñimuinuube cierton kørrømisrin køn,
7 Tiusweiwan marøbelø kømigwan keta tranig chigucha chi
palømeelø kømnegatikke, Jesucristo kenamisramigwan ñim
munig melappe.
8 Katøgucha srabegatig ñim kørrømø mur pønrrønrrai nøbe
tøga pasrønrrun, namui Señor Jesucristo katø arrub kwaløm
chi kaig mariilø chigar pønrramig kønrrai.
9 Tiusbe nøbe maig martrab chippe, treegwan marøbig køn.
Ñimbe nøgurri wamiilø kuig køn, nui Nusrkai Jesucristo namui
Señorba lincha pønrramig kønrrai.

Corintosrø Tius wami misaamera nøørøtø inchib tarømisrøb

10 Nai nunelø, Señor Jesucristoi munchiyu maig
maramigwan tiusmanda øyeeg marøb melørrunrrigay chib
waminchab inchar. Peg peg isub kømøtø, kandø isuy cha,
ñimui utu mas nøørøtø inchib tarømisramig kaanrrai. Masken
treeg kømøtø, newan kanbalatø lincha kandø isub, maig
marameløyu kandø isub inchigay cha.
11 Nai nunelø, møiløgøsrøn Cloéwei yaueløbe nane eshkatan,
ñimbe kwayam labrre waran cha.
12 Pøs nabe trenchinrrab inchar, møiløgøsrøn ñimbe trenchi-
brren køn tan cha: "Nabe Pabloingatiig kur" chiben, katøgane:

“Apolosweingatiig kur” chiben, katøgane: “Nabe Cefasweingatiig kur” chiben, katøgane: “Cristoingatiig kur” chib. Treeg inchib køn tan cha.

13 Trube, treeg købene, ¿Cristobe nuin kui, nuin kui misra pasra chindah? Kabe ñimuyasig kurusyu kwanrrai mesrøppe, ¿na Pablon mesraig kø chindah? Kabe ñimun piu umbu ulsrøbgucha ¿nai munchiyu piu umbu ulsraig kø chindah?

14 Tiuswan nabe ‘mayanguen ungwa, ungwa’ tamønrrun, ñimun møigwangucha na piu umbu ulsrømuigwan. Nabe piu umbu ulsrøppe, Crisponbah, Gayonbatøwei treeg marig kuig køn,

15 nai munchiyu ‘piu umbu ulsrailø ker’ chib mugucha trenchib kømønrrai.

16 (Katø Estéfanaswei yauelandøbe piu umbu ulsrøbwei indig køn. Inchendø katøgan mas mungucha piu umbu ulsraibe nane isumøtan).

17 Kaguende nane Cristobe misagwan piu umbu ulsrøb uñchai ørmøtø, Tiuswei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrai ørig køn. Incha nabe waminchibgucha, nørrø wammeratøga purø may waminchimur, Cristo kurusyu kwaigwane chigucha kømíig kui lataig marig kømønrrai.

Cristobe tru Tiuswei muguen nebua kusremgaig kusreiba, maramburab mariiba køn

18 Cristo tru kurusyu kwaigweimburab tru eshkab kusrenaniibe yandø tru kaigyu kegørra pønrrabelaimbe chigucha kømíig, ke chugúinguen mørmubendø wamindi lataig køn. Inchen nam yandø kaigyugurri wesrailaimbe tru wamindiibe Tiuswei tru maramburab marig, truig køn.

19 Kaguende trenchibig pørig pasran:

“Purø kusreb møguelø chigurrimbunø nebua kusrewa tøgagúilane pinisamønrrun cha.
Kusrebelø nøm chigúi møra tøgagúilane chigucha kømíig mara kaasha kørrømaramønrrun” chibig

20 ¿Pøs, tru purø kusrebiiba, katø kusrennøbiiba, katø møi i kwaløm nørrø kusrewa ‘treeg, treeg køn’ chibeløbabe chu pønrrah? ¿yu pirau chine purø nørrø kusreigwane chugúinguen mørmubendø marig, Tiusbe treeg mara tøgagømuitarru?

21 Kaguende Tiusbe, tru nui muguen nebua kusremgaig kusrebig kuigu, yu pirau misaamerabe nømui tru purø nørrø kusrewa tøgagúitøgabe nun nebua ashmønrrai indig køn. Pøs tru chugúinguen mørmubendø wamindig mara tøgagúigwan eshkab kusrenaniitøga nun kørebelane kaigyugurri wesramig, Tiuswane tabig asønaig køn.

22 Kaguende judíosmerabe kan møg Tius nøba pasrain kui
ashchai mariilan miaben, griegosmerabe tru purø nørrø kus-
reig wamindiilan mørøg kui inchibelø køn.
23 Trune nambe Cristo kurusyu kwaigwan eshkab kusre-
nanøbelø ker. Truibe judíosmeraimbe ke ka srurrengwan-
garubig køben, judíos kømø misaameraimbe ke chugúinguen
mørmubendø wamindig, treeg køn.
24 Trune Tius tru wamiilayasiibe, judíosmerai lata, griegos-
merai lata, Cristobe tru Tiuswei maramburab mariiba katø
Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig kusreiba, truig køn.
25 Kaguende Tiuswei tru chugúinguen mørmubendø wa-
mindi lataig asønabiibe møguelø purø may isua wamindi lataig
kømøtø, mas purab nuig køben, katø Tius tru itønaptiig lataig
kuibe, kan møwei fuerzas lataikken kømøtø, purab murikken
køn.

Corintosrø Tiuswei misaamera mailø kuig

26 Inchawei, nai nunelø, tru ñimun wamab uras ñim mailø
købelø kuigwan isua asamig køn. Misaamerain kabyu kus-
rebeløbe ñimbe ke kan kandøwein køben, katø ashib karub
purrabelø nørreeløbe mamdø køben, katø tab misagugurri
amrrub misaamerabe mamdø køn.
27 Yu pirau chugúinguen mørmubendø wamindi lataig
tøgagúigwan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig køn, tru purø
nørrø kusrebelan kørig mara kørrømartrab. Katø yu pirau kwa
kaizheelø kønmab asha tøgagúilan Tiusbe truigwan wesrawa
pasrig køn, nørreelan kørig mara kørrømartrab.
28 Yu pirau misagwein kabyu larrø kaizheelø kønmab
asha tøgagúilanba, katø kaashib indiilanba, tru chigucha
kømøzheelø kui asiilan, Tiusbe truilan lawa wesraig køn, tru
nørreelan chigucha kømeelø mara kørrømartrab,
29 mugucha Tiuswei merrab nørreelø misrøb møg inchib
pønrrømønrrai.
30 Ñimbe Tiuskurri Cristo Jesúsba kanbalatø pønrran. Cristo
Jesúsbe namuimbe tru mu nebua kusremgaig kusremiba,
katø sølgandø tabiiba, katø Tiusweyasiitø tarømariilø kømiba,
kaigyugurri wesruilø kømiba, treeg køn nøbe.
31 Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:
"Møikkøben truba nuig kømmørø inchib waminchib pasrag
købene, Señorweimburappe møg inchib waminchib pasrøbash"
cha.

2

Criston kurusyu mesraigwan wamindig

1 Inchawei nai nunelø, Tiusweimburabig mun kenamari-
imíig pasrabigwan na ñimun eshkab kusrenanøb arrub

urasma, ke kan chull møramdiig purø may waminchib, katø purø nørrø kusreb nebua asiilan waminchib arrumuig køn.
2 Pøs nabe ñimui utube katøgan chi pegwan isub pasrønrrab kømøtø, Jesucristonba, nun kurusyu mesra kweetsigwanba, trunundø isua pasrønrrab isuig køn.
3 Incha nabe ñimui utu uñib urasbe truburab chish kømøwei, trurrigu kørig kuig ¡katø! itønab pasraig købig køn.
4 Inchawei na wamindigu lata, katø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanigu lata, purø nørrø nebua ashib kusreig wamdøga purø may køremdiig waminchimuig køn. Treeg kømøtø, Tiuswei Espíritui maramburab mariitøga kenamarøb wamindig køn,
5 tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasriibe møguelø purø nørrø kusreigu pasrig kønrrain kømøtø, Tiuswei maramburab maramigu pasrig kønrrai.

Tiusbe nui Espíritugurri nebua ashchai marøbig køn

6 Treeg kuingucha, Tiusweimburabeløyu yandø tsabø nørrørawarwei utubeguende nørrø nebua kusreigwan waminchibwei inchibelø ker. Nambe waminchippe, tru nørrø nebua ashib kusreigwan møi nam warain kwalømigwan kømøwei, kabe møin kwaløm yu pirau nøm ashib karubelø nømguen patsab ambubelaiwan kømøwei wamindig køn.
7 Treeg kømøtø, nambe waminchippe, Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig mu asiimíig, sørig pasrabigwan wamindig køn, tru chi pønrrabikken kaabenbatøsrøwei namuyasig maya nuguen tab kønrrai kanmaytø manasrøwei Tius treeg martrab isua tøgagúigwan.
8 Inchen møi yu pirau nørreelø karub purrabeløbe møitøgucha iig tru muguen nebua kusremgaigwane chigúinguen mørmuig køn. Pøs iigwan chigúi mørig kuimbe, namui Señor tru tørguegwalmabigwane kurusyu mesra kweechimubsruig kuinrrun.
9 Inchendø Tiuswei wamwan pørigu taimbala:
"Mugucha kaptøgabe nebua ashmøwei,
muguen kalutøgabe nebua mørmøwei,
ni muguen øyeeg kuitamappe isubguen isumøwei indigwan,
Tiusbe nun undaguelayasiibe trunun tøgagønrrai tamara pønsrain køn" cha.
10 Inchendø Tiusbe sørig pasrabigwan nui Espíritugurri namune kenamarig køn, kaguende tru Espíritube maig kuigwan kerriguh chishtø ashibig kua, Tiuswei tru muguen nebua asiimíig nø purø umbusrø tøgagúilanguen kerrigu.
11 Pøs ¿kan møwanma nui manrrau umbusrøngue chi isub pasraigwan nebua ashibiibe nui espíritutøweimbe nebua ashmuitarru? Øyeetøwei Tius nø purø umbusrø tøgagúilane

mugucha nebua ashmuben, Tiuswei Espíritutøwei nebua asan.
12 Nambe espíritu yu pirauigwan utømøtø, utappe, Tiusweinukkurri arrubig Tiuswei Espíritun utig køn, nø ka yandø keta tranigwan chigúi mørøbelø kømig kønrrai.
13 Inchawei nam iigwan waminchippe, møguelø yu pirau kusremburab kusrebelø kusrenani wamdøga waminchimer. Treeg kømøtø, Espíritu Santo kusrenaniitøga Tiusweimburabelan øyeeg køn chib waminchippe, Espíritu Santon tøgarmeran waminchibelø ker.
14 Kan møg Tiuswei Espíritun chigaibe, Tiuswei Espírituimburabigwane utønrrab kaiman. Pøs nuimbe ke chugúinguen mørmubendø mari lataig køben, ni mandø kuinguen mørmøn, kaguende Espíritu Santo purugubendøwei, øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua asamig kua.
15 Inchen Tiuswei Espíritun tøgaibe chiwandøgucha øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua isumig tøgaig køn. Inchen nungurrimbe mugucha 'øyeeg, øyeeg køn' chinrrab kaimanrrun.
16 Pøs Tiuswei wambe trenchibig køn:

"¿Señorwei isuilan kabe mu nebua asitarru? cha.
¿Señorwane kabe mu kusrenrrautah?" cha.
Inchendø nambe Cristo nø isuimay isumigwan tøgar ker.

3

Tiusweimburabeløyu lincha maram purugubelø

1 Inchawei nai nunelan, nabe Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben treeg isubelan lataig waminchab kaimaig kuig køn. Treeg kømøtø, tru maig amøñig køben amøñibelan lataig, trumay wamindig køn, Cristoimburabigube kan shush ureezheelø latailan.
2 Nabe ñimune pitsøtø mutsøsraig køn, tranrrø mamig manrrai manmøtø, kaguende katøgucha truigwane utønrrabgailø srø kuimba. Ni møi yanguen katøgucha treeg mamigwane manrrabgailø srø kua,
3 katøgucha ñimbe ñimui asr maig marøg kui inchen treegwan marøbelø srø køn. Pøs ñimui utube pusrkwai ashib kømig, aleguiyam lab treeg inchib pønrraibe, ¿ñimui asr maig marøg kui inchen treegwan marøb, maig købash amøñibelø lataig marøb amøñimøtirru?
4 Kaguende ñim møibe: "Nabe Pabloingatiig kur" chiben, katøgane: "Nabe Apolosweingatiig kur" chiben, øyeeg inchib pønrrappe, ¿maig amøñig køben amøñibelø lataig marøb pønrrømøtirru?

5 ¿Trube, treeg købene, na Pabloba, Apolosbabe chimera købrah? Pøs nambe ka marøb melabeløtø køben, ñimbe

namgurriwei kørewa pønrran, namun møigwandøgucha Señor maig martrai karua pønsraig køben, treegwan marøbelø.

6 Nabe ellguaben, Apolosbe pi kuchen, tru tusrwan nurangaruppe, Tius nø nurangarun.

7 Inchawei ellguabig lata, pi kuchibig lata chigucha kømeelø køben, kal-lawa nuranrrai marøbiibe Tius, nø køn.

8 Ellguabig lata, pi kuchibig lata, møibe kabe peg kønrrab kuindø trunundøwei marøb køn. Inchendø nøm møitøgucha nømui maramigwan maig marig køben, Tiusbe tru marimburø pagaraben, utønrrab kuinrrun.

9 Kaguende nambe maramigwan Tiusba lata lincha maren, ñimbe Tiuswei ellmari tul køb, katø Tiuswei ya køb indan.

10 Tius nui ka yandø tab indigwan nan maya traniitøga, kan møg yawan purø may maram kusrebig lataitøwei yawan niga pasrønrrabigwan nabe pølbasra pasren, katøgane tru na pølsrugwan mara pasrim pala, kusrub yan. Inchendø møitøgucha marøb ambuppe, mandø marøb yainatashchab asha maramig køn.

11 Pøs kaguende yawan niga pasrønrrabigwan chab marig pasrøbene, mugucha katøgane katø srøig peg nøørø maramig kømøn. Kaguen tru chab mara pasriibe Jesucristo køn.

12 Inchen tru yawan niga pasrønrrai pølbasra marim palabe: orotøga marin kui, andøga marin kui, kabe purø tab sruuzheeløtøga marin kui, tsiitøga marin kui, putøga marin kui, kabe ka shautøgatø marin kui inchun.

13 Inchen tru nøm treeg mariiløbe møigweindøgucha tørgandø chigúi asamdiig kenamisrtrun tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm. Kaguende maig køtashchab naatøga parra ashen, tru naabe kanuin kanui nøm maig marigwan chigúi ashchai kenamartrun.

14 Inchen møikkøben tru yawan niga pasrønrrabigwan marim pala nø marøb kusrab yaig chi kømø, nagu ka puraibene, truburø nøbe tru utamigwan utønrrun.

15 Inchen møigwein køben nø chi marøb megaig pachiptinchene, tru nø treeg marigwane kaptøashchun. Nøbe truyugurri weluløppe, weluløbwei inchendø, treetøgucha welulrrab kan nag pilab utuwan purøluløb ib lataig welulabe kønrrun.

16 ¿Ñimbe ashmeelø køtirru? yamba ñimdøweinguen Tiusweimbe tab ya køben, Tiuswei Espíritube ñimuinug pasrabig kuin kui.

17 Inchawei møikkøben i Tiuswei yawan pinishibigwane Tiusbe nungucha pinishinrrun. Kaguende Tiuswei yabe newan tabig nuyasiitø køben, tru Tiuswei yabe ñimdøwein køn.

18 Kusrebelø kermab ñimasiitø kegørrab pønrrømøtay. Ñimui utu møikkøben misaamera møin kwaløm yu pirau isuigu truba

truba nu kusrebig kurmab isubiibe, chi nebua ashmíig lataig misramig køn, cierton kusrebig kønrrappe.

19 Kaguende kusremburab kusreig yu pirauibe Tiuswein kabyube ke chugúinguen marmubendø marig treeg køn. Pøs øyeeg chibig pørig pasran: "Nøm truba truba kusrebelø kermab isuigutøwei Tiusbe iløsrka kegørrønrrai marig køn" chibig.

20 Katø treekkucha chibig køn: "Señorbe ashibig køn cha, tru nørrø kusrebelai isuiløbe chi isumuinguenig isuilø kui."

21 Inchawei mugucha, ø møøbesin chib, truba truba møg inchib waminchib pasramibe chigagøn. Pøs kerriguba ñimuin køn:

22 na Pablo lata, Apolos lata, Pedro lata; iig waraig pirø lata, øsig kømig lata, kwamig lata, møin kwaløm lata, katø wendø attrabig lata; pøs ñimuiwein køn kerriguba.

23 Katø ñimbe Cristoielø køben, Cristobe Tiuswein køn.

4

Cristo nøashib karua øriilø nøm marøb kuilan waminchibig

1 Ñimbe mutøgucha namune Cristoi maramigwan marøb, katø Tiuswei tru mu asiimíig sørig pønrrabigwan nam asha marøb, kusrennøb pønrrønrrai pønsrailø kui, namune ka treetø isua tøgagørrunrrigay.

2 Pøs tru maramigwan nøm asha marøb kønrrai pønsrainabeløbe møitøgucha nui mariiløyu chi isumgaig marøbelø kønrrain køn.

3 Nane naimburappe, chi menrra isumøtan, ñim kui, kabe yu pirauelø mugøben tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabelø, truilø kui, nan 'ñibe øyeeg, øyeeg marøbig køn' tainab pasramig. Kaguende nabe naasiitøweinguen 'øyeeg, øyeeg kur' chimur.

4 Pøs nabe naimburappe, nai manrraube chi kalø marig kebachibiibe chigaig pasrar. Inchendø na treeg pasraitøga 'chi kalø marmíig kur' tamig kaagøn. Kaguende nan maig kønrrabigwan asha marøbiibe Señor, nø køn.

5 Inchawei treeg købene, treeg maramig pumøwatøbe 'ñibe øyeeg, øyeeg kuin køn' chib, treeg kui mara kørrømarmøtay. Muniiray Señor arrumnegatig. Tru sørig pønrrabig løstøyuelan nøbe tøryu wesrawa, møguelø nømui manrrømerayu chi martrab isua tøgagúilan kuragutchun. Inchen møitøgucha Tius tabig wamindig kømigwan utønrrun, nøm maig marig køben, treekke.

6 Nai nunelø, iigwan kerrigu øyeeg pørøppe, Apoloswanba, nanba asha kusrenrrai indig køn ñimuyasig tab kønrrai, ñim namun asha kusrewa, pørig maig chibigwan purab marøb pønrrømønrraimba, kanune kaig køn chib,

kanuingatøgøba inchib ñim truba møg inchib nørreelø misrøb pønrrømønrraimba.

7 ¿Ñun mu kui nebua asig kønrraima ñune mu treeg mara pasrta? ¿Tius tranigwan utiimíibe ñibe chi tøgagugu? Inchen nø tranigwan ñi uta tøgagúig købene, trube, ¿chindimbarre møg inchib nuig misrku, tranigwan uta kømøwa lata?

8 ¡Paare, ñim waachaalleeløbe! Yandø ke newanelø, katø ñimbe yandø chiyutøgucha palømíig ke newan tøgar køppeendi, ñimbe namun palain kømø, yandø reymera, yandø ñimdø ke tsabø asha karubelø. ¡Kan waachaalleelø! Ñim isa kømøtø, reymera kua, ke ñim karub pønrraimbe, namgucha treetøweim pønrrønrrab, ñimba ke amøñigasamig køtan.

9 Pøs nam Cristo nøashib karua øriilane yandø wendau ke srabesrø melab lataig treeg pønrrønrrai pønsrailø ker, yandø kwanrrai wesrawa pønsrailan latawei. Pøs nambe yu pirau mayeelai merrab misagashib srua kuilø kømig køtan, ángelesmera lata, misaamera lata.

10 Nambe Cristoimburabikkurri ke chugúinguen mørmeelø lataitø køben, trune ñimbe Cristoimburabeløyu purø kusrebelø latailø køn. Nambe ke itaptø kaizheelø køben, trune ñimbe purø mur chibelø latailø køn. Ñimbe tabelø kønmab asiilø køben, trune nambe kaasiilø ker.

11 Pøs nambe møin kwalømgatig parøgwai mørøb, pi mulgwai mørøb øyeeg nebuig meler, asru kemig truburab kømuielø, ichabeta kørriindiilø, katø chu waramig ya kaweyelø.

12 Nambe namui tasiimeratøga muraara, muraara marøbelø ker. Namune trømbøig tsalø wamøben, namgurrimbe nømune mayanguen tabig nebuilø kønrrai inchibelø ker. Namun kaig maringucha, namgurrimbe awentabelø ker.

13 Namune kailø kønmab ashchai isa waminchen, namgurrimbe maig købash inchimø, tammay løtabelø ker. Nambe møi øyan kwalømgatig yu pirau yandø kaasha kørrømarig chilliirrøsr kørreibig latailø ker, mayeelai kaasi shau.

14 Nabe ñimun iigwan pørøppe, ka kørig martrab inchimøtø, masken tabig melønrrai waminchar, nai undaaraig ureemera latailø kuimba.

15 Pøs ñimbe Cristoimburabigu kusrenanøbeløbe diez milburab tøgagúindøgucha, kan møskai lataibe kandø tøga køn. Kaguende Cristo Jesúsweinuube Tiuswei tru tabig srø wamgurri nabe ñimuimbe møskai misrig køn.

16 Inchawei nabe ñimun øyeeg marøb melørrunrrigay cha waminchar, na maig marøbig køben, ñimgucha treegwei marøb kønrrai.

17 Inchawei nabe Timoteowan ñimuimay ørig køn, nai undaaraig nusrkai lataig Señorwan maikkucha tarømisrmø

megabigwan. Nøbe na Cristo Jesúsweimburab maig marøb uñibig kuigwan ñimun isunanrrun, na chutøgucha iglesiamørig maig kusrenanøb yailan.

18 Inchen ñim møiløbe na ñimun ashchab arrumønrraitamab purø nørreelø misrøb møg inchibelø misrin køn.

19 Inchendø nan Señor inrrain købene, peba ñimun ashchab arrua, nøm truba truba nørreelø misrøb wamindiilan ashmøtø, tru nømui marøb kuigwan asamønrrun.

20 Kaguende Tius nø ashib karub waibe wamindigu pasrømøtø, maramburab marigu pasran.

21 ¿Nabe ñimuimay tsig srua arrumig palain køgueh? ¿Kabe undag købiitøga larrø tammay waminchab arrumig palain køgueh? ¿Ñimbe møigwan palaingøgue?

5

Møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marmumigwan waminchibig

1 Ñimui utube ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb kuigwan truba wam køn, ñimui utube møikkøsrønbe panabusrandøwei pera tsuin kui, judíos kømeelø Tiuswan ashmø misaameraguen kan øyeekkatig trømbøig maramigwane purø trømbøig kui asha treeg marbasiimíigwan.

2 ¡Trune treeg kømnebe ñimbe chi kømui lataig nørreelø misrøb ka møg inchippe pønrran! ¿Ashene, øyeeg pubene, ñimbe isuig kishibguen pønrrømø, chindah? Tru øyeeg kaig marøb møwane ñimui utugurrimbe wegutchai inday.

3 Pøs nabe ñimba kømøtø, nai asr pasraigube yabsrø nøørø pasraindøgucha, nai isuigube ñimba pasrøwa, tru treeg kaig marøb møwane nun maig itø attrabigwan treeg kønrrai kørrømara pasrøbguen inchar, na ñimui utu pasrøwa lataitøwei.

4 Namui Señor Jesucristoi munchiyu ñim tulundzunøben, na maig isubig kuigube ñimba pasrøben, Señor Jesúswei maramburab maramig truyu pasrøben,

5 tru larrø kaig marøb møwane Satanás nø tøgagønrrai pasrtrigay, nui asrwan pinisaig kønrrai, Señor arrub kwaløm nui espíritune kaigyugurri wesraig kønrrai.

6 Ñim nørreelø misrøb waminchib pønrraibe chi tabig kømøn. ¿Ashmeelø køtirru, harinayu levaduran lamøtø pusriitø maya sømarigwan larrøb pulingarubig kui?

7 Tru køIli levadura lataig tøgagúigwan wegutsay, harina sømarig chi levadura larriimíig latawei ñim chishelø kønrrab, ñimbe yandø chabguen treelø kuig køppe. Kaguende Criston, tru namui Pascua Fiestayu Ubisha-unø kweetsamig købigwane namuimburø kweetsig købig køn.

8 Inchawei nambe tru Pascua Fiestan marøppe, tru kølli levadura lataigwan tøga marøb kømøgun, tru kaig martrabgøba isub, chine trømbøig maramigwangøba isub indi levaduran. Treeg kømøtø, tru pirri chi levadura chigaig lataitøga fiesta margun, tru pirriyu chi lindisaimíig chi sørig chigaig, ciertongue.

9 Nabe ñimun kilgayu pørøppe, asrtøga trømbøig marøb ishumburmeraba, trømbøig marøb møgueløba linchimøtay cha pørig køn.

10 Inchendø nabe iigwan trenchippe, yu pirau tru Tiuswan ashmø misaameran truilaimburab waminchimur, tru ishumburmera lata møguelø lata trømbøig marøbelan, tru larrø pareelan, chi isa køben an nila wesrabelan, katø chiwangøben kan tius kui lataig inchibelan. Pøs treeg misaameraba kerriguwan linchimumig kuimbe, trube, ñimbe yu piraugurrimbe webambam nebubsruinrrun.

11 Pøs nabe ñimun pørøppe, 'ñimui nuneg kur' chib pasrøbendø, menda ishumburba trømbøig marøptiig, larrø pariig, katø chiwan køben kan tius kui lataig inchibig, kabe isa waminchib wam kusruptiig, mutsiiraptiig, purø may isa nila wesraptiiba, øyeeløba lindamig kømøn cha pørar. Treeg inchibiibabe mabguen lincha mamumig køn.

12 ¿Pøs nagan Tiuswei misaamera kømeelø nøøreelan kabe na asha marøb pasramig kuitarru? ¿Tru iglesiayuelan asha maramigwane ñim maramig kømuitarru?

13 Kaguende Tiuswei misaamera kømeelø nøøreelane maig kønrrabigwan Tius nø asha martrab kuinrrun. Inchendø: "Tru ñimui utu tru larrø trømbøig marøbigwane ñimbe wegutsamig køn" cha, trenchibig køn Tiuswei wamwan pørigube.

6

Tiuswei ureemera ambugurri, igurri aleguiyab

1 ¿Maig marøb pønrrabelø kuaasamø, ñim møikkøben Cristogurri nui nuneeba aleguiyam laig tøgagua, Tiuswei misaamerainug kømøtø, tru sølgandø tabigwan marmeelaisrø tru kwayam laigwan 'tamara kettra' chib, treeg inchib pønrrønrrappe?

2 ¿Ñimgan ashmeelø køtirru Tiuswei misaamerabe yu pirau misagwan maig asha maramigwan nømguen asha martrabelø kui? ¿Inchen yu pirau misaameran treegwan ñimguen asha martrabelø købendøbe, trube, chigøben kwayam lailø yandøzhig pub arrubigwane treetøwei asha martrab kaimabelø kø chindah?

3 ¿Ashmeelø køtirru ángelesmeranguen maig asha
maramigwan nam asha martrabelø kuibe, mas yu pirau
chigøben pub arrubigwandøbe chincha asha marmønrrab kø?
4 Inchawei tru kwayam lailø yu pirau chigøben pub arrubig-
wane iglesiayuelø kømeelan ¿mandøgurri truilan asha martrai
pønsrøbelø køh?
5 Nabe ñimune kørig purørtrab trenchar, tru nunelai utu
kwayam lailan maig kuigwan paya ashib martrabig chigúi
mørøb isum kusrebig ñimui utube, ¡paare! ¿ni kandøguen mu
kaagø chindah?
6 Inchen kan treeg martrab isui urasbe kan nuneebe
katøgan nuneeba kwayam lawabe, juezmeran 'tamara kettra'
chib, eshkab ambubelø køn Tiuswan køremø misaameran.
7 Ñimbe ñimuimburappe chiguen kømø, yandø newan kegørra
pønrran, ñimui ututøwei øyeeg kwayam lab pønrraikkurri.
¿Trembe ñimun sølwan marmø kalø marindøgucha, treegu ka
puraambub melamdiig kømø, chindah? ¿Ñimun isa wamin-
cha nilindøgucha, trembe ka awentamdiig kømø, chindah?
8 Treeg inchibelø kui urasbe sølwan marmø ñimguen kalø
marøb, isa wamincha nilamba inchibelø køn, kan trutøgucha
nunelandøwei.
9 ¿Tius nø ashib karub waigwan tru sølgandø tabigwan
marmeeløbe tru ketig utamigwan utømønrrabelø kui
ashmeelø kø chindah? Ñimguen ñimdøwei kegørrab
pønrrømøtay: møguelø lata, ishumburmera lata
trømbøig marøbeløba, chiwangøben kan tius kui lataig
inchibeløba, itøluløpteeløba, møkkølig købendø ishug lataig
inchibeløba, møgueløbe møgueløasiyaitø, ishumburmerabe
ishumburasiyaitø trømbøig marøbeløba,
10 nileeløba, larrø pareeløba, mutsiirapteeløba, isa
waminchib wam kusrupteeløba, purø may isa an nila
wesrapteeløba, tru Tius nø ashib karub waigwan truiløbe
ketig utømønrrab kui.
11 Ñimgucha møiløbe merrappe øyeeløwei inchibelø købig
køn. Inchendø møimbe yandø chishtø pillmailø, ñimbe
Tiusweyasiitø tarømariilø, chi kaig kømeelø lataig tabig
kørrømariilø køn, Señor Jesucristoi munchiyuba, namui
Tiuswei Espíritugurrimba.

Asrbe trømbøig maramigweyasig kømøtø køn

12 "Chiwandøgucha nan meriimíig, na ka maramdiig
købendø", kerrigubabe chi purugunrrabgailø køn.
"Chiwandøgucha nan meriimíig, na ka maramdiig købendø",
na treeg marøb megamig kønrrai na øyeeg marameløyu ni
møyutøgucha truig srua yaig pasrønrrabgucha kømur.

13 “Mamibe patsauweyasig køben, patsøbe mamigweyasig køn”. Inchendø Tiusbe mønundøgucha i pabaløwanba chigaanrrai pinishinrrab køn. Asrbe ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb tøgagømigweyasig kømøn. Treeg kømøtø, asrbe Señorwein køben, Señorbe asrweyasig køn.

14 Pøs Tiusbe Señorwanma katøle øsig kønrrai kusraig køppe, namungucha katø treetøwei øsig kømig kønrrai nui maramburab mariitøga kusranrrun.

15 ¿Ñimgan ashmeelø køtirru, ñimui asrmerabe Cristoi asrutøwei pønrrabelø kui? ¿Inchen nabe Cristoi asru pønrrabelan wesrawa, kan kaig ishug nui asrwan anwei yanøbigweinug kandø misrtrai mara, truyu pønsrønrraitamaguh? ¡Managuen treebe kømønrrun!

16 ¿Kabe ashmeelø køtirru, tru treeg kaig ishuuba kandø misra kaig mariibe, yandø kan asrtø lataig kørrømisrig kui? Kaguende trenchibig pørig pasran: “Tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha.

17 Inchen møikkøben Señorba kandø misriibe, nøba kan espíritutø køn.

18 Ishumburba, møgueløba trømbøig maramigugurrimbe wegørray. Møguelø katøgan chinetø kalø mariiløbe nømui asrutøwein kømøtø, nøørø køn. Inchen ishuuba, møøba asrtøga trømbøig mariibe, nui asrwandøwei trømbøig maran.

19 ¿Kabe ashmeelø køtirru, ñimui asrbe Espíritu Santo nø kebya pasraig tab ya kui, ñimuinug pasrabig tru ñim Tiuswan uti Espíritu? Ñimbe ñimdøwei ñimuyasig kømøn.

20 Kaguende Jesucristo nuwei peniilø køn. Inchawei ñimbe ñimui asrtøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai maray.

7

Kasharawarbe maig kømigwan waminchibig

1 Trube, møimbe ñim nan kilga pøra paya ørig købigwan trencha løtønrrab inchar: Pøs tab køn cha, kan møg kasharamø, nøtiig kømig.

2 Inchendø ishumburmeraba, møgueløba purø trømbøig marøbelø kuikkurri, møgueløbe møitøgucha nui srain tøgaig kømig køben, ishumburmerabe møitøgucha nui keg tøgaig kømig køn.

3 Pøs keebe srawei asrwan tab kønrrai maramig køben, sraimbe nui kewei asrwan tab kønrrai maramig køn.

4 Kaguende sraimbe, nui asr kuimba nuimburaptø tøgagømig kømøtø, keg nø asamig køben, katø kekkurringucha nui asr kuimba nuimburaptø tøga kømøtø, srai nø asamig køn.

5 Inchawei tru ñim Tiusba wamindamigutø kebamrrab,
kan maya yanagatig ñim pailø lata tru treegwan marmønrrab
wamincha kømøwabe, kanikkurri kanikkurri asrwan
tranmønrrab inchimumig køn. Tiusba wamindamigwan
chab wamincha, trugurrimbe ñimui asrwane katø treetøwei
tranamig køn, tru treegwan marmuikkurrindø Satanás ñimun
kegørrøsrkønrrab chigøben mara ashmønrrai.
6 Nabe iigwane ka øyamay maramdiig køn chatø eshkar. Ke
treeg maramig køn cha, karua pasrmøtø.
7 Pøs maya møgueløba na lataitøwei nømdeelø kuimbemab
isur. Inchendø møitøgucha tru nøm trendø treeg kømigwan
keta tranig uta tøgar køn Tiusweinukkurri arrubigwan, møibe
øyamayig købene, katø møibe peemayikke.
8 Nømdeelanba, piudameranbabe trendamønrrun: Na
lataitøwei natø kørrømisrimbe tab købsruinrrun cha.
9 Inchendø kaig marmø uñibig uñchab kaimabiibe,
kaig marøg købiitø ke chinsraatø inchib uñibgunrriibe
kasharaikken søl kønrrun cha.

Kasharawarbe petiyamumig

10 Inchen kasharawarmerane iigwan karua pasrar; na
karua pasrig kømøtø, Señor nø karua pasrig køn: Sraimbe
kewane kuchimumig køn cha.
11 Inchen srai kuchippe, trube, nøtø tsumig køn.
Trengømuppe, nui keeba katøle tammay kørrømisra lindamig
køn. Inchen keebe nui srawane tarømisrøb kutsamig kømøn.
12 Inchen katøganelane Señor trendaig kømøtø, naimburab
na trendamønrrun: Møikkøben kan nuneg, nui sraimbe
Tiuswan køremíig pera kua, nø ka lincha meganrrab
megabene, keebe tarømisrøb kutsamig kømøn cha.
13 Inchen kan srai, keebe Tiuswan køremíig tøgagua, nø ka
lincha uñchab inchene, sraimbe tarømisrøb kutsamig kømøn
cha.
14 Kaguende tru keg Tiuswan køremíibe nui sraingurri Tius
kaasiimíig køben, katø Tiuswan køremø sraimbe, nui kekkurri
Tius kaasiimíig køn. Pøs treeg kømuimbe ñimui ureemerabe
kaiba lindig købsruben, møimbe yandø Tius tabig kui asiilø køn.
15 Inchendø møikkøben tru pailøyu Tiuswan køremíig
tarømisra ibene, ka ibasamig køn. Pøs øyeegube, kan srai
lata, kan keg lata Tiuswan kørebeløbe imønrrai inchib ke
treegutø melønrraingucha pønsrailø kømøn. Kaguende Tiusbe
ñimun wamappe, chi isumø pishindø tab waramig kønrrai
wamig køn.
16 Pøs, ¿ñi sraimbe ashtirru, ñi ñui kewan inchippa
kaigyugurri wesram kønrrab kui? Kabe ¿Ñi kekkucha
ashtirru, ñi ñui srawan kaigyugurri wesram kønrrab kui?

Tiuswan ashibig maig kømigwan waminchibig

17 Inchendø ñim møigwandøgucha ñimun Señor maig uñchai
marig køben, treegutø unamig køn, tru ñi Tiuswan nebua
ashib uras maig købig kuibe, trumaytø ka unamig køn. Chu
iglesiamerayuelandøgucha iigwan øyamay marøb kønrrai nabe
treeg karua pasrar.
18 ¿Tru ñui isubigwan Cristoinug pasra tøgagønrrai wamab
uras yandø circuncidaweikken købig køtirru? Trube, cir-
cuncidaweig kømønmab ashchai inchimøta. ¿Ñim møikkøben
ñui isubigwan Cristoinug pasra tøgagønrrai wamab uras asru
circuncidamíig køben wamig køtirru? Trube, treeg marmíig
købig kuabe, circuncidanrrab inchimøta.
19 Kaguende circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, cir-
cuncidamíig kui chi kønrrab kømøwein køn. Tius maig
maramigwan martrai pønsrailan møra marig, truibe tabig køn.
20 Tius ñimun wamab uras møitøgucha ñim mailø køben,
treeg wamiiløbe, trumaytø ka kørrømisramig køn.
21 ¿Tru ñun wamab uras karuindiig megabig køtirru? Trube,
trunune chi isumøta. Inchendø ka karuindø megabig
kømønrrab indamdiig købene, trube, treegwan mar.
22 Inchen karuindiig megaben Señor waminabiibe,
Señorweimburappe yandø webya pasran. Inchen katø
treetøwei ka karuptø srua kuig megabig kømøtø, nuimburab
uñen waminabiibe, Cristo karuindiig meganrrabig køn.
23 Kaguende ñimbe Tius nuwei peniilø kuig køppe, møguelø
karuindiig melabelø kømøtø kuy.
24 Inchawei, nai nunelø, ñim møitøgucha ñim maigu
pønrrøben wamiiløbe, Tiusba treegutø ka kørrømisray.

Nømdeelan wamindig

25 Inchen tru kasharameelø nømdeelaimburappe, Señor nø
karua pasriibe chigagur. Inchendø Señor nan lastima asig-
wan nebua tøgagúikkurri, na maig taigwan ñim treeg kuita-
mab isumdiig kuinawa, naimburab ñimun øyamay maramdiig
køn chinrrab inchar.
26 Pøs møi ya øyeeg chinetø isumdiig købene, maig pasrabi-
ibe trumaytø kørrømisramig søl lataig kui ashar.
27 Inchen ñi srain tøgaig kuabe, trube, tarømisrtrab
inchimøta. Kabe chi sraingaig, ñitiig kuabe, trube, srai
tøgagønrrab lamøta.
28 Inchendø ñi kasharaikkucha, chi kaig marig kømøwein
køben, katø kan srusrø kasharaikkucha, chi kaig marig
kømøwein køn. Inchen køben tru kasharabeløbe chinetø neb-
uig pønrramig arruben, isui melamig kønrrab køn. Pøs nane
ñim treeg nebuig melai ashmuinrrabna køtan.

29 Inchendø nabe, nai nunelan, ñimun trenchinrrab inchar:
Srabe kwalømmera pumibe purø landøraim pasran cha. I
landøzhig pasrabigwan Tiusweimburabigwan martrab, sralø
tøgarbe sralø tøgar kømøwa lataig pønrray.
30 Inchen truba isui kishib melabeløbe isuig kishib
pønrrømøwa lataig pønrrøben, truba kasrag pønrrabeløbe chi
kasrag pønrrømøwa lataig pønrrøben, chigøben penabeløbe
chigucha penømøwa lataig pønrrøben,
31 katø yu pirau chine købigu tab kui mørøb amøñibeløbe ke
truitø srua yailøgucha amøñimumig køn. Kaguende yu pirau
øyeeg pasrabiibe ka pureb arrubiitø køn.
32 Nane ñim chigucha chi isumikkaig treeg
amønaimbemab køtan. Kaguende kan kasharamíig nøtiibe
Señorweimburabigwan katøguchinguen isun, Señor tab kui
wanrrai maramigwan.
33 Trune kasharaweibe yu pirau chigøben købigwan mas
isun, nui srawan mandø tab kui wanrrai maramigwan.
34 Incha nø chi martrab isuibe pabalø, pabalø isuim pasran.
Inchen kan ishug kasharamíig, nøtiig, kabe kan srusrø nøtiibe
Señorweimburab marøb megamigwan mas isun, nui asru lata,
nui espíritu lata Señorweyasiitø kønrrab isua. Trune kasharawa
ishuube yu pirau chi købigwan mas isun, nui kewan mandø
tab kui wanrrai maramigwan.
35 Iigwan na kerrigu ñimun trenchippe, ñimundøwei
tab kønrrai trenchar. Kabe ñimun ke truyutø iløsrka
melønrraingucha inchimøtø, masken mumay amønamigwan
treeg marøb amøña, Señorweimburabigwan tab chi iløsrkaimíig
marøb melamig kønrrai inchar.
36 Inchen mu møøba kimø srusran kan møg kasharanrrab
misraig, nø tab marmurmab kørig isub, katø tru srusrøgucha
yandø køligwein køben, treekkurri møøbe yandø kasharam kui
ashabe, trube, maig maramdiig køben treeg maramig køn.
Treebe chi kaig marøb pasraig kømøtø køn. Ka kasharay.
37 Inchen kan møg nui manrrau nø maig isuigwane treeg
martrab kandø isua pasrabig, katø nui asru maig marøg
købig arruben, truig mumaygucha srua irramamø, tru nø
maig isua tøgagúigwan isua møra tøga pasrøwa, tru srusrøba
kasharamønrrab nø treeg isua pasrabiibe, kasharamuig søl
køn.
38 Inchawei tru kasharanrrab misri srusrøba kasharaig
søldøwein køben, katø kasharamuibe mas tabguen køn.

Piudameraimburab waminchibig

39 Keg øsig uñene, sraimbe nøørø kønrrab kømø, kandø
køn. Inchen keg kwabeneguende, yandø nuin kuin køben,
mubagøben ka kasharamig køn, Tiuswan ashibiibabe.

40 Pøs na isuibe øyeeg køn: katøle kasharamø, nøtø kørrømisrikken, mayanguen tab kønrrab kui. Nagucha Tiuswei Espíritun tøgagurmab isua, trenchib pasrar.

8

Cierton tius kømeelan trani yaumeran mandø indamigwan waminchibig

1 Animalmera kweecha tru yauwan taska mari tiusmeran trana pønsraigweimburappe nambe mayeeløba nebua ashibelø ker. Pøs tru nebua ashib kusreibe ka nørreelø misrøb pønrrønrrai maren, trune tru undag købig Tiusweinukkurri arrubiibe Tiusweimburabigu nørrøram purugubig køn.

2 Møikkøben maitøguen nebua ashibig kurmab isubiibe, tru maig kuigwan tab nebua asamigwane katøgucha tab ashmø srø køn.

3 Trune møikkøben Tiuswan undaguigwane Tiusbe nune mu kui nebua asan.

4 Trube, tru taska mari tiusmeran pønsraig yaumeran maigweimburappe ¿mandø chinrrab? Pøs tru taska mari tiusmerabe yu piraube chigucha kømeelø kui nambe ashibelø ker, katø Tiusbe nøtø kandø kui.

5 Pøs srømbalasrø lata, pirau lata tiusmera cha wamiilø møiløgøben købwei indan ('tiusmera køn' cha, wamiiløba, katø chiwandøgucha nøm karub purrabelø cha wamiiløba truba nørrø køb lataitøwei).

6 Treeg kuingucha, namuimbe Tiusbe kandø nøtø køn, tru Møskai. Tru chigurrimbunø arrubiibe nuinukkurrindø arruben, katø nambe nuyasig øsig amøner. Katø Señor Jesucristo kandø køben, chitøgucha købiibe nøgurriwei pønrrøben, namgucha nøgurriwei øsig amøñibelø ker.

7 Inchendø mayeeløbabe iigwane chigúi nebua ashmeelø køn. Møiløbe katøgucha tru taska mari tiusmeran tøgagøm kusreelø købig kua, tru mamimeran mappe, tru tiusmeran trani mamig kønmab isua mabelø køn. Incha tru nømui isub kebachib pasrabigu kullaguelø kuikkurri, yandø kaig mararmab isub kørrømisrøbelø køn.

8 Pøs mamibe Tiusweinug nam katøguchi kemalla pønrramig kønrrai marmøwei, katø nam tru mamuikkurri mas kailø misrtrab kømøwei, kabe nam truigwan maikkurri mas tabelø kønrrab kømøwein køn.

9 Inchendø ñim tru chi kalø kønrraitamab isumikkaig marøb tøgagúigwane kullaateeløbe truyu srurrengwanrrain kømøtø ashiptø maray.

10 Kaguen møikkøben nui isub kebachib pasrabigu kullaatiig tøgaig, ñi tru maig kuigwan yandø tab nebua ashib kusrebig, tru taska mari tiusmerai tab yausrø ñun mab wai

ashabe, ¿nøgucha tru taska mari tiusmeran trani mamimeran ka manrrurmab isumønrrab køh?
11 Inchawei tru maig kuigwan ñi nebua asha kusrewa tøgagúig, truikkurrindø kan nuneg kullaatiibe yandø kebeña, pinab pinønrrun, Cristo nuyasig yamba purøgwaig købigwan.
12 Inchawei øyamay tru nunelan kaig marøb, nømui isub kebachib pasrabigu kullaguigwan kørriincha kørrømarøb pønrrappe, ñimbe Criston kaig marøb pønrran.
13 Inchawei mamibe nai nunewan kebenøsrkamitø kønrrab købene, managuen nabe yauwane mamumønrrun, nai nunewan ka srurrengwangarumønrrappe.

9

Cristo nøashib karua ørig maig marøb pasramig

1 ¿Maig maramdiig køben treegwan maramig nabe tøgaig pasrømubra chindah? ¿Nabe Cristo nøashib karua ørig kømubra chindah? ¿Kabe nabe Jesús namui Señorwan ashmuig kuig kø chindah? ¿Señorweimburab na marøb pasraigu yell kørrømisrøbeløbe ñimwein kømøtirru?
2 Pøs møilaimbe nabe Cristo nøashib karua ørig lataig utig kømuinaindøgucha, isa kømøtø, ñimuimbeguende nøashib treeg karua ørig kur. Kaguende Señor nan nøashib karua ørig kui asamdiibe ñimwein køn.
3 Nan møiløgøben 'øyeeg marin køn' chib, payibelane 'øyan køn' chib, kusra løtamønrrun.
4 ¿Kabe nam købgan mab, muchib indamig kømuitarru? cha.
5 ¿Kabe nam købgan Tiuswan ashibigwan srai mara, pera pønrramig kømuitarru? cha, tru katøganelø Cristo nøashib karua øriiløba, katø tru Señorwei trag nuneløba, katø tru Pedroba, truilø lataitøweingue.
6 ¿Kabe naba, Bernabébatøgan namui taska maramigwan elatsamig kømønrrain kuitarru, namui øsig waramig marøb kuigwan?
7 ¿Kan suldauma maig kuaasamø nø suldau pasraptøga, chi palabigwan nui andøgatøwei penabiibe? ¿Kan mu kuaasamø uvas tusrmera ellguawa, uvas misren, truigwanguen mamíibe? ¿Kan mu kuaasamø kabramerane ashib tøgagøbendø, pitsøn sunna muchimíibe?
8 Kabe na øyeeg chib pasrappe, ¿møguelø isuimay trendaig tamagueh? ¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pørikkucha treetøwein chibig kømuitarru?
9 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma øyeeg chibig pørig pasran: Kan wey tirigun kwattrai itøbunab megabigwane mabashig kømub pusalgutsamig kømøn cha. ¿Kabe Tiusbe weymeran isua trendaig kø chindah?

10 Øyeeg chippe, ¿namuimburab trendaig kømønrrab kø chindah? Pøs namuyasigwei pørig kuig køn. Kaguende pirøwan arab megabiibe mamuitamab isuawei kwallib megaben, katø mugøben tirigun kwattrai itøbunab megabiibe tru misrigwan manrrab isuawei marøb megan.

11 Inchawei nama ñimuinug Tiusweimburabelan ellmarig købene, trube, ¿ñim chigøben tøgagúigwan maitøguen nam utamig menrra indig kønrrab kø chinderah?

12 Tru kaneløma nømui chi palabigwan ñimun utambuawei utig købene, ¿nambe treetøguen kømø, utamigwein kømuitarru? Inchen køben, nambe tru treeg utamigwane managuen treebe marmuig køn, Cristoi tabig srø wamwan chigøben iløsrkøbelø pønsrømønrrab, chigúindøgucha ka puraambub melaig køn.

13 ¿Ashmeelø køtirru, Tiuswei yau marøb melabeløma truyuigwan maben, katø Tiuswei altaryu marøb pønrrabeløbe truyuigwan mabelø kui?

14 Inchawei Señorbe treetøwei karua pasrig køn, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbeløbe trutøga øsig warønrrain cha.

15 Inchendø øyeeg maramdeelø kuindøgucha, nabe managuen trununе marmuig køn. Katø iigwan na pørøbgucha, nan treeg martraimab isua pørmur. Pøs na chi treeg marmøwagurri na øyeeg purø tab kui mørøb møg inchib waminchib pasraigwan nan mugøben kerramøwatø, kwamikken søl kønrrautan.

16 Pøs Tiuswei tru tabig srø wamwan na eshkab kusrenanøb pasraibe nainetø møg inchib waminchib pasramig kømøtø køn. Kaguende nane truigwane martraim pasrig kur. ¡Pøs Tiuswei tabig srø wamwan na eshkab waminchimuinaisruandøbe, nane maig kuaasamø!

17 Inchawei maramigwan na naashib martrab isua marabe, truburø utamigwane utamønrrun. Inchen treeg kømøtø, ke nan trunun martrai inchendø marinaisruandøbe, trube, tru karua pasrigwan ka marmøn chimønrraindø marig kørrømisrtrun.

18 ¿Pøs trube, tru na marøb pasraimburø utiibe chi kønrrab kø? Na Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøppe, truburø chi tranrrain kømø, na ka yandø waminchib pasraig, truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamwan waminchib uña, na miambuawei miamigwan treeg utab pasrømø kagøbasig.

19 Nabe mu karuig megamíig kuagucha, nabe natøwei mayeelø karuindiig meganrrab pasramisrar, maya nebuingatig Cristoyasig misag nørrø nebua tøgagønrrab.

20 Nabe judíosmerai utu uñippe, kan judío lataitøwei uñibig kur, nøm Criston nebua ashchai martrab. Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig truig ke nø

karuig natøweinguen ke treeg pasrømuinaindøgucha, tru pørig maig chibig køben treeg melabelai utube, trube, tru pøriilan marøb megabig lataig uñibig kur, tru pørig maig chiben treeg melabelan Criston nebua ashchai martrab.
21 Inchen Moisés pørigwan tøgagømeelai utube, treetøwei nagucha chigaig lataitøwei uñibig kur, tru maig maramigwan pørig chigaig melabelan Criston nebua ashchai martrab. (Tius maig maramigwan martrai pørigwan na chi asamig chigaig kønrrab kømøtø, Cristo maig martrai karuigwan trunun nabe marøb megabig kur.)
22 Kullaateeløbabe nagucha kullaatiig lataitøwein pasrabig kur, tru kullaateelan Cristoin kønrrai martrab. Mu misaamerabatøgucha, nøm mailø køben, treeg kønrrab inchibig kur, møilandøguen chinchagøben kaigyugurri wesranrrab.
23 Iigwan na kerrigu øyeeg marøppe, Tiuswei tabig srø wamgurri øyeeg marøbig kur, truyugurri purø tabig tøgaig arrubigwan nagucha trunun tøgatø utønrrab.
24 ¿Ashmeelø køtirru misaamera nørrø tulaamba ashib purrainug møig kanab luldashchab luløbeløma luløppe, søteeløbawei lulendø, tru kanaigwan utabiibe kandø købig kui? Inchawei ñim luløppe, tru kanawa utamigwan Tius tranig utønrrurmab isua lulay.
25 Inchawei møikkøben treeg lulameløyu kebya pasramisrøbiibe, chiyutøgucha nui asr maig marøg køtanmaptø marøb megamøn. Pøs truiløbe kan corona ka petø minchib pinønrrabigwan utønrraptø treeg maren, trune nambe corona managuen minchib pinønrrabig kømíigwan utønrrab Tiusweiwan marøb meler.
26 Inchawei nabe luløppe, chu pumgúinguen mørmubendø, luløbig lataig luløb megamøwei, katø kan kwayabig nøørøtø, nøørøtø kurrøb kwayab lataig pasrømøwei inchar.
27 Treeg kømøtø, nabe naasiitøwei nai asrwane purø murigu purayam kusrenrrai kusrenanøb ke treegwan kønrrai inchibig kur. Inchippa na katøganelan eshkab kusrenanøb pera pasrøwa, natøweinguen kaiman tainab megamønrrappe.

10

Taska mari tiusmeran Tius kui lataig mara tøgagømumig

1 Nabe, ñim nai nunelan, tru merrabsrø namui kølli misag, judíosmera, mayeeløba wañi umbu melab, katø mayeeløba mar Rojoyu larraambub indigwan pesannamø, isua kønrrai inchar.
2 Incha nømbe mayeeløba tru wañimba, marba pinøgasrøb pinøbuliilø kuikkurri Moisésba kanbalatø pønrran.
3 Incha katø treetøwei mayeeløba Tiusweimburab mamigwandøwei mab,

4 katø mayeeløba Tiusweimburab piwandøwei muchib indig købig køn. Kaguende tru nu srug nømun lincha ibig Tius tranigugurri webarrub piwan nømbe mutsig køn. Inchen tru nu sruube Cristo kuig køn.

5 Inchen treeg amrruig kuindøgucha, misagwane kerrigu lutauwan Tiusbe chi tab kui ashmuig købig køn. Incha nømui asrmerabe mu misag warab waraimønug truørø kwaig waramig nebuig køn.

6 Øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kønrrain kuig køn, nam ke chinchimmørø inchib chigøben kailan isub pønrramig kømønrrai, israelitasmera ke chinchimmørø inchib isub pønrrab lataitøwei.

7 Pøs nøm møiløgøben chiwangøben kan tius kui lataig inchibelø lataitøwei marmøtay ñimbe. Pøs tru uras nøm øyeeg marigwan treeg chibig pørig pasran: "Tru misaamerabe manrrab, mutchab purramisra, trugurrimbe pailamburab pailanrrab kurrig køn" cha.

8 Katø nambe menda møgueløba, menda ishumburmeraba namui asrtøga trømbøig marøbelø kømumig køn, tru møiløgøben truilø treeg marøb latawei. Incha treekkurri kan kwalømyutø misaamera 23.000 kwaig købig køn.

9 Katø Señorwangucha ke chinchibig køtamørtrab kaig inchimumig køn, tru møiløgøben truilø ke chinchibig køtashchab inchibelø latawei. Pøs truiløma ulmera tsatsiilø kwamig nebuig købig køn.

10 Nilø waminchib ñimuinetø namig, Tiuswan mulla mørmøtay, tru møiløgøben truilø treeg marøbelø lataitøwei. Truilanma tru kweechib ángel arrua, nømune pinisaig køn.

11 Israelitasmeran øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kønrrain kuig køn. Incha nam kusremig kønrrai pøriilø pønrran, nam yandø tru srabe kwalømmera pui warab misaamerayasig.

12 Inchawei møikkøben Tiusweinug yandø ke tab pasrarmab isua pasrabiibe, trube, peñchab kømø, purø tab isua pasrau.

13 Ñim kebenøsrkønrrai indinab chigøben puinab pønrraibe, ke mun treeg nebui asiimíig kømøtø, mundøgucha treeg nebui asig køn. Inchendø Tiusbe managucha nø maig tabig køppe, trendø treeg kua ¡katø! ke ñim kaima melønrraingatikkucha treeg pønrrøbashmønrrun. Ke chinchibelø køtashchab puim pønrrøbene, truguetøtø treegugurri wegørramigwan tøgatø tranøbig køn, ñim kørrømø, ka puraambamig kønrrai.

14 Inchawei treeg købene, nai undaarailø, tru taska mari tiusmeraimburabigwane kerriguwan tarømisray.

15 Nabe ñimun waminchippe, yandø tab chigúi mørøbelan
lataig waminchar. Na wamindigwane søl køtashchab isub
purray.
16 Tru copa mayanguen tabig, tru nam, 'mayanguen pay'
tain copabe, ¿tru Cristoi ani namgucha kanguelarrøtø lata
nøba pønrraig truig kømuitarru? Katø nam pirriwan pirisha
maibe nam kanguelarrøtø Cristoi asru kanbalatø pønrraig
¿truig kømuitarru?
17 Kaguende pirrima kandø kuig køppe, namgucha truba nu
købendø, nambe kan asrtø ker, pøs mayeeløba kan pirriwandø
mabeløgurri.
18 Tru israelitasmeranma ñimguen isua asay: Tru kweecha
tranig animalmerai yauwan mabelø, treeg marøppe, ka
yauwandø mamøtø, ¿altarweimburabigwangucha tøga marøb
pønrrømuitarru?
19 Iigwan na øyeeg chippe, tru taska mari tiuswan trani
yaumbe chi køn chib, kabe tru taska mari tiusbe chi marøbig
køn chib pasrømur.
20 Pøs nabe treeg kømøtø, Tiuswan ashmø misaamera
judíos kømeelø tru animal kweecha traniibe Tiuswan kømøtø,
kwaimandziimeran tranig køn cha trenchar. Incha nabe
ñimune kwaimandziimeraba kanbalatø marøb pønrrømønrrai
inchar.
21 Ñimbe Señorwei copayuigwan mutsamba, kwaimandzi-
imerai copayuigwan mutsamba inchimumig køn. Katø
Señorwei mishatsigúigwan mamba, kwaimandziimerai
mishatsigúigwan mamba inchimumig køn.
22 ¿Kabe nambe peg tiuswan keesha pønrramisrøb Señorwane
ke larrø namishinrrab inchab kø? ¿Kabe nambe nø lataguen
kømø, purab martrapteelø købra chindah?

Chiwandøgucha marøppe, Tiuswan tabig wamindig kønrrai maramig køn

23 Pøs: "Chiwandøgucha meriimíig, ka maramdiig", købendø,
chiwandøgucha lutøgurri maramibe chi tabig kømøn. Pøs:
"Chiwandøgucha meriimíig, ka maramdiig", købendø, lutøgurri
truiløbe Tiusweimburab nørrøramigube chi purugunrrabgailø
køn.
24 Mutøgucha ñuimburabigwandø tab kønrrai lamøtø,
katøganelaimburab tab kønrrai lamig køn.
25 Yau yanøbyu maig yau yanbashtø ka pena may, ñimui isub
kebachib pasrabikkurri chi paya mørøb pønrrømøtø.
26 Kaguende: "Pirøba, truyu chi pønrrabeløbañau kerriguba
Señorweindø køn."
27 Inchen møikkøben Tiuswan køremíig nui yamay manrrab
ñimun amrrunrrigay chiben, ñim ambabe, ñimun chi manrrai

pønsrøbendø, mamig køn, ñimui isub kebachib pasrabikkurri chi payib purrømøtø.

28 Inchen ñimun møikkøben: "I yaumbe tru taska mari tiusmerai kweetsi yaun køn" cha, trenchibene, trube, mamumig køn, tru treeg yaun køn cha eshkabigwan mindisha kørrømarmønrrappa, katø trugurri isub kebachib pasrabigu kalø køn chibig tøgagømønrraimba.

29 Inchendø nabe tru isub kebachib pasrabig ñuinug pasrabigwan waminchib pasrømøtø, nabe tru katøganuinuguigwan waminchib pasrar. Na chi iløsrkaimíig pasraigwan katøgan møweinug isub kebachib pasrabig nan kalø marøptiig kui mara, chiburø treeg marinab pasramibe chigagøn.

30 Mamigwan na Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' cha maben, trube, ¿nane chindimbarre 'kalø marøptiig køn' tah, tru na ungwa taig mamigwan maikkurri?

31 Inchawei mabyu lata, muchibyu lata, kabe chi peg marøbyu lata, chi marigutøgucha Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai maramig køn ñimbe.

32 Pøs mu misaamerandøgucha, judíosmeran lata, griegosmeran lata, Tiuswei iglesian lata ka srurrengwanrrai marmøtay,

33 na mundøgucha chiyutøgucha lata tab kønrrai inchib megab lataitøweingue. Nabe naimburaptø tab kønrrai lamøtø, misaamera truba nørrøwan tab kønrrai inchibig kur, nøm kaigyugurri wesrailø kønrrai.

11

1 Na maig marøbig køben, ñimbe trunun asha marøb melønrrigay, Cristo maig marøbig køben, na trunun asha marøb megab lataitøweingue.

Tiuswei yau maig kømigwan waminchibig

2 Nabe 'ñimune tabig marin køn' chib mayanguen tabig waminchar, kaguende ñimbe chiyutøgucha nane isua melab, na ñimun maig waminchib kusrenniilane ñimbe elachimø, tøga pønrraimba.

3 Inchendø nabe iigwan nebua asha kønrrai inchar, Cristobe maya møguelaim pala nø ashib pasrabig, nø tur køben, katø møøbe ishuwan nø ashibig, nø tur køben, Tiusbe Criston nø ashib pasrabig, nø tur kui.

4 Mu møøtøgucha turwan nebetsa Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshkab waminchib, treeg pasrabiibe, Cristo, tru turwane chigucha kømíig kuig lataig marøb pasran.

5 Inchen mu ishuutøgucha chi nebetsømø, turtiig Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshkab waminchib, treeg pasrabiibe, møømisag, tru turwane chigucha kømíig kuig

lataig marøb pasran. Kaguende pusrugwan mulla, parig lataitøwein køn.
6 Inchen ishug nebetsømíibe, trube, pusrugwan mulla,
paramig køn. Inchen ishuwan pusrugwan mulla, pariibe
kørig kønrraptiig købene, trube, turwan nebetsaig kømig køn.
7 Inchen møøbe turwan kasrøb nebetsamig kømøn.
Kaguende møøbe Tius nø maig køben treetøwein køb, katø
Tiuswei tru purø nuig tørguegurnabigwan nuinug kenamarøbig
køn. Inchen ishuumisaabe møwei tru tørguegurnabigwan
kenamarøbig, treeg køn.
8 Kaguende møøbe ishuumisagweinukkurri arrubig
kømøtø, ishukken møweinukkurri arrubig køn.
9 Inchagucha tru srøsrø Tius møwan marøppe, ishuumisag-
weyasig marmøtø, ishuwanguen møømisagweyasig marig køn.
10 Inchawei treekkurri ishuube møg maig chiben treeg
megabig kui ashchai, ángelesmeragurri nui turwane nebetsaig
kømig køn.
11 Inchendø Señorweinuube møømisag ka nuimburaptø
kønrrab kømøwei, ishuumisag ka nuimburaptø kønrrab
kømøwein køn.
12 Inchawei ishuuma møweinukkurri arrub lataitøwei,
møkkucha ishuumisagweinukkurri kal-labig køn. Inchendø
kerriguba arruppe, Tiusweinukkurri arrubig køn.
13 Inchawei ñimdøwei maig køtashchab isuy: ¿Ishug mis-
aabe turwan chi nebetsømíig Tiusba waminchib pasramig søl
købsru chinderah?
14 ¿Inchen kan møwane pusrugwan yabig wanøsrkøb
tøgagømibe trømbøtiig kørikken kønrraptiig købig kui, tru trendø
treeg kønrrai chine mara pønsrailøtøweinguen kusrennøbig
kømuitarru?
15 Trune ishuwane pusrugwan yabig wanøsrkamibe nuimbe
truba tabig køn, kaguende ishuwane turyu nebetsig lataitøwei
pusrugwan tranig kua.
16 Inchen møikkøben 'øyeelan treeg kømøn' chib, chinetø chib
waminchig kui indindøgucha, nambe øyeelanwei maren, katø
Tiuswei iglesiamera chigucha treetøwei marøbelø køn.

Señorwei mamigwan mabyu maramgailan marøb

17 Na øyamay maramig køn chib yu wamindamigube, '¡kan
waachaalleelø! yangucha tabig marøb melain køn' chin-
rrab inchimur. Ñim tulundzunappe, ka trømbøig martrab
tulundzunabelø kuin køn, chi tabig martrab kømøtø.
18 Na pølbasra wamindamibe øyeemerrig kørre, ñim
kan iglesiasun tulundzunøbendø, ka nøørø nøørø misra
warønrraptørre tulundzunabelø kuigwan, pøs møyube nabe
treegwein købwei inditamar.

19 Pøs øyeeg nømuin kui nøørø misrøb ñim treeg inchib waramig palabwei indan, ñimui utu møilø sølwan isua marøbelø kuitashchab truyu asamig kønrrai.
20 Pøs ñim kanbalatø linchib tulundzunappe, Señorwei mamigwan manrrab tulundzunømøtø,
21 møitøgucha ñimui mamigwanmerrig manrrab tulundzunabelø køn, katøganelan munugumøtø, kane parøgwaig wamnebe, kane mutsiguikken wanrrab.
22 ¿Kabe ñimbe yamera chigargøtirru mab, muchib purramig? ¿Kabe Tiuswei iglesiane kaashib, chigar purrabelane kørig purørtrab inchigueh? ¿Nabe ñimune mandø chinrrab køh? ¿Kabe, ¡waachaalleelø, yangucha tabig marin køn! chinrrab kø chindah? ¡Øyeeg marigwane kan waachaalleelø truba tabig marin køn! chinrrab pasrømur.

Señorwei pirriwanba, copayu mutsigwanba mandø maramigwan Pablo tab eshkab
(Mt 26.26-29; Mc 14.22-25; Lc 22.14-20)
23 Kaguende tru na ñimun katøle kusrenanigwane nabe Señorwan utig kuig køn: Señor Jesúswan tru ashig kømui inchibelan tranrrab yem, nøbe pirriwan muta,
24 yandø 'mayanguen pay' cha, pirishabe, trendaig køn: "Iibe nai asr køn cha, tru ñimuyasig kwanrrai tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isub kønrrab martrigay" cha.
25 Incha tru mamigwan chab mabe, katø copangucha mutabe, trendaig køn: "I copabe tru nai anindøga Tius tru srø acuerdo mara pasrig, truig køn cha. Iigwan mutsimørig, chu uraskucha nan isub kønrrab martrigay" cha.
26 Inchawei chu uraskucha i pirriwan mab, i copayuigwan muchib indimørig, Señorbe namuimburø kwaig købig køn cha ñimbe eshkab pønrran nø arrumnegatig.

Señorwei mamigwan sølwan maramig
27 Inchawei møikkøben maig købash inchendø, Señorwei pirriwanba, copayuigwanba mab, muchib inchibiibe, Señorwei asrwanba, aniwanba nuinug trømbøig marøb pasran.
28 Inchawei møitøgucha ñimashib maig pønrrabraitashchab isummerrig isuy. Trugurrimbe pirriwan mab, copayuigwan muchib indamig køn.
29 Kaguende møikkøben Señorwei asrwane ni kan maig kerahmabguen isua ashmøtø, tru mab, muchib indiibe nuyasiitøwei lab pasran trømbøig nebui pasramig kønrrai.
30 Inchawei øyeekkurri ñimui utube kwanrreelø, kullaarailø truba nørrø køben, møiløbe kwaig, mu kaagøn.
31 Inchendø nam namashib møitøgucha nam mandø pønrramigwan treeg pønrrabraitashchab tab isubene, trube,

Tius namun maig maramigwan asha mara, kørrømariilø kømubsruinrrun.
32 Inchendø Señor namun maig maramigwan asha mariilø pønrrappe, nam kalø marigwan nø namun ølmartrab mariilø pønrrer, pirau nun ashmeeløba tøgatø namun kaigyu pønsrailø kømønrrab.
33 Inchawei, nai nunelø, ñim tru mamigwan manrrab tulundzunabe, kangurrin kangurri muniiramig køn.
34 Ñimun møigwan køben parøgwabene, trube, ñimui yausrø mamig køn, tru ñim tulundzuna waraibe Tius ñimun møra pønrrønrrai marinab waramig kømønrraimbe. Inchen nøørø katøgan maramelane, na trusrø pua, maig kønrrabigwan tamara pønsramønrrun.

12

Espíritu Santo møigwandøgucha Tiusweyasig peg peg marøbelø kønrrai pirisha ketig

1 Nai nunelø, Tiusweimburabeløyu iglesiayasig marøbelø kønrrai Espíritu Santo keta tranigweimburappe, chigúinguen mørmeelø kørrømisrmønrrai inchar.
2 Ñimbe isua kuinrrun, ñim judíos kømeelø Tiuswan ashmeelø køb urasbe, mumay køben srua amrramabelø købig kuigwan tru chi wamgailø taska mari tiusmeraimay.
3 Inchawei nabe ñimun eshkanrrab inchar, Tiuswei Espíritu trendingaruben waminchibiibe, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: "Jesúswane kaig nebubash" chib. Katø Espíritu Santo trendingarumubene, mugucha øyeeg chinrraamøn cha: "Jesúsbe tru Señor køn" cha.
4 Pøs Tiusweimburabigu marøbig kønrrai keta traniiløbe peg, peg købendø, tru traniiløbe Espíritu Santoinukkurrindøwei arrubig køn.
5 Katø chi purugub marameløgucha, peemay, peemay maramig kuindøgucha, Señorbe kandø køn.
6 Katø chi marameløgucha peemay, peemay maramig købendø, tru marameløyu chiwandøgucha trumørig mayeelainug marøb pasrabiibe, tru Tiustøwein køn.
7 Inchendø Espíritu Santo nø møigweinuutøgucha øyamay marøb kena pasrabig køn, mayeelan kelarrappa tab kønrrai.
8 Kaguende møigwane Espíritu Santo nøgurri nui wamindiiløyu maig kømigwan purø may isua waminchibig kønrrain tranøppe, katøganune maig kuigwan tab chigúi møra waminchibig kønrrai tranan tru Espíritu Santotøwei.
9 Inchen tru Espíritu Santotøwei katøganune nui isubigwan Jesucristoinug tøgagømburab tøgagønrrai tranen, katøganune kwanrreelan tamarøbig kømigwan tru Espíritu Santotøwei tranan.

10 Katøganune Tius maramburab mariilan marøbig kømigwan tranen, katøganune Tius maig karuigwan eshkabig kønrrai trunun tranen, katøganune Tiuswei Espíritu kuin kui, kabe treeg kømuin kui tørgandø nebua ashibig kømigwan, trunun tranan. Inchen katøganune peg, peg wammera waminchibig kønrrain tranen, katøganune tru peg wammera wamindiilan: "Øyeeg tan" cha eshkabig kønrrai, treeg tranan.

11 Inchen iilan kerrigu øyeeg marøb pasrabiibe, nøtø kandø, tru Espíritu Santotøwein køn, møigwandøgucha nun maig tranamdiig køben, treeg tranøbig.

Asrbe kandø købendø, truyube chine pønrran

12 Asrma kandø købendø, tru asrube chine tøgaig køn. Inchen tru asru pønrrabeløbe truba nu købendø, kan asrtø køn. Inchawei Cristogucha treetøwein køn.

13 Kaguende nambe mayeeløba kan asrtø misrtrab kan Espíritutøgatø pinøbuliilø kuig køn, judíosmera lata, griegosmera lata, karuindiig melabelø lata, treeg melømeelø lata. Incha namune mayeelanba tru Espíritu Santondøwei utønrrai tranig køn.

14 Inchawei asrbe kanbaløtiig kønrrab kømøtø, chine, chine pønsraig tøgaig køn.

15 Inchawei srøbma øyeeg taimbeh: "Tasig kømuikkurri asruig kømur" cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kønrrautah?

16 Inchen kalugucha øyeeg taimbeh: "Nabe kab kømuikkurri asruig kømur" cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kømøtø, nøøriig kønrrautah?

17 Inchen asr ørøba kaptø kuimbe ¿trube, mandø incha mørøbsruerah? Inchen kerriguba kalutø kuimbe ¿trube, mandø incha irrømørøbsruerah?

18 Pøs Tiusbe asru chiwandøgucha nøm chu pønrrønrrabelan truyu, truyu pønrrønrrai pønsraig køn, nun maig asønaben, treekke.

19 Kaguende asru chi pønrrabig kerriguba kanbaløtiig kuimbe ¿trube, asrbe chu pasrabsruerah?

20 Inchawei nuin kui, nuin kui truba yambalø købendø, asrbe kandø køn.

21 Pøs kappe tasigwane øyeeg chinrraamøn: "Ñune chi palømøtan" cha. Katø tur chigucha srøbmeran øyeeg chinrraamøn: "Ñimune chi palømøtan" cha.

22 Inchawei treeg kømøtø, asru murguen kebatamgailøbe masken palabig køn.

23 Inchen asru tre tabig kømø lataigwane nambe katøguchinguen tab tøgagøbelø ker. Inchen asru tre tabig kømíig asønabelane nambe masken tabig kasra tøgaguer.

24 Pøs namui asru chi kørig isumgaig tøgagúiløbe tre
isua asamig palain kømøn. Inchendø Tiusbe namui as-
rwan øyamay pønsrøb tamaran, tru trengatig tab inchib
tøgagúimeelane mas tab inchab.
25 Øyamay møibe nøørø, nøørø kønrrain kømøtø, masken asru
pønrrabeløbe møitøgucha ambugurri, igurri lata isunrrain køn.
26 Asru pønrrabelø møikkøben pusrkwai inchene, truyu
pønrrabeløgucha kerriguba truiba pusrkwai møran. Katø asru
møigwan køben tab inchene, truyu pønrrabeløbe mayamba
truiba tab kui mørøb kasraaran.
27 Pøs inchawei ñimbe Cristoi asr kua, ñimbe møitøgucha kan
kan nui asruelø køn.
28 Incha Tiusbe nui iglesiayu Cristo nøashib karua
øriilan nømunmerrig wesrawa, pønsraig køn. Incha tru
wendaube Tius maig karuigwan eshkabelan wesrawa,
pønsra, yandø tru wendaube kusrennrrabelan wesrawa,
pønsrøbig køn. Incha trugurrimbe maramburab mariilø treeg
marøbelan, trugurrimbe kwanrreelan tamarøbelø kønrrai
keta traniilan, trugurrimbe tru purugubelan, trugurrimbe
chi maramigwan asha marøb pønrrabelan, katø møilane peg,
peg wammera waminchibelø kønrrai keta traniilan, treeg
pønsraig køn.
29 ¿Kabe mayeeløba Cristo nøashib karua øriiløtø kuitarru?
¿Kabe mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabeløtø kuitarru?
¿Kabe mutøgucha kusrennøbeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba
maramburab mariilan marøbeløtø kuitarru?
30 ¿Katø mayeeløba kwanrreelan tamarøbelø kømigwan
keta tranig utartø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg wammera
waminchibeløtø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg peg
wammera wamindiilan 'øyeeg tan' cha, eshkabeløtø
kuitarru?
31 Inchendø ñimbe tru keta traniilan mas tabigwan nebua
ke tøgagønrrab isua lab melamig køn.

Chiwandøgucha purab nuibe tru undag købig køn

Inchen nabe treetøguen kømø, kan may mas tabigwan
eshkanrrab inchar, truwan ambamig.

13

1 Chi wammera køben møguelø wamindi wamwan na
waminchib, katø ángelesmera wamindi wamwanguen na
wamindindøgucha, tru na undag købigwan chigaig kuinais-
ruandøbe, nabe kan tsandzøn wanrrøbig lataig, kabe kan
tsandzøn platilloswan ichen ka wanrrøbig lataitø kømønrrun.
2 Tius maig karuben na trunun eshkab pasramig
keta tranig tøgaig køb, katø mu nebua asiimíig sørig
pønrrabigwan kerriguba chigúi mørøb, katø nebua asamburab

kerriguwan nebua ashibig køb, katø nai isubigwan kerriguba Jesucristoinuutø na tøgagømburab tøgagúikkurri nørrø tunmeranguen nøørøsrø puraamba pønrrønrrai marøbig, na treeg tøgagøb indinaindøgucha, undag købigwan chigaig kuinaisruandøbe, nabe chigucha kømur.

3 Na chi tøgagúilan kerrigu ketøb, katø nai asrwanguen parrig kønrrai na tranøb indindøgucha, undag købigwan na tøgagømuinaisruandøbe, treeg maratøbe nabe chigúi wesramø.

4 Undag købiibe chi puindøgucha tammay ka megabig kømig, larrø tab inchibig kømig, treeg køn. Undag købiibe katøgan chigøben tøgagøben pusrkwai ashib pasrømíig kømig, katø purø møg inchib chib waminchimíig kømig, katø undag købiibe purab nuig misrøb pasrømíig kømig, treeg køn.

5 Undag købiibe larrø tsag inchib maig købash inchimíig kømig, nuimburaptø tab kønrrai inchimíig kømig, ke kuchingurrindø namømíig kømig, kalø marig chab purayeelan katøle isub namig kørrømisrmíig kømig, treeg køn.

6 Undag købiibe chigøben sølgandø tabig mariimeeløyu tab kui mørøb kasrag pasramig kømøtø, isa kømíig, søligube tab kui mørøb kasrag pasramig, treeg køn.

7 Undag købiibe 'øyangatiitø køtan' chimø, awentabig kømig, kerrigu kørewa pasrabig kømig, katø chiwandøgucha ka munirabig kømig, chine nebub arruben, treegu ka pureb megabig kømig, treeg køn.

8 Undag købiibe managuen patsønrraamøn. Trune Tius tru maig karuigwan eshkameløbe patsab, katø peg, peg wammera wamindiiløbe yandø patsab, trugurri tru kusremburab kusrewa nebua asiiløgucha patsab inchun.

9 Kaguende nambe newan kømø, mayandøwei nebua asha køben, katø Tius maig karuben nam eshkailøgucha newan kømø, mayandøwei nebua eshkailø køn.

10 Inchen Señorwein kwaløm tru newanig tabig pubene, tru newanig kømíig mayandøwein købiibe yandø pinønrrun.

11 Na unø køb urasbe unø wamindimay waminchib, unø isuimay isub, øyamay kuitamab unø isuimay isub inchibig købig kur. Inchen yandø kølig misrabe, unø kua maig købig kuigwane elachar.

12 Møimbe nambe kan espejo tre tør kenamíigu ashib lataitø aser. Inchendø tru urasbe nambe malaugue asamig kønrrun. Møi yambe nabe mayangatiitø nebua ashibig kuinaindøgucha, tru urasbe kerrigu newan nebua asamønrrun, na maig kuigwan Tius nan asig køb lataitøwei.

13 Inchen møi yambe pøngatø pønrrabig pønrran: isubigwan Jesucristoinuutø pasriiba, katø isua munig melaiba, trugurri

tru undag købiiba. Inchendø tru i pøngatøyu purab nuibe tru undag købig køn.

14

Peg wammera waminchibig kønrrai traniiløba, Tius maig karuigwan eshkailøba

1 Ñimbe undag købigwan tøga pønrrabig pønrrab, katø Tiusweimburabeløyu marøbelø kømig nø keta traniilan tøgagømigwan isub inday. Inchendø Tius tru maig karuigwan eshkabelø kømigwan, trunun tøgagønrrab indamig køn.

2 Kaguende peg wam møriimíig waminchibiibe møguelan kømøtø, Tiusba waminchen, mugucha ni chi tainguen mørmøn, pøs Espíritu Santogurri chinchaguen wetøgørramgailø waminchen.

3 Trune Tius tru maig karuigwan eshkabiibe misagwan wamindan, Tiusweimburab mas nørrørab ambamigweyasiiba, maig melamigwan treeg marøb melønrrai wamindamigweyasiiba, chigúindøgucha ka puraambub melønrrai purugumigweyasiiba.

4 Møikkøben kan peg wam møriimíig waminchibiibe Tiusweimburabigu nøasiitøwei nuraben, trune Tius maig karuigwan eshkabiibe iglesian Tiusweimburabigu nørrøranrrai wamindan.

5 Pøs nane ñim mayeeløba peg wammera waminchibelø kuimbemab isutan. Inchendø Tius maig karuigwan ñim trunun eshkabelø kuimbe køtan. Kaguende treegwan waminchibiibe mas nuikken køn. Inchendø peg wam wamindikkucha tabiitøwein køn, tru peg wam wamindigwan møikkøben 'øyeeg tan' cha eshkabene, iglesiabe Tiusweimburabigu nørrøranrrai.

6 Pøs inchawei, nai nunelø, na ñimuisrømay arrua, peg wam wamindimbe ¿ñimune chigúi purugunrrab kø? Tius maig kenamarigwan eshkamøwei, chigúi mørøb nebua asiilan waminchimøwei, kabe Tius maig karuigwan eshkamøwei, kabe chi kusrenmøwei inchene.

7 Kan chimera køben øsiguig kømeelanguen, luswan lata, arpan lata chiwan urramigwan chi wanrri mørtrain kønømubene ¿trube, tru lus urrigwan chi urri møramgawei, arpa kønigwan chiwan køni møramgawei kømønrraitarru?

8 Inchawei katø kan trompetanma tru chi maramigwan chigúi mørtrai truigwan urrømubene ¿kwayanrrab webamrrab mu kuin tamartrab kø?

9 Inchawei ñimgucha treetøwein køn. Ñim tru peg wamwan wamindigu chi tai møramdiig treeg waminchimubene, ¿ñim

waminchib pønrraigwane mandiincha chi tai møriasamø? Ñimui wamindiibe isig ichibigu wamindi lataitø purainrrun.

10 Pøs yu pirauma chi wammera køben purø nørrø køn. Inchendø chi wamdøgucha tru wamwan waminchibigweimbe chi taig møramdiig køn.

11 Inchawei nama møikkøben peg wam wamindigwan ni chi tainguen mørtrab kaima pasrappe, nabe tru waminchibigweimbe nuim pirauig kømøtø, peesriig lataig kømønrrun. Inchen nøgurringucha naimbe peg pirausriig lataig kønrrun.

12 Inchawei ñim tru Tiusweimburabeløyu maramig nø keta tranigwan tøgagønrrab inchib melabeløbe, truilan masken, masken tøgagønrrab inday, iglesian Tiusweimburabigu nørrøram purugumig.

13 Inchawei møikkøben kan peg wam møriimíig waminchibiibe, trube, tru peg wam wamindigwan 'øyan tan' cha katøburø eshkabig kønrrab, Tiuswan trunun trannrra cha miamig køn.

14 Kaguende na peg wamdøga Tiusba waminchib pasrøbene, nai espíritube Tiusba wamindingucha, nai turyu isubigube chigucha chi kørrømisrmønrrun.

15 ¿Trube, treeg købene, nabe mandø inchab køh? Nai espíritutøga na Tiusba waminchippe, nai turyu chigúi mørøb isuitøgagucha Tiusba wamindamønrrun. Katø nai espíritutøga cantappe, katø turyu chigúi mørøb isuitøgagucha Tiuswan cantamønrrun.

16 Inchawei ñibe ñui espíritutøgatø 'Tiuswan mayanguen tabig køn' chib, 'ungwa' chib pasrøben, møikkøben Tiusweimburabigwan chi kusremíibe ñi trenchib pasraigwan chi tainguen mørmuig køppe 'treegwein køn' chib, maana trenchinrrab kø.

17 Pøs ñibe Tiuswan mayangucha tabig ungwa taingucha, treeg mariibe kanune Tiusweimburabigu nuramig chi purugumøn.

18 Nabe Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' char; kaguende nabe peg wammera mas yamguen waminchibig kur, ñim mayeelø lataitøguen kømø.

19 Inchendø iglesiayube trattrøgatøtiitøgucha chi taig møramdiig treeg wamindinguen køtan, kaneløgucha chigúi mørøb kusrenrrai, peg triimay diez milburab chi taig møramgaig waminchib pasrabgunrriibe.

20 Nai nunelø, ñim maig isumigube ureezheelø latailø kønrrab kømøtø, chigøben kaig maramigwan isua asamigube shushcheelø latailø kømig køn. Inchen maig isumigube yandø køleeløsun isubelø kømig køn.

21 Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma trenchibig køn:

"Señorbe trendaig køn cha:

‘I misaameran møguelø peg triimay wamindiiløtøga na
wamindamba,
peg pirausrø misaamera nøm wamindigu na wamin-
damba inchen,
ni treekken nane mørmønrrautan’ ” cha.

22 Inchawei tru peg wammera møriimíig wamindiiløbe
Tiuswan kørebelayasig kømøtø, Tiuswan køremø misaamerain
køn, Tius truyu pasrain kui asamig kønrrai. Trune tru
Tius maig karuigwan eshkaibe Tiuswan køremø misaamerain
kømøtø, Tiuswan kørebelayasig køn.
23 Inchawei ñim iglesia mayamba tulundzuna, mayamba
peg triimay møriimíig waminchib køben, tru peg wammera
waminchibig kønrrai Tius keta tranigweimburabigwan kus-
remeelø kui, kabe Tiuswan køremeelø kui møin kebambatø
pønrrabeløbe, ¿ñimune ‘chab lukiain køn’ chimønrrab køh?
24 Trune ñim mayeeløba Tius maig karuigwan trunun eshk-
abene, Tiuswan køremíig kui, kabe møikkøben Tiusweimbura-
bigwan kusremíig kui kebya pasrabiibe, mayeelø wamindi-
itøga nøbe kaig marøbigwein købrairrenmab isunrrai marøb,
mayeelø wamindiitøga nune kaig marøbig kuin kui asha
kørrømarøb inchun.
25 Inchen nui manrrau nuinetø chi isua tøgagúiløbe tørgandø
kenamarig kønrrun. Inchen øyeekkurri nøbe pirau srala,
Tiuswan køriibala tabig waminchib, trenchinrrun: “¡Isa
kømøtø, Tiusbe ñimui utu pasrabwei indan!” cha.

Tiusweyasig marøb tulundzuninug maig maramigwan tabig marøb

26 Trube, treeg købene, nai nunelø, ¿mandø chinrrab køh?
Pøs ñim tulundzunappe, møitøgucha kane cantamig tøga kuin
kui, kabe møibe kusrennamig tøga kuin kui, kabe møibe Tius
nun kenamarigwan wamindamig tøga kuin kui, møibe peg
wam møriimíig wamindamig tøga kuin kui, kabe møibe tru
peg wam wamindigwan ‘i wamindiibe øyeeg chibig køn’ cha,
eshkamig tøga kuin kui, ñimbe treeg purrabelø køn. Trube,
truigwan marøppe, chiwandøgucha iglesiane Tiusweimbura-
bigu mas nørrørab ambamig kønrrai maramig køn.
27 Inchawei tru peg wamwan waminchippe, pailø kui,
kabe pøneløgatig, treetø wamindamig køn. Treetøgucha kan
kan waminchen, kane ‘i wamindiibe øyeeg chibig køn’ cha
eshkamig køn.
28 Inchen tru peg wamwan wamindigwan ‘i wamindiibe
øyeeg tan’ cha eshkanrrabig mu kaabene, trube, iglesiayube
truigwane esegappa, nuinetø waminchib katø Tiusbatø wa-
mindamig køn.

29 Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabeløgucha pailø
kui, pønelø kui treetø wamindamig køn. Inchen kaneløbe
tru wamindigwan Tiuswein køh, kabe Tiuswein kømø chin-
deramab isub purramig køn.
30 Inchen møigwan køben truyu wabigwan inchippa,
chigøben waminchai Tius eshkangaruben wamincheench-
ene, trube, tru waminchib pasrabiibe mas waminchimumig
køn.
31 Kaguende ñimbe mayeeløba Tius tru maig karuigwan
eshkappe, kan kan wamindamig køn, mayeeløba kusreb, katø
mayeeløba tab melamigwan utab inchai.
32 Inchagucha Tius maig karuigwan eshkabelai
espíritumerabe nøm maig kønrrain køben, treegwan martrab
pønrran.
33 Kaguende Tiusbe chi maringuen asiimíig marøb Tius
kømøtø, ambugurri, igurri chi isumgaig lata tab kui møramig,
treeg Tius køn.

Tru Tiuswei misaamera maya iglesiamera maig marøbelø
køben,
34 treetøwei ishumburmerabe iglesiayube niløtø purramig
køn. Kaguende truyube ishuumisagwane waminchimønrrai
indiilø køn. Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu
chigucha trenchibig køn, nømbe maig chiben treeg melamig
køn cha.
35 Nøm chiwan køben nebua kusremig paløbene, nømui ke-
lan nømui yau payamig køn. Kaguende kan ishug iglesiayu
waminchab indamibe chi søl kømøn.
36 ¿Tiuswei wambe kabe ñimuinukkurri pølbasra arrig kø chin-
dah? ¿Kabe ke ñimuinuutø puig kø chindah?
37 Pøs møikkøben 'Tius maig karuigwan eshkabig treeg
kurmab' isub, kabe 'Tiusweimburabigwan maramig keta
tranig tøgaig kurmab' isub inchabe, trube, tru iig na ñimun
pørigwane Señor nø karua pasrøbwei indig kui, treeg isua
asamig køn.
38 Inchen øyeeg kui ashatøgucha, nø ashmíig misrene, nun-
gucha treetøwei isua ashmuinab pasrønrrun.
39 Inchawei treeg købene, nai nunelø, Tius maig karuigwan
eshkamigwan martrab inchib melay. Katø tru peg wammera
møriimíig wamindamigwangucha merømøtay.
40 Inchendø chiwandøgucha marøppe, tabig sølwan maram-
may maramig køn, ambumay, imay ke chi maringuen asam-
gaig martrab kømøtø.

15

Cristo kwawa, katøle øsiiraigwan waminchibig

1 Møimbe, nai nunelø, na Tiuswei tabig srø wamwan eshkab
kusrenanig købigwan katøle ñimun isunanrrab inchar, ñim
trunun uta, truigwan elachimø, truyu mur pønrraigwan.
2 Ñimbe tru Tiuswei tabig srø wamgurriwei kaigyugurri
wesrailø køn, na ñimun maig eshkab kusrenanigwan trunun
elachimø, tindøga pønrrøwabe. Trengømuisruandøbe, tru ñim
køreibe chi køremui lataitøwein kuin kønrrun.
3 Nabe ñimun kusrenanøppe, tru nan mas nuig purø tabig
kusrenanig utig købigwan ñimun kusrenanig køn, Tiuswei
wamwan pørigu maig chibig køben, namui kaig mariiløgurri
Cristobe treeg kwawa,
4 katø nøbe, Tiuswei wamwan pørigu maig chibig køben,
treeg sørig kua, pøn kwaløm yube katøle øsiirawa,
5 Pedron kenamisrøb, katø trugurrimbe tru nøashib karua
øriilø tru doceelan kenamisra,
6 trugurrimbe albiji nunelø quinientos menrrawan ke-
namisrig købigwan. Tru ashibeløbe mayeelø lutau ka øsig
amønan, kan kandøwei yandø kwaig mu kaaben.
7 Incha trugurrimbe Santiagon kenamisra, trugurri mas
wendøbe tru nøashib karua øriilan mayeelanba kenamisrig
køn.
8 Incha yandø kerrigu srabebe katø nan kenamisrig købig
køn, na tru kal-lam kwaløm kømø, kal-lawa lataigwan.
9 Pøs nabe Cristo nøashib karua øriilai utube truburab
kømíig, purø lamíig kur. Trurrigu Cristo nøashib karua ørig
køn cha trenchaguen wamig kønrrabgaikke, kaguende nabe
Tiuswei iglesian larrø kaig marøbig købig kur.
10 Inchendø na møi øyah pasrappe, Tius nan ka yandø tab
indiitøgatø na treeg pasrainatan. Inchen nui tru ka yandø
tab indiibe kagatø purayaig kømøtø køn. Treeg kømøtø, nabe
masken tru Cristo karua øriilø mayeelø nøm lataguen kømø,
marinabig køn. Inchendø na marig kømøtø, Tiuswei tru ka
yandø tab indig naba pasraikkurri marig køn.
11 Pøs na wamindig kui lata, kabe nøm wamindig kui lata,
nambe iigwan eshkab kusrenanen, ñimbe iigwan treeg køreig
købig køn.

Kwabelø katøle øsiiramigwan waminchib

12 Pøs trube, Cristobe tru kwailai utugurri katøle
øsiiraig købigwan eshkab kusrenanig købendøbe, trube,
¿ñim møiløgøben ñimui utu mandøgurrinrre øyeeg chib køh,
kwabeløbe katøle øsiirawa kurrømønrrun chibrren kønrrappe?
13 Pøs, tru kwabelø katøle øsiirawa kurrømuig købene, trube,
Cristogucha katøle øsiirawa, kurrømuig køn.
14 Trube, Cristo katøle øsiirawa, kurrømuig kuig købene,
nam Tiuswei wamwan eshkab kusrenaniibe ka yandiig

kørrømisren, katø treetøwei ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkucha tøgagømuingueniitø purayan.

15 Katøgucha treetø kømø, nambe Tiusweiwan ka isatø waminchib pønrrabelø kuig, treeg webinrrun. Kaguende nambe 'Tiusbe Cristone katøle øsiirangaruig køn' chib pønrraig kuig køn. Inchen kwailø øsiiramønrrab kui cierton webibene, trube, Tiusbe katøle Criston øsiirangarumuig, treeg køn.

16 Pøs kwailø katøle øsiiramuig købene, Cristogucha, trube, øsiiramuig køn.

17 Inchen Cristo katøle øsiiramuig købene, trube, ñimui isubigwan nuinug tøga pønrraikkucha, tøgagømuinguenig tøgagúig puraiben, trube, ñimbe katøgucha kaig marøb srø amønan.

18 Trube, treeg købene, Criston tru kørewa kwabeløgucha pinab pinamsrø pønrrønrrab amban.

19 Nam yu øsig amønaigu ka pirauweyasiitø Criston isub muniirabelø kuisruandøbe, nambe maya misaamerai utu trembe misag kømuinguenelø ker.

20 Inchendø treeg kømøtø køn. Cristobeguende kwabelai utugurri katøle øsiirabwei indig køn, tru kwabelai utugurri ke srøsrøzhiitø ke nømerrig pølbasra øsiirab.

21 Pøs kwamima kan møkkurrindø arrig købene, katø kwabelø katøle øsiirawa kurramikkucha kan møkkurrindø arrig køn.

22 Inchawei Adángurrima mayeeløba kwaben, katø treetøwei Cristogurri øsig kømigwangucha mayeeløba tøgagønrrun.

23 Inchendø møitøgucha nøm møimerrig pølbasra øsiinrrabig køben, treeg kønrrun: Cristo ke srøsrøzhiitø nømerrig pølbasra øsiiraben, trugurrimbe nø katøle arruben nuielø øsiiranrrabelø køn.

24 Trugurrimbe yandø tru srabe kwaløm punrrabig køn, Cristo tru nørreelø nøm asha karub purrabelan køben, mugucha manchinrraingaig nøm karubelan køben, nørreelø maramburab marøb purrabelan køben, yandø truilan kerriguwan chigucha martrabgailø kørrømara, tru Cristo ashib karub waigwan yandø Tius Møskawan nø ashchai purøøren.

25 Kaguende Cristobe nun tru ashig kømui inchibelø tsaleelan nui srøb umbu nø maig chiben treeg pønrrønrrai, Tius nun pønsramnegatig, nøbe ashib karub wanrrabig køn.

26 Inchen tru ashig kømui inchib tsalø inchibig srabeig pasrabigwan pinisaig kønrrabiibe, tru kwamig køn.

27 Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: "Chigurrimbunø købigwan kerriguba nui srøb umbu nø maig chiben treeg pønrrønrrai Tius pønsraig køn" cha. Pøs: "Chigurrimbunø købigwan", nui srøb umbu pønsraig køn chippe, Tiuswangucha truyu tøga pasrig køn cha trenchimuig kui

tørgandø asamdiig køn. Kaguende Tius nøwein køn tru chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pønrrønrrai marøbiibe.
28 Inchen Tius chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pønrrønrrai, nun chab pønsrøbene, Cristo, tru Nusrkaindøweinguen, tru chigurrimbunø købigwan nø maig chiben treeg pønrrønrrai, nun pønsrøbig Tiuswan maig chiben, nøbe treeg pasrønrrab pasramisrtrun, chiyutøgucha kerriguwan Tius nø ashib karub pasrønrrai.
29 Pøs trube, ¿tru kwabelayasig piu umbu ulsrailøbe chi martrerah? Tru kwabelø kerriguwan øsiiramønrrab købene, trube, ¿chinchabrre tru kwabelaimburab isua piu umbu ulsrøbelø køh?
30 Inchen ¿nambe chu urastøgucha chindimbarre kwam lab pønrrabrah?
31 Nai nunelø, nabe kwalømmørig ke kwamigu puitø, puitø ka megar. Iibe isatø kømøtø, namui Señor Cristo Jesúsweinug na purø nuig mørøraim pasramibe ñim køn.
32 Pøs møg kuinawa, ka treekkurrindø tru Efesosrøma larrø namig animal lataig inchib misaameraba namig aleguiyab, na treeg marøb megaibe chi marmui lataitøwei webinrrautan. Pøs tru kwabelø katøle øsiiranrrab kømubene, mugøsrøn chibgunrrig, trube:

"¡Mab, muchib inchab køh,
pøs srønatø kwamig købashtø!"

33 Ñimbe chi isa køben sruamrramamøtay. Mugøsrøn chibgunrrig: "Kaig marøbeløba linchib pønrraibe tabelø kuigwan ka mindishibig køn."
34 Ñimbe katøle tab chugúi møra sølgandø pønrrønrrab inday, mas kaig marøb pønrrømøtø. Kaguende møiløbe Tiusweimburabigwane ni maig kuinguen ashmeelø køn. Iigwan na trenchippe, ñimun kwaarøsrøb kørig purørtrab trenchar.

Katøle øsiiraig asrbe øyeeg kønrrabig køn

35 Pøs møibe øyeeg chinrraabe: "¿Kwabeløbe mandø øsiiranrrerah? cha. ¿Katøle øsiirawa amrruppe, maig asrmera tøgar amrrunrrerah?" cha.
36 Kan ñi kui chugúinguen mørmíig, kan yellwanma ñi ellguabene, kwamøwabe, øsig kømigwan tøgagønrraamøn.
37 Tru ñi ellguappe, tru tusr maig kønrrabigwan ellguamøtø, trulzhigwandø ellguan, tirigu kui lata, kabe katøgan chi peg yell kui lata.
38 Pøs Tiusbe i yellwanma chi tusr kønrrai marøppe, nun maig maramdiig køben, treeg marig køn, chi yelldøgucha trumørig chi tusr kønrrabiibe tru tusr kønrrai.

39 Chi asrmeratøgucha lata treeg asrmeratø kømøn, kane misag asr køben, kane animalmerai asr køben, kane illimerai asr køben, kane peskaumerai asr køn.
40 Inchen katø treetøwei srømbala pønrrabelan maig kønrrabelan treeg mariilø køb, katø pirauelan maig kønrrabelan treeg mariilø køb indan. Inchendø tru srømbala pønrrabelai tabzhig tør pilabiibe katøgan køben, yu pirau pønrrabelai tabzhig tør pilabiibe katøgan peemayig køn.
41 Inchen nøsigwei tabzhig tør pilabiibe peemayig køben, katø pølwei tabzhig tør pilabiibe peemayig køn. Katø estrellamerai tabzhig tør pilabiibe peemayig køben, tru utu mø estrellamerai tabzhig tør pilabiibe katø peemayig køn.
42 Inchawei øyeetøwein køn tru kwabelø katøle øsiiramikkucha. Tru asrwan søriibe treranrrabig køben, katøle truig øsiirabiibe yandø managuen treranrrabig kømøtø køn.
43 Yandø chigucha kømíigwan pirau søra trarrig, katøle truig øsiirappe, tør pilab tabig øsiiranrrun. Chigucha martrabgaig pirau søra trarrig, katøle truig øsiirawa kurrappe, maramburab marøbig kurrønrrun.
44 Trendø yu pirau tøga pasrai asrwan sørig, katøle øsiirawa kurrappe, asr espíritu kurrønrrun. Asr yu pirauig køb, katø asr espírituguchа køn.
45 Katø Tiuswei wamwan pørigugucha treeg chibig køn: "Tru srøsrø møg Adánbe kan misag øsiguig misrig køn" cha. Inchen Adán tru Srabe Arrubig, Jesucristobe, espíritu køn, nøbe øsig kømigwan tranøbig.
46 Inchawei espírituimburabiimerrig arrumøtø, asr trendø maig kønrrabig truimerrig arruben, trugurrimbe yandø espírituimburabig arrig køn.
47 Tru srøsrø møøbe pirøtøga marig yu pirauig køben, tru wendau møøbe srømbalasrø Tiusweisriig køn.
48 Inchawei tru pirøtøga mari møg maig købig køben, yu piraueløbe treeløtøwein køn. Inchen tru srømbalasrø møg maig køben, tru srømbalasreeløbe truig lataitøwein køn.
49 Yu pirau møg maig køben, nam treelø kømigwanma tøgagúibe, katø tru srømbalasrø møg maig køben, nambe truig lataitøwei kømigwangucha tøgagømønrrun.
50 Inchawei nabe, nai nunelan, trendamønrrun: Tius nø ashib karub waigwane asr yaumbaig animbañauiibe chincha tøgagønrrab kaimanrrun cha. Katø tru trerawa patsønrrabiibe tru mana trerab patsønrrabig kømíigwane chincha nebua tøgagønrrab kaimanrrun cha.

Tru kwamigwan yandø srabe kanawa puraambamig

51 ¡Au! møimbe kan chigøsrøn mu asiimíig sørig pasrabigwan na ñimun eshkanrrab inchar: Nambe ke mayeeløbabe kwamig

kømønrrab køn cha. Inchendø nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømariilø kømig kønrrun,
52 ¡katø! møi møi, kan kab kasrøb lataitøgue, tru trompeta srabe urrig wanrrøben. Kaguende trompeta wanrrøbene, kwabeløbe øsiirangaruilø kønrrun katøbe managuen treranrrabelø kømíikke. Inchen nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømariilø kømig kønrrun.
53 Kaguende tru treranrrab asrbe trerab minchabgaitøga pinøbulig kønrrain køben, katø iig tru patsønrrabigwane tru patsønrrabgaitøga pinøbulig kønrrain køn.
54 Inchen tru treranrrabigwane yandø tru managuen trerab minchabgaitøga pinøbulig køb, katø iig tru patsønrrabigwane tru managuen patsønrrabgaitøga pinøbulig kørrømisrøb inchene, iig tru øyeeg cha pøra pasriibe yandø treeg nebunrrun: "Tru kwamigwane yandø kanawa kenaguen kømíig, pinisan" taig.
55 "¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi kanawa pasraibe møimbe chu pasra? taig.
¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi pusrkwananøb pasraibe møimbe chu pasra?"
56 Kaguende tru kwamigwei pusrkwangarub pasrabiibe tru kaig marig, truig køn. Inchen tru kaig marig maramburab marøbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truig køn.
57 Inchendø Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, namui Señør Jesucristogurri nam kerriguwan kanawa pønrramig kønrrai tranigwan.
58 Inchawei treeg købene, nai undaaraig nunelø, kørrønrrabgaig mur pønrrab, mumaygucha wemaløsrkønrraingaig pønrrab, chu uratøgucha Señorwei marameløyube katøguchinguen, katøguchinguen marøb melay, kaguende Señorweimburabeløyu ñim nøba marøb melaibe, ka treeg marøb melaitø puraimønrrab kui ashabe.

16

Jerusalénsrø Tiuswei misaameran purugumig an utig

1 Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamerayasig an purugúig utamigweimburappe, tru Galacia pirausrø iglesiameran na mandø martrai karua pønsraig køben, ñimgucha treetøwei martrigay.
2 Ñim møitøgucha an maya tulishabe, truyugurri tarømara, esegab amrrigay truaalømmørig, na trusrø puben, ñim ke møin tulishib mendaptindamig kømønrrai.
3 Incha ñim møilan karua øramdeelø kui asha kørrømariilan, na trusrø puabe, tru Jerusalénsrømay trana øramig ñim an

ketigwan nømun trana ørøppe, kan kilga pøra, tøga trana øramønrrun, tru i karua øriiløbe chi isumga møguelø kui nøm ashchai.
4 Inchen naimburab nagucha yamig søl kønrraptiig købene, trube, na iben, nømbe naba amrrunrrun.

Pablo nui lincha amrrabeløba mandø ambamigwan wamindig

5 Nabe Macedonia pirauwansrø pureb arrua, yandø ñimuisrø pumønrrun, kaguende nabe Macedoniawansrø pureb yamig kua.
6 Inchippa kan maya yanagatig kørrømisrisruandøbe, ñimba ka kørrømisramønrrun, kabe tru pishim pølmera chab purayamnegatikken, nan chumay yamig nebuben, nai yamigu ñim purugumig kønrrai.
7 Kaguende møimbe ñimun ke ka petø asha purainrraptø arrug kømøtan. Pøs Señor nan treeg kønrrain købene, kan maya yanagatig ñimba kørrømisrtrab attrab isur.
8 Inchendø Pentecostés kwaløm pumnegatig nabe yu Efeso kørrømisrtrab kur.
9 Kaguende yube kan yaskab purø nuig nayasig kurin køn, Tiusweiwan wamindig nu larrøbichaptiikke. Inchendø marmønrrai nan søtølulrrabelø truba truba køn.
10 Inchippa Timoteo trusrø pubene, ñimui utu chi kørig kui inchimønrrai inchigay. Kaguende nøgucha Señorwei marameløyu na lataitøwei marøb megabig køn.
11 Inchawei nune møitøgucha palabinøtø inchib kønrrab kømø, masken chi isumø inrrai purugua ørtrigay, naimay katø attrai. Kaguende nabe namui nunelanba, nunba munig megar.
12 Inchen namui nuneg Apolosweimburappe, tru nunelø ñimuisrømay amrrabeløba nungucha na tiusmanda maya lincha irra taingucha, møimbatøbe nøbe chi inrrab inchimøn. Inchendø nun chu uras yamig pubene, inrrab kuinrrun.

Maig amønamigwan treeg melønrrai wamindiiløba, 'ka amøñigueh' tailøba

13 Tab ashiptø pønrray. Pesan amøñimøtø, isubigwan Cristoinug tøga pasra pønrraigu mur pønrrab, chishkandø møgueløsun pønrrabelø køb, trurrigu murelø kuy.
14 Incha chiwandøgucha ñim marøppe, undag købiitøga maramig køn.
15 Nai nunelø, ñimbe ashibelø køn tru Acaya pirausrø Estéfanaswei yaueløbe ke srøsrøzhiitø nømmerrig Tiuswan nebua ashibelø misra, Tiuswei misaameran nømbe purugunrrab pønrramisrigwan.

16 Inchawei nabe ñimun øyeeg melørrunrrigay chinrrab
inchar, tru øyeeg melabelane nøm maig chiben mørøb
meløнrrigay cha, katø tru mayeelø i maramigwan purugub
marøb melabelan treetøweingue.
17 Nane truba kasrag køtan Estéfanas køben, Fortunato køben,
Acaico køben amrruin køben. Kaguende ñim mu kaagua,
purugunrrab kaimaigwan nømbe nan purugua,
18 pøs truiløbe nai isubigu lata, ñimui isubigu lata chi
isumikkaig, tab kønrrai marig køn. Øyeeg møgueløbe
mayanguen tab indig kønrrabelø køn.

'Ka amøñigueh' taiba, 'ungwa' taiba

19 Tru Asia pirausrø iglesiamera ñim corintosreelan 'ka
amøñigueh' cha øran. Aquilaba, Priscilaba, katø iglesia nømui
yau tulundzunabelø, truilø chigucha Señorwei munchiyu
'mayanguen tab ka amøñigueh' cha øran.
20 Katø mayeelø nuneløgucha ñimun 'ka amøñigueh' cha
øran. Ñimbe kangurrin kangurri 'ka amøñigueh' chib, Tiuswei
undag købiitøga tasig traniyay.
21 I 'ka amøñigueh' taigwan na Pablo ñimun naashib nai
taska pørar.
22 Møikkøben Señørwan undaguig kømíigwane Tiuswei namig
købig nuim pala købash. ¡Namui Señor Jesucristo amø!
23 Señør Jesúswei tru ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrai
inchar.
24 Cristo Jesúsweinug nai undag købiibe ñim mayeeløba
pasrønrrun. Treeg kønrrun.

2 Corintios

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri, na Pablo Cristo
Jesús nøashib karua ørig, namui nuneg Timoteoba misra, Cor-
intosrø iglesianba, katø tru Acaya pirau muba kuimburab
Tiuswei misaamera warabelanba i kilgawan pørar.
2 Tius namui Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka
yandø tab indig køben, chi isumgaig tab købig køben ñimba
kønrrai inder.

Chine isumdeelø nebuingucha Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' tailø

3 Tru namui Señor Jesucristoi Møskai, Tiusbe mayanguen
tabig wamindig kønrrun, tru lastima ashib pønrrabelø
kømigwan tøga Møskai, katø isui meløben chiyutøgucha isui
inchimønrrai purugub Tiuswan.
4 Truibe nam chine puig meløben, namun tab kui mørtrai
purugubig køn, katøganelø chiyugøben treetøwei isui melø-
ben, Tius namun isui inchimønrrai purugúitøgatøwei namgucha
purugubelø kømig kønrrai.
5 Criston tru chine, chine kaig nebuilø namuinug treetøwei
itømaytø nebub arrubene, katø treetøwei tru isui inchimønrrai
purugúikkucha tru kuindø, tru kuindø Cristoinukkurrindøwei
arrubig køn.
6 Inchendø namun chine puig melamig arrubiibe, ñim chi
isui inchimø tab kui pønrramigweyasiiba, kaigyugurri wesrailø
kømigweyasiiba køn. Inchen namun tru isui inchimø pønrramig
kønrrai pubiibe, tru ñim chi isui inchimø pønrramig kønrrain
kua, tru namun isui melamig nebub lataitøwei ñimun treeg
nebub arruben, ñim chigúingucha melabig melamig truibe
treeg attrun.
7 Inchawei nam ñimuimburab øyah kønrrunmab isuibe treeg
kønrrab køn. Pøs nam chine kaig nebuinab melaiguma
treetøwei ñimgucha pønrrabelø kuig køppe, nam chi isumø tab
kui pønrraigugucha, ñimbe treetøwei tab kui pønrrønrrab kui
asha pønrrer.
8 Namui nunelø, namun Asia pirausrø purø isumdiig nebui
melaigwan ñim wammøra kønrrai inder. Yandø mu melam-
gaig trømbøig arruptø, namuinetøbe yandø chincha melam-
gaig purø trømbøig køben, yandø ke øsig webammumuitamab
isubelø ker.
9 Pøs nambe ke yandø kwamigu puermaptøwei isub mela-
belø ker. Pøs øyeeg puppe, nam namasiitø namdø tsabø

kermab isubelø kønrrain kømøtø, Tius tru kwailanguen katøle øsiirangarub kusrubigwan isua pønrrabelø kønrrain kuig køn,
10 tru øyeeg trømbøig ke kwamitø palab melaigugurri nø namun ka puraambingarub, katø namun ka puraambub ambamig kønrrai martrabigwan. Incha nambe ke nuinuutø isua meler, ka puraambub ambamig katøgucha namun ashib pasrønrrab kui,
11 ñim Tiuswan namuyasig 'purugurra' chib miab meløbene. Øyamay truba yamelø namuimburab Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kønrrun, pøs truba yamelø misra Tiuswan namuimburab miaben løtigwan nam truba nu purugúig utikkurri.

Pablo Corintosrømay chindimba imuigwan eshkab

12 Kaguende nam tab kui mørøb pønrraibe iig køn: yu pirau namui isub kebachib pasrabigu 'chi kalø marig køn' chibig chigaig pønrraig, mas ñimui utube katøguchinguen isuptø amønaig købig køn. Amøñippe, tru newan chishchiitøgaba, søratø kømø, sølwan marig Tiusweinukkurri arrubiitøgaba nambe amønaig køn, chine nørrø kusreelø møguelainukkurri arrubiitøga marmøtø, Tiuswei ka yandø tab indiitøga marøb.
13 Pøs nam ñimun kilga pørøppe, chi peg waminchibikkucha kønrrab kømøtø, ñim chi leb kuigwan ñim chigúi nebua mørøb kuigwan truigwan newan chigúi mørtraimab isua pører.
14 Inchawei namuimburab mayandøguen nebua chigúi mørig køppe, pøs ñimbe tab newan chigúi mørtrun, ñim namuimburab tab kui mørøb pønrramig kønrrai, tru nam ñimgurri tab kui mørøb pønrramig kønrrab køb lataitøwei tru Señor Jesús arrub kwaløm.

Pablo Corintosrø ashchab inrrab waminchib

15 Inchawei nabe iigwan treeg kønrraitamab isua, ñimuisrømaymerrig attrab isuig køn, ñim srøsrø truba tab kui nan utig kømnetø katøle nan tab kui utamig kønrrai.
16 Incha Macedoniasrømay pureppe, ñimuinug pua puraya, katøle trusrøngurri arruppe, ñimuinug puatøweim purainrrab isuig kuig køn, ñim nan Judeasrøngatig yamigwan purugunrrai.
17 Tru na øyeegwan martrab isuibe, ¿kabe nabe ke møi møi martrab kurrig kønrrab kø chindah? ¿Kabe tru na øyeeg martrab indiibe, nai isuigu Tiuswan ashmø misaamera lataig martrab inchibig kua, møindø ke: "Martrab" taitø, katø: "Marmønrrab" taitø inchab inditamagueh?
18 Pøs Tiusbe nø maig chippe, nøbe treegwan marøbig køb lataitøwei, nam ñimun wamindiibe møindø: "Øn" taitø: "Ka" taitø indig kømøtø køn.

19 Kaguende ñimui utu na køben, Silvano køben, Timoteo køben, nambe Tiuswei Nusrkai Jesucristoimburab eshkab kusrenanig køn: "Øn" tantø: "Ka" tantø indig kømøtø, nuinuube chu uraskucha: "Øn" taig. Nøbe truig køn.

20 Kaguende Tius kerrigu nø chi martrab cha kørrømisriiløbe Cristoinuube: "Treeg martrab" taig, truig køn. Inchawei nambe Cristogurri: "Treeg køn" chibelø ker, namgurri Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrai.

21 Inchen Tius nøtøwein køn Cristoinug mur pønrramig kønrrai marøbiibe namun lata, ñimun lata. Incha namune nuindø kønrrai tarømara pønsra,

22 nuielø kønrrai sellotøga sellawa, namui manrrau pasrønrrai Espíritu Santon katsig pasra tranøbguen indig køn, tru trannrrab kørrømisrigwan kutøguewan trannrrab kui asamig kønrrai.

23 Pøs nabe Tiusken ashen trendamønrrun: Na Corintosrømay katøgucha arrumuppe, na ñimun kalugueetømønrrab lastima ashiptø arrumuig købig køn cha.

24 Kaguende ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrramigwane treeg pønrrønrrai inchib ke nam karub pønrrønrrab kømøtø, masken ñim kasrag pønrrønrrai nambe purugubguen pønrrer. Kaguende ñimbe tru isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurriwei ñimbe mur pønrran.

2

1 Inchawei na katøle ñimuisrømay arruppe, nabe ñimun truba truba isui inchain kømøtø, attrab isuig kuig køn.

2 Kaguende na ñimun isui inchai marene, trube, ¿nane mu kasraaraniasamø? ¿Tru na isui inchai mariiløtøwei kasraaranmønrraitarru?

3 Inchawei nabe øyeekkurri tru merrab kilgawan na pørøppe, tru nanguen kasraaranrrabelø na trusrø puben, nan isui indingarumønrraim pørig køn. Pøs na kasrag pasrøbene, ñimgucha chiguen kømøtø, mayeeløba treetøwei pønrrønrraimab isuague.

4 Kaguende nabe ñimun pørøppe, truba truba isui pørig kuig køn, nai manrraube purø tab kømui, truba kappin kørrøgøb. Kabe na ñimun truba truba isui inchai martrab kømøtø, nabe ñimun truba truba undaguig kui ashchai indig købig køn.

Kalø marøbigwan Pablo truburø ulø paymub

5 Tru øyeeg isuim pasrønrrai møikkøben treeg marøbiibe, nandø kømøtø, kan mayangatig ñim mayeelanba isui inchai mara pasran tamønrrun, ke menrra inchimønrraptø.

6 Inchawei tru møwan ñim mayeelø lutauelø misra, nui kalø marigwan øl martrab ñim asha mariibe yandø tsabø køn.

7 Truigwane yandø ulø payib kømø, pesannab, masken
kuñab purugumig køn, isubiitø yandø kerriguwan
mandøguen kømui inchimønrrai.
8 Inchawei nabe ñimun tru møweimburab ñimui undag
købigwan katøle tiusmanda kenamaray tamønrrun, ñim
undaguelø kui nø ashchai.
9 Kaguende na ñimun pørøppe, øyeegwan isua pørig køn,
chiyutøgucha maig taigwan ñim mørøbelø køtashchab ashchab
isua.
10 Inchawei chigøben kalø marøbigwan ñim chi ulø paymø
pesannanrrab isua kørrømarene, nagucha nune treetøwei ulø
paymø kørrømisramønrrun. Pøs chi kalø marigwan na ulø
paymø, pesannappe, (ulø paymumig chi pønrraig kuig køh
chindindøbe køben) ñimgurri treegwan marig køn, Señor Jesu-
cristoi merrab,
11 namun Satanás kegørrøsrkøb nø kanailø kømønrrab.
Kaguende nambe tsabø ashibelø ker nøbe chitø martrab
inchibig kuigwan.

Cristotøgabe kanawa puraamba pønrramig

12 Na Troas ciudasrø, Cristoi tabig srø wamwan eshkab kus-
renanrrab pubene, Señorweimburabelan maramig yaskappe
tabig kurøppe kurendø,
13 nai nuneg Tito trusrø mu kaagøptinchene, nane nai
isubigube ni mumayguen kømuben, nabe trusrøngurri nømun
ungwa chippa, Macedoniasrømay ibig kur.

Tiuswan 'ungwa, ungwa' taig

14 Inchendø Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chin-
rrab, Cristoinuube nam kaigwan kanawa ¡katø! luchimíig
tsimaytø puraambub ambamig kønrrai marøb, katø tru
Cristoimburab nebua asiiløbe purø may irrabzhig lataig
chutøgucha namgurri larrøbitchai marøb Tiuswan.
15 Kaguende Tiusweimbe nambe Cristoi tru purø may ir-
rabzhig latailø ker, kaigyugurri wesraig pønrrabelai lata, tru
managatig pinab pinamsrømay amrrab pønrrabelai lata.
16 Incha møilø tru pinab pinamsrømay amrrabelaimbe
tru irrabiibe kwaitø irrøben, katøganelø kaigyugurri wes-
railaimbe tru may irrabiibe øsig kømigwan irrabig køn. ¿Inchen
øyeegwan marøb pasrønrraptiibe mu kø chinderah?
17 Katøganelø misaamera truba nørrø tru Tiuswei
wamwan kan chigucha kømíig kui lataig an marøb srua
llirabelø latawei, nambe treetøwei marøb pønrrømeelø
ker. Treeg kømøtø, Tiuswei merrab waminchippe, maig
wamindamigwan søra kømø, sølwan waminchib, Tius øriilø
kermab isua, Cristogurri waminchibelø ker.

3

Tru srøig 'øyeeg, øyeeg martrab' cha kørrømisrig

1 ¿Kabe nambe katøguen namashib chi isumgaig 'tabelø ker' chib waminchib pønrrabra chindah? ¿Kabe nambe katøganelø latawei chi isumgaig tabelø kui ashchai, kilga pøriilø ñimun tranamig, kabe ñimgurri kilga pøriilø namun tranamig palaim pønrrabra chindah?

2 Nam mailø kuigwan treeg asønanrrabelø tru namuyasig kilga pørig latailøbe ñimwein køn, tru ñim purø tabig amønaig, tru namui manrrømerayu pørig pasrabig, mu misaameratøgucha ñimun mumera køtashib, mailø køtashib ashib tøgagúilø.

3 Ñimbe tørgandø asamdeelø køn, kan kilgayu Jesucristo nøashib pøri latailø, tru namui maramigwan marøb pønrrailøyugurri ñim srøig kurrabelø, tintatøga pørig kømøtø, øsig wab Tiuswei Espíritutøga pøriilø. Kabe srug tambalmerayu pøriilø kømøtø, misaamerai manrrømerayu pøriilø køn.

4 Nambe iigwane Cristogurri Tiuswei merrab treeg kuitamab isua pønrrer.

5 Kabe nam namashib øyeegwan martrapteelø namdø tsabø marøbelø kua, chi arrubiibe namuinukkurri arrubig kui lataig inchib pønrrømøtø, nam øyangatig tsabøtø marøb pønrramig arrubiibe Tiusweinukkurri arrubig køn.

6 Incha Tius nøtøwei namune tru srøig acuerdo marigwan nam sølgandø marøbelø kønrrai mara pønsraig køn, tru acuerdo merrabsriig maig maramigwan martraim pørigwan kømøtø, tru Espíritu Santoiwan. Kaguende tru maig maramigwan martrai pørigwan mørmíigweimbe kwamigwan srua arruben, trune Espíritu Santobe tru srøig øsig kømigwan tranøbig køn.

7 Inchen tru maig maramigu marøptøga pønrraig kwamigwan srua arrubig, srug tambalmerayu pørikken tørguegwalmabig køptø, Israel misaamerabe Moiséswan malauguen ashchab kaimaig købig køn, nui malø tørguegwalmabig køben, tru tørguegwalmabiibe kwab yaindøgucha.

8 Inchen tru øsig kømigwan srua arrubigwan marøb pønrraig tru Espíritu Santoimbe, ¿kan treetøguen kønrrab kømø, maig tørguegwalmabig kuaasamø?

9 Inchen tru maig maramigwan marøptøga pønrraig misagwan kaigyu pønrrønrrai kørrømara pasrøbikken treeg tørguegwalmabig kuibe, tru marøptøga pønrraig misagwan Tiuswei merrab chi kaig kømeelø lataig tabig kønrrai marøbiibe, ¡kan treetøguen kønrrab kømø, mas purø tørig tørguegwalmabig køn!

10 Kaguende truig tørguegwalmabig lataig kuikken tru iig
purø tørguegwalmabiibamara ashene, truibe chi tørguegwalmabig
kømøn.
11 Inchawei tru tørguegwalmabig kwab ibikken kan treeg
tørguegwalmabig tøgaig arriibe, tru mana pinømø pasrabig
pasrønrrabiibe ¡mas maig tørguegwalmabig kuaasamørra!
12 Inchawei tru tøgagønrrurmab isuigwan nam tøgaguen
pønrraig køppe, nambe chi kørmø maig tamigwan tørgandø
waminchibelø ker.
13 Kabe tru Moisés lataig inchib pønrrømer, tru Israel mis-
aamera nui malau tørguegwalmabig kwab arrubig yandø patsi
ashmønrrai, malø kasraitøga kasrøb lataig.
14 Inchendø nømui turmerayube yandø chi wamindikken
kebyainameelø murig misriilø kua, møin kwalømgatig tru
merrabsrø Tius acuerdon marig købigwan leben, chi tainguen
mørmeelø køn, tru malø pinøgasrøb pasrabiitøwei pasrabig
pasraikkurri. Kaguende tru pinøgasrøbigwane Cristotøwei ker-
ranrrun.
15 Incha møin kwalømgatig tru maig maramigwan mar-
trai Moisés pøriilan asiimørig, tru maløwan pinøgasrøbig lataig
pasrabiibe nømui manrrømerayube kasrain pasran.
16 Inchendø møikkøben Señorweimay llirawa pasramisrene,
tru pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nuinukkurrimbe kerraig
kønrrun.
17 Kaguende Señorbe tru Espíritu kua, Señorwei Espíritu
chu pasrøbene, Tiuswei merrab kemalamig truyube chigucha
iløsrkønrrabiibe chi kaagøn.
18 Inchawei nambe mayeeløba maløwan chi kasra kømø
lataig ashib pønrrabeløbe, kan espejo latailø ker, Señorwei
tru tørguegwalmabigwan kegurnabelø, nø maig køben nam
treeløtøwei misrøb, katøguchinguen, katøguchinguen tørelø
misrøb amber. Treebe Señorweinukkurri arrubig køn, tru nø
Espírituinug.

4

Jesucristoimburabigwan eshkabelø

1 Inchawei nambe Tius namun lastima asiitøga i tru
marøb pønrramigwan tøga pønrraig køppe, nambe chi kullaarab
meløмer.
2 Pøs chigøben ke kørikken kønrrapteelø søratø mariilane
nambe yandø wendøbasrar ker, søratø larrø møg isua
marøb pønrrømøwei, Tiuswei wamwan lliska peemaytø
marøb pønrrømøweingue. Treeg marøb pønrrømøtø, tru
newan ciertonigwane maig kuigwan tørgandø kenamarøb
pønrraikkurri, nam tabelø kuigwan namashib kenamarøb

pønrrer, maya misaamerai isub kebachib pasrabigu ka inchib pasrømugumab isumig kaanrrai Tiuswei merrab.

3 Inchen tru tabig srø wamwan nam eshkab kusrenanig katøgucha pinøgasraig lataig chugúi møriimíig kørrømisrøppe, tru yandø pinab pinamnuumay amrrabelaimbe pinøgasraig lataig kørrømisran.

4 Kaguende tru møin kwaløm yu pirau tius, tru nugwaimandziibe, tru chi køremeelane nøm chigúi møramig isubig tøgagúigwane chigúi mørmeelø kønrrai kasra pasrin køn, tru Cristoi tørguegwalmabigwei tabig srø wam tørbilabigwan nøm nebua ashmønrrai; tru Cristobe Tius maig køben, truig køn.

5 Kaguende nambe namuimburabigwandøwei eshkab kusrenanmøtø, Cristo Jesúsbe mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig køn cha eshkab kusrenanøbelø ker. Katø nambe Jesucristoyasig ñimuimbe ka karuindø melabelø ker.

6 Kaguende: "Tru løstøyugurri tør pilønrrain" cha, trenchib Tius nøtøwei namui manrrømerayu nui tørtøga kebilin køn, tru Tiuswei tørguegwalmabig Jesucristoi malau pilabigwan nebua asam tørwan namun tranig kønrrai.

Chigøben trømbøig puingucha mur pønrrab

7 Inchendø nambe iig tru purø tabigwane namui asr kan pirø køtsø lataigutø tøgaguer, tru iig maramburab marøbig purø nuig tabiibe namuin kømøtø, Tiuswein kui kenamartrab.

8 Chiyutøgucha chine chine pui melamig nebuingucha, ke truyutø tambal ambagucha warømer. Ke kan chindamermab isumig pui meløbendø, yandø ke kaimamuitamappe isuiløgucha meløm er.

9 Namun kaig marøb amrruindøgucha, namundø elatsiilø meløm er. Pøtiitsiiløbe kuinabendø, kerriguwan pinisailøbe køm uinatan.

10 Inchawei nambe chu ambuptøgucha, namui asru Jesucristo kwaigwane tøga amøner, katø Jesucristo øsig waikkucha namui asru kenamisrtrai.

11 Kaguende nam øsig pønrrabeløbe Jesucristogurri chu urastøgucha ke kwaitø, kwaitø melamig nebutan, namui ka pinønrrab asru Jesucristoi øsig pasraikkucha kenamisrtrai.

12 Inchawei namuinuube kwamig marøb pasrøben, trune ñimuinuube srøig øsig køm ig marøb pasran.

13 Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: "Kørewa, treekkurri waminchar" cha. Pøs namgucha namui isubigwane Cristoinug treetøwei pasra pønrrøwa, treekkurri nambe kørewa, Tiuswei wamwan waminder.

14 Pøs nambe ashibelø ker, Señor Jesúswan kwailai utugurri Tius tru katøle øsiirangarubiibe, namungucha Cristo Jesúsba tru

kanbalatø pønrraikkurri kusrua, Tiusbe nui merraptøwei nam ñimba kanbalatø pønrramig kønrrai martrab kui.

15 Pøs kerrigu øyeeg pub arrubiibe ñimuyasig tab kønrrain køn, tru ka yandø tab indig misagwan katøguchinguen, katøguchinguen nebub ibene, 'ungwa, ungwa' tameløgucha nuramburab nuranrrai, Tiusweyasig maya nuguen tab kønrrai.

16 Inchawei nambe chi kullaaramer. Kaguende namui asrbe patsab yaingucha, namui umbube kwalømmørig, kwalømmørig srøig misrøb inrrun.

17 Pøs nam chigøben puinab melamig ka petø pureb arrubig, kan yangucha murig køtanmab isub mur kui melaibe managuen patsønrrabgaig kan tørguegwalmabig maya nuibaguen øyeeg lataig køn cha, kemesra trendamgaig tabigwan tøgaig arrubig køn.

18 Kaguen nambe namui kaptøga asigwan asha pønrrømøtø, chi nebua asiimíigwan asha pønrrer. Kaguende kaptøga nebua asiiløbe ka purainrrabiitøwein køben, trune tru kaptøga nebua asiimeeløbe managatigweyelø køn.

5

1 Pøs nambe yandø ashibelø ker, yu pirau nam øsig pønrraig tru namui asr ka petøweindiig kan rancho-unø mara pasrindø lataig, yandø minchib patsindøgucha, katøgan srø asr purø tab ya lataig, mu møguelø taska mari ya kømøtø, srømbalasrø managuen patsønrrabig kømíig Tius tranig tøgagømigwan.

2 Inchawei nambe yu pønrrappe, tru srømbalasrø kewa purramitøga pinøbuliilø kømigwan, mana kønrrermab truba truba nuisrab isubelø ker.

3 Treebe namune srø asrtøga kenanen, nambe yandeelø asr chigar kømø, tøgar kømønrrun.

4 Inchawei i asr kan carpa ya lataigu nam øsig pønrrabeløbe larrø tab kømui, truba truba nuisrab isuig melabelø ker. Pøs namune kwamuinrrabna køtan nam tøga pønrraig asrwan trubalatø srøig itøguenniilø kømøwatøbe, tru yandø pinab patsønrrabigwane tru srøig øsig kømibe yandø nøtø kerriguwan pinabgasra pasramisrtrai.

5 Inchen namun øyeeg pønrramig kønrrai marøbiibe Tius nø køn, tru treeg kønrrai Espíritu Santon katsig pasra namun tranøbguen inchibig, tru trannrrab kørrømisrigwan kutøguewan trannrrab kui asamig kønrrai.

6 Inchawei nambe chu urastøgucha chi isumø pønrrer, tru namui asru øsig amøñippatøbe, Señorweim pulu kømøtø, nambe yabsrøndø pønrrabelø kui nebua asha.

7 Kaguende nambe amøñippe, namui isubigwan Cristoinug pasriitøgatø amøner, namui kabrrawa nebua ashagurrin kømøtø.

8 Inchendø nambe treeg kønrraitamab chi isumø pønrrer,
masken namune asrugurri tarømisra ambinrrabna køtan,
Señorba kanbalatø purrønrrab amrrab.
9 Inchawei namui asru øsig pønrrøwa lata, asrugurri
tarømisra amba lata Señor nø tab kui mørøb wanrrai marøbelø
kømig namuimbe truig køn.
10 Kaguende nambe tru maig maramigwan Cristo asha
marøb wainug mayeeløba kemalamig køn, namui asru amøña
tabig marig kuin kui, kaig marig kuin kui maig marigwan
nam møitøgucha truburø utønrrab.

Tiusba katøle tab kørrømisramig

11 Inchawei Señorwan mandø kørig tøga pønrramigwan nam
ashibelø kuig køppe, misaamera Señorwan kørenrrai inchib
melabelø ker. Pøs Tiuswei merrabma nam mailø kuigwan
tørgandø kenagúibe, katø ñimui isub kebachib pasrabigugucha
treetøwei tørgandø kenagønrraimab isur.
12 Kabe nambe namasiitø katøguen ñimui merrab 'truba
tabelø ker' chib pønrrømøtø, ñim namgurri tab kui mørøb
kasrag pønrramigwan tøgagønrrai treeg isua inchib pønrrer,
ñim tru mandø løtamigwan tøgagønrrai, tru manrraugurri isua
kømøtø, ka palatø treeg maranmab ashchaindø møg inchib
chib pønrrabelan.
13 Namun 'locos køn' tainab pønrraibe, Tiusweyasig køn.
Inchen maig pønrramigwan chugúi møra pønrraibe, ñimuyasig
køn.
14 Kaguende Cristoi undag købiibe namune martrai
trawaguchibig køn. Pøs iigwan nam isua ashene: Cristoma
kwappe, mayeelaimburø kwaig købene, treekkurri
mayeeløba kwaig køn.
15 Inchen Cristobe kwappe, mayeelayasig kwaig køn, tru
øsig amøñibeløbe ka nømuyasiitøwei øsig amøñimøtø, nuyasig
amøñibelø kønrrai, tru kwawa, katøle nømuyasig øsiirabigwei.
16 Inchawei nambe yandø møingurrimbunøbe mundøgucha
yu pirauelø isuimay ka treetø isua ashib pønrrømeelø ker. Pøs
nambe merrappe Cristone yu pirauelø isua asimay ashibelø
kuatøgucha, møimbe yandø treetø nebua asha tøga pønrrømer.
17 Inchawei møikkøben Cristoinug pasrabiibe, yandø nøbe
kerrigu srøig køn; merrabiibe yandø chab puraiben, møimbe
yandø kerrigu srøig marig peemayig køn.
18 Inchen kerriguba øyeeg arrubiibe Tiusweinukkurrin køn.
Pøs nam kailø kua nøbatøwei tab kørrømisramigwan Cristo
Jesúskurri treeg kønrrai mara, kailø kua, Tiusba tru tab
kørrømisram wamwan nam marøb pønrrønrrai, nø tranig køn.
19 Tru wambe iig køn: Tiusbe nøbatøwei Cristogurri pirau
maya misaameraba kailø kua, tab kørrømisramigwan marøb

pasraig, nømui chi kaig mariilan ulø payrrab isua ashmøtø. Tru øyeeg nøba tab kørrømisram wamwane namun waminchai trana pønsraig køn.

20 Nambe Cristoi munchiyu, misag utu Cristo nø waminchib pasrab lataitøwei nui wamwan waminchib pønrrønrrai pønsrailø ker. Namgurri Tius nøashib treeg maray chib pasrab lataitøwei, nambe Cristoi munchiyu ñimun tiusmanda øyeeg martrunrrigay tamønrrun: ¡Tiusba tab kørrømisramigwan maray! cha.

21 Cristobe chigucha chi kaig marig chigaigwan, Tiusbe namuimburø nune kaig marøbig kui lataig treeg mara pasrig køn, nam kaig marmua lataig pønrramig kønrrai Cristogurri treeg martrab.

6

1 Nam Tiusba marøb pønrrabelø kuig køppe, ñimune øyeeg marøb kørrunrrigay chinrrab, Tiuswei tru ka yandø tab indigwane ke chi martraamøbendø uta tøgagømøtay cha.

2 Kaguende nui wamwan pørigube Tiusbe trenchibig køn:

“Yandø tru purugum kwalømmera puim pasrøben, ñun mørig køn cha.
Kaigyugurri wesrailø køm kwaløm puim pasrøben ñun purugúig køn” cha.

¡Møi yan køn, tru tabig purugúigwan utamibe! ¡Møi yan køn, tru kaigyugurri webambam kwaløbe!

Pablon chine chine nebub arriilø

3 Mugøben Tiuswei tabig srø wamwan kaashib, nam marøb pønrraigwan kaig køn chib wamindig kømønrraimbe, nambe kaig marøb mungucha srurrengwangarub pønrrømer.

4 Masken treeg inchimøtø, nambe chiyutøgucha Tiusweiwan marøb melabelø kui asiilø kønrrab treeg kenamarøbelø ker: chu uraskucha elachimøtø, marøbig marøb melamigu lata, chine kaig pub arrubigu lata, chine palai mørøb, isui melamig arrubigu lata,

5 ichagutsiilø købig nebui lata, kailan pønsrai yau keerig pønrramig nebui lata, kanbalatømisra kaig martrab namig kurrøben treegu melamig nebui lata, maramga murelan marøb melamig nebui lata, kibguen kimø melamig nebui lata, chigucha mameelø puraambub melamig nebui lata,

6 chi kaig marmø chishig amønamigu lata, nebua ashib ambigu lata, chine indindøgucha tammay ka melabig melab, tab inchibelø købigu lata, Espíritu Santo namba pasraigu lata, nam ka inchib købø, cierton undaguelø kuigu lata

7 cierton wamindamigwan treeg waminchibelø ker. Tiuswei maramburab marøbiitøga marøb, tru chigurrimbunø

tabig sølgandø marøb pønrraitøgabe nambe kusrmayba, atsimayba srua kwayab pønrrer, kan suldau kwayab turiamig kusrmaybe espadan atsimaybe escudon srua kwayab pasrab lataitøweingue.

8 Kanmaywane truba tab indinab, kanmaywane maig købash indinab, kanmaywane truba tabelø køn chib wamindinab, kanmaywane larrø kailø kui mara wamindinab, maig kuigwan nam cierton waminchendø, larrø may wamincha isapteelø kui marinab,

9 nambe mumera kui nebua asiilø kuinabendø, asiimeelø kui lataig tøgagúinab, yandø kwawa pinanmab asha tøgagúindøgucha, øsig amøñibig amøñibelø, trømbøig ichabetiilø kuinabendø, kwamø ka øsig amøñibelø,

10 truba isuilø meløbendø, purø tab kui kasrag pønrrabelø, larrø waachamera kuinabendø, misag truba nørrøwan tabigwan tøgagømburab tøgagønrrai marøbelø, chugurringuen kømeelø kerrigu chiga latailø kuinabendø, kerriguh tøgar treelø kuinatan.

11 Nambe, ñim corintosreelan, maig wamindamigwan tørgandø treeg waminder. Nam ñimuimburab isumibe namui manrrømerabe ke kurindø pasran.

12 Ñimuimburab nam isumibe chugatikkucha kurin pasrøben, ñimweinrre kasrøb tøgagøn namuimburab.

13 Ambugurri igurri lata treeg kønrraimab isua, kan nai ureg kui lataitøwei nabe ñimune trenchar: ¡Ñimui manrrømerangucha treetøwei kura tøgagørrunrrigay! cha.

Nambe øsig wab Tiuswei ya ker

14 Ñim Tiuswan kørebeløbe Tiuswan lata køremeeløbabe lincha maramgaigube chi lincha maramig kømøn. ¿Kaguende tru tabig sølgandø maramiba, sølgandø kømø mariibabe chincha kandø kønrrab kø? ¿Katø løstiiba, tørbabe chincha trubalatø kønrrab kø?

15 ¿Cristoba, Belialbabe chincha kandø isunrrab kø? ¿Criston kørebiiba, Criston køremíibabe chincha kandø isub pønrramdiig kønrrab kø?

16 ¿Katø Tiuswei yaba, taska mari tiusmerababe chincha trubalatø kønrrab kø? Kaguende nambe tru managuen kwamø øsig wab Tiuswei ya ker. Pøs nøbe trendaig køn: "Nabe yandø nømuinug pasrabig pasrab, nømui utu uñib indamønrrun cha. Nabe nømui Tius køben nømgurrimbe nai misaamera kønrrun" cha.

17 "Inchawei treeg købene:
Tru kaig marøb misaamerai utugurrimbe webamba,
yandø nøørømisray" cha,
Señorbe nui misaameran trendan.
"Chigøben køsøngømdiigwane katøramøtay cha.

Pøs marmubene, nabe ñimun utamønrrun" cha.
18 "Incha nabe ñimuimbe møskai misren,
ñimgurrimbe naimbe nai nusrkalø,
nai nimbasrmera misrtrabguen" cha,
Tius Newan Maramburab Marøbiibe trendan.

7

1 Inchawei ñim, nai undaarailø, tru Tius trannrrab misra kørrømisriilan tøgarbe, namui asru lata, namui espírituyu lata, kaig marig køsøngønrrapteelan kerriguwan chish misrkun, Tiuswan køriibala pønrraigu kerriguwan nuindø newan tabelø kønrrab.

corintosreelø yandø mas kaig marmønrrab isua mørøb

2 Namun ñimui manrraugurri isua utørray chinrrab inchar. Nambe møigwangucha ñimun sølwan marmø kalø mara pønrrømøwei, kaig marøb ñimun møigwangucha mindisha kørrømarmøwei, kabe nam ñimgurri nam tøgamisrmøwei indig køn.
3 Nabe iigwan ñimun øyeeg chippe, ñimbe øyeeg kailø køn chinrrab kømøtø inchar. Nabe yamba trendaig kuig køn, nambe ñimune namui manrrau tøga pønrrer cha, øsig amøña lata, kwamig kui lata ñimun namui manrrau tøgagønrrab.
4 Nabe ñimune chi isumgailø kui isua pasrab, chiburø køben ñimgurri na truba tab kui mørøb pasramigwan tøgagøb inchar. Nan truba tab kønrrai mari pasrar, chine isui pønrramig puindøgucha, kasrag købigwan tøgagømburab tøga.
5 Nam Macedoniasrø puabe, namui asrwane kan pishindø tabguen israb tøgagømig nebumíig køn. Treeg kømøtø, chiyutøgucha ka isui melamitø, isui melamitø arrubig køn namune, namuim pøtøgatanbe chinetø indinab melamig arruben, namui manrraube kørig isub melamig.
6 Inchendø Tius tru larrø kullaarai isui melabelan isui inchimønrrai marøbiibe, Tito arriitøga namune truba tab kui melønrrai marig køn.
7 Katø Tito arrikkurrindø kømøtø, nøgucha ñimgurri truba tab kui mørøb pasramigwan utikkurrimba køn. Nøbe namun wammørøsrkøtan, ñimbe nan truba ashig kui melaigwanba, ñim tru merrab kalø marig købigwan isua møra kappin kørrøgaigwanba, ñim naimburab truba truba isub melaigwanba. Treekkurri nane katøguchinguen kasraaranrrai martan.
8 Pøs na ñimun tru kilga pøra øriitøga ñimun truba isuilø kørrømisrtrai marig købigwane nane chi isumøtan. Pøs tru urasbe nane isubwei indig køn, kaguende tru na kilga pøra øriibe kan maya yanagatiitøbe ñimun isui melønrrai marøbwei inchen.

9 Møimbe nane kasrag køppe, tru ñim truba isui melaigwan,
trunun isua kasrag kømøtø, tru ñim truba isui indiibe ñimui
kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai marikkurri
nane kasrag køtan. Pøs ñim truba isui inchib pønrrappe, Tius
trendø treeg kønrrain køben kuig kua, nambe ñimune chigucha
chi kalø punrraimbe marmuig køn.
10 Tius maig palain køben nam trumay isui inchib pønrraibe
ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai
marøbig køn, kaigyugurri wesrailø kømigweyasig trembe
kaabashmøtømab isumig chigaikke. Trune isui inchib
pønrramig arrubig yu pirauibe, kwamibe tøgaig arrubig køn.
11 Tius maig palai inchen, ñim trumay isui inchib
pønrraigwan ñimguen asay: ñimuinug truba marøg kui inchib
pønrramig arrub, øyeekkølig kalø marøbrain køn chib tør marøb
pønrramig arrub, kalø maren namig isub pønrramig arrub,
køriibala pønrramig arrub, truba truba asinrrabna kui inchib
pønrramig arrub, tabigweimburab ke chinsraatø inchib
pønrramig arrub, kaig marøbigwane møra meganrrai marøb
pønrramig arrub, treeg arrin køn. Inchawei kerrigu øyeeg
purayaigu ñimbe chi kalø mara pønrrømuin kui kenamarøb
pønrran.
12 Inchawei tru kilgawan pørøppe, tru sølwan marmø kaig
marøbigwan isua, truikkurrim pørmøwei, kabe tru kalø marin-
abigwan isua, truikkurrim pørmøwei indig køn. Treeg kømøtø,
tru ñim namuimburab truba isubelø kuigwan ñimui utu
Tiuswei merrab nebua asig kønrrai indig kuig køn.
13 Inchawei nambe chi isumø tab kui pønrramig kønrrai
mariilø ker.
Nam tru treeg tab kui pønrraig kømnetø, Titon truba truba
tab kui pasrai ashabe, nambe larrø tab kui truba kasrag
pønrrer. Kaguende Titone nui isubigu katøle truba tab kui
mørøb pasrønrrai, ñim søteelømisra purugúin køn.
14 Pøs ñim corintiosmeraimburab truba tab kuim pas-
rar chib Titon na waminchib pasraigwan, chi køriimisra
kørrømisrmur. Nam ñimun kerriguba chigøben wamindiima
chi isa wamindig kømuig køppe, ñimuimburab truba tab kui
mørøb Titon nam waminchib pønrraikkucha treetøwei isa kømø
wamindig webyan.
15 Inchawei Titobe møimbe ñimune katøguchinguen undaguig
køn, tru nø maig karuigwan ñim mayeeløba mørøb, nun
utabgucha, køriibala ke itønab utig købigwan isua.
16 Chiyutøgucha ñimbe chi isumgailø kuimba mayanguen
nane tab køtan.

8

Merø kømø, tranamburab tranigwan waminchibig

1 Trube, møimbe ñim nai nunelø, wammøra kønrrai inder,
tru Macedonia pirausrø iglesiameran Tius nui ka yandø tab
indigwan øyeeg tranigwan.
2 Yeeg chine kaig nebuinab melamig pub arrubig ututø,
nømui kasrag købigwan kasrag kømburab tøgagúiba, larrø
chugurringuen kømuilø melaibabe, merøbala kømø, tranam-
burab tranøbelø kønrrai marin køn.
3 Inchawei nabe maig kuigwan wamindamønrrun, tru
nømun maig purugumdiig køben treeg purugua, nebumgaig-
wanguen nebua tranig køn cha, nømun mu trannrrai indig
kømøtø.
4 Pøs namune truba rugabelø køn: "Tru Jerusalénsrø
Tiuswei misaameran namgucha truilan tøga purugúig kønrrai
treeg marbashibsrumøgue" chib.
5 Incha nam treeg martraitamab isuigwandø marmøtø,
nømbe Señorweyasimerrig pønrrønrrab nømashib pønrramisra,
trugurrimbe namun treetøwei pønrrønrrab pønrramisrøbelø
køn, Tius maig kønrrain køben treeg.
6 Inchawei nambe Titone øyeegwan martrunrrig cha
waminchibelø ker: "Iig truba tab indigwan ñi maig
marøb pølbasriibe, katø treetøwei tru corintiosmera
jerusalénsreelayasig tranigwane tabig marøb patsøgørrunrrig"
cha.
7 Pøs ñimbe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigu lata,
Tiusweimburabigwan nebua ashib waminchib ambigu lata,
Cristoi maramigwan tab asha maramigu lata, ñim namuim-
burab undag købig tøgagúigu lata, chiyutøgucha ñimbe ya
merrabguen melaig køppe, lastima asha tranøbelø kømigu
chigucha iyu treetøwei merrabguen webamrrab inchigay.

8 Maig martrain chippe, ke kandø chibig lataig nabe treeg
karua pasrmur, treeg kømøtø, ñim undag købigwan cier-
ton tøgagúitashchab ashchab inchar, katøganeløma treeg tab
marøbelø køn cha trunun eshkab.
9 Kaguende ñimbe namui Señor Jesucristoi tru ka yandø
tab indigwan nebua ashibelø køn, nøbe chigucha chi palømíig
tøgaig købendø, ñimun undag købiitø larrø waacha misra,
tru nø treeg waacha misriitøga ñimun Tiusweimburabigwan
chigucha chi palømeelø kønrrai marigwan.

10 Incha iigube nabe ñimun øyeeg maramdiig køn chin-
rrab inchar: tru purugunrrab tulisamigwan ñimbe marig
pilawei tranamigwan ñimmerrig tranøb, katø trutø kømøtø,
maramigwan ñimwei isuig kuig købene,
11 trube, ñim pølbasra marigwane møimbe tabig marøb
patsøgamig køn cha. Tru ñim purugunrrab indamigwanma
ñim ke martraptø pønrraig køppe, trube, tru maramigwane

treetøwei marøb patsøgamdiig køn cha, ñimun maig nebubendø.
12 Kaguende møikkøben ke trannrrab isua, mayanzhig tranamdiig køben treeg tranigwane Tiusbe chi kashmø utabig køn, ke chugurrin kømuingucha trannrrai inchimøtø.

13 Inchendø nabe øyeeg chippe, kaneløbe chairailø kørrømisren, ñimbe purugub meløwa, ke chugurringuen kømui inchib kønrrain kømøtø,
14 mumaytøgucha lata kønrrai inchar. Møin kwaløm ñim chigucha chi palømíig uncha tøgagúibe nømun purugumig køben, katøwan ñim palai meløbene, tru nøm uncha tøgagúibe ñimun purugumig kønrrai. Trumaybe mumaytøgucha lata kønrrun.
15 Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: "Nu tulishibiibe ke unchagøm tøgagømøwei, lamøtø tulishibiibe palappuin kømøwein køn" taig.

Titon Corintosrømay karua ørøb

16 Namui Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, ñimuimburab na isui lataitøwei Titoi manrraugucha isunrrai pasrigwan.
17 Pøs na nun Corintosrømay ya, øyeeg maramdiig køn cha, na wamindigwan ka møriitø kømøtø, nøbe maramigwane ke marøg kuindø megaig kuig køppe, nøashib treeg martrab isua, ñimuisrømay yan.

18 Incha kan nuneg, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasraigu, chu iglesiameratøgucha nune truba tabig wamindinabigwan nambe Titoba lincha inrrai ører.
19 Incha katø treetø kømøtø, tru iglesiameragucha nun lawa wesraig kuig køn, tru jerusalénsreelai tab indig purugúigwan nam srua amben, nø namun lincha attrai. Nambe Señorwan maya nuguen tab indig kønrraimba, nam purugug kui pønrraigwan katøganelan kenamartrappa, tru an tulisaigwane nam asha marøb pønrrabelø ker.
20 Mugøben namun 'øyeeg kalø marøpteelø køn' tainab pønrramig kømønrrai inder, tru yeeg nørrø keta traniilan nam asha marøb tøga pønrrønrrai tranigwan.
21 Kaguende nambe chiwandøgucha maig maramigwan sølwan martrab inchib melabelø ker, Señorwei merraptø kømø, misaamerai merrabgucha treetøweingue.
22 Incha nambe katøgan namui nunewan nømun lincha inrrai ører, nui mariiløyu chiyugøben ke martraptø pasrabig kui katø katø treeg møg kui nam asigwan. Incha møimbe nøbe katøguchinguen tru maramigube ke martraptøweim pasran, ñim chi isumgailø kui nø truba isua tøgagúikkurri.

23 Pøs Titobe, naimbe nan lincha megabig, katø ñimui utu chi maramigu purugub megabig, treeg køn. Inchen tru katøgan lincha ambub nuneløbe, tru iglesiamera karua øriilø, Cristoyasiibe maya nuguen tabig kønrrai pønrrabelø, nømbe treelø køn.
24 Inchawei ñimbe tru møguelane truba undaguelø kuin kui ashchai kenamartrigay, iigwan tru iglesiamera mayeeløba asha kønrraingue. Katø na ñimuimburab tab kui mørøb pasraibe chigurrin kui ashchai inday.

9

Cristogurri nunelan purugumig an tulisaig

1 Inchen tru Tiuswei misaameran purugumig tru an tulisamigweimburappe ñimune chi pøramikken palømøtan.
2 Pøs tru purugumigwane ñimbe purugunrrab ke muniitø pønrrabelø kui nabe ñimune ashibig kur. Incha nabe treegwan ñimuimburab macedoniasreelai utu truba tab kui waminchib pasraig køn, ñim acayasreeløbe tru tranamigwane marig pilasrøwei trannrrab chab tamara kuig købene. Inchen tru maramigwan ¡katø! marig kørrømisrtrai isua ñim marøb kuibe, nøm tru macedoniasreelø truba yamelø treetøwei martrab isunrrai indin køn.
3 Øyeeg kuindøgucha tru ñimuimburab nam øyeegu truba tab kui mørøb waminchib pønrraibe, ka wamindiitø pureptinchibgunmab isua, i nunelan ørar, tru ñimuimburab na maig waminchib arrig, masken tamara kønrrai,
4 inchippa macedoniasreelø møiløgøben naba amrrub chi inchene, ñim chigucha marmø, pesan køben puinab melømønrrai. Pøs, kan treeg pubene, namune purø nu køriimisram nebunrrab køn, ñim chab tamara melaitamappa nam ñimun chi wammørøsrømøikkurrindø. Pøs, ñimune masken køriimisram nebunrrun.
5 Inchawei øyeekkurri, i nunelan ñimuisrømay merrab ashchab amrrai øramig nabe palai asig kuig køn tru purugumburab purugunrrab misrig købigwan tulisam purugua yandø ke chab tamara munig kønrrai. Trumay tru ñim purugumig tulisaibe merøbala kømø, tranig kui asamdiig kønrrai, ke trannrrai inchendø, tranig kømøtø.

'Merø kømø, purugumigwan øyeeg maray' chib wamindig

6 Incha ñimbe iigwan isua kuy: møikkøben ke kagømønrraindiig ellguabiibe, katø treetøwei kagømønrraindiig tulishinrrun. Inchen møikkøben ellguamburab ellguabiibe, katø ellmarigwan tulisamburab tulishinrrun.
7 Ñim møitøgucha tranamigwan tranøppe, ñui manrrau maig trannrrab isua tøgagúig køben, treeg tranamig køn, ke tranmuinrrabna købendø, tranmøwei, kabe ke treeg tranamig

kuikkurrindø tranmøweingue. Kaguende Tiusbe kasraatø tranøbigwane undaguig køn.
8 Inchen Tiusbe maramburab marøbig køn chigurrimbunø tøgagømigwan ñimuinug tøgagømburab unchaguen tøgagømig kønrrai, treeg maramig, chiyutøgucha ñim chi palabigwan chu urastøgucha palømø tøgagua, chigøben tabig maramigu kerriguba ñim purugub kømig unchaguen tøgagønrrai.
9 Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:
"Larrøbitchai tsurøb, waachameran tranøb indig køn cha.
Inchen nui tru tabig sølgandø maramibe managatig pasrabig pasran" cha
10 Inchen Tius tru ellmarøbigwan yell tranøb, pirri manrrai tranøb inchibiibe, maig palabigwan tranøb, ñimui yellwan nørrø larrøbitchai marøb, tru ñim tabig sølgandø maramibe kan ellmarig misrøb lataitøwei nørrø larrøbichib inrrai martrun.
11 Trumaybe ñimbe chiyutøgucha chi palømíig tøgagønrrai mariilø kønrrun, chiyutøgucha purugumigu merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kønrrai. Inchen ñim tru purugúigwan nam nømun tranen, nømbe Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kømig kønrrun.
12 Kaguende ñim øyeeg marøb kuibe Tiuswei misaameran chi palabigwan treeg purugúitø kørrømisrmøtø, Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kømikkucha truba truba kønrrun.
13 Inchen tru ñim øyeeg purugúigu ñimbe mumera kui asiilø køn. Katø nømbe Tiuswan truba tabig waminchun, Cristoi tabig srø wamyu pønrrøwa, truig maig taigwan ñim møra, truigwan kenamarikkurrimba, katø ñimbe nømun merøbala kømø purugub, katøganelø mayeelan treetøwei purugub indikkurrimba.
14 Katø nøm tru ñim purugúigwan utabeløbe ñimuyasig Tiusba waminchippe, ñimuimburab truba nu undaatøga martrun, Tius nui ka yandø tab indigwan tøgagømburab tøgagønrrai ñimun tranikkurri.
15 ¡Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, waminditøgabe kan mandøguen tamgaig purø nuig tabig keta tranigwan!

10

Pablo Tiusweiwan nø marøb pasraigwan chinchaingaig waminchib

1 Na Pablo ñimun øyeeg martrigay chib waminchar, Cristoi tru purø tammayig kuitøgaba, purø tab inchibig kuitøgaba. Tru na ñimui malau pasrappe, chi tre chish waminchib pasrømíig køn tainab, trube, peesrøn pasrappe, maig tamigwan kelarrab, kelarrab trenchibig køn tainabig.

2 Na ñimun trenchinrrab inchar, na ñimuisrømay arrua,
namun møiløgøsrøn ka namuimburaptø isub yu pirau maig
købashtiig amøñibelø køn chibelan kelarrab, kelarrab tamig
tøgagúigwan tiusmanda ñimun trendamig kømønrrai inchunr-
rigay cha.
3 Pøs nambe misag kuinabwei inchendø, yu pirauelø maig
kwayabelø køben, treeg kwayab amøñimeelø ker.
4 Kaguende tru chitøga kwayamig nam tøgagúibe,
møguelain kønrrab kømøtø, truibe Tiusweinug maramburab
marøbig, treeg køn, ni mumaygucha chindamga murelø
nugwaimandzig pønsraig pønrrabelan pøtiitsamig.
5 Pøs truitøga nambe tru kusremburab kusrewa wamindi-
ilanba, katø tru purab nørreelø isuilø misaamera Tiuswe-
imburabigwan nebua ashmønrrai søtø pasramisrøb kurra-
bigwanba pøtiitser, tru chigurrimbunø isuilane Cristo maig
kønrrai inchen, treegu pønrrønrrai merrarrawa pønsrøb.
6 Incha ñim newan mørøbelø misra pønrramisrene, tru
maig taigwan mørmeelane nambe møra melønrrai mara
kørrømartrab pønrrer.
7 Ñim kui ñimui kabyu maig kenagøben, ka palatø isua
ashibelø. Møikkøben, isa kømø Cristoin kurmab isua
pasrøwabe, trube, iigwan isua kømig køn: Nøma Cristoin
kuig købene, namgucha Cristoieløtøwein kuin kui.
8 Maig maramigwan nam karub tøga pønrrønrrai Señor
namun trana pønsraigwan, iigwan na purø møg inchib
waminchib pasrab lataig indinaindøgucha, nabe chi kørig
misrabe pasrømumønrrun. Pøs tru maig maramigwan karub
pønrrønrrai Señor namun trana pønsrøppe, ñimun mindish-
aguen kørrømartrain kømøtø, Tiusweimburabigu nørrøram pu-
rugunrrainguen tranig kuig køn.
9 Pøs na kilgamera pøra, ñimun truiløtøga ke kwaarøsrøg køb
lataikkucha indig kømønrrai inchar.
10 Pøs møiløbe trenchibelø køn: “Tru Pablo kilga pøriiløbe
purø murtø tranøbig, ke menrra mur waminchibig treelø
køn cha. Inchendø nøashib namba pasrappe, chi trengatig
kømøøllig, waminchibgucha chi may waminchimíig køn” cha.
11 Pøs tru treeg chibeløbe, trube, iigwan isua kømig køn: nam
yabsrøm pønrrøwa, kilga pørigu mandø chib pørøbeløbe, ñimui
utu amrrua, marøbgucha treetøwei martrab kui.

‘Nuig misrøb møg inchibig køn’ taigwan løtab

12 Pøs nambe tru nømasiitø ‘truba tabelø ker’ chib pønrrabelø
truilø mailø køben, namgucha nømba latailø ker chib
pønrrømøwei, kabe nøm maig tabelø køben namgucha
treeløtøwein tabelø købraitashchab inchib pønrrømøwei
inder. Trune truiløbe nømasiitø kangurrin kangurri

mayangatig køtashib, katøganelø lataitøwein købraitashchab inchib pønrrappe, chugúinguen mørmeelø køn.

13 Inchen nambe møg inchib ke purabgucha waminchib pønrrønrrab kømøtø, Tius namun mayangatig martrai pønsraigwan nambe treegwandø marøb pønrrer, katø ñimuisrøngatikken pumig kønrrai tranigwan marøb.

14 Kaguende nambe namuinukkurri webunagucha pønrrømer, pøs nam ñimuisrø pumuig kuig lata. Pøs nambe ñimuisrøngatig Cristoi tabig srø wamwan nammerrigwei srua amrruig købig køn.

15 Kabe katøganelø nøøreelø marigu kebamba, purab møg inchib waminchibgucha pønrrømer, namuinukkurri webambub. Masken treeg kømøtø, ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu katøguchi nørrørab amrraimab isua muniirab meler, namui maramig ñimui utube nørrø larrøbichib inrrai,

16 Tiuswei tru tabig srø wamwan ñim corintoelainukkurri mas yabsrønguen eshkab kusrenanig kønrrai; peenug katøganelø kebamba marinug trusrø nam kebuna møg inchib waminchib pønrrømønrrab.

17 Inchen møikkøben nui misrøb møg inchib waminchib pasrag købene, nøasiitø kømø, Señorweiwane tab kui mørøb tabig waminchib pasrøbash.

18 Kaguende nøasiitø 'truba tabig kur' chib, nuimburaptø waminchibigwan tabig kui asha kørrømarig kønrrab kømøtø, tabig køn cha, Tius nø wamindig, truibe tabig køn.

11

Pabloba, 'Cristo nøashib karua øriilø ker' chib ka isatø inchibeløba

1 Ke na chugúi mørmíig lataig na mayandø wamincha mørtrab ñim trunun ka awentaimbe køtan. Pøs na treeg indingucha ñimun ka awentarray chinrrab inchar.

2 Kaguende ñim møigweyasig pønrrappe, ke truigweindø kønrrai, na treeg inchib truba isub pasrappe, Tiusweinukkurri arrubiitøga treeg inchib pasrar. Muba kasharanrrab misrabe, truibatø kasharanrrai nabe ñimun treeg mara tøga pasrar, truibe tru Cristoba, tru nø perainrrab arrub kwaløm nui merrab kan mu møøbagucha kimø srusrø newan chishig lataitøwei na ñimun nun treeg kenamartrab.

3 Inchendø nane kørig isutan, tru ul purø may kebenøsrkamig tøgagúitøga tru Evan kebenøsrkøb lataitøwei ñimungucha mumay køben ñimui isubigu peløsrkøngarunrraitamab tru ñim isa kømø pønrraigwanba, tabig chishchig Cristoinug pønrraigwanba.

4 Kaguende møikkøben ñimun tru nam eshkab kusrenani lataig kømøtø, Jesúsweiwan peemay eshkab kusrenanøb arrin kui, kabe tru ñim Espíritu Santo uta tøgagúigwan kømøtø, katøgan peg espíritun waminchib arrin kui, kabe Tiuswei wamwan ñim uta tøgagúigwan kømøtø, pegwan waminchib arrin kui inchibigwane, trube, ñimbe chi chimø melabelø køn.
5 Cristo nøashib karua øriilø misrøb, tru purab nørreelø chib pønrrabelai merrab chiyugucha lamíig kømur nagucha.
6 Pøs nabe nai wamindigube kan mørøptø purramdiig, may waminchimíig kuinaindøgucha, nebua kusreb asigube nabe maig kuigwan nebua ashibig kur. Iigwane chiyutøgucha ñim tørgandø ashchai kenamarig køn.
7 Ñim nørreelø misrtrai, nabe naasiitø chigucha kømíig misrøb, Tiuswei tabig srø wamwan truburø chi utømø eshkab kusrenanøb pasrappe, ¿kabe nabe kaig marøb pasrabraig kø chindah?
8 Na ñimun purugub pasrønrrab, nabe katøgan iglesiameranguen kerrab lataig utamig nebubig køn, nai chi palab arrubigwan tøgagønrrab.
9 Pøs na ñimui utu Corintosrø uñib urasma nan chi palab arringucha, munguen trannrra cha, miamuig køn. Kaguende nan chi palab arrubigwane namui nunelø Macedoniasrøngurri amrrua, tranig køn. Chiyutøgucha nabe ñim ke nan tranrraindø, tranrraindø inchimønrrab, nabe purø ashiptø megaig køn. Pøs katøgucha mun miamø, nabe treetø ka megabig megamønrrun.
10 Cristoi newan ciertonig nainug pasrai møra lataitøwei, na chi an purugúig utømø, tru møg inchib tab kui mørøb waminchib pasraigwane Acaya pirausrøngucha nane muguen waminchimønrrai katønrraamøn.
11 ¿Chindimbagurri? ¿Pøs kabe na ñimun undaguig købubra chindah? ¡Pøs Tiusbe asha pasran, nabe ñimun undaguig kui!
12 Nabe tru purugurray chib miamø maig marøb arrigwane marøbig maramønrrun, an utab pønrrøbendø, tru nam lataitøwei marøbelø ker chi køptø tru kemesratøguen møg inchib waminchib pønrramigwan labelan marbashmø kanmaytø kata pasrtrab.
13 Kaguende tru treeg inchibeløbe, Cristo cierton nøashib karua øriilø kømøn. Tru marøbeløbe ka may wamincha isatø marøbelø, Cristo nøashib karua øri latailø misrøb treeg inchibelø køn.
14 Inchen øyeegwane ke kwaara asamikkucha kømøn. Kaguende Satanástøweinguen kan ángel tabig tørigwan tøgaig lataitøwei misrøbig køn.
15 Inchawei øyeebe kwaaramdiikkucha kømøn, pøs tru Satanás karuigwan marøb pønrrabeløgucha tru sølgandø tabig-

wan marøbelø misrøb pønrrøben. Pøs nømui kaig marimburø maig utamig køben, treegutøweim patsønrrun.

Pablo chine chine kaig nebuinab megaig

16 Pøs nabe katøle trenchinrrab inchar: mugucha nane ke chugúi mørmíig kui lataikkucha mara srua kømørrunrrigay cha. Inchendø ñim nan treeg isua tøgaguabe, trube, na chugúi mørmíig kuingucha, nan treeg ka utørray chinrrab, na maitøguen møg inchib pasramig kønrrai.

17 Tru na naasiitø truba tab kui mørøb møg inchib waminchib pasraibe, nan Señor wamindingaruben wamindig kømøtø, chugúinguen mørmubendø wamindi lataig, treeg køn.

18 Pøs truba yamelø møiløgøbenma pirauig maig køben treegu nømasiitø purø nørreelø mørørai inchib pønrrøbene, nagucha treetøwei purø nuig kui mørørai inchib pasrønrrab.

19 Ñimbe ya kusrebelø købendø, chugúinguen mørmeelane, trube, ñimbe ke mørøguen isrømøzhig melabelø køn.

20 Møikkøben ñimun maig martrain chippe, ke treeg marøb melønrrai inchibigwanba, ñimun søtø pønsra nø tøga kørrømisrtrab marøbigwanba, ñimun chi isa køben kerrawa, nui marøbigwanba, ñimune chigucha kømeelø marøb nuig misrøb pasrabigwanba, ñimun maløbøtø pashaguchib, treeg inchibigwanbabe, trube, truigwane ñimbe ke chi chimøzhiitø melabelø køn.

21 Pøs nambe øyeeg kenamarøb pønrramibe yangucha kullaguelø købrain køn tamig, nane kørikken køtan.

Kaneløma ke nømasiitø chinetø møg inchib wamincha mørene, treetøwei nagucha martrab, treeg wamindamibe na chugúi mørmøgølig lataig wamindig kuindøgucha.

22 ¿Nømbe hebreosmera kø chindah? Nagucha hebreotøwein kur. ¿Nømbe Israelwei misaamera kø chindah? Nagucha Israelwei misaatøwein kur. ¿Nømbe Abrahamwei misaamera kø chindah? Nagucha Abrahamwei misaatøwein kur.

23 ¿Nømbe Cristoiwan marøb melabelø kø chindah? (Pøs chugúi mørmíig lataitøwei waminchar) Nabe nøm lataitøguen kømø, masken marøb, marameløyugucha mas mur marøb, kailan keeri yau nømun lataitø kømø, katø katø merrarrawa keeriinab, ichaguchibgucha, mam ichagutsamigwan nømun lataitø kømø, ichagutsamburab ichagutsinab, katø katø ke yandø øsig kømurmab isui megamig pub,

24 katø trattrø pijibe judíosmera maig ichaguchibelø kuigwan treinta y nuevebatø ichagutsinab megabig kur.

25 Katø pønmay tsiitøga ichib srua kuinab, katø kan pijibe kwetchab sruutøga petinab, katø pønmay barco pitis misrøb

chab mincha, piu asentaben, kan pijibe kwalma y mawa nane mar tøbøtaasrø pi srua yaig megamig nebubig køn.

26 Chu urastøgucha naimbe webya yamitø, yamitø nebuben, kanmaywane nørrø pimerayu chine purayaig megamig nebuben, kanmaybe nileelai utuwan chi kuinanrraptiig purayamig nebuben, kanmaybe naim pirau misaameratøwei chigøben marinanrraptiig pureb yamig nebuben, kanmaywane judíos kømø misaamera chigøben marinanrraptiig purayamig nebubig køn. Inchen kanmaywane ciudayu kørig kømdiig inchibeløyu purayamig nebuben, katø kanmaywane mu misag warab waraimøsrø kørig kømdiigu purayamig nebuben, kanmaywane maryu chigøben kuinanrraptiig treegu pureb megamig nebuben, katø kanmaymerawane ka isatø 'Cristogurri nunelø ker' chibelø chigøben marinanrraptiig, treeg unamig nebubig køn.

27 Marameløgucha purø murig, trurrigu ni mandøguen kømui megamig, treeg nebubig køn. Katø katø kibguen kimøwei, katø parøgwai mørøb, pi mulgwai mørøb, katø katø chigucha mamíig megamig nebub, kørrag kui megamig nebub, asru kemig chigagúinab megamig nebub inchibig køn.

28 Inchen tru kømnetø kwalømmørig na isuim pasramibe iglesiamerabe mayamba chinchib kermab isub pasramig, truig købig køn.

29 Møikkøben kullaarain pasrøbene, nan kullaaraig kui lataig købig køn. Inchen møikkøben kaigu srurrengwangaruinab megabene, nan pusrkwabig køn.

30 Na møg inchib waminchib pasramig nebubene, na truburab kømíig kullaguig kuigu, truyube møg inchib waminchib pasramønrrun.

31 Namui Señor Jesucristoi Møskai, Tius tru managurri managatig mayanguen tabig wamindinabiibe nabe ka isatø inchib pasrømui asha pasran.

32 Rey Aretas karuigwan marøb wabig, tru Damasco ciudayu kubenadurbe tru damacenosmerai ciuda pøtøgatan laringaruin købig køn, nan kemørtrab.

33 Inchen nane tru ciudayu pøtøgatan srug pirøbanrrig marigugurri kan pendanayu kørrøørøbelø køn, kan tasinyu waya. Øyamay nabe truigwei taskugurri welula, ibig kur.

12

Pablon Tius nuimburabig mu asiimíig pønrrabelan kenamarøb

1 Nabe katøgucha naasiitø møg inchib waminchib pasramig køtan, treeg mariibe chi purugumíig kuindøgucha. Nabe piab

lataigu na chigøben asiilanba, Señor nuimburabelan nan kenamariilanba, trunun waminchab.

2 Nabe kan møg ashibig kur, Criston kørewa pasrabigwan, møi ya catorce añosken køn. Truigwane tru pøn srømbalasrøngatig srua yaig købig køn. Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañaun kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trununе Tiustøwei asan.

3-4 Tru møwane tru srømbala Tiuswei purø tabzhiisrømay srua yaigwan nabe asha kur. (Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañaun kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trununе Tiustøwei asan.) Inchen trusrømbe ni kan mandø chaguen trendamgailø nøbe wamindi mørig køn, treegwane kan møwane waminchimønrrai meriilan.

5 Pøs nabe tru møweimburappe si møg inchib waminchib pasrabwei indamønrrun, pøs truibe nawein kuinaben. Inchendø nabe naasiitø møg inchib waminchib pasrømøtø, na trengatig kømíig kullaguig kuinaigube møg inchib pasramønrrun.

6 Pøs nan møg inchib waminchib pasrag køben, na treeg inchib pasrainguen, nabe ke chugúi mørmíig lataig indig kømubsruinrrun. Kaguende nabe cierton waminchibsrubrainrrun. Inchendø nabe treebe marmumønrrun, na maig kuigwan asig tre lataitø kømøwei, na waminchen ñim møri lataitø kømøwei, mas nuikken kuin kui mugøben nan treeg isumønrrai.

7 Øyeeg chigøben purø nørreelø nan kenamarig, truilø nan purab nuig kurmab isub pasramig marmønrrai, nane nai asru chu uragucha kan kal lataig kebuchib pasrønrrai pasrig køn, Satanás ørig, ni mandøguen kømui pasramig kønrrai martrabig, na purab nuig misrøb pasramig kømønrrai.

8 Inchen nabe iigwan Señorwan pønmay 'tiusmanda kerrarra' cha miaben,

9 Señorbe nane trenchibig køn: "Tru nai ka yandø tab indig truitø ñune tsabø køn cha. Kaguende tru nai maramburab marøb pasrabiibe ñi truburab kømíig kullaguig kuigu masken tab kenamisran" cha. Inchawei treeg købene, na truburab kømíig kullaguig kuigu mayanguen tab kui mørøb møg inchib waminchib pasramønrrun, Cristoi maramburab marøbig nainug pasrønrrai.

10 Inchawei nabe na truburab kømíig kullaguig kuigu lata, nan tsalø waminab pasraigu lata, nan chi palabigu lata, Cristogurri nan kaig martrabgøba indinab megaigu lata, nabe truba tab kui mørøb kasraarar.

Pablo corintosreelan isub

11 Pøs nabe kan chugúi mørmíig lataig indig køn. Inchen na treeg inchaimbe nane ñimweinrre indig køn. Naimburab

tabig waminchippe, ñimguen tabig wamindig kønrraptiig kur. Kaguende tru Cristo nøashib karua øriilø misrøb purab nørreelø chib pønrrabelaimbe nabe chiyugucha lamíig kømur, nabe maya chigucha kømíig kuinaindøgucha.

12 Cristo nan nøashib karua ørig kuin kui asamig, maig kuindøgucha tammay nabe ñimui utu kenamarig køn: Tius naba pasrain kui ashchai mariilø marøb, kwaara asamdeelø marøb, maramburab mariilø marøb, treeg.

13 Tru katøgan iglesiameran lataguen kømø, ¿nabe ñimun chiyurren lameelø marøb kørrøra pønsrøbrah? Na ñimun trannrrai miamuig, trutøwein køn. Pøs na miamub kalø marigwan ulø paymø pesannarrai chinrrab inchar.

14 ¡Au! Nabe katøguen chab tamaraguen megar ñimun ashchab attrab, møimbabe chabguen pønmayguen kønrrab køben. Treetøwei katø na ñimun mianrrab kømø arrumønrrun. Kaguende nabe ñim chi tøgagúigwan isua lamøtø, ñimun isur. Pøs kaguende ureemera møskalayasig esegab tulisamig kømøtø, uregweyasig esegab tulishib melamibe møskalainguen køn.

15 Inchawei nabe tab kui kasraatø naiwan kerrigu kastamønrrun, naasiitøweinguen ñimuyasig patsønrrai marøb. Na ñimun mas undaarabene, ¿ñimgurrimbe nane tre undaaramønrrapteh?

16 Pøs trube, naimburappe ñimbe ashibeløguen na ñimun trannrrai miamuigwan. Inchendø nabe ke chi maramdiig køtashib ashib megabig køndainabig kuig køppe, trube, ¿ke chi isa køben kabe ñimun chi wesrabraig køppeendi?

17 ¿Kabe na tru møilan køsrøn na ñimuisrømay karua øriiløtøga chi isa køben, kabe ñimun chi wesrabraig kø chindah?

18 Nabe Titone: "Tiusmanda ashchab irrunrrig" cha, Cristogurri namui katøgan nunewanba nun lincha inrrai ørig kuig køn. ¿Kabe Titobe ñimune chi isa køben chi wesraig køppeendi? ¿Nambe yamba pailøba treetøwei kandø isua marøb, katø pailøba yamba tru maywandøwei pønrrammørgøppeh?

19 Nambe ñimui merrab ka tab wegørrag køptørre inchib pønrrabelø kui, ¿ñimbe katøgucha møi øyangatig kabe treeg asønain pønrrøgueh? Treeg kømøtø, nambe waminchippe, Cristoinug pønrrabelø kui asamdiig Tiuswei merrab waminchib pønrrer. Inchen nam kerrigu mariiløbe, ñim, nai undaarailø, Tiusweimburab ñim nørrørab amrrain køn.

20 Pøs nane køristø køtan na ñimuisrø puben, na ñimun mailø kønrrai isua pasraig ñim treelø kømøwei, katø ñimgurri nan maig kønrrai isua pønrraig treeg kømøwein køptinchen tsaatø indinab pønrrainabgunmab. Nane køristø køtan ñimui

utu aleguiyam lailø, møikkøben chi tøgagøben pusrkwai asiilø, purø trømbøig namig kui indiilø, nøørø katøgan søtømisrøb tarømisrøb ambiilø, katøganuimburab wam kusrub wamindiilø, isa wamincha møriilø, purø nørreelø misrøb pønrrailø, mumaygucha kømíig mara pønsrailø, treeg kønrraitamab.

21 Incha nane kørig isutan na ñimun katø ashchab puben, Tiusbe ñimui merrab nan kørig purøøren, truba yamelaimburø nan kisamig nebunrraitamab isua, tru merrabwan nømui køsøngønrraptiig mariilanba, møgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilanba, mu mandiimíig chi marøg køben trømbøig maramitø srua ambiilanba isua mørmuin køben.

13

'Isua ashiptø melønrrigay' chib wamindiilø srabeig

1 Na ñimun ashchab arrumig møimbabe pønmayguen kønrrab køn. Chigøben kalø puigwan asha marøppe, kan pailø kui, pønelø kui 'maig purayaigwan treeg køn' cha nømashib eshkabendøwei, maig kønrrabigwan asha maramig køn.

2 Nabe tru pamay kønrrabyu marig merrabwan arrua, ñimba pasrøwa, kanmaytø isua kønrrai eshkaig købig kuig køn. Na møi katø ñimba pasrømøwagucha katøle katø eshkanrrab inchar, tru merrabwan kaig marøbelanba, mayeelø katøganelanba na katøle arruppe, kan waachaalleelø chib mun lastima ashchab attrab kømur cha,

3 kaguen ñimbe Cristo nagurri waminchib pasrabig kuitashchab ashig køb ñimbe trurre lab kuig køben. Cristobe ñimba mumay kømigwane chi martrabga kaizhikkucha kømøtø, nøbe ñimui utu maramburab marøbig køn.

4 Pøs isa kømø, Cristobe misagwei asr lataitøwei kullag kua, kurusyu mesrøben, kwaig køn. Inchendø Tiuswei maramburab marøbiitøga øsig wan. Pøs katø treetøwei nambe Cristoinuube kullaguelø kuinabendø, Tiuswei maramburab marøbiitøga Cristoba øsig pønrramønrrun ñimuyasig marøb pønrrønrrab.

5 Ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraigu pønrrabraitashchab tab isua ashib, maig købraitashchab ñimasiitøwei paya mørøb inday. ¿Jesucristo ñimuinug pasrabig kuin kui ñimbe ashmeelø kø chindah? tru ñim maig pønrraitashchab isub pønrraigu chi kalø webammuikkurrimbe.

6 Pøs namui isubigwan Cristoinug pasra tøgar kua nam tabig webamba pønrraigwan ñim nebua ashchun.

7 Incha nambe Tiuswan purugurra cha mier, ñim chigucha chi kalø marøb kømønrrai. Kabe tru namun mailø kuitashchab ashen, tab webambigwan ashchai isua kømøtø,

ñim tabigwan marøbelø kønrrai isua inder, ñimuin kabyube nambe kegørra pønrrai lataig asønaindøgucha.
8 Kaguende nambe tru newan ciertonigwane chi treeg kømønrrai martrab indamgaig køn. Treeg kømøtø, tru ciertonigweimburab nam marøb pønrramibe køn.
9 Inchawei namun kullaatø mørøraingucha, ñim tabig mur pønrrøbene, kasraarabelø ker. Incha nambe Tiuswan iigwan miabelø ker: ñim newan tabelø kønrraimab isua.
10 Inchawei øyeekkurri nabe yabsrø pasrappatøwei iigwan pørar, tru na ñimuisrø pua, nai maramigwan na tsakkandø marøb pasrønrrab arrumig kømønrrai. Señor nan ashib karub pasrønrrai tranøppe, pinishib inrrain kømøtø, kusrua pønsrøbguen inrrai tranig køn.

'Ka amøñigueh' chib wamindiilø srabeig

11 Trube, møimbe yandø, nai nunelø, maya nuguen kasraaray. Ñimbe newan tabelø kønrrab inchib, na 'øyeeg, øyeeg melønrrigay' chib wamindigwan møra marøb, katø pønrrabgucha kandø isua pønrrønrrigay. Katø kangurrin kangurri tab warønrrigay. Tius tru undag købig tru chi isumgaig tab købiibe ñimba pasrønrrun.
12 Kangurrin kangurri 'ka amøñigueh' chib tabig wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig tranay.
13 Tiuswei misaamera mayeeløba yuelø ñimun 'ka amøñigueh' chib wam øran.
14 Señor Jesucristoi ka yandø tab indiiba, Tiuswei undag købiiba, Espíritu Santoi tru trakkandø lincha pasraibabe ñim mayeeløba pasrønrraimab isur.

Gálatas

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pablo Jesucristo nøashib karua ørig, mu møguelø nømuimburab karua ørig kømøwei, mu katøgan inrraincha karua pasrig kømøwein kur. Treeg kømøtø, Jesucristoba, katø Tius Møskai Jesucriston kwailai utugurri øsiirangarubiiba karua ørig kur.

2 Namui nunelø mayeelø naba warabeløba Galacia pirausrø iglesiameran i kilgawan na pørar.

3 Namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñimun tranrrun.

4 Truibe nam kaig mariilaimburab nøashib kwanrrab pasramisrig køn, nam warain kwaløm larrø kaig pasrabigugurri namun wesraig kønrrai, tru namui Tius Møskai maig kønrrain køben, trumay.

5 Truigwan tørguegwalmabig kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Kaigyugurri wesrab wam katøgan peebe chi kaagøn

6 ¡Paare! Kan øyeeg misaamerabe mailø kermab ashar, Tiuswei tabig srø wamwan peemay yunømara srua pønrrønrrab, tru Cristoi ka yandø tab indiitøga ñimun wamabig Tiuswan chabguen yandø yanayutø tarømisrøbguen ambin køben.

7 Tabig srø wam katøgan peg kuimba kømøtø, møiløgøben ñimune ke ka iløsrkøb, Jesucristoi tabig srø wamwane ke kan mumaygucha kømíig kønrrai mindisha pønsrøg køb indan.

8 Namdøwein kui lata, kabe kan ángel srømbalasriig kui lata, tru tabig srø wamwan nam ñimun eshkab kusrenani lataig kømøtø, katøgan peemaytø yunømara waminchibiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash.

9 Nam ñimun eshkaigwan, møi katøle katø nabe eshkanrrab inchar: tru ñim uti lataig kømøtø, møikkøben tru tabig srø wamwan yunømara peemaytø eshkab kusrenanøbiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash cha.

10 ¿Nabe misaamera nan tab inchamab lab pasrabrah, kabe Tius tab inchai lab pasrabrah chindah? ¿Kabe misaamera tabzhig inchai lab pasrabra chindah? Pøs na katøgucha misaamera tab kui mørtrai na nømun tabzhig inchib pasrabig kuimbe, trube, nabe Cristoi marøb megabig kømubsrubrainrrun.

Pablon Tius martrai karua pasrig

11 Iigwan ñim, nai nunelan, wammørøsrkønrrab inchar, tru
tabig srø wamwan na eshkab kusrenaniibe møguelø nømdø
isua wesruigwan wamindikkucha kømøn.
12 Pøs nabe, kan møwan utig kømøwei, katø kan møg kusre-
nanig kømøwein kur. Treeg kømøtø, nan Jesucristo ashchai
kenamaren, treeg utig købig køn.
13 Kaguende ñimbe manawei nane wammørøbelø kuinr-
run, judíosmera Tiusweyasig maig marameløyu, na trunun
marøb uñib uras na merrabsrø maig inchib uñibig kuigwan:
kan namig købiitø ¡katø! chindinrrabna kui inchib, Tiuswei
iglesian kaig martrab wendautø llirab, nøm tru treeg marøb
tøgagúigwan kerriguwan pinishinrrab truba truba inchib unig
købigwan.
14 Namui misag utu, naba ketøtø nørrørawarwei utu
møilan køben nabe kanab kusrebig købig kur, judíosmera
Tiusweyasig maig marameløyube, kaguende nabe merrabsrø
namui køIli misaamera maig marøb amrruigwane maikken
purøbuniimíig kønrrai inchibig købig kua.
15 Inchendø Tiusbe nane nai usrai patsø umbu waben-
batøsrøwei nane tarømara, nui ka yandø tab indiitøgatø nane
wamig køn. Incha nun tabig asønaben,
16 nui Nusrkawan na nebua ashchai kenamarig køn, judíos
kømø misaamerai utu nuimburabigwan na eshkab kusre-
nanamig kønrrai. Inchen nabe tru urastø mu møwan paya
mørmøwei,
17 katø naguen treeg kømøwatø Cristo nøashib karua
øriilan payrrab Jerusalénsrømay nebimøwei indig køn. Treeg
inchimøtø, Arabia pirausrømay ya, trugurrimbe katøle
Damascosrømay arrig købig køn.

Jesucristo nøashib karua øriilø katøganeløba Pablo lincha waminchib

18 Indiibe yandø pøn pila puraiben, Jerusalénsrø nabe Pe-
droba waminchab ya, trusrø nøba parru kørrømisrøbig kur.
19 Cristo nøashib karua øriilan nabe trusrømbe møigwangucha
ashmur. Ashippe, Señorwei nuneg Jacobondøh ashar.
20 Na ñimun pøriibe, Tiuswei merrab isa kømøtø, treeg køn
cha, treeg pørar.
21 Incha trugurrimbe Siria pirausrømayba, Cilicia
pirausrømayba ibig kur.
22 Nane Judea pirausrø Cristoi iglesiamerabe malauguebe
ashmeelø srø købig køn.
23 Truiløbe øyeegwandøwei wammørøbelø køn: "Tru merrab-
srø namun kaig marøb llirab uñibig købiibe, møimbe tru Jesu-
cristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb unan taig, tru
merrabsrømbe nø pinishinrrab inchib unig købigwan."

24 Incha nagurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

2

Cristo nøashib karua øriilø Pablon chi chimø ka utab

1 Indiibe yandø catorce años misren, katø Jerusalénmay Bernabéba ibig kur, katø Titongucha tøgatø pera.

2 Inchendø nabe trusrømay ippe, Tius nan trusrømay inrrai nan kenamaren, nabe treekkurri yaig køn. Incha tru Tiuswei tabig srø wamwan judíos kømø misaameran na mandø eshkab kusrenanøb unigwan nømun eshkabig kur. Nabe truigwan marøppe, tru tabelø kui asha tøgagúig nørreeløba, namdø nøørø tulundzuna trunun wamindig køn, na tru møi marøb pasraigwanba, na tru marøb unig købigwanba, ka treeg marøb uniitø puraimønrrai.

3 Inchendø na pera yaig Titon købenguen griego kuingucha, nune circuncidaweig kønrrai inchimuig køn.

4 Tru treegwan martrai inchibeløbe ka isatø Cristogurri namui nunelø chib isabelø sølwan kømø, peemaytø kusrenanøbelø, ashmøwatø nilø kegørrin købig køn, nam Cristogurri chi iløsrkaimeelø melaigwan maig inchibelø køtashchab larønrrab, katøle truyutøwei kegørra melønrrai martrab.

5 Inchen nambe nøm chi tailan ni kan petøzhiitøguen alrranmeelø ker, Tiuswei tabig srø wam newan ciertoniibe ñimui utu maig købiibe treetø pasrabig pasrønrrai.

6 Tru tabelø kui asha tøgagúig, tru nørreeløbe, nane øyeeg martrig cha, srøibe chigucha eshkawa pasrmuig køn. Tru truilaimburappe, nøm nørreelø kuigwane naimburappe trunun isua ashib pasramibe chigaagøn. Pøs Tiusbe muingatøgucha pasrømíig køn.

7 Masken treeg inchibgunrriibe Tiuswei tru tabig srø wamwan judíos kømø misaamera, tru circuncidameelan na eshkab waminchib unamig kønrrai, nan trana pasrig kuin kui ashibelø køn, judíosmera circuncidawarwan kusrenanøb waminchib uñchai Pedron pasrig køb lataitøweingue.

8 Pedron tru judíos misaamerayasig Jesucristo nøashib karua ørig kønrrai, tru nø marøb uniiløyu marøb pasrab Tiustøwei na marøb uniiløyugucha marøb pasraig køn, tru judíos kømø misaamerayasig Cristo nøashib karua ørig kønrrai.

9 Nan øyeeg kønrrai tranig kuin kui nebua ashabe, Jacoboba, Pedroba, Juanba tru tabelø kui asiilø, kan pilarmera latailø kui asha tøgagúiløbe, nanba, Bernabéwanba kusrmay tasigwan tranøbelø køn, yandø møimbe lata lincha marøb amøñibelø

kønrrab cha, treeg kenamarøb, nambe judíos kømø misaameraisrømay amben, nømbe judíosmera circuncidailaimay ambamig kønrrai.

10 Namune eshkappe, waachameraimburab pesannamø isua kønrrai, trunundøh eshkabelø køn. Pøs nabe trununwei truba truba isua marøb megabig kur.

Pablo Antioquíasrø Pedron 'kalø marin køn' cha namab

11 Inchendø wendø Antioquía ciudasrø Pedro puben, nabe nun malaugue 'øyeebe maig margu' chib truba mur namabig kur, kaguende nø treeg mariibe, pella marøb pasraig køben.

12 Kaguende Jacobo karua øriilø møiløgøsrøn amrrumøwatøbe, judíos kømø misaameraba ka lincha mab uñabe, truilø yandø pubene, trube, nøørøtø inchib, yandø linchimub kebibig køn, tru judíos kømø misaamera kørebelane, trube, circuncidamig køn chib, treeg inchib søtømeran kørig køptø.

13 Inchen Jesucriston kørewa pønrrabelø katøgan judíosmeragucha, Pedro tru kalø marøb pasraigutøwei marøb kebamben, tru nømguen treeg marmubendø, treeg marøbelø misrøb pønrraigu Bernabéguen tøga kebeña pasrabig køn.

14 Inchawei Tiuswei tru tabig srø wam newan ciertonig maig køben treegwan sølgandø amøñimuin kui ashabe, nabe mayeelai merrab Pedrone trenchibig kur: "Ñi ya judíoguen yandø kan judío kømíig lataig marøb uña, ¿judíos kømø misaamerane, trube, ñigan judíosmera latailø kønrrai martrab inchib pasrøtirru?" cha.

Isubigwan Jesucristo pasra tøgagúikkurri kaigyugurri webambamigwan tøgagøb

15 Nambe kal-lainukkurri trendø judíos misaamera ker, judíos kømø misaamera kaig marøbelø kømøtø.

16 Inchendø nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig truig maig karuilan treeg mara, ni kan muguen chi kaig kømíig lataig tabig kørrømartrab kaimaigwan. Treeg kømøtø, isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri, treeg køn. Namgucha Cristo Jesúswan køreig køn, isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri chigucha chi kaig kømeelø lataig kørrømarig kønrrab, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig martrain chibig køben trunun mara kømøtø. Kaguende tru maig maramigwan pørig, truig maig chibig køben treelan mariitøgabe, muguen chi kaig kømíig kui lataig tabig kørrømarig kønrraamøn.

17 Pøs nambe Cristogurri chigucha chi kaig marmøwa lataig kønrrab inchib meløben, trube, møi Cristoinuube katø nambe kaig marøbelø kuin kui treeg puptinchene, trube, ¿Cristobe

kaig martrainguen inchib pasrabig køn ta chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn.

18 Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun na mas treeg marøb pasrømønrrab pinishib patsøgaigwan, katøle trunundøwei kusrua pasrøb kebyabe, tru na treeg marmønrrab cha wamindigwane natøwei itøbunab pasraig webinrrun.

19 Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe yandø nane chi martrabgaikkurri truigweimburappe yandø nabe kwaig lataig kur, na Tiusweyasig øsig pasrønrrab.

20 Kaguende nabe Cristoba kegøtø kurusyu mesraig lataig kuig køn. Incha møimbe nabe yube naimburab naasiitø øsig uñmøtø, Cristo nainug pasran. Møi ya na øsig uniibe, Tiuswei Nusrkaweinug isubigwan pasrikkurri øsig pasrar, nøbe nan undaarawa, nøashib nayasig kwaig køn.

21 Nabe Tiuswei ka yandø tab indigwane kashmur. Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg mariitøga, chi kaig kømíig lataig tabig pasrønrrab indamig kuig kuimbe, trube, Cristo kwaibe ka kwag køptø kwaig lataig webibsruinrrun.

3

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraiba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

1 ¡Ñim Gálatasmera larrø chugúi mørmø misaamera! ¿Ñimune øyeetø mumaygucha wegønønrraingaig lataig melønrraimbe ñimune murre may søtiicha pønsrøta? Jesucristone tru kurusyu mesraig køn cha, ñimun ke tab asha kønrrai kusrennøb wamindigwan øyeeg martraimbe.

2 Nabe ñimuimburab chi mas kømøtø, iigwandøh wammørinrrabna køtan: ¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan mara, Espíritu Santon utig køh, kabe isubigwan Cristoinuutø pasra, tru tabig srø wamwan mørikkurrin kø chindah? cha.

3 ¡Kan ñim kui, larrø chugúi mørmø misaamera! Espíritu Santotøga marøb pølbasra, ¿trube, møimbe chu punrrab indamigwane ka ñimuimburab ka ñim mariiløtøgatø punrrab inchib køtirru?

4 ¿Ñim chinetø chinetø maig kuig mørøb puraambiibe, trube, chiweingucha chi purugumuig kønrrab kø chindah? Pøs purugubwei indig kuinrrun.

5 ¿Kabe Tiusbe nui Espíritun ñimun tranøb, katø tru marambburab mariilan ñimui utu marøppe, tru maig maramigwan martrai pørig, truig maig chibig køben trunun ñim marikkurri

treeg mara chindah? ¿Kabe tru tabig srø wamwan ñim møra køreikkurrin kø chindah?

Abraham nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe nune kaig kømíig lataig tabig kui asig

6 Abrahamma Tiuswan øyeetøwei køreben, nune chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarig købig køn.
7 Inchawei isua asamig køn, isubigwan Tiusweinug pønsrøbeløbe si, Abrahamwei ureemera kuin kui.
8 Inchawei Tiuswei wamwan pørigube manasrøwei trendaig købig køn: Isubigwan Tiusweinuutø pasrikkurri judíos kømø misaameranguchа chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrain cha. Tiusbe kanmaytø nui tru tabig srø wamwane Abrahamwan eshkaig købig køn, øyah chib: "Judíos kømø misaamera chu pirausreelandøgucha ñigurri mayanguen tab indiilø kønrrun" cha.
9 Inchawei kørebeløbe tru Abraham Tiuswan køreb møøba kanbalatø mayanguen tab indiilø køn.
10 Kaguende mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truig maig chibig køben treeg mariitøga trumay kaigyugurri webamrrab inchibeløbe, trømbøig nebuig pønrrønrrai pønsrailø køn. Kaguende treeg pørig pasran: "Mundøgucha trømbøig nebuig pønrrønrrai pønsrailø kønrrun cha, tru maig maramigwan martrai pørin kilgayu maig taigwan marøbig marmeelane."
11 Inchawei tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, treeg mara, Tiuswei merrappe, chi kaig kømeelø lataig muguen tabig kørrømisrmuig kuin kui tørgandø asamdiig køn. Kaguende: "Sølgandø tabig uñibiibe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri øsig uñchun."
12 Inchen tru maig maramigwan martrai pøriibe, tru isubigwan Tiusweinuutø pasra pønrraigugurri arrumíig køn. Treeg kømøtø, tru maig maramigwan pøriibe trenchibig køn: "Truig maig karuilan marabe, treeg mariiløtøga øsig uñchun" cha.
13 Cristobe nø namun pena, kaigyugurri wesruig køn, tru maig maramigwan martrai pørig namun trømbøig nebuig pønrrønrrai indigugurri, tru nø namuimburab nøashib larrø trømbøig nebuig pasramisra. Kaguende Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn: "Mutøgucha kan tusryu mesra kweetsinabiibe larrø kaig kui asig kønrrun" cha.
14 Øyeeg marøppe, Abrahamwan tru mayanguen tabigwan tranig købiibe Cristo Jesúskurri tru judíos kømø misaameran tøga nebunrrai indig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra, Espíritu Santon trannrrab kørrømisrig købigwan nam utamig kønrrai.

Maig maramigwan martrai pøriiba, Tius trannrrab misriiba

15 Nai nunelø, møimbe misag maig waminchibelø køben nabe trumay isua waminchab inchar: 'Øyeeg marig kørrømisrtrai treeg martrab' cha, kan møg wamindigwan købenguen yandø treeg marig kørrømisrtrai pøra kørrømarigwane, utsøgutsamig kømøwei, kabe srøitø nemaramig kømøwein køn.
16 Inchawei Tiusbe Abrahamwan 'øyeeg marig kørrømisrtrai treeg martrab' cha kørrømisriilane Abrahamweinukkurri arrub misagwein kønrrai tøga trencha pasrig køn. Nui wambe: "misaamera srøig srøig kurrab amrrubelø" chimíig køn, purø nørrø kui lataig. Treeg chimøtø: "ñuinukkurri kandøzhiitø arrub misagwein" taig køn, truibe Criston.
17 Inchawei nabe trenchinrrab inchar: Tius Abrahamwan manasrøwei tru nuinukkurri acuerdon treeg martrab cha kandø isua nø kørrømisrigwane, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig 430 años puraiben wendau arrubiibe, treeg marig kørrømisrmønrrai martrab kaimanrrun cha, Tius tru øyeeg martrab cha kørrømisrigwan treeg marmuig kui lataig mara kørrømartrab.
18 Inchawei tru namun keta tranamig tøgagúigwan tru maig maramigwan martrai pørig truikkurri utamig kønrrab kui kuimbe, trube, tru ketig utamigwane tru 'tranrrumøn' cha kørrømisrikkurri utamig kømubsruinrrun. Inchendø Abrahamwane Tiusbe keta tranamig tøgagúigwan ka yandø keta tranig købig køn, tru 'tranrrumøn' cha kørrømisrig truikkurri.

19 Trube, treeg købene ¿tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe chindamigweyasig kerah? Pøs trununе tranøppe, tru kalø marigwan chigúi nebua ashchai treekkurri tranig købig køn, tru 'tranrrumøn' cha kørrømisrig, tru Abrahamweinukkurri arrubig arrumnegatig truigwan marøb kømig kønrrai. Inchen tru maig maramigwan martrai pørigwane Tiusbe ángelesmeragurri kan møg katøganelayasig purøwaminchabigwan trannrrai tranig køn.
20 Inchawei Tiusbe Abrahamwan tru 'treeg martrab' cha wamincha kørrømisrøppe mu katøgan purøwaminchabig palain kømøtø marig køn, pøs Tiusbe nøtø kandø kua.

Tru maig maramigwan martrai pørigwan Cristobe patsøgøb

21 Trube, treeg købene, ¿tru maig maramigwan martrai pøriibe, Tius tru 'treeg martrab' cha kørrømisriilane treeg marmuig kuig lataig, kabe søtø pasramisrøb nøørøtø kutchab inda chindah? ¡Mumaygucha chi treeg kønrraamøn! Pøs maig maramigwan martrai tøgagúig, tru øsig kømigwan trannrraptiig kuig kuimbe, trube, tru sølgandø tabig mariibe tru maig maramigwan martrai pørikkurrin købsruinrrun.

22 Inchen Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn, maya misaamerabe kaig maramigutø melønrrai merrarrawa tøgagúilø køn cha, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraikkurri Tius tru trannrrab misrigwan nun kørebelane tranamig kønrrai.

23 Inchen tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømig arrumøwatøbe, tru maig maramigwan martrai pøriibe namune nø merrarrawa tøga pasrabig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwan ashchai kenamariilø kømnegatig wegønømø pønrrønrrai.

24 Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe namune Cristoinug pegutchab nø pereb pasrabig lataig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri nam chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai.

25 Trune møimbe yandø tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagømig puikkurrimbe peguchib pera lliraindeelø melømer.

26 Inchawei isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúikkurrimbe ñimbe mayeeløba Tiuswei ureemera køn.

27 Incha Cristoba kanbalatø misrtrab mayeeløba ñim piu umbu ulsrailøbe, yandø Cristotøga pinøbuliilø misrin køn.

28 Møimbe yandø 'judío køn' tamig kawei, 'griego køn' tamig kawei, 'karuindiig megabig køn' tamig kawei, 'mu karuimíig nuimburab uñibig køn' tamig kawei, 'møg køn' tamig kawei, 'ishug køn' tamig kawein køn. Kaguende Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri ñimbe mayeeløba kandø køn.

29 Incha ñimbe Cristoielø kuikkurrimbe, yandø ñimbe tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamera køn, Tius tru keta trannrrab misrig truig maig køben treeg ketig utønrrabelø.

4

Møimbe karua srua kuindiig melabelø kømøtø, yandø nusrkalø ker

1 Incha nabe trenchinrrab inchar: Kan yauma, tru chi købigwan ketig utønrrab unø lamíig srøbatøbe, kan karuindiig megabig maig køben, treetøwein køn cha, tru chigurrimbunø købigwan puaibe nøwein købendø.

2 Masken treeg kømøtø, tru unøbe nøm møilø ashib pera kønrrab kørrømisrøbeløba, katø tru unaimburab chi købigwan nøm ashib kønrrab pønrramisrøbeløba truilø ashib pera kuindiig køn, møskai tru maya yanagatig treeg kønrrain cha pasrig truig nebumnegatikke.

3 Inchawei namungucha treetøwei, nam ureemera latailø srø købenbatøbe, yu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa tøgagúig melabelø købig ker.

4 Inchen ke yandø treeg maramig pubene, Tiusbe nui Nusrkawan ørig købig køn, ishug misagweinug kal-laweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan marøb megabig.
5 Tru maig maramigwan martrai pørig maig martrain karuben, treegwan marøb melabelan, namun pena wesranrrai ørig køn, nam nui trendø trag ureemera latailø kømigwan utamig kønrrai.
6 Incha yandø møimbe Tiuswei ureemera kuig købene, Tiusbe nui Nusrkawei Espíritun namui manrrømerayu pasrønrrai ørig køn. Inchen tru Espíritu Santobe truba truba miabig køn: "Abba, nai Møskain" chib.
7 Inchawei treeg købene, møimbe yandø ñibe karuindiig megabig kømøtø, nusrkain køn, trube, yandø nusrkai misra kørrømisrikkurrimbe, tru keta tranamigwangucha utønrrabig kønrrai marig køn Tiusbe.

Tru maig maramigwan pørig ke truig srua ambiilø melømønrrai wamindiilø

8 Pøs ñimbe Tiuswan nebua ashmeelø køb uras merrabsrømbe chi cierton tiusmera kømeelan karuindiig melabelø købig køn.
9 Trune møimbe yandø ñim Tiuswan nebua ashen, kabe Tius ñimun yandø mumera kui asiilø kuig køppe, trube ¿yu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa pasrabigwan katøle truigwan chinchab marøb kebamgue? Yeeg chiweingucha chi purugunrrabgaig, kaizheeløyu, ¿ñimungan katøle truilandøwei marøb melag kuitarru?
10 Ñimbe katøgucha mø kwalømmerawane øyeeg marmumig køn chib, i pølmerawane iigwan maramig køn chib, øyeeg pølmera arrubene, øyeelan maramig købig køn chib, i pilamera pubene, iilan maramig køn chib, ñimbe treeg inchibelø køn.
11 Nane ñimuimburab truba kørig isutan, na ñimuimburab tab kønrrai marøb megaibe, ke ka treeg marøb megaitø purainrrab kø chindermab isua.

Nun chitø purayailø

12 Nai nunelø, tiusmanda na lataitøwein kørrunrrigay chinrrab inchar, nama ñim lataitøwein kønrrab pasramisrig købene. Pøs ñimbe nane chigucha chi kaibe marmuig køn.
13 Pøs ñimbe ashibelø køn, na srøsrøwan Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshkab kusrenanøb uras nai asru kwanrrøbe Tiuswei wamwan wamindig kønrrai treeg puig købigwan.
14 Inchen nai asru tru treeg kwanrrøbe ñimune ke chindashig køb lataig indingucha, ñimbe nane køsøn kui inchimøwei, kashmøwei indig køn, masken ñimbe treeg

inchimøtø, nane kan Tiuswei ángel kui lataig, kabe Cristo Jesús kui lataig utig købig køn.

15 ¿Tru ñim treeg tabig kasrag købig tøgagúig købigwane, møimbe chu chincha pønrrøgue? Pøs nabe ñimuimburab treeg tamig tøgagur: ke ñimbe ñimui kabmeranguen wesrua, nan tranamdiig kuimbe tranømmørø inchibelø købig kuig køn cha.

16 Maig købig kuigwan na waminchib pasrappe, ¿kabe na ñimun tsalø køb ashig kømui inchibig misrarre inchib pasrabra chindah?

17 Tru kusrenanøbelø katøganeløbe ñimune nømui marøg køb ke chinsraatø inchibelø køn, chi tabig isua kømøtø. Masken ñimune namuinukkurri nøørø misrtrai inchib køn, ñim nømuingatø misra nømun ke chinsraatø inchib pønrrønrai isua.

18 Pøs tab kønrraimab isua, chu uraskucha ke chinsraatø inchib isub pønrramibe tabigwein køn, na ñimui utu uñendø kømøtø.

19 Nai ureezheelø, kan ishuumisag unø tammisrtrab pusrkwai inchib lataitøwei, katøle pusrkwai isuim pasrar, Cristo ñimuinug ke newan tab pasramisramnegatig.

20 Kan møiwei nane ñimui utu pasrammørø køtan, øyeeg murtø waminchimøtø, peemay waminchab. Pøs nane ñimuimburab ni chi isumgúinguen møramgaig køtan.

Agarwanba, Saranba kemesra wamindig

21 Tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben ñim treegwan marøb melag kui inchibeløbe, trube, ¿tru martrai Moisés pøriibe maig chibig kui ashmeelø kø chindah?

22 Kaguende Abrahambe pagatø nusrkalø tøgagúig køn chibig pørig pasran Moisés pørigu: kan nusrkaimbe tru karuindiig megab ishuwein købene, kane mu karuimíig megab ishuwei nusrkai.

23 Inchen tru karuindiig megabigwei unøbe, mutøgucha maig tøgagøbelø køben treeg kal-laig tøgagúig unø køben, trune tru mu karuimíig megabig tru srawei unøbe, Tius 'treeg tranrrumøn' cha kørrømisrig købig kua treeg kal-laig købig køn.

24 Iig tru øyeelø purayaibe 'øyeeg lataig køn' cha eshkabig køn: Tru i pagatø ishumburmerabe Tiuskurri pabalø acuerdo marigwan trunun eshkabig køn: Agar tru ureemera karua srua kuindiig melabelø kønrrai tøgagøb ishuube Tius tru Sinaí Tunsrø nø øyeeg martrab cha kandø isua kørrømisrig, truig køn.

25 Kaguende Agarbe Arabia pirausrø Sinaí Tunyu maig purayaigwan eshkabig kua, tru møin kwaløm Jerusalénwan eshkabig køn, truibe truyu nui ureebañau karua srua kuindiig megabigwan.

26 Trune tru Jerusalén srømbalasriig tru namui usrimbe, mu
karua srua kuig kømøtø køn.
27 Kaguende øyeeg chibig pørig pasran:
"Ureg tøgagønrrab kaimab ishug,
managuen ureg tøgagømíibe,
truba tab kui mørøb kasraarab trashi cha,
unø tammisrtrab pusrkwabigwan ñi mana maig kui
mørmíibe.
Kaguende kan ishug nundø elatsigwei ureebe mas nu køn,
keg tøga ishuwei lataguen kømø."
28 Trube, møimbe nai nunelø, Isaac latawei ñimgucha Tius
'treeg tranrrumøn' cha kørrømisrig tru ureemera køn.
29 Inchendø tru urassrøma mutøgucha maig tøgagøbelø køben
treeg kal-lab unøbe Espíritu Santo maig kønrrain køben treeg
kal-lab unane ashig kømui inchib kaig martrabgøba inchibig
køn. Møingucha treetøwein køn.
30 Inchendø ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh?
"Karuindiig megab ishuwane unanbañau weguchi chibig køn.
Kaguende tru karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe, tru
mu karuimíig megab ishuwei nusrkawan chi købigwan keta
tranamigwan tøgatø utamibe managuen chi kaanrrun" cha.
31 Inchawei, nai nunelø, nambe tru karuindiig megab
ishuwei ureemera kømøtø, tru mu karuimíig megab ishuwei
ureemera ker.

5

Cristo chigucha iløsrkaimeelø kønrrai marigu wemallmø
pønrramig køn

1 Cristo namun chigucha iløsrkaimeelø kønrrai mara, treegu
pønrrønrrai pønsraigugurri mur pønrray. Katø tru maig
maramigwan martrai pørig, truig maig karuben trunun
martrab kebamba, truyutø srua kuindiig melønrrab kømøtø.
2 ¡Au ñimguen mørtrai! Na Pablobe ñimun trenchar: Ñim
asru circuncidarramaysruandøbe, trube, Cristobe ñimune chi-
weingucha chi purugumíig kui lataig webibsruinrrun cha.
3 Nabe katøle maig tamigwan katø trendamønrrun:
Møikkøben circuncidarramabiibe, trube, tru maig
maramigwan martrai Moisés pørig maig karuigwan kanguen
pinab marmø, kerriguwan martrai indig kønrrun cha.
4 Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig karuig-
wan ñim treeg mara, chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømistrab
inchibeløbe, Cristoinukkurri tarømisrøb, katø Tius ka yandø
tab indiitøga pønrramigugurrimbe tarømisramba indin køn.

5 Kaguende nambe isubigwan Cristoinuutø pasra truba
muniirab meler, Espíritu Santogurri chi kaig kømeelø lataig
tabig kørrømariilø kømigwan muniirab.
6 Kaguende nam Cristo Jesúsba pønraikkurrimbe circun-
cidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíig kui chi
kønrrab kømøwein køn. Treeg kømøtø, isubigwan Cristoinuutø
pasra undag købiitøga marøb pønrraig treeg mariibe tabig køn.
7 Ñimbe yamba tsabøtø tab ambub melaigwan, ¿tru newan
ciertonig maig taigwan ñim mørøb meløønrraimbe, ñimune
murre iløsrkøb søtø pønrramisrta?
8 Øyeeg maramne inchib pasrabiibe, tru ñimun wamabig-
weinukkurri arrumíig køn.
9 Pøs: "Levaduran kan lamøzhig pusriitø harinawan maya
sømarimba kerrigu larrøbig køn."
10 Nabe Señortøgabe ñimuimburab chi isumø pasrar, na maig
isubig køben ñimgucha treetøwei isunrrab kui. Inchen ñimun
øyeeg punrrai marøbigwane mu kuindøgucha møra meganrrai
marig kønrrun.
11 Nai nunelø, naimburamma na katøgucha circuncidamig
køn chib eshkab kusrennøb unimbe, ¿trube, nane kaig mar-
trab lliramubsruinrrun? Pøs na treeg inchib uñibig kuimbe,
trube, tru Cristo kurusyu kwaigwan wamindiibe nømune
yandø chi iløsrkøb namishimubsruinrrun.
12 Ñimun asrwan circuncidangarub, iløsrkøb søtø
pønrramisrøb llirabelane, nømundøweinguen kanmaytø
kapainguen køn.

Asr maig marøg kui mariiløba, Espíritu Santogurri mariiløba

13 Nai nunelan, ñimun wamappe, ñimbe chiyugucha iløsrka
meløønrrain kømøtø wamig køn. Inchendø tru ñim chigucha
chi iløsrkaimeelø kømig tøgagúigwane, treelø ker chiptø
tru kemesra, ñimui asr maig marøg kui inchen trømbøig
maramigweyasig tøgagømumig køn. Masken treeg inchimøtø,
undag købiitøga kanikkurri kanikkurri mara tranay.
14 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés kerrigu
pøriibe iigwan martrai karua pasrigu chishtø tøga pasran:
"Ñui mendaigwan ñiasi lataitøwei undaarau" cha, trendaigu.
15 Inchen ñim namig købiitø kanikkurri kanikkurri las-
ruyab ke chab mab lataig inchib amøñabe, ñimbe kangurrin
kangurri yandø chab pinammay inchib amøñinrrun.

Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben amønaig

16 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Espíritu Santo
maig martrain køben trunun marøb amønay cha, trumaybe
ñimui asr maig marøg kui inchen, treegwan marmeelø
kønrrabguen.

17 Kaguende asr maig marøg kui inchen kaig marøg købiibe Espírituimburabigwane chi marbashmø katøben, katø Espíritube asr kaig marøg kui inchen marbashmø katan. Inchawei møikkurrindøgucha søtø pønrramisrøb marbashmø katab pønrran, ñimun maig marøg køben treeg marmønrrai.

18 Trune tru Espíritu Santo maig martrai isunanen treegwan marøb meløwabe, tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig kømøtø marøb melønrrun.

19 Inchawei asr maig marøg kui inchen treeg mariiløbe tørgandø asamdiig øyeelø køn: møgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilø, køsøngønrraptiig mariilø, maramburab trømbøig mariilø,

20 chiwan køben kan tius kui lataig mara tøgagúilø, misag purrønna kwaimandzigweimburabelan mariilø, ashig kømui inchib tsalø asiiyailø, kwayam lailø, naiwan katøgan kerranrraitamab isub pusrkwai asiilø, namig købiitø ke kan chinchimmørø indiilø, chiyutøgucha ke na pasrainrrabna kui isub indiilø, nøørø katøgan søtømisrøb tarømisrøb ambiilø, kanuingatøtø inchib trugatø misrøb ambiilø,

21 møikkøben chigøben tøgagøben pusrkwai asiilø, mutsiirab indiilø, mabgucha maya mag køben mamburab maig øyeelø køn. Katøgan øyeeg latailan nabe ñimun treeg marøb kømønrrai kanmaytø waminchar, marigwansrø waminchib lataitøwei. Inchen øyeelan marøbeløbe Tius nø ashib karub waigwan utamibe chi kaanrrun.

22 Trune tru Espíritu Santoinukkurri arrubiibe øyeeg køn: undag købig tøgagømig, kasraatø unamig, chi isumø tab unamig, chine arringucha tammay ka megamig, maig købash inchimø purø tammayig kømig, larrø tab inchibig kømig, maikkucha tarømisrmø megamig,

23 chish inchimíig, tammayig kømig, asr mumay srua itanmaptø kømø isua møra uñibig kømig. Øyeeg mariilan 'kalø køn' chinrrabiibe wesrua pasrig chi kaagøn.

24 Kaguende Cristo Jesúsweyeløbe tru trendø kaigwan tøga kal-laig asrwane chine kaig marøg købig arrubigwanba, katø treetø treetø kaig marøg købigwanbañau marmønrrab elachar køn, tru kurusyu tøgatø mesrøb lataig.

25 Inchen møimbe nam Espíritu Santogurri øsig amøñibeløbe, trube, Espíritu Santo namun maig amøñinrrain køben treegwan amøñigun.

26 Purø nørreelø misrøb ka isaba inchibelø kømugun, kangurrin kangurri namisiyab, kanikkurri kanikkurri chigurrin køben ka pusrkwai asiyab.

6

Kangurrin kangurri puruguyamig

1 Nai nunelø, inchippa møikkøben chiyugøben kaig mara kebeña megabene, Espíritu Santo maig maringaruben ñim treeg pønrrabeløbe, katøle treetøwei tab pasramisrtrai maig købash inchimø, tammay puruguy. Inchendø ñiasiitøwei ashiptø mar, ñigucha treegutøwei kebeñib megamønrrappe.

2 Chinetø puig meløben kangurrin kangurri lata kuñam puruguyamig køn. Treeg marabe, Cristo maig martrai karua pasrigwan ñimbe marøb kønrrabguen.

3 Kaguende møikkøben truburab kømíig købendø, truba truba nuig kurmab inchibiibe, chi treeg kømubendø incha, nøtøwei ka kebeñib pasran.

4 Inchawei ñim møitøgucha chi marigwan ñuimburabigwan søl køtashchab tab isua asamig køn, trumaybe ñibe ñiasiitø tab kui mørøb pasramig kønrrun, na marigwanba, katøgan marigwanba, maig køtashchab ashib pasramig kømøtø.

5 Kaguende møitøgucha nui chi maramigwane mu mendaig kømøtø, nøashib srua yamig køn.

6 Tiuswei wamwan kusrebig kønrrai møikkøben ñun kusrenanøbigwane chigurrimbunø ñi tabig tøgagúitøga nun purugub pirisamig køn.

7 Chigøben kømønrraitamab ñimguen ñimasiitø treeg isumøtay, Tiusbe nun maig købash inchib ka indzatø mørtraingucha kømøtø køn, kan møg nø maig ellmara kørrømariibe katøburø trunundøwei tulishinrrun.

8 Kaguende ñim asrwan tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truikkugurrimbe trømbøig marig utønrrun. Inchen Espíritu Santon tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truikkurrimbe managatig øsig kømigwan uta tøgagømig kønrrun.

9 Tabig maramigwane muraaramø marøbig marøb meløgun. Kaguende tru treeg marigwan utamig yandø pubene, treeg marigwan utamig kønrrun, nam kullaaramø marøb meløwabe.

10 Inchawei treeg købene, chigøben maramdiig købenbatø, mayeelanba tabig margun. Inchen mas Tiuswei misag, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgarmerane katøguchinguen tabig maramig køn.

Mandø kømigwan Pablo srabe wamindiilø

11 ¡Au, ñimguen asay! Nabe nai taska ñimuyasig øyeeg nørriig pørar.

12 Møiløgøben truba tabig marøbelø kønmab asiilø kønrrab inchibeløbe, ñimune asru circuncidamne inchibelø køn, Cristo kurusyu kwaigwan waminchen, kaig martrab wendautø llirailø kømønrrab.

13 Pøs tru circuncidawar købenguen, tru maig maramigwan martrai pørig maig karuben trunun marmeelø købendørre inchibelø køn. Inchendø nømbe ñimune asrwan circuncidanrrai indan, nømbe ñimui asru truba tab kui mørøb, ka møg inchib pønrramig kønrraindø.

14 Pøs naimburappe namui Señor Jesucristo kurusyu kwaigweimburab kømubene, managuen katøgan chi pegube, møg inchib pasramig pumuimbe køtan. Jesucristo kurusyu kwaikkurri naimburappe yu pirauibe yandø kwai lataig patsig køben, katø nagurri pirauigweimburappe kwawa lataitøwei patsig kur.

15 Asru circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíig kui chi kønrrab kømøwein køn, treeg kømøtø, kerrigu srøig peemay amønamig truibeguende tabig købwei indan.

16 Tru iig maig karuigwan treeg amøñibelane tru chi isumgaig tab købiiba, lastima asiiba, nømuim pala kønrrai inchar; katø tru cierton mayeelø Tiuswei israelitasmeraim palagucha.

17 Møingurrimbunøbe mugucha nan chinetø pui pasramig kønrrai marmørrunrrigay. Kaguende nabe nai asru Jesucristogurri kaig indinab kørriindiilan nai asru asamdiig tøga pasrar.

18 Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe, nai nunelø, ñimba pasrønrraimab isur. Treeg kønrrun.

Efesios

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pablo, Tius trendø øyeeg kønrrain kuikkurri Cristo
Jesús nøashib karua ørig, Tiuswei misaamera, Cristo Jesúswan
tarømisrmø pønrrabelø, Efesosrø warabelan, truilayasig i kil-
gawan pørar.
2 Tius namui Møskaimba, namui Señor Jesucristoba tru ka
yandø tab indigwan køben katø chi isumgaig tab købigwan
køben, ñimun tranrrun.

Tiusbe Cristogurri chigøben tabigwan tranøb

3 Namui Tius Señor Jesucristoi Møskaimbe mayanguen tab
indig kønrrun, srømbalasrø tru chigurrimbunø nuimburabelø
tabig pønrrabiitøga Cristogurri namune trutøga mayanguen
tab kuilø kønrrai marøbigwan.
4 Pøs Tiusbe tru chigurrimbunø pønrrabigwan nø mara
pønsrømøwatø manasrøwei namune Cristogurri tarømara wes-
raig købig køn, tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig
inchar kømeelø, nui merrab pønrramig kønrrai.
5 Nøbe namune undag købiitø Jesucristogurri nui trag ureg
kønrrai maramig manasrøwei nø treeg mara tøgagúig købig
køn, tru nø trendø treeg martrab isua tøgagúig truig maig
køben treekke,
6 tru nui ka yandø tab indig purø nuig purø tabigwan maya
nuguen tabig wamindamig kønrrai, tru nui truba undaaraig
Nusrkaingurri namun ke ka yandø tab indig tranigwan.
7 Nuinug nambe nui aningurri nuielø kønrrai kaigyugurri
wesrailø ker, namui kaig mariilan ulø payimeelø, Tiuswei tru
ka yandø tab indig tøgagømburab tøgagúig truig maig køben
treeg.
8 Tru ka yandø tab indigwan tranøppe, Tius namun
tøgagømburab tøgagønrrai tranig køn, tru chiwandøgucha nam
purø tab asha maram kusrebelø kømigwanba, katø tørgandø
chigúi mørøbelø kømigwanba.
9 Nøbe tru nø trendø treeg martrab isua tøgagúig tru
muguen asiimíig pasrabigwan namun kenamarig køn,
Cristoinug nø treeg maramig nun maya nuguen tabig
asønaben tru treeg tøga waig købigwan,
10 tru treeg maram kwalømmera pubene, trunun treeg
maramig pasrønrrai: tru srømbalasrø chi pønrrabigwan lata,
katø pirauigwan lata kanbalatø mara, maig maramigwan
Cristo kerriguwan nø asha martrai pønsrønrrab.

11 Katø nambe tru namuimburabigwan nø ketig tranamig
tøgagúigwane Cristoinuutøwei utig købig køn, manasrøwei na-
mun treegwan utønrrain kønrrai marig købig kua, tru chi-
wandøgucha Tius nun maig maramdiig asønaben tru treeg
kønrrai marøbig, maig martrab asig køben trumay treeg.
12 Tru srøsrø ke nammerrig Criston muniirab melabelø
kuikkurri, tru nui tørguegwalmabigwan namgurri maya
nuguen tabig wamindig kønrrai.
13 Katø treetøwei ñimbe nuinug tru wam newan ciertonig,
tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan ñim møra, nun
køreben, tru trannrrab misra kørrømisrig Espíritu Santotøga
Tiusweyelø kuin kui asiilø kønrrai ñimbe sellailø kuig køn.
14 Truibe tru namuimburabig kønrrabigwan ketig
utamig kønrrai katsiibasra tranøbguen indig truig køn,
tru Tius nuyasig tøgagønrrab wesrailan ke tab webamba
pønrramnegatig, nui tørguegwalmabigwan maya nuguen tabig
wamindamig kønrrai.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan miab

15 Inchawei treekkurri tru ñimui isubigwan Señor Jesu-
cristoinug pasra tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran
mayeelanba ñim truba undaguelø køn taig na wammørabe,
16 chu urastøgucha na Tiusba wamindigu tøgatø isub
palømø, ñimuimburab 'ungwa' chibig kur.
17 Nabe tru namui Señor Jesucristoi Tius tru tørguegwalmab
Møskawan miabig kur, ñimun Espíritu Santogurri øyeegwan
trannrrai, kusrebelø kømigwanba, katø nebua asiimíigwan
tørgandø tab chigúi nebua ashchaimba, newan nun tab nebua
asamig kønrrai.
18 Katø chigúi mørøb nebua asamig ñimui isubigu tørgandø
kebiliilø kua, tru ñim tøgagønrrurmab isua muniirab melønrrai
ñimun wamigwan, øyeeg købig kuin kui nebua ashchaimba,
tru nui misaameran keta trannrrab misrig chigucha palømíig
purø nuig purø tabigwan øyeeg købig kuin kui nebua
ashchaimba,
19 katø tru nam nun kørebelainug maramburab marøbiibe,
purø nuig købig kuin kui nebua ashchaimba, miabig kur.
Inchen tru nui purø nuig maramburab marøb pasrabiibe,
20 Tius tru Criston kwailai utugurri katøle øsiirangarua,
tru srømbalasrø nø wainug nui kusrmay wamisrtrai maram-
burab mariitøgatøwei marøb pasran.
21 Mayeelaim pala nøm asha karubelaim pala køben, katø
mugucha manchinrraingaig karubelaim pala køben, katø
maramburab marøbelaim pala køben, katø maya misagwan
nøm asha karubelaim pala køben, nørrø kusrebelø kuikkurri
nørrø munchimera tøgagønrrai traniilaim pala køben, kerrigu

iilaim pala nun wannig køn, møi i kwaløмweindø kømøtø, katø wendøsrø attrabiguwein chigucha.

22 Incha Tiusbe tru chigurrimbunø købigwanguen Cristo nø maig kønrrain køben treeg pønrrønrrai pønsra, iglesiaimbe chiyutøgucha nø tur kønrrai pasrig køn.

23 Inchen truibe Cristoi asr køn, Cristo nøtøwei tru chigucha chi palømíig netsiig pasraig. Cristobe treetøwei chi købigu mumaytøgucha nøtø netsiig pasrabig køn.

2

Tius ka yandø tab indikkurri kaigyugurri wesrailø

1 Ñimbe ñimuimburappe, martrai karua pønsrailan mørmø, itøbunab marmuiløyubah, katø kaig marøb amønailøyubatø kwailø købig køn.

2 Kaguende ñimbe merrabsrømbe yu pirau maig arrub pasrøben trunun marøb, katø tru srømbala chiguchagayu nø muba karumburab nø karub pasrabig, tru nugwaimandzig, maig maringaruben treeg marøbelø købig køn, tru møi ya Tiuswan mørmø misaameran nø kaig maringarub pasrabig karuig.

3 Namgucha merrabsrømbe mayeeløba namun asr maig trømbøig marøg kui inchen nømui utu treetøwei marøb amøñibelø købig ker, namui asr maig srua itanmaptø, tru kuindø kaig marøb, kailan isub. Kaigwan nam trendø tøgagúikkurri, Tiuswei purø trømbøig namig købigwan utønrrabelø købig ker, katøganelø mayeelø latawei.

4 Inchendø Tiusbe yeeg purø nuig lastima asamburab isua ashibig køptø, tru purø nuig undag købig tøgagúitøga namun undag køptø,

5 tru martrai karua pønsrailan møra marmuiløyutø kwailø amøñibenbatøsrøwei, tru øsig kømigwane Cristoba kanbalatø tøgagønrrai namun tranig købig køn. ¡Tius tru ka yandø tab indiitøgatø ñimbe kaigyugurri wesrailø køn!

6 Incha Tiusbe namune Cristo Jesúsba kegøtø øsiirangarua, nøba srømbalasrø Tius waisrø purramisringaruig købig køn,

7 tru wendøsrø attrabigu nui ka yandø tab indig tøgagømburab tøgagúigwan kenamartrab, nø namun purø tabig køptø Cristo Jesúskurri.

8 Kaguende ñimbe Tius ka yandø tab indiitøgatø kaigyugurri wesrailø køn, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri. Iibe ñim chigøben marikkurrin kømøtø, iigwane Tiusbe ka yandø keta tranig køn.

9 Kabe nam chigøben tabig marikkurrin kømøtø køn, 'tabig marikkurrin køn' cha, mugucha møg inchib pønrramig kaanrrai.

10 Kaguende nambe Tius nø mariilø ker, Cristo Jesúskurri srøig peemayelø kønrrai mariilø tabigwan marøbelø kønrrai mariilø, tru treegwan marøb amøñibelø kønrrai Tius manasrøwei pønsrailan.

Cristogurri kanguelarrøtø lincha pønrramisrig

11 Inchawei ñim tru trendø judíos kømø misaamerane merrabsrømbe tru judíosmera nømui asru taska circuncidailøbe ñimune: "Circuncidaimø misakkølleelø" cha wamab tøgagúilan isua kuy.

12 Ñimbe tru urasrømbe Cristone chigar, Israel misaamera chitø marøbelø køben, ñimbe treegwan maramig chigar kønrrai tarømariilø, katø Tius nui misagwan øyeeg trannrrab kørrømisri acuerdosmera mariilane chi asamig chigar, katø chiwan muniirab melamig chigawei, yu pirau ñimbe Tius kaweyelø købig køn.

13 Inchendø møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri Tiusweimay kemalsrailø køn, Jesucristoi anindøga, ñim merrabsrømbe yabsrø pønrrabelø købig kuigwan.

14 Kaguende tru ambugurri igurri chi isumikkaig tab købig namuinug pasrabiibe Jesucristo nøwein køn, tru pa søtø købigwan kan søtøtø kønrrai marøbig. Tru ashig kømui indiyab waraig købig kan pirøbanrrig søtøbasrab lataig pasrabigwan pøtiichippe,

15 tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyugurri wesrawa, øyeeg, øyeeg maramig køn chibig pørig pønrrabigwan chi asamig kaanrrai mara pasra, treeg mariitøga patsøga pasrig kuig køn, Cristo nø kurusyu kwawa, tru pa søtø nøørøtø købelan nuinug srøig kandø mara pasrtrab, øyamay ambugurri igurri tabig kørrømisrtrai marøb.

16 Incha katø Cristobe tru pabalø købigwan kan asrtø lataig mara, Tiusba katøle treetøwei katø tab kørrømisrtrai marig køn, tru ashig kømui indiyab pønrraigwan yandø mas treeg kømønrrai nø kurusyu kwaitøga patsøga kørrømarøb.

17 Incha Cristobe arrua, tru ambugurri igurri tab waramigwan eshkab kusrenanig køn: ñim judíos kømeelø Tiusweinukkurri yabsrøn pønrrabelan lata, pulutø pønrrabelø judíosmeran lata.

18 Kaguen nøgurriwei nam lata, nøm lata, Tius Møskawan tru Espíritu Santotøgatøwei kemalamig tøga pønrrer.

19 Inchawei yandø ñimbe peg pirausreelø kømøwei, ni pestø ka pua puramrraptø amrruateelø kømøwein køn. Møimbe treeg kømøtø, Tiuswei misaameraba kanguelarrøtø marøb tøgagømigwan tøgar, Tiuswei misaameraba kan yautø latailø,

20 Cristo nøashib karua øriilaim palaba, katø Tius maig karuigwan eshkabelaim palaba ñimbe pølbasra kusrub mariilø køn, tru katsigugurri niga pasrab sruube Cristo nøtøwein køben.
21 Inchen nuinug tru yawan, purø may tamara warøb tabig kusrub marene, tru yabe kurrab ippe, Señorweyasiitø tarømari ya kønrrab kurrab yan.
22 Inchen tru utu ñimungucha kanbalatø kusrub marøb ambiilø køn, Espíritu Santogurri Tius truyu nø pasramig kønrrai.

3

Nui tabig srø wamwan judíos kømeelan waminchib inrrai Pablon Tius pasrig

1 Øyeekkurri na Pablobe Cristo Jesúsweiwan marøb megabig kuikkurri kailan keerig yau pasrar, ñim judíos kømeelayasig tab kønrrai.
2 Pøs ñimbe manawei wammøraguen kuinrrun, Tius ka yandø purø tab inchibig køptø ñimuyasig tab kønrrai nan iigwan martrai pasrigwan.
3 Iibe tru mu asiimíig pasrabigwan nan ashchai Tius kenamarig truig køn, tru na ñimun landøtiig pørøbguen indig.
4 Inchawei ñim iig tru pørigwan ashabe, muguen asiimíig pasrabig Cristoiwan, øyeeg chigúi møramgailan nabe nebua ashibig kuin kui ñimbe wetøgørrønrrabguen.
5 Iig, tru muguen asiimíig pasrabigwane merrabsrø misaamerane munguen kenamarmuig købig køn, tru møi ya Cristo nøashib karua øriilø, Tiusweindø tarømariilanba, katø Tius maig karuigwan eshkabelanba, Tius nui Espíritu Santotøga kenamarøb lataibe.
6 Iig, tru muguen asiimíig pasrabiibe, tru judíos kømø misaameragucha judíos misaameraba tøgatø tru ketigwan utamig tøgagøb, tru asryutøwei pønrramig køb, katø Jesucristoinug tru trannrrab misra kørrømisrigwan tøgatø utamig tøgagøb indamig truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamgurri.
7 Nane Tius ka yandø tab incha ketikkurri, iig tru tabig srø wamwan waminchib marøb meganrrai pasrig kur, nui maramburab marig maig køben truitøga.
8 Nabe Tiuswei misaamerai utu tru chigucha kømø waachawan tru Cristoi chine chine purø tabig, kan øyangatiitø køn tamgaig Tiuswei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasramig kønrrai pasrig kur, tru judíos kømø misaameran,
9 katø trugurri tru mu asiimíig pasrabigwan maitø marøb attrabigwan, Tius tru chiwandøgucha mara pønsrøbigweinug tru manasrøngurri sørig pønrrabigwan.

10 Iigwane tru iglesiagurri kerriguba møi ya asig kønrrai
kenamartrab isua indig kuig køn, nui tru muguen nebua
isumgaig purø nuig kusrebig kuigwan tru srømbalasrø nøm
asha karubelanba, katø mugucha manchinrraingaig karube-
lanba.
11 Tius øyeeg marøppe, tru nø trendø manasrøngurri treeg
martrab isua tøgagua, trunun treeg marig købig køn namui
Señor Jesucristoinug.
12 Inchawei nambe chigucha katønrraingaig chi isumø
nøgurri Tiusweinug kemalamig tøgaguer namui isubigwan
Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri.
13 Inchawei nan øyeeg trømbøig isumdiig puig megaigwan,
trunun isuptø kullaaramørrunrrigay chinrrab inchar. Masken
nan øyeeg puibe ñimuyasiibe maya nuguen tab kønrrain køn.

*Cristoi undag køb*ig

14 Inchawei nabe Tius Møskawei merrab tømbønsrøbig kur,
15 tru srømbalasrø lata, yu pirau lata, kan søtø, kan søtø
købelan trumørig munchi pønsra wamabigwei merrab.
16 Tru nø chigurrimbunø nui tørguegwalmabig chi palømíig
maya tøgagúig, truig maig køben, truyugurri tru ñimui man-
rrau chishkandø mur pasrønrrai, nui Espíritugurri maram-
burab mariitøga martrai miar,
17 Cristo ñimui manrrømerayu pasrønrrai tru isubigwan
nuinuutø pasra tøgagúikkurri. Pøs øyangurrimbe ñimbe umbu
srøl keetiilø, undag købigutø pønrramisra,
18 Jesucristoi undag købig maya nuig kuigwan ñim may-
eelø nui misaameraba kanbalatø pønrramisra, tru Cristoi
undag købiibe lendømay treetøwei, yammay treetøwei, pala-
may treetøwei, lendegørrab treetøwei nuigwan ñim tab chigúi
mørtrai miar.
19 Katø tru Cristoi undag købig mu newan nebua isumgaig-
wan ñim nebua ashchai miar, ñim øyamaybe Tius nø maya nu
kømburab kuig truig ñimuinug netsiig pasrønrrai.
20 Inchen tru chiwandøgucha nøbe marøppe, tru nam miaig-
wandø kømøwei, kabe nam isuigwandø kømøtø, ke uñcha køm
tøgagønrrai marøb Tius, tru nui maramburab marøb pasrabig
maig køben namuinug treeg marøb pasrabigwan,
21 Tiuswei iglesiayuba, Cristo Jesúsweinuuba tørguegwalmabig
kønrrun, managatig. ¡Treeg kønrrun!

4

*Criston kørebeløbe Espíritugurri kandø kø*n

1 Inchawei Señor Jesucristogurri tru kailan keeri yau na
pasrabiibe, ñimun trenchinrrab inchar: Tius ñimun treeg

amøñinrraiwei wamiilø kuig køppe, maig amønamigwan trumay treeg amøñirrunrrigay cha,

2 maig køben inchimeelø larrø kørrøteelø, maig købash indingucha larrø tammayelø, maig køben kuingucha tammay melabelø, kanikkurri kanikkurri chigúingucha lata inchimøtø undag købiitøga chi kømui lataig pønrrabelø.

3 Espíritu Santoinug newan kanbalatø pønrrønrrab indamigwan treeg pønrrønrrab inday, tru kanbalatø pønrramig ambugurri igurri tab købiitøga,

4 kan asrtø, kan Espíritu Santotø køn, tru ñim muniirab melønrrai ñimun wamig kandø køb lataitøwei.

5 Señor kandø køb, tru isubigwan Jesucristoinug pasra pønrramikkucha treetøwei kandø køb, piu umbu ulsraikkucha treetøwei kandø køb indan.

6 Tius kandø, trurrigu mayeelai Møskai, nøbe mayeelaim pala nø pasrabig køb, mayeelainug trumørig nø pasrab, mayeelainug pasrabiibe nøtø køn.

7 Inchendø namune kanun kanun Tiusweyasig chigøben marøbelø kønrrai keta tranig køn, Cristo pirisha keta tranig maig køben, treeg.

8 Inchawei Tiusbe trendaig køn:

“Tru srømbalasrømay ippe,
tru merrarrawa srua kuig melabelan
nø merrarrawa, nø pera yaig køn cha.
Incha misaamerane Tiusweyasig chigøben marøbelø
kønrrai keta tranøb indig køn” cha.

9 Tru øyeeg: “nebyaig køn” cha trenchippe, ¿tru wallibirø umbugatig kørrebmerrig kørrayaig køn cha trenchimuitarru?

10 Tru kørraibiibe nøtøwein køn, tru maya srømbalamera pønrrabigu purø palasrø nebibig, kerriguwan nøtø netsiig pasrønrrab.

11 Incha truig nøtøwei møilane nøashib karua øriilø kønrrai marøb, møilane Tius maig karuigwan eshkabelø kønrrai marøb, møilane Tiuswei tabig srø wamwan truørø srua llirabelø kønrrai marøb, møilane tru Criston kørebelan tab ashib pera pønrrabelø kønrrai marøb, katø kusrenanøbelø kønrrai øyeeg pønsraig køn,

12 tru Tiuswei misaamera nømui marøb pønrramigu purø may kusrenniilø kønrrai isua, Criston kørebelø, tru nui asr, nurab inrrai martrab.

13 Tru nam mayeeløba tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra kanbalatø pønrramiguba, katø Tiuswei Nusrkawan tab nebua asamiguba nam kanbalatø pønrramigwan nebumnegatig martrab, kan møg ne nuraig lataig misrøb, Cristo maig køben treeg misramnegatig nebumig kønrrai.

14 Øyangurrimbe nambe yandø mas shush ureemera latailø
kømumønrrun, kan pi latøgushibig amburab iburab srua
ambi latailø, chine srøig peemaytø kusrenaniilø kan isig
ichibig lataig arrubig punø, panrrø sruabetiilø, møguelø kaig
maramigwandø isubelø kaigu kegørrøsrkamig purø may isua
pønsrailøtøga kegørrøsrkaimeelø.
15 Masken treeg kømøtø, tru newan ciertonigwan undag
købiitøga waminchib, chiyutøgucha nørrøragun tru tur
Cristoinug nøba kanbalatø.
16 Pøs nøgurriwei asr ørøba kandø misra, tru kønabigu
merrarrab srølmørig ambumay imay lata purugubene,
nøm møitøgucha chi maramigwan trunun trunun marøb
pønrramisren, nurab yan, katø undag købiitøga nørrørab
ambamig kønrrai.

Cristogurri srøig peemay amønamigwan tøgagøb

17 Inchawei nabe iig øyeegwan ñimun eshkappe, marmø
kømø, martrai karunrrab inchar Señorwei munchiyu: møimbe
yandø amøñippe, Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaam-
era nøm chiweingucha chi purugunrrabgaig isub amønailøyu
ñimgucha amøñimøtay cha.
18 Nømui isubiibe løstørailø, nømui manrrømera purø
murelø kuikkurri chugúinguen mørmeelø kua, øsig kømig
Tius tøgagúigugurrimbe nømbe purø yab pønrran.
19 Yandø chi kørikkengar misrikkurrimbunøbe, yandø kaig
maramigwandø martrab kebambubelø køn, chigurrimbunø
køsøngønrraptiig marøg købig arrubigwan neguen kømuig
marøbig marøb pønrrønrrab.
20 Trune ñimbe Cristoiwan kusreppe, øyeeg marøbelø
kømønrrab kusreig køn.
21 Ñimbe isa kømø, tru newan ciertonig Jesúsweinug pasra-
bigwan cierton mørøb, nuinug kusrenaniilø kuig kuinrrun.
22 Tru ñim merrabsrø Tiuswan ashmeelø køb uras marøb
tøga amønaig købigwane wegutsay, tru køllig ñim trendø kaig-
wan tøga kal-laig, chi tabig pummørø chull isubig purø
trømbøig marøg købig trutø srua yaig, ñimui umbu kaig pasra-
bigwan,
23 tru ñimui isubigu srøig peemay isubelø kønrrab.
24 Ñimbe tru srøig øsig kømigwan kewa pønrray, truibe
Tius nø maig køben treetøwein kønrrai marig køn, cierton
sølgandiitøgaba, newan chishchig tabiitøgaba.
25 Inchawei øyeekkurri ñimbe isa wamindamigwane yandø
elacha, masken ñim møitøgucha ñimui mendaigwane isa kømø,
sølwan wamindamig køn. Kaguende nambe mayeeløba kan-
gurrin kangurri kan asrtø ker.

26 Namappe, namubendø, namig køtanmaptø chigøben kaig
marmøwei, namig købigwane ke pørr pinayamnegatikkucha
tøga amøñimøwei indamig køn.
27 Katø nugwaimandzig ñimuinug kelulrrain kømøwein kuy.
28 Nilaptiig købiibe yandø mas nilømøta. Masken treeg
inchimøtø, ñui tasiitøga chigøben tabig maramigwan mar,
møikkøben chi palai inchene, purugumig tøgagønrrab.
29 Ñimui trigugurrimbe mørøbguen møramgaig trømbøig we-
binrrain kømøtø kuy. Treeg kømøtø, Tiusweimburabigu maig
palaim purrøben purugunrraptiig, treeg wamindamig køn,
mørøbelanguen purugunrraptiig, treeg kønrrai.
30 Tiuswei Espíritu Santon isuim pasrønrrai marmøtay, tru
kerrigu yandø newan kaigyugurri wesram kwalømweyasig
truitøga ñimbe Tiusweyelø kui asamdiig kønrrai sellailø køn.
31 Ñimui manrrau chu uraskucha møbraindø pønrramig
kønrrai marøb pasrabigwanba, ke chab srurrab namig
købigwanba, trømbøig namig købig pasrabigwanba,
trømbøgølig namig trasamigwanba, trømbøig tsalø wamab
indamigwanba, chigurrimbunø kaig pønrrabigwan kerrigu
truilanbañau chishtø elatsay.
32 Masken treeg inchibgunrriibe, ñimbe larrø tab inchibelø,
lata lastima asiyabelø, Tius ñimun Cristogurri kaig marig-
wan ulø paymub pesannab lataitøwei, kangurrin kangurri
ñimgucha ulø payiyab pønrrømumig køn.

5

Tiuswei ureemera mandø amønamig

1 Inchawei ñimbe Tiuswei undaaraig ureemera kuig køppe,
nø maig køben treetøwein kønrrab inday.
2 Amøñippe, undag købigwane tøga amønay, Cristo namun
maig undaguig køben treetøwei. Nøbe nøashib namuyasig
purøbasramisra kwaig køn, kan animal kweecha purø may
irrabzhig Tiuswan keta tranøb lataig.
3 Ñimbe ñimui utube, møgueløba, ishumburmeraba chigøben
trømbøig maramigwanba, katø chinetø køsøngønrrapteelanba,
katø chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø
indamigwanba, øyeelane mørøguen wamincha mørmumig
køn, Tiuswei misaamera kuig køppe.
4 Mørøbguen møramgaig wamincha ashib pønrrømøwei,
chugúinguen mørmubendø wamincha mørmøwei, trømbøig
wamindamgailan wamincha indza mørmøwei indamig køn,
treeg indamgailan maraashib pønrrømøtø, masken ñimbe
Tiuswan ‘ungwa’ chib kømig køn.
5 Kaguende ñimbe yandø iigwane tsabø ashibelø køn:
møguelø ishumburmeraba trømbøig marøbeløba, katø

chigøben ashikken kønrrabgaig trømbøig marøbeløba, chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø inchib, pønrramigwane ke tius mara tøgagøbeløba, treeløbe Tiusba, Cristoba nøm ashib karub purraisrømbe mugucha chi ketig utamig chigar kønrrab kuin kui.

Tørwei ureemera maig amønamigwan waminchibig.

6 Chiweingucha chi purugunrrabgailø wamindiiløtøga mugøben kegørrøsrkainab kønrrab kømø, kaguende øyeekkurrindøwei Tiuswei purø trømbøig namig købiibe tru mørmø misaameraim pala arrubig køn.

7 Inchawei ñimbe treeg marøbeløba lincha tøgatø marøb kønrrab kømø.

8 Kaguende ñimbe merrabsrømbe løstøyuelø købig kuig, møimbe Señorweinuube tøryuelø køn. ¡Ñimbe amøñippe, tørwei ureemerasun amønay!

9 Kaguende tru tøryugurri chi arrubiibe maya nuguen purø tab indiiba, sølgandø tabig mariiba, ciertoniiba øyeeg køn.

10 Señorwan tab kui wanrrai maramigwan, mumay maren tab kui mørtashchab treegwan lab melamig køn.

11 Chi tabig marig kørrømisrtrabig chigaig løstøyuigwan marilan ñimgucha tøgatø marøb kønrrab kømø, masken ñimbe treeg inchibgunrriibe øyeebe kalø køn cha eshkabguen pønrramig køn.

12 Kaguende nømui chigøben søratø mariiløbe wamindamikken kørig kønrraptiig trømbøig mariilø køn.

13 Inchen tru chigurrimbunø købigwan tøryu pønsrøbene, maig kuigwan tørgandø asamig kenamisran. Pøs tru chiwandøgucha maig kuigwan asha kømig kønrrai tørgandø kenamarøbiibe tru tør køn.

14 Inchawei øyeeg chibig køn:

“Ñi, kib lataig tsubiibe, kiagasra,
kwailai utugurri kurrø cha.
Cristobe ñun kebilønrrun” cha.

15 Inchawei tab isuamøra amønay ñim mandø amønamigwane. Kan chugúinguen mørmeelø lataig amøñimøtø, maig amønamigwan tab isuamøra amøñibelø kuy.

16 Chigøben tabig maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindø ashatø pønrrømøtay. Kaguende purø kaig kwalømmera køn.

17 Inchawei ñimbe ke chugúinguen mørmeelø kømøtay. Treeg inchimøtø, Señor nam chiwan martraim palai watashchab trunun nebua ashchab indamig køn.

18 Vino mucha; mutsiiramøtay. Truibe chugatig kaig marøg køben kaig martrai srua ibig køn. Masken treeg kømøtø, Espíritu Santotø netsailø kømig køn.

19 Ñimbe salmostøga, himnostøga, Tiusweimburabelan cantailøtøga kangurrin kangurri waminday. Ñimui manrraugurri newan isua cantab, Señorwan maya nuguen tabig køn chib waminchib.
20 Chu uragucha Tius Møskawan 'mayanguen ungwa, ungwa' tay chiwandøgucha lutøgurri namui Señor Jesucristoi munchiyu.

Tiuswei ureemera keeba, sraimba mandø kømigwan waminchibig

21 Ñimbe kanikkurri kanikkurri lata mørøb melamig køn, Criston køriibala tøgagúikkurri.
22 Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn, Señorwan lataitøweingue.
23 Kaguende keebe srawane nø asha karubig tur køn, Cristo nui iglesiai, tru nui asrwein tur køb lataitøwei, truigwane tru Kaigyugurri Wesrabig nøtøwein køn.
24 Cristo nø maig karuigwan iglesia møra marøb melab lataitøwei, sraløgucha kelane treetøwei mørøb melamig køn chiyutøgucha.
25 Keløbe nømui sralane undaguelø kømig køn. Cristoma nui iglesian undag køptø, nui øsig kuigwan nøashib tranig køn,
26 tabig nuyasiitø tarømari misaamera kønrrai martrab, tru nui wamdøga piu umbu ulsraitøga pillmawa, chish mara,
27 iglesia tørguegurnabig, kaig mariitøga chigucha chillig inchaig kømíig, maig købendiig trømbøtiig mindig kømøwei, chi tre lataibe chiguchagaig, masken treeg kømøtø, tabigweindø tarømarig, kaig mariitøga chillig inchaig kømíig treeg pasramig kønrrai nuyasiitøwei øyamay kenamartrab indig køn.
28 Øyeetøwei keløbe sralan undaguelø kømig køn, nømui asrwan lataitøweingue. Nui srawan undaguibe nøasiitø undaaran.
29 Kaguende mugucha nui asrwane managuen nøasiitøweimbe tsaliinchimøn. Treeg kømøtø, asr maig palai inchen mab muchib, maig køben kønrrain kømø ashib tøgagøn, Cristo iglesian ashib tøgagøb lataitøweingue.
30 Pøs kaguende nambe nui asruelø kuimba, namungucha treetøwei ashib tøgagøn.
31 "Inchawei treekkurri møøbe usri møskawane elacha, sraimba kandø misrtrun. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun."
32 ¡Øyeebe mandø kuinguen møramgaig purø nuig køn! Inchendø iigwan waminchippe, 'Cristonba, nui iglesianba treeg køn' cha waminchar.
33 Inchawei treeg købene, ñim keløbe møitøgucha sralane ñimui asrwan lataitøwei undaguelø kømig køn. Inchen

sraløgurrimbe kelane maig købash inchimø, kørig tøgar kømig køn.

6

1 Señorwan undag købiitø ureemerabe ñimui møskalane mandø chiben treeg møramig køn. Kaguende iibe treeg maramig søl køn.
2 "Ñui usri møskawane maig købash kømø, purø tab inchib tøgagu,
3 yu pirau purø tabig kasraatø tsumig kønrraimba, øsig køllirab tsumig kønrraimba." (Tru maig maramigwan martrai karua pønsrailøyu iimerrig køn, tabig trannrrab misra kørrømisrigwan utamibañauibe.)
4 Inchen ñim møskaløbe ñimui uregwane namishib namig køtanmaptø menrra inchimøtay namig isumønrrai. Treeg kømøtø, sølwan maram kusrenrrai kusrenanøb, Señor maig kusrenaniitøga 'øyeeg maramig køn' chib waminchib kusrenanamig køn.

Ka karuindø melabeløba, karub pera købeløba

5 Ñim, karuindiig melabelø, yu pirau ñimun karub pera købelane møramig køn, køriibala, maig købash inchimø, manrraugurri tabig isua, Criston mørøb melab lataitøweingue.
6 Marøppe, nømba ka tab kørrømisrtraptø marmumig køn, nøm ñimun ke ashib pønrrøbendø. Cristo karuindiig melabelø køppe, Tius maig martrain køben palabinøtø kømø, tabig martrurmab isua maramig køn.
7 Maramigwane ka palabinø inchib, møguelayasig marøb pønrrermab isua marmøtø, marøppe, martrab isua Señorweyasig lataig maray.
8 Yandø ñimbe ashibelø køn, karuindiig megabigwan lata, kabe mu karuimíig nuimburab uñibigwan lata, møigwandøgucha chi tabig marigwan tru marimburøbe Señor nø tranrrab kui.
9 Inchen ñim karub pera købeløbe ñimui karuig mørøb melabelane ñimgurringucha tabig tøgaguy 'yeegwane chigøben martrumøn' chib, chinetø chimøtø. Kaguende ñimbe ashibelø køn, tru nømun ashib karub pasrabig tru Señortøwei ñimun ashib pasrabiibe srømbalasrø wabig kui. Kaguende Tiusbe møigwane purømisrøb, kandarøtø inchimíig køn.

Tiuswei uregwan kwaimandziiba chitøga kwayanrrai traniilø

10 Trube, møimbe yandø Señorweinuuba, nui maramburab marøb tøgagúig purø nuiguba kørrønrrabgaig mur pønrramisray.
11 Tius tru chitøga kwayanrrai kerrigu traniiløtøga tamara pønrramisray, nugwaimandzig purø may kegørrøsrkønrrab

tamara pønsra kua kegørrøsrkønrrab inchen, maig kuingucha kørmø kwayawa, truyu puraambub ambamig kønrrai.

12 Kaguende nambe kwayab puraambub ambamibe yu pirau misag yaumbaig, animbaig, treeløba kwayamig kømøtø, tru nøm asha karubeløba, katø mugucha manchinrraingaig karubeløba, tru løstøyu nøm muba karumburab karub pønrrabeløba, tru kwaimandziimera larrø trømbøig marøbelø srømbalasrø pønrrabeløba, treeløba kwayamig køn.

13 Inchawei øyeeg købene, Tius chitøga kwayanrrai traniilane truigwane kerrigu tøga pønrray, kaig kwaløm pubene, kullaaramø pønrramig kønrrai, incha yandø øyeegwan kerrigu chab mara pønrramisrikkurrimbe kørrønrrabgaig mur pønrrønrrab.

14 Inchawei kørrønrrabgaig mur pønrray, tru newan cierton wamindiitøga pørønawa lataig. Trugurrimbe tru sølgandø tabig amønaitøgabe, tru pechoburab chinchimønrrai katabigwan kewa lataig pønrray.

15 Tiuswei tru tabig srø wam chi isumgaig tab købigwane waminchab amrrab muniitø pønrramig, srøbyu keetigwan lataitøwei tøga pønrray.

16 Kerrigu iilø kømnetø, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwane sølburramamønrrab katab srua pasraigwan lataig tøga pønrray, tru nugwaimandzig flechameran piløga petiilø, chigurrimbunø amrrubigwan kweetsamig kønrrai.

17 Katø tru kaigyugurri wesraig kømig tøgagúigwane chinchimønrrai turyu petsig kan tsandzøn cascon lataig tøga pønrray. Espíritu Santoi espadane srua pønrray, truibe Tiuswei wamwan.

18 Tiuswei Espíritu maig maringaruben, Tiusba waminday, chu urastøgucha ñim mumay køben Tiusba waminchib, miab indiiløyu. Isua ashiptø kuy, Tiuswan 'purugurra' cha miab, nui misaamerai mayeelayasig maikkucha pesannab kønrrab kømøtø.

19 Katø naimburabgucha Tiuswan 'purugurra' chib miarrunrrigay, na ke waminchab inchen, tru na maig tamelan nan trannrrai, tru Tiuswei tabig srø wam sørig pasrabigwan nebua ashchai chigucha chi kørig kuin kømø, wamindamig kønrrai.

20 Truigwan Jesucristo nø waminchib pasrab lataitøwei yu pirau nui wamwan na waminchib pasrønrrai pasrig kur. Katøgucha kailan keeri yau pasrar. Tiuswei wamwan na maig wamindamigwan chigucha kørmø wamindamig kønrrai Tiuswan miarrunrrigay.

'Ka amøñigueh' cha wamindig srabeilø

21 Trube, treeg købene, Tíquico, namui undaaraig nuneg,
Señorwei maramigu chu uragucha tarømisrmø, chi mara-
melan nø asha marøb megabiibe, na maig tsuigwanba, katø na
chi marøb megaigwanba, kerriguba ñimun eshkanrrab wam
srua inrrun.
22 Nabe nune truweiwei ørar, nam mandø melaigwan
ñimun wammørøsrønrraimba, ñim truba tab kui mørøb
kørrømisrtraimba.
23 Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba
tru ambugurri igurri tab købig arrubigwan nunelan trannr-
rai inchar, undag købig tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra
tøgagúigwanbañau.
24 Tiuswei tru ka yandø tab indiibe tru namui Señor Je-
sucriston undaaramigwane managucha patsønrraingaig un-
daarabelø mayeeløba pasrønrrun.

Filipenses

Pablo kailan keeri yaugurri Filipos iglesian pørøb

1 Pabloba, Timoteoba Señor Cristo Jesúsweimburabigwan
marøb melabelø Cristo Jesúskurri Tiuswei misaamera may-
eelø Filipos ciudasrø warabelan pørar, tru Tiusweimbura-
belan ashib pera pønrrabelanba, Tiuswei yau purugunrrai
wesrawa pønsrailanbañau.
2 Namui Tius Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka
yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim
tøgagønrrai inder.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan 'purugurra' cha miab

3 Na ñimun isuimørig nai Tiuswan 'mayanguen ungwa,
ungwa' chib,
4 chu uraskucha na Tiusba wamindimørig ñim mayeelaim-
burab kasraatø miabig kur,
5 kaguende ñimbe tru Tiuswei tabig srø wam tabigweim-
burabigu srø pølbasrøb kwaløмgurri møin kwaløмgatig lincha
marøb melabeløgurri.
6 Nabe iigwan treegwein kønrrab kui asha indig køn:
ñimuinug tabig marøb pølbasrøbiibe Jesucristo arrum
kwaløмgatig ñimune newanelø kønrrai tamarøb pasrønrrab
kui.
7 Ñim mayeelaimburab na øyamay isumig søl køn. Kaguende
nabe ñimune nai manrraube tøga pasrabig kur. Na kailan
keeri yau pasraigu lata, mui merraptøgucha Tiuswei tabig
srø wamwan purømisrøb, maig kui ashchai 'øyeeg køn' chib,
waminchib pasraigu lata, Tius tru ka yandø tab indigwane
ñimbe naba tøgatø utab køn.
8 Inchawei Tiusbe asha pasran, na ñimun mayeelan pesan-
namø, truba truba isubig kuigwan Señor Jesucristoi undag
købiitøga.
9 Inchawei na Tiusba waminchippe, ñimui undag købiibe
katøguchinguen katøguchinguen nurab inrraimba, katø purø
nu nebua ashib kusreb amrraimba, maig køb arrubigwan
tørgandø nebua ashib amrraimba miabig kur.
10 Chiwan mas tabig kui nebua ashibelø misra, kaig marig
chigar chishelø 'ñibe øyeeg kalø mara pasran' tainab pønrramig
chigar kønrrai, Jesucristo katø arrub kwaløm.
11 Jesucristoinukkurri arrubig tru tabig sølgandø marig,
treeg ellmarig arrubiitø netsaim pønrrønrrai inchar,

Tiusweyasig maya nuguen tab indig kønrraimba, purø tabig wamindig kønrraimba.

Na øsig unamibe Cristo køn

12 Nai nunelø, nan chi pub arrubiibe, Tiuswei tabig srø
wamweimburappe masken purugubguen inchib arrin kui,
ñim wammøra kønrrai inchar.
13 Inchawei tru palacioyu suldaumera lata, katø maya
misaamera lata, kailan keeri yau na pasrappe, Cristogurri
keerim pasrai asha køn.
14 Inchen nan treeg pasrønrrai keerikkurri, nai nuneløbe,
kerrigu lutauba, chigucha kullaaramø pønrramisra, Tiuswei
wamwan chigucha chi kørmø waminchibelø køn.
15 Pøs ka isatø kømø, møiløbe Cristoimburabigwan eshkab
waminchippe, pusrkwai ashib tsalø køppah, ka kwayam lag
køppatø marøbelø køn. Trune kaneløbe tabig isua, marammay
maran.
16 Incha iiløbe Cristoimburab eshkab waminchippe,
undaguelø isuar kua waminchibelø køn, Tiuswei tabig srø
wamwan waminchib purømisrøb pasrønrrai, nan pasrig kui
asha.
17 Trune tru kaneløbe Cristoimburab eshkab waminchippe,
ka kwayam lag køptø maran, tabigwan isua kømøtø, ka indza-
ashig køptørre marøbelø køn, kailan keeri yau na pasramnebe
katøguchinguen isuim pasrønrrai martrab isua.
18 ¡Inchendø chigúin kønrrautah! Ka isatø inchib Cristoim-
burabigwan ka wamincha møri lata, kabe cierton wa-
mindi lata, pøs mumaytøgucha Cristoiwan waminchib, kusre-
nanene, nane kasrag køtan. Incha nabe katøgucha kasraara-
big kasraaramønrrun,
19 ñim Tiuswan nayasig miab melaikkurrimba, Jesucristoi
Espíritu nan purugúikkurrimba, øyeeg pub arrubiibe na øyeeg
keerig pasraigugurri wesraig kømig punrrab kui, nabe asha
pasrar.
20 Chiyugucha na chi kørig misrmø purayamuitamab isua
pasraig, treeg punrrab kui, masken chi kullag isumøtø, møi
lata, chu urastøgucha, Cristobe nai asru purø nuig marøb tabig
wamindig kønrrun, na øsig pasrai lata, kabe na kwaimbala
lata.
21 Kaguende naimbe øsig unamibe Cristo køben, kwamibe
maya nuguen tabig tøgaig køn.
22 Inchen na asru øsig uniibe, Tiuswei marameløyube
tsabøtø truba nørrø kønrrai maramdiig kønrrautan. Trube,
¿nabe møigwan merrarrawa pasramisrtrab køh? Pøs
mandøguen kømøtan.

23 Inchawei nabe mumay yam kuinguen mørmøwa pasrar.
Nane yugurri webya, Cristoba wanrrab yainrrabna køtan.
Kaguen trumaybe naimbe masken tab kønrrautan.
24 Inchendø na øsig pasramibe katøguchinguen tab kønrrab
køn ñimuimburappe.
25 Inchawei øyeeg kønrrab kui ashabe, chiguen kømøtø,
ñimba unamuitamab isur, ñim mayeeløba kørrømisrtrab,
katøguchinguen katøguchinguen nebua asamigwan ñim nebua
ashib, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan kasrag
tøga pønrramig kønrrai.
26 Ñim naimburab Cristo Jesúsweinug maya nuguen tab kui
pønrramig punrrai, na ñimui utu katøle arrua pasraikkurri.

Jesucristoi srø wam tabig maig chibig køben treeg marøb amønamig køn

27 Jesucristoi srø wam tabig maig køben, trumay treeg
amønamirre mas palan, na ñimun ashchab arri lata, ashchab
arrumui lata, ñimbe masken kanbalatø ke tab pønrramisra,
tru isubigwan Cristoinuutø tøga pasra pønrramig Tiuswei
srø wam tabigweimburappe, ñimbe kanbalatø mayeeløba ke
kandø isub truba truba marøb køn tai wammørinrrabna køtan.
28 Katø ñimun ashig kømui inchibelø 'chigøben martrumøn'
cha, kwaarøsra tøgagúilø kømøweingue. Tru ñim truilø
kwaarøsraimíig pønrraibe nømuyasiibe managatig pinønrrab
ambamnuumay amrrab pønrrain kui asamig kenamisren,
trune ñimbe truyugurri wesrailø pønrrain kui asamig ke-
namisran. Inchen iibe Tiusweinukkurri arrubig køn.
29 Pøs ñimune Cristogurri øyeekkatig tabig pønrrønrrai
marøppe, nun ka kørewatø pønrrønrrai marmøtø, nuimburab
chinetø nebuig melamig kønrraingucha marig kuig køn.
30 Nan maig kaig nebub arri asigutøwei ñimgucha melan.
Katø møi ya nan øyeeg kaig puig pasraigwangucha ñimbe
wammøra køn.

2

Jesucristo maig kuigwan nam asha kusremig

1 Inchawei ñim Cristoinug kanbalatø pønrraikkurri kuñab
purugumig tøgagøb, nui undag købig chi isumig kaanrrai
marøbig tøgagøb, Espíritu Santogurri kanguelarrøtø lincha
pønrramig tøgagøb, ñim larrø tab inchibelø, trurrigu lastima
ashibelø kømigwan ñim tøgagøb indig købene,
2 trube, nai kasrag købig palabigwan ñim nemartrunrri-
gay, mayeeløba kandø isub, undag købigwan mayeeløba tru-
nundøwei tøgagøb, kandø lataig pønrrab, kandø lataig isub
tøgagøb indiitøga.

3 Chiyutøgucha ke nøtø kønrrab inchimøwei, purø nuig
kømmørø inchib marøb kønrrab kømøwein kømig køn. Masken
treeg kømøtø, larrø tammayig, katøganelane ñim lataitøguen
kømø, katøguchinguen nørreelø kønmab asha tøgagømig køn.
4 Møitøgucha ke nømuimburabigwandø tab kønrrai marøb ke-
bammøtø, katøganelayasikkucha tab kønrrai maramig køn.

Cristobe managuen nuig misrmøtø, masken lamíig misrig

5 Cristo Jesús maig isubig købig køben, ñimgucha treetøwei
isubelø kømig køn:
6 Nøbe trendø Tius købendø, nø treeg kuagucha,
Tiusba lataig kønrrab inchimuig køn, treeg kurmaptø
elachimønrrab.
7 Masken treeg inchimøtø,
nø treeg kuigwane mendamara pasrøb,
kan karuindiig megabig lataig kønrrab treeg misra,
møguelø mailø køben treetøwein kørrømisra,
8 yandø møg lataitøwei misra pasrøwabe,
nuig kurmab inchimøtø,
nøasiitø chigucha kømíig lataig misra,
maig taigwan mørøbig køptø,
kwamnegatig maig taigwan marig køn,
trurrigu kurusyu mesraig kwamig.
9 Inchawei treekkurri Tiusbe nune purø nuig kønrrai mara,
maya munchimeraim pala, nui munchiwane mu kui
nebua asig kønrrai tranig køn,
10 Jesúswei munchiwan wamindi møra, mutøgucha
tømbønsramig kønrrai,
srømbalasrøm pønrrabelø lata, yu pirauelø lata, pirø um-
buelø lata.
11 Mu misaameratøgucha Jesucristobe Señor tru Mayeelaim
Pala Nø Ashib Pasrabig køn chib waminchain kuig køn,
Tius Møskawan maya nuguen tab indig kønrrai.

Tiuswei ureemerabe yu pirau kan tør latailø kømig køn

12 Inchawei ñim nai undaarailø, na ñimba pasrøben, chu
uratøgucha mørøb melabelø, na møi ñimba pasrømubene,
katøguchinguen mørøb melabeløbe, kaigyugurri wesruigwan
ñim tøga pønrraigu nørrørabig nørrøranrrab marøb ambay,
køriibala, purø isuptø.
13 Kaguende Tius, nø køn, tru maramigwan martrab isunr-
raimba, katø marøbelø kønrrai ñimuinug tranøb inchibiibe, tru
nø maig martrab isuigwan treeg marig kønrrai.
14 Chiwandøgucha marøppe, ñimuinetø chinetø chib mulla
mørmøwei, chinetø aleguiyab pønrrømøtø maray.
15 Mugøben ñimun 'ñibe øyeeg køn' tainab pønrrømeelø,
kørrøteelø, misaamera larrø minchar, purø kaig misaamerai

utu, ñimbe Tiuswei ureemera chigucha kaig mara chillig inchar kømeelø, ñimbe truilai utube yu pirau pala pilab pønrrabelø latailø kuy,

16 Tiuswei wam øsig kømig tranøbigwane elatchab kømø, tab tøga pønrrabelø. Treekkurrimbe Cristo katø arrub kwaløm truba truba tab kui pasramig kønrrautan nane, na larrø muraaraig pasrønrrab luløb lataitøwei, na truba muraaraig marøb megaibe ka yandiig kørrømisrmøwei inchen.

17 Ñimui isubigwan ñim Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri marøb kuibe kan animal kweecha Tiuswan keta tranøb lataig marøb tøgagúig køben, trubala na øsig kuigwan itølusig kønrrai tranamig nebuinguen mayanguen tab kuimørøb tranamønrrun, ñim mayeeløba mayanguen kasraarab.

18 Inchawei ñimgucha treetøwei mayanguen tab kui mørøb, naba mayanguen kasraaray.

Timoteoba, Epafroditoba

19 Señor Jesús treeg kønrrain købene, Timoteowan petø ørtrab isur, ñimuisrøngurri wam srua arruben nagucha ñim maig waraigwan wammørabe, katøle tab kuimørøb wamig kønrrai.

20 Pøs katøgan munguen nø lataibe tøgagømur, ñimuimburab tab kønrrai inchib, treegwan martrab truba truba isubig, trurrigu ka isatø inchib pasrømíig.

21 Kaguende mayeeløba nømuimburab tabig pub attraingøba labelø køn, Cristoimburab tab kønrrain kømøtø.

22 Pøs ñimbe Timoteowane yandø mu kui ashibelø køn, kan nusrkai møskawan lataitøwei Tiuswei tabig srø wamwan wamindamigu naba marøb pasrabig køn.

23 Inchawei yu naimburab chi pub arrubig maig kørrømisri ashabe, nun ørtrab isur.

24 Inchendø nagucha naashib ñimun ashchab peba arrumigwan isua tøga pasrar, Tius naba pasraikkurrimbe.

25 Treeg kuindøgucha namui nuneg Epafroditon ñimuimay katøle øramig truba palai ashar, maramigu nan purugub, kan suldau lataitøwei tru maramigu naba lincha megabig, katø ñimuisrøngurri naimay wam srua arrubig, na chi palai megaben nan ashchai ñim ørigwandøwei.

26 Nøbe ñimune asinrrabna kui truba isui inchib unig kuig køn, kaguende nø kwanrrø tsuin kui ñimbe wammøra kuimba trurrewei isub.

27 Isa kømøtø, yandø ke kwamdø palabig tsubwei indig kuig køn. Inchendø Tiusbe Epafroditon lastima asig køn. Katø nundø kømøtø, nangucha lastima asig køn, na yeeg isuig megamne, srøitø srøitø isuig megamig arrumønrrai.

28 Inchawei nabe nune mas peba ørtrab isur, ñim katøle
Epafroditon ashabe truba kasraaraben, na chi isumø tab
wamig kønrrai.
29 Señorgurri nune truba kasraatø utay. Katø Epafrodito
lataitøwei melab møguelane truba tab inchib tøgagømig køn.
30 Kaguende Cristoi maramelan marøb megaikkurri nøbe
yandø ke patsønrraptiig tsuig kuig køn, ñim ñimashib trugatig
nan purugunrrab kaimailøyu kwam lab nøguen purugub.

3

Ka namuimburab isuitøgatø Tiuswan nebunrrab inchimumig

1 Møimbe trube, nai nunelø, Señorweinug truba kasraaray.
Nane chigucha chi pesriig kømøtan, na ñimun pørigwan
katøle trunundøwei pøramibe, øyamaybe ñimuinguen chi isub
kørrømisramig kaanrrai tabguen køn.
2 Tru wera lataig inchib misaamera, chi tabigwan kømø,
kaigwan marøb amøñibelø, tru asrwan parøb mindishibelan
ñimbe purø ashiptø kuy.
3 Kaguende tru treeg circuncidailøbe nam ker, Tiuswei
Espíritutøga køriibala tabig waminchibelø, Cristo Jesúsweinug
purø tab kui mørøb kasraarabelø, asru chi mariitøga
'øyangurrimbesin' chib pønrrømeelø.
4 Kaguende naimburabgucha asru treeg mariitøga
'øyangurrimbesin' chib pasramig tøgagur. Pøs asru treeg
mariitøga 'øyangurrimbesin' chib møg inchib pasrønrraptiig
mube købwei inditarru køben, nabesi katøguchinguen 'treeg
kur' tamig tøgagur.
5 Naneguende kal-laig trune kwalømyube circuncidaig købig
køn. Nabe katø israelitasmerai misagugurri arrubig, tru Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig køb, hebreo, trendø
hebreomerai anin nusrkain køb, katø tru maig maramigwan
martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun purab punømø
marøb pasrabig, katøgucha fariseo købig kur.
6 Inchen na maig chull isuigwan ke chinchimmørø inchib
maramibe, tru iglesiayuelan kaig maramig naimbe truig
købig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørig
maig chibig køben truigwan na sølgandø tabig kuigube 'kalø
maran' chib muguen chi tainamø møg købig kur.
7 Merrappe øyeeløbe naimbe truba truba nørriig tabig købig
kuig, Criston nebua asikkurrimbe møimbe truiløbe chigucha
kømíig købig kuin kui mara tøgagur.
8 Inchagucha treetøguen kømø, Cristo Jesús nai Señorwan
na nebua asiibe, kan chibaguen øyeeg køn cha, kemesra
eshkamgaig purø nuig purab tabig køben, tru na tøgagúigwane

chigucha kømeelø mara tøgagur. Inchawei nøgurri nabe kerrigu trununе chi asamig kaanrrai, wendøbasra øyeegwane chigucha kømíig kan køsøngømdø shau lataig mara tøgagur, Criston na nebua tøga pasramisra,

9 nuinug na pasramig kønrrai. Tru na naashib tabig sølgandø marøb taig tru maig maramigwan martrai pørigugurri arrubiitøga inchimøtø, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri arrubigwan tøgagønrrab inchar, tru tabig sølgandø marig Tiusweinukkurrigwan.

10 Nane Criston mas nebua ashib, nø kwawa, katøle øsiiranrrai maramburab marøbigwan nebua ashib indinrrabna køtan, katø nø chine isumdiig puinab megamigu treetøwei puinab megawa, kwamigugucha nø lataitøwein kømig nebuben,

11 nagucha mumay køben kwailai utugurri øsiirawa kurramigwan nebua tøgagømig kønrrai.

Nabe tru pumsrø pumigwandø asha yar

12 Nabe øyeeg chippe, 'kerrigu newan yandø nebua tøga pasrar' cha, kabe 'yandø chigucha palømíig newan tabig kur' cha trenchimur. Inchendø nabe ibig ibig yamønrrun tru nebumigwan nebuinatashchab, kaguende Cristo Jesús nømerrig nan nebua tøga pasramisrig købig køn.

13 Nai nunelø, kabe nabe 'iigwan yandø nebuaguen pasrar' chimur. Inchendø nabe iigwan marinabig køn: yandø wendau kørrømisrøb arrubigwane pesannawa, nai pumsrø pumigwan nebunrrab tranrrab megar.

14 Incha nabe chu pumsrø pumigwan punrrab isua luløb megar, tru lulimburø na kanaigwan utamig kønrrai, tru treegwan utamig kønrraiwei Tius nan Cristo Jesúskurri srømbalasrømay wamisrømay.

15 Nam mayeeløba Tiusweimburabeløyu newan nørrørawarbe øyamay isumig køn. Inchen ñim chigøben peemay isua kuin købene, trube, Tiusbe ñimune trunungucha tørmarøb kenamartrun.

16 Inchen nam yandø nebua tøga pønrramisrigwane truig maig køben trunun tarømisrmø, amøñibig amøñigun.

17 Nai nunelø, na maig uñibig køben, treetøwei amøñib, katø nam maig amøñibelø køben treetøwei amøñibelane asha kuy.

18 Nabe møindø kømøtø, ñimune katøle, katøle eshkaig kuig køn, møimbe kappin kørrøgøbguen eshkar, Cristo kurusyu kwaigwan tsaleelø ashig kømui inchibelø truba nu amønaimba.

19 Nømuimbe pønrrønrrab ambamibe, pinab pinønrrab ambamsrømay ambamig pasran. Nømuimbe mab muchib waramibe kan tius lataig køben, kørikken kønrraptiig mariitøga

nømbe purø nørreelø misrøb pønrrabelø, nømbe ka yu pirauigwandø isua pønrrabelø køn.
20 Trune tru nam purramibe srømbalasrøn køn, tru Kaigyugurri Wesrabig, Señor Jesucristo, trusrøngurri tru nø arrumigwan nam truba truba munig melaig nø waisrø.
21 Nøbe namui asr trengatig kømíigwan peemayelø kønrrai yunømara, nui asr tørguegwalmabig lataitøwein kønrrai martrun, tru chiwandøgucha nø ashib karub wamig kønrrai tru nui maramburab marøbig truitøga.

4

1 Inchawei, nai nunelø, truba undaarailø, na truba asinrrabna kui inchib isub uniilø, ñimgurri na truba kasrag kui indiilø, katø ñimbe naimbe kan corona lataig tøgagúilø, øyeetø Señorweinug tarømisrmø melabig melønrrigay.

'Øyeeg melønrrigay' chib wamindiilø

2 Evodianba, Síntiquenba Cristogurri numøsralan peg peg isub pønrrømøtø, Señorgurri kandø isua pønrrørrunrrigay chinrrab inchar.
3 Katø nai maramigu elachimø maram purugub megabigwan ñungucha purugurrunrrig chinrrab inchar, tru iig ishumburmeran ñui nuchalan, na Tiuswei tabig srø wamwan waminchib uñen, nømbe nai mendig lata tranrrab lincha llirab melaig købig køn, katø Clemente køben, katøganelø naba lincha marøb melabelø købengue. Truilai munchimerabe tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu pørig pønrran.
4 ¡Chu uraskucha Señorba pønrraikkurri kasraaray! Katøyug trendamønrrun: ¡Kasraaray! cha.
5 Ñimbe truba tab inchibelø kuigwane mayeelø nebua asig kønrrai inday. Señor arrumibe lutau køn.
6 Ke ka yandø chinsraatø inchib, ke chab pureb kui lataig inchimøtay. Masken treeg inchimøtø, chiyutøgucha Tiuswei merrab, 'øyeeg palai meler' chib, nøba waminchib, 'øyeeg purugurrunrrig' chib miamig køn, trurrigu 'ungwa, ungwa' chib.
7 Inchen Tius tru chi isumgaig tab købig chi isuilan purab nuibe tru ñimui manrrømeranba, ñimui turyu isubigwanba Cristo Jesúsweinug pønrrønrrai tøga pasrønrrun.
8 Trube, møimbe yandø, ñim nai undaarailø, chiyutøgucha ciertonigwanba, chiyutøgucha maig købash inchimumigwanba, chiyutøgucha sølgandø tabigwanba, chiyutøgucha newan tabig chishigwanba, chiyutøgucha larrø tammayig kømigwanba, chiyutøgucha yeeg tabig kønrrab chib wamindigwanba isumig køn. Katø chigøben purø tabig

tøgagúin kui, kabe tabig wamindig kønrraptiig treeg køben, trununguchа, trube, tøga isuy.

9 Na chigurrimbunø kusrenaniilanba, na chi marigwan ñim uta, na maig kuigwan, na maig mariilan ñim ashib, ñim mørøb indiilanba, iilane marøb ambamig køn. Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe ñimba pasrønrrun.

Filipossrø Cristogurri nunelø Pabloyasig an purugúig

10 Nabe Señorweinug truba kasraarar, ñim katøle nan isunrrab indin køben. Pøs ñimbe isuppe, isubwei inchendø, tru øyeeg maramibe pumø srø kuig kuinrrun.

11 Nabe øyeeg chippe, palain pasraptø trenchimur. Kaguende nabe nan maig pub arrindøgucha treegu kasraatø purayam kusrewa kur.

12 Chi palaim pasramig maig kui mørøb, chigucha palømø uncha tøga pasramig maig kuig mørøb inchibig kur. Maig pub arrindøgucha kerrigu treegu purayamigwan kusreweig kur: patsau chi palønrraingaig tøga wamig nebui lata, parø purayamig nebui lata, uncha tøga wamig nebui lata, chugurringuen kømui wamig nebui lata.

13 Cristo naba pasrøbene, chiwandøgucha kaimamø maramønrrun, kaguende nø nan purugub pasraikkurri.

14 Inchendøgucha na truba isui megaben, ñimgucha treetøwei lata naimburab isub purugub melaibe mayanguen tabig køn.

15 Katø ñim filipossreelø isua kuinrrun, Tiuswei tabig srø wam ke srø kebyaindø køben, tru Macedoniasrøngurri na yandø inrrab inchen, mu katøgan iglesiabe purugumuben, ñimbeguende nan an purugub, nagurri purugúigwan utab indamig kønrrai marig købig køn.

16 Incha trutø kømøtø, na Tesalónicasrø uñenguen, ñimbe pamayguen purugua ørig købig køn, nai chi palabeløyu nan purugunrrab.

17 Kabe ñim nan ke ka tranrraindø isua trenchimøtø, tru ñim mariiløbe katøguchinguen ñimuindøwei nurab inrraimab isua trenchar.

18 Inchendø nabe chi palabigwan kerriguh uta tøgagur, unchaguengue. Tru ñim nan keta trana øriilø Epafrodito srua arrua traniiløbabe, ¡katø! chigucha palømøzhig tøgagur. Tru ñim keta traniibe kan animal kweecha Tiuswan tranig, purø may irrabzhig lataig køn, Tius truba truba tabig kui asha utamdiig.

19 Inchawei nai Tiusbe ñimune chi palabigwan lutøgurrih tranrrun, nui tru chigurrimbunø chigucha palømíig tørguegwalmabigu maya købigwan Cristo Jesúskurri.

20 Namui Tius Møskawan managatig tørguegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

Wamindiilø srabeig

21 Cristo Jesúskurri Tiuswei misaamera mayeelanba ‘ka amøñigueh’ chirrunrrig. Katø namui nunelø naba amøñibelø chigucha ‘ka amøñigueh’ cha øran.

22 Katø Tiuswei misaamera katøganeløgucha ñimun ‘ka amøñigueh’ cha øran, trugurri katø mas ‘ka amøñigueh’ cha ørøppe, tru Roma maya misagwan ashib karub wabig Césarwei yau purrabelø, truilø øran.

23 Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.

Colosenses

Pablo 'ka amøñigueh' chib pørig

1 Tius trendø treeg kønrrain køben na Pablo Jesucristo
nøashib karua ørig nai nuneg Timoteoba misra, i kilgawan
pørar,
2 ñim Tiuswei misaamera chu uragucha tarømisrmø melab
nunelø Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelø Colosassrø wara-
belan. Namui Møskai Tiuswei ka yandø tab indiiba, chi
isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar.

Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' chib

3 Chu uraskucha nambe ñimuyasig Tiusba waminchippe,
nun 'ungwa, ungwa' chibelø ker Señor Jesucristoi Møskawan.
4 Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra
tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayamba ñimbe
truba undaguelø kuigwanba wammører,
5 tru ñimuyasig srømbalasrø esegaig pasrabigwan ñim muni-
irabelø kuikkurri treeg kuigwan. Truigwane Tiuswei tabig
srø wam newan ciertonigwan waminchen, ñimbe mørig købig
køn,
6 tru ñimuisrø kebiben. Inchawei yu pirau chutøgucha tru
tabig srø wambe truba truba nurab, kan yell larrøbichib ib
lataitøwei, ñimui utugucha treetøwei larrøbichib arrun, tru
ñim Tiuswei wamwan mørøb, katø Tiuswei tru ka yandø
tab indigwan maig kuigwan ñim tab chigúi mørøb indin
kwalømgurrimbunø.
7 Epafras maig kusrenanig køben, trunun ñim kusreig køn.
Truibe namui undaaraig, tru marameløyu namba lincha
marøb megabig, Cristoiwan maizhikken elachimø, ñimuyasig
tab kønrrai marøb megabig køn.
8 Katø, Espíritu Santogurri ñim undag købig tøgagúigwan
nøgucha namun eshkatan.
9 Incha treekkurri namgucha trunun wammørin
kwalømgurrimbunø chu urastøgucha ñimuyasig elachimø,
Tiusba waminchib miabelø ker, Tius tru nø maig martrai
palai waigwan ñim nebua asamburab nebua ashibelø kønrrai
Tiusweimburabigu, newan nebua asamig kusreitøgaba, katø
tab chigúi møriitøgaba.
10 Amøñippe, Señorweyelø kui asamdeelø amøñinrrai mi-
abelø ker, chiyutøgucha nø tab kui mørøb wamig kønrrai
marøbelø, ñimui chigøben tabig mariiløbe, yell larrøbichib
ib, katø Tiusweimburabigwan nebua asamigu nørrørab am-
bamig kønrrai.

11 Nui mayanguen tabig maramburab marig kerrigu maya
tøgagúig, truitøga kullaaramø, ka melamig kønrrai martrai
miabelø ker, maig pub arrindøgucha mur isua melaptø
melamigweyasiiba, maig indindøgucha tammay melabig
melamigweyasiiba.
12 Tius Møskawan 'maya nuguen kasraatø ungwa' tay, tru
nø ashib karub waisrø tørguegwalmabnug nui misaamera ketig
utamigwan ñim tøgatø utønrrabelø kønrrai tamara pønsraigwan.
13 Kaguende nugwaimandzig løstiigu nø karub pasra-
bigugurri Tiusbe wesrawa, namune nui undaaraig Nusrkai
nø ashib karub waisrø purøørig køn.
14 Nø nuielø kønrrai nambe kaigyugurri wesrailø ker, namui
kaig mariilan yandø pesannab chi ulø payimeelø.

Cristo tru chiwandøgucha purab nuig

15 Tius, tru namui kaptøgabe asiimíigwan øyeeg kuitamab
asamig, Cristobe truig køn, chigurrimbunø pønrrabigwan
marmøwatøsrøwei tru srøsrø nømerrig pasrabig.
16 Kaguende Tiusbe Nusrkaingurri mara pønsraig køn tru
srømbalasrø chi købigwan lata, pirau chi købigwan lata, kaptøga
asigwan lata, asiimíigwan lata, reymera purramisra karub
purraigwan lata, kerriguwan nøm merrarrawa karuigwan
lata, katø nøm asha karuigwan lata, katø mugucha manchinr-
raingaig karuigwan lata, kerriguba nøgurri mara pønsraig køn,
trurrigu nuyasig kønrrai.
17 Nøbe chiwangucha marig kaabenbatøsrøwei manawei
købig kua, chigurrimbunø pønrrabiibe pinømø, nøgurri
pønrrabig pønrran.
18 Inchagucha nøbe asrwei tru tur køn, tru iglesiai. Nus-
rkaimbe manawei nømerrig købig, kwailai utugurri katø
nømerrig øsiiraig køn, chiyutøgucha nø purab nuig kømig
kønrrai.
19 Kaguende Møskawane mayanguen tabig asønaig køn, nø
maya nu kømburab kuigwan Nusrkaweinug pasrønrrai pas-
ramig.
20 Incha nui Nusrkaingurri Tiusbe pirau chigurrimbunø
købigwan lata, srømbalasrø chi købigwan lata katøle nøba katø
tab kørrømisrtrai martrab isuig køn, nui Nusrkai kurusyu
kwawa ani lusiitøga ambugurri igurri tab kønrrai marøb.
21 Pøs ñimbe merrabsrømbe Tiusweinukkurrimbe
nøørø pønrrabelø tarømisrar, ñimui isubigwane ke kaig
marameløyugøba pasra tøgar kua, Tiuswane ashig kømui
inchibelø købig køn.
22 Treeg købig kuigwan møimbe katøle ñim nøba tab
kørrømisrtrai kørrømarig køn, Nusrkai nui asru kwaitøga nui
merrab tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig incha

kømeelø, ñimbe øyeeg køn tainanrrabgailø pønrramig kønrrai martrab.
23 Pøs øyeeg kønrraimbe, tru isubigwan ñim Cristoinuutø pasra tøgagúigu truyutø pønrrabig pønrrab, katø mumaygucha kørrønrrabgailø tru Tiuswei tabig srø wamwan ñim mørigu tru munig melaig pasrabigugurri tarømisrmø, melabig meløwabe kønrrun. Tru srø wamwane yu pirau maya misaameran mundøgucha eshkab kusrenanig køn. Inchen na Pablobe tru wamwan waminchib meganrrai pasrig kur.

Pablo Tiuswei tabig srø wamwan waminchai wesrawa pasrig

24 Na ñimuimburab chine kaig nebuinab megaigwan møimbe nane kasrag køtan, Cristo nui asr, tru iglesiayasig chine kaig nebuinab megaigu tru palabigwan nai asrutøwei kaig indinab megaitøga nemarøb ya.
25 Nabe tru mayeelø nun kørebelayasig tru chiwandøgucha marøb meganrrai wesrawa pasrig kur, ñimuimburab tab kønrrai Tius nø karuig, nui wamwan maig kuigwan newan waminchib pasrønrrai,
26 tru manasrøngurri maya misagwan mungucha Tius kenamariimíig tøgagúigwan. Inchendø truigwane møi yasrømbe nui misaameran kenamaran.
27 Tru judíos kømø misaamerai utu tru mungucha kenamariimíig tøgagúigu tru tørguegwalmabigwei chigurrimbunø palømíig pønrrabigwan Tiusbe nømune asingarunrrab isuig kuig køn. Truibe Cristo yandø ñimuinug pasraig, truig køn, ñim munig melaig tørguegwalmabig.
28 Nambe tru Criston eshkab kusrenanøbelø ker, mundøgucha øyamay melønrrigay chib, kusrenanøb, maig kuigwan tab chigúi mørague, mu misaamerandøgucha Cristo Jesúsweinug newan tabig pønrrønrrai Tiuswan kenamartrab.
29 Treeg kønrraiwei na maya nebumburab truba truba mur tranrrab marøb megar, Cristoi maramburab marig tru nainug marøb pasrabiitøga.

2

1 Pøs nabe ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø mayeelø nan malaugue nebua ashmeelaimburappa, truba truba mur tranrrab marøb megaigwan ñim nebua asimbemab isutan.
2 Undag købigu kanbalatø pønrramisra, nømui manrrømerayu tab kui mørøb kørrømistrai inchib megabig kur, tru chigurrimbunø palømíig pasrabig tabigwan chigúi nebua mørøb ambamnegatig, tru mungucha kenamariimíig Tiuswei pasrabigwan ashmø kømø nebua ashchai, truibe tru Criston.

3 Kaguende chigúi mørøb kusrebig køміba, chigúi nebua
asamiba, tru iig purø tabiibe kerriguba Cristoinuutø sørig
pønrran.
4 Nabe øyeegwan øyeeg chippe, ñimun may wamincha
mugucha kegørrøsrkømønrrai waminchar.
5 Nabe ñimui utu pasrømuingucha, nai isuigube ñimba pas-
rar, ñim maig købendiig kømø, maig amønamigwan amøñib,
ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane elachimø, tøga
pønrrøben, nabe truigwan ashib, truba truba kasraarab.

Cristoba pønrraikkurri yandø chigucha iløsrkaig kømumig

6 Ñim Cristo Jesúswan ñimun nø asha karub pasrabig kui
asha utamma, utig kuibe, nuinug treeg amønay,
7 umbusrø srøl keyatab lataitøwei, nuinug pølbasra kus-
rub marøb, ñimun maig kusrenanig køben, ñimui isubigwan
Cristoinug pasra tøgagúigwane trumaytø tøgagøbig tøgagøb am-
bamigwan tøga, tru ungwa tamigwane katøguchinguen nu-
ramburab nurab inrrai marøb.
8 Isua tab ashiptø melay, møguelø nørrø kusreelø chi pu-
rugunrrabgailø ka kegørrøsrkamitø marøbiitøga, ñimun srua
ambinab melønrrab kømø, tru kusreeløbe chi purugunrrab-
gailø, ka kegørrøsrkamitø marøbigwan. Truiløbe misaamera
nøm merrabsrøngurri trendø isub amrruiløyugurrimba, katø
chinetø yu pirau muba kuimburab mandø isua marøb kømig
tøgagúiløyugurrimba arrubig køn, Cristoinug maig køben, treeg
kømøtø.
9 Kaguen Tius maya nu nø kømburab kuibe, Cristoi asru
pasran.
10 Inchawei ñimbe chigucha palømíig kerriguwan neilø
pønrran, Cristoinuube. Tru nøm asha karuigu lata, katø
mugucha manchinrraingaig karuigu lata Cristobe nø pasra-
big, chiyutøgucha nø asha karubig nø tur køn.
11 Katø trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan
ñimui asrugurri kerrab ñimbe nuinug mu kui asiilø kønrrai
mariilø køn, tru møguelø tasiitøga asru circuncisión marig
tøgagømøtø, tru mu kui ashchai kørrømariibe Cristoinukkurri
arrubiitøga.
12 Ñimun piu umbu ulsrøben, Cristoba kegøtø søriilø lataig
kuig køn. Incha tru piu umbu ulsraigugurri kurrappe, ñimbe
nøba kegøtø øsiirawa kurrig køn, Criston kwailai utugurri kus-
rubig Tiuswei maramburab marøbigu ñimui isubigwan truyu
pasrikkurri.
13 Tru ñimui chigurrimbunø kaig mariiløyuba, ñimuinug
trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan kerrab tru
asru circuncisiónwan marøb lataitøwei chi mariimeelø ñim
kwailø srø købenbatøwei, Tiusbe Cristoba kanbalatø øsig

kømigwan ñimune tranig køn; namui kaig mariilan ulø paymø, kerriguwan pesannab.

14 Tru nam 'øyeeg, øyeeg ulø køn' cha kan kilgayu pøri lataitøwei købigwanba, katø truyutøwei 'øyeeg maramig køn' chib pøri latailø pønrrabigwanba, Criston tru kurusyu mesrøben tøgatø mesrøb lataig mara, Tiusbe chi asamig kaanrrai kerraig køn.

15 Incha katø tru kailø nøm asha karuigwanba, katø mugucha manchinrraingaig karuigwanba yandø truilane chigucha martrabgailø misrtrai kørrømara, nømune mayeelø ashig kui ashchai marig køn, tru kurusyu kwawa, yandø nø kanawa pasramisra.

16 Inchawei chigøben mamimeran mutsamelan, chigøben fiesta marin kwalømmeran, srø pøl tsumisrin kwalømmeran, isrin kwalømmeran, øyeebe maig marøbelø køgue chib ñimun mugucha wamincha ashmønrrai maray.

17 Inchen øyeeg mariiløbe kerriguba tru wendøsrø attrabigwan øyeeg kønrrabig kuitamab asamig, iibe ka treetø køn. Inchen tru cierton maig kønrrabiibe, Cristo, nø køn.

18 Ñim ketig utamigwan mugøben utøbashmuinab pønrrønrrab kømø. Nømbe ka isatø, purø tabzhig misrøb, ángelesmeran køriibala tabig waminchib tømbønsrøb, truiløbe 'piab lataig kenamisrigu chigøben aser' chib wamindamburab waminchib, nømui trendø kaig isub turyu ke purab nørreelø isumuinguenig isubelø køn,

19 tru asru Cristo turwane trag pulu trakkandø pønrrømøtø, ka nøørøtø misra ambub. Kaguen tru turwein køn, tru asr ørøba truba tabig chishmisrøb, katø asru truørø kønab pønrrabelanba, truyu ambumay imay kandø kønrrai merrarrab srølmeranba asrwan kandø misrøb inrrai marøbiibe. Treebe Tius maig nurab inrrai inchen, trumay nurab yan.

Cristoba pønrraikkurri srøig peemay amønamig tøgagøb

20 Tru chinetø marøb kømig yu pirau muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilan marøb kømønrrab, ñim Cristoba yandø kwawarbe, katøgucha yu pirauelø kua lata tru maig martrai wesrawa pønsrailan, ¿chindimba tru kuindø marøb pønrrabelø køgue

21 tru øyeeg tailan: "Øigwane kusrawa ashmøta" tamba: "Iigwane mamøta" tamba: "Katøramøta" tamba indiilan?

22 Truiløbe ka katørab, srua kuinuutø pinønrrai mariilø køn, pøs øyeeg marameløbe møguelø nøm karua pønsrailøyugurrimbah, katø nøm isua kusrenanigugurrimbatø arrubig kua.

23 Inchawei øyeelan marøb kuibe, ciertonwei purø may isua mari latailø asønan, tru nøm Tiuswan yangucha isub

chib pønrraiba, chigucha kømeelø misrøb pønrraiba, nømui asrwandøweinguen murigu puraambingarub pønrraibabe. Inchendø tru nøm øyeeg marøb pønrrailøbe nømui asru tru kaig marøg købig arrubigwan kerramibe chiweingucha chi purugumíig køn.

3

1 Inchawei yandø ñimbe Cristoba øsiirawar kuig køppe, ñimbe srømbalasriigwan lamig køn, Cristo tru Tiuswei kusrmay waisreelan.

2 Ñimbe isuppe, srømbalasreelan isuy, yu piraulan kømøtø.

3 Kaguende ñimbe yandø kwaig latailø kua, møimbe ñimui øsig kømibe Cristoba Tiusweinug søra tøgagúig pønrran.

4 Inchen Cristo tru ñim øsig pønrraig kenamisrene, ñimgucha nøba tørguegwalmabigu tøgatø kenamisrtrun.

Møin kwaløm amønaibe merrabsrø amønaig lataig kømøn

5 Inchawei ñim trendø kaig marøb kuig yu pirauig ñimuinug pasrabigwane patsøga pasray: ishuuba, møøba trømbøig kaig maramelanba, køsøngønrraptiig maramelanba, ke chinsraatø inchib trømbøig marøg købigwanba, chigøben kaig maramig isumelanba, parø indamigwanba (tru parø indiibe tius mara tøgagúi lataig køn).

6 Øyeelan marikkurriwei tru mørmeelaim pala arrubig køn Tiuswei namig købiibe.

7 Ñimgucha merrabsrømbe øyeelandøwei marøb amøñibelø købig køn.

8 Ñimbe møimbe iilane kerriguh elatsay: trømbøig namig købig pasrabigwanba, ke chab srurrab namig købigwanba, katøganun kaig maramigwangøba isumigwanba, trømbøig wamamelanba, chine møramguengaig trømbøig wamamelanba elatsamig køn.

9 Ñimbe kanikkurri kanikkurri isa waminchimøtay. Tru køllig ñim trendø kaigwan tøga kal-laig ñimui umbu pasrabigwan treetø treetø marøb tøgagúilanbañau ñimbe wesrua kutsig køn.

10 Incha ñimbe tru srøigwan kewa pønrran. Tius nø marøbig maig køben treetøwein kønrrai marigwan, tru srøibe kerriguwan tab nebua asamnegatig srøitø srøitø yunømarøb arrun.

11 Trube, møimbe, griego køn tamig kawei, judío køn tamig kawei, asru circuncidaweig køn tamig kawei, circuncidaimíig køn tamig kawei, peg pirausriig køn tamig kawei, escitasmera køn tamig kawei, karuindiig megabig køn tamig kawei, mu karuimíig nuimburab uñibig køn tamig kawein køn. Treeg

kømøtø, Cristobe chiyutøgucha kerriguwan nøtø køb, katø mayeelainug nø pasran.

12 Inchawei Tius lawa wesruilø, ñim newan tabig chishelø,
trurrigu undaarailøbe iigwan kewa lataig pønrray: lastima
ashibig kømigwan køben, larrø tab inchibelø kømigwan køben,
kørrøteelø kømigwan køben, larrø tammayig kømigwan køben,
maig køben kuingucha tammay megabig kømigwan køben,
13 kanikkurri kanikkurri chigúingucha lata inchimumigwan
køben, møikkøben 'øig øyeeg inndan' chib pønrramig tøgaguabe,
kanikkurri kanikkurri chi ulø paymø, pesannab inchibelø
kømigwan købengue. Señor ñimun ulø paymø, mandø pesannaig køben, ñimbe treetøwei maray.

14 Inchen køben iilø kerrigu kømnetø tru palabe, undag
købigwan itøguewa pønrramig køn, tru undag købiibe mumaytøgucha kanbalatø newan purø tabig pønrramig kønrrai
marøbig køn.

15 Inchen Cristo tru chi isumgaig tab købiibe ñimui manrrau
maig maramigwan nø karub pasrønrrai inday. Kaguende
ñim kan asrtø kuig køben, øyeegumay wamig køn. Ñimbe
'mayanguen ungwa, ungwa' chibelø kønrrigay.

16 Cristoi wambe ñimuinuube maya nu pasramburab
pasrønrrai inday, purø tab isua asha, kanikkurri kanikkurri
kusrenanøb 'øyeeg, øyeeg marøb melay' chib waminchib.
Tiuswan ñimui manrraugurri 'mayanguen ungwa, ungwa'
chib nuyasig salmoswan, himnoswan, nuimburab cantailan
cantab inchigay.

17 Inchawei chigøben marøppe, wamindigu lata, chigøben
mariiløyu lata, Señor Jesúswei munchiyu maray, nøgurri Tius
Møskawan 'ungwa, ungwa' chib.

Tiuswei ureemera nømui yau maig kømigwan waminchibig

18 Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn,
Señor nø maig martrai indig køben, trumay.

19 Keløbe, ñimui sralane undaguelø kømig køn, namikkølig
inchib tsag inchimøtø.

20 Ureemerabe, chiyutøgucha nømui møskalane maig chiben
møramig køn. Kaguende øyeeg mariibe Señorwane truba tabig
asønan.

21 Møskaløbe, ñimui uregwane purø trømbøig inchib namig
kui inchai marmøtay, chine isub kullaarai inchimønrrai.

22 Ñim karuindiig melabeløbe, yu pirauelø ñimun karub
pera købelane chiyutøgucha møramig køn. Møgueløba ka
tab kørrømisrtraptø marøbelø latawei nøm ñimun ashib
pønrrøbendø martrab kømøtø, ñimui manrraugue tabigwan
isua, Tiuswan køriibala maramig køn.

23 Chiwandøgucha marøppe, martrab isua maramig køn, møguelayasig kømøtø, Señorweyasig lataig marøb,
24 truburø ketig uta tøgagømigwan trannrrabiibe Señor nø trannrrab kui ashibeløbe. Kaguen ñim chi marøb pønrraibe Cristo tru Señorweiwan marøb pønrran.
25 Inchen møikkøben maig maramigwan marmøtø, kalø marøbigwane nui kalø marig maig køben truburø nøgucha treetøwei kaigwan utønrrun. Kaguende Tiusbe møigwane purømisrøb kandarøtø inchimíig køn.

4

1 Ñim karub pera købeløgucha ñimui karuindiig melabelane sølgandø tabig marøb tøgaguy, ñimgucha srømbalasrømbe ñimun Ashib Karub wabig tøgar kua mørabe.
2 Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane maikken elachimø melønrrigay, trununе marøppe, nøørøtø isub palabinø kømø, tab isua marøb, Tiuswan 'ungwa, ungwa' chib.
3 Katø namuimburabgucha Tiuswan tøgatø miarrunrrigay, nui wamwan wamindamig nø kan yaskab kurtrai, Cristo, tru asiimíig sørig pasrabigwan eshkab wamindamig kønrrai. Pøs nabe trunun wamindikkurri kailan keeri yau pasrar.
4 Katø Tiuswan miarrunrrigay, nui wamwan waminchippe, na maig wamindamig køben tørgandø treeg waminchab.
5 Tiuswan ashmø misaamerai utube purø tab isua purø ashiptø amønamig køn, tabigwan maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindø ashatø pønrrømøtø.
6 Ñim waminchibgucha tabig mørøptø purramdiig waminchibeløkømig køn, kan mamigu tre may larri lataig, chull møramdiikke, mundøgucha mandø løtamigwan tab løtabelø kønrrab ñim tøgagømig kønrrai.

Pablobe Tíquiconba, Onésimonba karua ørøb

7 Tíquico, namui undaaraig nuneg, Tiusweiwan maizhikken elachimø marøbig, Señorwei marameløyu naba lincha marøb megabig, naimburab chitø wamindamelane nø waminchun.
8 Nabe nune ñimuisrømay ørøppe, treeg isua ørar: namuimburab maitø pub arrigwan ñimun wammørøsrkønrraimba, katø ñimui manrrømeran chi isumø tab kønrrai martraimba.
9 Tíquicobe inrrab køn tru Onésimo namui undaaraig nuneg, maikkucha elachimø megabig, tru ñimui utuiba. Nømbe yu chitø pub arrigwan kerrigu waminchun.

'Ka amøñigueh' chib Pablo wam øriilø

10 Aristarco, tru kailan keeri yau naba lincha pasrabikkucha, ñimun 'tab ka amøñigueh' tan; katø Marcos Bernabéwei lenunekkucha. (Marcosweimburab na maig martrai eshkaigwan ñimbe wammøra kuinrrun, ñimuisrømay ibene, tab utønrrigay.)
11 Katø Jesús, tru Justo cha wamig, truikkucha 'ka amøñigueh' tan. Tius nø ashib karub waigweimburabeløyu nan maram purugub melabelø, judíosmera kørebeløbe i pøneløtø kuig køn, nayasiibe truba truba tab kønrrai marøbelø.
12 Katø Epafraskucha ñimun 'ka amøñigueh' tan, tru ñimui utuig Cristoi marøb megabig. Nøbe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan truba truba miab megabig køn, ñim kørrønrrabgaig tabig melabelø, Tiusweimburabeløyu newan nørrørawar, Tius kerriguwan maig palai waben, chiyutøgucha palømíig, newanelø kønrrai.
13 Nøbe ñimuimburab maramigwan truba truba isuaig kui nabe ñimun eshkamønrrun, ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø hierápolissreelaimburappa purø isua marøb megaigwan.
14 Lucas, tru mø marøbig undaaraig, truikkucha 'ka amøñigueh' tan, katø Demaskucha.
15 Katø namui nunelø Laodiceasrø warabelan chigucha 'ka warøgue' tan chirrunrrigay, Nimfaswanba, katø tru iglesia nui yau tulundzunabelanba.
16 I kilga pørigwan ñimui utu chab lebene, Laodiceasrø iglesiangucha lenrrai inchigay. Katø Laodicea iglesiasrøngurri kilga pørig pubigwan ñimgucha lenrrigay.
17 Ñim Arquipone trenchinrrigay: "Señor ñun chi martrai karua pasrigwane isuptø marøb megau tan cha, maig maramigwan mara kørrømartrab."
18 Iig 'ka amøñigueh' chib pøriibe, na Pablo nai taska pørig køn. Ñimbe pesannamø, isua kuy nabe kailan keeri yau pasrar. Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

1 Tesalonicenses

Pablo 'ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kilgawan pørar, Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan. Tius nui ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Tiuswei ureemerasun Tiuswan 'ungwa' taig

2 Chu uraskucha nambe Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker ñim mayeelayasig. Katø chu uraskucha nam Tiusba wamindigube ñimuimburab tøga isuppatø melabelø ker.

3 Chu uraskucha nambe Tius namui Møskawei merrab maikken pesannamø isubelø ker, tru ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúikkurri chigøben marigwanba, tru undag købigwan tøga pønrraikkurri marigwanba, katø namui Señor Jesucristoinug muniiraikkurri maikken elachimø, melabig melaigwanba.

4 Namui nunelø, Tiuswei undaarailø, ñimune Tius lawa wesruilø kuin kui aser.

5 Pøs tru Tiuswei tabig srø wam ñimuinug pub urasma ka wamindiitø kømøtø, maramburab mariitøgaba, Espíritu Santotøgaba puig købig køn. Katø tru wamindiibe treeg kømønrrab kømøtø, nambe treeg kui ashawei wamindig købig køn. Ñimuyasiitøwei tab kønrrai, ñimui utu nam amønammay amønaig købigwan ñimbe ashibelø køn.

6 Ñimbe ñimuimburappe nam lataitøwei, katø Señor lataitøwei mandø amønamigwan treeg amøñibelø misrin køn, Espíritu Santogurri Tiuswei wamwan tranigwan truba kasraatø utab, chine purø trømbøig isuig melamig nebuingucha.

7 Øyamay ñimbe Macedonia pirauba, Acaya pirauba mayeelø Criston kørebelaimbe, truiløguen asha kusremdiig ñimbe treelø misrin køn.

8 Tru Señorwei wam ñimuinukkurri larrøbichib ibiibe, Macedonia pirautø kømøwei, Acaya pirautø kømøwei, chusrøndøgucha larrøbitsin køn. Katø trutø kømøtø, ñim isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwan chigucha nebua asig misrin køn. Treekkurri namune yandø mas chi tamig palønrrabga lataig køtan.

9 Inchawei trusreeløtøweinguen nam ñimuinug kebamben, mandø tab wamab utig købigwan waminchibelø køn, katø tru øsig wab Tius ciertonigweiwan marøb pønrrønrrab, tru taska mari tiusmeran wendøbasra, Tiusweimay ñim mandø lliraigwanba,

10 katø Tius tru kwailai utugurri øsiirangaruig tru srømbalasrøngurri nui Nusrkai arrumigwan muniiranrrab pønrramisrigwanba, tru Tiuswei purø trømbøig namig købig attrab pasrabigwan Jesús namun chi treeg kømønrrai marøbigwan.

2

Pablo Tesalónicasrø marøb uniilø

1 Namui nunelø, ñimdøweinguen ashibelø køn, nam ñimuisrømay amrruibe, ka amrruitø webimuigwan.

2 Pøs ñimbe yandø ashibelø køn tru Filipossrømbe merrabwane chine purø trømbøig nebuinab, tsalø waminab melaig købigwan. Inchendø treeg kuingucha, namui Tius purugúitøgabe nui tabig srø wamwan chigucha chi kørig kuin kømø, eshkanrrab pønrramisrig købig køn, marmønrrai namun yeeg trømbøig katingucha.

3 Kaguen nam ñimun 'øyeeg marøb meløgun' chib wamindiibe, peemaytø pella kusrenaniløyugurri arrubig kømøwei, kabe chigøben trømbøig martrab isua wamindigugurri arrubig kømøwei, kabe nam chiyugøben isatø kegørrøsrkønrrab wamindigugurri arrubig kømøwein kuig køn.

4 Treeg kømøtø, tru Tiuswei srø wamwan namun waminchai pønsrøppe, maig wamindamigwan waminchibelø kui Tius treelø kui asiilø købelø ker nambe. Inchawei nambe waminchippe, mu misaamera tab kui mørtrai tabzhig inchib pønrrønrrab kømøtø, Tiuswan tab kui mørøb wanrrai marøbelø ker, nø namui manrrømeran mailø køtashchab ashibigwan.

5 Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe managuen chull mørtrai isatø tabzhig waminchimøwei, kabe chiwan køben parøgøb, chine isab truba tabzheelø misrøb amrrumøwei indigwan. Tiusbe iigwan asha pasran.

6 Nambe Cristo nøashib karua øriilø køppe, ñim namun tab inchai indamdiigwein købendø, nambe managuen misaamera tabelø kønmab asha tab inchai lamuig køn, ñim lata, katøganelø lata.

7 Masken treeg inchimøtø, nambe purø tammay inchibelø købig ker, kan usri nui shush uregwan maig køben inchimø ashib nørrøranøb lataitøweingue.

8 Namui undag købigwan ñimuyasig purø nuig tøgagøptø, Tiuswei tabig srø wamwandø ñimun trannrrab inchimøtø, nam namashibguen øsig kuigwan tranamdiig kuig køn, kaguende ñimbe namuimbe purø undag kømdeelø misrin køben.

9 Namui nunelø, ñimbe isua kuinrrun, nam øbøøba muraara, muraara marøb melailan, ñimui utu møikkøben namun

chi palabigwan ka tranrraindø purrømønrrab, yem, kwaløm truba marøb melaig købig køn, Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshkab kusrenanøb amøñippe.

10 Ñimbe ñimashib ashibelø køben, katø Tiuskucha asha pasran, nambe chishig newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøb, katø muguen chi tamgaig amønaig købigwan, ñim Criston kørebelai utu.
11 Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe ñimun møigwandøgucha kan møskai nui uregwan waminchib lataitøwei,
12 'øyeeg marøb melamig køn' chib, 'chigúingucha ka meløgun' chib, 'Tius wamabigwei ureesun amønay' chib, Tius nø ashib karub waisrømayba nui tørguegwalmabiisrømayba ñimun nø wamab wan.

Tiuswei ureemeran kaig martrab kurrig

13 Inchawei nambe chu urastøgucha Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker. Kaguen tru Tiuswei wamwan nam waminchen ñim mørøb uras, ka møguelø wamindig kui lataitø mara utømøtø, Tiuswei wam ciertonig kuitamab isua utig køn ñimbe. Truibe tru ñim kørebelainuube ka pasrømøtø, marig misrøb pasran.
14 Kaguende ñim, nai nunelø, tru Judea pirausrø Tiuswei iglesiamera tru Cristo Jesúsweinug kanbalatø pønrrabelø lataitøwei nebuinab melaig køn. Ñimungucha ñimuim pirau misaameratøwei truba truba kaig indinab melamig nebuig køn, tru Judea piraulan nøm judíosmera kaig indinab melab lataitøweingue.
15 Tru judíosmerabe Señor Jesúswan kweetsamba, tru Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, namune nømuinukkurri webetamba indig købig køn. Incha truiløbe Tiuswane tab kui wanrrai marmeelø, maya misaameran ashig kømuingøba inchibelø køn,
16 tru judíos kømø misaameran kaigyugurri wesrailø kønrrai waminchab inchen, waminchamamønrrab namun merab. Øyamay nømui kaig mariilane katøguchinguen katøguchinguen nemarøb ambubelø køn. Inchendø Tiuswei namig købig arruppe, nømuim pala purab nuig attrab køn.

Pablo tesalónicasreelan katø ashchab inrrab isub

17 Namui nunelø, nam ñimba maya yana køsrøn tarømisra, ashippe, ashmubendø, namui manrraube chu uraskucha ñimune pesannamø tøga pønrrøwa, ñimun malaugue ashchab amrrug købiitø truba truba inchib melaig køn.
18 Incha nambe amrrunrrab inchib melaig køn. Na Pablobe, katø katø attrab inchib megaben, Satanásbe namun chigøben iløsrka pønsrøbig køn.

19 Pøs tru nam tøgagønrrurmab isua munig melamiba, namui
kasrag købiiba, katø Señor Jesucristo arruben, nui merrab
nam kan corona lataig kanawa nam uta, purø tab kui mørøb
pønrramibe ¿ñimwein kømøtirru?
20 Pøs ñimwein køn tru nam maya nuguen tab kui mørøb
pønrramiba, nam kasrag kui pønrramibabe.

3

Timoteowan ashchab inrrai karua ørig

1 Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø melømønrrab, Ate-
nassrømbe trembe namdøgucha ka kørrømisrtrab isuer.
2 Incha namui nuneg Timoteo Jesucristoi tabig srø
wamwan larrøbichib inrrai wamindameløyu Tiusweim-
burabelan marøb, namba lincha marøb megabigwan
nambe ñimun ashchai ører, tru ñim kørrønrrabgaig mur
isua melønrraimba, ñimui isubigwan Jesucristoinug pønsra
tøgagúigwan elachimø, tøgagøbig tøgagønrrab isunrrai
martraimba.
3 Øyeeg ñimun chine isumdeelø puben, ñim møitøgucha
mandøguen kømuilø melømønrrai isuer. Pøs ñimbe yandø
ashibelø køn, namune øyeeløyu puraambub melønrraiwei
marigwan.
4 Inchawei nambe ñimba amøñippatøwei, øyeeg chine
isumdiig puig melamig kønrrun cha, kanmaytø eshkaig købig
køn, truibe møimbe ñimguen ashen treeg purebweindan.
5 Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø megamønrrab
ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan
maig melaitashchab ashchai ørar. Inchippa Satanás, tru
kebenøsrkønrrab inchibig ñimun kaigu kegørrøsrkøben, nam
ñimuyasig chigøben mariibe ka yandiig chi mariimíig kui lataig
kørrømisrtraitamab isua.
6 Inchendø katøle Timoteobe ñimuisrø uña, puppe, na-
muyasig tru tab wam wammørøsrkønrrab srua arrin køn
ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra amønaigwanba, truba
undaguelø kuigwanba. Katø ñimbe chu uraskucha namune
pesannamø, tabig isub tøgagøbelø kuin køn chib, namgurri
ñimun asinrrabna kui melab lataitøwei ñimgucha treeg isub
melabelø kuin køn chib wamindan.
7 Inchawei treekkurri, namui nunelø, namun purø kaig
nebuinab purø isuig melamig nebuingucha, ñimui isubigwan
Jesucristoinug pasra amønaigu treeg tabig melan taig nam
wammøriibe, namuimbe truibe purø nu tab køtan.
8 Ñim Señorweinug tarømisrmø melan tai wammørene, na-
mune ke kan øsiirab lataig køtan.

9 Tiuswei merrab ñimgurri nam øyeeg kasrag pønrramig kuigwan, ¿nambe nun mandø incha ungwa tamburab newan ungwa chinrrab køh?

Tiusba wamindig

10 Nambe yem kwaløm Tiuswan miab melabelø ker, katøle ñimun malaugue ashchab amrrua, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigu ñim ke truburab nebuimíig palabigwan nemartrab isua.

11 Inchawei nam ñimun katøle ashchab amrrumig kønrrai, namui Møskai Tiusba, Señor Jesúsba namui maywan kura trattraimab isuer.

12 Ñimui undag købig tøgagúigwan Señorbe truba truba nemarøb nurab inrrai martrun, ñim kangurrin kangurri undaarayamigwanba, katø mayeelan undaaramigwan chigucha, namgurri ñimun undaarab lataitøweingue.

13 Ñimui manrrømeran nøbe tab mur isua pønrrabelø kønrrai martrun tru newan tabigu, ñimun 'øyeeg marøbelø køn' tainanrrabgailø, Tius namui Møskawei merrab pønrramig kønrrai, tru namui Señor Jesús nuyasiitø tarømariilø mayeeløba arrub uras.

4

Tiuswei merrab kasrag kømdiig amøñib

1 Møimbe yandø, namui nunelø, Tius tab kui wanrrai marøb llirab amønamig nam mandø kusrenanig køben, ñim treeg marøb amøñibeløbe, treegwane katøguchinguen katøguchinguen marøb melønrrai iigwan Señor Jesúswei munchiyu øyeeg melønrrigay chib, tiusmanda øyeeg martrurrunrrigay chinrrab inder.

2 Ñimbe ashibelø køn, Señor Jesús treeg martrai karua pasritøga maytø marøb kømigwan nam ñimun eshkaigwan.

3 Tiusbe treeg isua wan, ñim newan tabigweindø tarømisrar kønrrai: peg ishuuba, peg møøba trømbøig marmeelø.

4 Katø ñim møitøgucha ñimui asrwane isua møra tøgagøm kusremig køn, newan tabig, trømbøig marøb maig købash kømøtø.

5 Judíos kømeelø Tiuswan ashmø misaamera latawei trømbøig marøg købiitø ke chinchimmørø inchib, truitø srua ambiilø pønrramig kømøn.

6 Inchawei øyeeløyube nui nuneweiwan nuin kui lataig merrarrawa marmøwei, ke chi chimíig kønmaptø marmøwei indamig køn, Señorbe kerrigu øyeeg trømbøig mariiløgurri nømune møra melønrrai martrun. Nambe kanmaytø ñimun eshkaig købig kuig køn, isuptø kønrrigay cha.

7 Kaguende Tiusbe namune wamappe, køsøngønrrapteelø
marøbelø kønrrai wamømøtø, masken newan tabig amøñibelø
kønrrai wamig kuig køn.
8 Inchawei i kusrenaniilan kaashibiibe, mu møwan
kashmøtø, Tiuswan kaasan, nui Espíritu Santon ñimun
tranøbigwan.

9 Ñim nunelan tru undaguelø kømigweimburappe undaguelø
kømig køn chib, ñimun pøramibe chi palømøn. Kaguende Tius
kusrenanin køn, kangurrin kangurri ñim undaguelø kønrrai.
10 Masken ñimbe Macedonia pirau muba kuimburab
nunelø warabelan mayeelanba undaguelø køn. Inchen
køben, nambe, ñim Cristogurri nunelan 'øyeeg melønrrigay'
chib wamindamønrrun, katøguchinguen undag købig nurab
inrrai.
11 Warappe, ñimuimburab wasrøndaa tab waramigwan
isumig køn, mu mendaigweiwan kømø, ñimuimburabigwan
isub, ñimui taska ñimui maramelan marøb, nam ñimun maig
martrain karuig treekke,
12 ñim treeg waraigwan menda misaamera tabikken kui
asig kønrrai, mun chi miab warømønrrab.

Señor katø arrumig

13 Ñim, namui nunelan, tru kwawa ka kib lataitø
warabelaimburabigwan mandø inchab kuinguen mørmeelø
kørrømisrmønrrai nambe eshkanrrab inder, katøganelø
tru isua muniiramigwan chigar lata ke chinsraatø isui
inchimønrrai.
14 Jesucristo kwawa, katø øsiiraigwanma nam køreibe,
treetøwei tru Criston kørewa, kwawa, ka kib lataitø
warabelane Tiusbe Jesucristoba pera attrab kui nambe
kørewa ker.
15 Señor nø maig taig, nambe nø arrumnegatig nam ka øsig
amøñibeløbe kwabeløguen ammøwatø nammerrig ambamibe
kaanrrun cha trendamønrrun.
16 Kaguende Señorbe srømbalasrøngurri wamab kørraarruppe,
nø wamigwane mørtrai kandø wamab kørrattrun, kan arcángel
tru ángelesmeran nø karub pera pasrabigwei wamdøgaba,
Tiuswei trompeta wanrrøbiitøgaba. Inchen Criston kørewa
kwabeløbe nømmerrig øsiirawa, katøle chab kurrønrrun.
17 Inchen nam ka øsig amøñibeløbe tru kwaig warøwa
kiagasrabeløba kanbalatø wañiyu srua ambiilø kømønrrun
Señorwan palasrø katønrrab. Øyamay nambe managatig
Señorba purramig kønrrun.
18 Inchawei kangurrin kangurri øyeeg wamindiiløtøga
waminchib puruguyay

5

Señor arrumigwane isuptø melamig køn

1 Inchen Señor chiwei arrumigwanba, katø mana arrumigwanbabe ñim, namui nunelan, na chi pøramig palømøn.
2 Tru Señor arrum kwaløмbe kan niliig yem arrub lataitøwei punrrab kui ñimbe tab ashibelø køn.
3 Misaamerabe ‘ambumay imay tab waramdiig køb, møimbesi yandø chi isub melamikkaig tab waramdiig køn’ chib købene, kagøppa, møi møi nømuim palabe pinisailø kømig attrab køn, kan ishuumisag patsø kwanrriigwan kagøb, møi møi unø tammisrtrab pusrkwab arrub lataitøweingue. Inchen truyugurrimbe mumaygucha wegørramibe kaanrrun.
4 Inchendø ñim, namui nuneløbe, løstøyu pønrrømøn, tru kwaløm ñimun kan niliig arrub lataitøwei, ke chi isumø køben arrinab pønrrønrrain kømø.
5 Kaguende ñimbe mayeeløba tørwei ureemera, kwalømyuelø køn. Nambe løstiigwei ureemera kømøwei, yemyuelø kømøwein ker.
6 Inchawei treekkurri, nambe katøganelø lataitøwei kib lataig amøñimøtø, pesannamø purø isuptø meløgun, trurrigu tab isuamørague.
7 Kaguende tru kibeløbe yem kian. Inchen mutsiirabeløbe yem mutsiiran.
8 Inchen tru nam kwalømyueløbe, tab isuamøra amøñigun, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúitøgaba, undag købiitøgaba, truigwane pechoburab chinchimønrrai katabiitøga kasra lataig. Inchen nam kaigyugurri wesrailø kømig munig melaitøgabe petsamig kan tsandzøn casco lataig mara tøga pønrramig køn.
9 Kaguende Tiusbe namune nui purø trømbøig kørig kømdiig namig købigwan utønrrai mara pønsrømøtø, kaigyugurri wesraig kømigwan nebua utønrrain kuig køn, namui Señor Jesucristogurri.
10 Nøbe namuyasig purøbasramisra kwaig kuig køn, nam øsig amønai lata, kabe nam kwaimbala lata nøba kanbalatø purramig kønrrai.
11 Inchawei kangurrin kangurri masken treeg melamigwan isunrraimba, katøguchinguen tab mur isua pønrramisrøb amrraimba kangurrin kangurri puruguyay, ñim chabguen yandø treeg marøb melaig køppe.

Pablo Cristoielan øyeeg martrigay cha waminchib

12 Katø ñim namui nunelan trenchinrrab inder, ñimui utu marøb, katø karub pønrrabelane maig købash inchimø, tiusmanda tab inchunrrigay cha, Señorweimburabeløyu tru pera

marøb, maig maramigwan treeg marøb melamig køn chib waminchibelane.
13 Nømune maya nuguen tab inchib, undaguelø kømig køn, nømui maramelan marøb melaimburø. Kangurrin kangurri tab amønay.
14 Katø ñim, namui nunelan, trenchinrrab inder, chigøben marøg kømui inchib pøilane murba waminchigay cha, katø køriiteelane treetø melømønrrai waminchib, katø chiyugøben purø kullaguelane purugub, mayeelanba larrø tammay inchurrunrrigay cha.
15 Møikkøben chigøben kaig marene, katøburø nungucha treetøwei marøb kømønrrab isuptø kuy. Masken chu uragucha ñimui utube kangurrin kangurri tab inchibelø kønrrab inday, katø mendailø mayeeløba chigucha.
16 Chu urastøgucha ñimbe kasraatø amøñib,
17 chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachimø, nøba waminchib,
18 chi pub arrindøgucha, Tiuswane 'ungwa, ungwa' tamig køn; kaguende Tiusbe ñim øyeeg marøbelø kønrraiwei isua køn, Cristo Jesúskurri.
19 Espíritu Santoi marøb pasraig kan nag lataitøwei ñimuinug pilab pasrabigwane kwabashmøtay.
20 Katø 'chigøben pub attrun' chib Tius maig karuigwan waminchen kashmumig køn.
21 Chiwandøgucha maig køtashchab isua ashibmerrig asamig køn. Incha chi tabigwane elachimø, marøb tøgagørrømisrøppe,
22 chigurrimbunø kaigwane marmumig køn.
23 Inchen Tius tru chi isumgaig tab kønrrai marøbig, nøtøwei ñimune newan nuindø kønrrai tarømartrun. Ñimun kerrigu newan ñimui espíritun, ñimui møsigwan, ñimui asrwan kaig mariitøga chigucha chillig inchar kømeelø, chishcheelø tøga pasrønrrun, tru namui Señor Jesucristo arrumigweyasig.
24 Tru ñimun wamabiibe, nøbe maig taigwan treeg marøbig køn. Incha nøbe treegwan martrab kuinrrun.

'Ka amøñigueh' taiba, 'mayanguen tab kønrrain' taiba srabeig
25 Namui nunelø, namuyasig Tiuswan tøga miarrunrrigay.
26 Ñimbe namui nunelan mayeelan purø tab wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig tranøb 'ka amøñigueh' chinrrigay.
27 Señorwei merrab nabe ñimun karua pasramønrrun, i kilgayu na pørigwan namui maya nunelan lemønrrab kømø, lenrrai.
28 Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Tesalonicenses

Pablo 'ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra,
Tesalónicasrø iglesian i kilgawan pørar, namui Tius Møskaimba,
Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan,
2 Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba
tru ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba
pasrønrrun.

Cristo katø arruben Tiusbe maig kønrrabigwan asha martrun

3 Chu uraskucha ñimuimburab Tiuswan 'ungwa' chib kømig
køtan, namui nunelø, nam treeg marambuawei maramig søl
kuimba. Kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinug pasriibe
maramburab katøguchinguen nurab iben, katø ñim møitøgucha
kanikkurri kanikkurri undag købig tøgagúikkucha nurab yain
køn.
4 Inchawei treekkurri nambe Tiuswei iglesiamerayu
ñimuimburab truba tab kui waminchibelø ker, ñim melabig
melaigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra melaigwanba,
chine kaig indinab melamig arrubigu, ñim truba isuig
puraambub melamig nebuindøgucha.
5 Pøs kerrigu iibe tru maig kønrrabigwan Tius nø asha
mariibe, sølgandø maig maramigwan marøbig kui ashchai
kenamaran, Tius nø ashib karub waisrø ñim kebamrrabgailø
købigwan kebambamig kønrrai marøb. Treekkurri ñimbe tru-
igweimburab møi ya yeeg kaig indinab melan.
6 Tiusbe sølgandø tab asha marøbiibe ñimun kaig nebunrrai
marøbelane, nømungucha treetøwei møra melønrrai martrun.
7 Incha ñim chine kaig nebui melabelan lata, katø namun
lata isramig kønrrai tranrrun. Øyeeg puppe, Señor Jesús
nui ángelesmera maramburab marøbeløba, srømbalasrøngurri
naabaig arrua, kenamisrøb kwaløm treeg punrrun.
8 Tiuswan ashmeelanba, katø namui Señor Jesucristoi
tabig srø wamwan mørøg kømui inchibelanba Tiusbe maig
kønrrabigwan møra melønrrai martrab attrun.
9 Truilane tru managatig pinisainug møra pønrrønrrai
pønsrailø kønrrun. Incha Señorwei merrabgurrimba, tru nui
maramburab marigwei tørguegwalmabigugurrimba webusriilø
kønrrun,
10 tru nui misaamera nun maya nuguen tab indig kønrrappa,
tru mayeelø nun kørebelø yeekkucha kønrrabmab kwaara
asig kønrrappa arrub kwaløm. Inchen ñimgucha tru utu tøga

pønrrønrrun, kaguende nam maig eshkab wamindigwan ñim køreikkurri.
11 Øyeeg punrraiwei nambe chu uraskucha ñimuyasig
Tiuswan 'purugurra' cha miabelø ker, ñim treeg kønrrabgailø
kuigwan Señor wamigwane nø wamiilø kui treeg mara
tøgagønrrai. Incha nui maramburab mariitøga ñim
chigøben tabig martrab isua tøgagúilanba, katø isubigwan
Jesucristoinug pasra chigøben marøb kuigwanba newan
treeg marig kørrømisrtrai,
12 namui Señor Jesúswei munchiwan øyamaybe ñimgurri
maya nuguen tab indig køben, ñimbe nøgurri maya nuguen
tab indiilø kønrrai miabelø ker, tru ka yandø tab indig namui
Tiusweimba, Señor Jesucristoimba maig kønrrain køben treeg.

2

Señor katø arrumigwan tab eshkab

1 Pøs trube, Señor Jesucristo katø arrumigweimburappa,
katø nam nøba tulundzunamigweimburappa, ñim namui
nunelan,
2 tiusmanda ñim maig isua pønrraigwan ke møi møi
peetø isub yunømarøb, ke chinsraatø inchib pønrrønrrai
kwaarøsrainab pønrrønrrab kømø chinrrab inder. 'Tru arrum
kwalømbe yandø pun' chib, 'Tius treeg wamindingarutan'
chib wamindi lata, kabe 'treeg køn' chib eshkaig lata, kabe
'treeg kønrrun' chib 'nam kilga pørig køn' chib waminchib kui
lata mørmønrrigay.
3 Ñimbe mumaygucha kegørrøsrkainab pønrrønrrab kømø,
melay. Kaguende tru Señor arrum kwaløm pumøwatø,
misaamera Tiusweimburabelan elacha, yandø wendøbasrøb,
katø tru newan larrø kaig, tru managatig pinisaig kønrrabigu
pasrønrrai pasrig kenamisrmøwatøbe treeg pumønrrun.
4 Tru møøbe tru chimerandøgucha 'tius køn' chib
tøgagúilanba, katø chiwan køben køriibala tabig waminchib
tøgagúilanba, ashig kømui inchib søtø pasramisrøb, purab
nuig misrøb pasrønrrun. Incha treetø kønrrab kuindø,
Tiuswei yauguen kebya wamisra, nøashibguen 'Tius kur'
chib wanrrun.
5 ¿Na ñimba uñib uraswei na ñimun iigwan wamindigwan
isumuitarru?
6 Tru kaig martrab møg treeg maramig puben tru uras
kenamisrtrai tru merrarrab søtø pasrabiibe chi søtø pasrain
kui ñimbe ashibelø køn.
7 Kaguende tru mu asiimíig purø kaig pasrabiibe chabguen
marøbguen pasran. Inchendø tru treeg marmønrrai møi ya
merrarrab søtø pasrabiibe, søtø katab pasrabig pasrønrrun
tru utugurri wesramnegatig.

8 Inchen yandø tru newan larrø kaibe kenamisrtrun.
Inchen truigwan Señor Jesúsbe nui trigugurri urriitøgatø
kweecha, tru nø tørguegwalmabig arriitøga pinishinrrun.
9 Tru larrø kaig arrua mariibe, Satanás purugúitøga marøb
attrun, marøppe, Satanás maramburab mariiløtøgaba, nø pas-
rain kui ashchai mariilan mariitøgaba, tabig kømíitøga kwaara
asha kønrrai marøb pasrailøtøgaba.
10 Incha tru kaigyu pønrramsrømay amrrabelan
kegørrøsrkamig nøbe chigurrimbunø sølwan kømø, kaløwan
marøb kaig martrai pønsrønrrun, kaguende tru kaigyugurri
wesrailø kønrrab tru newan ciertonigwan undaaramø,
kaashibeløgurri.
11 Inchawei Tiusbe tru peløsrkøb kegørrøsrkøbigwan maram-
burab martrai ørtrun, isa wamindiilan kørenrrai,
12 katø tru newan ciertonigwan køremøtø, sølgandø tabig-
wan mariimeeløyu truba tab kui inchib marøb pønrrabelane
mayeelanba kaigyu pønrrønrrai pønsramig kønrrai.

Kaigyugurri wesrailø kønrrai lawa wesrailø

13 Inchendø nambe chu uraskucha Tiuswan ñimuimburab
'ungwa, ungwa' chib kømig køtan, Señor undaaraig nunelø.
Kaguende srøsrøgurri kaigyugurri wesrailø kømig kønrrai
Tiusbe ñimune lawa wesraig købig køn, Espíritu Santogurri
tabig chishmarikkurrimba, katø ñimui isubigwan newan
ciertonigu pasra tøgagúikkurrimba.
14 Tru øyeeg kønrrai isuawei, Tiusbe ñimun wamig køn,
tru tabig srø wamwan nam eshkab wamindiitøga, tru na-
mui Señor Jesucristoi tørguegwalmabigwan ñimgucha nebua
tøgagønrrai.
15 Treeg købene, namui nunelø, maig pønrrabeløbe truyutø
tarømisrmø melay, namashib pønrrøwa kusrenaniilan lata,
kabe kilgayu pørigwan kusrenaniilan lata truigwane elatchab
kømø, tab tøga pønrray.
16 Namui Señor Jesucristo nøtøwei, namui Tius Møskaimba
tru nø namun undaarawa, tru nui ka yandø tab indiitøga
managatig chi isumig kaanrraimba, munig melamig truba
tabigwan tranøbiibe,
17 ñimui manrrømerayu purø tab kui pønrrønrraimab isub,
ñimui chigurrimbunø tabig marigu lata, tabig wamindigu lata
tabig marig kørrømisrtrai treeg martrun.

3

'Tiuswan namuyasig tøga miab kørrunrrigay' cha Pablo miaig

1 Pøs treeg købene, yandø møimbe, namui nunelø, na-
muyasig Tiuswan miab melørrunrrigay chinrrab, Señorwei
wam petø truørø larrøbichib inrrai, trurrigu tru wambe maya

nuguen tabig kui mørøb utig kønrrai, tru ñimui utusrø puben, utab lataitøweingue.

2 Katø trømbøig marøptø yandø mindiilø, larrø kaig møguelai tasku nam kegørrab melamig kømønrrai tøga miarrunrrigay. Kaguende isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwane mayeeløbabe tøgagømøn.

3 Inchendø Señorbe chu uraskucha tarømisrmíig kua, nøbe ñimun kørrømø, mur pønrrønrrai purugub, Satanás, tru larrø kaigwei tasku kegørrømønrrai ashib tøga pasrønrrun.

4 Nambe Señortøgabe treeg kuitamab isua pønrrer, martrai nam karua pønsraigwan ñim møi ya marøb melaigwan lata, katø maramigwan ñimbe marøbig martrab kui.

5 Tiuswei undag købigwanba, maig kuingucha yaandø, yaandø melamig Cristo tøgagúigwanba, Señorbe ñimui manrrømeran trunun nebua tøgagønrrai martraimab isur.

Maramigwane martrai waminchib

6 Namui nunelø, maramigwan treeg marøb melønrrigay chib, Señor Jesucristoi munchiyu, marmø kømø, treeg martrai ñimun karumønrrun, tru Cristogurri ñimui nunelø møikkøben ke chigucha chi marmø, ka uñchabgøba inchib, nam ñimun maig kusrenanig køben treegwan møra marmíibabe linchimøtay cha.

7 Pøs ñimbe yandø ashibelø køn, nam mandø waraig købigwan ñimgucha treetøwei waramig kønrrai. Nambe ñimui utu warappe, chi marmø ka warønrrabgøba inchimøwei,

8 kabe namma møigweiwan køben mappe, chi marmø ka purrøwatø mamøwei indig køn. Masken treeg kømøtø, namma maramigwane isua møra, muraara muraara yem kwaløm marøbelø ker, ñimun møilan køben kagatø ka tranrraindø munig purrømønrrappe.

9 Nambe mu mandamgaig maramig chigar kuagurri ñimun 'purugurra' chinrrab kaima pønrrømøtø, ñimguen namun asha kusrenrrai isua, øyeeg muraara marig købig køn.

10 Nambe ñimba amøñib urassrøweinguen øyeeg kønrrain cha iigwan karua pasrig købig køn: møikkøben maramigwan chi marøg kømui inchibiibe, trube, mabgucha mamumig køn cha.

11 Nambe wammøra ker, møiløgøben ñimui utuelø ke chigucha chi marmø ka amøñinrrabgøba inchibelø kuin kui, nømuimburab kømubendø, mendailaisrø ke ka neesha mørøb.

12 Treeg inchib misaamerane nambe Señor Jesucristoi munchiyu marmø kømø, martrai karua pasrer, maig maramigwan treeg marøb melønrrain cha, nambe nømun waminder: warappe, nømuiwan marøb wasrøndaa marøb kuy cha; mappe, nømuiwan manrrab.

13 Inchen ñim, namui nuneløbe, chigøben tabig
maramigwane muraarab meløнrrab kømø, maray.
14 Møikkøben tru i kilgayu maig martrain cha trendaig-
wan mørmíigwane ñimbe trununе trendø treeg kui yandø
asha tøgaguy. Incha truibabe linchibgucha linchimumig køn,
treenchene kwartrai.
15 Inchendø kaig kønmab ashiptø ashig kømui inchib treeg
inchib tøgagømøtø, nuneg kui ashabe, 'ashiptø megau cha;
øyeebe marmumig køn' chib, eshkab wamindamig køn.

Tabig wamindiilø srabeig

16 Señor tru chi isumgaig tab købigwan tranøbig, nøtøwei
manatøgucha maig kuindøgucha ñimun tru chi isumgaig tab
købigwan tranrrun. Señorbe ñim mayeeløba pasrønrrun.
17 Na Pablo nai taska iigwan pørar, ñimun 'ka amøñigueh'
chib. Kilgamera møitøgucha na pøriiløbe na pørig kønmab
asamdeelø kønrrai, øyamay pørøbig kur.
18 Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim may-
eeløba kønrraimab isur.

1 Timoteo

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pablo Jesucristo nøashib karua ørig, Tius namui
Kaigyugurri Wesrabiiba, Cristo Jesús, tru nam nundø isua
munig melaig truiba karua pasrig,
2 nui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgaig, tru cierton
nai nusrkai lataig ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius
Møskaimba, Cristo Jesús namui Señorba nui ka yandø tab indig-
wan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan
køben ørtraimab isua inchar.

Ashiptø kønrrai wamindig

3 Na Macedonia pirausrømay inrrab pasramisra, 'tius-
manda ñune Efeso kørrømisrtra' cha eshkaig købig kuig køn,
tru møiløgøsrøn sølwan kømø, ke peemaytø kusrenaniiløtøga
kusrenanøbelan treegwan kusrenanmønrrai merab ashib
pasrønrraimba,
4 katø chi treeg kømubendø nømdø isua wamindiilanba,
katø nømbe 'i misaamerainukkurri amrrubelø ker' chib,
tru munchimera kan managuen patsønrrabgaig arrubig-
wanba, tru kuindø mørøb pønrrømønrrai ashib pasrønrraimba.
Treeløbe ka kwayab waramigweindø køn, tru isubigwan Je-
sucristoinuutø pasra tru Tiusweimburabelan marøbig marøb
ambamigwan purugunrrab kømøtø.
5 Inchen na iigwan martrai karua pasriibe iig køn: tru man-
rrau chishchigugurrimba, isub kebachib pasrabigu chi kalø
køn chibig chigaig, tabigugurrimba, katø isubigwan Jesu-
cristoinuutø ka inchib kømø, cierton pasra tøgagúigugurrimba
undag købig arrubiitøga undaaramig.
6 Inchawei møiløgøben truiløma øyeeg kømigwan yandø
pella tarømisra, nømuimburab ke ka chine wamincha mørøb
kuiløyutø chab tarømisrin køn.
7 Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane ke
nøm kusrenanøbelø køg kui inchibelø køn, nøm wamindig-
wane nømdøweinguen ni chigúinguen mørmøwei, katø 'iibe
treeg kømønrrab kømø, treeg køn' chib wamindiilan chigucha
chigúinguen mørmøwei inchendø.
8 Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tabig-
wein kui ashibwei inchibelø ker, tru chiyuwei maramigwan
treegweyasig merrarrawa marene.
9 Inchawei tru maig maramigwan pøra warøppe, tru tabig
sølwan marøbelain kømøtø pøra warig kui nambe ashibelø
ker. Treeg kømøtø, tru larrø kailaimba, mørmeelaimba,

chigucha Tiuska misaameraimba, kaig marøbelaimba, kaig maramigwane chi kørikkengaig marøb misaameraimba, Tiusweimburabelane ke ka kaigwan lataig inchibelaimba, usri møskalan kweechibelaimba, ka kweecha petaptø amøñibelaimba,

10 møguelø ishumburba nømui asrtøga trømbøig marøbelaimba, katø møgueløbe møgueløasiyaitø trømbøig marøbelaimba, misagwan karuindiig melønrrai nila yanøbelaimba, isa waminchipteelaimba: 'nabe si, isatø waminchimur' chibendø, isapteelaimba, tru tabig sølwan kusrenanigwan chigurrimbunø kaitøga itøøra pønsrøbelaimba køn,

11 Tius mayanguen tabigwei tru tørbilabig tabig srø wam maig køben treetøwei kusrenanigwan. Truigwane na waminchib tøga pasrønrrai Tius nan tranig køn.

Tiuswan 'maya nuguen ungwa' chib

12 Cristo Jesús namui Señorwan na 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, muraaramø marøb megamig kønrrai tranøbigwan, kaguende tru nui marameløyu chi isumgaig marøb meganrraptiig kui asha nan pasrigwan.

13 Nabe merrabsrømbe nun purø trømbøig wamaptiig, katø Tiuswei ureemeran kaig maramigwangøba lab, larrø namiguig maig købash inchiptiig købig kuingucha, nane lastima asig køn, kaguende nabe chigúinguen ashmíig køremíig kua, øyeeg marig kuikkurri.

14 Inchendø namui Señorwei tru ka yandø tab indiibe naim pala purab nuikken arrig køn, tru isubigwan nuinuutø pasra tøgagømiba, undag købiiba kanbalatø Cristo Jesúsweinug pasrabig.

15 Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeeløba chi kashmø, ka utamig: Cristo Jesúsbe piraumay arruppe, kaig marøbelan kaigyugurri wesranrrab arrig køben, tru truilai utu purab kaibe na kur.

16 Incha Tiusbe treeg køptøwei nane lastima asig køn, tru kaig marøbelai utu na mas larrø kaigwan Jesucristobe chugatikkucha nø nan tammay ka awentab wabig kuin kui kenamartrab, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrab, tru wendøsrø nun kørenrrabelø nan øyeeg marigwan asha kønrrai.

17 Inchawei managurri managatig mayeelaim pala nø ashib wabigwan, managatig øsig wabigwan, kaptøgabe asiimíigwan, Tius nø kandø wabigwan managatig nun purø tab indig kønrraimba, maya nuguen tabig kønrraimba inchar. Treeg kønrrun.

18 Timoteo, nai nusrkai lataig, 'i maramigwan martrunrrig' cha na ñun karua pasrar. Tru ñi maig kønrrabig kuigwan

merrabsrøwei ñuimburab Tius maig karuben eshkailan, truilan isua pasramisra, Señorweimburabelan elatchab kømø, may kwayanrrig,

19 isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwanba, isub kebachib pasrabigu 'chi kalø køn' chibig chigaig kømigwanbabe tindøgague. Pøs møiløma nømui isub kebachib pasrabigu 'kalø køn' chib kebati mørendøgucha mørmøwa, tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwane kan nubi itøgasrai lataig kørrømisra, yandø trubisan.

20 Truilai utube, Himeneoba, Alejandroba treeg melan. Inchawei nabe truilane Satanás nø asha martrai nui tasku pønsrar, Tiuswan purø trømbøig wamumum kusrenrrai.

2

Tiusba mandø wamindamig

1 Inchawei iilanmerrig marøb kønrrai eshkawa pasramønrrun: 'øyeeg, øyeeg palai meler' chib Tiuswan miab, katø Tiusba waminchib, katøganelayasig Tiuswan 'purugurra' cha miab, katø mu møguelayasiitøgucha Tiuswan 'ungwa, ungwa' tamig køn,

2 reymerain køben, katø nørreelø misagwan ashib karub purrabelain køben. Masken chi isumø tab waramdiig, ambumay imay chigucha chi kuin kømø, Tiusweimburabelan tabig marøb, chiyutøgucha mu chi tamgaig waramig kønrrai.

3 Kaguende øyeebe tabig køn, Tius namui Kaigyugurri Wesrabiibe tab kuinguen asig.

4 Kaguende nøbe maya misaamera kaigyugurri wesrailø kønrrai indan, tru nui newan ciertonigwan nebua ashchai.

5 Kaguende Tiusbe kandø nøtø køben, katø Tiusba misaameraimba tøbøtag pasramisra purø waminchibikkucha kandø køn, Jesucristo møg.

6 Truibe nøashib maya misagwan kaigyugurri wesranrrab nø kwaitøga pagaraig køn. Incha iigwane yandø ke treeg maramig puben, eshkab wamindig købig køn.

7 Inchawei øyeegweyasig nabe Señorwei wamwan waminchib kusrenanrrai wesrawa pasrig, katø Jesucristo nøashib karua ørig kur, judíos kømø misaameran tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwanba, newan ciertonigwanba kusrenanrrai. Iigwan nabe isa waminchimur.

8 Inchawei chutøgucha møgueløbe Tiusba waminchippe, chi kaig marig chigaig tasigwan chishig kusrub pønrramig køn, truba namig kuim palatø kømøwei, muba aleguiyawa kømøweingue.

9 Katø ishumburmeragucha asru keppe, chull ashchai purab tabig kemumig køn, maig kemigwan treetøgue. Pusrugwangucha tamarøppe, ke purø tabig tamarmøwei indamig køn, orotøga, kabe tab sruuzheeløtøga. Katø keiløgucha ke purab nørrøweyelø kemøwei indamig køn.

10 Treeg kømøtø, chigøben tabig mariiløyu tabig kønrrab indamig køn, ishumburmera Tiusweyasig tabiitø martrab pønrramisrøbelø maig kømig køben treekke.

11 Ishuumisaabe kusreb wappe, niløtø wamig køn, trurrigu maig købendiig inchimø nømun mørøb.

12 Kaguende nabe kan ishuumisaabe kusrenanmønrrai inchar, katø møwan ke nø karunrrain kømøweingue. Treeg kømøtø, niløtø wamig køn.

13 Kaguende Tiusbe srøsrø marøppe, Adánwanmerrig marig køn, trugurrimbe Evan.

14 Inchagucha isa waminchen truyu kebeñippe, Adán kømøtø, Eva kebenig køn. Incha yandø kaig srua irramaikkurrimbe, yandø kaigyu kebenig køn.

15 Inchendøgucha ishuube ureg tøgagua, kaigyugurri wesraig kønrrun, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagøbig tøgagøb, undag købigwan tøgagøb, Tiusweyasiitø tarømarig, trurrigu maig kømigwan tøga uñabe.

3

Tiuswei ureemeran mandø pera pasramigwan wamindig

1 Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn. Møikkøben Tiusweimburabelan ashib pera pasrønrrab isubiibe, tabigwan marøb meganrrab isun.

2 Trube treeg købene, tru Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe, mugøben 'ñibe øyeeg køn' tainanrrabgaig kømig køn. Kan sraindø tøgaig, chigøbendø incha ashmøtø, maig pasramigwan pasrabig, maig unamigwan tab isua møra uñibig, katøganelø 'øyeeg køn' cha, chi tainanrrabgaig, katø mugøben nui yau pubelane, yaambumay wamønrrab muniitø wabig. Katø kusrenanrrab kaimabig kømø, kusrennøbig,

3 vino menrra mucha mutsiiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig kømøwei, treeg kømøtø, purø tab inchibig, kwayamigwan kømø, tab kømigwangøba labig, anwan larrø chullig kømøwei, treeg kømig køn.

4 Katø nui yaambu mandø maramigwan asam kusrebig, nui ureemeragucha nø maig taigwan mørøbelø tøgaig kømig køn, maig købash inchimeeløgue.

5 Kaguende nui yaambuguen mandø maramigwan asam kusremíibe, ¿Tiuswei iglesiayuelane kan mandø asha marøb pasraiasamø?

6 Tru Tiusweimburabelan asha marøb pasrabiibe,
Tiusweiwan ke møi srø nebua ashib megabigwan pasramig
kømøn, ke purab nuig kurmab inchib kebya, inchippa tru
nugwaimandzigwan møra pasrønrrai pasrinuutøwei kebeñib
megamønrrai.
7 Katø nøbe Tiuswan ashmø misaamera mendailø chi
tamgaig chiyutøgucha sølwan uñibig kømig køn, nøguen treeg
kømubendø, ka isatø inchib pasran tainab pasrømøwei, katø
nugwaimandzig chiyugøben kebeñchai pasrigu, truyu ke-
beñib megamøwei inchai.

Iglesiayu purugub pønrrønrrai pønsrailan maig kømigwan wa-
mindig

8 Katø diáconosmera, tru iglesiayu purugunrrai wesrawa
pønsrailø chigucha, mugøben chine cha asinamø møguelø
kømig køn, chigøben martrab chippe, ka wamindiitø kømø,
martrab waminchibelø, katø vinon menrra mucha mut-
siirapteelø kønrrab kømøweingue, maramgaigwan mara, ke
chincha køben an nørrø katøramigwangøba lamøwei inchibelø.
9 Tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwei sørig pasrabig-
wane tin tøga pønrramig køn, nømui isub kebachib pasrabigu
chi kalø køn chibig chigaig, chishchig tøgague.
10 Tru iglesiayu purugub pønrrønrrabelane maig køtashchab
ashibmerrig asiilø kømig køn. Inchen yandø 'chi køn'
tamgailø kuikkurrimbe, iglesiayu purugunrrab diáconosmera
pønrramisrtrun.
11 Katø ishumburmera chigucha, mugøben chine cha asi-
nameelø kømig køn, ambumay imay wam kusrab, wam niga
lliramøwei, ka chigøbendø incha ashmøtø, maig pønrramigwan
pønrrabelø, katø chiyutøgucha chi isumgaig pønrrabelø, treelø
kømig køn.
12 Iglesiayu tru diáconosmerabe kan sraindø tøgar kømig køn,
katø nømui ureemeran tab asam kusreb, nømui yaambu chitø
maramigwan asam kusreb inchibelø.
13 Kaguende tru diáconosmera nømui maramigwan tabig
marøb pønrrabeløbe truba tab pera marøbelø kui asiilø
køb, katø tru nømui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra
tøgagúigwane masken chigucha chi kørig isumø eshkab
pønrrønrrun.

Purø nuig tabigwan mu nebua asiimíig pasrabig

14 Na iigwan ñun pørar, petø ñun ashchab attrab isua.
15 Inchippa nan petø arrum nebumub chi inchene, trube,
Tiuswei yauelai utu ñi mandø megamigwan tab isua pas-
ramig kønrrai inchar. Truibe Øsig wab Tiuswei iglesia, tru
newan ciertonigweyasiibe pilar lataig, merrarrab pasrabig,
truig køn.

16 Inchawei mu ‘treeg kømøn’ chib pønrramga, nam Tiusweimburabelan marøb pønrraig mu nebua asiimíig pasrabiibe,
purø nuig køn:
Cristobe kan møg lataig asrbaig kenamisrøb,
Espíritu nune chigucha kalø marmíig,
tabig kui kenamarig køb,
katø nøbe ángelesmera asig køb,
judíos kømø misaamera wammøra kønrrai wamindig køb,
yu pirau misaamera nune kørewa pønrramisrig køb,
katø nune srømbalasrø tørguegwalmabiisrø utig køb køn.

4

Tiusweimburabigwan elacha kaigwan marøb kurrabelan wamindig

1 Pøs Espíritu Santobe tørgandø kelarrab eshkan, srabe kwalømmerawane møiløgøben nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra meløwa truyutø melømøtø, chab tarømisra, kwaimandziimera kegørrøsrkøbelan tru kuindø mørøb, katø kusrenaniilø kwaimandziimeraimburabigugurri arrubigwan mørøb kebamrrun cha.

2 Treeg kusrenaniiløbe tru purø trømbøig isa waminchibelø ka palatø tab inchib misaamerainukkurri arrubig køn, kørig tøgagønrrai tru nømui isub kebachib pasrabiibe yandø nasrkwailø tøgar, kan tsandzøn pachibiitøga parri latailø.

3 Tru misaamerabe kasharamønrrai meramba, katø mø mamimerane mamønrrai meramba inchun, tru newan ciertonigwan nebua asha kørebelø, ‘truba ungwa’ chib manrrai Tius mara pønsrailan.

4 Kaguende chiwandøgucha, Tius nø mara pønsraibe kaig kømø, tabig køn. Inchawei Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chib utigwane nambe chiwangucha kashmumig køn.

5 Kaguende Tiuswei wamgurrimba, Tiusba wamindikkurrimba tabig chishig kønrrai marig køn.

Jesucristo karua pasrigwan purø tab marøb megabig

6 Inchawei namui nunelan iilan kusrenanøb, katø tru isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagøm wamdøgaba, purø tabig kusrenanigu treegwan marøb arriitøgaba chishkandø pasramig kønrrai marig pasrøwabe, ñibe Cristo Jesúswei truba tab marøb megabig kønrrabguen.

7 Chi treeg kømubendø, nømdø isua chugúinguen mørmubendø wamindiilanba, ishumburmera køllizheelø kagatø ka wamincha møriilanba, mørøb pasrømumig køn.

Ñibe masken Tiuswei tabigutø marøbig marøb meganrrab isu.

8 Asr chishtø kønrrai eshegøb luliima, maitøguen purugúibe, tru mas Tiusweimburabelan maikken elachimø marøb megaig truibeguende, chiyutøgucha lutøgurri tab kønrrai purugubig køn. Kaguende yu møi øsig waraigu lata, katø wendø attrabigu lata, tabigwan trannrrab misrig tøgaig køn.

9 I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeelø treeg kuitamab isua chi kashmø utamig.

10 Incha øyeekkurriwei nambe i maramigwane ¡katø! martrab isua marøb, maig kuingucha kullaarab elachimø marøb melabelø ker, kaguende nambe Øsig wab Tiuswan muniirab melabelø kuikkurri, tru mayeelan kaigyugurri Wesrabigwan, nun kørebelaneguende wesrabwei inchibigwan.

11 Iilane ñibe maringarub kusrenanrrig.

12 Ñi unøtiig kuikkurri mugucha kaasiinab pasrønrrab kømøtø, masken ñibe Jesucriston kørebelayasiibe ñi chi wamindiiløyu lata, maig køben kømø, tab isua unigu lata, undag købigwan tøgagúigu lata, ñui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu lata, kaig marmø chishig unigu lata, nømguen ñun asha kusrenrrai megamig køn.

13 Na arrumnegatiibe mayeelai merrab, Tiuswei wamwan pørigwan leb, 'maig melamigwan treeg marøb melay' chib, kusrenanøb indamig køn.

14 Ñun Tius keta traniitøga chigøben marøbig kuigwane pesannab elachib pasrønrrab kømø, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø nøm mayeelø misra nømui tasiimeran ñuim pala estsara, ñi chigøben marøbig kønrrun cha Tius maig karuben ñun eshkaig købigwan.

15 Iilandø ñiguen tab isub kebya, truigwandø martrab pasramisr, Tiusweiwan ñi katøguchinguen nebua ashib megaigwan mayeelø nebua ashchai.

16 Pøs maig kømigwan ñiasiitø ñuimburaptøwei tab ashiptø megau, katø tru ñi kusrennøb megaigwan chigucha. Truigwane elachib pasrønrrab kømø, kerriguba marøbig marøb megau. Ñi treeg marøb megawabe, ñiasiitøwei kaigyugurri webib, katø tru katøganelø ñun mørøbelan chigucha kaigyugurri wesrab inchabguen.

5

Tiuswei ureemeraba mandø kømigwan waminchib

1 Køl̈li misagwane tsakkandø namig wamømøtø, masken tammaytø, wamindamig køn, maig melamigwan treeg marøb megamig køn chib, kan møskawan lataitøweingue. Inchen ureeteelane ñui trag nunelø kui lataig indamig køn.

2 Inchen ishumbur køllizheelane ñui usrin kui lataig inchippe, srusralmerane ñui trag nuchalø kui lataig indamig køn, chigøben kaig isua kømøtø, tabig chishigwan isuague.

3 Inchen piudamera kerriguwan nømdø kørrømisrar kerrigu mugucha ashchaptiig chigarwane tabig purugunrrig.

4 Inchen kan piuda nusrkalø kui, kabe awelumera kui tøgaig købene, trube, tru ureemerabe Tiusweimburabigu maig maramig køben treeg marøb, trube, tru nusrkaløbe nømui yauelai chi palabigwane nømwei ashib purrønrrabelø køn, nømunma maig tabig marig købig køben, køllеelan treetøwei marøb. Kaguende øyeebe Tiuswei merrab truba tab kui asig køn.

5 Inchen piuda tru kerriguwan nøtøzhig, yandø nøtø kørrømisraibe, Tiustøwei purugunrraitamab isua pasramisra, yem kwaløm Tiusba waminchib, purugurrunrrig chib miab megabig megan.

6 Trune piuda tru nøtø kørrømisrøbig nun maig marøg købendø marøb pasrabiibe, øsig uningucha nøbe kwaig lataig køn.

7 Øyeeg maramelangucha marmø kømø, martrain karunrrig, mugøben 'kailø køn' tainab pønrramig chigargønrrai.

8 Pøs møikkøben nui nømmisagwan lata, katø nui naachaguelandøweinguen isua ashmíibe nui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan wendøbasraig, katøganelø Tiuswan køremeelø lataguen kømø, purab kaikken køn.

9 Tru munchimeran pøra tøgagúigu kan piudai munchiwan keerøppe, sesenta añoskurrimbuniigwandø pøra keeramig køn, trurrigu nui keebatø megabig købigwan.

10 Truibe chigøben tabig mariiløyu mu kui asig kømig køn: nui uregwan nørrøranøbig, katø mugøben nui yau pubelan, yaambumay tab wamab wabig, katø Tiuswei misaamera yau puben, srøbmeran kwallibig, katø chine kaig nebuilø melabelan purugub megabig, katø chine tabigwane marøb megabig treekke.

11 Inchendø tru piudamera ureeteelø nømdø kørrømisrøbelane, tru munchimeran pøra tøgagúigu nømungucha tøga kerbasamig kømøn. Kaguende nømui asru kaig marøg købig arrubiitø, Cristoinukkurri tarømarene, katø kasharag kui inchib mendabelø køn.

12 Inchabe tru Criston srøtø nebua asha tru nøba pønrrønrrab misrig købigwan treeg martrab kaima, kaigyu pønsrailø kønrrab pønrramisrøbelø køn.

13 Inchagucha ke yamørig, yamørig llirab pønrraptø, yandø pøiløguen misrøbelø køn. Trurrigu pøiløtø misrmøtø, katø ambumay imay wamniga lliramba, katø chiyugøben

kegalamørøb, chi wamindamgailan wamincha møramba inchibelø køn.
14 Inchawei treekkurri piudamera ureeteelø nømdø kørrømisrarbe nabe ka kasharanrrai inchar. Ureemera tøgagøb, katø nømui yaambu mandø purramigwan asam kusreb inchai, Satanás, tru ashig kømui inchibig, chinetø tainab pønrramig chigagønrrab.
15 Inchawei piudamera møiløma, pella chab tarømisra, Satanáswei maywan wendautø chab ambubguen indin køn.
16 Kan ishug Jesucriston kørebig nui yau piudamera tøgaguabe, purugub nø asamig køn, iglesia ke tranrraindø muniirab kømig kømønrrai. Øyamaybe tru piudamera kerriguwan mugucha ashchaptiig chigarwan, maig palabigwan ashib tøgagømig chi palømønrrun.
17 Iglesiayu maig køben kømønrrai truba tab ashib, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelane nøm mandø tabig indig kønrrabelø køben treegwandø tab inchimøtø, maya nuguen tab inchib tøgagømig køn. Tru Tiuswei wamwan waminchib eshkamiguba, kusrennamiguba, truigwandø truba martrab isua merrarawa pønrramisrøbelan.
18 Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: "Kan wey, tirigun kwattrai itøbunab megabigwane, mabashig kømub pusalgutsamig kømøn" cha. Incha katø trenchibig køn: "Chi maramigwan marøb megabiibe tru nø marøb megaimburø pagar utamigwein køn" cha.
19 Tiusweimburabigwan pera marøb pasrabigwane kaig køn tainab kemesrøb srua kønrrai inchimumig køn, tru treeg marigwan kan pailø kui, pønelø kui nømashib ashibelø treeg køn chib eshkanrrabelø kaabene.
20 Inchendø kaig maramigwan elachimø marøbig marøbelane 'øyeeg marmumig køn' cha, mayeelai merrab mur alegamig køn, katøganeløgucha treegwei marmønrrab køriimatønrrai.
21 Tiuswei merrappa, Jesucristoi merrappa, katø ángelesmeran Tius lawa wesrailai merrappa, iig øyeeg maramelan marmø kømø, ñi martrai karua pasrar, kabe møigwane purømisrøb trugatøtø inchab kømøwei, møigwandøgucha lata asha maramig køn.
22 Chigøben marøb pasrønrrai wesrawa pasrtrab, ke møi møi tab ashmubendøbe, møigweim pala køben, ñui tasiimeran estsarmøta, nømui kaig mariilan ñigucha tøgatø marøb pasraig webimønrraimbe. Chigucha kaig martrab kømø, tabig chishig pasrønrrig.
23 Møingurrimbunøbe, tsøøbitø, tsøøbitø muchimøtø, katø lamøzhig vinogucha mutchig. Kaguende ñibe patsø tre tab

kømuinab, kwanrrømeragucha chi kwanrrø køben katø katø webarrinabig køn.

24 Kaig mariilø kan utu møguelaimbe maig køtashchab asamig pumøwatø tørgandø kenamisrøbguen indan. Inchen kaig mariilø katøganelaiwane tsøndatøsrø treeg kuin kui nebua asiilø køn.

25 Katø treetøwei chigøben tabig mariiløgucha tru urastø tørgandø asamdiig kenamisran. Inchen tabig mariilø katø møi møi kenamisrmø pønrrabikkucha, asiimíig treetø kørrømisrmøtø, kenamisrøbig køn.

6

1 Ñim møitøgucha ka karua srua kuindiig melabeløbe ñimun karub pera købelane ka palabinø inchib maig købash inchimø, tab indamig køn. Tiuswei munchiwanba, katø tru tabig kusrenaniilanba purø trømbøig wamindig kømønrrai.

2 Inchen ñim møiløgøben, ñimun karub pera købelø Jesucriston kørebeløtøwein tøgarbe, Cristogurri nunelø kønmaptø, maig køben palabinøtø indamig kømøn. Masken treeg kømøtø, purø tabguen mara tranøb melamig køn, kaguende nømui maramelan ñim mara traninabeløbe Jesucriston kørebelø undaaraig nunelø kuimba. Iigwane kusrenanøb, øyeeg marøb kømig køn chib waminchig.

Chigurrimbunø palømíig purø tabig ciertonig

3 Namui Señor Jesucristoi chigucha chi kalø kusrenaniimíig tabiiba, katø Tiusweimburabelan nam marøb kømig kusrenaniiba truig maig køben treetøwein kømøtø, møikkøben ka peemaytø chi tabig kømíig kusrenanøbiibe,

4 nøasiitø purø kusrebig kurmab indan, chigucha chi kusremíig købendø. Incha maig kø chib payib aleguiyamig, chigøben wamindiilan kwayam lab wamindamibe, kan kwanrrø lataig nigaig køn. Incha øyeekkurrindøwei truyugurri arruppe, katøgan chigøben tøgagøben pusrkwai asamig arrumba, kwayam lamig arrumba, katøganun trømbøig marøb tsalø wamamig arrumba, chigøben kemesra trømbøig isub amønamig arrumba,

5 katø tru kaig maramig isubiitø nømui turmera mindiilø tøga misaameraba ke chi kømubendø ka kwayab kømig arrumba indan. Truiløbe tru newan ciertonigwane kerraig chiga misaamera, Tiusweimburabelan marøb tøgagúigwane nømbe trutøga an marøb pønrramigweyasig tøgar køn.

6 Inchen nam maig tøgagúizhiitøgatø kasraatø melabelaimbe tru Tiusweimburabelan marøb tøgagúigugurri, chigurrimbunø tøgagømig arrubwei inchibig køn.

7 Kaguende nambe yu piraumayma, chigucha chigar
yandiig amrruig køppe, katø treetøwei chigucha chigar
ambamig kønrrun.
8 Inchawei nam mamig tøgagøb, asru kemig tøgagøb
indinukkurrimbe, trutøgabe kasraatø amønamig køn.
9 Kaguende pua misrøg kui inchibeløbe, chine tabig
lataig kenamisrøb arruben, treegwan chull asha kegørran.
Incha chine chine nebunrrab isuptø maramgaigwan
mariløyuba, katø ka trømbøig mincha pønrramig kønrrai
mariløyuba kegørra pønrramisren, truiløbe møguelane
yandø chindamikkuchagaig misra pønrrønrrai kegørrøsrkøb,
managatig kaigu kegørra pønrramig kønrrai mara pønsran.
10 Kaguende chigurrimbunø kaig maramig arrubiibe,
anwan ¡katø! ke kan chinchimmørø inchib chull indiiløyugurri
arrubig køn. Inchawei møiløgøbenma an tøgagug købiitø yandø
pella, nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigugurri
tarømisra, nømasiitøwei chine chine purø isumdiig puig
melønrrab tøga pønrramisran.

Kørrømisrmø ibig inrrai wamindig

11 Trune ñi Tiusweyasiitø pasrab møøbe treeg
indameløyugurrimbe tarømisramig køn. Sølgandø tabig
kømigwanba, Tiusweimburabeløyu tabig kømigwanba,
isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwanba, undag købig
tøgagømigwanba elachimø marøbig marøb megamigwanba,
katø maig købendø inchimø, purø tammay megamigwanba,
iilan martrig.
12 Ñui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane ñi
tøga pasrønrrab isua kwayab, tru managatig øsig kømig
tøgagúigwane pachamørtrab kømø tab tøga pasrau, Tius trunun
tøgagønrrai wamøben, tru ñi truba yamelai merrab, purø tabig
pasrønrrab waminchib pasraig købigwan.
13 Katø chigurrimbunø pønrrabigwan øsig kønrrai tranøb
Tiuswei merrappa, katø Poncio Pilatoi merrab, purø tabig
nø maig kuigwan 'nabe treeg kur' chib, waminchib eshkab
pasrabig Cristo Jesúswei merrappa, nabe ñune karua pasrar:
14 tru martrai ñun karua pasrigwane kaig mariitøga chillig
indig chigaig, katø chigøben 'kailø køn' tainab pasramig
chigaig, treeg tøgagønrrai namui Señor Jesucristo kenamisramnegatig.
15 Yandø tru treeg maram kwaløммera puben, trunun nø
kenamartrab kuinrrun, tru nø mayanguen tab indig, tru nøtø
Mayeelaim Pala Pasrabig trurrigu maya reymeraim pala nø
Rey, katø maya misagwan ashib karub pønrrabelaim pala Nø
Karub Ashib Pasrabig.

16 Managuen kwanrrabig kømíig, muguen kemalamgaigu tørguegwalmabigu wabig, nune mu møkkucha asiimíig, katø mugucha nune ashchab kaimaig, Tius nøtø køn. Treegwan purø tab indiiba, managatig mayeelaim pala karub wamibabe nuyasig kønrrai inchar. Treeg kønrrun.

17 Møin kwaløm yu pirau pua misaamerane puarmera kermaptø, purab nørreelø kermab inchib, tru chigurrimbunø tøgagúilø treetø kønrraitamab isumgailøyu ke truyutø isua pønrrømønrrain karunrrig. Masken treeg inchimøtø, nam kasraatø tab kui warønrrai Tius tru chigucha palønrraingaig tøgagømburab tøgagønrrai namun tranøbigweinug isua pønrrønrrai inchig.

18 Tabigwan marøbelø kønrrain karunrrig, truba puarmera misrøppe, nømui chigøben tabig mariiløyu puarmera misrtrai. Tøgagúigwane chigucha merø kui inchimø, lata pirishib purugunrrab muniitø købelø kønrrai.

19 Øyamaybe tru wendøsrø attrabigweyasig, tabig pølbasra marøb esegab kebamrrun, øsig kømig, tru managatig cierton øsig kømigwan nebua tøgagømig kønrrai.

Timoteowan wamindiilø srabeig

20 ¡Au! Timoteo, ñun chi martrai trana pasrigwane tabig isua møra tøgagu, Tiuswane chigucha kømíig marøb wamindiilanba, ke ka wamincha møriilanba, katø tru nømui nørrø nebua ashib kusreb taig chi cierton kømíigwanba, treelan mørøb pasrønrrab kømø meganrrig.

21 Pøs møiløgøbenma trunun marøb kebamba, nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigugurrimbe yandø pella, chab tarømisran.

Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Timoteo

Timoteowan 'ka uñguh' cha, Pablo pørig

1 Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri Jesucristo nøashib karua ørig, øsig kømigwan Cristo Jesúsweinug trannrrab misra kørrømisrigwan eshkanrrai ørig,

2 nai undaaraig nusrkai lataig, ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaweimba, namui Señor Cristo Jesúsweimba tru ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñuim pala kønrrai isur.

Cristoimburabigwan kørmø waminchib

3 Chu uraskucha pesannab elachimøtø nabe truigwan, yem kwaløm ñune tøga tøga isua miab megappe, Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chibig kur, nai isub kebachib pasrabigu 'chi kalø køn' cha kebachibig chigaig, na treeg marøb pasraig Tiuswan, tru merrabsrø nai kølli misaamera Tiusweyasig maig marøb melabelø køben treetøwei.

4 Ñi kappin kørrøgaigwan isubene, nane katø malaugue asinrrabna køtan, na purø tab kui mørøb truba truba kasrag pasramig kønrrai.

5 Nabe katø katø isuinabig køn, ñi ka isatø inchib kømø, ñui isubigwan Jesucristoinug cierton pasra tøgagúigwan. Truigwane ñui awela Loidaba, ñui usri Euniceba truiløмerrig pølbasra tøgagúig købig køn. Incha møimbe ñuinukkucha truibe pasrømø kømø, pasraitamab isua pasrar.

6 Treekkurri na nai tasigwan ñuim pala estsaren, ñi chigøben marøbig kønrrai, Tius keta tranig tøgagúigwane pesannab elachib imønrrai, katøyug isunanrrab inchar.

7 Kaguende Tiusbe namune køriiteelø kønrrain kømøtø, chishkandø marøbig kønrrain tranig køn, undag købigwan tøgar kønrraimba, asr mumay srua itanmaptø pønrrømeelø kønrraimba.

8 Inchawei Señor Jesucristoimburabelan wamindamigwan kørig kui inchib pasrømøwei, namui Señorgurri kailan keeri yau na pasranmaptø kørig kui inchimøwei inchig. Masken treeg kørig kui inchimøtø, Tiuswei tabig srø wamgurri na maig kaig nebuig megaben, treetøwei meganrrab inchi, Tiuswei maramburab marøbig truig maig køben treeg.

9 Kaguende namun kaigyugurri wesrawa, newan tabig chishig amøñinrrai wamabiibe nøwein køn, kabe nam chigøben mariiløgurrin kømøtø, nø trendø treeg martrab isuitøgaba, nui ka yandø tab indiitøgaba køn. Tru iig ka yandø

tab indigwane Tiusbe Cristo Jesúskurri tranig købig køn, chigurrimbunø pønrrabikken kaabenbatøsrøwei.

10 Inchen møimbe Cristo Jesús namui Kaigyugurri Wesrabig yandø kenamisren, tru ka yandø tab indig pasrabig købiibe kenamisran. Incha tru managatig kerriguwan kwamig kønrrai marøb pasrabigwane nøbe kerrigu pinisha, tru Tiuswei tabig srø wamgurri tru øsig kømig managuen patsømønrrabigwan tøryu wesrawa pasran.

11 Inchen nabe truigwan eshkab waminchibig kønrraimba, Jesucristo nøashib karua ørig kønrraimba, kusrenanøbig kønrraimba wesrawa pasrig kur.

12 Incha øyeekkurri nabe øyeeg kaigu pureb megar. Treeg kuingucha øyeeg pasrarmaptø chi kørig kuim pasrømur. Kaguende nabe mun kørewa pasrarmab isua pasrar. Na tru srabe kwalømweyasig na nuinug esegawa tøgagúigwane chi puraimønrrai ashib tøga pasramig, nøbe maramburab maramigwan tøgaig kui, nabe ashmø kømø, asha pasrar.

13 Tru chi kalø kømø tabig kusrenaniilø na wamindigwan ñi mørigwane, trunun merrarrawa treetøwei marøb yamig tøgagønrrig, isubigwan tru Cristoinug pasriguba, undag købigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúiguba.

14 Tru purø tabigwan ñun marøb tøgagønrrai tranigwane, tru namuinug pasrabig Espíritu Santo purugúitøga tab asha tøga pasrau.

15 Pøs ñibe asha kuinrrun mayeelø Asia pirausreeløma nan chab tarømisrigwan, truilai utube Figelo køben, Hermógenes køben tarømisrig køn.

16 Onesíforoi yauelan Tius lastima tøgagønrraimab isur. Kaguende Onesíforobe katø katø nan chi isumø pishindø pasrønrrai purugubig køn, katø nan kailan keeri yau pasranmaptø kørig kui inchimøweingue.

17 Masken treeg inchimøtø, Romasrøma pub latatø, nan wetørramnegatig lawa, wetørrabig køn.

18 Señor Onesíforon tru lastima asig kømigwan nebua tøgagønrrai trannrrai isua inchar, tru srabe kwaløm puben. Ñibe yandø tsabø ashibig køn Efesosrøma nøbe namun yeeg purugub megaig købigwan.

2

Jesucristoi kan tab suldau kømig

1 Ñi nai nusrkai lataibe, tru ka yandø tab indig Cristo Jesúsweinug pasrabigu mur isua pasrau.

2 Truba yamelai malau na waminchen, ñui kalutøga ñi mørig købigwane katøganelan chi isumgaig martraptø møguelan

martrai karua pønsrø, nømgurringucha katøganelan kusrenanrrapteelan.

3 Chine isuig megamig pub arrubigu, ñibe namba treegu pureb meganrrab isu, Cristo Jesúswei kan purø tab suldau lataig.

4 Kan suldauma chi maramelan marøb meganrrab, truyu kebyaikkurrimbe, katøgan nøørø peg marameløyube kebya megamøn, nun suldau kønrrai pasrøbigwan purø tab kui mørtrai martrab.

5 Katø møig kanab luldashchab kan luløbig chigucha lulrrab pasramisra, luløbelø chitø maramig køben treegwan marmøwabe, tru lulimburø coronan utønrrab kaimanrrun.

6 Katø kan kwallibig chigucha pøsra, pøsra kwallabe, ellmarig misrøbigwane nømerrig tulishinrrabigwein køn.

7 Inchawei iig na ñun trendailane ñiguen chi chibig kuitashchab tab isu, pøs Señorbe chiwandøgucha ñi tab chigúi møramigwan tranrrun.

8 Jesucristo rey Davidwei misagugurri arrubiibe kwawa, kwailai utugurri katøle kurrigwan ñibe pesannamø isuagu, tru Tiuswei tabig srø wamwan na maig eshkab kusrenanig, treegwan.

9 Inchawei tru wamgurri chinetø kaig nebuinab, kailan keeri yau pasramig nebutan, kan larrø kaig lataikke. Inchendø Tiuswei wambe merrarraig kømøtø pasran.

10 Inchawei treekkurri chinetø kaig nebub arrubigwan treegwan kerrigu ka pureb megar, Tius nø lawa wesrailayasig tab kønrrai isua, tru kaigyugurri wesrailø kømig Cristo Jesúsweinug pasrabigwanba, tru managuen patsønrrabgaig tørguegwalmabigwanba nømgucha nebua tøgagønrrai.

11 Iig trendaibe chi isumgaig, isig kømøtø køn:

Nam nøba kwawabe,
katø nøba øsig purramig kønrrun.
12 Maya kaig nebub arringucha, melabig meløwabe,
katø nø ashib karub waisrøn chigucha nøba ashib karub purramig kønrrun.
Nam nun ‘ashmeelø ker’ chibene,
namungucha nøbe ‘ashmíig kur’ chinrrun.
13 Nambe nøba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha,
nøbe namba maig pasrabiibe chu uragucha treetø pasrabig køn,
kaguende nøbe maig køppe, managucha treetø kua.

Sølwan marøbig kui asig kønrrab inchi

14 Iilane pesannamønrrai isunanøppatø, isunanøppatø meganrrig, ‘øyeeg martrigay’ chib Tiuswei merrab karua pasrøb, ke kan chi wamindamgaigwan treetøgatø ke

larrøbitsamburab larrøbichib, ambugurri igurri aleguiyab kømønrrai. Treeg mariibe chi tabig purugumøtø, tru wamindigwan mørøbelane ka trømbøig mindishatø kørrømarøbig køn.

15 Ñibe ñuimburappe Tiuswei merrab søl marøbig kui asig pasrønrrab, purø tab asha isuptø marøb meganrrig. Chi maramigwan marøb pasrabig, chiyugucha køriimisra pasrønrrabgaig tru wam newan ciertonigwane, maig kønrrabigwan sølgandø kusrenanøb pasrabig treeg kønrrab.

16 Tiuswane chigucha kømíig marøb wamindiilanba, ke ka wamincha møriilanba, treegwan martrab kømø isua pasrønrrig. Kaguen treeg waminchibeløbe nømui kaig mariiløyu mas kegørrab ambubelø køn.

17 Inchen nømui treeg wamindiiløbe kan pill-llab pisrø asrwan trerangarub larrøbichib ib lataitøwei martrun. Treeg marøb pønrrabelai utube Himeneoba, Filetoba køn.

18 Pøs truiløma tru newan ciertonigugurri pella tarømisra, tru kwailø øsiiranrrun taibe yandø chab øsiirabguen indin køn chib, trumay waminchib kebamba, møilanma tru nømui isubigwan Jesucristoinug pasra tøga melaigwane yandø mumaygucha kømuielø melønrrai mindisha kørrømarøb kebambin køn.

19 Inchendø treeg kuingucha, Tius purø may tamara pølbasra pasriibe muguen kønøgamgaig pasran. Truyube øyeeg chibig pørig tøgaig: "Señorbe møiløtø nuielø kuigwan ashibig køn" chibiiba; katø: "Møitøgucha 'Señorwei munchiyu uñibig kur' chib waminchibiibe kaig marigugurri tarømisramig køn" chibiiba.

20 Kan nu yauma pasumera, køtsømera pønrrappe, orotøga mariiløtø pønrrømøwei, andøga mariiløtø pønrrømøwei indan. Treeg kømøtø, tsiitøga mariilø køben, pirøtøga mariilø køben pønrran. Møiløbe purø tabig marøbyutø katørab srua kømig køben, møiløbe ka chi marøbyu køben katørab srua kømeelø køn.

21 Inchawei møikkøben øyeeg kaig mariiløyugurri chish misrabe, purø tabig maramigweyasig kan pasun lataig tøgagømig kønrrun, tabigweyasiitø tarømarig, chiyutøgucha Señorweimbe tabig martrabig, chigøben tabig maramigweyasiibe kaima pasrønrrabgaikke.

22 Matsørelø chinetø kaig marøg kui indiiløyugurrimbe ñibe tarømisr. Incha tru sølgandø tabigwanba, isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagømigwanba, undag købigwanba, ambugurri igurri tab unamigwanba ñibe tøga uñ, tru nømui manrrømeran chishchiitøga Señorwan 'purugurra' chib wamab tabig waminchibeløba kanbalatø.

23 Ke chi wamindamgailan aleguiyam lailøyugurrimba,

chugúinguen mørmubendø chinetø cha møriiløyugurrimba tarømisr. Kaguende treeg indiibe ka kwayab kømigweyasiitø marig kørrømisrøbig kui ñibe ashibig køn.

24 Kaguende Señorweiwan marøb megabiibe kwayam laptiig kømøtø, masken mayeelan larrø tab inchibig, trurrigu may kusrenanøbig, chigøben pusrkwanrraptiig taingucha namig mørmíig kømig køn.

25 Katø mørøg kømub chinetø cha mørøbelane, møi møi tsag wamømøtø, tammaytø sølwan isunrrai purugumig køn. Nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramigwan inchippa Tius tranøbgunmab isua, tru newan ciertonigwan nøm tab chigúi mørtrai.

26 Incha katøle tab isua møra, tru nugwaimandzig chinetø mara pønsra nømun kegørrøsrka, nø maig martrain køben, treeg marøb melønrrai merrarrawa tøgagúigugurri wegørrønrrai.

3

Srabe kwalømmerawan misaamera mailø kønrrabelan waminchib

1 Katø ñibe iigwangucha isua asha kømig køn, srabe kwalømmerawane tabguen waramga kwalømmera attrab kui.

2 Møguelø ka nømuimburaptø tabig kønrrai inchibelø, anwane ke chinchimmørø inchib chull inchibelø, purø nørreelø misrøb waminchibelø, purab nørreelø misrøb katøganelane keeshaguen ashmeelø, trømbøig tsalø wamamba inchibelø, nømui møskalan larrø mørmeelø, chiwangucha ungwaguengar, Tius kaagúi lataig inchib misaamera kønrrun.

3 Ka trendø treeg undaguelø kømigwane chigucha chiga misaamera, namappe, chinchaguen tamaramgaig namabelø, wam kusrupteelø, trømbøig maramigwane ke treeg maratøweim puraambubelø, nømun kømøbashtø trømbøig mara petab misaamera, chigurrimbunø tabigwane larrø tsaleelø,

4 chi kømubendø tabelan kailai tasku purøøra pønsrøbelø, chi maramigwan tabguen isumubendø møi møi marøbelø, nørreelø kermab isubiitø ke chinsraatø inchibelø, chine tab kuimørøb maramigwangøba undaarabelø kønrrun, Tiuswan kømøtø.

5 Tiusweimburabigu truba tabig amøñib lataig inchendø, tru maramburab marøbig Tiusweiwane chigucha kømíig mara tøgar køn. Øyeeg misaamerane tarømisr.

6 Kaguende tru treeg marøb møguelai utuelø møiløgøben køn, ishumburmera chiyu køben mur isua pønrrømøwa, chigurrimbunø kaig marøg købig arrubig srua ambiilø, kaig

mariitø netsailai yamerayu kebamba, tru ishumburmeran kegørrøsrka treetø treetø melønrrai srua købelø.
7 Inchen tru ishumburmerabe chu uraskucha kusreb chib meløbendø, tru newan ciertonigwane managuen nebua ashchab kaiman.
8 Tru Janesba, Jambresba Moiséswan chi marmønrrai søtøluløbelø latawei, tru møgueløbe tru newan ciertonigwane treetøwei søtøluløbelø køn. Truiløbe nømui turyube trømbøig maramig isubiitø netsailø, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigugurri tarømisra misaamera køn.
9 Inchendø ke øyeetø, øyeetø kuimbe martrab kaimanrrun. Kaguende nøm chigúinguen mørmubendørre marøb kuigwane mayeelai malau tørgandø tørmarig kønrrun, tru pailø Janeswanba, Jambreswanba maig purayaig treetøweingue.

Timoteowan chi maramigwan Pablo karua pasrig

10 Inchendø ñibe ñuimburappe na maig kusrenaniilan tab ashibig køn, na mandø unigwan, na maig martrab isuigwan, nai isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan, maya chindingucha tammay megaigwan, undag købig tøgagúigwan, chine pub arringucha tarømisrmø, megabig megaigwan.
11 Katø chine chine nan kaig marinab megaigwan chigucha, purø isuig megamig chinetø puigwan, Antioquíasrø Iconiosrø, Listrasrø nan yeeg trømbøig pui megaigwan. Øyeeg chine trømbøig puig isuig megaben, kerrigu øyeelø chine pub arrubigugurri Señorbe nan chi kømø ka purayamig kønrrai marig køn.
12 Inchawei mutøgucha Cristo Jesúsweimburabeløyu tabig amøñinrrab inchibeløbe, isa kømøtø, kaig indinab melamig kønrrun.
13 Trune tru larrø kaig møgueløba, katø tabzhig wamincha kaigyu kegørrøsrkøbeløbabe treetøguen kømø, purø kailøguen misrøb amrrun, nømguen may wamincha kegørrøsrkailøtøwein købendø, may wamincha katøganelan kegørrøsrkøb.
14 Trune ñibe tru ñi kusrewa tøgagúigu, truyutø megabig megau, tru ñi trunun treeg kuitamab kørewa tøgagúigwan. Pøs ñibe isua kuinrrun ñun truigwan mumera kusrenanig købigwan.
15 Inchagucha ñibe unøgurri Tiuswei tru newan tab wam pøriilan yandø ashibig køn, truiløbe ñune kusrebig kønrrai martrun, tru isubigwan Cristo Jesúsweinug pasrikkurri kaigyugurri wesraig kømig kønrrai.
16 Pøs Tiuswei wamwan pøriibe kerriguba Tius nui wamwan øyamay chinrrai isungaruben treeg pøriilø køn, trurrigu kusrenanamibe purø tabig, kalø marigwan nebua

ashchai wamindamig lata, kalø maren sølwan martrai watsamig lata, tru sølgandø maramig kønrrai kusrenanamig lata,

17 Tiuswei møøbe chigurrimbunø tabig maramigweyasiibe chigucha palømíig newanig kønrraingue.

4

Ñun maig martrai karua pasrigwane martrig

1 Tiuswei merrappa, katø Cristo Jesús, katøle kenamisra arrua, tru nø ashib karub wamigwan nø tøga pasramisra, tru øsiguelanba, kwaig warabelanba, maig kønrrabigwan nø asha martrabigwei merrappa, marmø kømø martrai ñun karua pasrar:

2 Tiuswei wamwan eshkab kusrenanrrig. Wamindamdiig kui lata, wamindamdiig kømui lata nui wamwane waminchab muniitø pasrabig kønrrig. Katø øyeeg maramig købig kuin kui nebua ashchai waminchib, kalø marmønrrai wachib, kullaaramø tranrrønrrai purugub, trurrigu tsag inchimø, tammay Tiuswei wamwan kusrenanøb pasrønrrai pasrar, ñune.

3 Kaguende tru chi kalø kømø tabig kusrenanig Tiuswei wamwan misaamerabe mørøg kømui inchib pønrram kwalømmera punrrab køn. Nømbe ke chine peetø mørøg køb mendindø kuig køppe, nømui trømbøig isuiløyu maig køben treegwan marøb kømig, kusrenanøbelø srøitø srøitø tulishib truba nørrø pera kønrrun, nøm chi mørøg kuin køben treegwan waminchabelø.

4 Incha tru newan ciertonigwane mørøg kømub tarømisra, chi treeg kømubendø nømuinetø isua wamindiilan mørøb kønrrab chab lliranrrun.

5 Trune ñibe ñuimburappe chiyutøgucha maig pasramigwan tab asha pasrau, maya kaig pub arringucha treegu ka megab, Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan trusrøn trusrø waminchib llirab, Tiusweiwan ñi maig maramig tøgagúigwane newan martrig.

6 Kaguende nabe yandø naimburappe na øsig kuigwan Tiusweyasig keta trannrrab kweetsig kømig yandø ke lutau pasrøben, yandø na kwawa webya yamibe puim pasran.

7 Nabe nai kwayamigwane purø may kwayawa pasrar. Katø chu pumsrøngatig lulamigwane trusrøngatig lula, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane maig tøga pasrabig kuig treetø ka tøga pasrar.

8 Inchawei maig kønrrabigwan sølgandø tabig marimburø utam corona esegaig tøgagur. Truigwane Señor, tru maig

kønrrabigwan sølgandø tabig marøbig, tru kwaløm nan tranrrun. Tranøbgucha nandø tranmøtø, katø mayeelø tru nø arrumigwan truba truba tab kui isub muniirabelane, mayeelanba trannrrab kuinrrun.

Timoteowan nunashib wamindiilø

9 Timoteo, petø nan ashchab attrab inchunrrig.

10 Kaguende Demasbe i pirauigwangøba undaarab kebya, yandø nane elachippa, Tesalónicasrømay yaig køn. Inchen Crescentebe Galacia pirausrømay iben, Titobe Dalmacia pirausrømay yaig køn.

11 Yube ke Lucastøwei naba kørrømisran. Marcoswane lawa, ñi pera attrunrrig. Kaguende nøbe tru nai marameløyu truba nu purugunrrautan.

12 Inchen Tíquicone nabe Efeso ciudasrømay ørig køn.

13 Incha ñi arruppe, Troassrø Carpoi yau tru na kørrømarig, nai pala itøgueigwanba, kilgamera pøriilanba srua attrunrrig, katø trugurri tru katøgan kilgamera mas palønrrabelane pesannanrrab kømø.

14 Alejandro, tru tsandzøndøga chigøben marøbiibe, nane chinetø truba truba kaig marig køn, nø maig marigwan Señorbe truburø maig tranamigwan trannrrab kuinrrun.

15 Tru møwane ñigucha isuatø ashiptø uñchig. Kaguende Tiuswei wamwan nam waminchimønrrai truba truba søtøluløb kurrig køn.

16 Tru maig maramigwan asha marøb purrabelai merrab ke srøsrø nan payib srua kønrrab pølbasrendø, tru naimburab 'na treeg mara pasrømur' chib, megabenma, nane mugucha purugumøtø, masken nandø elacha, mayeeløba ke chab tarømisrøptindig købig køn. Nøm øyeeg marigwan Tius isua ulø paymuimbe køn.

17 Treeg kuindøgucha, Señorbeguende naba pasrøwa, chigúingucha kullaaramø, mur pasrønrrai purugúig køn, Tiuswei wamwan nagurri eshkab kusrenanig kørrømisren, mayeelø judíos kømø misaamera truigwan truyu nebua mørig kønrrai. Incha nane Señorbe león lataigwein trigugurri kerraig køn.

18 Katø Señorbe nane chine kaig nebunrrab pønrrabigugurri chi kømø, ka purayamig kønrrai, chi indiimíig ashib tøgagønrrautan, srømbalasrø nø ashib karub waisrø tøga wamigweyasig. Tørguegwalmabiibe Tiuswein kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Tabig wamindiilø srabeig

19 Priscilanba, Aquilaswanba, Onesíforoi yauelanba 'tab ka amøñigueh' tan chirrunrrig.

20 Erastobe Corintosrø kørrømisren, Trófimone Miletosrø
kwanrrø kørrømarar.
21 Pishim pølmera kebimøwatø ñibe petø attrab inchig. Eu-
bulo køben, Pudente køben, Lino køben, Claudia køben, katø
nunelø mayeelø truilø chigucha ñun 'ka uñguh' chirrunrrig
cha, øran.
22 Señor Jesucristobe ñiba pasrøben, nø ka yandø tab in-
dikkucha ñimba pasrønrraimab isur.

Tito

Pablo Titon pørøb

1 Na Pablo Tiusweiwan marøb megabig, Jesucristo nøashib karua ørig kur, Tius nø lawa wesruilan, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwanba, katø tru newan ciertonigwan nebua asamigwanba na purugub pasrønrrai, tru Tiusweimburab tabig amønamigumay amrrai marøb pasrabigwan.

2 Tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúiba, tru maig kuigwan nebua ashib ambiibabe, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrurmab isua munig melaigu truyu pasran, Tius tru mana isa waminchimíig, chigurrimbunø købigwan marmøwatøsrøwei tru nø trannrrab misra kørrømisrigu.

3 Inchen møimbe yandø truigwan maram kwalømmera pubene, Tius namui Kaigyugurri Wesrabig nan martrai karua pasren, trunun na eshkab kusrennen, nui wambe yandø truyu kenamisran.

4 I kilgawan ñi Titon pørar, nam pailøba namui isubigwan kanguelarrøtø Jesucristoinug pasra tøgaig, ñi nai trag nusrkai lataigwan. Namui Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Kaigyugurri Wesrabiiba, nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñun tranrraimab isur.

Cretasrø chitø maramelø

5 Na ñun tru Cretasrø kørrømarøppe, trusrø tru chi maramelø lutø kørrømisriilan lutøgurri tab tamarøb kerrigu chab patsø kønrraimba, katø pueblomørig iglesiamerayu Tiusweiwan pera marøb pønrrønrrabelø wesrawa pønsrønrrai, ñune trusrø treeg kørrømarig køn, na ñun maig martrai karuigwan treeg martrai.

6 Tiusweiwan pera marøb pasrabiibe mugøben ‘chi køn’ tainanrrabgaig, kan sraindø tøgaig, katø ureemeragucha Jesucriston kørebelø tøgaig kømig køn, nømun ‘maig marøb amøñig køben amøñibelø køn’ chib wamindinabelø, kabe ‘mørmeelø larrø kailø køn’ chib wamindinabelø treeg ureg kømøtø.

7 Kaguende Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe ‘øyeeg køn’ tainanrrabgaig kømig køn. Ke nø maig taigwandø, martrai inchibig kømøwei, kuchigurrindø ke chinsraatø inchib namabig kømøwei, mutsiiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig kømøwei, ke maramgailan marøb, an nu katøramigwangøba chullig kømøwein kømig køn.

8 Masken treeg kømøtø, mugøben nui yau pubelane yaambumay wamønrrab muniitø wabig kømig køn. Tabigwane

undaguig, maig unamigwan isua møra uñibig, sølgandø tabig marøbig, Tiusweimburabeløyu newan tabig uñibig, asr mumay srua itanmaptø uñmíig kømig køn.

9 Tiuswei wamwan chi isumgaig ciertonigwan maig kusrenanigwane, tindøga pasrabig kømig køn, chi kalø kømø tabig kusrenaniitøga katøganelan 'maig maramigwan treeg maray' chib wamindamiba, katø 'kalø maran' chibgøba waminchibelan, nømguen kalø marøbelø kuin kui nebua ashchai wamindamiba.

Tru peemaytø yunømara kusrenanøbelø

10 Kaguende nøm maig martrab chippe, ke purab purab pønrramisrøbelø køben, wamdø nigarmera køben, katø may wamincha ka kegørrøsrkøbelø køben truba nørrø køn. Tru treeg inchibeløbe judíosmera tru asru circuncidawarmera, truilørre mas inchibelø køn.

11 Inchawei treelane waminchib kømønrrai mera, nømui trigwane kandø kasra pasramig søl køn. Kaguende chi maramíig mara an nørrø tøgamisrøg køb, ke yaba, yaba yandø mandøgucha kømuielø melønrrai mara kørrømarøb amrrun, chi kusrenanamgailan kusrennøb.

12 Tru Cretasrø kan møg nømui utuig nømui tiusmeraiwan waminchibiitøwei nøm tøgagúima trendaig købig køn: "Cretasrø misaamerabe chu uraskucha isa waminchiptø warabelø, animal lataitøguen kømø purab kailø, kan mabgucha ¡katø! mamburab mabelø, trurrigu pøgølelø køn" cha.

13 Truig trencha wamindiibe isa kømø, sølwei wamindig køn. Inchawei nømune waminchippe mørmø kømø, mørtrai mur waminchig, tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan chi kaiba lindiimíig chishig tabig tøgagúigwane,

14 judíosmera ka nømdø isua wamindiilø tøgagúilan tru kuindø mørøb pønrrømøwei, katø møguelø tru newan ciertonigugurri tarømisrar chi maramigwan nømdø pønsrailan tru kuindø marøb pønrrømøwei inchai.

15 Chi trømbøig isumeelø chishig tabig isubelaimbe chitøgucha tabig chishig køn. Trune Tiuswan chigucha køremeelø, larrø trømbøig isubelaimbe chigucha chi tabig chishiibe chi kaagøn. Kaguende nømui turyu isubiiba, isub kebachib pasrabiiba truiløbaguen larrø trømbøig mindiilø tøgar køn.

16 Tiuswei mayu amøñibelø ker chibendø, nømui chigøben marøb amønaitøgabe chi ashmeelø kui lataitøweih marøbelø køn, ashikken kønrrabgaig køsøngønrraptiig marøbelø, larrø mørmø misaamera, chigøben tabig maramigwane martrabga misaamera køn.

2

Chi kalø kømø tabig kusrenanigwan waminchib

1 Trune ñibe waminchippe, tru chi kalø kømø tabig kusrenanig, truig maig køben treegwan waminchig.

2 Møguelø kølleeløbe chigøben incha ashmø, maig pønrramigwan pønrrabelø kønrraimba, mugøben chine cha asinab pønrrømeelø kønrraimba, isua møra misaasun amøñibelø kønrraimba, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwane chi kaiba lindiimíig chishig tabig tøgagønrraimba, undag købigwan tøgar kønrraimba, chine pub arringucha melabig melønrraimba waminchig.

3 Katø treetøwei ishumburmera kølleeløbe, Tiuswei ureemerasun maig amønamigwan amøñibelø kønrraimba, wam kusrab wamniga llirapteelø, vino mutsamigwan larrø chullelø kømønnrraimba, tabigwane katøganelanguen kusrenanøbelø kønrraimba waminchig.

4 Øyamay nømbe tru keløbar ureetø ishumburmeran: isua møra misaasun amønamigwan, nømui kelan, nømui uregwan undaguelø kømigwan,

5 tab isua møra amønamigwan, chi kaig marmø chishig amønamigwan, nømui yaambu chi maramelan asha marøb purrabelø kømigwan, tab inchibelø kømigwan, nømui kelø maig chiben treeg melamigwan waminchibelø kønrrai, 'Tiuswei wamwan chi tabig kømøn' chib kaig wamindig kømønrraingue.

6 Katø matsørelan chigucha 'øyeeg, øyeeg marøb kømig køn' chib, isua møra amøñibelø kønrrai waminchig.

7 Ñi chiyutøgucha tabig mariiløyu nømguen trunun asha kusrenrrai marøb kenamar. Incha ñui kusrenanamigu ñibe kusrenanøppe, maig kusrenanamigwan isa kømø sølwan kusrenanøb, ka indzab marøb lataig kømøtø tab kusrenanøb,

8 katø waminchibgucha wamindamgailan waminchimøwei, mu 'øyeeg kalø køn' tamgaig waminchib kusrenanrrig. Tru namun tsalø kuin pønrrabeløguen namun møigwandøgucha chi chaguen kaig waminchab kaima, kørig misraguen kørrømisrtrai.

9 Katø tru karuindiig melabeløbe, nømun karub pera købelø nøm maig karuben, 'chiyutøgucha treeg marøb melamig køn' chib waminchig, karub pera købelø tab kui mørøb purrønrrai marøbelø kønrraimba, katø trigu trigu løtapteelø kømønrraimba,

10 katø chigøben tsøgøl inchipteelø kømø, masken newan chi isumgaig tabig marøbelø kui asiilø kønrraimba, Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tabig kusrenanigwan nøm chi marigutøgucha purø tab kui asig kørrømisrtrai.

11 Kaguende tru Tiuswei ka yandø tab indiibe maya misaamera ashchai kenamisrin køn, tru kaigyugurri webambamig kønrrai.

12 Inchen tru ka yandø tab indiibe møi ya nam øsig warain kwaløm, isua møra misaasun amønamig kønrraimba, maig kønrrabigwan tabig sølgandø maramig kønrraimba, Tiuswan maikkucha pesannamø tabig amønamig kønrraimba kusrenanøbig køn, Tiusweimburab trømbøig kaig maramelanba, chigøben ke trømbøig marøg køtanmaptø marmumigwanbabe yandø elachar kømig kønrrai,

13 tru nam isua munig melaig mayanguen tabigwan muniirab melappe, Jesucristo tru namui purø nu Tius namun Kaigyugurri Wesrabigwei tørguegwalmabig kenamisramigwan muniirab.

14 Kaguen nøbe nøashib namuyasig kwaig køn, chigurrimbunø purø trømbøigugurri wesranrrappa, katø kerrigu newan chishelø, nui misag søtømera nuyasiitø kønrrai martrappa, katø tabig maramigwane marmø kømø martrab inchibelø kønrrai.

15 Ñibe iilan waminchig 'øyeeg, øyeeg marøb kømig køn' chib; 'øyeeg maramibe kalø køn chib; marmøtay' chib. Waminchippe, mu mandamgaig waminchig; ñun mu kaashib kønrrain kømøtøgue.

3

Jesucriston kørebelan mandø amønamigwan waminchibig

1 Misagwan ashib karub purrabelan lata, katø chi maramigwan martrai karub purrabelan lata, truilø maig chiben treeg melabelø kønrrai, isunanøb waminchig, chi karuben mørøbelø kønrraimba, chigøben tabig maramigwane martraptø pønrrabelø kønrraimba,

2 mugøben katøganun chi kaig waminchimeelø kønrraimba, kwayam lapteelø kømøtø, masken tab inchibelø kønrraimba, maig købash inchimø, mu misaamerandøgucha tabig marøbelø kønrraimba.

3 Kaguende merrabsrømbe namgucha Tiusweimburabelane larrø chugúi mørmeelø, Tiuswan mørøg kømui inchibelø, pella amøñibelø, chigurrimbunø trømbøig marøg købiiba kaig mara tab kui mørøb waramibatø srua ambiilø, kaig maramigwangøba isubelø, chigurrin køben katøganun pusrkwai ashib, namun katøganelø larrø tsalø asiilø, katøganelan namgurrin treetøwei tsalø ashib nambe treeg amøñibelø købig ker.

4 Inchen Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tru ka
yandø tab indiiba, nui undag købiiba maya misagweyasig
yandø kenamisren,
5 nam chigøben sølgandø tabig marøbelø kuimba kømøtø,
nøbe lastima asig maig køben, namun kaigyugurri wesraig
køn. Treeg marøppe, srøilø kønrrai pillmaikkurrimba, Espíritu
Santo namun peemayelø kønrrai srøig yunømarikkurrimba køn.
6 Nøbe Espíritu Santon tøgagømburab tøgagønrrai namuim
pala ørig køn, namui Kaigyugurri Wesrabig Jesucristogurri.
7 Nui ka yandø tab indiitøga namune chi kaig kømeelø
lataig tabig kørrømara, ketigwan utønrrab ureemera
kønrrai kørrømarig køn, nam tru managatig øsig kømigwan
tøgagønrrurmab isua munig melaig truig maig køben treeg.
8 I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn. Inchawei iig-
wan waminchippe marmø kømø, treeg martrai waminchig
Tiuswan kørewa pønrrabeløbe chigøben tabig maramelangøba
marøb melønrrab inchai. Kaguende tru iig tabig mariiløbe
misagwan truba tabig purugunrrabig køn.
9 Inchen ke ka yandø kwayam lailanba, katø nambe i
misaamerainukkurri amrrubelø ker chib wamindiilanba,
kangurrin kangurri ke chab kemøriyab katø tru aleguiyam
lailanba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu, øyeeg
chibig køn chatø ambugurri igurri tru wamindiilanba, tree-
lan tru kuindø mørøb pasrønrrab kømø. Øyeebe chi purugun-
rrabgailø waminchimuinguen wamindiilø køn.
10 Møikkøben Tiuswei ureemeran nøørø katøgan søtø marøb
uñibigwane 'øyeebe maramig kømøn' chib kan pamaygatig
wama wamincha, wamindigwan mørøg kømui inchene,
yandø treeg møwane chi asamig kaanrrai tarømisramig køn.
11 Kaguende øyeeg møøbe yandø nøasiitø tsabø minchaig,
kaig marøbig, nui kaig mariitøgatøwei kaigyu kebeñaig køn.

Nunashib wamindiilø srabeig

12 Artemaswan kui, kabe Tíquicon kui ñuimay na ørene,
Nicópolissrømay nan ashchab, petø attrab inchunrrig.
Kaguende nabe tru pishim pølmerawane trusrø tsunrrab
inrrab isur.
13 Tru maig maramigwan martrai romasreelai pøriilan ne
ashibig kusreb møg, Zenaswanba, Apoloswanba, nømui am-
bamigwan amrrai, chigucha palab punrrain kømø, purugun-
rrig.
14 Pøs chigøben ke purugumdiig pub arruben treegu pu-
rugunrrab, namuieløgucha tabig maramigwane kusreb am-
bamig køn, ke chigucha marmeelø kønrrab kømøtø.

Wamindiilø srabeig

15 Mayeeløba naba amøñibeløbe ‘tab ka amøñigueh’ cha wam øran. Nam lataitøwei nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrrøwa namun undaarabelan ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrig.

Tius nui ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Filemón

Pablo Filemónnwan pørøb

1 Na Pablo Cristo Jesúsweimburabelan marøb megaikkurri
kailan keeri yau pasrabiibe, namui nuneg Timoteoba
misra, ñi nai undaaraig namui maramigu lincha marøbig,
Filemónwan køben,
2 katø namui nuchag Apian køben, trugurri Arquipo tru na-
mui marameløyu, marig kørrømisrtrai tranrrab megabigwan
køben, katø tru iglesia ñui yau tulundzunabelan køben pørar.
3 Tius namui Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø
tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun
tranrraimab isur.

Jesucristoinuutø pasra tøgagúiba, undag købiiba tøgagúig

4 Tiusba waminchippe, chu urastøgucha 'ungwa, ungwa'
chibig kur ñun isub.
5 Kaguende ñui isubigwan Señor Jesúsweinug pasra
tøga megaigwanba, katø Tiuswei misaameran ñibe truba
undaguig køn taigwanba wammørikkurri.
6 Inchawei tru ñui isubigwan Jesucristoinug namba lata
tøgagúig, truibe truba tabig purugub pasrønrrai Tiuswan mi-
abig kur, tru Cristo Jesúsweinug nam chigurrimbunø purø
tabig tøgagúigwan nebua ashchai.
7 Kaguende nane truba truba kasrag køb, truba tab kuig
kuig køn, tru ñui undag købikkurri. Kaguende Tiuswei mis-
aamerai manrrømerabe, ñigurri pishindø tab kuig kasraatø
pønrrønrrai marin køn, ñi nai nuneg.

Pablo Onésimoyasig purøwaminchib

8 Inchawei nabe Cristogurri mu chi chinrraingaig, ñi maig
maramigwan treegwan martrai karua pasramig tøgagøbendø,
9 treeg inchibgunrriibe tammay undag købiitøga tiusmanda
treeg martrurrunrrig cha, ñun miawa pasrar, na Pablo, yandø
køllig, na møi ya Cristo Jesúsweiwan marøbig kuikkurri kailan
keeri yau pasrabig.
10 Nai nusrkai lataig Onésimoyasig ñui merrab
purøwaminchab inchar, na kailan keeri yau pasrøwa, nai
unø lataig misra pasrabigweyasig.
11 Onésimobe merrappe chigucha kømíig købig kuig, møimbe
ñuyasig lata, nayasig lata, chiyutøgucha ke nø purugub
megabig misrin køn.
12 Incha nabe katøle nune ñuimay ørar, tru nai manrraugurri
undaaraigwan.

13 Pøs naba kørrømisrtrai nune, nabe kørrømarømmørø isuig køn, Tiuswei tabig srø wamgurri nan merrarrawa keerig pasrøben, ñi purugub megab lataitøwei nan purugub meganrrai.
14 Inchendø ñimerrig maig tainguen ashmøwatøbe, nabe ke treeg martrab inchimuig køn. Tru na ñun øyeeg martrunrrig taigwane, ke na ñun treeg maramne indig kømøtø, uyube ñi maig maramdiig køben treeg asha martrai inchar.
15 Onésimo kan maya yanagatig ñun øyeeg tarømisrøppe, katøle managatig ñi nun yandø tøgagørrømisramig kønrrab kua, øyeeg tarømisrig kuitamab isur.
16 Møimbe yandø nune karuindiig megabig kui lataig kømøtø, katøguchinguen tøgagømmay tøgagørrunrrig, kan undaaraig nunewan lataikke, nøbe naimbe truba undaaraig køn. Trune ñibe treetøguen kømø, katøguchinguen isua undaaramig køn, nø misag pasraigu lata, Señorweinug pasraigu lata.
17 Inchawei ñi naba lincha marøbig kuabe, trube, nune nan utab lataig uta tøgagørrunrrig.
18 Inchippa ñun chigøben kalø mara kuin kui, kabe chigøben ulø misra kuin køb chigøbene, trube, trunun na ashchab, nan ulø payrrunrrig.
19 Na Pablo naashib nai tasiitøga iigwan pørar: 'Ulø chigúin købene, trube, na purø waramønrrun' chib, ñuimburab ñitøweinguen Tiusweimburabeløyu nan truba nørrø ulø kuigwan truigwanguen chi kebachimøtø.
20 Trube, nai nuneg, ñi Señorgurri øyeeg tabig nayasig marimbe køtan, nai manrrau chi isumø, tab kui pasramig kønrrai Cristoinug.
21 Na pørøppe, na maig taigwan møra martraitamab isua pørar, katø na maig taigwandø kømøtø, katøguchinguen tabig martraitamab isuague.
22 Tru kømnetø katø na ñimuisrømay arrua, na chu pua kørrømisramigwangucha tamarøb megarrunrrig chinrrab inchar, na ñun ashchab arrumig kønrrai, ñim Tiuswan miab melaig treeg pubene, katøle ñimun ashchab arrumuitamab isua.

Wamindiilø srabeig

23 Cristo Jesúskurri tru kailan keeri yau naba pasrabig Epafraskucha ñimun 'tab ka amøñigueh' cha øran.
24 Katø Marcos køben, Aristarco køben, Demas køben, Lucas køben nai maramigu maram purugub melabelø, truiløgucha 'tab ka amøñigueh' cha øran.
25 Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba kønrraimab isur.

Hebreos

Tius Nusrkaingurri wamindig

1 Merrabsrømbe Tiusbe namui køl̃li misaamerane Tius
maig karuigwan eshkabeløgurri, mumay køben, katø katø
wamindig købig køn.
2 Incha møi i srabe kwalømmerawane nui Nusrkaingurri
namun wamindan. Tru pirøwanba, katø srømbalasrø kerrigu
chigurrimbunø købigwanbañau Tiusbe nøgurri mara pasrøb,
katø nundøwei tru chigurrimbunø pønrrabigwan kerrigu keta,
nø ashib tøgagønrrai kørrømarig købig køn.
3 Nusrkaimbe Tius maig tørguegwalmabig køben, treetøwei
tørig tørguegwalmabig køn, chiyutøgucha Tius maig køben nø
treetøweingue. Katø nøbe tru chigurrimbunø pønrrabigwane
nui maramburab mari wamdøga trunun nø ashib tøga pas-
ran. Incha nøbe misaamerai kaig mariilan chab chish-
marabe, yandø srømbalasrø Tørbilabig Purø Nu Tiuswei kusr-
maygatø wanrrab wamisrig køn.

Tiuswei Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kømø, purab nuig køn

4 Pøs øyamay Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kømø, purab
nuig misrig køn, “Tiuswei Nusrkain” cha, wami munchin nø
uta tøgagúibe, “ángeles” cha wami munchi lataitøguen kømø,
purab nuig utig køb lataitøwei.
5 Pøs Tiusbe kan mø ángelwan køben managuen øyeebe
chimuig køn:
“Ñibe nai Nusrkain køn cha;
nabe møi ñui Møskai misrar” cha.
Katø mø ángelwangucha øyeeg chimuig køn:
“Nabe nui Møskain køben,
nøgurrimbe nai Nusrkain kønrrun” cha.
6 Incha Tiusbe nui kandø Nusrkawan yu pirau kebattrai ørøb
urasma katø trendaig købig køn:
“Tiuswei ángelesmerabe mayeeløba nun køriibala tabig wamin-
damig køn” cha.
7 Inchen tru ángelesmeraimburappe Tiusbe trenchibig køn:
“Nui ángelesmerane kan isig ichibig latailø kønrrai maran cha,
katø nuiwan marøb melabelane nag pilabelø latailø
kønrraingue.”
8 Trune Tius Møskaimbe tru Nusrkaweimburappe trenchibig
køn:
“Ñi, Tius, ñi ashib karub wamisra waibe
managatig pasrabig pasrøben,
tru tabig sølgandø marøb tøgaweim pørøtsiibe

ñi ashib karub wainug sølgandø marøb waig,
truig kønrrun cha.
9 Sølgandø tabigwane ñibe undaarawa,
kaigwane ashig kømui indig køn cha.
Incha treekkurri Tius, tru ñui Tiusbe,
tru ñui linchibelan lataguen kømø,
purab nuig kønrrai mara,
ñune aceite srølig køn cha
maya nuguen kasraaranrrai."
10 Katø Tiusbe Nusrkawan trenchibig køn:
"Ñi Señorbe srøsrøzhiitø pirøwane
ñi mara pasrig køben,
srømbalamerabe kerriguba ñui tasiitøga mara
pønsrailø køn cha.
11 Inchen truiløbe kerriguba chab pinøben,
ñibe wabig wanrrun cha.
Srømbalamerabe kerriguba asru kewagúilø lataitøwei
chab køllíranrrun cha.
12 Ñibe tru srømbalamerane kan pala itø tsinigwan welan kitishib lataitøwei kirra,
kewagúilan lataitøwei katøle peemay
srøig yunømartrun cha.
Trune ñibe chu uraskucha yunømarmø,
treetø treetø køben,
ñi øsig wamig pilamerabe managuen patsønrraamøn" cha.
13 Tiusbe mø ángelwan køben managuen trendaig kaagøn:
"Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna
wamig kønrrai pønsramnegatig."
14 ¿Angelesmerabe mayamba espíritumera, Tius karuigwan marøb pønrrabelø, kaigyugurri wesraig kømigwan ketig uta tøgagønrrabelan purugub pønrrønrrai karua øriilø treelø kømuitarru?

2

Kaigyugurri wesraig tøga pønrraigwan chinchaindø elatsamig kømøn

1 Inchawei treeg købene, nam wamindi mørigwane mas tab møramig palan, nam amønaig mayugurri inchippa pella ambinabgunmab.
2 Kaguende Tius ángelesmeragurri wamindikken maig chippe, treeg kønrrain kuig kua, tru maig taigwan mørøg kømub itøbunabelanba, møra marmeelanba truburø møra melamigwan maig utamigwan utønrrai pønsraig købig køn.

3 ¿Namun kaigyugurri wesraig yeeg nuig tøga pønrraigwan
nam chinchaindø elacha, amøñabe, trube, nambe tru
møra melamigugurrimbe, mandø incha wegørrønrrab?
Kaguende kaigyugurri wesraig kømig purø nuigwane
Señor Jesús nøashib nømerrig eshkaben, trugurrimbe tru nø
wamindigwan mørøbelø, truigwane 'øyeeg køn' cha, namun
eshkaig købig køn.
4 Katø Tiusbe nø pasrain kui ashchai mariiløtøgaba, kwaara
asha kønrrai mariiløtøgaba, maramburab mariiløtøgaba,
Espíritu Santogurri peg, peg marøbelø kønrrai nun maig
tranamdiig køben pirisha keta traniitøgaba, tru wamindigwan
Tiusbe treeg kuin kui ashchai kenamarøb pasraig køn.

Jesucristo køn nam kaigyugurri webamba pønrramibe

5 Nam møi tru waminchib amrruigwan, waramig katøgan
tru wendøsrø srøig attrabigwane ángelesmera nøm karub
tøgagønrrai, Tiusbe treeg marig kømøn.
6 Treeg kømøtø, kanbaløsrø Tiuswei wamwan pøriguma
møikkøsrøn Tiuswan trencha payig køn:
"¿Misaabe ñuimbe chi kønrrab køh cha,
ñi ya isunrraimbe?
¿Ka møwandø ñi truba isua ashib attraimbe,
nøbe chi køh cha?
7 Pøs kan maya yanagatiitø ángelesmera lataitøguen kømø,
møwane katøguchindø lamíig kønrrai mara,
nune maya nuguen tabig indiitøgaba,
purø tab indiitøgaba,
treetøga corona petsøsrøb lataig purø nuig kønrrai marig køn
cha.
8 Incha kerriguba nui srøb umbu pønsraig køn" cha.
Incha kerriguba nui srøb umbu pønsrøppe, Tiusbe chi-
wan kørrømara kømøtø, kerriguba nø ashchai pønsraig køn.
Treeg kuingucha, møi yambatøbe kerrigubabe møg nø ashib
tøgagømuin kui aser.
9 Inchendø Jesúswane, kan maya yanatø ángelesmera lataguen
kømø, katøguchindø lamíig kønrrai marin kui aser, Tius tru
ka yandø tab indikkurri mayeelayasig kwamigwan maig
kuig mørøb pasramig kønrrai. Møimbe tru nø kwaikkurri
tørguegwalmabiitøgaba, purø tab indiitøgaba, treetøga kan
corona petsøsrøb lataig marig køn.
10 Pøs tru chigurrimbunø pønrrabigwan marøb, katø truilan
nuyasiitøwei pønrrønrrai marøb inchib Tiusbe nui ureemeran
truba nørrøwan nui tørguegwalmabiisrømay pera ippe, Tiusbe
tru Jesucristo nømerrig nømun kaigyugurri pera webibigwan
tru chine kaig indinab pureb megaitøga chi palømíig newanig
kønrrai maramig, Tiusbe søl kui asig køn.

11 Kaguende Cristo tru Tiusweindø kønrrai tarømarøbig
lata, katø Tiusweindø kønrrai tarømariilø lata, mayeeløba kan
Møskaweyeløtø køn. Inchawei treekkurri Jesúsbe nømune, "nai
nunelø" cha, wamamig chi kørig kuim pasrømøn.
12 Tiuswei wamwan pøriguma Cristobe Tius Møskawan
trenchibig køn:
"Ñui munchiwan nabe nai nunelan wamindamønrrun cha.
Incha ñuielø tulundzuna kuinug mayanguen tabig
waminchib cantamønrrun" cha.
13 Katø Cristobe treekkucha chibig køn:
"Nabe ke Tiuswandø isua pasramønrrun" cha.
Incha katø trendaig køn:
"Tius nan trani ureemeraba nabe yu pasrar" cha.
14 Pøs ureemerama asr tøgar, animbar kuig købene, Jesu-
cristogucha treeg asrtøwei tøgaig kørrømisrig køn, nø kwaitøga
tru kwamig kønrrai nugwaimandzig mu chindamgaig marøb
pasrabigwan pinishib,
15 katø nømui øsig amønaigu chu urastøgucha tru
kwamigwan kørig kuindø, kørig kuindø melabelan
truyugurri wesrailø kønrrai marøb inchab.
16 Pøs nøbe purugumma, ángelesmeran purugumøtø, tru
Abrahamweinukkurri amrrub misaameran purugun.
17 Inchawei treekkurri chiyutøgucha nui nunelø Tiuswei
misaamera lataitøwein kømig kuig køn, kan maya Sacerdotes-
meran Nø karub Sacerdote lastima ashibig kømigwanba, katø
Tiuswei merrab maig maramigwan elachimø marøb pasra-
big kømigwanba, treeg kønrrab, incha tru maya misagwei kaig
mariilan chi ulø payamig kømønrrai kweetsigwan trannrrab.
18 Pøs chiyugøben kebenøsrkønrrab indinab nøtøweinguen
yeeg chine kaig indinab megabikkurri, chiyugøben
kegørrønrrai indinab melabelan purugumig nøbe
maramburab marøbig køn.

3

Jesucristobe Moisés lataitøguen kømø, mas nuig køn

1 Inchawei treeg købene, ñim, nai nunelø, Tiusweindø
tarømariilø, nø srømbalasrøngurri wamigwan ñimgucha lata
tøgagønrrai wamiiløbe, Jesúswan, Tius tru Nøashib Karua
Ørig, katø tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdoten
tab isua asay, tru nam nun kørewa pønrrer taigu truyutø
pønrraigwan.
2 Pøs Jesúsbe nun wesra pasrøbig Tiuswan kerriguba maig
taigwan møra marig køn, Tiuswei misag israelitasweimburab
Moisés kerriguba chi maramelan elachimø, marøb pasrab
lataitøweingue.

3 Inchendø Jesúsbe purabguen tab indig køn, Moisés
lataguen kømø, kan ya marøbigwan mas tab indig køn, tru
yawan lataguen kømø.
4 Pøs chi yatøgucha pasrappe, mugøben marigweim pasrain-
rrun. Inchendø lutøgurri chiwandøgucha mara pønsrøbiibe,
Tius køn.
5 Pøs Moisésbe maramigu marøb megabig køppe, israelitas-
mera Tiuswei misagweimburab kerriguba chi maramelan
elachimø, marøb pasraig købig køn. Incha wendøsrø Tius
wamindig kønrrabigwan nøbe kenamarøbig køn.
6 Trune Cristobe, nø Nusrkain kua, Tiuswei yau chi
maramelan elachimø marøb pasran, kerriguwan nø ashib.
Inchen tru yabe namdøwein ker, treetøgucha nam kullaaramø
mur pønrramigwanba, nam truba tab kui mørøb isua mu-
nig melaigwanba elachimø, nam tøga pønrrabig pønrrøwabe
kønrrun.

Tiuswei ureemerabe israb purramig tøgar køn

7 Inchawei Tiuswei wamwan pørigu Espíritu Santobe øyeeg
taig køn:
"Ñim møin kwaløm Tius maig taigwan mørabe,
8 mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran mur marmøtay
cha,
tru mu misag warab waraimønug Tius maig taigwan ñim
mørøg kømub namig inchib kurrab uras,
Tiuswan ke chinchibig køtashchab inchib lataitøwei,
9 tru ñimui merrabsrø køl̈li misaamera nan truyu ke
chinchibig køtashchab lataig inchib namisainug,
tru cuarenta años ørøba na yeeg chigøben mariilan
ashatøgucha.
10 Inchawei treekkurri tru uras misaameran nan namig
køben,
na trendaig købig køn: 'Nømui manrraube chu uraskucha
ka pellatø, pellatø pønrrabelø kua,
nai maymeran ashmeelø kuig køn' cha.
11 Inchawei nabe nømun namig køben,
¡katø! treeg kønrrun cha, trendaig kuig køn:
'Isramig na tøgagúinug nømbe managuen kebamrraamøn' "
cha.
12 ¡Au, nai nunelø, ashiptø kuy! Ñimui utu møikkøben
Tiuswan køremø kaig manrrø tøgaig kua, Øsig Wab Tiuswan
tarømisrøb megabgunmab.
13 Masken treeg kømøtø, kangurrin kangurri øyamay
meløgun chib kwalømmørig puruguyay, Tiuswei wamwan
pørigu tru "Møin Kwaløm køn" taig truig pasrøbenbatø, pøs

kaig maramibe ñimun truba tabig asønaben, ñim møitøgucha larrø mørmíig misra pasrømønrrappe.
14 Kaguende Cristoba namgucha tøgatø melamigwan tøga pønrrer, treetøgucha tru srøtø ke truyu isua pønrraigwan srabegatig tøga pønrrøwabe kønrrun.
15 Inchawei Tiuswei wamwan pøriguma trendan:
"Ñim møin kwaløm Tiuswei wamwan mørabe,
ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,
Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunab uras lataitøwei."
16 ¿Inchen tru Tiuswei wamwan mørendø, Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunabeløbe mumera kuig køh? ¿Moisés tru Egipto piraugurri mayeelan pera webarrig, truilø kømuitarru?
17 ¿Inchen tru cuarenta años ørøba Tiusbe mumeranrre tab kømui waig køh? ¿Tru kaig marøbelø mu misag warab waraimøsrø kwabelø, truilørre namisaig kømuitarru?
18 Incha Tiusbe tru isramig nø tøga wainug, "¡Katø! kebamrraamøn" cha. Trenchippe, pøs ¿mumeran kui trenchinrrab kø? Pøs tru mørmeelan nømunwein kuig køn.
19 Inchawei nømbe kebamrrab kaimaig kuin kui aser, kaguende kørenrrab inchimeelø kuikkurri.

4

1 Pøs treeg købene, tru isramig Tius nø tøgagúinug nam kebambamigwan tøgagønrrun cha trannrrab misra kørrømisrig pasrøbenbatø, trununе purø isuptø tøga amønamig køn, inchippa ñim møikkøben kebammubgunmab.
2 Kaguende tru misag warab waraimøsrø mørøg kømui inchibelan lataitøwei namungucha Tiuswei tabig srø wamwan wammørøsrkaig købig køn. Inchendø tru wamwan nøm wamindi møriibe chiweingucha chi purugumuig køn, kaguende tru mørøbeløbe isubigwan Tiusweinug pasra mørmuikkurri.
3 Inchendø tru nam kørebelaimbeguende tru isramig Tius nø tøgagúinug kebambubwei indamønrrun. Incha kua, Tiusbe trendaig køn:
"Nabe namig køben, ¡katø! treeg kønrrun cha,
trendaig kuig køn cha:
'Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn' "
cha,
nui chi marameløbe pirøwan chi købigwanbañau chab mara, tru isramigwane tru urasrøngurri pasrig kuindøgucha.
4 Pøs Tiuswei wamwan pørigu kanbaløsrø tru kwalømmera siete nemisrøbigweimburab trendaig køn:
"Nui chi maramelan chab mara, kwalømmera siete nemisren Tiusbe isrig køn" cha.
5 Mira chab trendainuuma katø trenchibig køn:

"Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn"
cha.
6 Inchen truilø kømøtø, katøganeløbe katøgucha isramig tru nø
tøgagúinug kebambamig palab melan. Tru tab wamwan tru
srøsrø nømunmerrig wammørøsrkainabeløbe møra marmeelø
kuikkurri kebammuig køn.
7 Incha treekkurri Moisés tsub uraskurri yandø yeeg yana
purøguchen, Tiusbe katøle katøgan srøig "Møin Kwaløm" cha
pasrig køn. Tiusbe Davidgurri øyeeg taig køn cha, tru mirawei
na chab trendaim pala:
"Møin kwaløm ñim Tiuswei wamwan mørabe,
mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran
mur marmøtay" cha.
8 Kaguende Josué tru israelitasmeran Canaan pirausrø pera
kebya, Tiuswei tru isramigwan tranig købig kuig kuimbe,
trube, Tiusbe Josué uñib uras mas wendøsrø tru isramig Tius
tøga waig katøgan kwalømigwan waminchimubsruig kuinr-
run.
9 Inchawei treeg købene, tru kwalømmera siete nemisren,
Tius tru isrin kwaløm lataitøwei isramig nui misaameraimbe
katøgucha truibe ka pasran.
10 Kaguende isramig Tius nø tøgagúinug møitøgucha kebibiibe
nui chi maramelan israb wamisran, Tius nui chi maramelan
chab mara israb wamisrøb lataitøwei.
11 Inchawei treeg købene, isramig Tius nø tøgagúinug kebam-
rrab tranrrønrrab inchigun, inchippa møikkøben tru mørmeelø
marigwan asha, treegwandøwei marøb pønrrøwa, tru is-
ramigu kebambamigwan kaimamønrrai.
12 Pøs kaguende Tiuswei wambe øsiguig kømba, ka pasrømø,
marøb pasrabig kømba, treeg køn. Kan espada pinrrøba
katsig lataitøguen kømø, purø trøsrig lataikke, namui møsiiba,
namui espírituba pønrraisrøngatig kebibig køn; namui asru
kønabimørig, tsutsigu tutanumerasrønguen kelarrabgue. In-
cha chitø isua tøgagúilanba, katø manrrau chitø, chitø martrab
isua tøgagúilanba tørgandø kelarrab kenamara pønsrøbig køn.
13 Chigurrimbunø kerrigu mara pønsrailø pønrrabiibe
Tiuswei merrappe chigucha søriibe pønrrømøn. Treeg kømøtø,
tru nam chigøben mariilan eshkab pønrramig Tiuswein
kabyube chitøgucha kuragutsiilø tørguelarrø kena pønrran.

Jesucristo, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

14 Pøs treeg købene, Jesús Tiuswei Nusrkai, tru Maya
Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote tru srømbalameranguen
puraibig namuyasig purøwaminchibigwan nam tøgaguen
pønrraig køppe, tru nam nuimburabigwan kørewa pønrrer
taigu, truyutø tarømisrtrab kømø, meløgun.

15 Pøs namui tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdotebe nam kullaguelø kuigwan namun lastima ashibig køn. Kaguende namun lataitøwei chiyugøben kebenøsrkønrrab indinab megaig købig kua. Inchendø nøbe managuen kaig marmuig køn.
16 Inchawei treeg købene, Tius nø ka yandø tab inchib wainug chi kørig isumøtø kemallgun, tru nø namun lastima asigwan nebua tøgagønrrappa, katø nam chigøben ke palaig meløben tru nui ka yandø tab indiitøga purugumdiig kui asiilø kønrrappa.

5

1 Mø sacerdotetøgucha maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote yu pirauigwane møguelai utugurri wesrawa pasrig køn, Tiusweimburabeløyu misagweimburø nø marøb pasrønrrai, Tiuswan keta tranøb, katø misaamerai kaig marilaimburø animal kweecha tranøb, treeg martrai.
2 Inchen tru sacerdotebe mayeelø lataitøwei chine nebuinabig kullaguig kuig køppe, chugúi mørmeelø pella amøñibelan maig købash kømø, tab inchun.
3 Incha nøgucha treetøwei kullaguig kuikkurri animal kweecha Tiuswan tranamig købig køn, misaamerai kaig mariilaimburøtø kømøtø, tru kaig mariilø nuimburabigweiwan chigucha.
4 Pøs øyeeg purø nuig tabig indig sacerdote kømigwane mugøben ka yandø nøasiitøbe tøgagønrraamøn, treeg kømøtø, tru Aarón latawei Tius wamitøwei trunune tøgagønrrun.
5 Katø treetøwei Cristogucha tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote kønrrab nøasiitø purø nuig misrmøtø, nøbe Tius øyeeg chibigweinukkurringuen utig køn:

“Ñibe nai Nusrkain køben,
møin kwaløm nabe ñui Møskai misrar” chibigwan.

6 Katø katøganbaløsrøngucha Tiuswei wamwan pørigu nøbe Criston trendaig køn:

“Ñibeguende managatigwei sacerdote køn cha,
Melquisedec maig køben, treetøweingue.”

7 Cristobe yu pirau nø uñippatø Tiusba waminchib kappin kørrøgøb, isuig trashib truba miabig køn, Tius tru kwamigugurri wesramø kømø, wesrabigwan. Inchen nune Tiusbe mørig kuig køn, maig taigwan nø køriibala mørøbig kuikkurri.
8 Cristo ya Tiuswei Nusrkain købenguen, chine, chine nebuinab purayaigu maig karuigwan møramig købig kuin kui treegwan kusreig køn.

9 Incha kerrigu newanig misrabe, tru mayeelø nun
mørøbelaimbe managatigwei kaigyugurri wesraig kømigwane
nøgurrin kønrrai, treeg misra pasramisrig køn.
10 Inchen Tiusbe nune maya sacerdotesmeran nø karub sac-
erdote kønrrai wesrawa pasrig købig køn, tru Melquisedec
maig køben treetøweingue.

Isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan elachib
melønrrab kømø, isuptø tøgaguy

11 Pøs øyeegweimburab wamindamibe truba truba nu
tøgaguer. Inchendø ñimun ni kan mandø chaguen øyeeg køn
tamgailø køn, pøs ñim chi taig møramigwane purø tsøndailø
kuikkurri.
12 Pøs ñim kusreb melaibe yeeg yanaguen køben, ashene,
ñimbe manawei kusrenanøbeløguen kønrrapteelø købendø,
katøgucha ñimbe Tiuswei wamwan srøsrø mandø pølbasra
kusrenanigwan katøle møikkøben trunundøwei srøig
kusrenanamig palain køn. Ñimbe palain køppe, tranrrø
mamig kømøtø, katøgucha pitsøbe palain køn.
13 Inchen møitøgucha pitsøtø muchibiibe katøgucha tru
sølgandø tabig maram wamwane ni mandø kuinguen mørtrab
kaimabig køn, katøgucha unøzhig lataig srø kua.
14 Inchen tru tranrrø mamibe tru Tiusweimburabigu
yandø ne nørrørawarwein køn, tru chi maramigwan yandø
trendø mara ashibelø tru tabigwanba, kaigwanba maig kuig-
wan tab chigúi mørøbelai.

6

1 Inchawei ke ne nørrøramnegatig ambubig amgun, tru
Cristoimburabig ke srøsrø pølbasra kusrenanig købelane nøørø
wemalsrøppa pønsra. Incha tru pølbasra kusrenaniilø: tru
kaig marmønrrab isua møramigwanba, kwamigumay srua
inrrabig kaig mariilan elachib amrruigwanba, isubigwan
Tiusweinug pasra tøgagúigwanba, treeg kusrenanigutø katøle
truigwandøwein kusreptø warømugun,
2 katø pitøga chishmarøb kømeelan kusrenanigwanba,
Tiuswei ureemeraim pala tasiimeran estsaramigwanba,
kwabelø katøle øsiiramigwanba, kaig marimburø tru
managatig maig kønrrabigwan kørrømaramigwanba, katøle
truilandøweih, truilandøwei waminchib.
3 Pøs Tius treeg kønrrain købene, trube, nørrøram maywan
amrrab inchab.
4 Kaguende yandø tru Tiuswei tørtrawa tør mariilø,
srømbalasrøngurri ketigwan tab kui mørøb utarmera, katø
Espíritu Santoiwan utarmera,

5 katø Tiuswei wamyu tabigwanba, tru wendøsrø attrabigu
maramburab marøbelø truilanba nømbe purø tab kui mørøb
inchibelø købendø,
6 Criston kerriguwan wendøbasra katøle kørrøbene, nømune
katøyuube nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliran-
rrai indamibe kaimamdiig køn, kaguende nømdøwei Tiuswei
Nusrkawan katøle kurusyu mesrøb lataig maramba, misaam-
era nune kan chigucha kømíig kui lataig inchib ka indzatø
mørtrai maramba inchibelø kua.
7 Kaguende sre puimørig tru pirø sre piwan muchibiima tru
kwallib melabelai tab kønrrai mamig tusrchig kønrrai tranene,
Tiusbe tru pirøzhigwane mayanguen tab inchun.
8 Inchen kal tusrmerabah, ka kaig kaubatø misrøb pirø tru
ellmarig chi misrmíibe, ke kaig puindø mørtrabig køn. Incha
yandø srabebe parrig kønrrun.
9 Pøs nambe øyamay wamindindøgucha, nai undaarailø,
ñimuimburappe mas tabig munig pasrain kui nambe asha
pønrrer, tru kaigyugurri wesraig pønrrabigugurri arrubig.
10 Pøs kaguende Tiusbe kalø marøptiig kømøtø, sølgandø
tabig køppe, ñim chigøben marigwan pesannanrrab kømøwei,
katø nui munchiwan ñim undaatøga kenamarigwan pesan-
nanrrab kømøwein køn, Tiuswei misaameran ñim purugua,
katøgucha purugubig purugub kuimba.
11 Ñim møitøgucha maig marøb melaigwan srabegatig treetø
treetø kenamarøb melaimbemab isuer, tru ñim Cristoba
tørguegwalmabigu purrønrrab isua munig melaigwan ke treeg
kømnegatikke.
12 Pøs nambe ñimun pøilø misrtrain kømøtø, tru nømui
isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúitøgaba, tammay
melabig melaitøgaba Tius tru trannrrab kørrømisrigwan utab
pønrrabelø lataitøwein kønrrai inder.

Tius trannrrab misrig chi isumgaig

13 Kaguende Tius tru Abrahamwan ‘øyeeg martrab’ cha
kørrømisrøb urasma, katøgan mas nuigwei merrab ‘¡katø!
marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha, trendamdiig mu
katøgan kaabene, pøs Tiusbe nøasiitøwei pasramisra,
14 trendaig købig køn: “Isa kømø, cierton nabe ñun
mayanguen tabig kønrrai marøb, katø ñuinukkurri maya nu
misag larrøbichib kønrrai maramønrrun” cha.
15 Inchen Abrahambe tammay muniirabig muniirab
megawa, Tius tru trannrrab misrigwan utig købig køn.
16 Pøs møgueløbe nøm lataguen kømø, mas nuigwei merrab
pønrramisrabe, martrai indigwan ‘¡katø! marmø kømø, nabe
maramønrrun’ chib pønrrabelø køn. Inchen tru nuigwei
merrab nøm trenchib pønrraigwane nøm trenchib pønrraitøwei

treeg marig kørrømisrtrai marøbig køn, yandø mas wamindamikkaikke.
17 Inchawei tru trannrrab kørrømisrigwan ketig utønrrabelan Tiusbe nui isuigwane yunømartrab wamíig kuin kui ashchai tørgandø kenamartrappe, nøbe, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' cha kørrømisriitøga treeg kønrrai mara pasrig køn.
18 Inchawei iig tru pabaløwane chinchaguen yunømaramgaig, tru trannrrab kørrømisriitøgaba, tru '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taitøgaba marig kua, Tiusbe chincha isønrraamøn. Treeg købene, nambe kullaaramø, mas mur pønrrønrrab inchigun, tru Cristoba tørguegwalmabigu purramigwan nam isua munig melamig namui merrab pasrabigwan ke tab tøga pønrramisra, Tius purømisrøb wainug nam kemendønrrab luløbeløbe.
19 Iig tru tørguegwalmabiisrø purramigwan isub munig melaibe kan ancla piumbu ellgwawa barcon merrarrab pasrabig lataitøwei namui møsiizhigwan yandø chi isumikkaig treeg pasrønrrai merrarrabigwan tøgaguer. Tru muniirab melaibe, tru "Kerriguba Tiusweindiig Kønrrain" cha pasrinug tru tab llensuzhig kelarrab megai wendausrøngatig kebya pasran,
20 tru yandø managatigweyasig, tru Melquisedec maig køben treetøwei Jesúsbe Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote misra, tru namuyasig may kura trarrøb nømerrig kebyaisrø.

7

Melquisedec tru sacerdote

1 Iig tru Melquisedecbe tru Salem ciudayu rey køb, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei sacerdote kuig køn. Incha Abraham tru kwayabyu reymeran nø kanawa arruben, truibe katønrrab webya, Abrahamwan 'mayanguen tab kønrrun' chibig køn.
2 Inchen Abrahamgucha tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun tranøbig køn. Tru Melquisedec munchibe: "Tabig sølgandø marøb rey køn" cha wamig køn. Katø nøbe Salem ciudayu rey kuig kua, tru Salem chippe: "Ambumay imay tab kønrrai marøbig køn" chibig kua, nøbe: "Chi isumgaig tab kønrrai maramigwan tøga rey køn" cha treeg munchigucha wamig købig køn.
3 Melquisedecbe møskai usringawei, kølli misaamerai munchi pøra wariiløyu pørig kawei, nø kal-laigwan wamindig kawei, katø kwaigwan wamindig kawayig køn. Kan managatigwei sacerdote købig kønrrabig kua, nøbe Tiuswei Nusrkai maig køben, treeg lataitøwein køn.

4 Pøs ñimguen isua asay, Melquisedecbe purø nuig køptø, tru
namui merrabsrø køllı misag Abrahamguen tru kwayabyu
kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun tranig
købig køn.
5 Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe treeg
kønrrain købig køn, tru Levíwei misagugurri amrrubelø sac-
erdotes kømigwan utabelaimbe tru cienyu diez wesraigwan
israelitasmeran utamig, tru nømui nunelandøwei, truiløbe
Abrahamwei misagugurrindøwei amrrubelø kuindøgucha.
6 Inchendø Melquisedecbe Levíwei misagugurri
arrumíikken, Abraham Tiusweyasig cienyu diez wesruigwan
uta, Abraham Tius tru 'øyeelø maramønrrun' cha kørrømisriilan
uta tøgaigwanguen tru Melquisedecbe 'mayanguen tab
kønrrun' cha trendaig køn.
7 Pøs kan muguen treeg kømøn tamgaig køn, tru
'mayanguen tab kønrrun' cha, trenchibiibe, tru 'mayanguen
tab kønrrun' tainabig lata kømø, mas nuig kui.
8 Tru Levíweinukkurri amrrub sacerdotesmeraimburappe,
tru cienyu diez wesruigwan utabeløbe møguelø ka
pinønrrabeløtø køben, trune tru utabig Melquisedecweim-
burappe, Tiuswei wamyube ka øsig wabig kui lataig, treeg
waminchibig køn.
9 Pøs, øyeekken isumdiig kørre, tru Leví tru cienyu
diez wesruilan nø utabig købenguen, tru cienyu diez
wesruilan Melquisedecwan Abrahamgurri tru Leví mu
kaabenbatøsrøwei traniibe, tru Leví nøguen trani lataig købig
kuin kui tru Melquisedecwan.
10 Pøs kaguende tru Melquisedec Abrahamwan katønrrab
webarrub urasbe, Leví tru srøig kurrønrrabiibe nui køllı misag
Abrahamwei asrugurri attrab srø købig køn.
11 Inchawei misaamera Tiusba newan tabelø kømigwan
tru levitas sacerdotesmera Tiusweimburabigu marøb
pønrraitøga nebua tøgagømig kønrrai marig kuig kuimbe,
trube, chiwei sacerdote katøgan, tru Melquisedec maig
køben, treeg tøgagømig srøig palømubsruinrrun, tru Aaróngurri
amrrub sacerdotesmerayugurri arruaig kømíig. (Pøs tru
israelitasmerayasig maig maramigwan martrai Moisés
pøriibe tru levitasmera Tiusweiwan marøb pønrraigugurri
arrubig købig kuindøgucha).
12 Kaguende tru sacerdotesmera truyugurri amrrubelan
yunømarene, trube, tru maig maramigwan martrai karuig-
wangucha srøig katøgan peemaytø yunømaramig køn.
13 Pøs tru Tiuswei wamyu Cristo øyeelan wamindinabiibe
tru Levíwei misag søtømerayugurrin kømøtø, katøgan misag
søtøyuig køben, tru misagugurrimbe muguen trununе tru

altaryube marøb pasrømuig køn.
14 Kaguende trendø asig køn, namui Señor Jesucristobe
Judáwei misag søtømerayugurrin kal-lawa arrig kui. Tru
misaameraimburappe sacerdotesmera kønrrun cha Moisésbe
treebe chigucha waminchimuig køn.
15 Inchen iibe mas tørgandø asamdiikken køn, tru sacerdote
katøgan kenamisrøbig, Cristobe, tru Melquisedec lataitøwein
kui.
16 Truibe tru nø sacerdote kømigwan tøgagøppe, tru karua
pøra pasrig, 'ø misaamerainukkurri arrubiibe sacerdote
kønrrun' cha, trendaitøga kømøtø, tru maramburab marig øsig
kømig mana pinønrrabig kømíitøga kuig køn.
17 Kaguende nuimburappe Tiuswei wamyu øyeegwein
chibig køn:
"Ñibe managatig sacerdote køn cha,
Melquisedec maig køben, treetøweingue."
18 Pøs tru maig maramigwan martrai pasrig merrabsri-
ibe misaameran tabelø kønrrai chi martrabgawei, chi pu-
rugunrrabgaweyig køben, yandø menda mara pasrøppa,
kagøbashiptindig køn,
19 kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe
chiwangucha newanig kønrrai marmuig kua. Inchendø
møimbe nam isua munig melamig katøgan mas tabig tøgaigwan
Tius namun tranen, truikkurri nambe nun kemaler.

Jesúswan Maya Sacerdotemeran Nø Karub Sacerdote kønrrai wamig

20 Inchen iigwan treeg kønrrai marøppe, '¡katø! marmø
kømø, nabe maramønrrun' cha, Tius trendaitøga marig køn.
Inchen merrabsrø katøgan sacerdotesmerane '¡katø! marmø
kømø, nabe maramønrrun' cha, trendaitøga kømøtø, mariilø
købig køn.
21 Trune Jesúswane sacerdote kønrrai neera wannøppe,
'¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taitøga treeg mara
wannig køn, tru øyeeg chib uras:
"Señor Tiusbe '¡katø! marmø kømø,
nabe maramønrrun' cha,
Tius nø treeg isuigwane yunømarig kønrraamøn cha:
'Ñibe managatigwei sacerdote køn' " chib.
22 Incha øyeeg taikkurri, tru srøsrø acuerdo lataig kømøtø, mas
purab tabig marigwan treeg kønrrai, Jesús nø purøbasramisrig
køn.
23 Pøs tru merrab katøgan sacerdotesmerabe nørrø nemisrøb
ambubig køn, kaguende nømuimbe tru nøm marøb amr-
ruigwan chu uraskatig marøbig marøb purrømøtø kwamig
kuikkurri.

24 Trune Jesúsbe managatig øsig wabig køppe, tru sacerdotesmera marøb amrruigwan nøbe managatig marøbig marøb wamig tøgagøn.
25 Inchawei treekkurri katø nøgurri Tiusweimay kemallibelane nøbe managatigwei kaigyugurri wesrabig køn, kaguende nøbe nømuimburab purøwaminchib managatig øsig wabikkurri.
26 Kaguende Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote nambe øyeegweim palai melaig kuig køn, newan tabig kui asig, chigucha kaig marig chigaig, newan chishchig, kaig marøbelainukkurri tarømarig, purø pala srømbalamerasrønguen puraya wanrrai kusruig.
27 Tru katøganelø maya sacerdotesmeran nøm karub sacerdotesmera pønrrabeløbe møitøgucha nømui kaig mariilaimburabigwanmerrig trana, trugurrimbe tru maya misagweyasig kaig marimburø kwalømmørig animalmera kweecha, Tiuswan tranøb pasramig, nøm lata Cristobe treeg maramig palain kømøn; kaguende nøbe nøasiitøwei tranøppe, kan pijitø managatigweyasig tranig køn.
28 Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru maya sacerdotesmeran nøm karub sacerdotesmerane møguelø newan tabig kømeelan neera purrønniilø køben, trune tru Moisés pørigwei wendau arrubig, Tius '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taig wambe, newan tabig kønrrai kørrømari Nusrkawan managatigweyasig neera wannig køn.

8

Jesús namuyasig tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

1 Tru nam møi waminchib amrruppe, øyeeg chibrre amrruer: Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdoten nambe tøgaguer cha, tru srømbalasrø Tørbilabig Tius Purø Nuig wainug kusrmaygatø wamisrøbigwan,
2 tru santuario, tru ciertonig mu møg kusrua pasrig carpa ya kømøtø, Tius nø kusrua pasrigu marøb pasrabigwan.
3 Kaguende tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe møitøgucha Tiuswan ketiilø tranøb, animalmera kweecha tranøb indamig købig køben, tru sacerdote, Cristogucha chigøben tranamig købig køn.
4 Nø yu pirau unimbe, sacerdoteguen kømubsruinrrun. Kaguende Tiuswan ketamelan tru maig maramigwan Moisés pørigu maig tailan treeg marøb sacerdotesmerabe købguen indan.
5 Inchen tru sacerdotesmera nøm marøb pønrrainuube tru srømbalasrø maig kuigwan øyeeg lataitøwein kuitamab

asamibah, ka øyeeg kuitamab isumibatø køn. Moisés yandø tru Tiuswei carpa ya tabzhigwan pølbasrtrab inchib megabenma, Tiusbe trendaig køn: ¡Au! Tru tunbalasrø maig martrai eshkaigwan trunun asha maramig køn cha, kerriguba treezhigweingue.

6 Inchen Jesúsbe sacerdotesmera marøb amrruig mas purø tabigwan nebuin køn. Kaguende tru purab nuig trannrrab misriilø purab nørreeløyugurri wesrawa, pønsrai tru srø acuerdon Jesúsbe misaamerai nø pasramisra marøb pasran.

7 Pøs tru srøsrø acuerdo Tius marig chi maramigwan newan martraptiig kuig kuimbe, truigwan kørrømara, katøgan srøig mara tøgagømig palømubsruinrrun.

8 Inchendø Tiusbe nui misagu kalø mariilø køn tamig wetørrawa, trendaig købig køn:

"Señor Tiusbe trendan cha: Kwalømmera attrun cha,
Israelwei misaameraba, Judáwei misaameraba,
na nømba katøgan srøig acuerdo maramig.
9 Tru Egipto piraugurri nømun kwalyu kemøra wesrunrrab kwaløm,
tru na nømui møskaløba acuerdo marig lataig kømøtø maramønrrun cha.
Kaguende truiløma na acuerdo marigu pønrrømuikkurri,
nabe nømune isua ashmuptindig køn" cha,
Señorbe trendaig køn.
10 "Pøs na Israelwei misaameraba acuerdo maramibe
iig køn cha, tru kwalømmerawangurrimbunøbe,
Señorbe trendan cha.
Na maig martrai karua pønsrailane
nømui isuiløyu na pønsrøb,
na nømui manrrømerayu pørøb inchen,
nagurri nømuimbe Tius køben,
nømgurrimbe naimbe nai misaamera kønrrun cha.
11 Mugucha chi kusrenanamig palømønrrun
nui mendaigwan lata,
nui nunewan lata: 'Señorwan nebua ash' chib,
kaguende mutøgucha nane nebua ashchun,
chigucha kømøzhikkurrimbunø mas nuikkatikke.
12 Kaguende nabe nøm sølgandø tabig marøb amrrumuilan lastima tøgagøb,
katø nømui kaig mariilan katøle isua wanrrab kømøwein kur" cha.

13 Inchawei iig tru srø acuerdon, "srøizhig" cha wamappe, tru srøtø marig købigwane, "køllig køn" cha trendan. Inchen yandø tru køllirab tru patsab arrubiibe yandø ke pinamitø palab arrun.

9

Srømbalasrø santuariobe yu pirauig lataig kømøn

1 Pøs trube, tru srøtø acuerdo mariibe Tiuswan køriibala
tabig waminchib mandø maramelan nøørø wesruigwanba,
katø tru pirau Tiuswei carpa ya tabzhigwanba waminchibig
treeg tøgaig købig køn.
2 Tru carpa yabe øyeeg marig købig køn: tru umbu
kebibyutø, tru "Tiusweindiig Kønrrain" tain kwartuyube,
kandileruba, mishatsiiba, Tiusweyasiitø tarømarim pirrimer-
aba tøgaig.
3 Inchen tru katøgan tab llensuzhig mesraig wendau
trusrømbe, tru "Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain" tain
kwartu wamig, truig pasrabig køn.
4 Inchen tru umbube incienso parri altar orotøga mariiba,
tru acuerdo mara kørrømarin caja kerriguba orotøga pinøbulig
truiba pønrrabig køn. Inchen tru cajayube tru køtsø orotøga
marigu tru mamig maná taigwan pusriiba, Aarónwei pørøtsig
tru ishiizhig weguchibig købiiba, katø Tius tru acuerdo marig-
wan pørig tøgaig tru tambal sruuzheelø køben tøgaig treeg
pasrabig køn.
5 Inchen tru caja palabe querubinmera Tiuswei tru
tørguegwalmabig pasrai asamig treeg pønrrabelø køn, tru
israelitasmera kaig mariilan Tius nø ulø payiimíig kønrrai
marinug nømui kwaldzariimeran trubalawan larrøbicha.
Kerrigu øyeelane møimbe lutøgurrimbe wamindamgaig køn.
6 Mira maig taig tru øyamay tamara pasrabe, sacerdotes-
merabe Tiusweimburabelan maramigwan martrab katø
katø kebambubelø køn, tru "Tiusweindiig Kønrrain" cha
marin kwartuyu kebambubyutøbe.
7 Trune tru umbusrø tru "Kerriguwan Tiusweindiig
Kønrrain" cha marin kwartuyube pilayutø kebyamig køn,
tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote nøtø aningaig
kømøtø, ani srua, trutøga nuyasiitøwei tranamiba, katø chugúi
mørmøwa misaamera kaig mariilaimburø tranamibague.
8 Incha Espíritu Santobe namune øyamay kuitamab isumig
tør maran, tru santuario srøtiig ka pasrøbenbatøbe, tru "Ker-
riguwan Tiusweindiig Kønrrain" cha pasrinuumay misag um-
busrø kebambam maybe kuriimíig srø køn cha.
9 Iig øyeeg marig pasrabiibe tru møi øyan kwalømwei
øyan kønrrabig køn cha eshkanrrabig kuig køn, Tiuswan tru
keta tranøb, katø animal kweecha Tiuswan tranøb, øyamay
nun køriibala tabig waminchib marøbelane nømui isub ke-
bachib pasrabigwan newan chish martrab kaimabig kuin kui
ashchai.

10 Tru mamimeran, mutsamelan, pitøga peemay peemay chish maramelan tru øyeelø karua pønsrailøbe asru ka palaweindiig købig kua, srøig mandø maramigwan mara pasramnegatiitø kuig køn.

Cristo nø kwaitøga purab nuig marig

11 Inchen tru chinetø purø tabig pønrrabigwei Cristo, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote arruppe, tru merrab carpa ya lata kømø, purø nuig, trurrigu newan tabigu kebyaig køn, mu taska marig, yu pirauig kømíigu.

12 Nøbe tru "Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain" cha marin kwartuyu kebippe, kan pijitø managatigweyasig kebyaig køn, møg cabramerai aniwan srua kømøwei, toro-ureemerai aniwan srua kømøweingue. Treeg kømøtø, nui anindøgatøwei kebya, øyamay nuielø kønrrai misagwan managatig kaigyugurri wesrabig køn.

13 Tru møg cabramerai aniwan kui, tru toro-ureemerai aniwan kui, ishug waara-unøzhigwan parri usrøwan kui, tru chish misramigweimburab Moisés maig martrai pørigwan trumay treeg chish misrmeelaim pala trunun wiitikken, tru nømui asru pala chish kørrømisrtraima treeg marøbig kuibe

14 treetøguen kømøtø ¡tru Espíritu Santo managatig pasrabig, truikkurri Cristo Tiuswei merrab newan chishchig nøashib tranøbigwei animbe namui isub kebachib pasrabigu kaig mariilø kwamyumay srua ibig pønrrabigwan chishmarmønrraitarru, nam Øsig Wab Tiusweyasig marøb pønrramig kønrrai!

Møimbe øyeeg martrab cha wamindig srøig

15 Inchawei øyeekkurri Jesucristobe tru srø acuerdo marigwan misagweimburø tru purøbasramisra marøbiibe nø køn, tru keta trannrrab misrig managatigweyigwan tru wamiiløbe utønrrai, tru merrab srøsrø acuerdo marigu pønrrøwa, tru nø kwaikkurri kaig mariiløyu melabelan nuielø kønrrai wesranrrab.

16 Pøs møikkøben kan testamento marigweimburabma, truigwan marøbig kwan cha kilgamerayu yandø treeg eshkabendøwei truyu pøriibe maig taig treeg pub attrun.

17 Inchawei yandø tru testamento mara kørrømariibe trunun mara kørrømarøbig kwabendøwei tru pøriibe maig taig treeg pub attrun, tru kwamøwatø kømøtø.

18 Pøs tru srøsrø marig acuerdoguen anindøga treeg kønrrai mara kørrømarig køn, aningaig marig kønrrab kømøtø.

19 Inchawei Moisésma tru maig maramigwan martrai maig karua pønsrailan trumørig tru maya misaameran waminchib

chab eshkawabe, toro-ureemerai aniwanba, møg cabramerai aniwanba, piba lindisha, trugurrimbe hisopo tusrchiiba, pigø isiizhiibamara, tru lindisaitøga tru maig martrai pørig kilga welan kirrigwanba, katø nui maya misaameranba itøtsurøb,

20 trenchibig køn: "I anin køn cha, tru acuerdo marigwan yandø treeg marig kørrømisrtrai marøbiibe, ñim martrai Tius nø karua pasrig."

21 Incha katø treetøwei tru carpa yawan lata, Tiusweimburab marøb pønrraigu nøm chigøben marøb lutøgurri srua pønrrailan lata, tru anindøga itø tsurøbig køn.

22 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe kerrigu lutauba anindøga chish marig kønrrain kua, chi ani lusha kømíibe tru kaig marigwan ulø paymø, ka kørrømarig kømibe kaagøn.

Cristo kwawa traniibe kaig marigwan kerrabig køn

23 Inchawei iilø, tru srømbalasrø pønrrabelø lataig asønabelanma animal kweecha trani anindøga chish maramig palaig kuibe, trune tru srømbalasrøngue trendø truyu pønrrabelane tru purab nuig tabig kweecha keta traniiløtøga chish mariilø kømig kuig køn, tru animal kweecha keta trani lataitøguen kømø.

24 Kaguende Cristobe tru santuario ciertonig maig køben møguelø ka tre lataig asønabig mara pasrinuutø kebimøtø, nøbe srømbalasrøngue kebyaig køn, møi ya namuyasig Tiuswei merrab purøwaminchib wanrrab.

25 Tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote yu pirauibe pilayu kan pijitø tru "Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain" cha marin kwartuyu ani nuin kømíigwan trannrrab srua kebiben, trune Cristobe katø katø nøasiitø trannrrab kømøtø kebyaig køn.

26 Incha Cristo tru sacerdotesmera lataitøwei maramig kui kuimbe, tru pirøwan mara pasrinukkurrimbunø katø katø kwamig nebubsruig kuinrrun. Incha møi ya kerriguwan srabe kwalømmerawan nøbe kan pijitø managatigwei kenamisrin køn, tru nøashib kwaitøga kaig mariilan patsøga pasrtrab.

27 Misaamerane kan pijitø kwamig kønrrai mara pasrig køn. Inchen tru wendaube yandø maig kønrrabigwan asha kørrømarig kømig, truig attrun.

28 Katø treetøwei Cristogucha kwappe, nø purøbasramisra kan pijitø kweetsig kwaig køn, truba nu misagwei kaig marilan nø kerranrrab. Incha katøle arruppe, chigøben kaig marilan nø niirrab kømøtø, nø arrumigwan truba truba munig melabelane kaigyugurri wesranrrab attrab køn.

10

Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe newan marmuig

1 Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru
wendøsrø ciertonig attrabigwan øyeeg kuitamab asamig ka
tre lataig asønabiitø kuig køn, ke truiløbe kømuindøgucha. Incha
øyeekkurri chu urastøgucha katø pilamørig, pilamørig animal
kweecha traniilø trutø trutø marøb melaitøgabe newan
tabelø kønrraimbe managuen treeg martrab kaimabig køn, tru
Tiuswan tabig waminchib øyamay mariiløtøga kemallibelane.
2 Inchawei øyeeg mariitøga tru newan tabelø kønrrai
marøbig kui kuimbe, tru kweecha tranamelan øyangatiitø
tranøbsruig kuinrrun. Pøs tru øyamay Tiuswan køriibala
tabig waminchibelø tru nømui kaig mariilan kan pijitø
kerriguweyasig chish mariilø kui kuimbe, trube, tru kaig
marigwan tøga pønrrermab isub pønrramig chigagøbsruig
kuinrrun.
3 Inchendø tru animalmera kweecha pilayu pilayu tranøb
kuiløbe kaig marigwan katøgucha tøgar kermab isungarubig
køn.
4 Kaguende toro-ureemerai animba, møg cabramerai ani-
mbabe tru kaig mariilan chi kerranrrab kaimabig køn.

Cristo nø kwaitøga kanmaytø newanig marig

5 Inchawei Cristo yu pirau arruabe, Tiuswan trenchibig
køn:
"Ñibe ketig traniilan lata, kweecha traniilan lata
utag kømui indig køn cha.
Inchendø kan asr tøgagønrrai,
ñibe nayasig tamarig køn cha.
6 Parra keta traniilanba,
kaig mariilaimburø traniilanba
chigucha chi tabig asønamuig køn cha.
7 Inchen nabe ñun trendaig køn cha:
'Nabe yu pasrar cha, nai Tius,
ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab,
tru libroyu naimburab maig pørig pasrøben, treeg.' "
8 Tru srøtø yu wendau chibgunrrig: "Ñibe kweecha traniilan
lata, ketig traniilan lata, parra keta traniilan lata, kaig mari-
ilaimburø traniilan lata utag kømui inchib, ñune chigucha
chi tabig asønamuig køn" cha, (tru øyeelan traniiløbe tru maig
maramigwan martrai Moisés pørig maig køben treeg traniilø
kuingucha).
9 Inchabe katø trendaig køn: "Nabe yu pasrar cha, ñi maig
maramig palai waben, na trunun martrab". Tru animal

kweecha tranøb kuig merrabsriigwane Tiusbe tarømara pasrig køn, Cristo kwaitøga tru wendau srøig arrubigwan mara pasrtrab.
10 Tius tru maig kønrrain køben treegu nambe nuindø kønrrai tarømariilø ker, Jesucristo nui asrwan keta trana, treeg marikkurri, tru kan pijitø managatigweyasig kwaitøga.
11 Chi sacerdotetøgucha kwalømmørig, kwalømmørig Tiusweimburabelan marøb pasrappe, kweecha traniilø katø, katø, treetøweih, treetøwein tranøbig køn, tru kaig mariilan managuen kerranrrabgailan.
12 Trune Jesucristobe kaig mariilaimburø nø kwawa, kan pijitø managatigweyasig nui asrwan trana, Tiuswei kusrmaygatømay wamisrig køn.
13 Incha trugurrimbunøbe nui ashig kømui inchibelan nui srøbmeran truilaim pala nebuna wamig kønrrai Tius treeg maramnegatig, truigwan muniirab wan.
14 Kaguende Cristobe kan pijitø keta traniitøgatø managatigwei newan tabelø marig køn tru Tiusweindø kønrrai tarømariilane.
15 Katø Espíritu Santogucha 'treeg køn' cha namun truigweimburab eshkawabe, øyeemerrig chibig køn:
16 Señorbe trendan cha:
"Tru na nømba acuerdo maramibe iig køn cha:
Tru kwalømmerawangurrimbe na maig martrai karua
pønsrailane nømui manrrømerayu pønsrøb,
nømui isuiløyu trunun na pørøb indamønrrun" cha.
17 Incha katøgucha trenchibig køn:
"Nømui kaig mariilanba, larrø trømbøig mariilanba
nabe managuen katøle isub wanrrab kømur" cha.
18 Inchawei iilan yandø chi ulø payamig kømíig kørrømarene, tru ka i mariilaimburøbe keta tranamig yandø chi palømøn.

Tiusweimay kemallgun

19 Inchawei, nai nunelø, santuario marinug srømbalasrø Señor Jesúswei aningurri chigucha chi kørig isumø kebambamig tøgaguer,
20 srø may tru managatig øsig køm maywan, tru tab llensuzhig kelarrab mesraiwan nø namuyasig kura trarrøb kebyaiwan. Tru tab llensuzhiibe nui asr køn.
21 Inchawei kan sacerdote purø nuig Tiuswei misaameran kerriguwan nø ashib pasrabig nam tøgar kuig køppe,
22 nambe namui manrraube chi søra kømø kandø isub Tiuswan kemallgun, isubigwan Cristoinug pasrigwan chi kørmø tøga, kaig isub kebachib pasrabig tøga manrrømeran chishmartrab anindøga itøtsura, chish pizhiitøga namui asrwan chish maragüe.

23 Tru nam munig melaigwan treeg kørewa tøgagúigwane
tab tøga pønrrøgun, ambumay imay srua ambinab kømøtø,
kaguende tranamigwan Tius trannrrab misra kørrømisrøbiibe
maig taigwan tranmø kømø, tranøbig køn.
24 Inchawei kanikkurri kanikkurri puruguyamigwan isua
asiyagun, undag købigwan tøgagømig kønrrai martrappa,
chigøben tabig maramig kønrrai martrappa.
25 Nambe kanbalatø linchib Tiusweiwan marøb tulundzu-
namigwane elachimugun, tru møiløgøben amrrug kømub
elachib kebambubelø latawei. Treeg inchimøtø, kangurrin
kangurri øyamay meløgun chib puruguyagun tru Cristo Ar-
rum kwaløm yandø pub arri ashabe, masken traatø melab.
26 Pøs Cristoimburab tru newan ciertonig maig kuigwan
nam nebua asigwan utappe, utøbendø, kaigwan ke ka marøg
køppa marøb uñene, tru kaig mariilaimburø chiwan kweecha
Tiuswan keta tranøptamibe yandø chigagøn.
27 Treeg kømøtø, tru kørig kømdiig maig kønrrabigwan Tius
asha marinab pønrramiba, katø tru Tiuswan ashig kømui inchi-
beløbe nag purø trømbøig naarabiitøga pinisailø kømiba, treeg-
wandø muniirab pønrran.
28 Tru maig maramigwan martrai Moisés karua pasrigwan
mørmø, kaashibigwanma pailø kui, pønelø kui 'kalø maran'
chibelø werrubene, chigucha lastima asiimíig truibe kwamig
købig køn.
29 Inchawei Tiuswei Nusrkawan chi kømíig kui lataig
itøbunab, katø tru acuerdo marigwan Tiusweindø kønrrai
nømun tarømarøb aniwan larrø trømbøig kui lataig mara
tøgagøb, tru ka yandø tab inchib Espíritun tsalø wamamba
inchibigwane kan treetøguen kømø, purø trømbøig møra
meganrrai marøbwei inchimønrraitarru.
30 Kaguende nambe øyeeg chib Tiuswan ashibelø ker: "Kaig
marøbigwan møra meganrrai maramigwane na maramig
køben, truburø pagarwane na pagaramønrrun" chibigwan.
Katø treekkucha taig køn: "Nui misagwan maig maramigwan
asha kørrømarøppe, Señor nø asha kørrømartrun" cha.
31 Øsig wab Tiuswei tasku kebenamibe si, ¡purø trømbøig
kørig kømdiig køn!
32 Ñimguen tru merrab kwalømmerasriigwan katøle isum-
bala, Cristoi tru srø wam tabig ñimun kebiløbengurrimbunø,
kwayamigu lataitøwei purø trømbøig nebuinab, isui pønrramig
arruben, tru uras ñimbe ka melaig købigwan.
33 Ñimune kanmaymerawane maya misaamerai merrab
indza asamig chine marinab, kaig indinab, katøganelan katø
øyeetøwei marøb srua køben, ñimgucha treegutøwei tøga pu-
raambub lincha pønrrabelø køn.

34 Katø kailan keeri yau pønrrabelø lastima isuim
pønrrøbene, ñimbe ñimun kui lataitøwei isub, ñimui chi
tøgagúilan kerrailø melamig nebuingucha, treegu kasraatø
ka melab inchibelø køn, kaguende mas purø tabig mana
patsønrrabig kømíigwan tøgar kermab isua ñimbe asha
melabelø kuikkurri.
35 Inchawei ñim ke Tiusweinuutø kemenda pønrraigwane
elachippa amrrab kømø, kaguende truibe purø nuig tabig
utamig kønrrabigwan tøgaig køn.
36 Pøs ñimbe chi isumø tammay melabig melay, Tius maig
maramig palai waben trunun ñim chab marikkurrimbe, nø
trannrrab misra kørrømisrigwan utamig kønrrai.
37 Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn, pøs
kan maya yanazhigutø,
"tru attrabiibe attrun cha. Chi srarrønrraamøn cha.
38 Inchendø tru sølgandø tabig naimbe
nui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri øsig uñchun
cha.
Inchen nø køriimata wendømay yabe,
trube, nøbe nane tab kui wanrrai martraamøn" cha.
39 Inchendø nambe tru pinisailø kønrrab køriimata tru
wendømay ambupteeløgucha kømøtø, isubigwan Cristoinuutø
pasra tøgarmera kaigyugurri wesrailø, truilø ker.

11

Merrab misaamera nømui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúig

1 Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúibe tru munig
melaigwan ke treeg kønrraitamab isua pønrramig køb, katø nam
chi asiimíigwan chabguen ke asha lataig pønrraig, treeg køn.
2 Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri namui
merrabsrø misaamerabe Tius nømun tabig wamindinabelø
køn.
3 Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri kerrigu
chi købigwane Tius nui wamdøga mara pasrig købig kuin kui
wetøgørra pønrrer. Inchawei kaptøga asiibe chi asiimíigugurri
mara pasrig køn.
4 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe animal
kweecha Tiuswan purø tabig tranig køn, Caín trani lataitøguen
kømø. Abel nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri
nøbe sølgandø marøb møg køn cha Tius wamindinabig køn,
tru nø keta tranigwan Tius kashmø utab uras. Isubigwan
Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe kwaig mu kaabendø,
katøgucha nøbe wamindan.
5 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Enocwane yu
piraugurri Tius srua iben, nøbe tru kwab tamigwane maig

købig kui mørmuig køn. Incha nune wetørranrrab kaimaig købig køn, kaguende Tius srua yaig kua. Pøs nun srua yaig kømøwatø, nøbe wamindinabig køn, Tiuswan tab kui wanrrai marøb møg køn cha.

6 Inchawei isubigwan Tiusweinug pasra tøgagømøwabe, Tiuswane ni chinchaguen tab kui mørtrai maramgaig køn. Kaguende Tiusweimay møikkøben kemallibiibe, Tiusbe øsig wabig kuin kui køreb, katø nun labelane nøbe tranamigwan tranøb inchibig kuin kui køreb indamig køn.

7 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Noéma chi asiimíig attrabigwan isua kønrrai Tius eshkabenma, nun truba køriitøga arcan marøbig køn, nui yauelø kwamø, øsig webamrrai. Noébe tru øyeeg mariitøga pirau maya misagwan kailøgurri Tius møra pønrrønrrai mariilø købash cha kørrømara, chi kaig kømíig lataig Tius tabig kørrømarig kømigwan nøbe utig køn, tru isubigwan nuinug pasra tøgagúigugurri arrubigwan.

8 Abrahamma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru ketigwan wendø utamsrømay webya inrrai wamøben, nøbe møra, webya yaig købig køn, chumay yam kuinguen mørmubendø.

9 Nøbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nuin kønrrai tru trannrrab misrim pirau Abrahambe ka peesrøngurri arruatø lataig, kan peg pirau lataitø tsuig købig køn, nun keta tranigwandøwei utabelø tru Isaacba, Jacobpa, truilø lataitøwei kan carpa yamerayu.

10 Kaguende Abrahambe tru ciuda katsigwan niga pasrønrrabig tøgaig tru srømbalasriigwan muniirabig købig kua. Inchen tru ciuda maig kønrrabigwan treegwei unaasha wesrab, truigwan marøb inchibiibe, Tius nø køn.

11 Abrahambe nøbe yandø maya køllig kuatøgucha isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri unøtiig latawei chish kømigwan utig købig køn unø møskain kønrrab, (Sarabe ureg tøgagønrrab kaimabig kuindøgucha), kaguende tru trannrrab misrøbig Tiusbe tru trannrrab misrigwane tranmø kømø, trannrrab kui, Abrahambe treeg isua tøga pasraig kua.

12 Inchawei tru unø tøgagømigweimburappe yandø kwaig lataig kuig, tru kan møweinukkurrindø ureemera srøig larrøbichib mendappe, nu køptø srømbalasrø estrellamera lataig, pi menda pisrum lataig købig køn, mu nebua mundzamgaig.

13 Inchen i misaamerabe mayeeløba isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigutø amønaig køn nømui kwam kwaløngatig. Tius tru nømun trannrrab misra kørrømisriilane utømuindøgucha, Tius trannrrab misrig nuisrø pønrrabelan yabsrøngurrindø ke kan asha lataig kasraarabelø køn, ‘nambe srømbalasreelø,

peesreelø kua, yu piraube ka petøweindø warer' chib, tørgandø trenchib waminchib.
14 Inchen øyamay waminchibeløbe tru katøgan pirø nømuin kønrrabigwan lab ambubelø kui, nømbe tørgandø asamig kenamaran.
15 Pøs tru nøm werrua amrruin pirøwan isub pønrraig kui kuimbe, katøle trusrømaytøwei llirawa ambimbe, ka ambamdiig købsruinrrun.
16 Inchendø nømbe treeg marmøtø, waramig katøgan pirø mas purø tabigwan tøgagønrrab isub pønrraig køn, truibe tru srømbalasriigwan. Treekkurri Tiusbe chi kørig kuin kømøn 'nømui Tius køn' taig kømig, pøs nøbe nømuyasig kan ciuda tamarig kua.

17 Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tius Abrahamwan maig inchibig køtashchab marenma, nøbe Isaacwan tranig køn. Tius tru 'tranrrumøn' cha kørrømisriilan utabig, tru Abrahambe, nui kandø nusrkai Isaacwan Tiuswan yandø ke kweecha tranamitø palabig køn
18 Abrahamwane: "Tru ñuinukkurri amrrub misaamerane Isaackurrin kønrrabelø køn" cha, Tiusbe øyeeg taig købig kuindøgucha.
19 Kaguende Abrahambe isua pasrabig køn, Tiusbe kwailai utugurringuen katøle kusrumig maramburab marøbig kui. Pøs kwailai utugurri katøle øsiiraig lataig kui mara Isaacwane treeg utig køn.

20 Isaacbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Jacobwanba, Esaúwanba nømune mayanguen tabig pub attrai marig køn tru wendøsrø attrabigwan.

21 Jacobma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kwanrrab wawa, Joséwei uregwan kanun kanun mayanguen tabig nebunrrai mara, nui pøtønain tsigwan pøtønawa pasramisra, Tiuswan køriibala tabig waminchibig køn.

22 Joséma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kwamig lutaurab arruben, israelitasmera mayeeløba Egiptogurri wendøsrø webambamigwan wamincha, nui tsutsiimeran mandø indamigwan eshkab karua pasrig køn.

23 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Moiséswei møskaløma Moiséswane larrø tab unøzhig kui asha, pøn pøl ørøba nun søra tøgagúig køn, tru Faraón Egipto pirau rey tru kwetchai karua pasrigwan chi køriimatømøtø.

24 Moiésma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri yandø kølig misrabe, tru Faraónwei nimbasrwei nusrkain køn cha wamig kømigwan kaasig køn.

25 Moisésbe Tiuswei misaameraba larrø kaig indinab megamigwan isuig køn, tru kaig mariiløyu tab kui mørøb kan maya yanagatiitø kasraarabgunrriibe.

26 Wendøsrø attrabig Cristoyasig chine trømbøig waminab megaibe, egipciosmera chigurrimbunø tøgagúilan kerrigu tøgagúi lataikken kømø, purø nuig kui isua pasrabig køn, kaguende nøbe tru wendøsrø truburø ketig utamigwan, trunun ashib pasrabig kua.

27 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Moisésbe Egipto piraugurri webyaig køn, rey maya namikkølig waingucha. Inchen trunun kørmøtø, nøbe webya inrrab kandø isua pasraig køn, kaguende tru kaptøgabe nebua asiimø Tiuswan yandø ke asha lataikken pasraig køppe.

28 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru Pascua Fiesta taigwan mara, katø tru yaskappalamerawan aniwan srølig køn, tru kwangarub ángel israelitasmerai mayor nusrkalane kweechimønrrai.

29 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri israelitasmerabe Mar Rojoyu kan trendø puryu lataig larraambig køn. Inchen egipciosmeragucha larramrrab inchen, pi katøle itøgasrøben, chab kwaig køn.

30 Israelitasmera isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru Jericó ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrimerabe chab kegørrig køn, nøm tru pøtøgatanwan kwalømmera siete nemisramne lliraben.

31 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuuma, tru mørmø misaameraba kanbalatø nøgucha kwamuig køn, kaguende tru pailø israelitasmera maisrøn køtashchab nilø ashchab amrrubelan tab wamab utikkurri.

32 ¿Masbe chiwan waminchab køh? Pøs nane Gedeónweimburab køben, Baracweimburab køben, Sansónweimburab køben, Jeptéweimburab køben, Davidweimburab køben, Samuelweimburab køben, katø Tius maig karuigwan eshkabelaimburab køben wamindamikken nebumøtan.

33 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri katøganelø nøm ashib karub tøgagúigwan nøm kanab, tabig sølgandø maig maramigwan marøb, Tius trannrrab misra kørrømisriilan nebua utab, leónmerai triimeran kasrøb indig køn.

34 Nag kørig kømdiig naarabelan naaramønrrai kweechib, espadatøga kweetsiilø kømigugurri wegørra ambub, truburab chi martrab kaimabelø købig kuig chisheelø misrøb, katø kwayabyugucha kwayamburab kwayabelø misra, peg pirausrøngurri amrrub suldaumerane luløsrkøb inchibelø køn.

35 Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri ishumburmera nømui kwabelan katøle øsiiraniilø utabelø kuig køn. Inchen møiløbe kwamnegatig purø trømbøig marøb srua kuinabelø køn, elatchab indingucha, elatchamamøtø, kaguende nømbe katøle øsiirawa srømbalasrø purø tabigwan nebunrrab isubelø kua.
36 Inchen katøganeløbe kaig marøb indza ashib srua kuinab, ichabetinab, cadenastøga lusrinab, kailan keeri yau merrarrawa keerinab melabelø køn.
37 Inchen kaneløbe sruutøga peta kweetsinab, serruchotøga sølbinab para kweetsinab, espadatøga kweetsinab, amburab iburab ubisha kaluschibah cabra kaluschibatø kewar amøñibelø køn, larrø waachamera kømig nebuilø, isubiitø kappinbalatø amønamig nebuilø, katø larrø kaig indinab melamig nebuilø.
38 Øyeeg tab misaameran yu pirau misaamera nømun tøgagømibe nømbe purø nu palabelø købig køn. Nømbe mu misag warab waraimøsrø, nørrø tunmerawansrø chu pumgúinguen mørmeelø amøñibelø køn, nørrø srug yaambumerasrø, lendegørrab pirørrabmerasrø, øyeesrø kebamba warab.
39 Inchen nømbe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúigube tabig wamindiilø købendø, tru Tius trannrrab misra kørrømisriilane møikkucha tranig utømuig køn.
40 Kaguende Tiusbe nømui lata kømø, namuyasiibe purø tabig tøgagúig kua, tru nømbe namba kanbalatø misratøwei tru newan tabig kønrrai indig kuig køn.

12

Maramga murelø amrruben, chi isumø, namgucha mur pønrramig

1 Inchawei øyeeg købene, tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgargøbelø nørrø køptø kan wañi lataig namuim pøtøgatan namun ashib purrabelan namgucha tøgagúig køppe, namun chiguen tab ambamgaig chigøben kwatsiiranøbelanba, tru kaig marøbig namun iløsrkøptø iløsrkønrrai marøb pasrabigwanba webetøgun. Incha tru nam luløb ambamig Tius namui merrab may trarrig tsubig nam tøga pønrraiwan maikkucha kørrømisrmø, luløbig lulgun,
2 namui kaptøgabe Jesúswan ashib, tru nømerrig treegwan pera marøb, katø tru namui isubigwan nuinug pasra tøgagúigwan newanig kønrrai marøb inchibigwan. Pøs Jesúsbe nø pumsrø kasrag kømdiig pasrabigwan asha pasraikkurri kurusyu mesraig kweetsig kwamigwan awentawa, tru kørig marinab pasramigwan chi trunun isua ashmøtø, truyu puraya, Tius wamisra wainug kusrmaygatømay wamisrig køn.

3 Incha tru kaig marøb misaamera Jesúswan chine kaig
maren, treegu ka awentab purayaigwan, trunun ñimguen
isuy, ñim chi muraaramøwei, chi kaima kørrømisrmøwei in-
damig kønrrai.
4 Pøs tru kaig mariiba ñim kwayab melaigu, ñimbe katøgucha
ñimui aniwan lusamnegatiibe mara pønrrømøn.
5 ¿Tius nui ureg kuimba tab wamdøga waminchib pu-
rugúigwan ñimbe yandø pesannabguen inda chindah?
"Nai nusrkai, ñi mur pasram kusrenrrai Señor ñun murelan
kusrennene,
kagatørre inditamab treeg isua tøgagømøwei,
Señor ñun isua mørtrai marene,
truyutø kørrømisrmøwei indamig køn.
6 Kaguende tru nui undaaraigwane
Señorbe nune mur pasram kusrenrrai kusrennøb,
mundøgucha nui nusrkain kuitamab isua tøgagúigwane
nøbe kalø marigwan ølmartrab murba tranøbig køn" cha,
trenchibig køn.
7 Maramga murig latailø Señor ñun maringaruigwane mur
pasram kusrenrrai kusrennrrab inditamab isua awentau.
Kaguende Tiusbe ñimune nui nusrkain kuimba øyeeg maran.
¿Kan nusrkawan møskai mur pasram kusrenrrai kusrenni-
imíig mu treeg nusrkai kø chinderah?
8 Inchen tru kanelø mayeelø mur pønrram kusrenrrai kus-
renniilø latawei ñimun kusrenniimeelø kuisruandøbe, trube,
Tiuswei trag nusrkalø kømøtø, ka menda ureemera kuin
kønrrun.
9 Inchagucha namma yu pirau namui møskalø namun mur
pasram kusrenrrai kusrennøbelø nambe tøgar kua, truilanma
maig købash inchimøtø, tab inchib tøgagøbelø kuibe, ¿tru na-
mui espíritumerai Møskai Tiuswane treetøguen kømø, masken
maig taigwan tru kuindø mørøb meløwa, øsig kømigwan
tøgagømig kømønrraitarru?
10 Namui møskaløma nam mur pønrram kusrenrrai nømbe kan
maya yanagatiitø namun kusrenanøb tøgagøbelø købig køn,
nømun maig maramdiig køben, treeg. Trune Tiusbe nam
mur pønrram kusrenrrai kusrennøppe namunguen tab kønrrai
maran, nø newan tabig kuigwan namgucha tøgagønrrai.
11 Tru mur pønrram kusrenrrai murigwan kusrenanene,
ke kan tru urastøbe chiguen chi kasrag kømdiig kømøtø,
mur kui mørøb pasramibe købig køn. Inchendø tru øyawan
kusrenaninab puraambubelaimbe tsøndatøbe sølgandø tabig
amønamiba, chi isumgaig tab amønamiba tøgaig arrubig køn.

Tius wamindigwan kaasamibe kørig kømdiig køn

12 Inchawei ñimui kwalmera kullaarailan chishmisrtrai
kønøgøb, ñimui tømmera itønapteelan katøle mur misrtrai
maray.
13 Katø ñim tab punab ambamig kønrrai putur maymeran
ølmaray, tru ñimui kørriindi srøb wetunshimø, tammisrtrai.
14 Ñimbe maya misaameraba ambugurri igurri
lata tab kømigwanba, katø Tiusweyasiitø tarømisra
tabig amønamigwanba martrab inchib kuy. Kaguende
Tiusweyasiitø tarømisra tabig amøñimøwabe, muguen
Señorwane ashchaamøn.
15 Ñimbe purø tab isua ashib amønay Tiuswei tru ka yandø
tab indigwan ñim møikkøben wendøbasrøb pønrrabgunmab,
inchippa ñim møigwan køben kan møb srølgølig lataig kal-lawa
nurab ya, truig pesriig iløsrkønrrai maren, misag purø nuwan
tru kaitøga mindisailø kømønrrai.
16 Mugucha møg lata ishug lata trømbøig marøb uñchab
kømøwei, kabe Tiusweimburabigwane chigucha kømui lataig
inchibig kømøwein kuy, tru Esaú latawei. Truima kan mamig
nindagweindø kan mayor nusrkai maig tøgagømigwan yanig
køn.
17 Kaguende ñimbe yandø asiinrrun, Esaúbe mas wendøbe
tru mayanguen tab indig kønrrai keta tranigwan katøle
møskawan utønrrab inchen, nune yandø ka taig købigwan. Tru
mayanguen tab indig kønrrai tranigwan tøgagønrrab kappin
kørrøgøb lawa, yandø treeg kønrrai chab marigwane ni chin-
chaguen lliskamgaig kuig køn.
18 Pøs ñimbe, israelitasmera Sinaí Tunyu kemalla pønrrab
latawei, kan nu tun katøramdiigu nagurømera naarabig tøgaigu
kemalla kømøwei, kabe løstiig, tru purø trømbø løstiigu kemalla
kømøwei, kabe kørig kømdiig isig ichibigu kemalla kømøwein
køn.
19 Katø ñimbe tru trompeta mur wanrrøbigu kemalla
kømøwei, kan wam wamindiilan mørtrab kemallmøwei indig
køn. Inchen tru wam wamindiilan mørøbeløma: “Tiusmanda
yandø waminncha” chibelø køn,
20 kaguende yandø mas awentawa pønrramgaig køben,
Tius tru øyeeg karua pasren: “Kan animaldøguen tru tun-
wan kebachibiibe sruutøga peta kweetsig kønrrabig køn cha”
trenchiben.
21 Inchen tru treeg pureb pasrabiibe purø trømbøig kørig
kømdiig køben, Moisésbe trenchibig køn: “Kwaarøsraig kørig
købiitø ke itønab pasrar” cha.

22 Ñimbe treegu kemalla pønrrømøtø, møimbe ñimuimburappe
tru Sion Tun tainug, Øsig wab Tiuswei ciudasrø, srømbala
Jerusalénsrø, muguen mundzamgaig ángelesmera tulundzuna
kasrag purraisrø, treegu kemalla pønrran.

23 Katø Tiuswei tru srøsrø kal-lawa ureemera nømui munchimeran srømbalasrø pørig tøgarmera kanbalatø purraisrø, katø Tius tru maya misagwan maig maramigwan asha marøbig waisrø ñimbe kemalla pønrrab, katø mayeelø sølgandø tabig misaamerai espíritumera yandø newan tabelø kønrrai kørrømariilø purraisrø kemalla pønrran.

24 Katø tru srø acuerdo marigwan misagweimburø purøbasramisrøbig Jesúswangucha kemalla pønrrab, katø tru Abelwei ani 'tru kaig marøbigwan ñi, Tius, ulø pay' chib, ani lataikken kømøtø, Jesúswei tru ani itøtsurig mas purø tabig 'tru kaig marøbigwan ulø paymø, ñi, Tius, pesannau' chib waminchib aniyu kemalla pønrran ñimbe.

25 Inchawei tru waminchibigwan kaashib kønrrab kømø ashiptø kuy. Kaguende Tius Moiséskurri isuptø kønrrai wamindigwan kaashibeløma yu pirauguen chi indiimíig ka yandø wegørrømuibe, trube, tru srømbalasrøngurri isuptø kønrrai waminchibigwan tarømisrabe, nambe truyugurrimbe ni chinchaguen wegørramgaig kønrrun.

26 Tru Moisés tsub urassrøma Tiuswei wamdøgabe pirøwane kønøgagutsig kuibe, møimbe øyamay maramønrrun cha kørrømisrig køn: "Nabe katøle pirøwane kønøgagutsamønrrun cha, trurrigu pirøwandø kømøtø, srømbalameranbañau."

27 Tru, "katøle kønøgagutsamønrrun" cha, tru trendaibe, tru ka mara pønsraindeelø kønøgagutsiilane kerranrrab kui tørgandø eshkan, tru kønøgagutsamgailø, truiløtø pønrrabig pønrrønrrai.

28 Inchawei tru nam ashib tøga purramig tru kønøgagutsamgaigwan nambe utab kuig købene, nambe 'mayanguen ungwa, ungwa' chigun, Tiuswan tab kui wanrrai marøppe, nun køriibala tabig waminchib, kan yeeg tabig kønrrabmab isub.

29 Kaguende namui Tiusbe kan nag lataig køn, chigucha kørrømisrtraingaig parrøbig.

13

Cristoieløbe mandø amønamig

1 Ambugurri igurri undaarabig undaaray, kan trag nunelø lataitøwei.

2 Ñimui yau asiimeelø pubelan tab wamab ya pebamigwane pesannamøtay. Kaguende møiløma øyamay marøb meløwa, ángelesmeranguen ya pebøbelø køn, chi truilø kuitamab isumøtø.

3 Katø kailan keeri yau purrabelane ñimbe nømba kanbalatø keerig purrøwa lataitøwei isub, katø kaig indinab melabelane ñimun treeg indi lataig isumig køn.

4 Kasharamibe purø tabig købig kui mayeeløba treeg isua
tøgagøb, katø kasharawarmerabe nømui kiainuube mu pegwan pera kiamig kømøtø køn. Kaguende møg lata, ishug
lata trømbøig marøbelanba, katø itøluløpteelanba, Tiusbe nømun
maig kønrrabigwan asha martrab køn.

5 Ñim amøñippe, anwane ke chinchimmørø chull inchib
amøñimøtø, ñim møi maig tøgagúitøgatø tab kui mørøb kas-
raatø amønamig køn. Kaguende Tiusbe trendaig kuig køn:

"Managuen ñundø elachimøwei,
chinchibgucha tsunrrai managuen ñun tarømisrmøwei in-
damønrrun" cha.

6 Inchawei øyeeg taig købene, nambe treeg kønrraitamab isua,
chi isumø trenchinrrun:

"Nan purugubiibe Señor nø køben,
nabe chigucha kørmumønrrun cha.

¿Møøbe nane chigúi martrautah?" cha.

7 Tiuswei wamwan ñimun waminchib, ñimun pera marøb
pønrrabelane isua kømig køn. Nømui tru tabig amønaigu asha
kusrenrrai mandø tabig kørrømarig købigwan tab isua asha,
tru nøm isubigwan Jesucristoinug pasra mandø tøgagúigwane
treetøweih tøgaguy.

8 Jesucristobe merrabsrø lata, møiyan kwaløm lata, katø
managatig nøbe yunømarmíig, treetø køn.

9 Chigøben peemaytø kusrenaniilø pesrøteeløtøga amburab
iburab srua ambiilø kønrrab kømøtø kuy. Pøs namui man-
rrømera Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga mur pønrramigwan
utiibe tabig køn, tru chi mamimeran manrrai karua pønsrailan
marøb megaig lata kømøtø, tru øyeelan mariibe chiweingucha
chi purugumeelan.

10 Nambe kan altar tøgaguer tru Tiuswei carpa ya tabzhigu
marøb pønrrab sacerdotesmerabe tru altaryuigwane mamig
kømíig.

11 Pøs tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote
tru, "Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain" tannug tru animal
kweetsiilai aniwane tru kaig mariilaimburø trannrrab um-
busrø srua kebyaindøgucha, tru animal kwaigwei asrmerane
nøm warainukkurri nøørøsrø srua webamba, parriilø købig
køn.

12 Inchawei treetøwei Jesúskucha ciuda yaskabyugurri
wambig nøørøsrø kwaig købig køn, nui anindøga Tiusweindø
kønrrai misaameran chish martrab.

13 Inchawei namgucha nuimay nun katønrrab webamgun
ciudayugurri wambig nøørøsrø, nun maig trømbøig indinab
megaigwan namgucha treetøwei kaig marinab melønrrab.

14 Kaguende nambe yu piraube kan ciuda managatig
pasrab pasrønrrabig chigar kua, nambe tru attrabigwan lab
ker.
15 Inchawei Señor Jesucristogurri chu urastøgucha Tiuswan
nam animal kweecha lataig tranøppe, purø tabzhig wa-
mindiilø trangun, nui munchiwan tabig wamindi wam tru
trigugurri webarrubiitøga.
16 Ñimbe tabig maramigwanba, ñim chi tøgagúigwan
pirishib kømigwanbabe pesannanrrab kømø melay. Kaguende
kweecha tranøb lataitøwei Tiuswan keta traniilø øyeeg
traniiløbe nø purø tab kui wanrrai marøbig, treeg køn.
17 Ñimun pera marøb pønrrabelane maig karuigwan mørøb,
nøm maig chiben treegwan melay. Kaguende ñimun chi
kømønrrai chu uraskucha ashibeløbe nømwein køn, nømui chi
mariilan nøm Tiuswan eshkab pønrrønrrabelø kua. Nøm
maramigwan marøb melappe, kasraatø, chi isuin kømøtø,
marøb kønrrai inchigay. Kaguen trengømuisruandøbe, ñimune
chiguen chi tabig kønrraamøn.
18 Namuimburab ñim Tiuswan miarrunrrigay. Pøs nambe
namui isub kebachib pasrabigu chi 'kalø køn' chibig chigar
pønrrab, katø chiyutøgucha nambe tabig marøb melønrrab isua
meler.
19 Nabe ke tiusmanda Tiuswan miab kørrunrrigay chinrrab
inchar, na peba ñimuisrømay katøle arrumig kønrrai.

Patsøgønrrab srabe wamindiilø

20 Tru chi isumgaig tab købigwan tøga Tius, tru managatig-
wei acuerdo mari anindøga tru Ubishameran Ashibig purø
nuig, namui Señor Jesúswan kwailai utugurri kusrubiibe
21 tru nø maig maramig palai waigwan martrai chigur-
rimbunø tabig palabigwan ñimun tranrrun, Tius nø purø tab
kui ashib wamig kønrrai Jesucristogurri namuinug nø marøb
pasraitøga. Jesucristone managatig tørguegwalmabig kønrrun.
Treeg kønrrun.
22 Na øyamay melamig køn chib wamindi wamwane, nai
nunelan, tiusmanda tammay utørrunrrigay chinrrab, pøs
nabe landøtiig pørar.
23 Namui nuneg Timoteobe kailan keeri yaugurri webyain
kui ñim wammøra kønrrai inchar. Incha nø petø arrubene,
nabe nøba ñimun ashchab arrumønrrun.
24 Ñimun ashib pera pønrrabelø mayeelanba, katø mayeelø
Tiuswei misaameranba 'tab ka amøñigueh' tan chirrunrrigay.
Katø italiasreeløgucha ñimune 'tab ka amøñigueh' cha øran.
25 Tiuswei tru ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba
pasrønrrun.

Santiago

Israelwei misag truørø amba warabelan Santiago pørøb

1 Na Santiago Tiusweimba, Señor Jesucristoimba marøb megabig Israelwei doce nusrkaløgurri misag nørrø larrøbicha, pirau kan ørøtø amba warabelan 'ka amøñigueh' chinrrab inchar.

Tiuskurri kusrebig kømig

2 Nai nunelø, chigøben, chigøben puig meløwabe, truba tab kui inchib, kasraaray,

3 kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan maig køtashchab marigugurrimbe masken tammay melamig arrubig kui ñim ashibeløbe.

4 Inchendø ñim tru treeg tammay kullaaramø, ka melaibe, newanig kønrrai inday, chiyugucha neilø, chi isumgaig newan pønrrabelø, yandø chiyugucha palømø newanelø.

5 Ñimun møigwan køben øyeeløyu tab asha maramigwan kusrebig kømig paløbene, Tiuswan miau, nøbe tranrrun. Kaguende nøbe mayeelan tranøppe, merøbalatø tranmøwei, katø chi miabene, namømøtø, tammay tranøbig køn.

6 Inchendø miappe, ke Tiusbe tranrraitamab isua miamig køn, treeg kømuptinchaitamab maizhikken chi treeg isumøtøgue. Kaguende chi treeg kømønrrab kø chindermab isubiibe kan maryu pi welarwan isig ichibig amburab, iburab srua yaig lataig køn.

7 Møikkøben treebe Señorwan chigøben utamuitamappe isumøta.

8 Kan møg møindø øyeeg martrab isub, katøguen srønabe peetø isubiibe, chiyutøgucha mumayguen kømíig unan.

9 Kan truburab chiga nuneezhigwan Tius nune truba nuig marene, purø tab kui møramig køn.

10 Inchen puaibe purø tab kui møramig køn, Tius nune chigucha kømíig lataig marene. Kaguende puaibe kaumerayu u lataig kua, pasrabig pasrønrrab kaiman.

11 Pøs pørr webarrua, purø mur pachene, kaube mul-laben, ube peñen, tru tabzhiibe yandø pinan. Øyeetøwei puaikkucha nui chigøben penab, yanøb uniiløyu pinønrrun.

Chinetø kaig pub arringucha treegu ka megab

12 Chigøben pub arruben, tammay megabig megabiibe mayanguen tab kuig køn. Kaguende treegu puraya pasramisrøppe, nun undaguelan Tius keta trannrrab kørrømisrig tru øsig køm coronan utønrrun.

13 Møigwan køben chiyugøben kaigyu kebenamdiig mørørabene, Tius treeg isunandan chimøta. Kaguende Tiusbe mana kaigu kebenamdiig kuig mørørai wamøwei, ni katø mun kaigu kebenøsrkønrrab inchimøwei inchibig køn.
14 Treeg kømøtø, møigwandøgucha nui kaig isubeløtøwei srua iben, truiløtø yandø tabig lataig asønangarua kebenøsrkaim pasran.
15 Inchen tru trømbøig isuilø yandø umbu kebya, pasramisrikkurrimbe, kaig maramig kal-lan. Inchen tru kaibe yandø ne nurappe, kwamigwan kal-lanrrai mara pasran.
16 Nai undaaraig nunelø, ñimguen pella peemaytø isub pønrrømøtay,
17 chitøgucha tabig ketiiba, katø chigøben tabig newan marøbelø kønrrai ketiibabe srømbalasrøngurri arrubig køn, tru srømbalasrø chine pilab pønrrabigwan marøbig Tiusweinukkurri. Nøbe nø maig køppe, manatøgucha treetø kua, nuinuube løstørab lata inchib, tørmisrøb lata inchib, inchibiibe chigagøn.
18 Nun trendø treeg marøg kuikkurri, nui newan cierton wamdøga namune katøyug srøig kal-langaruig køn, nø kerrigu misagwan ellmara pønsrailai utu nammerrig ke srøsrø ellmarig misrig latailø kønrrai.

Kalutøga møriitø kømø, maramig køn

19 Nai undaaraig nunelø, iigwan isuy: ñim mayeeløba møramigwane muniitø purramig køn. Inchen wamindamigwanba, namamigwanbabe tsøndatø isuptø maramig køn.
20 Kaguende kan møg namig køtanmaptø mariibe Tiuswei sølgandø tabigwan marmøn.
21 Inchawei treeg købene, ñimbe ashikken kønrrabgaig marigwanba, chigøben kaig mariilø trutø netsaig tøgagúilanba webeta elacha, Tiuswei wamwan ñimui manrrau ellgwaigwane mur kurrashmø, tammay utay. Kaguende tru wam wamindiibe maramburab marøbig køn, ñimui møsigwan wesramig.
22 Pøs Tiuswei wamwane maig martrain taigwan ñimbe marøbelø kømig køn, ka møratø, møratø kønrrab kømøtø. Trengømuisruandøbe, chi mørmui lataitøwei ñimasiitø ka kegørrab pønrraig webinrrun.
23 Kaguende møikkøben Tiuswei wamwan mørøptø møra, tru maig taigwan møra marmíibe, kan møg nui maløwan espejoyu ashibig lataig køn,
24 nui malø maig kuigwan asha, katø llirawa, ippe, pesannab lataitøweingue.
25 Inchen møikkøben Cristo maig martrai karua pasrig newan sølgandiig, tru chi iløsrkaimíig kønrrai marøbigwan ke tab

asha, truyu megabig megawa, tru martrai karuigwan pesannaptinchimøtø marøbigweimbe, nui mariiløyu mayanguen tab kuig kønrrun.

26 Ñim møikkøben, Tius martrai karua pønsrailøyu maizhikken purø punømø marøbig kurmab isubendø, nui niløtøgabe maig kurrøbashtø waminchibiibe nøasiitø kebeñib pasran. Inchen tru nø Tiusweiwan maizhikken purø punømø marøb pasrab taibe chi marmui lataitøwei webyan.

27 Tius Møskawei merrab tru nø karuilan maizhikken pinab marmø, chillig indiimíig mariibe, iig køn: usri møskai, peta kwailanba, kelø peta kwailanba chigøben isuig meløben isua ashchab ambub, katø yu pirau kaig trømbøig arrubiitøga chillig incha pønrrømøwei indamig.

2

Misaameran møilandøgucha lata wamamig

1 Ñim nai nunelø, ñimui isubigwan namui Señor Jesucristo tørguegwalmabigweinuutø tøga pønrrøwabe kanundø tab wamab inchimø, mundøgucha lata kømig køn.

2-3 Ñim tulundzuna purrøbenma, kan truba pua møg oro surtigastiig, truba tabig keweig pubene, truba tabzhig wamab, ñimbe trenchinrrun: "Yu katøguchi tab wamdønug warra" cha. Inchen trunetø katøgan, kwa waacha, truba shautøzhig chilliguig keweig pubene, ñimbe trunune trenchinrrun: "Ñibe øsrøndø, ka pasrau" cha; kabe: "Uyu pirau wamisr" cha.

4 ¿Treeg marøppe, ñimui utu ñimdøweinguen kanune yandø nøørø marøbguen pønrrømøtirru? ¿Ñimbe kaig isuaguen treeg inchib pønrrømøtirru?

5 Nai undaaraig nunelø iigwan møray: ¿Tiusbe yamba yu pirau waachameranwei lawa wesruig kømuitarru? ¿Nømbe isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan tøgagømburab tøgagøb, katø nun undaguelan tru nø ashib karub waigwan Tius trannrrab misra kørrømisrigwan chigucha utønrrabeløbe nømwein kønrrai marig kømuitarru?

6 Trune ñimbe waachamerane chigucha kømíig marøb ka kørig maran. ¿Tru puarmerawein kømuitarru ñimune møra melønrrai marøb, katø misagwan ashib karub purrabelaimay ñimun uñchib waram srua ambubeløbe?

7 ¿Tru Cristoi purø tab munchiwan ñimun pasra wamigwan nømweinrre purø trømbøig wamabelø kømuitarru?

8 Tius tru martrai karua pasrig purø nuig, nui wam pørigu pasrabigwan, maig chibig køben ñim treeg møra marøb pønrrøwabe, søl marøb pønrrønrrabguen: "Tru mendaigwangucha, ñiasig lataitøwei undaarau" cha trendaigwan.

9 Inchen ñim kanune tab inchib, kanune maig købash
inchib pønrrappe, ñimbe kaig marøb pønrran. Inchen tru maig
maramigwan martrai pøra trarriitøwei ñimune 'kalø marøb
itøbunab pønrran' cha ñimundøwei itøøra pasrtrun.
10 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés
pørigwan møikkøben kerriguh møra marøppe, marendø, tru
utu kanundøguen kalø marøb itøbunikkurrimbe mayamba kalø
mara pasraig kørrømisran.
11 Kaguende: "Itølulamig kømøn" chibiitøwei, treekkucha
taig køn: "Kweetsamig kømøn" cha. Inchawei møikkøben
itølulmuingucha, kweechibiibe, tru maig maramigwan martrai
Moisés pørigwane itøbunan.
12 Ñimbe wamindiiløyu lata, amønailøyu lata tru maig
maramig chi iløsrkaimíig kønrrai marøbig nømun maig asha
maramigwan marig kømig, ke yandø treeg maramig puim
pønrrab misaamera lataig kømig køn.
13 Katøganelan lastimaguengaig marøbelane, nømungucha
treetøwei lastimagaig marøb asha kørrømariilø kønrrun.
Trune, tru lastimabaig marøbeløbe, kørmø, tab kui webamba
pønrrønrrun, tru maig kønrrabigwan asha maren.

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra kuiba, chigøben tabig mariiløba

14 Nai nunelø, ñim møikkøben 'isubigwan ke Jesucristoin-
uutø tøga pasrabig kur' chibendø, chigucha tabig marøb ke-
namarmubene, tru 'isubigwan pasra tøgagur' taibe, ¿chiwein
kuin purugunrrab kø? ¿Kabe tru isubigwan Jesucristoinuutø
tøga pasrab taig, truitø ñun kaigyugurri wesranrrautah?
15 Kan nunewan kui, kabe kan nuchawan kui kemig
truburab chigawei, kwalømmerawan chi mamig chigawei
megamne,
16 ñimma møikkøben trendaimbeh: "Chi isumø, tab inr-
rig chib. Pachiitø kønrrai tsitsø keb, øska mab, muchib
uñchig" cha. Inchendø asru maig palain pasrøben chi tran-
mubendøbe, niløtø pasrainguen kønrrun.
17 Inchawei øyeetøwein køn, 'isubigwan Jesucristoinuutø
pasra tøgagur' taig, chigøben mariilø chigaibe, nøasiitø kwaig
køn.
18 Inchendøgucha møibe trenchinrrun: "Isubigwan Jesu-
cristoinuutø ñibe tøga pasrøben, nabe chigøben tabig mari-
ilø tøgagur cha. Ñui isubigwan Jesucristoinuutø pasra
tøgagúigwan chigucha tabig mariilø chigaig nan kenamar-
tra cha. Inchen nai isubigwan Jesucristoinuutø pasra
tøgagúigwane nabe chigøben tabig mariiløtøga ñun kena-
martrumøn" cha.

19 Pøs Tiusbe kandø kønmab isub, ñi kørewa pasraibe,
trumaybe sølwein køn. Inchendø kwaimandziimeragucha
Tiusbe kandø kønmab kørewa, katø kørig køb itønab inchibelø
køn.
20 Au, ñi chugúi mørmíig, nebua ashchab inchi, isubigwan
Jesucristoinuutø pasra tøgagúig, chi tabig mariilø chigaig, ka
yandiibe chigucha kømíig kuin kui.
21 ¿Namui merrabsrø møskai Abrahamma nui nusrkai
Isaacwan tru altar marinug truyu Tiuswan trana, kwetchab
trarren, nune chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarig
kømuitarru?
22 Inchawei, ¿Abrahamweimburabma ashmøtirru, nui isubig-
wan Tiusweinuutø pasra tøgagúibe tru chigøben mariiløba
truiba misra kanbalatø marøb pønrrabig kui? ¿Inchen nui
isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúibe tru mariiløgurri ker-
rigu newan marig kørrømisrmuitarru?
23 Inchen Tiuswei wamwan pørigu øyeeg taibe nebuig køn:
“Abrahambe Tiuswan køreikkurri Tiusbe nune sølgandø tabig
kui asha tøgagúig køn” taig. Incha nune ‘Tiusba truba tab
linchibig’ cha, wamig købig køn.
24 Inchawei ñimguen ashen, Tiusbe kan møwane nui tabig
mariiløgurrimba chi kaig kømíig lataig tabig kørrømaran,
isubigwan Jesucristoinug pasriitøgatø kømøtø.
25 Katø treetøwein kuig køn, ¿tru Rahab, nui asrwan anwei
yanøb ishuuma, tru maig køtasha asha wam sruamrrunrrab
ambubelan nøbe ya pebamba, katøgan peg maywan amrrai
eshkamba, øyeeg tabig marikkurri nune chi kaig kømíig lataig
tabig kørrømarig kømuitarru?
26 Kan asrma chi espíritugaibe kwaig køn; katø treetøwei
isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagøppe, tøgagøbendø, chi
tabig mariilø chigaibe kwaitøwein køn.

3

Niløbe truba kaig marøbig køn

1 Nai nunelø, ñimui utube mayeeløbabe kusrenanøbeløtø
kønrrab isumøtay, nam kusrenanøbelane maig kønrrabigwan
asha marøppe, ka palatiig kømø, martrab kui ashibelø kuig
køppe.
2 Kaguende nambe mayeeløba chiyugøben kalø marøb pel-
libelø ker. Inchen møikkøben nui wamindigu pellmíibe, tabig-
wan newan sølgandø marøb møg køn. Treebe nui asrwan-
gucha kerriguba maig købash kømønrrab isua møra tøgagøn.
3 Kaullimeranma nam trigu tsi muusrøppe, muwan inrrain
kesruben mørtrai muusrøbelø ker, asr ørøba kønørramamø
merrarramig.

4 Katø barcomeran chigucha asay. Yeeg nørreelø purø mur isig ichibig srua ambiilø kuingucha, barcon muba inrrai inchib pasrabig kan lamøtiitøgatø truyu purrabeløbe nøm muwan ambug køben truwan øran.

5 Katø niløgucha øyeetøwein køn: Asru purø lamíig købendø purø nuig misrøb, chigøben purø nørreelø martrab waminchibig køn. ¡Kan lamø naazhikkurrindø kan srønø tsibwan muba kuimburab parrøbig køn!

6 Inchawei niløbe kan nag lataig køn, namui asru kaitø netsaig, asr ørøba trømbøig marøb mindishibig pasrig tru niløbe. Tru møra melamnug naarab pasrabiitøgatøwei piløga pasrig køn. Incha nam øsig kuingurrimbunø kwamnegatig pilab pasrabig pasrønrrun.

7 Møøbe chigurrimbunø namig animalmeran køben, illimeran køben, ulmeran køben, maryu purrabelan køben kusrenanamdiig køn. Inchawei misaamerabe merrarrawa kusreezheelø marøbelø køn.

8 Inchendø niløwan kuimbe mugucha kusrenanrrab kaiman. Purø kaig kua, chinchaguen treeg marmønrrai merrarrawa tøgagønrrab kaimaig, kweechib larrø trømbø møtø netsaig køn.

9 Nambe niløtøgabe namui Tius Møskawan tabig waminddamba, katø Tius nø lataitøwein kønrrai mari misaameran tru niløtøgatøwei trømbøig nebunrrai wamindamba inchibelø ker.

10 Tru trigugurrindøwei mayanguen tabig kønrrai wamindamba, trømbøig nebunrrain chib wamamba indan. Nai nunelø øyeebe maramig kømøn.

11 ¿Kan pigabyugurrindøwei chish pi webarrumba, kaig pi webarrumba inchautah?

12 Nai nunelø, ¿kan higuera tusr købendø, aceitunas niguen, katø kan uvas tusr købendø, higos niirrautah? Katø treetøwei kan tre pigabma truyutøwei tab pi weguchimøn.

Kusrebig kømigwane Tius tranøbig køn

13 Møikkøben ñimui utu truba kusrebig, trurrigu chiwan køben tab chigúi mørøbig kuabe, maig købash kømø, tammayig kuitøga kenamar, nuig kurmab inchimøtø, larrø tammay marøb unigu, truba kusrebig kuiyugurri arrubiitøga.

14 Inchen treeg kømøtø, katøganweimburab ñimui manrrau ke chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha ke nømerrig kønrrab indiibatø tøga pønrrøwabe, ñimbe truba nørreelø kusrebelø kermab inchimøwei, tru newan ciertonigwan isab pønrrømøwei inday.

15 Kaguende kusrebig kuig øyeebe Tiusweinukkurri arrumøtø, ka i piraugurrindø arrubig ka møwei

isuiløyugurrimba, nugwaimandzigweinukkurrimbe arrubig køn.
16 Kaguende ke chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah,
chiyutøgucha møig kanab marøbig køtashchab indiibatø
pønrrabnuube, ambumay imay ke mumay købashtiibah, katø
chigurrimbunø ka trømbøig mariiløbatø pønrran.
17 Trune tru kusrebig kømig Tiusweinukkurri arrub iimer-
rig køn, chishig. Trugurrimbe ambugurri igurri tab kønrrai
indamig, katøganelø chigøben indingucha tammayig kømig,
tab kui mørøb kasraatø pønrrønrrai marøbig kømig, katøganun
chigøben nebui megaben, truba truba lastima ashibig kømig,
tabig marøbig kømig, kanelane ørø mara, kanelandø tab
inchimíig kømig, ka treeg kønmab ashchaindø kømø, maig
maramigwan marøbig kømig, treeg køn.
18 Inchen ambumay imay tab kømigwan tøgagønrrab tru
ambumay imay tab købiitøga ellmarøbeløbe, sølgandø tabig
ellmariilø tulishinrrun.

4

Pirauigwan tab kui inchib pønrrømumig

1 Trømbøig kwayam lailøba, namishib chinetø cha
møriiløbabe ñimui utube ¿chugurrinrre arrubig køh? ¿Ñimui
umbu trømbøig kaig isubelø ni kan mandøguen kømíig
pønrraptø pønrrøwa, truyugurrinrre arrubig kømuitarru?
2 Ñimbe chigøben tøgagønrrab inchendø, tøgagønrrab kaiman.
Kweetsamba, katøgane chi tøgagømønrrai ke chinsraatø in-
damba indan. Inchendø chinchagucha tøgagønrrab kaiman.
Incha ñimbe chinetø chib menda, trømbøig kwayan. Ñimbe chi
tøgagønrrab isuigwan tøgagønrrab kaiman, kaguende Tiuswan
miameeløgurri.
3 Kabe miappe, miabendøgucha, utønrrab kaiman, kaguende
søl isua miamøtø, ka ñimui asrwan tab kønrrai kasraarab
kømigwayasiitø miabelø kuikkurri.
4 ¡Ñim, Tiuswan itøluløptø misaamera! ¿I pirauigwan tab
inchib chull inchibiibe Tiuswane ashig kømui inchibelø kui
ashmeelø køtirru? Inchawei møikkøben i pirauigwangøba tab
kui mørøb llirabiibe, Tiuswane ashig kømui inchibig misran.
5 Kabe Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah chippe, ¿ka trenchig
køptø trendaitamab isutirru 'tru espíritun Tius namui umbu
pasrønrrai traniibe namune ¡katø! nuyasiitø kønrraimab un-
daaran' chibigwan?
6 Inchen Tiusbe nui ka yandø tab indiitøgabe namune
katøguchinguen tranøbig køn. Incha nui wambe trenchibig
køn:
"Nuinetø nuig mørørai inchibelane

Tiusbe søtøbasramisrøb kurrappe,
trune chigucha kømeelø tammayelane
nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn" cha.

7 Ñimbe Tius maig chiben nune tru kuindø møray. Trune
nugwaimandzigwane mørmønrrab mur isua pønrrai, treeg
pønrrøbene, ñimuinukkurrimbe lulrrun.
8 Ñim Tiusweimay kemallene, nøbe ñimuimay kemallchun.
¡Kaig marøbelø, ñimui tasigwan chish maray! ¡Ñim Tiuswan
undaaranrrab indamba, katø tru urastø yu pirau chi købigwan
undaaranrrab indamba inchib misaamerabe ñimui man-
rrømeran newan chish maray!
9 ¡Ñimbe truba isui inchib, chindimbarre nambe øyeeg kailø
kermab truba isub, katø kishib inday! Ñimbe indzabgunrriibe
kishib; kasraarabgunrriibe truba isui inday.
10 Ñim Tiuswei merrab utsøbasrene, nøbe ñimune nørreelø
kønrrai martrun.

Maig maramigwan nai nunewan ke na asha marmumig

11 Nai nunelø, kangurrin kangurri katøganun chigøben
kaig wamincha ashmøtay. Møikkøben kan nunewan kaig
waminchib, kabe 'øyeeg søl marmíig køn' chib, waminchibi-
ibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kaig
waminchib 'søl marmøn' chib pasran. Inchen ñi tru Moisés
pørigwan kaig kui marøb pasrøwabe, ñibe trunun møra marøbig
kømøtø, ñiguen 'øyeeg køn' chib asha marøb pasran.
12 Inchawei mu katøgane kaaben, Tius nøtø køn tru maig
maramigwan martrai pøriilan tranøb, katø nøtøwei maig
maramigwan sølgandø asha marøb inchibiibe. Truibe nø
kaigyugurri wesruin kui, kabe kaigyu pasrin kui nø ashch-
abig køn. ¿Ñibe chigugu, katøganun 'øyeeg søl marmíig køn'
chib marøb pasrønrrappe?

Srøna kwalømbe chi punrrab kui asamgaig køn

13 Inchen ñim: "Møin kui, srøna kui, chugøben ciudasrømay
amba, trusrø pila ørøba warøwa penamba, yanamba, an
nørrø maramba inchib warønrrab" chibeløbe, møimbe iigwan
mørtrai:
14 Ñimbe srøna trumar ñimui øsig amønamigu ni chi pun-
rrab kuinguen mørmubendø treendan. Ñimbe ka wañi lataitø
køn, møindø kenagúitø, katø yanayube kenamuptinchibig
latailøgue.
15 Trembe ñim øyah tamikken søl kønrrun: "Señor treeg
kønrrain købene, øsig warøwa, iilan marøb, øilan marøb
waramønrrun" tamig.

16 Trune ñimbe nørreelø kermab isub, treetø isumøtø, truba nørreelø wamindan. Kan chiyutøgucha øyeeg nørreelø kermab isub wamindiiløbe purø kaig køn.
17 Møikkøben tabigwan maramig kui ashendø, marmuibe, yandø nuimbe kaig marig kørrømisran.

5

Puarmeran kaig attrabigwan isua kønrrai waminchib

1 ¡Au, ñim puarmera, iigwan møray! Chigøben yeeg trømbøig ñimun nebub attrab pasrøben, kishib, trashib inday.
2 Ñimui chigurrimbunø pua misrøb tøgagúiløbe trerailø køben, ñimui keilane pullilla mailø køn.
3 Ñimui oroba, anbabe, mugusiain køn. Incha tru i mugusiaitøwei ñimune 'øyeeg marøbelø køn' chib, chi marmeelø kui kenamartrun. Tru tsamdzuraibe kan nag lataitøwei ñimui asrwan pinishinrrun. Truba truba chigurrimbunø tulishib tunbønsrain køn ñimbe, møi ya srabe kwalømmerawan.
4 Ñimui ellmariilan tulishib melabelan tru tulisaimburø ñim anwan pagaramø nili andøwei ñimune 'øyeelø kømøgue' chib, wamab trasan. Inchen Tius maramburab marøbiibe tru uløwan tranmuinabelø trashib wamigwan mørin køn.
5 Ñimbe yu piraube purø tabig warab, asr maig palai inchen, ñimuimbe treeg marøb waramig tøga, ñimbe waarameran lataig tsal-lana køn ñimui manrrømeran, kweetsam kwaløbe yandø punrrabguen køn.
6 Ñimbe tru sølgandø tabigwane kaig nebunrrai kørrømara, pasra, kweetsig køn, nøm maig martraindø nøbe chigucha inchimuig køn.

Tiusba wamindamiba, Señorwan munig megabig megamiba

7 Trune ñim nuneløbe namui Señor arrumnegatig tammay muniirab melamig køn. Kan ellmarøb kwallibiima ellmarabe, tru srø sre attrabzhigwanba, srabe sre attrabzhigwanba yaandø, yaandø, munig megan, tru pirau ellmarig misrizhigwan tulishinrrappe.
8 Ñimgucha treetøwei truba tammay muniirab, katø kørrønrrab kømø, mur pønrray. Kaguende Señor arrumibe lutaurab pasran.
9 Nai nunelø, kangurrin kangurri chigøben 'øyan køtan' chib; 'treeg inndan' chib, waminchimøtay, ñimun marigwan asha, kaigyu kørrømara pønsrainab pønrrømønrrappe. ¡Au! Tru ñimun maig maramigwan asha martrabiibe yandø yaskabuguen pasran.
10 Au, nai nunelø, ñimgucha asha kusrewa tøga pønrrai tru merrabsreelø Tius maig karuigwan tru Señor Tiuswei

munchiyu eshkabelø chigøben isumdiig nebuinabendø, yaandø, yaandø tammay melaigwan.

11 Pøs nambe mayanguen tab kuilø kui aser chigøben isumdiig puingucha, tru kullaaramø melaptø melabelane. Jobwanma chigøben yeeg isumdiig nebuingucha, tammay ka megaptø megaigwan ñimbe wammørøbelø kuinrrun, katø srabebe Señorbe Jobwane maig indigwan chigucha. Kaguende Señorbe lastima ashib, trurrigu tammay purugub inchibig køn.

12 Nai nunelø, iigwane masken isua kuy: ñimbe srømbalawan, kabe pirøwan kabe katøgan chigøben, pegwan truilai merrab pasramisra, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chib, pønrrømøtø, ñimbe 'treeg martrab' chippe, treeg maramig køn. Inchen 'marmønrrab' chippe, marmumig køn, Tius kaigyu pønsrailø kømønrrappe.

13 Møikkøben ñimui utu chigøben puben, isuig megawabe, Tiusba waminchi. Inchen møikkøben tab kasraatø wappe, Tiuswan tabig waminchib cantau.

14 Inchen møikkøben kwanrrø tsuabe, iglesiayu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan wamø, Señorwei munchiyu aceite srøla, nuyasig Tiuswan 'purugurra' chib mianrrai.

15 Inchen nømbe Tiusbe ke tamartraitamab isub, Señorba waminchene, kwanrrøbe puraiben, Señorbe tab uñchai kusranrrun. Inchen chigøben kalø marin købene, Señorbe truigwan pesannab ulø paymønrrun.

16 Inchawei kangurrin kangurri ñimui kalø mariilan eshkayab, katø kangurrin kangurri katøganweimburab Tiusba waminday, ñim tammisriilø kønrrappe. Kan sølgandø marøb møg Tiusba wamindiibe truba nørreelø marøbig køn.

17 Tru Elías, Tius maig karuigwan eshkabiima, kan møg ka nam lataitøwein købig køn, tru sre pumønrraima, Tiuswan 'sre pumønrrai martrunrrig' chib nøba wamindiibe, pøn pila y tøbø pilaba srebe pirau pumuig købig køn.

18 Incha katø sre punrrai Tiusba katøle waminchen, srebe puben, piraube ellmariilø misrig købig køn.

19 Nai nunelø, ñimui utu ñim møikkøben Tiuswei newan ciertonigugurri pella, tarømisra iben,

20 katø kalø marøbigwan nui pella yainukkurri lliskøbiibe nui møsig yandø kwanrrab pasraigwan truyugurri wesrub, katø truba nørrø kaig mariilan kasrøb inchun.

1 San Pedro

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Pedro Jesucristo nan nøashib karua ørig i kilgawan pørar misag nømuim pirau kømøtø, peesrø tru ørø amba warabelan, Ponto pirausrøn køben, Galacia pirausrøn køben, Capadocia pirausrøn køben, Asia pirausrøn køben, Bitinia pirausrøn køben,

2 Tius Møskai tru manasrøwei nebua asha, nø lawa wesrailan, tru Espíritu Santogurri ñimune tabigwei tarømarøb, Jesucristo karuilan møra marøb, katø Jesucristoi anindøga chishmarøb indiilan. Tius ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswan kasrag køb wamindig

3 Namui Señor Jesucristoi Tius Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrain køn. Nøbe purø nu lastima tøgagua, namun katøyug srøig kal-langaruig køn, tru treeg kønrraitamab isua munig melamig managucha patsønrrabig kømigwan nam tøgagønrrai, tru Jesucristo kwabelai utugurri katøle øsiiraikkurri.

4 Tru patsønrrab kømíig Tius namun keta tranamig tøgagúibe pinønrrabig kømøwei, chigøben kaiba linchabig kømøwei, merguranrrabig kømøwein køn, tru ñim tøgagønrrai srømbalasrø ñimuyasig esegaig pasrabig.

5 Ñim isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri Tiusbe nui maramburab mariitøga chinchimønrrai ashib tøga kuilø køn, yandø kerriguwan tru kaigyugurri wesraig kømig tamara pasrig tru srabe kwaløm kenamarig kønrrabigweyasig.

6 Øyeekkurri ñimbe truba kasrag kuilø køn, inchippa kan maya yanatø chigøben, chigøben nebuig isuig melamig punrraptiig kuindøgucha.

7 Kaguende isubigwan ñim Jesucristoinuutø pasra pønrraibe kan oro lataitøguen kømø, purø tabig køn. Tru oronma managatig kønrrabig kømíigwanguen maig køtashchab ashchappe, nagu parramig køn. Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan maig køtashchab asha kørrømarikkurrimbe Jesucristo kenamisrøb kwalømbe ñimune søl marig kui asamba, maya nuguen tabig indamba, katø tabig kui asha tab indamba indiilø kønrrun.

8 Ñimbe Jesucristone ashmuindøgucha, undaarabelø køn. Katø møimbe nun kaptøga ashippe, ashmubendø, nun kørewa, purø nuig purø tabig kui møra, truba kasraaran, tab købiitø ni manchaguen chi tamgaikke,

9 pøs tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig yandø tru nebumigwan nebuben, tru ñimui møsiimera kaigyugurri wesrailø kørrømisrig.

10 I kaigyugurri wesraig kømigweimburappe Tius tru maig karuigwan eshkabelø Tius tru ka yandø tab indigwan ñimuin kønrrai nøm waminchibeløbe manasrøwei maig køtashchab ashchab, truba truba tab ashib, payib laig købig køn.

11 Cristoi Espíritube truilan manawei eshkaig købig køn, tru Cristobe truba kaig indinab megamigwanba, katø tru wendaube tørguegwalmabig kønrrabigwanba. Inchen nømbe mu køtashchab ke ashimmørø inchib, katø treebe mana kønrrermab indig købig køn, tru Espíritu nømuinug pasrøwa eshkaigwan.

12 Inchen tru nøm eshkab wamindigwane nømuyasig kønrrain kømøtø, ñimuin kønrrai, Tiusbe nømun kenamarig køn. Tru srømbalasrøngurri Espíritu Santon ørig treeg maringaruitøga tru møin kwaløm srøig purø tabigwan ñimun eshkabelø kusrenaniibe, tru merrabsrø Tiuswei tabig srø wamwan waminchibelø wamindigwandøwei ñimune eshkan. Pøs tru øyeelane ángelesmeratøweinguen nebua asinrrabna kui indan.

13 Inchawei treeg købene, chi maramigwane kanmaytø tab isua, tab asha maray, tru Jesucristo kenamisrøb kwaløm Tius ka yandø tab indigwan keta tranamigwane ¡katø! truigwandø muniirab.

Tius namun wamappe, tabigweyasig tarømariilø kønrrai wamig

14 Maig karuigwan møra marøb nusrkalø latailø amønay, Tiuswan ashmeelø køb uras maig amøñig køben amøñib lataig kømøtø.

15 Treeg kømøtø, kaiba lindiimíig chishig newan tabig amønay. Kaguende Tius nø wamabiima newan tabig køn.

16 Inchawei nui wamwan pøriiløyuma Tiusbe trenchibig køn: "Ñimbe newan tabelø kuy cha; nama newan tabig kur" cha.

17 Møigwandøgucha atsi marmøtø, nøm maig mariilan maig kønrrabigwan marøb Tiuswan ñim: "Namui Møskain" cha, wamabeløbe, chu urastøgucha yu pirau managatig kømø, ka petø warabeløbe, nune køriibala amønamig køn.

18 Kaguende Tiusbe ñimune chi tabig marig kørrømisrtrabgaigwan marøb amønaigugurri wesraig køn, tru treegwane ñimui merrabsrø kølli misaamera marøb amønaigwan ñim tøga kørramisrig købigwan. Inchawei ñimbe tru øyeegugurri wesranrrab purø pagaraigwane tsabøtø ashibelø køn. Truigwane mana pinønrrabgaitøga purø tranig køn,

kan oro lataitøga kømøwei, kabe an lataitøga kømøwei, treeg kømøtø.
19 Cristobe kwawa, nui purø tab anindøga ñimuyasig treeg
marig køn, kan ubisha-unø chishchig, newan tabzhigwan
kweetsi lataitøwei.
20 I pirøwan marmøwatø Cristone manawei wesrua pasrig
købig køn øyeegweyasig. Incha møin kwaløммerawan kenamis-
ran, ñimuyasig tab kønrrai.
21 Inchawei ñimbe nøgurri Tiuswan kørewa pønrramisran,
tru Criston kwailai utugurri øsiirangarua, katø nune
tørguegwalmabig kønrrai marøbigwan. Inchawei treeg købene,
ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwanba, truba truba
munig melamigwanba Tiusweinuutø pønsra kønrrain køn.
22 Incha møimbe, tru newan ciertonigwan ñimbe møra
marikkurri ñimui møsiimeran chish marin køn, nunelan ka
undaaranmab ashchaindø kømøtø, undaaranrrab isua, un-
daarabelø kønrrab. Inchawei kangurrin kangurri manrrau-
gurri newan isua undaaramburab undaaray.
23 Pøs ñimbe katøyug kal-lawar køn, møskalø
pinønrrabelainukkurrin kømøtø, Tiuswei wam øsiguig,
managuen pinønrrabikkaig pasrabig pasrabigugurri.
24 Kaguende Tiuswei wamwan pøriiløyube trenchibig køn:
“Maya misaabe kan kau lataig køben,
nøm purø nørreelø tabig kuibe
kauyu kan u lataitø køn cha.
Tru kaube mul-laben, ube peñen,
25 Trune Señorwei wambe managatig kønrrabig køn” cha.
Inchawei i tru wam ñimun eshkaibe tru tabig srø wam truig
køn.

2

Tiuswei misaamera
1 Inchawei treeg købene, chigurrimbunø kailan køben, katø
chine may wamincha isiilan køben, ka palatø tab indiilan
køben, mendaigwan chigurrin køben pusrkwai asiilan køben,
chigurrimbunø wam kusrub indiilan køben elatsay.
2 Kan srø kal-laig ureezheelø pitsø muchig kuinchib
lataitøwei, tru Tiusweimburabig pitsø chi peeba lindisaimíig
lataigwan ñimbe ke chindamdø kui inchib lay, truikkurri
nørrørawa, kaigyugurri wesraig kømigwan tøgagønrrab.
3 Kaguende ñimbe yandø Señorwane purø tabig kuin kui
tsabø ashibelø køn.

Cristobe tru ya marøbelø pølbasrtrab katsigu wayi srug lataig
4 Ñimbe Señorwan kemalay, tru Øsig Srugwan. Truigwane
misaamera kaashippe, kaasig købendø, Tiusweimbe lawa
wesruig, purø tab sruuzhig køn.

5 Inchawei ñim øsig sruumera Tiuswei yayu ñimgucha marøb
kusrunrrain kuy, sacerdotesmera Tiusweindø tarømariilø
kua, Tiusweimburab maramigu keta tranøb pønrramig
kønrrai, Jesucristogurri Tiusweyasig chull indamdeelø.
6 Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:
"Sionsrø kan srug trarrar cha.
Truibe katsigu pølbasrtrab wayi srug,
lawa wesruig, purø tabzhig køn cha.
Trunundø isua pasramisrøbiibe
køriimisra kørrømisrtraamøn" cha.
7 Ñim nundø kørebelaimbe tru sruube purø nuig tabig
køn. Inchen tru nundø køremeelaimburappe Tiuswei wamwan
pøriiløyu øyah taibe nebun:
"Tru ya marøbelø kaasig sruube
niga pasrønrrai katsigu pølbasrtrab
wayig srukken misrig køn" taig.
8 Katø øyeekkucha chibig køn:
"Kan srug srurrengwangarumba,
katø penøsrkamba inchib srug køn" taig.
Pøs nømbe Tiuswei wamwan maig taigwan mørmeeløgurri
srurrengwan. Nømune trendø øyeeg nebuig melønrrai marig
købig køn.
9 Trune ñimbe Tius lawa wesruig misaamera, reywei sac-
erdotesmera, newan tab misag purø nørrø, Tius tru nui
truba tabig mariilan eshkab misaamera kønrrai mariilø køn,
tru ñimun purø løstøyugurri nui purø tørigu pønrramig kønrrai
wamabigweiwan.
10 Ñimbe merrappe Tiuswei misaamera kømuig køn. Trune
møimbe si, nui misaamera køn. Merrappe ñimbe Tiuswei las-
tima asigwan utønrrab kaima kuig, møimbe lastima asigwan
yandø ñimbe nebua uta pønrran.

Tiuswei karuig melabeløsun amønay

11 Nai undaarailø, yu piraube kan peg pirausrøngurri ka
petø amrruatø latailan ñimun waminchar, ñimui møsigwan
kwayab pasrabig tru ñimui asru kaig marøg købig arrubigwan
tiusmanda marmøtay cha.
12 Judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelai utube
nømguen ñimun asha kusrenrrai amønay, ñimune ke larrø
kailø kui lataig wamindindøgucha, ñim tabig mariilan ashabe,
mayeelan maig mariilan Tius payib kwaløm truiløbe Tiuswan
truba tabig waminchai.

Misagwan asha karub purrabelan møramig

13 Ashib karub purrønrrai møguelø purrønniilane nøm maig
chiben møray, namui Señorweyasig. Tru maya misagwan ashib
karub wabig, reywan lata,
14 katø kubenadurmeran lata, kaguen truiløbe kailane
mørøsrkøb, katø sølgandø marøbelane nømdøwei tabig wamin-
chai Tius øriilø kuimba, treetøwei nømune møramig køn.
15 Kaguende Tiusbe ñimune sølgandø martraiwei isun.
Trumay marene, tru chugúinguen mørmubendø waminchi-
belø chinetø wamindiilane ñimbe mu mandamgaig kasra
pønsrønrrun.
16 Ñimbe amøñippe, chi iløsrkøbig chigaig ñimuimburab
amøñibeløsun amønay. Inchendø 'chi iløsrkaimíig
namuimburab amøñibelø ker' chiptø, trunune kaig
maramigweyasig merrarrawa, marøb kømumig køn. Treeg
kømøtø, Tiuswei maramigu marøb melabelø latailø tab isua
amønay.
17 Mundøgucha maig købash inchimø, tab indamigwan treeg
tab inchib, nunelan undaarab, Tiuswane køriibala amøñib
inday. Katø tru reywan chigucha maig købash inchimub tab
indamig køn.

*Cristo maig købash indinab megaigwan nam asha kusrenr-
rai kørrømarig*

18 Karuindiig melabelø, ñimun karub pera købelane maig
købendø inchimø, køriibala møramig køn. Tabelø chinchimee-
landø kømøtø, martrain chippe, ke kandø kandø wamabelan
chigucha treetøwei møramig køn.
19 Kaguende øyeebe tabig køn, møigwan køben isumdiig
arruben treegu ka awentab, chi kaig marmubendø, maig
købash puinab megamig kuindøgucha Tiuswan isua pasrabig
kuikkurri.
20 Inchen ñimun chigøben kaig marikkurri ichabetøbene, ñim
tammay ka melaptø melaindøgucha, ¿ñim treeg melaigwane
Tiusbe chincha tabig kui ashchab kø? Inchen ñim sølgandø
marikkurri maig købash indinab tammay melaptø melaibe,
treebeguendø Tiusweimbe truba tabig køn.
21 Tiusbe ñimun wamappe, øyeeg nebunrraiwei wamig køn.
Kaguende Cristogucha ñimuyasig truba kaig indinab megaig
købig køn. Nøma maig uñibig køben, ñim treetøwei asha kus-
renrrain kuig køn, ñim truwandøwei amøñibelø kønrrai.
22 "Nøma chigucha chi kaig marmøwei,
ni mana kwaløm mungucha may wamincha isømøwei
inchibig køn."
23 Chigøben tsalø wamab trømbøig wamøbene, Cristobe
treetøwei løtømuig køn. Nun chigøben truba isumdiig
maringucha, nøgucha 'chigøben maramønrrun' chimøtø,

maig kønrrabigwan Tius sølgandø asha marøbigwan nø asha martraim pasrøbig køn.
24 Namui kaig mariilane Cristo nøtøwei nui asru niga yaig køn,
kurusyu mesrøb uras, kaig maramigweimburappe nambe
yandø kwailø latailø kørrømisra, sølgandø tabig amønamigu
øsiguelø kønrrai. Ñimbe Cristoi kørriindiiløtøga tamariilø kuig
køn.
25 Kaguende ñimbe merrabsrømbe kan ubishamera pella,
nøørøtø amøñib latailø kuig, møimbe katøle Ubisha Ashibig-
weimay amrruin køn, tru ñimui møsiimeran chu uragucha
chinchimønrrai Ashibigweimay.

3

Kasharawarmera mandø amønamig

1 Inchawei treetøwei ñim sraløgucha ñimui kelan maig
chiben tammay mørøb melay. Kelø møiløgøben Tiuswei
wamwan køremeeløguen, kan triitøguen wamindamig palain
kømø, ñim maig købash kømø, mandø tab melaigwan ashatø,
Tiuswei mayu punrrai,
2 tru ñim chishig tabig amønaigwanba, køriibala melaigwanba
nøm nebua asha.
3 Ñimui tabzhiibe asru pala tamarikkurrin kønrrain kømøtø
kuy, pusrugwan purø tabig tamarøb, oromera tabzheelø
pønsrøb, purø nørrøweyelø keb indiiløyu.
4 Treeg kømøtø, ñimui manrrau kønrrai inday; mana
patsab minchabgaig, larrø kørrøtiig kuiguba, larrø tammayig
kuiguba kønrrai. Inchen øyeebe si, Tiuswein kabyube purø
tabzhig kui asig køn.
5 Pøs merrabsrøngucha øyeegwein købig køn, ishumburmera
Tiusweyasig tarømariilø tru tabzhig nøm tøgagúibe. Nømbe
Tiuswandø muniirabelø kua, nømui kelø maig chiben treeg
melabelø købig køn.
6 Inchawei Sarama treeg kuig køn. Abrahamwan mørøbig
køptø: "Ñi, nai ashib karub" cha wamabig køn. Inchawei
ñimbe Sarai nimbasrmera lataig misrin køn, ñim treeg
sølgandø marabe, chiwangucha chi kørig kui pønrrabig chigar.
7 Katø ñim keløgucha treetøwei ñimui sralane chugúi mørmíig
lataig kømøtø, tab isua møra pera kuy, nømun maig tab
tøgagømig køben, trumaygue, ishuumisaabe møg lata kømø,
mas kullaguig kuimba, kaguende nømgucha ñimba kanguel-
larrøtø øsig amønamigwan Tius keta tranig tøgar kuikkurri.
Øyeeg maray, ñim Tiusba waminchen, chiyugucha iløsrkaimíig
kønrraimbe.

Tabig marendø chinetø puinab

8 Trube, møimbe ñim mayeeløba kandø lataig isua lincha
pønrray. Chigøben kanelan nebubene, nan kui lataig isub,
nunelø lataig undaarab, tab inchibelø køb, køramgailø tam-
mayelø kuy.
9 Mugøben chigøben kaig marene, lata treetøwei marmøwei,
tsalø wamøbene, lata treetøwei løtømøwei inday ñimbe. Treeg
kømøtø, ñimgurrimbe 'mayanguen tabig kønrrun' chinrrigay.
Kaguende Tius wamappe, ñimun tabigwan utønrrai wamig
køn.
10 Kaguende:
"Møikkøben nui øsig tsumigwan tabig tøgagøb,
tab kwalømmera tøgagug købene,
nui niløwane isua møra tøgagømig køn,
kaig waminchimønrrab,
nui triitøga isa may wamincha kegørrøsrkømøweingue.
11 Kaigyugurri wemallib, tabig sølwan maramig køn.
Ambugurri igurri tab kønrrabigwan lab, truwan unamig
køn.
12 Kaguende Señor Tiuswei kabmerabe sølgandø tabelaim
pala ashib pasrøben,
nui kalumerabe nøba wamindiilan mørtrab muniitø
pasrabig køn.
Trune Señor Tiusbe kaig marøbelane nømuingatø pasrømøn."
13 Ñim chu uragucha tabigwandø martrab inchib meløbene,
¿ñimune mu kui kaig martrautah?
14 Inchendø treeg sølgandø tabig maramigwan marøb
melaindøgucha, isumdiig nebubene, ñimbe mayanguen tab
kuilø køn. Tru kaig inchibelan kørig kui inchimøwei,
kwarmøwei inday.
15 Masken treeg kømøtø, Cristone ñimui manrraube nø
ashib karub pasrabig mara tøga pønrray. Tru ñim Tiuswe-
imburabigwan muniirab melaigwan mugøben: "¿Treebe maig
kø?" cha ñimun payene, mandø løtamigwan chu urastøgucha
isua pusra amønay. Inchendø treeg marøppe, nømune maig
købash inchimøtø, kwa tammay maray.
16 Ñimbe ñimui isub kebachib pasrabigube chi 'kalø køn'
chibig chigar kømig køn, ñim Cristoinug tabig amønaigwan ke
ka indzatø ashibelø nømguen køriimisra kørrømisrtraingue.
17 Tius trendø treeg kønrrain købene, sølgandø marøb
megawa, kaig indinab megamikken søl køn, kaig mara
kømøtø.
18 Kaguende Cristotøweinguen, nøbe sølgandø tabig
kuagucha, tru sølgandø tabig kømeelayasig kaig indinab
megawa, kaig mariiløgurri kwaig køn, kanmaytø
managatigweyasikke, katø, katø kwanrrab kømøtø, namun

Tiusweimay pera inrrab. Nui asrwane kwangaruindøgucha, nui espíritune øsig kungaruig køn.

19 Incha nøbe espíritu kuig køppe, tru espíritumera merrarrawa, keeriilø pønrrabelan Tiusweimburabigwan eshkab kusrenanig køn.

20 Tru espíritumera trusrø pønrrabeløbe, merrabsrø tru Noé tsub kwalømmerawan mørøg kømui inchibelai espíritumera købig køn. Tiusbe tru uras nømune truba tammay muniiraig købig køn, tru nu barcon marøb kømne. Tru barcoyu kebamba, piugurri øsig webambubeløbe mamdøzhiitø kuig køn, ochoeløtø.

21 Inchen tru pibe tru møi ya piu umbu ulsra kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkabig kuig køn, Jesucristo kwawa, katøle øsiiraikkurri. Tru piu umbu ulsraibe asrwan chillig kømønrrai 'chishmarøbig køn' cha eshkabig kømøtø, Tiusweimburab namui isub kebachib pasrabigu chi 'kalø køn' chibig chigaig møingurrimbe nøbatø pasramigwan eshkabig kuig køn.

22 Incha nøbe møimbe srømbalasrømay ya, Tius Møskawei kusrmay waben, katø ángelesmera lata, nøm ashib karub pønrrabelø lata, maramburab marøbelø lata nø maig chiben mørøbelø køn.

4

Tius ñimun maig martrai traniiløbe trunun maray

1 Inchawei Cristoma nui asru kaig indinab megaig købene, ñimungucha nø mariimaytøwei martrab tamara pønrray. Kaguende møikkøben asru maig købash indinabiibe tru kaig maramigwane yandø nøørø mara pasran,

2 katøguchi øsig unamig arrubigube yandø asr mumay srua iben, treeg uñchab kømøtø, Tius maig uñchain køben, treeg uñchab.

3 Tru judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelø maig marøbelø køben, merrabsrø ñim treegwei marøb amønaibe yandø trutø tsabø køn. Pøs trømbøig kaig indiiløyu amøñib, trømbøig kailø martrab isub, mutsiirab, kaig fiestamerayu amøñib, katø tulundzuna mutsiiramburab mutsiirab, katø chiwangøben kan tius kui lataig inchibelø larrø kailø køn, nømbe.

4 Inchawei nømune møimbe pesriig asønan yandø nømun ñim treetøwei nøm trømbøig marøb llirab pønrrainug lincha marøb pønrrømubene. Incha treekkurri ñimune trømbøig waminchibelø køn.

5 Inchendø nømbe Tius tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kuigwan paya ashib martrab tamara wabigwei merrab kemalla, chi mariilan eshkamig kønrrun.

6 Inchawei treekkurri kwabelanguen Tiuswei tabig srø
wamwan eshkaig købig køn, Tius øsig køb lataitøwei nømui
espírituyu øsiguelø kønrrai, nømui asrwane misagwan maig
asha maramig køben yu piraube treeg asha mara, kørrømarig
kuindøgucha.

Misaameran mandø purugub kømig

7 Chitøgucha yandø patsønrrabig pumibe lutaurab arrun. In-
chawei ke tab asha, tab isua pønrray, Tiusba tab wamindamig
kønrraimbe.

8 Ñimui utube undag købigwanmerrig masken tøgagømig køn.
Kaguende undag købiibe purø nørrø kalø mariilan chishtø
kasrøbig køn.

9 Kangurrin kangurri ya pebay, chigøben cha mørmøtø.

10 Ñim møitøgucha Tiusweyasig marøbelø kønrrai ñimun
Tius ketig utiitøgabe katøganelan tab kønrrai puruguy, Tius
ka yandø tab indikkurri ñimun tru peg peg ketigwane
kan chigøben købigwan tab asha marøb tøgagøbelø lataitøwei
maray.

11 Møikkøben waminchippe, tru wamindiibe Tius wa-
mindigwandøwei waminchi. Møikkøben chiyu køben mara
tranøppe, ñui asrwan Tius maya fuerzas traniitøga mara
tranø. Chiwandøgucha marøppe, Jesucristogurri Tiusbe maya
nuguen tabig indig kønrrai maray. Tørguegwalmabiiba, maram-
burab mariiba managatig nuiwein køn. Treeg kønrrai.

Chine puindøgucha ka pønrrab

12 Nai undaarailø, kan maig inchibig køtashchab purø murig
nag lataigu ñimun puraambamig nebubene, chindimbarre
øyeeg kermab isumøwei, katø kan managuen treeg pumíig kui
lataig isumøwei inday.

13 Treeg kømøtø, masken Cristoimburab nøba treetøwei
kaig nebuinab puraambub ambamig tøgaguabe, kasraaray,
Cristo tørguegwalmabig kenamisren, ñim truba kasraaramig
kønrraimbe.

14 Ñimbe mayanguen tab kuilø køn, ñimun Cristogurrindø
mugøben tsalø wamøbene. Kaguende tørguegwalmab Espíritu,
tru Tiuswei Espíritube ñimuim pala pasran.

15 Ñim møikkøben kweecha kui, kabe nila kui, kabe larrø
kaig kua kui, kabe nuimburab kømubendø, marøb kegala kui,
treekkurri kaig nebuinab megabgun.

16 Treeg kømøtø, møikkøben Cristoin kua kaig nebuig
megawabe, kørig kui inchimøta. Cristoi munchiwan ñimun
pasra wamikkurri masken Tiuswan truba tabig wamindamig
køn.

17 Pøs kaguende yandø treeg kønrrabiibe pubguen
inchen, Tiuswei yauelainuutøwei maig kønrrabigwan Tius

nø asha martrab pølbasrtrun. Tru namunmerrikken maig kønrrabigwan asha marøb pølbasriibe, trube, ¿tru Tiuswei tabig srø wamwan mørøg kømui inchibelane mas maig martrerah?
18 Inchen,
"Sølgandø tabig pasrab møwanguen
kaigyugurri wesraig købe truba murig kuibe,
¿Tiuswan køriibala pønrrømeelaimba,
kaig marøbelaimbabe mas maig kønrrerah?"
19 Inchawei Tius maig kønrrain køben kaigyu puraambub melabeløbe sølgandø tabigwan marøbig marøb melamig køn, nømui møsiimeran Tius tru Chiwandøgucha Marøbigwei tasku pønsrøb. Pøs nøbe managucha elachimíig køn.

5

Cristoielø mandø amønamigwan waminchib

1 Møimbe ñimui utu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan nabe mandø amønamigwan waminchab inchar, nagucha nøm lataitøwei Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, katø Jesucristo maig købash indinaben ashib, katø Cristo tørguegwalmabig kenamisren, nagucha truyu tøgatø pasrønrrabig.
2 Tius nui ubishameran ñim ashib tøgagønrrai nø ñimun traniilane tab ashib tøgaguy, ke martrai inchendø kømøtø, ñimashib treeg martrab isua marøb, Tius maig palain køben, treeg. Katø ke anwandø chull inchimø, ñimui maramigwan marøppe, palabinø kømø, tab maramig køn.
3 Ñim ashib tøgagønrrai ñimun traniilane ñimuielø kui lata, ke ñim karua srua kømøtø, ñim mandø amønaitøga nømguen asha kusrenrrai maray.
4 Treeg marabe, tru Maya Ubisha Ashibelaim Pala Pasrabig kenamisrene, ñimbe corona tørguegwalmabzhig managuen minchabgaigwan utønrrun.
5 Katø treetøwei ñim matsøreløgucha tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelane maig chiben trunun møray. Søteeløba kangurrin kangurri maig køben inchimøtø, tru tammayig kønrrai marøbiitøga truitø pinøgasrailø amønay. Kaguende:
"Nuinetø nuig mørørai inchibelane
Tiusbe søtøbasramisrøb kurrappe,
trune chigucha kømeelø tammayelane
nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn" cha.
6 Tiuswei maramburab marøb tasig umbu nørreelø misrøb pønrrømø, utsøbasray, yandø nø treeg maramig puben, ñimun nørreelø martraimbe.

7 Ñim chigøben truba isub tøga pønrrailane Tiuswandø pønsray.
Kaguende nøbe ñimuimburab tab kønrrai isua martrab wabig
køn.
8 Mumaygucha srua irramamø isuamøra amøñib, chu
uragucha pesannamø, isuatø amønay, kaguende ñimun ashig
kømui inchibig, tru nugwaimandziibe kan león pøtøgatanwan
namig mullib uñib lataig unan, møigwan køben manrrab lab.
9 Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra
pønrraitøga truigwane kørtrab kømø, ñimbe mur isua pønrray,
yu pirau chusrøndøgucha ñimui nuneløgucha treetøwei kaig
nebuinab puraambub melai ashabe.
10 Inchendø kan maya yana køsrøndø ñim treeg kaig
puraambub melaikkurrimbe tru chiyutøgucha ka yandø
tab inchib Tius managuen patsønrrabgaig tørguegwalmabiisrø
Cristoba kanbalatø purramig kønrrai wamabiibe, nøtøwei
ñimune katøle tamara pønsrøb, chiyugucha kørrønrrabgailø
marøb, katø trurrigu kullaaramø murelø kønrrai marøb,
yandø treeg pønrrønrrai kørrømarøb inchun.
11 Tius nø ashib karub tøga pasraibe managatig nuin
kønrrun. Treeg kønrrun.

Srabe wamindiilø

12 Silas, nai nuneg, chi isumgaig na tabig kui asigwan nabe
nun landøtiig pøringarur, øyeeg, øyeeg amønay chinrrappa, Tius
tru ka yandø tab indig ciertoniibe, iig køn cha, eshkanrrappa.
Inchawei truyu mur pønrray.
13 Tru iglesia Babiloniasrø ñimun latawei lawa wesruig
pasrabiibe ñimun 'ka warøgueh' cha øran, katø Marcos nai
nusrkai lataikkucha.
14 Katø kangurrin kangurri undag købiitøga muchab
'manguen ka amøñigueh' tay.

Ñim Jesucristoieløbe mayeeløba chi isumgaig tab købigwan
tøgagønrraimab isur.

2 San Pedro

'Ka amøñigueh' chib pørig

1 Na Simón Pedro, Jesucristoi marøb megabig, katø nøashib karua øriibe, tru namui Tius Kaigyugurri Wesrabig Jesucristo newan sølgandø tabig marikkurri, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø purø tabzhig tøgagømigwan nam tøgagúigwandøwei nebua tøga pønrrabelan iigwan pørar.

2 Tiuswanba, namui Señor Jesucristonba nebua asikkurri nui ka yandø tab indig tranigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswei ureg kømibe øyamayelø kømig køn

3 Tius nui maramburab mariitøga namun øsig waramigweyasig lutøgurri chi palabigwanba, nuyasiitø tabig amønamig kønrraimba namun tranig køn, nø trendø tørguegwalmabig kuitøgaba, nø purø tab indiitøgaba nø namun nebua asingarua.

4 Tru øyeeløgurri Tiusbe truba nørreelø, trurrigu purø tabelø namun trannrrab misriilan tranig køn. Incha tru traniiløgurri ñimune Tiusbe, nø maig køben, treeløwein kømigwan tøgagønrrai tranig køn, yu pirau tru køsøngønrraptiig purø trømbøig marøg købig mindishib treranøb pasrabigugurri wegørrønrrai.

5 Inchawei treeg købene, iilan tøgagønrrab truba tranrramig køn: Tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane iigwan nemaramig køn, maig køben inchimø, tabig amønaitøga. Tru tabig amønaigwane Tiuswan nebua asiitøga nemaray.

6 Tiuswan nebua asigwane asr maig miaben tru kuindø marmuitøga nemaray. Asr maig miaben tru kuindø marmuigwane chigúingucha tammay yandø, yandø melamitøga nemaray. Tru tammay yandø, yandø melaigwane Tiuswan maikken tarømisrmø tabig amønaitøga nemaray.

7 Tiuswan tarømisrmø amønaigwane trag nunelø lataig tab indiitøga nemaray. Inchen yandø tru trag nunelø lataig tab indigwane undag købiitøga nemaray.

8 Iilø ñimuinug kerrigu pønrrøwa larrøbichib nurabene, namui Señor Jesucriston ñim nebua asha tøgagúigube ñimbe chi marmø, ka amøñinrrab kømøwei, ke ka nebua asiitø kønrrain kømøwein kønrrabguen.

9 Inchen iilan chigaibe kan kabgaig lataig, kabe kan yab nebua ashchab kaimabig lataig køn, merrabsrø nui kaig marilan chish marigwane yandø chab pesannaweig.

10 Inchawei treeg købene, nai nunelø, ñimun Tius wamigwanba, lawa wesrub indigwanbabe, ñimuinug tab

pasrønrrai katøguchinguen kønrrab inday, kaguende iilan marabe, managuen srurrengwamønrrabguen.
11 Trumaybe si, namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwei managuen patsønrrabgaig ashib karub wainug ñimuimbe kebambamig yaskabmerabe ke lendø kurim pønrrønrrun.

Mugucha mandamgaig kusrenaniilø

12 Tru iilan nabe ñimun chu uragucha isungaruppatø, isungaruppatø megamønrrun, tru newan ciertonigwan yandø ñimbe ashib elatchabgaig tøga pønrraindøgucha tru ñimun kusrenanig købigwan.
13 Na pirau øsig uñippatøbe øyeelø wamindiitøga isuptø melønrrai kuñappatø megamig søl kuitamab isur.
14 Namui Señor Jesucristo nane tørgandø eshkaben, nabe petø kwam kui mørar.
15 Katø nabe mumaytøgucha ñimuyasig maramdiigwane martrab inchar, na kwaimbala ñim chu uragucha iilan isub marøb kønrrai.

Nømui kaptøga ashibelø

16 Señor Jesucristoi maramburab marøbigwanba, nø arrumigwanba nam kusrenanøppe, misaamera ka nømdø isua wesrua wamindiilan kusrenanmuig køn. Treeg kømøtø, nambe namui Señorwei purø nuig tabig purayaigwan namashib namui kaptøga asigwan eshkab waminder.
17 Kaguende Tius Møskai nun truba tab indigwanba, tørguegwalmabigwanba utøben, tru Purø Nuig Tørguegwalmabiisrøngurrimbe kan wam arruppe: "Iibe nai undaaraig Nusrkain køn cha. Nabe nøgurri truba kasrag war" cha, trenchiben,
18 nambe mørøbelø ker tru wam srømbalasrøngurri nun øyeeg waminchen, Tius tru nuindø tarømara pasrin tunsrø Señorba nam pønrrøwa.
19 Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiibe treetøguen kømø, maig taibe treeg kønrrabigwan tøgaguer. Ñim trunun tab asha pønrraibe tab køn, kan løstøyu tør kønrrai tørrramnegatig pilabigwan lataig, katø tru løtsøzhig yemdø kal-lab estrella ñimui manrrømerayu kal-lanrrai.
20 Trurrigu iigwane purø tab isua tøgagømig køn: Tius maig karuigwan eshkanrrai Tiuswei wam pørigu pønrrabelane ni mønundøgucha mugøben ka nuinetø isua, 'øyamay køn' chib pasramig kømíig kuin kui.
21 Kaguende Tius maig karuigwan eshkabeløma managuen ka nømuimburaptø isuabe waminchimuig køn. Treeg kømøtø, møguelø waminchippe, Espíritu Santo maig wamindingaruben, treeg waminchibelø købig køn.

2

Maig kuigwan kømøtø, peetø kusrenanøbelø

1 israelita misaamerai utuma 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø isapteelø kuig køn. Katø ñimui utugucha treetøwei isatø peemaytø kusrenanøbelø kønrrun, lliska nømui isuitøga kusrenaniilø pinishinrrabigwan mu ashmøwatø treeg kusrenaniilø keera pønsrønrrabelø. Katø treetø kømøtø, Señor tru nømun kaigyugurri wesranrrab penabigwanguen chigucha kømíig kui lataig mara kørrømaran, nømuyasiitøwei møi møi pinisaig kømigwan lab.

2 Inchen møiløgøben truba nu treetøwei truilø nømui køsøngønrraptiig marøb amønaigu marøb amøñinrrab kebamba, nøm treeg marikkurri tru newan ciertonig, Tiuswei maywane misaamerabe kaig waminchun.

3 An pareelø køptø, nømdø isua, purø may isa wamincha, ñimune an wesrab srua kønrrun. Inchendø nømun kaigyu pønrrønrrai manasrøwei pønsraibe mu katamgaig petø punrrun, kaguende nømune pinisailø kønrrai pønsrailø kua.

4 Tiusbe tru ángelesmeran købenguen kaig marigwane ulø paymø kømø, ulø paya, tru møra melamnug kebeta, larrø løstøyu pønrrønrrai cadenastøga merrarrawa, keerøppa pønsraig køn, Tius tru maig maramigwan asha marøb kwalømweyasig.

5 Katø merrabsrø yu pirau misaameran chigucha Tiusbe kaig marigwan treetø kørrømisrtrain kømø, ulø payig købig køn. Inchendø tru sølgandø tabigwan eshkab waminchibig Noéwanba, katøgan sieteelanbatø chinchimuig købig køn, yu pirau kaig misaameraim pala pi pulabigwan arringarub uras.

6 Katø Tiusbe Sodoma ciudawan lata, Gomorra ciudawan lata pinisaig kønrrai marig købig køn, usrø tuindø misramnegatig parra kørrømarøb. Øyeeg marigwane wendøsrø kaig misaamera øsig warønrrabelø trunundøguen isua asha kønrrai marig købig køn.

7 Inchendø Lotwan, tru sølgandø tabigwane wesraig køn. Tru Lotbe chu uragucha larrø kaig misaamera ashikken kønrrabgaig trømbøig marøb amøñiben asha, truba isui inchib tab kømui megabig køn.

8 Inchen Lot, tru sølgandø tabig, nømui utu tsubiibe yeeg kaig maren, kwalømmørig, kwalømmørig nui sølgandø tab møsigube purø trømbøig kui megabig køn, tru nøm treeg trømbøig mari ashiptø.

9 Inchawei Señorbe nuyasiitø kønrrab pønrramisra pønrrabelane, maig inchibig køtashchab asamig puin pønrrøben, truyugurri wesrappe, sølgandø tabig marmeelane esegappa

pønsrøbig køn, tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm møra melønrrai maramig.
10 Asr purø trømbøigwan marøg kui inchen tru kuindø marøb, katø ashib karub pønrrabelan mundøgucha mørmø kaashib, øyeeg inchibelanwei treeg martrab køn. Iiløbe chine maram patsiilø, purø nørreelø kømmørø inchib, srømbalasrø ashib karub pønrrabelan nørreelanguen chigøben tsalø wamamig kørikkengar køn.
11 Trune ángelesmera murelø kuigu lata, nømui maramburab maramig tøgagúigu lata, tru møguelø lataguen kømø, mas nørreelø købenguen truiløbe, tru srømbalasrø nørreelø karubelan Señorwei merrab tsalø wamømeelø køn, kaig nebuig møra pønrrøbash chib.
12 Trune tru i møgueløbe chigúinguen mørmubendø, chigøben tsalø wamabelø køn. Kan animalmera købgunrriguelø, chugúinguen mørmeelø, ka merrarrawa tøgagønrraimba, pinisailø kømigweyasiibatø kal-lawar køn, nømui kaig marøb pønrrainuutø chab pinønrrabelø.
13 Nømbe sølgandø tabig marmuimburøbe nømbe sølgandø tabig mariimíitøwei utønrrun. Kaguende nømbe kwaløguen nømui asr maig miaben, kaig maramelane, purø tabig mørørai inchib, kasrag marøbelø køn. Truiløbe køsøngønrrapteelø, chillig inchib mindishibelø treelø køn. Nøm ñimba lincha mab warainug, kaig kegørrøsrkøbigu purø tab kui mørøb nømbe warabelø køn.
14 Kan mun køben ashippe, ka yandø ashmøtø, truiba itølulrrab isua ashib, katø chigøben kaig maramigwane muraaraig mørmø marøbelø køn. Katø Tiusweimburabeløyu kullaateelane chull asingarua purø may kegørrøsrkøb, katø parø indamigwangucha neyu kusrebelø køn. Truiløbe kaig nebuig pønrrønrrai pønsraig misaamera køn.
15 Sølgandø tabig amønaig mayugurri tarømisra, tru Beorwei nusrkai Balaam taig maig marøb unigwan merrarrawa amba pelig køn. Tru Balaamma kaig mara an pagaraig utamigwan undaaraben,
16 tru nø treeg marigwane nune mur namig køn. Kan mula waminchimíig købendø, møwei wamdøga wamincha, Tius tru maig karuigwan eshkabig chugúinguen mørmø marigwan pasram merrarraig køn.
17 Tru treeg misaamerabe kan kølømø piguumera chi pigaig, purgølig latailø køn, kan wañimera mur isig icha srua ambi latailø. Truilane purø trømbø løstøyu pønrrønrrai pønsrailø køn.
18 Nømui wambe ke purab nørreelø ke ka waminchig køptø wamincha, asr maig marøg kui inchen, tru kuindø trømbøig

treeg mariiløtøga kegørrøsrkøbelø køn, kailai utu meløwa, ke kaimabsrua tru kaig mayugurri wegørrarwan.

19 Nømbe katøganelan 'chi iløsrkaimíig elatsiilø kønrrai martrumøn' chibelø køn, nømdøweinguen trømbøig asamguengaig køsøngønrraptiig mariiløyu truitø srua ambiilø købendø. Kaguende møitøgucha nø chi marøb pasrailø kanarramabiibe, yandø truitø srua yaim pasran.

20 Kaguende namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan nebua asha, i pirau køsøngømdiig maramigugurri yandø wegørra, katøyug øyeeg kaig mariiløyutøwei iløsrka, truitø srua irramabeløbe, katøbe srøsrø lataguen kømø, purø kailøguen kørrømisran.

21 Trembe tru sølgandø tabig amønam maywan nebua ashmuig kuinguen søl købsruinrrun nømuimbe, yandø truigwan nebua asha, tru maig maramigwan martrai pasrig newan tabigugurri katøle tarømisra ibgunrriibe.

22 Inchendø nømune misaamera øyan taibe ciertonwei nebuin køn: "Werabe nuña, katøle trunundøwei man" taig. Inchen: "Kuchibe chab pirendø, katøle chilligutøwei latøgusan" taig.

3

Señor katø arrumig

1 Nai undaarailø, na ñimun srøsrø pørig kømnetø katøgan na ñimun pørtrab inchar. Srøsrø pørigu lata, møim pørigu lata, øyeeg, øyeeg melønrrigay chib watchab inchar, ñimui tabig chishchig isuiløyu.

2 Katø Tiusweindø tarømariilø Tius maig karuigwan eshkabelø merrabsrøwei wamindigwanba, Jesucristo tru nøashib karua øriilø ñimun kusrenanig, Señor tru Kaigyugurri Wesrabig martrai karua pasrigwanba, ñim pesannamø isua kønrrai ñimun pørar.

3 Incha iigwanmerrig isua kuy: srabe kwalømmerawane misaamera Tiusweimburabigwane ka indzatø ashib, chigøben cha mørøbelø treeg inchib amrrunrrun, nømui asr maig palai inchen treeg marøbelø.

4 Inchabe trenchinrrun: "Cristo tru katø attrab cha kørrømisriibe ¿mandiindah? cha. Chima tru merrabsrø namui køIli misaamera kwaikkurrimbunø, katø srøsrø pirøwan marikkurrimbunø maig købiibe trubatø kagøn" cha.

5 Kaguende i misaamerabe iigwan nebua ashibelø købendø, ashmeelø misrøbelø køn, tru srømbalaba, pirøbabe treeg kønrrai Tius trendaikkurri merrab manasrøwei pønrrabig kui. Inchen tru pirø pimerayugurri webarrubiibe, katø pitøgatøweim pasrabig kui.

6 Inchawei tru urassrø pirøwanma sre pua pi pulingarua,
chab pinisaig købig køn.
7 Inchen srømbalameraba, pirøba Tius treeg kønrrai nø
trendaikkurrindøwei møin kwaløm pønrrabeløbe, naatøga par-
ramig kønrrai esegain pønrran tru maig maramigwan Tius
asha maram kwalømweimba, katø tru kaig misaameran pin-
isailø køm kwalømweimba.
8 Katøgucha iigwan isua kuy, nai undaarailø: Señorweimbe
kan kwalømdø mil años lataig køben, mil añosbe kan kwalømdø
lataig køn.
9 Señorbe nø treeg martrab misra kørrømisrigwane, peguen
marmø ka pinaptinchab kømøtø køn, møiløbe treeg martrab
taigwan peguen marmønmab isua tøgagúindøgucha. Treeg
kømøtø, nøbe ñimun tammay muniitø, muniitø wabig køptø,
mugucha ka pinønrrain kømøtø, mayeeløba nømui kaig mari-
ilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai indan.
10 Pøs tru Señor arrum kwalømbe kan niliig arrub lataitøwei
chi isumø køben attrun. Inchen srømbalamerabe purø trømbøig
kørig kømdiig wanrrøb nøørøtø misren, katø truyu chine
pønrrabeløbe naarab pill-llanrrun. Inchen pirøba, truyu chig-
urrimbunø pønrrabelane kerrigu parra, pinisaig kønrrun.
11 Inchawei kerriguba øyeeg kenaguen kømíig chab
mindishib pinisaig kønrrabig køben e, ¡Tiusweyasiitø tarømisra
amøñib, katø ke nundø isub tabig llirab amønamig trurren
palan!
12 Tius tru arrum kwalømwan muniirab, ke petø punr-
raimab inday. Tru kwalømbe srømbalamerabe naarawa, chab
pinøben, chigøben truyu pønrrabiibe tru naarabigu chab piran-
rrun.
13 Tius tru trannrrab misra kørrømisrigwan nambe munig
meler, tru srømbala srøigwanba, srø pirøwanba truiløyube tru
sølgandø tabig marig tøgaigwan.
14 Inchawei nai undaarailø, tru iilan munig køppatø,
chishchig, ñimbe mu mandamgailø, nøba chi isumgaig nui
merrab treeg pønrramigwandø truba truba tranrrab muniiray.
15 Ñimbe iigwan isua asha tøgaguy, namui Señor truba
tammay muniitø, muniitø waibe, nam kaigyugurri wes-
railø kømigweyasig kui. Iigwandøwei namui undaaraig nuneg
Pablogucha pørin køn ñimun, Tius nun maig kusrebig kønrrai
traniitøga.
16 Nui pøriiløyu trumørig iilan nøbe ñimun wamindan,
truiløyu kanbalømerabe tab chigúinguen møramgailø køben,
truburab nebua ashmeeløba, tab pønrrømeeløbabe Pabloi
pøriilan ke ka kalø marøb, peemaytø kusrenanan, Tiuswei
wam pøriilan katøganbalømerasrø lataitøwei. Nøm treeg
marøppe, nømdøwei pinisailø kømigwan lab pønrran.

17 Inchawei nai undaarailø, iigwan yandø kanmaytø chab
wammørarbe, tab asha amønay, tru larrø kailø may wa-
mindiitøga ñimun peløsrka, ñim tabig mur pønrrainukkurri
kørrøsrkainab pønrrømønrrappe.
18 Masken ñimbe namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri
Wesrabigwan katøguchinguen tab nebua ashib, katø nui ka
yandø tab indigu nørrørab inday. Purø nuig, purø tøriibe,
møiya lata, managatig nuyasiitø kønrrun. Treeg kønrrun.

1 San Juan

Øsig kømigwan tranøb wam

1 Nambe ñimun iigwan pørøppe, tru srøsrøgurri købigwan
tru nam mørigwan, namashib namui kaptøga asigwan; maig
køtashchab nam tab asigwan, namui tasiimeratøga katørab
indigwan, tru Øsig køm wamweimburab pører.
2 Tru øsig kømibe yandø ashchai kenamisren, nambe trunun
asig køn. Incha nambe trunun øyeeg chib wammørøsrkøb
eshker, tru managatig øsig kømigwan. Truibe Møskaimba
pasrøwa, namun kenamisrig køn.
3 Nam ashib, nam mørøb indigwan, trunun nambe
ñimungucha wammørøsrker, ñimgucha namba kandø lataig
kandø isua pønrrønrrai. Inchen tru nam kandø lataig kandø
isua pønrraibe, Møskaimba, nui Nusrkai Jesucristoba pønrraig,
truig køn.
4 Iilan nambe ñimun pører, namui kasrag købigwan newan
tøgagønrrab.

Tøryu amøñib

5 Jesucristo namun wammørøsrkøb kusrenanigwan møi
ñimun nam eshkaibe iig køn: Tiusbe tør køben, nuinuube
chigucha løstiibe kaagøn cha trendaig.
6 Nambe nøba kanbalatø tab lincha pønrrer chibendø, nam
løstøyutøwei amøñibene, nambe ka isatø indig webiben, tru
newan ciertonig maig køben treeg amønaig kømøtø webinr-
run.
7 Tius tøryu pasrab lataitøwei nam tøryu amøñibene, tru-
maybe nambe kangurrin kangurri kandø isua lincha pønrrer.
Inchen Tiuswei Nusrkai Jesucristoi animbe chigurrimbunø
namui kaig marigwan chish maran.
8 Nambe 'chi kaig marig chigar ker' chib pønrrøwabe, na-
masiitøwei kegørrab pønrrøben, tru newan ciertoniibe na-
muinug pasrømøn.
9 Nam chigøben kaig mariilan 'treeg marøbwei inchar' cha
Tiuswan eshkabene, nøbe namui kaig mariilan ulø paymø
pesannab, chigurrimbunø namui kaigwan chish marøb in-
damig nøbe chi isumgaig sølgandø marøbig køn.
10 Inchen nam 'chigucha kaig mara kømeelø ker' chib
pønrrøwabe, trube, nambe Tiuswane ka isaptiig kui mara
tøgagøben, nui wambe namuinug pasrømøn.

2

Namuimburø purøwaminchibig Jesucristo

1 Nai ureezheelø, iigwan ñimun pørar ñim chigøben kaig
marmønrrai. Møikkøben kaig marindøgucha, namuimburab
Møskawei merrab kan purøwaminchibig tøgaguer, Jesucristo tru
sølgandø tabigwan.
2 Namui kaig mariiløgurri Tiuswei namig købigwan nø uta
pasramisra namuyasig nø kwaig køn, trurrigu namuiwandø
kømøtø, yu pirau maya misaamerai kerriguelaimba.
3 Tius maig maramigwan martrai pønsrailan nam møra
marabe si, trube, nam nun nebua ashibelø kermab asamig
kønrrun.
4 Inchen møikkøben: "Nabe Tiuswan ashibig kur" chibendø,
nø maig maramig martrai karuilan møra marmubene, tru-
ibe isaptiig kui webiben, tru newan ciertoniibe nuinuube
pasrømøn.
5 Trune Tiuswei wam maig karuigwan møra marøbig, tru-
ibe si, Tiuswan kerrigu newan tabig undaarabig misrin køn.
Trumaybe nambe nøba kanbalatø lincha pønrrermab aser.
6 Møikkøben Tiusba kanbalatø lincha pasrar chibiibe, Jesu-
cristo nø maig uñibig køben, treetøwei unamig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

7 Nai undaarailø, i maramigwan martrai karua pasrigwan
na ñimun pøriibe srøig kømøtø, tru ñim merrabsrøngurri trendø
tøgagúig truitøwein køn, tru martrai karua pasrig tru trendø
merrabsrøngurri tøgagúig tru wamwan ñimbe møra køn.
8 Inchen køben nabe ñimun martrai karua pasrig ñimun srøig
pørar, nuinug lata, ñimuinug lata ciertonig. Kaguende tru
løstiibe yandø pureb iben, tru tør newan ciertoniibe yandø
pilabguen pasran.
9 Møikkøben 'tøryu pasrar' chibendø, nui nunewan tsalø
inchibiibe katøgucha løstøyu srø pasran.
10 Inchen nui nunewan undaarabiibe tøryu pasran. Incha
nuinuube srurrengwangarubiibe chigagøn.
11 Inchen nui nunewan ashig kømui inchibiibe løstøyu
pasrab, katø løstøyu unan. Incha nøtøwei chumay ib
pasrarmabguen ashmøn, kaguende løstiibe nui kabmeran
ashmønrrai kasrøben.
12 Ñim ureezheelan, na ñimun pørar.
Kaguende Jesucristoi munchigurri ñimui kaig mariilan
ulø paymønrrab pesannaig køn.
13 Na ñim møskalan pørar,
kaguende srøsrøgurri manawei nø pasrabigwan ñim
nebua ashibelø kuimba.
Na ñim matsørelan pørar,
kaguende Satanás, tru larrø kaigwan ñim kanaig kuimba.
Na ñimun ureezheelan pørig køn,

kaguende Møskawan ñim nebua ashibelø kuimba.
14 Na ñim møskalan pørar,
kaguende nun srøsrøgurri manawei pasrabigwan ñim
nebua ashibelø kuimba.
Na ñim matsørelan pørig køn,
kaguende ñimbe kørrømø,
mur pønrrabelø kuikkurri,
katø Tiuswei wam ñimui manrrau pasrøben,
Satanás, tru larrø kaigwan kanaig kuimba.
15 Yu pirauigwan purø undaaramøwei, katø yu pirau chi købigwangøba undaaramøwei indamig køn. Møikkøben yu pirauigwangøba undaarabene, Tius Møskawei undag købiibe nuinuube kaagøn.
16 Kaguende yu piraugurri arrubiibe, øyeeg køn: asr maig marøg køben mariilø, kaptøga chigøben chull asiilø, katø namui chigøben købiitøga truba nørreelø kømmørø indiilø. Øyeeløbe Tius Møskaweinukkurri arrumøtø, yu piraugurrindøwei arrubig køn.
17 Inchendø pirøbe, katø truyu chigurrimbunø chull indiiløbañau patsab iben, trune Tius maig kønrrain køben treegwan marøbiibe managatig øsig kønrrun.

Criston ashig kømui inchibelø

18 Ureezheelø, yandø srabe kwalømmera puin køn. Tru Criston ashig kømui inchibig attrab kui ñimbe wammørøbelø køn. Inchawei møi yangucha tru 'Cristo ker' chibelø truba truba amrruin køn. Treekkurri nambe yandø srabe kwalømmera kui aser.
19 Truiløbe namui utugurri webambuppe, webambubwei inchendø, namuielø kømuig køn. Pøs namuielø kui kuimbe, namba pønrrabig pønrrabsruig kuinrrun. Inchendø webambuppe, ke mayeeløbabe kerrigu namui utuelø kømuin kui tørgandø ashchain kuig køn.
20 Inchendø ñimbe Espíritu Santoiwan itølusig tøgar kua, treekkurri ñimbe chiwandøgucha ashibelø køn.
21 Nabe ñimun pørøppe, newan ciertonigwan ashmeelø kuimba kømøtø, ñim ashibelø kuimba pørar. Katø ñimbe ashibelø køn, chitøgucha isatø indiibe tru newan ciertonigugurri arrumíig kuin kui.
22 ¿Tru isaptiibe mu kerah? ¿Tru isaptiibe Jesúswan 'Cristo kømøn' chibig kømuitarru? Iig køn tru Criston ashig kømui inchibiibe, tru Møskawan lata, Nusrkawan lata 'Tius kømøn' chibig, truig.
23 Mutøgucha Nusrkawan 'ashmíig kur' chibiibe Møskawangucha chigaig køn. Inchen møikkøben

Nusrkaweimburab ‘nøbe mu kui ashig kur’ chibiibe, truibe Møskawangucha treetøwei tøga pasran.

24 Inchawei ñim srøsrøgurri wamindi mørigwane truyutø pønrrabig pønrrønrrab inday. Tru ñim srøsrøgurri wamindi mørøb amrruig ñimuinug pasrabig pasrøbene, trube, ñimgucha Nusrkaweinuuba, Møskaweinuuba pønrrabig pønrrønrrabguen.

25 Inchen Jesucristo tru namun trannrrab misra kørrømisriibe iig køn, tru managatig øsig kømig.

26 Na ñimun iigwan pørøppe, isatø may wamincha ñimun kegørrøsrkønrrab inchibelaimburab pørar.

27 Pøs ñimuimburappe, tru Espíritu Santoi itølusigwan ñim nun uta tøgagúig ñimui manrrau pasrabig pasraikkurri, ñimbe mu katøgane chi kusrennamig palain kømøn. Kaguende tru itølusiitøwei ñimune chiwandøgucha kerriguh kusrenanen, tru kusrenaniibe ciertonig, ka isatø indig kømøwein køben, nui Espíritu ñimun maig kusrenanen, trumay Cristoinug pønrrabig pønrray.

28 Inchawei ureezheelø, møimbe nuinug kanbalatø pønrrabig pønrray, nø kenamisren, chi isumø, nui merrab pønrrab, katø, nø arruben, nui merrab kørig misra kørrømisramig kaanrrai.

29 Jesucristobe sølgandø tabig kui ñim ashibelø kuabe, trube, mutøgucha sølgandø marøbelane Cristoinug kal-lawar kuin kui asamig køn.

3

Tiuswei ureemera

1 ¡Au ñimguen asay! Tius nui undag købig namun yeeg nuig tranigwan, Tiuswei ureemera køn chaguen namun wamiilø kømnegatig. Pøs nambe treeløwein ker. Treekkurri pirau misaamerabe namune ashmeelø køn, kaguende nømbe Tiuswan ashmeelø kua.

2 Nai undaarailø, yandø nambe Tiuswei ureemera ker. Incha namune møimbatøbe tru wendøsrø nam maig kømigwane kenamarmø srø kuindøgucha, yandø Jesucristo kenamisrene, nø lataitøwein kømig kønrrab kui nambe asha ker. Kaguende nø maig kuigwan yandø truyube nam nebua asam kønrrab køn.

3 Møitøgucha nuinuube treeg punrraitamab isua munig megamig tøgaibe nøasiitø nui manrrøwan chishchig tøgagøn, Jesucristo chishchig køb lataitøwei.

4 Mutøgucha kaig marøbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane kalø marøb itøbunan. Kaguende tru kaig mariibe tru pørigwane itøbunig, treeg køn.

5 Ñimbe yandø ashibelø køn, Jesucristobe yu piraumay
arruppe, namui kaig mariilan kerranrrab arrig kui. Katø
nuinuube chigucha chi kaig mariibe kaagøn.
6 Mutøgucha nuinuutø pasrabig pasrabiibe kaigwan
marøbig marmuben, katø mutøgucha kaigwan marøb uñibiibe
nune ashmøwei, katø mu kui nebua ashmíig køn.
7 Ureezheelø, mugøben ñimun peløsrkainab pønrrønrrab
kømø. Sølgandø marøb uñibiibe, sølgandø tabig køn, Cristo nø
newan sølgandø tabig køb lataitøwei.
8 Kaigwan marøb uñibiibe nugwaimandzigwein køn.
Kaguende nugwaimandziima srøsrøgurri kaigwan marøbig
køn. Inchawei Tiuswei Nusrkai kenamisrøppe, tru
nugwaimandzig kaig mariilan pinishinrrabwein kenamisrig
køn.
9 Mutøgucha Tiusweinug kal-labiibe kaigwane marøb
uñmøn, kaguende tru øsig kømig Tiusweinug pasrabig nuinug
pasrøben. Treekkurri kaigwane marøbig martrab kaiman,
kaguende nøbe Tiusweinug kal-laweig kuikkurri.
10 Møilø Tiuswei ureemera kuin kui, katø møilø
nugwaimandzigwei ureemera kuin kui, øyeegu nebua
asamdiig køn: mutøgucha maig kønrrabigwan sølgandø
tabigwan marøb uñmøwei, katø nui nunewan undaaramøwei
inchibiibe Tiuswein kømøn.

Kangurrin kangurri undaarayagun

11 Kaguende Tiuswei wamwan srøsrøgurri ñim wamindi
møriibe iig køn: nam kangurrin kangurri undaarayamig.
12 Caín lataitøwein køgugun. Truima tru kwaimandzig, larrø
kaigwein kua, nui nunewan kweetsig køn. ¿Nøbe chigurrin
kweetsig køh? Kaguende Caín nø mariiløbe kaig mariilø
køben, nuneg mariiløbe sølgandø tabig mariiløgurrin kuig køn.
13 Nai nunelø, kan ¿øyeebe chincharre? treeg kermab
isumøtay, pirau misaamera ñimun ashig kømui inchene.
14 Nambe kwamigugurri øsig pønrramnuumay puraamba
pønrrabrain kui, asha pønrrer, kaguende namui nunelan
nam undaarabelø kuikkurri. Nunewan undaaramíibe
kwamigugurri webimø, srø pasran.
15 Mutøgucha nui nunewan ashig kømui inchibgøba uñibiibe
kweechiptiig køn. Ñimbe ashibelø kuinrrun kan kweechipti-
ibe tru managatig øsig kømigwane chigaig kui.
16 Jesucristobe nui øsig kuigwan namuyasig trana, kwaben,
øyeeg marigu nui undag købigwan nambe truyu nebua aser.
Inchawei namgucha treetøwei namui nunelayasig nam øsig
pønrraigwan tranamig køn.
17 Inchen møikkøben yu pirau chi palømíig tøgaig købendø,
nui nuneebe palaig megamne trunun ashatøgucha merø kui

inchib, purugumubene, trube ¿Tiuswei undag købiibe nuinuube chincha pasrønrrab kø?

18 Nai ureezheelø, undaarappe, ka wamdøgatø kømøwei, ka wamincha møriitøgatø kømøwei, ñimui mariiløtøga kenamarøb, cierton undaarayagun.

Tiuswei merrab chi isumø pønrramig

19 Nam øyamay marøb pønrrøwabe, newan ciertonigweimburabeløyu pønrrabelø købrain kui møra, yandø namui manrrømeran Tiuswei merrab chi isumø tøga pønrramig kønrrun.

20 Namui manrrøguen namun chiwan køben kalø køn chib kebachib pasrøbene, Tiusbe namui manrrø lataitøguen kømø, purø nuig kui køppe, nøbe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn.

21 Undaarailø, namui manrrø chiyu køben 'kalø køn' chib namun kebachimubene, nambe Tiuswei merrab chi isumø pønrramig tøgaguer.

22 Incha katø nam chigøben nun miawabe, nun utønrrun, kaguende marmø kømø, nui maig maramigwan martrai pønsrailan nambe møra marøb, katø chiwan køben nui merrab marøppe, nun kasrag kømdiig marøbelø kuikkurri.

23 Inchen martrai tru nø karua pønsraibe iig køn: nui Nusrkai Jesucristoi munchiyu køreb, katø kangurrin kangurri nø maig karuig køben treeg undaarab indamig.

24 Nui maig maramigwan martrain pønsrailan møra marøbeløbe Tiusweinuutø pønrrabig pønrrøben, katø treetøwei Tiusbe nømuinug pasrabig pasran. Øyeekkurri Tiusbe namuinug pasrai asha ker, tru Espíritu Santon namun tranig truikkurri.

4

Espíritumeran Tiuswei Espíritu køtashchab tab asamig

1 Nai undaarailø 'nambe Tiuswei Espíritutøga waminchibelø ker' chibelan mundøgucha ke chi tain kuindø køreb pønrrømøtay. Treeg kømøtø, nøm espíritu tøgagúigwan maig køtashchab ashibmerrig asamig køn, Tiuswei Espíritu kuin kui, kabe peg espíritu kuin kui. Kaguende yu piraube webambin køn ka isatø 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø.

2 Ñimbe Tiuswei Espíritun øyeegu ashchun: chi espíritutøgucha 'Jesucristobe møg misra arrig køn' chibiibe si, truibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui.

3 Inchen chi espíritutøgucha 'Jesucristobe møg misra arrumuig køn' chibiibe, truibe Tiusweinukkurri arrubig kømøtø køn. Truibe tru Jesucriston ashig kømui inchib tsalø inchibigwei espíritu køn, tru attrab køn taigwan ñim wammøra kuig. Incha møimbe yandø chabguen yu pirau pasrabguen indan.

4 Nai ureezheelø, ñimbe Tiusweyelø kua, tru isa
waminchipteelan ñimbe chinchamamø, kanawa puraambin
køn. Kaguende ñimuinug pasrabiibe, pirau pasrabig lataig
kømø, mas purø nuig køn.
5 Nømbe yu piraueløtø kua, yu pirau chi købigwan nøm
waminchen, yu piraueløbe nømune ke tru kuindø møran.
6 Inchen nambe Tiusweyelø ker. Inchawei mutøgucha
Tiuswan nebua ashibiibe namune møren, Tiuswan ashmíibe
namune mørmøn. Øyeegu nambe aser, tru newan cierton
Espíritunba, katø tru isa peløsrkøptø espíritunba.

*Tiusbe tru undag køb*ig *køn*

7 Nai undaarailø, kangurrin kangurri undaarayagun.
Kaguende undag købiibe Tiusweinukkurri arrubig køn.
Inchen mutøgucha undaguibe Tiusweinug kal-laweig køb,
katø Tiuswan nebua ashib inchibig køn.
8 Undag købigwan chigaibe Tiuswan nebua ashmíig køn,
kaguende Tiusbe tru undag købig køben.
9 Tius nui undag købigwan namun kenamarøppe, øyamay
kenamarig køn: tru nui kandø Nusrkawan yu piraumay øra,
nøgurri nam srøig øsig kømigwan tøgagønrrai.
10 Tru undag købiibe øyeeg marigu pasran: Tiuswan nam
undaguelø kuig kuimba kømøtø, nø namun undaarawa,
nui Nusrkawan nam kaig mariilaimburø Tiuswei namig
købigwan nø utab namuyasig kwanrrai ørigu.
11 Nai undaarailø, Tiusma namune øyamay undaaraig
købene, namgucha treetøwei kangurrin kangurri
undaarayamig køn.
12 Mugucha Tiuswane managuen asiibe kaagøn. Inchendø
nam kangurrin kangurri undaarayabene, Tiusbe namuinug
pasrabig pasrøben, nui undag købiibe namuinug kerrigu
newan tabig pasramisrin køn.
13 Nambe nuinug nøba pønrrabig pønrrab, katø nøbe namba
pasrabig pasranmab asamig kønrraimbe, nø namun nui
Espíritun tranikkurrin køn.
14 Incha nambe namashib asha, maig kuigwan eshker,
Tius Møskai nui Nusrkawan yu pirau misagwan Kaigyugurri
Wesrabig kønrrai ørigwan.
15 Møikkøben 'Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn' chibiibe
Tiusweinuutø pasrabig pasrøben, katø Tiusbe nuinug
pasrabig pasran.
16 Tius nui undag købigwan namuimburab tøga pasraig-
wan nambe nebua ashib, køreb inder. Tiusbe tru undag
købig køn. Inchen møikkøben undag købigwan tøga pasrabiibe
Tiusweinug pasrøben, katø Tiusbe nuinug pasran.

17 Øyamaybe Tiuswei undag købiibe namuinug kerrigu newan tabig kørrømisran, Tius tru maig kuigwan asha marøb kwaløm nambe nun chi kørmø pønrramig kønrrai. Kaguende Jesucristo maig køben, nambe yu pirau treelø ker.

18 Inchawei undag købig pasrøbene, kørig købiibe chigagøn. Masken treeg kømøtø, undag købig kerrigu newan tabiibe kørig købigwane kerrigu tarømaran. Kaguende kørig købiibe tru purø trømbøig attrabigwan utam kønrrab kuimba køriiran. Møikkøben kørig købigwan tøgaibe katøgucha tru undag købigwan kerrigu newan tøgagømø, palab pasran.

19 Nambe undaarabelø ker, kaguende Tius nømerrig namun undaaraig kua.

20 Møikkøben: "Nabe Tiuswan undaguig kur" chibendø, nui nunewan tsalø ashibiibe, truibe treeg kømubendø, isaptiig køn. Kaguende nui nunewan nui kaptøga asigwanguen undaaramíibe mas Tiuswan kaptøga mana asiimíigwane ¿chincha undaaranrrab kø?

21 Katø tru martrai Tius nø karua pasrig iigwan tøgaguer: Tiuswan undaguibe katø nui nunewangucha undaarau taigwan.

5

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúitøga chi arrubigutøgucha puraambub

1 Mutøgucha Jesúsbe Cristo kuitamab kørebiibe Tiusweinug kal-laweig køn. Incha mutøgucha Møskawan undaarabiibe katø truigwei uregwangucha undaaran.

2 Nambe øyamay tru Tiuswei ureemeran undaguelø kermab wetøgørrer, Tiuswan nam undaaraikkurrimba, katø nui tru maig maramigwan martrai pønsrailan møra marikkurrimba.

3 Tiuswan nam undaaraibe nui tru maig maramigwan martrai pønsrailan nam møra marig, truig køn. Inchen tru martrai nø karua pønsrailøbe ke martrab kaimamdiibe kømøn.

4 Mutøgucha Tiusweinug srøig kal-lawaibe yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmø, purayan. Tru namun pirau treegu kebeñmø, kanawa purainrrai marøbiibe tru namui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig, truig køn.

5 ¿Yu pirau chine pureb arrubigu kebeñmø, kanawa puraibiibe mu køh? Jesúsbe tru Tiuswei Nusrkain kuitamab kørebig, truitøwein køn.

Tiuswei Nusrkaweimburab maig kuigwan eshkab

6 Tru pitøgaba, anindøgaba arrubiibe, tru i Jesucristo køn, pitøgatø kømøtø, pitøgaba, anindøgaba arrubig. Tru treeg arrigwane Espíritu Santo eshkan, kaguende tru Espíritube tru newan ciertonig kua.

7 Inchawei pøn køn, tru 'treeg køn' cha eshkabeløbe.
8 Truiløbe Espíritu Santoba, piba, animba køn. Inchen tru
pønbe chi pegwan waminchimøtø, trunundøwei wamindan.
9 Møguelø 'treeg køn' cha, eshkaigwanguen nam ka utiibe,
Tius namun 'treeg køn' cha, eshkawa pasriibe treetøguen
kømø, purø nuikken køn. Kaguende Tius 'treeg køn' cha, nø
eshkawa pasrøppe, nui Nusrkaweimburab wamindig køn.
10 Tiuswei Nusrkawan kørebiibe, Tius nui Nusrkaweim-
burab 'treeg køn' cha, eshkaigwane nøasiitø nui manrrau
tøga pasran. Trune Tius maig taigwan køremíibe Tiuswane
ka isaptiig kui lataig maran, kaguende Tius tru nui Nus-
rkaweimburab 'treeg køn' cha, wamindigwane treeg kuita-
mab køremuikkurri.
11 Inchen Tius tru 'treeg køn' cha, wamindiibe iig køn: 'Tru
managatig øsig kømigwan Tius nø namun tranen, tru øsig
kømibe nui Nusrkaweinug pasran' taig.
12 Inchawei Nusrkawan tøgaibe tru øsig kømigwan tøgagøben,
Tiuswei Nusrkawan chigaibe tru øsig kømigwan chigaig køn.

Maig kømigwan srabe wamindiilø

13 Ñim Tiuswei Nusrkawei munchiyu kørewa pønrrabelan
nabe ñimun iigwan pørar, managatig øsig kømigwan ñim tøgar
kui ashchai.
14 Inchawei nambe Tiuswane chi kørmø kemalla miamdiig
kui aser, kaguende nam nun chigøben miappe, nø maig
kønrrain køben nam trumay miabene, nøbe namune mørøbig
kuimba.
15 Trube, nam chigøben miailan nø mørøbig kui ashibelø
kuig køppe, namun chigøben paløtan cha, nam miawa
pønsrailane, trube, utabguen indermab isumig køn.
16 Møikkøben ñui nunewan kaig marøb pasrai asig, tru man-
agatig møra pasramsrømay srua inrrabgaig købene, nuyasig
Tiuswan 'purugurra' cha miamig køn. Inchen truigwane
Tiusbe nui øsig kuigwan tøgagønrrai tranrrun. Iibe kalø
marig ke kwamigugatig srua inrrabgaigwan marøbelayasig
køn. Kaig marig kwamigugatig srua inrrai marøbikkucha køn.
Truigweimburappe, Tiuswan 'purugurra' cha, nabe miay
chimur.
17 Chigurrimbunø sølgandø tabig mariimíibe kaig marig
kørrømisran. Inchendøgucha tru kaig mariilø møiløbe tru man-
agatig møra pasramsrømay srua inrrabgailø køn.

18 Mutøgucha Tiusweinug kal-lawaibe kaig maramigwan
marøbig marøb uñmuin kui aser. Kaguende tru Tiuswei Nus-
rkai nune ashib tøga pasrøben, tru kwaimandzig, larrø kaibe
nune chinchab kaiman.

19 Nambe Tiusweyelø kermab asha pønrrer. Inchen yu
pirauigwane kerrigu mayamba tru kwaimandzig, larrø kaibe
nø merrarrawa, nø ashib karub pasran.
20 Katø Tiuswei Nusrkaimbe arrua, namune chigúi
møramigwan tranin kui aser, tru newan ciertonigwan
nebua ashchai. Incha nambe kanbalatø pønrrer tru newan
ciertoniguba, tru nui Nusrkai Jesucristoinuuba. Truibe tru
cierton Tius køb, katø managatig øsiguig køb køn.
21 Nai ureezheelø, tru taska mari tiusmerane mendamisray.

2 San Juan

Ciertoniiba, undag købiiba

1 Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig i kilgawan pørar, Tius lawa wesrua tøgagúig ishuumisagwan nui ureemeranba, tru na newan ciertonigu undaarailan. Katø natø kømøtø, mayeeløba tru newan ciertonigwan nebua ashibeløbe truiløgucha ñimune undaaran.

2 Nambe ñimun undaarappe, tru newan ciertonig namui manrrau pasraikkurrin køn. Inchen tru ciertoniibe namba managatig pasrønrrun.

3 Tius Møskaweimba, katø Señor Jesucristo, tru Møskawei Nusrkaweimba, nui ka yandø tab indig køben, namun lastima asig køben, chi isumgaig tab købig køben namuim pala pønrrønrrun, tru newan ciertoniguba, undag købiguba.

Undaguelø kømigwan karua pasrig

4 Nabe truba truba kasraarar ñimui ureemerai utu møiløgøben Tiuswei newan ciertonigu amønain kuimba, Tius Møskai namun maig karua pasrig køben, treekke.

5 Ñi, ishug misagwan, na møi ñun pørigwan, martrai kan srøig karua pasra pørig kuig lataig inchimørrunrrig chinrrainchar. Treeg kømøtø, tru srøsrøgurri namun maig karua pasrigwan trunundøweim pørar, tru kangurrin kangurri undaarayagun taigwan.

6 Iig køn nam tru undag købigwan tøga pønrramibe, Tius tru maig maramigwan martrai pønsrailan trunun møra marøb amønamig. Inchen tru martrai karua pasrigwan ñim srøsrøgurri møriibe undag købigu amøñinrrain taig, truig kuig køn.

Namui isubigwan Cristoinug pønsra amønaig

7 Pøs yu piraube isa may wamincha kegørrøsrkøbelø truba truba webambin køn 'Jesucristobe yu piraumay møg lataig misra arrumuig køn' chibelø. Øyeeg inchibiibe tru may wamincha kegørrøsrkøbig, tru Criston ashig kømui inchib tsalø ashibig, truig kønrrun.

8 Ñimasiitøwei tab asha melay, ñim chigøben tabig marøb melailan kaptøasha pønrrømønrrappe. Treeg kømøtø, ñimui utamigwan kerrigu newan utamig kønrrai melay.

9 Møikkøben Cristo kusrenanigutø pasrønrrab inchimøtø, nuinetø nemarøb purab kusrennrrab inchibiibe, Tiuswane chigaig køn. Trune Cristo maig kusrenanigutø pasrabig pasrabiibe, truibe si, Møskawanba, Nusrkawanba tøgaig køn.

10 Møikkøben ñimuinug arrua, tru treeg kusrenanigwan kømø kusrenanene, ñimui yau 'amø' cha, kebermøwei, ni katø 'manguen arrin køn' tamig kømøwein køn.
11 Kaguende 'manguen arrin køn' chibiibe tru nø kaig mariløyu nøgucha tøgatø marøb pasran.

Srabe wamindiilø

12 Nabe ñimun truba truba pøramig tøgagøbendø, kilgayu tintatøga pørmøtø, nabe ñimuimay attrab isur, malaugue ñimba waminchab namui kasrag købigwan newan tøgagønrrab.
13 Tru ñui lawa wesruig numøsrawei ureemerabe ñun 'tab ka uñguh' chib wam øran.

3 San Juan

Gayoimburab tab waminchib

1 Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, nai tab
linchibig Gayon pørar, newan ciertonigu na undaaraigwan.
2 Nai undaaraig, nabe ñuyasig Tiuswan miappe, ñui møsig
Tiusweimburab tab køb lataitøwei, chiyutøgucha tab pub at-
traimba, katø ñui asrugucha kwanrrø kømø, tab unamig
kønrraimba miabig kur.
3 Nabe truba truba kasraarar møiløgøsrøn namui nunelø
amrrua, tru newan ciertonig maig køben ñibe truyutø pasrab,
katø treegutø ñi maig unigwan nan eshkaben.
4 Tru newan ciertonig maig køben, nai ureemera treeg
amønan taig wammøramibe, katøgan chi peg wammøri
lataitøguen kømø, purø nu tab køtan.
5 Nai undaaraig, namui nunelan ñi tabig purugub pas-
raibe, ñi purø tabig marig køn, ñuimbe asiimeelø kuingucha
katøguchinguen tabig marøb.
6 Truiløbe iglesiayuelai merrab ñi treeg undaguig køn cha
wamindan. Ñi nømui ambamigwan ambub amrrai pu-
ruguabe, Tiuswan kasrag kømdiig kønrrai, tabig martrabguen.
7 Kaguende nømbe Jesucristoi munchin undag køb webam-
bamig køn, Tiuswan ashmø misaamerane chigucha chi pu-
rugúig utømø.
8 Inchawei treekkurri nambe treeg marøb møguelane pu-
rugub asamig nebunrrun, Tiuswei tru newan ciertonigweim-
burab namgucha purugúig kørrømisrtrai.

Diótrefes søl marmø kaig marøb

9 Nabe iglesian kan kilga pørig kuig køn. Inchendø
Diótrefesbe na karuilan mørmíig køn, kaguende nømui utu
chiyutøgucha ke nø karub pasrønrrab inchibig kua.
10 Inchawei treekkurri nabe ippe, nø chi mariilan ñim
isunrrai wamindamønrrun, tru nø namun isa wamincha wam
kusruigwan. Incha trutø kømøtø, nøbe nunelan utømøwei,
katø utønrrab inchibelan meramba, iglesiayugurri webe-
tamba inchibig køn.
11 Nai undaaraig, kaig mariilan asha marmøtø, tabigwan
asha mar. Tabig marøbiibe Tiuswein køn. Inchen kaig
marøbiibe Tiuswane ashmíig køn.
12 Mayeeløba Demetrioimburappe tabig waminchibelø køn.
Tiuswei tru newan ciertoniitøweinguen nune treeg marøbig

køn cha eshkan. Inchen namgucha truigweimburappe 'treeg-wein køn' chib eshkab waminder. Inchen nam 'treeg køn' cha wamindiibe, isa kømø trendaig kuig ñibe ashibig køn.

Srabe wamindiilø

13 Nabe ñun eshkamig truba truba tøgagøbendø kilgayu tintatøga pørøg kømøtan.

14-15 Nabe maya yanayutø ñun ashchab attrab isur malaugue waminchab.

Chi isumgaig tab købiibe ñiba pasrønrrai isur. Tru tab lincha amøñibeløbe ñune 'ka uñgu' tan. Katø ñigucha namui asiilan kanun kanun nømunashib treetøweih chirrunrrig.

San Judas

1 Na Judas, Santiagoi nuneg, Jesucristoi marøb megabiibe
Tius Møskai wamiilø undaarailan, Jesucristobe chi kømønrrai
ashib tøga pasrailan na pørar.
2 Purø lastima asigwanba, chi isumgaig tab købigwanba,
undag købigwanba ñim uncha tøgagønrraimab isur.

Isa peetø kusrenanøbelø

3 Nai undaarailø, ñim lata, na lata kanguelarrøtø tru nam
kaigyugurri wesraig pønrraigweimburab ñimun pørtrab truba
truba isuig kuig køn. Inchendø truburab pørmøtø, 'øyeeg,
øyeeg melay' chib waminchib pøramig truba palai ashar, tru
Tiuswei misaameran Tiuswei tru tabig srø wamwan Jesu-
cristoimburab managatigweyasig treetø kønrrai kanmaytø
tranig købigwane mur tranrrab pønrrai chinrrab.
4 Kaguende møiløgøben mu ashmøwatø ñimui utu nilø
kebambin køn. Truiløbe kaigyu pønrramig kønrrai man-
asrøwei treeg mariilø købig køn. Tru Tiuswan ashmeelø kaig
møgueløbe namui Tiuswei ka yandø tab indigwane nømun
maig marøg køben maramigweyasig merrarrawa tøgagøn.
Katø, tru nøtø kandø Mayeelaim Pala Pasrabig, namui Señor
Jesucristone nømbe 'ashmeelø ker' chibelø køn.
5 Ñimbe yandø ashibelø kuindøgucha, nabe katø isungarun-
rrab inchar, Israel misaameranma Egipto piraugurri Señorbe
wesrappe, wesrabendø, wendøsrømbe nun tru køremeelane
pinisaig købigwan.
6 Katø ángelesmeran chigucha nømune srøsrø chiyu
pønrrønrrai pønsrøben, truyutø pønrrømøtø, trunun elachippa,
tarømisrøbelane purø trømbø løstiigu pønrrønrrai Tiusbe
managatig cadenastøga merrarrawa pønsraig køn, tru maig
maramigwan asha maramig purø nu kwalømweyasig.
7 Katø Sodoma misaameraba, Gomorra misaameraba, tru
puluwan ciudameraba treetøwei, ishumburba, møgueløba
trømbøig kaig marøb, katø møgueløbe nøm møgueløasiyaitø
trømbøig marøb kømig, trutø srua ambiilan managuen
kwamø nagu møra melønrrai kebeta, pønsraig køn, trunun
katøganelø isua asha kømig kønrrai.
8 Katø øyeeg købenguen tru møguelø piaig lataigutø
amøñibeløbe nømui asrwan kaig kønrrai marøb, katø ashib
karub purrabelane mørmø, kaashib, katø tru srømbalasreelø
truba nørreelanguen tsalø wamab inchibelø køn.
9 Trune tru arcángel Miguel købenguen, tru nugwaimandzi-
iba Moiséswei asr cha aleguiyab kua, truikken tsalø wamab

kaig nebubash chinrrab inchimøtø: "Øyeebe maramig kømøn chib, Señor ñun namubash" cha. Trutøh taig købig køn.

10 Trune tru i møgueløbe nøm chigúinguen mørmubendø, tsalø wamabelø køn. Nømun tre lataig asønaigutø nøm chigúi mørigwane, animalmera chugúi mørmeelø lataig trømbøig marøbelø køn, nømasiitø minchib treramig.

11 ¡Ay, nømuimbe maig kønrrerah! Kaguende nømbe Caínwei maywan merrarrawa amban. Nømbe an kanag købiitø Balaam kebeninuutøwei kegørra, katø mørmuikkurri Coréwan pinisailø lataitøwei pinisailø køn.

12 Ñim Tiuswei undag købigwan tøga kasraatø lincha mab waramig tøgagúiløyube, nømbe ke ka trømbøig mindishibelø treelø køn. Nømbe chigucha kørikkar ka nømuimburab øska mab, øska muchibashtø inchibelø. Nømbe wañimera chi pigarwan ambumay imay isig srua ambig latailø køn. Katø mamig nigamig puben, niimø tusrmera latailø, srølbañau kitiilø, pamay kwailø køn.

13 Nømbe maryu pi welarmera namig latøgushib kurrab arrubigu, kan pichall weguchib latailø køn, tru nømui trømbøig ashikken kønrrabgaig mariiløbe. Estrellasmera nømui ambamwan kømø, pella ambub latailø køn. Truilaimbe purø trømbøig løstøyu managatig pønrrønrrai pønsramig tamariilø pønrran.

14 Adánweinukkurrimbunø misaamera srøig, srøig kurrab arrubig siete nemisren arrubig tru Enockucha, tru i kaig misagweimburab manawei trencha eshkawa pasrig købig køn: "Au, Señorbe nui tarømari ángelesmeran purø nørrø søtø peraig arrun cha,

15 maya misaameran maig kønrrabigwan asha marøb, nøm chu pønrramigwan pønrrønrrai pønsrønrrab, tru larrø kailane nøm kailø kuimaytø larrø kaig mariilan mundøgucha treeg martrab. Katø tru larrø kailø chigurrimbunø mørøbguen møram kaig wamindi wammeratøga nun waminchibelan treeg kørrømartrappa arrun taig køn."

16 Nømbe chiwandøgucha kaig køtangøba chib, chiwandøgucha søl marmø, kalø marangøba chib waminchibelø køn, nømui kaig isuilø maig køben, nømbe treeg amøñibelø kua. Katø nømui triitøgabe nømasiitø purø nørreelø misrøb wamindamba, katøganelane truba tabzhig misrøb wamindamba inchibelø køn, nømuyasig chigøben tøgagug købiitø.

Tiuswei misaameran isuatø amøñinrrai waminchib

17 Trune ñim, nai undaarailøbe, namui Señor Jesucristo nøashib karua øriilø merrabsrøwei wamindigwan isua kuy.

18 Kaguende truiløbe ñimune øyeeg taig købig køn: “Yandø
srabe kwalømmerawane misaamera tabigwane ke ka indzatø
mørøbelø, nømun maig amøñig køben treeg trømbøig marøb
amøñibelø kønrrun” taigwan.
19 Iiløwein køn, tru misaameran ka nøørøtø marøb pirisha
pønsrøbelø. Nømbe nømui asr maig palai inchen, treeg
marøbelø, Tiuswei Espíritune chigar køn.
20 Trune ñim, nai undaarailøbe, ñimui isubig newan
chishchig Tiusweinuutø tøga pønrraigu katøguchinguen
nørrørab ambay, Espíritu Santo maig wamindingaruben
trumay Tiusba waminchib.
21 Ñimbe Tiuswei undag købigutø amøñippe, truyutø amønay,
namui Señor Jesucristoi lastima asiitøga managatig øsig
kømigwan tranrraitamab isua muniirab.
22 Møiløgøben treeg kuitamab isumba, katø treeg
kømuitamab isumba inchibelane ñimbe lastima tøgaguy.
23 Katøganelane nagugurri wesruy, trumay kaigyugurri
wesrub. Inchen katøganelane lastima tøgagømig køn.
Inchendø purø ashiptø maray, trømbøig marøg købigu nøm
trømbøig mariiløtøga chillig inchib kewa llirab pønrrailanguen
ashikken kømui inchib.

Tiuswan tabig wamindiilø srabeig

24 Tru ñim kaigyu kørrømønrrai asamig maram-
burab maramig tøgaig, katø truba truba kasrag nui
tørguegwalmabiisrø chigucha chi tamgailø chishchig ñim
kemalla pønrramig kønrrai tøga pasrabig,
25 Tius kandø wabig, namun Kaigyugurri Wesrabigwan
namui Señor Jesucristogurri tørguegwalmabiiba, purø nuig
muguen nebua isumgaiba, mayeelaim pala asamburab ashib
pasraiba, mugucha manchinrraingaig karuiba, iilan nuin
kønrrai inder, manasrøngurri, møiya lata, katø managatig.
Treeg kønrrun.

El Apocalipsis

Jesucristo San Juanwan tørgandø ashchai kenamarig

1 Iibe Jesucriston Tius tørgandø kenamarig køn, nø nui karuig melabelan kenamartrai, tru maya yanayutø purainrrabigwan. Jesucristobe nui marøb megabig Juanwan kan ángelwan øra, kenamarig køn.
2 Inchen Juanbe nø maig asigwan kerrigu isa kømø, maig kuigwan wamindan, Tiuswei wamwanba, Jesucristo maig eshkaigwanba.
3 Mayanguen tab kuig køn, tru chinetø pub attrabig pørigwan lebigweimbe. Katø trunun leben møra, tru maig taigwan marøbelø chigucha maya nuguen tab kuilø køn. Kaguende yandø tru pub attrabiibe pub pasran.

Juan siete iglesiameran pørøb

4 Na, Juanbe, Asia pirau siete iglesiameran pørar. Ka yandø tab indigwanba, katø tru chi isumgaig tab købigwanba ñimuin kønrraimab isur, Tius tru møi ya køb, merrabsrø køb, attrabig køb, truigweinukkurrimba, katø siete espíritumera, tru Tius wamisra karub waigwei merrab pønrrabelainukkurrimba,
5 katø Jesucristoinukkurrimba arrubigwan. Nøbe waminchippe, maig kuigwan eshkabig køb, katø tru maya kwabelai utu nømerrig øsiirabig køb, katø nøbe pirau maya reymeraim pala nø karub pasrabig køb indan. Truibe namune undaarab, nambe kaig mariiløyu lusri latailø kuigwan nui anindøga elatsøsrka,
6 katø namune reymera latawei ashib karub pønrrønrrai mara pønsraig køn, sacerdotesmera Tius nui Møskaweyasig. ¡Tørguegwalmabiiba, maramburab mariibabe nuin kønrrai managatig! Treeg kønrrai.
7 ¡Au! Cristobe wañiyu arrun.
Inchen mayeelø ashen,
katø nun tru kelarrab kwanøbeløguen ashchun.
Inchen pirau maya misaamerabe
truba truba isui inchib kishchun nun ashippe.
Øø, øyeeg kønrrun.
8 Tru Señor Tius, Newan Maramburab Marøbiibe trendan: "Srøsriiba, Srabeibabe na kur cha, Aba, Zetaba latawei, tru møi ya køb, merrabsrø køb, katø attrabig."

Juan kan piab lataigu Criston asig

9 Na Juan, ñimui nuneg, chigøben purø trømbøig puben isumdiigu lata, katø Tius nø ashib karub wainug lata,

chigúindøgucha ñimba, Jesucristoba kanbalatø pasrabig pasrabig kur. Nan kan pi tøbøtag pirø pasrabig, Patmos tainug wanrrai kegutsig wabig kur, Tiuswei wamgurrimba, katø Jesucristoimburabigwan eshkaikkurrimba.

10 Kan isrin kwaløm Espíritu nan tøga pasramisren, nai wendaube kan wam kan trompeta wanrrøb lataig nan truba mur trenchibig køn:

11 —Ñi chi asigwan kan kilgayu pøra, tru siete iglesiameran ør cha, Efesomayba, Esmirnamayba, Pergamomayba, Tiatiramayba, Sardismayba, Filadelfiamayba, katø Laodiceamayba.—

12 Inchen tru wam nan waminchibiibe muin køtashchab keesha ashene, truyube oro kandilerumera siete nørreelø pønrraptinchibig køn.

13 Inchene tru siete kandilerumerai tøbøtaabe kan mugøsrøn møg lataig pasraptinchibig køn, nui kewagúibe katsig søchi kørriig keweikke. Inchen nui pechoyu pørønaibe oro købig køn.

14 Turyu pusruube kan pulø isig lataig, wañi lataig puløzhig, nui kabmerabe kan nagurø lataig køben,

15 nui srøbmerabe broncen nagu pill-llanen tørbilabig lataig pilabig køben, nui wambe kan nu pi mullib wanrrøb lataig købig køn.

16 Nui kusrmay taskube estrellamera siete sruaig, nui trigugurrimbe kan espada pinrrøba purø trøsrig tøgaig webarrubig køn; nui maløbe nøsig tør køptø pilamburab pilab lataikke.

17 Inchen nabe nun ashippe, nui katsigu kwaig lataig peninabig køn. Inchen nøbe nui kusrmay tasiitøga nan trenchib estsarøbig køn:

—Chi kørig kui inchimøta cha. Nabe Srøsriiba, Srabeiba,

18 tru Øsig Wabig kur cha, kwain tsubig kua. Inchendø ash, chibig køn, øsiguig war cha, managatig. Nabe kwamigwei llavimeranba, katø tru kwabelø pønrrainug llavimeranba tøgagur cha.

19 'Inchawei ñi chi asigwane pør chibig køn, møi ya maig kuigwanba, katø wendøsrø maig kønrrabigwanba.

20 Inchen tru estrellamera siete nai kusrmay tasigu ñi asigweimburappa, katø tru siete oro kandilerumeraimburappa tru mu asiimíig pasrabiibe øyeegwan eshkabig køn: tru siete estrellamerabe siete iglesiamerayu ángelesmera køben, tru siete kandilerumerabe tru siete iglesiameran eshkabig køn.

2

Efeso iglesian wam ørøb

1 'Efeso iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru siete estrellameran kusrmay tasigu srua pasrab, katø tru siete oro kandilerumerai utu uñib inchibiibe øyah tan cha:

2 Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui maramelan mur tranrrab megaigwanba, megabig megaigwanba. Katø ñibe kaig marøbelane ka tøgagømig awentanrrab kaimab, katø truilø kømubendø, 'Cristo nøashib karua øriilø ker' chibelan, nøm treeløwein kuitashchab ñi asha, ka isapteelø kuin kui merrarrab indi ashar.

3 Katø maya kaig nebuindøgucha ñibe megabig megab, nagurrindø treegu kørrømisrmø megain kui ashar.

4 Inchendø nabe ñun chiyu køsrøn kalø køn tamig tøgagur: ñibe srøsrøbe truba undaguig kuig, møimbe trunun elatsin køn.

5 Inchawei mandøgurri peñibrermab isu, tru srøsrø undag købigwan, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawa, srøsrø marigwan mar. Treeg inchimuisruandøbe, nabe ñuimay arrua, ñui kandilerune pasrainukkurri kusramønrrun, ñi isua mørmubene.

6 Treeg kuindøgucha, ñibe ñuimburappe iigwan tøgagøn: Nicolaítasmera marigwane tsaliig køben, nagucha truilø marigwane tsaliig kur.

7 Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane tru øsig køm tusryu mamigwan manrrai nabe tranamønrrun, Tius nø waisrø purø tabzhiisrø tru tøbøtag pasrabigwan.

Esmirna iglesian wam ørøb

8 'Esmirna iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Srøsriig køb katø Srabeig køb, tru kwawa, katøyug øsiirab inchibiibe øyah tan cha:

9 Nabe ñi truba truba chigøben kaig nebuinab megaigwanba, ñi waacha kuigwanba ashar cha. Inchendø ñibe waacha kømøtø, puaig køn. Katø tru 'judíos ker' chibelø ñuimburab truba truba chigøben kaig waminchen ashar cha. Inchendø nømbe treelø kømøn, nømui tulundzuni yaueløbe mayamba nømbe Satanáswein køn.

10 Ñimbe kørig kui inchimøtay, maya yana kømøwatø chigøben nebuinab pønrramigwan. Au, nugwaimandziibe møilan køben ñimui utugurri kailan keeri yau kebetønrrun, maig inchibelø køtashchab ashchab. Inchen ñimbe kwalømmera diez nemisramne truba kaig indinab melamig nebunrrun. Kwamnegatig megabig megau, nabe øsig køm coronan tranamønrrun cha.

11 Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe katøle kwangarunrrabig mindisaig kønrraamøn cha.

Pergamo iglesian wam ørøb

12 'Pergamo iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru espada pinrrøba purø trøsrigwan srua pasrabiibe øyah tan cha:

13 Satanás nø wamisra merrarrawa karub wainug ñibe truyu pasrabig kui nabe ashar cha. Inchendø ñibe nai munchiwan pesannamø, tøgagøbig tøgagøb, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan elachib 'trugatiig kømur' chib pasrømøwei indig køn, tru Antipas nan elachimø pasrabig naimburab waminchibigwan kweechib kwalømmerawanguen Satanás nø marøb uninug.

14 Inchendø kan chigøsrøndø ñun kalø køn tamig tøgagur: møiløgøsrøn tru Balaam kusrenanigwan marøbelan ñibe truyu tøgagøn cha. Tru Balaambe Balacwan øyamay martrai kusrenanig køn, Israelwei misaameran srurrengwangarub taska mari tiusmerayasig kweetsi mamimeran mangarumba, katø møgueløba, ishumburmeraba trømbøig martrai karumba inchib.

15 Katø treetøwei ñigucha ñuinug tøgagøn møiløgøsrøn Nicolaítasmerai kusrenaniilan elachig kømui inchibelan.

16 Treeg købene, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirau. Treeg marmøwabe, nabe petø ñuimay arrua, nai trigu espadatøga truiløba kwayamønrrun.

17 Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nabe tru mamig maná taig sørig pasrabigwan manrrai tranøb, katø kan pulø sruuzhig tranøb indamønrrun. Incha tru sruuzhigube kan munchi srøig pørig pasrønrrun, truigwane mugucha asiimíig tru utabiitøwei nebua ashchun.

Tiatira iglesian wam ørøb

18 'Katø Tiatira iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tiuswei Nusrkai, tru nui kabmerabe kan nagurø latailø tøgaig, katø nui srøbmerabe kan broncen chishtø pinømøren, tørbilabig lataig tøgaibe øyah tan cha:

19 Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui undag købigwan køben, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan køben, ñi marøb megaigwan køben, katø chigúingucha tammay megaigwan købengue. Incha katø møimbe srøsrø lata kømø, katøguchinguen marøb megai ashar.

20 Inchendø kan chigøsrøn ñun kalø køn tamig tøgagur: isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibig, tru ishug Jezabelwan ñibe tøgagømgaig kuingucha ka tøgagøn cha, nøbe kusrenniitøgaba, katø chull asøska trømbøig isungaruitøgaba, tru nai marøb melabelan ishumburmeranba,

møguelanba trømbøig maringarub, katø taska mari tiusmerayasig kweetsi mamimeran mangarub inchibigwan.

21 Nabe nune maya yana køsrøn muniiraig køn, nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai. Inchen nøbe nui trømbøig maramigwane treeg marmønrrab katøyug isua mørøg kømuindan.

22 Au, nabe nune camayu tsunrrai kwanrrø kutsamønrrun. Katø nøba itøluløpteelane nabe truba truba trømbøig nebuilø kønrrai maramønrrun, tru ishuubamisra nømui kaig mariilan nøm isua mørmuisruandøbe.

23 Incha katø tru mendig amoñib ureemerane nabe purø isumdiig mara, kweetsamønrrun. Nabe isuigwan lata, manrrøwan lata nabe tørguelarrab ashibig kuin kui maya iglesiamera nebua ashchun. Incha nabe ñimun møigwandøgucha ñimui mariilø maig køben, kanun kanun treeg tranamønrrun.

24 Trune ñim katøgan søtø Tiatirasrø warabelø tru kaig kusrenaniilan marmøwei, Satanáskurri purø nørrø kusreb chib tøgagúilan nebua ashmøwei inchibelane nabe ñimune trenchar: Katøgan chi peg maramibe maskucha negwanmumønrrun cha.

25 Inchendø ñim tøgagøbguen indigwane na arrumnegatig elachimø, isua møra tøgaguy.

26 Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe, na maig martrai karuig køben trunun srabegatig marøbigwane chu pirausrøn køben misag nørrø pønrrabelan truilaim pala mugucha mandamgaig karumigwan tøgagønrrai tranamønrrun,

27 nan nai Møskai martrai tranøb lataitøwei.
'Inchen tru treeg karumigwan utabiibe
tru misag nørrø pønrrabelane
kan tsandzøn pørøtsiitøga mu kurraasamgaig karub martrun,
nømune kan pirø køtsømeran lataitø pusha petab.'

28 Incha katø tru tør-rrab arruben webarrub estrellan tranamønrrun.

29 Espíritu iglesiameran wamindigwan, kalubaibe mør.

3

Sardis iglesian wam ørøb

1 'Katø Sardis iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Tiuswei siete espíritumeranba, siete estrellameranba tøgaibe øyah tan cha: Nabe ñui mariilan ashar cha. Ñibe øsiguig køn chib waminabig købendø, kwaig køn.

2 ¡Kiagasrø! Chiwan køben ke pinamitø palab pønrrabelane tamar. Kaguende nai Tiuswein kabyu ñui mariiløbe newan tabig kømui ashar.

3 Inchawei kusrenaniilan ñi møra utigwane møra marøb, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirab

inchi. Ñi kiagasrømuisruandøbe, kan niliig lataig nabe ñuimay arrumønrrun, ñi chu ura attrab kuinguen mørmøwatø.

4 Inchen køben misaamera Sardissrø kan mamdø køn nømui kewagúilan chillig incha kømeelø. Truiløbe naba amøñinrrun puløzheelan kewar, kaguende nømbe øyeegwanwei kenrrabelø køn.

5 Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe puløzheelø kenanig kønrrun. Incha nabe managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig libroyugurri nui munchiwan kerramumønrrun. Incha nabe nai Møskawei merrappa, nui ángelesmerai merrappa, øibe nain køn cha, nui munchiwan eshkamønrrun.

6 Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.

Filadelfia iglesian wam ørøb

7 'Katø Filadelfia iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Newan Tabig, Newan Ciertonig, tru rey Davidwei llaviwan sruaig, tru nø kurene, mugucha kasrønrrab kaimab, katø nø kasrøbene, mugucha kurtrab kaimab inchai marøbiibe, øyah tan cha:

8 Ñi chi mariilan kerrigu nabe ashar cha. Au, nabe ñui merrab kan yaskab kura pasrar, truigwane mugucha kasramgaig. Ke trengatig nebua marøppe, marmubendø, nai wamwan møra marøb, ñibe nai munchiwan 'ashmíig kur' chib isømøn.

9 Au, nabe Satanáswei tulundzuni yauelø 'Judíosmera ker' chibendø, judíos kømeelø, ka isatø inchibelan, ñui merrab tømbønsrønrrai indamønrrun. Incha nabe ñune undaguig kui nebua ashchun.

10 Kaguende na karuilan tammay marøbig marøb megaikkurri nagucha ñun asamønrrun chi kømønrrai pirau muba kuimburab warab misaameran maig inchibelø køtashchab asamig pirau ørøba yandø purø trømbøig puben.

11 Nabe petø arrumønrrun. Ñi tabig tøgagúigwane elachimøta, ñui coronan mu katøgan merrarramønrraimbe.

12 Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nai Tiuswei yau kan pilar lataig maramønrrun. Inchen managuen nøbe truyugurrimbe webinrraamøn. Inchen nabe nuinuube nai Tiuswei munchiwan pørøb, nai Tiuswei ciuda, tru srø Jerusalén, nai Tiuswei srømbalasrøngurri kørraarrubigwei munchiwan pørøb, nai srø munchin pørøb indamønrrun.

13 Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.

Laodicea iglesian wam ørøb

14 'Katø Laodicea iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Amen, tru treeg køppe treeg, tru newan ciertonigwan
eshkabig, tru Tius chiwandøgucha pølbasra maren, nømerrig
trendø pasrabiibe iilan øyah tan cha:
15 Ñui chi mariilan ashar cha. Ñibe pishin kømøwei,
pachibig kømøwein køn. Pishin kui, kabe pachibig kui, treeg
kuikken søl købsruinrrun.
16 Inchawei pishin kømøwei, pachibig kømøwei, mørøtø
kurag kuikkurri, nabe nai trigugurri wennamønrrun.
17 Ñibe trendan: "Nabe puaig, truba tøga misraig,
chigucha yandø palaimíig kur" cha. Inchendø ñibe
uñmuinguen uñib waacha, ñiguen øyeezhig misrin kønmab
asamdiig, katø waacha chiguchagaig, ashchab kaimabig,
køsaatiig, øyeeg købendø, ñibe ashmøn.
18 Inchawei nabe ñun øyeeg mar tamønrrun. Nagu parra
purøørig oro chishchigwan naiwan penø cha, trutøgabe puaig
kønrrig cha. Katø kemeløgucha naiwan puløzheelø penø cha,
ñui asr køsaatiig kørig kømdiigwan kasrønrrappe. Katø ñi ashibig
misramig kabyu srølamig møgucha naiwan penø.
19 Mayeelan na undaarailane øyeeg marmøta chib nabe
namab, katø ichaguchib inchibig kur, søl martrai. Maig
isuppe, treegwan martrab kandø isua, ñui kaig mariilan
isua møra, Tiusweimay llirau.
20 Au, nabe yaskabu wamab pasrar. Møikkøben nai
wamwan møra, yaskabwan kurene, nuinug kebya, nabe nøba
maben, nøbe naba manrrun.
21 Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane na wamisra
karub wainug naba wanrrai tranamønrrun, maig
kuindøgucha na truyu puraarrub arrua, nai Møskaimba
nø wainug wamisrøb lataitøwei wamig kønrrai.
22 Kalubaibe mør Espíritu iglesiameran wamindigwan.—

4

Tiuswan srømbalasreelø truba truba tabig waminchib

1 Øyeelø chab puraiben, na ashene, kan yaskab srømbalasrø
kurig pasraptinchibig køn. Inchen kan wam trompeta
wanrrøb lataig srøtø tru na møriibe nan øyah waminchib
trenchibig køn:
—Yusrø nebamø cha; iilai wendau purainrrabigwan na ñun
kenamartrumøn— cha.
2 Inchen tru urastø Espíritu nø nan tøga pasramisren,
srømbalasrømbe tru karub wamisra wamig kan pasrig pasrai
nabe ashibig kur. Inchen truyube kan mugøsrøn wabig køn.
3 Inchen truyu wabiibe kan jaspe sruuba, cornalina sru-
uba lataig købig køn. Inchen tru nø waim pøtøgatanbe kan
køshømbøtø kan esmeralda srug latazhig pasrabig køn.

4 Tru wamisra karub waim pøtøgatanbe wamisra karub
purrailø katøgan veinticuatro pønrrai ashibig kur. Truiløyube
kølli misaamera veinticuatro purrabelø køn, puløzheelø ke-
war, nømui turyube corona orotøga mariilø petsargue.
5 Inchen tru nø wamisra karub wainug truyugurrimbe sre
pilabelø køben, wammera køben, palaig trashibelø køben we-
bambubig køn. Katø tru karub waig merrappe lámparamera
nag pilabelø siete pilab pønrrabig køn, truiløbe tru Tiuswei
siete espíritumera køn.
6 Inchen tru karub waig merrappe kan mar wabig køn,
pigriu tørguelarrøzhig lataig.
Tru karub wainug pøtøgatanbe merrabmayba, wendau-
mayba, pinrrø mendamayba pibgatø øsiguelø pønrrabelø køn,
truiløbe merrabmayba, wendaumayba kabmeratø netseelø.
7 Inchen tru øsiguig srøsriibe kan león lataig køben, tru wen-
dauibe kan toro lataig køben, katø tru wendauibe kan møwei
malø lataig køben, tru pib kønrrabyuibe kan wasrø pala uñib
lataig købig køn.
8 Inchen tru pibgatø øsigueløbe møitøgucha kwaldzariimera
seisbatø tøgar, truiløbe wambiimay, umbumay kabmeratø
netseelø, yem kwaløm øyah tamigwane pinømø, trenchibelø
køn:
“Newan tabig, newan tabig, newan tabig
Señor Tius Newan Maramburab Marøbig;
tru købig, møi ya wabig, tru attrabig” chib.
9 Tru managatig øsig wanrrabig, tru karub wainug wabig-
wan, tru pibgatø øsiguelø maya nuguen tab kønrrun chib, tabig
kui asha tab inchib, ungwa, ungwa chibelø køn.
10 Incha trendaimørig tru køllí misaamera veinticua-
troeløbe nui merrab tømbønsrøb sraløptø sraløbelø køn
køriibala tabig waminchab tru managatig øsig wabigwan.
Incha nømui coronameran tru nø karub wainug merrab
trenchib petabelø køn:
11 “Señor namui Tius,
ñibe maya nuguen tabigwanba,
tabig kui asha tab indigwanba,
maramburab maramigwanba
utambuawei utønrrabiibe ñi køn chib,
kaguende chiwandøgucha kerrigu ñi marig kuimba,
Ñi treeg kønrrai isuikkurri treeg mariilø,
treeg pønrran” chib.

5

Ubisha-unø kilgawan kurøb

1 Incha tru wamisra karub wainug wabigwei kusrmay
taskube kan libro palamay umbumay pørigwan nabe srua wai
ashibig kur, truibe siete sellostøga melsra kasraig.
2 Inchen kan ángel maramburab maramig tøgaig truba mur
trenchib payibig køn:
—Sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb, ¿treegwan martrap-
tiig tabiibe mu kerah?— cha.
3 Inchendø ni srømbalasrø lata, pirau lata, pirø umbu lata tru
libron kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbu pørigwan maig
køtashchab trawashchaptiibe mu kawein købig køn.
4 Inchen nabe truba kishibig kur, kaguende tru libron
kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbumay pørigwan maig
køtashchab trawashchaptiibe mu kawein køben.
5 Inchen møikkøsrøn tru utuig kan kølli misaabe nane
trenchibig køn:
—¡Kishmøta! cha. ¡Ash! cha. Tru León Judáwei misag
søtøyugurriig, tru Davidwei misagugurri arrubiibe nun tru
ashig kømui inchibelan nømun kerriguwan chi inchaingaig
kanawa kørrømarøb pureb yaig køn cha, sellomeran kølsrøb,
kilgawan kurøb inchabig.—
6 Inchen tru karub wainuube kan ubisha-unø kweetsig
købig lataig asønabendø, katøle kurra pasrai ashibig kur,
tru pibgatø øsiguelaimba, kølli misaameraimba tøbøtaabe.
Tru Ubisha-unøbe siete kigulmeraba, siete kabmeraba
tøgaig købig køn. Inchen tru kabmerabe tru Tiuswei siete
espíritumera købig køn, tru pirau ørøba truørø øriilø.
7 Inchen nøbe arrua, tru karub wainug wabigwei kusrmay
taskugurri libron utabig køn.
8 Inchen nø libron utøbene, tru pibgatø øsigueløba, tru
veinticuatro kølli misaamerababe tru Ubisha-unai merrab
tømbønsrøb sraløptinchibelø køn. Møitøgucha arpa sruartø,
katø oro copamera may irrabzhiitø netsig sruar købig køn.
Tru may irrabzhiibe Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilø
truig købig køn.
9 Katø kan cantaig srøig øyeeg cantabelø køn trenchib:
“Libron uta, sellomeran kølsrøb inchabiibe
ñitøwein køn chib.
Kaguende ñibe kweetsig kua,
ñui anindøga namune Tiusweyasig ñi penig køn chib,
chi misaamerandøgucha,
chi wam waminchibelandøgucha,
chi misag søtømerandøgucha,
misaamera nørrø pønrrabelø
chu pirausreelandøgucha.
10 Incha ñibe nømune namui Tiusweyasig reymera latawei
karub purrabelø kønrraimba,

sacerdotesmera kønrraimba mara purrønnen,
nømbe pirau karumburab karunrrun" chib.
11 Incha katø na ashene, tru karub waim pøtøgatanbe
ángelesmera truba nørrø pasrabigwei wamwanba, tru øsiguelai
wamwanba, tru køIli misaamerai wamwanba mørøbig kur.
Truiløbe purø nørrø køptø, millones y millones købig køn.
12 Incha truba truba mur trenchibelø køn:
"Tru Ubisha-unø kweetsig købiibe
tru maramburab maramigwan køben,
chiwandøgucha palømø, tøgagúigwan køben,
muguen nebua kusremgaigwan køben,
maramburab maramigwan køben,
tabig kui asha tab indigwan køben,
tørguegwalmabigwan køben,
purø tabig wamindigwan køben,
utambuawei utønrrabiibe ñitøwein køn" cha.
13 Incha katø tru srømbalasrø lata, pirau lata, pirø umbu lata,
maryu lata tru chigurrimbunø Tius marig øsiguig pønrrabeløbe
øyah taig mørøbig kur:
"Tru wamisra karub wainug wabigwanba,
katø tru Ubisha-unanbabe,
tru purø tabig wamindiiba,
tabig kui asha tab indiiba,
tørbilabiiba, maramburab maramibabe,
managatig patsømíig nuin kønrrain" chib.
14 Inchen tru pibgatø øsigueløbe trenchibelø køn: "¡Treeg
kønrrun!" chib. Inchen tru køIli misaamerabe tømbønsrøb
srala, køriibala Tiuswan tabig waminchibelø køn.

6

Tru siete sellosmera
1 Inchen tru srøsrø sellon Ubisha-unø kølsra, kuren, na
ashene, tru pibgatø øsiguelai utuig, møikkøsrøn kan wam
palaig trashib lataig truba mur trendaig mørøbig kur:
—¡Amø!— chib.
2 Inchen na ashene, kan pulø kaulli pasraptinchibig køn.
Inchen truigwan itøgwana wabiibe nui taskube kan arco sru-
aig købig køn. Inchen nune petsamig kan corona tranen, nun
ashig kømui inchibelan kerriguwan chinchaingaig kanawa
kørrømarøb pureb yaig køn, katø kanabig kananrrab.
3 Inchen Ubisha-unø tru pamay kønrrabyu sellon kølsra,
kurene, tru øsiguig srøsriigwei wendauibe nane:
—¡Amø!— chibig køn.
4 Inchen katøgan kaulli webiptinchibig køn, piguiig.
Inchen truyu itøgwana wabigwane pirau muba kuimburab
ambumay, imay tab waramigwan kerranrrai nune mu

katønrraingaig treegwan martrai tranig køn, kangurrin kangurri kwetchai. Katø nune kan truba nu espadagucha tranig køn.

5 Inchen Ubisha-unø tru pøn kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pøn kønrrabyu øsiguiibe trendaig mørøbig kur:

—¡Amø!— cha.

Inchen na ashene, kan yalø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itøgwana wabiibe tasigube palansa sruaig købig køn.

6 Inchene tru øsiguelai utube kan wam øyah taig nabe mørøbig kur: "Mawa, mawa marøb megaig anbe tirigu pa libra penam netø køben, katø mawa, mawa marøb megaig anbe cebada seis libras penam netø kønrrun cha. Inchendø aceitenba, vinonbabe mindishinrrab kømø" cha.

7 Inchen Ubisha-unø tru pib kønrrabyu sellon kølsra, kurene, tru pib kønrrabyu øsiguiibe trendaig mørøbig kur:

—¡Amø!— cha.

8 Inchen na ashene, kan pulø øskø kaulli pasraptinchibig køn. Inchen truyu itøgwana wabiibe, "Kwamig" cha wamig køben, tru wendaube, tru kwabelø pønrraig, "Hades" cha wamig, truig arrubig køn. Inchen tru i parwane maramburab marøb kweechib martrai traniilø købig køn espadatøga køben, parøtøga køben, kaig kwanrrømeratøga køben, kau umbu namig animalmeratøga køben pirø muba kuimburab pib millonesyube millonbatø, pib milyube milbatø, kwetchai.

Trattrøgatø kønrrabyu selloba, seis kønrrabyu selloba

9 Inchen Ubisha-unø tru trattrøgatø kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, tru Tiuswei wamgurrimba, Tiusweimburab eshkaikkurrimba kweetsiilai møsiimerane altar umbu ashibig kur.

10 Inchen truiløbe mur trashib trenchibelø køn: "Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig, newan tabig, newan ciertonig, ¿tru pirau warab misaameran maig maramigwan asha marøb, namui ani lusigwan ulø payib indamigwane, chu uraskatig munugunrrab?" cha.

11 Inchen nømune kanun kanun kemig puløzheelø tranabe: "Maya yanatø katøguchi ka israb munuguy chibig køn, ñimui nunelø Cristoiwan ñim lataitøwei marøb melabelan treetøwei kweetsiilø nemisramnegatig."

12 Inchen Ubisha-unø tru seis kønrrabyu sellon kølsra kuren, na ashene, purø trømbøig mur pirø kønøben, pørrbe ¡katø! yaliig misrøbig køn, kan yalø llensu lataikke. Inchen pølbe kerriguba ani lataig misrøbig køn.

13 Inchen estrellamerabe srømbalasrøngurri pirausrø kørrabelø køn, kan higuera tusr nui srabe higos niguiizheelan mur isig icha kørrøsrkøb lataitøweingue.

14 Inchen srømbalabe kan kilga kirrøb lataitø pinøben,
nørrø tunmeraba, katø pi tøbøtag pønrrab pirømeraba truiløbe
mayamba nøm pønrrainukkurri nøørøsrø malsrailø købig køn.
15 Inchen pirau reymera køben, nørrø kusreb møguelø
køben, maya suldaumeraim pala ashib karub pønrrabelø
køben, puarmera køben, mas nørriig marøbelø køben,
karuindiig melabelø køben, karuindiig meløмeelø køben,
søteeløba pirø trabmerayuba, nørrø tunmerayu tru nørrø
srug utuwanba trubabelø køn.
16 Incha tunmeranba, peñameranba trenchib trashibelø køn:
—¡Namuim pala itøgørrørray! cha. Tru karub wainug
wamisra wabigwei maløwanba, tru Ubisha-unai purø
trømbøig namig købigwanba ashmønrrab sørørray chib.
17 Kaguende tru purø trømbøig kørig køмdiig nø namig wam
kwaløm puin køn cha. ¿Kan treegube mu kuim pasramisra
pasramdiig kønrrab kø?— chibelø køn.

7

Israel misaameran 144.000-wan Tiuswein kui asamdiig kønrrai marcailø

1 Øyeeg chab puraiben, nabe pibgatø ángelesmera
pørr kal-labgatømay køben, pørr kebibgatømay køben,
kandarøgatømaysrøn køben, imaygatømaysrøn køben,
pirau pib palø pønrrai ashibig kur, tru pib paløyugurri
isig ichib webarrubigwan pirau lata, maryu lata, chi
tusrmerandøgucha isig ichimønrrai katab.
2 Inchen katøgan ángel, pørr kal-labgatøsrøngurri nebarri
ashibig kur. Truibe Øsig Wab Tiuswei marcan sruaig tru
pibgatø ángelesmera pirøwanba, marwanba mindishinrrab
maramburab maramigwan utabelan mur trashib trenchibig
køn:
3 —Pirøwan lata, marwan lata, tusrmeran lata
mindishimøtay cha, namui Tius tru marøb melabelan
nuielø kui asamdiig kønrrai nømui kappalømerayu chab
marcamnegatig.—
4 Inchen tru marcailø mam køn chitamørtrab na mørene,
144.000 mil køn, chibig køn, tru doce nusrkalø Israel-
weinukkurri nørrø karrab misaamera,
5 Judáweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Rubénweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Gadweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
6 Aserweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Neftaliweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Manasésweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
7 Simeónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Levíweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Isacarweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
8 Zabulónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Joséweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,
Benjaminweinukkurri karrab misaamera 12.000 køn taig
mørøbig kur.

Truba truba nu misag søtø puliig kewar

9 Øyeeg chab puraiben, na ashene, møimbe tru wamisra karub waigwei merrappa, tru Ubisha-unai merrappabe misag purø nu, muguen mundzamgaig pønrrabelø køn, misaamera nørrø pønrrabig chu pirausreelø køben, nørrø kanbalatø warabelø chi misaamera køben, peg peg misag søtømera køben, peg peg wam waminchib misaamera købengue. Truiløbe puløzheelø kewar, tasigube palma ishiimera sruar,
10 mayeeløba trenchib mur trashibelø køn:
"Kaigyugurri wesraibe namui Tius,
tru wamisra karub wainug wabigweinukkurrimba,
tru Ubisha-unainukkurrimba arrubig køn" chib.
11 Inchen maya ángelesmerabe tru karub wainuuba, kølli misaameraimba, tru pibgatø øsiguelaimba, truilaim pøtøgatan pønrrøwa, tru karub waigwei merrab piraugatig tømbønsrøb srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib,
12 trenchibelø køn:
"¡Treeg kønrrun! cha.
Purø tabig wamindiiba,
tørguegwalmabiiba,
muguen nebua kusremgaiba,
maya nuguen ungwa, ungwa taiba,
tabig kui asha tab indiiba,
maramburab mariiba,
mugucha chindamgaiba,
iiløbe managatig namui Tiuswein kønrrain chibelø køn.
Treeg kønrrun."
13 Inchene møikkøsrøn kan kølli misag nan payibig køn:
—¿I puløzhig kewarbe mumera køh? cha. ¿Chugurri amrruh?— cha.
14 Inchene nabe:
—Nai Señor, ñibe asha pasrainrrabguen— chibene, nøbe nan trenchibig køn:
—Iiløbe tru purø trømbøig isumdiigugurri purørruwar køn cha. Nømbe nømui keilan tsarar, Ubisha-unai anindøga puløzhig marar køn cha.
15 Treekkurri nømbe Tius tru wamisra karub wainug merrab pønrran cha.
Yem, kwaløm nui tab yau nuyasig marøb pønrran cha.
Inchen tru karub wainug wabiibe,
nømuim pala nø søtø pasraitøga

nømun chinchimønrrai ashchun cha.
16 Yandø nømbe parøgwai mørmøwei,
pimulgwai mørmøwei, pørr pati mørmøwei,
kabe katøgan pekkurri pachig kui mørmøwei inchun cha.
17 Kaguende tru wamisra karub wain tøbøtag Ubisha-unø pasrabiibe
nømune kan ubishameran lataig ashib pera pasrøwa,
tru øsig kømigwan tranøb pigabmerasrømay pera inrrun cha.
Inchen Tiusbe nømui kabmerayu kappiwan pinømørtrun — cha, trenchibig køn.

8

Tru siete kønrrabyu sello

1 Ubisha-unø tru siete kønrrabyu sellon kølsra kurene, srømbalasrømbe kan media ura wasrønzhig kørrømisrøbig køn.
2 Inchene ángelesmera sieteelø Tiuswei merrab pønrrai ashibig kur. Inchen nømune siete trompetas tranøbig køn.
3 Inchen katøgan ángel arruabe, tru altar keta pasramisrøbig køn, truibe may irrabzheelø pusramig, orotøga marigwan mutaig. Inchen nune may irrabzheelø truba nu tranøbig køn, tru mayeelø Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilan tru may irrabzhiibamara, tru wamisra karub waigwei merrab tru altar orotøga marig pasrabiibala trannrrai.
4 Inchen tru may irrabig patig naguishba, Tiuswei misaamera tru nøba wamindiiløbabe Tiuswei merrab nebibig køn tru ángelwei tasigugurri.
5 Inchen tru ángelbe tru may irrabzhig pusrigwan muta, tru altaryugurri trøsr naarrøsrwan netsøgana, pirausrø pinøguchene, palaig trasamba, chi wanrringuen møramgaig wanrramba, sre pilamba, pirø kønamba inchibig køn.

Trompetamera siete

6 Inchen tru ángelesmera sieteelø tru siete trompetameran sruarbe urrønrrab yandø tamara pønrramisrøbelø køn.
7 Inchen tru srøsrø ángel nui trompetan urrøbene, sre srug naaba, animba lindisaig arruben, pirau trunun kørrøbetig købig køn. Inchen truørø pirøbe muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø tusrmera treetøwei pirø muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø mayam pumera pillizheelø chigucha chishtø pachibig køn.
8 Inchen tru ángel pagatø kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan purø nu tun ørøba naarab lataigwan maryu keguchene, marbe tøbøtag lutau ani misren,
9 truyu øsig purrabeløbe tøbøtag lutau chab kwaben, katø tru maryu barcomera maya købiibe tøbøtag lutau chab pinabig køn.

10 Inchen tru ángel pøn kønrrabyuig nui trompetan urrøbene,
kan truba nu estrella srømbalasrøngurri nu nag tulu lataig
naarab peñippe, pimera kuimørig nørrø pimeran køben, katø
kølømø pi kal-labzheelan køben, mayamba pøngatøyu partø,
partø ka kørrømisren, kane itøbenig kørrømisrøbig køn.
11 Tru estrellabe Ajenjo munchi købig køn. Inchen pimera
tru pønyu kanun itøbenimburappe, larrø trømbø møbgølig mis-
ren, misaamerabe tru møb pimeragurri truba truba nørrø
kwabelø køn.
12 Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui trompetan urrøbene,
nøsig lata, katø pøl lata tøbøtag lutau mindisailø kørrømisren,
katø estrellamera chigucha maya købig tøbøtag lutau mindi-
saig pilømeelø kørrømisrøbig køn, yem lata, kwaløm lata pib
urabatø purø løstiig kønrrai.
13 Inchen na møimbe ashene, kan wasrø srømbalawan llirab
arri mørøbig kur, mur trashib, øyah chib: "¡Ay karrengucha
kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Pirau
warab misag waachameran maig kønrrer! chib, tru katøgan
pøngatø ángelesmera trompetan urrøbene."

9

Tru trattrøgatø kønrrabyu trompeta

1 Inchen tru ángel trattrøgatø kønrrabyuig nui trompetan
urrøbene, kan estrella srømbalasrøngurri pirausrø peni ashibig
kur. Inchen tru estrellane tru purø trømbø umbu trabyu
llaviwan tranig køn.
2 Tru purø trømbø umbu trabwan kurene, truyugurrimbe
naguish kan nu hornoyugurri lataig nebarrubig køn. Inchen
nøsiiba, pala srønzhig chishchig pasrabiibabe tru trabyu
naguishkurri løstørabig køn.
3 Inchen tru naguishyugurrimbe chapullmera piraumay
werruben, truilane pirau alacránmera lataitøwei mu chin-
damgaig martrai tranig køn.
4 Incha truilane pirau puwan lata, kauwan lata, chi tusr-
wandøgucha mindishimønrrain karuig køn, tru Tiuswei sellon
kappaløyu chiga misaamerandø mindishinrraingue.
5 Inchendø kweechippe, kweechimøtø, trattrø pøl ørøba
purø trømbøig pusrkwaig melønrrain købig køn. Inchen tru
pusrkwabiibe misagwan kan alacrán kwanen pusrkwabig
lataig købig køn.
6 Inchen tru kwalømmerawane misaamerabe kwamigwane
labendø, chinchagucha kwanrrab kaimanrrun. Kwag
kuimbe inchendø, kwamibe nømuinukkurrimbe tarømisrtrun.
7 Tru chapullmerabe kaullimera guerrayu kwayamig
tamariilø lataig asønabelø købig køn. Nømui turyube orotøga

marig latailø corona petsar købig køn. Inchen nømui maløbe kan misag malø latailøgue.

8 Inchen nømui pusruube ishuwei lataig køben, nømui trugulmerabe kan leónwein trugul lataig tøgar købig køn.

9 Nømui asrwan merrammay chinchimønrrai katabig kan tsandzøn lataig tøgar, katø nømui kwaldzarig ichen wanrrøbiibe, kan guerrayu kwayanrrab carretillameran kaulli søtø srua lulen wanrrab lataig trømbøig wanrrabig køn.

10 Inchen tru mørrmerabe kan alacránwei lataig køben, katø kalmera kwanøbig tøgar købig køn. Inchen nømui mørrmerayube misaameran trattrø pøl ørøba maramburab marøb mindisamig tøgar købig køn.

11 Inchen nømun ashib karub pera pasrabiibe, tru purø trømbø umbu trabyu ángel købig køn, hebreomaybe Abadon munchi køben, griegomaybe Apolión munchi.

12 Tru i trømbøig kørig kømdiig srøsriibe chab puraiben, katøgucha trømbøig kørig kømdiig attrabig par palabig køn.

Seis kønrrabyu trompeta

13 Inchen tru ángel seis kønrrabyuig nui trompetan urrabig køn. Inchen Tiuswei merrab pasrabig orotøga mari altaryu, tru pibgatø kigulmerayugurrimbe kan wam webarri mørøbig kur,

14 tru seis kønrrabyuig trompeta srua ángelwane trenchib:

—Tru pibgatø ángelesmera Eufrates nu pi menda lusrig pønrrabelan lelachi— cha.

15 Inchen tru pibgatø ángelesmeran ke yandø treeg pumweimba, tru kwalømweimba, tru pølweimba, tru pilaweimba treeg martrai tamariilø pønrrabelan pirau muba kuimburab maya misag pasrabigwan tres milyu milbatø kwetchai, tru ángelesmerane elatsiilø købelø køn.

16 Inchen tru suldaumera kaulli palartø doscientos millones køn taig mørøbig kur.

17 Pøs øyamay nan piab lataigu øyeeg kenamisren kaullimeran øyeeg ashar: tru itøgwanarbe nømui asrwan merrammay chinchimønrrai katabiibe, nag lata piguig køben, pillizhig køben, øskøig azufre lataig køben tøgar købig køn. Tru kaullimerai turmerabe leónmerain tur latailø køben, nømui trigugurrimbe naaba, naguishba, azufreba webarrubig køn.

18 Inchen pirau muba kuimburab misaamera pøn millonyube millonbatø kwaben, pøn milyube milbatø kwabig køn, tru i pøngatø trømbøig naaba, naguishba, azufreba kaullimerai trigugurri webarruben.

19 Pøs tru kaullimera mu chindamgaig maramig tøgagúibe nømui triguba, mørryuba pasrabig køn. Kaguende nømui

mørrmerabe ulmera latailø turmera tøgar købig køn, truiløtøga misaameran mindishibelø.
20 Inchen misaamera tru i øyeeg trømbøig chab puraiben,
kwamø kørrømisrøbeløbe øyeeg puraibenguen nømui taska
mariilan treeg marmønrrab isua mørøb elachimeelø køn,
tru kwaimandziimeran køriibala tabig wamindamigwan lata,
nømui taska mari tiusmeran lata, tru nøm orotøga mariilan
lata, tsandzøn andøga mariilan lata, broncetøga mariilan lata,
sruutøga mariilan lata, tsiitøga mariilan lata, truilan elachig
kømub, truiløbe ashmøwei, mørmøwei, ammøwei inchibelan.
21 Katø kweetsamigwan lata, misag wanna trømbø
maramelan lata, møgueløba, ishumburmeraba trømbøig
maramigwan lata, nilamigwan lata treeg marmønrrab isua
møra, Tiusweimay llirameelø køn.

10

Angel kan libro-unan sruaig

1 Inchen katøgan ángel maramburab marøbig
srømbalasrøngurri kørraarrubig køn. Truibe wañindøga
pinøgasraig, tur palabe kan køshømbøtø tøgaig, nui maløbe
kan nøsig lataig pilabig køben, nui srøbmerabe ølneb kan nag
pilabig lataig købig køn.
2 Taskube kan libro-unan kura sruaig pasrabig køn. Incha
kusrmay srøbwane mar pala punappe, atsimay srøbwane pirau
puna pasramisrøbig køn.
3 Inchabe truba mur trashibig køn, kan león trashib
lataikke. Inchen tru trashibene, siete palaig trashibeløbe tru
trasaigwan treetøweih trashib løtabelø køn.
4 Inchen tru siete palaig trashibelø chab waminchen, nabe
pørtrab inchene, srømbalasrøngurri nane kan wam treeg mørø
waminchibig køn:
—Tru siete palaig trashibelø wamindigwane pørmøtø,
ñuinetø esegau— cha.
5 Inchen tru ángel mar palaba, pirø palaba na pasrai asiibe
kusrmay tasigwan srømbalaneb kusrawabe, trenchibig køn:
6 "Srømbalawan lata, truyu pønrrabelan lata, pirøwan lata, tru
pirau pønrrabelan lata, marwan lata, truyu chine purrabelan
lata marøbig, tru managatig øsig wabikken ashen, truigwei
merrab trendamønrrun cha: Yandø mas srarrønrraamøn cha.
7 Pøs tru ángel siete kønrrabyuig trompetan urram
kwalømmera puben, urrab pølbasrene, Tiuswei chigøben
maramig søriilø pønrrabeløbe yandø marig kørrømistrun cha,
tru nui marøb melabelø tru nø maig karuigwan eshkabelø
maig eshkaig, treeg."
8 Tru srømbalasrø wam na møriibe nan katøyug waminchib
trenchibig køn:

—Inrrø cha. Incha tru ángel mar palaba, pirø palaba puna pasrabig tasku libro-unø kura srua pasraigwan utø— cha.

9 Inchen nabe ángelweimay ya, tru libro-unan trannrra chibene:

—¡Cha! chibig køn. Inchabe, ¡Ma! chibig køn. Ñui trigube kuizhig miel lataig kua, ñui patsaube møbig misrtrun— cha.

10 Inchen nabe tru libro-unan ángelwan uta, mabene, nai trigube kan miel lataig kuizhig købendø, na chab mabene, nai patsaube larrø møbgølig misrøbig køn.

11 Inchabe nane trenchibelø køn:

—Ñibe misaamera nørrø kanbalatø warabelanba, misag nørrø pønrrabelanba, peg peg wam waminchib misaameranba, reymeranba Tius maig eshkanrrai karuigwan treeg kønrrun chib katøyug eshkamig nebunrrun— cha.

11

Tiusweimburab maig kuigwan eshkabelø pailø

1 Incha nane kan caña, unaasin tsig lataig tranabe, trenchibig køn:

—Kurra, Tiuswei yawanba, tru altarwanba unaasha, katø truyu Tiuswan køriibala tabig waminchibelan munchi cha.

2 Inchendø Tiuswei yau, tru yawambigwane unashmøta cha. Kaguende judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelan tranig pasran cha. Truiløbe tru Tiusweindø tarømari ciudawane pøn pila y tøbø pilaba itølulrrab køn cha.

3 Inchen nabe pailø naimburab maig kuigwan waminchibelan øramønrrun cha, eshkanrrab amrrai. Truiløbe yaliig trøsrkøleelø kewar kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne naimburab eshkab waminchun— cha.

4 I tru pailø naimburab maig kuigwan waminchibeløbe, tru pagatø olivo tusrmera køb, tru pagatø kandilerumera køb køn, Tius pirøwan nø ashib karub pasrabigwei merrab pønrrabelø.

5 Møikkøben chigøben nømun kaig martrab inchene, nømui trigugurrimbe nag webarringarua, nømune kerrigu chishtø parrøbelø køn. Møikkøben nømun mindishinrrab inchibeløbe øyeeg kwamig nebunrrun.

6 Tru Tiusweimburabigwan eshkabeløbe srømbalawan kasramig maramburab martrabelø køn, nøm Tiusweimburabigwan eshkab amøñib kwalømmerawan sre pumønrrai. Katø treetøwei pimerangucha anim pimera misrtrai marøg købene, anim pimera martrabelø køn. Katø pirøwangucha kaig nebunrrai, kaig kwanrrømera køben, kaig pølømmera mindishinrrabelø ørtrun, nømun mammay mindishig køben mindishinrrai.

7 Yandø tru Tiusweimburabigwan maig kuigwan nøm chab eshkabene, tru purø trømbø umbu trabyugurri animal purø

trømbøgølig nebarrua nømba kwayam lawa, nø kanawa, truilane kwetchun.
8 Inchen kwailai asrmerabe ciudayu mayeelø llirai mayu
waramisrtrun tru nømui Señorwan kurusyu mesraig nu ciudayu, truibe Sodomaba, Egiptoba lataig asønabig køn cha
waminug.
9 Inchen misag nørrø kanbalatø warabeløba, peg peg misag
søtømeraba, peg peg wam waminchibeløba, chu pirausreelø
køben misag nørrø pønrrabeløba, truiløbe pøn kwaløm menrra
tru kwailai asrmerane ashib kønrrun. Incha truilai asrmerane sørinrrabmerayu sørøbashmønrrun.
10 Inchen misaamera pirau warabeløbe tru kwaig warabelaimburab truba truba kasraarawa, kasrag købiitø kangurrin kangurri ketiilø ørtrun, kaguende tru pailø Tius maig
karuigwan eshkabeløbe tru nømune mumaygucha kømíig
¡katø! isua møra melønrrai marøbelø kuikkurri.
11 Indiibe pøn kwaløm menrrayube øsig kømig
Tiusweinukkurri arrubig nømuinug kebiben øsiiranrrai Tius
nømun urrøben, katø kurra, pønrramisrøptinchen, mayeelø
ashibelane purø trømbøig kørig købig arrubig køn.
12 Inchene tru pailøbe srømbalasrøngurri kan wam truba
mur wamindi mørøbelø køn, trenchibig: “Yusrø nerruy” cha.
Inchen nømun ashig kømui inchibeløbe ashibelø køn, nømbe
kan wañiyu srømbalasrømay nebamben.
13 Inchen treeg puraibendø, kan truba mur pirø kønabig
arruben, tru pirø kønabikkurri ciudayu yamerabe milmørig
cienbatø kegørrabig køn. Inchen treegu misaamera siete mil
kwabelø køn. Inchen kwamø kørrømisrøbeløbe truba trømbøig
kørig kuilø, Tius srømbalasrø wabigwan truba truba tabig
waminchibelø køn.
14 Srøsriigwei wendauig trømbøig chab puraibendø, tru kørig
kømdiig pøn kønrrabyuibe petø attrun.

Tru siete kønrrabyu trompeta

15 Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui trompetan
urrøbene, srømbalasrømbe wammera purø mur trenchibelø
køn:
“Pirau reymera nøm ashib karub tøgagúiløbe namui
Señorweimba, nui Cristoimba misran cha.
Inchen nøbe managatig ashib karub wanrrun” cha.
16 Inchen tru kølli misaamera veinticuatroelø tru nøm karub
purrainug Tiuswei merrab purrabeløbe pirau tømbønsrøb
srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib,
17 trenchibelø køn:
“Mayanguen ungwa, ungwa,
Señor Tius Newan Maramburab Marøbig,
møi ya pasrabig, katø manawei købig.

Kaguende ñui purø nuig maramburab mariitøga
ñibe ashib karub pølbasran cha.
18 Misaamera nørrø pønrrabeløbe truba truba namig kurrig
køn cha.
Inchendø ñui purø trømbøig namig købig pub,
katø tru kwabelan maig kønrrabigwan asha maramikkucha
yandø pub indin køn cha.
Inchen ñui marøb melabelø
tru ñi maig karuigwan eshkabelanba,
katø tru ñui misaameranba,
ñui munchiwan kaig kui lataig maramigwan køriguelanba,
nørrø kusrebelanba, treeg kømeelanba,
truilan truburø ketamikkucha puin køn cha.
Trugurri pirøwan mindishib pinishibelangucha
pinisamig puin køn" cha, trenchibelø køn.
19 Inchen Tiuswei ya tru srømbalasrø pasrabig kurene, tru
israelitasmeraba Tius acuerdo marig, tru arcabe, truyu kena
pasrabig køn. Inchen palaig pilabelø køben, wammera køben,
palaig trashibelø køben, katø kan truba mur pirø kønabig
køben, purø trømbøig sre srug pubig køben arrubig køn.

12

Ishuuba, dragonba

1 Inchene srømbalasrømbe kan truba nuig chigøben kønrrab
kuitamab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan ishug nui asr-
wan pøsrtøga pinøbuli lataig, srøb umbube pølwan tøgaig, turyu
corona estrellamera doce tøgaig petsaig købig køn.
2 Tru ishuube kwanrriig kua, yandø unø tammisrtrab
trømbøig pusrkwai inchib, truba trashibig køn.
3 Inchene srømbalasrømbe katøgan chigøben kønrrab kuita-
mab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan dragon piguiig
purø nuig, turmerabe siete tøgaig, katø kigulmera diez tøgaig,
turmørig tabzheelø petsartø købig køn.
4 Incha srømbalasrø estrellamerane kanbalø ørøba nui
mørrtøga srua, tøbøtag lutau pirau pinøbetabig køn. Incha
tru dragonbe tru unø tammisrtrab ishuweim pinrrøgue pas-
ramisrøbig køn, tammisren latatø unan manrrab.
5 Inchen tru ishuube kan møg-unø tammisren, truibe
misag nørrø pønrrabelan chuelandøgucha ashib karuppe, kan
tsandzøn pørøtsigwan srua pasramisra mu kurraasamgaig
karub martrabig købig køn. Inchendø nui nusrkawane
kerrappa, Tiusweimayba, nø wamisra karub wainuumayba
nune srua yaig køn.
6 Inchen ishuube mu misag warab waraimøsrømay
luløbig køn, tru ishug tsumig Tius tamara pasriisrømay,

kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne trusrø mannøb tøgagønrrai.
7 Inchen trugurrimbe srømbalasrømbe Miguel nui ángelesmeraba purø trømbøig kwayabelø køn tru dragonba.
Inchen dragonbe nui kaig ángelesmeraba kwayabendø,
8 chinchaguen kanab kwayanrrab kaimaben, yandø trugurri srømbalasrømbe nømuimbe yandø chu pønrramikkaig patsabig køn.
9 Inchen tru purø nu dragon, tru merrabsrø ulwane pinøgutsig køn, truigwane nugwaimandzig cha wamamba, Satanás cha wamamba indigwan, tru pirau maya misagwan kegørrøsrkøbigwan. Truigwane nui kaig ángelesmeranbañau pirau pinøbusrig køn.
10 Inchen nabe srømbalasrø kan wam truba mur trendaig mørøbig kur:
"Møimbe yandø kaigyugurri wesraiba,
katø maramburab maramiba,
namui Tius nø ashib karub wamiba,
katø nui Cristo mu mandamgaig karub marøb wamiba puin køn cha.
Kaguende Satanás Tiuswei merrab yem, kwaløm
namui nunelan 'yeeg kailø køn' chib,
'øyeeg marøbelø køn' chib pasrabigwane pinøgutsin køn cha.
11 Namui nuneløbe tru Ubisha-unai aningurrimba,
nøm Tiuswei wamwan wamindikkurrimba
kanawa pønrramisran cha.
Kwamig nebubene, kwanrraptø pønrraig køn cha,
nømbe øsig kømigwangøba isumøtø.
12 Inchawei treekkurri, srømbalameraba,
katø kerrigu truyu pønrrabelø
chigucha truba kasraaray cha.
Inchendø ¡nusiamus, pirau chi øsig købelø lata,
marmerayu lata øsigueløbe chincher! cha.
Kaguende nugwaimandzig ñimuimay
ke ne namig kuin kørrayan cha,
nui llirab unamibe yana unamig kømønrrab kuimba."
13 Inchen dragon nune pirausrø pinøgutsi mørabe, tru ishug møg-unø tøgagøbigwane pasraarøb mendøben,
14 tru ishuwane purø nu wasrøwei pagatø kwaldzariimeran tranig køn, ulweim pulugurri purø yabsrø nø tsumsrømay pala kurra inrrai tru mu misag warab waraimøsrømay. Tru pøn pila y tøbø pilaba nun mannøb tøgagømsrømay.
15 Inchen ulbe ishuwan pasraarøb ya, nui triimay pi weguchibig køn, kan nu piiburabig, tru ishuwan pi srua yaig kønrrai.

16 Inchendø pirøbe tru dragon trigugurri nu pi wegutsigwane anchippa kerrigu piñiptinchibig køn, tru ishuwan purugunrrab.
17-18 Treenchene, dragonbe ishuwan purø trømbøig namaptø, tru ishuweinukkurri katøburø amrrub misaameraba kwayam lanrrab ibig køn, Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøbelø, Jesucristoimburabigwan tabigwan elachimø marøb tøga pønrrabig pønrrabeløba. Incha tru dragonbe tru mar menda pisrumyu pasramisrøbig køn.

13

Pagatø animal trømbøgøleelø

1 Inchen maryugurrimbe kan animal purø trømbøgølig webarrubig køn, turmera siete, kigulmera diez tøgaig, kigulmørig purø tabzhig petsargue. Inchen turmørig munchi pøriibe Tiuswan purø trømbøig wamabig pørig tøgar købig køn.
2 Inchen tru trømbøgøligwan na asiibe kan tiiri lataig købig køn, srøbmerabe wig srøb lataig køben, nui triibe leónwein trig lataikke. Trunun tru dragonbe nui maramburab maramigwanba, nø wamisra karub waigwanba, mu mandamgaig mayangatikkucha karug køben karub martrai tru animal trømbøgøligwan tranøbig køn.
3 Inchen tru trømbøgøligwei turmerabe, mø tur køsrønbe purø trømbøig kørriindig kwanrraptiig lataig købendø, tru treeg kørriindiibe tammisrin køben, mayeelø yu piraueløbe truba kwaara ashib, tru wendautø ambubelø køn.
4 Incha misaamerabe tru dragonwan køriibala tabig waminchibelø køn, kaguende dragonbe tru trømbøgøligwan nui karumburab karumigwan martrai tranikkurri. Katø tru trømbøgøligwangucha treetøwei køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:
—¿Kan i trømbøgølig lataibe katøgane mu kuin kønrrab kø? chib. ¿Kan nøbabe mu kuin kwayam lanrrautah?— chib.
5 Incha tru animal trømbøgøligwane katø kan trig tranig køn purab nuig misrøb wamindamba, purø trømbøig wamamba inchai, katø pøn pila y tøbø pilaba mu mandamgaig martraimba.
6 Inchen tru animal trømbøgøliibe nui trigwan kurøbig køn, Tiuswan purø trømbøig waminchab. Incha Tiuswei munchiwanba, nø pasraigwanba, srømbalasrø purrabelanba purø trømbøig wamabig køn.
7 Incha tru Tiuswei misaameraba kwayabasha, nø ka kanabasig køn. Incha chi misag søtømeran køben, kanbalatø warabelø chi misaameran køben, peg peg wam waminchib

misaameran køben, nørrø misag pønrrabig chu pirausreelan køben, truilaim pala mu manchinrraingaig karumigwan tøgagønrraingucha tranig køn.

8 Tru animal trømbøgøligwane tru maya misag pirau warabeløbe køriibala tabig waminchibelø køn, tru chiwangurrimbunø marøb urassrøwei Ubisha-unø kweetsig kønrrabigwei libroyu tru managatig øsig purrønrrabelan pørigu nømui munchimeran truyu chigarbe.

9 Møikkøben kalubaibe mør.

10 Merrarrawa srua ambinanrrabelane,
merrarrawa srua amben,
espadatøga kweetsinanrrabelane,
espadatøga kwetchun.
Øyeelø pubene, tru Tiuswei misaamerabe chi arringucha ka melaptø melamiguba, katø isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøga pønrramiguba masken treegutø melabig melamitøwein kønrrun.

Tru animal purø trømbøgølig

11 Inchen katøgan animal trømbøgølig piraugurri nebarri ashar. Truibe pagatø kigulmera ubisha-unai lataig asønabig tøgaig købendø, waminchippe, dragon lataig waminchibig køn.

12 Truibe tru animal trømbøgølig srøsriigwei mu manchinrraingaig marøb karuigwan nø tøga pasramisra, nui merrab treetøweih marøb karubig køn. Incha pirøwanba, pirau warab misaameranbabe tru animal trømbøgølig srøtiig tru purø trømbøig kørriindig tøgaig købig, chi øsig kønrrabgaig kua, tammisraigwan køriibala tabig waminchai inchibig køn.

13 Incha katø nøgucha misaamera nui maramburab marigwan asha kønrrai chigøben truba nørreelø marøbig køn, misaamera ashen srømbalasrøngurringuen piraumay nag kørraarringarub.

14 Tru treeg asha kømig tru animal trømbøgølig srøsriigwei merrab marbasikkurri, nøbe pirau warabelan peløsrka chab kegørrøsrkøbig køn. Incha tru trømbøgølig srøsriibe tru espadatøga truba kørrø kørriindig købendø, kwamø, øsig købigwan tab inchab, trunun asha, treetøwei mara pasrtrai pirau misaameran karubig køn.

15 Incha tru trømbøgølig srøtiigwan treetøwei mara pasrigwane øsig kømigwan nøbe tranøbig køn, tru mara pasriibe waminchibig misra, nun køriibala tabig waminchimeelane mayeelan kwanrrai martrai.

16 Incha trutø kømøtø, nørrø kusreb møguelan køben, treeg kømeelan køben, puarmeran køben, waachameran køben, karuindiig melabelan køben, karuindiig melømeelan køben

mayeelanba kusrmay tasigu kui, kappaløyu kui marcangarubig køn,
17 tru trømbøgøligwei munchin kui, numeron kui marcaig chigaibe mugucha yanmøwei, penømøwei inchai.
18 Yubesi chigúi ashchappe, purø nu isumig pasran. Tab chigúi mørøbiibe, tru trømbøgøligwei numeron maya trandashchab ash. Kaguende kan møwei numero køn. Tru numerobe 666 køn.

14

144.000-elø cantaig

1 Inchen na ashene, Ubisha-unøbe Sion taig Tun pala pasrai ashibig kur. Inchen 144.000 tru nøba pønrrabeløbe Ubisha-unai munchiwanba, Møskawei munchiwanba nømui kappaløyu pørig tøgar pønrrabelø køn.
2 Inchen srømbalasrøngurrimbe kan wanrrøbig mørøbig kur, kan truba truba nu pi wanrrøb lataig, kabe kan palaig mur trashib mullib lataig, truba yamelø arpas kønabelø kønøben wanrrøb lataig wanrrøbig køn, truibe.
3 Incha tru wamisra karub waigwei merrappa, tru pibgatø øsiguelai merrappa, kølli misaamerai merrappa tru 144.000-eløbe kerrigu srøig mana møriimøzhig cantabelø køn. Tru cantaigwane mugucha cantam kusrenrrab kaimaben, pirau tru misaamerai utugurri 144.000 tru Tiuswein kønrrai wesruiløtøwei cantabelø køn, trunune.
4 Iiløbe ishumburmeraba trømbøig marmøwar, nømui asrwan trømbøig marøb mun katørameelø, chishelø køn. Iiløbe Ubisha-unø chu iben, chu uragucha elachimø, mendig amøñibelø køn. Iiløbe maya misagwei utugurri nømune nuin kønrrai wesruilø køn, Tiusweyasiiba, Ubisha-unayasiiba nømunmerrig pølbasra traniilø.
5 Nømui trigube chigucha isa wamindiibe chigar købig køn, mu mandamgaig chishelø.

Pøngatø ángelesmera eshkab wamindiilø

6 Inchen katøgan ángel srømbalawan pala arri ashibig kur, Tiuswei tabig srø wam mana patsømíigwan pirau warabelan eshkanrrab: chu pirausrøn køben misag nørrø pønrrabelanba, chi misag søtømera køben warabelanba, peg peg waminchib misaameranba, kanbalatø warabelø chi misaameran køben truilanba.
7 Inchabe truba mur waminchib øyah chibig køn: "Tiuswane køriibala marøb, truba truba tabig wamindamig køn chib. Kaguende tru maig kønrrabigwan asha maramig yandø pun chib. Srømbalawanba, pirøwanba, marwanba,

kølømø pimeranba marøbigwane køriibala tabig waminday" chib.

8 Inchen katøgan ángel tru wendau øyah chib, ibig køn: "¡Babilonia truba truba nuibe yandø penan, yandø penan! chib, truørø tru misag nørrø pønrrabelan kerriguba nui trømbøig marøg købiitø keerøba chinchimmørø indi vinon mutsamne incha, mutsiiranøbig."

9 Inchen tru wendau katøgan ángel tru pøn kønrrabyuibe truba mur øyah trenchib ibig køn: "Møikkøben tru trømbøgøligwanba, tru nø maig kuig treetøwei asha marigwanba køriibala tabig waminchib, katø nui marcan kappaløyu kui, tasku kui utab inchibiibe

10 nøgucha tru mumaygucha kømui møra melønrrai mari vinon Tiusweinukkurri arrubigwan mutchun cha, Tiuswei namig købigwan truigwandø tamara copayu usrigwan. Katø Tiusweindø tarømari ángelesmerai merrappa, Ubisha-unai merrappa naaba, azufrebaigu mumaygucha kømui purø trømbøig kui meganrrun.

11 Tru purø trømbøig kui melønrrai marøb naguishbe managatig nebarrub pasrøben, nømuimbe yem kwaløm pishindø tab purramibe managuen kaagøn, tru trømbøgøligwanba, katø nundøwei asha treezhigwei marigwanba køriibala tabig waminchibelaimba, katø tru nui munchitøga marcarramabelaimba."

12 Incha øyeekkurriwei melabig melamig palan, tru Tiuswei misaamera Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøb, Jesúswan tarømisrmø trag pulu melabelaimbe.

13 Inchen nabe srømbalasrøngurri kan wam trendaig mørøbig kur:

—Iigwan pør cha: "Møingurrimbunøbe mayanguen tab kuilø køn cha, Señorwan kørewa kwabelaimbe."—

"Øø, treegwein køn tan, Espíritu Santobe. Nømbe nømui muraara, muraara marøb melailøyugurri isrønrrun. Kaguende nømui mariiløbe nømba lincha pasrabig pasrønrrun" cha.

Pirau ellmariilan tulishib

14 Inchen, na ashene, kan pulø wañi kenamisren, tru wañim palabe Møg Misra Arrubig lataig wamisra wabig køn, turyube orotøga marig kan corona petsaig, tasigube kan uses purø trøsrig sruaig.

15 Inchen katøgan ángel Tiuswei yaugurri webarrua, truba mur trashib, tru wañim pala wabigwane trenchibig køn: "Ñui usestøga parøb tulishi cha. Kaguende piraube paramig yandø srønø køben, parøb tulisamig nebun" cha.

16 Trenchibene, tru wañim pala wabiibe pirau ellmarigu
nui usestøga parøb puraibene, tru pirau ellmariibe tulisaig
kørrømisrøbig køn.
17 Inchen katøgan ángel srømbalasrø Tiuswei yaugurri we-
barruppe, truikkucha kan uses truba trøsrig sruaig købig køn.
18 Inchen katøgan ángel webarrubig køn, altaryugurri truibe
nag piløgamigwan nø ashibig. Incha tru trøsr uses sruaigwane
truba mur trenchib wamabig køn: "Ñui trøsr useswan srua,
pirau uvas traamerayu, uvas lusrømeran parøb tulishi cha.
Kaguende uvasmerabe yandø srønø køn" cha.
19 Inchen ángelbe useswan pirø palawan parøb, puraya,
pirau tru uvas tusryu uvas lusrømeran parabe, tru uvas
kwaramig marig pasrabigu kebusrøbig køn, uvas piwan wes-
raig kønrrai. Truibe Tiuswei tru purø trømbøig kørig kømdiig
namig købigwan eshkabig køn.
20 Tru uvas pi wesraibe ciudayu kømøtø, wambig nøørøsrøn
pasrøben truyu piwan wesraben, truyugurri ani webarruppe,
kaullimeran frenossrøngatig neguchibig webarrubig køn, tre-
scientos kilómetros ørøba ani luløbikke.

15

Angelesmera tru srabe siete plagaswan sruar

1 Srømbalasrømbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab
asha kømig truba nuig ashibig kur kwaara asamdiig, siete
ángelesmera siete chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelø
yandø srabeelan tøgar. Truiløtøga yandø tru Tiuswei namig
købiibe truyu yandø newan patsøgaig kørrømisrøbig køn.
2 Katø kan mar pigriu lataig naaba lindisaig ashibig kur.
Tru animal trømbøgøligwanba, nundøwei tru treetøwei asha
marigwanba, nui munchi numeronba utømø, treegu chin-
chamamø webambarbe tru mar tørguelarrøzhig pala Tius
arpas traniilan srua pønrrabelø køn.
3 Nømbe tru Moisés Tiuswei marøb megabig cantaigwanba,
katø Ubisha-unø cantaigwanba trenchib cantabelø køn:
"Señor, purø nørreelø ñi chigøben mariiløbe,
kwaara asamdeelø mariilø køn chib,
Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.
Ñui maymerabe tabig sølgandeelø,
newan ciertonelø køn chib.
¡Chusrøn køben misag purø nørrø pønrrabelai
ñi Rey køn! chib.
4 ¡Ay Señor! ¿Ñun kørmíibe mu kuaasamø? chib.
¿Ñui munchiwan tabig waminchimíibe mu kua asamø?
chib.
Newan tabig chishiibe ñitøwein køben,

truørø tru misag nørrø pønrrabelø kerriguba
ñui merrab amrrua køriibala tabig waminchun chib.
Kaguende mumaytøgucha ñui sølgandø tabig mariilø kenamisran" chib cantabelø køn.
5 Øyeelø chab puraiben, na ashene, srømbalasrø Tiuswei yaambusrø tru Tius nø pasramig nuyasiitø tarømarig pasrabiibe kuri ashibig kur.
6 Inchen truyugurrimbe tru siete ángelesmera tru siete chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelan sruar werrui ashibig kur. Truiløbe linotøga marig chishcheelø, tørbilabzheelø kewar, pørønaig orotøga marig pechoburab pørønawar købig køn.
7 Inchen møikkøsrøn tru pibgatø øsiguelai utuibe tru siete ángelesmeran oro copamera siete tranøbig køn, Tius tru managatig øsig wabig, nui namig købigwan truyu netsøganiilan.
8 Inchen Tiuswei tru tab yaube Tiuswei tørguegwalmabikkurrimba, maramburab marig pasraikkurrimba naguishtø tinbuløben, mugucha kebamrrab kaimabelø køn truyube, tru ángelesmera siete tru chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelan ángelesmera kan kan srua ambiilø maig punrrabig chab purayamnegatig.

16

Copamera tiuswei namig købiitø netsailø

1 Inchen kan wam truba mur wamindi mørøbig kur, Tiuswei purø tab yaugurri tru siete ángelesmeran trenchib:
"Ambay cha. Incha tru siete copas Tiusweinukkurri purø trømbøig kørig kømdiig namig købig tøgaig arrubigwan pirau lushchigay" cha.
2 Inchen tru srøsrø ángelbe ya, nui copan pirø palawan lushene, tru animal trømbøgøligwei marcan tøgarwanba, nun tru treetøwei asha marigwan køriibala tabig waminchibelanba kan pisrø purø trømbøig pusrkwab pilllabig webarrubig køn.
3 Inchen tru ángel par kønrrabyuig nui copan mar pala lushene, maryu pibe kan kwaigwei ani lataig misrøbig køn. Inchen maryu chine øsiguig purrabeløbe mayamba chab kwabig køn.
4 Inchen tru ángel pøn kønrrabyuig nui copan nørrø pimerayuba, pigabmerayuba lushene, kerriguba anindø misrøbig køn.
5 Inchen tru pimeran ani misrtrai marøb pasrab ángelbe trendaig mørøbig kur:
"Ñi, Señor, tabig sølgandø marøbig,
møi ya køb, katø manasrøngurri købig,
Tius Newan Tabig ñibe treeg køn cha.

Kaguende ñibe iilan maig kønrrabigwan asha maran cha.
6 Pøs tru pirau misaameraba tru ñui misaameranba,
Tius maig karuigwan eshkabelanba
kweecha aniwan lusikkurri,
møimbe nømungucha ñibe ani mutsøsrain køn cha.
Kaguende nømune øyeeg maramigweim palaig kuig køn" cha.
7 Inchen tru altaryugurri trendaig mørøbig kur:
"¡Øø, treegwein køn cha,
kan ñi Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.
Ñui maig maramigwan ñi asha mariibe,
ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn!" chib.
8 Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui copan nøsig pala itølushene, tru nøsiibe nui pachibiitøga misagwan parrøbig køn.
9 Inchen misaamerabe tru purø trømbøig pachibiitøga parrig kørrømisra, Tiuswei munchiwan tsalø wamabelø køn, tru øyeeg chine kaig nebub attrai arringarub maram purab marøbigwan. Treeg kuindøgucha nømbe isua møra, Tiusweimay llirameelø køn, nun truba tabig waminchab.
10 Inchen tru ángel trattrøgatø kønrrabyuig nui copan tru animal trømbøgølig wamisra karub waigwan itølushene, nø ashib karub tøga waibe kerriguba løstiig kørrømisrøbig køn. Inchen misaamerabe pusrkwabiitø niløméran ke tsachatø mørøbelø køn.
11 Incha tru srømbalasrø wab Tiuswan tsalø wamabelø køn, tru chine nømun pusrkwabeløgurrimba, katø trømbøig pill-llab pisrømeragurrimba. Treeg indingucha, nømui kaig mariilan isua møra Tiusweimay llirameelø køn.
12 Inchen tru ángel seis kønrrabyuig nui copan tru Eufrates purø nu pi pala kelushene, tru pimerabe kølaptinchibig køn, pørr kal-labsrøngurri amrrub reymera puraambamig kønrrai may kura kørrømartrab.
13 Inchen dragonwei trigugurrimba, tru animal trømbøgøligwei trigugurrimba, tru ka isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibigwei trigugurrimba pøngatø trømbøig marøb kwaimandziimera urututuumera lataig asønabelø werrubelø køn.
14 Iiløbe kwaimandziimerai møsiimera købig køn, nui maramburab marigwan kenamarøbelø. Truiløbe pirø ørøba maya reymeraisrømay webambubelø køn, kwayamig truilan tulundzuningarunrrab, Tius Newan Maramburab Marøbigwei tru purø nu kwaløm kwayamig.
15 "Au, nabe kan niliig lataig arrumønrrun. Mayanguen tab kuig køn pesannamø, ashiptø megabigweimbe, nui keigwan tab asha tøgagøb, katø ñi køsaatiig uñen, ñui køsagwan misagasinab, kørig puraimønrrappe."

16 Incha truiløbe tru reymeran tru hebreomaybe Armagedón tainug tulundzuningarubelø køn.

17 Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui copan tru chiguchagayu srønzhig pala lushene, srømbalasrø tru Tiuswei yau tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur trenchibig webarrubig køn:

—Yandø chab patsøgaig kørrømisran— cha.

18 Inchen palaig pilabelø køben, sre mullibelø køben, palaig trashibelø køben arruben, pirøbe purø trømbøig kønabig køn, misaamera yu pirau srøtø warab urassrøngurri øyeeg lataibe managuen kønømuinrrunikke.

19 Inchen tru purø nu ciudabe pønbaliig misrøb lanrra, pirisaig kørrømisren, yu pirau ciudamera pønrrabeløbe kerrigu tuin pitis kegørrabelø køn. Inchen Tiusbe tru Babilonia purø nu ciudawan isua, tru nui copayu purø trømbøig namig købig tøgaigwan mutsøsrøbig køn.

20 Inchen tru pirø pi tøbøtag pønrrabeløbe mayamba trubab chab lulen, katø nørrø tunmera chigucha chab trubabelø køn.

21 Inchen srømbalasrøngurrimbe misaameraim pala sre srug ibig køn, truba nørreelø, pib arroba lutau kuatsiguelø. Inchen møgueløbe tru treeg trømbøig srug kørrøben, Tiuswan tsalø wamabelø køn. Kaguende tru treeg kaig nebub arrubiibe ¡katø! purø trømbøig købig køn.

17

Tru trømbøig marøb ishuwan nø chu pasramnug pasrønrrai pasrøb

1 Inchen tru siete ángelesmera tru copas siete srua pønrrabelai utuig kan ángel arruabe, nan trenchibig køn:

—Amø cha. Tru nørrø pi palamerawan wabig tru nui asrwan møguelan anwei yanøb ishuwan nun chu pasrønrrai pasramigwan eshkarrumøn cha.

2 Pirau reymerabe tru ishuuba purø trømbøig maren, katø pirau warab misaamerabe mutsiirain køn cha, nø tru treeg trømbøig mariibe vino lataig køben trunun mucha.—

3 Inchen Espíritu nø nan tøga pasramisren, tru ángelbe mu misag warab waraimøsrømay nan srua iben, trusrømbe kan ishug kan animal piguiig trømbøgøligu itøgwana wai ashibig kur. Tru animalbe Tiuswan purø trømbøig wamabig munchimera pøriitø netsaig, truibe turmera siete, kigulmera diez tøgaig købig køn.

4 Tru ishuube piguiiba, yalø piguiiba keweig købig køn, orotøgagøben, tab sruuzheeløtøgagøben, perlastøgagøben tabzhig tamaraig. Tasigube kan oro copa mutaig købig

køn, tru møgueløba trømbøig marøptø køsøngømdiig mariiba, ashikken kønrrabgaig mariibatø netsiigwan.

5 Katø nui kappaløyube kan munchi øyeebe mandø termab muguen nebua isumgaig pørig tøgaig købig køn:

Babilonia purø nuig,
møgueløba kaig marøptø warab ishumburweimba,

pirau trømbøig køsøngønrraptiig mariilaimba usrin køn.

6 Tru ishuwane mutsiguig wai ashibig kur, Tiuswei misaamera kweetsiilai aniwanba, katø Jesúsweimburab waminchibelan kweetsiilai aniwanba mucha.

Inchen nabe ashippe, truba kørrø kwaarig kørrømisrinaben,

7 tru ángelbe nan trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kwargu? cha. Nabe ñune tru ishuweimburappa, tru animal trømbøgølig ishuwan niga pasrabig turmera siete, kigulmera diez tøgaigweimburappa, øyeebe mandø chibig kermab mu nebua isumgaigwan chi chibig kui eshkarrumøn cha.

8 Tru animal trømbøgølig ñi asiibe merrabsrømbe øsig købig yandø treeg kømøn cha. Inchendø tru purø trømbø umbu trabyugurri nebattrun cha, tru managatig møra pasramnuumay inrrab. Inchen chiwangurrimbunø marøb urassrøwei yu pirau warab misaamera nømui munchimeran tru managatig øsig purrønrrabelai pørig libroyu pørig chigarbe, tru animal trømbøgøligwan ke kwaara ashchun cha, srøtøbe øsig kua, møi yambe pinig mu kaagua, katøyug attrabig kui ashippe.

9 'Iigwan tab maig køtashchab ashchappe, yube purø may isubig kømig palønrrun: Tru siete turmerabe tru siete tunmera køn, tru ishug pøtø waig. Katø tru turmeratøwei siete reymerangucha eshkabig køn.

10 Tru siete reymerai utu trattrøgatøbe chab kørrabguen inchen, kan møikkøsrøn truiløyuibe møin kwaløm ashib karub pasrøben, kane katøgucha arrumø, srø køn cha. Inchendø yandø truig arruabe, nune maya yanatø kørrømisramig nebunrrun.

11 Tru animal trømbøgølig, merrabsrømbe øsig pasrabig købig, møi yambe øsig pasrømíibe, tru ocho kønrrabyu rey køn, tru sieteelai utugurri webarrub reytøwei, truibe tru managatig møra pasramnuumay inrrabig.

12 'Tru diez kigulmera ñi asiibe ashib karub purramigwan utømø srø pønrrab reymera køn cha. Inchendø tru animal trømbøgøliiba kegøtø, truiløbe reymera lataitøwei mugucha manchinrraingaig karumigwan kan uratø tøgagømig utønrrun cha.

13 I tru reymera diezeløbe ke kandø isua pønrramisra, nømui
maramburab maramig tøgagúigwanba, mugucha manchinr-
raingaig karumig tøgagúigwanba tru animal trømbøgøligwan
tranrrun cha.
14 Inchen nømbe Ubisha-unøba kwayaben, Ubisha-unøbe
nømune kananrrun. Kaguende nøbe Maya Misagwan Karub
Ashib Pønrrabelaim Pala Nø Karub Ashib Pasrabig, katø Maya
Reymerai Nø Rey kua. Inchen nøba pønrrabeløbe Tius wamiilø,
lawa wesruilø, nun elachimø melabelø købig køn— cha.
15 Katø ángelbe nane trenchibig køn:
—Møgueløba kaig marøptø tsub ishug wamisra wainug, tru
pimera ñi asiibe, tru chi misaamera køben, misaamera purø
nørrø pønrrabelø køben, misag nørrø pønrrabig køben, peg peg
wam waminchibelø køben, truilø køn cha.
16 Inchen diez tru kigulmera ñi asiiba, tru animal
trømbøgøliibabe tru ishug nui asrwan møguelan anwei
yanøbigwane ashig kømui inchib tsalø asha, nundø mu keesha
asiimíig tsunrrai mara, køsaatiig yandiig kørrømarabe, tru
ishuwei yauwane ma, naatøga pattrun chibig køn.
17 Kaguende Tiusbe nø maig martrab isuigwan trunun
nøm isua martrai nømui manrrømerayu pasrin køn cha.
Treeg punrraimbe nømbe kandø isua pønrramisra, tru animal
trømbøgøligwan nømui ashib karub purraigwan tranøb inchai,
Tius nø mandø wamindig treeg nebumnegatig.
18 Tru ishug ñi asiibe tru purø nu ciuda køn cha, pirau
reymeran nø merrarrawa karumburab karub tøga pasra-
big.—

18

Babilonia purø nu ciuda yandø pinab

1 Øyeeg chab puraibene, katøgan ángel srømbalasrøngurri
kørraarri ashibig kur, mu mandamgaig karub
maramigwan purø nuig tøgaig. Inchen pirøbe tru ángelwei
tørguegwalmabiitøga tørgwaløm kørrømisrøbig køn.
2 Incha truba mur wamab trashib trenchibig køn:
"¡Tru purø nu ciuda Babiloniabe
yandø penan, yandø penan! chib.
Møimbe kwaimandziimera yandø nøm waramig nømui
misrøb,
chigurrimbunø kaig møsiimerai warain trab misrøb,
kaig illimera køsøngømdiig asamguengailai kanbalatø waraig
le misrøb indin køn chib.
3 Kaguende misaamera nørrø pønrrabelø mayamba,
nø ke chinchimmørø inchib, møgueløba trømbøig
maringarub vinon mucha, mutsiirain køn cha.
Inchen pirau reymerabe tru ishuuba trømbøig maren,

pirau yanøb, penab inchibeløbe puarmera misrin køn
cha,
tru nun maig marøg køben trømbøig marøb pasrai anmer-
atøga."
4 Inchen srømbalasrøngurri katøgan wam trendaig mørøbig
kur:
—Ñim nai misaamerabe tru ciudayugurri webambay cha,
nø kaig mariiløyu ñimgucha treetøwei tøgatø marøb
melømøwei,
katø chine kaig nebunrrai marøb arrubig nebumøwei
inchain chib.
5 Kaguende nui kaig mariiløtø srømbalasrøngatig tunbasrig
pasrøben,
Tiusbe tru ishug sølgandø tabig marmuilan isua pasran
cha.
6 Nø kanelan maig tranig,
nungucha truburø treetøwei pamay tranay chib.
Mutsamig nø katøganelai tamarin copayutøwei
nuimbe pamay mutsamigwan kandiig lindisha tamaray
chib.
7 Nøbe maya nuguen tabigu wag køben wab,
katø nø maig isuigwan maig købash tsuig købene,
møimbe treetøwei mandøguen kømui møra meganrraimba,
kishib meganrraimba maray chib.
Kaguende nøbe nui manrraube trenchibig køn:
"Nabe yube kan reina lataig wamisra war cha.
Nabe keg kucha kwaitøguen kømøwei,
katø managuen isub kisamig chigawein kømønrrun" cha.
8 Inchawei treekkurri ke kan kwalømyutø chine kaig nebunr-
rai marøb amrrunrrabeløbe itømaytø attrun cha:
kwamig køben, kisamig køben, parø arrubig købengue.
Nun naatøga pattrun.
Kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiibe
maig maramigwan truig nø asha maran cha, nune.
9 'Inchen pirau reymera tru ishuuba larrø trømbøig marøb,
chull køtanmaptø chine palømíig purø tabigu nøba warabeløbe
nun isub, truba truba wamab kishchun nun tru parrig
naguishwan ashippe.
10 Nun øyeekkatig nebui meganrrai maren, nømbe trunun
kørig køb yabsrøndøø pønrrabelø køn trenchib:
"¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!
¡Babilonia, kan yeeg purø nu ciuda,
chigøben nørriig marøbig!
¡Ke kagøppa, ke kan urayutø ñune øyeeg pinisainab pas-
ramig nebuita!" chib.

11 'Inchen pirau yanøb, penab inchibeløbe nun isub
wamab kisan, kaguende yandø nømui yanamelan mugucha
penønrrabig kaaben.
12 Nømui chine nørrø yanamelø, oro køben, an køben, tab
sruuzheelø køben, perlas køben, linotøga marig purø tab llen-
suzheelø køben, yalø pigøzheelø køben, seda llensumera køben,
pigø llensuzheelø køben, chine tsiimera may irrabzheelø
køben, marfildøga mariilø køben, tab tsiizheeløtøga mari-
ilø køben, broncetøga mariilø køben, hierrotøga køben, mar-
moldøga mariilø køben,
13 canela køben, chigøben may irrabzheelø køben, incienso
køben, mirra køben, asru srøliilø may irrabzheelø køben, vino
køben, aceite køben, purø tab harina køben, tirigu køben, niis-
rai animalmera køben, ubishamera køben, kaullimera køben,
kaulli sruig karrumera køben, karuindiig melabelan køben,
misaameran køben, øyeelan yandø mu penønrrabig kaaben.
14 'Incha ciudawane trenchinrrun cha: "¡Ñi purø chull
inchib lurra maig mamimerabe ñuyasiibe kaanrrai chab
pinøben, katø ñi chull inchib mailø mayzheelø trurrigu
tabzheeløbe ñuyasiibe kaanrrai chab pinin køn chib, yandø
managuen katøbe asamikkaikke!"
15 Inchen penab, yanøb inchibelø tru ciudayugurri pua
misra købeløbe, ciudawan øyeekkatig trømbøig nebunrrai
maren, kørig købiitø yabsrøndøø pønrrønrrun cha, truba truba
wamab, kishib,
16 trenchib:
"¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!
¡Kan yeeg purø nu ciuda,
kemig lino llensu purø tabiitøga marig,
yalø pigøzheelø køben, pigøzheelø køben,
orotøgaba, tab sruuzheeløtøgaba, perlastøgaba
tabzhig tamarigwan keweig købig!
17 ¡Ke kagøppa, kan urayutø chigurrimbunø nørrø købig
yeekkucha chab pinita!" chib.
'Inchen mayeelø tru barcomeran srubeløba, mayeelø
maryu amburab iburab misag llirabeløba, barcon ashib
truyu purugub llirabeløba, tru maryu llirab an marøbeløba,
truilø kerriguelø yabsrøndøø pønrrabelø køn cha.
18 Incha tru Babilonia ciuda parrig naguishwan ashabe,
trenchib trashibelø køn cha: "¡Øyeeg nu ciudatøweimbe
katøgane chuguen kaagúig køn!" chib.
19 Incha nømui tur pala usrø pusrøb, trenchib wamab kishi-
belø køn cha:
"¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!
¡kan yeeg purø nu ciuda chib,

mayeelø maryu barcos tøgarmerabe truyu yeeg chine købiitøga
puarmera misrig!
¡Møimbe ke kan urayutø chab pinisaig kørrømisrin køn!
chib.
20 ¡Inchen ñi, srømbalabe, tru ciuda øyeeg pinøben kasraarau!
chib.
¡Ñim Tiuswei misaameraba,
katø Cristo nøashib karua øriiløba,
Tius maig karuigwan eshkabeløba kasraaray! chib.
Kaguende Tiusbe ciudawan øyeeg nebunrrai marøppe,
ñimgurri øyeeg maramigwan asha mara pasrin køn."—
21 Inchen kan ángel purø murig, kan tirigu kichib srug
lataig, purø nuigwan kusrawa, muta, maryu trenchib
keguchibig køn:
"Babilonia nu ciudawane øyeetøwei tsakkandø tranrra
keguchen,
katøbe managuen asamig kaanrrun cha.
22 Yandø ñuinuube arpas kønabelø kønøben møramig kawei,
chigøben kønabelan tabzhig køni møramig kawei,
lus urrabelø urri møramig kawei,
trompetas urrabelø urri møramig kawei,
katø taska chigøben tabzhig marøbelø mu kawei,
tirigu kichib srug tirigun kichen
katøbe managuen wanrri møramig kawein kønrrun chib.
23 Katøbe managuen ñuinuube lámpara piløben,
tru tørwan asamig kawei,
katø kasharabyu keg misrtrabiiba,
srai misrtrabiiba kasrag waminchen,
trunun møramig kawein kønrrun cha.
Kaguende ñuinug penab, yanøb inchibeløbe
yu pirau purø nørreelø købig køn chib.
Katø ñibe trømbø marøb piimailøtøga
pirau misag nørrø pønrrabelan mayamba
chab kegørrøsrkaig køn cha.
24 Babilonia ciudayube
Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsiilai aniwanba,
Tiuswei misaameran kweetsiilai aniwanba,
katø yu pirau mayeelan kweetsiilai aniwanba
wetørraig køn."

19

Srømbalasrø cantailø
1 Øyeelø chab puraiben, srømbalasrømbe kan wam purø nu
søteelai lataig øyah chib kui mørøbig kur:
"¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.
¡Kaigyugurri wesraiba, tørguegwalmabiiba,

maramburab maramibabe namui Tiuswein køn! chib.
2 Kaguende maig maramigwan nø asha mariibe,
ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn chib.
Kaguen nøbe tru møgueløba purø trømbøig marøb ishug
tru nui trømbøig mariiløtøga pirau mindishibigwan
møra pasrønrrai pasrin køn chib.
Katø Tiuswei karuindiig melabelan
nø ani lusingaruigwan
nungucha ulø payib treetøwei maran" chib.
3 Incha katøyug trenchibelø køn:
"¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.
Tru ishuwei parrig naguishbe
managatig nebib pasrabig pasrønrrun" chib.
4 Inchen tru veinticuatro køIli misaameraba, tru pibgatø øsig purrabeløbabe pirausrøngatig tømbønsrøb srala, tru wamisra karub wainug wabig, Tiuswan køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:
"¡Treeg kønrrun! chib.
¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn!" chib.
5 Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam mørø trenchibig køn:
—¡Ñim Tiusweiwan marøb melabelø mayeeløba,
katø Tiuswan køriibala pønrrabeløba,
tru nørreelø kusrebelø køben,
katø treeg kømeelø køben,
namui Tiuswane purø tabig waminday!— chib.

Ubisha-unø kasharam kwaløm

6 Inchen kan truba nu søteelai wammera lataig, kabe kan truba nu pi wanrrøb lataig, kabe kan palaig trashibelø lataig trendaig mørøbig kur:
—¡Kan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.
Kaguende namui Tius Newan Maramburab Marøbiibe nø ashib karub pasran chib.
7 Kasraarab, katø truba tab kui mørøb,
katø nune maya nuguen tabig waminchigun chib.
Kaguende møimbe Ubisha-unø kasharab kasraaramig pun cha.
Nui srain kønrrabiibe tamara pasran cha.
8 Incha srain kønrrabigwane lino llensu,
chishig tørbilabigwan kenrrai tranig køn— chib.
(Pøs tru lino purø tab llensuzhiibe tru Tiuswei misaamera nøm sølgandø tabig mariilan eshkabig køn.)
9 Inchen ángelbe nan trenchibig køn:
—Iigwan pør cha: "Tru Ubisha-unai kasharab yaumay manrrab linchab amrrunrrai eshkailøbe mayanguen tab kuilø køn"— cha.

Inchabe nane treekkucha chibig køn:
—Iiløbe Tius nø newan cierton wamindiilø køn— chib.
10 Inchen nabe ángelwei merrab tømbønsra køriibala tabig
waminchab inchene, ángelbe nane trenchiptinchibig køn:
—¡Au, øyeeg marmøta! cha. Ñiba, ñui nuneløba tru ciertonig-
wan Jesús kenamarigwan treetøwei elachimø, pønrrabelø
lataitøwei, nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha.
¡Tiuswane køriibala tabig waminchi! cha. Kaguende tru cier-
tonigwan Jesús kenamariibe Tius maig karuigwan eshka-
belan Tius maig tamigwan isungarub pasrabig, truitøwein
køn— cha.

Pulø kaulli itøgwanaig

11 Inchen srømbalabe kurig pasrai ashiptindinaben, truyube
kan kaulli puliig kenamisrøbig køn. Inchen truyu tru
itøgwana wabigwane trencha wamig købig køn: "Nø maig
køppe, Managucha Treetø Tabig, katø Newan Ciertonig" cha,
treeg wamig, kaguende nøbe sølgandø tabig mariitøga maig
maramigwan asha marøb, katø kwayab inchibig køn.
12 Nui kabmerabe kan nagurø pilab lataig pilabelø køben,
nui turyube coronamera truba yam petsaig, kan munchi
pørig tøgaig købig køn, trununе chi chibig kuigwane nøtøwei
asha købig køn.
13 Nui kewagúibe anindøga pisig keweig købig køn. Inchen
nui munchibe "Tiuswei Wam" cha wamig købig køn.
14 Inchen tru nørrø søtø srømbalasreelø mayamba pasrabi-
ibe lino llensuzheelø puløzhig chishcheelø kewar, pulø kaulli
itøgwanar nui wendautø amrrubelø køn.
15 Inchen nui trigugurrimbe kan trøsr espada webarrubig
køn, trutøga misaamera nørrø pønrrabelan kørrinchab. "In-
cha nøbe ashib karuppe, kan tsandzøn pørøtsiitøga karub
lataig ashib karunrrun." Incha katø nøbe tru uvaswan pi
wesrunrrab kwarainug kebusra, Tius Newan Maramburab
Marøbigwei purø trømbøig namig købiitøga tru uvas piwan
wesrunrrab pusøbunønrrun.
16 Incha nui kewagúiguba, srøptsimburappa øyeeg munchi
pørig tøgaig købig køn:
Maya Reymeraim Pala Nø Rey;
Maya Misagwan Ashib Karub Pønrrabelaim Pala
Nø Karub Ashib Pasrabig, chibig.

Tru animal trømbøgøligwan chinchamamub

17 Inchen kan ángel nøsigu pasramisrabe, maya illimera
srømbalawan llirab amøñibelan mur wamab trendai ashibig
kur: "Amrrua, tulundzunay cha, mamig purø nørrø, Tius
tamarigwan manrrab.

18 Reymerai yauwan køben, maya suldaumeran ashib
pønrrabelai yauwan køben, chiwangucha kørmø kwayam
møguelai yauwan køben, kaullimerai yauwan køben, tru
itøgwanabelai yauwan køben, mayeelai yauwan, tru karuindiig
melabelai yauwan køben, karuindiig melømeelai yauwan
køben, kusreb møguelai yauwan køben, katø treeg kømeelaiwan
købengue."
19 Inchen tru animal trømbøgøligwanba, pirau reymeranba,
nømui suldau søtømeranba tulundzunin kui ashibig kur, tru-
iløbe tru pulø kaulli itøgwanaiba, truigwei suldaumeraba
kwayanrrab.
20 Inchen tru animal trømbøgøligwane merrarraig
købig køn, tru isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur'
chibigwanbañau. Truibe tru trømbøgøligwei merrab tru
maramburab mariilan asha kønrrai marøbig købig køn. Tru
treeg mariitøga peløsrka chab kegørrøsrkaig købig køn, tru
trømbøgøligwei marcatøga marcarramabelanba, katø tru
trømbøgøligwan treezhigwei asha marigwan køriibala tabig
waminchibelanba. Inchen tru animal trømbøgøligwanba,
tru Tiusweinukkurri arrubig lataig marendø, peemaytø
marøbgøligwanba tru nag pisu lataig azufreba, naarabigu
øsiiba kebusriilø købig køn.
21 Inchen tru katøganelø kørrømisrøbelane tru kaulli palaig-
wei trigugurri espada webarrubig chab kweechen, maya
illimerabe truilai yaumeran ke kaasha mabelø køn.

20

Tru mil años
1 Inchen kan ángel tru purø trømbø umbu trabyu llavi-
wanba, truba nu cadenanba tasku sruaig srømbalasrøngurri
kørraarri ashibig kur.
2 Incha tru ángelbe tru dragon trømbøgølig, tru ul merrab-
sriig, tru nugwaimandzig, Satanás taigwane cadenatøga mil
añoswei merrarrawa, lusra pasrøbig køn.
3 Incha tru purø trømbø umbu trabyu kegucha, yaskab-
wane muguen kurtraingaig kasra pasrøbig køn, misaamera
nørrø pønrrabelan peløsrkøb kegørrøsrkømønrrai tru mil años
nebumnegatig. Yandø treeg chab puraiben, katø kan maya
yanatø picha, elatsamig kømig palønrrun.
4 Katø purramisra karub purrailø ashibig kur. Inchen
truyube maig maramigwan asha marøb purramigwan
utabeløbe purramisrøbelø køn. Katø Jesúsweimburabigwan
eshkaikkurrimba, Tiuswei wamgurrimba nømui turmeran
pariilø købelai møsiimerangucha ashibig kur. Truiløbe tru
trømbøgøligwanba, tru nun treetøwei asha marigwanba

køriibala tabig waminchimøwei, katø kappaløyu lata, tasigu lata, marcarramamøwei inchar købig køn. Incha truiløbe katøle øsiirawa, Cristoba mil años ashib karub purrabelø køn.

5 Inchen tru kwabelø katøganeløbe tru mil años purayamnegatig øsiirameelø køn. Iig køn, tru kwawa katøyug srøsrø øsiiraibe.

6 Mayanguen tab kuilø køn trurrigu Tiusweindø tarømariilø, tru kwawa katøyug srøsrø øsiirabelai utu øsiirabelaimbe. Yandø tru kwab kwanrrai katøle kwangarub arrubiibe nømune chigucha chi martrab kaimanrrun, nømbe masken Tiusweimba, Cristoimba sacerdotesmera kua, nøba mil años ashib karub purrønrrun.

Nugwaimandzigwan yandø kerriguwan kanawa kørrømarøb

7 Incha yandø tru mil años nebuben, tru Satanáswane tru merrarrawa keera wanninukkurri elachen,

8 nøbe pirau misaamera nørrø pønrrabelan kegørrøsrkønrrab webinrrun, yu pirau walligurri, wagurri, ambugurri, igurri misag warabelan —tru Gog taigwanba, Magog taigwanba— kwayamig tulundzunønrrab. Inchen tru kwayanrrabeløbe nu køptø mar mendawan kan pisrum lataig købig køn.

9 Incha Tiuswei misaamera warainug tru pøtøgatanba, Tiuswei undaaraig ciuda pøtøgatanba pirau ørøba nømbe algønab amrrua tulsruben, nag srømbalasrøngurri kørraarruppe, chishtø parrøbig køn.

10 Inchen tru nugwaimandzig chine mara peløsrka nømun kegørrøsrkøbigwane tru nag pisu lataig azufreba naarabigu kegutsig købig køn, tru animal trømbøgøligwanba, tru isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibigwanba kebetinug. Inchen truyube nømune yem, kwaløm managatig purø trømbøig kui møra melønrrai martrun.

Wamisra karub waig purø nuig køramdiig

11 Inchen kan wamisra karub waig puliig purø nuig pasrai ashibig kur, truyu wabigwanba. Inchen nui merrabgurrimbe pirøba, srømbalababe yandø kerrigu trubab chab lulen, nømuimbe chuguen pønrramig kaabig køn.

12 Katø truyube tru kwabelø nørrø kusreb misaamera køben, treeg kømø misaamera køben, Tiuswei merrab pønrrai ashibig kur. Inchen libromeran kuren, katøgan libro, tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri librongucha kurøbig køn. Inchen tru kwabelane tru libromerayu maig pørig pønrrøben truyu asha, maig maramigwan treeg asha marøbig køn, nøm maig mariilø køben treekke.

13 Inchen marbe tru piyu kwaig purrabelø købelan tranen, katø tru kwangarubig taiba, tru kwabelø pønrraig "Hades"

taiba, truilø chigucha nømuinug tru kwabelø pønrrabelan tranen, nømune møigwandøgucha maig maramigwan treeg asha mariilø købig køn, nøm maig mariilø køben treekke.

14 Inchen tru kwangarubigwanba, tru kwabelø pønrraigwanbabe tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn. Inchen tru nag pisu lataibe tru srøsrø kwaig kømnetø katøyug kwamig, truig køn.

15 Inchen tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu nømui munchimeran truyu wetørramuinabeløbe mutøgucha tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn.

21

Srømbalaba, pirøba srøizheelø

1 Incha katø kan srømbala srøiba, srø pirøba ashibig kur. Kaguende yandø srømbalaba, pirøba srøteelø købeløbe yandø chab pinøben, yandø mar chigucha pinin købig køn.

2 Inchen nabe tru ciuda Tiusweindø tarømarig, tru Jerusalén srøigwane srømbalasrøngurri kørraarri ashibig kur, Tiuswei merrabgurri. Tru ciudabe kan srai misrtrabig tabzhig keweig tamara pasrab lataig pasrabig køn nui keg kønrrabigweyasig.

3 Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur waminchib øyah taig mørøbig kur:

"¡Au! møimbe Tius nø pasraig yabe yandø misaameraba pasran cha.
Tiusbe nømba pasrønrrab pasrøben,
nømgurrimbe nui misaamera kønrrun cha.
Inchen Tiustøwei nøashib truyu nømba pasrøwa,
nømui Tius kønrrun chib.

4 Incha nøbe nømui kappimeran kerrigu pinømørtrun cha.
Inchen yandø kwamig kawei, kisamig kawei,
wamab trasamig kawei, pusrkwabig kawein kønrrun chib.
Kaguende merrab chi købiibe chab purayan" cha.

5 Inchen tru wamisra karub wainug wabiibe trenchibig køn: "Nabe chiwangurrimbunø srøitø maramønrrun" cha. Inchabe katø nane trenchibig køn:

—Pør cha. Kaguende i wambe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb køn— cha.

6 Inchabe katø nan trenchibig køn:

—Yandø chab marig kørrømisran cha. Nabe Aba, Zetaba latawei, Srøsriiba, Srabeiba kur cha. Møikkøben pimulgwaigwane øsig kønrrai tranøb pi, tru kølømø pigabyu piwan, ka yandø ketig mutchai tranamønrrun cha.

7 Møikkøben chine nebuingucha truyu pureb ibiibe iilan keta tranamig tøgagúigwan ketig utønrrun chibig køn. Inchen nabe nui Tius køben, nøgurrimbe nai nusrkain kønrrun cha.

8 Inchen chigøben kaig puben kørab llirawa ambubeløba,
chiweingucha køremeeløba, ashikken kønrrabgaig trømbøig
marøbeløba, kweechipteeløba, møguelø ishumburba trømbøig
marøbeløba, kwaimandzigweimburabelan marøb, trømbø
marøb piimabeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchi-
beløba, mayeelø isapteeløba, mayamba iiløbe nømuimburappe
tru nag pisu lataig azufreba naarabigumay ambamig kønrrun
cha. Truibe tru srøsrø kwaig kømnetø tru katøyug kwamig
truig køn— cha.

Tru srø Jerusalén

9 Inchen kan ángel tru sieteelai utuig tru srabeig chine
kaig nebunrrai marøb amrrunrrabelan tru siete copas netsiig
mutarwei utuig arruabe, nan trenchibig køn:

—Yusrø amø cha. Ubisha-unai srai misrtrabig, tru srawan
eshkarrumøn— cha.

10 Inchen Espíritu nø nan tøga pasramisren ángelbe
kan truba nu tun trurrigu pala tunsrømay pera ya, nane
Jerusalén, tru ciuda Tiusweindø tarømarigwan kenamarøbig
køn, srømbalasrøngurri, Tiusweinukkurri kørraarrubigwan.

11 Tru ciudabe Tiuswei tørguegwalmabigwan tøgaig tørbilabig
kørraarrubig køn, kan purø tab sruuzhig, kan jaspe srug
tørbilabzhig lataig, kabe kan pigriu tørguelarrøzhig lataikke.

12 Tru ciuda pøtøgatanbe srug pusrig lendiig trurrigu palaig
kusraig købig køn, yaskabmera doce tøgaig. Tru yaskabmørig
kan ángel pønrrøben, tru yaskabmerayube munchimera
pøriilø pønrrabig køn, Israelweinukkurri karrab misaamerai
tru doceelai munchimeran.

13 Ciudayu tru yaskabmerabe pørr kal-labgatømay pøn,
kandarøgatømay pøn, katøgandarøgatømaysrø pøn, pørr pineb-
gatømay pøn købig køn.

14 Inchen tru ciudayu pøtøgatan tru srug pusrig palaig
kusruigwan niga pasrønrrabig pølsrugu pøtøburab doce warig
tøgaig købig køn. Inchen trumørig tru Ubisha-unai tru doce
nøashib karua øriilai munchimeran pøriilø købig køn.

15 Incha tru naba waminchibiibe ciudawan køben, truyu
yaskabmeran køben, tru sruutøga pusrig palaig marigwan
køben unaasamig kan oro caña tsig sruaig købig køn.

16 Tru ciudabe mumaytøgucha atsi kømíig latazhig købig
køn, lendømay lata, yammay lata. Angelbe tru ciudawan
cañatøga unaashene, 2.200 kilómetros købig køn. Yammay lata,
lendømay lata, mumaytøgucha latazhig købig køn.

17 Incha tru pøtøburab palaig marigwan palamay mayan
køtashchab unaashene, 75 metrosig købig køn, tru ángel misag
unaasimay unaashen.

18 Tru pøtøburab palaig kusrub mariibe jaspe sruutøga
marig køben, ciudabe orotøgatø marig kan pigriu
tørguelarrøzhig lataig købig køn.
19 Inchen tru ciudayu palaig marigwan niga pasrønrrabig
katsigwan pusriiløbe chi sruutøgagøben tabzheeløtøga purø
tabzhig kønrrai marig købig køn:
Srøsriibe jaspetøga marig køben,
tru wendauibe zafirotøga marig køben,
pøn kønrrabyuibe ágatatøga marig køben,
pib kønrrabyuibe esmeraldatøga marig køben,
20 trattrøgatø kønrrabyuibe ónicetøga marig købig køn.
Inchen seis kønrrabyuibe cornalinatøga marig køben,
siete kønrrabyuibe crisólitotøga marig køben,
ocho kønrrabyuibe berilotøga marig køben,
nueve kønrrabyuibe topasiotøga marig køben,
diez kønrrabyuibe crisoprasatøga marig køben,
once kønrrabyuibe jacinto taig sruutøga marig køben,
srabeig doce kønrrabyuibe amatistatøga. Øyeeg sruumer-
atøga marig købig køn.

21 Tru doce yaskabmerabe doce perlas købig køn, yask-
abmørig kan perlatøgatø marig kandiig kemesraimøzhikke.
Inchen tru ciudayu mas lendiig llirainuube orotøgatø marig
købig køn, ¡katø! kan pigriu tørguelarrøzhig lataikke.

22 Tru ciudayube Tiuswei yawane ashmur; kaguende Señor
Tius Newan Maramburab Marøbiiba, Ubisha-unøba, nømashib
tru ya købig køn.
23 Tru ciudabe tør kønrrai pørr pilamig palain kømøwei,
pøl pilamig palain kømøwein køn; kaguende Tiuswei
tørguegwalmabiibe tru ciudawan kebiløben, tru ciudayu pilab
pasrabiibe Ubisha-unø køn.
24 Inchen misaamera purø nørrø pønrrabelø tru kaigyugurri
wesrailøbe tru ciudawei tøryu amoñiben, pirau reymerabe
nømui chigurrimbunø purø tabzheelø tøgagúilane srua amba,
tranrrun.
25 Kwaløмbe chu uraskucha yaskabmerabe kurindø
pønrrønrrun. Kaguende truyube yem misrøbiibe kaanrrun.
26 Misag nørrø pønrrabelø nømui chigurrimbunø purø
tabzheelø tøgagúigwanba, maya nuguen tab indigwanba ciu-
dayumay srua amrrunrrun.
27 Truyube chishig kømíig kaiba, katø ashikken kønrrabgaig
marøbeløba, katø isapteeløbabe managuen kebamrraamøn.
Truyu kebambuppe, tru Ubisha-unai libroyu managatig øsig
purrønrrabelai munchimeran pørig tøgartøwei kebamrrun.

22

1 Incha ángelbe kan nu pi chishchig, tru øsig kømig tranøb
piwan nan eshkabig køn. Truibe tørguegwalmabzhig kan pi-
griu lataig, tru Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub
wainukkurri webarrubig køn.
2 Tru ciuda tøbøtagwan mas lendiig llirainuube, tru nu
pi mendabe øsig kømigwan tranøb tusr ambumay imay
pinøgasrøbig pasrabig køn, truibe mamimera peg, peezhig
doce nigabig køn, pølmørig, pølmørig lurramig. Inchen tru
tusryu ishiimerabe misag nørrø pønrrabelai kwanrrømeran
tamaramigweyasig købig køn.
3 Tru ciudayube Tius kaig nebui warønrrun tainamig kaan-
rrun. Inchen Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub
waibe tru ciudayu pasrøben, nuiwan marøb melabeløbe truyu
køriibala tabig waminchun.
4 Malaugue nun ashib, nui munchiwan nømui
kappalømerayu pørig tøgagøb inchun.
5 Truyube yandø yem misrtrabig kawei, truyube tør kønrrai
piløgamig palain kømøwei, nøsig pilam palain kømøweim
purrønrrun. Kaguende Tius Señorbe nømune nø pilønrrun.
Inchen nømbe managatig ashib karub purrønrrun.

Cristo arrumibe lutau køn

6 Angelbe katø nan trenchibig køn:
—I wamindiiløbe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb
køn cha. Señor, tru nø maig karuigwan eshkabelan nø maig
tamigwan isungarub pasrab Tiusbe, nui ángelwan ørin køn
cha, tru petø chigøben pureb attrabigwan nuiwan marøb
melabelan eshkanrrai.—
7 "¡Au! Nabe petø arrumønrrun tan. Chi pureb attrabigwan
i libroyu pøriilan møra marøbigweimbe mayanguen tab kuig
køn" tan.
8 Iigwan ashib, mørøb inchibiibe, Juan, na kur. Incha yandø
tru chab ashib, chab mørabe, tru ángel nan kenamarøbigwei
merrab nun køriibala tabig waminchab tømbønsrøb sralene,
9 nøbe nane trenchiptinchibig køn:
—¡Øyeeg marmøta! cha. Nagucha Tiuswei marøb megabi-
itøwein kur cha, ñiba, ñui nunelø, tru Tius maig karuig-
wan eshkabeløba, katø mayeelø i libroyu wamindiilan møra
marøbeløba, truilø lataitøweingue. ¡Tiuswane køriibala tabig
waminchi!— chibig køn.
10 Inchabe katø nane trenchibig køn:
—Chi pureb attrabigwan i kilgayu wamindig pønrrabelane
kasrøppa, esegamøta cha. Kaguende tru treeg nebunrrabiibe
yandø lutau pasran cha.
11 Sølgandø tabig marmíibe, trube, katøgucha treegwan ka
marøb uñ cha. Trømbøig ashikken kønrrabgaig marøbiibe,

trube, katøgucha treeg ka marøb uñ cha. Inchen sølgandø tabig marøbig kuabe, trube, katøgucha treeg marøbig marøb uñ cha. Inchen Tiusweyasiitø tarømarig kuabe, treetø pasrabig pasrau— cha.

12 "Au, na, Jesúsbe, petø arrumønrrun cha, nøm møitøgucha maig marig køben, truburø na tranamig tøgagúigwan trannrrab srua.

13 Nabe Aba, Zetaba lataig, Srøsriiba, Srabeiba, katø Pølbasrøbiiba, Patsabiiba, truibe na kur cha.

14 'Mayanguen tab kuilø køn, nømui keilan tsarøbeløbe, tru øsig kømig tranøb tusryuigwan mu merønrraingaig mamig tøgagøb, tru ciudayu yaskabmerawan kebambub indamig.

15 Trune tru wera lataig inchibeløba, trømbø marøb piimabeløba, møgueløba, ishumburba trømbøig marøbeløba, kweechipteeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba, mutøgucha isa wamindamigwane larrø chullelø ke chi tabig kui lataig isa waminchibeløba, iiløbe wambig kørrømisrtrun.

16 'Na, Jesúsbe, nai ángelwan iigwan ñimun eshkanrrai ørar tru iglesiamerayasig. David kønrrai tru srøl namerrig pasrabig kua, katø nabe Davidweinukkurrindøwei larrøbicha arrubig kur, tru løtsø tør-rram uras tørguegwalmab estrella."

17 Inchen Espíritu Santoba, Ubisha-unai Sraimbabe: "¡Amø!" tan. Iigwan mørøbikkucha: "¡Amø!" chi. Inchen møikkøben pimulgwaibe, amø. Katø møikkøben mutchappe, tru øsig kømig tranøb piwan, ka yandø ketig, muchi.

18 Maig pub attrabigwan i libroyu pørigwan wamindi mørøbelane mundøgucha, isuptø martrai, nabe eshkar: Møikkøben iilan ka yandø nemarøbigwane chine kaig nebub amrrunrrabigwan nune Tiusbe nemartrun tru i libroyu pørig pønrrabelan.

19 Katø møikkøben i libroyu maig pub attrabigwan wamindiilan kerrabigwane tru øsig kømigwan tranøb tusrwanba, tru Tius nuindø tarømari ciudawanba, Tiusbe nungucha kerranrrun, i libroyu truilaimburab chi pørig pønrrabigwan.

20 Iilan maig kønrrabigwan waminchib eshkabiibe trendan: "Arrumø kømø, nabe petø arrumønrrun" cha.

Treeg kønrrun. Amø pøs, Señor Jesús.

21 Namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indiibe mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.